

Тем, что эта книга дошла до Вас, мы обязаны в первую очередь библиотекарям, которые долгие годы бережно хранили её. Сотрудники Google оцифровали её в рамках проекта, цель которого – сделать книги со всего мира доступными через Интернет.

Эта книга находится в общественном достоянии. В общих чертах, юридически, книга передаётся в общественное достояние, когда истекает срок действия имущественных авторских прав на неё, а также если правообладатель сам передал её в общественное достояние или не заявил на неё авторских прав. Такие книги – это ключ к прошлому, к сокровищам нашей истории и культуры, и к знаниям, которые зачастую нигде больше не найдёшь.

В этой цифровой копии мы оставили без изменений все рукописные пометки, которые были в оригинальном издании. Пускай они будут напоминанием о всех тех руках, через которые прошла эта книга – автора, издателя, библиотекаря и предыдущих читателей – чтобы наконец попасть в Ваши.

Правила пользования

Мы гордимся нашим сотрудничеством с библиотеками, в рамках которого мы оцифровываем книги в общественном достоянии и делаем их доступными для всех. Эти книги принадлежат всему человечеству, а мы – лишь их хранители. Тем не менее, оцифровка книг и поддержка этого проекта стоят немало, и поэтому, чтобы и в дальнейшем предоставлять этот ресурс, мы предприняли некоторые меры, чтобы предотвратить коммерческое использование этих книг. Одна из них – это технические ограничения на автоматические запросы.

Мы также просим Вас:

- **Не использовать файлы в коммерческих целях.** Мы разработали программу Поиска по книгам Google для всех пользователей, поэтому, пожалуйста, используйте эти файлы только в личных, некоммерческих целях.
- **Не отправлять автоматические запросы.** Не отправляйте в систему Google автоматические запросы любого рода. Если Вам требуется доступ к большим объёмам текстов для исследований в области машинного перевода, оптического распознавания текста, или в других похожих целях, свяжитесь с нами. Для этих целей мы настоятельно рекомендуем использовать исключительно материалы в общественном достоянии.
- **Не удалять логотипы и другие атрибуты Google из файлов.** Изображения в каждом файле помечены логотипами Google для того, чтобы рассказать читателям о нашем проекте и помочь им найти дополнительные материалы. Не удаляйте их.
- **Соблюдать законы Вашей и других стран.** В конечном итоге, именно Вы несёте полную ответственность за Ваши действия – поэтому, пожалуйста, убедитесь, что Вы не нарушаете соответствующие законы Вашей или других стран. Имейте в виду, что даже если книга более не находится под защитой авторских прав в США, то это ещё совсем не значит, что её можно распространять в других странах. К сожалению, законодательство в сфере интеллектуальной собственности очень разнообразно, и не существует универсального способа определить, как разрешено использовать книгу в конкретной стране. Не рассчитывайте на то, что если книга появилась в поиске по книгам Google, то её можно использовать где и как угодно. Наказание за нарушение авторских прав может оказаться очень серьёзным.

О программе

Наша миссия – организовать информацию во всём мире и сделать её доступной и полезной для всех. Поиск по книгам Google помогает пользователям найти книги со всего света, а авторам и издателям – новых читателей. Чтобы произвести поиск по этой книге в полнотекстовом режиме, откройте страницу <http://books.google.com>.

XON N

B. 1. 1

Bible - N.T. Armenia's

ՆՈՐ
ՆՈՐ

Testament

ԿՏԵԿԱՐԱՆ

ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ

ՅԻՍՈՒՄԻ ԳՐԻՍՏՈՍԻ

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳՐԻՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ

ՆՈՐ ԵՕՐԻ

Ի ՏԳՐԱՆԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱԸՈՒՆԶԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

1865

[Armenian, Soc.]

ՅԵՆԿ

Մետարան ըստ Մատթէոսի	28	42-4
Մետարան ըստ Մարկոսի	16	”
Մետարան ըստ Ղուկասու	24	”
Մետարան ըստ Յովհաննու	21	”
Գործք Առաքելոց	28	”
Թուղթ Պողոսի Առաքելոյն		
առ Հռովմայեցիս	16	”
առ Կորնթացիս Ա	16	”
առ Կորնթացիս Բ	13	”
առ Գաղատացիս	6	”
առ Եփեսացիս	6	”
առ Փիլիպպեցիս	4	”
առ Աղղոսացիս	4	”
առ Թեսաղոնիկեցիս Ա	5	”
առ Թեսաղոնիկեցիս Բ	3	”
առ Տիմոթէոս Ա	6	”
առ Տիմոթէոս Բ	4	”
առ Տիտոս	3	”
առ Փիլիմոն	1	”
առ Եբրայեցիս	13	”
Ընդհանրական Թուղթ Յակոբու	5	”
Ա. Ընդհանրական Թուղթ Պետրոսի	5	”
Բ. Ընդհանրական Թուղթ Պետրոսի	3	”
Ա. Ընդհանրական Թուղթ Յովհաննու	5	”
Բ. Թուղթ Յովհաննու	1	”
Գ. Թուղթ Յովհաննու	1	”
Ընդհանրական Թուղթ Յուդայի	1	”
Յայտնութիւն Յովհաննու	22	”

ԵՒԵՏԵՐԵՆ ԸՍՏ ՄԵՏԹԷՈՍԻ

ԳՂՈՒԻ Ե

1 Զբոսոսի ազգարանութիւնը Աբրահամէն փնէ Յովտէփ : 18 Կոյս Մարիամը որ Յովտէփն նշանուած էր , Սուրբ Հոգին էր յղանայ : 19 Հրեշտակը Յովտէփն սեաւ կարծիքը կ'ուզէ , և էր մինչէ Զբոսոսի անուաները :

1 Գիրք ծննդեան Յիսուսի Քրիստոսի Դաւիթի որդւոյն , Աբրահամի որդւոյն :

2 Աբրահամ ծնաւ Իսահակը . Իսահակ ծնաւ Յակոբը . Յակոբ ծնաւ Յուդան՝ ու անոր եղ-

3 բայրները . Յուդա ծնաւ Փարէսը ու Չարան՝ Թամարէն . Փարէս ծնաւ Եսրոնը . Եսրոն ծնաւ

4 Արամը . Արամ ծնաւ Ամինադարը . Ամինադար ծնաւ Նաասոնը . Նաասոն ծնաւ Սաղմոնը .

5 Սաղմոն ծնաւ Բոոսը՝ Ռախաբէն . Բոոս ծնաւ Ովբէդը՝ Հուլիթէն . Ովբէդ ծնաւ Յեսսէն .

6 Յեսսէ ծնաւ Դաւիթ թագաւորը . Դաւիթ թագաւորը ծնաւ Սողոմոնը՝ Ուրիայի կնիկէն .

7 Սողոմոն ծնաւ Ռորովամը . Ռորովամ ծնաւ

8 Աբիան . Աբիա ծնաւ Ասան . Ասա ծնաւ Յովսափատը . Յովսափատ ծնաւ Յովրամը . Յովրամ

9 ծնաւ Ոզիան . Ոզիա ծնաւ Յովաթամը . Յովաթամ ծնաւ Աբազը . Աբազ ծնաւ Եղեկիան .

10 Եղեկիա ծնաւ Մանասէն . Մանասէ ծնաւ Ամոնը . Ամոն ծնաւ Յովսիան . Յովսիա ծնաւ Յէքոնիան ու անոր եղբայրները՝ Բաբիլոնեան գերու-

12 թեանը ատենները . Բաբիլոն գերութեան երթալնէն ետև՝ Յէքոնիա ծնաւ Սաղաթիէլը . Սաղաթիէլ ծնաւ Չորարաբէլը . Չորարաբէլ ծնաւ Աբիուզը . Աբիուզ ծնաւ Եղիակիմը . Եղիակիմ

60 OD 5 FEB 32

14 ծնաւ Եզովոր . Եզովոր ծնաւ Սաղովկը . Սաղովկ

15 ծնաւ Եփնը . Եփն ծնաւ Եղիուդը . Եղիուդ
ծնաւ Եղիազարը . Եղիազար ծնաւ Մատթա-

16 նը . Մատթան ծնաւ Յակոբը . Յակոբ ծնաւ
Յովսէփը՝ Մարիամին էրիկը , որմէ ծնաւ Յի-

17 սուա , որ ըսուեցաւ Քրիստոս : Երգ՝ բոլոր
աղգերը Եբրահամէն մինչև Դաւիթ՝ տասնու-
չորս ազգ , և Դաւիթէն մինչև Բարիլոնեան
գերութիւնը՝ տասնուչորս ազգ , ու Բարիլո-
նեան գերութենէն մինչև Քրիստոս՝ տասնու-
չորս ազգ :

18 Եւ Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդը աս կերպով
էր . անոր մայրը Մարիամ՝ Յովսէփին նշա-
նուած , դեռ իրարու քով չեկած՝ Սուրբ Հոգիէն

19 յղացած գտնուեցաւ : Եւ Յովսէփ անոր էրիկը
արդար մարդ ըլլալով՝ ու չուզելով որ զանիկայ
խայտառակ ընէ , մտածեց որ ծածկարար ար-

20 ձակէ զանիկայ : Եւ քանի որ անիկայ աս Բան-
կը մտածէր , ասան Տէրոջը հրեշտակը երազի
մէջ երեցաւ անոր՝ ու ըսաւ . Յովսէփ՝ Դաւիթի
որդին , մի՛ վախնար քեզի առնել քու Մարիամ
կնիկդ , ինչու որ անոր ներսի դին ծնածը Սուրբ

21 Հոգիէն է : Եւ որդի մը պիտի ծնանի , ու
անոր անունը Յիսուա դնես . քանզի անիկայ իր

22 ժողովուրդը իրենց մեղքերէն պիտի փրկէ : Եւ
աս ամէնը եղաւ , որ կատարուի Տէրոջմէն ը-

23 սուածը՝ մարգարէին ձեռքովը , որ կ'ըսէ . Ընչան
կոյսը պիտի յղանայ , ու որդի պիտի ծնանի , և
անոր անունը Լամանուէլ պիտի կոչեն , որ կը

24 թարգմանուի՝ Լստուած մեզի հետ : Եւ Յով-
սէփ քունէն արթըննալով ինչպէս որ Տէրոջը
հրեշտակը իրեն հրամայեց , «յնչէ» ըրաւ , ու իր

25 կնիկը քովն առաւ . Եւ չէր գիտեր զանիկայ ,
մինչև իր անդրանիկ որդին ծնաւ , ու անոր
անունը Յիսուա դրաւ :

ԳԼ . Բ

1 Արևելքն մեզիք Գրիստոսին կ'երթան՝ աստղ մը առաջնորդութեամբ , 11 և երկըր-
գագութիւն կ'ընեն անոր , ու իրենց ընծաները կը մատուցանեն : 14 Յովսէփ առնե-
լով Յիսուսը ու անոր մայրը՝ Եգիպտոս կը փախի : 16 Հերովդէս մանր աղաքը սղան-
նել կու տայ . 30 անոր մահը : 38 Յիսուս Եգիպտոսէն կը ապրուի Գալիլէայի Նա-
զարէթ քաղաքը :

- 1 Ու երբոր Յիսուս ծնաւ Հրէաստանի Բեթլէ-
հեմին մէջ՝ Հերովդէս թագաւորին օրերը , ահա
2 արևելքէն մոզեր եկան Նրուսազէմ , Ու ըսին .
Ո՛ր տեղ է ան՝ որ Հրէաներուն թագաւոր ծնաւ .
ինչու որ մենք արևելքի մէջ անոր աստղը տե-
սանք , ու եկանք անոր երկրպագութիւն ընելու :
3 Ու երբոր Հերովդէս թագաւորը լսեց , խռովե-
4 ցաւ , և բոլոր Նրուսազէմը իրեն հետ . Եւ ժող-
վելով բոլոր քահանայապետները ու ժողովուր-
դին դպիրները , հարցուց անոնց՝ թէ՛ Քրիստո-
5 սը ո՛ր պիտի ծնանի : Ենոնք ալ իրեն ըսին .
Հրէաստանի Բեթլէհեմին մէջ . ինչու որ ասանկ
6 գրուած է մարգարէին ձեռքովք . Եւ դուն Բեթ-
լէհէմ՝ Յուդայի երկիրը , Յուդայի իշխաննե-
րուն մէջ ընաւ պատիկ մը չես . ինչու որ քեզմէ
իշխան մը պիտի ելէ ինձի , որ իմ Իսրայէլ ժո-
7 ղովորդս պիտի հովուէ : Են ատենը Հերովդէս
ծածկաբար մոզերը կանչեց , ու աղէկ մը ստու-
8 գեց անոնցմէ աստղին երևցած ատենը . Եւ զա-
նոնք Բեթլէհէմ խրկելով՝ ըսաւ . Գացէք ըս-
տոյզը իմացէք ա՛մ մանուկին վրայով , ու երբոր
գտնէք , ինձի իմացուցէք , որ ես ալ գամ անոր
9 երկրպագութիւն ընեմ : Ու երբոր անոնք թա-
գաւորէն ա՛մ Էանը լսեցին , գացին . և ահա ան
աստղը՝ որ արևելքի մէջ տեսեր էին , անոնց
առջևէն գնաց , մինչև որ եկաւ կեցաւ մանուկին
10 եղած տեղին վրայ : Երբոր տեսան աստղը , շատ
11 մեծ ուրախութիւնով ուրախացան : Եւ տունը
մտնելով , տեսան մանուկը իր մօրը Մարիամին
հետ , ու ինկան երկրպագութիւն ըրին անոր ,

- և իրենց գանձերը բանալով՝ ընծաներ տուին
 12 անոր, ոսկի ու կնդրուկ և զմուռս : Ու հրաման
 առնելով երազի մէջ՝ որ նորէն Հերովդեսին չը-
 դառնան, ուրիշ ճամբով գացին իրենց երկիրը :
- 13 Ու երբոր անկէ գացին անոնք, ահա Տէրոջը
 հրեշտակը երազի մէջ երևցաւ Յովսեփին՝ ու
 ըսաւ . Ելի՛ր՝ առ մանուկը ու անոր մայրը, ու
 Եգիպտոս փախիր, և հո՛ն կեցիր մինչև որ ես
 քեզի ըսեմ, քանզի Հերովդէս պիտի փնտռէ
 14 ատ մանուկը՝ կորսընցընելու համար : Են ալ
 ելաւ, մանուկը ու անոր մայրը գիշերով առաւ,
 և գնաց Եգիպտոս . ու մինչև Հերովդեսին մա-
 15 հը հոն էր . Որ կատարուի Տէրոջմէն ըսուածը
 մարգարէին ձեռքովը, որ կ'ըսէ . Եգիպտոսէն
 կանչեցի իմ որդիս :
- 16 Են ատենը երբոր տեսաւ Հերովդէս թէ խա-
 բուեցաւ մոգերէն, սաստիկ սրդողեցաւ, ու
 խրկեց ջարդեց Եթիօպիէի և անոր ամէն սահ-
 մաններուն մէջ գտնուած բոլոր մանր տղաքը՝
 երկու տարուընէն վար, ան ժամանակին համե-
 17 մատ՝ որ մոգերէն ստուգեց : Են ատենը կատա-
 բուեցաւ Երեմիա մարգարէին ձեռքով ըսուածը,
 18 որ կ'ըսէ . Ռամայի մէջ ձայն մը լսուեցաւ, ողբ,
 լաց ու մեծ կոծ . Ռաբէլ կու լար իր տղոցը հա-
 մար, ու չէր ուզեր մխիթարուիլ, ինչու որ չը-
 կային :
- 19 Ու երբոր Հերովդէս մեռաւ, ահա Տէրոջը
 հրեշտակը Եգիպտոս երազի մէջ Յովսեփին երև-
 20 ցաւ, Ու ըսաւ . Ելի՛ր՝ առ մանուկը ու անոր
 մայրը, և գնա՛ Իսրայէլի երկիրը, քանզի մեռան
 21 անոնք՝ որ մանուկին կեանքը կը փնտռէին : Են
 ալ ելաւ՝ մանուկը ու անոր մայրը առաւ, և եկաւ
 22 Իսրայէլի երկիրը : Իսկ երբոր լսեց՝ թէ Աբքե-
 ղայոս թագաւորեց Հրէաստանի վրայ իր հօրը
 Հերովդեսին տեղը, վախցաւ հոն երթալու . ու

երազի մէջ հրամանն առնելով՝ Գալիլեայի կողմե-
 23 ըր գնաց . Եւ եկաւ Նազարէթ ըսուած քաղաքը
 բնակեցաւ . որ մարդարէներուն խօսքը կատա-
 րուի՝ թէ Նազովրեցի պիտի կոչուի :

ԳԼ . Գ

1 Յովհաննէսին քարոզութիւնը , պաշտօնը , վարքը , և մկրտութիւնը : 7 Յովհաննէս
 կը յանդիմանէ փարիսեցիները , 13 և կը մկրտէ զԲարիսաո Յորդանանու մէջ :

- 1 Ըն օրերը Յովհաննէս մկրտիչը եկաւ , ու շը-
 2 րէաստանի անապատին մէջ կը քարոզէր , Ու
 կ'ըսէր . Եպաշխարեցէք , ինչու որ երկնից թա-
 3 գաւորութիւնը մօտեցած է : Ա՛սն զի ասիկայ
 ան է՝ որուն համար Եսայի մարգարէին ձեռքով
 ըսուեցաւ , որ կ'ըսէ . Ընապատի մէջ կանչողին
 ձայնը , Տէրոջը ճամբան պատրաստեցէք , անոր
 4 շաւիղները շիտկեցէք : Եւ աս Յովհաննէսը իր
 հանդերձը ուղտի մազէ , ու իր մէջքը կաշիէ գօ-
 տի ունէր . և իր կերակուրը՝ մարախ ու վայրենի
 5 մեղր էր : Ըն ատենը Երուսաղէմ և բոլոր շը-
 րէաստանն ու Յորդանանու բոլոր կողմերը իրեն
 6 կ'ելլէին , Եւ կը մկրտուէին իրմէն Յորդանանու
 7 մէջ , ու իրենց մեղքերը կը խոստովանէին : Ու
 երբոր տեսաւ փարիսեցիներէն ու սադուկեցիներէն
 շատերը իր մկրտութեանը եկած , ըսաւ ա-
 նոնց . Իժերո՛ւ ծնունդներ , ո՞վ իմացուց ձեզի
 8 գալու բարկութենէն փախչիլ : Ուրեմն ապաշ-
 9 խարութեան արժանաւոր պտուղ բերէք . Եւ
 մի՛ խորհիք դուք ձեր ներսի դին ըսել թէ՛ Մենք
 Դե՛ չայր՝ Եբրահամը ունինք . քանզի կ'ըսեմ
 ձեզի , որ Եստուած կարող է աս քարերէս Եբ-
 10 րահամին օրդիներ հանելու : Ա՛յ հիմա կացինը
 ծառերուն արմատին քովը կը դրուի . ուստի
 ամէն ծառ որ բարի պտուղ չբերեր , կը կտրուի
 11 ու կրակը կը ձգուի : Ես ձեզ ջրով կը մկրտեմ
 ապաշխարութեան համար , բայց իմ ետեւէս
 եկողը ինձմէ զօրաւոր է , ու ես անոր կօշիկները

- կրելու արժանի չեմ . անիկայ ձեզ պիտի մկրտէ
- 12 Հոգւով Սրբով ու կրակով . Որուն հեծանոցը իր
ձեռքն է , և իր կալը պիտի մաքրէ , ու իր ցորենը
համբարը պիտի ժողվէ , և յարդը չմարելու կը-
րակով պիտի այրէ :
- 13 Են ատենը Յիսուս Գալիլեայէն Յորդանան
14 եկաւ Յովհաննեսին , որ անկէ մկրտուի : Եւ
Յովհաննէս կ'արգիլէր անիկայ՝ ու կ'ըսէր . Ին-
ծի պէտք է որ քեզմէ մկրտուիմ , ու դուն ինծի՞
15 կու գաս : Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ
անոր . Թող տուր հիմա . ինչու որ այսպէս կը
վայելէ մեզի որ բոլոր արդարութիւնը կատա-
16 բնէք . ետքը թող տուաւ անոր : Ու երբոր Յի-
սուս մկրտուեցաւ , շուտ մը ջուրէն դուրս ելաւ ,
և ահա երկինքը անոր բացուեցաւ , ու տեսաւ
Եստուծոյ Հոգին որ աղանիի պէս կ'իջնէր , ու
17 կու գար իր վրայ : Եւ ահա երկինքէն ձայն մը
Էլ՝ որ կ'ըսէր . Ետիկայ է իմ սիրելի Որդիս ,
որուն հաւներ եմ :

ԳՒ . Դ

1 Բրիտան ծով կը պահէ ու կը փրձուի : 11 Էրեւոնները անոր սպասուորութիւն
կ'ընեն : 18 Բրիտան կաթառնայուսի մէջ կը բնակի . 17 կը սփռէ բարոզէ . 18 կը
կանչէ Պետրոսը ու Սեբաստը , 21 Յակոբոսը և Յովհաննէսը , 23 ու կը բռնէ բոլոր
հրահանգները :

- 1 Են ատենը Յիսուս անապատը տարուեցաւ
2 Սորէ Հոգիէն՝ որ Սատանայէն փորձուի . Եւ
քառասուն ցորեկ ու քառասուն գիշեր ծով պահե-
լէն ետքը՝ անօթեցաւ :
- 3 Եւ փորձողը անոր մօտենալով ըսաւ . Թէ որ
դուն Եստուծոյ Որդին ես , ըսէ որ աս քարերը
4 հաց ըլլան : Ենիկայ պատասխան տուաւ՝ ու
ըսաւ . Գրուած է թէ , Ո՛չ միայն հացով կ'ա-
պրի մարդ , հապա ան ամէն խօսքով՝ որ Ես-
տուծոյ բերնէն կ'ելլէ :
- 5 Են ատենը Սատանան առաւ տարաւ զանիկայ

- 6 սուրբ քաղաքը , և կայնեցուց զանիկայ տաճա-
 րին աշտարակին վրայ , Ու ըսաւ անոր . Թէ որ
 գուն Մատուծոյ Արդին ես , քեզ ալ վար ձգէ .
 ինչու որ գրուած է թէ՛ Եւր հրեշտակներուն պի-
 տի ապստրէ քեզի համար . ու ձեռքերնուն վրայ
 7 պիտի վերցընեն քեզ , որ չօլլայ թէ ոտքդ քարի
 դարնես : Յիսուս ըսաւ անոր . Դարձեալ գը-
 րուած է թէ՛ Քու Տէր Մատուծոյ չփորձես :
 8 Սատանան նորէն առաւ հանեց զանիկայ խիստ
 բարձր լեռան մը վրայ , և ցուցուց անոր աշխար-
 հի բոլոր թագաւորութիւնները ու անոնց փառ-
 9 քը . Ու ըսաւ անոր . Մտնիք ամէնք քեզի կու
 տամ , թէ որ իյնաս՝ ինծի երկրպագութիւն
 10 ընես : Ըն առնէր Յիսուս ըսաւ անոր . Ետիս
 գնա՝ Սատանայ . ինչու որ գրուած է թէ՛ Քու
 Տէր Մատուծոյդ երկրպագութիւն ընես , ու
 11 միայն զանիկայ պաշտես : Ըն առնէր Սատա-
 նան զանիկայ թողուց . և ահա հրեշտակներ
 եկան ու իրեն սպասաւորութիւն կ'ընէին :
 12 Եւ երբոր լսեց Յիսուս թէ Յովհաննէս մատ-
 13 նուեցաւ , ելաւ գնաց Գալիլեա . Ու ձգելով
 Նազարէթը , եկաւ բնակեցաւ Կաթիառնայում .
 14 ծովեզերեայ ^{առաջ} , Օւարուղոնի ու Նեփթա-
 15 ղիմի սահմաններուն մէջ . Ար կատարուի Եսայի
 16 մարգարէին ձեռքով ըսուած խօսքը . Օւարու-
 ղոնի երկիրը ու Նեփթաղիմի երկիրը , ծովու
 ճամբով Յորդանանու անդիի կողմը , շեթանո-
 16 սաց Գալիլեան . Իսաւարի մէջ նստող ժողովուր-
 դը մեծ լոյս տեսաւ , և լոյս ծագեցաւ անոնց՝ որ
 մահուան երկրին ու շուքին մէջ կը նստէին :
 17 Ընկէ ետեւ Յիսուս սկսաւ քարոզել ու ըսել .
 Եպաշխարեցէք , ինչու որ երկնից թագաւորու-
 թիւնը մօտ է :
 18 Երբոր Յիսուս Գալիլեացուց ծովուն քովերը
 կը պտըտէր , տեսաւ երկու եզրայրներ՝ Պետրոս

- կոչուած Սիմոնը , և անոր եղբայրը Լնդրէասը՝
 19 ծովը ուռկան ձրած , ինչու որ ձկնորս էին . Եւ
 ըսաւ անոնց . Իմ ետեւէս եկէք , ու ձեզ մարդոց
 20 որսորդ ընեմ : Լնոնք ալ շուտ մը ուռկանները
 21 թողուցին , ու անոր ետեւէն գացին : Եւ անկէ
 առաջ երթալով՝ տեսաւ ուրիշ երկու եղբայր-
 ներ , Օբեթեան Յակոբոսը ու անոր եղբայրը
 Յովհաննէսը նաւին մէջ իրենց հօրը Օբեդէո-
 սին հետ , երբ իրենց ուռկանները կը կարկը-
 22 տէին . ու կանչեց զանոնք : Լնոնք ալ շուտ մը
 նաւը ու հայրերնին թողուցին , ու անոր ետեւէն
 գացին :
 23 Եւ Յիսուս բոլոր Գալիլեան պտըտելով , կը
 սորվեցընէր անոնց ժողովարաններուն մէջ , և
 արքայութեան աւետարանը կը քարոզէր , ու
 ժողովուրդին մէջի ամէն Կերո հիւանդութիւննե-
 24 ըր ու ամէն Կերո ցաւերը կը բժշկէր : Եւ անոր
 համբաւը բոլոր Սիւրիան տարածուեցաւ , և բե-
 ըրին անոր՝ բոլոր հիւանդները որ կերպ կերպ
 ցաւերով ու տանջանքներով կը նեղուէին , և
 դիւահարները ու լուսնոտները և անդամալոյծ-
 25 ները . ու բժշկեց զանոնք : Եւ շատ ժողո-
 վուրդներ անոր ետեւէն կ'երթային՝ Գալիլեայէն
 ու Դեկապօլիսէն , և Երուսաղէմէն , ու Հրէաս-
 տանէն , և Յորդանանու անդիի կողմէն :

ԳԼ . Ե

1 Գրիտոս կը սկսի իր քարոզութիւնը լեւանը վրայ , 3 և կ'իմացընէ թէ որոնք են երա-
 նելները . 13 իր աշակերտները կ'անուանէ երկրի աղ , 14 աշխարհի լըյո , լեւան վրայ
 կեցած քաղաք . 17 կը յայտնէ թէ ինքը եկաւ օրէնքը կատարելու . 21 կը բացատրէ
 թէ ինչ է սպանութիւն ընելը , 27 շնութիւն ընելը , 38 երգում ընելը . 38 կը յոր-
 գորէ շարին հակառակ չկենալ , 44 փնչէ անգամ թշնամիները սիրել , 48 և կատա-
 բեալ ըլլալու շանք ընել :

- 1 Եւ տեսնելով ժողովուրդները՝ լեւը ելաւ . ու
 երբոր նստաւ հոն , իր աշակերտները քովը գա-
 2 ցին . Եւ իր բերանը բանալով՝ կը սորվեցընէր
 անոնց , ու կ'ըսէր .

- 3 Երանի հոգևով աղքատներուն , ինչու որ երկ-
- 4 նից թագաւորութիւնը անոնցն է : Երանի սգաւ-
- 5 ւորներուն , ինչու որ անոնք պիտի մխիթա-
- 6 րուին : Երանի հեգերուն , ինչու որ անոնք պի-
- 7 տի ժառանգեն երկիրը : Երանի անոնց՝ որ անօ-
- 8 թի ու ծարաւ են արդարութեան , ինչու որ
- 9 անոնք պիտի կշտանան : Երանի ողորմածնե-
- 10 րուն , ինչու որ անոնք ողորմութիւն պիտի
- 11 գտնեն : Երանի անոնց՝ որ սրտով մաքուր են ,
- 12 ինչու որ անոնք պիտի տեսնեն զՄատուած :
- 13 Երանի խաղաղութիւն ընողներուն , ինչու որ
- 14 անոնք Մատուծոյ որգիներ պիտի կոչուին : Ե-
- 15 րանի անոնց՝ որ հալածուած են արդարութեան
- 16 համար , ինչու որ երկնից թագաւորութիւնը
- 17 անոնցն է : Երանի է ձեզի՝ երբոր կը նախատեն
- 18 ձեզ ու կը հալածեն , և սուտ տեղը ամէն կերպ
- 19 գէշ խօսքեր կը խօսին վրանիդ՝ ինծի համար .
- 20 Յնձացէք և ուրախ եղեք , ինչու որ ձեր վարձքը
- 21 շատ է երկինքը . քանզի աս կերպով հալածեցին
- 22 ձեզմէ առաջ եղած մարգարէները :
- 23 Դուք էք երկրի աղը . հապա թէ որ աղը իր
- 24 համը կորսընցընէ , ինքը ինչով պիտի աղուի .
- 25 անկէ ետև բանի մը չգար , միայն թէ գուրս
- 26 ձգուելու և մարդոց ոտքին տակը կոխուելու :
- 27 Դուք էք աշխարհի լոյսը . քաղաք մը՝ որ լեռան
- 28 վրայ կեցած է , չկրնար պահուիլ : Ու ճրագը
- 29 չեն վառեր և դներ գրուանի տակ , հապա աշ-
- 30 տանակի վրայ , և լոյս կու տայ բոլոր տանը մէջ
- 31 եղողներուն : Ենանկ թող լուսաւորէ ձեր լոյսը
- 32 մարդոց առջին , որ տեսնեն ձեր բարի գործքե-
- 33 րը , ու փառաւորեն ձեր շայրը՝ որ երկինքն է :
- 34 Մի կարծէք թէ ես եկայ օրէնքը կամ մար-
- 35 գարէները աւրելու . չեկայ աւրելու , հապա կա-
- 36 տարելու : Քանզի ճշմարտապէս կ'ըսեմ ձեզի .
- 37 Մինչև որ երկինք ու երկիր անցնին , օրէնքէն

- յովտ մը՝ կամ նշանագիր մը պիտի չանցնի ,
- 19 մինչև որ բոլորն ալ կատարուի : Ուստի ո՛վ որ աս ամենափոքր պատուիրանքներուն մէկը արէ , ու մարդոց անանկ սորվեցընէ , անիկայ ամենափոքր պիտի կոչուի երկնից թագաւորութեանը մէջ . բայց ո՛վ որ ընէ և սորվեցընէ , անիկայ մեծ պիտի կոչուի երկնից թագաւորութեանը մէջ :
- 20 Վանզի կ'ըսեմ՝ ձեզի . թէ որ ձեր արդարութիւնը դպիրներուն ու փարիսեցիներուն աչքոյն աւելի չըլլայ , բնաւ պիտի չմտնէք երկնից թագաւորութիւնը :
- 21 Լսեր էք որ ըսուեցաւ առաջիններուն . Սպանութիւն մի՛ ըներ . և ո՛վ որ սպանութիւն ընէ ,
- 22 դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ : Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ . Ո՛վ որ իր եղբօրը պարապ տեղը սրդողի , դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ . և ո՛վ որ իր եղբօրը Յիմար ըսէ , ատեանի պարտաւոր պիտի ըլլայ . և ո՛վ որ էր եղբօրը Ե՛նմիտ ըսէ , գեհէնի կրակին պարտաւոր պիտի ըլլայ :
- 23 Ուրեմն թէ որ քու ընծադ սեղանին վրայ բերես , ու հոն միտքդ գայ՝ թէ քու եղբայրդ քեզի դէմ
- 24 բան մը ունի , շոն ձգէ քու ընծադ սեղանին առջևը , և գնա՛ առաջ եղբօրդ հետ հաշտուէ , ու ետքը եկուր որ քու ընծադ մատուցանես :
- 25 Վու ոստիդ հետ շուտով միարանէ՛ , քանի որ անոր հետ ճամբուն մէջն ես . չըլլայ որ քու ոստիդ քեզ դատաւորին մատնէ , և դատաւորը
- 26 դահիճիս , և բանտը ձգուիս : Շշմարիտ կ'ըսեմ՝ քեզի , պիտի չելլես անկէ , մինչև որ վերջի նաքարակիտը չվճարես :
- 27 Լսեր էք որ ըսուեցաւ . Ե՛նութիւն մի՛ ըներ :
- 28 Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ . Ո՛վ որ կնիկ մարդու կը նայի անոր ցանկանալու համար , ալ անիկայ իր
- 29 սրտին մէջ շնութիւն ըրաւ անոր հետ : Արդ՝ թէ որ քու աջ աչքդ քեզ կը գայթակղեցընէ ,

- Հանէ զանիկայ՝ ու քեզմէ ձգէ . ինչու որ աղէկ է քեզի որ անդամներուդ մէկը կորսուի , ու քու
- 30 բոլոր մարմինդ դժոխքը չձգուի : Եւ թէ որ աջ ձեռքդ քեզ կը գայթակղեցընէ , կտրէ զանիկայ՝ ու քեզմէ ձգէ . ինչու որ աղէկ է քեզի որ անդամներուդ մէկը կորսուի , ու քու բոլոր մար-
- 31 մինդ դժոխքը չձգուի : Իրաւ ըսուեցաւ թէ՛ Ո՛վ որ իր կնիկը կ'արձակէ , թող անոր արձակ-
- 32 ման թո՛ղթ տայ . Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ թէ՛ Ո՛վ որ իր կնիկը կ'արձակէ առանց պոռնկու- թեան պատճառի , ինքը պատճառ կ'ըլլայ անոր շոււթիւն ընելուն , և ո՛վ որ ան արձակուածը առնէ , շոււթիւն կը գործէ :
- 33 Դարձեալ լսեր էք որ ըսուեցաւ առաջիննե- րուն . Սուտ երդում մի՛ ըներ , Հապա բրած եր-
- 34 դումներդ վճարէ՛ Տէրոջը : Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ . Ըմենեին երգում մի՛ ընէք . ո՛չ երկինքի վրայ՝
- 35 որ Ըստուծոյ աթոռն է , Եւ ո՛չ երկրի վրայ՝ որ անոր ոտքերուն պատուանգանն է , ո՛չ ալ Երու- սաղեմի վրայ՝ որ մեծ Թագաւորին քաղաքն է .
- 36 Եւ ո՛չ քու գլխուդ վրայ երդում ընես , ինչու որ չես կրնար մէկ մազ մը ճերմըկցընել կամ սեցը-
- 37 նել : Հապա ձեր խօսքը ըլլայ այոն՝ այո , Ե ոչը՝ ո՛չ . ու ասկէ աւելին՝ չարէն յառաջ կու գայ :
- 38 Լսեր էք որ ըսուեցաւ . Եւքի տեղ՝ աչք . ու
- 39 ակուայի տեղ՝ ակուայ : Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ . Չարին հակառակ մի՛ կենաք . Հապա թէ որ մէկը ապտակ մը զարնէ աջ ծնօտիդ՝ գարձուր անոր
- 40 միւսն ալ : Եւ մէկը որ կ'ուզէ քեզի հետ դատ վարել՝ ու քու շապիկդ առնել , թո՛ղ տուր անոր
- 41 Կտրարկուդ ալ : Եւ ո՛վ որ քեզ պահակ բռնէ՝ ու մղոն մը ճամբայ քչէ , գնան անոր հետ երկուք :
- 42 Վեզմէ ուզողին տուր , ու երես մի՛ դարձըներ անկէ՝ որ կ'ուզէ քեզմէ փոխ առնել :
- 43 Լսեր էք որ ըսուեցաւ . Քու ընկերդ սիրես ,

- 44 ու թշնամիդ ատես : Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ .
 Սիրեցէք ձեր թշնամիները . օրհնեցէք ձեզ
 անիծողները . բարի ըրէք անոնց՝ որ ձեզ կ'ա-
 տեն , և աղօթք ըրէք անոնց համար՝ որ ձեզ կը
 45 չարչորկեն ու կը հալածեն . Ար ձեր երկնաւոր
 Հօրը որդիքը ըլլաք . ինչու որ իր արևը կը ծա-
 գեցընէ թէ չարերուն և թէ բարիներուն վրայ ,
 և անձրև կը խրկէ թէ արդարներուն և թէ մե-
 46 ղաւորներուն վրայ : Այսպէս զի թէ որ գուք ձեզ
 սիրողները սիրէք , ի՞նչ վարձք կ'ունենաք . չէ՞
 47 որ մաքսաւորներն ալ նոյնը կ'ընեն : Այլ թէ որ
 միայն ձեր եղբայրներուն բարև տաք , ի՞նչ աւելի
 կ'ընէք «-չիշեշէն» . չէ՞ որ մաքսաւորներն ալ նոյնը
 48 կ'ընեն : Արեմն գուք կատարեալ եղեք՝ ինչպէս
 որ ձեր երկնաւոր Հայրն ալ կատարեալ է :

ԳՂ . Ա

1 Գրիտոս կը շարունակէ իր քարոզութիւնը լեւանը վրայ , ու կը խօսի ողորմութեան ,
 5 աղօթք ընելու , 14 մեր եղբայրք յանցանք ներելու , 16 ծով գահելու , 19 մեր
 դանձր ուր գահելու , 24 Աստուծոյ և մամնայի ծառայութիւն ընելու վրայով . 25 կը
 յորդորէ որ աշխարհային բաներու համար հոգ չընենք , 33 հազա Աստուծոյ Թաղաւ-
 րութիւնը խնդրենք :

- 1 Աղոյշ եղեք որ ձեր ողորմութիւնը մարդոց
 առջևը չընէք՝ անոնց երևնալու համար . եթէ
 ոչ՝ վարձք չէք առներ ձեր Հօրմէն՝ որ երկինքն
 2 է : Աստի երբոր ողորմութիւն կ'ընես , առջևդ
 փող մի՛ հնչեցընէր , ինչպէս որ կեղծաւորները
 ժողովարաններուն ու փողոցներուն մէջ կ'ընեն ,
 որ մարդոցմէ փառաւորուին . Ճշմարիտ կ'ըսեմ
 3 ձեզի , անոնք իրենց վարձքը առած կ'ըլլան : Իսկ
 գուն երբոր ողորմութիւն կ'ընես , ձախ ձեռքդ
 4 թող չգիտնայ աջ ձեռքիդ ինչ գործելը . Ար քու
 ողորմութիւնդ գաղտուկ ըլլայ . և քու Հայրդ
 որ գաղտուկը կը տեսնէ , քեզի յայտնապէս հա-
 տուցում պիտի ընէ :
 5 Աւ երբոր աղօթք կ'ընես , կեղծաւորներուն
 նման չըլլաս , որ կը սիրեն ժողովարաններուն մէջ

- ու հրապարակներուն անկիւնները կայնելով՝ աղօթք քնել, որ մարդոց երևնան. Ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի, անոնք իրենց վարձքը առած կ'ըլլան :
- 6 Իսկ դուն երբոր աղօթք կ'ընես, մտիր քու ներքին սենեակդ, ու դուռդ գոցէ, և աղօթք ըրէ քու Հօրդ՝ որ գաղտուկ տեղ է Գործիքի . և քու Հայրդ որ գաղտուկը կը տեսնէ, քեզի յայտնա-
- 7 պէս հատուցում պիտի ընէ : Ու երբոր աղօթք կ'ընէք, հեթանոսներուն պէս շատախօս մի՛ ըլլաք . վասն զի կը կարծեն թէ իրենց շատ խօսելուն համար պիտի լսուին : Ուրեմն անոնց չնմանիք . ինչու որ ձեր Հայրը ձեզի պէտք եղածը
- 9 գիտէ՝ գեռ դուք իրմէ չենդրած : Ուստի ասանկ աղօթք ըրէք դուք .
- Ո՛վ Հայր մեր՝ որ երկինքն ես, քու անունդ
- 10 սուրբ ըլլայ . Բու թագաւորութիւնդ գայ, քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ
- 11 երկրիս վրայ . Մեր ամէն աւուր հացը՝ այսօր
- 12 մեզի տուր . Եւ մեզի ներէ՛ մեր պարտքերը, ինչպէս որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն .
- 13 Ու մեզ փորձութեան մի՛ տանիր . հապաչարէն մեզ ազատէ . ինչու որ քուկդ է թագաւորութիւնը և զօրութիւնը ու փառքը յաւիտեանս . ամէն :
- 14 Ասան զի թէ որ դուք ներէք մարդոց իրենց յանցանքները, ձեր երկնաւոր Հայրն ալ ձեզի
- 15 կը ներէ . Հապա թէ որ դուք չներէք մարդոց իրենց յանցանքները, ձեր Հայրն ալ ձեզի չներեր ձեր յանցանքները :
- 16 Ու երբոր ծով կը պահէք, կեղծաւորներուն պէս տրտումերես մի՛ ըլլաք . քանզի իրենց երեսները կ'աւրեն որ մարդոց երևնան թէ ծով կը պահեն . Ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի, անոնք իրենց
- 17 վարձքը առած կ'ըլլան : Բայց դուն երբոր ծով
- 18 կը պահես, գլուխդ օժէ, ու երեսդ լուսն, Որ

մարդոց ծով պահողի պէս չերևնաս, հապա քու
 շօրդ՝ որ գաղտուկ տեղ է Գրանտի, և քու շայրդ
 որ գաղտուկը կը տեսնէ, քեզի հատուցում պի-
 տի ընէ :

- 19 Արկրի վրայ ձեզի գանձեր մի՛ դիզէք, ուր որ
 ցեցը ու ժանկը կ'ապականեն, և ուր գողերը
- 20 պար կը ծակեն ու կը գողնան. շապա ձեզի գան-
 ձեր դիզեցէք երկինքը, ուր որ ոչ ցեցը և ոչ
 ժանկը կ'ապականէ, ու ոչ գողերը պար կը
- 21 ծակեն և կը գողնան : Քանզի ձեր գանձը ուր
 22 որ է, սիրտերնիդ ալ հոն պիտի ըլլայ : Մար-
 մինին ճրագը աչքն է. հապա թէ որ քու աչքդ
 պայծառ է, բոլոր մարմինդ լուսաւոր կ'ըլլայ .
- 23 Բայց թէ որ քու աչքդ վատ է, բոլոր մար-
 մինդ մութ կ'ըլլայ . ուրեմն թէ որ քու մէջդ
 եղած լոյսը խաւար է, աւան խաւարը սրչափ է :
- 24 Մարդ մը չկրնար երկու տէրոջ ծառայութիւն
 ընել . ինչու որ կամ մէկը պիտի առնէ՝ և միւսը
 սիրէ, կամ մէկը պիտի մեծարէ՝ և միւսը ար-
 համարհէ . չէք կրնար ծառայել Աստուծոյ ու մա-
 25 մոնայի : Ուստի կ'ըսեմ ձեզի . չոգ մի՛ ընէք
 ձեր կեանքին համար՝ թէ ինչ պիտի ուտէք,
 կամ ինչ պիտի խմէք . ոչ ալ ձեր մարմիններուն
 համար, թէ ինչ պիտի հագնիք . չէ՞ որ կեանքը
 կերակուրէն աւելի է, ու մարմինը հագուստէն :
- 26 Նայեցէք երկինքի թռչուններուն, որ ոչ կը
 սերմանեն և ոչ կը հնձեն և ոչ ամբարի մէջ կը
 ժողովեն, ու ձեր երկնաւոր շայրը կը կերակրէ
 զանոնք . չէ՞ որ դուք անոնցմէ աւելի լաւ էք :
- 27 Հիմա ձեզմէ ով կրնայ իր հոգ ընելովը իր հա-
 28 սակին վրայ կանգուն մը աւելցընել : Ու հա-
 գուստի համար ինչո՞ւ հոգ կ'ընէք . նայեցէք
 դաշտի շուշաններուն՝ ինչպէս կ'աճին . ոչ կ'աշ-
 29 խատին և ոչ կը մանեն . Բայց ձեզի կ'ըսեմ որ
 Սողոմոն ալ իր բոլոր փառաւորութեանը մէջ

- 30 անոնցմէ մէկուն պէս չհագուեցաւ : Ուստի թէ որ դաշտի խոտը որ այսօր կայ՝ և վաղը փուռը կը ձգուի, Մտուած անանկ կը հագուեցընէ, հապա որչափ աւելի ձեզ՝ թերահաւատներ :
- 31 Ուրեմն հոգ մի՛ ընէք՝ ըսելով . Ի՞նչ պիտի ուտենք, կամ Ի՞նչ պիտի խմենք, կամ Ի՞նչ պիտի հագնինք . (Ինչու որ աս բոլոր բաները հեթանոսները կը խնդրեն .) վասն զի ձեր երկնաւոր Հայրը գիտէ՝ թէ աս բոլոր բաները ձեզի պէտք են : Իայց առաջ խնդրեցէք Մտուածոյ թագաւորութիւնը և անոր արգարութիւնը, ու
- 34 աս բոլոր բաներն ալ ձեզի պիտի տրուի : Ուստի վաղուան համար հոգ մի՛ ընէք . ինչու որ վաղուան օրը իրեն համար հոգ պիտի ընէ . հերիք է օրուան՝ իր նեղութիւնը :

ԳԼ . Է

1 Քրիստոս իր քարոզութիւնը վերջացնելով կը յանդիմանէ անխահաւար դատարութիւն ընելը . 6 կ'արգիլէ սուրբ բաները շունչերու տալը . 7 կը յարգէ ազգէք ընել, 18 նեզ գռնէն ներս մտնել, 15 սուս մարգարէներէն զոյշ կենալ, 21 եր խօսք՝ փայն լողներ չըզալ՝ հապա կատարողներ, 24 նմանելով անանկ մարդու մը՝ որ եր տունը վե՛ր վրայ կը շինէ, 26 և մշ թէ առաջ վրայ :

- 1 Մի՛ դատէք՝ որ չդատուիք : (2) Վանձի ինչ դատաստանով որ դատէք, ա՛նչ պիտի դատուիք . և ինչ չափով որ չափէք, ա՛նչ պիտի չափուի
- 3 ձեզի : Աւ ինչո՛ւ քու եղբօրդ աչքին մէջի շիւղջ կը տեսնես, ու քու աչքիդ մէջի գերանին չես
- 4 նայիր : Կամ ի՛նչպէս կրնաս ըսել քու եղբօրդ . Թո՛ղ տուր աչքէդ շիւղը հանեմ . և ահա՛ քու
- 5 աչքիդ մէջը գերան կայ : Անդժաւոր՝ առաջ քու աչքէդ գերանը հանէ, ու ետքը պիտի նայիս եղբօրդ աչքէն շիւղը հանելու :
- 6 Սուրբ բանը շունչերուն մի՛ տաք, և ձեր մարգարիտները խոզերուն առջևը մի՛ ձգէք, որ ոտքերնուն տակը չկոխկրուտեն զանոնք, ու դառնան ձեզ փառատեն :
- 7 Խնդրեցէք՝ և պիտի տրուի ձեզի . վնտուեցէք՝

- և պիտի գտնէք . Դ՛րո՛ւ զարկէք՝ և պիտի բա-
 8 ցուի ձեզի . Ա՛յսան զի ամէն ո՛վ որ կը խնդրէ՝
 կ'առնէ , և ո՛վ որ կը փնտռէ՝ կը գտնէ , և ո՛վ որ
 9 Դ՛րո՛ւ կը զարնէ՝ պիտի բացուի անոր : Չեզմէ
 որ մարդը կայ՝ որմէն իր որդին հաց որ ուզէ ,
 10 միթէ քան պիտի տայ անոր . Այլ կամ թէ որ
 11 ձուկ ուզէ , միթէ օ՛ձ պիտի տայ անոր : Ուստի
 եթէ դուք՝ որ չար էք , ձեր զաւակներուն ազէկ
 ընծաներ տալ գիտէք , որչափ աւելի ձեր չայրը՝
 որ երկինքն է , բարի բաներ պիտի տայ անոնց՝
 որ իրմէ կը խնդրեն :
 12 Ուստի ամէն ինչ որ կ'ուզէք՝ որ մարդիկ ձեզի
 ընեն , դուք ալ անոնց անանկ ըրէք . քանզի աս
 է օրէնքը ու մարգարէները :
 13 Նեղ դռնէն ներս մտէք . ինչու որ լայն է ան
 դուռը՝ ու ընդարձակ ան ճամբան , որ դէպ ՚ի
 կորուստ կը տանի . և շատուր են անոնք՝ որ ան-
 14 կէ կը մտնեն : Ինչու որ նեղ է ան դուռը՝ ու
 նեղուացք է ան ճամբան , որ դէպ ՚ի կեանք կը
 տանի . և քիչուր են անոնք՝ որ զանիկայ կը
 գտնեն :
 15 Օգոյշ կեցէք սուտ մարգարէներէն՝ որոնք
 ձեզի կու գան ոչխարի հանդերձներով , բայց
 16 ներսէն յափշտակող գայլեր են : Իրենց պտու-
 զէն պիտի ճանչնաք զանոնք . միթէ փուշերէն
 խազող կը քաղեն , կամ տատասկէն՝ թուզ .
 17 Նսանկ ալ ամէն բարի ծառ՝ բարի պտուղ կու
 18 տայ , և չար ծառ՝ չար պտուղ կու տայ : Բարի
 ծառը չկրնար չար պտուղ տալ , ո՛չ ալ չար ծա-
 19 ուր բարի պտուղ տալ : Ամէն ծառ որ բարի պր-
 տուղ չտար՝ կը կտրուի , ու կրակը կը ձգուի :
 20 Ուրեմն իրենց պտուղէն պիտի ճանչնաք զանոնք :
 21 Ո՛չ թէ ամէն մէկը՝ որ ինծի Տէր Տէր կ'ըսէ ,
 պիտի մտնէ երկնից թագաւորութիւնը . հապա
 անիկայ որ իմ երկնաւոր չօրս կամբը կը կա-

- 22 տարէ : Եւ տերը ան օրը ինծի պիտի ըսեն .
 Տէր Տէր՝ չէ՞ որ քու անունովդ մարգարէութիւն
 ըրինք , և քու անունովդ դեւեր հանեցինք , ու
 23 քու անունովդ շատ հրաշքներ ըրինք : Եւ ան
 տներ անոնց յայտնապէս պիտի ըսեմ , թէ Ես
 քնաւ ձեզ չէի ճանչնար . մէկդի գացէք քովէս
 դուք որ անօրէնութիւն կը գործէիք :
- 24 Երդ՝ ո՞վ որ աս իմ խօսքերս կը լսէ՝ ու կը կա-
 տարէ անոնք , զանիկայ պիտի նմանցընեմ խե-
 լացի մարդու մը՝ որ իր տունը վէմի վրայ շինեց .
 25 Եւ անձրևները իջան , ու գետերը վազեցին , ու
 հովերը փչեցին , և զարկին ան տանը , ու չփլաւ .
 26 ինչու որ վէմի վրայ հաստատուած էր : Եւ ո՞վ
 որ աս իմ խօսքերս կը լսէ ու չկատարեր անոնք ,
 կը նմանի անխելք մարդու մը՝ որ իր տունը աւա-
 27 զի վրայ շինեց . Եւ անձրևները իջան , ու գետե-
 րը վազեցին , ու հովերը փչեցին , և զարկին ան
 տանը , ու փլաւ , և մեծ էր անոր կործանումը :
 28 Ու երբոր Յիսուս լմնցուց աս խօսքերը , Ժո-
 ղովուրդները կը զարմանային անոր վարդապե-
 29 տութեանը վրայ . Ինչու որ իշխանութիւն ու-
 նեցողի մը պէս կը սորվեցընէր անոնց , ու չէ թէ
 դպիրներուն պէս :

ԳՂ . Ը

2 Բրիտոս կը մաքրէ բորոսը , 5 կը բժշկէ հարիւրապետին ծառան , 14 Պետրոսին զո-
 քանք , 16 և ուրիշ շատ հիւանդներ . 18 կը ցուցնէ թէ ինչ կերպով իր ետեկն եր-
 Թաւ պէտք է . 23 ծովուն ալեկոծութիւնը կը հանդարտեցընէ . 28 երկու դուռհար-
 ներէ գեղերը կը հանէ , 31 և զանոնք կը Թաղու որ երթան խողերուն մէջ մտնեն :

- 1 Ու երբոր ան լեռնէն վար իջաւ , շատ Ժողո-
 2 վուրդներ գացին անոր ետևէն : Եւ ահա՛ բորոս
 մը եկաւ , երկրպագութիւն կ'ընէր անոր՝ ու կ'ը-
 սէր . Տէր՝ թէ որ ուզես , կրնաս զիս մաքրել :
 3 Եւ Յիսուս իր ձեռքը երկընցընելով դպաւ անոր՝
 ու ըսաւ . Կ'ուզեմ՝ մաքրուէ . և շուտ մը անոր
 4 բորոստութիւնը մաքրուեցաւ : Եւ Յիսուս ըսաւ
 անոր . Չգոյշ կեցիր՝ մէկու մը չըսես . հապա

զնա՝ քեզ քահանային ցուցուր , և Մոփօտսին
պատուիրած ընծան տուր , անոնց վկայութիւն
ըլլալու համար :

- 5 Ու երբոր Վափառնայում մտաւ , հարիւրա-
6 պետ մը եկաւ քոզը , կ'աղաչէր անոր , Ու կ'ը-
սէր . Տէր՝ իմ ծառաս տունը անգամալոյժ պառ-
7 կած չարաչար կը տանջուի : Եւ Յիսուս ըսաւ
8 անոր . Ես կու գամ ու զանիկայ կը բժշկեմ : Եւ
հարիւրապետը պատասխան տալով՝ ըսաւ . Տէր՝
ես արժանի չեմ որ դուն իմ յարկիս տակը մըտ-
նես . միայն թէ խօսքով զրուցէ , ու իմ ծառաս
9 պիտի բժշկուի . Ինչու որ ես ալ իշխանութեան
տակ մարդ մըն եմ , ու իմ հրամանի տակը զի-
նուորներ ունիմ . և ատոր կ'ըսեմ . Գնա՛ , ու
կ'երթայ . և մէկալին՝ թէ Եկուր , ու կու գայ .
10 և ծառայիս՝ թէ Ես բանը ըբէ՛ , ու կ'ընէ : Յի-
սուս երբոր լսեց՝ զարմացաւ , և իջ ետևէն գա-
ցողներուն ըսաւ . Ոչմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Իս-
րայէլի մէջ անգամ ես այսչափ հաւատք չգտայ :
11 Եւ ձեզի կ'ըսեմ որ արևելքէն ու արևմուտքէն
չատեր պիտի գան , ու երկնից թագաւորութեա-
նը մէջ պիտի բազմին՝ Երբահամին ու Իսահա-
12 կին և Յակոբին հետ . Իսկ թագաւորութեանը
որդիքը դուրսի խաւարը պիտի հանուին . հոն
13 պիտի ըլլայ լալ՝ ու ակռաներ կճրուցընել : Եւ
Յիսուս հարիւրապետին ըսաւ . Գնա՛ , ու ինչ-
պէս որ գուն հաւատացիր , առնի թող ըլլայ քե-
զի . և նոյն ժամուն անոր ծառան բժշկուեցաւ :
14 Եւ Յիսուս Պետրոսին տունը գալով՝ տեսաւ
որ անոր զգբանչը ջերմէն բռնուած պառկած էր .
15 Եւ անոր ձեռքէն բռնեց , ու ջերմը թող տուաւ
զանիկայ . ան ալ ոտքի վրայ ելաւ , և անոր սպա-
սաւորութիւն կ'ընէր :
16 Երբոր իրիկուն եղաւ , շատ դիւահարներ բե-
րին անոր , ու խօսքով հանեց շատ ոգիները , և

- 17 բոլոր հիւանդները բժշկեց . Որ Եսայի մարգարէին ձեռքով ըսուած խօսքը կատարուի . Ենիկայ մեր հիւանդութիւնները վերցուց , և Եւ ցաւերը կրեց :
- 18 Յիսուս իր բոլորաւիքը շատ ժողովուրդ տեսնելով , հրաման ըրաւ որ մէկալ կողմը երթան :
- 19 Եւ դպիր մը մօտենալով՝ ըսաւ անոր . Ամրդապետ՝ ես քու ետեւդ պիտի գամ , ո՛ւր որ երթաս :
- 20 Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Ազուէսները որջեր ունին , ու երկնից թռչունները բոյներ . բայց Արդին մարդոյ ԿԵՆՔ Է չունի , որ հոն իր գր-
- 21 լուխը դնէ : Եւ մէկ ուրիշը՝ ո՛ր անոր աշակերտներէն էր , ըսաւ անոր . Տէր՝ ինձի հրաման տուր , որ երթամ առաջ իմ հայրս թաղեմ : Յիսուս ըսաւ անոր . Եկուր իմ ետեւէս , ու թող տուր մեռելներուն որ թաղեն իրենց մեռելները :
- 23 Ու երբոր նաւը մտաւ , իր աշակերտները իր
- 24 ետեւէն գացին . Եւ ահա մեծ ալէկոծութիւն մը եզաւ ծովուն մէջ , անանկ որ նաւը ալիքներէն
- 25 կը ծածկուէր . իսկ ինքը կը քնանար : Եւ աշակերտները մօտ գացին արթնցուցին զանիկայ՝ ու ըսին . Տէր՝ ազատէ մեզ , Ինչ ո՛ր ահա կը կոր-
- 26 տուի՞ք : Եւ ըսաւ անոնց . Թերահաւատներ՝ ինչո՞ւ ահա վախկոտ էք . ան ատենը ելաւ հովերուն ու ծովուն սաստեց , և մեծ խաղաղու-
- 27 թիւն եզաւ : Ու մարդիկը զարմացան՝ և կ'ըսէին . Ի՞նչպէս մարդ է աս՝ որ հովերը ու ծովը ստոր կը հնազանդին :
- 28 Ու երբոր մէկալ կողմը Գերգեսացոց երկիրը անցաւ , երկու դիւահար պատահեցան իրեն՝ գերեզմաններէն ելած՝ սաստիկ կատղած , անանկ որ
- 29 հնար չէր մէկու մը ան ճամբայէն անցնիլ : Եւ ահա աղաղակեցին ու ըսին . Յիսուս Արդի Եստուծոյ՝ դուն մեր հետը ինչ բան ունիս . ատենէն
- 30 առաջ մեզ տանջելու համար հոս եկար : Եւ

- անոնցմէ հեռու շատ խոզերու երամակ մը կար ,
 31 որ կ'արածուէին : Ու դէերը կ'աղաչէին իրեն՝
 ու կ'ըսէին . Թէ որ մեզ կը հանես , հրաման
 տուր մեզի որ երթանք խոզերուն երամակին մէ-
 32 ջը ^{հրնէն} : Եւ ըսաւ անոնց . Գացէ՛ք . ու անոնք
 ելան գացին խոզերուն երամակին մէջը մտան .
 և ահա բոլոր երամակը գահավէժ տեղէն ծովը
 33 վազեցին , ու ջուրերուն մէջը մեռան : Խոզա-
 րածներն ալ փախան , և քաղաքը երթալով՝ բո-
 լորը պատմեցին , ու դիւահարներուն ^{պարտեալ}
 34 բաները : Եւ ահա բոլոր քաղաքը Յիսուսին
 դէմը ելաւ . ու երբոր տեսան զանիկայ , աղաչե-
 ցին որ իրենց սահմաններէն երթայ :

ԳՂ . Թ

2 Քրիստոս անդամալոյժ մը կը բժշէ . 9 Մատթէոսը մարտարութիւն բնէն իրեն կը
 կանչէ . 10 մարտարներու և մեղաւորներու հետ կ'ուտէ . 14 իր աշակերտներուն ծով
 չղահելը կ'արդարացնէ . 20 տեստես կինը կը բժշէ . 23 Յայրոհի աղիկը կը յարու-
 ցանէ . 27 երկու կոյրերու աչքերը կը բանայ . 32 համբ դիւահարը կը բժշէ , 36 և կը
 խղձայ բազմութեանը վրայ :

- 1 Եւ նաւը մտնելով՝ մէկալ կողմը անցաւ , ու
 2 եկաւ իր քաղաքը : Եւ ահա բերին իրեն ան-
 դամալոյժ մը , որ մահճիճի մէջ պառկած էր . և
 Յիսուս անոնց հաւատքը տեսնելով՝ ըսաւ ան-
 դամալոյժին . Բաջպերուէ՛՛ սրդեակ , քու մեղ-
 3 քերդ քեզի ներուած են : Եւ ահա դալիւրներէն
 ամանք իրենց ^{հրնէն} մէջը ըսին . Ետիկայ հայհո-
 4 յութիւն կ'ընէ : Յիսուս ալ անոնց խորհուրդ-
 ները իմանալով՝ ըսաւ . Ինչո՞ւ սրտերնուդ մէջ
 5 չար բաներ կը խորհիք : Բանզի սրը աւելի դիւ-
 րին է . Բու մեղքերդ ներուած են՝ ըսելը , թէ
 6 Ելի՛ր ու քաղէ՛ ըսելը : Բայց որպէս զի գիտնաք՝
 թէ Արդին մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի
 վրայ մեզքերու թողութիւն տալու , (ան ատենը
 անդամալոյժին ըսաւ ,) Ելի՛ր՝ մահճիճգ ան՝ ու
 7 տո՛ւնդ գնա : Ու անիկայ ելաւ՝ իր տունը գնաց :
 8 Ժողովուրդները երբոր տեսան՝ զարմացան , ու

- փառաւորեցին զԱստուած, որ մարդոց անանկ իշխանութիւն տուեր էր :
- 9 Աւ Յիսուս անկէ առաջ անցնելով՝ մարդ մը տեսաւ Մատթէոս անունով, որ մաքս ընդունելու տեղը նստեր էր, ու բաւ անոր . Ատուէս
- 10 եկուր . ան ալ ելաւ անոր ետեւէն գնաց : Աւ եղաւ որ տունը սեղան նստած ատենը՝ ահա ուրիշ շատ մաքսաւորներ և մեղաւորներ եկած՝ ու սեղան նստած էին Յիսուսին ու անոր աշակերտներուն
- 11 հետ : Աւ փարիսեցիները երբոր տեսան, ըսին անոր աշակերտներուն . Ինչո՞ւ ձեր վարդապետը մաքսաւորներուն ու մեղաւորներուն հետ կ'ու-
- 12 տէ : Բայց Յիսուս երբոր լսեց, ըսաւ անոնց . Առողջներուն բժիշկ պէտք չէ, հապա հիւանդ-
- 13 ներուն : Գացէք սորվեցէք՝ թէ ինչ է առ Իսայէ՝ Ողորմութիւն կ'ուզեմ, և չէ թէ զոհ . ինչու որ ես արգարները կանչելու չեկայ, հապա մեղաւորները :
- 14 Են ատենը Յովհաննեսին աշակերտները անոր եկան՝ ու ըսին . Ինչո՞ւ մենք ու փարիսեցիները շատ անգամ ծով կը պահենք, և քու աշա-
- 15 կերտներդ չեն պահեր : Աւ Յիսուս ըսաւ անոնց . Մի՞թէ կարելի՞ է որ հարսնիքին տղաքը սուգ պահեն՝ քանի որ փեսան իրենց հետն է . բայց օրեր պիտի գան՝ որ երբ փեսան իրենցմէ
- 16 վերցուի, ան ատենը ծով պիտի պահեն : Աւ մէկը չձգեր նոր լաթի կտոր հին հանդերձի վըրայ . քանզի առ անոր լրութեանը համար պարտաւոր է, կ'առնէ հանդերձէն, ու պատուաւորքը ալ
- 17 աւելի գէշ կ'ըլլայ . Ո՛չ ալ նոր գինին հին տիկերու մէջ կը դնեն . եթէ ոչ՝ տիկերը կը պատուին՝ ու գինին կը թափի, և տիկերը կը կորնչին : հապա նոր գինին նոր տիկերու մէջ կը դնեն, ու երկուքն ալ կը պահուին :
- 18 Արբոր անիկայ անոնց հետ առ բաները կը խօ-

- սէր , ահա իշխան մը եկաւ , երկրպագութիւն կ'ընէր անոր՝ ու կ'ըսէր . Աղջիկս՝ ալ մինչև հիմա մեռած է , բայց եկուր ձեռքդ անոր վրայ դիր ,
- 19 ու պիտի ապրի : Եւ Յիսուս ելաւ , ու իր աշակերտներուն հետ անոր ետեւէն գնաց :
- 20 Եւ ահա տասուերկու տարուան տեսարանս կ'ին մը մօտեցաւ ետեւէն՝ անոր հանդերձին քղանց-
- 21 քին դպաւ . Քանզի իր հօտէ մէջ կ'ըսէր , Թէ որ միայն անոր հանդերձին դպչեմ , պիտի բժշկուիմ :
- 22 Բայց Յիսուս երբոր ետին դարձաւ՝ ու տեսաւ զանիկայ , ըսաւ . Քաջապետէ՛՛ աղջիկ , քու հաւատքդ քեզ բժշկեց . և կնիկը նոյն ժամէն բժշկուեցաւ :
- 23 Ու երբոր Յիսուս իշխանին տունը եկաւ , ու տեսաւ փողահարները և խռոված բազմութիւ-
- 24 նը , Ըսաւ անոնց . Մէկդի գացէ՛ք . ինչու որ աղջիկը մեռած չէ , հապա կը քնանայ . և ծաղը
- 25 կ'ընէին անիկայ : Ու երբոր բազմութիւնը դուրս ելաւ , ինքը ներս մտաւ՝ անոր ձեռքէն բռնեց , ու
- 26 աղջիկը ոտք ելաւ : Եւ աս լուրը ան բոլոր երկիրը տարածուեցաւ :
- 27 Ու երբոր Յիսուս անկէ առաջ անցաւ , երկու կոյր ինկան անոր ետեւէն . կ'աղաղակէին՝ ու կ'ը-
- 28 սէին . Ողորմէ՛ մեզի՝ Որդի Դաւթի : Ու երբոր տուն եկաւ , կոյրերը իրեն եկան . և Յիսուս անոնց ըսաւ . Կը հաւատովք՝ թէ կրնամ . սո բանը
- 29 չե՛ղ բնել . ըսին անոր . Այո՛ Տէր : Ըն ատենը անոնց աչքերուն դպաւ՝ ու ըսաւ . Ձեր հաւատ-
- 30 քին պէս բլրայ ձեզի : Ու անոնց աչքերը բացուեցան . և Յիսուս սաստիկ պատուէր տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ . Օգոյշ կեցէ՛ք , մէկը չիմանայ :
- 31 Բայց անոնք երան ան . բոլոր երկրին մէջ անոր համբաւը տարածեցին :
- 32 Ու երբոր անոնք դուրս եկան , ահա մէկ համր
- 33 զիւսահար մարդ մը բերին իրեն : Ու երբոր դէր

- երաւ , համբը խօսեցաւ . և ժողովուրդները զարմացան՝ ու կ'ըսէին՝ թէ Իսրայէլի մէջ բնաւ աւանկ բան մը տեսնուած չէ : Իսոյց փարիսեցիները կ'ըսէին՝ թէ Լտիկայ դւերուն իշխանովը դւերը կը հանէ :
- 35 Եւ Յիսուս կը պարտէր բոլոր քաղաքները ու գեղերը , և անոնց ժողովարաններուն մէջ կը սորվեցընէր , ու կը քարոզէր արքայութեան անտարանը , և կը բժշկէր բոլոր ախտերը ու բո-
- 36 լոր հիւանդութիւնները ժողովուրդին մէջ : Եւ ժողովուրդները տեսնելով՝ անոնց վրայ խղճացին , ու որ յօգնած ու ցիրուցան եղած էին՝ հովիւ
- 37 չունեցող ոչխարներու պէս : Եւ ատենը ըսաւ իր աշակերտներուն . Հունձքը շատ է , բայց մը-
- 38 չակները քիչ . Բաստի հունձքին Տէրոջը աղաչեցէք , որ մշակներ հանէ իր հունձքին :

ԳՂ . Ժ

1 Երեսուս իր տասուերկու առաքելները կը իրեն հարշնէր ընելու իշխանութիւն տալը անոնց . 5 դասուերկու կու այլ անոնց և կը սորվեցընէ թէ ինչ պարսին ընել . 16 կը փրկթաթ զանոնք հայածմուչներու վրայով , 40 և օրհնութիւն կը խոստանայ զանոնք ընգամբերուն :

- 1 Եւ իր քովը կանչելով իր տասուերկու աշակերտները , անոնց իշխանութիւն տալու պիղծողիներուն վրայ՝ որ զանոնք հանեն , և ամէն ցաւերը ու ամէն հիւանդութիւնները բժշկեն :
- 2 Բւ տասուերկու առաքելոց անունները ասոնք են . առաջինը Սիմոն՝ Պետրոս ըսուածը , և անոր եղբայրը Եղըրէաս . Յակոբոս Օբեդեան , և անոր եղբայրը Յովհաննէս . Փիլիպպոս՝ և Բարթոլուղիմէոս . Թովմաս՝ և Մատթէոս մաքառոր . Յովնաթոս Լէվեան , և Գեբէոս՝ որ Թադէոս մտկանուանեցաւ . Սիմոն Կանանացի՝ և Յուդա Իսկարիովտացի , որ նաև մատոնեց զանիկայ :
- 3 Եւ տասուերկուքը Յիսուս խրկեց , և անոնց պատուիրեց՝ ըսելով . Հեթանոսներու ճամբայ

- մի՛ երթաք , ու Սամարացիներու քաղաք մի՛
 6 մտնէք . Հապա աւելի Խարայէլի տանը կոր-
 7 սուած ոչխարներուն գացէք : Ու երբոր կ'երթաք ,
 քարոզեցէք ու ըսէք՝ թէ Երկնից թագաւորու-
 8 թիւնը մօտեցած է : Հիւանդները բժշկեցէք ,
 բորոտները մաքրեցէք , գւեղը հանեցէք . ձրի
 9 աւեր էք , ձրի տուէք : Մի ստանաք ոսկի՛ և
 ո՛չ արծաթ՝ և ո՛չ պղինձ ձեր գօտիներուն մէջը ,
 10 Ո՛չ ճամբու համար տօպրակ , և ո՛չ կրկին հան-
 դերձ , ո՛չ կօշիկ , ո՛չ գաւազան . Ինչու որ մը-
 11 շակը իր կերակուրին արժանի է : Եւ որ քա-
 ղաք կամ գեղ մտնէք , հարցուցէք՝ թէ ո՞վ է
 անոր մէջը արժանաւոր . ու հո՛ն կեցէք մինչև
 12 որ «նէ ելէք : Ու երբոր տունը կը մանէք , բա-
 13 ղև տուէք անոր : Եւ թէ որ ան տունը արժա-
 նաւոր է , ձեր բարևը անոր վրայ գայ . հապա
 թէ որ արժանաւոր չէ , ձեր բարևը ձեզի դառ-
 14 նայ : Եւ ո՞վ որ ձեզ չընդունի՛ ու ձեր խօսքերը
 մտիկ չընէ , երբոր ան տունէն կամ քաղաքէն
 կ'ելլէք , ձեր ոտքերուն փոշին թօթվեցէք :
 15 Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . Սողոմացւոց ու Գո-
 մորացւոց երկրին աւելի դիւրին պիտի ըլլայ գա-
 տատանին օրը՝ քան թէ ան քաղաքին :
- 16 Եհօ ես ձեզ կը խրկեմ իբրև ոչխարներ գայ-
 լերու մէջ . ուստի օձերու պէս խորագէտ եղեք ,
 17 և աղանձիներու պէս միամիտ : Իսկ մարդոցմէ
 զգուշացէք . Ինչու որ ձեզ ատեաններու պիտի
 մատնեն , ու իրենց ժողովարաններուն մէջը ձեզ
 18 պիտի ծեծեն . Եւ իմ «նոսոս» համար կուսակալ-
 ներու ու թագաւորներու առջև պիտի տարուիք ,
 անոնց՝ և հեթանոսներուն վկայութիւն ըլլալու
 19 համար : Բայց երբոր ձեզ մատնեն , հոգ մի՛
 ընէք թէ ինտոր կամ ի՛նչ պիտի խօսիք . Ինչու
 որ ձեզի պիտի տրուի ան ժամուն՝ ինչ որ պիտի
 20 խօսիք : Անան զի չէ թէ դուք էք որ կը խօ-

- սիք , հապա ձեր շօրը շոգին՝ որ ձեր ներսի
 21 դին կը խօսի : Ու եղբայր՝ եղբայրը մահուան
 պիտի մատնէ , և հայրը՝ որդին . և որդիք էրն
 ծնողացը վրայ պիտի ելեն՝ ու մեռցընեն զա-
 22 նոնք : Եւ իմ անուանս համար ամենուն ատելի
 պիտի ըլլաք . բայց ո՞վ որ մինչև վերջը համբերէ ,
 23 անիկայ պիտի ազրի : Ու երբոր աս քաղաքին
 մէջ ձեզ կը հալածեն , ուրիշ ^{տաւ} փախէք .
 ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . Իսրայէլի քաղաքները
 պիտի չհատցընէք , մինչև որ Արդին մարդոյ
 24 գայ : Աշակերտը իր վարդապետէն աւելի չէ , և
 25 ո՛չ ծառան իր տիրոջմէն : Լերիք է աշակերտին՝
 որ իր վարդապետին պէս ըլլայ , ու ծառային՝
 իր տիրոջը պէս . թէ որ տանուտէրը Ռէեզե-
 բուղ կոչեցին , որչափ աւելի անոր ընտանիքը :
 26 Ուստի մի՛ վախնաք անոնցմէ . ինչու որ բան մը
 չկայ ծածուկ՝ որ պիտի չյայտնուի , և գաղտուկ՝
 27 որ պիտի չգիտցուի : Ի՛նչ որ ձեզի մուժի մէջ
 կ'ըսեմ , ^{անկախ} լոյսի մէջ խօսեցէք , և ինչ որ
 անանջն՝ ի վար կը լսէք , տանիքներուն վրայ քա-
 28 բողեցէք : Եւ մի՛ վախնաք անոնցմէ՝ որ մար-
 մինը կը սպաննեն , ու չեն կրնար հոգին սպան-
 նել . հապա աւելի անկէ՛ վախցէք դուք , որ կրնայ
 հոգին ու մարմինը գեհենին մէջ կորսընցընել :
 29 Չէ՞ որ երկու ճնճղուկ մէկ դանկի կը ծախուին ,
 և անոնցմէ մէկը գետինը չիյնար՝ առանց ձեր
 30 շօրը : Իայց ձեր գլխուն բոլոր մազերն ալ համ-
 31 բուած են : Ուրեմն մի՛ վախնաք . ինչ որ շատ
 32 ճնճղուկներէն լաւ էք դուք : Արդ՝ ո՞վ որ մար-
 դոց առջև զիս կը դաւանի , ես ալ անիկայ պիտի
 33 դաւանիմ իմ շօրս առջևը՝ որ երկինքն է . Եւ
 ո՞վ որ մարդոց առջև զիս կ'ուրանայ , ես ալ անի-
 կայ պիտի ուրանամ իմ շօրս առջևը՝ որ եր-
 34 կինքն է : Մի՛ կարծէք՝ թէ ես երկրի վրայ խա-
 ղաղուժիւն ձգելու եկայ . խաղաղուժիւն ձգե-

- 35 լու չեկայ , հապա՛ սուր . Ինչու որ եկայ մարդը
իր հօրմէն գատելու , ու աղջեկը՝ իր մօրմէն , ու
36 հարսը՝ իր կեսուբէն . Եւ մարդուն թշնամիները
37 իր ընտանիքը պիտի ըլլան : Ըն որ հայրը կամ մայրը
ինծմէ աւելի կը սիրէ , ինծի արժանի չէ . և
ան որ տղան կամ աղջեկը ինծմէ աւելի կը սիրէ ,
38 ինծի արժանի չէ . Եւ ան որ իր խաչը շառներ ու
39 իմ ետեւէս գար , ինծի արժանի չէ : Ըն որ իր
անձը կը գտնէ , պիտի կորսընցընէ զանիկայ .
և ան որ իր անձը ինծի համար կը կորսընցընէ ,
40 պիտի գտնէ զանիկայ : Ըն որ ձեզ կ'ընդունի ,
զիս կ'ընդունի . և ան որ զիս կ'ընդունի , զիս
41 խրկողը կ'ընդունի : Ըն որ մարգարէ մը կ'ըն-
դունի մարգարէի անունով , մարգարէի վարձք
կ'առնէ . և ան որ արդար մը կ'ընդունի արդարի
42 անունով , արդարի վարձք կ'առնէ : Ու ան որ
աս պզտիկներէն մէկուն միայն գաւաթ մը պաղ
ջուր կը խմցընէ աշակերտի անունով , ճշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի , բնաւ իր վարձքը պիտի չկորսըն-
ցընէ :

ԳՂ . ԺԸ

2 Յովհաննէս իր աշակերտները Գրիստոսին կը երկէ : 7 Գրիստոսի վեցութիւնը Յով-
հաննէսին համար : 18 Ժողովոցոյ կարծիքը Յովհաննէսին ու Գրիստոսի վրայով : 20
Գրիստոս կը նախատէ Քորազմը , Քեթսպեղան և Կաթանոսայումէ՛ իրենց ապրտի-
տութեանը և անզոց Յալւն համար . 25 և կը փառաւորէ իր Հօրը իմաստութիւնը՝
Աւետարանը պարզամտներուն յայտնելուն համար . 28 իրեն կը փոփոխէ ամէն անոնց
որ իրենց մեղքին ծանրութիւնը կը զգան :

1 Եւ եղաւ որ երբ Յիսուս լմբնցուց իր տասուեր-
կու աշակերտներուն պատուէր տալը , գնաց ան-
կէ անոնց քաղաքներուն մէջ քարաղելու և սոր-
վեցընելու :

2 Իսկ Յովհաննէս բանտին մէջք երբոր լսեց
Քրիստոսի գործքերը , իր աշակերտներէն եր-
3 կուքը խրկելով՝ ըսաւ անոր . Դուն ան ես՝ որ
4 գալու էիր , թէ ուրիշ մը սպասենք : Եւ Յի-
սուս պատասխան տալով՝ անոնց ըսաւ . Դացէք

- պատանեցէք Յովհաննեսին՝ թնչ որ կը լսէք ու կը
 5 տեսնէք . Աղյերը կը տեսնեն , կաղերը կը քալեն ,
 բարոտները կը մաքրուին , խոպերը կը լսեն , մե-
 6 ռեխները յարութիւն կ'առնեն , ու ազգատներուն
 7 Աւերքոր անունը գացին , Ախուս սկսաւ ժողո-
 վուրդներուն ըսել Յովհաննեսին համար . Ի՞նչ
 տեսնելու ելաք անապատին մէջ . եղէ՞ք մը հովէն
 8 շարժուած : Լապա թնչ տեսնելու ելաք . փա-
 փուկ հանգերձներ հազած մարդ մը . ահա փա-
 փուկ հանգերձնէ հազնոցները թազաւորաց տու-
 9 ներն են : Լապա թնչ տեսնելու ելաք . մարգա-
 րէ՞ . այս՝ կ'ըսեմ ձեզի , Մարգարէէ մըն ալ ա-
 10 լելի : Ինչու որ ասիկայ է՝ որուն համար գրուած
 է . Ահա ես իմ գեսարանս կը խրկեմ քու երեսիդ
 առջևէն , որ քու ճամբադ պիտի պատրաստէ
 11 քու առջևէդ : Նշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Անիկ-
 ներէն ծնածներուն մէջը Յովհաննէս մկրտիչէն
 մեծը ելած չէ . սակայն երկնից թազաւորու-
 12 թեանը մէջ պինտ պզտիկը՝ անկէ մեծ է : Աւ
 Յովհաննէս մկրտիչին օրերէն մինչև հիմա երկ-
 նից թազաւորութիւնը ուժով կ'առնուի , և ու-
 13 ժեղները կը յափշտակեն անիկայ : Ինչու որ
 բոլոր մարգարէները ու օրէկըք մինչև Յովհան-
 14 նէս մարգարէութիւն ըրին . Այլ եթէ կ'ուզէք
 15 ընդունիլ , անիկայ է Ազնան՝ որ պիտի գար : Ան
 16 որ լսելու ահանջ ունի , թող լսէ : Բայց որու
 նմանցընեմ՝ աս ազգը . կը նմանի սողոց , որ շու-
 կաները նստելով՝ իրենց ընկերներուն կը կան-
 17 չեն , Աւ կ'ըսեն . Փող հնչեցուցինք ձեզի՝ ու
 չխաղացիք , ողբ կարդացինք ձեզի՝ ու չացիք :
 18 Ա՛յստ զի Յովհաննէսը եկաւ , ոչ կ'ուտէր և ոչ
 կը խմէր , ու կ'ըսեն . Ի՛նչ կայ անոր ներսի
 19 դին : Արդին մարգոց եկաւ՝ կ'ուտէ ու կը խմէ ,

և կ'ըսեն . Եհն ուսող և արբեցող մարդ մը՝
մաքսաւորներու ու մեղաւորներու բարեկամ .
և իմաստութիւնը արդարացաւ իր տղոցմէն :

- 20 Են ատենը սկսաւ նախատել ան քաղաքները ,
որոնց մէջ գործուեր էին իր հրաշքներուն շա-
21 տերը . քանզի չապաշխարեցին . Այն քեզ Քո-
րազին , զայն քեզ Սեթսայիդա . ինչու որ եթէ
Տիւրոսի ու Սիդոնի մէջ եղած ըլլային ան հրաշք-
ները՝ որ ձեր մէջը եղան , շատոնցմէ քուրձով ու
22 մոխիրով ապաշխարած պիտի ըլլային : Բայց
ձեզի կ'ըսեմ . Տիւրոսին և Սիդոնին աւելի դիւ-
րին պիտի ըլլայ գառառատանին օրը՝ քան թէ
23 ձեզի : Եւ դուն կ'ապառնայում՝ որ մինչև եր-
կինքը բարձրացած ես , մինչև դժոխքը պիտի
իջնես , ինչու որ եթէ Սողոմոն մէջ եղած ըլլային
ան հրաշքները՝ որ քու մէջը եղան , իրաւ որ
24 մինչև աս օրս դեռ պիտի մնար : Բայց ձեզի
կ'ըսեմ՝ որ Սողոմոնացոց երկրին աւելի դիւրին
պիտի ըլլայ դատաստանին օրը , քան թէ
քեզի :
- 25 Եոյն ժամանակին պատասխան տուաւ Յի-
սուա՝ ու ըսաւ . Ընորհակալ եմ քեզմէ ով չայր՝
Տէր երկնի և երկրի , որ աս բաները ծածուկ պա-
հեցիր իմաստուններէն և գիտուններէն , ու տը-
26 ղոց յայտնեցիր : Եյո՝ ով չայր , ինչու որ քու
27 առջիդ ասանկ հաճելի եղաւ : Եմէն բան ինձի
տրուեցաւ իմ չօրմէս , ու մէկը չճաննար Ար-
դին՝ բայց չայրը . և մէկը չճաննար չայրը՝
բայց Արդին , և ան՝ որուն որ Արդին կ'ուզէ
28 յայտնել : Եկէք ինձի բոլոր յոգնած ու բեռ-
նաւորածներ , և ես ձեզ պիտի հանգչեցնեմ :
29 Իմ լուծս ձեր վրայ առէք , և ինձմէ սորվեցէք
որ հեզ եմ ու սրտով խոնարհ , և ձեր անձերուն
30 հանգստութիւն պիտի գտնէք : Ինչու որ իմ
լուծս քաղցր է , և իմ բեռս թեթեւ :

ԳԼ . ԺԲ

1 Գրիտոսն էր յանգիմանէ փարիսեցւոց կուրուսիւնը շաբաթ օրուան վրայով , 3 Սուրբ Գրքերով , 9 փաստով , 13 և հարազով մը : 22 Գոյր ու համբ դիւահար մը կը բծշէ : 31 Գիմացընէ թէ Սուրբ Հոգիին դէմ եղած հայհոյութիւնը պիտի չներուի , 36 և թէ գատարկ խօսքերու համար հաշիւ պիտի տրուի : 38 Կը յանգիմանէ անհաւատները որ նշան կը խնդրեն , 49 և կը ցուցնէ թէ սվ է եր եղբայրը՝ եր քուր և եր մայրը :

- 1 Ըն ատենը Յիտուա շաբաթ օրը գնաց արտերուն մէջէն . և իր աշակերտները անօթեցան , ու
- 2 սկսան յորեն՝ հասկեր փրցընել և ուտել : Փարիսեցիները երբոր տեսան , ըսին անոր . Ըհա քու աշակերտներդ կը գործեն ինչ որ արժան չէ շա-
- 3 բաթ օրը գործել : Ըն ալ անոնց ըսաւ . Չէք կարդացեր դուք Իաւիթին ըրածը , երբոր անօ-
- 4 թեցաւ ինքը՝ ու անոնք որ իր հետն էին . Ինչպէս մտաւ Ըստուծոյ տունը , և առաջաւորութեան հացերը կերաւ , որ ոչ իրեն օրինաւոր էր ուտել , և ոչ անոնց՝ որ իր հետն էին , բայց մի-
- 5 այն քահանաներուն : Աամ թէ՛ օրէնքին մէջը չէք կարդացեր , որ քահանաները շաբաթ օրերը տաճարին մէջ շաբաթը կը պղծեն՝ ու ան-
- 6 մեղ են : Իայց ձեզի կ'ըսեմ որ աս տեղը տա-
- 7 ճարէն մեծ մէկը կայ : Եւ թէ որ գիտնայիք թէ ինչ ընել է , Աղորմութիւն կ'ուզեմ՝ ու չէ թէ զոհ , ան ատենը անպարտները չէիք դա-
- 8 տապարտեր . Բանդի Արդին մարդոյ շաբաթին տէրն է :
- 9 Եւ անկէ երթալով՝ եկաւ անոնց ժողովարանը :
- 10 Եւ հոն մէկ մարդ մը կար՝ որուն ձեռքը չորցած էր . և հարցուցին անոր՝ ու ըսին , թէ Շաբաթ օրը բժշկել արժան է , որ անոր վրայով
- 11 ամբաստանութիւն ընեն : Ըն ալ ըսաւ անոնց . Չեղմէ՛ ձր մարդը կայ՝ որ մէկ ոչխար մը ունենայ , և անիկայ շաբաթ օրը փոսի մէջ իյնայ ,
- 12 պիտի չըռնէ՞ ու վեր հանէ զանիկայ : Արդ՝ որչափ աւելի է մարդը ոչխարէն . ուրեմն շաբաթ-
- 13 օրը բարի գործել արժան է : Ըն ատենը ըսաւ

- ան մարդուն . Երկընցոր ձեռքդ . ան ալ եր-
- 14 կընցուց , ու ողջացաւ մէկալին պէս : Իսկ
 փարիսեցիները գուրս ելելով՝ անոր վրայ խոր-
 հուրդ կ'ընէին՝ թէ ինտո՞ր անիկայ կորսընցը-
 նեն :
- 15 Եւ Յիսուս երբոր գիտցաւ , ղատուեցաւ ան-
 կէ . և շատ ժողովուրդներ անոր ետեէն գացին ,
 16 ու ամէնը բժշկեց : Եւ սաստիկ պատուիրեց
 17 անոնց , որ զինքը հե՛ռ չէ չյայտնեն . Որ կա-
 տարուի Նաայի մարգարէին ձեռքով ըսուած
 18 խօսքը . Ե՛հա իմ ծառաս՝ որ ընտրեցի , և իմ
 սիրելիս՝ որուն հաւնեցաւ իմ անձս . իմ Հոգիս
 անոր վրայ պիտի դնեմ , ու հեթանոսներուն
 19 իրաւունք պիտի պատմէ : Ո՛չ պիտի վիճի , և
 ո՛չ պիտի աղաղակէ . և ո՛չ մէկը պիտի լսէ անոր
 20 ձայնը հրապարակներուն մէջ : Գաղղախած
 եղէգը պիտի չփշրէ , ու պլպլած պատրոյգը
 պիտի չմարէ , մինչև որ դատաստանը յաղթու-
 21 թեան հանէ : Եւ հեթանոսները անոր անուա-
 նը պիտի յուսան :
- 22 Են ատենը կոյր ու համր դիւահար մը բերին
 իրեն , և զանիկայ բժշկեց , անանկ որ համրը
 23 ու կոյրը խօսեցաւ ու տեսաւ : Եւ բոլոր ժողո-
 վուրդները զարմացան՝ ու կ'ըսէին . Երդեօք ա-
 24 սիկայ է Դաւիթի որդին : Իայց փարիսեցինե-
 րը երբոր լսեցին , ըսին . Ետիկայ «-բն Բանձն չհա-
 ներ դեերը՝ բայց դեերուն Ետեղզերուդ իշխանո-
 25 վը : Եւ Յիսուս անոնց խորհուրդները իմանալով՝
 ըսաւ անոնց . Եմէն թագաւորութիւն իրեն դէմ
 բաժնուած՝ կ'աւերի . և ամէն քաղաք կամ տուն
 26 իրեն դէմ բաժնուած՝ չկրնար կենալ : Եւ թէ
 որ Սատանան՝ Սատանայ կը հանէ , իրեն դէմ
 բաժնուեցաւ . ուստի ինտո՞ր պիտի կենայ անոր
 27 թագաւորութիւնը : Ու թէ որ ես Ետեղզերու-
 ղով դեերը կը հանեմ , ձեր որդիները ինչով կը

- Հանեն . ուրեմն անոնք պիտի ըլլան ձեր դատա-
- 28 ւորները : Բայց թէ որ ես Մատուծոյ Հոգիովը
կը հանեմ դեւերը , ուրեմն Մատուծոյ թաղաւո-
- 29 բուժիւնը ձեր վրայ հասած է : Կամ ինտոր
կրնայ մէկը զօրաւոր մարդու մը տունը մտնել ,
և անոր կարասիները յափշտակել , թէ որ առաջ
ան զօրաւոր մարդը չկապէ , ու ետքը անոր տու-
- 30 նը կազուպտէ : Են որ իմ հետս չէ , ինծի հա-
կառակ է , և ան որ ինծի հետ չժողվեր , ցիրու-
- 31 ցան կ'ընէ : Ենոր համար ձեզի կ'ըսեմ . Եմէն
մեղք ու հայհոյութիւն պիտի ներուի մարդոց .
բայց Սուրբ Հոգիին դէմ ելած հայհոյութիւնը
- 32 պիտի չներուի մարդոց . Եւ ո՛վ որ Արդւոյ մար-
դոյ դէմ բան կ'ըսէ , պիտի ներուի անոր . բայց
ո՛վ որ Հոգւոյն Արքոյ դէմ կ'ըսէ , պիտի չնե-
րուի անոր , ո՛չ աս աշխարհիս մէջ և ո՛չ գալու
- 33 աշխարհէն մէջ : Կամ ծառը բարի ըրէք , ու անոր
պտուղը բարի . կամ ծառը չար ըրէք , ու անոր
պտուղը չար . ինչու որ ծառը պտուղէն կը ճանչ-
- 34 ցուի : Իժերու ծնունդներ՝ ի՞նչպէս կրնաք բարի
խօսիլ , որ չար էք . ինչու որ սրտին աւելցուքէն
- 35 բերանը կը խօսի : Բարի մարդը՝ իր սրտին բա-
րի գանձէն բարի բաներ կը հանէ . և չար մար-
դը՝ եւ «*ի*» չար գանձէն չար բաներ կը հանէ :
- 36 Բայց ձեզի կ'ըսեմ , թէ Եմէն դատարկ խօսքե-
րու համար՝ որ մարդիկ կը խօսին , դատաստա-
- 37 նին օրը հաշիւ պիտի տան : Ինչու որ քու խօս-
քերէդ պիտի արգարանաս , և քու խօսքերէդ
պիտի դատաւարարուիս :
- 38 Են ասե՛նք դպիրներէն ու փարիսեցիներէն
ոմանք պատասխան տուին իրեն՝ ու ըսին . Ա՛յր-
- 39 դապետ՝ կ'ուզենք քեզմէ նշան մը տեսնել : Ե-
նիկայ պատասխան տուաւ՝ ու անոնց ըսաւ . Չար
և շնացող ազգը նշան կ'ուզէ , և «*ի*» նշան պի-
տի չարուի անոր , բայց միայն Յովնան մարգա-

- 40 րէին նշանը : Քանզի ինչպէս որ Յովնան իրեք
 օր ու իրեք գիշեր կէտ ձուկին փորին մէջն էր ,
 անանկ ալ Որդին մարդոյ պիտի ըլլայ երկրիս
- 41 սրտին մէջը իրեք օր ու իրեք գիշեր : Նինուէի
 մարդիկը դատաստանին օր աւազգին հետ պի-
 տի ելլեն , ու պիտի դատապարտեն ասիկայ .
 ինչու որ Յովնանին քարոզութեամբը զեղջի
 եկան . և ահա Յովնանէն մեծ մէկը կայ հոս :
- 42 Հարաւի Թագուհին դատաստանին օր աւազ-
 գին հետ պիտի ելլէ , ու պիտի դատապարտէ
 ասիկայ . ինչու որ ինքը երկրի ծայրերէն եկաւ
 Սողոմոնին իմաստութիւնը լսելու . և ահա Սո-
 ղոմոնէն մեծ մէկը կայ հոս :
- 43 Ու երբոր պիղծ ոգին մարդէ մը կ'ելլէ , ան-
 ջուր տեղուանք կը պտըտի , հանգստութիւն կը
- 44 փնտռէ՝ ու չգտներ . Ըն ատենը կ'ըսէ . դառ-
 նամ նորէն իմ տունս՝ ուսկից որ ելայ . և կու
 գայ շահիկս կը գտնէ պարապ՝ մագրուած ու պատ-
- 45 րաստուած : Ըն ատենը կ'երթայ՝ և իր հետը
 կ'առնէ եօթը ուրիշ ոգիներ իրմէ աւելի չար , ու
 մտնելով՝ հոն կը բնակին . և ան մարդուն վերջը՝
 առջինէն գէշ կ'ըլլայ . ասանկ պիտի ըլլայ աս
 չար ազգին ալ :
- 46 Ու քանի որ ինքը ժողովուրդին կը խօսէր ,
 ահա իր մայրը ու եղբայրները դուրսը կայներ
- 47 էին , և կ'ուզէին իր հետը խօսիլ : Ու մէկը
 իրեն ըսաւ . Ըհա՛ քու մայրդ ու եղբայրներդ
- 48 դուրսը կայներ են , և կ'ուզեն հետդ խօսիլ : Ըն
 ալ իրեն ըսողին պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ .
- 49 Ո՛վ է իմ մայրս , և ո՛վ են իմ եղբայրներս : Եւ
 իր ձեռքը դէպ 'ի իր աշակերտներուն երկընցը-
 նելով՝ ըսաւ . Ըհա՛ իմ մայրս՝ և իմ եղբայր-
- 50 ներս . Սէն զի ո՛վ որ իմ երկնաւոր Հօրս կամ-
 քը կատարէ , անիկայ է իմ եղբայրս և քոյրս
 ու մայրս :

ԳԼ . ԺԳ

3 Սերմնացանին առաջը . 18 անոթ մեկնութիւնը : 24 Որսփն , 81 մանանեխին , 88 խնրին , 44 ծածկուած գանձին , 45 մարգարիտին 47 ու ծովը ձգուած ուսկոնին առակները : 58 Հրիտոս կ'անարգուի իր հայրենակիցներէն :

- 1 Եւ որը Յիսուս տունէն ելելով՝ ծովուն եզեր-
- 2 քը նստաւ : Եւ շատ ժողովուրդներ քովը ժող-
վուեցան , անանկ որ ինքը նաւը մտաւ՝ ու նըս-
տաւ . և բոլոր ժողովուրդը ծովեզերքը կայներ
- 3 էր : Ու շատ բաներ խօսեցաւ անոնց առակնե-
րով՝ և ըսաւ .
- 4 Եհնա սերմ ցանողը ելաւ՝ որ սերմ ցանէ . ու
երբոր կը ցանէր՝ մէկ քանիները ճամբուն քովը
ինկան , և թռչունները եկան՝ ու կերան զանոնք :
- 5 Եւ ուրիշները ապառաժուտ տեղերու վրայ ին-
կան՝ ուր որ շատ հող չկար . և շուտ մը բուսան ,
- 6 հողը խորունկութիւն չունենալուն համար . Սա-
կայն արևուն ծագած ատենը այրեցան , ու ար-
- 7 մատ չունենալնուն համար չորցան : Եւ ուրիշ-
ները ինկան փուշերու մէջ , և փուշերը ելան՝ ու
- 8 խեղդեցին զանոնք : Եւ ուրիշները ինկան աղէկ
հողի մէջ , ու պտուղ կու տային՝ որը հէկոնդ Գեղե
9 հարիւր , որը վաթսուն , և որը երեսուն : Եւ
որ լսելու ականջ ունի , թող լսէ :
- 10 Ու աշակերտները մօտենալով՝ ըսին իրեն . Ին-
11 չո՞ւ համար առակներով կը խօսիս անոնց : Եւ
ալ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Եւոր
համար՝ որ ձեզի տրուած է գիտնալ երկնից
թագաւորութեանը խորհուրդները , և անոնց
12 տրուած չէ : Ա՛յսան զի ո՞վ որ ունի , անոր պիտի
տրուի ու պիտի աւելնայ . և ո՞վ որ չունի , ունե-
13 ցածն ալ անկէ պիտի առնուի : Եւոր համար
առակներով կը խօսիմ՝ անոնց , որ կը տեսնեն՝
ու չեն տեսներ , և կը լսեն՝ ու չեն լսեր , ու միտք
14 չեն առներ : Եւ անոնց վրայ կը կատարուի
Եսայիին մարգարէութիւնը՝ որ կ'ըսէ . Լսելով

- պիտի լսէք՝ ու պիտի չիմանաք , և տեսնելով
 15 պիտի տեսնէք՝ ու պիտի չտեսնէք : Ինչու որ
 աս ժողովուրդին սիրտը թանձրացաւ , և իրենց
 ականջներովը ծանր լսեցին , ու աչքերնին գո-
 ցեցին , որ չըլլայ թէ բնաւ աչքերով տեսնեն , և
 ականջներով լսեն , և սրտով իմանան , ու դար-
 16 ձի գան , և ես անոնք բժշկեմ : Բայց երանի է
 ձեր աչքերուն՝ որ կը տեսնեն , ու ձեր ականջնե-
 17 րուն՝ որ կը լսեն : Քանզի ճշմարիտ կ'ըսեմ ձե-
 ղի , որ շատ մարդարէներ և արդարներ փափա-
 քեցան ձեր տեսածները տեսնելու՝ ու չտեսան ,
 և ձեր լսածները լսելու՝ ու չլսեցին :
 18 Իմա գուք սերմ ցանողին առակը լսեցէք :
 19 Ըն ամէնը որ թագաւորութեան խօսքը կը լսէ՝
 ու միտք չառնէր , չարը կու գայ՝ ու անոր սրտին
 մէջ ցանուածը կը յափշտակէ . ասիկայ ան է՝ որ
 20 ճամբուն քովը ցանուեցաւ : Եւ ապառաժուտ
 տեղերու վրայ ցանուածը ան է՝ որ երբ կը լսէ
 խօսքը , շուտ մը ուրախութեամբ կ'ընդունի
 21 զանիկայ : Բայց իր մէջը արմատ չունենալով՝
 քիչ ժամանակ կը տևէ . ու երբոր նեղութիւն
 կամ հաղածանք ըլլայ խօսքին համար , շուտ մը
 22 կը գայթակղի : Եւ փուշերուն մէջ ցանուածը
 ան է՝ որ երբ կը լսէ խօսքը , աշխարհիս ղեաղ-
 մունքը՝ և հարստութեան խաբէութիւնը խօսքը
 23 կը խեղդեն , ու կ'ըլլայ անպտուղ : Իսկ աղէկ
 հողի մէջ ցանուածը ան է՝ որ երբ կը լսէ խօսքը ,
 միտք կ'առնէ , և պտուղ կու տայ՝ որը հարիւր ,
 որը վաթսուն , ու որը երեսուն :
 24 Ուրիշ առակ մըն ալ յառաջ բերաւ անոնց՝ ու
 ըսաւ . Երկնից թագաւորութիւնը նմանեցաւ
 մէկ մարդու մը , որ իր արտին մէջ բարի սերմ
 25 ցանեց . Ու երբոր մարդիկ կը քնանային , իր
 թշնամին եկաւ , ու ցորենին մէջ որոմ ցանեց ,
 26 և գնաց . Ու երբոր խոտը բուսաւ՝ ու պտուղ բե-

- 27 բաւ , անկէ ետե որոմն ալ երեցաւ : Ուստի տանուտիրոջը ծառաները մօտեցան՝ ու իրեն ըսին . Տէր՝ չէ որ դուն քու արտիդ մէջ բարի սերմ ցանեցիր , ուրեմն որոմը ոճակից ունի :
- 28 Եւ անիկայ ըսաւ անոնց . Մէկ թշնամի մարդ մը բրած է ատիկայ . ծառաները իրեն ըսին . Հիմա կ'ուզես որ երթանք անիկայ մէկդի քաղենք :
- 29 Են ալ ըսաւ . Չէ . չըլլայ թէ որոմը քաղած առեննիդ՝ ցորենն ալ անոր հետը փրցընէք :
- 30 Թող տուէք որ երկուքն ալ մէկտեղ աճին մինչև հունձքի ատենը . և հունձքին ատենը հնձողներուն պիտի ըսեմ . Եւաջ որոմը քաղեցէք , և անիկայ խուրձ խուրձ կապեցէք այրելու համար , իսկ ցորենը իմ ամբարս ժողվեցէք :
- 31 Ուրիշ առակ մըն ալ յառաջ բերաւ անոնց՝ ու ըսաւ . Երկնից թագաւորութիւնը մանանեխի հատի նման է , որն որ մարդ մը առաւ՝ իր արտին մէջը ցանեց . Որ ամէն սերմերէն պզտիկ է , ու երբոր աճի՝ ամէն խոտեղէններէն մեծ է , ու ծառ կ'ըլլայ , անանկ որ՝ երկնից թռչունները կու գան , և անոր ճիւղերուն վրայ կը հանդչեն :
- 32 Ուրիշ առակ մըն ալ զրուցեց անոնց՝ — — — . Երկնից թագաւորութիւնը խմորի նման է , որն որ կնիկ մը առաւ՝ իրեք գրիւ ալիւրի մէջ պահեց , մինչև որ ամէնն ալ խմորեցաւ :
- 33 Յիսուս աս ամէն բաները առականերով խօսեցաւ ժողովուրդին , ու առանց առակի բան մը
- 34 չէր խօսեր անոնց . Որ կատարուի մարգարէին ձեռքով ըսուած խօսքը . Եւականերով պիտի բանամ իմ բերանս . աշխարհի սկիզբէն ՚ի վեր ծածկուած բաները յառաջ պիտի բերեմ :
- 35 Են ատենը Յիսուս ժողովուրդները թողուց , տունը եկաւ . և իր աշակերտները մօտեցան իրեն՝ ու ըսին . Երտին որոմներուն առակը մեկ-
- 36 նէ մեզի : Են ալ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ .

- անոնց . Բարի սերմը ցանողը Արդին մարդոյ է .
- 38 Եւ արտը աշխարհս է . իսկ բարի սերմը անոնք են , որ թագաւորութեանը որդիքն են . բայց
- 39 որոմը չարին որդիքն են . Եւ թշնամին՝ որ անիկայ ցանեց , Սատանան է . ու հունձքը՝ աշխարհիս վերջն է . և հնձողները՝ հրեշտակներն են :
- 40 Երդ՝ ինչպէս որ որոմը կը ժողվուի՝ ու կրակի մէջ կ'այրի , աշխարհիս վերջն . ալ անանկ պիտի
- 41 ըլլայ : Արդին մարդոյ իր հրեշտակները պիտի խրկէ , ու պիտի ժողվեն անոր թագաւորութեանէն բոլոր գայթակղութիւնները՝ և անոնք որ
- 42 անօրէնութիւն կը գործեն , Ու կրակի հնոցին մէջ պիտի ձգեն զանոնք . հոն պիտի ըլլայ լալ՝
- 43 ու ակռաներ կճրոցընել : Են ատենը արևի պէս պիտի փայլին արգարները իրենց Հօրը թագաւորութեանը մէջ : Են որ լսելու ականջ ունի , թող լսէ :
- 44 Դարձեալ երկնից թագաւորութիւնը արտի մէջ պահուած գանձի նման է , որ անիկայ մէկ մարդ մը գտնելով՝ կը ծածկէ . և ուրախութեանէն կ'երթայ բոլոր ունեցածը կը ծախէ , ու ան արտը կը գնէ :
- 45 Դարձեալ երկնից թագաւորութիւնը վաճառական մարդու մը նման է , որ գեղեցիկ մարգարիտներ կը փնտռէ . Եւ մէկ պատուական մարգարիտ մը գտնելով՝ գնաց իր բոլոր ունեցածը ծախեց , ու զանիկայ գնեց :
- 47 Դարձեալ երկնից թագաւորութիւնը ծովը ձգուած ուռկանի մը նման է , որ ամէն տեսանէն կը ժողվէ : Ար երբոր լեցուեցաւ՝ ցամաքը հանեցին , ու նստան աղէկները ամաններու մէջ
- 49 ժողվեցին , և անշահը գուրս ձգեցին : Եսանկ պիտի ըլլայ աշխարհիս վերջը . հրեշտակները պիտի ելլեն՝ ու արդարներուն մէջէն չարերը պիտի զատեն , Եւ պիտի ձգեն զանոնք կրակի հր-
- 50 տի զատեն , Եւ պիտի ձգեն զանոնք կրակի հր-

նոցին մէջ . հոն պիտի ըլլայ լալ՝ ու ակռաներ կճրոցընել :

51 Ըսաւ անոնց Յիսուս . Հասկըցմբ աս ամէն
52 բաները . ըսին անոր . Այո՛ Տէր : Եւ անիկայ ըսաւ անոնց . Անոր համար ամէն դպիր՝ ոչ երկնից թագաւորութեան աշակերտեալ է , նման է տանուտէր մարդու մը՝ որ իր գանձէն նոր ու հին բաներ կը հանէ :

53 Ու երբոր կատարեց Յիսուս աս առակները ,
54 անկէ մեկնեցաւ . Եւ եկաւ իր գաւառը , ու անոնց կը սորվեցընէր՝ իրենց ժողովարանին մէջը . մինչև որ կը զարմանային անոնք՝ ու կ'ըսէին .

55 Եսիկայ ո՛ւսկից ունի աս իմաստութիւնը և հըրաշքները . Եսիկայ հիւսին որդին չէ՞ . ասոր մայրը Մարիամ չը՞կոչուիր , ու ասոր եղբայրները՝ Յակոբոս , և Յովսէս , ու Սիմոն , և Յու-

56 դա : Ու ասոր քոյրերը՝ ամէնը մեր քովը չե՞ն .

57 ալ ինքըր ո՛ւսկից ունի աս ամէն բաները : Եւ անոր վրայով կը գայթակղէին . բայց Յիսուս ըսաւ անոնց . Մարգարէ մը անպատիւ չէ՛ բայց

58 միայն իր գաւառին ու իր տանը մէջ : Եւ հոն շատ հրաշքներ չըբաւ՝ անոնց անհաւատութեանը համար :

ԳՂ . ԺԴ

1 Հերովտէին կարծիքը քրիստոսի վրայով : 8 Յովհաննէս մկրտչն զլիաառեւելուն գտաւ . 13 Յիսուս անապատ տեղ մը կ'երթայ , 15 ուր տեղ հինգ հազար հօգի կը կերակէ հինգ նկանակով ու երկու ձուկով . 22 Յովուս վրայ քայլելով՝ իր աշակերտներուն կ'երթայ , 34 և Գննեսարեթի ջամբը ելլելով՝ հիւանդները կը բժշկէ՝ անոնց իր հանգերձին ծայրին գոչելով :

1 Ան ժամանակը Հերովդէս չորրորդապետը

2 Յիսուսին համբաւը լսեց : Ու իր ծառաներուն ըսաւ . Անիկայ Յովհաննէս մկրտիչն է . անիկայ մեռելներէն յարութիւն առած է , և անոր համար հրաշքներ կ'ըլլան անով :

3 Բանգի Հերովդէս՝ Յովհաննէսը բռներ , զանիկայ կապեր ու բանտը դրեր էր՝ իր եղբօրը Փի-

- 4 լիպպոսին կնկանը շերովդիային համար : Այն
 զի Յովհաննէս անոր կ'ըսէր . Բեզի օրինաւոր
- 5 չէ անիկայ Ինչ ունենալ : Ուստի կ'ուզէր զանի-
 կայ սպաննել , բայց ժողովուրդէն կը վախնար .
 ինչու որ իբրև մարգարէ կ'ընդունէին զանիկայ :
- 6 Ու երբոր շերովդեսին ծննդեան օրը եղաւ , շե-
 րովդիային աղջիկը խաղաց հանդէսի սահման մէջ , ու
- 7 շերովդեսին հաճելի եղաւ : Ուստի երդումով
 խոստացաւ՝ որ տայ անոր ինչ որ ուզելու ըլլայ :
- 8 Եւ անիկայ առաջ իր մօրմէն խրատուելով՝ ը-
 սաւ . Տուր ինձի հոս Յովհաննէս մկրտչին գլու-
- 9 խը սկուտեղի մը վրայ : Եւ թագաւորը տրտմե-
 ցաւ . բայց երդումներուն համար՝ ու իր հետը
 նստողներուն համար՝ հրաման ըրաւ որ տրուի :
- 10 Եւ հարց խրկելով՝ Յովհաննէսը բանտին մէջ գըլ-
 11 խատեց : Եւ անոր գլուխը սկուտեղով բերուե-
 ցաւ ու տրուեցաւ աղջկանը . ան ալ իր մօրը տա-
- 12 բաւ : Եւ անոր աշակերտները եկան՝ ու մարմի-
 նը վերցընելով թաղեցին . և գացին Յիսուսին
 պատմեցին :
- 13 Ու երբոր լսեց Յիսուս , անկէ նաւով անա-
 պատ տեղ մը գնաց առանձին . երբոր լսեցին
 ժողովուրդները՝ ոտքով անոր ետեւէն գացին երեւոյ
 քաղաքներէն :
- 14 Ու երբոր դուրս ելաւ , շատ ժողովուրդ տես-
 նելով՝ խղճաց անոնց վրայ , ու անոնց հիւանդ-
 ները բժշկեց :
- 15 Եւ իրիկուան դէմ՝ իր աշակերտները իրեն
 եկան , ու ըսին . շոն անապատ տեղ մըն է , և
 ժամանակը ուշացած է . արձակէ՛ ժողովուրդնե-
 րը , որ գեղերը երթան՝ ու իրենց կերակուր
- 16 գնեն : Եւ Յիսուս անոնց ըսաւ . շարկ չէ որ
 ատոնք երթան . դուք տուէք ատոնց որ ուտեն :
- 17 Եւնոնք ալ ըսին անոր . շոն ուրիշ բան չէ չունինք ,
 18 բայց միայն հինգ նկանակ՝ ու երկու ձուկ : Ու

- 19 ըսաւ անոց . Հոս ինծի բերեք զանոնք : Եւ հրամանն ըրաւ որ ժողովուրդները խոտին վրայ նստին . և հինգ նկանակը ու երկու ձուկը առաւ , ու դէպ 'ի երկինքը նայելով՝ օրհնեց . ու կտրելով նկանակները՝ աշակերտներուն տուաւ , և ա-
- 20 շակերտները ժողովուրդին : Եւ ամէնքը կերան ու կշտացան , և տասուերկու կողով լեցուն՝
- 21 աւելցած կտորուանքները վերցուցին : Եւ անոնք որ կերան , հինգ հազարի չափ էրիկ մարգիկ էին՝ կնիկներէն և տղաքներէն 'ի զատ :
- 22 Եւ շուտ մը աշակերտները արտորցուց որ նաւը մտնեն , և իրմէ առաջ մէկալ կողմը անցնին ,
- 23 մինչև որ ինքը ժողովուրդները արձակէ : Եւ ժողովուրդները արձակելէն ետքը՝ ինքը լեռը ելաւ առանձին աղօթք ընելու . ու երբոր իրի-
- 24 կուն եղաւ , հոն մինակ էր . Իսկ նաւը արդէն ծովուն մէջտեղը ալէկոծութեան մէջ էր , ինչու
- 25 որ հովը դէմ էր : Ու գիշերուան չորրորդ պահուն Յիսուս դէպ 'ի անոնց գնաց՝ ծովուն վրայ
- 26 քալելով : Եւ աշակերտները երբոր անիկայ տեսան՝ որ ծովուն վրայ կը քալէր , խռովեցան , և ըսին թէ աչքի երևոյթ բան մըն է . ու վախեր-
- 27 նուն կանչուըռտեցին : Եւ շուտ մը Յիսուս խօսեցաւ անոնց՝ ու ըսաւ . Քնի՛ք եղբ' ես եմ , մի՛
- 28 վախնաք : Պետրոս պատասխան տուաւ անոր՝ ու ըսաւ . Տէր՝ թէ որ դուն ես , հրամանն ըրէ
- 29 ինծի՝ որ քեզի գամ ջուրերուն վրայէն : Եւն ալ ըսաւ . Եկուր . Պետրոս ալ նաւէն իջաւ , ջուրերուն վրայէն քալեց որ Յիսուսին քովը երթայ . բայց հովը սաստիկ տեսնելով՝ վախցաւ , ու երբ-
- 30 որ սկսաւ ընկղմիլ , աղաղակեց ու ըսաւ . Տէր՝
- 31 ազատէ՛ զիս : Եւ Յիսուս շուտ մը իր ձեռքը երկրնցուց , բռնեց զանիկայ՝ ու անոր ըսաւ .
- 32 Թերահաւատ՝ ինչո՞ւ երկմտեցար : Ու երբոր
- 33 նաւը ելան , հովը դադարեցաւ : Եւ անոնք որ

նաւուն մէջն էին , եկան երկրպագութիւն ըրին անոր՝ ու ըսին . Իրաւցընէ Որդի Աստուծոյ ես դուն :

- 34 Ու մէկալ կողմը անցնելով՝ Գեննեսարեթի
 35 երկիրը հասան : Ու երբոր ան տեղի մարդիկը ճանչցան զանիկայ , յար խրկեցին բոլոր շրջակայ տեղուանքը , ու բոլոր հիւանդները անոր բերին .
 36 Եւ կ'աղաչէին անոր , որ միայն իր հանդերձին քղանցքին դաչին . և անոնք որ դպան՝ բժըշկուեցան :

ԳԼ . ԺԵ

3 Բրիտոս կը յանդիմանէ գողները և փարիսեցիները՝ որոնք իրենց աւանդութեանց պատճառաւ զանց կ'ընէին Աստուծոյ պատուիրանները . 11 ու կը սորվեցընէ թէ բարանը մտած բանը մարդս չգղծեր . 21 կը բժշէ Գանանայի կնկանը աղջիկը , 80 և ուրիշ շատ ժողովուրդներ . 32 ետքը նկանակով ու քանի մը ձուկով չորս հազար էրկի մարդիկ կը կշտադընէ , կնիկներէն ու տղաքներէն 'ի զատ :

- 1 Ան ատենը Յիսուսին եկան դպիրները ու փարիսեցիները՝ որ Երուսաղեմէն էին , ու ըսին .
 2 Ինչո՞ւ քու աշակերտներդ ձերերուն աւանդութիւնը զանց կ'ընեն . ինչու որ ձեռքերնին չեն
 3 լուար , երբոր հաց կ'ուտեն : Ան ալ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Հապա դուք ինչո՞ւ Աստուծոյ պատուիրանքը զանց կ'ընէք՝ ձեր աւանդութեանը պատճառաւ : Վանդի Աստուած պատուիրեց՝ ըսելով . Վու հայրդ ու մայրդ
 4 պատուէ . Եւ ո՞վ որ է հայրը կամ մայրը անիծէ , մահով թող մեռնի : Բայց դուք կ'ըսէք . Ո՞վ որ է հօրը կամ մօրը ըսէ՝ թէ Ան բանը՝ որ ինծմէ պիտի շահիս , Աստուծոյ արարչութեան ընծայ է . ու Բէ որ իր հայրը կամ իր մայրը չպատուէ , արարչութեան ընծայ է . և այսպէս ձեր աւանդութեանը պատճառաւ՝
 5 Աստուծոյ պատուիրանքը խափանած էք : Անդ՝ ծաւորներ՝ աղէկ մարգարէութիւն ըրաւ ձեր վերայ Եօային՝ ու ըսաւ . Աս ժողովուրդը Գայն շորթութուններովը զիս կը պատուէ . բայց իրենց սիրտը հեռացած զատուած է ինծմէ . Ու պարապ

տեղը զիս կը պաշտեն , մարդոց պատուիրած բաները երբեք վարդապետութիւն սորվեցընելով :

- 10 Եւ ժողովուրդները իրեն կանչելով՝ ըսաւ ա-
- 11 նոնց . Եւսեցէք ու միտք առէք . Չէ թէ ինչ որ բերանը կը մտնէ՝ կը պղծէ մարդը , հապա ինչ որ բերնէն կ'ելլէ՝ անիկայ կը պղծէ մարդը :
- 12 Են ատենը իր աշակերտները եկան՝ ըսին իրեն . Գիտեն որ փարիսեցիները զայլթակղեցան՝ երբ-
- 13 որ լսեցին ան խօսքը : Են ալ պատասխան տալով՝ ըսաւ . Եմէն տունկ՝ որ իմ երկնաւոր Հայրս
- 14 չէ տնկեր , պիտի խլուի : Թող տուէք անոնք . երեւոյս կոյր են՝ կոյրերու առաջնորդ . իսկ թէ որ կոյրը կոյրին առաջնորդէ , երկուքն ալ փոսը
- 15 պիտի իյնան : Եւ Պետրոս պատասխան տալով՝
- 16 անոր ըսաւ . Եեկնէ մեզի աս առակը : Ըսաւ
- 17 Յիսուս . Դժուր ալ տակաւին անմիտ էք . Ու չէք հասկընար , թէ ամէն ինչ որ բերանը կը մտնէ , փորը կ'երթայ՝ ու արտաքնոցը կը ձգուի .
- 18 Բայց բերնէն ելած բաները սրտէն յառաջ կու
- 19 գան . և անոնք կը պղծեն մարդը : Ինչու որ սրտէն կ'ելլեն չար խորհուրդներ , սպանութիւններ , շուտութիւններ , պոռնկութիւններ , դողութիւններ , սուտ վկայութիւններ , հայհոյութիւններ :
- 20 Եսոնք են՝ որ կը պղծեն մարդը . բայց անլուայ ձեռքով հայ ուտելը՝ չպղծեր մարդը :
- 21 Եւ Յիսուս անկէ ելելով՝ Տիւրոսի ու Սիդոնի՝
- 22 կողմերը գնաց : Եւ ահա Բանանացի կնիկ մը ան սահմաններէն ելած՝ կ'աղաղակէր անոր ու կ'ըսէր . Ողորմէ՛ ինծի Տէր՝ որդի Դաւթի , աղ-
- 23 ջիկս գեէն սաստիկ կը չարչարուի : Եւ ինքը բնաւ պատասխան մը չտուաւ անոր . ու իր աշակերտները մօտենալով՝ կ'աղաչէին իրեն՝ ու կ'ըսէին . Երձակէ ատիկայ , վասն զի մեր ետեւէն
- 24 կ'աղաղակէ : Եւ ինքը պատասխան տուաւ՝ ու

- 25 ըսաւ . Ես ուրիշ էջ չեմ տեսցուցայ՝ բայց միայն Խ-
 նիկայ եկաւ երկրպագութիւն կ'ընէր անոր՝ ու
 26 կ'ըսէր . Տէր՝ օգնէ ինձի : Ըն ալ պատասխան
 տուաւ՝ ու ըսաւ . Եղէկ չէ տղոց հացը առնել ,
 27 ու շուններուն ձգել : Եւ անիկայ ըսաւ . Եւրո
 Տէր . ինչու որ շուներն ալ իրենց տիրոջը սեղա-
 28 նէն թափած փշրանքներէն կը կերակրուին : Ըն
 ատենը Յիսուս պատասխան տուաւ անոր՝ ու ը-
 սաւ . Ո՛վ կին՝ քու հաւատքդ մեծ է . քու ուղա-
 ծիդ պէս ըլլայ քեզի . և նոյն ժամէն անոր աղ-
 ջիկը բժշկուեցաւ :
 29 Ու Յիսուս անկէ գնաց՝ Գալիլեայի ծովեզեր-
 30 քը եկաւ , և լեռը ելլելով՝ հոն նստաւ : Եւ շատ
 ժողովուրդներ իրեն եկան , որ իրենց հետ ունէին
 կաղեր , կոյրեր , համբեր , հաշմանդամներ , և
 ուրիշ շատեր . ու ձգեցին անոնք Յիսուսի ոտքը ,
 31 և բժշկեց զանոնք . Ընանկ որ ժողովուրդները
 զարմացան , տեսնելով որ համբերը կը խօսէին ,
 հաշմանդամները կը բժշկուէին , կաղերը կը քա-
 լէին , և կոյրերը կը տեսնէին , ու Խարայելի Ես-
 տուածը կը փառաւորէին :
 32 Եւ Յիսուս իր աշակերտները քովը կանչելով՝
 ըսաւ . Ար խղճամ . ատ ժողովուրդին վրայ . ին-
 չու որ հիմա իրէք օր է որ իմ քովս են , և բան
 մը չունին ուտելու . ու անոնք անօթի արձակել
 33 չեմ ուզեր , չըլլայ որ ճամբան մարին : Իսկ ա-
 շակերտները անոր ըսին . Մենք անապատի մէջ
 34 չափ բազմութիւնը կշտացրնենք : Եւ Յիսուս
 ըսաւ անոնց . Բանի՞ նկանակ ունիք . անոնք ալ
 35 ըսին . Եօթը , ու քանի մը մանր ձուկեր : Եւ
 հրաման ըրաւ ժողովուրդին որ դետնին վրայ
 36 նստին : Ու եօթը նկանակը՝ և ձուկերը առաւ ,
 գոհացաւ՝ և կտրեց , ու տուաւ աշակերտներուն ,

- 37 աշակերտներն ալ՝ ժողովուրդին : Աերան ամէն-
քը՝ և կշտացան , ու եօթը զամբիւղ լեցուն՝ ա-
38 ւելցած կտորուանքները վերցուցին : Եւ անոնք
որ հերան՝ չորս հազար էրիկ մարդիկ էին , կնիկ-
ներէն և տղայքներէն՝ ՚ի զատ :
- 39 Ու երբոր ժողովուրդը արձակեց , նաւը մտաւ ,
ու Մագդաղայի սահմանները եկաւ :

ԳԼ . Ժ.Օ

1 Փարիսեցիք նշան մը կ'ուզեն : 6 Յիսուս կը պատուիրէ իր աշակերտներուն՝ որ զգոյշ
ըլան փարիսեցոց և սաղուկեցոց խմորէն : 18 Ժողովուրդին կարծիքը Քրիստոսի
վրայով , 16 և Պետրոսի գաւանթութիւնը : 21 Յիսուս կ'իմացընէ աշակերտներուն իր
մահը . 23 կը յանդիմանէ Պետրոսը՝ որ կ'ուզէր գեմ՝ կենալ . 24 և իրեն հետեւի սուղո-
ները կը երատէ որ իրենց խաչը կրեն :

- 1 Եւ փարիսեցիները ու սաղուկեցիները քովը
եկան՝ փորձելով իրմէն կ'ուզէին որ երկինքէն
2 նշան մը ցուցընէ իրենց : Ենիկայ պատասխան
տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Երբոր իրիկուն կ'ըլլայ ,
կ'ըսէք՝ թէ Պարզ ուրիշ ըսայ , ինչու որ երկինքը
3 կարմրած է : Եւ առտուանց՝ Եյսօք մրրիկ ուրիշ
ըսայ , ինչու որ երկինքը միգապատ ու կարմրած
է : Աեղծաւորներ՝ երկինքին երեսը քննելը գի-
տէք , բայց ժամանակներուն նշանները չէք կրո-
4 նար գիտնալ : Չար ու շնացող ազգը նշան կ'ու-
զէ . և ուրիշ նշան պիտի չտրուի անոր , բայց
Յովնան մարգարէին նշանը . և թողուց անոնք՝
ու գնաց :
- 5 Ու երբոր իր աշակերտները մէկալ կողմը ան-
6 ցան՝ հաց առնելու մոռցեր էին : Եւ Յիսուս
անոնց ըսաւ . Նայեցէք ու զգուշացէք փարի-
7 սեցոց և սաղուկեցոց խմորէն : Ենոնք մէջեր-
նին կը խորհէին՝ ու կ'ըսէին , թէ շաց չբերինք
8 հեռերէն : Իսկ Յիսուս անոնց իտրհոսոսը գիտնալով՝
ըսաւ անոնց . Մէջերնիդ ինչո՞ւ կը խորհիք՝ թե-
9 րահաւատներ , թէ հաց չառիք : Տակաւին չէք
հասկընար և չէք յիշեր հինգ նկանակը՝ հինգ
10 հազարին , ու քանի կողով վերցուցիք . Ո՛չ ալ

- եօթը նկանակը՝ չորս հազարին , ու քանի զամ-
 11 բիւղ վերցուցիք : Ի՞նչպէս չէք հասկընար՝ թէ
 ես հացի համար չըսի ձեզի՝ փարիսեցւոց և սա-
 12 դուկեցւոց խմորէն զգոյշ կենալ : Են ատենը
 հասկըցան՝ որ հացի խմորէն զգուշանալ չըսաւ ,
 հապա փարիսեցւոց ու սագուկեցւոց վարդապե-
 տութենէն :
 13 Եւ Յիսուս Փիլիպպոսի Աեսարիային կողմերը
 երթալով , իր աշակերտներուն հարցուց՝ ու ը-
 սաւ . Մարդիկ ո՞վ կ'ըսեն թէ եմ ես Արդի մար-
 14 դոյ : Ու անոնք ըսին . Ոմանք ՚լէն՝ Բէ Յով-
 հաննէս մկրտիչն է , ուրիշները՝ Եղիան , ուրիշ-
 ներն ալ՝ Երեմիան , կամ մարգարէներէն մէկը :
 15 Ըսաւ անոնց . Հապա դուք ինձի համար ո՞վ կ'ը-
 16 սէք՝ թէ եմ : Սիմոն Պետրոս պատասխան
 տուաւ՝ ու ըսաւ . Դուն ես Վրիստոս՝ կենդանի
 17 Աստուծոյ Արգին : Եւ Յիսուս պատասխան
 տուաւ՝ ու ըսաւ անոր . Երանի քեզ Սիմոն՝
 Յովնանին որդին , ինչու որ մարմինը և արիւնը
 քեզի չյայտնեց ^{սուրբ} , հապա իմ Հայրս՝ որ եր-
 18 կինքն է : Եւ ես քեզի կ'ըսեմ որ Դուն Պետ-
 ըրոս ես , ու աս վէմին վրայ պիտի շինեմ իմ եկե-
 ղեցիս , և գոթիքին դռները անիկայ պիտի չը-
 19 յաղթեն : Ու երկնից թագաւորութեան բա-
 նալիները քեզի պիտի տամ . և ինչ որ երկրի
 վրայ կապես , երկինքի մէջ կապուած պիտի ըլ-
 20 մէջ արձակուած պիտի ըլլայ : Են ատենը աշա-
 կերտներուն պատուիրեց , որ մէկու մը չըսեն՝
 թէ ինքը Վրիստոսն է :
 21 Ենկէ ետեւ սկսաւ Յիսուս իր աշակերտներուն
 ցուցընել թէ պէտք է որ ինքը Երուսաղէմ եր-
 թայ , ու շատ չարչարանքներ կրէ ձերերէն և
 քահանայապետներէն ու գալիրներէն , և սպան-
 22 նուի , ու երրորդ օրը յարութիւն առնէ : Եւ

- Պետրոս մէկդի առաւ զանիկայ , և սկսաւ յանդիմանել զանիկայ՝ ու ըսել . Բաւ լիցի քեզ Տէր՝
- 23 առ բանք քեզի չըլլայ : Եւ ինքը գառնալով՝ Պետրոսին ըսաւ . Ետիս գնա Սատանայ , ինծի գայթակղութիւն ես գուն . ինչու որ Եստուծոյ բաները չես մտածեր , հապա մարդոց բաները :
- 24 Են ատենը Յիսուս իր աշակերտներուն ըսաւ . Թէ որ մէկը իմ ետեւէս գալ կ'ուզէ , թող իր անձը ուրանայ , և իր խաչը վերցընէ , ու իմ
- 25 ետեւէս դայ : Ա՛յն ան զի ո՛վ որ կ'ուզէ իր անձը ապրեցընել , պիտի կորսընցընէ անիկայ . և ո՛վ որ ինծի համար իր անձը կը կորսընցընէ , պիտի
- 26 գանէ անիկայ : Բանդի ինչ կը շահի մարդ մը՝ թէ որ բոլոր աշխարհը վաստըկի , և իր անձը կորսընցընէ . կամ իր անձին համար ինչ աղատ-
- 27 չէք պիտի տայ մարդ : Ա՛յն ան զի Արդին մարդոյ իր շօրը փառքովը պիտի դայ իր հրեշտակներուն հետ . և ան ատենը ամէն մէկուն իր գործքերուն համեմատ հատուցում պիտի ընէ :
- 28 Ա՛յն մարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ շոս ներկայ եղողներէն մէկ քանիները կան՝ որոնք մահուան համը պիտի չառնեն , մինչև որ տեսնեն Արդին մարդոյ իր թագաւորութիւնովը եկած :

ԳԼ . ԺԷ

1 Գրիտոսի այլակերպութիւնը : 14 Գրիտոս կը բժշկէ լուսնոր . 23 կը նախաձայնէ իր շարժարտիները , 24 ու երկրամասն տուրքը կը հատուցանէ :

- 1 Եւ վեց օրէն ետեւ Յիսուս իր հետը առաւ Պետրոսը ու Յակոբոսը և անոր եղբայրը Յովհաննէսը , ու անոնք մէկ բարձր լեռ մը հանեց
- 2 առանձին . Եւ անոնց առջևը այլակերպեցաւ , ու իր երեսը փայլեցաւ արեգակի պէս , ու իր
- 3 հանդերձները ճերմըկեցան լուսոյ պէս : Եւ ահա երևցան անոնց Մովսէս ու Եղիա , ու իր հետը
- 4 կը խօսէին : Պատասխան տուաւ Պետրոս՝ ու ըսաւ Յիսուսին . Տէր՝ աղէկ է որ հոս կենանք .

- 5 Թէ որ կ'ուզես , իրեք խրճիթ շինենք հոս , մէկը
 քեզի՝ և մէկը Մովսէսին՝ ու մէկը Եղիային : Եւ
 քանի որ անիկայ կը խօսէր , ահա լուսաւոր ամպ
 մը անոնց վրայ հովանի եղաւ . և ահա ամպէն
 ձայն մը եկա՝ ըսելով . Ետիկայ է իմ սիրելի Ար-
 գիս , որուն հաւններ եմ . ատոր մտիկ ըրէք :
 6 Աշակերտները երբոր լսեցին , երեսնուն վրայ ին-
 7 կան , ու խիստ վախցան : Եւ Յիսուս մօտենա-
 8 նաք : Աչքերնին վերցուցին՝ ու մէկը չտեսան ,
 բայց միայն Յիսուսը :
 9 Ու երբոր ան լեռնէն վար կ'իջնէին , Յիսուս
 պատուիրեց անոնց՝ ու ըսաւ . Ետ տեսիլքը մար-
 10 ներէն յարովթիւն առնէ : Եւ իր աշակերտները
 իրեն հարցուցին՝ ու ըսին . Ուրեմն ինչո՞ւ համար
 դպիրները կ'ըսեն՝ Թէ Պէտք է որ առաջ Եղիան
 11 գայ : Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ ա-
 նոնց . Յիրաւի առաջ Եղիան կու գայ , և ամէն
 12 բան կարգի կը դնէ : Բայց ձեզի կ'ըսեմ , որ
 Եղիան արդէն եկած է , և անիկայ չճանչցան ,
 հապա ինչ որ ուզեցին՝ ըրին անոր . անանկ ալ
 13 Արդին մարդոյ անոնցմէ պիտի չարչարուի : Են
 ատենը հասկըցան աշակերտները , որ Յովհան-
 նէս մկրտչին համար ըսաւ անոնց :
 14 Ու երբոր Ժողովուրդին քովը եկան , մարդ մը
 մօտեցաւ անոր , և ծունկ չոքելով՝ կ'ըսէր . Տէր՝
 իմ որդւոյս ողորմէ՛ , որ կը լուանտի , և չարա-
 չար կը տանջուի . քանզի շատ անգամ կրակի մէջ
 15 կ'իյնայ , ու շատ անգամ ջուրի մէջ : Եւ անի-
 կայ քու աշակերտներուդ բերի , ու չկրցան գա-
 16 նիկայ բժշկել : Յիսուս պատասխան տուաւ՝ ու
 ըսաւ . Ա՛վ անհաւատ և խոտորեալ ազգ՝ մինչև
 երբ ձեզի հետ պիտի ըլլամ , մինչև երբ ձեզի
 պիտի համբերեմ . զանիկայ հոս ինձի բերէք :

- 17 Եւ Յիսուս սաստեց անոր , ու դէր անկէ ելաւ .
- 18 և բժշկուեցաւ տղան նոյն ժամէն : Են ատենը աշակերտները առանձին Յիսուսին քովը երթալով՝ ըսին . Մենք ինչո՞ւ չկրցանք անիկայ հանել :
- 19 Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց . Ձեր թերահասատութեանը համար . քանզի ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի . թէ որ մանանելի հատի չափ հաւատք ունենաք , առ լեռանս պիտի ըսէք՝ Եսկէ անդին փոխադրուէ , և պիտի փոխադրուի . ու բան մը
- 20 անհնարին պիտի չըլլայ ձեզի : Սակայն աս տեսակը --չէ Բան՝ չելլեր , բայց միայն ազօթքով և ծոմապահութեամբ :
- 21 Ու երբոր անոնք Գալիլեայի մէջ կը պտըտէին՝ Յիսուս ըսաւ անոնց . Որդին մարդոյ պիտի մատնուի մարդոց ձեռքք . Եւ զանիկայ պիտի մեռցընեն , ու երբորդ օրը յարութիւնս պիտի առնէ . ու խիստ տրտմեցան :
- 23 Երբոր անոնք Ասիառնայում եկան , երկդրամեան քարեր առնողները Պետրոսին եկան՝ ու ըսին . Ձեր վարդապետը երկդրամեանը չը՞հատուցաներ . և անիկայ ըսաւ . Ե, յո , կը հարողանէ :
- 24 Ու երբոր տունը մտաւ , Յիսուս անոր դէմք ելաւ՝ ու ըսաւ . Քեզի ի՞նչպէս կ'երևնայ՝ Սիմոն . երկրիս թագաւորները որմէ՞ն կ'առնեն հարկը կամ տուրքք , իրենց որդիներէն , թէ օտարներէն :
- 25 Պետրոս անոր ըսաւ՝ թէ ()տարներէն . Յիսուս անոր ըսաւ . Ուրեմն որդիքը ազատ են :
- 26 Բայց չըլլայ որ անոնք դայթակղեցընենք , գնա ծովը՝ և կնրթ ձգէ , ու առջե ձուկը որ կ'ելլէ՝ առ , և անոր բերանը բանալով՝ սատեր մը պիտի գտնես . զանիկայ առ՝ անոնց տուր ինծի և քեզի համար :

ԳԼ . ԺԲ

1 Գրեալս կը գտաուիր էր աշակերտներուն խմորս ու հեղ ըլլաւ . 7 գայթակղութիւն չառլ , և որդիները չառարգել . 18 կը սորբեցէ թէ ինչպէ՞ս վարուելու ենք

մեր եղբայրներուն հետ, երբոր անոնք մեզի գե՛մ մեղանչեն, 21 և թէ քանի անգամ ներշու ենք անոնց . 23 ասիկայ կը բացատրէ թագաւորի մը առակով, որ հաշիւ ու զեց իր ծառաներէն, 32 ու իր ընկերին ողորմութիւն չցուցնողը դատմեց :

- 1 Նոյն ժամանակ կը աշակերտները Յիսուսին քովը եկան՝ ու ըսին . Ո՞վ է մեծ երկնից թաղաւորութեանը մէջ :
- 2 Եւ Յիսուս տղայ մը կանչեց իրեն, զանիկայ անոնց մէջտեղը կայնեցուց, Ու ըսաւ . Ղշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, թէ որ գարձի չգաք՝ և տղոց պէս չըլլաք, երկնից թագաւորութիւնը բնաւ պիտի չմտնէք :
- 3 Ուստի ո՞վ որ իր անձը աս տղուն պէս խոնարհեցընէ, անիկայ է մեծ երկնից թագաւորութեանը մէջ :
- 4 Եւ ո՞վ որ ասանկ տղայ մը ընդունի իմ անունովս, զիս կ'ընդունի :
- 5 Եւ ո՞վ որ գայթակղեցընէ աս պրզտիկներուն մէկը՝ որ ինձի կը հաւատան, աղէկ է անոր՝ որ իր պարանոցէն իշու աղացքի քար մը կախուի, ու ծովուն անդունդին մէջ ընկղմի :
- 6 Այն աշխարհին՝ գայթակղութիւններու պատճառաւ . վասն զի հարկ է որ գայթակղութիւնները գան, բայց վնայ ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը գայթակղութիւնը կու գայ :
- 7 Արդ՝ թէ որ քու ձեռքդ կամ ոտքդ քեզ կը գայթակղեցընէ, կտրէ անիկայ՝ ու քեզմէ ձգէ . աղէկ է քեզի կաղ՝ կամ պակասաւոր մտնել կեանքը, բան թէ երկու ձեռք՝ կամ երկու ոտք ունենալ, ու յաւիտենական կրակին մէջը ձգուիլ :
- 8 Եւ թէ որ աչքդ քեզ կը գայթակղեցընէ, հանէ անիկայ՝ և քեզմէ ձգէ . աղէկ է քեզի մէկ աչքով կեանքը մտնել, քան թէ երկու աչք ունենալ, ու կրակին գեհեանը ձգուիլ :
- 9 Օգոյշ կեցէք՝ որ չանարգէք աս պզտիկներէն մէկը . քանզի կ'ըսեմ ձեզի որ երկնից մէջ անոնց հրեշտակները միշտ կը տեսնեն իմ Հօրս երեսը՝ որ երկինքն է :
- 10 Ինչու որ Արդին մարդոյ եկաւ կորսուածը փրկելու :
- 11 Ի՞նչպէս է՝ երևնայ ձեզի . թէ որ մարդ մը հարիւր ոչխար ունենայ,

- և անոնց մէկը մոլորի , իննսունուինը «Կարլ լեո-
ները չըճգեր , ու երթար մոլորածը փնտտեր :
- 13 Եւ թէ որ դտնելու ըլլայ զանիկայ , ճշմարիտ կ'ը-
տեմ ձեզի , որ աւելի ուրախ կ'ըլլայ անոր վրայ ,
քան թէ իննսունուիննին՝ որ մոլորած չեն :
- 14 Ասանկ ալ ձեր երկնաւոր Հայրը Հճածիք՝ որ աս
պզտիկներէն մէկը կորսուի :
- 15 Թէ որ քու եղբայրդ քեզի դէմ մեղանչէ ,
գնա՛ յանդիմանէ անիկայ՝ երբոր դուն և ան մի-
նակ էք . թէ որ քեզի մտիկ ընէ , շահեցար քու
- 16 եղբայրդ : Հապա թէ որ մտիկ չընէ Ինչ , քու
Հետդ մէկ «Կի մը կամ երկուք ալ առ , որ երկու
կամ իրեք վկաներու բերնէ ամէն բան Հաստա-
- 17 տուի : Եւ թէ որ անոնց ալ մտիկ չընէ , եկեղե-
ցիին ըսէ . իսկ թէ որ եկեղեցիին ալ մտիկ չընէ ,
Հեթանոսի ու մաքսաւորի պէս թող ըլլայ քեզի :
- 18 Աճմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . Երկրի վրայ ինչ որ
կապէք , երկինքի մէջ կապուած պիտի ըլլայ .
ու երկրի վրայ ինչ որ արձակէք , երկինքի մէջ
- 19 արձակուած պիտի ըլլայ : Բարձեալ կ'ըսեմ
ձեզի . Թէ որ ձեզմէ երկու հօգի՝ երկրի վրայ միա-
բանին ամէն ինչ բանի Համար որ խնդրեն , պի-
տի ըլլայ անոնց իմ Հօրմէս՝ որ երկինքն է :
- 20 Բանզի ուր որ երկու կամ իրեք հօգի՝ Ժողովուած
ըլլան իմ անունովս , Հոն եմ ես անոնց մէջը :
- 21 Ան ատենը Պետրոս մօտեցաւ անոր՝ ու ըսաւ .
Տէր՝ քանի անգամ թէ որ եղբայրս ինձի գէմ
մեղանչէ՝ ներեմ անոր . մինչև եօթը անգամ :
- 22 Յիսուս անոր ըսաւ . Բեզի չեմ ըսեր թէ մինչև
եօթը անգամ , Հապա մինչև եօթանասուն ան-
- 23 գամ եօթը : Ասոր Համար երկնից թագաւոր-
ութիւնը կը նմանի թագաւորի մը , որ իր ծա-
- 24 ռաներէն Հաշիւ առնել ուզեց : Ու երբոր սկսաւ
առնել , տասը Հազար տաղանդի պարտական մը
- 25 բերուեցաւ իրեն : Բայց անիկայ վճարելու Կար-

- 26 զորքի և չունենալով, իր տէրը հրաման քաւ որ անիկայ՝ և անոր կիներ՝ ու որդիքը և անոր բոլոր
 27 քեզի կը վճարեմ : Եւ ան ծառային տէրը վը-
 28 շնորհեց անոր : Եւ նոյն ծառան ելաւ, իր ծա-
 29 պարտքը : Ուստի անոր ծառայակիցը անոր
 30 բերէ ինծի, ու քեզի կը վճարեմ : Եւ ինքը չէր
 31 մինչև որ պարտքը վճարէ : Երբոր իր ծառայա-
 32 կիցները տեսան եղած բաները, խիստ տրտմե-
 33 ճեցան, ու եկան իրենց տիրոջը հասկըցուցին բոլոր
 34 եղածը : Եւ ատենը անոր տէրը կանչեց զանի-
 35 կայ՝ ու ըսաւ անոր . Չար ծառայ՝ ան բոլոր
 պարտքը եւ քեզի շնորհեցի՝ ինծի աղաչելուդ
 համար . Ուրեմն պէտք չէր քեզի ալ քու ծա-
 ռայակցիդ ողորմիլ, ինչպէս որ եւ քեզի ողոր-
 մեցայ : Եւ անոր տէրը բարկանալով՝ գտնիճ-
 ներուն մատնեց զանիկայ, մինչև որ բոլոր
 պարտքը վճարէ : Եւ անիկ ալ իմ երկնաւոր
 Հայրս պիտի ընէ ձեզի, թէ որ ձեր սրտերէն
 չէք ներեր, ամէն մէկը իր եղբօրը, իրենց
 յանցանքները :

ԳՂ . ԺԹ

2 Գրեալս կը բժշէ հիւանդները . 8 պատասխան կու տայ փոխ արձակելու վրայով
 փարիսեցուց քրած հարցմունքին . 13 մանր աղաքները կ'ընդունի . 16 կը սարկեցնէ
 պատահիին թէ ինչպէս կրնայ ստանալ յախտնական կեանքը, 20 և թէ ինչ ընելու
 է որ կատարեալ ըլլայ . 23 իր աշակերտներուն կ'ըսէ թէ ինչպէս զօրուար է հարու-
 տին՝ Աստուծոյ Թաղաւորութիւնը մտնել, 27 և վարձը կը խոստանայ անոց՝ որ էր
 ետեւէն երթալու համար որ և իցէ բան կը թողան :

- 1 Ու եղաւ որ երբ Յիսուս աս խօսքերը լմնցուց , Գալիլեայէն ելաւ , ու եկաւ Հրէաստանի
- 2 սահմանները Յորդանանու անգիի կողմը : Եւ անոր ետեւէն շատ ժողովուրդներ զացին , ու հոն բժշկեց զանոնք :
- 3 Եւ փարիսեցիները անոր մօտենալով , զանիկայ կը փորձէին՝ ու կ'ըսէին թէ՛ Երժան է որ մարդ մը իր կնիկը արձակէ ամէն պատճառի համար :
- 4 Ենիկայ ալ պատասխան տուաւ՝ ու անոնց ըսաւ . Ձեք կարդացե՛ր , թէ ան որ սկիզբէն ստեղծեց , արու և էգ ստեղծեց անոնք՝ ու ըսաւ .
- 5 Ետը համար մարդ է : Հայրը ու մայրը պիտի ձգէ , և իր կնկանը պիտի յարի , ու երկուքը
- 6 մէկ մարմին պիտի ըլլան : Ուստի ալ երկուք չեն , հապա մէկ մարմին . ուրեմն ան որ Եստուած միաւորեց՝ մարդ թող չզատէ : Բսին իրեն . Հապա Մովսէս ինչո՞ւ պատուիրեց ար-
- 8 ձակման թուղթ տալ՝ և արձակել : Ըսաւ անոնց . Մովսէս ձեր սրտերուն կարծրութեանը համար ձեզի հրաման տուաւ կնիկներնիդ ար-
- 9 ձակել . բայց սկիզբէն անանկ չեղաւ : Սակայն ձեզի կ'ըսեմ . Ո՛վ որ առանց պոռնկութեան պատճառի իր կնիկը արձակէ՝ և ուրիշ մը առնէ , շնութիւն կ'ընէ . և ո՛վ որ արձակուածը առնէ՝
- 10 շնութիւն կ'ընէ : Իր աշակերտները ըսին իրեն . Թէ որ առանկ բան կայ երկան ու կնկան մէջտե-
- 11 ղը՝ չամուսնանալը ազէկ է : Եւ ինքը անոնց ըսաւ . Եւմէնը բաւական չեն ատ բանին . հապա
- 12 անոնք՝ որոնց տրուած է : Ինչու որ կան ներքինիներ , որ էնչ մօրը որովայնէն անանկ ծրնան . և կան ներքինիներ , որ մարդոցմէ ներքինի եղան . և կան ներքինիներ՝ որ ինքզինքնին ներքինի ըրին երկնից թագաւորութեանը համար . ո՛վ որ կրնայ տանիլ , թող տանի :
- 13 Եւ ատենը մանր տղաք բերուեցան իրեն , որ

- անոնց վրայ ձեռք դնէ՝ և ազօթք ընէ , ու աշա-
- 14 կերտները կը յանդիմանէին զանոնք : Բայց
Յիսուս ըսաւ . Թող տուէք «» մանր տղոցը , և
մի՛ արգիլէք ատոնք ինծի գալէն . ինչու որ երկ-
- 15 նից թագաւորութիւնը ատանկներունն է : Եւ
անոնց վրայ ձեռք դնելէն ետև՝ գնաց անկէ :
- 16 Եւ ահա մէկը մօտենալով՝ ըսաւ անոր . Բարի
վարդապետ՝ ինչ բարի գործ գործեմ , որ յաւի-
- 17 տենական կեանքը ընգունիմ : Եւ անիկայ ըսաւ
անոր . Ինչո՞ւ դիս բարի կ'անուանես . մէկէն
'ի զատ բարի չկայ , «» է Աստուած . հապա թէ
որ կ'ուզես կեանքը մտնել , պատուիրաւիքները
- 18 պահէ : Ըսաւ անոր . Որո՞նք . և Յիսուս ըսաւ .
Ասոնք . Սպանութիւն մի՛ ըներ , Ընութիւն
մի՛ ըներ , Գողութիւն մի՛ ըներ , Սուտ վկայու-
- 19 թիւն մի՛ ըներ , Բու հայրդ ու մայրդ պատուէ ,
20 և Բու ընկերդ քու անձիդ պէս սիրես : Պա-
տանին ըսաւ անոր . Ատոնք ամէնը մանկութե-
նէս 'ի վեր պահէր եմ . ալ ի՞նչ բանով պակաս
- 21 եմ : Ըսաւ անոր Յիսուս . Թէ որ կ'ուզես կա-
տարեալ ըլլալ , գնա՛ ունեցածդ ծախէ , և տո՛ւր
աղքատներուն , ու երկինքը գանձ պիտի ունե-
- 22 նաս , և եկո՛ւր իմ ետևէս : Երբոր պատանին
«» խօսքը լսեց՝ տրտմած գնաց . ինչու որ շատ
ստացուածք ունէր :
- 23 Եւ Յիսուս ըսաւ աշակերտներուն . Ղշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի՝ որ հարուստը դժուարաւ պիտի
- 24 մտնէ երկնից թագաւորութիւնը : Դարձեալ
կ'ըսեմ ձեզի . Դիւրին է որ ուղտը ասեղին ծա-
կէն անցնի , քան թէ հարուստը Աստուծոյ
- 25 թագաւորութիւնը մտնէ : Աշակերտները երբ-
որ լսեցին , շատ զարմացան՝ ու ըսին . Ուրեմն
- 26 ո՞վ կրնայ փրկուիլ : Յիսուս անոնց նայելով՝
ըսաւ . Ըտիկայ մարդոց կողմանէ անկարելի է՝
բայց Աստուծոյ կողմանէ ամէն բան կարելի է :

- 27 Են ատենը Պետրոս պատասխան տուաւ՝ ու
 քաւ անոր . Եհն մենք ամէն բան թողուցինք՝
 և քու ետևէդ եկանք . ուստի մեզի ի՞նչ պիտի
- 28 ըլլայ : Բաւ անոնց Յիսուս . Ղշմարիտ կ'ը-
 սեմ ձեզի , թէ դուք որ իմ ետևէս եկաք , միւս-
 անգամ գալուտին երբոր Որդին մարդոյ իր
 փառաց աթոռը նստի , դուք ալ տասուերկու ա-
 թոռներու վրայ պիտի նստիք՝ Խորայէլի տասու-
- 29 երկու ցեղերը դատելու : Եւ ո՞վ որ թողուց
 տուներ , կամ եղբայրներ , կամ քոյրեր , կամ
 հայր , կամ մայր , կամ կին , կամ որդիներ ,
 կամ արտեր՝ իմ անուանս համար , հարիւրապա-
 տիկ պիտի առնէ , և յաւիտենական կեանք պի-
- 30 տի ժառանգէ : Բայց շատ առաջիններ պիտի
 ըլլան յետին , և յետիններ՝ առաջին :

ԳԼ . Ի

1 Գրեալստ սյգիի բանւորներու առակով կը ցուցնէ թէ՛ Մտուած բնաւ մէկ մարդու մը պարտական չէ . 17 իր շարժարանը կը նախաձայնէ . 20 Ձերգէտի որդւոց մօրը դատաստան տալով՝ կը սորվեցնէ իր աշակերտներուն խոնարհ ըլլալ . 30 ու երկու կտրերու աչտերը կը բանայ :

- 1 Բանազի երկնից թագաւորութիւնը տանու-
 տէր մարդու մը նման է , որ առտուանց կանուխ
 ելաւ՝ իր այգիին համար բանւորներ բռնելու :
- 2 Եւ բանւորներուն հետ օրը մէկ դահեկանի մը
 3 խօսք կապեց , ու զանոնք խրկեց իր այգին : Եւ
 4 ժամը իրեքին ատենները ելաւ՝ ուրիշները տե-
 5 սաւ , որ շուկային մէջ պարապ կայներ էին . Ու
 6 քաւ անոնց . Ի՞նչ ալ գացէք ՚ի՛ այգիս , և ի՞նչ
 7 որ արժան է՝ կու տամ ձեզի : Ենոնք ալ գացին .
 ու նորէն ժամը վեցին և ժամը իննին ատենները
 8 ելաւ՝ անանկ ըրաւ : Եւ ժամը տասնումէկին ա-
 9 տենները ելաւ , ուրիշները դտաւ՝ որ պարապ կայ-
 10 ներ էին . ու անոնց քաւ . Ինչո՞ւ հոս բոլոր օրը
 11 պարապ կայներ էք : Բսին իրեն . Ենոր համար
 12 որ մէկը մեզ վարձքով չբռնեց . քաւ անոնց .

- Դուք ալ այգին զացէք, ու ինչ որ արժան է՝ պիտի առնէք : Ալ իրիկուն որ եղաւ, այգիին տէրը իր տնտեսին ըսաւ . Բանտրները կանչէ, և անոնց վարձքը տուր, ետքիններէն սկսելով մինչև առջինները : Ու երբոր եկան անոնք որ ժամը տասնումէկին գացել էին, մէյմէկ դահեկան առին .
- 10 Ալ առջինները գալով՝ կը կարծէին որ աւելի պիտի առնեն, ու անոնք ալ առին մէյմէկ դահեկան :
- 11 Արբոր առին, տանը տիրոջը դէմ տրտունջ կ'ընէին՝ ու կ'ըսէին թէ՛՝ Ըստ ետքինները մէկ ժամ մը գործեցին, և անոնք հաւասար բարիք մեզի, որ օրուան ծանրութիւնը ու տաքու-
- 12 թիւնը քաշեցինք : Ընկայ պատասխան տուաւ անոնցմէ մէկուն՝ ու ըսաւ . Ընկեր՝ ես քեզ չեմ զրկեր . չէ՞ որ դուն իմ հետս մէկ դահեկանի մը
- 13 խօսք կապեցիր . Ըստ քու կը՝ ու դնաս, կ'ուզեմ որ աս ետքինին՝ քեզի գացնի՞նք պէս տամ : Միթէ ես իշխանութիւն չունիմ իմ բաներուս վրայ՝ ինչ որ ուզեմ ընելու . կամ թէ քու աչքդ չար է՝
- 14 որ ես բարերար եմ : Ըստ պէս յետինները առաջին պիտի ըլլան, և առաջինները՝ յետին . ինչու որ կանչուածները շատ են, բայց ընտրուածները քիչ :
- 15 Ու երբոր Յիսուս Արուսաղէմ կ'ելլէր, ճամբան տասուերկու աշակերտները հետը առաւ .
- 16 ռանձին, ու ըսաւ անոնց . Ընչ Արուսաղէմ կ'ելլենք, և Արդին մարդոց պիտի մատնուի քահանայապետներուն ու դպիրներուն, և զանկիայ
- 17 մահուան պիտի դատապարտեն, Ալ զանկիայ հեթանոսներուն պիտի մատնեն՝ ծաղր ընելու ու ծեծելու, և խաչը հանելու . ու երբորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ :
- 18 Ըն առնէր Օրբեդէոսին որդւոցը մայրը իր որդւոցը հետ եկաւ անոր, երկրպագութիւն կ'ը-
- 19 նէր՝ ու բան մը կը խնդրէր անկէ : Ըն ալ ըսաւ

- անոր . Ի՞նչ կ'ուզես : Ըսաւ անոր . Ըսէ՞ որ աս
 իմ երկու որդիքս մէկը աջ կողմիդ , և մէկայլը
 ձախ կողմիդ նստին քու թագաւորութեանդ մէջ :
- 22 Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ . Չէք գի-
 տեր՝ ինչ կը խնդրէք . կրնա՞ք խմել ան գաւա-
 թք՝ որ ես պիտի խմեմ , կամ ան մկրտութիւ-
 նովը մկրտուի՞ որ ես պիտի մկրտուիմ . ըսին
- 23 իրեն . Արնանք . Եւ ըսաւ անոնց . Իմ գաւաթս
 պիտի խմէք , և ան մկրտութիւնովը՝ որ ես
 մկրտուելու եմ , պիտի մկրտուիք . բայց իմ աջ
 կողմս ու ձախ կողմս նստիլը՝ իմս չէ տալը , հա-
 պա որոնց որ պատրաստուած է իմ շօրմէս :
- 24 Ու երբոր հետ տասը աշակերտներ լսեցին , ան եր-
 25 կու եղբայրներուն նեղացան : Իսկ Յիսուս իրեն
 կանչեց զանոնք՝ ու ըսաւ . Գիտէք որ ազգաց
 իշխանները կը տիրեն անոնց , և մեծամեծները
- 26 կ'իշխեն անոնց . Իայց ձեր մէջը անանկ պիտի
 չըլլայ . հապա ձեզմէ ով որ մեծ ըլլալ կ'ուզէ ,
- 27 թող անիկայ ձեր սպասաւորը ըլլայ . Ու ձեզմէ
 ով որ առաջին ըլլալ կ'ուզէ , թող անիկայ ձեր
- 28 ծառան ըլլայ : Ինչպէս Ռդդին մարդոյ չեկաւ
 սպասաւորութիւն ընդունելու , հապա սպասա-
 ւորութիւն ընելու , և իր կեանքը շատերուն հա-
 մար փրկանք տալու :
- 29 Ու երբոր անոնք Երիքովէն ելան , մեծ բազ-
 30 մութիւն անոր ետեէն գնաց : Եւ ահա ճամբուն
 քովը երկու կոյր նստած էին . երբոր լսեցին թէ
 Յիսուս կ'անցնի , աղաղակեցին ու ըսին . Ողոր-
- 31 մէ՛ մեզի Տէր՝ որդի Դաւթի : Եւ բազմութիւ-
 նը կը յանդիմանէր զանոնք , որ լռեն . բայց ա-
 նոնք՝ ալ աւելի կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին . Ողոր-
- 32 մէ՛ մեզի Տէր՝ որդի Դաւթի : Եւ Յիսուս կանկ
 առնելով կանչեց զանոնք՝ ու ըսաւ . Ի՞նչ կ'ուզէք
- 33 որ ձեզի ընեմ : Ըսին անոր . Տէր՝ որ աչքերնիս
 34 բացուին : Եւ Յիսուս խղճալով՝ անոնց աչքե-

րուն դպաւ . և շուտ մը անոնց աչքերը բացուեցան , ու անոր ետեւէն գացին :

ԳՒ . ԻՇ

1 Բերտոս իշու վրայ հեծած՝ Երուսաղէմ կը մտնէ . 12 տաճարէն գուրս կը վաճառէ առևտուր ընողները . 17 Թղմինի Գանիծէ . 28 կը պապանձնցընէ քահանաները ու ծերերը , 28 և կը յանգիմանէ զանոնք՝ սրինակ բերելով հօր մը երկու սրբիները , 85 աւան մշակները՝ որ իրենց խրկուածները սպաննեցին :

- 1 Ու երբոր Երուսաղէմին մօտեցան , ու եկան Բեթփազէ գէպ 'ի Չիթենեաց լեռը , ան ատենը Յիսուս էր աշակերտներէն երկուքը խրկեց .
- 2 Եւ ըսաւ անոնց . Գացէք ատ ձեր դիմացի գեղը , և շուտ մը պիտի գանէք կապած էշ մը՝ ու անոր հետ աւանակ մը . արձրկեցէք անոնք՝ ու
- 3 ինծի բերէք . Եւ թէ որ մէկը ձեզի բան մը ըսէ , ըսէք՝ թէ Տէրոջը պէտք են . և շուտ մը անոնք
- 4 պիտի խրկէ : Ես ամէն բաները եղաւ , որ կասարուի մարգարէին խօսքը՝ որ կ'ըսէ . Ըսէք Սիօնի աղջկանը . Եհնա քու թագաւորդ քեզի կու գայ , հեղձ ու իշու վրայ հեծած՝ և իշու ձագի
- 6 աւանակի վրայ : Եշակերտները գացին , և ինտոր որ Յիսուս իրենց պատուիրէր էր , ըրին .
- 7 Ու բերին էշը և աւանակը , և անոնց վրայ իրենց հանդերձները դրին , ու նստաւ անոնց վրայ :
- 8 Եւ Ժողովուրդէն շատերը իրենց հանդերձները ճամբուն վրայ փռեցին , և ուրիշները ծառերէն ճիւղեր կը կտրէին , ու ճամբուն վրայ կը տարան
- 9 ծէին : Եւ Ժողովուրդները որ առջևէն ու ետեւէն կ'երթային , կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին . Ովսաննա որդւոյ 'Դաւթի . օրհնեալ է ան՝ որ Տէրոջը անունովը կու գայ . Ովսաննա 'ի բարձունս :
- 10 Ու երբոր անիկայ Երուսաղէմ մտաւ , բոլոր
- 11 քաղաքը շարժեցաւ , ու ըսաւ . Ո՞վ է աս : Եւ Ժողովուրդները ըսին . Եսիկայ Յիսուս մարգարէն է՝ Գալիլեայի Նազարեթէն :
- 12 Եւ Յիսուս Եստուծոյ տաճարը մտաւ , ու

- դուրս հանեց ամէն անոնք՝ որ տաճարին մէջ կը ծախէին ու կը գնէին , և ստակ փոխողներուն սեղանները՝ ու աղանի ծախողներուն աթոռները :
- 13 Ըր կործանեց . Եւ ըսաւ անոնց . Գրուած է թէ՛ Իմ տունս ազօթքի տուն պիտի կոչուի , բայց դուք ատիկայ աւազակներու այր ըրիք :
- 14 Եւ տաճարին մէջ կոյրեր ու կաղեր եկան
- 15 իրեն , և բժշկեց զանոնք : Երբոր քահանայապետները ու դպիրները աեսան անոր ըրած հրաշքները , և տղաքը որ տաճարին մէջ կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին , Ովսաննա որդւոյ Դաւթի ,
- 16 բարկացան . Ու ըսին անոր . Ար լսես՝ ինչ կ'ըսեն ատոնք . և Յիսուս ըսաւ անոնց . Ե՛յո՛ . Բնաւ չէք կարդացեր , թէ Մանկանց ու կաթնիկեր տղայոց բերնէն զովութիւն կատարեցիր :
- 17 Եւ թողուց անոնք՝ քաղաքէն դուրս Թեթանիա ելաւ , ու գիշերը հոն կեցաւ :
- 18 Եւ առտուանց երբոր քաղաքը կը դառնար ,
- 19 անօթեցաւ . Ու ճամբուն վրայ թղենի մը տեսնելով՝ քովը գնաց , և անոր վրայ տերևներէն ՚ի զատ բան մը չգտաւ . ու ըսաւ անոր . Եսկէ ետեքեզմէ պտուղ չըլլայ յաւիտեան . և իսկոյն թը-
- 20 զենին չորցաւ : Եւ աշակերտները երբոր տեսան , զարմացան ու ըսին , թէ Ինտոր թղենին
- 21 շուտ մը չորցաւ : Յիսուս պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Ոչմարիտ կ'ըսե՞մ ձեզի . Թէ որ հաւատք ունենաք՝ ու չերկմախք , չէ՛ թէ միայն ատ թղենիին ելածչ պիտի ընէք , հապանակ՝ թէ որ աս լեռանը ըսէք՝ Այի՛ր ու ծովը ին-
- 22 կիր , պիտի ըլլայ : Եւ ամէն ինչ որ ազօթքի մէջ հաւատքով կը խնդրէք , պիտի առնէք :
- 23 Ու երբոր անիկայ տաճարը եկաւ , քահանայապետները և ժողովուրդին ձերերը անոր մօտեցան՝ երբոր կը սորվեցընէր , ու ըսին . Ի՞նչ իշխանութիւնով կ'ընես ատ բաները , և ո՞վ տուաւ

- 24 քեզի առ իշխանութիւնը : Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոնց . Եւ ալ ձեզի բան մը հարցընեմ , որ եթէ անիկայ ինձի ըսէք , ես ալ ձեզի պիտի ըսեմ թէ ինչ իշխանութիւնով կ'ը-
- 25 նեմ աս բաները : Յովհաննէսին միրտութիւնը ուսկից էր . երկինքէն՝ թէ մարդոցմէ . և անոնք
- 26 մէջերնին կը խորհէին՝ ու կ'ըսէին . Թէ որ ըսենք՝ Երկինքէն , մեզի պիտի ըսէ թէ՛ Լապա ինչու չհաւատացիք անոր . իսկ թէ որ ըսենք՝ Մարդոցմէ , ժողովուրդէն կը վախնանք , ինչու որ բոլորն ալ Յովհաննէսը իբրև մարգարէ կ'ըն-
- 27 գունին : Եւ պատասխան տալով Յիսուսին՝ ըսին . Չենք գիտեր . և ինքը ըսաւ անոնց . Եւ ալ ձեզի չեմ ըսեր թէ ինչ իշխանութիւնով կ'ընեմ աս բաները :
- 28 Իայց ինչպէս կ'երեւնայ ձեզի . մէկ մարդ մը երկու որդի ունէր , ու գնաց առջինին ըսաւ .
- 29 Ո՛րդեակ՝ գնա՛ այսօր այգիիս մէջ գործէ : Ենիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Չեմ ուզեր
- 30 ելնալ , բայց ետքը զզջացաւ՝ ու գնաց : Մէկալին ալ գնաց , և անանկ ըսաւ . անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Վերթամ՝ տէր . և չգը-
- 31 նաց : Լինա՛ս երկուքէն ո՛րը էր հօրը կամքը կատարեց . ըսին անոր՝ Եռջինը . Յիսուս ըսաւ անոնց . Ղշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ մաքսաւորները ու պողնիկները ձեզմէ առաջ կը մանեն
- 32 Եստուծոյ թագաւորութիւնը : Ինչու որ Յովհաննէս արդարութեան ճամբայով եկաւ ձեզի , և դուք անոր չհաւատացիք . բայց մաքսաւորները ու պողնիկները անոր հաւատացին . և դուք տեսաք՝ ու ետքը չզզջացիք անոր հաւատալու :
- 33 Ուրիշ առանկ մըն ալ լսեցէք . Մէկ տանուտէր մարդ մը կար՝ որ այգի մը տնկեց , ու ցանդով պատեց զանիկայ , և անոր մէջը հնձան փորեց ,

- ու աշտարակ շինեց . և զանիկայ մշակներու յանձնեց , ու ինքը օտար երկիր մը գնաց :
- 34 Երբոր պտուղի ժամանակը մօտեցաւ , իր ծառաները մշակներուն խրկեց , որ անոր պտուղները առնեն : Եւ մշակները անոր ծառաները բռնեցին , մէկը ծեծեցին՝ միւսը սպաննեցին՝
- 36 մէկ ուրիշը քարկոծեցին : Երբէն ուրիշ ծառաներ խրկեց՝ առջիններէն շատ , և անոնց ալ
- 37 անանկ ըրին : Ա երջը իր որդին խրկեց անոնց՝
- 38 բսկով . Գոյե ամհնան իմ որդիէս : Բայց մշակները երբոր տեսան որդին , իրարու ըսին .
- 39 Եսիկայ է ժառանգը , եկէք զանիկայ սպաննեք , ու անոր ժառանգութեանը տիրենք : Եւ առին զանիկայ՝ այգիէն դուրս հանեցին , ու
- 40 սպաննեցին : Ուստի երբոր այգիին տէրը գայ ,
- 41 ինչ պիտի ընէ ան մշակներուն : Ըսին իրեն . Ընչարերը չարաչար պիտի կորսնցընէ , և այգին պիտի յանձնէ ուրիշ մշակներու , որոնք պտուղները իրենց ժամանակին պիտի տան իրեն :
- 42 Ըսաւ անոնց Յիսուս . Ըսաւ չէք կարդացեր դրքին մէջ , Ընքարը որ շինողները անարդեցին , անիկայ անկիւնին գլուխը եղաւ . ասիկայ Տէրոջմէ եղաւ , և զարմանալի է մեր աչքերուն :
- 43 Եսոր համար կ'ըսեմ ձեզի , որ Եստուծոյ թագաւորութիւնը ձեզմէ պիտի առնուի , ու անանկ ազգի մը պիտի տրուի՝ որ անոր պտուղները բերէ :
- 44 Եւ ո՛վ որ աս քարիս վրայ իյնայ՝ պիտի կոտորտի , և որո՛ւ վրայ որ իյնայ՝ պիտի փսորէ զանիկայ :
- 45 Ու երբոր քահանայապետները՝ և փարիսեցիները անոր առակները լսեցին , իմացան որ իրենց
- 46 համար կ'ըսէր : Եւ կը փնտռէին Ի՛նչ Ենչէս բռնեն զանիկայ , բայց ժողովուրդէն վախցան . ինչու որ մարգարէի պէս կ'ընդունէին զանիկայ :

ԳՂ . ԻԲ

1 Թագաւորի սրբւոյն հարսնիքին առակը : 9 Հեթանոսներուն երկնից Թագաւորու-
թեան հրաւիրուիլը : 12 Հարսնիքի հանդերձ չունեցողին գատիժը : 15 Կայսրին
առիք տալու վրայով : 25 Հրեոտոս փաստով կը ջրէ սագուկեցոց մելքութիւնը
յարութեան վրայով . 34 գտատարան կու տայ օրինակսին թէ սրն է մեծ ու առա-
ջին գտատարաւոր . 41 փարիսեցոց հարցմունք կ'ընէ Մեծիային վրայով , ու կը գո-
ղանձեցընէ զանոնք :

- 1 Դարձեալ պատասխան տուաւ Յիսուս՝ և ա-
- 2 ռակններով ըսաւ անոնց . Երկնից Թագաւորու-
թիւնը Թագաւոր մարդու մը կը նմանի , որ իր
- 3 որդւոյն համար հարսնիք բրաւ : Եւ իր ծառա-
ները խրկեց՝ որ կանչեն հարսնիքի հրաւիրուած-
- 4 ները . և անոնք չուղեցին գալ : Նորէն ուրիշ
ծառաններ խրկեց՝ ու ըսաւ . Բսէք հրաւիրուած-
ներուն . Ահա իմ ճաշս պատրաստեցի , զուա-
րակներս ու գէր կենդանիներս մորթուած են ,
- 5 և ամէն բան պատրաստ է . հարսնիք եկէք : Եւ
անոնք անհոգութիւն ընելով գացին , մէկը իր
- 6 արտը , ու մէկալը իր առուտուրին . Եւ ուրիշ-
ները անոր ծառաները բռնեցին , նախատեցին
- 7 ու սպաննեցին : Թագաւորն ալ երբոր լսեց՝
բարկացաւ , և իր զօրքերը խրկեց՝ ու ան սպան-
նողները սատկեցուց , ու անոնց քաղաքը այրեց :
- 8 Ան ատենը իր ծառաներուն ըսաւ . Հարսնիքը
պատրաստ է՝ բայց հրաւիրուածները արժանի
- 9 չէին : Ուստի գացէք ճամբու գլուխները , և ո՛վ
- 10 որ գտնելու քլաք՝ հարսնիքի հրաւիրեցէք : Եւ
ան ծառաները ելան ճամբաներուն վրայ , ու ո՛վ
որ գտան թէ՛ չար և թէ՛ բարի՝ ամէնն ալ
ժողովեցին . ու հարսնիքը հարսնետրոններով լե-
- 11 ցուեցաւ : Եւ Թագաւորը երբոր մտաւ հարս-
նետրոնները տեսնելու , հոն մէկ մարդ մը տեսաւ ,
- 12 որ հարսնիքի հանդերձ հագած չէր . Եւ ըսաւ
անոր . Բ՛նկեր՝ ինչո՞ւ համար հոս մտար , առանց
հարսնիքի հանդերձ ունենալու . և անիկայ պա-
- 13 պանձեցաւ : Ան ատենը Թագաւորը սպասա-
ւորներուն ըսաւ . Ապացէք ասոր ոտքերը ու

- ձեռքերը , և առէք ու հանեցէք զանիկայ դուրսի խաւարը . հոն պիտի ըլլայ լալ՝ ու ակուաներ
- 14 կճոցընել : Ինչու որ կանչուածները շատ են , ու ընտրուածները քիչ :
- 15 Են ատենը փարիսեցիները գացին խորհուրդրոին , թէ ինչպէս անոր որոգայթ մը դնեն
- 16 խօսքով : Աւ իրենց աշակերտները Հերովդեսեաններուն հետ մէկտեղ խրկեցին անոր՝ ու քսին . Աւրդապետ՝ գիտէնք որ ճշմարիտ ես , և ճշմարտութեամբ Աստուծոյ ճամբան կը սորվեցընես , ու մէկու մը համար հոգդ չէ . քանզի
- 17 մարդոց երեսպաշտութիւն չես ըներ : Ուստի մեզի ըսէ , քեզի ինչպէս կ'երևնայ . Այսարին
- 18 տուրք տալ արժան է՝ թէ չէ : Յիսուս գիտնալով անոնց խորամանկութիւնը՝ ըսաւ . Ինչո՞ւ
- 19 զիս կը փորձէք՝ կեղծաւորներ . Յուցուցէք ինծի տուրքին դրամը . և անոնք դահեկան մը բերին իրեն :
- 20 Ու ըսաւ անոնց . Որ՞մնն է առ պատ-
- 21 կերը ու գիրը : Ըսին անոր՝ Այսարին . ան ատենը ըսաւ անոնց . Ուրեմն ան որ կայսրինն է՝ կայսրին տուէք , և ան որ Աստուծոյն է՝ Աստու-
- 22 ծոյ «...է» : Երբոր լսեցին՝ զարմացան , և թողուցին զանիկայ՝ ու գացին :
- 23 Նոյն օրը անոր քովը եկան սադուկեցիները , որոնք կ'ըսեն թէ յարութիւն չկայ , և անոր
- 24 հարցուցին՝ Ըսելով . Աւրդապետ՝ Մովսէս ըսաւ . Թէ որ մէկը առանց զաւակի մեռնելու ըլլայ , անոր եղբայրը առնէ անոր կնիկը , և իր եղ-
- 25 բօրը զաւակ հանէ : Երդ՝ եօթը եղբայրներ կային մեր մէջը . և առջինը կնիկ առաւ՝ ու մեռաւ , և զաւակ չունենալուն համար՝ իր կնիկը
- 26 ձգեց իր եղբօրը : Նոյնպէս ալ երկրորդը՝ ու
- 27 երրորդը՝ մինչև եօթներորդը : Ըմենէն ետքը
- 28 կնիկն ալ մեռաւ : Ուրեմն յարութեան ատենը ան եօթնէն որոն կնիկը պիտի ըլլայ . ինչու որ

- 29 ամէկքն ալ զանիկայ ինչ ունեցան : Եւ Յիսուս
 պատասխան տալով՝ անոնց ըսաւ . Դուք մոլո-
 րած էք , որ ոչ գիրքերը գիտէք՝ և ոչ Նստու-
 30 ծոյ զօրով թիւնը . Քանզի յարութեան ատենը
 ոչ կնիկ կ'առնեն՝ և ոչ էրկան կը տրուին . Հապա
 երկինքի մէջ Նստուծոյ հրեշտակներուն պէս
 31 են : Բայց մեռելներուն յարութիւն առնելուն
 համար՝ չէք կարդացեր Նստուծմէ ձեզի ըսուած
 32 խօսքը . Ես եմ Երրահամին Նստուածք , և Ե-
 սահակին Նստուածք , ու Յակոբին Նստուածք .
 Նստուած՝ մեռելներուն Նստուածք չէ , հապա
 33 կենդանիներուն : Ու ժողովուրդները լսելով՝ կը
 զարմանային անոր վարդապետութեանը վրայ :
- 34 Բայց փարիսեցիները երբոր լսեցին՝ թէ անի-
 կայ պապանձեցուց սաղուկեցիները , մէկտեղ
 35 ժողովուեցան : Եւ անոնցմէ մէկը՝ օրինական մը՝
 36 հարցուց , զանիկայ փորձելով , ու ըսաւ . Այր-
 դապետ՝ որ պատուիրանքը մեծ է օրէնքին մէջ :
- 37 Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Քու Տէր Նստուածդ
 սիրես քու բոլոր սրտովդ և քու բոլոր անձովդ
 38 ու քու բոլոր մտքովդ . Ես է առաջին ու մեծ
 39 պատուիրանքը : Ու երկրորդը ասոր նման՝ Քու
 40 ընկերդ սիրես քու անձիդ պէս : Ես երկու
 պատուիրանքէս կախուած են բոլոր օրէնքը և
 մարգարէները :
- 41 Ու երբոր փարիսեցիները ժողովուեցան , Յիսուս
 42 հարցուց անոնց՝ ու ըսաւ . Քրիստոսի վրայով
 43 ի՞նչ կարծիք ունիք . անկոյ որով որդին է : Ըսին
 իրեն . Դաւիթին : Ըսաւ անոնց Յիսուս . Հապա
 ի՞նչպէս Դաւիթ Հոգիով զանիկայ Տէր կը կոչէ՝
 44 ու կ'ըսէ . Տէրը իմ Տէրոջս ըսաւ . Նստէ իմ
 աջ կողմս , մինչև որ քու թշնամիներդ ոտքե-
 45 բուց պատուանդան ընեմ : Ուրեմն թէ որ Դա-
 վիթ զանիկայ Տէր կը կոչէ , ի՞նչպէս անիկայ
 46 անոր որդին կ'ըլլայ : Եւ մէկը չէր կրնար անոր

խօսք մը պատասխանել . ու ան օրէն ետև մէկը
չէր համարձակեր անոր բան մը հարցընելու :

ԳՂ . ԻԳ

1 Գրիստոս իրաւ կու ապ ժողովուրդներուն որ դրաց ու փարիսեցաց բարի վար-
դապետութեանը հետեին , և չէ թէ անոնց չար օրինակներուն . 5 Եզրմպէս ալ իր
աշակերտները կը երատէ որ զոչը կենան անոնց փառասիրութենէն . 18 ու թը ան-
զամ վայ կու ապ անոնց կեղծաւորութեանը և կուրութեանը . 34 ու Երուսաղէմի
կործանումը կը նախաւայնէ :

- 1 Ըն ատենը Յիսուս խօսեցաւ ժողովուրդնե-
- 2 րուն և իր աշակերտներուն՝ ու ըսաւ . Մովսէսին
աթոռը դպիրները և փարիսեցիները նստած են .
- 3 Ուրեմն ինչ որ ձեզի կ'ըսեն՝ որ պահէք , պահե-
- 4 ցէք ու ըրէք , բայց անոնց գործքերուն պէս մի՛
- 5 մատովը չեն ուզեր զանոնք շարժել : Եւ ի-
- 6 ղենց ամէն գործքերը՝ մարդոց երևնալու հա-
- 7 մար կ'ընեն . կը լայնցընեն իրենց գրապանները ,
ու կ'երկընցընեն իրենց հանդերձներուն քը-
- 8 ղանցքները . Ընթրիքներու մէջ առաջին բաղ-
- 9 մոցները կը սիրեն , և ժողովարաններուն մէջ
առաջին աթոռները , ու շուկաներուն մէջ բա-
- 10 րենները , Եւ մարդոցմէ Ռաբբի Ռաբբի կոչուիլ :
- 11 Բայց դուք Ռաբբի մի՛ կոչուիք . ինչու որ ձեր
Ուսուցիչը մէկ մըն է , «յիշ»՝ Բրիստոս , և դուք
12 ամէնքդ եղբայր էք : Ու երկրի վրայ Իւր ձեզի
13 չայր մի՛ կոչէք . ինչու որ ձեր չայրը մէկ մըն
է , որ երկինքն է : Եւ դուք ուսուցիչներ մի՛
կոչուիք . ինչու որ ձեր Ուսուցիչը մէկ մըն է ,
14 «յիշ»՝ Բրիստոս : Եւ ձեր մէջէն մեծը ձեր ըս-
15 պասաւորը պիտի ըլլայ : Ո՛վ որ իր անձը կը
բարձրացընէ , պիտի խոնարհի . և ո՛վ որ իր ան-
16 ձը կը խոնարհեցընէ , պիտի բարձրանայ :
- 17 Բայց վայ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու փարի-
սեցիներ՝ որ երկնից թագաւորութիւնը մարդոց

- առջևը կը դոցէք . քանզի դուք չէք մտներ , և
 14 մտնողներն ալ չէք թողուր որ մտնեն : Այ
 ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ
 որբւարիններուն տուները կ'ուտէք , ու մարտ
 երկնալու համար աղօթքը կ'երկրնցընէք . անոր
 15 նիք : Այ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու փարի-
 սեցիներ՝ որ ծով ու ցամաք կը պտըտիք մէկը
 նորահաւատ ընելու . ու երբոր ըլլայ , զանիկայ
 ձեզմէ երկու անգամ աւելի գեհննի որդի կ'ը-
 16 նէք : Այ ձեզի կոյր առաջնորդներ՝ որ կ'ըսէք
 թէ՛ Ո՛վ որ տաճարին վրայ երդում ընէ , բան
 մը չէ . բայց ո՛վ որ տաճարին մէջի ոսկիին վրայ
 17 երդում ընէ , պարտաւոր կ'ըլլայ : Ո՛վ յիմար-
 ներ ու կոյրեր՝ ո՞րը մեծ է , ոսկի՞ն՝ եթէ տաճա-
 18 րը , որ կը սրբացընէ ոսկին : Եւ թէ՛ Ո՛վ որ սե-
 զանին վրայ երդում ընէ , բան մը չէ , բայց ո՛վ
 որ սեղանին վրայի պատարագին վրայ երդում
 19 ընէ , պարտաւոր կ'ըլլայ : Յիմարներ ու կոյրեր՝
 ո՞րը մեծ է , պատարագը՝ եթէ սեղանը , որ կը
 20 սրբացընէ պատարագը : Ուստի ո՛վ որ սեղանին
 վրայ երդում ընէ , երդում կ'ընէ անոր վրայ՝ և
 21 անոր վրայի ամէն բաներուն վրայ . Եւ ո՛վ որ
 տաճարին վրայ երդում ընէ , երդում կ'ընէ ա-
 22 նոր վրայ՝ և անոր մէջ ընակողին վրայ . Եւ ո՛վ որ
 երկիրքին վրայ երդում ընէ , երդում կ'ընէ Ես-
 տուծոյ աթոռին վրայ՝ և անոր վրան նստողին
 23 վրայ : Այ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու փա-
 րիսեցիներ՝ որ անանուխին ու սամիթին և չա-
 մանին տասանորդը կը վճարէք , ու կը ձգէք
 օրէնքին ծանր ծանր բաները՝ դատաստանը և
 ողորմութիւնը ու հաւատքը . ասոնք պէտք էր
 24 ընել , և անոնք չձգել : Այն առաջնորդներ՝ որ
 25 մտղուկը կը քամէք , և ուղտը կը կլէք : Այ
 ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ

- գաւաթին ու պնակին դուրսի կողմը կը մաքրէք ,
 ու ներսէն յափշտակութեամբ և անիրաւու-
- 26 թեամբ լեցուն են : Ա՛յր փարիսեցի՛ առաջ գա-
 ւաթին ու պնակին ներսի կողմը մաքրէ , որ ա-
- 27 նոնց դուրսի կողմն ալ մաքուր ըլլայ : Ա՛յ ձեզի
 կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ կը
 նմանիք ծեփած գերեզմաններու , որոնք դուր-
 սէն դեղեցիկ կ'երևնան , և ներսէն մեռելներու
 ոսկորներով և ամէն ինչ պղծութիւնով լեցուն
- 28 են : Նոյնպէս ալ դուք դուրսէն մարդոց արդար
 կ'երևնաք , ու ներսէն կեղծաւորութեամբ և ա-
- 29 նօրէնութեամբ լեցուն էք : Ա՛յ ձեզի կեղծա-
 ւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ մարգարէնե-
 րուն տապանները կը շինէք , և արդարներուն
- 30 գերեզմանները կը զարդարէք . Ու կ'ըսէք . Թէ
 որ մեր հայրերուն օրերը ըլլայինք , անոնց հետ
 մարգարէներուն արեանք մասնակից չէինք ըլ-
- 31 լար : Ուրեմն դուք ձեր վրայ կը վկայէք՝ թէ
 անոնց զաւակներն էք՝ որ մարգարէները կը
- 32 սպաննէին : Ա՛յ դուք ալ ձեր հայրերուն չափը
 33 լեցուցէք : ()՝ ձեր իժերու ծնունդներ , ի՞նչպէս
 պիտի փախչէք գեհենին դատապարտութենէն :
- 34 Ատոր համար՝ ահա ես կը խրկեմ ձեզի մարգա-
 րէներ և իմաստուններ ու դպիրներ , և անոնցմէ
 ինչ որ պիտի սպաննէք , ու խաչը հանէք , և
 մէկ քանիները ձեր ժողովարաններուն մէջը պի-
- 35 տի ծեծէք , ու քաղաքէ քաղաք հալածէք . Ար-
 պէս զի երկրի վրայ թափուած բոլոր արդար ա-
 րիւնը ձեր վրայ գայ , արդար Աբելին արիւնէն՝
 մինչև Բարաքիայի որդւոյն , Օաքարիային ա-
 րիւնը , որ տաճարին ու սեղանին մէջտեղը սպան-
- 36 նեցիք : Ահա մարիտ կ'ըսեմ ձեզի . Աս ամէն բա-
 ները պիտի գայ աս ազգիս վրայ :
- 37 Ա՛յ Նրուսաղէմ՝ Նրուսաղէմ , որ մարգարէ-
 ները կը սպաննէիր , ու քեզի խրկուածները կը

քարկոծէիր . քանի անգամ քու տղաքներդ ժողովել ուզեցի՝ ինչպէս որ հաւը իր ձագերը թե-
 38 ւերուն տակը կը ժողովէ, և դուք չուզեցիք : Եհն
 ձեր տունը ձեզի աւերակ պիտի մնայ . ինչու որ
 ձեզի կ'ըսեմ, որ ալ ասկէ ետե պիտի չտեսնէք
 զիս, մինչև որ ըսէք . Օրհնեալ է ան՝ որ Տէրո-
 ջը անունովը կու գայ :

ԳՂ . ԻԴ

1 Գրիստո կը նախաձայնէ տաճարին կործանումը, 8 անկէ առաջ հասնելու մեծ թը-
 շուառութիւնները, 29 և իր գառատանի գալուն նշանները : 36 Եւ ան օրը ու ժա-
 մը մեզի անծանօթ ըլլալուն համար, 42 կը պատուիրէ որ արթուն մնաք ան բարի
 ծառային պէ՛ս՝ որ ամէն վայրկեան իր տիրոջը գալուն կը սպասէ :

1 Եւ Յիսուս տաճարէն դուրս ելլելով՝ կ'երթար .
 ու աշակերտները անոր քովը գացին՝ տաճարին

2 շէնքերը իրեն ցուցընելու : Եւ Յիսուս անոնց
 ըսաւ . Չէք տեսներ ատ ամէն բաները . ճշմա-
 րիտ կ'ըսեմ ձեզի, պիտի չմնայ հոս քար քարի
 վրայ՝ որ չքակուի :

3 Ու երբոր անիկայ Ձիթենեաց լեռը նստեր էր,
 աշակերտները իրեն եկան առանձին՝ ու ըսին .
 Ըսէ՛ մեզի՝ երբ պիտի ըլլան ատ բաները . և քու
 գալստեանդ՝ ու աշխարհիս վերջին նշանը ի՞նչ

4 պիտի ըլլայ : Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ՝
 ու ըսաւ անոնց . Օգոյշ կեցէ՛ք՝ չըլլայ որ մէկը

5 ձեզ խարէ . Ինչու որ շատերը պիտի գան իմ
 անունովս՝ ու ըսեն, թէ Ես եմ Քրիստոսը .

6 ու շատերը պիտի մոլորցըրնեն : Եւ պիտի լսէք
 պատերազմներ՝ ու պատերազմներու լուրեր . ըզ-
 գոյշ կեցէ՛ք որ չխուովեք . ինչու որ «՛ ամէն բա-
 ները պէտք է որ ըլլան, բայց դեռ վերջը չէ :

7 Ասան զի ազգ ազգի վրայ պիտի ելլէ, ու թա-
 գաւորութիւն թագաւորութեան վրայ, և տեղ
 տեղ սովեր ու մահատարածամներ, և երկրաշար-

8 ժութիւններ պիտի ըլլան : Բայց ասոնք ամէնը՝

9 ցաւերուն սկիզբն են : Են ատենը ձեզ նեղու-
 թեան պիտի մատնեն, և ձեզ պիտի սպաննեն ,

- ու իմ անուանա համար ամէն ազգերուն ատելի
 10 պիտի ըլլաք : Եւ ան ատենը շատերը պիտի
 գայթակղին , ու մէկզմէկ պիտի մատնեն , և
 11 մէկզմէկ պիտի ատեն : Եւ շատ սուտ մարգա-
 րէներ պիտի ելնն , ու շատերը պիտի մոլորցը-
 12 նեն : Եւ անօրէնութիւնը շատնալուն համար՝
 13 շատերուն սէրը պիտի պաղի : Բայց ո՞վ որ մին-
 14 չև վերջը համբերէ , անիկայ պիտի ապրի : Եւ
 արքայութեան աս աւետարանը բովանդակ աշ-
 խարհի մէջ պիտի քարոզուի՝ բոլոր ազգերուն
 վկայութիւն ըլլալու , և անկէ ետև վերջը պիտի
 գայ :
- 15 Ուստի երբոր տեսնէք աւերմունքին պղծու-
 թիւնը՝ որ Դանիէլ մարգարէին ձեռքովը ըսուած
 է , թէ սուրբ տեղը կը կենայ . (ո՞վ որ կարդայ՝
 16 թող հասկընայ .) Են ատենը շրէաստանի մէջ
 17 եզոզները՝ լեռները թող փախչին . Եւ ան որ
 տանիքին վրայ է՝ թող չեջնէ իր տունէն բան մը
 18 առնելու . Եւ ան որ արտին մէջն է՝ թող ետ չը-
 19 դառնայ իր հանդերձները առնելու : Բայց վայ
 ան օրերը յղի եզոզներուն ու ծիծ տուռոզներուն :
 20 Եւ ազօթք ըրէք՝ որ ձեր փախչիլը ձմեռը չըլլայ ,
 21 ո՞չ ալ շաբաթ օրը . Բանդի ան ատենը անանկ
 մեծ նեղութիւն պիտի ըլլայ , որուն նմանը աշ-
 խարհի սկիզբէն մինչև հիմա եղած չէ , ո՞չ ալ
 22 պիտի ըլլայ : Եւ թէ որ ան օրերը չքիչնային ,
 բնաւ մէկ մարմին մը պիտի չապրէր . բայց ընտ-
 րեալներուն համար՝ ան օրերը պիտի քիչնան :
 23 Են ատենը թէ որ մէկը ձեզի ըսէ թէ , Եհն հոս
 24 է Բրիստոսը՝ կամ հոն , մի՛ հաւատաք . Ինչու
 որ սուտ քրիստոսներ և սուտ մարքարէներ պի-
 տի ելնն , ու մեծ նշաններ և հրաշքներ պի-
 տի ցուցընեն , որ եթէ կարելի էր՝ ընտրեալ-
 25 ներն ալ մոլորցընեն : Եհն ձեզի առաջուց ըսի :
 26 Ուստի թէ որ ձեզի ըսեն թէ՝ Եհն անապատին

- մէջն է , մի՛ ելէք . և թէ՛ Ահա ներքին սենեակ-
 27 ներուն մէջն է , մի՛ հաւատաք : Այսան զի ինչ-
 պէս որ փայլակը արևելքէն կ'ելլէ՝ ու մինչև ա-
 րևմուտք կ'երևնայ , անանկ պիտի ըլլայ Արդւոյ
 28 մարդոյ գալուստը : Քանզի ուր որ մեռած մար-
 մին կայ , հոն պիտի ժողվուին արծիւները :
- 29 Եւ շուտ մը ան նեղութեան օրերէն ետև՝ ա-
 րեգակը պիտի խաւարի , ու լուսինը իր լոյսը
 պիտի չտայ , և աստղերը երկինքէն պիտի իյ-
 նան , ու երկնից զօրութիւնները պիտի շարժին :
- 30 Եւ ան ատենը Արդւոյ մարդոյ նշանը պիտի երև-
 նայ երկինքի մէջ , ու ան ատենը երկրիս թողոր
 ազգերը կոծ պիտի ընեն , ու պիտի տեսնեն Ար-
 դին մարդոյ երկինքի ամպերուն վրայ եկած՝ զօ-
 31 րութիւնով ու մեծ փառքով : Եւ անիկայ իր
 հրեշտակները պիտի խրկէ մեծաձայն փողով , ու
 պիտի ժողվեն իր ընտրեալները չորս հովերէն՝
 երկինքին մէկ ծայրէն մինչև մէկալ ծայրը :
- 32 Թօզենիէն առակ մը սորվեցէք . որ երբ անոր
 ոստերը կը կակուղնան , ու տերևները կը ցցուին ,
 33 գիտէք թէ ամառը մօտ է : Նոյնպէս ալ դուք
 երբոր աս ամէն բաները տեսնէք , գիտցէք որ
 34 մօտ է դռներուն քովը : Ղշմարիտ կ'ըսեմ ձե-
 զի , որ աս ազդը պիտի չանցնի , մինչև որ աս ա-
 35 մէն բաները ըլլան : Երկինքը ու երկիրը պիտի
 անցնին , բայց իմ խօսքերս բնաւ պիտի չանցնին :
- 36 Իսկ ան օրուան և ան ժամուն համար՝ մէկը
 չգիտեր , ոչ ալ երկնից հրեշտակները , հապա
 37 միայն իմ Հայրս : Բայց ինչպէս որ Նոյի օրե-
 րը ելաւ , Արդւոյ մարդոյ գալուստն ալ այնպէս
 38 պիտի ըլլայ : Քանզի ինչպէս էին ան օրերը
 ջրհեղեղէն առաջ , կ'ուտէին՝ կը խմէին՝ կնիկ
 կ'առնէին ու էրկան կու տային , մինչև ան օրը՝
 39 որ Նոյ տապանը մտաւ , Եւ չգիտցան՝ մինչև
 որ ջրհեղեղը եկաւ , ու ամէնը վերցուց : Արդւոյ

- 40 մարդոյ դալուստն ալ այնպէս պիտի ըլլայ : Են
ատենը Բէ ոչ երկու հոգի արտի մը մէջ ըլլան , մէկը
41 պիտի առնուի՝ ու մէկայլ ձգուի . Եւ Բէ ոչ երկու
կնիկ մէկ աղօրիքի մէջ աղալու վրայ դտնուին ,
մէկը պիտի առնուի՝ ու մէկայլ ձգուի :
- 42 Ուրեմն արթնն կեցէք . ինչու որ չէք գիտեր
43 թէ որ ժամուն ձեր Տէրը կու գայ : Բայց աս
գիտցէք , որ եթէ տանուտէրը գիտնար՝ թէ գի-
չէրու որ պահուն գողը կու գայ , արթուն կը
կենար , և թող չէր տար որ իր տունը ծակեն :
- 44 Ենոր համար դուք ալ պատրաստ կեցէք , քանզի
Որդին մարդոյ կու գայ անանկ ժամու մէջ՝ որ
45 դուք չէք կարծեր : Ուստի ով է ան հաւատա-
րիմ ու իմաստուն ծառան՝ որն որ իր տէրը իր
ծառաններուն վրայ դրաւ , որ ատենին անոնց
46 կերակուր տայ : Երանի է ան ծառային , որն
որ իր տէրը եկած ատենը՝ անանկ ըրած պիտի
47 գտնէ : Ղշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ իր բոլոր
48 ունեցածին վրայ պիտի կեցընէ զանիկայ : Լա-
պա թէ որ ան չար ծառան իր սրտին մէջը ըսէ .
49 Իմ տէրս իր գայլը կ'ուշացընէ . Եւ սկսի իր ծա-
ռայակիցները ծեծել , ու գինովներուն հետ ու-
50 տել ու խմել , Են ծառային տէրը պիտի գայ
անանկ մէկ օր մը՝ որ չսպասեր , և անանկ մէկ ժամ
51 մը՝ որ չգիտեր . Եւ զանիկայ մէջտեղէն պիտի
կտրէ , ու անոր բաժինը կեղծաւորներուն հետ
պիտի դնէ . հոն պիտի ըլլայ լալ՝ ու ակռաներ
կճոցընել :

ԳԼ . ԻԵ

1 Յար կուտանայ առաջը , 14 ու տաղանդներուն առաջը : 31 Վերջն դատաստանին
ստորագրութիւնը :

- 1 Են ատենը երկնից թաղաւորութիւնը պիտի
նմանի տասը կոյսերու , որոնք իրենց լապտեր-
2 ները առնելով՝ փեսան դիմաւորելու ելան : Ե-
սոնցմէ հինգը իմաստուն էին , և հինգը յիմար ,

- 3 Որ յիմարները առին իրենց լապտերները , ու
 4 հետերնին եղ չառին . Բայց իմաստունները
 իրենց լապտերներուն հետ ամաններով եղ ալ ա-
 5 ռին : Եւ փեսան որ ուշացաւ , ամէնն ալ թըմ-
 6 րեցան ու քնացան : Եւ կէս գիշերին ձայն մը
 եղաւ . Ահա փեսան կու գայ՝ զանիկայ դիմաւո-
 7 րելու ելէք : Ան ատենը բոլոր կոյսերը ելան , ու
 8 իրենց լապտերները շիտկեցին : Եւ յիմարները
 ըսին իմաստուններուն . տուէք մեզի ձեր եղէն .
 ինչու որ մեր լապտերները մարելու վրայ են :
 9 Պատասխան տուին իմաստունները՝ ու ըսին .
 Չրլայ որ մեզի ու ձեզի չբաւականանայ . այլ
 յաւէտ ծախողներուն գացէք՝ և դնեցէք ձեզի
 10 համար : Երբոր անոնք գացին գնելու՝ փեսան
 եկաւ , ու պատրաստ եղողները անոր հետ հարս-
 11 նիքը մտան , և դուռը գոցուեցաւ : Ետքը մէ-
 կալ կոյսերը եկան՝ ու ըսին . Տէր Տէր՝ բաց մե-
 12 զի : Բայց անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ .
 Ա՛յմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի թէ՛՝ Ես ձեզ չեմ ճանչ-
 13 նար : Ուրեմն արթուն կեցէք , ինչու որ ո՛չ օրը
 գիտէք , և ո՛չ ժամը :
- 14 Բանզի ինչպէս օտար երկիր գացող մարդ մը՝
 կանչեց իր ծառաները , և իր ունեցածը անոնց
 15 յանձնեց : Մէկուն տուաւ հինգ տաղանդ , ու
 մէկուն՝ երկուք , և մէկուն՝ մէկ , ամէն մէկուն
 իր կարողութեանը չափ , ու անմիջապէս ճամ-
 16 րայ ելաւ : Եւ ան որ հինգ տաղանդը առած
 էր , գնաց անոնցմով գործ տեսաւ , և ուրիշ
 17 հինգ տաղանդ շահեցաւ : Նմանապէս ան որ
 երկուքը առած էր , ուրիշ երկուք ալ շահեցաւ :
 18 Իսկ ան որ մէկը առած էր , գնաց գետինը փո-
 19 րեց , ու իր տիրոջը ստակը պահեց : Ատ ժա-
 մանակէ ետեւ ան ծառաներուն տէրը եկաւ , և
 20 անոնցմէ հաշիւ ուղեց : Եւ հինգ տաղանդը առ-
 նողը եկաւ՝ ուրիշ հինգ տաղանդ ալ բերաւ , ու

- ըսաւ . Տէր՝ հինգ տաղանդ յանձնեցիր ինծի ,
 ահա ուրիշ հինգ տաղանդ աւանոնց վրայ շահե-
 21 ցայ : Ըսաւ անոր իր Տէրը . Եպրիս՝ բարի ու
 հաւատարիմ ծառայ , դուն որ քիչ բանին մէջ
 հաւատարիմ եղար , քեզ շատ բաներու վրայ
 պիտի կեցընեմ . մտիր քու տիրոջդ ուրախու-
 22 թեանը մէջ : Երկու տաղանդը առնողն ալ
 եկաւ՝ ու ըսաւ . Տէր՝ երկու տաղանդ յանձնե-
 ցիր ինծի , ահա ուրիշ երկու տաղանդ աւանոնց
 23 վրայ շահեցայ : Ըսաւ անոր իր տէրը . Եպրիս՝
 բարի ու հաւատարիմ ծառայ , դուն որ քիչ բա-
 նին մէջ հաւատարիմ եղար , քեզ շատ բաներու
 վրայ պիտի կեցընեմ . մտիր քու տիրոջդ ուրա-
 24 խութեանը մէջ : Մէկ տաղանդը առնողն ալ
 եկաւ՝ ու ըսաւ . Տէր՝ գիտէի որ դուն խիստ մարդ
 մըն ես . չսերմանած տեղէդ կը հնձես , ու չցա-
 25 նած տեղէդ կը ժողվես . Ուստի վախնալով ,
 գացի քու տաղանդդ դետնին տակը պահեցի .
 26 ահա քուկդ քեզի : Պատասխան տուաւ
 անոր տէրը՝ ու ըսաւ անոր . Չար և ծոյլ ծառայ՝
 գիտէիր որ չսերմանած տեղէս կը հնձեմ , ու
 27 չցանած տեղէս կը ժողվեմ , Ուրեմն պէտք էր
 քեզի որ իմ ստակս սեղանաւորներուն տայիր ,
 28 որ ես եկած ատենս շահովը առնէի իմս : Երդ՝
 առէք ատկէ տաղանդը , ու տասը տաղանդ ու-
 29 նեցողի՛ն տուէք : Ինչու որ ամէն ունեցողին
 պիտի տրուի , ու պիտի աւելնայ . և չունեցողին
 30 ունեցածն ալ անկէ պիտի առնուի : Եւ ատ ան-
 պիտան ծառան դուրսի խաւարը հանեցէք . հոն
 պիտի ըլլայ լալ՝ ու ակուաներ կճռցընել :
 31 Ու երբոր Որդին մարդոյ իր փառքովը գայ , և
 բոլոր սուրբ հրեշտակները իր հետը , ան ատենը
 32 իր փառաց աթոռը պիտի նստի . Եւ անոր առ-
 ջը պիտի ժողվուին բոլոր ազգերը , ու զանոնք
 իրարմէ պիտի զատէ , ինչպէս որ հովիւ մը ոչ-

- 33 Խարները այծերէն կը զատէ . Եւ ոչխարները իր աջ կողմը պիտի կայնեցընէ , ու այծերը՝ ձախ կողմը :
- 34 Ըն ատենը Թագաւորը իր աջ կողմը եղողնե-
րուն պիտի ըսէ . Եկէք իմ Հօրս օրհնածները ,
աշխարհի սկիզբէն ձեզի համար պատրաստուած
- 35 Թագաւորութիւնը ժառանգեցէք . Ինչու որ
անօթեցայ , և ինծի ուտելիք տուիք . ծարաւե-
ցայ , ու ինծի խմցուցիք . օտարական էի , և զիս
- 36 ներս առիք . Մերկ էի , և զիս հագուեցուցիք .
հիւանդ էի , ու ինծի տես եկաք . բանտի մէջ
- 37 էի , և ինծի եկաք : Ըն ատենը արդարները անոր
պատասխան պիտի տան՝ ու ըսեն . Տէր՝ երբ քեզ
անօթեցած տեսանք՝ ու կերակրեցինք , կամ
- 38 ծարաւ՝ ու խմցուցինք . Երբ քեզ օտարական
տեսանք՝ և ներս առինք , կամ մերկ՝ ու հագուե-
ցուցինք . Երբ քեզ հիւանդ՝ կամ բանտի մէջ
- 39 տեսանք , ու քեզի եկանք : Եւ Թագաւորը պա-
տասխան տալով՝ պիտի ըսէ անոնց . Ղշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի . Արովհետեւ աս իմ եղբայրներուս
պինտ պզտիկներէն մէկուն ըրիք , ինծի ըրիք :
- 41 Ըն ատենը ձախ կողմը եղողներուն ալ պիտի
ըսէ . Մէկզի գացէք ինծմէ անիծեալներ՝ յաւի-
տենական կրակին մէջը , որ պատրաստուած է
- 42 Սատանային՝ ու իր հրեշտակներուն : Ինչու որ
անօթեցայ , և ինծի ուտելիք չտուիք . ծարաւե-
ցայ , ու ինծի չխմցուցիք . Օտարական էի , և
զիս ներս չառիք . մերկ էի , և զիս չհագուեցուցիք .
հիւանդ ու բանտի մէջ էի , և ինծի տես չեկաք :
- 44 Ըն ատենը անոնք ալ պատասխան պիտի տան՝
ու ըսեն . Տէր՝ երբ տեսանք քեզ անօթեցած
կամ ծարաւ՝ կամ օտարական՝ կամ մերկ՝
կամ հիւանդ՝ կամ բանտի մէջ , ու քեզի սպա-
- 45 սաւորութիւն չըրինք : Ըն ատենը պատասխան
պիտի տայ անոնց՝ ու ըսէ . Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձե-

զի . Արովհետև ասոնց պինտ պզտիկներէն մէկուն չըրիք , ինծի ալ չըրիք :

46 Եւ ասոնք պիտի երթան յաւիտենական տանջանքը , իսկ արդարները՝ յաւիտենական կեանքը :

ԳԼ . Ի.Օ

1 Իշխանները խորհուրդ կ'ընեն քրիստոսի դէմ : 6 Կնիկ մը եղով կ'օծէ անոր գլուխը : 14 Յուգա կը մատնէ զքրիստոս : 17 քրիստոս կ'ուտէ զատիկը . 26 կը սահմանէ իր սուրբ ընթրիքը . 36 աղօթք կ'ընէ պարտեզին մէջ . 47 և մէկ համբուրով մը մատնուած՝ 57 կայտափայի առջին կը տարուի : 69 Պետրոս կ'ուրանայ զքրիստոս :

1 Ու երբոր Յիսուս լմընցուց աս բոլոր խօսքերը ,
2 ըսաւ իր աշակերտներուն . Գիտէք որ երկու օրէն ետև զատիկ կ'ըլլայ , և Արդին մարդոյ կը մատնուի խաչը ելլելու :

3 Են ատենը քահանայապետները՝ ու դպիրները՝ և ժողովուրդին ծերերը ժողովուեցան քահանայապետին սրահը , որուն անունը Այիափա

4 էր . Ու խորհուրդ ըրին՝ որ նենգութեամբ բռնեն

5 Յիսուսը՝ ու մեռցընեն : Իայց կ'ըսէին թէ , Ո՛չ տօծնիս մէջ , որ ժողովուրդին մէջ խռովութիւն չըլլայ :

6 Ու երբոր Յիսուս Ռեթանիա էր բորոտ Սիմոնին տունը , Կնիկ մը եկաւ անոր՝ որ ունէր ծանրագին եղի շիշ մը . և թափեց անոր գլխուն վրայ՝ երբոր անիկայ սեղան նստած էր :

8 Եւ անոր աշակերտները տեսնելով , դժուարեցան՝ ու ըսին . Ինչո՞ւ աս կորուստը ըլլայ . Բանզի ատեղը կրնար սուղ դնով ծախուիլ , ու աղքատներ

10 բուն տրուիլ : Եւ Յիսուս իմանալով՝ ըսաւ անոնց . Ինչո՞ւ անհանդիստ կ'ընէք կնիկը . քանզի ատիկայ բարի գործ մը գործեց ինծի :

11 Ինչու որ աղքատները ամէն ատեն ձեր հետը ունիք , բայց զիս ամէն ատեն չունիք : Այսան զի ատիկայ՝ որ ատ եղը իմ մարմնիս վրայ թափեց , իմ թաղմանս համար ըրաւ :

12 Ոչմաբիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի թէ , բոլոր աշխարհի մէջ ուր որ աս աւետարանս քարոզուի , ատոր ըրածն

ալ պիտի խօսուի՝ իրեն յիշատակ ըլլալու համար :

- 14 Ըն ատենը տասուերկուքէն մէկը՝ որ Յուդա Խակարիովտացի կ'ըսուէր , գնաց քահանայա-
- 15 պետներուն՝ ու ըսաւ . Ի՞նչ կ'ուզէք ինձի տալ , ու ես ձեզի մատնեմ զանիկայ . և անոնք երե-
- 16 սուն «Ի՛շ արծաթ կշռեցին անոր : Եւ անկէ ետև պատեհութիւն մը կը փնտուէր , որ զանիկայ մատնէ առնոյ :
- 17 Եւ բաղարջակերաց առջի օր աշակերտները Յիսուսին եկան՝ ու անոր ըսին . Ո՛ւր կ'ուզես որ քեզի պատրաստենք՝ զատիկը ուտելու համար :
- 18 Եւ անիկայ ըսաւ . Գացէ՛ք քաղաքը այս ինչ մարդուն՝ ու ըսէ՛ք անոր . Ա՛րդապետը կ'ըսէ . Ժամանակս մօտ է , աշակերտներուս հետ մէկ-
- 19 տեղ քու քովդ պիտի ընեմ զատիկը : Ըշակերտներն ալ ըրին՝ ինչպէս որ Յիսուս իրենց հրաման ըրաւ , ու պատրաստեցին զատիկը :
- 20 Ու երբոր իրիկուն եղաւ , տասուերկուքին հետ
- 21 սեղան նստաւ : Եւ քանի որ կ'ուտէին՝ ըսաւ . Ղշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ ձեզմէ մէկը զիս
- 22 պիտի մատնէ : Ու շատ տրտմեցան , և անոնցմէ ամէն մէկը սկսաւ ըսել անոր . Տէ՛ր՝ միթէ էս
- 23 եմ : Ընիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Ըն որ իմ հետս իր ձեռքը պնակը խօթեց , նոյնը
- 24 պիտի մատնէ զիս : Յիրաւի Որդին մարդոյ կ'երթայ՝ ինչպէս որ դրուած է իրեն համար . բայց վայ ան մարդուն՝ որուն ձեռքովք Որդին մարդոյ կը մատնուի . աղէկ էր ան մարդուն , որ
- 25 ծնած չըլլար : Պատասխան տուաւ Յուդան՝ որ անիկայ պիտի մատնէր՝ ու ըսաւ . Ա՛րդապետ՝ միթէ էս եմ . ըսաւ անոր . Դուն ըսիր :
- 26 Եւ քանի որ անոնք կ'ուտէին , Յիսուս հաց առաւ՝ օրհնեց ու կտրեց , և տուաւ աշակերտներուն՝ ու ըսաւ . Ընէ՛ք կերէ՛ք , աս է իմ մար-

- 27 մինս : Եւ գաւաթը առաւ՝ գոհացաւ , ու տուաւ
անոնց՝ և ըսաւ . Եմէնքդ ալ խմեցէք ասկէ .
- 28 Ինչու որ ասիկայ է իմ արիւնս նոր ուխտի , որ
շատերու համար կը թափուի մեղաց թողու-
- 29 թեան համար : Բայց կ'ըսեմ ձեզի . Եսկէ ետև
որթին բերքէն բնաւ պիտի չխմեմ մինչև ան
օրը՝ երբոր ձեր հետը անիկայ նոր խմեմ իմ շօրս
թագաւորութեանը մէջ :
- 30 Եւ օրհնութիւն մը երգելէն ետև՝ Ձիթենեաց
31 լեռը ելան : Են ատենը Յիսուս ըսաւ անոնց .
Դուք ամէնքդ աս գիշեր իմ վրայովս պիտի գայ-
թակղեք . ինչու որ գրուած է թէ՛ շովիւր պի-
տի զարնեմ , ու հօտին ոչխարները պիտի ցը-
- 32 բուին : Բայց յարութիւն առնելէս ևտև՝ ձեզ-
33 մէ առաջ Գալիլեա պիտի երթամ : Պատասխան
տուաւ Պետրոս՝ ու ըսաւ անոր . Թէպէտ ամէնքն
ալ քու վրայովդ գայթակղին , բայց ես բնաւ
34 պիտի չգայթակղիմ : Ըսաւ անոր Յիսուս . Նըշ-
մարիտ կ'ըսեմ քեզի . Ես դիշեր դեռ հաւը չիս-
- 35 սած իրէք անգամ զիս պիտի ուրանաս : Ըսաւ
անոր Պետրոս . Թէև քեզի հետ մեռնելու ալ ըլ-
լամ՝ բնաւ քեղ պիտի չուրանամ . ատանկ կ'ը-
սէին նաև ամէն աշակերտները :
- 36 Են ատենը Յիսուս անոնց հետ տեղ մը եկաւ ,
որուն անունը Գեթսեմանի էր , ու ըսաւ աշա-
կերտներուն . շոս նստեցէք՝ մինչև որ ես եր-
- 37 թամ հոն աղօթք ընեմ : Եւ իր հետը առնելով
Պետրոսը ու Չերեղէոսին երկու որդիքը , սկսաւ
38 տրտմիլ և վշտանալ : Են ատենը ըսաւ անոնց .
Իմ անձս մեռնելու չափ տրտում է . հոս կեցէք ,
39 և ինծի հետ արթուն մնացէք : Ու քիչ մը ա-
ռաջ երթալով՝ իր երեսին վրայ ինկաւ , և աղօթք
ըրաւ՝ ըսելով . Ով շայր իմ թէ որ կարելի է ,
թող աս գաւաթը ինծմէ անցնի . բայց չէ թէ
ինչպէս որ ես կ'ուզեմ , հապա ինչպէս որ դուն

- 40 Ի՞նչ : Եւ եկաւ աշակերտներուն՝ ու զանոնք քնացած գտաւ , և ըսաւ Պետրոսին . Եւ յդպէս մէկ ծամ մըն ալ չկրցայք ինծի հետ արթուն կե-
- 41 նալ : Արթուն կեցէք՝ և աղօթք ըրէք , որ փորձութեան մէջ չմտնէք . հոգին յօժար է , բայց
- 42 մարմինը տկար : Դարձեալ երկրորդ անգամ զնաց աղօթք ըրաւ՝ ըսելով . Ո՛վ Հայր իմ՝ եթէ անկարելի է որ աս գաւաթը ինծմէ անցնի՝ առանց անկէ խմելուս , թող քու կամքդ ըլլայ :
- 43 Եւ եկաւ զանոնք նորէն քնացած գտաւ . ինչու
- 44 որ աչքերնին ծանրացած էր : Եւ թողուց անոնք , ու նորէն զնաց երրորդ անգամ աղօթք
- 45 ըրաւ՝ նոյն խօսքը ըսելով : Ե՛ն ատենը եկաւ իր աշակերտներուն՝ ու ըսաւ անոնց . Եսկէ ետեքնացէք՝ ու հանգչեցէք . ահա ժամը հասաւ , և Որդին մարդոյ մեղաւորներուն ձեռքը կը
- 46 մատնուի : Ելէք ասկէ երթանք , ահա մօտեցաւ անիկայ՝ որ զիս պիտի մատնէ :
- 47 Եւ դեռ անիկայ աս որ կը խօսէր , ահա Յուդան՝ տասուերկուքէն մէկը՝ եկաւ . և իր հետը շատ բաղմուծիւն սուրերով ու բիրերով՝ քահանայապետներէն և ժողովուրդին ձերերէն : Եւ զանիկայ մատնողը անոնց նշան մը տուեր էր՝ ըսելով . Ո՛վ որ ես համբուրեմ՝ ան է , բռնեցէք
- 49 անիկայ : Եւ շուտ մը Յիսուսին մօտենալով ըսաւ . Ողջոյն քեզ՝ վարդապետ . ու համբուրեց զանիկայ : Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Ը՛նկեր՝ ինչո՞ւ համար եկար դուն . ան ատենը մօտեցան՝ ձեռք զարկին Յիսուսին՝ ու բռնեցին զանիկայ :
- 51 Եւ ահա Յիսուսի հետ եղողներուն մէկը ձեռքը երկընցուց , և իր սուրը հանելով՝ զարկաւ քահանայապետին ծառային , և անոր ականջը մէկ-
- 52 դի հանեց : Ե՛ն ատենը Յիսուս ըսաւ անոր . Սուրդ իր տեղը դարձուր . ինչու որ ամէն սուր
- 53 առնողները սրով պիտի կորսուին : Ար կարծես

- թէ չեմ կրնար հիմա իմ շօրս աղաչել , և ինձի
 հասցրնէ տասուերկու գունդէն աւելի հրեշտակ-
 54 ներ : Բայց ի՞նչպէս պիտի կատարուին գիրքե-
 րը , թէ պէտք է ասանկ ըլլալ :
- 55 Ըն ատենը Յիսուս ըսաւ ան բազմութեանը .
 Իբր թէ աւազակի՞ վրայ ելաք՝ սուրերով ու բիրե-
 րով զիս բռնելու . ամէն օր տաճարին մէջ ձեզի
 հետ կը նստէի՝ ու կը սորվեցընէի , և զիս չբռնե-
 56 ցիք : Բայց աս ամէն բաները եղաւ՝ որ կատա-
 րուին մարգարէից գիրքերը : Ըն ատենը բոլոր
 աշակերտները թողուցին անիկայ՝ ու փախան :
- 57 Եւ անոնք բռնեցին Յիսուսը՝ Այայտօ՞ւ քա-
 հանայապետին տարին , ուր որ դպիրները ու
 58 ծերերը ժողովուեր էին : Եւ Պետրոս հեռուանց
 անոր ետեւէն գնաց՝ մինչև քահանայապետին
 գաւիթը , ու ներս մտաւ սպասաւորներուն հետ
 59 նստաւ , որ վերջը տեսնէ : Իսկ քահանայա-
 պետները ու ծերերը և բոլոր ժողովքը Յիսուսի
 դէմ սուտ վկայութիւն մը կը փնտռէին , որ ա-
 60 նիկայ մեռցընեն . Ու չգտան . թէև շատ սուտ
 վկաներ ալ եկան , բայց չգտան . Ետքը երկու
 61 սուտ վկայ եկան , Ու ըսին թէ , Եսիկայ ըսաւ ,
 Ես կրնամ Եստուծոյ տաճարը քակել , և զանի-
 62 կայ իրեք օրուան մէջ շինել : Եւ քահանայա-
 պետը ոտք ելլելով՝ ըսաւ անոր . Պատասխան մը
 չես տար . Ի՞նչ կը վկայեն ասոնք քեզի դէմ :
 63 Եւ Յիսուս լուռ կը կենար : Պատասխան տուաւ
 քահանայապետը՝ ու ըսաւ անոր . Կենդանի Ես-
 տուծով քեզ կ'երգմնցընեմ՝ որ մեզի ըսես , թէ
 64 դո՞ւն ես Բրիստոս Արդին Եստուծոյ : Ըսաւ
 անոր Յիսուս . Դուն ըսիր . բայց կ'ըսեմ ձեզի .
 ասկէ ետև պիտի տեսնէք Արդին մարդոյ Օօ-
 րութեան աջ կողմը նստած , ու երկնից ամպե-
 65 րուն վրայ եկած : Ըն ատենը քահանայապետը
 իր հանդերձները պատռեց՝ ու ըսաւ . Հայհոյու-

66 թիւն ըրաւ . ալ ի՞նչ պէտք է մեզի վկաներ : ահա
 67 հիմա լսեցիք ատոր հայհոյութիւնը . Ձեզի ի՞նչ
 68 պէս կ'երևնայ . անոնք պատասխան տուին ու
 69 ըսին . Մահապարտ է : Ըն ատենը անոր երեսը
 70 թուքին , ու բռունցով ծեծեցին անիկայ . ոմանք
 71 ալ ապտակ զարնելով՝ ըսին . Մարգարէացիք մե-
 72 զի՛ դուն Բրիստոս , ո՞վ է ան՝ որ քեզի զարկաւ :
 73 Իսկ Պետրոս դուրսը գաւիթը նստեր էր . և
 74 մէկ աղախին մը եկաւ անոր՝ ու ըսաւ . Դուն ալ
 75 Գալիլեացի Յիսուսին հետն էիր : Բայց անիկայ
 76 ամենուն առջևը ուրացաւ՝ ու ըսաւ . Չեմ գի-
 77 տեր դուն ի՞նչ կը խօսիս : Ու երբոր դուռը ելաւ ,
 78 ուրիշ «ղախի» մը զանիկայ տեսաւ , և հոն եղող-
 79 ներուն ըսաւ . Եսիկայ ալ Յիսուս Նազովրեցիին
 80 հետն էր : Եւ Պետրոս նորէն երգում ընելով՝
 81 ուրացաւ թէ , Ես ան մարդը չեմ ճանչնար :
 82 Ու քիչ մը ատենէն ետև հոն եղողները եկան՝ և
 83 ըսին Պետրոսին . Յիրաւի դուն ալ անոնցմէ ես .
 84 ինչու որ քու զրուցուածքդ ալ քեզ յայտնի կ'ը-
 85 նէ : Ըն ատենը սկսաւ անիծել ու երգում ընել՝
 86 ըսելով թէ , Ես ան մարդը չեմ ճանչնար . և իս-
 87 կոյն հաւը խօսեցաւ : Եւ Պետրոս միտքը բե-
 88 րաւ Յիսուսին խօսքը՝ որ իրեն ըսեր էր թէ ,
 89 Դեռ հաւը չխօսած՝ իրեք անգամ պիտի ուրա-
 90 նաա զիս . ու դուրս ելլելով՝ դառնապէս լացաւ :

ԳԼ . ԻԿ

1 Քրիստոս Պիղատոսի մէտքը կը տրուի կապուած : 8 Յուդան խեղճմահ կ'ըլլայ : 19
 Պիղատոս եր կնիկէն խրատուած՝ 24 իր մէտքերը կը լուայ , 26 ու Բարաբարան կ'արժա-
 կէ : 29 Քրիստոս փուշերով կը պսակուի , 34 կը խաչուի , 39 կը նախատուի , 50 կը
 մահի ու կը Թաղուի : 66 Քրիստոսի գերեզմանը հրեայք կը կնիեն , ու պահապան
 զինուորներ կը գնեն :

1 Երբոր առտու եղաւ , բոլոր քահանայապետ-
 ները ու ժողովուրդին ձերերը Յիսուսի դէմ՝
 2 խորհուրդ ըրին՝ որ զանիկայ մեռցընեն : Եւ
 կապելով զանիկայ տարին , ու Պոնտացի Պիղա-
 տոս կուսակալին ձեռքը տուին :

- 3 Են ատենը Յուզան՝ որ զանիկայ մատնեց ,
 տեսնելով թէ դատապարտուեցաւ , զեղջի եկաւ ,
 ու երեսուն արծաթը ետ դարձուց քահանայա-
 4 պետներուն՝ և ծերերուն , Ու ըսաւ . Մեղայ , որ
 անմեղ արիւն մատնեցի . և անոնք ըսին . Մեզի
 5 ինչ , դուն նայէ : Եւ արծաթը տաճարին մէջ
 ձգեց՝ ու դուրս ելաւ , և գնաց ինքզինքը խեղ-
 6 գեց : Քահանայապետներն ալ արծաթը առ-
 նելով՝ ըսին . Երժան չէ ատիկայ կորրանին մէջ
 7 դնել . ինչու որ արեան գին է : Ուստի խորհուրդ
 ըրին , և անով բրուտին արտը ծախու առին՝
 օտարներու դերեզմանատուն ըլլալու համար :
 8 Ես պատճառով՝ ան արտը Երեան արտ ըսուե-
 9 ցաւ մինչև այսօր : Են ատենը կատարուեցաւ
 Երեմիա մարգարէին ձեռքով ըսուած խօսքը .
 Եւ առին երեսուն արծաթը՝ գին կտրուածին
 գինը , որ Խարայէլի որդւոցմէ «մա» գին կտրե-
 10 ցին , Ու տուին անիկայ բրուտին արտին , ինչ-
 պէս որ ինձի հրաման ըրաւ Տէրը :
- 11 Եւ Յիսուս՝ կուսակալին առջևը կայնեցաւ . և
 կուսակալը հարցուց անոր՝ ու ըսաւ . Հրէից
 թագաւորը դուն ես : Եւ Յիսուս ըսաւ անոր .
 12 Դուն կ'ըսես : Ու քահանայապետներէն և ծե-
 րերէն ամբաստանուած ատենը ընաւ պատաս-
 13 խան մը չտուաւ : Են ատենը Պիղատոս ըսաւ
 անոր . Չես լսեր թէ որչափ քեզի դէմ կը վը-
 14 կայեն ատոնք : Եւ անոր բան մը պատասխան
 չտուաւ , մինչև շատ զարմացաւ կուսակալը :
- 15 Իայց կուսակալը սովորութիւն ունէր , որ սօ-
 նին ատենը կապուած մը արձակէր ժողովուր-
 16 դին , ով որ ուզէին : Են ատենը Բարաբբա անու-
 17 նով մէկ երևելի բանտարկեալ մը ունէին : Երբոր
 ժողովուեցան՝ ըսաւ անոնց Պիղատոս . Ո՞րը
 կ'ուզէք՝ որ ձեզի արձակեմ . Բարաբբան , թէ
 18 Յիսուսը՝ որ Քրիստոս կ'ըսուի . Բանզի գի-

տէր թէ նախանձի համար մասնեցին զանկայ :

- 19 Ու երբոր անիկայ ատեանը նստեր էր , անոր կնիկը Էլէ խրկեց անոր՝ ու ըսաւ . Դուն ան արդարին հետ բան մը չունենաս . ինչու որ այսօր երազիս մէջ շատ դիպուածներ անցան գլխէս անոր համար :
- 20 Բայց քահանայապետները և ծերերը ժողովուրդը համոզեցին , որ Բարաբբան խնդրեն՝ ու
- 21 Յիսուսը կորսընցընեն : Պատասխան տուաւ կուսակալը՝ ու ըսաւ անոնց . Ես երկուքէս ո՞րը կ'ուզէք՝ որ ձեզի արձակեմ . և անոնք ըսին ,
- 22 Բարաբբան . Բսաւ անոնց Պիղատոս . Հապա
- 23 Թնչ ընեմ Յիսուսը՝ որ Վրիստոս կ'ըսուի : Եմէնքն ալ ըսին անոր . Թող խաչուի . և կուսակալը ըսաւ . Բայց թնչ չար գործ ըրաւ . և անոնք ևս առաւել կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին . Թող
- 24 խաչուի : Եւ Պիղատոս տեսնելով որ օգուտ մը չըլլար , հապա ալ աւելի խռովութիւն կ'ըլլայ , ջուր առաւ՝ ձեռքերը լուաց ժողովուրդին առջևը՝ ու ըսաւ . Ես ատ արդարին արիւնէն անպարտ եմ . դո՛ւք մտածեցէք : Եւ բոլոր ժողովուրդը պատասխան տալով՝ ըսաւ . Ետոր արիւնը մեր վրայ՝ ու մեր որդւոցը վրայ ըսո՛յ : Են ատենը Բարաբբան արձակեց անոնց , և Յիսուսը ձեծելով՝ անոնց ձեռքը տուաւ որ խաչուի :
- 27 Են ատենը կուսակալին զննուորները պալատին ներսը առին Յիսուսը , ու բոլոր զննորներն
- 28 գունդը անոր վրայ ժողովեցին . Եւ զանիկայ մերկացընելով՝ կարմիր վերարկու մը հագցուցին անոր :
- 29 Ու փուշերէ պսակ մը հիւսելով՝ անոր գլուխը դրին , ու եղէգ մը անոր աջ ձեռքը . և անոր առջևը ծնկան վրայ գալով՝ ծաղը կ'ընէին զանիկայ , ու կ'ըսէին . Ողջոյն քեզ՝ Հրէից թա-
- 30 գաւոր : Եւ թքնելով անոր վրայ՝ եղէգը կ'առ-

31 նէին, ու անոր գլուխը կը ծեծէին : Աւ երբոր
 ծաղը ըրին անիկայ, վերարկուն վրայէն հանե-
 ցին, ու իր հանդերձները հագցուցին անոր, և
 տարին զանիկայ խաչը հանելու :

32 Եւ դուրս ելլելով՝ Աիւրենացի մարդ մը գտան
 Աիմոն անունով, զանիկայ պահակ բռնեցին՝ որ

33 անոր խաչը վերցընէ : Աւ եկան Գողգոթա ը-

34 սուած տեղը, որ է զանկի տեղ . Եւ լեղիով խառ-
 նած քացախ տուին անոր՝ որ խմէ . ու երբոր

35 համը առաւ, խմել չէր ուզեր : Եւ զանիկայ
 խաչը հանելով, անոր հանդերձները վիճակով

բաժնեցին . [որ մարգարէէն ըսուածը կատա-
 բուի . Իմ հանդերձներս իրենց մէջը բաժնեցին,

36 և իմ պատմուճանիս վրայ վիճակ ձգեցին :] Աւ

37 նստեր անիկայ կը պահէին : Եւ անոր գլխուն
 վրայ իր յանցանքը գրուած դրին թէ, Մսիկայ

38 է Յիսուս՝ Հրէից թագաւորը : Ըն ատենը անոր
 հետ երկու աւազակ խաչուեցան . մէկը «նոյ աջ

կողմէն, ու մէկը ձախ կողմէն :

39 Եւ անոնք որ կ'անցնէին՝ կը հայհոյէին անոր,
 40 գլուխնին կը շարժէին, Աւ կ'ըսէին . Դուն

որ տաճարը կը քակէիր, և իրեք օրուան մէջ
 կը շինէիր, ինքզինքդ ազատէ . թէ որ Մատու-

41 ծոյ Արդին ես, իջի՛ր ատ խաչէդ : Նոյնպէս ալ
 քահանայապետները դպիրներուն ու ծերերուն

42 հետ ծաղը ընելով՝ կ'ըսէին . Աւրիշները ազա-
 ւաց, ինքզինքը չկրնար ազատել . թէ որ Իս-

րայէլի թագաւոր է, թող հիմա իջնէ խաչէն,
 43 և իրեն հաւատանք : Մտուծոյ յուսացեր է,

հիմա թող փրկէ ատիկայ՝ եթէ կ'ուզէ ատիկայ .
 ինչու որ ըսաւ թէ, Ես Արդի Մտուծոյ եմ :

44 Իր հետը խաչուած աւազակներն ալ նոյնպէս կը
 նախատէին զանիկայ :

45 Եւ վեցերորդ ժամէն մինչև իններորդ ժամը՝
 46 բոլոր երկրին վրայ խաւար եղաւ : Եւ ժամը ին-

- նին ատենները՝ Յիսուս մեծ ձայնով աղաղակեց՝
 ու ըսաւ . Լչի՛ Լչի՛ լամա սարաքթանի . որ ըսել
 է՝ Եստուած իմ՝ Եստուած իմ , ինչո՞ւ զիս թո-
- 47 ղուցիր : Ընոնցմէ ոմանք՝ որ հոն կայներ էին ,
 երբոր լսեցին՝ կ'ըսէին . Ետիկայ Եղիան կը կան-
- 48 չէ : Եւ շուտ մը անոնցմէ մէկը վազեց սպունգ
 մը առաւ՝ քացախով լեցուց , ու եղէգի մը ան-
- 49 ցընելով՝ տուաւ անոր որ խմէ : Ու մէկայնները
 կ'ըսէին . Թո՞ղ տուր՝ տեսնենք թէ Եղիան կու
 գայ՝ ատիկայ ազատելու :
- 50 Եւ Յիսուս գարձեալ մեծ ձայնով աղաղակեց՝
 ու հոգին աւանգեց :
- 51 Եւ ահա տաճարին վարագուրը վերէն ՚ի վար
 երկուքի ճեղքուեցաւ , ու երկիրը շարժեցաւ ,
- 52 և քարերը պատուեցան : Եւ դերեզմանները
 բացուեցան , ու շատ սուրը ննջեցեալներու մար-
- 53 միներ յարութիւն առին . Եւ գերեզմաններէն
 ելան անոր յարութենէն ետեւ , մտան սուրը
 քաղաքը , ու շատերուն երևցան :
- 54 Բայց հարիւրապետը և անոր հետ Յիսուսը
 պահողները՝ երբոր տեսան երկրաշարժը ու ե-
 ղած բաները , շատ վախցան՝ ու ըսին . Յիրաւի
 ատիկայ Որգի Եստուծոյ էր :
- 55 Եւ հոն շատ կնիկներ կային որ հեռուէն կը
 նայէին , որոնք Վալիլեայէն Յիսուսի ետեւէն
- 56 եկան իրեն ծառայութիւն ընելու . Արոնց մէջն
 էր Մարիամ Մագդաղենացին , և Յակոբոսին
 ու Յովսեփին մայրը Մարիամ , և Օբեդէոսի
 որդւոցը մայրը :
- 57 Ու երբոր իրիկուն եղաւ , Երիմաթիայէն հա-
 րուստ մարդ մը եկաւ՝ որուն անունը Յովսէփ
- 58 էր , որ ինքն ալ Յիսուսի աշակերտ էր : Ետի-
 կայ Պիղատոսին քովը երթալով՝ Յիսուսին
 մարմինը խնդրեց . ան ատենը Պիղատոս հրա-
- 59 ման ըրաւ՝ որ մարմինը տրուի : Եւ Յովսէփ

- 60 մարմինը առաւ՝ մաքուր կտաւով պատնեց , Ու գրաւ իր նոր գերեզմանին մէջ՝ որն որ քարէ փորած էր . և գերեզմանին դուռը մեծ քար մը
- 61 գլտորցընելով գնաց : Եւ հոն էր Մարիամ Մագդաղենացին՝ և միւս Մարիամը՝ գերեզմանին դիմացը նստած :
- 62 Եւ հետեւեալ օրը՝ որ ուրբաթէն ետեւ էր , քահանայապետները ու փարիսեցիները ժող-
- 63 վուեցան Պիղատոսին քովը , Ու ըսին . Տէր՝ կը յիշենք որ ան մոլորեցուցիչը իր կենդանութեան ատենը կ'ըսէր թէ , Իրեք օրէն ետեւ յարու-
- 64 թիւն կ'առնեմ : Ուստի հրաման ըրէ որ մինչև երրորդ օրը գերեզմանին զգուշութիւն ընեն . չըլլայ թէ իր աշակերտները գիշերով դան՝ գանիկայ գողնան , և ժողովուրդին ըսեն թէ , Մեռելներէն յարութիւն առաւ . ու ետքի մոլորու-
- 65 թիւնը առջինէն դէշ ըլլայ : Պիղատոս անոնց ըսաւ . Իուք ունիք պահապան զինուորներ . գացէք՝ զգուշութիւն ըրէք ինչպէս որ գիտէք :
- 66 Եւնոնք ալ գացին գերեզմանին զգուշութիւն ըրին , քարը կնքելով ու պահապան զինուորներ բռնել :

ԳԼ . ԻՐ

1 Հրեշտակը կ'աւտե կանանց՝ Գրիտոսի յարութիւնը : 9 Գրիտոս ինքը կ'երևայ անոնց : 11 Քահանայապետները ստակ կու տան զինուորներուն որ ըսեն թէ անիկայ իր գերեզմանէն զոգոսեցաւ : 16 Գրիտոս իր աշակերտներուն կ'երևայ , 19 և Պէ երբ զանոնք բոլոր հեթանոսները աշակերտելու և մքրտելու :

- 1 Եւ շաբաթ գիշերը՝ որ մէկշաբթին կը լուսնար , եկաւ Մարիամ Մագդաղենացին , ու միւս
- 2 Մարիամը՝ գերեզմանը տեսնելու : Եւ ահա մեծ երկրաշարժ մը եղաւ . ինչու որ Տէրոջը հրեշտակը երկինքէն իջնելով , գնաց դռնէն մէկդի
- 3 գլտորցուց քարը , ու անոր վրայ նստաւ : Եւ անոր տեսքը փայլակի պէս էր , ու անոր հան-
- 4 դերձները ձիւնի պէս ճերմակ : Եւ անոր վախէն պահապանները խռովեցան , ու մեռածի

- 5 պէս եղան : Պատասխան տուաւ հրեշտակը՝ ու
 ըսաւ կնիկներուն . Դուք մի՛ վախնաք . քանզի
 գիտեմ որ կը փնտռէք Յիսուսը՝ որ խաչուե-
 6 ցաւ . Ընիկայ հոս չէ , ինչու որ յարութիւն ա-
 ուաւ , ինչպէս որ ըսաւ . եկէք տեսէք ան տեղը՝
 7 ուր որ Տէրը պառկած էր : Եւ շուտ մը գացէք
 անոր աշակերտներուն ըսէք , թէ անիկայ մե-
 ուելներէն յարութիւն առաւ . և ահա՛ ձեզմէ ա-
 ուջ Գալիլեա կ'երթայ , հոն պիտի տեսնէք
 8 անիկայ . ահա՛ ձեզի զրուցեցի : Եւ անոնք շուտ
 մը դերեզմանէն ելան վախով ու մեծ ուրախու-
 թիւնով՝ և կը վազէին աշակերտներուն պատ-
 մելու :
- 9 Ու երբոր կ'երթային անոր աշակերտներուն
 պատմելու , ահա՛ Յիսուս անոնց դէմը ելաւ՝ ու
 ըսաւ . Ողջոյն՝ ձեզ : Եւ անոնք մօտենալով՝ ա-
 նոր ոտքերը բռնեցին , ու երկրպագութիւն ըրին
 10 անոր : Ըն ատենը Յիսուս ըսաւ անոնց . Մի՛
 վախնաք , գացէք իմ եղբայրներու ըսէք՝ որ
 Գալիլեա երթան , ու հոն զիս պիտի տեսնեն :
- 11 Երբոր անոնք կ'երթային՝ ահա՛ պահապան
 ղինուորներէն մէկ քանին քաղաքը եկան , ու
 քահանայապետներուն պատմեցին բոլոր եղած
 12 բաները : Եւ անոնք ծերերուն հետ մէկտեղ
 . ժողովուելով՝ ու խորհուրդ ընելով՝ շատ ստակ
 13 տուին ղինուորներուն , Ու ըսին . Ըսէք թէ ,
 Ընոր աշակերտները գիշերով եկան անիկայ գող-
 14 ցան՝ երբոր մենք կը քնանայինք : Եւ թէ որ
 ատ բանը կուսակալին ականջը հասնի , մենք ա-
 նիկայ կը հաճեցընենք , և ձեզ ապահով կ'ը-
 15 նենք : Ընոնք ալ ստակը առին՝ ու սորվածնուն
 պէս ըրին . և աս ձայնը շրէից մէջ տարածուե-
 ցաւ մինչև աս օրս :
- 16 Իսկ տասնումէկ աշակերտները գացին Գալի-
 լեա ան լեռը՝ ուր որ Յիսուս իրենց որոշեր էր :

17 Ու երբոր զանիկայ տեսան , երկրպագութիւն
 18 ըրին անոր , բայց ոմանք տարակուսեցան : Եւ
 Յիսուս մօտենալով՝ խօսեցաւ անոնց ու ըսաւ .
 Եմէն իշխանութիւն ինձի տրուեցաւ երկինքի ու
 19 երկրի մէջ : Ուրեմն զացէք բոլոր ազգերը ա-
 շակերտեցէք . մկրտեցէք զանոնք յանուն Հօր
 20 և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ . Սորվեցուցէք ա-
 նոնց որ ան ամէն բաները պահեն՝ ինչ որ ես
 ձեզի պատուիրեցի . և ահա ամէն օր ես ձեզի
 հետ եմ մինչև աշխարհիս վերջը :

ԱՒԵՏԵՐԸՆ ԸՍՏ ՄԵՐԿՈՍԻ

ԳՂՈՒԽ Ը

1 Յովհաննէս մկրտչն պաշտօնը : 9 Յիսուս կը մկրտուի . 12 կը փորձուի . 14 կը քարոզէ . 16 իրեն հետեւելու կը կանչէ Պետրոսը , Անդրէասը , Յովհաննէսը . 28 կը բժշկէ զբաւհար մը , 29 Պետրոսին զգրանչը , 32 ու շատ հիւանդներ , 41 է կը մարդէ բորսոր :

- 1 Աստուծոյ Որդւոյն Յիսուս Վրիստոսի աւետարանին սկիզբը : Ինչպէս որ Մարգարէից մէջ զրուած է . Ահա ես իմ զեսպանս կը խրկեմ քու երեսիդ առջևէն , որ քու ճամբադ պիտի պատրաստէ քու առջևէդ : Անապատի մէջ կանչողին ձայնը . Տէրոջը ճամբան պատրաստե-
- 4 ցէք , անոր շաւիղները շիտկեցէք . Յովհաննէս անապատին մէջ կը մկրտէր , և ապաշխարութեան մկրտութիւն կը քարոզէր՝ մեղքերու թողութեան համար : Եւ բոլոր Հրէաստանի երկիրը՝ ու Նրուսազեմացիք կ'երթային անոր , ու ամէնքը կը մկրտուէին անկէ Յորդանան գետին մէջ՝ մեղքերնին խոստովանելով : Եւ Յովհաննէս հազեր էր ուղտի մազ , և իր մէջքը կաշիէ դօտի . ու իր կերակուրը մարախ ու վայրենի մեղր էր : Եւ կը քարոզէր ու կ'ըսէր . Իմ ետևէս ինձմէ զօրաւորը կու գայ , որ ես արժանի չեմ ծռելու՝ ու անոր կօշիկներուն կապերը արձրկելու :
- 8 Ես ձեզ ջրով մկրտեցի , բայց անիկայ ձեզ Սուրբ Հոգիով պիտի մկրտէ :
- 9 Ու եղաւ որ՝ ան օրերը Յիսուս Գալիլեայի Նազարեթէն եկաւ , ու Յովհաննէսէն մկրտուեցաւ
- 10 Յորդանանու մէջ : Եւ շուտ մը ջուրէն ելելուն

- պէս՝ երկինքը բացուած տեսաւ , և Հոգին ա-
- 11 զանիի պէս՝ որ իր վրայ կ'իջնէր : Եւ ձայն մը
եկաւ երկինքէն՝ ոչ չէր : Դուն ես իմ սիրելի
Որդիս , որուն հաներ եմ :
- 12 Եւ շուտ մը Հոգին անապատը հանեց զանի-
13 կայ : Ու քառսուն օր հոն էր անապատին մէջ՝
Սատանայէն փորձուած . և զազաններու հետ
էր , ու հրեշտակները իրեն սպասաւորութիւն
կ'ընէին :
- 14 Եւ Յովհաննեսին մատնուելէն ետև՝ Յիսուս
Գալիլեա եկաւ , Եստուծոյ արքայութեան աւե-
15 տարանը կը քարոզէր՝ ու կ'ըսէր , Թէ ժամա-
նակը լրացած է , և Եստուծոյ թագաւորութիւ-
նը մօտեցած է . ապաշխարեցէք՝ ու աւետարա-
նին հաւատացէք :
- 16 Երբոր Գալիլեացոց ծովուն քովերը կը պտը-
տէր , տեսաւ Սիմոնը՝ ու Սիմոնին եղբայրը Ընդ-
րէասը՝ ծովը ուռկան ձգած , ինչու որ ձկնորս
17 էին : Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց . Իմ ետևէս ե-
կէք , ու ես ձեզ ընեմ որ մարդու որսորդ ըլ-
18 լաք : Ընոնք ալ շուտ մը իրենց ուռկանները
19 թողուցին , ու անոր ետևէն գացին : Եւ անկէ
քիչ մը առաջ երթալով՝ տեսաւ Օբեդեան
Յակոբոսը ու անոր եղբայրը Յովհաննէսը , որ
անոնք ալ նաւին մէջ ուռկանները կը կարկրտե-
20 ին . Եւ շուտ մը զանոնք կանչեց . անոնք ալ
իրենց հայրը Օբեդեոսը վարձկաններուն հետ
նաւին մէջ ձգելով , անոր ետևէն գացին :
- 21 Ու մտան Կափառնայում . և իսկոյն շաբաթ
22 օրը ժողովարանը մտնելով՝ կը սորվեցընէր : Եւ
կը զարմանային անոր վարդապետութեանը վը-
րայ , ինչու որ իշխանութիւն ունեցողի մը պէս
կը սորվեցընէր անոնց , ու չէ թէ դպիրներուն
23 պէս : Եւ անոնց ժողովարանին մէջ մարդ մը
կար , որ պիղծ ողի ունէր իր ներսի գին , որ

- 24 աղաղակեց՝ ըսելով . Թող տուր , դուն մեզի հետ
 Խնչ բան ունիս՝ Յիսուս Նազովրեցի . միթէ մեզ
 կորսընցընելու եկար . գիտեմքեզ ո՞վ ես , Ես-
- 25 տուծոյ Սուրբը : Եւ Յիսուս սաստեց անոր՝
 26 ըսելով . Պապանձէ ու ել ատկէ : Եւ պիղծ ոգին
 սաստիկ ցնցեց զանիկայ , ու մեծ ձայնով մը
- 27 աղաղակեց , ու անկէ ելաւ : Եւ ամէնքը զար-
 մացան , անանկ որ իրարու հարցուփորձ կ'ընէ-
 ին՝ ու կ'ըսէին . Ես ի՞նչ է . ի՞նչ նոր վարդապե-
 տութիւն է աս , որ իշխանութիւնով պիղծ ոգի-
 ներուն ալ կը հրամայէ , ու իրեն կը հնազան-
- 28 դին : Եւ շուտ մը իր համբաւը Պալիլեացոց
 ամէն կողմերը ելաւ :
- 29 Եւ շուտ մը ժողովարանէն ելելով՝ Սիմոնին
 ու Լնդրէասին տունը մտան՝ Յակոբոսին և
- 30 Յովհաննեսին հետ : Ու Սիմոնին զոքանչը Չեր-
 մէ բռնուած պառկած էր , և շուտ մը անոր հա-
- 31 մար ըսին իրեն : Ու Յիսուս մօտեցաւ անոր ձեռ-
 քէն բռնեց՝ վերցուց անիկայ . և իսկոյն Չերմը
 թող տուաւ զանիկայ , ու անոնց սպասաւորու-
 թիւն կ'ընէր :
- 32 Ու երբոր իրիկուն եղաւ՝ արեգակին մտած ա-
 տենը , բոլոր հիւանդները և դիւահարները իրեն
- 33 կը բերէին : Ու բոլոր քաղաքը դուռը ժողովուեր
 34 էր : Եւ շատ հիւանդներ կերպ կերպ ցաւերէն
 բժշկեց , ու շատ դևեր հանեց . ու դևերուն խօ-
 սիլ չէր տար , ինչու որ զինքը կը ճանչնային :
- 35 Եւ առաւօտուն շատ կանուխ ելելով դեռ չը-
 լուցած՝ ելաւ ու գնաց անապատ տեղ մը , և
- 36 հոն աղօթք կ'ընէր : Ու Սիմոն և իր հետը ե-
 37 ղողները գացին անոր ետեւէն : Ու երբոր գտան
 զանիկայ՝ ըսին անոր թէ , Եմէնք քեզ կը փրնտ-
- 38 ուն : Եւ ըսաւ անոնց . Ելէ՛ք երթանք մերձա-
 կայ գիւղաքաղաքները , որ հոն ալ քարոզեմ .
- 39 քանզի աս բանիս համար ելեր եմ : Եւ անոնց

Ժողովարաններուն մէջը կը քարոզէր բոլոր Գալիլեայի մէջ , ու դէեր կը հանէր :

- 40 Մէկ բորոտ մը եկաւ անոր՝ կ'աղաչէր , ծունկ կը չոքէր՝ ու կ'ըսէր անոր . Թէ որ ուզես , կըր-
- 41 նաս զիս մաքրել : Եւ Յիսուս խղճալով՝ ձեռքը երկընցուց , դպաւ անոր՝ ու ըսաւ անոր . Ա՛ռ-
- 42 զեմ՝ մաքրուէ : Ու երբոր ըսաւ անոր , շուտ մը բորոտութիւնը անկէ գնաց , ու մաքրուե-
- 43 ցաւ : Եւ սաստիկ պատուէր տալով անոր՝ շուտ
- 44 մը դուրս հանեց անիկայ , ու ըսաւ անոր . Բզգոյշ կեցիր՝ մէկուն բան մը չըսես . հապա գնա՛ք եղ քահանային ցուցո՛ւր , և տո՛ւր քու մաքրուելուդ ընծան , որ Մովսէս պատուիրեց՝ ա-
- 45 նոնց վկայութիւն ըլլալու համար : Բայց անիկայ ելելով՝ սկսաւ շատ հրատարակել , ու բանը տարածել , անանկ որ՝ ալ ինքը չէր կրնար յայտնի կերպով քաղաք մը մտնել . հապա դուրսը անապատ տեղուանք էր , և ամէն կողմերէն իրեն կու գային :

ԳՂ . Բ

1 Գրեթոս կը բժշկէ անգամալոյծ մը . 14 իրեն հետեւելու կը կանչէ Մատթէոս մաքաւարը . 15 մաքաւարներու ու մեղաւորներու հետ հաց կ'ուտէ . 18 կ'արգարացընէ իր աշակերտներուն ծով չորհելը , 28 և շորաթ որը ցորենի հասկեր փոքրնէլ ուտելը :

- 1 Եւ նորէն Ապիառնայում մտաւ Գալիլէոյ քաղաքէն քան ի քաղաքէն . Եւ ըսաւ իրեն .
- 2 Ետե . Ու լսուեցաւ որ անիկայ տան մէջ է . և շուտով շատ մարդիկ ժողովուեցան , անանկ որ՝ ալ տեղ չկար , ոչ ալ դրանք քովերը . ու կը խօսէր
- 3 անոնց լատինով խօսալով : Եւ կու գային իրեն՝ չորս մարդով վերցուած անդամալոյծ մը կը բե-
- 4 ըէին : Ու երբոր բազմութենէն չէին կրնար անոր մօտենալ , քակեցին Գալիլէոյ յարկը ուր որ Յիսուս էր , ու ծակ մը բանալով՝ վար իջեցուցին մահիճը՝ որուն վրայ պառկած էր անդամալոյծը : Եւ Յիսուս անոնց հաւատքը տեսնելով՝ ըսաւ անդամալոյծին . Ո՛րդեակ՝ քու մեղքերդ քեզի նե-

- 6 թուած են : Ու դպիրներէն մէկ քանիները կա-
 7 յին՝ որ հոն նստեր էին , և իրենց սրտերուն մէջ
 8 Եւ Յիսուս իսկոյն իմանալով իր հոգիին մէջ՝ որ
 9 անոնք այնպէս կը խորհին մէջերնին , ըսաւ ա-
 10 նոնց . Ետ ի՞նչ կը խորհիք սրտերնուդ մէջ :
 11 Ո՞րը աւելի դիւրին է , անդամալոյծին ըսել՝ Քու
 12 մեղքերդ ներուած են , եթէ ըսել . Ելի՛ր , մա-
 13 հիճդ ան՝ ու քալէ : Բայց որպէս զի գիտնաք՝
 14 թէ Արդին մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի
 15 վրայ մեղքերու թողութիւն տալու , (ըսաւ ան-
 16 դամալոյծին ,) Քեզի կ'ըսեմ , Ելի՛ր , մահիճդ
 17 ան՝ ու տունդ գնա : Են ալ շուտ մը ելաւ , և
 18 էլ մահիճը առնելով՝ ամենուն առջևը զո՞ր ելաւ ,
 19 անանկ որ ամէնքը ապշած մնացին , և փառք
 20 տուին Եստուծոյ՝ ու ըսին թէ , Եսանկ բան մը
 21 ամենեկին տեսած չենք :
 22 Եւ ելաւ նորէն ծովեզերքը , ու բոլոր ժողո-
 23 վուրդը իրեն կու գային , և կը սորվեցընէր ա-
 24 նոնց : Ու երբոր կ'անցնէր , տեսաւ Ղևի Ել-
 25 փէոսեանը , որ մաքս ընդունելու տեղը նստեր
 26 էր . ու ըսաւ անոր . Եկու՛ր իմ ետեւէս . ան ալ
 27 ելաւ անոր ետեւէն գնաց : Ու եղաւ որ երբոր
 28 սեղան նստած էր անոր տանը մէջ , շատ մաք-
 29 սաւորներ ու մեղաւորներ ալ սեղան նստած էին
 30 Յիսուսի հետ ու անոր աշակերտներուն հետ .
 31 քանզի շատուր էին , ու անոր ետեւէն գացին :
 32 Եւ դպիրները ու փարիսեցիները երբոր տեսան՝
 33 թէ անիկայ մաքսաւորներուն ու մեղաւորներուն
 34 հետ կ'ուտէ , ըսին անոր աշակերտներուն . Ին-
 35 չո՞ւ համար մաքսաւորներուն ու մեղաւորներուն
 36 հետ կ'ուտէ ու կը խմէ : Եւ Յիսուս երբոր լսեց ,
 37 ըսաւ անոնց . Եւողջներուն բժիշկ պէտք չէ ,

հապա հիւանդներուն . ես արդարները կանչելու
չեկայ , հապա մեղաւորները :

- 18 Եւ Յովհաննեսին աշակերտները ու փարիսե-
ցիները ծով կը պահէին . և եկան ու ըսին անոր .
Ինչո՞ւ Յովհաննեսին ու փարիսեցիներուն աշա-
կերտները ծով կը պահեն , ու քու աշակերտ-
19 ներդ ծով չեն պահեր : Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց .
Մի՞թէ կարելի՞ է որ հարսնիքին տղտքը՝ քանի
որ փեսան իրենց հետն է , ծով պահեն . որչափ
ժամածնակ որ փեսան իրենց հետը ունին , կարե-
20 լի չէ ծով պահել : Բայց օրեր պիտի գան՝ որ
երբ փեսան իրենցմէ վերցուի , հապա ան օրը
21 ծով պիտի պահեն : Մէկը կարկըտան չձգեր նոր
լաթի կտոր մը հին հանդերձի վրայ . թէ չէ՝ ա՜ն
նորը ոչ անոր լըութեանը համար դրո՞ւստ էր , հինէն
կ'առնէ , ու պատուաւքը ալ աւելի գէշ կ'ըլլայ .
22 Ո՛չ ալ մէկը նոր գինին հին տիկերու մէջ կը դնէ .
եթէ ոչ՝ նոր գինին տիկերը կը պատուէ , ու գի-
նին կը թափի , և տիկերը կը կորնչին , հապա
նոր գինին նոր տիկերու մէջ դնելու է :
- 23 Ու եղաւ որ շաբաթ օրը ինքը արտերուն մէջէն
կ'անցնէր , և իր աշակերտները որ կ'երթային ,
24 սկսան յորէն հասկեր փրցընել : Ու փարիսեցի-
ները ըսին իրեն . Նայէ՛ շաբաթ օրը ի՞նչ կ'ընեն ,
25 որ արժան չէ : Ինքն ալ անոնց ըսաւ . Բնաւ
չէ՞ք կարդացեր դուք Դաւիթին ըրածը՝ երբոր
պէտք ունեցաւ , և անօթեցաւ ինքը՝ ու անոնք
26 որ իր հետն էին . Ի՛նչպէս մտաւ Աստուծոյ տու-
նը Աքիաթար քահանայապետին օրովը , և ա-
ռաջաւորութեան հացերը կերաւ , ու տուաւ ա-
նոնց ալ՝ որ իր հետն էին . որ թե՛ ոչ օրինաւոր
27 չէ ուտել , բայց միայն քահանաներուն : Եւ
ըսաւ անոնց . Շաբաթը մարդուն համար եղաւ ,
28 ու չէ թէ մարդը շաբաթին համար : Ուրեմն
Որդին մարդոյ շաբաթին ալ տէրն է :

ԳՂ . Գ

1 Գրեալս կը բժշկէ ձեռքը չորցած մարդը , 10 և ուրիշ շատ ցուազարներ . 11 պիտի ոգիները կը յանդիմանէ . 13 իր տառուերկու առաքեալները կ'ընտրէ . 22 փաստով կը ցուցնէ որ անոնց բաժը՝ թէ ինքը Բէեղզերուզով գեներ կը հանէ , հայհոյութիւն է . 31 և կ'իմացընէ թէ որոնք են իր եղբայրը՝ քոյրը և մայրը :

- 1 Աւ նորէն ժողովարանը մտաւ . ու հոն մարդ-
- 2 մը կար , որուն ձեռքը չորցած էր : Աւ իրեն կը սպասէին՝ թէ արդեօք շարաթ օրը զանիկայ պիտի բժշկէ՞ , որ իր վրայով ամբաստանութիւն
- 3 ընեն : Աւ ինքը ձեռքը չորցած մարդուն ըսաւ .
- 4 Այի՛ր մէջտեղը կ'այն՛ : Ու ըսաւ անոնց . Շարաթ օրը բարիք ընել արժան է , թէ չարիք ընել . հոգի մը ապրեցընել , թէ մեռցընել . բայց ա-
- 5 նոնք լուռ կեցան : Աւ Յիսուս բարկութեամբ շուրջանակի անոնց վրայ նայելով՝ անոնց սրտե-
- 6 րուն կուրութեանը համար տրտմած , ըսաւ ան մարդուն . Ձեռքդ երկընցուր . ան ալ երկընցուց ,
- 7 և անոր ձեռքը ողջացաւ : Ու փարիսեցիները շերտով դէտեսաններուն հետ մէկտեղ շուտ մը դուրս ելելով , անոր դէմ խորհուրդ կ'ընէին՝ թէ ինչպէս կորսընցընեն անիկայ :
- 8 Բայց Յիսուս իր աշակերտներովը ծովեզերքը դնաց . և շատ բազմութիւն անոր ետևէն գացին
- 9 Գալիլեայէն , ու շրէաստանէն , Աւ Արուսաղեմէն , ու Ադովմէն և Յորդանանու անդիի կողմէն , ու անոնք որ Տիւրոսի ու Սիդոնի շրջակայ տեղերէն էին , շատ բազմութիւն երբոր լսեցին
- 10 ինչ որ կ'ընէր , իրեն եկան : Աւ իր աշակերտներուն բառ որ նաւակ մը պատրաստ կենայ իրեն համար՝ ժողովուրդին բազմութեանը պատ-
- 11 ճառաւ , որ զինքը չնեղեն : Քանզի շատերը բժշկեց , անանկ որ ցաւ ունեցողները վրան կը
- 12 դիգուէին որ իրեն դպչին : Աւ պիղծ ոգիները երբոր զինքը կը տեսնէին , կ'իյնային իր առջևը ,
- 13 կը կանչուրուտէին ու կ'ըսէին . Դուն ես Աստու-

ծոյ Որդին . և ինքը սաստիկ կը յանգիմանէր զանոնք , որ զինքը չյայտնեն :

- 13 Եւ լեռը ելլելով , իր ուղաճները իրեն կանչեց .
 14 ու գացին անոր քովը : Եւ տասուերկու հոգի որոշեց , որ իր հետը ըլլան , և որ անոնք խրկէ
 15 քարողել , Ու իշխանութիւն ունենալ ցաւերը
 16 բժշկելու , և դէերը հանելու : Ու Սիմոնին
 17 անունը Պետրոս գրաւ . Եւ Օբեդեան Յակոբոսին՝ ու Յակոբոսին եղբօրը Յովհաննեսին՝ անոնց անունները Բաներեգէս գրաւ , որ ըսել է՝
 18 Որդիք որոտման . Եւ Ընդրէասը , ու Փիլիպպոսը , և Բարթուղիմէոսը , ու Սատթէոսը , և Թովմասը , ու Լքիէոսեան Յակոբոսը , և Թադէոսը , ու Սիմոն Կանանացին . Եւ Յուդա Իսկարիոփտացին , որ նաև մատնեց զանիկայ :
 20 Տուն մը եկան , և նորէն ժողովուրդը ժողովուեցաւ , անանկ որ հաց ուտելու ալ չաճանալ
 21 չկրցան գործել : Ու երբոր իրենները լսեցին , ելան որ զինքը բռնեն , քանզի կ'ըսէին թէ խելըռած
 22 է : Եւ ան դպիրները որ Երուսաղեմէն իջեր էին , կ'ըսէին թէ , Լսոր ներսի դին Իէեղզբբուղ կայ ,
 23 և դէերուն իշխանովը դէերը կը հանէ : Եւ իրեն կանչելով զանոնք , առակներով կ'ըսէր անոնց . Ի՞նչպէս կրնայ Սատանան Սատանայ
 24 հանել : Ու թէ որ մէկ թագաւորութիւն մը իրեն դէմ բաժնուի , ան թագաւորութիւնը
 25 չկրնար կենալ : Եւ թէ որ տուն մը իրեն դէմ
 26 բաժնուի , ան տունը չկրնար կենալ , Ու թէ որ Սատանան իրեն դէմ ելաւ՝ ու բաժնուած է , անիկայ չկրնար կենալ , հապա անոր վերջը հասած է :
 27 Մէկը չկրնար զօրաւոր մարդու մը տունը մտնելով՝ անոր կարասիները յափշտակել , թէ որ առաջ ան զօրաւոր մարդը չկապէ , ու
 28 ետքը անոր տունը կողոպտէ : Ղշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ , Ըմէն մեղքերը պիտի ներուին

- մարդոց որդիներուն , և հայհոյութիւնները՝
 29 որչափ որ հայհոյեն . Բայց ո՞վ որ Հողոյն Սրբոյ դէմ հայհոյէ , յաւիտեան թողութիւն պիտի չունենայ . հապա յաւիտենական դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ : Ա՛սան զի կ'ըսէին թէ . Պիղծ ոգի կայ անոր ներսի դին :
- 31 Եւքը անոր մայրը ու եղբայրները եկան , և դուրսը կայնելով՝ ճար խրկեցին ու կը կանչէին
 32 զանիկայ : Եւ ժողովուրդը անոր բոլորտիքը նստեր էր . ու իրեն ըսին թէ , Ա՛հա քու մայրդ ու եղբայրներդ դուրսը կայնէ՛ն և քեզ կ'ուզեն :
 33 Եւ անիկայ պատասխան տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ .
 34 Ո՞վ է իմ մայրս՝ կամ եղբայրներս : Ու իր բոլորտիքը նստողներուն նայելով՝ ըսաւ . Ա՛հա իմ
 35 մայրս ու իմ եղբայրներս . Ա՛սան զի ո՞վ որ Աստուծոյ կամքը կը կատարէ , անիկայ է իմ եղբայրս և քոյրս ու մայրս :

ԳՂ . Գ

1 Սերմնացանին առաջը , 14 և տն առակին մեկութիւնը : 21 Մինք պարտաւոր ենք մեր գիտութեան ըլլող ուրիշներուն ալ հաղորդելու : 26 Ծածուկ անեցող սերմն , 80 և մանանեխի հասին առաջը : 85 Քրիստոս կը հանգարտեցը՛նէ ծովուն ալեկծութիւնը :

- 1 Դարձեալ սկսաւ սորվեցընել ծովեզերքին վըրայ . և շատ ժողովուրդ անոր քովը ժողվուեցաւ , անանկ որ՝ ինքը նաւը մտաւ , ու նստաւ ծովուն վըրայ . և բոլոր ժողովուրդը ցամաքը
 2 ծովուն եզերքն էր : Եւ անոնց շատ բաներ կը սորվեցընէր առակներով , ու կ'ըսէր անոնց իր
 3 վարդապետութեանը մէջ . Լսեցէ՛ք՝ ահա սերմ
 4 ցանողը ելաւ որ սերմ ցանէ : Ու երբոր կը ցանէր , մէկ քանին ճամբուն քովը ինկաւ , և
 5 թռչունները եկան ու կերան զանիկայ : Եւ ուրիշը ինկաւ ապառաժուտ տեղի վըրայ , ուր որ շատ հող չկար . և շուտ մը բուսաւ , հողը խորունկութիւն չունենալուն համար . Սակայն արևուն ծագած ատենը՝ այրեցաւ , ու արմատ

- 7 չունենալուն համար չորցաւ : Եւ ուրիշը ինկաւ
փուշերու մէջ , և փուշերը ելան՝ ու խեղդեցին
- 8 զանիկայ , ու պտուղ չտուաւ : Եւ ուրիշը ինկաւ
աղէկ հողի մէջ , ու պտուղ կու տար , որ ելաւ
ու մեծցաւ , և կը բերէր մէկուն տեղը երեսուն ,
ու մէկուն տեղը վաթսուն , և մէկուն տեղը հա-
- 9 րիւր : Ու կ'ըսէր . Են որ լսելու ականջ ունի ,
թող լսէ :
- 10 Ու երբոր առանձին էր , իր քովը եղողները՝
տասուերկուքին հետ մէկտեղ՝ հարցուցին իրեն
- 11 ան առակը : Եւ ըսաւ անոնց . Չեզի տրուած
է գիտնալ Եստուծոյ թագաւորութեանը խոր-
հուրդը , բայց անոնց՝ որ դուրսէն են , ամէն
- 12 բան առականերով կ'ըլլայ . Որ տեսնելով տեսնեն՝
ու չտեսնեն , և լսելով լսեն՝ ու չիմանան . որ չըլ-
լայ թէ գարձի դան , և իրենց մեղացը թողու-
- 13 թիւն ըլլայ : Ու ըսաւ անոնց . Ես առակը չէք
գիտեր . ուրեմն ի՞նչպէս պիտի գիտնաք ամէն
- 14 առակները : Սերմ ցանողը խօսքը կը ցանէ :
- 15 Եւ ճամբուն քովիները անոնք են՝ որոնց մէջ
խօսքը կը ցանուի . ու երբոր կը լսեն , շուտ մը
Սատանան կու գայ՝ և անոնց սրտերուն մէջ ցա-
- 16 նուած խօսքը կը հանէ : Նոյնպէս ալ ապառա-
ժուտ տեղերու վրայ ցանուածները անոնք են ,
որ երբոր կը լսեն խօսքը՝ շուտ մը ուրախութեամբ
- 17 կ'ընդունին զանիկայ . Եւ իրենց մէջը արմատ
չունենալով՝ քիչ ժամանակ կը տևեն . ետքը
երբոր նեղութիւն կամ հալածանք ըլլայ խօսքին
- 18 համար , շուտ մը կը գայթակղին : Եւ փուշե-
րուն մէջ ցանուածները անոնք են՝ որ երբ խօսքը
- 19 կը լսեն , Աշխարհիս զբաղմունքները ու հարս-
տութեան խաբէութիւնները , և ուրիշ բանե-
րուն ցանկութիւնները մէջ մտնելով՝ խօսքը կը
- 20 խեղդեն , ու կ'ըլլայ անպտուղ : Եւ աղէկ հողի
մէջ ցանուածները անոնք են , որ խօսքը կը լսեն՝

և կ'ընդունին , ու պտուղ կու տան՝ մէկուն տեղը երեսուն , և մէկուն տեղը վաթսուն , ու մէկուն տեղը հարիւր :

21 Եւ ըսաւ անոնց . Միթէ ճրագը գրուանին կամ մահիճին տակը դրուելու համար կու գայ .

22 չէ՞ որ աշտանակին վրայ դրուելու համար : Ինչու որ ծածուկ բան մը չկայ , որ պիտի չյայտնուի . և գաղտուկ բան մը չէ եղած՝ որ երևան

23 պիտի չելէ : Թէ որ մէկը լսելու ականջ ունի , թող լսէ :

24 Եւ ըսաւ անոնց . Նայեցէք ինչ կը լսէք . ինչ չափով որ գուք կը չափէք , նոյն չափով պիտի չափուի ձեզի . և ձեզի՝ որ կը լսէք , պիտի աւել-

25 նայ : Ասան զի ո՛վ որ ունի , անոր պիտի տրուի . և ո՛վ որ չունի , ունեցածն ալ անկէ պիտի առնուի :

26 Եւ կ'ըսէր . Աստուծոյ թագաւորութիւնը ասանկ է , որպէս թէ մէկ մարդ մը հողին մէջը

27 սերմ ձգէ , Ու քնանայ և արթըննայ գիշեր ու ցորեկ , և սերմը բուսնի ու մեծնայ , -- ինքը

28 չգիտեր թէ ինչպէս : Բանզի հողը ինքիրմէն պտուղ կու տայ . առաջ խտոր , ետքը հասկը ,

29 անկէ ետև լեցուն ցորենը հասկին մէջ : Ու երբ որ պտուղը հասուննայ , շուտ մը մանգաղը կը խրկէ , ինչու որ հունձքի ատենը հասած է :

30 Եւ կ'ըսէր . Աստուծոյ թագաւորութիւնը ինչ բանի նմանցընենք , կամ ինչ առակով անիկայ

31 բաղգատենք : Մանանեխի հատին նման է , որ հողի մէջ ցանուած ատենը՝ երկրի վրայ եղած

32 սերմերուն ամենէն պզտիկն է . Ու երբոր ցանուի , կը բուսնի , և ամէն խոտեղէններէն ալ մեծ կ'ըլլայ , ու մեծ ճիւղեր կ'արձակէ , անանկ որ երկնից թռչուններուն հերիք կ'ըլլայ անոր շուքին տակը բնակելու :

33 Եւ ասանկ շատ առակներով կը խօսէր անոնց

- 34 Հետ խօսքը որչափ որ կրնային մտիկ ընել . Ու առանց առակի բան մը չէր խօսեր անոնց . բայց առանձին իր աշակերտներուն կը մեկնէր ամէնը :
- 35 Եւ նոյն օրը երբոր իրիկուն կ'ըլլար , ըսաւ անոնց . Եւ նոյնք ալ ժողովուրդը թող տալով՝ առին զինքը ինչպէս որ էր նաւուն մէջ . և ուրիշ նաւակներ ալ կային անոր հետ : Ու հովի մեծ փոթորիկ մը եղաւ , և ալիքները նաւուն վրայ կու գային , անանկ որ գրեթէ լեցուն էր : Ու ինքը նաւուն ետևի կողմը բարձի վրայ կը քնանար . արթնցուցին զանիկայ՝ և կ'ըսէին անոր .
- 39 Վարդապետ՝ հողդ չէ՞ , որ կը կորսուինք : Ու ելլելով՝ սաստեց հովին , և ծովուն ըսաւ . Դադարէ՛ լուռ կեցիր . ու հովը դադարեցաւ , և մեծ խաղաղութիւն եղաւ : Ու ըսաւ անոնց . Ինչո՞ւ ատանկ վախկոտ էք , ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ հաւատք չունիք : Եւ անոնք խիստ վախցան , ու կ'ըսէին իրարու . Արդեօք ո՞վ է ասիկայ , որ հովը ու ծովը ասոր կը հնազանդին :

ԳԼ . Ե

1 Գրեթէ լեզուն ունեցող մարդը կը՝ բռնէ . 18 և անկէ ելլող գէները խօսերուն մէջ էլ մտնեն : 25 Գրեթէ ունեցող կը բռնէ անառանս կեանք , 35 և Յայտոս ողբիկը կը յարուցանէ :

- 1 Եւ եկան ծովուն մէկալ կողմը Գադարացուց
 2 երկիրը : Ու երբոր ինքը նաւէն ելաւ , գերեզմաններէն ելած մարդ մը պատահեցաւ իրեն , որ
 3 պիղծ ոգի ունէր . Որ անոր բնակած տեղն ալ գերեզմաններուն մէջն էր . ու շղթայով ալ մէկը
 4 չէր կրնար զանիկայ կապել . Որովհետեւ շատ անգամ ոտնակապերով և շղթաներով կապուեր էր , բայց անիկայ շղթաները կտրեր , ու ոտնակապերը կտարտեր էր , և մէկը չէր կրնար զանիկայ նուաճել . Եւ միշտ գիշեր ու ցորեկ գերեզմաններուն մէջ ու լեռներուն մէջ կը կանչուր :

- տէր , ու իր մարմինը քարերով կը ճեղքուտէր :
- 6 Երբոր հեռուանց Յիսուսը տեսաւ , վազեց ու
7 երկրպագութիւն ըրաւ անոր , Եւ մեծ ձայնով
մը աղաղակեց՝ ու ըսաւ . Դուն իմ հետս ի՞նչ
բան ունիս Յիսուս՝ Արդի Եստուծոյ բարձրելոյ .
քեզ Եստուծով կ'երդմնցընեմ , զիս մի՛ տան .
- 8 Զեր : (Բանզի կ'ըսէր անոր . Պիղծ ոգի՛ ելի՛ր
9 ատ մարդէն :) Եւ անոր հարցուց թէ՛ Ընունդ
ի՞նչ է . ու ըսաւ անոր . Իմ անունս Լէզէոն է ,
10 ինչու որ մենք շատուր ենք : Եւ շատ կ'աղաչէ-
ին անոր՝ որ զիրենք ան երկրէն գուրս չխրկէ :
11 Եւ հոն լեռանը մօտ խողերու մեծ երամակ մը
12 կար՝ որ կ'արածուէին : Ու բոլոր դէերը աղա-
չեցին անոր՝ ու ըսին . Մեզ խողերուն խրկէ , որ
13 անոնց մէջը մտնենք : Եւ Յիսուս շուտ մը հը-
րաման տուաւ անոնց . ու երբոր պիղծ ոգիները
ելան՝ խողերուն մէջը մտան . և երամակը գա-
հապէժ տեղէն ծովը վազեց , (երկու հազարի
չափ կային ,) ու ծովուն մէջը խեղդուեցան :
14 Եւ խողարածները փախան , ու պատմեցին
քաղաքը ու ազարակները . և հարիկ ելան տես-
15 նելու՝ թէ ի՞նչ բան է որ եղաւ : Ու եկան Յիսու-
սին , և տեսան դիւահարը՝ որ լէզէոն ունէր , որ
հագուած ու խելքը վրան եկած նստեր էր , ու
16 վախցան : Եւ անոնք որ տեսեր էին , պատմե-
ցին անոնց՝ թէ ի՞նչ եղաւ դիւահարին . նաև
17 խողերուն վրայով : Եւ սկսան աղաչել անոր , որ
18 իրենց սահմաններէն երթայ : Ու երբոր անի-
կայ նաւը մտաւ , դիւահարը կ'աղաչէր անոր՝ որ
19 հետը ըլլայ : Եւ Յիսուս թող չտուաւ անոր .
հապա ըսաւ անոր . Գնա՛ քու տունդ քու ըն-
տանիներուդ , ու պատմէ՛ անոնց ինչ որ Տէրը
20 քեզի ըրաւ , և ողորմեցաւ քեզի : Ըն ալ գնաց ,
և սկսաւ Դեկապօլիսի մէջ քարոզել ինչ որ Յի-
սուս իրեն ըրաւ . և ամէնը կը զարմանային :

- 21 Ու երբոր Յիսուս նաւով նորէն ծովն մէկայ կողմը անցաւ, շատ բազմութիւն ժողովուեցաւ
- 22 անոր քովը, և ինչ ծովեզերքն էր: Եւ ահա ժողովորդապետներուն մէկը կու գար, որուն անունը Յայրոս էր. ու երբոր տեսաւ զանիկայ,
- 23 անոր ուսքը ինկաւ. Եւ շատ կ'աղաչէր անոր՝ ու կ'ըսէր թէ, Իմ աղջիկս մեռնելու մօտ է, որ գաս անոր վրայ ձեռք դնես, որպէս զի ազատի,
- 24 ու պիտի ապրի: Եւ գնաց անոր հետ. ու շատ բազմութիւն իր ետեւէն կ'երթային՝ ու կը նեղէին զինքը:
- 25 Եւ կնիկ մը՝ որ տասուերկու տարի արիւնի
- 26 տեւատեսութեան մէջ էր, Ու խիստ վշտացած էր շատ բժիշկներէն, և իր բոլոր ունեցածը վատներ էր, ու օգուտ մը չէր գտեր, հապա ևս
- 27 առաւել զայրացեր էր, Երբոր Յիսուսին վրայով լսեց, ետեւէն եկաւ բազմութեանը մէջ, ու
- 28 անոր հանդերձին դպաւ. Քանզի կ'ըսէր, Թէ որ միայն անոր հանդերձներուն դպչիմ, պիտի
- 29 բժշկուիմ: Եւ շուտ մը իր արիւնին աղբիւրը ցամքեցաւ. ու իր մարմինին մէջ իմացաւ՝ թէ
- 30 տանջանքէն բժշկուեցաւ: Եւ Յիսուս շուտ մը դիտնալով իր անձին մէջ ան զօրութիւնը՝ որ իրմէն ելաւ, դարձաւ բազմութեանը մէջ՝ ու
- 31 ըսաւ. Ո՛վ գպաւ իմ հանդերձներուս: Եւ իր աշակերտները ըսին իրեն. Ար տեսնես որ բազմութիւնը քեզ կը նեղէ, ու կ'ըսէս թէ՛ Ո՛վ ինձի
- 32 դպաւ: Եւ իր բոլորտիքը կը նայէր որ աս բանը ընողը տեսնէ: Ու կնիկը վախցաւ՝ ու դողաց, ինչու որ գիտէր թէ իրեն ինչ եղաւ. և եկաւ՝ անոր առջևը ինկաւ, ու բոլոր քաները շիտ
- 34 կէ շիտակ զօրւցեց անոր: Եւ Յիսուս ըսաւ անոր. Ե՛ղջիկ՝ քու հաւատքդ քեզ բժշկեց. գնա խաղաղութեամբ, ու բժշկուած եղիր քու տանջանքէդ:

- 35 Երբոր ինքը դեռ կը խօսէր , ժողովրդապե-
տին տունէն «*հա՛*» եկան՝ ու ըսին թէ , Եղջիկդ
մեռաւ , ալ ինչո՞ւ վարդապետը կը յոգնեցընես :
- 36 Իսկ Յիսուս ըսուած խօսքը լսածին պէս՝ ժո-
ղովրդապետին ըսաւ . Մի՛ վախնար , միայն թէ
- 37 հաւատան : Եւ մէկը թող չտուաւ իր հետը եր-
թալու , բայց միայն Պետրոսը ու Յակոբոսը և
- 38 Յակոբոսին եղբայրը Յովհաննէսը : Ու ժո-
ղովրդապետին տունը գալով՝ տեսաւ ազմուկ և
- 39 սաստիկ լացողներ ու աղաղակողներ : Եւ ներս
մտնելով՝ ըսաւ անոնց . Ինչո՞ւ խռովեր էք՝ ու
կու լաք . մանուկը մեռած չէ , հապա կը քնա-
- 40 նայ : Եւ ծաղր կ'ընէին անիկայ . բայց ինքը
ամէնը դուրս հանելով՝ իր հետը առաւ մանուկին
- 41 հայրը ու մայրը՝ և անոնք որ իր հետն էին , ու
մտաւ հոն՝ ուր որ մանուկը պառկած էր : Եւ
- 42 մանուկին ձեռքէն բռնելով՝ ըսաւ անոր . Տալի-
թա՛ կո՛ւմի , որ կը թարգմանուի , Ե՛ղջիկ՝ (քե-
43 զի կ'ըսեմ՝ ,) ելի՛ր : Եւ իսկոյն աղջիկը ոտք
ելաւ , ու կը քալէր , ինչու որ տասուերկու տա-
- 43 րեկան էր . ու մեծ ապշութեամբ ապշեցան : Եւ
սաստիկ պատուէր տուաւ անոնց՝ որ մէկը չգիտ-
նայ աս բանը . ու ըսաւ որ անոր ուտելիք տան :

ԳՂ . Զ

1 Բրիտանոս անարգութիւն կը կրէ իր քաղաքակէցծերն . 7 տասուերկու աշակերտն-
բուն իշխանութիւն կու ապ դիզծ ոգիները հանելու : 14 Ձանազան կարծիքներ
Բրիտանոսի վրայով : 27 Յովհաննէս Սարգիս կը զիտատուի , 29 և կը թաղուի : 30
Առաքեալները իրենց քարոզութենէն Յիսուսի կը դառնան : 34 Հինգ հայրն ու եր-
կու ձուկին հրաշքը : 48 Բրիտանոս ծովուն վրայ կը քալէ . 53 և ամէն իրեն զոչաշ
ցաւազարները կը բժշկէ :

- 1 Եւ անկէ ելլելով՝ եկաւ իր երկիրը , ու անոր
2 աշակերտները իր ետեւէն գացին : Եւ շարաթ-
օրը հասնելուն՝ սկսաւ ժողովարանին մէջ սոր-
վեցընել . ու շատերը լսելով՝ կը զարմանային ու
կ'ըսէին . Ըսիկայ ո՞ւսկից ունի աս բաները , կամ
աս ի՞նչ իմաստութիւն է որ ասոր տրուած է , որ

- 3 ասանկ հրաշքներ կ'ըլան ասոր ձեռքովը : Ասիկայ հիւար չէ՞ , Մարիամին որդին , և Յակոբոսին ու Յովսեսին և Յուդային ու Սիմոնին եղբայրը . ու ասոր քոյրերը հոս մեր քովը չե՞ն .
- 4 և անոր վթայով կը գայթակղէին : Բայց Յիսուս ըսաւ անոնց . Մարգարէ մը անպատիւ չէ՞ բայց միայն իր երկրին մէջ , ու իր ազգականներ
- 5 բուն , և իր տանը մէջ : Ու չեր կրնար հոն մէկ հրաշք մըն ալ ընել , միայն թէ քանի մը հիւանդներու վրայ ձեռք դրաւ , ու բժշկեց շատ :
- 6 Եւ անոնց անհաւատութեանը վրայ կը զարմանար . ու շքակայ գեղերը պտըտելով՝ կը սորվեցընէր :
- 7 Եւ իրեն կանչեց տասուերկուքը . ու սկսաւ երկու երկու խրկել զանոնք , ու անոնց իշխանու
- 8 թիւն տուաւ պիղծ ոգիներուն վրայ : Եւ պատուիրեց անոնց՝ որ ճամբու համար բան մը չառնեն , բայց միայն գաւազան մը . ո՛չ տօպրակ , ո՛չ
- 9 հաց , ո՛չ ստակ գօտիներնուն մէջ . Հապա հողաթափ հագնին . և Արկին հանդերձ մի՛ հագնիք՝ շատ : Ու ըսաւ անոնց . Ո՛ր տուն որ մըտ
- 10 նէք՝ շատ : Եւ անոնք չեն ընդունիր , ու ձեռք մտիկ չեն ընէր , երբոր անկէ կ'ելէք , ոտքերնուդ տակի փոշին թօթվեցէք՝ անոնց վկայութիւն ըլլալու համար : Ղշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . Սողոմացոց ու Գոմորացոց աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին օրը՝ քան թէ ան քաղաքին :
- 12 Եւ անոնք ելելով՝ կը քարոզէին , որ
- 13 ապաշխարեն : Եւ շատ դէր կը հանէին , ու շատ հիւանդներ եղով կ'օժէին՝ ու կը բժշկէին զանոնք :
- 14 Եւ Հերովդէս թագաւորը լսեց , (ինչու որ անոր անունը յայտնի եղաւ ,) ու կ'ըսէր , թէ Յովհաննէս մկրտիչը մեռելներէն յարութիւն

- առեր է , ու անոր համար հրաշքներ կ'ըլլան ա-
- 15 նով : Ուրիշները կ'ըսէին՝ թէ Եղիան է . ուրիշ-
ներն ալ կ'ըսէին թէ՛ Մարգարէ մըն է , կամ
- 16 մարգարէից մէկուն պէս : Բայց երբոր Հերովդէս լսեց , ըսաւ . Եսիկայ Յովհաննէսն է՝ որուն գլուխը ես կտրեցի . մեռելներէն յարութիւն առեր է :
- 17 Բանզի Հերովդէս ինքը հար խրկեց՝ Յովհաննէսը բռնեց , ու կապեց բանտը շրջա՝ իր եղբօրը Փիլիպպոսին կնկանը Հերովդիային համար , ին-
- 18 չու որ իրեն կնիկ առեր էր զանիկայ : Այսն զի Յովհաննէս Հերովդեսին կ'ըսէր . Բեզի օրինա-
- 19 տր չէ քու եղբօրդ կնիկը ունենալ : Եւ Հերովդիա որս ունէր անոր դէմ , ու կ'ուզէր անիկայ
- 20 մեռցընել , ու չէր կրնար . Ինչու որ Հերովդէս կը վախնար Յովհաննէսէն , գիտնալով թէ անիկայ արդար և սուրբ մարդ մըն է . և անոր բերանը կը նայէր , ու անկէ լսելով՝ շատ բան կ'ընէր , և քաղցրութեամբ անոր մտիկ կ'ընէր :
- 21 Ու երբոր դիպուկ օր մը եղաւ , որ Հերովդէս իր ծննդեան օրը ընթրիք կ'ընէր իր մեծամեծներուն և հազարապետներուն՝ ու Գալիլեայի երևել-
- 22 լիներուն . Եւ Հերովդիային աղջիկը հանդէս տեսնելու մտնելով խաղաց , ու հաճելի եղաւ Հերովդեսին՝ և իր հետը նստողներուն . թագաւորը ըսաւ աղջկանը . Ինդրէ՛ ինձմէ ինչ որ կ'ուզես , ու պիտի տամ քեզի :
- 23 Եւ անոր երգումը ըրաւ ըսելով . Ինչ որ դուն ինձմէ խնդրես , պիտի տամ քեզի , մինչև
- 24 թագաւորութեանս կէսը : Եւ անիկայ դուրս ելլելով՝ իր մօրը ըսաւ . Ինչ ուզեմ . ան ալ ըսաւ . Յովհաննէս մկրտչին գլուխը :
- 25 Եւ շուտ մը արտորալով թագաւորին քովը մտաւ՝ ու խնդրեց՝ ըսելով . Մուզեմ որ շուտով սկուտեզի մը վրայ Յովհաննէս մկրտչին գլուխը տաս ինձի :
- 26 Եւ թագաւորը խիստ տրտմեցաւ . բայց երգում-

- ներուն համար՝ ու իր հետը նստողներուն հա-
 27 մար՝ չուզեց որ անոր էփփէ մերժէ : Եւ թա-
 գաւորը իսկոյն դահիճ խրկեց , ու հրաման ըրաւ
 անոր գլուխը բերելու . ան ալ գնաց բանտին մէջ
 28 գլխատեց զանիկայ . Եւ սկուտեղով մը բերաւ
 անոր գլուխը՝ ու տուաւ աղջկանը , և աղջիկը
 29 զանիկայ իր մօրը տուաւ : Եւ անոր աշակերտ-
 ները լսելով , եկան անոր մարմինը վերցուցին ,
 ու դերեզմանի մէջ դրին :
 30 Եւ առաքեալները Յիսուսին քովը ժողովուե-
 ցան , ու պատմեցին անոր՝ ամէն ինչ որ ըրին՝ և
 31 ինչ որ սորվեցուցին : Եւ անիկայ ըսաւ անոնց .
 Եկէք դուք առանձին՝ անապատ տեղ մը , և քիչ
 մը հանգչեցէք . քանզի շատերը կային՝ որ կու
 գային ու կ'երթային . և հոս ուտելու ալ ժամա-
 32 նակ չէին ունենար : Եւ նաւով անապատ տեղ
 33 մը դացին առանձին : Ու յորտե՛րտե՛ր տեսան
 զանոնք որ կ'երթային , և շատերը զանիկայ
 ճանչցան , ու ոտքով բոլոր քաղաքներէն հոն կը
 վազէին , և անոնցմէ առաջ հասնելով՝ անոր քո-
 34 վը ժողովուեցան : Ու Յիսուս երբոր դուրս ելաւ ,
 շատ ժողովուրդ տեսնելով՝ խղճաց անոնց վրայ .
 ինչու որ հովիւ չունեցող ոչխարներու պէս էին .
 և սկսաւ շատ բաներ սորվեցընել անոնց :
 35 Ու երբոր ժամանակը շատ ուշացաւ , իր աշա-
 կերտները իրեն եկան՝ ու ըսին . Հոս անապատ
 36 տեղ մըն է , ու ժամանակը ուշացած է , Արձա-
 կէ յորտե՛րտե՛ր որ երթան բոլորտիքի ագարակ-
 ները ու գեղերը՝ ու իրենց հաց գնեն , ինչու որ
 37 ուտելու բան մը չունին : Բայց անիկայ պա-
 տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Դուք տուէք
 ատոնց որ ուտեն : Եւ ըսին իրեն . Երթանք
 երկու հարիւր դահեկանի հաց գնե՛նք՝ և տանք
 38 ատոնց որ ուտեն : Բսաւ անոնց . Բանի՛ նկա-
 նակ ունիք , գացէք նայեցէք . ու երբոր գիտ-

- 39 ցան՝ ըսին . Հինգ , ու երկու ձուկ : Եւ հրաման
 ըրաւ անոնց՝ որ ամէնը կանանչ խոտին վրայ
 40 գունդ գունդ նստեցընեն : Եւ դաս դաս նըս-
 41 տան՝ հարիւրական ու յիսունական : Եւ հինգ
 նկանակը ու երկու ձուկը առաւ՝ ու դէպ ՚ի եր-
 կինքը նայելով , օրհնեց . և մանրեց նկանակ-
 ները՝ ու տուաւ իր աշակերտներուն , որ անոնց
 առջևը դնեն . ու երկու ձուկը ամենուն ալ բաժ-
 42 նեց : Եւ ամէնքը կերան ու կշտացան . (43) Եւ
 տասուերկու կողով լեցուն՝ կտորուանքները վեր-
 44 ցուցին , և ձուկերէն ալ : Եւ ան հացերէն ու-
 տողները հինգ հազարի չափ էրիկ մարդիկ էին :
 45 Եւ շուտ մը իր աշակերտները արտորցուց որ
 նաւը մտնեն , և երէ առաջ մէկալ կողմը Բեթ-
 սայիդա անցնին , մինչև որ ինքը ժողովուրդը
 46 արձակէ : Եւ անոնցմէ զատուելով՝ լեռը ելաւ
 47 աղօթք ընելու : Ու երբոր իրիկուն եղաւ , նաւը
 ծովուն մէջտեղն էր , ու ինքը մինակ ցամաքն
 48 էր : Եւ տեսաւ անոնք որ կը տագնապէին հովի-
 թի քաշելու ատեննին , ինչու որ հովը իրենց
 դէմ էր . և դիշերուան չորրորդ պահուն ատեն-
 ները՝ ծովուն վրայ քալելով կու գայ անոնց , ու
 49 կ'ուզէր անոնցմէ անցնիլ : Անոնք երբոր տեսան
 որ ծովուն վրայ կը քալէր , կարծեցին թէ աչքի
 50 երևոյթ բան մըն է , ու կանչուրուտեցին : Քան-
 զի ամէնքն ալ զանիկայ տեսան , ու խռովեցան .
 և ինքը շուտ մը խօսեցաւ անոնց հետ՝ ու ըսաւ
 51 անոնց . Քանչև եղևք՝ ես եմ , մի՛ վախնաք : Եւ
 նաւը ելաւ անոնց քովը , ու հովը դադարեցաւ .
 և անոնք մտքերնուն մէջ չափէ դուրս ապշած
 52 էին՝ ու կը զարմանային : Այնպէս զի հացին վրայ
 ելած հրաշքը չիմացան . ինչու որ սիրտերնին թրմ-
 րած էր :
- 53 Ու մէկալ կողմը անցնելով , Գեննեսաբեթի
 54 երկիրը հասան , և նաւը տեղաւորեցին : Ու

երբոր նաւէն ելան , առ Կեղե Կարգիւն իսկոյն ճանչ-
 55 ցան զանիկայ . Եւ ասդին անդին վազելով բոլոր
 շրջակայ տեղուանքը , սկսան մահիճներով հի-
 56 ւանդները բերել՝ ուր որ կը լսէին թէ հոն է : Եւ
 ուր որ կը մտնէր՝ գեղերը կամ քաղաքները կամ
 ագարակները , հրապարակներուն մէջ կը դը-
 նէին հիւանդները , ու կ'աղաչէին իրեն՝ որ դոնէ
 իր հանդերձին քղանցքին դաչին . և որոնք որ
 դպան , բժշկուեցան :

ԳԼ . Է

1 Փարիսեցի կը մեղադրեն Գրիտոսի աշակերտները՝ անլուայ ձեռքով հաց ուտելուն
 համար : 8 Իսկ թիւք կ'աղաչուցանէ թէ անոնք մարգոց աւտեղութիւնները բռնելով՝
 Աստուծոյ պատուիրտներ կ'անարգեն . 14 և թէ կերակուրը մարգը չլղծեր : 24 Փի-
 նիկ Ասորի կնիկան աղջիկը դիւծ սգիւ մը կ'աղատէ , 31 և իսկ ու գժուարախօս մարգ
 զ կը բժշէ :

1 Եւ իր քովը ժողովուեցան փարիսեցիները , ու
 դպիրներէն ոմանք՝ որ Երուսաղեմէն եկած էին :
 2 Ու երբոր տեսան որ անոր աշակերտներէն ոմանք
 պիղծ՝ այսինքն անլուայ ձեռքերով հաց կ'ուտէին ,
 3 մեղադրեցին : Ինչու որ փարիսեցիները ու բո-
 լոր Հրէաները մինչև որ աղէկ մը ձեռքերնին
 չլուան , հայ չեն ուտեր . քանզի ծերերուն աւան-
 4 դութիւնը կը բռնեն . Եւ շուկայէն եկած արիւնիս
 թէ որ չլուացուին , չեն ուտեր . և ուրիշ շատ
 բաներ կայ՝ որ ընդունած են ու կը բռնեն , այսինքն
 գաւաթներու և փարչերու ու պղնձէ ամաններ
 5 րու և անկողիններու լուացմունքներ : Ըն ատե-
 նը փարիսեցիները ու դպիրները հարցուցին ա-
 նոր թէ , Ինչո՞ւ քու աշակերտներդ ծերերուն
 աւանդութեանը պէս չեն երթար , հապա ան-
 6 լուայ ձեռքերով հաց կ'ուտեն : Ըն ալ պատաս-
 խան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Աղէկ մարգարէու-
 թիւն ըբաւ Եսայի՝ ձեզի կեղծաւորներուդ հա-
 մար , ինչպէս որ գրուած է . Ըս ժողովուրդը Դայն
 շրթունքներովը զիս կը պատուէ , բայց իրենց
 7 սիրտը հեռացած զատուած է ինձմէ . Ու պարապ

- տեղը զիս կը պաշտեն , մարդոց պատուիրած բաները էլի վարդապետութիւն սորվեցընելով :
- 8 Այսան զի Մատուծոյ պատուիրանքը թող տալով՝ մարդոց աւանդութիւնը կը բռնէք , էլի՛նք՝ փարչերու և գաւաթներու լուացմունքներ . և ասոնց
- 9 նման շատ ուրիշ բաներ կ'ընէք : Ու ըսաւ անոնց . Եղէկ կ'անարգէք Մատուծոյ պատուիրանքը , որ ձեր աւանդութիւնը պահէք : Բանդի Մովսէս ըսաւ . Բու հայրդ ու մայրդ պատուէ . և Ո՛վ որ է հայրը կամ մայրը անիծէ , մահով թող մեռնի : Բայց դուք կ'ըսէք . Թէ որ մէկը է հօրը կամ մօրը ըսէ , Են բանը որ ինծմէ պիտի շահիս , Եսոր՝ Կորբան է , (որ
- 12 ըսել է՝ ընծայ ,) արար իշխան . Եւ ալ թող չէք տար անոր բան մը ընել իր հօրը կամ իր
- 13 մօրը : Ու Մատուծոյ խօսքը կը խափանէք ձեր աւանդութիւնովը , որ կ'աւանդէք . և ասոր նման շատ ուրիշ բաներ կ'ընէք :
- 14 Եւ բոլոր ժողովուրդը իրեն կանչելով՝ ըսաւ անոնց . Եսեցէք ինծի ամէնքդ՝ ու հասկըցէք :
- 15 Բան մը չկայ որ դուրսէն մարդուն ներսը մտնէ , ու կարող ըլլայ զանիկայ պղծելու . հապա ան բաները որ անկէ կ'ելլեն , անոնք են որ մարդը
- 16 կը պղծեն : Ո՛վ որ լսելու ականջ ունի , թող լսէ :
- 17 Ու երբոր ան բազմութենէն զարուել՝ տուն մտաւ , իր աշակերտները հարցուցին իրեն ան
- 18 առակին համար : Ու ըսաւ անոնց . Դուք ալ տտանկ անմիտ էք . չէք հասկընար թէ ամէն ինչ որ դուրսէն մարդուն ներսի դին կը մտնէ ,
- 19 չկրնար անիկայ պղծել . Այսան զի չէ թէ անոր սրտին մէջը կը մտնէ , հապա փորը , և արտաքնոցը կ'ելլէ , ու բոլոր կերածները կը մաքրէ :
- 20 Եւ կ'ըսէր թէ՛ Ինչ որ կ'ելլէ մարդուն ներսէն ,
- 21 անիկայ կը պղծէ մարդը : Ինչու որ ներսէն

- մարդոց սրտէն կ'ելլեն չար խորհուրդները . շու-
- 22 թիւններ , պոռնկութիւններ , Սպանութիւն-
ներ , գողութիւններ , ազահութիւններ , չար
բութիւններ , նենգութիւն , գիճութիւն , չար
աչք , հայհոյութիւն , ամբարտաւանութիւն ,
- 23 անզգամութիւն : Ես բոլոր չար բաները ներ-
սէն կ'ելլեն , ու կը պղծեն մարդը :
- 24 Եւ անկէ ելլելով՝ Տիւրոսի ու Սիդոնի սահ-
մանները գնաց . և տուն մը մտնելով՝ չէր ուզեր
որ մէկուն յայտնուի , բայց չկրցաւ ծածկուիլ .
- 25 Քանզի կնիկ մը՝ որուն աղջիկը պիղծ ոգի ունէր
էր Էբոնի Դիմ , լսեց անոր վրայով , ու եկաւ՝ անոր
- 26 ոտքը ինկաւ : Եւ ան կնիկը հեթանոս էր՝ աղ-
գով Փիւնիկ Մտորի , ու կ'աղաչէր անոր՝ որ դէր
- 27 իր աղջիկէն հանէ : Եւ Յիսուս ըսաւ անոր .
Թո՛ղ տուր որ առաջ տղաքը կշտանան . քանզի
աղէկ չէ տղոցը հացը առնել , ու շուներուն ձգել :
- 28 Ընիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոր .
Ե՛յո՛՛ Տէր . ինչու որ շուներն ալ սեղանին տակը
- 29 տղոցը փշրանքներէն կը կերակրուին : Եւ ըսաւ
անոր . Ետ խօսքիդ համար գնա՛ , քու աղջիկէդ
- 30 դէր ելաւ : Եւ Էբոնի իր տունը երթալով՝
գտաւ որ դէր ելած , ու աղջիկը անկողինին վրայ
պառկած էր :
- 31 Եւ նորէն Տիւրոսի ու Սիդոնի սահմաններէն
ելլելով՝ եկաւ Գալիլեայի ծովեզերքը Դեկապո-
- 32 լիսի սահմաններուն մէջէն : Եւ մէկը բերին ա-
նոր առջին՝ խուլ ու դժուարախօս , ու կ'աղա-
- 33 չէին որ անոր վրայ ձեռք դնէ : Եւ ժողովուր-
դէն մէկդի առնելով զանիկայ , իր մատերը անոր
ականջներուն մէջը խօթեց՝ ու թուքաւ , և ա-
- 34 նոր լեզուին դպաւ , և երկինքը նայելով՝ հա-
ռաչեց , ու ըսաւ անոր . Ե՛փփաթա , (որ ըսել
- 35 է՝ բացուէ ,) Եւ իսկոյն անոր ականջները բա-
ցուեցան , ու անոր լեզուին կապը քակուեցաւ ,

36 և շիտակ կը խօսէր : Ու պատուիրեց անոնց՝ որ մէկու մը չըսեն . և որչափ ինքը կը պատուիրէր
37 անոնց , անոնք՝ ալ աւելի կը քարոզէին . Ու չափէ դուրս կը զարմանային՝ և կ'ըսէին . Եւ մէն բաները աղէկ ըրաւ ասիկայ , ոչ խուլերուն լսել կու տայ՝ և համբերուն խօսիլ :

ԳՂ . Ը

1 Բերտոս հրաշքով կը կերակրէ ժողովուրդը . 11 փարիսեցոց խնդրած նշանը չուզեր տալ . 18 կը դատուիրէ իր աշակերտներուն որ զգոյշ ըլլան փարիսեցիներուն խմբին և շերտվեստաններուն խմբին . 23 կոչրի մը աշտերը կը բանայ . 27 կը ծանուցանէ թէ ինքը Բերտոսն է , որ դիտի չարչարուի ու յարութիւն առնէ . 34 է իր աշակերտները կը յորդորէ որ համբերեն , երբոր հալածուին աւետարանի գաւառութեանը համար :

1 Եւ օրերը ժողովուրդը խիստ շատ ըլլալով , և ուտելու բան մը չունենալով , Յիսուս իրեն կան-
2 չեց իր աշակերտները՝ ու ըսաւ անոնց . Ար խրդ-
ճամ ատ ժողովուրդին վրայ . ինչու որ հիմա իրեք օր է՝ որ իմ քովս են , և բան մը չունին
3 ուտելու . Եւ թէ որ ատոնք անօթի խրկեմ իրենց տուները , ճամբուն մէջ պիտի մարին , ինչու
4 որ ատոնցմէ ոմանք հեռու տեղէ եկած են : Եւ իր աշակերտները պատասխան տուին իրեն . Ես անապատիս մէջ ո՞րակից կրնայ մէկը հացով կըր-
5 տացընել ատոնք : Եւ հարցուց անոնց . Կանի՞
6 նկանակ ունիք . ու անոնք ըսին . Եօթը : Եւ հրաման ըրաւ ժողովուրդին՝ որ գետնին վրայ նստին . ու առաւ եօթը նկանակը , գոհացաւ , և կտրեց , ու տուաւ աշակերտներուն , որ ժո-
7 ղովուրդին առջևը դնեն . և դրին : Ու քանի մը մանր ձուկեր ունէին , և օրհնեց , ու հրա-
8 ման ըրաւ որ անոնք ալ դնեն առջևը : Եւ կերան ու կշտացան , ու աւելցած կտորուանք-
9 ները վերցուցին եօթը զամբիւղ : Եւ ուտող-
10 նոնք : Եւ շուտ մը նաւը մտնելով աշակերտնե-
րուն հետ , եկաւ Դաղմանութայի կողմերը :
11 Եւ փարիսեցիները ելելով՝ սկսան անոր հետ

- վեճարանութիւն ընել , և զանիկայ փորձելով՝
 12 իրմէն նշան մը կ'ուզէին երկիրքէն : Եւ անիկայ իր հոգիին մէջ հառաչելով ըսաւ . Ի՞նչ է որ աս ազգը նշան կ'ուզէ . Ղշմարիտ կ'ըսեմ՝
 13 ձեզի որ աս ազգին նշան պիտի չտրուի : Ու զանոնք թող տալով՝ նորէն նաւը մտաւ , ու գընաց ծովն մէկալ կողմը :
 14 Եւ հաց առնելու մոռցեր էին , ու նաւուն մէջ
 15 իրենց հետը միայն մէկ նկանակ մը ունէին : Եւ կը պատուիրէր անոնց՝ ու կ'ըսէր . Նայեցէք և զգուշացէք փարիսեցւոց խմորէն , ու շերովդե-
 16 սին խմորէն : Եւ իրարու հետ կը խորհէին ու
 17 կ'ըսէին թէ , Հաց չունենայնու համար է : Իսկ Յիսուս անոնց իրեցիկէն զիտնալով՝ ըսաւ անոնց . Ինչո՞ւ կը խորհիք թէ հաց չունիք . տակաւին չէք հասկընար , ու չէք իմանար . դեռ սիրտեր-
 18 նիդ թմրած է . Աչքեր ունիք , ու չէք տեսներ , և ականջներ ունիք , ու չէք լսեր , և չէք յիշեր :
 19 Երբոր հինգ նկանակը հինգ հազարին կտրեցի , քանի՞ կողով լեցուն կտորուանք վերցուցիք . ը-
 20 սին անոր . Տասուերկու : Ու երբոր եօթը նկանակ չորս հազարին կտրեցի , քանի՞ զամբիւղ լեցուն կտորուանք վերցուցիք . անոնք ալ ըսին .
 21 Եօթը : Ու ըսաւ անոնց . Հոգի ինտո՞ր չէք հասկընար :
 22 Եւ Իեթսայիգա եկաւ , ու անոր առջևը կոյր մը բերին , ու կ'ազաչէին իրեն որ դպչի անոր .
 23 Եւ անիկայ կոյրին ձեռքէն բռնելով՝ գեղէն դուրս հանեց , ու անոր աչքերուն թքնելով՝ ձեռքը անոր վրայ դրաւ , ու կը հարցընէր անոր՝
 24 Թէ բան մը կը տեսնե՞ . Այն ալ նայեցաւ՝ ու կ'ըսէր . Մարդիկներ կը տեսնեմ ծառերու պէս՝ որ
 25 կը պտըտին : Նորէն ձեռքը անոր աչքերուն վրայ դրաւ , ու անոր նայիլ տուաւ . և ողջացաւ
 26 ու ամէն բան համարձակ կը տեսնէր : Ետքը

- զանիկայ իր տունը խրկելով՝ ըսաւ . Գեղը մի՛ մտնէր , ու գեղին մէջ մէկուն մի՛ ըսեր :
- 27 Եւ Յիսուս իր աշակերտներուն հետ մէկտեղ Փիլիպպոսի կեանքին գեղերը ելաւ . ու ճամբուն մէջ կը հարցընէր իր աշակերտներուն՝ ու կ'ըսէր անոնց . Ինձի համար ո՞վ կ'ըսեն մարդիկ՝
- 28 թէ եմ : Եւ անոնք պատասխան տուին՝ « Ընչ . Ոչ » : Յովհաննէս մկրտիչը , և ուրիշները՝ Եղիան , ուրիշներն ալ՝ մարգարէներէն մէկը : Եւ ինքը ըսաւ անոնց . Հապա դուք ինձի համար ո՞վ կ'ըսէք՝ թէ եմ . պատասխան տուաւ Պետրոս՝
- 30 ու ըսաւ անոր . Դուն ես Վրիստոսը : Եւ սաստիկ պատուիրեց անոնց՝ որ իրեն համար մէկու մը չգրուցեն :
- 31 Ու սկսաւ սորվեցընել անոնց թէ , Պէտք է որ Որդին մարդոյ շատ չարչարանքներ կրէ , ու երէցներէն և քահանայապետներէն ու դպիրներէն մերժուի , ու սպաննուի , և իրէք օրէն
- 32 ետև յարովթիւն առնէ : Ու « խօսքը յայտնի խօսեցաւ . և Պետրոս մէկդի առաւ զանիկայ ,
- 33 ու սկսաւ յանդիմանել զանիկայ : Եւ ինքը դարձաւ՝ ու իր աշակերտներուն նայելով , յանդիմանեց Պետրոսը՝ ու ըսաւ . Ետիս գնա՛ Սատանայ , ինչու որ դուն Աստուծոյ բաները չես մտածեր , հապա մարդոց բաները :
- 34 Եւ ժողովուրդը իր աշակերտներուն հետ մէկտեղ իրեն կանչելով՝ ըսաւ անոնց . Ո՞վ որ կ'ուզէ իմ ետևէս գալ , թող իր անձը ուրանայ , և իր
- 35 խաչը վերցընէ , ու իմ ետևէս գայ : Ա՛սան զի ո՞վ որ կ'ուզէ իր անձը ապրեցընել , պիտի կորսընցընէ անիկայ . և ո՞վ որ ինձի ու աւետարանին համար իր անձը կորսընցընէ , պիտի ապրեցընէ
- 36 անիկայ : Բանզի ի՞նչ օգուտ է մարդուն՝ որ բոլոր աշխարհը վաստակի , և իր անձը կորսընցընէ . կամ իր անձին համար ի՞նչ ազատչէք
- 37 ցընէ . կամ իր անձին համար ի՞նչ ազատչէք

- 38 պիտի տայ մարդ : Ա՛սան զի ո՛վ որ զիս՝ ու իմ խօսքերս Դ՛սանից ամօթ սեպէ աս շնացող ու մեղաւոր ազգիս մէջ, Արդին մարդոյ ալ զանիկայ Դ՛սանից ամօթ պիտի սեպէ՝ երբոր գայ իր շօրը փառքովը սուրբ հրեշտակներուն հետ :
- 39 Եւ ըսաւ անոնց . ՂԴմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ հոս ներկայ եղողներէն մէկ քանիները կան՝ որոնք մահուան համը պիտի չառնեն , մինչև որ տեսնեն Աստուծոյ Թագաւորութիւնը զօրութիւնով եկած :

ԳՂ . Թ

1 Գրեալստի պաշտօնաւթիւնը . 11 Գրեալստի իր աշակերտներուն կը սորվեցնէ Եփայի գալուն վրայով . 24 Խուլ և համի գե մը կը հանէ . 80 կը նախաձայնէ իր մահը և յարութիւնը . 84 կը յորդորէ իր աշակերտները որ հեղ ըլլան . 88 և կը պատուիրէ անոնց որ իրն հակառակ լեզուները չարդիւնն , ու հաւատացեալներուն գայթակղութիւն չտան :

- 1 Եւ վեց օրէն ետև Յիսուս իր հետը առաւ Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յովհաննէսը , ու անոնք մէկ բարձր լեռ մը հանեց առանձին , և
- 2 անոնց առջևը այլակերպեցաւ : Ու իր հանդերձները եղան փայլուն խիստ ճերմակ , անանկ որ երկրի վրայ թափիչ մը չկրնար այնպէս ճերմակցընել :
- 3 Ու Եզիան Մովսէսին հետ երևցաւ 4 անոնց , և Յիսուսին հետ կը խօսէին : Եւ Պետրոս պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ Յիսուսին . Ո՛ւրբի՛ աղէկ է որ հոս կենանք . ու իրեք խրճիթ շինենք . մէկը քեզի , և մէկը Մովսէսին , ու մէկը Եզիային . Ա՛սան զի : Էբ գիտեր
- 6 թէ ինչ խօսի , ինչու որ զարհուրեր էին : Եւ մէկ ամպ մը հովանի եղաւ անոնց վրայ , ու ձայն մը եկաւ ամպէն՝ ըսելով : Ատիկայ է իմ սիրելի
- 7 որդիս , ատոր մտիկ ըբէք : Եւ յանկարծ ասգին անդին որ նայեցան , ալ ուրիշ մէկը չտեսան ,
- 8 հապա մինակ Յիսուսը իրենց հետ : Ու երբոր լեռնէն վար կ'իջնէին , պատուիրեց անոնց որ տեսածնին մէկու մը չպատմեն , բայց միայն Արդին մարդոյ մեռելներէն յարութիւն առնե-

- 9 լէն ետև : Եւ անոնք ան խօսքը պահեցին , ու մէջերնին հարցուփորձ կ'ընէին՝ թէ մեռելներէն
- 10 յարութիւն առնելը ի՞նչ է : Եւ իրեն հարցուցին՝ ու ըսին . Են ի՞նչ է որ դպիրները կ'ըսեն
- 11 թէ , Պէտք է որ առաջ Եղիան գայ : Ենիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Յիրաւի առաջ Եղիան կու գայ , և ամէն բան կարգի կը դնէ . և թէ ինտոր դրուած է Որդւոյ մարդոյ համար , որ շատ չարչարանքներ պիտի կրէ՝ ու
- 12 անարգուի . Բայց ձեզի կ'ըսեմ , որ Եղիան եկաւ ալ , և ի՞նչ որ ուզեցին՝ ըրին անոր . ինչպէս որ գրուած է անոր համար :
- 13 Ու աշակերտներուն քովը գալով՝ տեսաւ շատ ժողովուրդ անոնց բոլորտիքը՝ և դպիրները , որ
- 14 վիճարանութիւն կ'ընէին անոնց հետ : Եւ շուտ մը բոլոր ժողովուրդը երբոր տեսան անիկայ՝ խիստ զարմացան , ու առաջ վազելով՝ բարև
- 15 կու տային անոր : Եւ հարցուց դպիրներուն թէ , Ի՞նչ վիճարանութիւն կ'ընէք անոնց հետ :
- 16 Ու ժողովուրդէն մէկը պատասխան տալով՝ ըսաւ . Ա՛րդապետ՝ իմ որդիս քեզի բերի , որ համբ
- 17 ոգի ունի . Եւ ո՛ւր որ անոր հասնի , զանիկայ գետինը կը զարնէ . ան ալ կը փրփրի , և իր ակռաները կը կճուցընէ , ու կը ցամքի . և քու աշակերտներուդ ըսի որ զանիկայ հասնեն , ու
- 18 չկրցան : Պատասխան տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ . Ո՛վ անհաւատ ազգ՝ մինչև երբ ձեզի հետ պիտի ըլլամ , մինչև երբ ձեզի պիտի համբերեմ . ին-
- 19 ծի բերէք անիկայ : Եւ զանիկայ բերին իրեն . երբոր որտե՛ս տեսաւ զանիկայ , շուտ մը շտ ոգին ցնցեց անիկայ . ու գետինը ինկած կը թապրու-
- 20 տրկէր՝ ու կը փրփրէր : Եւ Յիսուս հարցուց անոր հօրը՝ ու ըսաւ . Ո՞րչափ ատեն է՝ որ ատ բանը ատոր եղաւ . ու անիկայ ըսաւ , Տղայու-
- 21 թենէն ՚ի վեր . Եւ շատ անգամ կրակի ու ջուրի

- մէջ կը նետէ ատիկայ՝ որ կորսընցընէ . բայց թէ որ կարողութիւն մը ունիս , օգնէ մեզի , խղճա-
- 22 լով մեր վրայ : Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Թէ որ կարող ես հաւատալու , ամէն բան կարելի է ա-
- 23 նոր՝ որ կը հաւատայ : Եւ տղուն հայրը շուտ մը աղաղակեց՝ ու արցունքով ըսաւ . Ար հաւա-
- 24 տամ Տէր , օգնէ իմ անհաւատութեանս : Յիսուս երբոր տեսաւ որ ժողովուրդը վրան կը դի-
- զուի , սաստեց պիղծ ոգիին՝ ու ըսաւ անոր . Համբ ու խոլ ոգի՝ ես կը հրամայեմ քեզի , ելի՛ր
- 25 ատկէ , ու մէյմըն ալ չմտնես ատոր ներսը : Եւ կանչուրուտելով՝ սաստիկ ցնցեց զանիկայ , ու ելաւ . և ոչ մեռելի պէս եղաւ . անանկ որ շա-
- 26 տերը ըսին թէ , Մեռաւ : Եւ Յիսուս անոր ձեռքէն բռնելով՝ վերցուց զանիկայ . ան ալ կայ-
- 27 նեցաւ : Ու երբոր ինքը տուն մտաւ , իր աշակերտները առանձին հարցուցին իրեն՝ ըսելով .
- 28 Մենք ինչո՞ւ չկրցանք հանել զանիկայ : Եւ ըսաւ անոնց . Ետ տեսակը կարելի չէ ոչ ոք բանով մը ելլել , բայց միայն աղօթքով ու ծովապահու-
- թեամբ :
- 29 Եւ անկէ ելլելով՝ Գալիլեայի մէջէն կ'անց-
- 30 նէին . ու չէր ուզեր որ մէկը գիտնայ : Ինչու որ կը սորվեցընէր իր աշակերտներուն՝ ու կ'ըսէր անոնց թէ , Որդին մարդոյ պիտի մատնուի մարդոց ձեռքը , և զանիկայ պիտի սպաննեն . ու երբոր սպաննուի , երրորդ օրը յարութիւն
- 31 պիտի առնէ : Եւ անոնք չէին հասկընար ան խօսքը , ու կը վախնային իրեն հարցընելու :
- 32 Եւ եկաւ Վափառնայում , ու երբոր տուն մը տաւ , հարցուց անոնց . Ի՞նչ վեճաբանութիւն
- 33 կ'ընէիք ճամբան իրարու հետ : Եւ անոնք լուսկեցան . ինչու որ ճամբուն մէջ իրարու հետ վե-
- 34 ճաբանութիւն կ'ընէին՝ թէ ո՞վ մեծ է : Ու երբոր նստաւ , կանչեց տասուերկուքը , ու ըսաւ

- անոնց . Թէ որ մէկը կ'ուզէ առաջին ըլլալ , ամենուն յետինը պիտի ըլլայ , և ամենուն սպա-
- 35 սաւորը : Ու տղայ մը առաւ կայնեցուց անոնց մէջը . և իր գիրկը առնելով զանիկայ՝ ըսաւ ա-
- 36 նոնց . Ո՛վ որ ասանկ տղոցմէն մէկը ընդունի իմ անունովս , զիս կ'ընդունի . և ով որ զիս ընդունի , չէ՛ թէ զիս կ'ընդունի , հապա զիս խրկողք :
- 37 Պատասխան տուաւ անոր Յովհաննէս՝ ու ըսաւ . Ս'արդապետ՝ մէկը տեսանք որ քու անունովդ դուք կը հանէր , ու մեր ետեւէն չպտըտիր , և զանիկայ արգիլեցինք՝ մեր ետեւէն չպտըտելուն :
- 38 Համար : Եւ Յիսուս ըսաւ . Մի արգիլէք զանիկայ . ինչու որ մէկը չկայ որ իմ անունովս հրաշք գործէ , ու կարենայ շուտ մը զիս հայհո-
- 39 յել . Քանզի ան որ մեզի հակառակ չէ , մեր
- 40 կողմէն է : Ս'ան զի ո՛վ որ ձեզի գաւաթ մը ջուր խմցընէ աս անունովս՝ թէ դուք Քրիստոսինն էք , Ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի , Անիկայ իր
- 41 վարձքը պիտի չկորսընցընէ : Եւ ո՛վ որ գայթակղեցընէ աս պզտիկներէն մէկը՝ որ ինծի կը հաւատան , աւելի աղէկ էր անոր՝ որ իշու աղացքի քար մը իր վիզէն կախուէր , ու ծովը ձր-
- 42 գուէր : Եւ թէ որ քու ձեռքդ քեզ կը գայթակղեցընէ , կտրէ անիկայ . աղէկ է քեզի պակասաւոր մտնել կեանքը , քան թէ երկու ձեռք ունենալ՝ ու գեհեանը երթալ չմարելու կրակին
- 43 մէջը . Ուր որ անոնց որդը չմեռնիր , ու կրակը
- 44 չմարիր : Եւ թէ որ քու ոտքդ քեզ կը գայթակղեցընէ , կտրէ անիկայ . աղէկ է քեզի կաղ մտնել կեանքը , քան թէ երկու ոտք ունենալ՝ ու
- 45 գեհեանը ձգուիլ չմարելու կրակին մէջը . Ուր որ
- 46 անոնց որդը չմեռնիր , ու կրակը չմարիր : Եւ թէ որ քու աչքդ քեզ կը գայթակղեցընէ , հանէ անիկայ . աղէկ է քեզի մէկ աչքով Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել , քան թէ երկու աչք

47 ունենալ՝ ու կրակին գեհեանը ձգուիլ . Ուր որ
 48 անոնց որդը չմեռնիր , ու կրակը չմարիր : Ինչու որ ամէն մարդ կրակով պիտի աղուի , և ամէն
 49 մէն զոհ աղով պիտի աղուի : Աղը աղէկ է , բայց թէ որ աղը անհամնայ , ինչով պիտի համովցընէք . ձեր անձին մէջ ան աղ պահեցէք , և իրարու հետ խաղաղութիւն ըրէք :

ԳԼ . Ժ

2 Գրատուս կը վճարանի փարիսեցիներուն հետ կնիկ արձակելու վրայով . 18 իրեն բերուած աղպը կ'որէ . 17 կ'իմացընէ հարուստ մարդու մը թէ ինչ ընելու է որ յաւիտենական կեանքը ժառանգէ . 28 հարտութեան վտանգը կը ցուցընէ իր աշակերտներուն . 28 վարձը կը խոստանայ անոնց՝ որ աւետարանին համար իրենց սր և իցէ բաները կը թողուն . 32 կը նոխաւայնէ իր մահը և յարութիւնը . 35 երկու փառասեր աշակերտները կը խրատէ որ աւելի իրեն հետ չարչարուիլը մտածեն . 46 և կայր Բարսաբէսին աչտերը կը բանայ :

1 Եւ անկէ ելելով՝ Հրէաստանի սահմանները եկաւ Յորդանանու անդիի կողմէն , ու նորէն ժողովուրդները անոր քովը կը ժողվուէին . և ինչպէս որ սովորութիւն ունէր , դարձեալ կը սորվեցընէր անոնց :

2 Ու փարիսեցիները քովը եկան , և զանիկայ փորձելով կը հարցընէին անոր թէ Արժան է որ

3 էրիկը եւ կնիկը արձակէ : Եւ անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու անոնց ըսաւ . Մովսէս ձեզի ինչ

4 պատուիրեց : Եւ անոնք ըսին . Մովսէս հրաման տուաւ արձակման գիր գրել , ու արձակել :

5 Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝ անոնց ըսաւ .

Ձեր սրտին կարծրութեանը համար գրեց ձեզի 6 առ պատուէրը . Բայց ստեղծագործութեան սկիզբէն Աստուած անոնք արու և էգ ըրաւ ,

7 և ըսաւ . Ասոր համար մարդ իր հայրը ու մայրը

8 պիտի ձգէ , և իր կնիկանը պիտի յարի . Ու երկուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան . ուստի այ երկուք

9 կուք չեն , հապա մէկ մարմին . Ուրեմն ան որ

10 Աստուած միաւորեց , մարդ թող չզատէ : Եւ տունը իր աշակերտները նորէն նոյն բանը հար-

- 11 ցուցին իրեն : Ու ըսաւ անոնց . Ո՛վ որ իր կը-
նիկը արձակէ՝ և ուրիշ մը առնէ , անոր դէմ
- 12 շնութիւն կ'ընէ : Ու կնիկ մը թէ որ իր էրիկէն
զատուի՝ և ուրիշ երկան մը ըլլայ , շնութիւն
կ'ընէ :
- 13 Եւ մանր տղաք բերին իրեն , որ անոնց դպչի .
բայց աշակերտները կը յանգիմանէին բերողնե-
- 14 ըր : Յիսուս երբոր տեսաւ , սրդողելով՝ անոնց
ըսաւ . Թո՛ղ տուէք «*» մանր տղոցը որ ինծի
գան , և մի՛ արգիլէք ատոնք . ինչու որ Աստու-
- 15 ծոյ թագաւորութիւնը ատանկներունն է : Ղըշ-
մարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի . Ո՛վ որ Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը պզտիկ տղու մը պէս չընդունի ,
- 16 ընաւ պիտի չմտնէ անոր մէջը : Եւ անոնք գիր-
կը առաւ , վրանին ձեռք դրաւ , ու օրհնեց զա-
նոնք :
- 17 Ու երբոր անիկայ դուրս ելաւ Ճամբուն մէջ ,
«*» մէկ մարդ մը վազեց՝ ու անոր առջևը ծունկ
չոքելով կը հարցընէր անոր՝ «*» Կ'ըէ : Բարի
վարդապետ՝ ի՞նչ ընեմ որ յաւիտենական կեան-
- 18 քը ժառանգեմ : Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Ին-
չո՞ւ զիս բարի կ'անուանես . մէկէն ՚ի զատ բարի
- 19 չկայ , «*» է Աստուած : Պատուիրանքները դի-
տես . Ընութիւն մի՛ ըներ , Սպանութիւն մի՛
ըներ , Գողութիւն մի՛ ըներ , Սուտ վկայութիւն
մի՛ ըներ , Ջրկանք մի՛ ըներ , Բու հայրդ ու
- 20 մայրդ պատուէ : Ենիկայ պատասխան տուաւ՝ ու
ըսաւ անոր . Վարդապետ՝ ատոնք ամէնը ման-
- 21 կութենէս ՚ի վեր պահէր եմ : Եւ Յիսուս անոր
նայելով՝ սիրեց զանիկայ , ու ըսաւ անոր . Մէկ
բան մը պահաս է քեզի . գնա՛ ունեցածդ ծախէ՛ ,
և տո՛ւր աղքատներուն , ու երկինքը զանձ պիտի
ունենաս , և խաչը վերցո՛ւր՝ ու եկուր իմ ետեւէս :
- 22 Եւ անիկայ «*» խօսքին համար խոժոռելով՝
տրտմած գնաց . ինչու որ շատ ստացուածք ու-

- 23 նէր : Եւ Յիսուս իր բոլորտիքը նայելով՝ ըսաւ իր աշակերտներուն . Ո՛րչափ դժուար է անոնց՝ որ հարստութիւն ունին , Եստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել :
- 24 Եւ աշակերտները զարմացեր էին անոր խօսքերուն վրայ . բայց Յիսուս նորէն պատասխան տալով՝ անոնց ըսաւ . Ո՛րդեակներ՝ ո՛րչափ դժուար է Երեւոյ հարստութեանը յուսացողներուն Եստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել :
- 25 Դիւրին է որ ուղտը ասեղին ծակէն անցնի , քան թէ հարուստը Եստուծոյ թագաւորութիւնը մտնէ :
- 26 Եւ անոնք խիստ շատ կը զարմանային՝ ու կ'ըսէին իրարու . Ա՛յ ո՞վ կրնայ փրկուիլ :
- 27 Եւ Յիսուս անոնց նայելով՝ ըսաւ . Երեւոյ մարդոց կողմանէ անկարելի է , բայց ոչ Եստուծոյ կողմանէ . քանզի Եստուծոյ կողմանէ ամէն բան կարելի է :
- 28 Պետրոս սկսաւ ըսել անոր . Ե՛հա մենք ամէն բան թողուցինք՝ և քու ետեւդ եմք :
- 29 Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝ ըսաւ . Ա՛յմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի , Մէկը չկայ որ թողուց տուն , կամ եղբայրներ , կամ քոյրեր , կամ հայր , կամ մայր , կամ կին , կամ որդիներ , կամ արտեր՝ ինծի համար ու աւետարանին համար , Որ պիտի չառնէ հարիւրապատիկ հիմա աս ատենս՝ տուններ , ու եղբայրներ , և քոյրեր , ու մայրեր , և որդիներ , ու արտեր՝ հալածանաց հետ . և գալու աշխարհին մէջ յաւիտենական կեանքը :
- 30 Բայց շատ առաջիններ պիտի ըլլան յետին , ու յետիններ՝ առաջին :
- 31 Եւ անոնք գէպ 'ի Երուսաղէմ՝ կ'ելլէին . Եւ ճամբուն մէջն էին . և Յիսուս անոնցմէ առաջ կ'երթար , ու անոնք կը զարմանային , ու ետեւէն երթալով՝ կը վախնային :
- 32 Եւ նորէն քովը առնելով տասուերկուքը , սկսաւ ըսել անոնց ինչ բաներ որ իրեն պիտի պատահէին . Ո՛րչափ . Ե՛հա Երուսաղէմ՝ կ'ելլենք , և Որդին մարդոց

- պիտի մատնուի քահանայապետներուն ու դը-
պիրներուն , և զանիկայ մահուան պիտի դա-
տապարտեն , ու զանիկայ հեթանոսներուն պի-
34 տի մատնեն . Եւ զանիկայ ծաղո պիտի ընեն ու
ծեծեն , և անոր վրայ պիտի թքեն , ու զանի-
կայ մեռցրնեն . ու երրորդ օրը յարութիւն պի-
տի առնէ :
- 35 Եւ անոր քովը գացին Յակոբոս ու Յովհան-
նէս՝ Օրեդէոսի որդիքը , ու ըսին . Վարդա-
պետ՝ կ'ուզենք որ Կիւսէ ինչ որ խնդրենք , մեզի
36 ընես : Ըն ալ ըսաւ անոնց . Ի՞նչ կ'ուզէք , որ
37 ձեզի ընեմ : Ու անոնք ըսին իրեն . Շնորհէ
մեզի որ նստինք՝ Կիւսէ մէկը աջ կողմիդ , և մէկայլը՝
38 ձախ կողմիդ քու փառացոյ մէջ : Եւ Յիսուս
ըսաւ անոնց . Չէք գիտեր՝ ինչ կը խնդրէք .
կրնա՞ք խմել ան գաւաթը՝ որ ես կը խմեմ , և ան
մկրտութիւնովը մկրտուի՞ որով ես կը մկրտուիմ :
- 39 Եւ անոնք ըսին իրեն , Արձանք . ու Յիսուս ը-
սաւ անոնց . Ըն գաւաթը որ ես կը խմեմ՝ պիտի
խմէք , և ան մկրտութիւնովը որ ես կը մկրտ-
40 տուիմ՝ պիտի մկրտուիք . Բայց իմ աջ կողմս
ու ձախ կողմս նստիլը՝ իմս չէ տալը . հապա
41 որոնց որ պատրաստուած է : Ու երբոր Կիւս
տասը «չափեր» լսեցին , սկսան Յակոբոսին ու
42 Յովհաննեսին նեղանալ : Իսկ Յիսուս իրեն
կանչեց զանոնք՝ ու ըսաւ անոնց . Գիտէք որ
ազգաց իշխան սեպուածները կը տիրեն անոնց ,
43 և անոնց մեծամեծները կ'իշխեն անոնց . Բայց
ձեր մէջը անանկ պիտի չըլլայ . հապա ձեզմէ ով
որ մեծ ըլլալ կ'ուզէ , անիկայ ձեր սպասաւորը
44 ըլլայ . ու ձեզմէ ով որ առաջին ըլլալ կ'ուզէ ,
45 անիկայ ամենուն ծառայ ըլլայ : Բանդի Որդին
մարդոյ ալ չեկաւ սպասաւորութիւն ընդունելու ,
հապա սպասաւորութիւն ընելու , և իր կեանքը
շատերուն համար փրկանք մը տալու :

- 46 Ու եկան Երիքով . ու երբոր Երիքովէն կ'ելլէր
աշակերտներովը՝ և շատ բազմութիւնով , Տի-
մէոսի որդին կոյր Բարտիմէոսը ճամբուն քովը
47 նստեր էր մօտալու : Ու երբոր լսեց՝ թէ Յի-
սուս Նազովրեցին է , սկսաւ աղաղակել՝ ու ըսել .
48 Յիսուս՝ որդի՛ Դաւթի՛ ողորմէ՛ ինձի : Եւ շա-
տերը կը յանդիմանէին զանիկայ , որ լուէ . բայց
անիկայ՝ ալ աւելի կ'աղաղակէր , Որդի՛ Դաւթի՛
49 ողորմէ՛ ինձի : Եւ Յիսուս կանկ առնելով՝ ը-
սաւ որ անիկայ կանչեն . կանչեցին կոյրը՝ ու
ըսին անոր . Քաջ եղիր , ելի՛ր՝ քեզ կը կանչէ :
50 Եւ անիկայ իր հանդերձը ձգելով , ելաւ ու եկաւ
51 Յիսուսին : Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ՝ ու
անոր ըսաւ . Ի՞նչ կ'ուզես որ քեզի ընեմ . կոյրը
ըսաւ անոր . Ուրբունի՛ որ աչքերս բացուին :
52 Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Գնա՛ քու հաւատքդ
քեզ բժշկեց . և շուտ մը անոր աչքերը բացուե-
ցան , ու ճամբան Յիսուսին ետևէն կ'երթար :

ԳՂ . ԺԵ

1 Քրիստոս իշու վրայ հեծած՝ Երուսաղէմ կը մտնէ հանդեսով . 18 անգուսկ թղթին կ'անիծէ . 15 տաճարը կը մարտ . 20 կը յորդորէ իր աշակերտները որ հաստատ հա-
ւատք ունենան , և իրենց թշնամիներուն ներքին . 27 և իր ըրած բաներուն օրինակսը
ըջալը կը հաստատէ Յովհաննէսին վկայութեամբը , որ Աստուծակ խրկուած մարգ-
մէն էր .

- 1 Ու երբոր Երուսաղէմին մօտեցան՝ Բեթփազէ
ու Բեթանիա՝ դէպ 'ի Զիթենեաց լեռը , Յիսուս
2 իր աշակերտներէն երկուքը խրկեց . Եւ ըսաւ
անոնց . Գացէ՛ք ատ ձեր դիմացի դեղը . և անոր
մէջ մտնելնուդ պէս՝ պիտի գտնէք կապած ա-
ւանակ մը , որուն վրայ մարդ մը նստած չէ .
3 արձրկեցէ՛ք անիկայ՝ ու բերէ՛ք . Եւ թէ որ մէկը
ըսէ ձեզի թէ , Ետ ի՞նչ կ'ընէք , ըսէ՛ք թէ՛ Տէ-
րոջը պէտք է . և շուտ մը հոս պիտի խրկէ զա-
4 նիկայ : Գացին՝ և գտան աւանակը դուրսը
փողոցին մէջ դրանը քով կապած , ու արձրկե-
5 ցին զանիկայ : Եւ հոն կայնողներէն ոմանք ը-

- պիտի մատնուի քահանայապետներուն ու դր-
պիրներուն , և զանիկայ մահուան պիտի դա-
տապարտեն , ու զանիկայ հեթանոսներուն պի-
34 տի մատնեն . Եւ զանիկայ ծաղը պիտի ընեն ու
ծեծեն , և անոր վրայ պիտի թքեն , ու զանի-
կայ մեռցընեն . ու երբորդ օրը յարութիւն պի-
տի առնէ :
- 35 Եւ անոր քովը գացին Յակոբոս ու Յովհան-
նէս՝ Օքթեդէոսի որդիքը , ու ըսին . Անրդա-
պետ՝ կ'ուզենք որ Կիւսի ինչ որ խնդրենք , մեզի
36 ընես : Եւն ալ ըսաւ անոնց . Ի՞նչ կ'ուզէք , որ
37 ձեզի ընեմ : Ու անոնք ըսին իրեն . Շնորհէ
մեզի որ նստինք՝ Կիւսի մէկը աջ կողմը , և մէկալը՝
38 ձախ կողմը քու փառացդ մէջ : Եւ Յիսուս
ըսաւ անոնց . Չէք գիտեր՝ ինչ կը խնդրէք .
կրնա՞ք խմել ան գաւաթը՝ որ ես կը խմեմ , և ան
մկրտութիւնովը մկրտուի՞ որով ես կը մկրտուիմ :
- 39 Եւ անոնք ըսին իրեն , Արճանք . ու Յիսուս ը-
սաւ անոնց . Եւն գաւաթը որ ես կը խմեմ՝ պիտի
խմէք , և ան մկրտութիւնովը որ ես կը մկրտ-
40 տուիմ՝ պիտի մկրտուիք . Իայց իմ աջ կողմս
ու ձախ կողմս նստիլը՝ իմն չէ տալը . հապա
41 որոնց որ պատրաստուած է : Ու երբոր Կիւս
տասը աշակերտներ լսեցին , սկսան Յակոբոսին ու
42 Յովհաննեսին նեղանալ : Իսկ Յիսուս իրեն
կանչեց զանոնք՝ ու ըսաւ անոնց . Գիտէք որ
ազգաց իշխան սեպուածները կը տիրեն անոնց ,
43 և անոնց մեծամեծները կ'իշխեն անոնց . Իայց
ձեր մէջը անանկ պիտի չըլլայ . հապա ձեզմէ ո՞վ
որ մեծ ըլլայ կ'ուզէ , անիկայ ձեր սպասաւորը
44 ըլլայ . Ու ձեզմէ ո՞վ որ առաջին ըլլայ կ'ուզէ ,
45 անիկայ ամենուն ծառայ ըլլայ : Բանդի Արդին
մարդոյ ալ չեկաւ սպասաւորութիւն ընդունելու ,
հապա սպասաւորութիւն ընելու , և իր կեանքը
շատերուն համար փրկանք մը տալու :

- 46 Ու եկան Երիքով . ու երբոր Երիքովէն կ'ելլէր աշակերտներովը՝ և շատ բազմութիւնով , Տիմէոսի որդին կոյր Բարտիմէոսը ճամբուն քովը
- 47 նստեր էր մօւրալու : Ու երբոր լսեց՝ թէ Յիսուս Նազովրեցին է , սկսաւ աղաղակել՝ ու ըսել .
- 48 Յիսուս՝ որդի Դաւթի՝ ողորմէ՛ ինձի : Եւ շատերը կը յանդիմանէին զանիկայ , որ լուէ . բայց անիկայ՝ ալ աւելի կ'աղաղակէր , Որդի Դաւթի՝
- 49 ողորմէ՛ ինձի : Եւ Յիսուս կանկ առնելով՝ ըսաւ որ անիկայ կանչեն . կանչեցին կոյրը՝ ու ըսին անոր . Բա՛ջ եղիւր , ելի՛ր՝ քեզ կը կանչէ :
- 50 Եւ անիկայ իր հանդերձը ձգելով , ելաւ ու եկաւ
- 51 Յիսուսին : Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ՝ ու անոր ըսաւ . Ի՞նչ կ'ուզես որ քեզի ընեմ . կոյրը ըսաւ անոր . Ու՛րբունի՛ որ աչքերս բացուին :
- 52 Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Գնա՛ քու հաւատքդ քեզ բժշկեց . և շուտ մը անոր աչքերը բացուեցան , ու ճամբան Յիսուսին ետևէն կ'երթար :

ԳԼ . ԺԸ

1 Գրեալս իշու վրայ հեծած՝ Երուսաղէմ կը մտնէ հանգեսով . 18 անգուսղ թզնին կ'անիէ . 15 տաճարը կը մարտէ . 20 կը յորգորէ իր աշակերտները որ հաստատ հաւատք ունենան , և իրենց թշնամիներուն ներքին . 27 և իր ըրած բաներուն օրինաւոր ըլլալը կը հաստատէ Յովհաննէոսի վկայութեամբը , որ Աստուծակ իրկուած մարդ էր :

- 1 Ու երբոր Երուսաղէմին մօտեցան՝ Բեթփազէ ու Բեթանիա՝ դէպ 'ի Ձիթենեաց լեռը , Յիսուս
- 2 իր աշակերտներէն երկուքը խրկեց . Եւ ըսաւ անոնց . Գացէ՛ք ատ ձեր գիմացի դեղը . և անոր մէջ մտնելնուդ պէս՝ պիտի գտնէ՛ք կապած աւանակ մը , որուն վրայ մարդ մը նստած չէ .
- 3 արձրկեցէ՛ք անիկայ՝ ու բերէ՛ք . Եւ թէ որ մէկը ըսէ ձեզի թէ , Ետ ի՞նչ կ'ընէ՛ք , ըսէ՛ք թէ՝ Տէրոջ պէտք է . և շուտ մը հոս պիտի խրկէ զանիկայ : Գացին՝ և գտան աւանակը դուրսը փողոցին մէջ դրանը քով կապած , ու արձրկեցին զանիկայ : Եւ հոն կայնողներէն ոմանք ը-

- սին անոնց . Ի՞նչ կ'ընէք որ կ'արձրկէք առ
 6 աւանակը : Եւ անոնք ըսին անոնց ինչպէս որ
 Յիսուս պատուիրեր էր . ու իրենց թող տուին :
- 7 Եւ աւանակը Յիսուսին բերին , ու անոր վրայ
 իրենց հանդերձները դրին , ու նստաւ անոր վը-
 8 ռայ : Եւ շատերը իրենց հանդերձները ճամբուն
 վրայ փռեցին , և ուրիշները ծառերէն ճիւղեր կը
 9 կտրէին , ու ճամբուն վրայ կը տարածէին : Եւ
 առջևէն ու ետևէն գացողները կ'աղաղակէին ու
 կ'ըսէին . Ովսաննա . Օրհնեալ է ան որ Տէրոջը
 10 անունովը կու գայ . Օրհնեալ է մեր Դաւիթ
 հօրը թագաւորութիւնը որ կու գայ . Ովսաննա
 'ի բարձունս :
- 11 Եւ Յիսուս մտաւ Երուսաղէմ՝ ու տաճարը ,
 և չորս կողմը ամէն բաները աչքէ անցուց . և
 արդէն ժամանակը իրիկուն ըլլալով՝ Իեթանիա
 ելաւ տասուերկուքին հետ մէկտեղ :
- 12 Ու հետևեալ օրը՝ երբոր Իեթանիայէն կ'ել-
 13 լէին , անօթեցաւ . Եւ հեռուանց տերևալից
 թղենի մը տեսնելով՝ եկաւ որ գուցէ անոր վրայ
 բան մը գտնէ . ու երբոր անոր քովը գնաց ,
 տերևներէն 'ի զատ բան մը չգտաւ . ինչու որ
 14 դեռ թուղի ատեն չէր . Եւ պատասխան տուաւ
 ու ըսաւ անոր . Եսկէ ետև մէկը քեզմէ պտուղ
 չուտէ յաւիտեան . և իր աշակերտները լսեցին :
- 15 Ու եկան Երուսաղէմ . և Յիսուս տաճարը
 մտնելով՝ սկսաւ դուրս հանել անոնք որ տաճա-
 րին մէջ կը ծախէին ու կը գնէին . և ստակ փո-
 խողներուն սեղանները , ու աղանի ծախողնե-
 16 րուն ակթոռները կործանեց . Եւ թող չէր տար՝
 17 որ մէկը տաճարին մէջէն աման մը անցընէ : Եւ
 կը սորվեցընէր ու կ'ըսէր անոնց . Գրուած չէ՞ որ՝
 Խմ տունս աղօթքի տուն պիտի կոչուի բոլոր
 ազգերուն , բայց դուք ատիկայ աւաղակներու
 18 այր ըրիք : Եւ դպիրները ու քահանայապետ-

- ները « լսելով՝ կը փնտռէին թէ ինչպէս կորսրնցընեն զանիկայ , քանզի անկէ կը վախնային . ինչու որ բոլոր ժողովուրդը զարմացեր էր անոր
- 19 վարդապետութեանը վրայ : Ու երբոր իրիկուն եղաւ , քաղաքէն դուրս ելաւ :
- 20 Եւ առտուանց երբոր « շէ կ'անցնէին , թզենին
- 21 տեսան արմատէն չորցած : Ու Պետրոսին միտքը եկաւ՝ ու ըսաւ անոր . Ուրբի՛ ահա թզենին՝
- 22 որ անիծեցիր , չորցեր է : Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝ ըսաւ անոնց . Եստուծոյ հաւատքը
- 23 ունեցէ՛ք : Քանզի ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի . Ո՛վ որ աս լեռանը ըսէ՝ Ելի՛ր ու ծովը ինկիր , և իր սրտին մէջը չերկմտի , հապա հաւատայ թէ ինչ որ ըսէ՝ կ'ըլլայ , պիտի ըլլայ անոր՝ ինչ որ ըսէ :
- 24 Եսոր համար կ'ըսեմ՝ ձեզի . Ի՛նչ բան որ աղօթքով կը խնդրէք , հաւատացէ՛ք թէ պիտի առնէք ,
- 25 և պիտի ըլլայ ձեզի : Ու երբոր աղօթքի կը կայնիք , ներեցէ՛ք թէ որ մէկուն դէմ բան մը ունիք . որպէս զի ձեր շայրն ալ՝ որ երկինքն
- 26 է , ներէ ձեզի ձեր յանցանքները : Իսկ թէ որ գուք չէք ներեր , ձեր շայրն ալ՝ որ երկինքն է , պիտի չներէ ձեր յանցանքները :
- 27 Եւ նորէն Երուսաղէմ եկան , ու երբոր տաճարին մէջ կը պտըտէր , քահանայապետները
- 28 և դպիրները ու ծերերը անոր եկան , Ու ըսին անոր . Ի՞նչ իշխանութիւնով կ'ընես ատ բաները , և ո՞վ տուաւ քեզի ատ իշխանութիւնը , որ
- 29 ատ բաները ընես : Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոնց . Ես ալ ձեզի բան մը հարցընեմ , ու Ի՛նչ ինծի պատասխան տաք , ես ալ ձեզի պիտի ըսեմ թէ ինչ իշխանութիւնով կ'ընեմ աս
- 30 բաները : Յովհաննեսին մկրտութիւնը երկինքէն էր՝ թէ մարդոցմէ , պատասխան տուէք
- 31 ինծի : Եւ անոնք մէջերնին կը խորհէին՝ ու կ'ըսէին . Թէ որ ըսեաք՝ Երկինքէն , պիտի ըսէ .

- 32 Հապա ինչո՞ւ չհաւատացիք անոր . Իսկ թէ որ
ըսենք՝ Մարգոցմէ . ժողովուրդէն կը վախնային .
ինչու որ ամէնքը գիտէին Յովհաննէսը թէ
- 33 Ճշմարտապէս մարգարէ էր : Եւ պատասխան
տալով՝ ըսին Յիսուսին . Չենք գիտեր . և Յի-
սուս պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Ես
ալ ձեզի չեմ՝ ըսեր թէ ի՞նչ իշխանութիւնով կ'ը-
նեմ՝ աս բաները :

ԳՂ . ԺԲ

1 Գրիտոս կը նախանշէ չրէից մերժուիլը և հեթանոսաց կոչումը՝ ազգային մշակե-
րուն ձեռքը յանձնուած այգիին առակով . 18 գառաւիան կու տայ՝ կայսրին հարկ
տալու վրայով . 18 կը ցուցնէ սագուկեցւոց՝ իրենց մելորութիւնը՝ յարութիւն չեց
ըսելուն համար . 28 առաջին պատուիրանին վրայով հարցնող գաղթին ենդերը կը
լուծէ . 85 կը լրէ ան կարծիքը որ գաղթները ունէին գրիտոսի վրայով . 88 և կը պա-
տուիրէ ժողովրդաց որ զգոյշ ըլլան անոնց փառասիրութենէն և կեղծաւորութենէն :
41 Գրիտոս կը գովէ երկու լումայ տուող ազգաս որբաբնին :

- 1 Եւ սկսաւ առակներով խօսիլ անոնց հետ՝ ու
ըսել . Մէկ մարդ մը այգի տնկեց , ու անոր բո-
լորտիքը ցանգ քաշեց , և ստորահնձան փորեց ,
ու աշտարակ շինեց . և զանիկայ մշակներու
- 2 յանձնեց . ու ինքը օտար երկիր մը գնաց : Եւ
ատենին ծառայ մը խրկեց մշակներուն , որ մը-
- 3 շակներէն այգիին պտուղէն առնէ : Իսկ անոնք
բռնեցին՝ ծեծեցին զանիկայ , ու պարապ ճամ-
- 4 րեցին : Նորէն ուրիշ ծառայ մըն ալ խրկեց ա-
նոնց . և զանիկայ քարկոծելով՝ գլուխը վերա-
- 5 լորեցին , ու անարգուած ճամբեցին : Եւ գար-
ձեալ ուրիշ մը խրկեց . ու զանիկայ սպաննեցին .
և շատ ուրիշներ ալ երկէս , որոնց մէկ քանինները
- 6 ծեծեցին , ու մէկ քանինները սպաննեցին : Ուս-
տի մէկ սիրելի որգի մըն ալ ունենալով , վերջա-
պէս զանիկայ ալ խրկեց անոնց՝ ըսելով . Գո՞չ
- 7 ամչնան իմ որդիէս : Իայց ան մշակները ըսին
իրարու . Նսիկայ է ժառանգը , եկէք զանիկայ
սպաննենք , ու ժառանգութիւնը մերը ըլլայ :
- 8 Եւ բռնեցին զանիկայ՝ ու սպաննեցին , և այգիէն
- 9 գուրս հանեցին : Ուստի այգիին տէրը ի՞նչ պի-

- տի ընէ . պիտի գայ՝ ու կորսընցընէ մշակները ,
 10 և այգին ուրիշներու պիտի տայ : Եւ աս դիրը
 չէք կարդացեր թէ , Են քարը որ շնողները
 անարգեցին , անիկայ անկիւնին գլուխը եղաւ .
 11 Եսիկայ Տէրոջմէ եղաւ , և զարմանալի է մեր
 աչքերուն :
- 12 Եւ կը փնտռէին՝ թէ ինչպէս բռնեն զանիկայ ,
 բայց ժողովուրդէն վախցան . քանզի իմացան
 որ « առակը իրենց համար ըսաւ . և ձդեցին
 անիկայ ու գացին :
- 13 Եւ փարիսեցիներէն ու Հերովդեսեաններէն
 քանի մը հոգի խրկեցին անոր , որ խօսքով բռն-
 14 նեն զանիկայ : Եւ անոնք եկան՝ ու ըսին անոր .
 Վ՛արդապետ՝ գիտնէք որ ճշմարիտ ես , և մէկու
 մը համար հոգդ չէ . քանզի մարդոց երեսպաշ-
 տութիւն չես ըներ , հապա ճշմարտութեամբ
 Եստուծոյ ճամբան կը սորվեցընես . Այսրին
 տուրք տալ արժան է՝ թէ չէ . տանք՝ թէ չտանք :
- 15 Եւ Յիսուս գիտնալով անոնց կեղծաւորութիւնը՝
 ըսաւ անոնց . Ինչո՞ւ զիս կը փորձէք , բերէք
 16 ինձի մէկ դահեկան մը որ տեսնեմ : Եւ անոնք
 բերին . ու ըսաւ անոնց . Արժան է աս պատկե-
 17 րը՝ ու գիրը . և անոնք ըսին անոր . Այսրին :
 Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝ ըսաւ անոնց .
 Են որ կայսրինն է՝ կայսրին տուէք , և ան որ
 Եստուծոյն է՝ Եստուծոյ «-է+ . ու զարմացան
 անոր վրայ :
- 18 Եւ անոր քովը եկան սաղուկեցիները , որոնք
 կ'ըսեն թէ յարութիւն չկայ , և անոր հարցու-
 19 ցին ըսելով . Վ՛արդապետ՝ Մովսէս մեզի գրեց
 որ եթէ մէկուն եղբայրը մեռնի՝ ու կնիկը ձգէ ,
 և զաւակ չձգէ , անոր եղբայրը առնէ անոր կնի-
 20 կը , և իր եղբօրը զաւակ հանէ : Երդ՝ եօթը
 եղբայրներ կային . և առջինը կնիկ առաւ՝ ու մե-
 21 աւ , և զաւակ չձգեց : Ու երկրորդը առաւ

- զանիկայ՝ ու մեռաւ , և ան ալ զաւակ չձգեց .
- 22 նոյնպէս ալ երրորդը : Ու եօթն ալ զանիկայ առին , և զաւակ չձգեցին . ամենէն ետքը կնիկն
- 23 ալ մեռաւ : Ուրեմն յարութեան ատենը՝ երբոր յարութիւն առնեն , անոնցմէ որոնք կնիկը պիտի ըլլայ . ինչու որ եօթն ալ զանիկայ կնիկ
- 24 ունեցան : Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝ անոնց ըսաւ . Ետոր համար չէ՞ որ մոլորած էք , որ ոչ Գիւրքը գիտէք , և ոչ Եստուծոյ զօրութիւնը : Բանդի երբոր մեռելներէն յարութիւն առնեն , ոչ կնիկ կ'առնեն , և ոչ էրկան կը տըրուին . հապա երկինքի հրեշտակներուն պէս են :
- 26 Բայց մեռելներուն համար՝ թէ յարութիւն կ'առնեն , Մովսէսին գրքին մէջը չէք կարդացեր մորենիին վրայ , ինչպէս Եստուած անոր խօսեցաւ՝ ըսելով . Ես եմ Եբրահիմին Եստուածը , և Իսահակին Եստուածը , ու Յակոբին Եստուածը : Ենիկայ մեռելներուն Եստուածը չէ , հապա կենդանիներուն . ուրեմն դուք խիստ մոլորած էք :
- 28 Եւ դպիրներէն մէկը եկաւ , ու մտիկ կ'ընէր անոնց՝ երբոր վիճաբանութիւն կ'ընէին , որ երբոր տեսաւ թէ աղէկ պատասխան տուաւ անոնց , հարցուց անոր՝ ո՞րն է բոլոր պատուիրանքներուն առաջինը : Եւ Յիսուս պատասխանեց անոր . Բոլոր պատուիրանքներուն առաջինը « է . Լսէ՛ ո՞վ Իսրայէլ , մեր Տէր Եստուածը՝ մէկ Տէր մըն է . Եւ քու Տէր Եստուածդ սիրես քու բոլոր սրտէդ , և քու բոլոր անձէդ , ու քու բոլոր մտքէդ , և քու բոլոր զօրութենէդ . ասիկայ է առաջին պատուիրանքը : Ու երկրորդը ասոր նման՝ Բուրնկերդ սիրես քու անձիդ պէս . ասոնցմէ մեծ՝
- 32 ուրիշ պատուիրանք չկայ : Եւ դպիրը ըսաւ անոր . Եղէ՛կ՝ վարդապետ , շիտակ խօսեցար թէ

- Եստուած մէկ է , և անկէ 'ի զատ ուրիշ մը չկայ .
- 33 Եւ բոլոր սրտէ , ու բոլոր մտքէ , և բոլոր անձէ , ու բոլոր զօրութենէ անիկայ սիրելը , ու ընկերը իր անձին պէս սիրելը՝ ամէն ողջակէզներէ ու
- 34 զօհներէ աւելի է : Եւ Յիսուս տեսնելով որ անիկայ խելացութիւնով պատասխան տուաւ , ըսաւ անոր . Եստուծոյ թագաւորութենէն հեռու չես . և ալ ուրիշ մէկը չէր համարձակեր անոր քան ճշ հարցընելու :
- 35 Եւ Յիսուս երբոր տաճարին մէջ կը սորվեցընէր , պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Դպիրները ինտոր կ'ըսեն , թէ Բրիստոս Դաւիթի որդին
- 36 է . Եւ ինքը Դաւիթ Սուրբ Հոգիով կ'ըսէ . Տէրը իմ Տէրոջս ըսաւ . Նստէ իմ աջ կողմս , մինչև որ քու թշնամիներդ ոտքերուդ պատուանդան ընեմ :
- 37 Ուրեմն Դաւիթ ինքը որ զանիկայ Տէր կը կոչէ , ի՞նչպէս անիկայ անոր որդին կ'ըլլայ . և ժողովուրդէն շատերը յօժարութեամբ մտիկ կ'ընէին անոր :
- 38 Եւ իր վարդապետութեանը մէջ կ'ըսէր անոնց . Չգուշացէք դպիրներէն , որոնք կ'ուզեն փառաւոր հանդերձներով պտըտիլ , և շու
- 39 կաներուն մէջ բարևներ իջ քնարէն , Ու ժողովարաններուն մէջ առաջին ակթոռները , և ըն
- 40 թրիքներու մէջ առաջին բազմոցները : Որոնք որբւարիներուն տուները կ'ուտեն , ու հարգոյ երևնալու համար աղօթքը կ'երկընցընեն . ասոնք աւելի դատապարտութիւն պիտի ընդունին :
- 41 Եւ Յիսուս գանձանակին դիմացը նստած՝ կը նայէր թէ ինտոր ժողովուրդը գանձանակին մէջը ստակ կը ձգէ . և շատ հարուստներ շատ բան
- 42 ձգեցին : Մէկ աղքատ որբւարի մըն ալ եկաւ՝ ու երկու լումայ ձգեց , որ մէկ նաքարակիտ մը
- 43 կ'ընէ : Եւ իր աշակերտները իրեն կանչելով՝

ըսաւ անոնց . Ղշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ աս աղքատ որբւարին գանձանակը «սալ ձգողնե-
 44 րուն ամենէն աւելի ձգեց . Ինչու որ ամէնքը իրենց աւելցածէն ձգեցին , բայց ասիկայ իր չքաւորութենէն՝ ունեցածին բոլորը ձգեց՝ իր բոլոր ապրուստը :

ԳՂ . ԺԳ

1 Գրիտոս կը նախաւորէ թէ աստուծոյ գիտի կործանի . 9 թէ աստուծոսին համար հալածանքներ գիտի ըլլան . 14 թէ մեծամեծ թշուառութիւններ գիտի գան չբից վրայ . 24 և թէ ինք ինչ կերպով դատաստանի գիտի գայ : 32 Աւերջին ժամը ըսու մէկուս յայանուած չըլլալու համար՝ Գրիտոս կը գտասուիտէ արթուն կենալ ու ա. զԹՁ ընկ :

1 Աւ երբոր տաճարէն դուրս կ'ելլէր , իր աշակերտներէն մէկը ըսաւ իրեն . Ա՛նորդապետ՝ նայէ

2 ինտոր քարեր են , և ի՛նչ կերպ շէնքեր : Եւ Յիսուս պատասխան տալով ըսաւ անոր . Ար տեսնե՞ս ատ մեծ շէնքերը . քար մը քարի վրայ պիտի չմնայ՝ որ չքակուի :

3 Աւ երբոր անիկայ Ձիթենեաց լեռը տաճարին դիմացը նստեր էր , Պետրոս ու Յակոբոս և Յովհաննէս ու Լնդրէաս հարցուցին իրեն ա-
 4 ռանձին . Ըսէ՛ մեզի ե՞րբ պիտի ըլլան ատ բանե-
 րը , և ի՛նչ նշան պիտի ըլլայ՝ ատ ամէն բանե-

5 րուն կատարուելու ատենը : Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց՝ ու սկսաւ ըսել . Օգոյշ

6 կեցէք՝ չըլլայ որ մէկը ձեզ խարէ . Ինչու որ շատերը պիտի գան իմ անունովս՝ ու ըսեն , թէ Ես եմ Քրիստոսը , ու շատերը պիտի մոլորեցնեն :

7 Բայց երբոր լսէք պատերազմներ և պատերազմ-
 ներու լուրեր , մի՛ խռովեք , ինչու որ պէտք է

8 ըլլալ . բայց դեռ վերջը չէ : Ա՛սան զի ազգ ազգի վրայ պիտի ելլէ , ու թագաւորութիւն թագաւորութեան վրայ , և տեղ տեղ երկրաշար-
 Ժութիւններ պիտի ըլլան . սովեր՝ աւ խռովու-
 թիւններ ալ պիտի ըլլան . ասոնք ցաւերուն

9 սկիզբներն են : Օգուշացէ՛ք ձեր անձերուն ,

- քանզի ձեզ ատենաներու պիտի մատնեն , ու ժողովարաններուն մէջ ձեզ պիտի ծեծեն , և իմ անունն համար կուսակալներու ու թագաւորներու առջև պիտի կենաք՝ անոնց վկայութիւն ըլլալու համար . Եւ առաջ պէտք է որ աւետարանը նր քարոզուի բոլոր ազգերուն : Բայց երբոր ձեզ մատնելու տանին , առաջուց հող մի՛ ընէք և մի՛ մտածէք թէ ինչ պիտի խօսիք . հապաւան ժամուն ինչ որ ձեզի տրուի , անիկայ խօսեցէք . ինչու որ չէ թէ դուք էք որ կը խօսիք :
- 12 հապաւան շողին Սուրբ : Ու եղբայր՝ եղբայրը մահուան պիտի մատնէ , և հայրը՝ որդին . և որդիք էլ ծնողացը վրայ պիտի ելեն՝ ու մեռցնեն զանոնք : Եւ իմ անուանս համար ամենուն ատելի պիտի ըլլաք . բայց ո՞վ որ մինչև
- 14 վերջը համբերէ , անիկայ պիտի ապրի : Ու երբոր տեսնէք աւերմունքին պղծութիւնը՝ որ Դանիէլ մարգարէին ձեռքովը ըսուած է , թէ արժան չեղած տեղը կը կենայ . (ո՞վ որ կարգայ թող հասկընայ .) ան ատենը շրէաստանի մէջ
- 15 եղողները՝ լեռները թող փախչին . Եւ ան որ տանիքին վրայ է՝ թող տուն չիջնէ , ու չմտնէ
- 16 իր տունէն բան մը առնելու . Եւ ան որ արտին մէջն է՝ թող ետ չդառնայ իր հանդերձը առնելու :
- 17 Բայց վայ ան օրերը յղի եղողներուն ու ծիծառներուն : Եւ աղօթք ըրէք՝ որ ձեր փախչիլը ձեզ համար չըլլայ . Բանզի ան օրերը անանկ նեղութիւն պիտի ըլլայ , որուն նմանը Աստուծոյ ստեղծած արարածոց սկիզբէն մինչև հիմա
- 20 եղած չէ , ոչ ալ պիտի ըլլայ : Եւ թէ որ Տէրը ան օրերը չկարճեցնէր , բնաւ մէկ մարմին մը պիտի չապրէր . բայց ընտրեալներուն համար՝
- 21 որոնք ընտրեց , ան օրերը կարճեցուց : Եւ ան ատենը թէ որ մէկը ձեզի ըսէ , Ահա հոս է Բարեպաշտը՝ կամ ահա հոն , մի՛ հաւատաք . Ինչու

- որ սուտ քրիստոսներ և սուտ մարգարէներ պիտի ելնեն , ու նշաններ և հրաշքներ պիտի ցուցնեն , որ եթէ կարելի էր՝ ընտրեալներն ալ մոռնայ :
- 23 լորցրնեն : Իսկ դուք զգոյշ կեցէք , ահա առաջուց ըսի ձեզի ամէնը :
- 24 Բայց ան օրերը ան նեղութենէն ետև՝ արեգակը պիտի խաւարի , ու լուսինը իր լոյսը պիտի չտայ . Եւ աստղերը երկինքէն պիտի թափթըփին , ու երկնից մէջի գորութիւնները պիտի շարժին : Եւ ան ատենը պիտի տեսնեն Որդին մարդոյ ամպերու մէջ եկած , մեծ գորութիւնով
- 27 ու փառքով : Եւ ան ատենը իր հրեշտակները պիտի խրկէ , ու իր ընտրեալները պիտի ժողկէ չորս հովերէն՝ երկրի ծայրէն մինչև երկինքի
- 28 ծայրը : Թողնիէն առակ մը սորվեցէք . որ երբ անոր ոստերը կը կակուղնան , ու տերևները կը ցցուին , գիտէք թէ ամառը մօտ է : Նոյնպէս ալ դուք երբոր աս բաները եղած տեսնէք , գիտցէք որ մօտ է դռներուն քովը : Ղշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ աս ազգը պիտի չանցնի , մինչև
- 31 որ աս ամէն բաները ըլլան : Երկինքը ու երկիրը պիտի անցնին , բայց իմ խօսքերս բնաւ պիտի չանցնին : Իսկ ան օրուան ու ժամուն համար՝ մէկը չգիտեր , ոչ երկինքի մէջ եղող հրեշտակները , և ոչ Որդին , հօսպա միայն Հայրը :
- 33 Օգոյշ կեցէք , արթուն մնացէք , և աղօթք ըսէք . ինչու որ չէք գիտեր ատենը երբ է . Ինչպէս օտար երկիր գացող մարդ մը իր տունը կը թողու , ու իր ծառաներուն իշխանութիւն կուտայ , և ամէն մէկուն իր գործը . ու դռնադռանին կ'ապրսպրէ որ արթուն կենայ . Արեմն արթուն կեցէք . ինչու որ չէք գիտեր թէ երբ կուգայ տանուտէրը , իրիկունը՝ թէ կէս գիշերին՝
- 38 թէ հաւախօտին՝ և թէ առտուանց . Չըլլայ որ յանկարծակի գայ՝ ու ձեզ քունի մէջ գանէ :

37 Եւ թնչ որ կ'ըսեմ՝ ձեզի, ամենունն կ'ըսեմ. Արթուն կեցէք :

ԳԼ. ԺԴ

1 Հրէից գաւառնաւթիւնք Բրիտանիոյ գէտ : 8 Կին մը անոր զինու զայ կը թափէ շէշ մը պատուական եղ : 10 Յուզան իր Յէրը կը ծախէ ստեղծ : 18 Բրիտան կը ծանուցանէ թէ իր աշակերտներն մէկը զնկը պիտի մտնեն : 20 Զանազն գաւառնաւթիւնքն և ուսուցիչն ետն, Բրիտան հազարաւթեան խորհուրդը կը սահմանէ . 26 կը նախանշուի իր բոլոր աշակերտներուն զուգիւր, և Պետրոսի սերացու թիւնք : 43 Յուզա հազարաւթիւնք կը մտնէ զԲրիտան : 46 Բրիտան գաւառնաւթիւնք մէկ կը բռնուի, 55 սուս զաններն կ'ամբարտանաւի, և ամբարշտ զճառք կը զատապարտուի Հրէից աստեղծն : 65 Հրէացի անարգանք կը շարժարեն զԲրիտան : 66 Պետրոս իրիչ անգամ կ'ուրանայ իր Յէրը :

1 Եւ երկու օրէն ետև զատիկ ու բաղարջակերք էր . և քահանայապետները ու դպիրները կը փնտռէին թէ ինչպէս նենգութեամբ բռնեն զա-
2 նիկայ՝ ու մեռցընեն : Բայց կ'ըսէին թէ, Ո՛չ սոսնիս մէջ, որ ժողովուրդին մէջ խռովութիւն չըլլայ :

3 Ու երբոր ինքը Բեթանիա էր բորոտ Սիմոնին տունը սեղան նստած, կնիկ մը եկաւ՝ որ շիշ մը պատուական սուղ նարդոսի եղ ունէր ; և կոտ-
4 երց ան շիշը՝ ու անոր զլիտուն վրայ թափեց : Եւ կային ոմանք որ կը գոհուարէին ու կ'ըսէին . Ինչ

5 չո՞ւ համար եղաւ ատ եղին կորուստը . Քանզի ատ եղը իրեք հարիւր դահեկանէն աւելի կրնար ծախուիլ ու անքատներուն տրուիլ . և սաստիկ

6 կը յանդիմանէին զանիկայ : Բայց Յիսուս ըսաւ . Թո՛ղ տուէք ատոր . ինչո՞ւ անհանգիստ կ'ընէք ատիկայ . բարի գործ մը գործեց ինծի :

7 Ինչո՞ւ որ աղքատները ամէն ատեն ձեր հետը ունիք, ու երբոր ուզէք՝ կրնաք անոնց բարիք

8 բնել . բայց զիս ամէն ատեն չունիք : Ատիկայ ինչ որ ունէր՝ ըրաւ . առաջուց իմ մարմինս օծեց՝

9 իմ թաղմանս համար . Ղշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, թէ բոլոր աշխարհի մէջ՝ ուր որ աս աւետարանս քարոզուի, ատոր ըրածն ալ պիտի խօսուի՝ իրեն յիշատակ ըլլալու համար :

- 10 Եւ Յուդա Խակարիովտացին տասուերկուքէն մէկը՝ գնաց քահանայապետներուն , որ զանի-
- 11 կայ մատնէ անոնց : Ընոնք ալ լսելով՝ ուրախացան , ու իրեն ստակ տալ խոստացան . և կը փնտռէր՝ թէ ինչպէս պատեհու թիւնով մը մատնէ զանիկայ :
- 12 Եւ բազարջակերաց առջի օրը՝ որ զատիկը կը մորթէին , անոր աշակերտները ըսին իրեն . Ո՛ր կ'ուզես երթանք պատրաստենք՝ որ զատիկը ու-
- 13 տես : Եւ իր աշակերտներէն երկուքը խրկեց , ու ըսաւ անոնց . Գացէք քաղաքը , ու ձեզի մարդ մը պիտի պատահի , որ --ին է-- ջուրի
- 14 սափոր մը կը տանի . գացէք անոր ետեւէն . Եւ ո՛ր որ մտնէ , տանը տիրոջը ըսէք . Այարդապետը կ'ըսէ . Ո՛ր է օթեանը՝ որ հոն աշակերտ-
- 15 ներուս հետ մէկտեղ զատիկը ուտեմ : Ըն ալ ձեզի զարդարուած -- պատրաստ մեծ վերնատուն մը պիտի ցուցընէ . հոն պատրաստեցէք
- 16 մեզի : Եւ իր աշակերտները գացին , ու քաղաքը մտան , և ինչպէս որ իրենց ըսաւ՝ --յապէս-- գտան . և զատիկը պատրաստեցին :
- 17 Ու երբոր իրիկուն եղաւ՝ տասուերկուքին հետ
- 18 մէկտեղ եկաւ : Ու երբոր սեղան նստան՝ և կ'ուտէին , ըսաւ Յիսուս . Ղշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ ձեզմէ մէկը որ հիւս իմ հետս կ'ուտէ , զիս պի-
- 19 տի մատնէ : Եւ անոնք սկսան տրտմիլ , ու մէկիկ մէկիկ ըսել անոր : Միթէ էս եմ , և ուրիշ մը՝
- 20 Միթէ էս եմ : Ընիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Ըտ տասուերկուքէդ մէկը՝ որ ին-
- 21 ծի հետ էր յետոյ պնակը խօթեց : Յիրաւի Որդին մարդոյ կ'երթայ՝ ինչպէս որ գրուած է իրեն համար . բայց վնայ ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը Որդին մարդոյ կը մատնուի . աղէկ էր ան մարդուն որ ծնած չըլար :
- 22 Եւ քանի որ անոնք կ'ուտէին , Յիսուս հաց

- առաւ՝ օրհնեց ու կտրեց , և տուաւ անոնց՝ ու
 23 ըսաւ . Եւէք , աս է իմ մարմինս : Եւ գաւա-
 թը առաւ՝ գոհացաւ , ու տուաւ անոնց . և ա-
 24 մէնքն ալ խմեցին անկէ : Ու ըսաւ անոնց . Ե-
 սիկայ է իմ արիւնս նոր ուխտի , որ շատերու
 25 համար կը թափուի : Ղշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի .
 ասկէ ետև որթին բերքէն բնաւ պիտի չխմեմ
 մինչև ան օրը՝ երբոր անիկայ նոր խմեմ Եստու-
 ծոյ թագաւորութեանը մէջ :
 26 Եւ օրհնութիւն մը երգելէն ետև՝ Ձիթենեաց
 27 լեռը ելան : Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց . Եմէնքդ
 ալ աս գիշեր իմ վրայովս պիտի գայթակղեք .
 ինչու որ գրուած է թէ՛ Հովիւը պիտի զարնեմ ,
 28 ու ոչխարները պիտի ցրուին : Բայց յարու-
 թիւն առնելէս ետև՝ ձեզմէ առաջ Գալիլեա պի-
 29 տի երթամ : Իսկ Պետրոս ըսաւ անոր . Թէ-
 պէտ ամէնքն ալ գայթակղին , բայց չէ թէ ես :
 30 Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Ղշմարիտ կ'ըսեմ քե-
 զի , որ դուն ալ աս գիշեր դեռ հաւը երկու ան-
 գամ չխօսած , իրեք անգամ զիս պիտի ուրա-
 31 նաս : Բայց Պետրոս աւելի կը պնդէր՝ ու կ'ըսէր .
 Թէև քեզի հետ մեռնիլ պէտք ըլլայ ինձի , բը-
 նաւ քեզ պիտի չուրանամ . նոյնպէս կ'ըսէին
 ամէնքն ալ :
 32 Եկան ան տեղը՝ որուն անունը Գեթսեմանի
 էր , ու ըսաւ իր աշակերտներուն . Հոս նստե-
 33 ցէք՝ մինչև որ ես աղօթք ընեմ : Եւ իր հետը
 առնելով Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յովհաննէ-
 34 սը , սկսաւ խոսովիլ և վշտանալ : Են ատենը ըսաւ
 անոնց . Իմ անձս մեռնելու չափ տրտում է .
 35 հոս կեցէք՝ և արթնուն մնացէք : Ու քիչ մը
 առաջ երթալով , էր էրէն ինչ գետինը ինկաւ , և
 աղօթք ըրաւ , որ եթէ կարելի է՝ ան ժամը իր-
 36 մէ անցնի : Եւ ըսաւ . Եբրան Հայր , ամէն բան
 քեզի հնարաւոր է , աս գաւաթը ինձմէ ան-

- 37 ցուր . բայց չէ թէ ինչպէս որ ես կ'ուզեմ , հա-
 պա ինչպէս որ դուն կ'ուզես : Եւ եկաւ՝ ու զանոնք
 քնացած գտաւ , և ըսաւ Պետրոսին . Սիմոն՝
 կը քնաննա . չկրցար ժամ մը արթուն կենալ :
 38 Արթուն կեցէք՝ և աղօթք ըրէք , որ փորձու-
 թեան մէջ չմտնէք . հոգին յօժար է , բայց
 39 մարմինը տկար : Եւ նորէն գնաց աղօթք ըրաւ ,
 40 նոյն խօսքը ըսելով : Եւ դարձաւ՝ ու զանոնք
 նորէն քնացած գտաւ . ինչու որ աչքերնին ծան-
 րացած էր , և չէին գիտեր թէ ինչ պատասխան
 41 տան անոր : Երրորդ անգամ ալ եկաւ , ու ը-
 սաւ անոնց . Եսկէ ետե քնացէք՝ ու հանգչե-
 ցէք . բաւական է , ժամը հասաւ . ահա Արդին
 մարդոյ մեղաւորներուն ձեռքը կը մատնուի :
 42 Ելէք երթանք , ահա մօտեցաւ անիկայ՝ որ զիս
 պիտի մատնէ :
 43 Եւ դեռ անիկայ «» որ կը խօսէր , իսկոյն Յու-
 դան՝ տասուերկուքէն մէկը եկաւ , և իր հետը
 քահանայապետներուն և դպիրներուն ու ծերե-
 րուն կողմէն շատ բազմութիւն՝ սուրերով ու բի-
 44 բերով : Եւ զանիկայ մատնողը անոնց նշան մը
 տուեր էր՝ ըսելով . Ո՛վ որ ես համբուրեմ՝ ան է ,
 բռնեցէք անիկայ՝ և զգուշութեամբ տարէք :
 45 Ու անիկայ գալով շուտ մը մօտեցաւ անոր՝ և ը-
 սաւ , Ռահբի՝ Ռահբի , ու համբուրեց զանիկայ :
 46 Եւ անոնք իրենց ձեռքերը անոր վրայ ձգեցին՝
 47 ու բռնեցին զանիկայ : Եւ քովը կայնողներէն
 մէկը սուրը քաշեց՝ ու զարկաւ քահանայապե-
 տին ծառային , ու անոր ականջը մէկդի հանեց :
 48 Եւ Աիսուս պատասխան տալով ըսաւ անոնց .
 Իբր թէ աւազակի՛ վրայ ելաք՝ սուրերով ու բի-
 49 բերով զիս բռնելու . Եմէն օր ձեր քովն էի , ու
 տաճարին մէջ կը սորվեցընէի , և զիս չբռնե-
 50 ցիք . բայց որպէս զի գիրքերը կատարուին : Ե՛ս
 ատենը բոլոր «» թողուցին զանիկայ ու

- 51 փախան : Եւ մէկ երիտասարդ մը անոր ետեւէն
կ'երթար՝ մերկ հարկէն վրայ կտաւ մը առած . ու
- 52 երիտասարդները զանիկայ բռնեցին . Են ալ
կտաւը թողուց՝ ու մերկ փախաւ անոնցմէ :
- 53 Եւ տարին Յիսուսը քահանայապետին . ու
անոր քովը ժողովուեցան բոլոր քահանայապետ-
- 54 ները , և ծերերը ու դպիրները : Եւ Պետրոս
հետուանց անոր ետեւէն զնաց մինչև ներսը քա-
- 55 հանայապետին գաւթիթը , և սպասաւորներուն
հետ նստաւ , ու վառած կրակին քովք կը տաք-
- 56 նար : Իսկ քահանայապետները ու բոլոր ժո-
ղովքը Յիսուսի դէմ վկայութիւն կը փնտռէին
- 57 որ զանիկայ մեռցընեն , և չէին գտներ . Ինչու
որ շատերը սուտ վկայութիւն կը վկայէին անոր
- 58 դէմ , ու վկայութիւնները երբեք համաձայն
չէին : Եւ ոմանք ելան սուտ վկայութիւն կ'ը-
- 59 նէին անոր դէմ՝ ու կ'ըսէին , Թէ մենք լսեցինք
ատկէ՝ որ կ'ըսէր . Ես ատ ձեռագործ տաճարը
- 60 պիտի քակեմ , և իրեք օրուան մէջ ուրիշ մը
պիտի շինեմ առանց ձեռագործի : Բայց անանկ
- 61 ալ իրենց վկայութիւնը համաձայն չէր : Եւ
քահանայապետը մէջտեղը ուղք ելելով , հար-
- 62 ցուց Յիսուսին՝ ու ըսաւ . Պատասխան մը չե՞ս
տար . ի՞նչ կը վկայեն ասոնք քեզի դէմ : Բայց
- 63 անիկայ լուռ կը կենար , և պատասխան մը չէր
տար . քահանայապետը նորէն՝ կը հարցընէր
անոր՝ ու կ'ըսէր . Դմն ես Բրիստոսը՝ օրհնեալ
- 64 Երմիայի որդին : Եւ Յիսուս ըսաւ , Ես եմ .
ու պիտի տեսնէք որդին մարդոյ Չօրութեան
աջ կողմը նստած , ու երկնից ամպերովը եկած :
- 65 Եւ քահանայապետը իր հանդերձները պատ-
ռեց՝ ու ըսաւ . Ել ի՞նչ պէտք է մեզի վկաներ :
- 66 Եւ հայհոյութիւնը լսեցիք . ձեզի ի՞նչպէս
կ'երևնայ . և ամէնքը դատապարտեցին զանի-
կայ՝ թէ մահապարտ է :

- 65 Եւ ոմանք սկսան թքնել անոր , ու երեսը
ծածկել , և բռունցով ծեծել ու ըսել . Մարգա-
րէացիք . ու սպասաւորները ապտակ կը զար-
նէին անոր :
- 66 Եւ Պետրոս վարը գաւիթն էր , ու քահանա-
67 յապետին աղախիններէն մէկը եկաւ , Ու տես-
նելով Պետրոսը որ կը տաքնար , նայեցաւ անոր՝
ու ըսաւ . Դուն ալ Յիսուս Նազովթեցիին հետն
68 էիր : Բայց անիկայ ուրացաւ՝ ու ըսաւ . Չեմ
գիտեր և չեմ հասկընար՝ թէ դուն ինչ կը խո-
սիս . ու երբոր դուրս ելաւ՝ գաւիթին բռնաւ առ-
69 ջը , հաւը խօսեցաւ : Եւ աղախինը նորէն տե-
սաւ զանիկայ , ու սկսաւ բոլորտիքը կայնողնե-
70 րուն ըսել թէ , Ես ալ անոնցմէ է . Եւ անիկայ
նորէն ուրացաւ : Ու քիչ մը ատենէն ետքը՝
նորէն բոլորտիքը կայնողները ըսին Պետրոսին .
Յիրաւի դու ալ անոնցմէ ես . ինչու որ Գալի-
լեացի ես , և քու զրուցուածքդ ալ նման է անոնց :
- 71 Բայց անիկայ սկսաւ անիծել ու երգում ընել՝
ըսելով թէ , Ես ան մարդը չեմ ճանչնար , որուն
72 համար դուք կ'ըսէք : Եւ իսկոյն երկրորդ ան-
գամ հաւը խօսեցաւ . ու Պետրոս միտքը բերաւ
ան խօսքը՝ որ Յիսուս իրեն ըսեր էր թէ , Դեռ
հաւը երկու անգամ չխօսած՝ դուն իրեք ան-
գամ պիտի ուրանաս զիս . ու սկսաւ լալ :

ԳԼ . ԺԵ

1 Յիսուս կազուած կը տարուի Պիզատոսին առջև՝ և կ'ամբաստանուի : 15 Պիզատոս
ժողովուրդին մեծ ազադակին նայելով՝ մարգարան Բարաբան կ'արձակէ , և Յիսու-
սը մեռք կու տայ որ խաչուի : 17 Փուշերէ պտակ մը կը դնեն Յիսուսի գլուխը . 19
անոր երեսը կը թքեն և զանիկայ ծագը կ'ընեն . 27 խաչը կը հանեն երկու չորագործ-
ներուն միջուկը . 29 Հրէայք սաստիկ նախատինքներ կու տան անոր . 39 բայց հա-
րիւրագետը կը խոստովանի թէ անիկայ Աստուծոյ որդին է : 43 Յովնէի պատուով
կը թաղէ զՅիսուս :

1 Եւ առտուանց շուտ մը քահանայապետները
ծերերուն ու դպիրներուն հետ՝ և բոլոր ժողովքն
ալ խորհուրդ ըրին , Յիսուսը կապեցին՝ ու տա-

- 2 րին մատնեցին Պիղատոսին : Եւ Պիղատոս հար-
ցուց անոր՝ «... Դո՞ւն ես շրէից թագաւո-
րը . անիկայ ալ պատասխան տալով ըսաւ անոր .
- 3 Դուն կ'ըսես : Եւ քահանայապետները շատ
4 ամբաստանութիւն կ'ընէին անոր վրայով : Ու
Պիղատոս նորէն հարցուց անոր՝ ըսելով . Պա-
տասխան մը չե՞ս տար . նայէ՛ որչափ քեզի դէմ
5 կը վկայեն : Եւ Յիսուս տակաւին պատասխան
մը չտուաւ , մինչև որ Պիղատոս զարմացաւ :
- 6 Բայց տօնին ատենը կապուած մը կ'արձակէր
7 անոնց , որը որ իրենք ուզէին : Եւ Դէլ կար
որուն անունը Բարաբրա էր , խռովարարներուն
հետը կապուած , որոնք խռովութեան ատենը
8 մարդասպանութիւն բերէին : Եւ ժողովուր-
դը աղաղակելով՝ սկսաւ խնդրել « ընէ՛ ինչպէս որ
9 միշտ կ'ընէր իրենց : Եւ Պիղատոս անոնց պա-
տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Ա՛նուզէ՛ք որ շրէից
10 թագաւորը արձակեմ ձեզի : Բանզի դիտէր
որ քահանայապետները նախանձի համար մատ-
11 ներ էին զանիկայ : Բայց քահանայապետները
ժողովուրդը գրգռեցին « Ի՞նչ է յաւատ Բարաբ-
12 բան իրենց արձակել : Նորէն Պիղատոս պա-
տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . շապա շրէ-
ից թագաւոր ըսածնիդ ի՞նչ կ'ուզէք որ ընեմ :
13 Եւ անոնք նորէն կ'աղաղակէին , Խա՛չը հանէ ա-
14 տիկայ : Պիղատոս ըսաւ անոնց . Բայց ի՞նչ չար
գործ բրած է ատիկայ . և անոնք՝ ալ աւելի կ'ա-
15 ղաղակէին՝ « Է՛լէ՛ն . Խա՛չը հանէ ատիկայ : Եւ
Պիղատոս ժողովուրդը գոհ ընել ուզելով՝ Բա-
րաբրան արձակեց անոնց , ու Յիսուսը ծեծելով՝
ձեռք տուաւ որ խաչուի :
- 16 Եւ զինուորները ներս տարին զանիկայ գաւի-
թը՝ այսինքն պալատը . և բոլոր գունդը մէկտեղ
17 կանչեցին . Ու հազցուցին անոր ծիրանիներ , և
18 փշեղէն պսակ հիւսելով՝ անոր ԳՂՄԻԻ դրին . Ու

- սկսան բարև տալ անոր՝ — Է՛լ. Ողջոյն քեզ՝ շը-
- 19 րէից թագաւոր : Եւ անոր գլուխը եզէգով կը
ծեծէին , ու կը թքնէին անոր , և ծնկան վրայ
- 20 գալով՝ երկրպագութիւն կ'ընէին անոր : Ու
երբոր ծաղթ բրին զանիկայ , ծիրանինները վը-
րայէն հանեցին , և իր հանդերձները հազցու-
ցին անոր , ու զուրս հանեցին զանիկայ՝ որ խա-
չը հանեն :
- 21 Եւ Սիմոն Աբերենացին՝ Եղէքսանդրոսին և
Ռուփոսին հայրը , որ անկէ կ'անցնէր արտէն
եկած , պահակ բռնեցին որ անոր խաչը վերցը-
22 նէ : Ու տարին անիկայ Գողգոթա Է՛նտե-
23 ղը , (որ կը թարգմանուի՝ Գանկի տեղ .) Եւ
անոր զմուստով խառնած գինի տուին՝ որ խմէ ,
24 բայց ինքը չառաւ . Ու խաչը հանեցին զանիկայ .
և անոր հանդերձները բաժնեցին , անոնց վրայ
25 վիճակ ձգելով՝ թէ ո՞վ ինչ պիտի առնէ : Ժամը
26 իրեքն էր , ու խաչը հանեցին անիկայ : Եւ անոր
յանցանքի գիրը գրուած էր , Է՛ շըրէից թա-
27 գաւորն է : Ու անոր հետ երկու աւազակ խաչը
հանեցին . մէկը անոր աջ կողմէն , ու մէկը ձախ
28 կողմէն : Եւ կատարուեցաւ ան գիրը՝ որ կ'ըսէ ,
29 թէ Ենօրէններուն հետ սեպուեցաւ : Եւ անոնք
որ կ'անցնէին՝ կը հայհոյէին անոր , գլուխին
կը շարժէին՝ ու կ'ըսէին . Եւնոյ որ տաճարը կը
քակէիր , և իրեք օրուան մէջ կը շինէիր .
30 Ինքզինքդ ազատէ , ու իջի՛ր ատ խաչէդ :
31 Նոյնպէս ալ քահանայապետները դպիրներուն
հետ իրենց մէջը ծաղը ընելով կ'ըսէին . Ուրիշ
32 ները ազատեց , ինքզինքը չկրնար ազատել : Եւ
Քրիստոսը Խարայէլի թագաւորը՝ թող հիմա
խաչէն վնք իջնէ , որ տեսնենք ու հաւատանք .
և իր հետը խաչը ելլողները կը նախատէին զա-
նիկայ :
- 33 Ու վեցերորդ ժամը հասածին պէս , բոլոր

- երկրին վրայ խաւար եղաւ մինչև իններորդ ժա-
 34 մը : Եւ իններորդ ժամուն՝ Յիսուս մեծ ձայ-
 նով աղաղակեց , ու ըսաւ . Լչօի Լչօի՛ լամա սա-
 բաբթանի . որ կը թարգմանուի , Լստուած իմ՝
 35 Լստուած իմ , ինչո՞ւ զեա թողուցիր : Եւ քո-
 վը կայնողներէն ոմանք երբոր լսեցին՝ կ'ըսէին
 36 թէ , Եղեան կը կանչէ : Ու մէկը վազեց սպունդ
 մը քացախով լեցուց , ու եղէգի մը անցընելով՝
 տուաւ անոր որ խմէ , և ըսաւ . Թո՞ղ տուր տես-
 նենք՝ թէ Եղեան կու գայ ասիկայ վար իջե-
 ցընելու :
- 37 Եւ Յիսուս մեծ ձայն մը հանեց , ու հոգի
 38 տուաւ : Ու տաճարին վարագոյրը երկուքի
 39 պատուեցաւ վերէն ՚ի վար : Եւ հարիւրապետը
 որ անոր գիմացը կեցեր էր , տեսնելով որ այս-
 պէս աղաղակելով հոգի տուաւ , ըսաւ . Յիրաւի
 40 Որդի Լստուծոյ էր աս մարդը : Անիկներ ալ
 կային՝ որ հեռուանց կը նայէին . որոնց մէջն էր
 Մարիամ Մագդաղենացին , և պզտիկ Յակո-
 բոսին ու Յովսէսին մայրը՝ Մարիամ , և Սողով-
 41 մէ . որոնք՝ երբոր Յիսուս Վաղիլեա էր , իր ետե-
 ւէն կ'երթային , և իրեն սպասաւորութիւն կ'ը-
 նէին . և ուրիշ շատ կնիկներ ալ՝ որ իր հետը
 Երուսաղէմ ելեր էին :
- 42 Ու երբոր իրեկուն եղաւ , ա՛ն օրը ուրբաթ՝ այս-
 43 ինքն շաբաթին առջի օրը ընալով , Յովսէփ
 Երիմաթացի երևելի խորհրդական մը՝ որ ինքն
 ալ Լստուծոյ թագաւորութեանը կը սպասէր ,
 եկաւ՝ ու համարձակութիւն ընելով՝ Պիղատոսին
 քօվը մտաւ , և Յիսուսին մարմինը խնդրեց :
 44 Ու Պիղատոս զարմացաւ՝ որ արդէն մեռած ըլ-
 լայ , և հարիւրապետը իրեն կանչելով՝ հարցուց
 45 անոր թէ՛ Շէտ ատեն է որ մեռաւ : Ու երբոր
 46 սեփին շնորհեց : Եւ Յովսէփ կտաւ գնեց , ու զա-

նիկայ վար իջեցրնելով՝ կտաւովը փաթթեց , ու դրաւ գերեզմանի մը մէջ՝ որ քարէ փորուած էր .
 47 և քար մը գլտորցուց գերեզմանին դուռը : Իսկ Մարիամ Մագդաղենացին , ու Յովսէփին Տայրէ Մարիամ տեսան ան տեղը , ուր որ դրուեցաւ :

ԳՂ . Ժ.Օ

1 Հրեշտակ մը Բրիտանի յարութիւն առնելը կ'աւետէ իրէք կիիկներու : 9 Բրիտան կ'երևնայ Մարիամ Մագդաղենացիին , 12 որտեղ զայցոյ երկու աշակերտներուն , 14 ետք առաքեալներուն , 15 որոք կը իրկէ աւետարանը քարոզելու : 19 Բրիտան երկիւր կը համբաւանայ :

- 1 Ու երբոր շարաթը անցաւ , Մարիամ Մագդաղենացին՝ և Յակոբոսին Տայրէ Մարիամ՝ և Սողովմէ խունկեր ծախու առին , որ զան օժեն
- 2 անիկայ : Եւ մէկշարթի առտուանց շատ կանուխ՝ արևը որ կը ծագէր՝ եկան գերեզմանը ,
- 3 Ու իրարու կ'ըսէին . Քարը ո՞վ պիտի գլտորցը-
- 4 նէ մեզի գերեզմանին դռնէն . (Ու նայեցան տեսան որ քարը գլտորցուած էր .) Ինչու որ շատ
- 5 մեծ էր : Եւ ներս գերեզմանը մտնելով՝ երիտասարդ մը տեսան որ աջ կողմը նստեր էր ճերմակ
- 6 պատմուճան հագած , ու զարհուրեցան : Եւ անիկայ ըսաւ անոնց . Մի՞ զարհուրիք . Յիսուս Նազովրեցին կը փնտռէք , որ խաչուեցաւ . անիկայ յարութիւն առաւ , հոս չէ . ահա ան
- 7 տեղը՝ ուր որ գրին զանիկայ : Իայց զացէք՝ ըսէք անոր աշակերտներուն և Պետրոսին , թէ «հա՛ ձեզմէ առաջ Գալիլեա կ'երթայ , հոն պիտի
- 8 տեսնէք անիկայ՝ ինտոր որ ձեզի ըսաւ : Եւ անոնք գողով ու ապշութեամբ բռնուած՝ ելան ու փախան գերեզմանէն . և մէկու մը բան չըսին , քանզի կը վախնային :
- 9 Յետո՛ւ մէկշարթի առտուանց յարութիւն առած՝ առաջ Մարիամ Մագդաղենացիին երևցաւ , որ անկէ ետքը գլ հաներ էր : Ինիկայ գնաց անոնց պատմեց՝ որոնք անոր հետն էին ,
- 11 երբոր սուգ կ'ընէին ու կու լային : Իսկ անոնք

երբոր լսեցին թէ կենդանի է՝ և թէ իրեն երեցաւ , չհաւատացին :

12 Եւսքը ուրիշ կերպարանքով երեցաւ անոնցմէ

13 երկուքին՝ որ քալելով արտը կ'երթային : Եւ անոնք զացին ուրիշներուն պատմեցին . ու անոնց ալ չհաւատացին :

14 Ա՛րջը՝ տասնումէկին երեցաւ , երբոր սեղան նստած էին , ու երեսնին զարկաւ իրենց անհաւատութիւնը և սրտերնուն կարծրութիւնը , վասն զի որոնց որ ինքը երեցաւ մեռելներէն յարութիւն առած , իրենք չհաւատացին :

15 Եւ ըսաւ անոնց . Գացէ՛ք բոլոր աշխարհ , ու աւետարանը քարոզեցէ՛ք բոլոր ստեղծուածնե-

16 բուն : Ե՛ն որ հաւատայ՝ ու մկրտուի , պիտի փրկուի , և ան որ չհաւատայ , պիտի դատա-

17 պարտուի : Եւ անոնք որ կը հաւատան , աս նշանները անոնց հետ պիտի երթան . Ի՛մ անունովս դուք պիտի հանեն , նոր լեզուներ պիտի

18 խօսին . Չե՞ռքերնին օձեր պիտի բռնեն . և թէ որ մահառիթ դէռ մը խմեն , իրենց պիտի չվնասէ . հիւանդներու վրայ ձեռք պիտի դնեն . ու անոնք պիտի առողջանան :

19 Երդ՝ Տէրը անոնց հետ խօսելէն ետքը երկինքը համբարձաւ , ու Եստուծոյ աջ կողմը նստաւ :

20 Եւ անոնք ելան՝ ու ամէն տեղ կը քարոզէին . և Տէրը առջ գործակից էր , ու խօսքը կը հաստատէր ան նշաններով՝ որ անոնց հետը կ'երթային :

ԱՒԵՏԵՐԸՆ ԸՍՏ ԳՆՈՒԿԵՍՈՒ

ԳՆՈՒԽ Ը

1 Ղուկասու առնորոսին յառաջագանութիւնը : 5 Եղբարեթիւն , 26 ու կցս Մարիամն յղութիւնը : 39 Եղբարեթիւն և Մարիամն մարգարէութիւնը Գրեառով վրայով : 57 Յովհաննէս մկրտիւն ծնունդը և թլփահութիւնը : 67 Ջարարիայի մարգարէութիւնը Գրեառասին , 76 և Յովհաննէսին վրայով :

- 1 Արողհետեւ շատերը մեր մէջը հաստատա գիտցուած բաներուն վրայով ելած պատմութիւնը
- 2 կարգի դնելու ձեռք զարկին . Ինչպէս որ սկիզբէն աչքով տեսնողները և խօսքին սպասաւոր
- 3 եղողները աւանդեցին մեզի . Եւ այ՛ որ սկիզբէն ան ամէն բաներուն ճշդութեամբ տեղեկացեր էի , յարմար դատեցի կարգաւ գրել քեզի՝ ո՛վ և պատուական Թէօփիլոս . Ար սորված բաներուդ ստուգութիւնը իմանաս :
- 5 Հրէաստանի շերովդէս թագաւորին օրերը՝ Մքիայի դասակարգութենէն Ջարարիոս անունով քահանայ մը կար . ու անոր կնիկը Մհարոնի աղջիկներէն էր , և անոր անունը Եղիսաբեթ :
- 6 Աւ երկուքն ալ Մատուծոյ առջևը արդար էին , և Տէրոջը բողոք պատուիրաններուն ու իրաւունքներուն մէջ անարատութեամբ կը քայէին : Եւ զաւակ չունէին , ինչու որ Եղիսաբեթ ամուլ էր . ու երկուքն ալ օրերնին անցուցած էին :
- 8 Աւ երբոր անիկայ իր դասակարգութեան օրերը հասնելուն՝ քահանայական պաշտօնը կը կատարէր Մատուծոյ առջևը , Քահանայութեան սովորութեանը պէս՝ իրեն ինկաւ որ Տէրոջը
- 10 տաճարը մտնէ խնկարկութիւն ընէ : Եւ ժո-

- զողովորդին բոլոր բազմութիւնը դուրսը ազօթ-
 11 քի կայներ էին խունկին ատենը : Ու երևցաւ
 անոր՝ Տէրոջը հրեշտակը , որ կայներ էր խունկի
 12 սեղանին աջ կողմը : Եւ Օւաքարիա երբոր տե-
 սաւ՝ շփոթեցաւ , ու անոր վրայ վախ մը ինկաւ :
 13 Եւ հրեշտակը ըսաւ անոր . Մի վախճար՝ Օւա-
 քարիա , ինչու որ քու ազօթքդ լսուեցաւ , և
 քու կինդ Լոդեսարեթ քեզի որդի մը պիտի ծը-
 14 նանի , ու անոր անունը Յովհաննէս դնես : Եւ
 քեզի ուրախութիւն ու ցնծութիւն պիտի ըլլայ ,
 և շատերը անոր ծնանելուն վրայ պիտի ուրա-
 15 խանան . Ինչու որ Տէրոջը առջևը մեծ պիտի
 ըլլայ , և գինի ու օղի պիտի չխմէ . և դեռ իր
 մօրը որովայնէն Սուրբ Հոգիով պիտի լեցուի .
 16 Ու Իօրայէլի որդւոցմէ շատերը իրենց Տէր Ըս-
 17 տաւծոյն պիտի դարձնէ : Եւ ինքը անոր առ-
 ջևէն պիտի գայ Լոդեսային հոգիով ու զօրու-
 թիւնով , հայրերուն սիրտերը որդւոցը վրայ
 դարձնելու , և անհնազանդները՝ արդարնե-
 րուն իմաստութեանը , որ Տէրոջը բարեկարգ
 18 ժողովուրդ մը պատրաստէ : Եւ Օւաքարիա
 ըսաւ հրեշտակին . Ինչով գիտնամ աս բանը .
 որովհետեւ ես ծեր եմ , ու իմ՝ կինս իր օրերը
 19 անցուցած է : Եւ հրեշտակը պատասխան տա-
 լով՝ ըսաւ անոր . Ես եմ՝ Գաբրիէլը՝ որ Ըստու-
 ծոյ առջևը կը կայնիմ , ու խրկուեցայ քեզի տա-
 20 լու : Եւ ահա համը պիտի ըլլաս դուն , ու պի-
 տի չկրնաս խօսիլ մինչև ան օրը՝ որ աս բաները
 ըլլան . քանզի չհաւատացիր իմ խօսքերուս ,
 21 որոնք իրենց ատենին պիտի կատարուին : Ու
 ժողովուրդը Օւաքարիային կը սպասէր , և կը
 զարմանային անոր տաճարին մէջ ուշանալուն
 22 վրայ : Ու երբոր դուրս ելաւ , չէր կրնար խօսիլ
 անոնց հետ : և իմացան որ տաճարին մէջ տե-

- սիւք մը տեսած է . ու ինքը նշանով կը խօսէր
 23 անոնց հետ , և համբ կը կենար : Ու եղաւ որ
 երբ անոր պաշտօնին օրերը լմընցան , իր տունը
 24 գնաց : Եւ ան օրերէն ետքը անոր կինը Եղի-
 սարեթ յղացաւ , ու հինգ ամիս ինքզինքը կը
 25 պահէր , և կ'ըսէր . Եյսպէս ըրաւ ինձի Տէրը
 ... օրերս , որ է՛ ինչ ... նայեցաւ նախատիպս մար-
 դոց մէջէն վերցընելու :
- 26 Ու վեցերորդ ամսուն մէջ Գարրիէլ հրեշտակը
 Եստուծոմէ խրկուեցաւ Գալիլեայի մէկ քաղաքը՝
 27 որուն անունը Նազարէթ էր , Սէկ կոյսի մը՝
 մարդու մը նշանաւած , որուն անունը Յովսէփ
 էր՝ Գաւիթի տունէն . և ան կոյսին անունը Մա-
 28 րիամ էր : Ու հրեշտակը անոր գաղով՝ ըսաւ .
 Ողջոյն քեզ՝ ո՞վ շնորհընկալ է՞ . Տէրը քու
 29 հետդ է . գուն կանանց մէջ օրհնեալ ես : Եւ
 անիկայ տեսնելով՝ անոր խօսքին վրայ շփոթե-
 ցաւ , ու ինքնիրեն կը մտածէր՝ թէ ինչպէս բան
 30 պիտի ըլլայ աս ողջոյնը : Եւ հրեշտակը անոր
 ըսաւ . Մի՛ վախնար՝ Մարիամ , ինչու որ Ես-
 31 տուծոմէ շնորհք գտար . Եւ ահա պիտի յղա-
 նաս , ու որդի պիտի ծնանիս , և անոր անունը
 32 Յիսուս պիտի դնես : Ընիկայ մեծ պիտի ըլլայ ,
 ու Բարձրելոյն Արդին պիտի ըսուի , և Տէր Ես-
 տուած պիտի տայ անոր՝ իր հօրը Դաւիթին ա-
 թոռ . ու Յակոբին տանը վրայ յաւիտեան պի-
 33 տի թագաւորէ . Եւ անոր թագաւորութիւնը
 34 վերջ պիտի չունենայ : Ու Մարիամ ըսաւ հրեշ-
 տակին . Ի՞նչպէս պիտի ըլլայ ատ բանը , որով-
 35 հետեւ ես էրիկ մարդ չեմ գիտեր : Եւ հրեշտա-
 կը պատասխան տալով՝ ըսաւ անոր : Ըողին
 Սուրբ պիտի գայ քեզի , ու Բարձրելոյն զօրու-
 թիւնը քու վրադ հովանի պիտի ըլլայ . ուստի
 ան քեզմէ ծնանելու սուրբը՝ Եստուծոյ Արդի
 36 պիտի ըսուի : Եւ ահա քու ազգականդ Եղի-

- արեթ՝ անիկայ ալ իր պառուկթեան ատենը
 արու զաւակով մը յղի է . ու ասիկայ ան ամուլ
 37 բտուածին վեցերորդ ամիսն է . Ինչու որ Եստու-
 ծոյ քովը բնաւ մէկ բան մը անհնարին չլլար :
 38 Եւ Մարիամ ըսաւ . Եհն է՝ Տէրոջը աղախինն
 է , քու ըսածիդ պէս թող ըլլայ ինծի . ու հրեշ-
 տակը անոր քովէն գնաց :
 39 Են օրերը ելաւ Մարիամ՝ ու արտորնօք լեռ-
 40 նակողմը Յուզայի հի քաղաքը գնաց : Եւ մտաւ
 Օւաքարիային տունը , ու Եղիսարեթին բարև
 41 տուաւ : Եւ եղաւ որ երբ լսեց Եղիսարեթ Մա-
 րիամին բարևը , մանուկը անոր որովայնին մէջը
 խաղաց , ու Եղիսարեթ Սուրբ Հոգիով լեցուե-
 42 ցաւ . Եւ բարձր ձայնով մը կանչեց՝ ու ըսաւ .
 (Օրհնեալ ես դուն կանանց մէջ , և օրհնեալ է
 43 քու որովայնիդ պառուղը : Եւ աս ինծի մուկից
 44 եղաւ , որ իմ Տէրոջս մայրը ինծի գայ . Ասան
 զի աս հնար քու բարևիդ ձայնը ականջիս
 եղաւ , մանուկը որովայնիս մէջը խաղաց ուրա-
 45 խուկնէն : Եւ երանի անոր՝ որ հաւատացեր
 է թէ պիտի կատարուի ան բաները՝ որ Տէրոջմէ
 46 ըսուեցաւ իրեն : Եւ Մարիամ ըսաւ . Իմ անձօ
 47 կը մեծցընէ Տէրը . Եւ իմ հոգիս ուրախացաւ
 48 իմ Փրկիչ Եստուծոցս : Ինչու որ իր աղախի-
 նին խոնարհութեանը նայեցաւ . քանզի աս
 49 աի տան : Ասան զի Հօրը ինծի մեծամեծ բա-
 50 ներ ըրաւ . ու անոր անունը սուրբ է : Եւ անոր
 ողորմութիւնը իրմէն վախցողներուն վրայ է
 51 ազգէ ազգ : Իբ բազուկովը զօրութիւն ցուցուց .
 ցիրոցան ըրաւ ամբարտաւանները՝ իրենց սր-
 52 տին խորհուրդովը : Օտրաւորները էրն , ամոռ-
 ներէն իջեցուց , ու խոնարհները բարձրացուց :
 53 Ենօթիները բարիքներով լեցուց , և հարուստ-
 54 ները ստատալ ճամբեց : (Օգնութիւն ըրաւ իր

- Իսրայէլ ծառային՝ եւ ողորմութիւնը միտք բերե-
- 55 լով . Ինչպէս որ ինքը խօսեցաւ մեր հայրերուն՝
 Եբրահիմին ու անոր սերունդին յաւիտեան :
- 56 Եւ Մարիամ անոր քովը իրէք ամիսի չափ կե-
 ցաւ , ու իր տունը դարձաւ :
- 57 Ու Եղիսաբեթին ծնանելու ժամանակը լեցուե-
- 58 ցաւ , ու որդի մը ծնաւ : Եւ լսեցին անոնք որ
 անոր բոլորտիքը կը բնակէին՝ ու անոր ազգա-
 կանները , որ Տէրը անոր վրայ իր մեծ ողորմու-
 թիւնը ցուցուց . և անոր հետ կ'ուրախանային :
- 59 Ու եղաւ որ ութերորդ օրը տղան թիփատելու
 եկան . և զանիկայ իր հօրը անունովը Չաքա-
- 60 րիա կը կոչէին : Իսկ անոր մայրը պատասխան
 տուաւ՝ ու ըսաւ . Չէ , հապա Յովհաննէս պի-
- 61 տի կոչուի : Եւ անոր ըսին թէ՛ Քու ազգա-
 կաններուդ մէջ մէկը չկայ՝ որ աս անունով կո-
- 62 չուի : Եւք կ'ընէին անոր հօրը՝ թէ ինչ առնու-
 63 կ'ուզէ որ անիկայ կոչուի : Եւ ալ տախտակ մը
 64 անունը . ու ամէնքը զարմացան : Եւ իսկոյն
 բացուեցաւ անոր բերանը ու անոր լեզուն , և կը
 65 խօսէր՝ ու կ'օրհնէր զՆստուած : Եւ վախ մը
 ինկաւ ան ամենուն վրայ՝ որոնք անոնց բոլորտի-
 քը կը բնակէին . ու աս ամէն բաները Հրէաս-
- 66 տանի բոլոր լեռնակողմը կը զօուցուէր : Եւ ա-
 մէն լսողները իրենց սիրտերուն մէջը դրին , ու
 կ'ըսէին . Երդեօք աս տղան ինչ պիտի ըլլայ .
 ու Տէրոջը ձեռքը անոր հետն էր :
- 67 Եւ անոր հայրը Չաքարիան Սուրբ Հոգիով
- 68 լեցուած՝ մարգարէացաւ ու ըսաւ . Օրհնեալ
 ըլլայ Իսրայէլի Տէր Նստուածը , որ այցելու-
 թեան ելաւ , և իր ժողովուրդին փրկութեան
- 69 ըրաւ . Ու մեզի փրկութեան եղջիւր մը հանց
- 70 իր Դաւիթ ծառային տունէն . (Ինչպէս որ
 սուրբերուն բերնովը խօսեցաւ , որոնք աշխարհի

- սկիզբէն 'ի վեր անոր մարդարէներն էին .)
- 71 Փրկութիւն մեր թշնամիներէն , և բոլոր մեզ
72 ատողներուն ձեռքէն . Ողորմութիւն ընելու
մեր հայրերուն վրայ , և իր սուրբ ուխտը միտք
73 բերելու , (Ան երդումը՝ որ մեր հօրը Աբրահա-
74 մին ըրաւ ,) մեզի տալու , Որ մեր թշնամիներուն
ձեռքէն ազատուելով՝ առանց վախի զա-
75 նիկայ պաշտենք , Արբութիւնով ու արգարու-
թիւնով անոր առջևը՝ մեր կենաց բոլոր օրերուն
76 մէջ : Եւ դուն ո՞վ մանուկ՝ Բարձրելոյն մարգա-
րէն պիտի կոչուիս . ինչու որ Տէրոջը երեսին
առջևէն պիտի երթաս՝ անոր ճամբաները պատ-
77 ըաստելու , Անոր ժողովուրդին գիտցնելու էրէն
փրկութիւնը՝ իրենց մեղքերուն թողութիւնո-
78 վը , Մեր Աստուծոյն գթած ողորմութեանը
համար՝ որով Եւագող աբեգալը վերէն մեզի այցե-
79 լութեան եկաւ , Խաւարի և մահուան ստուերի
մէջ նստողներուն լոյս տալու , — մեր ոտքերը
խաղաղութեան ճամբուն մէջ շիտկելու :
- 80 Եւ տղան կը մեծնար ու կը զօրանար հոգիով ,
և անապատներուն մէջն էր մինչև ան օրը՝ որ
ինքը Իսրայէլին երևցաւ :

ԳՂ . Բ

1՝ Օգոստոս կայսրը կը հրամայէ աշխարհագիր ընել իր բոլոր տէրութեանը մէջ : 6 Քը-
րիստոսի ծնունդը : 8 Հրեշտակ մը աւետիս կու տայ հովիւներուն : 18 Երկնային
զարոյ բազմութիւնը կ'օրհնէ զԱստուած՝ Քրիստոսի ծննդեանը համար : 21 Քրի-
ստոս կը թրջառուի , 22 տաճարը կը ասրուի : 28 Սիւսն և Աննա կը մարդարեանս
Քրիստոսի վրայով : 40 Քրիստոս կը զարգանայ իմաստութեամբ , 46 տաճարին մէջ
Հրեից վարդապետներուն հարցմունքներ կ'ընէ , 51 և իր ծնողացը հազանք կը մայ :

- 1 Ու եղաւ որ ան օրերը Օգոստոս կայսրէն հը-
2 ըաման ելաւ՝ որ բոլոր աշխարհ գրուի : (Ես
առջի աշխարհագիրը եղաւ Աիւրենոսին Սիւ-
րիայի վրայ կուսակալութիւն ըրած ատենը :)
- 3 Եւ ամէնքը կ'երթային աշխարհագիրը մտնելու՝
4 ամէն մէկը իր քաղաքին մէջ : Յովսէփ ալ
5 Գալիլեայէն Նազարէթ քաղաքէն ելաւ դէպ 'ի

Հրէաստան Դաւիթի քաղաքը՝ որ Բեթլէհէմ
 4 կ'ըսուի , (ինքը Դաւիթի տունէն ու ազգա-
 5 տոհմէն ըլլալուն համար ,) Աշխարհագիրը մըտ-
 նելու Մարիամին հետ մէկտեղ , որ ան իր նշա-
 6 նածն էր , և յղի էր : Ու եղաւ որ երբ անոնք հոն
 7 էին , անոր ծնանելու օրերը լեցուեցան . Եւ իր
 անդրանիկ որդին ծնաւ , ու խանձարուրով
 փաթթեց , և զանիկայ մսուրին մէջը պառ-
 կեցուց . ինչու որ իջևանին մէջ իրենց տեղ չը-
 կար :

- 8 Եւ ան տեղը հովիւներ կային դաշտի մէջ կե-
 9 ցած , որոնք իրենց հօտերուն գիշերուան պահ-
 10 պանութիւնը կ'ընէին : Եւ ահա Տէրոջը հրեշ-
 տակը անոնց վրայ իջաւ , ու Տէրոջը փառքը ա-
 նոնց բոլորտիքը ծագեցաւ . ու խիստ շատ վախ-
 11 ցան : Եւ հրեշտակը ըսաւ անոնց . Մի վախ-
 նաք , ինչու որ ահա ես ձեզի մեծ ուրախութեան
 12 ըլլայ . Այսին ձեզի մասը Փրկիչ մը ծնաւ
 Դաւիթի քաղաքին մէջ , որ ինքը Օծեալ Տէր
 13 է : Եւ աս ձեզի նշան մը ըսաւ . մանուկ մը պի-
 տի գտնէք խանձարուրով փաթթած , — մսուրի
 14 մէջ պառկած : Եւ իսկոյն ան հրեշտակին հետը
 երկնային զօրքերու բազմութիւն մը եղաւ , ո-
 15 թոնք զՆստուած կ'օրհնէին՝ ու կ'ըսէին . Եւրեւ
 բարձրութեանը մէջ Նստուծոյ փառք , ու երկ-
 րիս վրայ խաղաղութիւն , մարդոց մէջ հաճու-
 16 թիւն : Ու եղաւ որ երբ հրեշտակները անոնցմէ
 երկինքը վերցան , հովիւները իրարու ըսին . Ե-
 կէք մինչև Բեթլէհէմ երթանք , ու տեսնենք՝
 17 Ի՞նչ է աս եղած բանը , որն որ Տէրը մեզի ցու-
 ցուց : Ու եկան արտորնօք , և գտան Մարիա-
 մը ու Յովակիբ և մսուրին մէջ պառկած մա-
 նուկը : Ու երբոր տեսան , իմացուցին ան խօս-
 քին վճայով , որ աս մանուկին համար իրենց

- 18 զըուցուեցաւ : Եւ ամէնքը որ կը լսէին , կը
 զարմանային ան բաներուն վրայ , որ հովիւները
 19 իրենց կը զըուցէին : Բայց Մարիամ աւ ամէն
 բաները կը պահէր , ու իր սրտին մէջը կը մտա-
 20 ծէր : Եւ հովիւները դարձան , կը փառաւորե-
 ին ու կ'օրհնէին զՆստուած ան ամէն բաներուն
 համար՝ որ լսեցին ու տեսան , ինտոր որ իրենց
 զըուցուած էր :
- 21 Ու երբոր ութ օրերը լման եղան անիկայ թըլ-
 փատելու , անոր անունը Յիսուս դրուեցաւ , որ
 հրեշտակէն կոչուած էր՝ գեռ ինքը յօջ որովայ-
 նին մէջ չյղացած :
- 22 Ու Մովսէսին օրէնքին համեմատ՝ երբոր ա-
 նոնց մաքրութեան օրերը լմընցաւ , Երուսաղէմ
 23 տարին զանիկայ Տէրոջը առջևը հանելու , (Ինչ-
 պէս որ գրուած է Տէրոջը օրէնքին մէջ թէ , Ե-
 մէն արու որ արգանդ կը բանայ , Տէրոջը սուրբ
 24 ըսուի ,) Ու Տէրոջը օրէնքին մէջ ըսուածին պէս՝
 ընծայ տալու գոյգ մը տատրակ կամ աղանիի
 25 երկու ձագ : Եւ ահա Երուսաղէմի մէջ մարդ
 մը կար , որուն անունը Սիմէօն էր . ու ան մար-
 դը արդար ու աստուածավախ էր , և Խարայէլի
 միսթարութեանը կը սպասէր . ու Սուրբ Հոգին
 26 անոր վրայ էր : Եւ անոր յայտնուած էր Սուրբ
 Հոգիէն՝ թէ մահ պիտի չտեսնէ , մինչև որ Տէ-
 27 րոջը Օծեալը տեսնէ : Եւ հոգիով տաճարը
 եկաւ . ու երբոր ծնողքը բերին Յիսուս մանուկը՝
 որ օրէնքին սովորութեանը պէս անոր վրայ ը-
 28 նեն , Ինքն ալ զանիկայ իր գիրկը առաւ , և օրհ-
 29 նեց զՆստուած՝ ու ըսաւ . Եւ հիմա ով Տէր՝ ար-
 ձակեա քու ծառայ խազազութիւնով քու խօս-
 30 քիդ համեմատ . Ա՛սան զի իմ աչքերս տեսան
 31 քու փրկութիւնդ , Որ բոլոր ժողովուրդներուն
 32 առջևը պատրաստեցիր . Եւ յս մը հեթանոսնե-
 րը լուսաւորելու , և փառք քու Խարայէլ ժողո-

- 33 վուրդիդ : Եւ Յովսէփ ու անոր մայրը զարմացած էին ան բաներուն վրայ , որ անոր համար կը
- 34 խօսուէին : Ու Սիմէօն օրհնեց զանոնք , և անոր մօրը Մարիամին ըսաւ . Եհնա աս մանուկը Խորայէլի մէջ շատ մարդոց իյնալուն ու ելլելուն համար , ու հակառակութեան նպատակ չէ ըսու-
- 35 համար կեցած է . (Եւ քու սրտէդ ալ թուր մը պիտի անցնի ,) որ ասանկ շատ սրտերէն խորհուրդները յայտնուին :
- 36 Եւ հոն էր Եհնա մարգարէն Փանուելի աղջիկը՝ Եսերի ցեղէն . ասիկայ իր օրերը շատ անցուցած էր՝ էրկանը հետ եօթը տարի կենալով իր կուսութեանը ժամանակէն , Եւ որբւարի էր գրեթէ ութսունուչորս տարուան . որ տաճարէն չէր զատուեր , հապա ծովով և աղօթքով Եւստոյ
- 38 ծառայութիւն կ'ընէր գիշեր ու ցորեկ : Եւ ասիկայ նոյն ժամուն եկաւ , ու Տէրոջը գոհութիւն կու տար , ու անոր վրայով կը խօսէր ան ամենուն , որոնք Երուսաղեմի մէջ փրկութեան կը սպասէին :
- 39 Ու երբոր ամէն բան կատարեցին Տէրոջը օրէնքին համեմատ , նորէն Գալիլեա գարձան՝ իրենց
- 40 Նազարէթ քաղաքը : Եւ մանուկը կը մեծնար ու հոգիով կը զօրանար՝ իմաստութեամբ լեցուած , ու Եստուծոյ շնորհքը անոր վրայ էր :
- 41 Եւ անոր ծնողքը ամէն տարի զատկի տօնին
- 42 Երուսաղէմ կ'երթային : Ու երբոր անիկայ տասուերկու տարեկան եղաւ , տօնին սովորութեանը
- 43 նը պէս երբոր անոնք Երուսաղէմ ելան , Եւ ան օրերը որ լմընցուցին՝ ու նորէն ետ դարձան , (Եստու մանուկը Երուսաղէմ մնաց . և Յովսէփ
- 44 ու անոր մայրը չէին գիտեր . Հապա կարծելով թէ անիկայ ճամբորդներուն հետն է , մէկ օրուան ճամբայ գացին , ու կը փնտռէին զանիկայ ինչ ազգականներուն և ճանչտրներուն

- 45 մէջը : Ու երբոր չգտան , նորէն Երուսաղէմ
 46 դարձան՝ անիկայ փնտռելու : Ու եղաւ որ իրէք
 օրէն եպքը տաճարին մէջը գտան զանիկայ , որ
 վարդապետներուն հետ նստեր էր , անոնց մտիկ
 47 կ'ընէր , ու անոնց բառեր կը հարցընէր : Եւ ամէն
 անոր ականջ դնողները կը զարմանային անոր
 իմաստութեանը ու պատասխաններուն վրայ :
 48 Ու երբոր տեսան անիկայ , ապշած մնացին . և
 անոր մայրը ըսաւ անոր . Որդեակ՝ ինչո՞ւ համար
 մեզի այդպէս ըրիր . ահա քու հայրդ ու ես՝
 49 խիստ վշտացած քեզ կը փնտռէիք : Եւ ըսաւ
 անոնց . Օխ ինչո՞ւ կը փնտռէիք , չէիք գիտեր
 50 թէ ինձի պէտք է որ իմ Հօրս քով ըլլամ : Եւ
 անոնք չհասկըցան ան խօսքը՝ որ իրենց զրու-
 51 ցեց : Եւ իջաւ անոնց հետ՝ ու գնաց Նազարէթ ,
 և անոնց հնազանդ էր . բայց անոր մայրը աս
 ամէն խօսքերը իր սրտին մէջ կը պահէր :
 52 Եւ Յիսուս կը զարգանար իմաստութիւնով ու
 հասակով , և Մատուծմէ ու մարդոցմէ շնորհք
 գործելով :

ԳՂ . Գ

1 Յովհաննէսին քարոզութիւնը և մկրտութիւնը . 15 անոր վերջութիւնը գրիտառի հա-
 մար : 20 Հերովդէս կը բանտարկէ Յովհաննէս : 21 գրիտառս կը մկրտուի , ու եր-
 կիտէն վերջութիւն կ'ըլլայ իրեն համար : 28 Յիսուսի տարիքը , և անոր ազգաբա-
 նութիւնը Յովհաննէսին փնջի Աշամ ելլելով :

- 1 Տիրերիոս կայսրին թագաւորութեանը տաս-
 նուհինգերորդ տարին՝ Պոնտացի Պիղատոսին
 Հրէաստանի վրայ կռուակալութիւն ըրած ատե-
 նը , ու Հերովդէսին՝ Գալիլեացոց վրայ չորրոր-
 դապետութեան ատենը , և անոր եղբօրը Փիլիպ-
 պոսին՝ Իսուրացոց և Տրաքոնացոց երկրին
 վրայ չորրորդապետութեան ատենը , և Նիւսա-
 նիայի Արիլինացոց վրայ չորրորդապետութեան
 2 ատենը , Եւ Մենայի ու Այսիափայի քահանայա-
 պետութեան ատենը՝ Մատուծոյ խօսքը եղաւ
 Օպքարիայի որդւոյն Յովհաննէսին վրայ՝ ա-

- 3 նապատին մէջ : Ու անիկայ եկաւ Յորդանանու բոլոր կողմերը , և ապաշխարութեան մկրտութիւն կը քարոզէր մեղաց թողութեան համար .
- 4 Ինչպէս որ Եսայի մարգարէին խօսքերուն գրքին մէջ գրուած է՝ ըսելով . Ենապատի մէջ կանչողին ձայնը , Տէրոջը ճամբան պատրաստե՛ցէք , անոր շաւիղները շտկեցէք . Եմէն ձոր պիտի լեցուի , և ամէն լեռ ու բլուր պիտի ցածնայ , և ծուր պիտի շտկուի , ու խորտուբորտ տեղերը հարթ ճամբաներ պիտի ըլլան . Եւ ամէն մարմին Եստուծոյ փրկութիւնը պիտի տեսնէ :
- 7 Ու իրմէն մկրտուելու ելող ժողովուրդներուն ըսաւ . Իժերո՛ւ ծնունդներ՝ ո՛վ իմացուց ձեզի
- 8 գալու բարկութենէն փախչիլ : Ուրեմն ապաշխարութեան արժանաւոր պտուղներ բերէք , և մի՛ սկսիք ձեր ներսի դին ըսել թէ , Մենք մեզի հայր՝ Եբրահամը ունինք , քանզի կ'ըսեմ՝ ձեզի , որ Եստուած կարող է աս քարերէս Եբրահամին
- 9 որդիներ հանելու : Եւ հիմա կացինը ծառերուն արմատին քովը կը դրուի . ուստի ամէն ծառ որ բարի պտուղ չբերեր , կը կտրուի ու կրակը կը
- 10 ձգուի : Եւ ժողովուրդները կը հարցընէին իրեն՝
- 11 ու կ'ըսէին . Ուրեմն ի՞նչ ընենք : Պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Ո՛վ որ երկու հանդերձ ունի , թող Բէշ չունեցողի՛ն տայ . և ո՛վ որ կերակուր
- 12 կուր ունի , նոյնպէս ընէ : Մաքսաւորներ ալ եկան մկրտուելու , ու ըսին անոր . Վարդապետ՝
- 13 մենք ի՞նչ ընենք : Են ալ ըսաւ անոնց . Չեզի
- 14 հրամայուածէն աւելի բան չպահանջէք : Օխնուորներն ալ կը հարցընէին անոր՝ ու կ'ըսէին . Եւ մենք ի՞նչ ընենք . ըսաւ անոնց . Մէկը մի՛ հարստահարէք , և Բէշ չունեցողի՛ն տայ , զրպարտութիւն մի՛ ընէք , ու ձեր թոշակովը բաւականացէք :
- 15 Երբոր ժողովուրդը կը սպասէր , և ամէնքը

- իրենց սրտերուն մէջ կը մտածէին Յովհաննէսին համար՝ թէ մն է արդեօք Քրիստոսը , Յովհաննէս պատասխան տուաւ ամենուն՝ ու ը-
- 16 սաւ . Ես ձեզ ջրով կը մկրտեմ . բայց ինծմէ աւելի զօրաւորը կու գայ , որ ես անոր կօշիկներուն կապերը քակելու արժանի չեմ . անիկայ ձեզ պիտի մկրտէ Հոգւով Սրբով և կրակով .
- 17 Որուն հեծանոցը իր ձեռքն է , և իր կալը պիտի մաքրէ , ու ցորենը իր ամբարը պիտի ժողվէ , և
- 18 յարդը չմարելու կրակով պիտի այրէ : Ուրիշ շատ բաներ ալ կը քարոզէր՝ ժողովուրդը յորդորելով :
- 19 Բայց Հերովդէս չորրորդապետը անկէ յանդիմանուելով իր եղբօրը կնկանը Հերովդիային համար , և բոլոր չարութիւններուն համար՝
- 20 որ Հերովդէս գործեց , Են ամենուն վրայ աս ալ աւելցուց , որ Յովհաննէսը բանտի մէջ գոցեց :
- 21 Ու երբոր մկրտուեցաւ բոլոր ժողովուրդը , և Յիսուս ալ մկրտուելով՝ աղօթք կ'ընէր , երկինքը բացուեցաւ . Եւ Սուրբ Հոգին մարմնաւոր երևոյթով աղանձիի պէս անոր վրայ իջաւ , ու երկինքէն ձայն մը եկաւ՝ որ կ'ըսէր . Դուն ես իմ սիրելի Արդիս , քեզի հանեցայ :
- 23 Եւ ինքը Յիսուս սկսեւ էր գրեթէ երսուն տարեկան ըլլալ , որ (ինչպէս կը կարծուէր) ինքը Յովսեփին որդին էր , որ ան Հեղին , որ ան
- 24 Մատաթին , Որ ան Դևիին , որ ան Մեղքիին ,
- 25 որ ան Յաննէին , որ ան Յովսեփին , Որ ան Մատաթիային , որ ան Լմովսին , որ ան Նաւումին ,
- 26 որ ան Եսդիին , որ ան Նանգէին , Որ ան Մատաթին , որ ան Մատաթիային , որ ան Սեմէիին ,
- 27 որ ան Յովսեփին , որ ան Յուզային , Որ ան Յովհաննային , որ ան Բեսային , որ ան Չօրաբաբելին , որ ան Սաղաթիելին , որ ան Ներիին ,

- 28 Ար ան Մեղքիին , որ ան Եղգիին , որ ան Կող-
 29 սամին , որ ան Լղմովդադին , որ ան Լչրին , Ար ան
 30 Յովսեփին , որ ան Եղեազարին , որ ան Յովթի-
 31 մին , որ ան Մատաթին , որ ան Դլեիին , Ար ան
 Սիմէօնին , որ ան Յուդային , որ ան Յովսեփին ,
 31 որ ան Յովնանին , որ ան Եղեակիմին , Ար ան
 Մեղեային , որ ան Մայնանին , որ ան Մատա-
 32 թային , որ ան Նաթանին , որ ան Դաւիթին ,
 Ար ան Յեսսէին , որ ան Ովբեդին , որ ան Բող-
 33 սին , որ ան Սաղմոնին , որ ան Նաասոնին , Ար
 ան Ըմինադարին , որ ան Երամին , որ ան Լա-
 34 թոնին , որ ան Փարեսին , որ ան Յուդային , Ար
 ան Յակոբին , որ ան Խաւսակին , որ ան Եբրա-
 35 համին , որ ան Թարային , որ ան Նաքովթին ,
 Ար ան Սերուգին , որ ան Ռադաւին , որ ան Փա-
 36 ղեկին , որ ան Եբերին , որ ան Սաղային , Ար ան
 ան Վայնանին , որ ան Երփաքսադին , որ ան Սեմին ,
 37 որ ան Նոյին , որ ան Դամեքին , Ար ան Մա-
 թուսաղային , որ ան Ենովթին , որ ան Յարե-
 38 դին , որ ան Մաղաղիելին , որ ան Վայնանին ,
 Ար ան Ենովսին , որ ան Սեթին , որ ան Եղա-
 մին , որ ան Ըստուծոյ :

ԳՒ . Դ

- 1 Քրիստոս ծով կը զահէ և կը փորձուի . 18 կը յաղթէ Սատանային . 14 կը սփռի քա-
 բողէ : 16 Նազարեթի մարգիկը կը զարմանան անոր շնորհալից խօսքերուն վրայ : 33
 Յիսուս կը բժշկէ դիւահար մը , 38 Պետրոսին զղջանչը , 40 և ուրիշ շատ հիւանդներ :
 41 Դևերը կը խոստովանին թէ անիկայ է Քրիստոսը , բայց կը յանդիմանուին անկէ :
 48 Քրիստոս կը քարոզէ քաղաքներուն մէջ :

- 1 Եւ Յիսուս Հոգւով Սրբով լեցուած՝ Յորդա-
 նանէն դարձաւ , ու Հոգիէն անապատը տա-
 2 թուեցաւ , եւ քառսուն օր Սատանայէն փոր-
 ձուեցաւ . ու ան օրերը բան մը չկերաւ . և ան
 օրերը լմրննալէն ետև՝ անօթեցաւ :
 3 Ու Սատանան ըսաւ անոր . Թէ որ Ըստուծոյ
 4 Արդին ես , ըսէ ատ քարին որ հաց ըլլայ : Եւ
 Յիսուս պատասխան տուաւ անոր՝ ու ըսաւ .

Գրուած է թէ, Ոչ միայն հացով կ'ապրի մարդ, հապա Նստուծոյ ամէն խօսքովը :

- 5 Եւ Սատանան մէկ բարձր լեռ մը հանելով զանիկայ, աշխարհի բոլոր թագաւորութիւնները
- 6 ցուցուց անոր մէկ վայրկեանի մը մէջ. Եւ Սատանան ըսաւ անոր. Ես ամէն իշխանութիւնը ու անոնց փառքը քեզի պիտի տամ, ինչու որ ինձի յանձնուած է. և որու որ ուզեմ՝ կու տամ
- 7 անիկայ. Ուստի թէ որ դուն իմ առջիս էյս երկրպագութիւն ընես, ամէնը քեզի ըլլայ :
- 8 Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ անոր՝ ու ըսաւ. Գրուած է թէ, Բու Տէր Նստուծոյդ երկրպագութիւն ընես, ու միայն զանիկայ պաշտես :
- 9 Եւ զանիկայ տարաւ Երուսաղէմ, ու տաճարին աշտարակին վրայ կայնեցուց, ու ըսաւ անոր. Թէ որ դուն Նստուծոյ Որդին ես, քեզ
- 10 ասկէ վար ձգէ. Ինչու որ գրուած է թէ, Իր հրեշտակներուն պիտի ապսպրէ քեզի համար՝
- 11 որ քեզ պահեն. Ու ձեռքերնուն վրայ պիտի վերցընեն քեզ, որ չըլլայ թէ ոտքդ քարի զարնես :
- 12 Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր. Եստուած է թէ՛ Բու Տէր Նստուածդ չեփորձես : Ու երբոր Սատանան ամէն փորձութիւնը կատարեց, ատեն մը ետ կեցաւ անկէ :
- 14 Եւ Յիսուս Հոգին զօրութեամբը Գալիլեա դարձաւ. ու անոր համբաւը ան գաւառին ամէն
- 15 կողմերը տարածուեցաւ : Եւ ինքը անոնց ժողովարաններուն մէջը կը սորվեցընէր, ու ամենէն կը փառաւորուէր :
- 16 Ու եկաւ Նազարէթ, ուր որ ինքը մեծցած էր. և իր սովորութեանը պէս շարաթ օրը մը
- 17 տաւ ժողովարանը, ու ելաւ որ կարդայ : Եւ տուին անոր Նսայի մարգարէին գիրքը. ու երբոր գիրքը բացաւ, գտաւ ան տեղը՝ ուր որ գրուած էր. Տէրոջը Հոգին իմ վրաս է. ինչու որ

- զիս օժեց աղքատներուն աւետարան քարոզելու .
 զիս խրկեց կոտրած սիրտ ունեցողները բժշկե-
 19 լու . Գերիներուն ազատութիւն , և կոյրերուն
 տեսութիւն քարոզելու , հարստահարութիւն
 կրողները ազատ թող տալու , Տէրօջը ընդու-
 20 նելի տարին քարոզելու : Եւ գիրքը գոցելով՝
 տուաւ սպասաւորին ու նստաւ . և ժողովարանը
 եզողներուն ամէնը աչքերնին տնկած անոր կը
 21 նայէին : Եւ սկսաւ անոնց ըսել . Եյսօր աս
 գրուածը կատարուեցաւ , -- ձեր ականջները
 22 լսեցին : Եւ ամէնքը անոր վրայ կը վկայէին ,
 ու կը զարմանային անոր բերնէն ելած շնորհալի
 խօսքերուն վրայ ու կ'ըսէին . Եսիկայ Յովսեփին
 23 որդին չէ՞ : Եւ ըսաւ անոնց . Իբաւ որ դուք ին-
 ծի պիտի ըսէք աս առակը . Բժիշկ՝ քու անձդ
 բժշկէ . որչափ բաներ լսեցինք որ Վափառնա-
 յումի մէջ եղաւ , հոս ալ ըրէ քու քաղաքիդ
 24 մէջ : Եւ ըսաւ . Ղշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի թէ ,
 Մարգարէ մը իր քաղաքին մէջ ընդունելի չէ :
 25 Եւ յիրաւի կ'ըսեմ ձեզի , թէ շատ որբւարիներ
 կային Լղիային օրերը Իսրայէլի մէջ , երբոր
 իրէք տարի ու վեց ամիս երկինքը գոցուեցաւ ,
 անանկ որ մեծ սով եղաւ բոլոր երկրին մէջ .
 26 Իայց Լղիան անոնցմէ մէկուն չխրկուեցաւ , հա-
 պա մինակ Սիդոնացւոց Սարեփիթա աստի՛ մէջ
 27 որբւարի կնկան մը : Եւ շատ բորոտներ կային
 Իսրայէլի մէջ Լղիսէ մարգարէին աստե՛նը . ու
 անոնցմէ մէկը չմաքրուեցաւ , հապա մինակ
 28 Նէեման Եսորին : Եւ ժողովարանին մէջ ա-
 մէնքն ալ բարկութիւնով լեցուեցան՝ երբոր աս
 29 Իսրայէլ լսեցին . Ու ելան անիկայ քաղաքէն դուրս
 հանեցին , և տարին զանիկայ մինչև ան լեռանը
 ցցուած ծայրը , որուն վրայ իրենց քաղաքը շի-
 նուած էր , որ զանիկայ բարձր տեղէն վար ձգէն :
 30 Իայց ինքը անոնց մէջէն անցաւ գնաց :

- 31 Եւ իջաւ Գալիլեայի Կափառնայում քաղաքը .
 32 ու շաբաթ օրերը կը սորվեցընէր անոնց : Եւ կը
 զարմանային անոր վարդապետութեանը վրայ .
 33 ինչու որ իշխանութիւնով էր անոր խօսքը : Եւ
 ժողովարանին մէջ մարդ մը կար , որ պիղծ դէի
 34 ոգի օւնէր , ու մեծ ձայնով մը աղաղակեց՝ Ըսե-
 լով . Խոյ տուր , դուն մեզի հետ ի՞նչ բան ունիս՝
 Յիսուս Նազովըցի . միթէ մեզ կորսընցընելու
 եկար . գիտեմ՝ քեզ ո՞վ ես , Եստուծոյ Սուրբը :
 35 Եւ Յիսուս սաստեց անոր՝ ըսելով . Պապանձէ՛
 ու ել ատկէ . ու դէր զանիկայ նշնայ Գրնոզերոս
 մէջտեղը գետինը զարկաւ , և ելաւ անկէ , ու
 36 վնաս մը չտուաւ անոր : Եւ զարմանք եկաւ
 ամենուն վրայ . և իրարու հետ կը խօսէին՝ ու
 կ'ըսէին . Ըս ի՞նչ խօսք է , որ իշխանութիւնով
 և զօրութիւնով կը հրամայէ պիղծ ոգիներուն ,
 37 ու կ'ելեն : Եւ անոր համբաւը տարածուեցաւ
 շրջակայ գաւառին ամէն տեղերը :
 38 Ու ժողովարանէն ելելով՝ Սիմոնին տունը մը
 39 տաւ : Սիմոնին զոքանչն ալ սաստիկ ջերմով կը
 տանջուէր , ու անոր համար աղաչեցին իրեն :
 40 Եւ Յիսուս անոր վրայ կայնելով՝ սաստեց ջերմին ,
 որ թողուց զանիկայ . և շուտ մը ելաւ , ու անոնց
 սպասաւորութիւն կ'ընէր :
 41 Եւ արևը մարը մտած ատենը՝ ամէն անոնք որ
 ունէին տեսակ տեսակ ցաւերով հիւանդներ ,
 իրեն բերին զանոնք . ինքն ալ անոնցմէ ամէն
 մէկուն վրայ ձեռք դնելով՝ բժշկեց զանոնք :
 42 Դևեր ալ կ'ելլէին շատերէն , կ'աղաղակէին ու
 կ'ըսէին թէ , Դուն ես Քրիստոս՝ Եստուծոյ
 Որդին . և ինքք կը սասաեր՝ ու թող չէր տար
 անոնց որ խօսին , ինչու որ գիտէին թէ ինքը
 Քրիստոսն է :
 43 Ու երբոր ցորեկ եղաւ , ելաւ ու գնաց անա-
 պատ տեղ մը , և ժողովուրդները կը փնտռէին

զանիկայ . եկան մինչև անոր , ու կը ստիպէին
զանիկայ որ իրենցմէ չերթայ , բայց անիկայ
44 ըսաւ անոնց . Պէտք է ինձի՝ որ ուրիշ քաղաք-
ներու ալ Մատուծոյ թագաւորութիւնը քարո-
զեմ . քանզի աս բանիս համար խրկուած եմ :
45 Ու Գալիլեայի ժողովարաններուն մէջ կը քա-
րողէր :

ԳՂ . Ե

1 Քրիստոս Պետրոսի նաւը նստած՝ կը սորվեցնէ ժողովրդաց , 4 և ձկանց հրաշքով սրով
մէ կը ցուցնէ թէ Պետրոսը ու անոր ընկերները մարդաց որորդներ պիտի ընէ : 12
Քրիստոս բարոսը կը մտքէ . 16 անապատ անդ մը քաշուած՝ ազօրք կ'ընէ . 18 ան-
գամայն մը կը բռնէ . 27 իրն կը կանչէ Մատթէոս մնացաւորը . 29 մարտիրոս
հետ հաց կ'ուտէ . 34 և կը նախաձայնէ թէ իր համբառնալէն ետե՛ս առաքեալները նե-
զութիւն պիտի կրնն ու ծած պահեն :

1 Ու եզաւ որ երբ ժողովուրդը անոր բոլորտիքը
դիզուեցաւ՝ Մատուծոյ խօսքը լսելու համար ,
ինքն ալ Գեննեսարեթի ծովակին քովը կեցեր էր :

2 Ու տեսաւ երկու նաւեր՝ որ ծովակին քովը կեցեր
էին , և ձկնորսները անոնց մէջէն ելած՝ ուռկան-

3 ները կը լուային : Ինքը ան նաւերուն մէկուն
մէջը մտաւ՝ որ Սիմոնինն էր , և ազաչեց անոր՝
որ քիչ մը ցամաքէն ծովուն մէջը տանի . և նստե-
լով՝ նաւուն մէջէն ժողովուրդներուն կը սորվե-
ցնէր :

4 Ու երբոր խօսելէն դադարեցաւ , ըսաւ Սիմո-
նին . Եւնաջ տար նաւը դէպ 'ի խորունկը , և ուռ-

5 կաններնիդ ձգեցէք յով որսալու : Եւ Սիմոն
պատասխան տալով՝ ըսաւ անոր . Ա՛նորդապետ՝
բոլոր գիշերս աշխատեցանք , ու բան մը չբռնե-
ցինք . բայց քու խօսքիդ համար ուռկանը ձր-

6 գեմ : Ու երբոր աս ըրին , խիստ շատ ձուկեր
ժողովեցին մէջը , ու իրենց ուռկանը կը պատրու-

7 տէր : Եւ աչք կ'ընէին մէկալ նաւուն մէջ եզող
իրենց ընկերներուն՝ որ գան օգնեն իրենց . և

8 ընկղմելու մօտ էին : Սիմոն Պետրոս երբոր տե-
սաւ , Յիսուսի ծունկերուն ինկաւ՝ ու ըսաւ . Տէր՝

- իմ քովէս մէկդի գնա , ինչու որ ես մեղաւոր
 9 մարդ մըն եմ : Ա՛յն զի ապշուած ինչը պատեց
 անիկայ և անոր հետը եղող ամէնը , ան իրենց
 10 բռնած ձուկերուն որսին համար . Նոյնպէս ալ
 Քերեդէոսին որդիքը Յակոբոսը և Յովհաննէ-
 սը , որոնք Սիմոնին ընկերներն էին . ու Յիսուս
 ըսաւ Սիմոնին . Մի վախնար , ասկէ ետեւ մար-
 11 դոց որոտող պիտի ըլլաս : Եւ նաւերը ցամաքը
 հանելով՝ ամէն բան թողուցին , ու անոր ետեւէն
 գացին :
- 12 Ու եղաւ որ երբ ինքը քաղաքի մը մէջ էր ,
 ահա մէկ մարդ մը բորոտութիւնով լեցուն՝ երբ-
 որ Յիսուսը տեսաւ , երեսի վրայ իյնալով աղա-
 չեց անոր՝ ու ըսաւ : Տէր՝ թէ որ ուզես , կրնաս
 13 զիս մաքրել : Եւ Յիսուս իր ձեռքը երկընցընե-
 լով՝ դպաւ անոր , ու ըսաւ . Մոռեմ՝ մաքրուէ .
 14 և շուտ մը բորոտութիւնը անկէ գնաց : Ու ին-
 քը պատուիրեց անոր որ մէկու մը չըսէ , հապա-
 ղու . Գնա՛ քեզ քահանային ցուցնուր , և Մով-
 սէսին պատուիրածին պէս քու մաքրուելուդ ըն-
 ծան տուր՝ անոնց վկայութիւն ըլլալու համար :
- 15 Եւ անոր վրայով խօսքը աւելի կը տարածուէր .
 ու շատ ժողովուրդներ կը ժողովուէին մտիկ ընե-
 լու , և անով իրենց հիւանդութիւններէն բժըշ-
 16 կուելու : Ու ինքը անապատ տեղուանք կը քա-
 շուէր , և աղօթք կ'ընէր :
- 17 Ու եղաւ որ մէկ օր մը ինքը կը սորվեցընէր ,
 ու փարիսեցիներ և օրինաց վարդապետներ նըս-
 տած էին , որոնք Գալիլեայի ու Հրէաստանի
 ու Նրուսաղեմի բոլոր գիւղաքաղաքներէն ժող-
 վուած էին . ու Տէրոջը զօրութիւնը շնորհաբար
 18 նոնք բժշկելու : Եւ ահա ասի ինչ մարդիկ՝ մէկ
 անդամալոյծ մարդ մը մահիճովը բերին , և հարը
 կը փնտռէին թէ ինչպէս զանիկայ ներս խօթեն ,
 19 ու զնեն անոր առջևը . Ու երբոր բազմութենէն

- Ծափայ չէին գտներ՝ որ անկէ ներս խօթեն անիկայ , տանիքին վրայ ելան , և զանիկայ կըզմինտրներուն մէջէն մահիճովը մէջտեղը Յիսուսին առջևը իջեցուցին : Եւ անիկայ տեսնելով անոնց հաւատքը՝ ըսաւ անոր . Ո՛վ մարդ՝ քու մեղքերդ քեզի ներուած են : Եւ զպիրները ու փարիսեցիները սկսան խորհիլ , ու ըսել . Ո՛վ է ասիկայ , որ հայհոյութիւններ կը թօօօի . ո՞վ կըրնայ մեղաց թողութիւն տալ , բայց միայն Եստուած : Եւ Յիսուս իմանալով անոնց խորհուրդները՝ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Սրտերնուդ մէջ ի՞նչ կը խորհիք : Ո՞րը աւելի դիւրին է . Քու մեղքերդ քեզի ներուած են ըսելը , թէ Եղի՛ր ու քալէ ըսելը : Բայց որպէս զի գիտնաք՝ թէ Որդին մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերու թողութիւն տալու , (ըսաւ անդամալոյծին ,) Քեզի կ'ըսեմ , Եղի՛ր մահիճդ առ՝ ու տունդ գնա : Ե՛ս ալ իսկոյն անոնց առջևը ելաւ , ու վրան առաւ՝ ինչ բանի վրայ որ պառկած էր , և գնաց իր տունը , ու Եստուծոյ փառք կու տար : Եւ ամէնքը ապշած մնացին , ու Եստուծոյ փառք կու տային . և վախով լեցուած՝ կ'ըսէին թէ , Եյսօր նորանշան բաներ տեսանք : Եւ աս բաներէն ետե երաւ անկէ , ու տեսաւ մէկ մաքսաւոր մը՝ որուն անունը Դևի էր , որ մաքս ընդունելու տեղը նստեր էր , ու ըսաւ անոր . Ետե՛ս եկուր : Ե՛ս ալ թողուց ամէնը՝ և ելաւ գնաց անոր ետեէն : Ու Դևի անոր մեծ կոչումը մը ըրաւ իր տանը մէջ . և շատ բազմութիւն կար մաքսաւորներու և ուրիշներու՝ որ անոնց հետ սեղան նստեր էին : Եւ անոնց զպիրները ու փարիսեցիները տրտունջ կ'ընէին անոր աշակերտներուն ու կ'ըսէին . Ինչո՞ւ համար մաքսաւորներուն և մեղաւորներուն հետ կ'ուտէք ու կը

- 31 **Խմբ** : Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝ ըսաւ անոնց . Եւոդջներուն բժիշկ պէտք չէ , հապա
- 32 **հիւանդներուն** . Ես արդարները կանչելու չեկայ , հապա մեղաւորները ապաշխարութեան :
- 33 **Ընդք ալ ըսին անոր** . Ինչո՞ւ Յովհաննեսին աշակերտները շատ անգամ ծոմ կը պահեն , և ազօթքներ կ'ընեն , նոյնպէս ալ փարիսեցւոց աշակերտները . և քուկիներդ կ'ուտեն ու կը խմեն :
- 34 **Ընկայ ալ ըսաւ անոնց** . Արնա՞ք հարսնիքին տղոցը ծոմ պահել տալ՝ քանի որ փեսան իրենց
- 35 **հետն է** : Բայց օրեր պիտի գան՝ որ երբ փեսան իրենցմէ վերցուի , հապա ան օրերը ծոմ պիտի
- 36 **պահեն** : Եւ ահ մըն ալ ըսաւ անոնց թէ , Սէկը չձգեր նոր լաթի՝ կտոր հին հանդերձի վրայ . եթէ ոչ՝ ան նորը պատուածք ալ կ'ընէ , ու հինցածին հետ ալ չմիարանիր ան նոր լաւէն եղած
- 37 **կտորը** : Եւ մէկը նոր գինին հին տիկերու մէջ չդներ . եթէ ոչ՝ նոր գինին հին տիկերը կը պատուէ , ինքը կը թափի , ու տիկերը կը կորն-
- 38 **չին** . Հապա նոր գինին նոր տիկերու մէջ դնե-
- 39 **լու է** , ու երկուքն ալ կը պահուին : Եւ մէկը հին գինն խմելէն ետեւ՝ անմիջապէս նորը չուզեր . քանզի կ'ըսէ թէ՝ Հինը աւելի ախորժելի է :

ԳՂ . Թ

1 Գրեալ չարաթ օրուան պահպանութեանը վրայով փարիսեցւոց կուրսութեանը կը յանդիմանէ Սուրբ Գրոց վայելութեամբը՝ փաստով և հրաշքով . 18 տասուերիւ առաջնորդը կ'ընտրէ . 17 հիւանդները կը բժշկէ . 20 ժողովոցոց առջեւ իր աշակերտներուն խօսելով՝ կը ցուցնէ թէ որոնց կը վայելէ երանութեանը և որոնց վայլ . 27 կը գտաստիք թշնամի սիրել , 46 և Աստուծոյ խօսքին քաղանդելով՝ բարիք գործել , որ չքոյ թէ առանց հիման հօգէ վրայ շնուած տան մը պէս կործանելիք փորձութեան օր :

- 1 **Ու եղաւ որ երկրորդ առաջին շարաթ օրը՝** ինքը արտերուն մէջէն կ'անցնէր , և իր աշակերտները յորէն հասկեր փրցընելով , ձեռքերնուն մէջ
- 2 **կը շփէին՝ ու կ'ուտէին** : Ու փարիսեցիներէն ոմանք ըսին անոնց . Ետ ի՞նչ բան կ'ընէք , որ
- 3 **արժան չէ ընել շարաթ օրը** : Եւ Յիսուս պա-

- տասխան տալով անոնց ըսաւ . Չէք կարդացեր դուք Դաւիթին ըրածը , երբոր անօթեցաւ 4 ինքը՝ և անոնք որ իր հետն էին . Ի՛նչպէս անկակայ Մատուծոյ տունը մտաւ , և առաջաւորութեան հացերը առաւ ու կերաւ , և տուաւ անոնց ալ՝ որ իր հետն էին . որ Դէլմէն օրինաւոր չէ ու 5 ծ տել , բայց միայն քահանաներուն : Եւ ըսաւ անոնց . Արդին մարդոյ շաբաթին ալ Տէրն է :
- 6 Ու եղաւ որ ուրիշ շաբաթ օր մըն ալ ինքը ժողովարանը մտաւ՝ ու կը սորվեցընէր . և հոն մարդ մը կար , որուն աջ ձեռքը չորցած էր :
- 7 Եւ դպիրները ու փարիսեցիները անոր կը սպասէին՝ որ շաբաթ օրը զանիկայ բժշկէ , որպէս զի ամբաստանութեան արդէն չէ գտնեն անոր դէմ :
- 8 Իսկ ինքը դիտնալով անոնց խորհուրդները , ըսաւ ան մարդուն՝ որուն ձեռքը չորցած էր . Ելի՛ր՝ մէջտեղը կայնէ՛ . ան ալ ելաւ կայնեցաւ :
- 9 Են ատենը Յիսուս ըսաւ անոնց . Ձեզի բն չէ հարցընեմ . Ըբաթ օրը ի՛նչ արժան է , բարիք ընել , թէ չարիք ընել . հոգի մը ապրեցընել , թէ մեռցընել : Եւ շուրջանակի ամենուն վրայ նայելով՝ ըսաւ անոր . Ձեռքդ երկընցուց . ան ալ այնպէս ըրաւ . ու անոր ձեռքը ողջացաւ :
- 11 մէկալին պէս : Եւ անոնք կատաղութեամբ լեցուեցան , ու իրարու հետ կը խօսէին՝ թէ ի՛նչ ընեն Յիսուսին :
- 12 Եւ եղաւ որ ան օրերը լեռը ելաւ աղօթք ընելու , ու բոլոր գիշերը Մատուծոյ աղօթք ընելով 13 անցուց : Ու երբոր առտու եղաւ , կանչեց իր աշակերտները , ու անոնցմէ տասուերկու հոգի 14 ընտրեց , որոնք առաքեալ ալ անուանեց . Սիմոնը՝ որն որ Պետրոս ալ անուանեց , և անոր եղբայրը Եղարէասը , Յակոբոսը ու Յովհաննէսը , 15 Փիլիպպոսը և Խարթուղիմէոսը , Մատթէոսը և Թովմասը , Լէփէոսեան Յակոբոսը և Նախան-

- 16 ձայոյդ ըսուած Ամանը , Յակոբոսին եղևոյր
 Յուզան և Խակարիովտացի Յուզան՝ որ և մատ-
- 17 նիչ եղաւ : Եւ անոնց հետ իջնելով՝ մէկ տա-
 փարակ տեղ մը կայնեցաւ . նաև իր աշակերտ-
 ներուն ժողովը՝ ու մեծ բազմութիւն մը ժողո-
 վուրդներու բոլոր Հրէաստանէն , ու Երուսա-
 ղեմէն , և Տիւրոսի ու Սիդոնի ծովեզերքէն .
- 18 Որոնք եկան անոր ետևէրէ մտիկ ընելու , ու իրենց
 հիւանդութիւններէն բժշկուելու . և պիղծ ոգի-
 ներէն նեղութիւն կրողներն ալ եկան , ու կը բժշ-
 19 կուէին : Եւ բոլոր ժողովուրդը կ'ուզէր իրեն
 դպչիլ . ինչու որ զօրութիւն կ'ելլէր իրմէն , ու
 ամէնը կը բժշկէր :
- 20 Եւ ինքը իր աչքերը դէպ 'ի իր աշակերտնե-
 րուն վերցուց՝ ու ըսաւ . Երանի՛ յեղև աղքատնե-
 րուդ , ինչու որ ձերն է Եստուծոյ թագաւորու-
- 21 թիւնը : Երանի՛ յեղև՝ որ հիմա անօթի էք , ին-
 չու որ պիտի կշտանաք . երանի՛ յեղև՝ որ հիմա
- 22 կու լաք , ինչու որ պիտի խնդաք : Երանի՛ է ձեզի՛
 երբոր մարդիկ ձեզ ատեն , ու երբոր ձեզ երէն
 ընկերսն՝ մերժեն՝ ու նախատեն , և ձեր վրայով
 գէշ անուն հանեն Որդւոյ մարդոյ պատճառով :
- 23 Ուրախ եղիք դուք ան օրը՝ ու ցնծացէք , որ
 ահա՛ ձեր վարձքը շատ է երկինքը . վասն զի
 իրենց հայրերը այդպէս կ'ընէին մարգարէնե-
- 24 րուն : Իայց վայ ձեզի հարուստներուդ , ինչու
- 25 որ ձեր մխիթարութիւնը առած էք : Ա՛յ ձե-
 զի՛ որ կուշտ էք , ինչու որ պիտի անօթենաք .
 վայ ձեզի որ հիմա կը ծիծաղիք , ինչու որ սուգ
- 26 պիտի ընէք ու լաք : Ա՛յ ձեզի՛ երբոր մարդիկ
 ձեր վրայով աղէկ խօսին , ինչու որ իրենց հայ-
 րերը այդպէս կ'ընէին սուտ մարգարէներուն :
- 27 Իայց կ'ըսեմ՝ ձեզի՛ որ մտիկ կ'ընէք . Սիրե-
 ցէք ձեր թշնամիները . ձեզ ատողներուն բարի
- 28 ըրէք . Ձեզ անիծողները օրհնեցէք , ձեզի նե-

- դուժիւն տուողներուն համար աղօթք ըրէք :
 29 Եւ որ քու մէկ ծնօտիդ կը զարնէ , մէկալն ալ
 մօտեցուր անոր . և ան որ քու վերարկուդ քեզ
 մէ կը հանէ , մի՛ արգիլեր անկէ շապիկդ ալ :
 30 Եւ ամենուն որ քեզմէ կ'ուզէ՝ տուր , ու քու
 31 բաներդ առնողէն չանձ մի՛ պահանջեր : Եւ ին-
 տոր կ'ուզէք որ մարդիկ ձեզի ընեն , դուք ալ
 32 անոնց անանկ ըրէք : Եւ թէ որ դուք ձեզ սի-
 բողները սիրէք՝ ի՞նչ շնորհ կ'ունենաք . ինչու որ
 մեղաւորներն ալ կը սիրեն զիրենք սիրողները :
 33 Եւ թէ որ դուք ձեզի բարի ընողներուն բարի
 ընէք , ի՞նչ շնորհ կ'ունենաք . ինչու որ մեղա-
 34 ւորներն ալ նոյն բանը կ'ընեն : Եւ թէ որ ա-
 նանկ մարդիկներու փոխ տաք՝ որոնցմէ յոյս ու-
 նիք առնելու , ի՞նչ շնորհ կ'ունենաք . ինչու որ
 մեղաւորներն ալ մեղաւորներուն փոխ կու տան ,
 35 որ նոյն չափովը ետ առնեն : Հապա սիրեցէք
 դուք ձեր թշնամիները , ու բարի ըրէք . և փոխ
 տուէք առանց փոխարէնի մը սպասելու . և ձեր
 վարձքը շատ պիտի ըլլայ , ու Բարձրելոյն որդի-
 քը պիտի ըլլաք . ինչու որ անիկայ բարերար է
 36 ապերախտներուն ու չարերուն : Ուրեմն գթած
 37 եղիք՝ ինչպէս որ ձեր Հայրն ալ գթած է : Մի՛
 դատէք , ու պիտի չդատուիք . մի՛ դատապար-
 տէք , ու պիտի չդատապարտուիք . ներեցէք ,
 38 ու ձեզի պիտի ներուի . Տուէք՝ ու ձեզի պիտի
 տրուի . աղէկ չափով՝ կոխուած՝ ցնցուած՝ լեփ-
 լեցուն պիտի տրուի ձեր գոգը . քանզի ան չա-
 փովը՝ որով դուք կը չափէք , ձեզի պիտի չափուի :
 39 Եւ ահ մըն ալ ըսաւ անոնց . Մի՛թէ կոյրը կոյ-
 րին կրնայ առաջնորդուիլ ընել . չէ՞ որ եր-
 40 կուքն ալ փոսը պիտի իյնան : Եւ շակերտը իր
 վարդապետէն մեծ չէ . բայց ամէն կատարելա-
 պէս վարժուածը իր վարդապետին պէս կ'ըլլայ :
 41 Եւ ինչո՞ւ քու եղբօրդ աչքին մէջի շուղը կը

- տեսնես , ու քու աչքիդ մէջի գերանին չես նա-
- 42 յիր : Ամա ի՛նչպէս կրնաս ըսել քու եղբօրդ .
 Ա՛ղբայր՝ թո՛ղ տուր որ աչքիդ մէջի շեւղը հա-
 նեմ . և դուն քու աչքիդ մէջի գերանը չես տես-
 ներ . կեղծաւոր՝ առաջ քու աչքէդ գերանը հա-
 նէ , ու ետքը պիտի նայիս քու եղբօրդ աչքին
- 43 մէջի շեւղը հանելու : Ինչու որ չկայ բարի ծառ
 մը՝ որ չար պտուղ բերէ . ոչ ալ չար ծառ մը՝ որ
 44 բարի պտուղ բերէ . Ա՛սան զի ամէն ծառ իր
 պտուղէն կը ճանչցուի . ինչու որ փուշերէն թուզ
 չեն քաղեր , ու մորենիէն խաղող չեն ժողվեր :
- 45 Բարի մարդը իր սրտին բարի գանձէն բարու-
 թիւն կը բղխէ , և չար մարդը իր սրտին չար
 գանձէն չարութիւն կը բղխէ . ինչու որ իր բե-
 րանը սրտին աւելցուքէն կը խօսի :
- 46 Աւ ինչո՞ւ զիս Տէր Տէր՝ կը կոչէք , ու ըսած
 47 բաներս չէք կատարեր : Ան ամէնը որ ինձի կու
 գայ՝ և իմ խօսքերս կը լսէ՝ ու անոնք կը կատա-
 48 րէ , ձեզի ցուցընեմ թէ որո՞ւ կը նմանի : Անի-
 կայ տուն շինող մարդու մը կը նմանի , որ փորեց
 ու խորունկցուց , ու հիմը վէճի վրայ դրաւ . և
 շուրերուն յորդած ատենը՝ գետը զարկաւ ան
 տանը , ու չկրցաւ զանիկայ շարժել . ինչու որ
 49 վէճի վրայ հաստատուած էր : Բայց ան որ ի՛
 Խօսէր՝ կը լսէ՝ ու չկատարեր , կը նմանի ան մար-
 դուն՝ որ հողի վրայ առանց հիմի տուն կը շինէ .
 որուն գետը զարկաւ , և շուտ մը փլաւ , ու ան
 տանը կործանուամը մեծ էր :

ԳԼ . Է

- 1 Գրիտոս աւելի մեծ հաւատք կը գտնէ հեթանոս հարիւրագետի մը վրայ՝ քան թէ Հը-
 բէնց վրայ . 10 տնոր ծառան չտեսած կը բժշէ . 11 Նային քաղաքէն ելող այրի կըն-
 կան մը զաւակը կը յարուցանէ . 19 իր հրաշքները յիշելով պատասխան կու տայ Յով-
 հաննէսին իրկած մարդոցը . 24 Յովհաննէսին վրայով իր ունեցած զազափաբը կը
 յայտնէ ժողովուրդին . 30 կը յանդիմանէ Հրէաները՝ որ ոչ Յովհաննէսին և ոչ իր
 վարմունքովը համոզուեցան . 36 կը ցուցնէ թէ ինքը բարեկամ է մեղաւորներուն , չէ
 թէ զանոնք միայն մէջ պահելու , այլ անոնց մեղքերը ներելու , երբ որ անոնք զեղի
 գան ու հաւատան :

- 1 Ու երբոր իր բոլոր խօսքերը ժողովուրդին ա-
կանջներուն իօօիք լմընցուց , մտաւ Ասիաօնա-
- 2 յում : Աւ հարիւրապետի մը ծառայ ծանր հի-
ւանդացած՝ մօտ էր մեռնելու , որ սիրելի էր
- 3 անոր : Երբոր Յիսուսի վրայով լսեց , շրէա-
ներէն ասի՝ յը ծերեր խրկելով , աղաչեց անոր՝ որ
- 4 գայ իր ծառան ապրեցընէ : Անոնք ալ եկան
Յիսուսին՝ և թախանձանօք կ'աղաչէին անոր ,
ու կ'ըսէին թէ , Ասիկայ արժանի է՝ որուն աս
- 5 շնորհք պիտի ընես . Ինչու որ մեր ազգը կը սիրէ ,
6 ու ժողովարանը անիկայ շինեց մեզի : Աւ Յի-
սուս անոնց հետ գնաց . երբոր տունէն շատ հե-
ռու չէր , հարիւրապետը խրկեց անոր ասի՝ յը բա-
րեկամներ , ու ըսաւ անոր . Տէր՝ մի՛ յոգնիր ,
- 7 ինչու որ ես արժանի չեմ որ դուն իմ յարկիս
տակը մտնես . Անոր համար ես ինքզինքս ալ ար-
ժանի չսեպեցի քեզի գալու . հապա խօսքով զը-
- 8 րուցէ , և իմ ծառաս պիտի բժշկուի . Ինչու որ
ես ալ իշխանութեան տակ դրուած մարդ մըն
եմ , ու իմ հրամանի տակը զինուորներ ունիմ . և
- 9 ասոր կ'ըսեմ՝ Գնա , ու կ'երթայ . և մէկալին
թէ՛ Եկուր , ու կու գայ , և ծառայիս թէ՛ Աս
10 բանը ըբէ , ու կ'ընէ : Յիսուս աս բաները լսե-
լով՝ զարմացաւ անոր վրայ . և իր ետեւէն գացող
ժողովուրդին դարձաւ ու ըսաւ . Ձեզի կ'ըսեմ ,
որ Իսրայէլի մէջ անգամ ես այսչափ հաւատք
- 11 չգտայ : Ու պատգամաւորները նորէն տուն
դարձան , և հիւանդ ծառան առողջացած գտան :
- 12 Ու եղաւ որ հետեւեալ օրը քաղաք մը կ'եր-
թար , որուն անունը Նային էր . և անոր հետը
կ'երթային իր աշակերտներէն շատերը , ու մեծ
- 13 բազմութիւն : Ու երբոր քաղաքին դրանը մօ-
տեցաւ , ահա մեռել մը դուրս կը հանէին , իր
մօրը մէկ հատիկ տղան . և անիկայ որբեարի
էր , ու քաղաքին շատ ժողովուրդը անոր հետն

- 13 էր : Եւ Տէրը անիկայ տեսնելով՝ խղճաց անոր
 14 վրայ , ու ըսաւ անոր . Մի լար : Եւ մօտենա-
 լով՝ դազազին դպաւ , ու տանողները կանկ ա-
 ռին . և ըսաւ . Ո՛վ պատանի՝ քեզի կ'ըսեմ՝
 15 Ելէ՛ր : Ու մեռելը ելաւ նստաւ , և սկսաւ խօ-
 16 սիլ . ու տուաւ զանիկայ իր մօրը : Եւ ամէնքն
 ալ վախով բռնուեցան . ու ՂԵստուած կը փա-
 ռաւորէին ըսելով թէ , Մեծ մարգարէ մը ելեր
 է մեր մէջը . և թէ՛ Եստուած իր ժողովուրդին
 17 այցելութիւն ըսաւ : Եւ աս ձայնը իր վրայով՝
 բոլոր Հրէաստան ելաւ , ու բոլոր շքակայ տե-
 ղուանքը :
- 18 Եւ Յովհաննեսին պատմեցին իր աշակերտնե-
 19 ըր աս ամէն բաներուն վրայով : Յովհաննէս ալ
 իր աշակերտներէն երկուքը իրեն կանչեց , և շ-
 20 նոյն Յիսուսին խրկեց՝ ըսելով . Դուն ան ես՝ որ
 20 գալու էիր , թէ ուրիշի մը սպասեց : Եւ ան
 մարդիկը եկան անոր՝ ու ըսին . Յովհաննէս
 մկրտիչը մեզ խրկեց քեզի , ու կ'ըսէ . Դուն ան
 21 ես՝ որ գալու էիր , թէ ուրիշի մը սպասեց : Եւ
 նոյն ժամուն շատերը բժշկեց իրէն , հիւանդու-
 թիւններէն՝ ու հարուածներէն՝ և չար ոգիներ-
 22 ըն , ու շատ կոյրերու տեսութիւն շնորհեց : Եւ
 Յիսուս պատասխան տալով՝ անոնց ըսաւ . Գա-
 23 ցէ՛ք Յովհաննեսին պատմեցէ՛ք ի՞նչ որ տեսաք
 ու լսեցիք . որ կոյրերը կը տեսնեն , կաղերը կը
 քալեն , բորոտները կը մաքրուին , խուլերը կը
 լսեն , մեռելները յարութիւն կ'առնեն , աղքատ-
 23 ներուն աւետարան կը քարոզուի . Եւ երանի
 անոր , որ իմ վրայովս չգայթակղեր :
- 24 Ու երբոր Յովհաննեսին խրկած մարդիկը գա-
 ցին , Յիսուս սկսաւ ժողովուրդներուն ըսել Յով-
 հաննեսին համար . Ի՞նչ տեսնելու ելաք անա-
 25 պատին մէջ . եղէ՞ք մը հովէն շարժուած : Հա-
 պա ի՞նչ տեսնելու ելաք . փափուկ հանգերձներ

- Հագած մարդ մը . ահա անոնք որ փառաւոր
 Հագուստներու ու փափկութեան մէջ են , թա-
 26 գաւորական պալատներն են : Հապա ի՞նչ տես-
 նելու ելաք . մարգարէ՞ . այո՛ կ'ըսեմ ձեզի , մար-
 27 գարէէ մըն ալ աւելի : Ինչու որ ասիկայ է՝
 որուն համար գրուած է . Ահա ես իմ դեսպանս
 կը խրկեմ քու երեսիդ առջևէն , որ քու ճամ-
 28 բադ պիտի պատրաստէ քու առջևէդ : Քանզի
 կ'ըսեմ ձեզի . Անիկներէն ծնածներուն մէջը
 Յովհաննէս մկրտիչէն մեծ մարգարէ չկայ . սա-
 կայն Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ պիտո
 պզտիկը անկէ մեծ է :
 29 Եւ բոլոր ժողովուրդը ու մաքսաւորները երբ-
 որ լսեցին , արդարացուցին զԱստուած , որ
 Յովհաննէսին մկրտութիւնովը մկրտուեցան :
 30 Բայց փարիսեցիները և օրինականները իրենց
 անձին դէմ Աստուծոյ խորհուրդը անարգեցին ,
 որ անկէ չմկրտուեցան :
 31 Ուստի որո՞ւ նմանցընեմ աս ազգին մարդիկը ,
 32 և որո՞ւ կը նմանին : Ար նմանին տղոց , որ շու-
 կաները նստելով՝ իրարու կը կանչեն , ու կ'ըսեն .
 Փող հնչեցուցի՞նք ձեզի՞ ու չխաղացիք , ողջ կար-
 33 գացի՞նք ձեզի՞ ու չացիք : Ա՛սան զի Յովհան-
 նէս մկրտիչը եկաւ , ո՛չ հաց կ'ուտէր և ո՛չ գինի
 կը խմէր , ու կ'ըսէք . Դե կայ անոր ներսի դին :
 34 Արդին մարդոյ եկաւ՝ կ'ուտէ ու կը խմէ , և կ'ը-
 սէք . Ահա ուտող և արբեցող մարդ մը՝ մաքսա-
 35 ւորներու ու մեղաւորներու բարեկամ . Եւ իմաս-
 տութիւնը արդարացաւ իր բոլոր տղոցմէն :
 36 Փարիսեցիներէն մէկը կ'աղաչէր անոր՝ որ իր
 հետը հոս ուտէ . ան ալ փարիսեցիին տունը մը-
 37 տաւ՝ ու սեղան նստաւ : Եւ ահա քաղաքին մէջ
 մեղաւոր կնիկ մը կար . երբոր իմացաւ թէ անի-
 կայ փարիսեցիին տունը սեղան նստեր է , մէկ
 38 շիշ մը անուշահոտ եղ բերաւ . Ու ետևի կողմէն

- անոր ոտքերուն քովը կեցեր՝ կու լար , և ար-
ցունքովը սկսաւ անոր ոտքերը թրջել , ու իր
գլխուն մազերովը կը սրբէր , և կը համբուրէր ա-
39 նոր ոտքերը , ու եղով կ'օծէր : Ու երբոր տեսաւ
փարիսեցին՝ որ զանիկայ հրաւիրեր էր , կ'ըսէր
իր մտքին մէջ . Մտիկայ թէ որ մարգարէ ըլլար ,
պիտի գիտնար թէ ո՞վ և ինչպէս կնիկ է իրեն
40 դպչողը . ինչու որ մեղաւոր է : Եւ Յիսուս պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ անոր . Միմոն՝ քեզի
բան մը ունիմ՝ ըսելու . ան ալ ըսաւ . Ըսէ՛ վար-
41 դապետ . և ըսաւ . Մէկ փոխ տուող մը երկու
պարտական ունէր . մէկը հինգ հարիւր դահե-
42 կան պարտք ունէր , ու մէկալը՝ յիսուն : Եւ
որովհետեւ հատուցանելու խորհուրդով չունէին ,
երկուքին ալ շնորհեց . հիմա զրուցէ՛ , Եսոնցմէ
43 որը աւելի պիտի սիրէ զանիկայ : Պատասխան
տուաւ Միմոն՝ ու ըսաւ . Ենծի ասանկ կ'երևնայ ,
թէ որուն որ շատ շնորհեց . ան ալ ըսաւ անոր .
44 Ուղեղ դատեցիր : Ու դառնալով դէպ 'ի ան կը-
նիկը՝ ըսաւ Միմոնին . Ար տեսնե՞ս աս կնիկը . ես
քու տունդ մտայ , դուն ոտքերուս ջուր չտուիր .
բայց ասիկայ է՝ արցունքովը ոտքերս թրջեց , և
45 իր մազերովը սրբեց : Դուն ինծի համբոյր մը
չտուիր . բայց ասիկայ հո՞ւ մտնելէս 'ի վեր ոտ-
46 քերս համբուրելէն չդադարեցաւ : Դուն իմ
գլուխս ձէթով չօծեցիր . բայց ասիկայ իմ ոտ-
47 քերս անուշահոտ եղով օծեց : Եսոր համար
կ'ըսեմ քեզի . Ներուած են ասոր շատ մեղքերը ,
ինչու որ շատ սիրեց . բայց որու որ քիչ կը նե-
48 րուի , անիկայ քիչ կը սիրէ : Ու ըսաւ անոր .
49 Քու մեղքերդ ներուած են : Եւ անոր հետ սե-
ղան նստողները սկսան իրենց մէջը ըսել . Ո՞վ է
50 ասիկայ՝ որ մեղաց թողութիւն ալ կու տայ : Եւ
ինքը ըսաւ կնկանը . Քու հաւատքդ քեզ փրո-
կեց , զնա խաղաղութեամբ :

ԳՂ . Ը

1 Կանայք իրենց ստացուածքովը ծառայութիւն կ'ընեն գրիտաոսի : 4 գրիտաոս կը զբուցէ սերմնաւոյնին , 16 և քրագին առակը . 21 կ'իմացընէ թէ մէկ են իր մտքը ու եղբայրները . 23 կը սաստէ հովերուն . 26 և մէկ մտքէ մը գիւտաց լէզէտը զուրա հա նելով թող կու տայ անոնց որ խոզերուն երամակը մտնեն : 37 Գնորդասոյիք չեն ըն գուծիբ զինքը : 48 Յիսուս տեստես կինը կը բժշէ , 49 և Յայրսոս աղբիւր կը յա ըսուցանէ :

1 Ու եղաւ որ անկէ ետեւ՝ ալ ինքը քաղաքէ քա ղաք ու գեղէ գեղ պտըտելով՝ կը քարոզէր , և Եստուծոյ թազաւորութիւնը կ'աւետարանէր .

2 ու տատուերկուքը իր հեան էր . Նաև քանի մը կնիկներ՝ որ չար ոգիներէ ու հիւանդութիւննե րէ բժշկուեր էին . Մարիամ՝ որ Մագդաղենա

3 ցի կ'ըսուէր , ուսկից որ եօթը դև ելեր էր , և Յովհաննա՝ ւերովդետին տանը վերակացուին Քուղային կնիկը , ու Շուշան , և շատ ուրիշ ներ , որոնք իրենց ստացուածքովը անոր ծա ռայութիւն կ'ընէին :

4 Ու երբոր մեծ բազմութիւն ժողվուեցաւ , և շատ քաղաքներէ իրեն եկան , առակով մը ըսաւ

5 անոնց . Սերմ ցանող մը ելաւ իր սերմը ցանելու . ու ցանած ատենը՝ մէկ քանին ճամբուն քովը ինկաւ , և արի արի կոխուեցաւ , ու երկինքի

6 թռչունները կերան զանիկայ : Եւ ուրիշը ապա ռածի վրայ ինկաւ , ու բուսածին պէս չորցաւ՝

7 հողը հիւթ չունենալուն համար : Եւ ուրիշը փու շերու մէջ ինկաւ , ու փուշերը անոր հետը բուս

8 նելով՝ խեղդեցին անիկայ : Եւ ուրիշը աղէկ հողի մէջ ինկաւ , ու բուսնելով՝ հարիւրապատիկ պտուղ տուաւ . երբոր աս բաները կը զբուցէր , կ'աղաղակէր . Են որ լսելու ականջ ունի , թող լսէ :

9 Եւ իր աշակերտները կը հարցընէին իրեն՝ ը

10 սելով թէ , Ի՞նչ պիտի ըլլայ ան առակը : Են ալ ըսաւ . Չեղի տրուած է գիտնալ Եստուծոյ թազաւորութեանը խորհուրդները , բայց ու

բիշներուն առակներով իւր Եօնի՛ . որ տեսնելով՝
չտեսնեն , և լսելով՝ չիմանան :

- 11 Երգ՝ առակը աս է . Սերմը՝ Լստուծոյ խօսքն
12 է : Ու ճամբուն քովինները անոնք են՝ որ կը
լսեն , ու ետքը Սատանան կու գայ՝ անոնց սրտէն
կը հանէ խօսքը , որ չըլլայ թէ հաւատան՝ ու
13 փրկուին : Եւ ապառաժին վրայինները անոնք են՝
որ երբ կը լսեն , ուրախութեամբ կ'ընդունին
խօսքը , բայց արմատ չունին . ատեն մը կը հա-
ւատան՝ ու փորձութեան ժամանակը կը հեռա-
14 նան : Եւ փուշերուն մէջ ինկածը անոնք են՝ որ
կը լսեն , բայց հոգերով ու հարստութիւնով և
կեանքիս ցանկութիւններովը զբաղած ըլլա-
15 լով՝ կը խեղդուին , և անպտուղ կ'ըլլան : Իսկ
աղէկ հոգի մէջ ցանկածը անոնք են՝ որ բարի և
յօժար սրտիւ լսելով խօսքը՝ կ'ընդունին , ու
համբերութիւնով պտուղ կու տան :
- 16 Չկայ մէկը որ ճրագը վառէ՝ ու ամանի մը
տակ՝ կամ մահիճին ներքևը դնէ . հապա աշ-
տանակի վրայ կը գնէ , որ ներս մտնողները լոյսը
17 տեսնեն : Ա՛սան զի չկայ ծածուկ բան մը որ
պիտի չյայտնուի , ո՛չ ալ գաղտուկ բան մը որ
18 պիտի չգիտցուի՝ ու երևան չելլէ : Ուստի նայե-
ցէք՝ թէ ինչպէս կը լսէք . քանզի ո՛վ որ ունի՝
անոր պիտի տրուի , և ո՛վ որ չունի՝ ան ալ որ
ինքը կը կարծէ թէ ունի , անկէ պիտի առնուի :
- 19 Եւ անոր մայրը ու եղբայրները իրեն եկան , ու
բազմութենէն չէին կրնար անոր քովը երթալ :
- 20 Եւ անոր իմացուցին՝ ըսելով . Քու մայրդ ու
եղբայրներդ դուրսը կայներ են , ու քեզ տեսնել
21 կ'ուզեն : Եւ անիկայ պատասխան տալով՝ ըսաւ
անոնց . Իմ մայրս ու իմ եղբայրներս ասոնք են ,
որ Լստուծոյ խօսքը կը լսեն ու զանիկայ կը կա-
տարեն :
- 22 Ու եղաւ որ մէկ օր մը նաւը մտաւ ինքը և իր

- աշակերտներն ալ , ու ըսաւ անոնց . Ծովակին
 23 մէկալ կողմը անցնինք . և ճամբայ ելան : Ու
 երբոր նաւով կ'երթային , ինքը քնացաւ , ու
 հովի փոթորիկ մը թջաւ ծովակին վրայ , և շու-
 24 կը լեցուէր , ու իրենք վտանգի մէջ էին : Մօ-
 տեցան արթընցուցին անիկայ՝ ու ըսին . Սար-
 դապետ վարդապետ՝ ահա կը կորսուինք . ան ալ
 ելաւ սաստեց հովին , ու ջուրերուն խռովու-
 թեանը , և հանդարտեցան , ու խաղաղութիւն
 25 եղաւ : Եւ ըսաւ անոնց . Ո՛ր է ձեր հաւատքը .
 և անոնք վախի մէջ ինկած զարմացան , ու իրա-
 րու կ'ըսէին . Երդեօք ո՞վ է ասիկայ , որ հովե-
 րուն ու ջուրին ալ հրաման կու տայ . և կը հնա-
 զանդին ասոր :
- 26 Ու նաւելով իջան Գագարացոց երկիրը , որ
 27 Գալիլեային դիմացի կողմն է : Եւ ինքը ցամա-
 քը ելելուն պէս՝ ան քաղաքէն մարդ մը ելաւ
 դիմացը՝ որուն ներսը շատ ատենէ՝ ի վեր դեեր
 կային . ու անիկայ հանդերձ չէր հագներ , ոչ ալ
 տան մէջ կը բնակէր , հապա գերեզմաններու
 28 մէջ : Եւ Յիսուսը տեսնելով՝ աղաղակեց , ու
 ինկաւ անոր առջևը , ու բարձր ձայնով ըսաւ .
 Գուն իմ հետս ի՞նչ բան ունիս Յիսուս՝ Արդի
 Լստուծոյ բարձրելոյ , կ'աղաչեմ քեզի՝ զիս մի՛
 29 տանջեր . (Ինչու որ հրամայեց պիղծ ոգիին՝ որ
 ան մարդէն ելէ . որովհետև շատ ատեն էր՝ որ
 զանիկայ յափշտակեր էր . և անիկայ շղթա-
 ներով , ու ոտնակապերով կապուած կը պա-
 հուէր , բայց կապերը կը կոտրուէր , ու դեէն
 30 անապատը կը քշուէր .) Հարցուց անոր Յի-
 սուս՝ ու ըսաւ . Ընունդ ի՞նչ է . ան ալ ըսաւ .
 Ագգոն . ինչու որ շատ դեեր մտեր էին անոր
 31 ներսի դին : Եւ կ'աղաչէին անոր՝ որ անդուն-
 32 դը երթալու հրաման չընէ իրենց : Եւ ան տե-
 ղը շատ խոզերու երամակ մը կար՝ որ լեռը կ'ա-

- րածուէին . ու աղաչեցին անոր՝ որ իրենց հրաման տայ անոնց մէջը մտնելու . և հրաման տուաւ
- 33 անոնց : Ու դւերը մարդէն ելելով՝ խոզերուն մէջը մտան . և երամակը գահավէժ տեղէն ծովակը վազեց , ու խեղդուեցաւ : Եւ խոզարածները ... եղած բանը տեսնելով՝ փախան , ու
- 35 պատմեցին քաղաքը ու ազարակները : Եւ Կարի ելան եղած բանը տեսնելու , ու եկան Յիսուսին , և գտան ան մարդը՝ ուսկից որ դւերը ելեր էին , հագուած ու խելքը վրան Յիսուսի ոտքերուն քոփը նստած , ու վախցան : Եւ անոնք որ տեսեր էին , պատմեցին անոնց՝ թէ ինչպէս
- 37 դիւահարը ազատեցաւ : Եւ Գաղարացոց շրջակայ տեղուանքը գտնուող բոլոր բազմութիւնը կ'աղաչէր անոր , որ իրենցմէ երթայ . ինչու որ մեծ վախով բռնուած էին . ան ալ նաւը մտնելով՝ ետ դարձաւ : Եւ ան մարդը՝ ուսկից որ դւերը ելեր էին , կ'աղաչէր անոր՝ որ հետը ըլլայ . բայց Յիսուս արձակեց անիկայ՝ ու ըսաւ .
- 39 Դարձիր քու տունդ , ու պատմէ՛ ինչ որ Եստուած քեզի ըրաւ . ան ալ գնաց , ու բոլոր քաղաքին մէջը քարոզեց , ինչ որ Յիսուս իրեն ըրաւ :
- 40 Ու երբոր Յիսուս ետ դարձաւ , ժողովուրդը զանիկայ ընդունեց . ինչու որ ամէնքը անոր կը սպասէին : Եւ ահա Յայրոս անունով մարդ մը եկաւ , ու ինքը ժողովարանին իշխանն էր . և Յիսուսին ոտքը իյնալով՝ կ'աղաչէր անոր , որ
- 42 իր տունը մտնէ . Ինչու որ մէկ հատիկ աղջիկ մը ունէր՝ գրեթէ տասուերկու տարեկան , որ մեռնելու մօտ էր . ու երբոր անիկայ կ'երթար , բազմութիւնը կը նեղէր զանիկայ :
- 43 Եւ կնիկ մը՝ որ տասուերկու տարիէ ՚ի վեր արիւնի տեղատեսութեան մէջ էր , ու իր բոլոր ունեցածը բժիշկներուն ծախք ըրած էր , և իրեն

- 44 մէկէ մը բժշկուելու ճար մը եղած չէր , Եստէն
մօտենալով՝ անոր հանդերձին քղանցքին դը-
պաւ , և իսկոյն իր արիւնին հոսումը գաղարե-
- 45 ցաւ : Եւ Յիսուս ըսաւ . Ո՞վ էր ան որ ինծի դը-
պաւ . երբոր ամէնքը կ'ուրանային , ըսաւ Պետրոս
ու անոր հետ եղողները . Ա՛նքապետ՝ բազմու-
թիւնը քեզ կը հրէ ու կը նեղէ , ու կ'ըսէս թէ՛
- 46 Ո՞վ ինծի դպաւ : Եւ Յիսուս ըսաւ . Մէկը ին-
ծի դպաւ , քանզի իմացայ որ ինծմէ զօրութիւն
- 47 մը ելաւ : Երբոր տեսաւ կնիկը՝ որ Բաւիլի չը-
պահուեցաւ , դողալով եկաւ՝ ու անոր առջևը
ինկաւ , և բոլոր ժողովուրդին առջևը անոր
պատմեց՝ թէ ինչ բանի համար անոր դպչեր էր ,
- 48 և թէ ինչպէս ինքը իսկոյն բժշկուեցաւ : Եւ
Յիսուս ըսաւ անոր . Քաջալերուէ՛ անդիկ , քու
հաւատքդ քեզ բժշկեց , գնա խաղաղութեամբ :
- 49 Երբոր ինքը դեռ կը խօսէր , ժողովրդապե-
տին տունէն մէկը եկաւ՝ ու ըսաւ անոր . Եղջիկդ
- 50 մեռաւ , ալ վարդապետը մի՛ յոգնեցըններ : Բայց
Յիսուս երբոր լսեց , պատասխան տուաւ անոր՝
ու ըսաւ . Մի՛ վախնար , միայն հաւատան , ու պի-
- 51 տի ապրի : Եւ երբ տունը մտաւ՝ ուրիշ մէկը
թող չտուաւ որ մտնէ , բայց միայն Պետրոսը ու
Յակոբոսը և Յովհաննէսը , ու աղջկան հայրը
- 52 ու մայրը : Ամէնքն ալ կու լային ու կ'ողբային
անոր վրայ . և ինքը ըսաւ . Մի՛ լաք . անիկայ
- 53 մեռած չէ , հապա կը քնանայ : Եւ անոնք ծաղը
կ'ընէին զանիկայ , քանզի գիտէին՝ թէ մեռաւ :
- 54 Ու ինքը ամէնն ալ դուրս հանելով , բռնեց անոր
- 55 ձեռքէն , ու կանչեց ըսելով . Եղջիկ՝ ելի՛ր : Եւ
անոր հոգին դարձաւ , ու իսկոյն ոտք ելաւ . և
Յիսուս հրաման ըրաւ որ ուտելիք տան անոր :
- 56 Ու անոր ծնողքը ապշած մնացին . և ինքը ա-
նոնց պատուիրեց՝ որ եղած բանը մէկու մը չըր-
րուցեն :

ԳԼ . Թ

1 Գրեալս իր աշակերանները կը խրվէ հրաշքներ ընելու և քարոզելու : 7 Հերովդէս կը քովոյ գրեալսուը անմեղու : 17 Գրեալսու հինգ հազար հոգի կը կերտի . 18 կը հարցնէ թէ մարդիկ իրեն համար մ'է կ'ընեն : 22 Իր շարչարանքները կը նախաւայնէ . 23 ամենուն պատուէր կու տայ որ իր օրինակին հետեին : 28 Գրեալսուի այլակերպու թիւնը : 37 Գրեալսու կը բռնէ լուսնուսը . 43 դարձնալ իր շարչարանքը կը նախաւայնէ իր աշակերաններուն . 46 կը պատուէրէ անոնց որ խոնարհ ըլլան . 51 ամենուն հետ քաղաքութեամբ վարուին՝ առանց վրէժինգրութեան : 57 քանի մը անձինք կ'ուզեն Գրեալսուի հետեիլ , ապայն պայմաններ կ'առաջարկեն :

1 Եւ իր տասուերկու առաքեալները մէկտեղ իրեն կանչելով , անոնց զօրութիւն ու իշխանութիւն տուաւ բոլոր դեւերուն վրայ , և ախտերը

2 բժշկելու : Եւ զանոնք խրկեց որ Մատուծոյ թագաւորութիւնը քարոզեն , ու հիւանդները բժրշկեն :

3 Եւ ըսաւ անոնց . Ղամբու համար բան չառնէք , ո՛չ դաւազան՝ և ոչ սուպրակ , ո՛չ հաց՝ և ոչ ստակ , ո՛չ ալ կրկին հանդերձ ունենաք :

4 Եւ որ տուն որ մտնէք՝ հո՛ն մնացէք , ու անկէ 5 ելէք : Ու անոնք որ ձեզ չեն ընդունիր , երբոր ան քաղաքէն կ'ելլէք , ձեր ոտքերուն փոշի՛ն անգամ թօթվեցէք՝ իրենց դէմ վկայութիւն

6 ըլլալու համար : Եւ անոնք ելան՝ ու գեղէ գեղ կը պտրտէին , և ամէն տեղ աւետարանը կը քարոզէին , ու բժշկութիւն կ'ընէին :

7 Եւ Հերովդէս չորրորդապետը անոր բոլոր գործքերը լսելով՝ տարակուսանաց մէջ էր . օրովհետև ոմանք ըսած էին թէ , Յովհաննէսը

8 յարութիւն առաւ մեռելներէն . Եւ ոմանք թէ՛ Լիդիան յայտնուեցաւ . և ուրիշներն ալ թէ՛ Եւ-

9 ջի մարգարէներէն մէկը յարութիւն առաւ : Եւ Հերովդէս ըսաւ . Յովհաննէսը ես գլխաառեցի . հապա ասիկայ ո՛վ պիտի ըլլայ , որուն վրայով ասանկ բաներ կը լսեմ . ու կ'ուզէր որ տեսնէ զանիկայ :

10 Եւ առաքեալները դարձան , ու պատմեցին անոր՝ ինչ որ ըրին . և առաւ զանոնք՝ առանձին անապատ տեղ մը քաշուեցաւ քաղաքի մը քով ,

- 11 որուն անունը Բեթսայիդա էր : Եւ ժողովուրդները երբոր իմացան , անոր ետեւէն գացին , ու զանոնք ընդունելով՝ կը խօսէր անոնց Մատուծոյ թագաւորութեանը վրայով . և որոնք որ բժշկութեան կարօտ էին , կը բժշկէր :
- 12 Ու երբոր օրը սկսաւ իրիկուան մօտենալ , տասուերկուքը եկան ու ըսին անոր . Երձակէ՛ ժողովուրդները , որ շրջակայ գեղերը ու ագարակները երթան իջևանին , ու կերակուր գտնեն . ինչու որ հոս անապատ տեղ մըն ենք : Ըսաւ անոնց . Դ՛ուք տուէք ատոնց ուտելիք . անոնք ալ ըսին . Մենք հինգ նկանակէն ու երկու ձուկէն աւելի բան չունինք , թէ որ չերթանք ատ բոլոր
- 14 ժողովուրդին համար կերակուր չգնենք : (Քանզի հինգ հազարի չափ էրիկ մարդիկ կային) Ու ըսաւ իր աշակերտներուն . Մտոնք դաս դաս՝
- 15 յիսուն յիսուն նստեցուցէք : Եւ անանկ ըրին ,
- 16 ու ամէնն ալ նստեցուցին : Եւ ան հինգ նկանակը ու երկու ձուկը առնելով՝ ու դէպ ՚ի երկինքը նայելով , օրհնեց զանոնք ու կտրեց , և կու տար աշակերտներուն , որ ժողովուրդին առջևը դնեն : Եւ կերան ու կշտացան ամէնքն ալ , ու աւելցած կտորուանքները տասուերկու կողով վերցուցին :
- 18 Ու եղաւ որ երբ ինքը առանձին ազօթք կ'ընէր , աշակերտներն ալ իր հետն էին , և հարցուց անոնց՝ ըսելով . Ժողովուրդները ինձի համար ո՞վ կ'ըսեն՝ թէ եմ : Ընոնք ալ պատասխան տալով՝ ըսին . Ո՛րք Եւրոպայի մկրտիչը , և ուրիշները՝ Ադիան , ուրիշներն ալ թէ՛ Առջի
- 20 մարգարէներէն մէկը յարութիւն առեր է : Եւ ինքը ըսաւ անոնց . Հապա դուք ինձի համար ո՞վ կ'ըսէք՝ թէ եմ . պատասխան տուաւ Պետրոս՝
- 21 բոս՝ ու ըսաւ . Մատուծոյ Քրիստոսը : Եւ ինքը սաստիկ պատուիրեց անոնց՝ որ աս բանը մէկու

- 22 մը չզոռցեն . Ու ըսաւ թէ , Պէտք է որ Արդին մարդոյ շատ չարչարանքներ կրէ , և ծերերէն ու քահանայապետներէն և դպիրներէն մերժուի , ու սպաննուի , ու երրորդ օրը յարութիւն առ-
- 23 նէ : Եւ ամենուն կ'ըսէր . Թէ որ մէկը կ'ուզէ իմ ետեւս գալ , թող իր անձը ուրանայ , և ամէն օր իր խաչը վերցընէ , ու իմ ետեւս գայ :
- 24 Այսին զի ո՞վ որ կ'ուզէ իր անձը ապրեցընել , պիտի կորսընցընէ անիկայ . և ո՞վ որ ինձի համար իր անձը կորսընցընէ , պիտի ապրեցընէ
- 25 անիկայ : Բանզի ինչ կը շահի մարդ մը՝ թէ որ բոլոր աշխարհը վաստակի , և իր անձը կոր-
- 26 սընցընէ կամ վնասէ : Այսին զի ո՞վ որ զիս ու իմ խօսքերս որոնք ամօթ սեպէ , Արդին մարդոյ ալ զանիկայ որոնք ամօթ պիտի սեպէ՝ երրորդ գայ իր ու շօրը և սուրբ հրեշտակներուն
- 27 փառքովը : Բայց ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ հոս կայնողներէն մէկ քանիները կան՝ որոնք մահուան համը պիտի չառնեն , մինչև որ տեսնեն Մատուծոյ թագաւորութիւնը :
- 28 Ու եղաւ որ աս խօսքերէն գրեթէ ութ օր ետքը՝ Պետրոսը ու Յովհաննէսը և Յակոբոսը առ-
- 29 նելով՝ լեռը ելաւ աղօթք ընելու : Ու երբոր ինքը աղօթք կ'ընէր , իր երեսին տեսքը ուրիշ կերպ մը եղաւ , ու իր հագուստը ճերմակ
- 30 փայլուն եղաւ : Եւ ասն երկու մարդիկ իր հետը կը խօսէին , որոնք Սովսէս ու Եղիա էին ,
- 31 Փառքով երեցած , և անոր « Կանախ » ելլելուն վրայով կը խօսէին , որ Երուսաղեմի մէջ պիտի
- 32 կատարուէր : Բայց Պետրոս և անոր հետ եղողները քունով ծանրացած էին , ու երբոր արթընցան , տեսան անոր փառքը , և ան երկու մար-
- 33 դիկը՝ որ անոր քովը կեցեր էին : Ու եղաւ որ երբ անոնք զատուեցան անոր քովէն , Պետրոս ըսաւ Յիսուսին . Անորդապետ՝ աղէկ է որ հոս

- կենանք . ու իրէք խրճիթ շինենք , մէկը քեզի ,
 և մէկը Սովսէսին , ու մէկը Եղեային . վասն զի
 34 չէր գիտեր ինչ կը խօսէր : Եւ քանի որ անի-
 կայ աս բաները կը խօսէր , ամպ մը եկաւ՝ ու
 անոնց վրայ հովանի եղաւ , և ամպին տակը մը-
 35 տած ատեննին վախցան : Ու ձայն մը եղաւ
 ամպէն՝ ըսելով . Ըտիկայ է իմ սիրելի Արգիս ,
 36 ատոր մտիկ ըբէք : Եւ ան ձայնը որ եղաւ , Յի-
 սուս մինակ գանուեցաւ : Ու իրենք լուռ կեցան ,
 և իրենց տեսածներէն՝ ան օրերը մէկուն բան մը
 չպատմեցին :
- 37 Ու եղաւ որ հետեեալ օրը՝ երբոր անոնք լեռ-
 նէն վար իջան , շատ ժողովուրդ անոր դէմը
 38 ելաւ : Եւ ահա ժողովուրդին մէջէն մէկ մարդ
 մը աղաղակեց ու ըսաւ . Ա՛նքապետ՝ կ'աղաչեմ
 քեզի՝ նայէ իմ որդիիս , քանզի իմ մէկ հա-
 39 տիկս է . Եւ ահա ոգի մը կը բռնէ զանիկայ . ա-
 ւալ յանկարծ կը կանչուբատէ , և զանիկայ ցըն-
 ցելով կը փրփրցընէ , ու հազիւ կը զատուի ան-
 40 կէ՝ շարդուբուրդ ընելով զանիկայ . Եւ քու ա-
 շակերտներուդ աղաչեցի՝ որ հանեն զանիկայ , ու
 41 չկրցան : Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ .
 Ո՛վ անհաւատ և խոտորեալ ազգ՝ մինչև երբ ձե-
 զի հետ պիտի ըլլամ՝ ու ձեզի համբերեմ . հոս
 42 բեր քու որդիդ : Ու երբոր դեռ կը մօտենար ,
 դէր զանիկայ գետինը զարկաւ՝ ու սատակի ցըն-
 43 ցեց : Իսկ Յիսուս աստեց պիղծ ոգիին , և բը-
 44 ժշկեց տղան՝ ու զանիկայ իր հօրը տուաւ : Եւ
 ամէնքը կը զարմանային Ըստուծոյ մեծամեծ
 գործքերուն վրայ :

Ու քանի որ ամէնքը կը զարմանային Յիսու-
 սին ըբած բոլոր գործքերուն վրայ , անիկայ ըսաւ
 իր աշակերտներուն . Իուք աս խօսքերը տեղանի-
 ներնիդ դրէք , վասն զի Արդին մարդոց պիտի
 45 մատնուի մարդոց ձեռքը : Բայց անոնք չէին

իմանար ան խօսքը , և անոնցմէ ծածկուած էր՝ որ չհասկընան . ու կը վախնային ան խօսքին համար իրեն հարցընելու :

46 Իորհուրդ մըն ալ մտաւ անոնց մէջ թէ ար-
47 գեօք իրենց մէջը ո՞վ է մեծ : Իսկ Յիսուս անոնց սրտին խորհուրդը իմանալով , տղայ մը առաւ՝

48 ու զանիկայ իր քովը կայնեցուց , Եւ ըսաւ անոնց . Ո՞վ որ աս տղան իմ անունովս կ'ընդունի՝ զիս կ'ընդունի . և ան որ զիս կ'ընդունի՝ անիկայ զիս խրկողը կ'ընդունի : վասն զի ան որ ձեր ամենուն մէջը պզտիկ է , անիկայ մեծ պիտի ըլլայ :

49 Պատասխան տուաւ Յովհաննէս ու ըսաւ . Սարգսօզեա՛ մէկը տեսանք որ քու անունովդ դէեր կը հածէր , և զանիկայ արգիլեցինք , ինչու որ մեր հետը չպտըտիր : Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Մի արգիլէք . քանզի ան որ ձեզի հակառակ չէ , ձեր կողմէն է :

51 Ու եղաւ որ երբ իր «չաչէ» վերնալու օրերը կը կատարուէր , ինքն ալ հաստատ որոշեց Երու-

52 սաղէմ երթալ : Եւ իր երեսին առջևէն պատգամաւորներ խրկեց , որ երբոր գացին՝ Սամարացոց մէկ գեղը մտան որ իրեն համար պատ-

53 թաստութիւն մը ընեն : Եւ չընդունեցին զանիկայ , ինչու որ անոր երեսը դէպ 'ի Երուսաղէմ

54 երթալու չա՛նք էր : Երբոր իր աշակերտները Յակոբոս ու Յովհաննէս տեսան , ըսին . Տէր՝ կուզէս որ ըսնք , ու երկինքէն կրակ իջնէ՛ և սատկեցընէ անոնք , ինչպէս որ Եղիան ալ ըրաւ :

55 Եւ դարձաւ յանգիմանեց զանոնք՝ ըսելով . Չէք

56 գիտեր թէ ինչ հոգիի «է» էք գուք . Սասն զի Որդին մարդոյ չեկաւ մարդոց հոգիները կորսընցընելու , հապա փրկելու . և ուրիշ գեղ մը գացին :

57 Ու երբոր անոնք ճամբան կ'երթային , մէկը ըսաւ անոր . Տէր՝ քու ետեւդ գամ՝ ո՛ւր որ եր-

58 Թաս : Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Եղուէսները որջեր ունին , ու երկնից Թուշունները բոյներ , բայց Արդին մարդոյ տէր ճշ չունի , որ հոն եւ գրլուիք դնէ :

59 Մէկ ուրիշի մըն ալ ըսաւ . Եկուք իմ ետեւէս . ան ալ ըսաւ . Տէր՝ ինձի հրամանն տուր , որ ա-

60 ռաջ երթամ իմ հայրս թաղեմ : Յիսուս ըսաւ անոր . Թո՛ղ տուր մեռելներուն որ թաղեն իրենց մեռելները . բայց դուն գնա՛ Եստուծոյ թագաւորութիւնը քարոզէ :

61 Մէկ ուրիշ մըն ալ ըսաւ . Տէր՝ ես քու ետեւէդ պիտի գամ . բայց ինձի հրամանն տուր , որ ա-

62 ռաջ իմ տանս մէջ եղողներուն հրաժարականն ողջոյն տամ : Յիսուս ըսաւ անոր . Ա՛յ մէկը՝ որ ձեռքը մաճին վրայ կը դնէ ու ետին կը նայի , Եստուծոյ թագաւորութեանը յարմար է :

ԳՂ . Ժ

1 Քրիստոս եօթանասուն աշակերտներ կը իրիէ հրաշագործութիւն ընելու և քարոզելու . 17 կը պատուիրէ անոց որ խոնարհ ըլլան , և կ'իմացնէ թէ ինչ բանի համար պարտի ուրախանալ . 21 Հնորհակալ կ'ըլլայ Հօրը՝ անոր Հնորհացը համար . 23 երանութիւն կու տայ իր աշակերտներուն երջանիկ վիճակին . 25 կը սորվցնէ օրինակներն թէ ինչ ընելու է որ յաւիտենական կեանքը ժառանգէ . և թէ սվ որ իր սղորմութեանը կարօտ է , անիկայ իրեն ընկեր սեպելու է . 41 կը յանգիմանէ Մարթան , ու անոր քորը Մարթանը կը գովէ :

1 Ես բաններէն ետեւ Տէրը ուրիշ եօթանասուն ալ որոշեց . և զանոնք իր առջևէն երկու երկու խրկեց բոլոր քաղաքները ու տեղերը՝ ուր որ ին-

2 քը պիտի երթար : Եւ կ'ըսէր անոնց . Հունձքը շատ է , ու մշակները քիչ . ուստի հունձքին Տէ-

3 րոջը աղաչեցէք , որ մշակներ հանէ իր հունձ-

4 քին : Գացէք . ահա՛ ես ձեզ կը խրկեմ իբրև

5 գառներ՝ գայլերու մէջ : Հետերնիդ քսակ մի՛

6 առնէք , ո՛չ ալ սուպրակ , և ո՛չ կօշիկներ . ու

7 ճամբան մէկու մը բարև մի՛ տաք : Եւ ո՛ր տուն

8 որ մտնէք , առաջ ըսէք . Բարև աս տանս : Ու

9 թէ որ հոն բարևի արժանաւոր մարդ կայ , ձեր

10 բարևը պիտի հանգչի անոր վրայ , հապա թէ չէ՛

- 7 ձեզի պիտի դառնայ : Եւ ան տանը մէջ մնացէք , ու անոնցմէ կերէք ու խմեցէք . ինչու որ մշակը իր վարձքին արժանի է . տունէ տուն մի՛
- 8 փոխուիք : Եւ որ քաղաք որ մտնէք , ու ձեզ ընդունին , ինչ որ առջևնիդ դրուի , կերէք .
- 9 Ու բժշկեցէք անոր մէջի հիւանդները , և ըսէք անոնց . Եստուծոյ թագաւորութիւնը ձեզի մօ-
- 10 տեցեր է : Բայց որ քաղաք որ մտնէք՝ ու ձեզ չընդունին , անոր հրապարակները ելլելով՝ ըսէք .
- 11 Են փոշին ալ որ ձեր քաղաքէն մեր «*Կաթիլ*» փակած է , ձեզի կը թօթփենք . միայն թէ աս գիտնաք՝ որ Եստուծոյ թագաւորութիւնը ձեզի մօ-
- 12 տեցեր է : Ձեզի կ'ըսեմ , որ ան օրը Սողոմոն *Կաթիլ* աւելի դիւրին պիտի ըլլայ , քան թէ
- 13 ան քաղաքին : Այլ քեզ Բորաղին , վայ քեզ Բեթսայիդա . ինչու որ եթէ Տիւրոսի ու Սիդոնի մէջ եղած ըլլային ան հրաշքները՝ որ ձեր մէջը եղան , շատոնցմէ քուրձով՝ ու մոխիրի մէջ
- 14 նստելով ապաշխարած պիտի ըլլային : Բայց դատաստանին օրը Տիւրոսին ու Սիդոնին աւելի
- 15 դիւրին պիտի ըլլայ , քան թէ ձեզի : Եւ դուն Անփառնայում՝ որ մինչև երկինքը բարձրացած
- 16 ես , մինչև դժոխքը պիտի իջնես : Են որ ձեզի մտիկ կ'ընէ , ինծի մտիկ կ'ընէ . և ան որ ձեզ կը մերժէ , զիս կը մերժէ . և ան որ զիս կը մերժէ , զիս խրկողը կը մերժէ :
- 17 Եւ եօթանասուն «*Կաթիլ*» դարձան ուրախութեամբ՝ ու ըսին . Տէր՝ քու անունովդ դևերն
- 18 ալ մեզի կը հնազանդին : Եւ ըսաւ անոնց . Սատանան փայլակի պէս երկինքէն վար ինկած կը
- 19 տեսնէի : Եհնա ձեզի իշխանութիւն կու տամ՝ օձերու ու կարիճներու՝ և թշնամիին բոլոր զօրութեանը վրայ կոխկրուտելու . ու ընաւ մէկ բան
- 20 մը ձեզի պիտի չգնասէ : Բայց դուք անոր վրայ մի՛ ուրախանաք որ «*Կաթիլ*» ոգիները ձեզի կը հնա-

զանդին , հապա ուրախացէ՛ք՝ որ ձեր անուննե-
րը երկինքը գրուած են :

- 21 Եւ նոյն ժամուն Յիսուս հոգիով ուրախացաւ՝
ու ըսաւ . Ընթրհակալ եմ՝ քեզմէ՛ սփ չայր՝ Տէր
երկնի և երկրի , որ աս բաները ծածուկ պահե-
ցիր իմաստուններէն և գիտուններէն , ու ազոց
յայտնեցիր . այս՝ ո՛վ չայր , ինչու որ քու առջիկ
22 ասանկ հաճելի եղաւ : Եմէն բան ինծի տրուե-
ցաւ իմ շօրմէս , ու մէկը չգիտեր թէ՛ սփ է Ար-
գին , բայց միայն չայրը . և թէ՛ ո՛վ է չայրը ,
բայց միայն Արգին . և ան՝ որուն որ Արգին կ'ու-
ղէ յայտնել :
- 23 Եւ աշակերտներուն գառնալով՝ առանձին ը-
սաւ . Երանի ան աչքերուն՝ որ ձեր տեսածները
24 կը տեսնեն . Բանզի կ'ըտեմ՝ ձեզի , որ շաս
մարգարէներ և թագաւորներ ուղեցին ձեր տե-
սածները տեսնել , ու չտեսան , և ձեր լսածները
լսել , ու չսեցին :
- 25 Եւ ահա՛ մէկ օրինական մը ելաւ , ու զանիկայ
փորձելով՝ ըսաւ . Ա՛նրդապետ՝ ի՞նչ ընեմ որ
26 յաւիտենական կեանքը ժառանգեմ : Ենիկայ ալ
ըսաւ անոր . Օրէնքին մէջ ի՞նչ գրուած է . ին-
27 տո՞ր կը կարգաս : Պատասխան տուաւ անիկայ՝
ու ըսաւ . Բու Տէր Եստուածդ սիրես քու բոլոր
սրտէդ ու քու բոլոր անձէդ և քու բոլոր գորու-
թենէդ ու քու բոլոր միտքէդ , և քու ընկերդ ու
28 քու անձիդ պէս : Եւ ինքը ըսաւ անոր . Ըն-
տակ պատասխան տուիր . ասիկայ ըո՛է , ու պի-
29 տի ապրիս : Իսկ անիկայ ուղելով ինքզինքը
արդարացընել , ըսաւ Յիսուսին . Բայց իմ ըն-
30 կերս ո՛վ է : Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ը-
սաւ . Մէկ մարդ մը Երուսաղեմէն Երիքով կ'իջ-
նէր . ու աւազակներու յե՛ր ինկաւ , որոնք մեր-
կացուցին զանիկայ՝ ու վերաւորելով կիսամեռ
31 թողուցին ու գացին : Եւ պատահեցաւ որ քա-

- 32 Հօսնայ մը ան ճամբայէն կ'իջնէր , ու զանիկայ տեսնելով՝ անդիի կողմէն անցաւ : Նոյնպէս ալ Ղևտացի մը ան տեղը հասնելով՝ զնաց ու
- 33 տեսաւ , և անդիի կողմէն անցաւ : Բայց Սամարացի մը որ ճամբորդութիւն կ'ընէր , եկաւ
- 34 անոր քովը , ու զանիկայ տեսնելով՝ խղճաց . Եւ մօտեցաւ անոր վէրքերը փաթթեց՝ վրան ձէթ և գինի թափելով . ու իր գրաստին վրայ դնելով՝ տարաւ անիկայ մէկ պանդոկ մը , և անոր հոգ
- 35 տարաւ : Ու հետևեալ օրը երբոր կ'ելլէր անկէ , երկու դահեկան հանեց պանդոկապետին տուաւ , և անոր ըսաւ . Հոգ տար ատոր , ու ինչ որ աւելի ծախք ընես , ետ դառնալու՝ ետ քեզի կը վճարեմ :
- 36 Հիմա ան իրեքէն ո՞րը քեզի կ'երևնայ
- 37 ընկեր ըլլալ աւազակներուն յետը իյնողին : Եւ անիկայ ըսաւ . Ըն որ անոր ողորմութիւն ըրաւ : Ըն ատենը Յիսուս ըսաւ անոր . Գնա՛ դուն ալ այնպէս ըրէ :
- 38 Ու եղաւ որ երբ անոնք կ'երթային , ինքը գեղ մը մտաւ . և մէկ կնիկ մը Մարթա անունով՝
- 39 զանիկայ իր տունը ընդունեց : Եւ անիկայ քոյր մը ունէր , որուն անունը Մարիամ էր . որ եկաւ Յիսուսի ոտքերուն քովը նստաւ , ու անոր խօսքերը մտիկ կ'ընէր :
- 40 Բայց Մարթա շատ սպասաւորութիւնով զգաղած էր . եկաւ առջ քովը՝ ու ըսաւ . Տէր՝ քու հոգդ չէ՞ , որ իմ քոյրս զիս մինակ թողուց սպասաւորութեան մէջ . ուստի
- 41 ատոր զրուցէ որ ինձի օգնէ : Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոր . Մարթա՛ Մարթա , դուն շատ բաներու համար հոգ ընելովդ կը
- 42 տազնապիտ . Բայց մէկ բան մը պէտք է . և Մարիամ ան աղէկ բաժինը ընտրեց , որ իրմէ պիտի չառնուի :

աղօթք ընեն . 11 հաստատելով որ պայտէս՝ Աստուած իրենց բարիքներ պիտի ընէ . 14 համի դև մը հանելով՝ կը յանգիմանէ հայհոյել փարիսեցիները , 28 և կը ծուլընէ թէ որսը են երանելիները . 29 ժողովրդոց կը բարոզէ , 37 և կը յանգիմանէ փարիսեցոյ՝ գղբաց և օրինականաց կեղծաւորեալ սրբութիւնը :

- 1 Աւ եղաւ որ մէկ տեղ մը աղօթք կ'ընէր . ու երբոր դադարեցաւ , իր աշակերտներէն մէկը ըսաւ իրեն . Տէր՝ մեզի աղօթք ընել սորվեցուր , ինտոր որ Յովհաննէս ալ իր աշակերտներուն
- 2 սորվեցուց : Եւ ըսաւ անոնց . Երբոր աղօթք կ'ընէք , ըսէք . Ո՛վ Հայր մեր՝ որ երկինքն ես , քու անունդ սուրբ ըլլայ . քու թագաւորութիւնդ գայ , քու կամքդ ըլլայ , ինչպէս որ եր-
- 3 կինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ . Մեր ամէն
- 4 աւուր հացը օրէ օր մեզի տուր . Եւ մեզի ներէ մեր մեղքերը . ինչու որ մենք ալ կը ներենք ան ամենուն՝ որ մեզի պարտական են . ու մեզ փորձութեան մի՛ տանիր . հապա չարէն մեզ ազատէ :
- 5 Եւ ըսաւ անոնց . Ձեզմէ ո՛վ է անկաւ , ոչ բարեկամ մը ունենայ , ու կէս գիշերուան մէջ երթայ անոր՝ և ըսէ անոր . Բարեկամ՝ ինծի իրեք
- 6 նկանակ փոխ տուր . Ինչու որ իմ մէկ բարեկամս ճամբայէ ինծի եկաւ , ու բան մը չունիմ .
- 7 անոր առջևը դնելու : Ընիկայ ալ ներսէն պատասխան տայ՝ և ըսէ . Օխ մի՛ յոգնեցըներ , արդէն դուռը գոցուած է , ու տղաքս իմ քովս անկողինի մէջ են , չեմ կրնար ելլել՝ ու քեզի
- 8 հայ տալ : Ձեզի կ'ըսեմ . Թէև բարեկամութեան համար չելլէ տայ անոր , սակայն անոր թախանձանքին համար պիտի ելլէ ու պէտք
- 9 եղածը տայ անոր : Ես ալ կ'ըսեմ ձեզի . Խընդրեցէք՝ և պիտի տրուի ձեզի . փնտռեցէք՝ ու պիտի գտնէք . Դուրս զարկէք՝ և պիտի բացուի
- 10 ձեզի . Ո՛ր ասն զի ամէն ո՛վ որ կը խնդրէ՝ կ'առնէ , և ո՛վ որ կը փնտռէ՝ կը գտնէ , և ո՛վ որ Դուրս կը
- 11 զարնէ՝ պիտի բացուի անոր : Ձեզմէ ո՛վ է ան հայրը՝ որմէն իր որդին հաց որ ուզէ , միթէ

- քա՛ր պիտի տայ անոր . կամ թէ որ ձուկ ունէ՛ ,
 12 միթէ՛ ձուկին տեղը ծձ պիտի տայ անոր . Եւ
 կամ թէ որ հաւկիթ ուզէ , միթէ՛ կարի՞ճ պիտի
 13 տայ անոր : Ուստի եթէ դուք՝ որ չար էք , ձեր
 զաւակներուն աղէկ ընծաներ տալ գիտէք , որ-
 չափ աւելի ձեր չայրը երկինքէն Սուրբ Հոգին
 պիտի տայ անոնց , որ իրմէ կը խնդրեն :
- 14 Ու դե մը կը հասնէր . և անիկայ համր էր . ու
 եղաւ որ երբ դէր ելաւ , համրը խօսեցաւ . և
 15 ժողովուրդները զարմացան : Բայց անոնցմէ
 մէկ քանիները ըսին . Ետիկայ դէներուն Բէեզ-
 զբուզ իշխանին միջոցովը դէները կը հանէ :
- 16 Ուրիշներն ալ փորձելով երկինքէն նշան մը կ'ու-
 17 զէին անկէ : Բայց ինքը գիտնալով անոնց խոր-
 հուրդները՝ ըսաւ անոնց . Ըմէն թագաւորու-
 թիւն իրեն դէմ բաժնուած՝ կ'աւերի . և տուն
 18 մը իրեն դէմ բաժնուած՝ կը կործանի . չապա թէ
 որ Սատանան իրեն դէմ բաժնուած է , անոր
 թագաւորութիւնը ինտո՛ր պիտի կենայ . որով-
 19 նեմ : Իսկ թէ որ ես Բէեզզբուզով դէները կը
 հանեմ , ձեր որդիքը ինչով կը հանեն . ուրեմն
 20 անոնք պիտի ըլլան ձեր դատաւորները : Բայց
 թէ որ ես Մատուծոյ մատովը կը հանեմ դէները ,
 ուրեմն Մատուծոյ թագաւորութիւնը ձեր վրայ
 21 հասած է : Երբոր զօրաւոր արքա մը զէները
 վրան առած՝ իր արքայ բակը կը պահպանէ , անոր
 22 բաները խաղաղութեան մէջ կը մնան . Բայց
 երբոր անկէ աւելի զօրաւորը վրան գալով յաղ-
 թէ անիկայ , անոր զէները կ'առնէ՝ որոնց ինքը
 յուսացեր էր , և անկէ առաջ կողոպուտը կը բաժ-
 23 նէ : Ըն որ իմ հետս չէ , ինծի հակառակ է .
 և ան որ ինծի հետ չժողովեր , ցիրուցան կ'ընէ :
- 24 Երբոր պիղծ ոգին մարդէ մը կ'ելլէ , անջուր տե-
 ղուանք կը պտըտի , հանգստութիւն կը փրնտ-

- 25 աւ . ու երբոր չգտնեք , կ'ըսէ . 'Դառնամ' նո-
 րէն իմ տունս՝ ուսկից որ ելայ . Եւ կու գայ՝ շ-
 26 րէի մաքրուած ու պատրաստուած կը գտնէ :
 Են ատենը կ'երթայ՝ և եւ հետը կ'առնէ եօթոր ու-
 րիշ ոգիներ իրմէ աւելի չար , ու մտնելով՝ հոն
 կը բնակին . և ան մարգուն վերջը՝ առջնէն դէշ
 կ'ըլլայ :
- 27 Ու եղաւ որ երբ անիկայ աս բաները կը խօսէր ,
 ժողովուրդին մէջէն մէկ կնիկ մը ձայնը վերցուց՝
 ու ըսաւ անոր . Երանի ան որովայնին՝ որ քեզ
 կրեց , և ան ծիծերուն՝ որ քեզի կաթ տուին :
- 28 Եւ ինքը ըսաւ . Մանաւանդ թէ երանի անանց՝
 որ Եստուծոյ խօսքը կը լսեն ու կը պահեն :
- 29 Ու երբոր ժողովուրդները անոր լեայ կը դի-
 զուէին , սկսաւ ըսել . Ես ազգը չար է . նշան
 կ'ուզէ , և որչէ նշան պիտի չտրուի անոր , բայց
- 30 միայն Յովնան մարգարէին նշանը : Քանզի
 ինչպէս որ Յովնան՝ Նինուէացիներուն նշան
 եղաւ , անանկ ալ Որդին մարդոյ աս ազգիս պի-
- 31 տի ըլլայ : Հարաւի թագուհին դատաստանին
 որ աս ազգին մարդոցը դէմ պիտի ելլէ , ու պի-
 տի դատապարտէ ասոնք . ինչու որ երկրի ծայ-
 րերէն եկաւ Սողոմոնին իմաստութիւնը լսելու .
- 32 և ահա Սողոմոնէն մեծ մէկը կայ հոս : Նի-
 նուէի մարգիկը դատաստանին որ աս ազգին
 դէմ պիտի ելլեն , ու պիտի դատապարտեն ա-
 սիկայ . ինչու որ Յովնանին քարոզութեամբը
 զեղջի եկան . և ահա Յովնանէն մեծ մէկը կայ
 հոս :
- 33 Մէկը ճրագը չվառեր՝ ծածուկ տեղ մը դներ ,
 ոչ ալ գրուանի տակ . հապա աշտանակի վրայ , որ
- 34 ներս մտնողները լոյսը տեսնեն : Մարմինին ճը-
 րագը աչքն է . ուստի երբոր աչքդ պայծառ է ,
 բոլոր մարմինդ ալ լուսաւոր կ'ըլլայ . բայց երբոր
- 35 արք վատ է , մարմինդ ալ մութ կ'ըլլայ : Ուրեմն

- զգոյշ կեցիր , որ քու մէջդ եղած լոյսը խաւար
 36 չըլայ : Արդ՝ թէ որ քու բոլոր մարմինդ լու-
 սաւոր է , և մութ մաս մը չունի , բոլորն ալ լու-
 սաւոր կ'ըլայ , ինչպէս երբոր ճրագ մը՝ իր փայ-
 լունութեամբը քեզ կը լուսաւորէ :
- 37 Ու երբոր «[»] Բանբը կը խօսէր , փարիսեցի մը
 կ'աղաչէր անոր՝ որ իր քովը ճաշ ուտէ . անիկայ
 38 ալ մտաւ՝ սեզան նստաւ : Իսկ փարիսեցին երբոր
 տեսաւ՝ զարմացաւ , որ նախ չուացուեցաւ ճա-
 39 շէն առաջ : Եւ Տէրը ըսաւ անոր . Հիմա դուք
 փարիսեցիներ՝ գաւաթին ու պնակին դուրսի
 գին կը մաքրէք , ու ձեր ներսիդին յափշտա-
 40 կութեամբ և չարութեամբ լեցուն է : Անխելք-
 ներ՝ ան որ դուրսինը բռաւ , ներսինն ալ ինքը
 41 չըրան : Սակայն «[»] մէջը եղածներէն ողոր-
 մութիւն տուէք . և ահա ամէն բան մաքուր
 42 կ'ըլայ ձեզի : Իայց վայ ձեզի փարիսեցիներ-
 ուղ՝ որ անանութիւն ու փեղենային և բոլոր
 խոտեղէններուն տասանորդը կը վճարէք , ու
 զանց կ'ընէք իրաւունքը և Աստուծոյ սէրը . ա-
 43 սոնք պէտք էր ընել , և անոնք չձգել : Այն
 ձեզի փարիսեցիներուդ՝ որ ժողովարաններուն
 մէջ առաջին ատոմները կը սիրէք , ու շուկա-
 44 ներուն մէջ բարեւերը : Այն ձեզի կեղծաւոր
 գպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ անյայտ գերեզ-
 մաններու նման էք , որոնց վրայէն մարդիկ կը
 քայեն՝ ու չեն գիտեր :
- 45 Եւ օրինականներէն մէկը պատասխան տալով՝
 ըսաւ անոր . Անորդապետ՝ ատ խօսքերը զրու-
 46 ցելով՝ մեզ ալ վար կը զարնես : Եւ անիկայ ը-
 սաւ . Չեզ ալ վայ օրինականներուդ , որ տանելու
 դժուար բեռներ կը բեռցընէք մարդոց , ու դուք
 47 մէկ մատովսիդ ան բեռներուն չէք դպչիր : Այն
 ձեզի՝ որ մարգարէներուն գերեզմանները կը շի-
 48 նէք , ու ձեր հայրերը սպաննեցին զանոնք : Ու

րեմն կը վկայէք և հաւանութիւն կու տաք ձեր հարցը ըրածներուն . ինչու որ իրենք սպաննեցին զանոնք , ու դուք անոնց գերեզմանները կը
 49 շինէք : Ենոր համար ալ Եստուծոյ իմաստութիւնը ըսաւ . Պիտի խրկեմ անոնց մարգարէներ ու առաքեալներ . և անոնցմէ «չէ պիտի ըս-
 50 պաննեն , ու «չէ հալածեն . Որպէս զի աշխարհի սկիզբէն հետէ թափուած բոլոր մարգարէնե-
 51 րուն արիւնը աս ազգէն պահանջուի , Եքելին արիւնէն մինչև Չաքարիային արիւնը , որ սեղանին ու տաճարին մէջտեղը կորսուեցաւ . Ճըշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , աս ազգէն պիտի պահանջուի :
 52 Այ՛ն ձեզի՝ օրինականներուդ՝ որ գիտութեան բանալին վերցուցիք . դուք չմտաք , և մտնողներն ալ արգիլեցիք :
 53 Ու երբոր աս բաները անոնց կը զրուցէր , դպիրները ու փարիսեցիները սկսան խիստ դժուարիլ , և շատ բաներու վրայով անոր բերնէն խօսք
 54 փնտռել . Եւ անոր դարան պատրաստելով՝ կը փնտռէին թէ ինչպէս անոր բերնէն բան մը որսան , որ անոր վրայով ամբաստանութիւն ընեն :

ԳԼ . ԺԲ

1 Գրիտոս իր աշակերտներուն կը պատուիրէ կեղծաւորութենէ զզոյշ կենալ , ու չեփնալ իր վարդապետութիւնը քարոզելէն . 18 մեծամեծ ամբարձր շինել մտածող հարուստին առաջիկը կը պատուիրէ ժողովոցոց որ զզոյշ ըլլան ազահութենէ : 23 Պէտք չէ որ չափազանց հոգ ունենանք աշխարհային բաներու վրայ , 81 այլ Աստուծոյ Թագաւորութիւնը խնդրենք , 38 ոչորմութիւն տանք , 86 և պատրաստ ըլլանք՝ որ երբ մը Յէրը զայ զուռը զարնէ , խօսյն իրեն բանանք : 41 Գրիտոսի պաշտօնականները գորտին իրենց յանձնուած պաշտօնը կատարել , 49 և հալածանքներու սպասել : 54 Պէտք է որ մարդիկ աս շնորհաց ժամանակին պատեհութիւնը չեորոշեցնեն , 58 վաս զի տակալի բան է մեռելի առանց հաշտուելու Աստուծոյ հետ :

1 Ես միջոցիս երբոր բիւրաւոր ժողովուրդներ վրան ժողովուեցան , մինչև որ մէկզմէկ կը կոխէին , սկսաւ ըսել իր աշակերտներուն . Պինա առաջ ինքզինքնիդ զգոյշ պահեցէք փարիսե-
 2 ցւոց խմորէն , որ է կեղծաւորութիւն : Ինչպէս որ բան մը չկայ ծածուկ՝ որ պիտի չյայտնուի , և

- 3 զազտուկ՝ որ պիտի չգիտցուի : Ուստի ինչ որ մովթ տեղը զրուցեցիք , անիկայ լոյս տեղը պիտի լսուի . և ան որ ներքին սենեակներուն մէջ ականջի խօսեցաք , տանիքներուն վրայ պիտի
- 4 քարոզուի : Բայց ձեզի իմ բարեկամներուս կը զրուցեմ . Մի վախնաք անոնցմէ՝ որ մարմինը կը սպաննեն , ու անկէ ետեւ աւելի բան մը ընելու
- 5 Խորհրդ-նի-ն չունին : Հապա ձեզի ցուցընեմ թէ որմէ՛ պիտի վախնաք . Ենկէ վախցէք՝ որ սպաննելէն ետեւ իշխանութիւն ունի գեհեանը ձգելու .
- 6 այո՛ կ'ըսեմ ձեզի , Ենկէ վախցէք : Չէ՞ որ հինգ ճնճողկը երկու դանկի կը ծախուի . և անոնց-
- 7 մէ մէկը մոռցուած չէ Եստուծոյ առջին : Բայց ձեր գլխուն բոլոր մաղերն ալ համրուած է . ուրեմն մի՛ վախնաք , ինչ որ դուք շատ ճնճողկ-
- 8 ներէն աւելի աղէկ էք : Եւ ձեզի կ'ըսեմ . Եմէն ո՛վ որ զիս կը դաւանի մարդոց առջևը , Որդին մարդոյ ալ անիկայ պիտի դաւանի Եստուծոյ
- 9 հրեշտակներուն առջևը : Բայց ան որ զիս մարդոց առջևը կ'ուրանայ , ուրացուած պիտի ըլլայ
- 10 Եստուծոյ հրեշտակներուն առջևը : Եւ ամէն ո՛վ որ Որդւոյ մարդոյ դէմ բան կ'ըսէ , պիտի ներուի անոր . բայց ան որ Սուրբ Հոգիին դէմ
- 11 հայհոյութիւն կ'ընէ , պիտի չներուի անոր : Ու երբոր ձեզ ժողովարանները՝ և իշխանութիւններու ու պետութիւններու առջև տանելու ըլլան , հոգ մի՛ ընէք թէ ինչպէս՝ կամ ինչ պատասխան պիտի տաք , կամ ինչ պիտի ըսէք .
- 12 Ա՛սան զի Սուրբ Հոգին պիտի սորվեցընէ ձեզի նոյն ժամուն՝ ինչ որ պէտք է խօսիլ :
- 13 Ժողովուրդին մէջէն մէկը ըսաւ անոր . Ա՛րգապեա՛ զրուցէ եղբօրս , որ Ռիչ Էնլիսթ ժառանգու-
- 14 գութիւնը իմ հետս բաժնէ : Ե՛ն ալ ըսաւ անոր . Մ'արդ՝ ո՛վ զիս ձեր վրայ դատաւոր կամ բաժին
- 15 ընող գրաւ : Եւ ըսաւ անոնց . Նայեցէք և

- զգուշացէք ազահութենէն . ինչու որ մարդուս ստացուածքներուն աւելնաղէն Կառնոյ չէ իր
- 16 կեանքը : Առակ մըն ալ խօսեցաւ անոնց՝ ըսելով . Մէկ հարուստ մարդու մը արտերը առաւ
- 17 բերքեր տուին . Եւ ինքը կը մտածէր ինքնիրեն՝ ու կ'ըսէր . Ի՞նչ ընեմ , վասն զի տեղ չունիմ ,
- 18 որ հոն իմ բերքերս ժողվեմ : Եւ ըսաւ . Աս ընեմ . իմ ամբարներս քակեմ՝ ու ալ աւելի մեծ շինեմ , և հոն ժողվեմ իմ բոլոր բերքերս ու բարիքներս . Եւ իմ անձիս ըսեմ . Ո՛վ անձա՛ շատ բարիքներ ունիս շատ տարիներու համար ժողվուած . հաճոյ՛չէ , կէր , խմէ՛ , և ուրախ եղիր :
- 20 Բայց Աստուած ըսաւ անոր . Ա՛նմիտ՝ աս գիշեր հողիդ քեզմէ պիտի պահանջուի . ուստի անքու պատրաստած բաներդ որոնն պիտի ըլլայ :
- 21 Այսպէս է անիկայ՝ որ իր անձին համար գանձ կը դիզէ , ու Աստուծոյ չհարատանար :
- 22 Եւ ըսաւ իր աշակերտներուն . Ասոր համար կ'ըսեմ ձեզի . Հող մի՛ ընէք ձեր կեանքին համար՝ թէ ինչ պիտի ուտէք , ո՛չ ալ մօրմինին
- 23 համար՝ թէ ինչ պիտի հագնիք . Ինչպէ՛ս կեանքը կերակուրէն աւելի է , ու մարմինը հազուա
- 24 տէն : Նայեցէք ազուաններուն , որ ո՛չ կը սերմանեն և ո՛չ կը հնձեն , որոնք ո՛չ շտեմարաններ ունին՝ ո՛չ ալ ամբարներ , ու Աստուած անոնք կը կերակրէ . գուք որչափ աւելի լաւ էք թուումնե
- 25 ՚րէն : Եւ ձեզմէ ո՛վ կրնայ իր հող ընելովը իր
- 26 հասակին վրայ կանգուն մը աւելցընել : Հապա թէ որ ամենափոքր բանին կարող չէք , ուրիշ
- 27 բաներուն համար ինչո՞ւ հող կ'ընէք : Նայեցէք շուշաններուն՝ ինչպէս կ'աճին . ո՛չ կ'աշխատին և ո՛չ կը մանեն . բայց ձեզի կ'ըսեմ՝ որ Սողոմոն ալ իր բոլոր փառաւորութեանը մէջ անոնցմէ
- 28 մէկուն պէս չհագուեցաւ : Ուստի թէ՛ որ խոտը որ այսօր գաշտի մէջ է՝ ու վաղը փուռը կը ձը

- 29 գուի, Նստուած անանկ կը հագուեցընէ, որչափ
 աւելի ձեզ թերահաւատներ: Այ դուք մի՛ փրնտ-
 ուէք թէ ինչ պիտի ուտէք, և ինչ պիտի խմէք.
- 30 ու մի՛ շփոթիք. Այ ասն զի աս բոլոր բաները աշ-
 խարհիս ազգերը կը փնտուեն. ու ձեր նայրը
- 31 գիտէ որ աս բաները ձեզի պէտք են: Բայց
 դուք Նստուածոյ թագաւորութիւնը խնդրեցէք,
- 32 և աս բոլոր բաներն ալ ձեզի պիտի տրուի: Մի
 վախնար պզտիկ հօտ. ինչու որ ձեր նայրը հա-
- 33 ձեցաւ որ թագաւորութիւնը ձեզի տայ: Նա-
 խեցէք ձեր ստացուածքը, և ողորմութիւն
 տուէք. — ձեզի չհիմնալու քսակներ պատրաս-
 տեցէք, — երկինքը՝ չպակսելու գանձ մը, ուր
 ոչ գողը կը մօտենայ՝ և ոչ ցեցը կ'ապականէ:
- 34 Բանզի ձեր գանձը ուր որ է, սիրտերնիդ ալ
- 35 հոն պիտի ըլլայ: Զեր մէջքերը գօտևորած ըլ-
- 36 լան, ու ճրագները վառած. Եւ դուք ան մար-
 դոցը նման՝ որ իրենց տիրոջը կը սպասեն՝ թէ
- 37 երբ պիտի գարնէ, իսկոյն բանան անոր: Երանի ան
 ծառաներուն, որ տէրը երբոր գայ՝ գանոնք ար-
 թուն պիտի գտնէ. Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ
- 38 ինքը գօտին մէջքը պիտի կապէ՝ ու սեղան նստե-
 ցընէ անոնք, և աւաջ անցնելով սպասաւորու-
- 39 թիւն պիտի ընէ անոնց: Եւ թէ որ գիշերու
 երկրորդ պահուն գայ, կամ երրորդ պահուն
 գայ՝ ու անանկ գտնէ, երանելի են ան ծառանե-
- 40 ըրը: Բայց աս գիտցէք, որ եթէ տանուտէրը
 գիտնար թէ որ ատեն գողը կու գայ, արթուն
 կը կենար, ու թող չէր սար որ իր տունը ծա-
- 41 կեն: Ուրեմն դուք ալ պատրաստ կեցէք, քանզի
 Որդին մարդոյ կու գայ անանկ: Ժամու մէջ որ
- 42 դուք չէք կարծեր:
- 41 Եւ Պետրոս ըսաւ անոր. Տէր՝ ատ առակը
- 42 մեզի՞ կ'ըսես, թէ ամենուն ալ: Եւ Տէրը ըսաւ.

- Ուրեմն ո՞վ է ան հաւատարիմ ու իմաստուն տըն-
տեար, որն որ տէրը իր գերդաստանին վրայ պի-
43 տի դնէ, որ ատենին «նաչ ուտելիքը տայ : Ե-
րանի է ան ծառային, որն որ իր տէրը եկած
44 ատենը՝ անանկ քրած պիտի գտնէ : Ղշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի, որ իր բոլոր ունեցածին վրայ պի-
45 տի կեցընէ զանիկայ : Հապա թէ որ ան ծա-
ռան իր սրտին մէջը ըսէ . Եւ տէրս իր գալը
կ'ուշացընէ . և սկսի ծառաները ու աղախիննե-
46 րը ծեծել, և ուտել ու խմել ու գինովնալ, Եւ
ծառային տէրը պիտի գայ «նաչ մէկ օր մը՝ որ
չսպասեր, և «նաչ մէկ ժամ մը՝ որ չգիտեր, և
զանիկայ մէջտեղէն պիտի կտրէ, ու անոր բա-
ժինը անհաւատարիմներուն հետ պիտի դնէ :
- 47 Եւ ան ծառան՝ որ իր տիրոջը կամքը գիտէ, ու
չպատրաստուիր, ոչ ալ անոր կամքը ՚ի գործ կը
48 դնէ, շատ ծեծ պիտի ուտէ : Բայց ան որ չգի-
տեր՝ ու ծեծի արժանի բան մը կ'ընէ, քիչ ծեծ
պիտի ուտէ . որուն որ շատ տրուեցաւ, շատ
պիտի ուզուի անկէ, և որուն որ աւելի յանձ-
նուեցաւ, ալ աւելի պիտի պահանջուի անկէ :
- 49 Ես կրակ ձգելու եկայ երկրիս վրայ . ու ի՞նչ
50 կ'ուզեմ թէ որ արդէն բորբոքած է : Բայց մը-
կրտուլթիւն մը ունիմ մկրտուելու . և ի՞նչպէս
51 կը տազնապիմ մինչև որ կատարուի : Ար կար-
ծէք թէ ես երկրի վրայ խաղաղութիւն տալու
եկայ . ձեզի կ'ըսեմ՝ Չէ, հապա բաժանմունք .
52 Ինչու որ ասկէ ետև մէկ տան մէջ հինգը երաբե
բաժնուած պիտի ըլլան . իրեքը երկուքէն, ու
53 երկուքը իրեքէն . Հայրը պիտի բաժնուի որդի-
էն, և որդին հօրմէն, մայրը աղջիկէն՝ ու աղ-
ջիկը մօրմէն, կեսուրը իր հարսէն՝ ու հարսը իր
կեսուրէն :
- 54 Եւ ըսաւ ժողովուրդներուն . Երբոր արեւմուտ-
քին կողմէն ամպ մը ելած կը տեսնէք, շուտ մը

- կ'ըսէք թէ , Անձրև պիտի գայ , և անանկ կ'ը-
 55 լայ : Ու երբոր հարաւային հովը կը փչէ՝ կ'ըսէք
 56 թէ , Տաք պիտի ըլլայ , և անանկ կ'ըլլայ : Աեղ-
 ծաւորներ՝ երկրի ու երկինքի երեսը քննելը
 գիտէք , հապա աւ ժամանակը ինչպէս չէք
 57 քններ : Եւ ինչու դուք ձեզմէ չէք որոշեր ի-
 58 բաւուկքը : Երբոր դուն քու ստիսիդ հետ իշ-
 խանին երթալու ըլլաս , ճամբուն մէջ անկէ
 ազատելու համար ջանք ըրէ . որ չըլլայ թէ քեզ
 դատաւորին առջին քաշէ , ու դատաւորը դա-
 հիճին ձեռքը տայ քեզ , ու դահիճն ալ բանտը
 59 դնէ : Բեզի կ'ըսեմ . բնաւ պիտի չելես անկէ ,
 մինչև որ վերջի լուման չվճարես :

ԳՂ . ԺԳ

1 գրեալս ազաշխարհին կը քարզէ , Գալիլեացոց և սերիներուն կրած պատիժը
 թելով : 6 Անգառաջ թզենին առակը : 11 գրեալսս կծկած կնիկը կը բժշէ .
 18 մանանիկ հատին և խմբին առակովը կը ցուցնէ ճշմարտութեան խօսքին զբա-
 ւար ներգործութիւնը իր ընտանիքներուն սրտին մէջ . 24 կը խրատէ նեղ դռնէն ներս
 մտնելու ջանք ընել , 31 և կը յանդիմանէ Հերովդէսը ու Երուսաղէմը :

- 1 Եւ ոմանք ան ատենը ներկայ գտնուելով՝
 պատմեցին անոր՝ Գալիլեացոց վրայով , որոնց
 արիւնք Պիղատոս իրենց զոհերուն հետը խառ-
 2 նեց : Եւ Յիսուս պատասխան տալով ըսաւ ա-
 նոնց . Ար կարծէք որ ան Գալիլեացիները բոլոր
 Գալիլեացիներէն աւելի մեղաւոր էին , որ ասանկ
 3 բաներ քաշեցին : Ձեզի կ'ըսեմ՝ Չէ . հապա
 թէ որ չապաշխարէք , ամէնքդ ալ անանկ պիտի
 4 կորսուիք : Կամ թէ ան տասնուութը հօգին՝
 որոնց վրայ Սելովամին մէջի աշտարակը ինկաւ ,
 և անոնք մեռցուց . կը կարծէք որ անոնք Երու-
 սաղեմի մէջ բնակած բոլոր մարդիկներէն աւելի
 5 պարտաւոր էին : Ձեզի կ'ըսեմ՝ Չէ . հապա թէ
 որ չապաշխարէք , ամէնքդ ալ նոյնպէս պիտի
 կորսուիք :
 6 Եւ առաջին ալ ըսաւ . Ս'արդ մը իր այգիին մէջ
 անկուած թռչենի մը ունէր . ու եկաւ անկէ սը-

- 7 տուղ փնտռելու , և չգտաւ : Ուստի ըսաւ այգեպանին . Ահա իրեք տարի է որ կու գամ աս թղենիին վրայ պտուղ փնտռելու , ու չեմ գտներ . ալ ատիկայ կտրէ , ինչո՞ւ համար գետինը
- 8 խափանէ : Անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու անոր ըսաւ . Տէր՝ աս տարի ալ ատիկայ թո՞ղ տուր , ժինչև որ ատոր բոլորտիքը բրեմ՝ ու թրիք դընեմ , Եւ թէ որ պտուղ տայ , ա՞յն . հապա թէ չէ՝ գալ ա՞յն կտրես ատիկայ :
- 10 Եւ ինչ ժողովարաններուն մէկուն մէջ շաբաթ
- 11 օրը կը սորվեցընէր : Եւ ահա մէկ կնիկ մը կար , որ հիւանդութեան ոգի մը ունէր տասնուութը տարիէ ՚ի վեր , ու կծկտած էր , և ամենևին չէր
- 12 կրնար շիտակ կայնիլ : Ու Յիսուս զանիկայ տեսնելով՝ երէն կանչեց՝ և ըսաւ անոր . Անիկ՝ դուն քու
- 13 հիւանդութենէդ արձակուած ես : Ու ձեռքը անոր վրայ դրաւ . և իսկոյն շիտկուեցաւ , ու փառք
- 14 կու տար Աստուծոյ : Իսկ ժողովարանին իշխանը պատասխան տուաւ բարկանալով՝ որ Յիսուս շաբաթ օրը բժշկեց , և ըսաւ ժողովուրդին . Ա՛եց օր կայ՝ որոնց մէջ արժան է գործ գործել , ուստի ան օրերը եկէք բժշկուեցէք , ու չէ թէ շա
- 15 բաթ օրը : Ան ատենը Տէրը պատասխան տուաւ անոր՝ ու ըսաւ . Աեղծաւորներ՝ ձեզմէ ամէն մէկը շաբաթ օրը իր եզը կամ էջը մսուրէն չարձը
- 16 կեր՝ որ տանի ջուր տայ . Հապա ասիկայ որ Աքրահաճի ազջիկ էր , որ ահա տասնուութը տարի Սատանան զանիկայ կապեց , չէր վայլեր որ շա
- 17 բաթ օրը ան կապէն արձրկուի : Եւ աս բանը որ ըսաւ , իրեն հակառակ կեցողները ամէնքն ալ ամօթով մնացին . ու բոլոր ժողովուրդը կ'ուրախանար ան ամէն փառաւոր գործքերուն համար՝ որ իրմէն կ'ըլար :
- 18 Եւ ըսաւ . Աստուծոյ թագաւորութիւնը թնչ բանի կը նմանի , ու թնչ բանի նմանցընեմ անի-

- 19 կայ : Մանանելիի հատի նման է , որն որ մարդ մը առաւ՝ իր պարտէզը ձգեց . և աճեցաւ ու մեծ ծառ եղաւ . ու երկնից թռչունները անոր ճիւղերուն վրայ բնակեցան :
- 20 Դարձեալ ըսաւ . Աստուծոյ թագաւորութիւնը
- 21 նը թնչ բանի նմանցընեմ : Խմորի նման է , որն որ կնիկ մը առաւ՝ իրեք գգիւ ալիւրի մէջ պահեց , մինչև որ ամէնն ալ խմորեցաւ :
- 22 Եւ քաղաքները ու գեղերը պտըտելով՝ կը սորվեցընէր , ու դէպ ՚ի Նրուսաղէմ ճամբայ կ'ընէր :
- 23 Եւ մէկը ըսաւ անոր . Տէր՝ քիչուոր են անոնք որ պիտի փրկուին : Անիկայ ալ ըսաւ անոնց .
- 24 Զանք ըրէք որ նեղ դռնէն մտնէք . քանզի կ'ըսեմ ձեզի , որ շատերը մտնել պիտի ուզեն , և
- 25 պիտի չկրնան : Անկէ ետև որ տանուտէրը ելէ ու գուռը գոցէ , և դուք սկսիք դուրսը կենալ , ու դուռը զարնել և ըսել , Տէր՝ Տէր , բաց մեզի . ան ալ պատասխան տալով պիտի ըսէ ձեզի . Չեզ
- 26 չեմ ճանչնար ուսկից էք : Ան ատենը պիտի սկսիք ըսել . Մենք քու առջևդ կերանք ու խմեցինք , և դուն մեր փողոցներուն մէջը սորվեցուցիր :
- 27 Եւ անիկայ պիտի ըսէ . Չեզի կ'ըսեմ , ձեզ չեմ ճանչնար ուսկից էք , մէկ դի կեցէք
- 28 ինձմէ բոլոր անիրաւութիւն գործողներդ : Հոն պիտի ըլլայ լալ՝ ու ակռաներ կ'ճրոջընել , երբոր տեսնէք Աբրահամը ու Իսահակը և Յակոբը ու բոլոր մարգարէները Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ , ու ձեզ դուրս հանած :
- 29 Եւ պիտի գան արևելքէն ու արևմուտքէն և հիւսիսէն ու հարաւէն , ու պիտի բազմին Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ :
- 30 Եւ ահա կան յետիններ՝ որ առաջիններ պիտի ըլլան , ու կան առաջիններ՝ որ յետիններ պիտի ըլլան :
- 31 Նոյն օրը մէկ քանի փարիսեցիներ եկան՝ ու ըսին անոր . Նլի՛ր՝ ու գնա ասկէ , ինչու որ Հե-

- 32 բովոզէս քեզ սպաննել կ'ուզէ : Եւ ինքք ըսաւ անոնց . Գացէք՝ ան աղուէսին քսէք . Ե՛հա ես դուք կը հանեմ ու բժշկութիւններ կը կատարեմ այսօր և վաղը , ու երրորդ օր պիտի կատարուիմ :
- 33 տարուիմ : Միայն թէ պէտք է որ այսօր ու վաղը և մէկալ օր պտըտիմ . վասն զի կարելի չէ որ մարգարէ մը Երուսաղեմէն դուրս կորսուի :
- 34 Ո՛վ Երուսաղէմ՝ Երուսաղէմ , որ մարգարէները կը սպաննէիր , ու քեզի խրկուածները կը քարկոծէիր . քանի անգամ քու տղաքներդ ժողովել ուզեցի՝ ինչպէս որ հաւը իր ձագերը թւերուն :
- 35 տակը Է ծառի , և դուք չուզեցիք : Ե՛հա ձեր տունը ձեզի աւերալ պիտի մնայ . սակայն ձեզի կ'ըսեմ , որ ալ զիս պիտի չտեսնէք , մինչև զայ ան ժամանակը որ պիտի ըսէք , Օրհնեալ է ան որ Տէրոջը անունովը կու գայ :

ԳՂ . ԺԳ

2 Գրիտոս շաբաթ օրը կը բժշէ ջրգողեալ մարդ . 7 կը սորվեցնէ խոնարհ ըլլալ , 12 և աշխատները ճաշ հրաւիրել . 16 ընթրիքին առակովը կը ցուցնէ թէ աշխարհաւոր անձինք՝ որ Յոտուծոյ խօսքը կ'անարգեն , դուրս պիտի մնան երկինքէն : 25 Գրիտոսի աշակերտիլ սուղոները պէտք է որ յառաջագոյն խորհին թէ իրենց խաչը պիտի կրնն , որ չըլայ թէ ետքը անթափց եղանակաւ ետ քաշուին իրեն . 34 ու բոլորովն անպիտան ըլլան իր համը կորսնցուցած ազի պէս :

- 1 Ու եղաւ որ երբ ինքք շաբաթ օր մը փարիսեցւոց գլխաւորներուն մէկուն տունը մտաւ հաց
- 2 ուտելու , ու անոնք անոր կը սպասէին : Եւ ահա
- 3 հոն ջրգողեալ մարդ մը կար իր առջևը : Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ՝ ու խօսեցաւ օրինականներուն ու փարիսեցիներուն՝ ըսելով . Երժամ
- 4 է շաբաթ օրը բժշկել : Ենոնք ալ լուռ կեցան .
- 5 և ինքք բռնեց անիկայ՝ բժշկեց ու ճամբեց . Եւ պատասխան տալով ըսաւ անոնց . Ձեզմէ որոն էլը կամ եզը հորք իյնալու ըլլայ , ու շուտ մը չը-
- 6 հաներ անիկայ շաբաթ օրը : Եւ աս բաներուս չկրցան անոր պատասխան տալ :
- 7 Ետակ մը զբուցեց ան հրաւիրուած մարդոց

- ալ, երբոր տեսաւ թէ ինչպէս առաջին բազմոց-
 8 ները կ'ընտրէին, ու ըսաւ անոնց. Երբոր մէկէ
 մը հարանիքի հրաւիրուիս, առաջին բազմոցին
 վրայ մի' նստիր. չըլլայ որ քեզմէ աւելի պա-
 9 տուաւոր մէկն ալ հրաւիրուած ըլլայ անկէ. Եւ
 ան որ քեզ ու անիկայ հրաւիրեց, գայ զրուցէ
 քեզի. Եսոր տեղ տուր, և անկէ ետև սկսիս
 10 ամօթով յետին տեղը բռնել: Հապա երբոր
 հրաւիրուիս, գնա յետին տեղը նստէ. որ երբ
 քեզ հրաւիրողը գայ, քեզի ըսէ. Բարեկամ՝
 վեր հրամմէ. ան ատենը քու հետդ նստողնե-
 11 բուն առջևը քեզի փառք կ'ըլլայ: Անն զի
 ամէն ո՛վ որ իր անձը կը բարձրացընէ, պիտի
 խոնարհի. և ո՛վ որ իր անձը կը խոնարհեցընէ,
 պիտի բարձրանայ:
 12 Ու զինքը հրաւիրողին ալ ըսաւ. Երբոր ճաշ
 կամ ընթրիք կ'ընես, մի' կանչեր քու բարեկամ-
 ներդ, ո՛չ ալ քու եղբայրներդ, և ո՛չ քու ազգա-
 կաններդ, ու ո՛չ հարուստ դրացիներդ, որ
 չըլլայ թէ անոնք ալ փոխարէնը քեզ հրաւիրեն,
 13 ու քեզի հատուցում ըլլայ: Հապա երբոր հաց-
 կերոյթ կ'ընես, աղքատներ, պակասաւորներ,
 14 կաղեր ու կոյրեր հրաւիրէ. Ու երանելի պիտի
 ըլլաս. ինչու որ անոնք չեն կրնար փոխարէնը
 քեզի հատուցանել. հապա արդարներուն յա-
 րութիւն առած ատենը՝ փոխարէնը քեզի պիտի
 հատուցուի:
 15 Եւ սեղան նստողներէն մէկը երբոր լսեց աս
 Խո՛ւ՛ր՛ ըսաւ անոր. Երանի անոր՝ որ Եստուծոյ
 16 թագաւորութեանը մէջ հաց պիտի ուտէ: Եւ
 ինքը ըսաւ անոր. Մէկ մարդ մը մեծ ընթրիք
 17 ըրաւ, ու շատ մարդիկ հրաւիրեց: Եւ ընթ-
 րիքին ատենը խրկեց իր ծառան, որ հրաւ-
 րուածները կանչէ, ըսելով. Եկէք, ինչու որ ար-
 18 զէն ամէն բան պատրաստ է: Եւ ամէնքը մէ-

- կէն սկսան ետ քաշուիլ . առջինը անոր ըսաւ .
 Եւ արտ մը ծախու առի , ու պէտք է որ ելլեմ
 տեսնեմ անիկայ . կ'աղաչեմ քեզի , զես հրա-
- 19 Ժարուած սեպէ : Եւ միւսը ըսաւ . Հինգ զոյգ
 եզ ծախու առի , ու կ'երթամ որ անոնք փոր-
 ձեմ . կ'աղաչեմ քեզի , զես հրաժարուած սեպէ :
- 20 Եւ միւսը ըսաւ . Անիկ առի , ու անոր համար
 21 չեմ կրնար գալ : Եւ ան ծառան եկաւ՝ ու իր
 տիրոջը պատմեց աս բաները . ան ատենը բար-
 կացաւ տանուտէրը , ու ըսաւ իր ծառային .
 Ե ուտով քաղաքին հրապարակները ու փողոց-
 ները ելիր , և աղքատները ու պակասաւորները ,
- 22 և կաղերը ու կոյրերը հոս մտցուր : Ծառան
 ալ ըսաւ . Տէր՝ եղաւ ինչ որ հրամայեցիր , ու
 23 տակաւին տեղ կայ : Եւ Տէրը ըսաւ ծառային .
 Ելի՛ր ճամբաները ու ցանգերը , և գործերդ ստի-
- 24 պէ հոս մտնելու , որ տունս լեցուի : Քանզի
 կ'ըսեմ ձեզի , որ ան հրաւիրուածներէն մէկն ալ
 իմ ընթրիքիս համը պիտի չառնէ :
- 25 Ու իր հետը շատ ժողովուրդներ կ'երթային .
 26 և դառնալով անոնց ըսաւ . Թէ որ մէկը ինծի
 կու գայ , ու չատեր իր հայրը և մայրը , ու կիներ
 և զաւակները , ու եղբայրները և քոյրերը , նաև
 իր կեանքն ալ , չկրնար իմ աշակերտս ըլլալ :
- 27 Եւ ո՛վ որ իր խաչը չվերցընէր՝ ու իմ ետևէս
 28 գար , չկրնար իմ աշակերտս ըլլալ : Ասան զի
 ձեզմէ ո՛վ աշտարակ մը շինել ուզելով , առաջ
 չնստիր ու հաշիւ ըներ ծախքը , թէ անիկայ լը-
- 29 մընցընելու կարող է՞նա՞նք ունի . Որ չըլլայ թէ երբ
 հիմը ձգէ , ու չկրնայ լմընցընել , բոլոր տեսնող-
 30 ները սկսին անիկայ ծաղը ընել , Եւ ըսել թէ ,
 Եւ մարդը սկսաւ շինել , ու չկրցաւ լմընցընել :
- 31 Այամ թէ՛ որ թագաւոր ուրիշ թագաւորի մը
 հետ պատերազմելու երթալով , առաջ չնստիր
 ու խորհիր , թէ արդեօք տասը հազարով կրնայ

- գէմ կենալ անոր՝ որ քսան հազարով իր վրայ
 32 կու գայ : Հապա թէ չէ՝ քանի որ անիկայ հե-
 ոու է , դեսպան խրկելով՝ խաղաղութիւն կը
 33 խնդրէ : Ահա ասանկ ալ ձեր մէջէն ամէն մէկը՝
 թէ որ իր բոլոր ստացուածքէն ետ չկենայ ,
 34 չկրնար իմ աշակերտս ըլլալ : Աղը ազէկ բան է .
 բայց թէ որ աղը իր համը կորսընցընէ , ինչով
 35 պիտի համովնայ : Այ հողի ու ոչ թրիքի տեղ
 օգտակար կ'ըլլայ , հասարակ անիկայ դուրս կը նե-
 տեն : Ան որ լսելու ականջ ունի , թող լսէ :

ԳԼ . ԺԵ

1 Մարտի 8 կորուստ չորսին , 11 և անուակ որդին աւակները :

- 1 Եւ բոլոր մաքսաւորները ու մեղաւորները ա-
 2 նոր կը մօտենային իրմէն լսելու համար : Եւ
 փարիսեցիները ու դպիրները արտունջ կ'ընէին՝
 ու կ'ըսէին . Եսիկայ մեղաւորները կ'ընդունի ,
 ու անոնց հետ կ'ուտէ :
 3 Եւ անիկայ աս առակը խօսեցաւ անոնց՝ ըսե-
 4 լով . Ձեզմէ ո՞վ է ան մարդը՝ որ հարիւր ոչխար
 ունենայ , և անոնցմէ մէկը որ կորսընցընէ ,
 իննսունուինը չըձգեր անապատին մէջ՝ ու ան
 կորսուածին ետեւէն երթար , մինչև որ զանի-
 5 կայ գտնէ : Աւ երբոր կը գտնէ , ուրախանալով
 6 իր ուսերուն վրայ կը դնէ զանիկայ , Եւ տունը
 գալով , կը կանչէ բարեկամները ու դրացիները ,
 ու անոնց կ'ըսէ . Ուրախ եղեք ինձի հետ , ինչու
 7 որ իմ կորսուած ոչխարս դտայ : Ձեզի կ'ըսեմ՝
 որ այսպէս ուրախութիւն պիտի ըլլայ երկինքը
 մէկ մեղաւորի մը համար որ կ'ապաշխարէ , քան
 թէ իննսունուինը արդարներուն համար՝ որ ա-
 8 նոնց ապաշխարութիւն պէտք չէ : Այամ թէ ո՞վ
 է ան կնիկը՝ որ տասը դրամ ունենայ . ու թէ
 որ դրամ մը կորսընցընէ , ճրագ չըժառեր , ու
 տանը մէջ աւել զարներ , և զգուշութեամբ
 9 փնտռեր , մինչև որ գտնէ : Աւ երբոր կը գտնէ ,

- կը կանչէ բարեկամները ու դրացիները , և կ'ըսէ . Ուրախ եղիք ինձի հետ , ինչու որ իմ կոր-
- 10 սընցուցած դրամս գտայ : Անանկ ալ՝ ձեզի կ'ըսեմ , ուրախութիւն կ'ըլլայ Աստուծոյ հրեշտակներուն առջևը մէկ մեղաւորի մը համար որ կ'ապաշխարէ :
- 11 Եւ ըսաւ . Մէկ մարդ մը երկու որդի ունէր .
- 12 Ու անոնցմէ պզտիկը հօրը ըսաւ . Հայր՝ ո՞ր ըստացուածքէդ մէկ իյնալու բաժինը տուր ինձի .
- 13 ան ալ բաժնեց անոնց՝ եւ ունեցածը : Եւ շատ օրեր չանցած՝ պզտիկ որդին բոլոր բաները ժողվեց՝ ու հեռու երկիր մը գնաց , և հոն անտուկութեամբ ապրելով՝ իր ունեցածը փճացուց :
- 14 Ու երբոր ամէնը հասցուց , ան երկրին մէջ սաստիկ սով մը եղաւ , ու ինքը սկսաւ չքաւոր ըլլալ :
- 15 Եւ գնաց ան երկրին քաղաքացիներէն մէկուն քովը մտաւ . ան ալ իր ազարակը խրկեց զանի-
- 16 կայ՝ խոզեր արածելու համար : Եւ կը փափաքէր խոզերուն կերած եղջիւրէն իր փորը լեցընելու . ու մէկը չէր տար անոր : Եւ ինքզինքին գալով՝ ըսաւ . Բանի բանւորներ կան իմ հօրս ունեցող լեցուած , ու ես հոս սովամահ կը
- 18 կորնչիմ . Ելլեմ՝ երթամ իմ հօրս , և ըսեմ անոր . Հայր՝ մեղանչեցի երկինքին դէմ ու քու
- 19 առջևդ , Եւ ալ արժանի չեմ քու որդիդ ըսուելու . զիս քու վարձկաններուդ մէկուն պէս ըրէ :
- 20 Ու ելաւ իր հօրը եկաւ . և դեռ որ ինքը շատ հեռու էր , հայրը տեսաւ զանիկայ՝ ու գութը շարժեցաւ , և վազելով՝ անոր պարանոցին վրայ
- 21 ինկաւ , ու համբուրեց զանիկայ : Որդին ալ ըսաւ անոր . Հայր՝ մեղանչեցի երկինքին դէմ ու քու առջևդ , և ալ արժանի չեմ քու որդիդ
- 22 ըսուելու : Բայց հայրը ըսաւ իր ծառաներուն . Հանեցէք առաջին պատմուճանը՝ ու հազցուցէք անոր , և մատնի դրէք անոր ձեռքը , ու կօշիկ-

- 23 ներ անոր ոտքերը . Եւ պարարտ զուարակը բե-
րէք մորթեցէք , և ուտենք ու ուրախ ըլլանք .
- 24 Ինչու որ աս իմ որդիս մեռած էր՝ ու ողջնցաւ .
կորսուած էր՝ ու գտնուեցաւ . և սկսան ուրախ
- 25 ըլլալ : Ու անոր մեծ որդին ազարակն էր . ու
երբոր կու գար՝ ու տանը մօտեցաւ , նուազա-
- 26 թաններուն և պարերուն ձայնը լսեց : Ու ծա-
ռաններէն մէկը իրեն կանչելով՝ կը հարցընէր ,
- 27 թէ աս ի՞նչ է : Մտիկայ ալ ըսաւ անոր , Եղ-
բայրդ եկաւ , ու հայրդ պարարտ զուարակը մոր-
- 28 թեց . ինչու որ ողջ առողջ ձեռք ձգեց զանիկայ :
Իսկ ինքը բարկացաւ՝ ու չէր ուզեր ներս մտնել .
- 29 ուստի իր հայրը դուրս ելելով կ'ազաչէր անոր :
Եւ անիկայ պատասխան տալով՝ ըսաւ հօրը .
- Մահ այսչափ տարի է որ քեզի կը ծառայեմ , ու
քնաւ քու խօսքէդ դուրս չելայ , ու ինձի երբէք
- 30 մէկ ուլ մը չտուիր , որ իմ բարեկամներուս հետ
ուրախութիւն ընէի : Իայց երբոր եկաւ ատ քու
որդիդ՝ որ քու ստացուածքդ բողբու հետ կե-
- 31 րաւ , անոր մորթեցիր պարարտ զուարակը :
Եւ անիկայ ըսաւ անոր . Ո՛րդեակ՝ դուն միշտ
- 32 իմ հետս ես , ու իմ բոլոր ունեցածս քուկդ է .
Սակայն պէտք էր ուրախ ըլլալ և խնդալ . ինչու
որ աս քու եղբայրդ մեռած էր ու ողջնցաւ ,
կորսուած էր ու գտնուեցաւ :

ԳԼ . Ժ.Օ

1 Սիրու անտեսն աւակը : 14 Գրիտոս կը յանգիմանէ արծաթաէր փորտեցւոյ
կեղծաւորութիւնը : 19 Հեշտաէր մեծատունը և ազգատ Ղազարոսը :

- 1 Ու իր աշակերտներուն ալ ըսաւ . Մէկ հա-
բուատ մարդ մը կար , որ տնտես մը ունէր . և
անոր վրայով զանգատ եղաւ իրեն՝ որպէս թէ իր
- 2 ունեցածը կը փճացընէ : Ուստի կանչեց զանի-
կայ՝ ու ըսաւ անոր . Ի՞նչ է աս՝ որ քեզի համար
կը լսեմ . քու տնտեսութեանդ հաշիւը տո՛ւր ,
- 3 ինչու որ ալ չես կրնար տնտես ըլլալ : Եւ տըն-

- տեսը իր մտքին մէջ ըսաւ . Ի՞նչ ընեմ , որով-
 հետեւ իմ տէրս տնտեսութիւնը ինձմէ կ'աննէ .
 հողագործութիւն չեմ կրնար ընել , մուրալու
 4 կ'ամհնամ : Գիտեմ ինչ պիտի ընեմ , որպէս զի
 երբոր ի՛ տնտեսութենէս մերժուիմ , զիս իրենց
 5 տունը ընդունին : Եւ իր տիրոջը պարտական-
 ները մէկիկ մէկիկ իրեն կանչելով՝ ըսաւ առջի-
 նին . Դուն իմ տիրոջս յորչափ պարտք ունիս :
 6 Ե՛ս ալ ըսաւ . Հարիւր մար ձէթ . և ըսաւ անոր .
 7 Գիրդ ան՝ ու շուտով նստէ յիսուն գրէ : Ետքը
 միւսին ըսաւ . Դուն ալ յորչափ պարտք ունիս .
 և անիկայ ըսաւ . Հարիւր քոռ ցորեն . ու ըսաւ
 8 անոր . Գիրդ ան՝ և ութսուն գրէ : Ու տէրը
 անիրաւ տնտեսը գովեց , որ խելացութիւնով
 ըրաւ . վասն զի աս աշխարհիս որդիքը իրենց
 ցեղին մէջ՝ լուսոյ որդիներէն աւելի խելացի են :
 9 Եւ ես ալ ձեզի կ'ըսեմ . Ենիրաւ մամոնայէն ձե-
 զի բարեկամներ ըրէք , որ երբ անիկայ պակսի ,
 ձեզ յաւիտենական բնակարաններու մէջ ըն-
 10 դունին : Ե՛ս որ քիչ բանի մէջ հաւատարիմ է ,
 շատի մէջ ալ հաւատարիմ է . և ան որ քիչի
 11 մէջ անիրաւ է , շատի մէջ ալ անիրաւ է : Ուստի
 թէ որ անիրաւ մամոնային մէջ հաւատարիմ
 չեղաք , Ճշմարիտ հարստութեան ո՞վ պիտի հաւա-
 12 տայ ձեզի : Ու թէ որ օտարին բանին մէջ հա-
 ւատարիմ չեղաք , ձերը ո՞վ պիտի տայ ձեզի :
 13 Սէկ ծառայ մը չկրնար երկու տէրերու ծա-
 ռայութիւն ընել . ինչու որ կամ մէկը պիտի ա-
 տէ՝ և միւսը սիրէ , կամ մէկը պիտի մեծարէ և
 միւսը արհամարհէ . չէք կրնար ծառայել Ես-
 տուծոյ ու մամոնայի :
- 14 Եւ փարիսեցիներն ալ որ արծաթասէր էին ,
 աս ամէն բաները խելով կը քամահրէին զա-
 15 նիկայ : Եւ ըսաւ անոնց . Դուք էք որ մարդոց
 առջևը ինքզինքնիդ կ'արդարացընէք . բայց Ես-

- տուած գիտէ ձեր սիրտերը . ինչու որ մարդոց մէջ բարձր եղածը՝ Աստուծոյ առջևը պիղծ է :
- 16 Օրէնքը ու մարգարէները մինչև Յովհաննէս էին . անկէ ետև Աստուծոյ թաղաւորութիւնը կը քարոզուի , և ամէն մէկը անոր մէջը մտնելու
- 17 կ'արտորայ : Դիւրին է որ երկինքը ու երկիրը անցնի , քան թէ օրէնքէն մէկ նշանագիր մը
- 18 իյնայ : Ո՛վ որ իր կնիկը արձակէ՝ և ուրիշ մը առնէ , շուտիւն կ'ընէ . և ո՛վ որ էրիկէ արձակուած կնիկ մը առնէ՝ շուտիւն կ'ընէ :
- 19 Մէկ հարուստ մարդ մը կար , որ ծիրանի ու բէհեզ կը հագնէր , և ամէն օր փառաւորապէս
- 20 ուրախութիւն կ'ընէր : Ու Ղազարոս անունով աղքատ մը կար վերքերով լեցուն , որ անոր դը-
- 21 րանը առջին դրուած էր . Եւ կը փափաքէր որ ան հարուստին սեղանէն ինկած փշրանքներէն իր փորը լեցընէ . նաև շուներն ալ կու գային՝ և
- 22 անոր վերքերը կը լզէին : Ու եղաւ որ ան աղքատը մեռաւ , ու հրեշտակները Աբրահամին գոգը տարին զանիկայ . հարուստն ալ մեռաւ ու
- 23 թաղուեցաւ : Եւ դժոխքին մէջը երբոր տանջանքի մէջ էր , իր աչքերը վերցընելով հեռուէն տեսաւ Աբրահամը , ու Ղազարոսը անոր գոգը
- 24 հանգիստ նստած : Եւ ինքը աղաղակեց ու ըսաւ .
- Հայր Աբրահամ՝ ողորմէ՛ ինձի , ու խրկէ Ղազարոսը , որ իր մատին ծայրը ջուրը թաթխէ , ու զովացընէ իմ լեզուա . ինչու որ աս բոցիս մէջ
- 25 կը տանջուիմ : Եւ Աբրահամ ըսաւ . Ո՛րդեակ՝ մի՛տքդ բեր , որ դուն քու կեանքիդ ատենը քու բարիքներդ առիր . նոյնպէս ալ Ղազարոս՝ չարիքներ . հիմա անիկայ հոս կը մխիթարուի , ու
- 26 դուն կը տանջուիս : Եւ աս ամէն բաներէն ի զատ՝ մեր ու ձեր մէջտեղը մեծ անդունդ մը կայ հաստատուած . անանկ որ ասկէ ձեզի անցնիլ ուզողները չկրնան , ո՛չ ալ ատկէ մեզի գալ ուղ-

- 27 Դէրը անցնին : Են ալ ըսաւ . Ուրեմն կ'աղաչեմ քեզի՝ հայր , որ անիկայ իմ հօրս տունը խրկես .
- 28 Քանզի հինգ եղբայր ունիմ . որ ելլայ անոնց վկայութիւն տայ , որ չըլլայ թէ անոնք ալ աս
- 29 չարչարանքին տեղը գան : Եւ Աբրահամ ըսաւ անոր . Ենոնք Մովսէսը ու մարգարէները ունին ,
- 30 թող անոնց մտիկ ընեն : Են ալ ըսաւ . Զէ՛ հայր Աբրահամ , հապա թէ որ մեռելներէն մէկը անոնց երթայ , պիտի տպաշխարեն : Եւ անիկայ ըսաւ անոր . Թէ որ Մովսէսին ու մարգարէներուն մտիկ չեն ըներ , ո՛չ ալ թէ որ մեռելներէն մէկը յարութիւն առնելու ըլլայ , պիտի համոզուին :

ԳՒԼ . ԺԷ

1 Գրեալս կը սորվեցնէ գայթակղութիւն չաւ , 8 և իբրու յանցանքներ : 6 Հաւատքին գորութիւնը : 7 Մեծ պարտաւոր ենք Աստուծոյ , բայց Աստուծո՞ գորտաւոր չէ մեզի : 11 Գրեալս կը բժշկէ տառ թորաններ : 23 Աստուծոյ թագաւորութիւնը և Որդւոյ մարգոյ գալուտը :

- 1 Եւ ըսաւ իր աշակերտներուն . Ենկարելի է որ գայթակղութիւններ չգան . բայց վայ անոր ,
- 2 որուն ձեռքովը կու գան : Ենոր աւելի աղէկ է , որ անոր պարանոցէն իշու աղացքի քար մը կախուի , ու անիկայ ծովը ձգուի , քան թէ աս
- 3 պղտիկներէն մէկը գայթակղեցընէ : Օգուշացէք ձեր անձերուն :

Թէ որ քու եղբայրդ քեզի դէմ մեղանչէ , յանդիմանէ զանիկայ . ու թէ որ ազաշխարէ ,

4 ներէ անոր : Եւ թէ որ օրը եօթը անգամ քեզի դէմ մեղանչէ՝ ու օրը եօթը անգամ դառնայ քեզի ու ըսէ , Վապաշխարեմ , ներես անոր :

- 5 Եւ առաքեալները ըսին Տէրոջը . Մեր հաւատ-
- 6 քը աւելցուր : Եւ Տէրը ըսաւ . Թէ որ մանանեխի հատի չափ հաւատք ունենայիք , աս թըթենիին կրնայիք ըսել , Արմատաքի խլուէ ու ծովուն մէջը տնկուէ , ան ալ պիտի հնազանգէր ձեզի :

- 7 Բայց ձեզմէ ով է «ն յարդ» ոչ ունենայ մէկ երկ-
րագործ կամ հովիւ ծառայ մը, որ անիկայ երբոր
ազարակէն «ն» մտնէ, շուտով զքուցէ «ն» թէ,
- 8 Ընցիւր սեղան նստէ. Հապա չը՞սեր անոր թէ՝
Պատրաստէ իմ ընթրիքս, ու գօտիդ կապած
ինծի սպասաւորութիւն ըրէ, մինչև որ ես ու-
տեմ ու խմեմ. ու ետքը գուն ալ կեր ու խմէ՛ :
- 9 Մի՛թէ շնորհակա՞յ կ'ըլլայ ան ծառային, իրեն
հրամայուած բաները կատարելուն համար. չեմ
10 կարծեր : Նոյնպէս ալ դուք երբոր բոլոր ձեզի
հրամայուած բաները ընէք, ըսէք թէ՝ Մենք
անպիտան ծառաներ ենք. քանզի ան որ պար-
տական էինք ընելու, ըրինք :
- 11 Ու եղաւ որ երբ ինքը Նրուսազէմ կ'երթար,
Սամարիայի և Գալիլեայի մէջտեղէն կ'անցնէր :
- 12 Ու երբոր մէկ գեղ մը պիտի մտնէր, տասը բո-
րոտ մարդիկ հանդիպեցան անոր, որոնք հեռուն
13 կայնեցան, Եւ ձայներնին վերցուցին ու ըսին .
14 Յիսուս վարդապետ, ողորմէ՛ մեզի : Եւ տես-
նելով՝ անոնց ըսաւ . Գացէք դուք ձեզ քահա-
նաներուն ցուցուցէք. ու եղաւ որ երբ կ'երթա-
15 յին, մաքրուեցան : Եւ անոնցմէ մէկը երբոր
տեսաւ թէ բժշկուեցաւ, ետ դարձաւ ու մեծ
16 ձայնով փառք կու տար Նստուծոյ . Ու երեսի
վրայ անոր ոտքը իյնալով՝ շնորհակալ կ'ըլլար
17 անոր . և ինքը Սամարացի էր : Պատասխան
տուաւ Յիսուս ու ըսաւ . Չէ՞ որ տասն ալ մաք-
18 րուեցան . իսկ ան ինը ո՞ւր են . Եւ օտարազգիէն
ի զատ «չի՛նէ» չգտնուեցան՝ որ դառնալով Նս-
19 տուծոյ փառք տան : Եւ ըսաւ անոր . Նլի՛ր
գնա՛ . քու հաւատքդ քեզ բժշկեց :
- 20 Ու երբոր փարիսեցիները իրեն հարցուցին՝ թէ
Նստուծոյ թագաւորութիւնը երբ պիտի գայ,
պատասխան տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ . Նստուծոյ
թագաւորութիւնը «չի՛նէ» երևցած բաներով

- 21 չգար . Ու պիտի չըսեն թէ՛ Եհնա հոս է կամ
 ահա հոն . ինչու որ ահա Եստուծոյ թագաւո-
 րութիւնը ձեր ներսի դին է :
- 22 Եշակերտներուն ալ ըսաւ . Օրեր պիտի գան՝
 որ դուք Որդւոյ մարդոյ օրերուն մէկը տեսնելու
- 23 պիտի փափաքիք , ու պիտի չտեսնէք : Եւ Բէ ոչ
 ըսեն ձեզի , թէ ահա հոս է կամ ահա հոն , մի՛
- 24 երթաք , ու «...» մի՛ հետեւիք : Ասան զի ինչ-
 պէս որ փայլակը երկինքին տակը մէկ դիէն փայ-
 լատակելով՝ մինչև երկինքին տակը մէկալ դին
 լոյս կու տայ , նոյնպէս ալ պիտի ըլլայ Որդին
- 25 մարդոյ իր «...» օրը : Միայն թէ պէտք է որ
 ինքը առաջ շատ չարչարանքներ կրէ , ու մեր-
- 26 ժուի աս ազգէն : Եւ ինչպէս որ Նոյի օրերը
 եղաւ , անանկ պիտի ըլլայ Որդւոյ մարդոյ օրերն
- 27 ալ : Ա՛ռուտէին՝ կը խմէին՝ կնիկ կ'առնէին , էր-
 կան կը տրուէին , մինչև ան օրը՝ որ Նոյ տապա-
 նը մտաւ , և ջրհեղեղը եկաւ՝ ու ամէնը կորսըն-
- 28 ցուց : Նմանապէս՝ ինտոր որ Առվտին օրերը
 եղաւ , կ'ուտէին՝ կը խմէին՝ ծախու կ'առնէին՝
- 29 կը ծախէին՝ կը տնկէին՝ կը շինէին . Բայց ան
 օրը որ Առվտ Սողոմէն ելաւ , երկինքէն կրակ
 ու ծծումբ տեղաց , և բոլորն ալ կորսընցուց .
- 30 Նոյնպէս պիտի ըլլայ ան օրը՝ որուն մէջ Որդին
- 31 մարդոյ պիտի յայտնուի : Են օրը՝ ան որ տա-
 նիքին վրայ է՝ և իր կարասիները տանը մէջ ,
 թող վար չիջնէ՛ զանոնք առնելու . և ան որ ար-
- 32 տին մէջն է՝ նոյնպէս թող ետ չդառնայ : Միտ-
- 33 քերնիդ բերէք Առվտին կնիկը : Ո՛վ որ իր կեան-
 քը կ'ուզէ ապրեցընել , պիտի կորսընցընէ՛ զա-
 նիկայ . և ո՛վ որ կը կորսընցընէ , պիտի ապրե-
- 34 ցընէ՛ զանիկայ : Ձեզի կ'ըսեմ . Են գիշերը Բէ ոչ
 երկու հոգի մէկ անկողինի մէջ ըլլան , մէկը պիտի
- 35 առնուի՝ ու մէկալը ձգուի . Եւ Բէ ոչ երկու կնիկ
 մէկտեղ աղալու ըլլան , մէկը պիտի առնուի՝ ու

մէկալը ձգուի . և իւր երկու հոգի արտի մը մէջ
 ըլլան , մէկը պիտի առնուի՝ ու մէկալը ձգուի :
 36 Եւ պատասխան տալով ըսին անոր . Տէր՝ ո՞ր
 37 տեղ ոչորի ըլլայ առ Բանը : Եւ ալ ըսաւ անոնց . Ո՛ւր
 որ մարմին կայ , հոն պիտի ժողովուին արծիւները :

ԳԼ . ԺԸ

1 Թախածոց որբերին , 9 փարիսեցիին և մաքաւորին տուաւ : 15 Մանր ուղայք
 քրիստոսի կը բերուին : 18 Մէկ իշխան մը կ'ուզէ քրիստոսի հետեւիլ , բայց իր հարը-
 աւութիւնները արգելք կ'ըլլան : 28 քրիստոսի համար ամէն բան թող աւուղներուն
 վարկը : 81 քրիստոս կը նախաձայնէ իր մահը , 85 և կայրին աշտը կը բանայ :

- 1 Եւնոնց առակ մըն ալ ըսաւ աս բանիս վրայով՝
 թէ պէտք է ամէն ատեն ազօթք ընել ու չձանձ-
- 2 րանալ . Ըսաւ . Մէկ դատաւոր մը կար քաղա-
 քի մը մէջ , որ Եստուծմէ չէր վախնար ու մար-
- 3 դէ չէր ամչնար : Եւ նոյն քաղաքին մէջ որբե-
- 4 րաւունք ըրէ ինծի՝ « ապրէ զիս իմ ոսոխէս : Եւ
 անիկայ ժամանակ մը չէր ուզեր անոր հոգի ընել .
 բայց ետքը ըսաւ իր մտքին մէջ . Թէև Եստուծ-
- 5 մէ չեմ վախնար , ու մարդէ չեմ ամչնար , Գոնէ
 աս որբեարիին զիս ձանձրացընելուն համար ի-
- 6 թախանձէ : Եւ Տէրը ըսաւ . Ետեցէք՝ անիրաւ-
- 7 դատաւորը ինչ կ'ըսէ : Ըսպա Եստուած իր
 ընտրեալներուն իրաւունք պիտի չընէ՞ , որոնք
 ցորեկ ու գիշեր իրեն կ'աղազակեն , թէև եր-
- 8 կայնամիտ ալ ըլլայ անոնց վրայ : Ձեզի կ'ըսեմ ,
 որ շուտով անոնց իրաւունք պիտի ընէ . բայց
 Որդին մարդոյ երբոր գայ , արդեօք հաւատք
 պիտի գտնէ՞ երկրի վրայ :
- 9 Եւ մէկ քանիներուն՝ որոնք իրենց անձերուն
 վրայ կը վստահանային թէ արդար են , և ու-
- 10 թիշները կ'անարգէին , աս առակը ըսաւ . Երկու
 մարդ ելան տաճարը ազօթք ընելու . մէկը փա-
- 11 թիսեցի ու մէկալը մաքսաւոր : Փարիսեցիին կայ-
 ներ էր , ու առանձին այսպէս ազօթք կ'ընէր .

- ով Եստուած՝ շնորհակալ եմ քեզմէ, որ ուրիշ
 մարդոց պէս չեմ, յափշտակող՝ անիրաւ՝ շնա-
 12 ցող, և կամ աս մաքսաւորին պէս . Կար շա-
 բաթը երկու անգամ ծոմ կը պահեմ, ու բոլոր
 13 ստացուածքիս տասանորդը կու տամ : Եւ մաք-
 սաւորը հեռուն կայներ էր, ու չէր ուզեր աչքն
 ալ երկինքը վերցընել . հապա իր կուրծքը ծեծե-
 լով՝ կ'ըսէր . Եստուած՝ ողորմէ՛ ինձի մեղաւո-
 14 թիս : Ձեզի կ'ըսեմ՝ թէ ասիկայ ան մէկպէն
 աւելի արդարացած իր տունը իջաւ . վասն զի ով
 որ իր անձը կը բարձրացընէ, պիտի խոնարհի .
 և ով որ իր անձը կը խոնարհեցընէ, պիտի
 բարձրանայ :
 15 Մանր տղաքներ ալ բերին իրեն, որ անոնց
 դպչի . ու աշակերտները տեսնելով՝ կը յանդի-
 16 մանէին զանոնք : Բայց Յիսուս անոնք իրեն
 կանչելով՝ ըսաւ . Թող տուէք ու մանր տղոցը
 որ ինձի գան, և մի՛ արգիլէք ասոնք . ինչու որ
 Եստուծոյ թագաւորութիւնը ատանկներունն է :
 17 Այժմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . Ով որ Եստուծոյ թա-
 գաւորութիւնը պզտիկ տղու մը պէս չընդունի,
 բնաւ պիտի չմտնէ անոր մէջը :
 18 Եւ մէկ իշխան մը հարցուց անոք ու ըսաւ .
 Բարի վարդապետ՝ ինչ գործեմ որ յաւի-
 19 տենական կեանքը ժառանգեմ : Եւ Յիսուս ըսաւ
 անոր . Ինչո՞ւ զիս բարի կ'անուանես, մէկէն 'ի
 20 զատ բարի չկայ, ու է Եստուած : Պատուիրանք-
 ները գիտես . Շնութիւն մի՛ ըներ, Սպանութիւն
 մի՛ ըներ, Գողութիւն մի՛ ըներ, Սուտ վկայութիւն
 21 մի՛ ըներ, Բու հայրդ ու մայրդ պատուէ : Ե՛ս ալ
 ըսաւ . Ետոնք ամէնը մանկութենէս 'ի վեր պա-
 22 հեր եմ : Ես լսելով Յիսուս՝ ըսաւ անոր . Մէկ բան
 մըն ալ պակաս է քեզի . քու բոլոր ունեցածդ ծա-
 խէ, և աղքատներուն բաշխէ, ու երկինքը գանձ
 23 պիտի ունենաս, և եկուր իմ ետեւէս : Ենիկայ

- երբոր աս բանը լսեց՝ տրտմեցաւ , ինչու որ շատ
 24 հարուստ էր : Եւ Յիսուս երբոր անիկայ տրտմա-
 մած տեսաւ , ըսաւ . Ո՛րչափ դժուար է անոնց՝
 որ հարստութիւն ունին , Եստուծոյ թագաւո-
 25 բութիւնը մտնել : Քանզի դիւրին է որ ուղտը
 26 տուծոյ թագաւորութիւնը մտնէ : Եւ անոնք
 27 որ լսեցին , կ'ըսէին . Եւ ո՞վ կրնայ փրկուիլ : Եւ
 ինքը ըսաւ . Մարդոց կողմանէ անկարելի եղած
 28 բաները՝ Եստուծոյ կողմանէ կարելի են : Ու
 Պետրոս ըսաւ . Ե՛հա մենք ամէն բան թողու-
 29 ցինք՝ և քու ետեւդ եկանք : Ու անիկայ ըսաւ
 անոնց . Ոչմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , թէ մարդ մը
 չկայ՝ որ թողուց տուն , կամ ծնողք , կամ եղ-
 քայրներ , կամ կին , կամ որդիներ՝ Եստուծոյ
 30 թագաւորութեանը համար , Որ պիտի չառնէ
 բազմապատիկ աս ատենիս մէջ , և գալու աշ-
 խարհին մէջ յաւիտենական կեանքը :
 31 Եւ տասուերկուքը իր քովը առնելով՝ ըսաւ
 անոնց . Ե՛համենք Երուսաղէմ կ'ելլենք , և մար-
 գարէներուն ձեռքովը Որդւոյ մարդոյ համար
 32 բոլոր գրուածները պիտի կատարուին : Ինչու
 որ հեթանոսներուն պիտի մատնուի , ու ծաղր
 պիտի ըլլայ , և պիտի նախատուի , ու պիտի
 33 թքնեն անոր , Եւ պիտի ծեծեն ու սպաննեն
 անիկայ , ու երբորդ օրը յարութիւն պիտի առ-
 34 նէ : Բայց անոնք աս բաներէն մէկն ալ չհաս-
 կրցան . ու աս խօսքը անոնցմէ ծածկուած էր ,
 և ըսած բաները չէին իմանար :
 35 Ու եղաւ որ երբ ինքը Երիքովին կը մօտենար ,
 կոյր մը ճամբուն քովը նստեր էր մութալու :
 36 Երբոր լսեց բազմութեանը անցնիլը , հարցուց
 37 թէ՛ Ի՞նչ է ան : Եւ իրեն ըսին թէ՛ Յիսուս
 38 Նազովրեցին կ'անցնի : Ուստի ազաղակեց՝ ու
 ըսաւ . Յիսուս՝ որդի Դաւթի՝ ողորմէ՛ ինծի :

- 39 Եւ անոնք որ առջևէն կ'երթային , կը յանդիմանէին զանիկայ , որ լուէ . բայց անիկայ՝ ալ աւելի կ'աղազակէր , Որդի Դաւթի՝ ողորմէ՛
- 40 ինծի : Եւ Յիսուս կանկ առնելով՝ հրաման ըրաւ որ զանիկայ իրեն բերեն , ու երբոր անիկայ մօ-
- 41 տեցաւ , հարցուց անոր ու ըսաւ . Ի՞նչ կ'ուզես որ քեզի ընեմ . անիկայ ալ ըսաւ . Տէր՝ որ աչ-
- 42 քերս բացուին : Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Թող
- 43 բացուին . քու հաւատքդ քեզ բժշկեց : Եւ իսկոյն անոր աչքերը բացուեցան , ու անոր ետևէն կ'երթար՝ և փառք կու տար Եստուծոյ . բոլոր ժողովուրդն ալ տեսնելով՝ զԵստուած կը գովարանէին :

ԳՂ . ԺԹ

1 Չաբէոս մարտիրոսը : 11 Յաւր Ռաֆին առակը : 28 Քրիստոս ինու վայ հեծած փառաւոր հանդէսով Երուսաղէմ կը մտնէ . 41 քաղաքին վայ կ'ողբայ . 45 տաճարէն դուրս կը հանէ գնդերը և վաճառողները . 47 ամէն օր տաճարին մէջ կը սորվեցընէ . իսկ Հրէից գլխաւորները կ'ուզեն կորսընցընել զանիկայ , բայց ժողովուրդէն կը վտանան :

- 1 Եւ մտնելով Երիթովի մէջէն կ'անցնէր : (2) Եւ ահա մարդ մը կար , անունը Չաբէոս ըսուած ,
- 3 որ մաքսապետ էր՝ ու հարուստ մէկ մըն էր : Եւ կ'ուզէր տեսնել՝ թէ ո՞վ է Յիսուսը , ու բազմութենէն չէր կրնար , ինչու որ հասակով կարճ էր :
- 4 Եւ առաջ վազեց ու ժանտաթղենիի մը վրայ ելաւ , որ զանիկայ տեսնէ . ինչու որ անկէ պի-
- 5 տի անցնէր : Ու երբոր Յիսուս ան տեղը եկաւ , վեր նայելով զանիկայ տեսաւ , ու ըսաւ անոր .
- Չաբէոս՝ շուտ ըրէ , ատկէ վար իջիր , ինչու որ
- 6 պէտք է ինծի այսօր քու տունդ կենալ : Եւ արտորալով վար իջաւ , և ուրախութեամբ ըն-
- 7 դունեց զանիկայ : Երբոր ամէնն ալ տեսան , կը տրտնջէին ու կ'ըսէին թէ՛ Մեղաւոր մարդու
- 8 քով մտաւ իջևան ընելու : Եւ Չաբէոս կայնեցաւ՝ ու ըսաւ Տէրոջը . Տէր՝ ահա իմ ունեցածիս կէտը աղքատներուն կու տամ . ու թէ որ զորպարտութեամբ մէկու մը զրկանք ըրած եմ ,

- 9 չորեքպատիկ կը հատուցանեմ անոյ : Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Եւսօր աս տանը փրկութիւն եղաւ .
- 10 Ինչու որ ասիկայ ալ Եբրահամի որդի է : Այն զի Արդին մարդոյ եկաւ որ կորսուածը փնտռէ ու փրկէ :
- 11 Ու երբոր անոնք աս բաները կը լսէին , առակ մըն ալ ըսաւ իր Երուսաղէմ մօտենալուն համար , և անոնց անանկ կարծելուն համար՝ թէ շուտ մը Եստուծոյ թագաւորութիւնը պիտի յայտնուի :
- 12 Ուստի ըսաւ . Մէկ ազնուական մարդ մը հեռու երկիր գնաց՝ իրեն թագաւորութիւն առնելու և
- 13 դառնալու : Եւ իր տասը ծառաները կանչելով՝ տասը մնաստուաւ անոնց , ու ըսաւ անոնց .
- 14 Բանեցուցէք արհեստ մինչև որ ես գամ : Եւ անոր քաղաքացիները զանիկայ կ'ատէին , ու դեսպաններ խրկեցին անոր ետևէն , ըսելով թէ՝ Չենք ուզեր որ ատիկայ մեր վրայ թագաւորութիւն ընէ :
- 15 Ու եղաւ որ երբ անիկայ թագաւորութիւնը առնելով ետ դարձաւ , իրեն կանչել տուաւ ան ծառաները՝ որոնց որ ստակը տուեր
- 16 էր , որ գիտնայ թէ ո՞վ ինչ շահ ըրած է : Եւ առջինը եկաւ՝ ու ըսաւ . Տէր՝ քու մնասդ տասը մնաս շահ ըրաւ : Եւ ըսաւ անոր . Եպրիս՝ բարի ծառայ . որովհետև քիչ բանին մէջ հաւատարիմ եղար , տասը քաղաքի վրայ իշխանուցիւցիր :
- 18 Ու երկրորդը եկաւ՝ ու ըսաւ . Տէր՝ քու մնասդ հինգ մնաս շահ ըրաւ : Եւ ըսաւ անոր . Դուն ալ հինգ քաղաքի վրայ եղիր :
- 20 Եւ ուրիշ մը եկաւ՝ ու ըսաւ . Տէր՝ աս քու մնասդ՝ որ թաշկինակի մէջ ծրարած կը պահէի .
- 21 Քանզի կը վախնայի քեզմէ , ինչու որ դուն խիստ մարդ մըն ես . չդրած բանդ կը վերցընես ,
- 22 ու չսերմանածդ կը հնձես : Եւ ասիկայ ըսաւ անոր . Քու բերնէդ քեզ պիտի դատեմ՝ ո՞վ շար ծառայ . գիտէիր որ ես խիստ մարդ մըն եմ .

- չդրած բանս կը վերցընեմ , ու չսերմանածս կը
 23 հնձեմ . Եւ ինչո՞ւ համար իմ ստակս սեղանա-
 տրներուն չտուիր , որ ես եկած ատենս շահովք
 24 առնէի անիկայ : Եւ հոն կայնողներուն ըսաւ .
 Եւէք ատկէ մնասը , ու տուէք անոր՝ որ տասը
 25 մնաս ունի . (Եւ ըսին իրեն . Տէր՝ անիկայ տա-
 26 սը մնաս ունի .) Քանզի կ'ըսեմ ձեզի , թէ
 ամէն ունեցողին պիտի տրուի , և չունեցողին՝
 27 ունեցածն ալ անկէ պիտի առնուի : Բայց ան
 իմ թշնամիներս՝ որոնք չէին ուզեր որ իրենց
 վրայ թագաւոր ըլլամ , հոս բերէք , ու իմ առ-
 28 ջնս սպաննեցէք : Եւ աս բաները խօսելէն ետև ,
 առաջ գնաց Երուսաղէմ ելելու :
 29 Ու եղաւ որ երբ Բեթփազէին ու Բեթանիային
 մօտեցաւ , դէպ 'ի ան լեռը՝ որ Ձիթենեաց վե-
 կ'ըսուի , իր աշակերտներէն երկուքը խրկեց ,
 30 Եւ ըսաւ . Գացէք հի դիմացը եղած գեղը . և
 անոր մէջ մտնելնուդ պէս՝ պիտի դտնէք կա-
 պուած աւանակ մը , որուն վրայ բնաւ մարդ
 մը նստած չէ . արձրկեցէք անիկայ՝ ու բերէք .
 31 Եւ թէ որ մէկը ձեզի հարցընէ թէ՛ Ինչո՞ւ կ'ար-
 ձրկէք . ասանկ ըսէք անոր թէ , Տէրոջը պէտք
 32 է : Երբոր գացին անոնք որ խրկուեցան , ինչ-
 33 պէս որ իրենց զրուցեր էր՝ գտան : Ու երբոր
 աւանակը կ'արձրկէին , անոր տէրերը ըսին ա-
 34 նոնց . Ինչո՞ւ կ'արձրկէք ատ աւանակը : Եւնոնք
 35 ալ ըսին . Տէրոջը պէտք է . Եւ զանիկայ Յիսու-
 սին բերին . ու իրենց հանդերձները աւանակին
 36 վրայ ձգելով՝ Յիսուսը հեծցուցին : Ու երբոր
 կ'երթար , իրենց հանդերձները ճամբուն վրայ
 37 կը փռէին : Ու երբոր ալ մօտեցաւ , և Ձիթե-
 նեաց լեռանը զառ 'ի վայրէն կ'իջնէր , աշակերտ-
 ներուն բոլոր բազմութիւնը սկսաւ ուրախու-
 թեամբ զլստուած օրհնել բարձր ձայնով ան
 38 բոլոր հրաշքներուն համար՝ որ տեսեր էին . Ու

- կ'ըսէին . Օրհնեալ է աս թագաւորը որ Տէրոջը
անունովը կու գայ . երկինքի մէջ խաղաղու-
- 39 թիւն , ու փառք՝ բարձրութեան մէջ : Եւ բազ-
մութեանը մէջէն փարիսեցիներուն մէկ քանի-
ները ըսին անոր . Անորապետ՝ աս քու աշա-
- 40 կերտներդ յանդիմանէ : Եւ անիկայ պատաս-
խան տուաւ ու ըսաւ անոնց . Չեզի կ'ըսեմ , թէ
որ ատոնք լուռ կենան , քարերը պիտի աղաղա-
կեն :
- 41 Ու երբոր մօտեցաւ , քաղաքը տեսնելով՝ լա-
42 ցաւ անոր վրայ՝ և ըսաւ . Գոնէ աս քու օրուանդ
մէջ գիտնայիր քու խաղաղութիւնդ . բայց հի-
- 43 մա ծածկուեցաւ քու աչքերէդ : Ինչու որ օրեր
պիտի գան քու վրադ , որ թշնամիներդ քու
բոլորտիքդ պատնէշ պիտի շինեն , ու քեզ պի-
տի պաշարեն , և ամէն կողմէ քեզ նեղը պիտի
- 44 ձգեն . Եւ հիմնայատակ պիտի ընեն քեզ՝ ու քու
մէջդ եղած զաւակներդ . և քար մը քարի վրայ
ամենեւին պիտի չթողուն քու մէջդ . անոր հա-
մար որ չճանչցար քու այցելութեան ժամանակդ :
- 45 Եւ տաճարը մտնելով՝ սկսաւ դուրս հանել ա-
46 նոր մէջ ծախողները և գնողները . Եւ ըսաւ ա-
նոնց . Գրուած է թէ՛ Իմ տունս ազօթքի տուն
է , բայց դուք ատիկայ աւազակներու այր ըրիք :
- 47 Եւ ամէն օր տաճարին մէջ կը սորվեցընէր .
բայց քահանայապետները ու դպիրները և ժո-
ղովուրդին գլխաւորները կը փնտռէին՝ թէ ի՞նչ-
- 48 պէ՞ կորսընցընեն զանիկայ , Ու բա՛ն ի՛նչ էին կրնար
գտնել՝ թէ ինչ ընեն . ինչու որ բոլոր ժողովուր-
դը անոր կապուեր էին մտիկ ընելու :

ԳՂ . Ի

1 Գրիտոս իր իշխանութեան իրաւունքը կը պաշտպանէ Յովհաննէոսի մկրտութեան հար-
ցումովը : 9 Այգիին առաւր : 25 Գրիտոսի պատասխանը կայսրին տուք տալու
վրայով : 27 Յարութիւն չկայ ըսող սաղակեցիները կը պատանձեցընէ : 41 Գրի-
տոս ինչպէս Դաւիթի սրգին կ'ըլլայ : 45 Իր աշակերտներուն կը պատուիրէ գպիրնե-
բէն զոյշ կենալ :

- 1 Ու եղաւ որ ան օրերուն մէկը՝ երբոր տաճարին
մէջ ժողովուրդին կը սորվեցընէր , և աւետա-
րանը կը քարոզէր , քահանայապետները ու
դպիրները ծերերուն հետ մէկտեղ վրայ հասան ,
- 2 Եւ անոր խօսեցան՝ ըսելով . Օրուցէ մեզի՝ ի՛նչ
իշխանութիւնով կ'ընես ատ բաները , կամ ո՞վ է
3 ատ իշխանութիւնը քեզի տուողը : Պատաս-
խան տուաւ ու ըսաւ անոնց . Ես ալ ձեզի բան մը
4 հարցընեմ , և ըսէք ինձի . Յովհաննեսին մկրտ-
5 տութիւնը երկինքէ՞ն էր՝ թէ մարդոցմէ : Եւ
6 անոնք մէջերնին խորհեցան՝ ու ըսին . Թէ որ
ըսենք՝ Երկինքէն , պիտի ըսէ . Հապա ինչո՞ւ
չհաւատացիք անոր . իսկ թէ որ ըսենք՝ Մար-
դոցմէ . բոլոր ժողովուրդը մեզ պիտի քարկո-
ծեն . ինչու որ հասարակ համոզուած են թէ Յով-
7 հաննէս մարգարէ էր : Եւ պատասխան տուին՝
8 թէ չեն գիտեր ո՛րակից էր : Եւ Յիսուս ըսաւ
անոնց . Ես ալ ձեզի չեմ ըսեր թէ ի՛նչ իշխա-
նութիւնով կ'ընեմ աս բաները :
- 9 Ակսաւ աս առակը զրուցել ժողովուրդին . Մէկ
մարդ մը այգի տնկեց , և զանիկայ մշակներու
յանձնեց . ու ինքը օտար երկիր երթալով՝ շատ
10 ժամանակ մնաց : Եւ ատենին ծառայ մը խրկեց
մշակներուն , որ այգիին պտուղէն անոր տան .
իսկ մշակները ծեծեցին զանիկայ , ու պարապ
11 ճամբեցին : Եւ ուրիշ ծառայ մըն ալ խրկեց .
իսկ անոնք զանիկայ ալ ծեծեցին , անարգեցին
12 ու պարապ ճամբեցին : Ու երրորդ մըն ալ խրք-
կեց . իսկ անոնք զանիկայ ալ վերաւորեցին՝ ու
13 դուրս հանեցին : Ըն ատենը այգիին տէրը ը-
սաւ . Ի՞նչ ընեմ . իմ սիրելի որդիս խրկեմ ,
14 գուցէ զանիկայ տեսնելով ամչնան : Բայց մը-
շակները երբոր տեսան զանիկայ , իրարու հետ
խորհուրդ ըրին՝ ըսելով . Ըսիկայ է ժառանգը ,
եկէք զանիկայ սպաննենք՝ որ ժառանգութիւնը

- 15 մերը ըլլայ : Եւ զանիկայ այգիէն դուրս հանեցին ու սպաննեցին . ուստի այգիին տէրը ի՞նչ
- 16 պիտի ընէ անոնց . Պիտի գայ՝ ու կորսընցընէ ան մշակները , և այգին ուրիշներու պիտի տայ :
- 17 Երբոր «» լսեցին , ըսին . Քաւ լիցի : Եւ ինքք անոնց նայելով՝ ըսաւ . Հապա ի՞նչ է աս գրուածը թէ , Են քարը՝ որ շինողները անարգեցին ,
- 18 անիկայ անկիւնին գլուխը եղաւ : Եմէն ո՞վ որ ան քարին վրայ իյնայ՝ պիտի կոտորտի , և որո՞ւ
- 19 վրայ որ իյնայ՝ պիտի փսորէ զանիկայ : Եւ քահանայապետները ու զպիւրները կը փնտռէին թէ ի՞նչէ՞ նոյն ժամուն ձեռք զարնեն անոր , բայց ժողովուրդէն վախցան . քանզի իմացան որ ան առակը իրենց համար ըսաւ :
- 20 Ու երբ յարմար «» սպասելով՝ խրկեցին քանի մը խաբեբայ մարդիկ՝ որոնք կեղծաւորութեամբ ինքզինքնին արդար կը ձևացընէին , որ անիկայ խօսքով բռնեն՝ տէրութեան և կուսակալին իշ-
- 21 խանութեանը զանիկայ մատնելու : Ու անոր հարցուցին ըսելով . Ա՛րդապետ՝ գիտե՞ք որ շիտակ կը խօսիս ու կը սորվեցընես , և աչառութիւն չես ըներ . հապա ճշմարտութեամբ Եստուծոյ ճամբան կը սորվեցընես : Մեզի արժան
- 23 է Այսրին տուրք տալ , թէ չէ : Եւ անոնց խորամանկութիւնը հասկընալով՝ ըսաւ անոնց .
- 24 Ինչո՞ւ զիս կը փորձէք . Յուցուցէք ինծի դահեկան մը : Արձն պատկերը ու գիրը ունի լե՛ս :
- 25 Պատասխան տուին ու ըսին . Այսրինը : Եւ ինքք ըսաւ անոնց . Ուրեմն ան որ կայսրինն է՝ կայսրին տուէք , և ան որ Եստուծոյն է՝ Եստու-
- 26 ծոյ «» է : Եւ չկրցան անիկայ խօսքով մը բռնել ժողովուրդին առջևը . ու զարմանալով անոր պատասխանին վրայ՝ լուռ կեցան :
- 27 Եւ սաղուկեցիներէն ոմանք եկան , (որոնք հակառակութիւն կ'ընեն՝ թէ յարութիւն չկայ ,)

- 28 և անոր հարցուցին՝ Ըսելով . Ս'արդապետ՝ Մովսէս մեզի գրեց . Թէ որ մէկուն եղբայրը կնիկ ունենալով՝ մեռնելու ըլլայ , ու մեռած ասենք զաւակ չունենայ , անոր եղբայրը առնէ ան կնիկը , և իր եղբօրը զաւակ հանէ : Երգ՝ եօթը եղբայրներ կային . ու առջինը կնիկ մը առնելով՝
- 29 զաւակ չունեցած մեռաւ : Երկրորդն ալ առաւ ան կնիկը , և ինքն ալ մեռաւ առանց զաւակի :
- 30 Երրորդն ալ առաւ զանիկայ . նմանապէս եօթն
- 31 ալ , ու զաւակ չձգեցին ու մեռան : Ըմենէն ետ-
- 32 քը կնիկն ալ մեռաւ : Ուրեմն յարութեան ա-
- 33 տենը անոնցմէ որո՞ւն կնիկը պիտի ըլլայ . ինչու
- 34 որ եօթն ալ զանիկայ կնիկ ունեցան : Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝ անոնց ըսաւ . Ըս աշխարհիս որդիքը կնիկ կ'առնեն ու երկան կը
- 35 տրուին : Բայց անոնք որ արժանի պիտի ըլլան ան աշխարհին հասնելու , ու մեռելներէն յարու-
- 36 թիւն առնելուն , ոչ կնիկ կառնեն և ոչ երկան
- 37 կը տրուին . Որովհետև ալ չեն կրնար մեռնիլ . քանզի հրեշտակներուն հաւասար են , ու Ըստուծոյ որդիք են , ինչու որ յարութեան որդիք
- 38 են : Բայց մեռելներուն յարութիւն առնելը Մովսէսն ալ իմացուց մորենիին պարտաւորեալք մէջ , երբոր կը կոչէ Տէրը՝ Եբրահամին Ըստուածը , ու Իսահակին Ըստուածը , և Յակոբին Ըս-
- 39 տուածը : Ու Ըստուած մեռելներուն Ըստուածք
- 40 չէ , հապա կենդանիներուն . ինչու որ ամէնը
- 41 անոր կենդանի են : Եւ դպիրներէն մէկ քանին պատասխան տուին ու ըսին . Ս'արդապետ՝ աղէկ
- 42 ըսիր : Ու ալ մէկը համարձակութիւն չէր ընել անոր բան մը հարցընելու :
- 43 Եւ ըսաւ անոնց . Ի՞նչպէս կ'ըսեն թէ՛ Վրիստոս Իաւիթի որդին է . Եւ ինքը Իաւիթ Սաղմոսներուն գրքին մէջը կ'ըսէ . Տէրը իմ Տէրոջս
- 44 ըսաւ . Նստէ իմ աջ կողմս , Սինչև որ քու

- Թշնամիներդ ոտքերուդ պատուանդան ընեմ :
- 44 Ուրեմն Դաւիթ որ զանիկայ Տէր կը կոչէ , թնչպէս անիկայ անոր որդին կ'ըլլայ :
- 45 Եւ բոլոր ժողովուրդին առջևը ըսաւ իր աշակերտներուն : Չգուշացէք զպիրներէն , որոնք կ'ուզեն փառաւոր հանդերձներով պտըտիլ , և շուկաներուն մէջ բարեւներ կը սիրեն , ու ժողովարաններուն մէջ առաջին աթոռները , և ընթացքներու մէջ առաջին բազմոցները . որոնք որբեւարիներուն տուները կ'ուտեն , ու յարգոյ երևնալու համար աղօթքը կ'երկրնցընեն . ասոնք աւելի դատապարտութիւն պիտի ընդունին :

ԳՂ . ԻՇ

1 Գրեալս կը գովէ տղատ որբարին . 5 կը նախաձայնէ տաճարին ու Երուսաղեմին կործանումը . 25 նաև վերջն օրուան նշանները . 84 կը յորդորէ որ արթուն ըլլանք :

- 1 Ու նայելով՝ տեսաւ հարուստները որ իրենց
 2 ընծաները գանձանակը կը ձգէին : Մէկ տնանկ որբեւարի մըն ալ տեսաւ , որ հոն երկու լումայ
 3 ձգեց : Ու ըսաւ . Ղշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի , որ աս աղքատ որբեւարին ամենէն աւելի ձգեց :
 4 Ինչու որ ամէն անոնք իրենց աւելցածէն Եստուծոյ ընծաներուն մէջը ձգեցին . բայց ասիկայ իր չքաւորութենէն բոլոր իր ունեցած ապրուստը ձգեց :
 5 Ու երբոր մէկ քանիները տաճարին համար կ'ըսէին թէ , Գեղեցիկ քարերով ու նուէրներով
 6 զարդարուած է , ըսաւ . Ետ բաները որ կը տեսնէք , օրեր պիտի դան՝ որ ան ատենը քար մը
 7 քարի վրայ պիտի չմնայ՝ որ չքակուի : Հարցուցին իրեն ու ըսին . Ա՛րդապետ՝ ե՞րբ պիտի ըլլան ատ բաները , և թնչ է նշանը՝ երբոր ատ
 8 բաները պիտի ըլլան : Են ալ ըսաւ . Չգոյշ կեցէք՝ չխաբուիք . ինչու որ շատերը պիտի գան իմ անունովս՝ ու ըսեն թէ , Ես եմ Քրիստոսը . ու ժամանակը մօտեցած է . ուրեմն անոնց ետևէն

- 9 չերթաք : Բայց երբոր լսէք պատերազմներ և խռովութիւններ՝ մի՛ վախնաք . ինչու որ պէտք է առաջ աս բաները ըլլան , բայց վախճանը իս-
- 10 կոյն չէ : Ըն ատենը ըսաւ անոնց . Ըզգ ազգի վրայ պիտի ելլէ , ու թագաւորութիւն թագա-
- 11ւորութեան վրայ . Եւ տեղ տեղ մեծ երկրաշարժութիւններ պիտի ըլլան . ու սովեր և մահտարածամներ , նաև երկինքէն սոսկալի բաներ և
- 12 մեծ նշաններ պիտի ըլլան : Բայց աս ամէն բաներէն առաջ իրենց ձեռքերը ձեզի պիտի զարնեն՝ ու հալածեն , և ժողովարաններու ու բանտերու պիտի մատնեն . և իմ անուանս համար թագաւորներու ու կուսակալներու առջև պիտի
- 13 տարուիք : Եւ քանիչ վերջը ձեզի վկայութիւն
- 14 մը պիտի ըլլայ : Ուստի ձեր սրտին մէջը դրէք՝ որ առաջուց չմտածէք պատասխան տալու վրայ :
- 15 յով : Այսն զի ես ձեզի բերան ու իմաստութիւն պիտի տամ , որուն պիտի չկրնան դէմ խօսիլ , կամ դէմ կենալ ձեր ամէն հակառակորդները :
- 16 Եւ պիտի մատնուիք ծնողքներէ , ու եղբայրներէ , և ազգականներէ , ու բարեկամներէ , ու
- 17 ձեզմէ պիտի սպաննեն . Եւ իմ անուանս համար ամենուն ատելի պիտի ըլլաք . Բայց մէկ
- 18 մազ մը ձեր գլխէն պիտի չկորսուի : Ձեր համբերութիւնովը հոգինիդ պիտի ստանաք :
- 20 Ու երբոր տեսնէք Երուսաղէմը չորս կողմէն զօրքերով պատած , ան ատենը գիտցէք որ անոր
- 21 աւերումը մօտ է : Ըն ատենը Հրէաստանի մէջ եղողները՝ լեռները թող փախչին . ու անոր մէջ եղողները թող հեռանան . և անոնք որ ազարակներն են , թող չմտնեն անոր մէջը : Այսն զի ան օրեր վրէժխնդրութեան օրեր են , որ բո-
- 23 լոր գրուածները կատարուին : Բայց վայ ան օրերը յղի եղողներուն ու ծիծ տուողներուն . ինչու որ մեծ նեղութիւն պիտի ըլլայ երկրին

- վրայ , ու բարկութիւն պիտի գայ աս ժողովուր-
 24 դին վրայ . Եւ սուրի բերնով պիտի իյնան ,
 ու բոլոր ազգերուն մէջ գերի պիտի տարուին .
 ու Երուսաղէմ ազգերուն ոտից կոխան պի-
 տի ըլլայ , մինչև որ ազգերուն ժամանակնե-
 25 ըր լմըննայ : Ու արեգակին և լուսնին ու
 աստղերուն վրայ նշաններ պիտի ըլլան . ու
 երկրի վրայ ազգերը ապշութեամբ պիտի տազ-
 նապին , և ծովը ու ալիքները պիտի գոռան .
 26 Մարդոց սիրտերը պիտի նուաղեն իշնոյ վախէն՝
 և աշխարհի վրայ գալու բաներուն սպասելէն .
 ինչու որ երկնից զօրութիւնները պիտի շարժին :
 27 Եւ ան ատենը պիտի տեսնեն Որդին մարդոյ
 ամպի մէջ եկած , զօրութիւնով ու մեծ փառ-
 28 քով : Ու երբոր աս բաները սկսին ըլլալ , ելէք՝
 ու գլուխնիդ բարձրացուցէք , ինչու որ ձեր փրո-
 կութիւնը մօտ է :
- 29 Եւ առակ մը ըսաւ անոնց . Տեսէք թղենին ու
 30 ամէն ծառերը . Երբոր կը բողբոջին , տեսնելով՝
 դուք ձեզմէ կ'իմանաք թէ ալ ամառը մօտ է :
 31 Նոյնպէս ալ դուք երբոր աս բաները եղած տես-
 նէք , գիտցէք որ Նստուծոյ թագաւորութիւնը
 32 մօտ է : Ղշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ աս ազգը
 պիտի չանցնի , մինչև որ աս ամէն բաները ըլ-
 33 լան : Երկինքը ու երկիրը պիտի անցնին , բայց
 34 իմ խօսքերս բնաւ պիտի չանցնին : Իսկ դուք
 զգուշացէք ձեր անձերուն , չըլլայ որ սիրտեր-
 նիդ կերուխումով ու գինովութիւնով և աշխար-
 հային զբաղմունքներով ծանրանայ , ու յան-
 35 կարծակի ան օրը ձեր վրայ հասնի . Այսն զի
 բոլոր երկրին երեսը բնակողներուն ամենուն վը-
 36 րայ որոգայթի մը պէս պիտի հասնի : Ուստի
 արթուն կեցէք . ու ամէն ատեն աղօթք ըրէք ,
 որ արժանի ըլլաք ան բոլոր ըլլալու բաներէն ա-
 զատուելու , և Որդւոյ մարդոյ առջևը կայնելու :

- 37 Ու ցորեկները տաճարին մէջ կը սորվեցընէր ,
 և գիշերները կ'ելէր Զիթենեաց ըսուած լեռը
 38 կը կենար : Եւ բոլոր ժողովուրդը առտուանց
 կանուխ իրեն կ'երթային տաճարը՝ իր էօսէրէ
 լսելու :

ԳՂ . ԻԲ

- 1 Հրէայք զաւակցութիւն կ'ընեն քրիստոսի դէմ : 3 Սատանան կը զբռնէ Յուշած որ
 մատնէ զքրիստոս : 7 Առաքեալները կը պատրաստեն զատիկը : 19 Գրիստոս իր ուրբ
 ընթրիքը կը սահմանէ . 21 իր մատիչին սվ ըլլալը կ'իմացընէ՝ առանց անոր անունը
 ապառ . 24 իր աշակերտները փառասիրութենէ կը զգուշացընէ . 31 Պետրոսին կ'իմա-
 ցընէ թէ իր հաւատքը պիտի չպահի : 34 բայց իրեք անգամ պիտի ուրանայ իր Յէրը .
 39 աղթք կ'ընէ Գեթեմանեան պարտեղին մէջ , և արիւն քրտինք կը թափէ . 47 մէկ
 համբուրով մը կը մատնուի . 50 Մաղքոսին պիտի զը բռնէ : 54 Պետրոս իրեք ան-
 ցամ կ'ուրանայ իր Յէրը : 63 Գրիստոս նախատալից անարգութիւն և չարչարանք կը
 կրէ , 66 ու կը խոստովանի թէ ինքը Ասուածայ Արքին է :

1 Բաղարջակերաց ասօնը մօտեցաւ՝ որ Աւատիկ
 2 կ'ըսուէր . Եւ քահանայապետները ու դպիրնե-
 րը կը փնտռէին թէ ինչպէս սպաննեն զանիկայ ,
 քանզի ժողովուրդէն կը վախնային :

3 Եւ Սատանան Իսկարիովտացի մականուանեալ
 3 Յուդային ներսը մտաւ , որ անիկայ տասուեր-

4 կուքին համրանքէն էր : Եւ զնաց քահանայա-
 պետներուն ու իշխաններուն հետ խօսք ըրաւ՝

5 թէ ինչպէս զանիկայ մատնէ անոնց : Ընոնք
 ալ ուրախացան , և խոստացան անոր ստակ տալ :

6 Ու ինքը վրան առաւ , և պատեհութիւն մը կը
 փնտռէր որ զանիկայ մատնէ անոնց՝ առանց
 բաղմովութեանը ժողովուելուն :

7 Եւ բաղարջակերաց օրը եկաւ , որուն մէջ
 8 պէտք էր զատիկը մորթել : Ու խրկեց Պետրոսը
 և Յովհաննէսը՝ ու ըսաւ . Գացէք պատրաստե-

9 ցէք մեզի զատիկը՝ որ ուտենք : Ընոնք ալ ըսին

10 անոր . Ո՛ր կ'ուզես որ պատրաստենք : Եւ ը-
 սաւ անոնց . Ըհն երբոր քաղաքը մտնէք , ձեզի

մարդ մը պիտի պատահի որ «...» էսայ ջուրի սա-
 փոր մը կը տանի . անոր ետեւէն գացէք ան տու-

11 նը՝ ուր որ ինքը կը մտնէ . Եւ ան տանք տիրո-
 ջը ըսէք . Արդապետը կ'ըսէ քեզի . Ո՛ր է

- օթևանը՝ որ հոն աշակերտներուս հետ մէկտեղ
 12 զատիկը ուտեմ : Եւ ալ ձեզի զարգարուած մեծ
 վերնատուն մը պիտի ցուցնէ . հոն պատրաս-
 13 տեցէք : Եւ զացին գտան ինչպէս որ իրենց
 ըսաւ . ու զատիկը պատրաստեցին :
- 14 Ու երբոր ժամը հասաւ՝ սեղան նստաւ , և
 15 տասուերկու առաքեալները իր հետը : Ու ըսաւ
 անոնց . Փափաքելով փափաքեցայ որ առ զատի-
 կը ձեզի հետ ուտեմ իմ չարչարուելէս առաջ :
 16 Քանզի կ'ըսեմ ձեզի , որ ալ բնաւ ասկէ պիտի
 չուտեմ՝ մինչև որ Աստուծոյ թագաւորութեա-
 17 նը մէջ կատարուի : Եւ գաւաթը առաւ՝ զոհա-
 ցաւ ու ըսաւ . Եւէք ասիկայ՝ ու բաժնեցէք ձեր
 18 մէջը : Ինչու որ ձեզի կ'ըսեմ , որ բնաւ որթին
 բերքէն պիտի չսմեմ՝ մինչև որ Աստուծոյ թա-
 գաւորութիւնը գայ :
- 19 Եւ հաց առաւ՝ զոհացաւ , կտրեց և տուաւ
 անոնց՝ ու ըսաւ . Ես է իմ մարմինս , որ ձեզի
 համար տրուած է . ասիկայ ըրէք զիս յիշելու
 20 համար : Եոյնպէս ալ գաւաթը ~~առաւ~~ ընթրիքէն
 ետեւ՝ ու ըսաւ . Ես գաւաթը նոր ուխտ է իմ
 արիւնտիս , որ ձեզի համար կը թափուի :
- 21 Բայց ահա զիս մատնողին ձեռքը ինծի հետ
 22 սեղանս է : Եւ յիրաւի Որդին մարդոյ կ'եր-
 թայ՝ ինաոր որ սահմանուած է , բայց վնայ ան
 մարդուն՝ որուն ձեռքովը անիկայ կը մատնուի :
- 23 Եւ անոնք սկսան մէջերնին հարցուփորձ ընել ,
 թէ իրենցմէ ո՞վ է՝ որ ան բանը պիտի ընէ :
- 24 Սէտ մըն ալ եղաւ անոնց մէջը՝ թէ իրենցմէ
 25 ո՞վ մեծ պիտի սեպուի : Եւ անիկայ ըսաւ անոնց .
 Եզգաց թագաւորները անոնց կը տիրեն , և ա-
 նոնք որ կ'իշխեն անոնց՝ բարերար կը կոչուին .
- 26 Բայց զուք անանկ պիտի չըլլաք . հապա ան որ
 ձեր մէջը մեծ է՝ պզտիկին պէս թող ըլլայ , և
 27 առաջնորդը սպասաւորին պէս : Քանզի ո՞վ է

- մեծը , սեղան նստողը՝ թէ սպասաւորը . չէ՞ որ
 սեղան նստողը . սակայն ես ձեր մէջը սպասաւոր
 28 բի մը պէս եմ : Եւ դուք անոնք էք՝ որ միշտ
 ինծի հետ կը կենայիք իմ փորձութիւններու
 29 մէջ . Ես ալ ձեզի ըստաւարութիւնս չը յաւատ կ'ընեմ ,
 ինչպէս որ իմ շայրս ինծի թագաւորութիւն մը
 30 ուխտ ըրաւ . Որ դուք իմ սեղանէս ուտէք ու
 խմէք իմ թագաւորութեանս մէջ , և ամբողջ
 ներու վրայ նստիք՝ Խորայէլի տասուերկու ցեղե-
 րը դատելու :
- 31 Եւ Տէրը ըսաւ . Սիմոն Սիմոն՝ ահա Սաւա-
 նան ձեզ փնտոեց , որ ցորենի պէս խարբալէ .
 32 Բայց ես քեզի համար աղօթք ըրի՝ որ քու հա-
 ւատքդ չպակսի . և դուն երբոր դարձի գաս ,
 33 քու եղբայրներդ ալ հաստատէ : Իսկ ինքը ըսաւ
 անոր . Տէր՝ ես պատրաստ եմ քեզի հետ բանտը
 34 երթալու ալ , մեռնելու ալ : Եւ անիկայ ըսաւ .
 Պէտրոս՝ քեզի կ'ըսեմ որ այսօր հաւը պիտի չը-
 խօսի՝ մինչև որ դուն իրեք անգամ ուրանաս ,
 և ետէ թէ՛ զիս չես ճանչնար :
- 35 Եւ ըսաւ անոնց . Երբոր ձեզ խրկեցի առանց
 քսակի ու պարկի և կօշիկներու , բանի մը կա-
 36 ըստ եղանք : Ենոնք ալ ըսին . Բանի մըն ալ չէ .
 ետքը ըսաւ . Բայց հիմա ան որ քսակ ունի՝ թող
 հէ՛րը առնէ , նոյնպէս ալ պարկը . և ան որ ըն-
 չունի , թող իր հանդերձը ծախէ , ու իրեն թուր
 37 մը ծախու առնէ . Բանդի կ'ըսեմ ձեզի , որ աս
 գրուած բանն ալ պէտք է որ իմ վրաս կատա-
 րուի , Եւ անօրէններու հետ տեպուեցաւ . քան-
 զի ինչ որ ինծի համար ըսուած է , կատարուելու
 38 վրայ է : Ենոնք ալ ըսին . Տէր՝ ահա հոս երկու
 թուր կայ . ան ալ ըսաւ անոնց , շերիք են :
- 39 Ու ելաւ եւ սովորութեանը պէս Ձիթենեաց
 լեռը գնաց . աշակերտներն ալ իր ետեէն գացին :
 40 Երբոր ան տեղը հասաւ , ըսաւ անոնց . Աղօթք

- 41 ըրէք որ փորձութեան մէջ չմտնէք : Եւ ինքը
անանցմէ զատուեցաւ քարընկէցի մը չափ , ու
- 42 ծնկան վրայ գալով աղօթք կ'ընէր , Ու կ'ը-
սէր . Հայր՝ թէ որ կ'ուզես , աս գաւաթը ինծմէ
անցուր . բայց չէ՛ թէ իմ կամքս՝ հապա քուկդ
- 43 թող ըլլայ : Ու երկինքէն հրեշտակ մը երևցաւ
անոր՝ և կը զօրացընէր զանիկայ . ու սաստիկ
նեղութեան մէջ ըլլալով՝ աւելի ջերմեռանդու-
- 44 թեամբ աղօթք կ'ընէր : Եւ իր քրտինքը արիւ-
նի մեծ կաթիլներու պէս էր , որ գետինը կը
թափուէր :
- 45 Եւ աղօթքէն ելլելով՝ աշակերտներուն քովը
եկաւ , ու գտաւ անոնք տրտմութենէ քնացած .
- 46 Եւ ըսաւ անոնց . Ինչո՞ւ կը քնանաք . ելէք ա-
ղօթք ըրէք՝ որ փորձութեան մէջ չմտնէք :
- 47 Ու երբոր դեռ կը խօսէր , ահա մէկ բազմու-
թիւն մը , և Յուդա ըսուածն ալ՝ տասուերկու
քէն մէկը՝ անոնց առջևէն կ'երթար , ու Յիսու-
- 48 սին մօտեցաւ որ զանիկայ համբուրէ : Բայց
Յիսուս ըսաւ անոր . Յուդա՛ համբուրելով կը
- 49 մատնես Արդին մարդոյ : Երբոր անոր բոլոր-
տիքը եղողները տեսան ինչ որ պիտի ըլլար , ը-
- 50 սին անոր . Տէր՝ թուրով զարնենք : Եւ անոնց-
մէ մէկը՝ քահանայապետին ծառային զարկաւ ,
- 51 ու մէկդի հանեց անոր աջ ականջը : Պատաս-
խան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ . Թո՞ղ տուէք մին-
չև ատ տեղը . և դպաւ անոր ականջն՝ ու բժըշ-
- 52 կեց զանիկայ : Եւ Յիսուս իր վրայ եկող քա-
հանայապետներուն ու տաճարին իշխաններուն
ու ծերերուն ըսաւ . Իբր թէ աւազակի՞ վրայ
- 53 ելաք սուրերով ու բիրերով : Եմէն օր ձեզի հետ
էի տաճարին մէջ , և ինծի ձեռք չզարկիք . բայց
աս է ձեր ժամանակը՝ ու խաւարին իշխանու-
- թիւնը :
- 54 Եւ զանիկայ բռնելով տարին՝ ու քահանայա-

- պետին տունը մտցուցին . Պետրոս ալ հեռուանց
 55 «... ետևէն կ'երթար : Երբոր կրակ վառեցին
 գաւիթին մէջ ու մէկտեղ նստան , Պետրոս ալ
 56 նստաւ անոնց մէջը : Սէկ աղախին մը տեսնե-
 լով զանիկայ՝ որ վառած կրակին քովը նստեր
 էր , նայեցաւ անոր ու ըսաւ . Եսիկայ ալ անոր
 57 հետն էր : Բայց Պետրոս ուրացաւ զանիկայ ու
 58 ըսաւ . Կնիկ՝ ես անիկայ չեմ ճանչնար . Եւ քիչ
 մը ետքը մէկ ուրիշ մը տեսաւ զանիկայ՝ ու ը-
 սաւ . Դուն ալ անոնցմէ ես . և Պետրոս ըսաւ .
 59 Ս'արդ՝ ես «...» չեմ : Եւ ժամու մը չափ անց-
 նելէն ետև , ուրիշ մըն ալ կը պնդէր ու կ'ըսէր .
 Յիրաւի ասիկայ ալ անոր հետն էր , ինչու որ
 60 Գալիլեացի է : Բայց Պետրոս ըսաւ . Ս'արդ՝
 չեմ գիտեր ինչ կը զրուցես դուն . և քանի որ
 իր խօսքը բերանն էր , իսկոյն հաւը խօսեցաւ :
 61 Եւ Տէրը դարձաւ՝ ու Պետրոսին նայեցաւ . Պետ-
 րոս ալ միտքը բերաւ Տէրոջը խօսքը՝ որ իրեն
 ըսեր էր թէ , Դեռ հաւը չխօսած՝ իրէք անգամ
 62 պիտի ուրանաս զիս : Ու Պետրոս դուրս ելելով՝
 գառնապէս լացաւ :
 63 Եւ ան մարդիկը որ Յիսուսը կը պահէին ,
 64 ծաղը կ'ընէին զանիկայ , ու կը ծեծէին . Եւ
 անոր «...» ծածկելով՝ անոր երեսին կը զարնե-
 ին , ու կը հարցընէին իրեն ըսելով . Մարգա-
 65 րէացիք՝ ո՞վ է ան որ քեզի զարկաւ : Եւ ուրիշ
 շատ բաներ կը զրուցէին իրեն՝ հայհոյելով :
 66 Ու երբոր առտու եղաւ՝ ժողովուրդին ծերա-
 կոյտը , քահանայապետները և դպիրները ժող-
 վուեցան , ու տարին զանիկայ իրենց ատեանը՝ և
 ըսին . Թէ որ Բրիտանոսը դուն ես , ըսէ՛ մեզի :
 67 Ըսաւ անոնց . Թէ որ ձեզի ըսեմ ալ , պիտի չը-
 68 հաւատաք . Եւ թէ որ ձեզի բան չը հարցընեմ ,
 ինձի պատասխան պիտի չտաք , «...» ալ զի՞ պիտի
 69 արձակէք : Եսկէ ետև Արդին մարգոյ Եստու-

- 70 ծոյ զօրութեանը աջ կողմը պիտի նստի : Եւ ամէնքը ըսին . Ուրեմն դուն Եստուծոյ որդի՞ն ես . ինքն ալ ըսաւ անոնց . Դուք կ'ըսէք թէ ես
- 71 եմ : Եւ անոնք ըսին . Ը՛հ ի՞նչ պէտք է մեզի վկայութիւն , ինչու որ մենք մեզմէ ասոր բերնէն լսեցինք :

ԳԼ . ԻԳ

- 1 Գրիտոս կ'ամբաստանուի Պիղատոսին առջև , և Հերովդեսին կը խօսուի : 8 Հերովդես ծաղ կ'ընէ զանձնայ : 19 Հերովդես և Պիղատոս բարեկամ կ'ըլլան իրարու հետ : 18 Պիղատոս կ'արձակէ Բարաբաս , և Յիսուսը ձեռք կու տայ որ խաչուի : 27 Գրիտոս իր վրայ լալոյ կնիկներուն կ'իմացնէ Երուսաղէմի կործանումը . 34 աղօթք կ'ընէ իր Թշափներուն համար : 39 Երբու շարագործ անձինք իր հետը կը խաչուին : 40 Գրիտոսի մահը , 50 և Թաղումը :

- 1 Եւ անոնց բոլոր բազմութիւնը ոտք ելլելով՝
- 2 տարին զանիկայ Պիղատոսին . Ու սկսան անոր վրայով ամբաստանութիւն ընել և ըսել . Եսիկայ գտանք՝ որ Բէ աղգը կը մոլորեցնէր , ու կայսրին հարկ տալէն կ'արգիլէր , և իրեն համար կ'ըսէր ,
- 3 թէ ինքը Քրիստոս -- Թագաւոր է : Իսկ Պիղատոս հարցուց անոր՝ ու ըսաւ . Հրէից թագաւորը դո՞ն ես , անիկայ ալ պատասխան տուաւ
- 4 անոր՝ ու ըսաւ . Դուն կ'ըսես : Ե՛ն ատենը Պիղատոս քահանայապետներուն ու ժողովուրդներուն ըսաւ . Ես աս մարդուն վրայ մէկ յանցանք
- 5 մը չեմ գտներ : Բայց անոնք ոտք կը կոխէին ու կ'ըսէին թէ , Ժողովուրդը իրար կ'անցնէ , ու բոլոր Հրէաստանի մէջ կը սորվեցընէ՝ Գալիլեայէն սկսած մինչև աս տեղս : Եւ Պիղատոս երբոր լսեց Գալիլեայի համար՝ հարցուց թէ ատ
- 7 մարդը Գալիլեացի՞ է : Ու երբոր իմացաւ թէ Հերովդեսի իշխանութեան տակէն էր , զանիկայ Հերովդեսին խրկեց , քանզի ան ալ ան օրերը Երուսաղէմ էր :
- 8 Եւ Հերովդէս երբոր Յիսուսը տեսաւ , շատ ուրախացաւ . վասն զի ինքը շատոնցմէ կը փափաքէր անիկայ տեսնելու . ինչու որ անոր վրա-

- յով շատ բաներ լսած էր , և կը յուսար որ անկէ
 9 եղած նշան մը տեսնէ : Ու շատ խօսքերով հար-
 ցուփորձ կ'ընէր անոր . բայց անիկայ բնաւ իրեն
 10 պատասխան մը չտուաւ : Բահանայապետները
 ու դպիրներն ալ կեցեր էին , և սաստիկ ամբաս-
 11 տանութիւն կ'ընէին անոր վրայ : Իսկ Հերովդէս
 անարգեց զանիկայ իր զօրականներուն հետ ,
 ու ծաղր ընելէն ետեւ՝ փառաւոր հանգերձներ
 հազցուց անոր , և նորէն Պիղատոսին խրկեց :
 12 Ու ան օրը Պիղատոս և Հերովդէս իրարու հետ
 բարեկամ եղան . որովհետեւ առաջ իրենց մէջը
 թշնամութիւն կար :
- 13 Եւ Պիղատոս՝ քահանայապետները ու իշխան-
 14 ները և ժողովուրդը մէկտեղ կանչեց , Ու ըսաւ
 անոնց . Ես մարդը առջեւ բերիք՝ ժողովուրդը
 մոլորեցնողի մը պէս . և ահա ես ձեր առջևը
 քննութիւն ընելով՝ ատոր համար ձեր ըրած
 ամբաստանութիւններէն՝ յանցանք մը չգտայ
 15 ատ մարդուն վրայ . Ո՛չ ալ Հերովդէս , ինչու որ
 ձեզ անոր խրկեցի . և ահա ատիկայ մահու ար-
 16 ժանի գործ մը ըրած չէ . Ուրեմն պատիժ մը
 17 տամ ատոր՝ ու արձակեմ . (Իսկ տօնին ատենը
 18 պէտք էր որ մէկը արձակէ անոնց .) Եւ բոլոր
 բազմութիւնը մէկտեղ աղաղակեցին ըսելով .
 Վ երցուր ատիկայ՝ ու Բարաբրան արձակէ մեզի .
 19 (Որ անիկայ քաղաքին մէջ եղած խռովութեան
 մը և մարդասպանութեան համար բանտը դը-
 20 րուած էր :) Եւ Պիղատոս՝ Յիսուսը արձակել
 21 ուզելով , նորէն խօսեցաւ «նոյ» : Բայց անոնք
 նորէն կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին . Ինչո՞ւ հանէ
 22 ատիկայ՝ ինչո՞ւ հանէ : Եւ ինքը երրորդ անգամ
 ըսաւ անոնց . Բայց ի՞նչ չար դործ ըրած է ատի-
 կայ . ես ատոր վրայ մահու արժանի յանցանք
 մը չգտայ . ուրեմն պատիժ մը տամ ատոր՝ ու
 23 արձակեմ : Իսկ անոնք մեծաձայն աղաղակնե-

- րով ոտք կը կոխէին , ու կ'ուզէին որ անիկայ
խաչուի . և անոնց ու քահանայապետներուն
24 ձայները զօրաւոր եղան : Ու Պիղատոս վճռեց
25 որ անոնց խնդիրքը 'ի գործ դրուի : Եւ ա-
նոնց ուզած «^{Կարգ}» որ խոտվութեան և մար-
դասպանութեան համար բանտը դրուած էր ,
արձակեց անոնց . և Յիսուսը իրենց կամացը
յանձնեց :
- 26 Ու երբոր զանիկայ կը տանէին , Սիմոն Աիւ-
րենացի ըստ մէկը բռնեցին՝ որ արտէն կու
գար , և խաչը անոր վրայ դրին՝ որ Յիսուսի
27 ետեւէն բերէ : Ու անոր ետեւէն կ'երթար մեծ
բազմութիւն ժողովրդոց , նաև կանանց , որոնք
28 կ'ողբային ու կու լային անոր համար : Եւ Յի-
սուս դարձաւ անոնց՝ ու ըսաւ . Ո՛վ Երուսաղեմի
աղջիկներ՝ իմ վրաս մի՛ լաք , հապա ձեր անձե-
րուն վրայ ու ձեր զաւակներուն վրայ լացէք :
- 29 Ինչու որ ահա օրեր կու գան՝ որոնց մէջ պիտի
ըսեն . Երանի ամուլներուն , և ան որովայննե-
րուն՝ որ չճանան , և ծիծերուն՝ որ կաթ չտուին :
- 30 Ըն ատենը պիտի սկսին ըսել լեռներուն , Սեր
վրայ ինկէք , ու բլուրներուն , Սեզ ծածկեցէք :
- 31 Ա՛սան զի թէ որ դալար փայտին ասանկ կ'ընեն ,
հապա չորին ինչ պիտի ըլլայ :
- 32 Ուրիշ երկու չարագործներ ալ բերուեցան ա-
33 նոր հետը սպաննուելու : Երբոր Գազաթ ը-
սուած տեղը գացին , հոն խաչը հանեցին զա-
նիկայ , և ան չարագործներն ալ մէկը աջ կող-
34 մէն՝ ու մէկալը ձախ կողմէն իջեցին : Եւ ըսաւ
Յիսուս . Հայր՝ թողութիւն տուր ատոնց , ին-
չու որ չեն գիտեր ինչ կ'ընեն : Ու անոր հան-
գերձները բաժնելու ատեննին վիճակ ձգեցին :
- 35 Եւ ժողովուրդը կայներ կը նայէր . իշխաններն
ալ անոնց հետ կը նախատէին զանիկայ՝ ու կ'ը-
սէին . Ուրիշները ազատեց , թող ինքզինքն ալ

- ազատէ՝ թէ որ ասիկայ է Քրիստոս՝ Աստու-
 36 ծոյ ընտրեալը : Ծաղը կ'ընէին անիկայ զինուոր-
 ներն ալ , առջևը կու գային՝ քացախ կը մատու-
 37 ցանէին անոր , Ու կ'ըսէին . Թէ որ դուն ես
 38 Հրէից թագաւորը , քու անձդ աղատէ : Եւ
 զիր մը գրուած էր անոր վրայ՝ Յունարէն ու
 Լատիներէն և Եբրայեցերէն գիրերով թէ , Ասի-
 կայ է Հրէից թագաւորը :
 39 Եւ ան կախուած չարագործներուն մէկը Հայ-
 Հոյութիւն կ'ընէր անոր՝ ու կ'ըսէր . Թէ որ դուն
 Քրիստոսն ես , ազատէ քու անձդ ու մեզ ալ :
 40 Իսկ միւսը պատասխան տուաւ , և զանիկայ
 յանդիմանելով ըսաւ . Դուն Աստուծմէ չես
 41 վախնար , որովհետեւ նոյն դատապարտութեան
 42 մէջն ես : Ու մենք իրաւունքով , քանզի աս
 մեր բրածներուն արժանաւոր հատուցումը կ'առ-
 42 նենք . բայց ասիկայ մէկ գէշ բան մը չըրաւ : Եւ
 ըսաւ Յիսուսին . Տէր՝ յիշէ զիս , երբոր քու թա-
 43 գաւորութիւնովդ գաս : Յիսուս ալ ըսաւ անոր .
 Ղշմարիտ կ'ըսեմ քեզի . Դուն այսօր իմ հետս
 դրախտին մէջը պիտի ըլլաս :
 44 Եւ ժամը վեցին ատեններն էր , ու բոլոր երկ-
 րին վրայ խաւար եղաւ մինչև իններորդ ժամը .
 45 և արևը խաւարեցաւ , Ու տաճարին վարագոյ-
 46 թը մէջտեղէն պատռեցաւ . Եւ Յիսուս մեծ ձայ-
 նով ազաղակեց՝ ու ըսաւ . Հայր՝ քու ձեռքդ
 կ'աւանդեմ իմ հոգիս . ու երբոր աս ըսաւ , հո-
 գի տուաւ :
 47 Եւ հարիւրապետը եղած բանը տեսնելով՝ Աս-
 տուծոյ փառք տուաւ ու ըսաւ . Իրաւցընէ աս
 48 մարդը արդար էր : Եւ աս տեսարանը գիտելու
 համար ժողովուած բոլոր բազմութիւնները , եղած
 բաները տեսնելով՝ կուրծքերնուն կը զարնէին ու
 49 ետ կը գառնային : Ամէն իր ճանչորներն ալ
 հեռուն կայներ էին , նոյնպէս ալ ան կնիկները՝

որ իր ետևէն եկեր էին Գալիլեայէն , ու կը տեսնէին աս բաները :

- 50 Եւ ահա մէկ մարդ մը Յովսէփ անունով , որ խորհրդական էր՝ բարի ու արդար մարդ մը ,
- 51 (Նսիկայ անոնց խորհուրդին ու գործքին հաւանութիւն տուած չէր ,) Հրէաներուն Միմաթիա քաղաքէն , որ ինքն ալ Նստուոյ թագաւորութեանը կը սպասէր . Նսիկայ Պիղատոսին
- 52 դնաց , ու Յիսուսին մարմինը խնդրեց : Եւ զանիկայ ինչ իջեցընելով՝ կտաւով փաթթեց , ու քարէ փորուած գերեզմանի մը մէջ դրաւ , որ
- 53 հոն բնաւ մէկը դրուած չէր : Եւ ան օրը ուրբաթ էր , ու շաբաթը պիտի սկսէր :
- 54 Եւ անոր ետևէն զացին ան կնիկները՝ որ իրեն հետ Գալիլեայէն եկած էին , ու տեսան գերեզմանը՝ և թէ ինչպէս անոր մարմինը հոն գրուեցաւ :
- 55 Եւ դառնալով՝ խունկեր ու եղեր պատրաստեցին , և շաբաթ օրը հանգստացան պատուիրանքին համեմատ :

ԳԼ . ԻԴ

1 Երբու հրեշտակներ քրիստոսի յարութիւնը կ'աւտան գերեզմանը եկող կանանց : 9 Անոնք ալ աս լուրը ուրիշներուն կը պատմեն : 13 քրիստոս կ'երևայ Էմմաուս զացող երբու աշակերտներուն . 36 ետքը առաքելներուն , և անոնց անհաւատութիւնը կը յանդիմանէ . 47 պատուէր մը կու տայ անոնց . 49 Հոգւոյն Արքայ գալտեան խոստանալը կ'ընէ , 51 և կը հաճառուայ երկնքը :

- 1 Ու մէկշաբաթի օրը առտուանց շատ կանուխ գերեզմանը եկան , ու բերին ան խունկերը որ պատրաստեր էին . և ուրիշ անոնց հետ :
- 2 Ու քարը գերեզմանէն մէկդի գլտորցուած գրտան :
- 3 Եւ ներս մտնելով՝ Տէր Յիսուսին մարմինը հոն չգտան :
- 4 Ու եղաւ որ երբ անոնք աս բանիս համար տարակուսանաց մէջ էին , ահա երկու մարդիկ լուսափայլ հանդերձներով հասան անոնց : Ու երբոր վախով լեցուած՝ երեսնին դէպ ՚ի գետինը ծռեցին , և յարեցէ ըսին անոնց . Ինչո՞ւ համար ողջը մեռելներուն հետ կը

- 6 փնտռէք . Հոս չէ ան , հապա յարութիւն ա-
 ոաւ . միտքերնիդ բերէք ինտոր խօսեցաւ ձեզի՝
 7 երբոր դեռ Գալիլեայի մէջ էր , Ըսելով , թէ
 Որդին մարդոյ պէտք է որ մեղաւոր մարդոց
 ձեռքը մատնուի , ու խաչը ելլէ , ու երբորդ օրը
 8 յարութիւն առնէ . Եւ միտքերնին բերին անոր
 9 խօսքերը : Ու գերեզմանէն դառնալով աս ամէն
 բաները պատմեցին տասնութէկին , ու բոլոր ու-
 10 ըրիչներուն : Եւ էին Մարիամ Մագդաղենա-
 ցին , ու Յովհաննան , և Յակոբոսին յայլ Մա-
 րիամը , ու անոնց հետ ուրիշներ ալ , որ աս
 11 բաները առաքեալներուն պատմեցին : Եւ անոնց
 առջևը ամեղցփեղ խօսքեր երեցաւ անոնց զը-
 12 րուցածը , ու չէին հաւատար անոնց : Բայց
 Պետրոս ելաւ վազեց գէպ ՚ի դերեզմանը , ու
 ծռելով նայեցաւ , և տեսաւ որ միայն կտանները
 կը կենային . ու գնաց՝ իր մտքին մէջ զաբմա-
 նալով ան եղածին վրայ :
- 13 Եւ ահա անոնցմէ երկուքը նոյն օրը մէկ գեղ
 մը կ'երթային , որ Երուսաղեմէն վաթսուն աս-
 պարէզ հեռու էր , և անոր անունը Եմմաուս
 14 էր : Եւ անոնք կը խօսէին իրարու հետ աս բո-
 15 լոր եղած անցքերուն վրայով : Ու եղաւ որ երբ
 անոնք կը խօսակցէին ու խորհրդածութիւն
 կ'ընէին , Յիսուս ինքն ալ մօտենալով՝ հետե-
 16 նին կ'երթար : Բայց անոնց աչքերը բռնուած
 17 էին , որ զինքը չճանչնան : Եւ ըսաւ անոնց .
 Ի՞նչ է աս խօսքերը , որ քալելով իրարու հետ
 18 կը խօսակցիք , ու տրտմած ալ էք : Պատաս-
 խան տուաւ անոնց մէկը՝ որուն անունը Աղէո՛վ-
 պաս էր , ու ըսաւ անոր . Ի՞նչն մինակ Երուսա-
 ղեմի մէջ կը կենաս , որ չես գիտեր թէ ինչեր
 19 եղաւ հոն աս օրերս : Եւ ինքը ըսաւ անոնց ,
 Ի՞նչ . անոնք ալ ըսին իրեն , Նազովրեցի Յի-
 սուսին համար , ան որ Եստուծոյ և բոլոր ժո-

- զովուրդին առջևը գործքով ու խօսքով զօրաւոր
 20 մարգարէ մը եղաւ . Ի՛նչպէս քահանայապետ-
 ները ու մեր իշխանները մահուան դատաստանի
 21 մատնեցին անիկայ , և խաչը հանեցին : Իսկ
 մենք կը յուսայինք՝ թէ անիկայ էր որ Խարայէլը
 պիտի ազատէր . և աս ամենուն վրայ աս երրորդ
 22 օրն է՝ որ աս բաները եղաւ : Նաև մեր մէջէն
 մէկ քանի կնիկներ ալ մեզ զարմացուցին , որոնք
 23 առտուանց կանուխ գերեզմանը դացին , Ու ա-
 նոր մարմինը չգտնելով՝ եկան ու ըսին , թէ հը-
 րեշտակներու տեսիլք ալ տեսան , որոնք ըսեր են
 24 թէ անիկայ ողջ է : Նւ մերիններէն մէկ քանի-
 ներն ալ գերեզմանը գացին , ու անանկ գտան ,
 ինչպէս որ ան կնիկները զրուցեցին , միայն թէ
 25 զինքը չտեսան : Մն ալ ըսաւ անոնց . Ո՛վ ան-
 միտներ ու թուլասիրտներ հաւատալու ան բոլոր
 26 բաներուն՝ որ մարգարէները խօսեցան : Չէ որ
 աս բաներով պէտք էր Բրիստոսի չարչարուիլ ,
 27 և իր փառքը մտնել : Ու սկսելով Մովսէսէն և
 բոլոր մարգարէներէն՝ կը մեկնէր անոնց , ինչ որ
 իրեն համար բոլոր գիրքերուն մէջ գրուած էր :
 28 Երբոր մօտեցան ան գեղին՝ ուր որ կ'երթային ,
 ինքն ալ կը ցուցնէր որպէս թէ աւելի հետու
 29 տեղ մը պիտի երթար : Բայց ստիպեցին զինքը՝
 ու ըսին . Մեր քովը կեցիր , ինչու որ իրիկունը
 մօտ է , և օրը իջած է . և մտաւ անոնց հետ
 30 կենալու : Ու եղաւ որ երբ ինքը անոնց հետ սե-
 ղան նստաւ , հացը առաւ՝ օրհնեց , ու կտրելով՝
 31 տուաւ անոնց : Մն ատենը անոնց աչքերը բա-
 ցուեցաւ , ու զինքը ճանչցան . և ինքը անոնցմէ
 32 աներևոյթ եղաւ : Ու իրարու կ'ըսէին . Չէ որ
 սիրտերնիս մեր ներսի դին կը բօբբոքէր , երբոր
 ինքը մեր հետը կը խօսէր ճամբուն մէջ , և գիր-
 քերը կը մեկնէր մեզի :
 33 Ու ելան նոյն ժամուն Երուսաղէմ դարձան ,

- ու մէկտեղ ժողվուած գտան տասնումէկը ու ա-
 34 նոնց հետ եղողները , Արոնք կ'ըսէին թէ , Իրաւ-
 ցընէ Տէրը յարութիւն առաւ , ու Սիմոնին երև-
 35 ցաւ : Եւ իրենք պատմեցին ինչ որ ճամբուն
 վրայ եղաւ , և թէ ինտոր ինքզինքը իրենց ճանչ-
 ցուց՝ հացը կտրած ատենը :
 36 Եւ քանի որ աս բաները կը խօսէին , Յիսուս
 ինքը կայնեցաւ անոնց մէջտեղը՝ ու ըսաւ անոնց .
 37 Խաղաղութիւն ձեզի : Բայց անոնք զարհուրե-
 լով կը վախնային , ու կը կարծէին թէ ողի մը
 38 կը տեսնեն : Եւ ըսաւ անոնց . Ինչո՞ւ խոռոված
 էք , և ինչո՞ւ սիրտերնուդ մէջը խորհուրդներ
 39 կ'ելլեն : Տեսէք ձեռքերս ու ոտքերս , որ ես
 ինքնս եմ . շոշափեցէք զիս՝ ու տեսէք . վասն
 զի ողին՝ մարմին և ոսկորներ չունենար , ինտոր
 40 որ զիս կը տեսնէք որ ունիմ : Եւ աս ըսելով՝
 41 ձեռքերը ու ոտքերը ցուցուց անոնց : Ու երբ-
 որ տակաւին իրէն ուրախութենէն չէին հաւա-
 տար՝ և զարմանքի մէջ էին , ըսաւ անոնց . Ու
 42 տելք մը ունիք հոս : Ընոնք ալ կտոր մը խո-
 43 րոված ձուկ՝ ու մեղրախորիսխ տուին իրեն : Եւ
 44 առաւ կերաւ անոնց առջևը : Եւ ըսաւ անոնց .
 Ըսոնք են ան խօսքերը որ ձեզի խօսեցայ՝ երբ-
 որ դեռ ձեր հետն էի թէ , Պէտք է որ կա-
 տարուի ան ամէնը՝ որ Սովսէսի օրէնքին մէջ
 ու մարգարէներուն մէջ՝ և սաղմոսներուն մէջ
 45 ինծի համար գրուած են : Ըն ատենը անոնց
 46 միտքը բացաւ՝ որ գիրքերը հասկընան . Եւ ը-
 սաւ անոնց թէ՛ Ըսանկ գրուած է , և ասանկ
 պէտք էր Բրիստոսին չարչարուիլ , ու երրորդ
 47 օրը մեռելներէն յարութիւն առնել . Եւ անոր
 անունովը ապաշխարութիւն ու մեզաց թողու-
 թիւն քարոզուիլ բոլոր ազգերու մէջ՝ Երու-
 48 սաղեմէն սկսած : Ու դուք էք աս բաներուս
 49 վկաները : Եւ ահա ես իմ Հօրս խոստմունքը

ձեր վրայ կը խրկեմ . բայց դուք Նրուսաղէմ քաղաքիս մէջը նստեցէք , մինչև որ վերէն զօրութիւն առնէք վրանիդ :

- 50 Եւ զանոնք մինչև Բեթանիա հանեց , ու իր
 51 ձեռքերը վեր վերցրնելով՝ օրհնեց անոնք : Եւ եղաւ որ երբ անոնք կ'օրհնէր , զատուեցաւ անոնցմէ , ու վեր կ'ելէր երկինքը : Անոնք ալ երկրպագութիւն ընելով անոր , մեծ ուրախութեամբ Նրուսաղէմ դարձան . Եւ ամէն ատեն տաճարին մէջն էին , ու կը գովաբանէին և կ'օրհնէին զԱստուած :

ՄԻՆԵՐԵՆ ԸՍՏ ՅՈՎՀԵՆՆՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Յիսուս քրիստոսի Աստուածութիւնը, մարդկութիւնը և դաշտօնը : 15 Յովհաննէսին վկայութիւնը քրիստոսի համար : 39 քրիստոս իրեն կը կանչէ Անդրեասը, Փարիսի , և :

1 Ակիզդէն էր Բանը , ու Բանը Աստուծոյ քովն
2 էր , և Բանը Աստուած էր : Անիկայ սկիզդէն
3 Աստուծոյ քովն էր : Ամէն բան անով եղաւ ,
և առանց անոր բան մը չեղաւ՝ ինչ որ եղաւ :
4 Կեանքը անով էր , ու կեանքը մարդոց լոյսն
5 էր . Եւ լոյսը խաւարի մէջ կը լուսաւորէր . ու
խաւարը անիկայ չհասկըցաւ :

6 Աստուծմէ խրկուած մարդ մը կար , որուն
7 անունը Յովհաննէս էր : Ասիկայ վկայութեան
եկաւ՝ որ Լոյսին համար վկայէ , որ ամէնքը
8 անոր միջոցովը հաւատան : Ինքը չէր ան Լոյսը ,
հապա ե՛ս՝ որ Լոյսին համար վկայութիւն տայ :

9 Ճշմարիտ Լոյսը ան էր , որ աշխարհ եկող բո-
10 լոր մարդիկը կը լուսաւորէ : Ինչ աշխարհին
մէջն էր , և աշխարհս անով եղաւ , ու աշխարհս
11 անիկայ չճանչցաւ : Իրեններուն եկաւ , և իրեն-
12 ները զինքը չընդունեցին : Բայց որոնք որ զին-
քը ընդունեցին , անոնց իշխանութիւն տուաւ
Աստուծոյ որդիներ ըլլալու , որոնք կը հաւատան
13 իր անուանը . Որ անոնք ո՛չ արիւնէ և ո՛չ մար-
մինի կամքէ՝ ո՛չ ալ մարդու կամքէ , հապա Աս-
14 տուծմէ ծնան : Եւ Բանը մարմին եղաւ , ու մեր
մէջը բնակեցաւ , (և անոր փառքը տեսանք ,

Հօրմէն միաճնի փառքին պէս ,) շնորհքով ու ճշմարտութիւնով լեցուն :

- 15 Յովհաննէս վկայեց անոր համար , և աղա-
ղակեց ըսելով . Մտիկայ է՝ որուն համար կը զը-
րուցէի . Են որ իմ ետեւէս կու գայ , ինձմէ ա-
16 ռաջ եղաւ . ինչու որ ինձմէ առաջ էր : Եւ անոր
լեցունութենէն մենք ամէնքս շնորհք առինք՝
17 շնորհքի տեղ : Ինչու որ օրէնքը Մովսէսին
ձեռքովը տրուեցաւ , Բայ շնորհքը ու ճշմար-
տութիւնը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը եղան :
- 18 Մէկը երբէք զՄատուած տեսած չէ , Բայ միա-
ձին Որդին՝ որ Հօրը ծոցն է , անիկայ պատմեց :
19 Ու Յովհաննէսին վկայութիւնը աս է , երբոր
Հրէաները Երուսաղեմէն քահանաներ ու Գլ-
տացիներ խրկեցին որ հարցընեն անոր թէ ,
20 Դուն ո՞վ ես : Եւ անիկայ խոստովանեցաւ ու
չուրացաւ . խոստովանեցաւ թէ՛ Ես Քրիստոսը
21 չեմ : Ու հարցուցին անոր . Հապա ի՞նչ , Ե-
ղիան ես . և ըսաւ , Չեմ . Են մարգարէն ես .
22 պատասխան տուաւ թէ՛ Չէ : Են ատենը ըսին
անոր . Դուն ո՞վ ես . Ը՛հ՛ Բայ , որ պատասխան
տանինք մեզ խրկողներուն . դուն ի՞նչ կ'ըսես
23 քեզի համար : Ըսաւ . Ես անոր ձայնն եմ՝ որ
անապատին մէջ կը կանչէ . Ե իտկեցէք Տէրոջը
ճամբան . ինտոր որ Եսայի մարգարէն ըսաւ :
24 Եւ ան խրկուածները փարիսեցիներէն էին .
25 Ու հարցուցին իրեն ըսելով . Հապա ինչո՞ւ մկր-
տութիւն կ'ընես , թէ որ դուն Քրիստոսը չես ,
26 ու ո՛չ Եղիան , և ո՛չ մարգարէն : Պատասխան
տուաւ անոնց Յովհաննէս՝ ու ըսաւ . Ես ջրով
կը մկրտեմ . բայց ձեր մէջը մէկը կայ՝ որ դուք
27 ան չէք ճանչնար . Մտիկայ է իմ ետեւէս եկողը՝
որ ինձմէ առաջ եղաւ , որ ես արժանի չեմ անոր
28 կօշիկին կապը քակելու : Ես բաները Խեթա-
բարայի մէջ եղաւ Յորդանանու ան դիի կող-

մը , ուր որ Յովհաննէսը կը կենար՝ ու կը մկրտուէր :

- 29 Հետեւեալ օրը Յովհաննէս տեսաւ Յիսուսը որ իրեն կու գար , և ըսաւ . Ե՛հա Եստուծոյ Գառը՝
- 30 որ աշխարհի մեղքը կը վերցընէ : Եսիկայ է՝ որուն համար ես կը զրուցէի . Իմ ետեւէս մարդ մը կու գայ՝ որ ինձմէ առաջ եղաւ , ինչու որ
- 31 ինձմէ առաջ էր : Ու ես զանիկայ չէի ճանչնար , բայց անոր համար ես եկայ ջրով մկրտելու ,
- 32 որ անիկայ Խորայէլին յայտնուի : Եւ Յովհաննէս վկայութիւն տուաւ ըսելով թէ , Ար տեսնէի Հոգին՝ որ աղաւնիի պէս երկինքէն կ'իջնէր , ու
- 33 անոր վրայ կը հանգչէր : Եւ ես զանիկայ չէի ճանչնար , բայց ան որ զիս խրկեց ջրով մկրտելու , ինքը ըսաւ ինձի . Ար՞ու վրայ տեսնես Հոգին , որ կ'իջնէ ու կը հանգչի անոր վրայ , անիկայ է որ Սուրբ Հոգիով կը մկրտէ : Ես ալ տեսայ , ու վկայեցի թէ ասիկայ է Եստուծոյ Արդին :
- 35 Հետեւեալ օրը դարձեալ Յովհաննէս կայներ
- 36 էր , և իր աշակերտներէն երկուքը : Ու նայելով Յիսուսին վրայ՝ որ կը պտրտէր , ըսաւ . Ե՛հա
- 37 Եստուծոյ Գառը : Եւ լսեցին անկէ երկու աշակերտները՝ երբոր կը խօսէր , ու գացին Յիսուսին ետեւէն : Յիսուս երբոր դարձաւ՝ ու տեսաւ անոնք որ էլ ետեւէն կու գային , ըսաւ անոնց . Ի՞նչ կ'ուզէք . անոնք ալ ըսին իրեն . Ուրբո՞ր , (որ թարգմանուելով՝ վարդապետ ըսել է ,) ո՞ր
- 39 է քու օթեանդ : Ըսաւ անոնց , Եկէ՛ք ու տեսէ՛ք . եկան ու տեսան ո՛ւր տեղ որ էր իր օթեանը . և ան օրը անոր քովը կեցան , ինչու որ ժամը
- 40 մը տասնին ատեններն էր : Սիմոն Պետրոսին եզբայրը Ենդրէաս ան երկուքէն մէկն էր , որ լսեցին Յովհաննէսէն , և անոր ետեւէն գացին :
- 41 Եսիկայ նախ իր Սիմոն եզբայրը կը գտնէ , և

- կ'ըսէ անոր . Գտանք Մեսիան , (որ Վրիստոս
 42 կը թարգմանուի .) Ու տարաւ զանիկայ Յի-
 սուսին քովը . Յիսուս անոր նայելով՝ ըսաւ . Դուն
 ես Յովսանին որդին Սիմոնը , դուն կեփաս պի-
 տի ըսուիս , որ Պետրոս կը թարգմանուի :
- 43 Հետեւեալ օրը՝ Յիսուս Գալիլեա ելել ուզեց ,
 և Փիլիպպոսը գտնելով՝ ըսաւ անոր . Եկուր իմ
 44 ետեւէս : Եւ Փիլիպպոսը Ռեթսայի դայէն էր՝
 45 Ընդդէասին ու Պետրոսին քաղաքէն : Փիլիպ-
 պոս կը գտնէ Նաթանայէլը՝ և կ'ըսէ անոր . Ըն-
 որուն համար Մովսէս օրինաց մէջ գրեց , և
 մարգարէներն ալ , զանկայ գտանք , յայնչ՝ Յի-
 46 սուս Նազովրեցին՝ Յովսեփին որդին : Եւ Նա-
 թանայէլ ըսաւ անոր . Նազարեթէն կարելի՞ է
 որ աղէկ բան մը ըլլայ . ըսաւ անոր Փիլիպպոս .
 47 Եկուր ու տես : Յիսուս երբոր տեսաւ Նաթա-
 նայէլը՝ որ դէպ 'ի իրեն կու գար , ըսաւ անոր
 համար . Ըհա՛ իրաւցընէ Խարայէլացի մը , որուն
 48 ներսը նենգութիւն չկայ : Նաթանայէլ ըսաւ
 անոր . Ո՛րակից կը ճանչնաս զիս . պատասխան
 տուաւ Յիսուս , ու ըսաւ անոր . դեռ Փիլիպպո-
 սը քեզ չկանչած , գուն որ թզենիին տակն էիր ,
 49 ես քեզ տեսայ : Պատասխան տուաւ Նաթա-
 նայէլ՝ ու ըսաւ անոր . Ռաբբի՛ դուն ես Ըստու-
 50 ծոյ Արդին , դուն ես Խարայէլի թագաւորը : Յի-
 սուս պատասխան տուաւ և ըսաւ անոր . Ըսոր
 համար՝ որ քեզ ըսի թէ քեզ թզենիին տակը
 տեսայ , կը հաւատամ . ասկէ աւելի մեծ բաներ
 51 պիտի տեսնես : Ու ըսաւ անոր . Ղշմարիտ ճըշ-
 մարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի . ասկէ ետեւ պիտի տեսնէք
 երկինքը բացուած , և Ըստուծոյ հրեշտակները՝
 որ կ'ելեն ու կ'իջնեն Արդւոյ մարդոյ վրայ :

ԳԼ . Բ

1 Գրիստոս ջուրը գինիի կը փոխէ , 12 կ'երթայ զափառնայում , ու ետքը Երուսաղէմ ,
 14 ուր տեղ տաճարէն գուրօ կը հանէ զնորմարը և ծախողները . 19 կը նախաձայնէ իր

մահը և յարութիւնը : 28 Հասերը իր հրաշքերը տեսնելով կէ հաւատաս իրեն , բայց ինքը իր անձը չհաւատար անոնց :

- 1 Ու երբորդ օրը հարսնիք մը կար Գալիլեայի
- 2 Վանայ քաղաքը , և Յիսուսի մայրը հոն էր : Յիսուս ալ կանչուեցաւ ան հարսնիքը՝ ու իր աշակերտներն ալ :
- 3 Ու երբոր գինին պակսեցաւ , Յիսուսին մայրը ըսաւ անոր . Գինի չունին :
- 4 Յիսուս ըսաւ անոր . Մնիկ՝ գուն իմ հետս ի՞նչ
- 5 բան ունիս . իմ ժամանակս դեռ հասած չէ : Իր մայրը սպասաւորներուն ըսաւ . Ի՛նչ որ ձեզի
- 6 ըսէ , ըրէք : Հոն վեց հատ քարէ կարասներ դրուած էին շրէից մաքրուելու սովորով համեմատ , որ անոնց ամէն մէկը երկու կամ իրեք
- 7 մար քառ կ'առնէր : Յիսուս ըսաւ անոնց . Ղեցուցէք ատ կարասները ջրով . ու լեցուցին անոնք
- 8 մինչև բերանը : Եւ ըսաւ անոնց . Հիմա հանեցէք՝ ու սեղանապետին տարէք . անոնք ալ
- 9 տարին : Ու սեղանապետը երբոր գինի եզած ջուրին համը առաւ , և չէր գիտեր ուսկից ըլլալը . (բայց սպասաւորները որ ջուրը քաշեր էին , գիտէին .) սեղանապետը կը խօսի փեսային ,
- 10 Ու անոր կ'ըսէ . Ե՛մէն մարդ աղէկ գինին առաջ կը մատուցանէ . ու երբոր խմած կ'ըլլան , ան ատենը ստորնագոյնը . բայց գուն աղէկ
- 11 գինին մինչև հիմա պահեցիր : Յիսուս հրաշքներուն սկիզբը աս ըրաւ Գալիլեայի Վանայ քաղաքին մէջ , և իր փառքը յայտնեց . ու իր աշակերտները հաւատացին իրեն :
- 12 Եսկէ ետև Յիսուս Վափառնայում իջաւ , ինքը՝ և իր մայրը՝ ու իր եղբայրները և իր աշակերտները , ու շատ օրեր հոն չկեցաւ :
- 13 Եւ հրէից զատիկը մօտ էր , ու Յիսուս Երուսաղէմ ելաւ . Եւ տաճարին մէջ գտաւ արջառու ոչխար և աղանի ծախողները , ու ստակ փոխողներն ալ՝ որ նստեր էին . Եւ չուանէ խարա-

- ղան մը շինելով՝ ամէնը տաճարէն դուրս հանեց ,
 ոչխարներն ալ ու արջառններն ալ , և ստակ փո-
 խողներուն պղինձները ցիրուցան ըրաւ , ու սե-
 16 ղանները կործանեց . Եւ աղանի ծախողներուն
 ըսաւ . Եսկէ վերցուցէք ատոնք , իմ Հօրս տու-
 17 նը առուտուրի տուն մի՛ ընէք : Եւ իր աշա-
 կերտները միտքերնին բերին որ գրուած է . Քու
 տանդ նախանձը զիս կերաւ :
 18 Են ատենը պատասխան տուին Հրէաները ու
 ըսին անոր . Ի՞նչ նշան կը ցուցընես մեզի՝ որ
 19 ատ բաները կ'ընես : Պատասխան տուաւ Յի-
 սուս՝ ու ըսաւ անոնց . Քակեցէք աս տաճարը ,
 ու իրէք օրուան մէջ անիկայ պիտի կանգնեմ :
 20 Եւ Հրէաները ըսին , Քառասունուվեց տա-
 րուան մէջ շինուեցաւ աս տաճարը , և դուն իրէք
 21 օրուան մէջ պիտի կանգնես անիկայ : Բայց
 ինքը իր մարմնոյն տաճարին համար կ'ըսէր :
 22 Ուստի երբոր ինքը մեռելներէն յարուժիւն ա-
 ռաւ , իր աշակերտները միտքերնին բերին թէ
 աս բանը ըսած էր . ու հաւատացին գիրքին՝ և
 Յիսուսի ըսած խօսքին :
 23 Ու երբոր զատկի տօնին ատենը Երուսաղէմ
 էր , շատ մարդիկ անոր ըրած հրաշքները տես-
 24 նելով՝ հաւատացին անոր անուանը : Բայց ին-
 քը Յիսուս իր անձը անոնց չէր հաւատար , ին-
 25 չու որ ինքը գիտէր ամէն ճարտ . Ու պէտք չէր որ
 մէկը մարդու համար վկայութիւն տայ իրեն .
 քանզի ինքը գիտէր թէ ինչ կայ մարդուն ներ-
 սի դին :

ԳԼ . Գ

- 1 Բրիտանոս կը սորվեցընէ Նիկոլեմոսին՝ Թէ վերտին ծնունդը հարիւր է . 14 Թէ
 Բրիտանոս համար պէտք է հաւատարով իր մահաւանը նայիլ . 16 Թէ Աստուած մեծ
 սէր ունի մարդոց վրայ . 18 Թէ անհաւատները պիտի դատապարտուին : 23 Յովհան-
 նեսին մարտութիւնը . անոր վկայութիւնը և վարդապետութիւնը Բրիտանոսի վրայով :
 1 Եւ փարիսեցիներէն մարդ մը կար՝ Նիկողե-
 2 մոս անունով , ոչ Հրէից իշխան էր : Եսիկայ

- գիշերով անոր քովը եկաւ , և ըսաւ անոր՝ Ռարբի՛ գիտենք որ դուն Մատուծմէ վարդապետ եկած ես . ինչու որ մէկը չկրնար ընել ատ հրաշքները՝ որ դուն կ'ընես , [Թէ որ Մատուած իր հէ-
- 3 ար չըլլայ : Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոր . Ղշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի , թէ որ մէկ մարդ մը նորէն չծնանի , չկրնար Մա-
- 4 տուծոյ [Թագաւորութիւնը տեսնել : Նիկողեմոս ըսաւ անոր . Ինտո՞ր կրնայ մարդ մը ծնանիլ , որ ծերացած է . հնարաւոր բան է որ նո-
- 5 թէն իր մօրը որովայնը մտնէ ու ծնանի : Յիսուս պատասխան տուաւ . Ղշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի , թէ որ մէկ մարդ մը ջուրէն ու չոգիէն չծնանի , չկրնար Մատուծոյ [Թագա-
- 6 ւորութիւնը մտնել : Մարմինէն ծնածը մարմին
- 7 է , ու չոգիէն ծնածը՝ հոգի է : Դուն մի՛ զարմանար որ քեզի ըսի , Պէտք է ձեզի նորէն ծնա-
- 8 նիլ : Չովը ո՛ւր որ ուզէ՝ կը փչէ , և անոր ձայնը կը լսես , բայց չես գիտեր ուսկից կու գայ՝ կամ ո՛ւր կ'երթայ . ասանկ ալ է ան ամէնը՝ որ
- 9 չոգիէն կը ծնանի : Պատասխան տուաւ Նիկողեմոս ու ըսաւ անոր . Ետ ի՞նչպէս կրնայ ըլ-
- 10 լալ : Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոր . Դուն Իսրայէլի հի վարդապետ մըն ես , և աս
- 11 բաները չե՞ս գիտեր : Ղշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի , [Թէ ի՞նչ որ գիտենք՝ կը խօսինք , և ի՞նչ որ տեսանք՝ կը վկայենք , ու մեր վկայու-
- 12 թիւնը չէք ընդունիր : Թէ որ երկրաւոր բաները ձեզի զրուցեցի՝ ու չէք հաւատար , ի՞նչպէս պիտի հաւատաք՝ [Թէ որ երկնաւոր բաները ձեզի
- 13 զրուցեմ : Եւ մէկը երկինքը չերաւ , բայց անիկայ միայն՝ որ երկինքէն իջաւ՝ Որդին մարդոյ ,
- 14 որ երկինքն է : Եւ ինտոր որ Մովսէս անապատին մէջ օճը բարձրացուց , անանկ ալ պէտք է որ
- 15 Որդին մարդոյ բարձրանայ . Ար ամէն ո՞վ որ ա-

- նոր հաւատայ՝ չկորսուի , հապա յաւիտենական
 16 կեանք ունենայ : Ինչու որ Աստուած անանկ սիրեց աշխարհը մինչև որ իր միածին Արդին տուաւ . որ ամէն ո՛վ որ անոր հաւատայ՝ չկորսուի , հապա յաւիտենական կեանք ունենայ :
- 17 Ա՛սան զի Աստուած իր Արդին չխրկեց աշխարհ , որ աշխարհը դատէ , հապա՝ որ աշխարհս անով
 18 փրկուի : Ան որ կը հաւատայ անոր՝ չդատապարտուիր . և ան որ չհաւատար , անիկայ արդէն դատապարտուած է . ինչու որ Աստուծոյ
 19 միածին Արդւոյն անուանը չհաւատաց : Եւ աս է դատապարտութիւնը՝ որ լոյսը աշխարհ եկաւ , ու մարգիկ խաւարը լոյսէն աւելի սիրեցին . ինչու
 20 որ իրենց գործքերը չար էին : Ա՛սան զի ամէն ո՛վ որ չար կը գործէ , անիկայ լոյսը կ'ատէ , և լոյսին քովը չգար՝ որ իր գործքերը չյանջ
 21 դիմանուին : Իայց ան որ ճշմարտութիւն կը գործէ , լոյսին քովը կու գայ , որ իր գործքերը յայտնի ըլլան թէ Աստուծով գործուեցան :
- 22 Աս բաներէն ետքը եկաւ Յիսուս և իր աշակերտները շրէաստանի երկիրը , և հոն կը կենար անոնց հետ մէկտեղ , ու մկրտութիւն կ'ընէր :
- 23 Յովհաննէս ալ Այնոնի մէջ Սազիմի մօտ մկրտութիւն կ'ընէր . որովհետև հոն շատ ջուր կար ,
 24 ու կու գային և կը մկրտուէին : Ինչու որ Յովհաննէս դեռ բանտը դրուած չէր :
- 25 Ան ատենը վիճաբանութիւն մը եղաւ Յովհաննեսին աշակերտներէն շրէաներուն հետ՝ մաքրութեան վրայով : Ու եկան Յովհաննեսին և անոր ըսին . Ռաբբի՛ անիկայ որ քեզի հետ Յորդանանին մէկալ կողմն էր , որուն համար դուն վկայութիւն տուիր , ասա ինքը կը մկրտէ . և
 27 ամէնը անոր կու գան : Պատասխան տուաւ Յովհաննէս՝ և ըսաւ . Մարդ մը չկրնար բան մը առնել , թէ որ երկինքէն տրուած չըլլայ անոր :

28 Դուք ձեզմէ կը վկայէք ինծի համար , որ ըսի
 թէ՛ Ես Բրիստոսը չեմ , հապա անոր առջևէն
 29 խրկուած եմ : Են որ հարսը ունի , փեսան ա-
 նիկայ է . բայց փեսային բարեկամը՝ որ կը կե-
 նայ ու կը լսէ անոր , մեծապէս կ'ուրախանայ
 փեսային ձայնին համար . ուստի աս իմ ուրա-
 30 խուլթիւնս լցուած է : Ենիկայ պէտք է որ մեծ-
 31 նայ , բայց ես պզտիկնամ : Են որ վերէն կու
 գայ՝ ամենէն վեր է . ան որ երկրէն է՝ երկրաւոր
 է , ու երկրէն կը խօսի . ան որ երկինքէն կու
 32 գայ՝ ամենէն վեր է . Եւ ինչ որ տեսաւ ու լսեց ,
 ան կը վկայէ , ու անոր վկայութիւնը մէկը չըն-
 33 դունիր : Են որ անոր վկայութիւնը կ'ընդունի ,
 34 կնքեց՝ թէ Եստուած ճշմարիտ է : Այսան զի
 ան որ Եստուած խրկեց , Եստուծոյ խօսքերը կը
 խօսի . ինչու որ Եստուած անոր չափով չտար չո-
 35 գին : Հայրը կը սիրէ Որդին , և ամէն բան ա-
 36 նոր ձեռքը տուած է : Են որ Որդիին կը հաւա-
 տայ , յաւիտենական կեանք ունի . և ան որ
 Որդիին չհնազանդիր , անիկայ կեանք պիտի չը-
 տեսնէ . հապա Եստուծոյ բարկութիւնը անոր
 վրայ կը մնայ :

ԳԼ . Գ

1. Գրիստոս Սամարացի կնկան մը հետ կը խօսի , և իր սվ ըլլալը անոր կը յայտնէ . 27 ո-
 սոր վրայ իր աշակերտները կը զարմանան : 31 Գրիստոս կ'իմացնէ անոնց իր նախե-
 ձը Եստուծոյ փառքին համար : 39 Շատ Սամարացիներ կը հաւատան անոր : 43
 Գրիստոս Գալիլէա կ'երթայ , և կը բժշկէ աղուափանի մը որդին :

1 Երգ՝ երբոր Տէրը իմացաւ որ փարիսեցիները
 լսեր են՝ թէ Յիսուս Յովհաննեսէն աւելի աշա-
 2 կերտներ կ'ընէ , և կը մկրտէ . (Թեպէտ չէ թէ
 Յիսուս ինքը կը մկրտէր , հապա իր աշակերտ-
 3 ները .) Թողուց Հրէաստանը , ու նորէն Գալի-
 4 լէա գնաց : Ու պէտք եղաւ որ Սամարիացի մէ-
 5 ջ ջէն անցնի : Ուստի եկաւ Սամարացւոց մէկ
 քաղաքը՝ որուն անունը Սաւքար էր , ան տե-
 ղին մօտ՝ որն որ Յակոբ իր որդւոյն Յովսեփին

- 6 տուաւ . Եւ հոն Յակորին մէկ աղբիւրը կար .
 Յիսուս ալ ճամբայէն յոգնած ըլլալով՝ ան աղ-
 բիւրին վրայ նստաւ . և ժամը վեցին ատեններն
 էր :
- 7 Սամարիայէն կնիկ մը եկաւ ջուր հանելու .
 Յիսուս ըսաւ անոր . Ինձի ջուր տուր խմելու .
- 8 (Քանզի իր աշակերտները քաղաքը գացեր
 9 էին , որ ուտելէք առնենն :) Ըն ատենը Սամա-
 րացի կնիկը ըսաւ անոր . Դուն որ շրէայ ես ,
 քնչպէս կ'ուզես ջուր խմել ինձմէ՝ Սամարացի
 կնիկէ մը . վասն զի շրէայք Սամարացւոց հետ
- 10 հաղորդակցութիւն չեն ըներ : Յիսուս պա-
 փասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոր . Թէ որ դուն
 գիտնայիր Աստուծոյ պարգևը , և թէ ո՞վ է ան
 որ քեզի կ'ըսէ , Ինձի ջուր տուր խմելու , դուն
 անկէ պիտի ուզէիր , և ինքը քեզի կենդանի ջուր
- 11 պիտի տար : Անիկը ըսաւ անոր . Տէր՝ դուն ջրհան
 ալ չունիս , ու և՛ հորը խորունկ է , ուրեմն ո՞ւակից
- 12 պիտի ունենաս ան կենդանի ջուրը : Միթէ
 դուն մեր Յակոր հօրմէն աւելի մե՞ծ մըն ես , որ
 և՛ հորը մեզի տուաւ , և ասկէ խմեց՝ ինքը ու իր
- 13 որդիները , և իր անասունները : Պատասխան
 տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոր . Ըմէն ո՞վ որ ատ
 ջուրէն խմէ , նորէն պիտի ծարաւի . բայց ո՞վ որ
- 14 խմէ ան ջուրէն՝ որ ես անոր պիտի տամ , յաւի-
 14 տեան պիտի չծարաւի . շապա ան ջուրը՝ որ ես
 անոր պիտի տամ , պիտի ըլլայ անոր ներսի դին
 ջուրի աղբիւր մը՝ որ յաւիտենական կենաց հա-
- 15 մար կը բզխէ : Անիկը ըսաւ անոր . Տէր՝ տուր
 ինձի ան ջուրը՝ որ չծարաւիմ , և հոս չգամ ջուր
- 16 հանելու : Յիսուս ըսաւ անոր . Գնա՛ քու էրիկդ
 17 կանչէ , ու հոս եկուր : Անիկը պատասխան տա-
 17 լով ըսաւ . Ես էրիկ չունիմ . Յիսուս ըսաւ անոր .
- 18 Եղէկ ըսիր թէ , Երիկ չունիմ . Ինչու որ դուն
 հինգ էրիկ ունեցեր ես , և ան որ հիմա ունիս , քու

- 19 Էրիկդ չէ . ատիկայ շտակ զօրացեցիր : Անիկը
 ըսաւ անոր . Տէր՝ կը տեսնեմ որ դուն մարգա-
- 20 րէ մըն ես : Մեր հայրերը աս լեռանս վրայ եր-
 կրպագութիւն ըրին . և դուք կ'ըսէք թէ , Մայի
 Երուսաղէմն է տեղը , ուր պէտք է երկրպագու-
- 21 թիւն ընել : Յիսուս ըսաւ անոր . Անիկ՝ հաւա-
 տան ինձի՝ որ ժամանակ կու գայ , որ ան ատենը
 ո՛չ աս լեռանը վրայ՝ և ո՛չ Երուսաղէմի մէջ եր-
- 22 կրպագութիւն պիտի ընէք չօրը : Գուք անոր
 երկրպագութիւն կ'ընէք , որ չէք ճանչնար . մնաք
 անոր երկրպագութիւն կ'ընենք՝ որ կը ճանչ-
 նանք . ինչու որ փրկութիւնը չ'ընենքն է :
- 23 Բայց ժամանակ կու գայ , ու հիմա ալ է , որ
 ճշմարիտ երկրպագողները երկրպագութիւն պի-
 տի ընեն չօրը՝ հոգիով ու ճշմարտութիւնով .
 ինչու որ չ'այրն ալ իրեն անանկ երկրպագողներ
- 24 կ'ուզէ : Եստուած չ'ոգի է . և իրեն երկրպա-
 գողներուն ալ պէտք է որ հոգիով ու ճշմարտու-
- 25 թիւնով երկրպագութիւն ընեն : Անիկը ըսաւ
 անոր . Գիտեմ որ Մեսիան կու գայ , (Բրիստոս
 ըսուածը .) երբոր ինքը գայ , ամէն բան մեզի
- 26 պիտի պատմէ : Յիսուս ըսաւ անոր . Ես ա՛ն եմ՝
 27 որ քեզի հետ կը խօսիմ : Եւ աս իօօփն վրայ իր
 աշակերտները եկան , ու զարմացան որ ա՛ն կ'ըն-
 կանը հետ կը խօսէր . բայց անոնցմէ մէկը չը-
 սաւ թէ՛ Ի՞նչ կ'ուզես , կամ ի՞նչ կը խօսիս ատոր
- 28 հետ : Են ատենը կնիկը ձգեց իր սափորը , ու
 29 քաղաքը գնաց , և ըսաւ մարդիկներուն . Եկէք
 տեսէք մէկ մարդ մը՝ որ ըսաւ ինձի ամէն ինչ
 որ գործեր եմ . արդեօք անիկայն է Բրիստոսը :
- 30 Եւ անոնք քաղաքէն ելան՝ ու անոր կու դային :
 31 Եւ աս միջոցիս աշակերտները իրեն կ'աղաչէ-
- 32 ին ու կ'ըսէին . Ուրբի՛ հօյ կեր : Ենիկայ ըսաւ
 անոնց . Ես կերակուր ունիմ ուտելու՝ որ դուք
- 33 չէք գիտեր : Ուստի աշակերտները կ'ըսէին ի-

- րարու . Արդեօք մէկը ատոր ուտելու բան մը
 34 բերան : Յիսուս ըսաւ անոնց . Իմ կերակուրս
 ան է՝ որ ես զիս խրկողին կամքը ընեմ , և անոր
 35 գործը կատարեմ : Չէ՞ որ դուք կ'ըսէք թէ ,
 Տակաւին չորս ամիս կայ՝ որ հունձքի ատենը
 գայ . ահա ես ձեզի կ'ըսեմ , Աչքերնիդ վերցու-
 ցէ՛ք՝ ու արտերուն նայեցէ՛ք , որ արդէն ճերմը-
 36 կած -- հնձուելու պարտաւոր են : Եւ ան որ կը
 հնձէ՛ վարձք կ'առնէ , ու յաւիտենական կենաց
 համար պտուղ կը ժողվէ , որ սերմանողը ու
 37 հնձողը մէկտեղ ուրախանան : Այսն զի աս
 բանիս մէջ ճշմարիտ է ան խօսքը թէ , Ուրիշը
 38 կը սերմանէ , և ուրիշը կը հնձէ : Ես ձեզ խրո-
 կեցի հնձելու ան որ դուք չաշխատեցաք . ուրիշ-
 ները աշխատեցան , ու դուք անոնց աշխատան-
 քին մէջ մտաք :
- 39 Եւ ան քաղաքէն շատ Սամարացիք իրեն հա-
 ւատացին ան կնկանը խօսքին համար որ վկա-
 յեց , ըսելով թէ՛ Ինչ որ ես գործեր էի , բոլորը
 40 ինձի ըսաւ : Ու երբոր Սամարացիք անոր եկան՝
 կ'աղաչէին անոր որ իրենց քովը կենայ . ու եր-
 41 կու օր հոն կեցաւ : Եւ ալ շատերը իրեն հաւա-
 42 տացին՝ իր խօսքին համար : Ու կ'ըսէին կնկա-
 նը . Ասկէ ետեւ չէ թէ քու խօսքիդ համար կը
 հաւատանք . ինչու որ մենք մեզմէ լսեցինք , և
 զիտենք որ ատիկայ է ճշմարտապէս աշխարհի
 Փրկիչը՝ Վրիստոսը :
- 43 Ու երկու օրէն ետեւ ելաւ անկէ՛ և Գալիլեա
 44 գնաց : Ինչու որ Յիսուս ինքը վկայեց թէ ,
 Սարգարէ մը իր գաւառին մէջ պատիւ չունե-
 45 նար : Ու երբոր Գալիլեա եկաւ , Գալիլեացիները
 զինքը ընդունեցին . ինչու որ տեսած էին ան
 բոլոր հրաշքերը՝ որ ինքը ըրաւ Երուսաղեմի մէջ
 տօնին ատենը . վասն զի իրենք ալ ան տօնին
 գացեր էին :

- 46 Եւ Յիսուս նորէն եկաւ Գալիլեացոց Կանայ
 +առաք, ուր որ ջուրը գինի ըրած էր . և հոն ազ-
 նուական մէկը կար , որուն որդին հիւանդ էր
 47 Կափառնայումի մէջ : Եսթկայ լսելով որ Յիսուս
 շրջատանէն Գալիլեա եկեր է , եկաւ անոր՝ ու
 կ'աղաչէր որ իջնէ և իր որդին բժշկէ . ինչու որ
 48 մեռնելու վրայ էր : Են ատենը Յիսուս ըսաւ
 անոր . Թէ որ նշաններ ու հրաշքներ չտեսնէք ,
 49 բնաւ պիտի չհաւատաք : Եղնուականը ըսաւ
 անոր . Տէր՝ իջի՛ր քանի որ իմ տղաս մեռած չէ :
 50 Յիսուս ըսաւ անոր . Գնա՛ , քու որդիդ ողջ է .
 մարդն ալ հաւատաց ան խօսքին որ Յիսուս իրեն
 51 ըսաւ , ու գնաց : Ու երբոր կ'իջնէր , իր ծա-
 ուաները դիմաւորեցին զինքը , և աւետիս տուին
 52 ըսելով թէ , Քու տղադ ողջ է : Ուստի հար-
 ցուց անոնց թէ որ ժամէն սկսաւ աղէկի դառ-
 նալ . և ըսին իրեն . Երէկ ժամը եօթնին տենդը
 53 թողուց զանիկայ : Են ատենը գիտցաւ անոր
 հայրը՝ թէ ան ժամն էր , որ Յիսուս իրեն ըսաւ
 թէ , Քու որդիդ ողջ է . ու հաւատաց ինքը և
 54 իր բոլոր տունը : Ես նորէն երկրորդ հրաշքն է
 որ Յիսուս ըրաւ , երբոր շրջատանէն Գալիլեա
 եկաւ :

ԳՂ . Ե

1 Յիսուս երուևուութը տարիէ 'ի վեր հիւանդ եղող մարդը կը բժշկէ շաբաթ օրը : 10
 Հրեայք տար վրայով արտաւճ կ'ընեն , ու կը հալածեն գրքիտոս : 17 Ան ալ իր
 անկին համար պատասխան կու տայ Հրեաներուն , ու զանոնք կը յանգիմանէ . և իր
 Հօրը , 32 ու Յովհաննէսին , 36 և իր գործերուն , 39 ու Սուրբ Գրոց վկայութիւնն-
 բովէ՝ իր սվ ըլլալը կը յայտնէ :

- 1 Եսկէ ետև շրէից տօն էր . և Յիսուս Երու-
 2 սաղէմ՝ ելաւ : Ու Երուսաղեմի մէջ Ոչխարաց
 դրանք քով աւազան մը կայ , որ Երրայեցերէն
 3 Խեթհեզդա կ'ըսուի , որ հինդ սրահ ունի : Ե-
 սոնց մէջ խիստ շատ հիւանդներ պառկած էին ,
 կոյրեր՝ կազեր՝ չորցածներ , որոնք կը սպասէին
 4 ջուրին խառնուելուն : Այսան զի հրեշտակ մը

Ժամանակ ժամանակ աւազանը կ'իջնէր, ու ջու-
 րերը կը խառնէր . և ո՛վ որ ջուրին խառնուելէն
 ետև պինտ առաջ առնէր, կը մտնէր, կը բժըշ-
 5 կուէր՝ ինչ հիւանդութիւն որ ունենար : Եւ հոն
 մէկ մարդ մը կար, որ երսունուութը տարիէ՝ ի
 6 վեր հիւանդութիւն մը ունէր : Յիսուս երբոր
 տեսաւ զանիկայ՝ որ ինկած պառկած էր, ու
 գիտցաւ որ շատ ժամանակէ՝ ի վեր է, ըսաւ
 7 անոր . Կ'ուզես առողջանալ : Հիւանդը պա-
 տասխան տուաւ անոր . Տէր՝ մարդ մը չունիմ,
 որ երբ ջուրերը խառնուին՝ զիս աւազանը ձգէ .
 հապա քանի որ ես ծանօտ կը շարժիմ, ինծմէ ա-
 8 ռաջ ուրիշ մը կ'իջնէ : Յիսուս ըսաւ անոր .
 9 Այի՛ր մահիճդ ան՝ ու քայէ : Եւ իսկոյն մարդը
 առողջացաւ, ու իր մահիճը վերցրնելով կը քա-
 10 լէր . ու ան օրը շարաթ էր : Են ատենը Հրէա-
 ները ըսին բժշկուած մարդուն . Շարաթ է, և
 11 արժան չէ որ մահիճդ վերցրնես : Պատասխան
 տուաւ անոնց՝ — Ըստ — Են որ զիս բժշկեց՝ ինքը
 12 ինծի ըսաւ . Մահիճդ ան՝ ու քայէ : Ուստի
 հարցուցին անոր . Ո՞վ է ան մարդը որ քեզի ը-
 13 սաւ, Մահիճդ ան՝ ու քայէ : Եւ բժշկուողը
 չէր դիտեր թէ ո՞վ է ան . ինչու որ Յիսուս մէկդի
 քաշուեցաւ՝ ան տեղը բազմութիւն ըլլալուն հա-
 14 մար : Ենկէ ետքը Յիսուս զանիկայ տաճարին
 մէջ դանելով՝ ըսաւ անոր . Ե՛հա՛ բժշկուեցար,
 ալ մեղք մի՛ գործեր, որ ալ աւելի չար բան մը
 15 չպատահի քեզի : Գնաց մարդը, ու Հրէանե-
 րուն պատմեց, թէ Յիսուսն էր որ զինքը բժըշ-
 կեց :
 16 Եւ ասոր համար Հրէաները կը հալածէին Յի-
 սուսը, և կը փնտռէին զանիկայ սպաննել, որ
 17 աս բաները շարաթ օրը կ'ընէր : Եւ Յիսուս
 պատասխան տուաւ անոնց . Իմ Հայրս մինչև
 18 հիմա կը գործէ, ես ալ կը գործեմ : Ետր հա-

- մար՝ ալ աւելի կը փնտռէին Հրէաները զանիկայ սպաննել . վասն զի չէ թէ միայն շարաթ օրը կը լուծէր , հապա նաև զՄատուած իր Հայրը կ'անուանէր , ու այսպէս ինքզինքը Մատուծոյ հա-
- 19 ւասար կ'ընէր : Իսկ Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց . Ղշմարիտ Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Որդին ինքիրմէն բան մըն ալ չկրնար ընել , միայն թէ ինչ որ տեսնէ որ Հայրը կ'ընէ . վասն զի ինչ որ անիկայ կ'ընէ , նմանապէս Որդին ալ
- 20 նոյնը կ'ընէ : Ինչու որ Հայրը կը սիրէ Որդին , և ամէն բանը կը ցուցընէ անոր՝ ինչ որ ինքը կ'ընէ . և ասոնցմէ ալ աւելի մեծ դործքեր պիտի ցուցընէ անոր , որպէս զի դուք զարմանաք :
- 21 Ա՛սան զի ինչպէս որ Հայրը մեռելները կը յարուցանէ՝ ու կենդանի կ'ընէ , անանկ ալ Որդին՝
- 22 որոնք որ կ'ուզէ կը կենդանացընէ : Բանզի Հայրը մէկը չդատեր , հապա ամէն դատաստա-
- 23 նը Որդիին տուաւ . Որ ամէնը պատուեն Որդին , ինչպէս որ Հայրը կը պատուեն . ան որ Որդին չպատուեր , զանիկայ խրկող Հայրը չպատուեր :
- 24 Ղշմարիտ Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , թէ ան որ իմ խօսքս մտիկ կ'ընէ , և կը հաւատայ անոր՝ որ զիս խրկեց , յաւիտենական կեանք ունի , ու դատապարտութեան տակ չիյնար , հապա մա-
- 25 հուանէ դէպ ՚ի կեանք անցած է : Ղշմարիտ Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ ժամանակ պիտի գայ՝ և ալ հիմա է , որ ան ատենը մեռելները պիտի լսեն Մատուծոյ Որդւոյն ձայնը . և անոնք
- 26 որ կը լսեն , պիտի ապրին : Ա՛սան զի ինչպէս որ Հայրը իր անձին մէջը կեանք ունի , անանկ ալ Որդիին տուաւ որ իր անձին մէջը կեանք ու-
- 27 նենայ . Եւ դատաստան ընելու ալ իշխանութիւն տուաւ անոր , քանզի անիկայ Որդի մար-
- 28 դոյ է : Եսոր վրայ մի՛ զարմանաք . ինչու որ ժամանակ պիտի դայ՝ որ բոլոր գերեզմաններու

- 29 մէջ եղողները անոր ձայնը պիտի լսեն , Ու դուրս
պիտի գան . անոնք որ բարի դործեր են , կենաց
յարութեան համար , և անոնք որ չար դործեր
են , դատապարտութեան յարութեան համար :
- 30 Ես ինքիրմէս բան մը չեմ կրնար ընել . ինտոր
կը լսեմ՝ անոնք կը դատեմ , և իմ դատաստանս
արդար է . ինչու որ ես իմ կամքս չեմ փնտռեր ,
- 31 հապա անոր կամքը որ զիս խրկեց : Թէ որ ես
ինծի համար վկայեմ , իմ վկայութիւնս ճշմա-
- 32 րիտ չէ : Ուրիշ մըն է որ ինծի համար կը վկայէ .
և ես դիտեմ որ ճշմարիտ է ան վկայութիւնը՝
- 33 որ ինքը ինծի համար վկայեց : Գուք Յովհան-
նեսին խրկեցիք , և ինքը ճշմարտութեանը վը-
- 34 կայեց : Բայց ես չէ թէ մարդոցմէ վկայու-
թիւն կ'առնեմ . հապա աս բաները կ'ըսեմ որ
- 35 դուք փրկուիք : Ենիկայ ճրագ մըն էր որ կը
վառէր , ու լոյս կու տար . և դուք քիչ մը ատեն
- 36 ուզեցիք անոր լուսովը ուրախանալ : Բայց ես
Յովհաննեսին վայրենի ալ մեծ վկայութիւն
ունիմ , քանզի ան գործքերը որ շայրը ինծի
տուաւ որ անոնք կատարեմ , ան նոյն գործքերը
որ ես կը դործեմ՝ ինծի համար կը վկայեն թէ
- 37 շայրը զիս խրկեց : Ու շայրը որ զիս խրկեց ,
ինքը վկայեց ինծի համար . դուք բնաւ անոր
ձայնը չսեցիք , ո՛չ ալ անոր կերպարանքը տե-
- 38 սաք . Եւ ո՛չ անոր խօսքը ձեր մէջը բնակած ու-
նիք . քանզի ան որ ինքը խրկեց , դուք անոր
- 39 չէք հաւատար : Գիրքերը քննեցէք . ինչու
որ դուք անոնցմով կը սեպէք յաւիտենական
կեանքը ունենալ . և բուն անոնք են որ ինծի հա-
- 40 մար կը վկայեն . Եւ դուք չէք ուզեր ինծի դալ ,
- 41 որ կեանք ունենաք : Ես մարդոցմէ փառք չեմ
- 42 առներ : Բայց դիտեմ ձեզ որ Եստուծոյ սէրը
- 43 մէջերնիդ չունիք : Ես իմ շօրս անուճովը եկայ ,
ու զիս չէք ընդունիր . թէ որ ուրիշ մէկը իր

- 44 անունովը գայ, անիկայ պիտի ընդունիք : Դուք ինտո՞ր կրնաք հաւատալ, որ իրարմէ փառք կ'առնէք . և ան փառքը որ մէկ Մատուծմէն է ,
- 45 չէք փնտռեր : Մի կարծէք թէ ես ձեզի համար ամբաստանութիւն պիտի ընեմ չօրը . կայ Դիւ որ ձեզի համար ամբաստանութիւն կ'ընէ ,
- 46 Մովսէսը՝ որուն դուք յուսացած էք : Վասն զի թէ որ դուք Մովսէսին հաւատայիք, ինծի ալ պիտի հաւատայիք . ինչու որ անիկայ ինծի
- 47 համար գրեց : Բայց թէ որ անոր գրածներուն չէք հաւատար, իմ խօսքերուս ինտո՞ր պիտի հաւատաք :

ԳՂ . Զ

1 Գրեալստ հինգ հարար հոգի կը կերակրէ հինգ հարար ու երկու ձուկով . 16 սա բանիս վրայ մարդի կ'ուզին թաղար ընել զանիկայ . 16 բայց Յիսուս անոնց քովէն ետ կը քաշուի, ու ծովուն վրայ քալելով՝ իր աշակերտներուն կ'երթայ . 26 կը յանդիմանէ իր բարտախը դիզուողները, ու ամէն մարմնաւոր շահու համար իր խօսքը մտիկ ընդնէր . 32 կը ցուցնէ թէ ինքը հոգեւոր կերակուր է հաւատացեալներուն : 66 Շատ աշակերտներ իրմէն կը զատուին : 68 Պետրոս կը գաւանդի զՅիսուս : 70 Յուզած ստանայ կ'անուանի :

- 1 Ես բաներէն ետքը Յիսուս Գալիլեայի այսինչն
- 2 Տիրերիայի ծովուն անդիի կողմը գնաց . Եւ անոր ետեւէն շատ ժողովուրդ կ'երթար . ինչու որ կը տեսնէին ան հրաշքները՝ որ հիւանդներուն
- 3 վրայ կ'ընէր : Եւ Յիսուս լեռը ելաւ, ու հոն
- 4 նստաւ իր աշակերտներուն հետ մէկտեղ : Եւ Հրէից զատկի տօնը մօտ էր :
- 5 Յիսուս երբոր էր աչքերը վեր վերցուց, ու տեսաւ որ շատ ժողովուրդ կու գար իրեն, ըսաւ Փիլիպպոսին . Ո՞րակից հաց ծախու առնենք որ
- 6 ատոնք ուտեն : (Եւ աս կ'ըսէր զանիկայ փորձելու համար . քանզի ինքը գիտէր ինչ պիտի
- 7 ընէր :) Փիլիպպոս պատասխան տուաւ անոր . Երկու հարիւր դահեկանի հաց ատոնց հերիք
- 8 չէ, որ ամէն մէկը քիչ մը առնէ : Իր աշակերտներէն մէկը՝ Սիմոն Պետրոսին եղբայրը Մնդրէասը՝ ըսաւ իրեն . Հոս մէկ պատանի մը կայ, որ

- Տինգ գարեղէն հաց ու երկու ձուկ ունի . բայց
 10 անուրբ ի՛նչ պիտի ըլլան այդչափ մարդոց : Իսկ
 Յիսուս ըսաւ . Նստեցուցէ՛ք ատ մարդիկը . և
 ան տեղը շատ խոտ կար , ու մարդիկը նստան
 11 թուով Տինգ հազարի չափ : Եւ Յիսուս հացե-
 րը առաւ ու գոհացաւ , և աշակերտներուն բաժ-
 նեց . աշակերտներն ալ նստողներուն . նոյնպէս
 12 ալ ձուկերէն՝ որչափ որ ուզեցին : Ու երբոր
 կշտացան , ըսաւ իր աշակերտներուն . Ժողովե-
 ցէ՛ք աւելցած կտորուանքները՝ որ բան մը չկոր-
 13 սուի : Ուստի ժողովեցին , և տառուերկու կողով
 լեցուցին ան Տինգ գարեղէն հացերէն մասած կը-
 14 տորուանքները , որ ուտողներէն աւելցաւ : Իսկ
 մարդիկը երբոր Յիսուսին ըրած հրաշքը տեսան ,
 կ'ըսէին թէ , Եսիկայ է ճշմարտապէս ան մար-
 15 գարէն՝ որ աշխարհ պիտի գար : Եւ Յիսուս
 գիտնալով որ պիտի գան զինքը յափշտակեն՝ որ
 զինքը թագաւոր ընեն , նորէն միտակ լեռը գը-
 16 նաց : Ու երբոր իրիկուն եղաւ , իր աշակերտ-
 17 ները ծովեզերքը իջան . Եւ նաւը մտնելով՝ ծո-
 վուն մէկալ կողմը կափառնայում կ'երթային .
 և արդէն մութը կոխեր էր , ու Յիսուս զեռ
 18 իրենց եկած չէր . Ծոփն ալ հովին սաստիկ փը-
 19 չելէն տակնուվրայ կ'ըլլար : Ու երբոր թի քա-
 շելով քսանուհինգ կամ երսուն ասպարէզի չափ
 գացին , տեսան Յիսուսը որ ծովուն վրայէն
 քայլելով՝ նաւուն կը մօտենար , ու վախցան :
 20 Իայց ինքը ըսաւ անոնց . Եթ եմ՝ մի՛ վախնաք :
 21 Եւ ատենը ուզեցին զանիկայ նաւը առնել . և
 շուտ մը նաւը ան երկիրը հասաւ՝ ուր որ կ'եր-
 թային :
- 22 Էտուեալ օրը՝ ժողովուրդը որ ծովուն մէկալ
 կողմն էր , և տեսեր էր որ ուրիշ նաւակ չկար
 հոն ան մէկէն ՚ի զտտ՝ որուն մէջ անոր աշա-
 կերտները մտեր էին . և որ Յիսուս իր աշա-

- կերտներուն հետ նաւակը մտած չէր, հապա
 23 մինակ անոր աշակերտները դացեր էին . (Բայց
 Տիրերիայէն ուրիշ նաւակներ եկան ան տեղին
 մօտ՝ ուր որ Տէրօջը գոհանալովը հացը կերեր
 24 էին .) Ան ատենը ժողովուրդը տեսնելով թէ ոչ
 Յիսուսը հոն է, ոչ ալ անոր աշակերտները,
 իրենք ալ նաւերը մտան՝ ու եկան Վափառնայում
 25 Յիսուսը փնտռելու : Ու երբոր անիկայ ծովուն
 մէկալ դին գտան, ըսին անոր . Ուրբի՛ երբ
 26 եկար դուն հոս : Յիսուս պատասխան տուաւ
 անոնց՝ և ըսաւ . Ղշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ
 ձեզի . Դուք զիս կը փնտռէք՝ չէ թէ անոր հա-
 մար որ հրաշքներ տեսաք, հապա անոր համար
 27 որ հացերէն կերաք ու կշտացաք : Գործեցէք՝ չէ
 թէ կորստական կերակուրին համար, հապա ան
 կերակուրին համար՝ որ յաւիտենա-
 կան կենաց մէջ կը մնայ, որ անիկայ Արդին մար-
 դոյ ձեզի պիտի տայ . ինչու որ Հայր Աստուած
 28 զանիկայ կնքեց : Ան ատենը ըսին անոր . Ի՞նչ
 29 ընենք՝ որ Աստուծոյ դործքերը գործենք : Պա-
 տասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց . Աս է
 Աստուծոյ դործը, որ անոր խրկածին հաւատաք :
 30 Ըսին անոր . Բայց դուն ի՞նչ նշան կ'ընես՝ որ
 տեսնենք ու քեզի հաւատանք . ի՞նչ կը գործես :
 31 Մեր հայրերը անապատին մէջ մանանան կերան,
 ինտոր որ գրուած է . Երկինքէն հաց տուաւ ա-
 32 նոնց՝ որ ուտեն : Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց . Ղշ-
 մարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, թէ Մովսէս չը-
 տուաւ ձեզի երկնաւոր հացը, բայց իմ Հայրս կու
 33 տայ ձեզի ճշմարիտ երկնաւոր հացը : Ինչու որ
 Աստուծմէ արեւմտէ հացը ան է՝ որ երկինքէն կ'իջ-
 34 նէ, ու աշխարհիս կեանք կու տայ : Ուստի ը-
 սին անոր . Տէր՝ ամէն ատեն ատ հացը մեզի
 35 տուր : Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց . Ես եմ կենաց
 հացը . ան որ ինծի կու դայ, երբէք պիտի չա-

- նօթենայ . և ան որ ինծի կը հաւատայ , պիտի
 36 չծարաւի : Բայց ես ձեզի ըսի , որ դուք զիս
 37 տեսաք ալ՝ ու չէք հաւատար : Են ամէնը որ
 չայրը ինծի կու տայ , ինծի պիտի գայ . և ան
 որ ինծի կու գայ , բնաւ դուրս պիտի չհանեմ :
 38 Ինչու որ ես երկիրքէն իջայ , չէ՛ թէ իմ կամքս
 ընելու , հապա անոր կամքը՝ որ զիս խրկեց :
 39 Եւ զիս խրկող չօրը կամքը աս է որ , ան ամէնը
 որ ինքը ինծի տուաւ՝ չկորսընցընեմ անկէ , հա-
 պա անոր յարութիւն առնել տամ վերջին օրը :
 40 Քանզի զիս խրկողին կամքը աս է , որ ան ամէ-
 նը որ կը տեսնէ Որդին՝ և կը հաւատայ անոր ,
 յաւիտենական կեանք ունենայ . ես ալ անոր յա-
 րութիւն առնել տամ վերջին օրը :
 41 Ուստի չրէաները տրտունջ կ'ընէին իրեն հա-
 մար , ինչու որ ըսաւ թէ , Ես եմ երկիրքէն
 42 իջած հացը . Եւ կ'ըսէին . Եսիկայ Յովսեփին
 որդին Յիսուսը չէ՞ , որուն հայրը ու մայրը մեկք
 կը ճանչնանք . ուրեմն ի՞նչպէս կ'ըսէ ասիկայ
 43 թէ , Ես երկիրքէն իջայ : Պատասխան տուաւ
 Յիսուս՝ ու ըսաւ անոնց . Տրտունջ մի՛ ընէք մէ-
 44 ջերնիդ : Մէկը չկրնար ինծի գալ , թէ որ զիս
 խրկող չայրը անիկայ չքաշէ . ու ես անոր յա-
 45 րութիւն առնել պիտի տամ վերջին օրը : Մար-
 գարէից մէջ դրուած է . Եւ ամէնքն ալ Ես-
 տուծմէ սորված պիտի ըլլան . ան ամէնը որ
 46 չօրմէն կը լսէ ու կը սորվի , ինծի կու գայ : Չէ
 թէ մէկը չայրը տեսած է , եթէ ոչ ան որ Ես-
 47 տուծմէն է , անիկայ չայրը տեսած է : Ղշմա-
 րիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի թէ , Են որ ինծի կը
 48 հաւատայ , յաւիտենական կեանք ունի : Ես եմ
 49 կենաց հացը : Չեր հայրերը անապատին մէջ
 50 մանանան կերան , ու մեռան : Ես է ան հացը՝
 որ երկիրքէն կ'իջնէ , որ եթէ մէկը ասկէ ուտէ ,
 51 պիտի չմեռնի : Ես եմ կենդանի հացը՝ որ եր-

52 կինքէն իջայ : Թէ որ մէկը աս հացէն ուտէ ,
 յաւիտեան պիտի ապրի . և ան հացը որ ես պի-
 տի տամ՝ իմ մարմինս է , որ ես պիտի տամ
 աշխարհիս կենացը համար :

53 Եսոր վրայ շրէաները իրարու հետ կը վիճէին՝
 ու կ'ըսէին . Ինտո՞ր կրնայ ասիկայ է մարմինը

54 մեզի տալ ուտելու : Իսկ Յիսուս քսաւ անոնց .
 ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի , Թէ որ Որ-
 դուոյ մարդոյ մարմինը չուտէք , և անոր արիւնը
 չխմէք , ձեր անձերուն մէջը կեանք չէք ունե-

55 նար : Ո՛վ որ իմ մարմինս ուտէ , և իմ արիւնս
 խմէ , յաւիտենական կեանք կ'ունենայ , ու ես
 անոր յարաւթիւն առնել պիտի տամ վերջին

56 օրը : Ինչու որ իմ մարմինս ճշմարիտ կերա-
 կուր է , և իմ արիւնս ճշմարիտ ըմպելիք է :

57 Ըն որ իմ մարմինս կ'ուտէ , և իմ արիւնս կը
 խմէ , անիկայ իմ ներսի դիս կը բժակի՝ ու ես

58 անոր ներսի դին : Ինչպէս որ կենդանի Հայրը
 զիս խրկեց , ու ես կենդանի եմ Հօրը ձեռքովը ,
 «յոյ» ալ ան որ զիս կ'ուտէ , ինքն ալ իմ ձեռ-

59 քովս կենդանի կը մնայ : Ես է ան հացը՝ որ
 երկինքէն իջած է . չէ թէ ինտոր որ հայրերնիդ
 մանանան կերան՝ ու մեռան . ո՛վ որ աս հացը
 ուտէ , յաւիտեան պիտի ապրի :

60 Ես բաները զրուցեց ժողովարանին մէջը՝ երբ-
 որ Ասիականայումի մէջ կը սորվեցընէր :

61 Ու աշակերտներէն շատերը երբոր լսեցին ,
 ըսին . Իհիստ է ատ խօսքը , ո՛վ կրնայ ատոր մը-

62 տիկ ընել : Յիսուս երբոր ինքնիրենը հասկը-
 ցաւ , որ իր աշակերտները ան բանին համար
 տրտունջ կ'ընեն , քսաւ անոնց . Ետիկայ ձեզ կը

63 գայթակղեցընէ՞ : Հապա ի՞նչ պիտի խոսէի , թէ որ
 տեսնէք Որդին մարդոյ որ ելլէ ուր տեղ որ ա-

64 ուաջ էր : Հոգին է կենդանի ընողը , մարմինը
 շահ մը չընէր . ան խօսքերը որ ես ձեզի խօսեցայ ,

- 65 Հոգի ու կեանք են : Բայց ձեր մէջէն կան ոմանք որ չեն հաւատար . ինչու որ Յիսուս սկիզբէն գիտէր՝ թէ ո՞վ են անոնք որ չեն հաւատար , և
- 66 ո՞վ է ան որ զինքը պիտի մատնէ . Ու կ'ըսէր .
Եսոր համար ձեզի ըսի , որ մէկը չկրնար ինծի գալ , թէ որ իմ Հօրմէս տրուած չըլլայ անոր :
- 67 Ես պատճառով իր աշակերտներուն շատերը
- 68 ետ գացին , և ալ իր հետը չէին պտըտեր : Են ատենը Յիսուս տասուերկուքին ըսաւ . Միթէ
- 69 դուք ալ կ'ուզէք երթալ : Միմոն Պետրոս պատասխան տուաւ անոր . Տէր՝ որո՞ւ պիտի երթանք , դուն յաւիտենական կենաց խօսքեր ու
- 70 նիս . Եւ մենք հաւատացինք ու գիտցանք՝ թէ
- 71 դուն ես Քրիստոսը Եստուծոյ Որդին : Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց . Ես ձեզ տասուերկուքդ չընտրեցի՞ , ու ձեզմէ ալ մէկը սատանայ
- 72 է : Ես կ'ըսէր Խսկարիովտացի Միմոնեան Յուդային համար . ինչու որ անիկայ էր , որ զինքը պիտի մատնէր , ու տասուերկուքէն մէկն էր :

ԳԼ . Է

1 Յիսուս կը յանդիմանէ իր ազգականներուն փառասիրութիւնը և յանգրնութիւնը . 10 Գալիլէայէն Երուսաղէմ կ'ելլէ տաղաւարահարաց ասին . 14 տաճարին մէջ կը տրվեցնէ : 40 Ժողովրդոց զանազան կարծիքները քրիստոսի վրայով : 45 Փարիսէ՛ժք կը բարկանան իրենց սպասուարներուն՝ զանիկայ չըսեն ինչու համար , և կը յանդիմանեն Նիկոզեմոսը՝ որ Յիսուսի կողմը կը բռնէր :

1 Եւ աս բաներէն ետև Յիսուս Գալիլէայի մէջ կը պտըտէր . ինչու որ չէր ուզեր Հրէաստանի մէջ պտըտիլ , վասն զի Հրէաները զինքը ըսպաննել կ'ուզէին :

2 Եւ Հրէաներուն տաղաւարահարաց տօնը մօտ

3 էր : Ուստի իր եղբայրները ըսին իրեն . Ալի՛ր ասկէ՝ ու Հրէաստան գնա , որ քու աշակերտներդ ալ տեսնեն քու գործքերդ որ կ'ընես .

4 Ինչու որ մէկը չկայ որ ծածկարար բան մը ընէ , և ինքը յայտնի ըլլայ ուզէ . թէ որ դուն ատրաները կ'ընես , ինքզինքդ աշխարհին յայտնէ :

- 5 Քանզի իր եղբայրներն ալ չէին հաւատար ի-
 6 րեն : Իսկ Յիսուս ըսաւ անոնց . Իմ ժամա-
 նակս դեռ հասած չէ . բայց ձեր ժամանակը միշտ
 7 պատրաստ է : Աշխարհը ձեզ չկրնար ատել ,
 բայց զիս կ'ատէ . ինչու որ ես անոր վրայով կը
 8 վկայեմ՝ թէ իր գործքերը չար են : Դ՛ուք ելէք
 աս տօնիս . ես դեռ չեմ ելեր աս տօնիս , ինչու
 9 որ իմ ժամանակս դեռ լցուած չէ : Աս ըսելով
 10 անոնց , ինքը Պալիլեա մնաց : Բայց երբոր իր
 եղբայրները ելան , ետքը ինքն ալ ելաւ տօնին ,
 չէ թէ յայանի՝ հապա գաղտուկ կերպով մը :
 11 Եւ շրէաները տօնին ատենը կը փնտռէին
 12 զինքը՝ ու կ'ըսէին . Ո՛ր է ասիկայ : Եւ ժողո-
 վուրդին մէջ շատ շննջիւն կար անոր վրայով .
 ոմանք կ'ըսէին թէ , Աղէկ մար է . ուրիշները
 կ'ըսէին , Չէ , հապա ժողովուրդը կը մոլորեցը-
 13 նէ : Սակայն մէկը անոր վրայով համարձակ չէր
 խօսեր՝ շրէաներուն վախէն :
 14 Իսկ երբոր տօնը կէս եղաւ , Յիսուս տաճարը
 15 ելաւ՝ ու կը սորվեցընէր : Եւ շրէաները կը
 զարմանային ու կ'ըսէին . Ինտո՞ր ասիկայ գիր-
 16 քերը դիտէ , որ սորված չէ : Յիսուս պատաս-
 խան տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ . Իմ վարդապե-
 տութիւնս իմն չէ , հապա զիս խրկողինն է :
 17 Թէ որ մէկը կ'ուզէ անոր կամքը ընել , պիտի
 գիտնայ «՝ վարդապետութեանս համար՝ թէ
 արդեօք Աստուծա՞ն է , թէ ես ինքիրմէս կը խօ-
 18 սիմ : Ան որ ինքիրմէն կը խօսի , իր անձին
 փառքը կը փնտռէ . բայց ան որ զինքը խրկողն
 փառքը կը փնտռէ , անիկայ ճշմարիտ է , և ա-
 19 նոր քովը անիրաւութիւն չկայ : Մովսէս չը-
 տուաւ ձեզի օրէնքը , ու ձեզմէ մէկն ալ չպա-
 20 հեր օրէնքը : Ինչո՞ւ կը փնտռէք զիս սպաննել .
 պատասխան տուաւ ժողովուրդը ու ըսաւ . Դե
 կայ քու ներսդ . ո՞վ քեզ կը փնտռէ սպաննել :

- 21 Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոնց .
Մէկ գործ մը գործեցի , ու ամէնքդ ալ զարմա-
- 22 ցեր էք : Արդ՝ Մովսէս ձեզի թլփատութիւնը
տուաւ . (որ չէ թէ Մովսէսէն էր , հապա նախ-
- 23 տէք . թէ որ շարաթ օրը մարդ կը թլփա-
կ'առնէ՝ որ Մովսէսին օրէնքը չքակուի . ինծի
կը բարկանա՞ք որ ես շարաթ օրը ամբողջ մարդ
- 24 մը բժշկեցի : Աչքի երեւցածին պէս դատաս-
տան մի՛ ընէք , հապա արդար դատաստան
ըրէք :
- 25 Ան ատենը Երուսաղեմացիներէն ոմանք կ'ը-
սէին . Ասիկայ ան չէ՞ որն որ կը փնտռեն սպան-
- 26 նել . Եւ ահա՛ յայտնի կը խօսի , ու բան մը չեն
ըսեր անոր . միթէ՞ իշխանները գիտցած են թէ
- 27 ասիկայ ճշմարտապէս Քրիստոսն է : Սակայն
մենք ասիկայ գիտենք ո՛ւսկից է . բայց Քրիս-
- 28 տոսը երբոր գայ , մէկը չգիտեր ո՛ւսկից է : Եւ
Յիսուս քանի որ կը սորվեցընէր , տաճարին մէջ
աղաղակեց՝ ըսելով . Իս ալ գիտէք , և ո՛ւսկից
ըլլալս ալ գիտէք . ու ես ինքիրմէս եկած չեմ .
հապա ան որ զիս խրկեց , ճշմարիտ է , որ անի-
- 29 կայ դուք չէք գիտեր : Ես գիտեմ անիկայ ,
ինչու որ ես անկէ եմ , և անիկայ զիս խրկեց :
- 30 Ուստի կը փնտռէին զինքը բռնել . բայց մէկն
ալ իրեն ձեռք չզարկաւ , ինչու որ իր ժամա-
- 31 նակը դեռ հասած չէր : Ու ժողովուրդէն շատ
մարդիկ հաւատացին իրեն , և կ'ըսէին . Քրիս-
տոսը երբոր գայ , ասոնցմէ աւելի նշաններ պիտի
ընէ , որչափ որ ասիկայ կ'ընէ :
- 32 Փարիսեցիները լսեցին ժողովուրդին աս շը-
շնջիւնը անոր վրայով . ու փարիսեցիները և
քահանայապետները սպասաւորներ խրկեցին ,
- 33 որ զանիկայ բռնեն : Իսկ Յիսուս ըսաւ . Քիչ
մը ժամանակ ալ ձեզի հետ եմ , ու կ'երթամ

- 34 անոր՝ որ զիս խրկեց : Իս պիտի փնտռէք՝ ու պիտի չգտնէք . և իմ եղած տեղս դուք չէք
- 35 կրնար գալ : Են ատենը շրէաները ըսին իրարու . Ո՞ր պիտի երթայ ատիկայ , որ մենք զինքը պիտի չգտնենք . միթէ հեթանոսաց հը ցիրուցան եղածներուն պիտի երթայ , և հեթանոս-
- 36 ներուն պիտի սորվեցընէ : Ի՞նչ է ան խօսքը՝ որ զրուցեց . Իս պիտի փնտռէք՝ ու պիտի չգտնէք . և իմ եղած տեղս դուք չէք կրնար գալ :
- 37 Տօնին վերջի մեծ օրը Յիսուս կայներ էր , կ'աղաղակէր ու կ'ըսէր . Թէ որ մէկը ծարաւ է ,
- 38 թող ինձի գայ՝ ու խմէ : Են որ ինձի կը հաւատայ՝ ինչպէս որ գիրքը կ'ըսէ , անոր փորէն կեն-
- 39 դանի ջուրի գետեր պիտի բղխեն . Ես ըսաւ Հոգիին համար՝ որ իրեն հաւատացողները պիտի առնէին . վասն զի Սուրբ Հոգին որս էր տակաւին , ինչու որ Յիսուս դեռ փառաւորուած
- 40 չէր : Ժողովուրդէն շատ մարդիկ աս խօսքը որ լսեցին , կ'ըսէին . Իրաւցընէ ասիկայ է մարգարէն :
- 41 Ուրիշները կ'ըսէին . Եսիկայ է Վրիստոսը . ուրիշներն ալ կ'ըսէին . Միթէ Վրիստոսը
- 42 Գալիլեայէն կու գայ : Չէ որ գիրքը կ'ըսէ թէ , Վրիստոսը Դաւիթի սերունդէն ու Դաւիթին
- 43 եղած գեղէն Իեթլէհեմէն կու գայ : Ուստի ժողովուրդին մէջ երկպառակութիւն եղաւ անոր
- 44 համար : Եւ անոնցմէ ոմանք ուղեցին բռնել անիկայ . բայց մէկը անոր ձեռք չզարկաւ :
- 45 Ու սպասաւորները նորէն եկան քահանայապետներուն և փարիսեցիներուն . ու ասոնք ըսին
- 46 անոնց . Ինչո՞ւ անիկայ հո՞ չբերիք : Պատասխան տուին սպասաւորները . Նրբէք մէկը աս
- 47 մարդուն պէս խօսած չէ : Են ատենը փարիսեցիները պատասխան տուին անոնց և ըսին . Մի-
- 48 թէ դո՞ւք ալ մոլորեցաք : Իշխաններէն կամ

49 փարիսեցիներէն մէկը հաւատանց անոր . Բայց
 50 նզոված էն : Նիկողեմոս ըսաւ անոնց . (որ
 51 մէկն էր .) Միթէ մեր օրէնքը մարդ կը դատէ ,
 52 թէ որ առաջ անկէ բան մը չսէ , և չգիտնայ թէ
 53 որ Գալիլեայէն մարգարէ չելլեր : Եւ ամէն մէ-
 կը իր տունը գնաց :

ԳՂ . Ը

1 Քրիստոս կ'արձակէ շուժեան յանդակով բռնուած կինը . 12 կը յորտէ թէ ինքն է ոչխարհիս Լյուը , ու իր վարդապետութիւնը կ'արգարացընէ . 33 Արարհափն վրայ գործնեցող Հրէից պատասխան կու տայ , 59 և մէկրէ կը քաշուի տեսնց կատարու-
 թիւնն .

1 Եւ Յիսուս Չիթենեաց լեռը գնաց : (2) Ու
 առտուանց նորէն տաճարը եկաւ , և բոլոր ժո-
 3 ղովուրդը իրեն կու գար , ու ինքը նստեր կը
 4 սորովեցընէր անոնց : Եւ դպիրները ու փարիսե-
 5 ցիները շուժեան մէջ բռնուած կնիկ մը բերին
 6 անոր , ու զանիկայ մէջտեղը կայնեցընելով՝ Ըսին
 7 իրենն . Անորդապետ , աս կնիկը շուժեան մէջ
 8 աս մեզքը գործած ատենը բռնուեցաւ . Եւ օրի-
 9 նաց մէջ Մովսէս մեզի պատուիրեց ասանկները
 10 քարկոծել . Հիմա դուն ի՞նչ կ'ըսես ատոր հա-
 11 մար : Ես կ'ըսէին՝ անիկայ փորձելով , որ անոր
 12 վրայ ամբատտանութիւն ընելու առիթ մը ունենան .
 13 բայց Յիսուս դէպ 'ի վար ծռելով՝ մատովը գետ-
 14 նին վրայ կը գրէր : Սակայն երբոր վրան ինկան՝
 15 հարցընելով իրեն , զեր նայեցաւ ու ըսաւ անոնց .
 16 Չեզմէ անմեղ եղողը՝ առաջ անիկայ թող քար
 17 ձգէ ատոր վրայ : Եւ նորէն դէպ 'ի վար ծռե-
 18 լով՝ գետնին վրայ կը գրէր : Եւ անոնք ա լսե-
 19 լով՝ ու ելելոյ խղճմտանքէն յանդիմանուելով՝ մէ-
 20 կիկ մէկիկ դուրս կ'ելլէին , ծերերէն սկսած մին-
 21 չև յետինները . և Յիսուս մինազ մնաց , ու կնի-

- 10 կը մէջտեղը կայնած : Եւ Յիսուս վեր նայելով՝
ու կնիկէն զատ մէկը չտեսնելով՝ ըսաւ անոր .
Կնիկ՝ ո՛ւր են անոնք որ քու վրայովդ ամբաստա-
նութիւն կ'ընէին . մէկը քեզ չդատապարտեց :
- 11 Եւ անիկայ ըսաւ . Ո՛չ մէկը՝ Տէր . ու Յիսուս
ըսաւ անոր . Ես ալ չեմ դատապարտեր քեզ .
գնա՛ ու ասկէ ետեւ մեղք մի՛ գործեր :
- 12 Երգ՝ Յիսուս նորէն խօսեցաւ անոնց՝ ու ըսաւ .
Ես եմ աշխարհի լոյսը . ան որ իմ ետեւէս կու
գայ , խաւարի մէջ պիտի չքայէ , հապա կենաց
- 13 լոյսը պիտի ունենայ : Եւսկ փարիսեցիները ըսին
անոր . Դուն քու անձիդ համար կը վկայես ,
- 14 քու վկայութիւնդ ճշմարիտ չէ : Պատասխան
տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոնց . Թէեւ ես իմ
անձիս համար վկայեմ , քոյ իմ վկայութիւնս
ճշմարիտ է , ինչու որ գիտեմ ո՛ւսկից եկայ , և
ո՛ւր կ'երթամ . բայց դուք չէք գիտեր ո՛ւսկից
- 15 կու գամ , կամ ո՛ւր կ'երթամ : Դուք մարմինին
նայելով գատաստան կ'ընէք . ես բնաւ մէկը չեմ
- 16 դատեր . Ու թէեւ դատելու ալ ըլլամ , իմ դա-
տաստանս ճշմարիտ է . ինչու որ ես մինակ չեմ ,
- 17 հապա ես , և Հայրը որ զիս խրկեց : Ու ձեր
օրէնքին մէջն ալ գրուած է թէ , Երկու մարդու
- 18 վկայութիւնը ճշմարիտ է : Ես եմ որ իմ անձիս
համար կը վկայեմ , ու կը վկայէ ինձի համար
- 19 Հայրն ալ որ զիս խրկեց : Ըն ատենը ըսին ա-
նոր . Ո՛ւր է քու Հայրդ . Յիսուս պատասխան
տուաւ . Ո՛չ զիս գիտէք՝ և ո՛չ իմ Հայրս . Թէ
որ զիս գիտնայիք , իմ Հայրս ալ պիտի գիտնա-
յիք :
- 20 Յիսուս աս խօսքերը խօսեցաւ՝ գանձատունը ,
երբոր տաճարին մէջ կը սորվեցընէր . ու մէկը
չբռնեց զանիկայ , ինչու որ գեռ անոր ժամա-
նակը հասած չէր :
- 21 Ետքը Յիսուս նորէն ըսաւ անոնց . Ես կ'եր-

- Թամ՝ ու զիս պիտի փնտռէք . և ձեր մեղա-
 ցը մէջ պիտի մեռնիք . ուր որ ես կ'երթամ ,
 22 դուք չէք կրնար գալ : Ետը վրայ շրէաները
 կ'ըսէին . Միթէ ինքզինքը պիտի մեռցընէ՞ , որ
 կ'ըսէ թէ՛ Ուր որ ես կ'երթամ , դուք չէք կրնար
 23 գալ : Եւ ըսաւ անոնց . Դուք վարէն էք , ես
 վերէն եմ . դուք աս աշխարհէս էք , ես աս աշ-
 24 խարհէս չեմ . Ենոր համար ձեզի ըսի թէ՛ Ձեր
 մեղացը մէջ պիտի մեռնիք . ինչու որ եթէ չհա-
 ւատաք թէ ես եմ , ձեր մեղացը մէջ պիտի մեռ-
 25 նիք : Են ատենը ըսին անոր . Դուն ո՞վ ես . և
 Յիսուս ըսաւ անոնց . Ի՛նչ որ սկիզբէն ձեզի կը
 26 խօսիմ : Եւ շատ բաներ ունիմ ձեզի համար խօ-
 սելու՝ և դատելու . բայց ան որ զիս խրկեց , ճշ-
 մարիտ է . և ես ի՛նչ որ իրմէ լսեցի , անիկայ կը
 27 խօսիմ աշխարհիս մէջ : Ենոնք չեմացան թէ
 շօրը համար կը զրուցէր իրենց :
- 28 Իսկ Յիսուս ըսաւ անոնց . Երբոր Որդին մար-
 դոյ բարձրացընէք , ան ատենը պիտի գիտնաք
 թէ ես եմ , ու ինքիրմէս բան մը չեմ ըներ , հա-
 պա չայրս ինչպէս որ ինձի սորվեցուց , անանկ
 29 կը խօսիմ : Եւ զիս խրկողը իմ հետս է . չայրը
 զիս մինակ չթողուց . ինչու որ ես միշտ անոր
 հաճելի եղած բաները կ'ընեմ :
- 30 Երբոր ատոնք խօսեցաւ , շատ մարդիկ իրեն
 31 հաւատացին : Են ատենը Յիսուս իրեն հաւա-
 տացող շրէաներուն ըսաւ . Թէ որ դուք իմ
 խօսքիս մէջ կենաք , ճշմարտապէս իմ աշա-
 32 կերտներս կ'ըլլաք . Եւ ճշմարտութիւնը պիտի
 գիտնաք , ու ան ճշմարտութիւնը ձեզ պիտի
 33 ազատէ : Պատասխան տուին իրեն . Մենք Եբ-
 րահամի սերունդ ենք , ու երբէք մէկու մը չճա-
 ուայեցինք . դուն ինտո՞ր կ'ըսես թէ ազատ պիտի
 34 ըլլաք : Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց .
 Ղշմարիտ Ղշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի թէ , Եմէն ո՞վ

- որ մեղք կը գործէ , անիկայ մեղքի ծառայ է :
- 35 Եւ ծառան տանը մէջ յաւիտեան չմնար , բայց
- 36 որդին յաւիտեան կը մնայ : Ուստի թէ որ Որդին ձեզ ազատ ընէ , ճշմարտապէս ազատ պիտի
- 37 ըլլաք : Գիտեմ որ Աբրահամի սերունդ էք , բայց կը փնտռէք զիս մեռցընել , ինչու որ իմ
- 38 խօսքս ձեր ներսի դին տեղ չունի : Ես ինչ որ տեսայ իմ Հօրս քովը՝ ա՛յ կը խօսիմ . և դուք ալ
- 39 ինչ որ տեսաք ձեր Հօրը քովը՝ ա՛յ կ'ընէք : Պատասխան տուին ու ըսին անոր . Մեր հայրը Աբրահամն է . ըսաւ անոնց Յիսուս . թէ որ Աբրահամին որդիքը ըլլայիք , Աբրահամին գործքերը
- 40 պիտի գործէիք : Բայց հիմա կը փնտռէք ըսպաննել զիս , ա՛նչ մարդ մը՝ որ ձեզի ճշմարտութիւն խօսեցայ , որն որ Աստուծմէ լսեցի . Աբրահամ ատ բանը չըրաւ : Դուք ձեր Հօրը գործքերը կ'ընէք . ան ատենը ըսին անոր . Մենք պոռնկութենէ չենք ծնած . մենք մէկ Հայր մը
- 42 ունինք՝ ո՛ր է Աստուած : Յիսուս ըսաւ անոնց . Թէ որ Աստուած ձեր Հայրը ըլլար , պիտի սիրէիք զիս . ինչու որ ես Աստուծմէ ելայ՝ ու եկայ . և չէ թէ ես ինքիրմէս եկայ , հապա անիկայ զիս
- 43 խրկեց : Ինչո՞ւ դուք իմ զրուցուածքս չէք հասկընար . անոր համար որ չէք կրնար իմ խօսքս
- 44 մտիկ ընել : Դուք յե՛ր Հօրմէն Սատանայէն էք , ու ձեր Հօրը բաղձանքը կ'ուզէք ընել . անիկայ սկիզբէն հետէ մարդասպան էր , և ճշմարտութեան մէջ չկեցաւ , ինչու որ անոր ներսի դին ճշմարտութիւն չկայ . երբոր անիկայ ստութիւն խօսի , բուն իրեններէն կը խօսի . քանզի անիկայ
- 45 ստախօս է և անոր հայրը : Բայց որովհետեւ ես ճշմարտութիւն կը խօսիմ , ինծի չէք հաւատար :
- 46 Զեզմէ ո՞վ կրնայ զիս յանդիմանել մեղքի համար . իսկ թէ որ ես ճշմարտութիւն կը
- 47 խօսիմ , ինչո՞ւ ինծի չէք հաւատար : Ես որ Աս-

տուժմէ է, Եստուծոյ խօսքերը մտիկ կ'ընէ . դուք
անոր համար մտիկ չէք ըներ, որ Եստուծմէ չէք :
48 Պատասխան տուին շրէաները՝ ու ըսին անոր .
Եղէկ չէ՞ք ըսեր մենք, թէ դուն Սամարացի ես՝
49 ու դե կայ քու ներսդ : Յիսուս պատասխան
տուաւ՝ և ըսաւ . Իմ ներսս դե չկայ, հապա ես
իմ շայրս կը պատուեմ, և դուք զիս կ'ա-
50 նարգէք : Իսկ ես իմ փառքս չեմ փնտուեր .
51 կայ Կէ՛ որ կը փնտուէ, ու կը դատէ : Ղշմարիտ
ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . թէ որ մէկը իմ խօսքս
52 պահէ, յաւիտեան մահ պիտի չտեսնէ : Են ա-
տենը շրէաները ըսին անոր . շիմա գիտցանք
որ քու ներսդ դե կայ . Եբրահամ մեռաւ՝ ու
մարգարէները . և դուն կ'ըսես, թէ որ մէկը իմ
խօսքս պահէ, յաւիտեան մահուան համը պիտի
53 չտեսնէ : Միթէ դուն աւելի՞ մեծ ես մեր հայր
Եբրահամէն՝ որ մեռաւ . ու մարգարէներն ա-
54 մեռան . դուն քեզ ո՞վ կ'ընես : Յիսուս պա-
տասխան տուաւ . թէ որ ես ինքզինքս փառա-
ւորեմ, իմ փառքս բան մը չէ . իմ շայրս է՝ որ
զիս կը փառաւորէ, որուն համար դուք կ'ըսէք
55 թէ՛ Մեր Եստուածն է . Եւ անիկայ չէք ճանչ-
նար . բայց ես գիտեմ անիկայ . ու թէ որ ըսեմ՝
թէ անիկայ չեմ գիտեր, ձեզի պէս ստախօս
պիտի ըլլամ . հապա ես գիտեմ անիկայ, և ա-
56 նոր խօսքը կը պահեմ : Չեր հայրը Եբրահամ
ցանկացաւ իմ օրս տեսնելու . ու տեսաւ և ու-
57 բախացաւ : Իսկ շրէաները ըսին անոր . Դուն
տակաւին յիսուն տարեկան չես, Եբրահամն ալ
58 տեսար : Յիսուս ըսաւ անոնց . Ղշմարիտ ճըշ-
մարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Եբրահամին ըլլալէն առաջ
59 եմ ես : Են ատենը քարեր վերցուցին՝ օր անոր
վրայ նետեն . բայց Յիսուս ծածկուեցաւ անոնց
պէտէն, և անոնց մէջէն անցնելով՝ տաճարէն
դուրս ելաւ, ու այսպէս գնաց :

ԳՂ . Թ

- 1 Քրիստոս 'ի ծնէ կոյրին աչքերը կը բանայ : 8 Ան բժշուած մարդը փոքրեցեաց կը տարուի , 13 որոնք բարկանայով՝ գուրս կ'ընեն զանիկայ իրենց ժողովարանէն . 35 բայց Յիսուս կ'ընթուծի զանիկայ . ու տն ալ կը հաւատայ անոր : 39 Քրիստոս զորոնք կը լուսաւորէ :
- 1 Աւ երբոր կ'անցնէր , մէկ մարդ մը տեսաւ կոյր
 2 ծնած . Եւ իր աշակերտները հարցուցին իրեն ,
 ու ըսին . Ռահրի՛ որո՞ւնն է մեզքը , ասոր՝ թէ
 3 իր ծնողացը , որ անիկայ կոյր ծնաւ : Պատաս-
 խան տուաւ Յիսուս . Ո՛չ ասորն է մեզքը , ոչ
 ալ իր ծնողացը . հապա՛ որ Աստուծոյ գործքերը
 4 ատոր վրայ յայտնի ըլլան : Քանի որ ցորեկ է ,
 պէտք է որ զիս խրկողին գործքերը գործեմ .
 5 գործել : Քանի որ ես աշխարհի մէջ եմ , աշ-
 6 խարհի լոյսն եմ : Երբոր աս ըսաւ , թուքաւ
 գետինը , և թուքովը կաւ շինեց , ու ան կաւը
 7 կոյրին աչքերուն վրայ ծեփեց . Եւ ըսաւ անոր .
 Գնա՛ լուացուէ՛ Սելովամի աւազանին մէջ , (որ
 8 Խրկուած կը թարգմանուի .) ուստի գնաց ու
 լուացուեցաւ , եկաւ ու կը տեսնէր : Իսկ դրա-
 9 ցիները՝ և անոնք որ առաջուց տեսած էին զա-
 նիկայ որ մուրացկան էր , կ'ըսէին . Ասիկայ չէր
 որ կը նստէր և կը մուրար . ոմանք կ'ըսէին ,
 10 Անիկայ է . Ուրիշները կ'ըսէին , Անոր նման Ռի-
 11 է . Ինչքը կ'ըսէր թէ , Ես եմ : Ուստի ըսին
 իրեն . Հապա ինտոր բացուեցան քու աչքերդ :
 12 Ինչքը պատասխան տուաւ ու ըսաւ . Յիսուս կո-
 չուած մարդ մը կաւ շինեց , ու աչքերս ծեփեց ,
 և ըսաւ ինձի . Գնա՛ Սելովամի աւազանը՝ ու
 լուացուէ՛ . ես ալ գացի լուացուեցայ ու կը տես-
 12 նեմ : Եւ ըսին իրեն . Ո՛ւր է անիկայ . ըսաւ
 անոնց . Չեմ գիտեր :
- 13 Փարիսեցիներուն տարին զանիկայ՝ որ ատենով
 14 կոյր էր : Եւ շարաթ օր էր՝ երբոր Յիսուս կա-
 15 ըր շինեց , ու անոր աչքերը բացաւ : Նորէն

- փարիսեցիներն ալ կը հարցընէին իրեն , թէ ին-
 տոր կը տեսնէ . անիկայ ալ ըսաւ անոնց . Աաւ
 դրաւ աչքերուս վրայ , ու լուացուեցայ և կը
 16 տեսնեմ : Ասոր վրայ փարիսեցիներէն ոմանք
 կ'ըսէին . Ան մարդը Աստուծմէ չէ , ինչու որ
 շաբաթ օրը չպահեր . ուրիշները կ'ըսէին . Ին-
 տոր կրնայ մեղաւոր մարդ մը ասանկ հրաշքներ
 ընել . ու մէջերնին երկպառակութիւն կար :
 17 Նորէն ըսին կոյրին . Դուն ի՞նչ կ'ըսես անոր
 համար՝ որ քու աչքերդ բացաւ . ան ալ ըսաւ
 18 թէ , Սարգարէ մըն է : Իսկ շրէաները չէին
 հաւատար անոր համար՝ թէ կոյր էր ու բացուե-
 ցաւ , մինչև որ ան աչքը բացուածին ծնողքը
 19 կանչեցին . Եւ անոնց հարցուցին ու ըսին . Ա՞ն
 է ձեր որդին , որուն համար դուք կ'ըսէք թէ
 կոյր ծնաւ . հապա հիմա ինտոր կը տեսնէ :
 20 Անոր ծնողքը պատասխան տուին անոնց ու ը-
 սին . Գիտե՞նք որ ասիկայ է մեր որդին , և որ
 21 ինքը կոյր ծնաւ . Բայց հիմա ինտոր կը տեսնէ ,
 չենք գիտեր , կամ թէ ո՞վ բացաւ ատոր աչքերը ,
 մենք չենք գիտեր . ինքը չափահաս է , իրեն
 հարցուցէք . թող ինքը խօսի իրեն համար :
 22 Աս ըսին անոր ծնողքը , շրէաներէն վախնալ-
 նուն համար . քանզի շրէաները միաբան հա-
 ւանութեամբ որոշեր էին որ եթէ մէկը անիկայ
 Քրիստոս դաւանի , ժողովարանէն դուրս ձգուի :
 23 Ասոր համար անոր ծնողքը ըսին թէ , Ինքը չա-
 24 փահաս է , իրեն հարցուցէք : Ատքը նորէն
 կանչեցին ան մարդը որ կոյր էր , ու ըսին անոր .
 Աստուծոյ փառք տուր , մենք գիտե՞նք որ ան
 25 մարդը մեղաւոր է : Անիկայ ալ պատասխան
 տուաւ ու ըսաւ . Թէ որ մեղաւոր է , ես չեմ գի-
 տեր . միայն «» գիտեմ որ կոյր էի , և հիմա կը
 26 տեսնեմ : Նորէն ըսին անոր . Ի՞նչ ըրաւ քեզի .
 27 քու աչքերդ ինտոր բացաւ : Պատասխան տուաւ

- անոնց . Հիմա ըսի ձեզի՝ ու չսեցիք . ինչո՞ւ համար նորէն լսել կ'ուզէք . միթէ դուք ալ կ'ուզէք անոր աշակերտ ըլլալ : Ենոնք նախատելով զանիկայ՝ ըսին . Դուն ես անոր աշակերտը . իսկ մենք Մովսէսին աշակերտներն ենք : Մենք գիտենք՝ որ Եստուած Մովսէսին հետ խօսեցաւ . որ բայց ասիկայ չենք գիտեր թէ ո՛ւսկից է : Պատասխան տուաւ մարդը և ըսաւ անոնց . Ետիկայ է զարմանալու բանը՝ որ դուք չէք գիտեր թէ ո՛ւսկից է , և անիկայ իմ աչքերս բացաւ : Գիտենք որ Եստուած մեղաւորներուն մտիկ չըներ . բայց թէ որ մէկը աստուածապաշտ ըլլայ , ու անոր կամքը կատարէ , անոր մտիկ կ'ընէ : Եշխարհիս սկիզբէն ՚ի վեր թուած չէ որ մարդ մը կոյր ծնածի մը աչքերը բացած է : Թէ որ Եստուծո՛ւմ չըլլար ան մարդը՝ բան մըն ալ չէր կրնար ընել : Պատասխան տուին և ըսին անոր . Դուն բոլորովին մեղաց մէջ ծնած ես , ու մեզի վարդապետութիւն կ'ընես . և դուրս ըրին անիկայ : Յիսուս լսեց որ զանիկայ դուրս ըրին , ու երբ որ գտաւ զանիկայ՝ ըսաւ անոր . Դուն կը հաւատաս Եստուծոյ Որդիին : Ետիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Տէր՝ ո՞վ է՝ որ հաւատամ անոր : Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Տեսար ալ անիկայ , և քեզի հետ խօսողը ան է : Ետիկայ ալ ըսաւ . Ար հաւատամ՝ Տէր . ու անոր երկրպագութիւն ըրաւ : Եւ Յիսուս ըսաւ . Ես դատաստանի համար եկայ աս աշխարհս , որ չտեսնողները տեսնեն , և տեսնողները կուրանան : Եւ փարիսեցիներէն ոմանք որ իր հետն էին , աս բաները լսելով՝ ըսին իրեն . Միթէ մե՞նք ալ կոյր ենք : Յիսուս ըսաւ անոնց . Թէ որ կոյր ըլլայիք , դուք մեղք չէիք ունենար . բայց հիմա կ'ըսէք թէ Ար տեսնենք . ասոր համար ձեր մեղքը յի էր , կը մնայ :

ԳԼ . Ժ

1 գրեալս է կենաց գուռը՝ և բարի հովիւր : 19 Հրէից տարբեր կարծիքները անոր վերայ : 24 Յիսուս իր գործքերովը կը ցուցնէ թէ ինչն է գրեալստոյ՝ Աստուծոյ Արգիւն . 39 Հրէից ձեռքէն կը փախչի, 40 և վարձեալ կ'երթայ Յորդանանու փրկուողի, որ սուր շտապեր կը հաւատան իրեն :

- 1 Ղշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . Են որ դունէն չմտներ ոչխարներուն բակը, հապա ուրիշ
- 2 տեղէն կ'ելլէ, անիկայ գող ու աւազակ է : Բայց ան որ դունէն կը մտնէ, անիկայ ոչխարներուն
- 3 հովիւն է : Գունապանը կը բանայ անոր, և ոչխարները անոր ձայնին կը լսեն, ու իր ոչխարները անունովնին կը կանչէ, և դուրս կը հանէ
- 4 զանոնք : Ու երբոր իր ոչխարները կը հանէ, անոնց առջևէն կ'երթայ, ու ոչխարները իր ետևէն կ'երթան . ինչու որ անոր ձայնը կը
- 5 ճանչնան : Սակայն օտարի ետևէ չեն երթար . հապա անկէ կը փախչին, ինչու որ օտարներուն ձայնը չեն ճանչնար :
- 6 Յիսուս աս առակը ըսաւ անոնց . բայց անոնք չէին իմանար՝ թէ ինչ էր որ իրենց կը խօսէր :
- 7 Եւ Յիսուս նորէն ըսաւ անոնց . Ղշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . Ես եմ ոչխարներուն դուռը :
- 8 Եմէն անոնք որ ինծմէ առաջ եկան, գող ու աւազակ էին . բայց անոնց չլսեցին ոչխարները : Ես եմ դուռը . թէ որ մէկը ինծմէ ներս մտնէ՝ պիտի փրկուի, ու պիտի մանէ ու ելլէ, և արօտ
- 10 գտնէ : Գողը չգար, միայն թէ գողնալու և սպաննելու ու կորսընցընելու համար . ես եկայ
- 11 որ կեանք ունենան, և ալ աւելի ունենան : Ես եմ բարի հովիւր . բարի հովիւր իր կեանքը ոչխարներուն համար կը դնէ : Բայց վարձկանը որ հովիւ չէ, ու ոչխարները իրը չեն, երբոր կը տեսնէ գայլը որ կու գայ, կը թողու ոչխարները ու կը փախչի . և գայլը կը յափշտակէ ոչխարները, ու զանոնք կը ցրուէ :
- 13 Եւ վարձկանը կը փախչի, ինչու որ վարձկան է, ու իր հոգը չէ

- 14 ոչխարներուն համար : Ես եմ բարի հովիւր , և կը ճանչնամ իմիններս , ու կը ճանչցուիմ իմիններէս :
- 15 Ինչպէս որ Հայրը զիս կը ճանչնայ , ես ալ Հայրը կը ճանչնամ , ու իմ կեանքս ոչխարներուն համար կը դնեմ : Ուրիշ ոչխարներ ալ ունիմ , որոնք աս բազէն չեն . անոնք ալ պէտք է որ բերեմ . ու իմ ձայնիս պիտի լսեն , և պիտի ըլլան մէկ հօտ -- մէկ հովիւ :
- 16 Ենոր համար իմ Հայրս զիս կը սիրէ , որ ես իմ կեանքս կը դնեմ , որ նորէն առնեմ անիկայ : Մէկը չհաներ անիկայ ինծմէ , հապա ես կը դնեմ անիկայ ինքիբմէս . իշխանութիւն ունիմ անիկայ դնելու , և իշխանութիւն ունիմ անիկայ նորէն առնելու . աս պատուէրը իմ Հօրմէս առի :
- 17 Նորէն երկպառակութիւն կ'ըլլար Հրէից մէջ
- 18 աս խօսքերուն համար : Եւ անոնցմէ շատերը կ'ըսէին . Իւ կայ ատոր ներսի դին՝ ու խելըռած է , ինչո՞ւ ատոր մտիկ կ'ընէք :
- 19 Ուրիշները կ'ըսէին . Ես խօսքերը դիւահարի եօտէ չեն . միթէ դէր կրնայ կոյրերուն աչքերը բանալ :
- 20 Են ատենը Երուսաղէմ նաւակատիքի քովը եղաւ , ու ձմեռ էր :
- 21 Եւ Յիսուս կը պտըտէր տաճարին մէջ Սողոմոնին սրահը : Եւ Հրէաները անոր չորս կողմը առին՝ ու ըսին անոր . Մինչև երբ մեզ տարակուսանաց մէջ կը թողու . թէ որ Քրիստոսը դուն ես , մեզի համարձակ ըսէ :
- 22 Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց . Ձեզի ըսի՝ ու չէք հաւատար . ան գործքերը՝ որ ես իմ Հօրս անունովը կը գործեմ , անոնք կը վկայեն ինծի
- 23 համար : Բայց դուք չէք հաւատար , ինչու որ իմ ոչխարներէս չէք , ինտոր որ ձեզի ըսի :
- 24 Իմ ոչխարներս իմ ձայնիս կը լսեն , ես ալ անոնք կը ճանչնամ , ու իմ ետեւէս կու դան : Եւ ես անոնց յաւիտենական կեանք կու տամ , ու յաւիտեան պիտի չկորսուին . և մէկը իմ ձեռքէս պիտի չը-

- 29 յափշտակէ զանոնք : Իմ Հայրս որ անն¹ ինծի տուաւ , ամենէն մեծ է . և մէկը չկրնար իմ Հօրս
- 30 ձեռքէն յափշտակել : Ես ու Հայրը մէկ ենք :
- 31 Ըն ատենը շրէաները նորէն քարեր վերցու-
- 32 ցին , որ անիկայ քարկոծեն : Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց . Հատ բարի գործքեր ցուցուցի ձեզի իմ Հօրմէս , անոնցմէ որ գործին
- 33 համար զիս կը քարկոծէք : շրէաները պատասխան տուին անոր՝ ըսելով . Բարի գործի համար քեզ չենք քարկոծեր , հապա հայհոյութեան համար , և քանզի դուն որ մարդ ես ,
- 34 ինքզինքդ Մատուած կ'ընես : Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց . Չէ որ ձեր օրէնքին մէջը գրուած է . Ես ըսի թէ դուք աստուածներ էք :
- 35 Թէ որ աստուածներ կ'անուանէ զանոնք , որոնց որ Մատուծոյ խօսքը եղաւ , (ու կարելի չէ որ ան
- 36 գրուածը աւրուի ,) Հապա ան որ Հայրը սրբեց՝ և աշխարհք խրկեց , դուք անոնք կ'ըսէք թէ Հայհոյութիւն կ'ընես , Մատուծոյ Որդի եմ ըսելու
- 37 համար : Թէ որ իմ Հօրս գործքերը չեմ գործեր , ինծի մի՛ հաւատաք . Հապա թէ որ կը գործեմ , թէև ինծի չէք հաւատար , Դոնէ գործքերուն հաւատացէք , որ գիտնաք ու ճանչնաք՝ թէ Հայրը իմ մէջս է , և ես անոր մէջ :
- 39 Դարձեալ կը փնտռէին զանիկայ բռնել , և
- 40 անոնց ձեռքէն ելաւ : Ու նորէն դնաց Յորդանանու անդիի կողմը՝ ան տեղը , ուր որ Յովհաննէս առաջուց կը մկրտէր , ու հոն կեցաւ : Եւ շատերը եկան անոր՝ ու կ'ըսէին . Իբաւ Յովհաննէս մէկ հրաշք մը չըրաւ . Բայց ինչ որ Յովհաննէս ըսաւ անոր համար , ամէնը ճշմարիտ էր . և շատ մարդիկ հոն անոր հաւատացին :

ԳԼ . ԺԵ

1 գրեալս կը յարուցանէ չորս օրուան մեծած Ղազարոսը : 45 Հատ Հրեաներ կը հաւատան : 47 Քահանայապետները և փարիսեցիք ժողով կ'ընեն գրեալսի գէմ : 49

Պայտափային մարգարէութիւնք : 54 Յիսուս իր սննդ կը թաղուցանէ : 55 Ձառիկ
տանին կը փետուեն զանիկայ , և գրատուէր կու տան բռնելու :

- 1 Ու Մարիամին և անոր քրոջը Մարթային գեղէն՝ Իեթանիայէն՝ Ղազարոս անուանով մէկը հիւանդ էր :
- 2 Եւ Մարիամն էր , որ Տէրը եղով օծեց , ու անոր ոտքերը իր մազերովը սրբեց , որուն եղբայրը Ղազարոս հիւանդ էր :
- 3 Ուստի էլ քոյրերը յարկեցին անոր՝ ու ըսին . Տէր՝ ահա անիկայ՝ որ դուն կը սիրես , հիւանդ է :
- 4 Յիսուս երբոր լսեց , ըսաւ . Ես հիւանդութիւնը մահուան համար չէ , հապա Մատուծոյ փառացը համար , որ Մատուծոյ Արդին անով փառաւորուի :
- 5 Երգ՝ Յիսուս կը սիրէր Մարիամն՝ և անոր քոյրը՝ ու Ղազարոսը :
- 6 Իսկ երբոր լսեց թէ հիւանդ է , եղած տեղը երկու օր ալ կեցաւ :
- 7 Եւ անկէ ետքը ըսաւ աշակերտներուն .
- 8 Եկէ՛ք նորէն շրէաստան երթանք : Եշակերտները իրեն ըսին . Ուրբի՛ շրէաները հիմա քեզ կը փնտռէին քարկոծելու , ու նորէն հոն կ'երթաս :
- 9 Պատասխան տուաւ Յիսուս . Չէ՛ որ օրը տասուերկու ժամ է . թէ որ մէկը ցորեկը քալէ , չսահիր . ինչու որ աս աշխարհիս լոյսը կը տեսնէ . Իայց թէ որ մէկը գիշերը քալէ , կը սահիր :
- 10 Ինչու որ իր հետը լոյս չկայ : Ես բաները ըսելէն ետե՛ ըսաւ անոնց . Ղազարոս մեր բարեկամը քնացած է . բայց կ'երթամ որ անիկայ արթնցնեմ :
- 11 Իր աշակերտները ըսին . Տէր՝ թէ որ քնացած է , պիտի առողջանայ : Իսկ Յիսուս անոր մեռնելուն համար կ'ըսէր . բայց անոնք կը կարծէին թէ քուն քնանալուն համար կ'ըսէր :
- 12 Եւ ատենը Յիսուս յայտնապէս ըսաւ անոնց . Ղազարոս մեռաւ . Եւ ես ուրախ եմ ձեզի համար՝ որ հոն չէի , որ դուք հաւատաք .
- 13 Բայց եկէ՛ք երթանք անոր : Թովմաս՝ որ Երկուորեակ կ'ըսուէր , ըսաւ էլ աշակերտակիցնե-

րուն . Մենք ալ երթանք՝ որ անոր հետը մեռնինք :

- 17 Յիսուս երբոր եկաւ , գտաւ որ անիկայ արդէն
 18 չորս օրուան գերեզմանը դրած էր : Ու Ռեթանիա՝
 19 Երուսաղեմին մօտ էր՝ տասնուհինգ
 20 ասպարէզի չափ : Եւ Հրէաներէն շատերը
 Մարթային ու Մարիամին եկած էին որ մխիթարեն
 21 թարեն զանոնք՝ իրենց եղօօրը համար : Երդ՝
 22 երբոր լսեց Մարթա թէ Յիսուս կու գայ , զանիկայ
 23 դիմաւորելու գնաց . բայց Մարիամ տանը մէջ
 24 նստեց էր : Եւ Մարթա ըսաւ Յիսուսին .
 25 Տէր՝ թէ որ հոս ըլլայիր , իմ եղբայրս չէր
 26 մեռներ . Իայց գիտեմ որ հիմա ալ դուն ինչ որ
 27 խնդրես Եստուծմէ , Եստուած պիտի տայ քեզի :
 28 Յիսուս ըսաւ անոր . Բու եղբայրդ յարութիւն
 29 պիտի առնէ : Մարթա ըսաւ անոր . Գիտեմ որ
 30 յարութեան ժամանակը՝ վերջին օրը յարութիւն
 31 պիտի առնէ : Յիսուս ըսաւ անոր . Ես եմ յարութիւնը
 32 և կեանքը . ան որ ինծի կը հաւատայ ,
 33 թէ և մեռնի՝ պիտի ապրի . Եւ ան ամէնը որ
 34 կենդանի է՝ ու ինծի կը հաւատայ , յաւիտեան
 35 պիտի չմեռնի . դուն կը հաւատանս ասոր : Ըսաւ
 36 անոր . Եթո՞ Տէր՝ ես հաւատացեր եմ՝ որ դուն ես
 37 Բրիստոսը Եստուծոյ Արդին , որ աշխարհք
 38 գալու էիր : Ու երբոր աս ըսաւ , գնաց իր քոյրը
 39 Մարիամը դադտուկ մը կանչեց՝ ըսելով .
 40 Մարդապետը եկեր է՝ ու քեզ կը կանչէ : Անիկայ
 41 լսածին պէս՝ շուտ մը ելաւ ու եկաւ անոր :
 42 Իսկ Յիսուս դեռ գեղը եկած չէր . հապա ան տեղն
 43 էր , ուր որ Մարթա զանիկայ դիմաւորեց : Իայց
 44 Հրէաները որ անոր հետը տանը մէջն էին՝ ու կը
 45 մխիթարէին զանիկայ , երբոր տեսան որ Մարիամ
 46 շուտ մը ելաւ ու գնաց , ելէն անոր ետեւէն
 47 գացին , ըսելով թէ Գերեզմանը կ'երթայ՝
 48 որ հոն տեղը լայ : Իսկ Մարիամ

- երբոր Յիսուսին եղած տեղը եկաւ , ու զանիկայ տեսաւ , անոր ոտքը իյնալով ըսաւ անոր . Տէր՝ թէ որ հոս ըլլայիր , իմ եղբայրս չէր մեռներ :
- 33 Յիսուս երբոր տեսաւ անիկայ որ կու լար , և անոր հետ եկող շրէաները որ կու լային , իր հո-
- 34 գւոյն մէջ հառաչեց ու խռովեցաւ , Եւ ըսաւ . Ո՛ր դրած էք անիկայ . ըսին իրեն . Տէր՝ եկուր
- 35 ու տես : Յիսուս լացաւ : (36) Ուտի շրէաները կ'ըսէին . Նայեցէք որչափ կը սիրէր զանի-
- 37 կայ : Անոնցմէ ոմանք ալ կ'ըսէին . Ատիկայ որ կոյրին աչքերը բացաւ , չէր կրնար ընել՝ որ աս
- 38 ալ չմեռներ : Յիսուս նորէն իր «իմ» մէջ հառաչելով՝ գերեզմանը կու գայ . և անիկայ քարայր մըն էր , ու անոր վրայ քար մը դրուած էր :
- 39 Յիսուս ըսաւ . Մէկդի ըրէք ատ քարը . մեռելին քոյրը Մարթան ըսաւ անոր . Տէր՝ արդէն հոտած պիտի ըլլայ , ինչու որ չորս օրուան է :
- 40 Ըսաւ անոր Յիսուս . Բեզի չըսի՞ որ՝ եթէ հա-
- 41 ւատաս , Աստուծոյ փառքը պիտի տեսնես : Ան ատենը մէկդի ըրին քարը . և Յիսուս էր աչքերը վեր վերցուց ու ըսաւ . Հայր՝ շնորհակալ եմ
- 42 քեզմէ , որ ինձի լսեցիր : Ու ես գիտէի որ ամէն ատեն ինձի կը լսես . բայց աս բոլորտիքս կայնող ժողովուրդին համար ըսի , որ հաւատան
- 43 թէ դուն խրկեցիր զես : Եւ աս ըսելէն ետքը , մեծ ձայնով մը կանչեց . Անգարոս դուրս եկուր :
- 44 Մեռելն ալ ելաւ ոտքերը ու ձեռքերը պատանքով կապած , և երեսը վարշամակով պատած . Յիսուս ըսաւ անոնց . Արձրկեցէք ատիկայ , ու թողէք որ երթայ :
- 45 Եւ շրէաներէն շատերը՝ որ Մարիամին եկեր էին , երբոր Յիսուս ըրածը տեսան , հաւատացին
- 46 իրեն : Բայց անոնցմէ ոմանք գացին փարիսեցիներուն , ու Յիսուսի ըրածը անոնց պատմեցին :

- 47 Ուստի քահանայապետները և փարիսեցիները
 Ժողով գումարեցին՝ ու ըսին. Ի՞նչ ընենք, քանզի
 48 աս մարդը շատ հրաշքներ կ'ընէ : Թէ որ անիկայ
 ասանկ թող տանք, ամէնքն ալ անոր պիտի
 հաւատան, և Հռովմայեցիք պիտի գան՝ ու մեր
 49 տեղը ու ազգը պիտի վերցընեն : Եւ անոնցմէ
 մէկը Այայիափա «նանա»՝ որ ան տարուոյն քահա-
 նայապետն էր, ըսաւ անոնց . Դուք բան մը չէք
 50 գիտեր . Եւ չէք ալ խորհիր, թէ աղէկ է մեզի՝
 որ մէկ մարդ մը ժողովուրդին համար մեռնի,
 51 ու բոլոր ազգը չկորսուի : Բայց աս բանը չէ թէ
 ինքիրմէն զրուցեց, հապա ան տարուան քա-
 հանայապետը ըլլալով, մարդարէացաւ՝ թէ Յի-
 52 սուս ազգին համար պիտի մեռնէր . Եւ չէ թէ
 մինակ աղգին համար, հապա որ Աստուծոյ ցի-
 րուցան եղած որդիներն ալ մէկտեղ ժողովէ :
 53 Եւ ան օրէն ետև խորհուրդ ըրին որ սպաննեն
 54 զանիկայ : Ուստի Յիսուս անկէ ետքը համար-
 ձակ չէր պտըտեր Հրէից մէջ, հապա անկէ ա-
 նապատին մօտ տեղ մը գնաց, մէկ քաղաք մը՝
 որուն անունը Եփրայիմ էր . ու իր աշակերտնե-
 րուն հետ մէկտեղ հոն կը կենար :
 55 Եւ Հրէից զատիկը մօտ էր, ու ան տեղէն
 շատ մարդիկ զատկէն առաջ Երուսաղէմ ելան,
 56 որ ինքզինքնին մաքրեն . Եւ կը փնտռէին Յի-
 սուսը, ու տաճարին մէջ կեցած ատեննին իրա-
 րու կ'ըսէին . Չեզի ի՞նչպէս կ'երևնայ, թէ աս
 տօնիս բնաւ պիտի չգան : Իսկ քահանայապետ-
 ները ու փարիսեցիները պատուէր տուէր էին,
 որ եթէ մէկը գիտնայ անոր ո՞ւր տեղ ըլլալը՝
 իմացընէ, որ անիկայ բռնեն :

ԳԼ . ԺԲ

1 Յիսուս կը գտնէ Մարիամը որ էր սուրբ օծեց : 9 յաղվուրդը կու գայ Ղազարոսը տեսնելու : 10 քահանայապետները խորհուրդ կ'ընեն զանիկայ սպաննելու : 13 Բը-
 դաստ իշու վրայ հեծած՝ Երուսաղէմ կը մտնէ : 20 Բանի մը Յայնէր կը ցածկած

զինք տեսնելու : 33 Գրիտոս իր մահը կը նախաւայնէ : 37 Հրէից կուտութիւնը : 42 Իշխաններէն շատերը կը հաւատան Յիսուսին , բայց քարիտեցիներէն զաւանդել զանիկայ յայտնի չեն գաւանիք :

- 1 Իսկ Յիսուս զատկէն վեց օր առաջ Ռեթանիա եկաւ , ուր էր Ղազարոս՝ մեռեալը , որն որ Յիսուս
- 2 մեռելներէն յարուց : Եւ հոն անոր ընթրիք մը ըրին . ու Մարթա սպասաւորութիւն կ'ընէր , և Ղազարոս անոր հետ սեղան նստող
- 3 ներուն մէկն էր : Իսկ Մարթամ մէկ լիտոր նարդոսի պատուական մեծագին եղ առնելով , Յիսուսի ոտքերը օծեց , ու իր մազերովը անոր ոտքերը սրբեց . և տունը եղին անուշահոտութեամբը լեցունեցաւ . Ըն առնելը աշակերտներուն մէկը
- 4 Իսկարիովտացի Սիմոնեան Յուդան՝ որ զանիկայ պիտի մատնէր , ըսաւ . Ինչո՞ւ համար ատեղը չծախուեցաւ իրէք հարիւր դահեկանի , որ
- 5 ազքատներուն տրուէր : Ըս ըսաւ , չէ թէ ազքատներուն համար իր հոգն էր , հապա որ գող էր , ու գանձանակը ինքը կը պահէր , և ի՞նչ որ
- 6 ձգուէր՝ ինքը կը կրէր : Իսկ Յիսուս ըսաւ . Թող տուր ատոր . ատ բանը իմ պատանքուելու
- 7 օրուանը համար պահեց : Այսին զի ազքատները ամէն ատեն ձեր հետը ունիք , բայց զիս ամէն ատեն չունիք :
- 9 Ուստի Հրէաներէն շատ ժողովուրդ անոր հոն ըլլալը իմացան . ու եկան , չէ թէ մինակ Յիսուսի համար , հապա որ Ղազարոսն ալ տեսնեն ,
- 10 որն որ մեռելներէն յարուց : Իսկ քահանայապետները խորհուրդ ըրին՝ որ Ղազարոսն ալ մեռ
- 11 ցընեն . Ինչո՞ւ որ Հրէաներէն շատերը անոր պատճառովը կ'երթային ու կը հաւատային Յիսուսին :
- 12 Հետեւեալ օրը շատ ժողովուրդ՝ որ տօնին եկած էին , երբոր լսեցին թէ Յիսուս Երուսա-
- 13 ղէմ կու գայ , Երմաւենիի ոստեր առին , ու ելան զանիկայ գիմաւորելու , և կ'ազաղակէին .

- Ովսաննա՛ օրհնեալ է Իսրայէլի թագաւորը՝ որ
 14 Տէրոջը անունովը կու գայ : Եւ Յիսուս աւա-
 նակ մը գտնելով՝ անոր վրայ նստաւ , ինչպէս որ
 15 գրուած է . Մի վախնար ո՛վ Սիօնի աղջիկ . ահա
 քու թագաւորդ կու գայ իշու աւանակի վրայ
 16 նստած : Եւ անոր աշակերտները առաջ չիմա-
 ցան աս բաները . բայց երբոր Յիսուս փառաւո-
 րուեցաւ , ան ատենը միտքերնին բերին , թէ աս
 բաները անոր համար գրուած էր , և թէ երէ՛տ աս
 17 բաները ըրին անոր : Եւ իր հետը եղող ժողո-
 վուրդը վկայութիւն կու տար , թէ Գազարսը
 գերեզմանէն դուրս կանչեց , ու մեռելներէն յա-
 18 բուց զանիկայ : Ըսոր համար ալ ժողովուրդը
 զանիկայ դիմաւորեց . վասն զի յեցին թէ անի-
 19 կայ աս հրաշքը ըրած էր : Իսկ փարիսեցիները
 իրարու կ'ըտէին . Ար տեսնէ՞ք որ օգուտ մը չէք
 Է՞տք ընել . ահա Բոլը աշխարհ անոր ետեւէն գնաց :
 20 Եւ հոն քանի մը Յոյներ կային տօնին երկր-
 21 պագութիւն ընելու ելլողներուն մէջ : Ըսողք
 Փիլիպպոսին եկան , որ ինքը Գալիլեայի Ռեթ-
 սայիդայէն էր , և կ'աղաչէին անոր՝ ու կ'ըտէին .
 22 Տէր՝ կ'ուզէ՞ք Յիսուսը տեսնել : Փիլիպպոս
 եկաւ՝ ու Ընդրէասին ըսաւ . և նորէն Ընդրէաս
 23 ու Փիլիպպոս Դէյոն Յիսուսին ըսին : Յիսուս
 ալ պատասխան տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ . Ժա-
 մանակը հատաւ , որ փառաւորուի Որդին մար-
 24 դոյ : Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . Թէ որ
 25 ցորենին հատը հողին մէջ իյնալով չմեռնի , Ին-
 քը մինակ կը մնայ . հապա թէ որ մեռնի , շատ
 արգիւնք կը բերէ : Ըն որ իր անձը կը սիրէ ,
 պիտի կորսնցընէ զանիկայ . և ան որ իր անձը
 աս աշխարհիս մէջ կ'ատէ , յաւիտենական կե-
 26 նաց համար պիտի պահէ զանիկայ : Թէ որ
 մէկը ինծի կը ծառայէ , թող իմ ետեւէս գայ .
 ու ես ուր օր եմ , իմ ծառաս ալ հոն պիտի ըլ-

- լայ . Թէ որ մէկը ինծի կը ծառայէ , Հայրը պի-
- 27 տի պատուէ զանիկայ : Հիմա իմ հոգիս խոռ-
ված է . և ի՞նչ ըսեմ , Թէ Հայր՝ զիս ազատէ
աս ժամէն . բայց ես ասոր համար եկայ աս ժա-
- 28 մին : Հայր՝ փառաւորէ քու անունդ . ան ա-
տենը ձայն մը եկաւ երկինքէն . Փառաւորեցի
- 29 ալ , ու նորէն պիտի փառաւորեմ : Եւ ժողո-
վուրդը որ կայներ էր ու կը լսէր , կ'ըսէին՝ Արո-
տում կ'ըլլայ . ոմանք ալ կ'ըսէին՝ Հրեշտակ խո-
- 30 սեցաւ իրեն հետ : Յիսուս պատասխան տուաւ
ու ըսաւ . Ես ձայնը ինծի համար չեկաւ , հապա
- 31 ձեզի համար : Հիմա է աս աշխարհիս դատաս-
տանը , հիմա աս աշխարհիս իշխանը դուրս պի-
- 32 տի ձգուի : Ես ալ երբոր երկրէն բարձրանամ ,
- 33 ամէնն ալ ինծի պիտի քաշեմ : Ես բանս կը
զրուցէր՝ իմացընելով Թէ ի՞նչ կերպ մահով պի-
- 34 տի մեռնէր : Ժողովուրդը անոր պատասխա-
նեց . Մենք օրէնքէն լսեցինք՝ որ Քրիստոսը
յաւիտեան կը մնայ , և դուն ինտո՞ր կ'ըսես Թէ
պէտք է Արդին մարդոյ բարձրանայ . ո՞վ է ատ
- 35 Արդին մարդոյ : Եւ Յիսուս անոնց ըսաւ . Քիչ
մը ատեն ալ լոյսը ձեր հետն է . քանի որ լոյսը
ունիք՝ քալեցէք , որ չըլլայ Թէ մութը ձեր վը-
րայ հասնի . ինչու որ խաւարի մէջ քալողը չը-
- 36 դիտեր Թէ ո՞ւր կ'երթայ : Բանի որ լոյսը ու-
նիք , հաւատացէք ան լոյսին՝ որ լուսոյ որդիք
ըլլաք . Յիսուս աս բաները զրուցեց , ու զնաց
պահուեցաւ անոնցմէ :
- 37 Եւ Թէպէտ այնքան հրաշքներ ըրած էր անոնց
- 38 առջևը , բայց անոնք չէին հաւատար իրեն . Ար
կատարուի Եսայի մարգարէին խօսքը , որ ըսաւ .
Տէր՝ ո՞վ հաւատաց մեր «...» լուրին , ու Տէրոջը
- 39 բազուկը որո՞ւ յայտնուեցաւ : Ենոր համար
չէին կրնար հաւատալ , որ դարձեալ կ'ըսէ Եսա-
- 40 յի . Ենոնց աչքերը կուրցուց , և անոնց սիր-

- տերը թմրեցուց , որ չըլլայ թէ աչքովն տեսնեն , ու սրտովն իմանան , և դարձի գան , ու
- 41 ես անոնք բժշկեմ : Ես Իս¹ր¹ ըսաւ Եսայի՛ երբոր տեսաւ անոր փառքը , ու խօսեցաւ անոր վը-
- 42 րայով : Եստու ամենայնիւ իշխաններէն ալ շատերը իրեն հաւատացին . բայց փարիսեցիներուն համար զանիկայ չէին դաւաներ , որ ժողովա-
- 43 բանէն դուրս չձգուին . Ինչու որ մարդոց փառքը Եստուծոյ փառքէն աւելի սիրեցին :
- 44 Իսկ Յիսուս կ'ազազակէր ու կ'ըսէր . Են որ ինձի կը հաւատայ՝ ինձի չհաւատար , հապա
- 45 զիս խրկողին . Եւ ան որ զիս կը տեսնէ , զիս
- 46 խրկողը կը տեսնէ : Ես լոյս եկայ աշխարհ , որ ամէն ո՛վ որ ինձի հաւատայ , խաւարի մէջ չը-
- 47 մնայ : Եւ թէ որ մէկը իմ խօսքերս լսէ՝ ու չըհաւատայ , ես անիկայ չեմ դատեր . քանզի ես չեկայ որ աշխարհը դատեմ , հապա որ աշխար-
- 48 հը փրկեմ : Են որ զիս կ'անարգէ , և իմ խօսքերս չընդունիր , կայ մէկը որ զանիկայ կը դատէ . ան խօսքը որ ես խօսեցայ , ան պիտի դատէ զանիկայ վերջին օրը : Ինչու որ ես ինքիր-
- 49 մէս չխօսեցայ . հապա չայրը՝ որ զիս խրկեց , ինքը ինձի պատուիրեց ինչ որ պիտի ըսեմ՝ և
- 50 ինչ որ պիտի խօսիմ : Եւ գիտեմ՝ որ անոր պատուիրածը յաւիտենական կեանք է . ուստի ինչ որ ես կը խօսիմ , ինտոր որ չայրը ինձի ըսաւ , անանկ կը խօսիմ :

ԳԼ . ԺԳ

1 Յիսուս իր աշակերտներուն սպերը կը լուայ , յորդորելով զանոնք որ խոնարհութեամբ և սիրով վարուին իրարու հետ . 18 կը նախաւայնէ Յուդային զհրը մասնել , և մէկ նշանով մը մատիչին սով ըլլալը կը յայտնէ Յովհաննէսին . 31 կը գատուիրէ իր աշակերտներուն մէկզմէկ սիրել , 36 և կ'իմացընէ Պետրոսին՝ թէ պիտի սրբանայ զհրը :

1 Չատկի տօնէն առաջ Յիսուս գիտնալով թէ իր ժամանակը հասեր է՝ որ աս աշխարհէս ելլէ չօրը քովը , սիրելով իրենները որ աշխարհի մէջ էին , մինչև վերջն ալ սիրեց զանոնք :

- 2 Եւ ընթրիքը որ կ'ըլլար , (Սատանան արդէն
 Իսկարիովտացի Սիմոնեան Յուդային սրտին մէ-
 3 ջը դրեր էր , որ զանիկայ մատնէ .) Յիսուս գիտ-
 նալով թէ Հայրը ամէն բան իր ձեռքը տուաւ ,
 և թէ ինքը Մատուծմէ ելաւ՝ ու Մատուծոյ քովը
 4 կ'երթայ , (Ընթրիքէն ելաւ , և հանդերձները
 մէկդի դրաւ , ու զենջակ մը առնելով մէջքը
 5 փաթթեց : Ետքը կոնքին մէջ ջուր լեցուց , ու
 սկսաւ աշակերտներուն ոտքերը լուալ , և ան իր
 6 փաթթուած զենջակովը սրբել : Ուստի եկաւ
 Սիմոն Պետրոսին . ան ալ ըսաւ անոր . Տէր՝
 7 դո՞ւն իմ ոտքերս պիտի լուաս : Յիսուս պա-
 տասխան տուաւ ու ըսաւ անոր . Ես ինչ որ կ'ը-
 նեմ՝ դուն հիմա չես իմանար , հապա ետքը պի-
 8 տի իմանաս : Պետրոս ըսաւ անոր . Ինչաւ դուն
 իմ ոտքերս պիտի չլուաս . պատասխան տուաւ
 անոր Յիսուս . Թէ որ քեզ չլուամ , դուն ինձի
 9 հետ բաժին չունիս : Սիմոն Պետրոս ըսաւ ա-
 նոր . Տէր՝ չէ թէ մինակ ոտքերս , հապա նաև
 10 ձեռքերս ու գլուխս : Յիսուս ըսաւ անոր .
 Լուացուածին՝ ոտքերը լուալէն՝ ի զատ ուրիշ
 բան պէտք չէ , այլ բոլորովին մաքուր է . և դուք
 11 մաքուր էք , բայց չէ թէ ամէնքդ : Ա՛սան զի
 դիտէր զանիկայ որ զինքը պիտի մատնէր . անոր
 համար ըսաւ՝ Չէ թէ ամէնքդ ալ մաքուր էք :
 12 Ու երբոր անոնց ոտքերը լուաց , և իր հանդերձ-
 ները առնելով՝ նորէն սեղան նստաւ , ըսաւ ա-
 13 նոնց . Գիտէ՞ք ինչ ըրի ձեզի : Դուք զիս Ա՛ր-
 դապետ ու Տէր կը կոչէք , և աղէկ կ'ըսէք . ինչու
 14 որ «յօղ» եմ : Հապա թէ որ ես Տէրս ու վար-
 դապետս ձեր ոտքերը լուացի , պէտք է որ դուք
 15 ալ իրարու ոտքերը լուաք : Ա՛սան զի ձեզի մէկ
 օրինակ մը տուի , որ ինտոր ես ձեզի ըրի՝ դուք
 16 ալ ընէք : Ղշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի .
 ծառան իր տիրոջմէն մեծ չէ , ո՛չ ալ խրկուածը

- 17 զինքը խրկողէն մեծ է : Եթէ դուք աս բաները գիտէք , երանելի էք՝ թէ որ ասոնք կատարէք :
- 18 Չէ՛ թէ ձեր ամենուն համար կ'ըսեմ , չա՛ն զի ես կը ճանչնամ անոնք որ ես ընտրեցի , հապա որ ան գրուածը կատարուի թէ՛ : Ան որ իմ հետս
- 19 հաց կ'ուտէր , ինծի դէմ կրունկ վերցուց : Հիմակուրնէ կ'ըսեմ ձեզի՝ քանի որ չէ եղեր , որ
- 20 երբոր ըլլայ՝ հաւատաք թէ ես ա՛ն եմ : Ղշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . Ո՛վ որ կ'ընդունի անիկայ որ ես կը խրկեմ , զիս կ'ընդունի . և ո՛վ որ զիս կ'ընդունի , զիս խրկողը կ'ընդունի :
- 21 Յիսուս երբոր աս ըսաւ , եւ հոգիին մէջ խռովեցաւ , և վկայեց ըսելով . Ղշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ ձեզմէ մէկը զիս պիտի մատնէ :
- 22 Ուստի աշակերտները տարակուսած իրարու կը
- 23 նայէին , թէ որու համար կը զրուցէ : Ու աշակերտներէն մէկը կար Յիսուսին քովը նստած ,
- 24 որն որ Յիսուս կը սիրէր : Եւ Սիմոն Պետրոս անոր աչք կ'ընէր հարցընելու՝ թէ ո՛վ պիտի ըլլայ անիկայ՝ որուն համար կը զրուցէ : Ան ալ Յիսուսին կուրծքին վրայ իյնալով՝ ըսաւ անոր .
- 26 Տէր՝ ո՛վ է ա՛ն : Յիսուս պատասխան տուաւ . Անիկայ է՝ որուն որ պատառը կը թրջեմ ու կուտամ . և թրջելով պատառը Իսկարիովտացի
- 27 Սիմոնեան Յուդային տուաւ : Ու պատառէն ետքը Սատանան անոր ներսը մտաւ : Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Ի՛նչ որ պիտի ընես , շուտով
- 28 ըրէ : Իայց աս բանը սեղան նստողներէն մէկը չհասկըցաւ , թէ ինչու համար ըսաւ անոր :
- 29 Ա՛սան զի ոմանք կը խորհէին թէ՛ որովհետեւ զանձանակը Յուդան կը պահէր , Յիսուս անոր կ'ըսէր . Եւստի առ ինչ որ մեզի աս տօնիս պէտք է , կամ թէ՛ որ աղքատներուն բան մը
- 30 տայ : Անիկայ ալ պատառը առածին պէս՝ շուտ մը դուրս ելաւ , ու գիշեր էր :

- 31 Ու երբոր անիկայ դուրս ելաւ , Յիսուս ըսաւ .
 Հիմա փառաւորութեցաւ Արդին մարդոյ , ու Ըս-
 32 տուած փառաւորութեցաւ անով . Թէ որ Ըս-
 տուած անով փառաւորութեցաւ , Ըստուած ալ
 անիկայ իր անձովը պիտի փառաւորէ , և շուտով
 33 պիտի փառաւորէ անիկայ : Ա՛րդեակք՝ քիչ մը
 ատեն ալ ձեզի հետ եմ . զիս պիտի փնտռէք .
 և ինչպէս որ Հրէաներուն ըսի՝ Թէ Ա՛ւր որ ես
 կ'երթամ , դուք չէք կրնար գալ , հիմա ձեզի
 34 ալ կ'ըսեմ : Նոր պատուիրան մը կու տամ ձե-
 զի՝ որ մէկզմէկ սիրէք , ինտոր որ ես ձեզ սիրե-
 35 ցի , որ դուք ալ մէկզմէկ սիրէք : Ըսով ամէնը
 պիտի գիտնան՝ Թէ իմ աշակերտներս էք , Թէ
 36 որ իրարու վրայ սէր ունենաք : Աիմոն Պետրոս
 ըսաւ անոր . Տէր՝ ո՛ւր կ'երթաս . Յիսուս պա-
 տասխան տուաւ անոր . Ա՛ւր որ ես կ'երթամ ,
 դուն հիմա չես կրնար իմ ետևէս գալ , բայց
 37 ետքը պիտի գաս իմ ետևէս : Պետրոս ըսաւ
 անոր . Տէր՝ ինչո՞ւ հիմա չեմ կրնար քու ետևէդ
 գալ . ես իմ կեանքս ալ քեզի համար պիտի դը-
 38 նեմ : Յիսուս պատասխան տուաւ անոր . Քու
 կեանքդ պիտի դնես ինձի համար . Ճշմարիտ
 Ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի , հաւը պիտի չխօսի՝
 մինչև որ դուն իրեք անգամ զիս ուրանաս :

ԳԼ . ԺԴ

- 1 Քրիստոս կը գիթարէ իր աշակերտները՝ երկնային երջանկութեան յոյսը անոնց առ-
 ջեք գնելով . 6 կը ծանուցած թէ ինքն է ճանապարհը՝ ճշմարտութիւնը և կեանքը ,
 և թէ ինքը Հօրը հետ մէկ է . 18 կը խոստանայ որ իր անունովը եղած աղօթքը դիմե՛լ
 կատարուի . 15 կը պատուիրէ սէր և քաղանքութիւն սւննալ իրեն . 16 կը խոստա-
 նայ իրեն Ծիծիթարէչ Սուրբ Հոգին . 27 ու իր խաղաղութիւնը Կու տայ անոնց :

- 1 Աիրտերնիզ չխոռովի՝ . Ըստուծոյ հաւատա-
 2 ցէք , ինձի ալ հաւատացէք : Իմ Հօրս տունը
 շատ բնակարաններ կան . ապա Թէ ոչ՝ ես ձեզի
 պիտի ըսէի . Հիմա կ'երթամ ու ձեզի տեղ կը
 3 պատրաստեմ : Եւ Թէ որ երթամ ու ձեզի տեղ
 պատրաստեմ , նորէն կու գամ՝ և ձեզ քովս

կ'առնեմ . որպէս զի ո՛ւր որ ես եմ՝ դուք ալ հոն
 4 բլլաք : Եւ ո՛ւր որ ես կ'երթամ՝ գիտէք , ու
 ճամբան ալ գիտէք :

5 Թովմաս ըսաւ անոր . Տէր՝ չենք գիտեր ո՛ւր
 կ'երթաս , և ի՞նչպէս կրնանք ճամբան գիտնալ :

6 Յիսուս ըսաւ անոր . Ես եմ ճամբան ու ճշմար-
 տութիւնը ու կեանքը . մէկը չօրը քով չգար ,

7 եթէ ոչ ինձմով : Թէ որ զիս ճանչնայիք՝ իմ
 չայրս ալ կը ճանչնայիք , և ասկէ ետեւ կը ճանչ-
 նաք անիկայ՝ ու տեսաք անիկայ :

8 Փիլիպպոս ըսաւ անոր . Տէր՝ չայրը մեզի ցու-
 9 ցուր , ու հերիք է մեզի : Ըսաւ անոր Յիսուս .

Եսքան ժամանակ ձեզի հետ եմ , և զիս չճանչ-
 ցա՞ր Փիլիպպոս . ան որ զիս տեսաւ՝ չայրը տե-
 սաւ , և դուն ինտո՞ր կ'ըսես՝ թէ չայրը մեզի

10 ցուցուր : Չէս հաւատար , թէ ես չօրը մէջն
 եմ , ու չայրը իմ մէջս է . ան խօսքերը որ ես

ձեզի կը խօսիմ , չէ թէ ինքիբմէս կը խօսիմ ,
 հապա չայրը որ իմ մէջս բնակած է , անիկայ

11 կը գործէ ան գործքերը : Չաւատացէք ին-
 ծի , թէ ես չօրը մէջն եմ ու չայրը իմ մէջս

12 է . Եպա թէ ոչ՝ գոնէ գործքերո՞ն չամար
 ինձի հաւատացէք : Ղշմարիտ ճշմարիտ կ'ը-
 սեմ ձեզի թէ , Են որ ինձի կը հաւատայ ,

ան գործքերը որ ես կը գործեմ , ինքն ալ
 պիտի գործէ , և անոնցմէ աւելի մեծ գործք
 պիտի գործէ . ինչու որ ես չօրս քովը կ'եր-

13 թամ : Եւ իմ անունովս ինչ որ խնդրէք , պի-
 տի կատարեմ անիկայ , որ չայրը Արդիովը փա-

14 ռաւորուի . Թէ որ իմ անունովս բան մը խընդ-
 15 րէք , ահա պիտի կատարեմ : Թէ որ զիս կը

16 սիրէք , իմ պատուիրանքներս պահեցէք : Ես
 ալ չօրը պիտի աղաչեմ , և ուրիշ Մխիթարիչ

մը պիտի տայ ձեզի , որ յաւիտեան ձեզի հետ
 17 բնակի . Ղշմարտութեան չողին , որ աս աշ-

- խարհս անիկայ չկրնար ընգունիլ . ինչու որ չուտեններ անիկայ , ու չճանչնար անիկայ . բայց դուք կը ճանչնաք անիկայ , ինչու որ ձեր քովը
- 18 կը բնակի , և ձեր հետը պիտի ըլլայ : Չեզ որք
- 19 չեմ թողուր , կու գամ ձեզի : Բիչ մը աստենէն ետև՝ ալ աշխարհս զիս չտեններ , բայց դուք պիտի տեննէք զիս , ինչու որ ես կենդանի եմ , և դուք
- 20 կենդանի պիտի ըլլաք : Ըն օրը պիտի գիտնաք թէ ես իմ Հօրս մէջն եմ , և դուք իմ մէջս , ես
- 21 ալ ձեր մէջը : Ըն որ իմ պատուէրներս կը բռնէ՝ ու կը պահէ անոնք , անիկայ է զիս սիրողը . և ան որ զիս կը սիրէ՝ իմ Հօրմէս պիտի սիրուի . ու ես անիկայ պիտի սիրեմ , և ինքզինքս անոր պիտի յայտնեմ :
- 22 Բաւ անոր Յուդա , (ո՛չ Իսկարիովտացին .) Տէր՝ ինչպէս կ'ըլլայ որ դուն ինքզինքդ մեզի
- 23 պիտի յայտնես , և չէ թէ աշխարհին : Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր . Թէ որ մէկը զիս կը սիրէ՝ իմ խօսքս պիտի պահէ . ու իմ Հայրս անիկայ պիտի սիրէ . և անոր պիտի
- 24 գանք , ու անոր քովը օթևան պիտի ընենք : Ըն որ զիս չսիրեր , իմ խօսքերս չպահեր . ու ան խօսքը որ կը լսէք՝ իմն չէ , հապա Հօրը՝ որ զիս
- 25 խրկեց : Ըս բաները ձեզի խօսեցայ՝ քանի
- 26 որ ձեր քովն եմ : Բայց Մխիթարիչը՝ Սուրբ Հոգին՝ որ Հայրը իմ անունովս պիտի խրկէ , անիկայ ձեզի բոլորը պիտի սորվեցընէ , և ինչ
- 27 որ ձեզի ըսի՝ միտքերնիդ պիտի բերէ : Խաղաղութիւն կը թողում ձեզի , իմ խաղաղութիւնս կու տամ ձեզի . չէ թէ ինչպէս որ աշխարհս կու տայ՝ ես ձեզի կու տամ . սիրտերնիդ չխուովի , ու
- 28 չվախնայ : Լսեցիք որ ես ըսի ձեզի թէ , Արթամ ու ձեզի կու գամ . թէ որ զիս սիրէիք , պիտի ուրախանայիք , թէ ես Հօրը քով կ'երթամ . ինչու որ իմ Հայրս ինձմէ մեծ է :

29 Եւ հիմակուց դեռ չեղած ըսի ձեզի, որ երբոր
 30 ըլլայ՝ հաւատաք : Եւ ձեր հետը շատ պիտի
 չխօսիմ . ինչու որ աս աշխարհիս իշխանը կու
 31 գայ, և իմ վրաս բան մը չունի . Միայն թէ
 աշխարհս գիանայ որ ես չայրը կը սիրեմ, ու
 ինչպէս որ չայրը ինձի պատուիրեց, անանկ
 կ'ընեմ . ելէք ասկէ երթանք :

ԳԼ . ԺԵ

1 Քրիստոսի ու իր անդամներուն մէջ եղած փոխարութիւնը և փոխադարձ սէրը՝ որ-
 թին առակովը բացատրուած : 18 Քրիստոսի աշակերտներուն փոխարութիւնը՝ երբ-
 որ անոնք աշխարհիս ասելի կ'ըլլան և կը հալածուին : 26 Սուրբ Հոգիին և առաքեալ-
 ներուն պաշտօնը :

1 Ես եմ ճշմարիտ որթը, և իմ չայրս մշակն
 2 է : Եմէն ճիւղ որ իմ վրաս է՝ ու պտուղ չբե-
 րեր, կը կտրէ զանիկայ . և ամէնը որ պտուղ կը
 բերէ, կը մաքրէ զանիկայ, որ ալ աւելի պտուղ
 3 բերէ : Դուք հիմակուրնէ մաքուր էք ան խօս-
 4 քով՝ որ ձեզի խօսեր եմ : Իմ մէջս կեցէք՝ ու
 ես ձեր մէջը . ինչպէս որ ճիւղը չկրնար ինքի-
 մէն պտուղ բերել, թէ որ որթին վրայ հաստա-
 տուած չըլլայ, նոյնպէս ալ դուք չէ՛ք կ'ընէք, թէ
 5 որ իմ վրաս հաստատուած չըլլաք : Ես որթն
 եմ՝ ու դուք ճիւղերն է՛ք . ան որ իմ վրաս հաս-
 տատուած է՝ և ես անոր վրայ, անիկայ շատ պը-
 տուղ կը բերէ . ինչու որ առանց ինձի բան մը
 6 չէք կրնար ընել : Թէ որ մէկը իմ վրաս հաս-
 տատուած չէ, անիկայ ճիւղի մը պէս դուրս ձը-
 գուած ու չորցած է . և կը ժողվեն զանոնք, ու
 7 կրակը կը նետեն, ու կ'այրին : Թէ որ դուք իմ
 մէջս կենաք՝ և իմ խօսքերս ալ ձեր մէջը կենան,
 ինչ որ ուզէք՝ պիտի ինդրէք, ու պիտի ըլլայ
 8 ձեզի : Եսով իմ չայրս փառաւորուեցաւ, որ
 դուք շատ պտուղ բերէք, ու իմ աշակերտներս
 ըլլաք :

9 Ինտոր որ չայրը զիս սիրեց, ես ալ ձեզ սիրեցի .
 10 իմ սիրոյս մէջ հաստատուեալ կեցէք : Թէ որ իմ պա-

- տուէրներս պահէք , իմ սիրոյս մէջը պիտի կենաք . ինտոր որ ես իմ Հօրս պատուէրները պահէցի , և անոր սիրոյն մէջը կեցեր եմ : Ես բաները ձեզի խօսեցայ , որ իմ ուրախութիւնս ձեր մէջը մնայ , ու ձեր ուրախութիւնը լման ըլլայ : Ես է իմ պատուէրս՝ որ մէկզմէկ սիրէք , ինտոր որ ես ձեզ սիրեցի : Եսկէ աւելի մեծ սէր մէկը չկրնար ունենալ , որ մէկը իր կեանքը բարեկամներուն համար դնէ : Դուք իմ բարեկամներս էք , թէ որ ընելու ըլլաք ինչ որ ես ձեզի կը պատուիրեմ : Եսկէ ետքը ձեզ ծառայ չեմ անուաներ , ինչու որ ծառան չգիտեր իր տէրը ինչ կ'ընէ . հապա ես ձեզ բարեկամ անուանեցի , ինչու որ ան ամէն բաները որ իմ Հօրմէս լսեցի՝ ձեզի իմացուցի : Զէ թէ դուք զիս ընտրեցիք , հապա ես ձեզ ընտրեցի , ու դրի ձեզ , որ դուք երթաք՝ և պտուղ բերէք , ու ձեր պտուղը մնայ . որպէս զի իմ անունովս ինչ որ Հօրմէն խնդրէք , ձեզի տայ : Ես կը պատուիրեմ ձեզի որ մէկզմէկ սիրէք :
- Թէ որ աշխարհ ձեզ կ'ատէ , գիտցէք որ ձեզ մէ առաջ զիս ատեց : Թէ որ աշխարհէս եղած ըլլայիք , աշխարհ իրենները կը սիրէր . բայց որովհետև աշխարհէ չէք՝ հապա ես ձեզ աշխարհէն ընտրեցի , անոր համար աշխարհ ձեզ կ'ատէ : Միտքերնիդ բերէք ան խօսքը որ ձեզի ըսի թէ , Նառան իր տիրոջմէն մեծ չէ . թէ որ զիս հալածեցին , ձեզ ալ պիտի հալածեն . թէ որ իմ խօսքս պահեցին , ձերն ալ պիտի պահեն :
- Բայց աս ամէն բաները պիտի ընեն ձեզի իմ անուանս համար , ինչու որ չճանչցան անիկայ որ զիս խրկեց : Թէ որ ես եկած և անոնց խօսած չըլլայի , անոնք մեղք չէին ունենար . բայց հիմա իրենց մեղքին պատճառանք մը չունին : Են որ ձեզի կ'ատէ , իմ Հայրս ալ կ'ատէ : Թէ որ ան

գործքերը իրենց մէջը ըրած չըլլայի , որոնք ուրիշ մէկը չէ ըրած , անոնք մեղք չէին ունենար . բայց հիմա տեսան , ու ատեցին՝ զիս ալ իմ շայրս
 25 ալ : Սակայն ... էլ... որ կատարուի ան խօսքը՝ որ իրենց օրինացը մէջ գրուած է թէ , Ռուբ
 26 տեղը զիս ատեցին : Բայց երբոր Մխիթարիչը գայ՝ որ ես շօրմէն ձեզի պիտի խրկեմ , ան ճըշմարտութեան շոգին՝ որ շօրմէն կ'ելլէ , ա
 27 նիկայ ինծի համար պիտի վկայէ . Եւ դուք ալ կը վկայէք , ինչու որ սկիզբէն ՚ի վեր իմ հետս էք :

ԳԼ . Ժ.Օ

1 գրեալս կը յիշեցնէ իր աշակերտներուն՝ անոնց կրելու ներութիւնները , և կը Գրեթաբէ զանոնք Սուրբ Հոգին խրկելու խոտմուտքով , և իր յարութիւնը ու երկնքը համբաւածալը նախաւայնելով . 28 կը հաստատէ թէ իր Հոյրը պիտի լսէ անոնց աղօթքը՝ որ իր անւանով կ'ընեն . 33 և թէ իրմով խաղաղութիւն պիտի ստենան , թէ և աշխարհի մէջ ներութիւն պիտի կրեն :

1 Ես բաները ձեզի խօսեցայ որ չգայթակղիք :

2 Իրենց ժողովարաններէն դուրս պիտի ձգեն ձեզ . ու ժամանակ ալ պիտի գայ՝ որ ամէն ո՞վ որ ձեզ սպաննէ , անանկ պիտի սեպէ թէ Եստուծոյ

3 պաշտօն կը մատուցանէ : Եւ աս բաները յեղէ պիտի ընեն՝ անոր համար որ ո՞չ շայրը ճանչցան

4 ո՞չ ալ զիս : Բայց աս բաները ձեզի խօսեցայ , որ երբ ժամանակը գայ՝ միտքերնիդ բերէք թէ ես ըսի ձեզի . և աս բաները սկիզբէն չըսի ձեզի , ինչու որ ես հետերնիդ էի :

5 Սակայն հիմա ես կ'երթամ զիս խրկողին քովը , և ձեզմէ մէկն ալ չհարցընեմ ինծի թէ՛ Ո՞ր

6 կ'երթաս : Բայց որովհետև աս բաները ձեզի խօսեցայ , ձեր սիրտերը տրտմութիւնով լեցաւ :

7 Բայց ես ճշմարիտը կ'ըսեմ ձեզի . աղէկ է ձեզի թէ որ ես երթամ . քանզի թէ որ ես չերթամ , Մխիթարիչը ձեզի չգար . հապա թէ որ եր

8 թամ , անիկայ ձեզի կը խրկեմ : Եւ ինքը երբ որ գայ՝ աշխարհը պիտի յանդիմանէ մեղքի հա

- մար, և արդարութեան համար, ու դատաստա-
- 9 նի համար: Մեղքի համար՝ որ ինծի չեն հա-
- 10 ւատար. Արդարութեան համար՝ որ ես իմ Հօրս
- 11 քով կ'երթամ, և ալ զիս չէք տեսներ. Այլ դա-
- տաստանի համար՝ որ աս աշխարհիս իշխանը
- 12 դատապարտուած է: Ձեզի տակաւին շատ բա-
- նքնքն ունիմ ըսելու, բայց հիմա չէք կրնար տա-
- 13 նիլ: Իսկ երբոր ինքը՝ ճշմարտութեան Հօգին
- գայ, ամէն ճշմարտութեան պիտի առաջնորդէ
- ձեզի. ինչու որ չէ թէ ինքիրմէն պիտի խօսի,
- հապա ինչ որ լսէ՝ ան պիտի խօսի, ու գալեք-
- 14 ները ձեզի պիտի պատմէ: Անիկայ զիս պիտի
- փառաւորէ, ինչու որ իմինէս պիտի առնէ՝ ու
- 15 ձեզի պատմէ: Ան ամէն բաները որ Հայրը ու-
- նի, իմս է. անոր համար ձեզի ըսի թէ իմինէս
- 16 պիտի առնէ, ու ձեզի պատմէ: Վիչ մը «տէ-
- նէն» ալ զիս պիտի չտեսնէք, և դարձեալ քիչ մը
- «տէնէն» զիս պիտի տեսնէք, քանզի ես Հօրը կ'եր-
- թամ:
- 17 Ասոր համար աշակերտներէն «մառ» իրարու
- կ'ըսէին. Ի՞նչ է աս որ մեզի կ'ըսէ թէ՝ Վիչ մը
- «տէնէն» ալ զիս պիտի չտեսնէք, և դարձեալ քիչ
- մը «տէնէն» զիս պիտի տեսնէք. և Վանզի ես Հօ-
- 18 ըրը կ'երթամ: Ու կ'ըսէին. Ի՞նչ պիտի քլայ
- ան Վիչ մըն ալը՝ որ կ'ըսէ. չենք գիտեր ինչ կը
- 19 զրուցէ: Իսկ Յիսուս գիտնալով որ կ'ուզեն
- իրեն հարցընել, ըսաւ անոնց. Ասոր համար
- իրարու կը հարցընէք, որ ըսի թէ Վիչ մը «տէ-
- նէն» ալ զիս պիտի չտեսնէք, և դարձեալ քիչ մը
- 20 «տէնէն» զիս պիտի տեսնէք: Ղշմարիտ ճշմա-
- րիտ կ'ըսեմ ձեզի, դուք պիտի լաք ու ողբաք,
- բայց աշխարհս պիտի ուրախանայ. դուք պիտի
- տրտամիք, սակայն ձեր տրտամութիւնը ուրա-
- 21 խութեան պիտի փոխուի: Անիկ մը երբոր
- ծնանելու վրայ է՝ տրտամութիւն կ'ունենայ,

- ինչու որ իր ժամը հասած է . բայց երբոր տղան
 ծնանի , ալ նեզութիւնը միտք չբերեր ուրա-
- 22 խութենէն՝ որ աշխարհ մարդ մը ծնաւ : Եւ
 յիրաւի դուք հիմա տրտմութիւն ունիք . բայց
 ես ձեզ նորէն պիտի տեսնեմ , և ձեր սիրտերը
 ուրախ պիտի ըլլան . ու ձեր ուրախութիւնը
- 23 մէկը ձեզմէ պիտի չհանէ : Եւ ան օրը ինծի
 բան մը պիտի չհարցընէք : Ղշմարիտ ճշմա-
 րիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ իմ անունովս ինչ որ
- 24 խնդրէք շօրմէն , պիտի տայ ձեզի : Մինչև
 հիմա իմ անունովս բան մը չխնդրեցիք . խընդ-
 րեցէք՝ ու պիտի առնէք , որ ձեր ուրախու-
- 25 թիւնը լման ըլլայ : Ես բաները առակներով
 խօսեցայ ձեզի . բայց ժամանակ պիտի գայ , որ ալ
 ձեզի առակներով պիտի չխօսիմ . հապա յայտ-
 նագէս շօրը վրայով պիտի պատմեմ ձեզի :
- 26 Եւ օրը իմ անունովս պիտի խնդրէք . և չեմ
 ըսեր ձեզի՝ թէ ես ձեզի համար պիտի ազաչեմ՝
- 27 շօրը . Ինչու որ ինքը շայրը ձեզ կը սիրէ , վասն
 զի դուք զիս սիրեցիք՝ և հաւատացիք թէ ես
- 28 Եստուծմէ ելայ : շօրմէն ելայ՝ ու աշխարհ
 եկայ . նորէն կը թողում աշխարհը՝ և շօրը
 կ'երթամ :
- 29 Ըսին անոր՝ իր աշակերանները . Եւհի հիմա
 յայտնապէս կը խօսիս , և տակ մըն ալ չես
- 30 ըսեր : Իմա իմացանք որ ամէն բանը գի-
 տես , և բառ ինչ ալ պէտք չէ որ մէկը քեզի հար-
 ցընէ . ասով կը հաւատանք որ Եստուծմէ
- 31 ելար : Յիսուս պատարախան տուաւ տնոնց՝ --
- 32 ըսաւ . Իմա կը հաւատանք . Եւհի ժամանակ պի-
 տի գայ , ու եկած ալ է , որ ցիրուցան պիտի
 ըլլաք՝ ամէն մէկը իր տեղը , ու զիս մինակ պի-
 տի թողուք . բայց ես մինակ չեմ , ինչու որ
- 33 շայրը իմ հետս է : Ես բաները ձեզի խօսե-
 ցայ , որ ինձմով խաղաղութիւն ունենաք . աշ-

խարհի մէջ նեղութիւն պիտի ունենաք . բայց քաջասիրտ եղիք . ես աշխարհին յազլեցի :

ԳՂ . ԺԷ

1 Գրիտոս կ'աղաչէ իր Հօրը որ փառաւորէ զինքը , 6 որ հաստատ պահէ իր առաքելուները 11 փութեան մէջ 17 և ճշմարտութեան մէջ , 20 որ երկնից մէջ իր հետը փառաւորէ զանոնք և ամէն ուրիշ հաւատացեալները :

- 1 Յիսուս երբոր ասոնք խօսեցաւ , իր աչքերը դէպ 'ի երկինքը վերցուց' ու ըսաւ . Հայր՝ ժամանակը հասեր է , փառաւորէ քու Որդիդ , որ
- 2 քու Որդիդ ալ քեզ փառաւորէ . Ինչպէս որ իրեն իշխանութիւն տուիր ամէն մարմնոյ վրայ , որ յաւիտենական կեանք տայ ան ամենուն՝ որ
- 3 իրեն տուիր : Եւ աս է յաւիտենական կեանքը , որ ճանչնան քեզ մի միայն ճշմարիտ Եստուածորդ , ու Յիսուս Վրիստոսը՝ որն որ գուն խրկեցիր :
- 4 Ես քեզ երկրիս վրայ փառաւորեցի . ան
- 5 գործը որ ինձի տուիր ընելու՝ լմընցուցի : Եւ հիմա ո՛վ Հայր՝ փառաւորէ զիս քու քովդ ան փառքովը՝ որ աշխարհի ըլլալէն առաջ քովդ ու
- 6 նէի : Վու անունդ յայտնի ըրի ան մարդոցը՝ որոնք որ աշխարհէն ինձի տուիր . քուկդ էին , ու ինձի տուիր անոնք . և քու խօսքդ պահեցիր :
- 7 Հիմա գիտցան՝ թէ ան ամէն բաները որ
- 8 ինձի տուիր , քեզմէ են . Ինչու որ ան խօսքերը որ ինձի տուիր , ես անոնց տուի , անոնք ալ ընդունեցին , և ճշմարտութեամբ իմացան՝ որ ես քեզմէ ելայ , ու հաւատացին՝ թէ գուն խորհեցիր զիս :
- 9 Ես անոնց համար կ'աղաչեմ . չէ թէ աշխարհի համար կ'աղաչեմ , հապա անոնց համար՝ որոնք գուն ինձի տուիր , ինչու որ
- 10 քուկդ են անոնք : Եւ ինչ որ իմն է , ան բոլորը քուկդ է , և ինչ որ քուկդ է , ան իմն է ,
- 11 ու ես անոնցմով փառաւորուած եմ : Եւ ես՝ ալ աշխարհի մէջ չեմ , բայց անոնք աշխարհի մէջ են , ու ես քեզի կու գամ . ո՛վ Սուրբ Հայր՝ քու

- անունովդ պահէ անոնք որ դուն ինձի տուիր ,
 որպէս զի մէկ ըլլան , ինտոր որ մենք մէկ ենք :
- 12 Քանի որ աշխարհի մէջ անոնց հետ էի , ես կը
 պահէի անոնք քու անունովդ . որոնք որ դուն
 ինձի տուիր , ես պահեցի , և անոնցմէ մէկը չը-
 կորսուեցաւ , միայն թէ ան կորսուեան որդին ,
- 13 որ դրուածը կատարուի : Այլ հիմա քեզի կու
 գամ , ու աշխարհի մէջ աս բաները կը խօսիմ ,
 որ իմ ուրախութիւնս իրենց անձերուն մէջ կա-
- 14 տարեալ ունենան : Աս քու խօսքդ անոնց տուի ,
 ու աշխարհս անոնք ատեց . ինչու որ աշխար-
- 15 հէ չեն , ինտոր որ ես աշխարհէ չեմ : Չեմ ա-
 ղաչեր՝ որ անոնք աշխարհէն վերցընես . հապա
- 16 որ անոնք չարէն պահես : Անոնք աշխարհէ չեն ,
 17 ինտոր որ ես աշխարհէ չեմ : Սրբէ անոնք քու
 ճշմարտութիւնովդ . քու խօսքդ ճշմարտու-
- 18 թիւն է : Ինչպէս որ դուն զիս աշխարհք խըր-
- 19 կեցիր , ես ալ անոնք աշխարհք խրկեցի : Աւ
 անոնց համար ես իմ անձս կը սրբեմ , որ իրենք
- 20 ալ ճշմարտութիւնով սրբուած ըլլան : Բայց չէ
 թէ մինակ անոնց համար կ'աղաչեմ , հապա անոնց
- խօսքովը բոլոր ինձի հաւատացողներուն համար
- 21 ալ . Որ ամէնն ալ մէկ ըլլան , ինտոր որ դուն ո՛վ
 չայր՝ իմ մէջս , ու ես քու մէջդ , որ անոնք ալ
 մեր մէջը մէկ ըլլան . որպէս զի աշխարհս հաւա-
- 22 տայ՝ թէ դուն խրկեցիր զիս : Աւ ան փառքը
 որ դուն ինձի տուիր՝ ես անոնց տուի , որ մէկ
- 23 ըլլան՝ ինչպէս որ մենք մէկ ենք . (Աս անոնց
 մէջ և դուն իմ մէջս ,) որ իրենք կատարեալ
 ըլլան միութեան մէջ . ու աշխարհս գիտնայ թէ
- դուն խրկեցիր զիս , ու սիրեցիր անոնք՝ ինչպէս
- 24 որ զիս սիրեցիր : Ո՛վ չայր՝ անոնք որ դուն
 ինձի տուիր , կ'ուզեմ որ ո՛ւր որ ես եմ , անոնք
 ալ իմ հետս ըլլան , որպէս զի տեսնեն իմ փառ-
 քըս՝ որն որ ինձի տուիր . ինչու որ դուն զիս

- 25 սիրեցիր աշխարհիս սկիզբէն առաջ : Ո՛վ արգար չայր՝ աշխարհս քեզ չճանչցաւ , բայց ես քեզ ճանչցայ , և ասոնք ճանչցան թէ գուն զիս
- 26 խրկեցիր : Եւ քու անունդ անոնց ճանչցուցի , ու պիտի ճանչցնեմ , որ ան սէրը որով գուն զիս սիրեցիր , անոնց մէջը ըլլայ , ու ես ալ անոնց մէջը :

ԳՂ . ԺԸ

- 1 Յուզա կը մտնէ զՅիսուս : 6 Յիսուսի վրայ եկողները գետինը կը զարնուին : 10 Պետրոս սուրբ կը կորէ Մազքոսին սկանջը : 13 Յիսուս կը բանուի ու կը տարուի Աննայի և Կայիափայի առջև : 15 Պետրոսին ուրացութիւնը : 19 Յիսուս կը քննուի Կայիափային առջև . 28 Կամբաստանուի Պիղատոսին առջև : 36 Գրիստոսի Թագաւորութիւնը : 40 Հրեայք կ'ուզեն որ Բարսաբան տրեւուի :

- 4 Յիսուս աս բաները ըսելէն ետև՝ իր աշակերտներուն հետ մէկտեղ Աեդրոն հեղեղատին մէկալ կողմը ելաւ , ուր որ պարտէզ մը կար , որուն
- 2 մէջը մտաւ ինքը ու իր աշակերտները : Եւ Յուզան ալ որ զանիկայ պիտի մատնէր , գիտէր ան տեղը . ինչու որ Յիսուս շատ անգամ իր աշակերտներուն հետ մէկտեղ հոն ժողովուած էր :
- 3 Ուստի Յուզան զնորոգելու գունդը՝ ու քահանայապետներէն և փարիսեցիներէն սպասաւորներ հետը առնելով , ան տեղը եկաւ ջահերով ու
- 4 լապտերներով և գէնքերով : Իսկ Յիսուս իր վրայ գալու բոլոր բաները գիտնալով՝ ելաւ ու
- 5 ըսաւ անոնց . Ո՛վ կը փնտռէք : Պատասխան տուին անոր . Նազովրեցի Յիսուսը . ըսաւ անոնց Յիսուս , Ես եմ . Յուզան ալ որ զանիկայ կը
- 6 մատնէր՝ անոնց հետ կայներ էր : Ու երբոր ըսաւ՝ թէ Ես եմ , ետ ետ գացին՝ ու գետինը
- 7 ինկան : Եւ նորէն հարցուց անոնց . Ո՛վ կը փնտռէք . անոնք ալ ըսին , Նազովրեցի Յիսուսը :
- 8 Յիսուս պատասխան տուաւ . Ձեզի ըսի թէ՛ Ես եմ . ուստի թէ որ զիս կը փնտռէք ,
- 9 թո՛ղ տուէք ատոնք որ երթան : Որ կատարուի ան խօսքը որ ինքը ըսեր էր թէ՛ Կանոնք որ ինձի

- 10 տուիր , անոնցմէ մէկն ալ չկորսընցուցի : Ըն
ատենը Սիմոն Պետրոս՝ որ սուր մը ունէր , քա-
շեց անիկայ , ու քահանայապետին ծառային
զարնելով՝ անոր աջ ականջը կտրեց հանեց . և
- 11 ան ծառային անունը Մաղքոս էր : Իսկ Յիսուս
ըսաւ Պետրոսին . Սուրդ է պատեանը գիր . ան
գաւաթը որ չայրը ինծի տուաւ , պիտի չխմե՞մ
անիկայ :
- 12 Ուստի զնոնք գունդը ու հազարապետը՝
և չրէից սպասաւորները բռնեցին Յիսուսը , ու
- 13 կապեցին . Եւ առաջ զանիկայ Ըննային տարին ,
քանզի ինքը ան տարուան քահանայապետին
- 14 կայիափային աներն էր : Եւ կայիափան էր ,
որ չրէից խրատ տուաւ թէ Եղէկ է որ մէկ մարդ
- 15 մը կորսուի ժողովուրդին համար : Ու Յիսու-
սին ետեւէն կ'երթային Սիմոն Պետրոս և ուրիշ
աշակերտ մը . և ան աշակերտը քահանայապե-
տին ճանչտորը ըլլալով՝ Յիսուսին հետ քահա-
- 16 նայապետին գաւիթը մտաւ : Բայց Պետրոս
դուրսը դրանը քովը կը կենար . ուստի ելաւ
միւս աշակերտը՝ որ քահանայապետին ճանչտորն
էր , և ըսաւ գոնապանին , ու ներս մտցուց
- 17 Պետրոսը : Ըն ատենը գոնապան աղջիկը ըսաւ
Պետրոսին . Միթէ գոնն ալ ան մարդուն աշա-
կերտներէն ես . ան ալ ըսաւ , Չեմ : Իսկ ծա-
- 18 ռաները ու սպասաւորները հոն կայներ էին , և
կրակ վառած կը տաքնային , քանզի ցուրտ էր :
Պետրոս ալ անոնց հետ կայներ էր՝ ու կը տաք-
- 19 նար : Եւ քահանայապետը Յիսուսին հարցուց՝
անոր աշակերտներուն ու վարդապետութեանը
- 20 վրայով : Յիսուս պատասխան տուաւ անոր . Ես
աշխարհին յայտնի խօսեցայ . ես ամէն ատեն
ժողովարաններուն մէջ ու տաճարին մէջ սոր-
վեցուցի , ո՛ւր որ բոլոր չրէաները կը ժողվուին ,
- 21 ու ծածկարար բան մը չխօսեցայ : Ինչո՞ւ ինծի

- կը հարցընես , լսողներուն հարցուր թէ ինչ խօսեցայ իրենց . ահա ինչ որ խօսեցայ , գիտեն
- 22 իրենք : Երբոր աս ըսաւ , սպասաւորներէն մէկը՝ որ հոն կայներ էր , Յիսուսին ապտակ մը զարկաւ՝ ըսելով . Ետանկ պատասխան կու տաս
- 23 քահանայապետին : Յիսուս անոր պատասխանեց . Թէ որ չար խօսեցայ , վկայէ՛ չարին համար . հապա թէ որ բարի եօնեցայ , ինչո՞ւ կը զար
- 24 նես ինձի : Եւ Եննա անիկայ կապած՝ Վայիա-
- 25 փա քահանայապետին խրկեց : Սիմոն Պետրոսն ալ հոն կայներ էր՝ ու կը տաքնար . և ըսին իրեն . Միթէ դո՞ւն ալ անոր աշակերտներէն ես . անի-
- 26 կայ ուրացաւ ու ըսաւ թէ՛ Չեմ : Քահանայապետին ծառաններէն մէկն ալ՝ ան մարտն ազգականը՝ որուն ականջը Պետրոս կտրեր էր , ըսաւ . Չէ՞ որ ես քեզ տեսայ պարտէզին մէջը անոր
- 27 հետ : Են ատենը Պետրոս նորէն ուրացաւ , և շուտ մը հաւը խօսեցաւ :
- 28 Ու Յիսուսը Վայիափայի արտաբերէն պալատը տարին . և ալ առտու էր , ու իրենք պալատը չմտան՝ որ չպղծուին , հապա որ զատիկը
- 29 ուտեն : Ուտի Պիղատոս դուրս ելաւ անոնց՝ ու ըսաւ . Ի՞նչ ամբաստանութիւն կը ներկայա-
- 30 ցընէք աս մարդուն դէմ : Պատասխան տուին ու ըսին իրեն . Թէ որ ատիկայ չարագործ մը
- 31 չլլար , քեզի չէինք մատներ զանիկայ : Են ատենը Պիղատոս ըսաւ անոնց . Դուք առէք անիկայ , ու ձեր օրէնքին համեմատ անոր դատաստանը տեսէք : Հրէաները իրեն ըսին . Մեզի
- 32 օրինաւոր չէ մարդ մը մեռցընել . Ար կատարուի Յիսուսի խօսքը , որ ըսաւ , իմացընելով
- 33 թէ ինչ մահով ինքը պիտի մեռնէր : Իսկ Պիղատոս նորէն պալատը մտաւ , կանչեց Յիսուսը ու ըսաւ անոր . Դո՞ւն ես Հրէից թագա-
- 34 տոր : Յիսուս պատասխան տուաւ անոր . Ե-

- տիկայ դուն քեզմէ՞ կ'ըսես , թէ ինձի համար
 35 ուրիշները քեզի ըսին : Պատասխան տուաւ
 Պիղատոս . Մի՞թէ ես ալ շրէյ եմ . քու ազգ
 և քահանայապետները քեզ ինձի մատնեցին .
 36 Ի՞նչ ըրած ես դուն : Յիսուս պատասխան տուաւ .
 Իմ թագաւորութիւնս աս աշխարհէս չէ . թէ
 որ աս աշխարհէս ըլլար իմ թագաւորութիւնս ,
 իմ սպասաւորներս կը կռուէին՝ որ ես շրէյ
 ձեռքը չմատնուիմ . բայց հիմա իմ թագաւո-
 37 րութիւնս ասկէ չէ : Ըն ատենը Պիղատոս ըսաւ
 անոր . Ուրեմն գուն թագաւոր մըն ես . պա-
 տասխան տուաւ Յիսուս . Դուն կ'ըսես թէ թա-
 գաւոր եմ . ես աս բանիս համար ծնած եմ , և
 ասոր համար աշխարհք եկած , որ Ճշմարտու-
 թեան համար վկայեմ . ան ամէնը՝ որ Ճշմար-
 38 տութենէն է , իմ ձայնիս ականջ կը դնէ : Պի-
 ղատոս ըսաւ անոր . Ի՞նչ է Ճշմարտութիւնը .
 և աս ըսելով՝ նորէն գուրս ելաւ շրէյներուն , և
 ըսաւ անոնց . Ես մէկ յանցանք մը չեմ գտներ
 39 անոր վրայ : Բայց սովորութիւն ունիք որ մէկ
 Կար մը արձակեմ ձեզի զատկիս . հիմա կ'ուզէ՞ք
 40 որ շրէյ թագաւորը արձակեմ ձեզի : Ըն ա-
 տենը ամէնքն ալ նորէն աղաղակեցին՝ ըսելով .
 Մի՞ աչակե՛ր ատիկայ , հապա Բարաբրան . ու
 Բարաբրան աւազակ մըն էր :

ԳՂ. ԺԹ

- 1 Յիսուս կը ծնուի . զինուորներն ալ փշայ զօակ կը դնեն անոր գլուխը , և անոր ազ-
 տակներ կը զարնեն : 4 Պիղատոս կ'ուզէ ազատել զՅիսուս , բայց շրէյ աղաղակե-
 բուն զԿիանելով՝ ձեռք կու տայ զանիկայ որ խաչուի : 23 Յիսուսի պատմութեանին
 վրայ վիճակ կը ձգեն : 26 Յիսուս իր մայրը Յովհաննէոսին կը յանձնէ . 28 կը մտնի :
 34 Զինուոր մը Յիսուսի կողը կը խոցէ : 38 Յովուէֆ և Կիսկոզեմոս կը թաղեն զանիկայ :
 1 Ըն ատենը Պիղատոս առաւ Յիսուսը՝ ու ծե-
 2 ծեց : Օինուորներն ալ փուշերէ պսակ հիւսե-
 լով՝ անոր գլուխը դրին , և անոր ծիրանի հան-
 3 դերձ մը հագցուցին . Ու կ'ըսէին . Ողջոյն քեզ՝
 շրէյ թագաւոր . և ապտակներ կը զարնէին

- 4 անոր : Պիղատոս նորէն դուրս ելաւ՝ ու ըսաւ
անոնց . Ահա անիկայ դուրս կը բերեմ՝ ձեզի , որ
5 գիտնաք թէ ես անոր վրայ յանցանք մը չեմ
6 զտներ : Ան ատենը Յիսուս դուրս ելաւ , փշե-
ղէն պսակ ու ծիրանի հանդերձ հագած . և Պի-
7 շապատները ու սպասաւորները երբոր տեսան
անիկայ , ազաղակեցին՝ ու ըսին . Խաչը հանէ՛
խաչը հանէ՛ ատիկայ : Պիղատոս ըսաւ անոնց .
Դուք առէք ատիկայ , ու խաչը հանեցէք . Ինչու
որ ես ատոր վրայ յանցանք մը չեմ գտներ :
- 7 Հրէաները պատասխան տուին իրեն . Մենք
օրէնք ունինք , և մեր օրէնքին համեմատ
պէտք է որ մեռնի , ինչու որ ինքզինքը Աս-
8 տուծոյ Որդի ըրաւ : Երբոր Պիղատոս աս
9 խօսքը լսեց , ալ աւելի վախցաւ : Ու նորէն պա-
լատը մտնելով՝ ըսաւ Յիսուսին . Ո՞րակից ես
դուն . բայց Յիսուս պատասխան չտուաւ անոր :
- 10 Ուստի Պիղատոս ըսաւ անոր . Ինծի հետ չես
խօսիր . չես գիտեր որ ես իշխանութիւն ունիմ
քեզ խաչը հանելու , ու իշխանութիւն ունիմ
11 քեզ արձակելու : Յիսուս պատասխան տուաւ .
Դուն իմ վրաս մէկ իշխանութիւն մըն ալ չէիր
ունենար , թէ որ քեզի վերէն տրուած չըլլար .
անոր համար՝ ան որ զիս քեզի մատնեց , անոր
12 մեղքը աւելի մեծ է : Այլ անկէ ետև Պիղատոս
կը փնտռէր թէ Ինչո՞ւ զանիկայ արձակէ . բայց
Հրէաները կ'ազաղակէին ու կ'ըսէին . Թէ որ
ատիկայ արձակես , կայսրին բարեկամը չես .
ամէն ո՞վ որ ինքզինքը թագաւոր կ'անուանէ ,
13 անիկայ կայսրին հակառակ կը խօսի : Իսկ Պի-
ղատոս երբոր աս խօսքը լսեց , դուրս հանեց
Յիսուսը , ու նստաւ բեմին վրայ ան տեղը՝ որ
Քարայտակ կ'ըսուէր , և Եբրայեցերէն Ասպ-
14 պաթա . (Օտակին ուրբաթ օր էր , ու ժամը

- վեցին ատեններն էր ,) և շրէաներուն ըսաւ .
- 15 Եհաննէս թագաւորը : Իայց անոնք աղաղակեցին . Աւերցուր՝ վերցուր , խաչը հանէ ատիկայ . Պիղատոս ըսաւ անոնց . Ձեր թագաւորը խաչը հանեմ՝ . քահանայապետները պատասխան տուին . Մենք Այսրէն ՚ի զատ թագաւոր
- 16 չունինք : Են ատենը անոնց ձեռքը տուաւ զանիկայ որ խաչուի :
- 17 Ենոնք ալ առին Յիսուսը ու կը տանէին . և ինքը իր խաչը վերցընելով , ելաւ Գազաթ ըստուած տեղը , որ Եբրայեցերէն Գողգոթա կ'ըսուի . շոն զանիկայ խաչը հանեցին . և անոր հետ ուրիշ երկուք ալ մէկ գիէն ու մէկալ գիէն ,
- 18 և մէջտեղը Յիսուսը : Տախտակ մըն ալ գրեց Պիղատոս , ու գրաւ խաչին վրայ . և «*այսպէս*» գրուած էր՝ ՅԻՍՈՒՍ ՆՆՕՂՈՎՐԵՑԻ ԹՆԳԵՆ
- 20 ԻՈՐ ՇՐԷՆԻՑ : Եւ ան տախտակը շրէաներէն շատերը կարգացին , վասն զի քաղաքին մօտ էր ան տեղը՝ ուր որ Յիսուս խաչուեցաւ . ու գրուած էր Եբրայեցերէն՝ Յունարէն և Լատիներէն : Են ատենը շրէից քահանայապետները Պիղատոսին ըսին . Մի գրեր թագաւոր շրէից , հապա
- 22 թէ՛ Ինքը ըսաւ , թագաւոր եմ շրէից : Պիղատոս պատասխան տուաւ . Ի՛նչ որ գրեցի՝ գրեցի :
- 23 Եւ զինուորները երբոր Յիսուսը խաչը հանեցին , անոր հանդերձները առին , ու չորս բաժին ըրին՝ ամէն մէկ զինուորին բաժին մը . նաև պատմուճանը . իսկ պատմուճանը առանց կարի
- 24 էր վերէն ՚ի վար բոլորը հիւսուած . Ուստի ըսին իրարու . Ետիկայ չպատուենք , հապա վիճակ ձգենք ատոր վրայ՝ թէ որո՞ւ պիտի ըլլայ . որ կատարուի ան գրուածը որ կ'ըսէ . Իմ հանդերձներս իրենց մէջը բաժնեցին , և իմ պատմուճանիս վրայ վիճակ ձգեցին . ահա զինուորները աս բաները ըրին :

- 4 անոր : Պիղատոս նորէն դուրս ելաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Ե՛հա անիկայ դուրս կը բերեմ՝ ձեզի , որ գիտնաք թէ ես անոր վրայ յանցանք մը չեմ
- 5 գտներ : Են ատենը Յիսուս դուրս ելաւ , փշեղէն պսակ ու ծիրանի հանդերձ հագած . և Պի-
- 6 շապոս ըսաւ անոնց . Ե՛հա ան մարդը : Վահահայայտները ու սպասաւորները երբոր տեսան անիկայ , աղաղակեցին՝ ու ըսին . Խաչը հանէ՛ խաչը հանէ ատիկայ : Պիղատոս ըսաւ անոնց . Դուք առէք ատիկայ , ու խաչը հանեցէք . Ինչու որ ես ատոր վրայ յանցանք մը չեմ գտներ :
- 7 Հրէաները պատասխան տուին իրեն . Մենք օրէնք ունինք , և մեր օրէնքին համեմատ պէտք է որ մեռնի , ինչու որ ինքզինքը Ես-
- 8 տուծոյ Որդի ըրաւ : Երբոր Պիղատոս աս
- 9 խօսքը լսեց , ալ աւելի վախցաւ : Ու նորէն պալատը մտնելով՝ ըսաւ Յիսուսին . Ո՛րակից ես դուն . բայց Յիսուս պատասխան չտուաւ անոր :
- 10 Ուստի Պիղատոս ըսաւ անոր . Ինձի հետ չե՛ս խօսիր . չե՛ս գիտեր որ ես իշխանութիւն ունիմ՝ քեզ խաչը հանելու , ու իշխանութիւն ունիմ՝
- 11 քեզ արձակելու : Յիսուս պատասխան տուաւ . Դուն իմ վրաս մէկ իշխանութիւն մըն ալ չէիր ունենար , թէ որ քեզի վերէն տրուած չըլար . անոր համար՝ ան որ ղիս քեզի մատնեց , անոր
- 12 մեղքը աւելի մեծ է : Ել անկէ ետև Պիղատոս կը փնտռէր թէ ինչ գանիկայ արձակէ . բայց Հրէաները կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին . Թէ որ ատիկայ արձակես , կայսրին բարեկամը չես . ամէն ո՛վ որ ինքզինքը թագաւոր կ'անուանէ ,
- 13 անիկայ կայսրին հակառակ կը խօսի : Իսկ Պիղատոս երբոր աս խօսքը լսեց , դուրս հանեց Յիսուսը , ու նստաւ բեմին վրայ ան տեղը՝ որ Վարայատակ կ'ըսուէր , և Եբրայեցերէն Ասպ-
- 14 պաթա . (Չատկին ուրբաթ օր էր , ու ժամը

- վեցին ատեններն էր ,) և Հրէաներուն ըսաւ .
- 15 Ե՛հնա՛ ձեր թագաւորը : Բայց անոնք աղաղակեցին . Ա՛երցո՛ւր՝ վերցո՛ւր , խա՛չը հանէ ատիկայ . Պիղատոս ըսաւ անոնց . Ձեր թագաւորը խա՛չը հանեմ՝ . քահանայապետները պատասխան տուին . Մենք Այսրէն ՚ի զատ թագաւոր
- 16 չունինք : Ե՛ն ատենը անոնց ձեռքը տուաւ զանիկայ որ խաչուի :
- 17 Ե՛նոնք ալ առին Յիսուսը ու կը տանէին . և ինքը իր խաչը վերցընելով , ելաւ Գազաթ ըստուած տեղը , որ Եբրայեցերէն Գողգոթա կ'ըսուի . Հոն զանիկայ խաչը հանեցին . և անոր հետ ուրիշ երկուք ալ մէկ դիէն ու մէկալ դիէն ,
- 19 և մէջտեղը Յիսուսը : Տախտակ մըն ալ գրեց Պիղատոս , ու դրաւ խաչին վրայ . և «յոդե» գրուած էր՝ ՅԻՍՈՒՍ ԵՆՕՈՒՐԵՑԻ ԹԵԳԵ-
- 20 ԻՈՐ ՀՐԻՒՑ : Եւ ան տախտակը Հրէաներէն շատերը կարդացին , վասն զի քաղաքին մօտ էր ան տեղը՝ ուր որ Յիսուս խաչուեցաւ . ու գրուած
- 21 էր Եբրայեցերէն՝ Յունարէն և Լատիներէն : Են ատենը Հրէից քահանայապետները Պիղատոսին ըսին . Մի՛ գրեր թագաւոր Հրէից , հապա
- 22 թէ՛ Ինքը ըսաւ , թագաւոր եմ՝ Հրէից : Պիղատոս պատասխան տուաւ . Ի՛նչ որ գրեցի՝ գրեցի :
- 23 Եւ զինուորները երբոր Յիսուսը խաչը հանեցին , անոր հանդերձները առին , ու չորս բաժին ըրին՝ ամէն մէկ զինուորին բաժին մը . նաև պատմուճանը . իսկ պատմուճանը առանց կարի
- 24 էր վերէն ՚ի վար բոլորը հիւսուած . Ուտի ըսին իրարու . Ետիկայ չպատուէք , հապա վիճակ ձգեմք ատոր վրայ՝ թէ որո՛ւ պիտի ըլլայ . որ կատարուի ան գրուածը որ կ'ըսէ . Իմ հանդերձներս իրենց մէջը բաժնեցին , և իմ պատմուճանիս վրայ վիճակ ձգեցին . ահա զինուորները աս բաները ըրին :

- 25 Եւ Յիսուսի խաչին քովը կայներ էին իր մայրը , և իր մօրը քոյրը Մարիամ՝ Աղէովպասին
- 26 Կէ , ու Մարիամ Մագդաղենացին : Ուստի Յիսուս երբոր տեսաւ իր մայրը , և ան աշակերտը որ կը սիրէր , որ մօտը կայներ էր , ըսաւ իր
- 27 մօրը . Ո՛վ կին՝ ահա՛ քու որդիդ : Ետքը ըսաւ աշակերտին . Եհա՛ քու մայրդ . և ան ժամանակէն աշակերտը անիկայ իր քովը առաւ :
- 28 Ենկէ ետեւ Յիսուս գիտնալով թէ արդէն ամէն բան լմընցած է , (որպէս զի գրուածը կատարուի ,) ըսաւ . Եարաւ եմ : Եւ հինքացախով լեցուն աման մը կար . անոնք ալ քացախով ըսպունգ մը լեցընելով՝ զոպայի մշտիկի վրայ փաթթած
- 30 թած , անոր բերնին մօտեցուցին : Ուստի Յիսուս երբոր քացախը առաւ , ըսաւ . Եհն էա՛ն կատարուեցաւ . ու գլուխը ծռելով՝ հոգին աւանդեց :
- 31 Իսկ Հրէաները՝ որովհետեւ ուրբաթ օր էր , որ չըլլայ թէ ան մարմինները խաչին վրայ մնան մինչև շաբաթ օրը , (ինչու որ ան շաբաթը մեծ օր էր ,) Պիղատոսին ազաչեցին որ անոնց սրբունքները կոտորտեն , ու վերցուին : Ուստի զինուորները եկան՝ և առջինին սրունքները կոտորտեցին . նաև միւսինը , որ անոր հետ խաչը
- 33 ելած էր : Բայց երբոր Յիսուսին եկան՝ ու տեսան որ արդէն մեռած էր , անոր սրունքները
- 34 չկոտորտեցին . Հապա զինուորներէն մէկը գեղարդով անոր կողը խոցեց , և շուտ մը արիւն ու
- 35 ջուր ելաւ : Եւ ան որ տեսաւ « Էհնէր՝ վկայեց , ու անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է , և ինքը գիտէ որ ճշմարիտ կ'ըսէ , որ դուք ալ հաւատաք :
- 36 Ինչու որ աս բաները եղաւ որ կատարուի ան գրուածը թէ , Ենոր մէկ ոսկորը պիտի չկոտորուի :
- 37 Եւ մէյմըն ալ ուրիշ գրուած մը կ'ըսէ թէ , Պիտի նային անոր՝ որ խոցեցին :

- 38 Եսկէ ետև Յովսէփ՝ որ Երիմաթիայէն էր ,
 (Յիսուսի աշակերտ եղած՝ բայց գաղտուկ շը-
 րէաներուն վախէն ,) ազաչեց Պիղատոսին , որ
 Յիսուսի մարմինը վերցընէ . Պիղատոսն ալ հրա-
 ման տուաւ . ուստի եկաւ՝ ու վերցուց Յիսուսին
- 39 մարմինը . Նիկողեմոսն ալ եկաւ , (որ ինքը ա-
 ուջուց գիշերով Յիսուսին եկեր էր ,) ու բերաւ
 հարիւր լետրի չափ զմուտսի ու հայուէի խառ-
 նուրդ մը :
- 40 Եւ Յիսուսին մարմինը առին՝ ու
 խունկերով փաթթեցին զանիկայ կտաններու
 մէջ , ինչպէս որ շրէայք սովորութիւն ունին
- 41 թաղելու : Եւ ան տեղը՝ ուր որ խաչուեցաւ ,
 պարտէզ մը կար , ու ան պարտէզին մէջ նոր
 գերեզման մը , որուն մէջը ամենեւին մարդ դը-
 րուած չէր :
- 42 շրէաներուն ուրբաթին համար
 հոն դրին Յիսուսը , ինչու որ գերեզմանը մօտ
 էր :

ԳԼ . Ի

- 1 Մարիամ գերեզմանը կ'երթայ . 8 նմանապէս Պետրոս և Յովհաննէս հոն կ'երթան , չը-
 գիտալով թէ քրիստոս յարութիւն առած է : 11 Յիսուս կ'երևոյ Մարիամ Մագ-
 դաղենացիին , 19 և իր աշակերտներուն : 24 Թովմասի թերահաւատութիւնը , և գա-
 ւանութիւնը : 80 Սուրբ Գիորջ բուսկան է փրկութեան համար :
- 1 Եւ մէկշաբթի օր Մարիամ Մագդաղենացին
 առտուանց մութնուլուսուն գերեզմանը կու գայ ,
 ու կը տեսնէ որ քարը դերեզմանին դռնը վեր-
- 2 ցուած է : Ետքը կը վազէ կու դայ Աիմոն Պետ-
 րոսին , և միւս աշակերտին՝ որն որ Յիսուս կը
 սիրէր , և կ'ըսէ անոնց . Տէրը գերեզմանէն վեր-
- 3 ցուցին , ու չենք գիտեր ո՛ւր դրին անիկայ : Ուս-
 տի ելաւ Պետրոս և միւս աշակերտը , ու դէպ 'ի
- 4 գերեզմանը կու գային : Ու երկուքն ալ մէկտեղ
 կը վազէին . և միւս աշակերտը Պետրոսէն աւե-
 լի շուտ վազելով՝ անկէ առաջ գերեզմանը եկաւ :
- 5 Եւ ծռելով նայեցաւ , ու տեսաւ որ կտանները հոն
 6 կը կենային , բայց ինքը ներս չմտաւ : Աիմոն
 Պետրոսն ալ հասաւ , որ անոր ետեւէն կու գար ,

- ու գերեզմանը մտաւ , և տեսաւ կտանները որ
 7 հոն կը կենային . Ու վարչամակը՝ որ անոր
 գլուխն էր , ուրիշ կտաններուն հետը չէր , հապա
 8 ծալած զատ մէկ կողմը ուրիշ էր : Ըն ատենը
 ներս մտաւ միւս աշակերտն ալ՝ որ առաջ գերեզ-
 9 մանը եկեր էր , տեսաւ ու հաւատաց : Ինչու որ
 դեռ գրուածը չէին գիտեր թէ , Պէտք է որ ա-
 10 նիկայ մեռելներէն յարութիւն առնէ : Ետքը
 աշակերտները նորէն իրենց ուրիշ գացին :
 11 Բայց Մարիամ գերեզմանին գուրսը կայներ
 էր՝ և կու լար . ու երբոր կու լար՝ դէպ ՚ի գերեզ-
 12 մանը ծռեցաւ նայելու . Եւ տեսաւ երկու հրեշ-
 տակներ ճերմակ հասկերով , որ նստեր էին
 ուր որ Յիսուսի մարմինը դրուած էր , մէկը
 13 գլխուն կողմէն՝ ու միւսը ոտքին կողմէն : Եւ
 անոնք իրեն ըսին . Անիկ՝ ինչո՞ւ կու լաս . ըսաւ
 անոնց . Ընոր համար՝ որ իմ Տէրս գերեզմանէն
 վերցուցին , ու չեմ գիտեր ո՞ւր դրին անիկայ .
 14 Ես որ ըսաւ , ետին գարձաւ՝ և տեսաւ Յիսուսը
 որ կայներ էր , ու չէր գիտեր թէ Յիսուսն է :
 15 Յիսուս անոր ըսաւ . Անիկ՝ ինչո՞ւ կու լաս , ո՞վ
 կը փնտռես : Ինքը կարծելով թէ անիկայ պար-
 տիզպանն է , ըսաւ անոր . Տէր՝ թէ որ դուն
 վերցուցիր անիկայ , ըսէ ինձի՝ ո՞ւր դրիր ան , որ
 16 ես անիկայ առնեմ : Յիսուս ըսաւ անոր . Մա-
 ղիամ . ան ալ դարձաւ ու Եբրայեցերէն անոր
 ըսաւ , Ռաբբունի . որ Արարչապետ ըսել է :
 17 Յիսուս ըսաւ անոր . Ինձի մի՛ դպչիր , ինչու որ
 դեռ Հօրս քովը ելած չեմ . հապա գնա՛ եղբայր-
 ներուս , և ըսէ՛ անոնց . Ես կ'ելլեմ իմ Հօրս
 քովը ու ձեր Հօրը քովը , և իմ Եստուծոյս քո-
 18 վը ու ձեր Եստուծոյն քովը : Մարիամ Մագ-
 դաղենացին եկաւ՝ ու աշակերտներուն պատմեց
 թէ ինքը Տէրը տեսաւ , և թէ անիկայ աս բա-
 ները իրեն զրուցեց :

- 19 Եւ նոյն օրը մէկշաբթի իրիկունը՝ աշակերտներուն ժողովուած տեղին դռները գոց ըլլալով՝ Հրէաներէն վախնալնուն համար, Յիսուս եկաւ՝ և «նոյ» մէջտեղը կայնեցաւ, ու ըսաւ անոնց .
- 20 Խաղաղութիւն ձեզի : Եւ աս ըսելով՝ իր ձեռքերը ու կողը ցուցուց անոնց . աշակերտներն ալ
- 21 ուրախացան՝ երբոր Տէրը տեսան : Եւ Յիսուս նորէն ըսաւ անոնց . Խաղաղութիւն ձեզի . ինչպէս որ իմ Հայրս զիս խրկեց, ես ալ ձեզ կը
- 22 խրկեմ : Եւ աս ըսելով՝ «նոյ» վրայ փչեց, ու
- 23 ըսաւ անոնց . Ըսէ՛ք Հոգին Սուրբը . Արոնց որ մեզքերը թողուք, թողուած ըլլայ անոնց . և որոնց որ Իրեցե ետ բռնէ՛ք, բռնուած ըլլայ :
- 24 Իայց Թովմաս տասուերկուքէն մէկը՝ Նրկուորեակ ըսուածը անոնց հետը չէր՝ երբոր Յիսուս
- 25 եկաւ : Ուստի միւս աշակերտները կ'ըսէին անոր՝ Թէ Տէրը տեսանք . ան ալ ըսաւ անոնց . Թէ որ իր ձեռքերուն վրայ բլեւոններուն նշանը չտեսնեմ, ու մատս բլեւոններուն տեղը չխօթեմ, և իմ ձեռքս անոր կողը չխօթեմ, չեմ հաւատար :
- 26 Եւ ութը օրէն ետև դարձեալ աշակերտները ներսն էին, Թովմասն ալ անոնց հետ . եկաւ Յիսուս՝ դռները գոց ըլլալով, ու կայնեցաւ «նոյ»
- 27 մէջտեղը՝ և ըսաւ . Խաղաղութիւն ձեզի : Ետքը ըսաւ Թովմասին . Մատդ հոս բեր, և նայէ իմ ձեռքերս, ու բեր քու ձեռքդ՝ և իմ կողս խօթէ, ու մի՛ ըլլար անհաւատ, հապա հաւատա-
- 28 ցեալ : Եւ Թովմաս պատասխան տուաւ՝ ու ը-
- 29 սաւ անոր . Իմ Տէրս և իմ Ըստուածս : Յիսուս ըսաւ անոր . Արովհետև դուն զիս տեսար, հաւատացիր . երանի անոնց որ տեսած չեն՝ ու կը հաւատան :
- 30 Եւ Յիսուս շատ ուրիշ նշաններ ալ ըրաւ իր աշակերտներուն առջին, որ աս գրքիս մէջ գը-

31 րուած չեն . Բայց ասոնք գրուեցան , որ հաւատաք թէ Յիսուսը Քրիստոսն է՝ Եստուծոյ Արգին . և որ հաւատալով կեանք ունենաք անոր անունովը :

ԳՂ . ԻԸ

1 Քրիստոս դարձեալ իր աշակերտներուն կ'երևայ , ու շատ ձուկ բռնել տալուն հաշքովը կը ճանչցուի . 12 անոնց հետ ճաշ կ'ընէ . 15 խնամով պատուէր կու տայ Պետրոսին որ իր գառները ու սլեարները արածէ . 18 կ'իմացնէ անոր թէ ինչ կերպով պիտի մեռնի . 22 և կը յանդիմանէ անոր հետաքրքրութիւնը Յովհաննէսին վրայով : 25 Վերջարանութիւն :

1 Եսկէ ետև Յիսուս նորէն ինքզինքը իր աշակերտներուն յայտնեց Տիբերիայի ծովուն եզերքը . և ասանկ յայտնեց :

2 Մէկտեղ էին Սիմոն Պետրոս , ու Թովմաս՝ Երկուորեակ ըսուածը , և Նաթանայէլ՝ որ Գալիլեայի Կանայ Կառաէն էր , ու Օբեդեդէոսի որդիքը՝ և աշակերտներէն ուրիշ

3 երկուք ալ : Սիմոն Պետրոս ըսաւ անոնց . Ես ձուկ որսալու կ'երթամ . ըսին անոր . Մենք ալ կու գանք քեզի հետ . ելան և շուտ մը նաւը

4 մտան , ու ան գիշերը բան մը չբռնեցին : Ու երբոր ալ առտու եղաւ , Յիսուս ծովուն եզերքը կայներ էր , բայց աշակերտները չճանչցան թէ

5 Յիսուսն է : Իսկ Յիսուս ըսաւ անոնց . Տը՛ղաք՝ ուտելու բան մը ունի՞ք . պատասխան տուին

6 իրեն . Ո՛չ : Եւ ըսաւ անոնց . Ուռկանը նաւին աջ կողմը ձգեցէք՝ ու պիտի գտնէք . ուստի ձգեցին , և ձուկերուն շատութենէն՝ ալ չէին

7 կրնար զանիկայ քաշել : Են ատենը ան աշակերտը՝ որն որ Յիսուս կը սիրէր , ըսաւ Պետրոսին . Եսիկայ Տէրն է . իսկ Սիմոն Պետրոս երբոր լսեց թէ Տէրն է , վերարկուն վրան առաւ ,

8 ինչու որ մերկ էր , ու ծովը նետուեցաւ : Եւ միւս աշակերտները նաւակովը եկան . (ինչու որ ցամաքէն հեռու չէին , միայն թէ երկու հարիւր կանգունի չափ ,) և ուռկանը ձուկերովը կը քաշէին :

9 Ու երբոր ցամաքը ելան , հոն տեղը վա-

- ուստի կրակ տեսան , ու վրան ձուկ գրուած , և
 10 հաց : Յիսուս ըսաւ անոնց . Իերէք ատ ձու-
 11 կերէն որ դուք հիմա բռնեցիք : Միմոն Պետրոս
 շաւ մտաւ , և ուռկանը ցամաքը քաշեց՝ հարիւր
 յիսունուիրէք խոշոր ձուկերով լեցուն . և այնչափ
 12 բան կար , ու չպատուեցաւ ուռկանը : Յիսուս
 ըսաւ անոնց . Եկէք ճաշ ըրէք . ու աշակերտ-
 ներէն մէկն ալ չէր համարձակեր անոր հարցը-
 նելու՝ թէ Դուն ո՞վ ես . ինչու որ գիտէին թէ
 13 Տէրն է : Ըն ատենը Յիսուս եկաւ՝ ու առաւ
 14 հացը և անոնց տուաւ , նոյնպէս ալ ձուկը : Ըս
 երբորդ անգամն է ոչ Յիսուս իր աշակերտներուն
 երևցաւ՝ մեռելներէն յարութիւն առնելէն ետև :
 15 Ու երբոր ճաշը ըրին , Յիսուս ըսաւ Միմոն
 Պետրոսին . Միմոն՝ Յովնանին ոչի՞նչ , զիս ատոնց-
 մէ աւելի կը սիրես . անիկայ ըսաւ անոր . Ըյո՛՛
 Տէր , դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ . ըսաւ ա-
 16 նոր . Երածէ իմ գառնուկներս : Նորէն երկ-
 րորդ անգամ ըսաւ անոր . Միմոն՝ Յովնանին
 ոչի՞նչ , զիս կը սիրես . ըսաւ անոր . Ըյո՛՛ Տէր ,
 դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ . ըսաւ անոր .
 17 Երածէ իմ ոչխարներս : Ըսաւ անոր երբորդ
 անգամ . Միմոն՝ Յովնանին ոչի՞նչ , զիս կը սիրես .
 Պետրոս տրտմեցաւ որ իրէք անգամ իրեն ըսաւ
 թէ՛ Օյս կը սիրես . և ըսաւ անոր . Տէր՝ դուն
 ամէն բան գիտես , գուն գիտես որ ես քեզ կը
 սիրեմ . ըսաւ անոր Յիսուս . Երածէ իմ ոչխար-
 18 ներս : Ղշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի , որ
 երբ դուն պատանի էիր , ինքիբմէզ գօտի կը կա-
 պէիր , ու կ'երթայիր ուր որ ուզէիր . բայց երբ-
 որ ծերանաս , ձեռքերդ վեր պիտի բռնես , և
 ուրիշը քեզի գօտի պիտի կապէ , ու պիտի տանի
 19 ուր որ չես ուզեր : Ըս բանը ըսաւ , ցուցնելով
 թէ ոչի՞նչ , ինչ մահով պիտի փառաւորէ զԸս-
 տուած . ու երբոր աս զրուցեց , ըսաւ անոր . Ե-

- 20 կուր իմ ետե՛ս : Եւ Պետրոս դարձաւ՝ ու տե-
սաւ ան աշակերտը՝ որն որ Յիսուս կը սիրէր , որ
ետե՛ն կ'երթար , (որ նաև ընթրիքին ատենը
անոր կուրծքին վրայ ինկեր՝ և ըսեր էր , Տէր ո՞վ
21 է որ քեզ պիտի մատնէ :) Պետրոս անիկայ
տեսնելով , ըսաւ Յիսուսին . Տէր՝ Հապա ասի-
22 կայ ի՞նչ պիտի ըսայ : Յիսուս ըսաւ անոր . Թէ որ
ես ուզեմ՝ որ ատիկայ կենայ մինչև որ ես գամ ,
23 քու ի՞նչ հոգդ է . գուն իմ ետե՛ս եկուր : Եւ
աս խօսքը ելաւ եղբայրներուն մէջ , թէ ան ա-
շակերտը պիտի չմեռնի . սակայն Յիսուս չըսաւ
անոր՝ թէ պիտի չմեռնի , Հապա թէ որ ես ուզեմ՝
որ ատիկայ կենայ մինչև որ ես գամ , քու ի՞նչ
հոգդ է :
- 24 Ասիկայ ան աշակերտն է , որ կը վկայէ աս բա-
ներուս Համար , որ գրեց ալ աս բաները . ու գի-
25 տենք որ անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է : Եւ
ուրիշ շատ բաներ ալ կան , որ Յիսուս ըրաւ ,
որոնք եթէ մէկիկ մէկիկ գրուած ըլլային , կար-
ծեմ թէ աշխարհս ալ բաւական պիտի չըլար
պարունակելու ան գիրքերը որ գրուած ըլլային :

ԳՈՐԾԻՔ ԵՌԵՔԵԼՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Գրիտոս զեւ երկինքը Համբարձած՝ իր աշակերտներուն կը պատուիրէ Երուսաղէմի մէջ Հոգւոյն Սրբոյ գալտեանը սպասել, խոստանալով որ քիչ օրերէ ետե գիտի խրկէ զանիկայ : 9 Իր համբարձումէն ետե՝ երկու հրեշտակներ կ'երեւան անոնց, ու իր երկրորդ գալտեանը վրայով կը խօսին : 18 Առաքեալները Երուսաղէմ կը դառնան, ու ազօթքի կը պարագին, և Մատթիան առաքեալ կ'ընտրեն՝ մասնիչ Յուդային տեղը :

1 Եւջի պատմութիւնը որ ըրի՝ ո՞վ Թէոփիլոս, ան ամէն բաներուն վրայ՝ որ Յիսուս սկսաւ ընել
2 և սորվեցընել, Մինչև ան օրը՝ որ Հոգւոյն Սրբոյ միջոցովը պատուէր տուաւ իր ընտրած
3 առաքեալներուն, ու համբարձաւ . Որ անոնց ինքզինքը ցուցուց կենդանի իր չարչարանքներէն ետե՝ շատ ապացոյցներով, քառսուն օրուան մէջ անոնց երևնալով, ու Եստուծոյ թագաւոր
4 րութեանը վրայ խօսելով : Եւ անոնց հետ մէկտեղ գտնուած ատենը՝ կ'ապսպրէր անոնց որ Երուսաղէմէն չհեռանան, հապա սպասեն Հօրը
5 խոստմունքին, որ ան ինծմէ լսեցիք կ'ըսէր : Ինչու որ իրաւ Յովհաննէս ջրով մկրտեց, բայց դուք ասկէ շատ օրեր չանցած՝ Սուրբ Հոգիով
6 պիտի մկրտուիք : Ենոնք ալ մէկտեղ գալով կը հարցընէին իրեն՝ ու կ'ըսէին . Տէր՝ Իսրայէլի թագաւորութիւնը աս ժամանակիս մէջ նորէն
7 պիտի հաստատես : Եւ ըսաւ անոնց . Չեզի չվերաբերիր ժամերը և ժամանակները գիտնալը, որն որ Հայրը իր իշխանութեանը մէջ դրաւ,
8 Բայց Հոգւոյն Սրբոյ ձեր վրայ եկած ատենը զօրութիւն պիտի առնէք, ու ինծի համար վկաներ պիտի ըլլաք Երուսաղէմի մէջ՝ և բոլոր Հը-

- րէաստանի ու Սամարիայի մէջ ու մինչև երկրի
 9 ծայրերը : Եւ աս բաները որ ըսաւ , երբոր անոնք կը նայէին , համբարձաւ , և ամպ մը զա-
 10 նիկայ անոնց աչքէն բռնեց : Ու քանի որ աչքերնին տնկած գէպ 'ի երկինքը կը նայէին անոր երթալուն վրայ , ահա երկու մարդ իրենց քովը
 11 կայնեցան ճերմակ հանդերձներով , Արոնք նաև ըսին . Ո՛վ Գալիլեացի մարդիկ՝ ինչո՞ւ կայներ գէպ 'ի երկինքը կը նայիք . աս Յիսուսը՝ որ ձեզմէ երկինքը համբարձաւ , ասանկ պիտի գայ՝
 12 ինչպէս որ տեսաք անոր երկինք երթալը : Են ատենը Երուսաղէմ դարձան Ձիթենեաց ըսուած լեռնէն , որ շարաթ օրուան ճամբու չափ մօտ է
 13 Երուսաղէմին : Ու երբոր արդէ մտան , ելան վերնատունը , ուր որ կը բնակէին՝ Պետրոս և Յակոբոս , Յովհաննէս և Լնդրէաս , Փիլիպպոս և Թովմաս , Խարթուղեմէոս և Մատթէոս , Յակոբոս Ելիէոսեան ու Սիմոն Նախանձայոյզ՝ և
 14 Յուդա Յակոբեան : Եսոնք ամէնը միաբանութեամբ միշտ ազօթք ու աղաչանք կ'ընէին կրօնիկներուն հետ , և Յիսուսի մօրը Մարիամին՝ ու անոր եղբայրներուն հետ մէկտեղ :
 15 Եւ ան օրերը ելաւ Պետրոս աշակերտներուն մէջը , («-ը ոչ հարիւր քսան հոգիի չափ ժող-
 16 վուած բազմութիւն կար ,) ու ըսաւ . Մարդիկ եղբայրներ՝ պէտք էր որ կատարուէր աս գրուածը , որն որ առաջուց Հոգին Սուրբ Գալիթին բերնովը ըսաւ Յուդային համար՝ որ Յիսուսը
 17 բռնողներուն առաջնորդ եղաւ . Ինչու որ անիկայ մեզի հետ էր մեր համբանքին մէջ , և աս
 18 պաշտօնէն ան «-ը բաժին ունէր : Եսիկայ անիրաւութեան վարձքով ազարակ մը ստացաւ , ու գլխիվար իյնալով՝ մէջտեղէն ճեղքուեցաւ , և իր
 19 ամէն փորոտիքը դուրս թափեցաւ : Ու «-ը բաւը Երուսաղէմ բնակողներուն ամենուն յայտնի ե-

- զաւ . մինչև որ իրենց լեզուովը ան ազարակին
անունը Մկեղզամա դրուեցաւ , այսինքն՝ Արեան
20 ազարակ : Ինչու որ Սաղմոսաց գրքին մէջ գր-
րուած է թէ , Անոր բնակարանը աւերակ ըլլայ ,
ու անոր մէջը բնակող մը չըլլայ , և անոր պաշ-
21 տօնը ուրիշը առնէ : Ուրեմն պէտք է որ աս
մարդիկներէն՝ որ մեր հետը եղան ան բոլոր ա-
տենը , որ Տէր Յիսուս մէջերնիս մտաւ ու ելաւ ,
22 Յովհաննեսին մկրտութենէն սկսած՝ մինչև ան
օրը որ մեզմէ համբարձաւ , ասոնցմէ մէկը մեզի
23 հետ վկայ ըլլայ անոր յարութեանը : Եւ երկու
հոգի կայնեցուցին , Յովսէփը՝ որ Բարսաբայ կը
կոչուէր , որ Յուստոս ալ մականուանեցաւ , ու
24 Մատաթիան . Եւ աղօթք ընելով՝ ըսին . Դու՛ն՝
ով Տէր , որ ամենուն սիրտը գիտես , աս երկու-
25 քէս մէկը՝ որն որ ընտրեցիր , Տի՛ց յայտնէ . Որ
աս պաշտօնիս և առաքելութեանս վիճակը առ-
նէ , որ անկէ Յուդան ինկաւ իբ տեղը երթալու :
26 Եւ անոնց համայ վիճակ ձգեցին , ու վիճակը Մա-
տաթիային ելաւ . և անիկայ տասնումէկ առա-
քելոց հետ սեպուեցաւ :

ԳՂ . Բ

- 1 Առաքելները Սուրբ Հոգիով լնցուած՝ զանգան լնցանք կը խօսին . ամառ կը զար-
մածան անոնց վրայ , և ամառ ալ ծագը կ'ընեն զանոնք : 14 Պետրոս դառաստիան հա-
տայ անոնց , և կը ցուցնէ թէ առաքելները Սուրբ Հոգիին զօրութեամբ կը խօսին ,
թէ Յիսուս մեռնիւրէն յարութիւն առած՝ երկինքը համբարձած է , և թէ ան նոյն
Սուրբ Հոգին իրիւմ է : 87 Հաս մարդիկ զարթի գալով կը մկրտուին . 41 որոնք ջեր-
մաւանութեամբ և սիրով կը փարսանին զՍտուած պաշտելու : 43 Առաքելները
չառ հրաշքներ և նշաններ կ'ընեն , և Ստուած ամէն օր իր եկեղեցին կ'ամբողջէ :

- 1 Եւ Պենատէկոստէին օրը հասնելուն՝ ամէնքն ալ
2 միտքան մէկտեղ էին : Ու յանկարծակի երկին-
քէն ձայն մը եղաւ՝ սաստկաշունչ հովի մը յայնի՛ն
պէս , և բոլոր տունը լեցուց՝ ուր որ նստեր էին :
3 Եւ բաժնուած լեզուներ երևցան իրենց՝ որպէս
4 թէ կրակէ , ու ամէն մէկուն վրայ նստաւ : Եւ
ամէնքն ալ շողով Սրբով լեցուեցան , ու սկսան
ուրիշ լեզուներով խօսիլ , ինտոր որ շողին ի-

- 5 րենց խօսիլ կու տար : Ու Երուսաղեմի մէջ բը-
 նակած Հրէաներ կային՝ աստուածավախ մար-
 գիկ երկինքին տակը եղած բոլոր ազգերէն յու-
 6 լանք : Ու երբոր աս ձայնը եղաւ , բազմութիւնը
 մէկտեղ եկաւ ու խռովեցաւ . ինչու որ կը լսէին
 որ անոնք իրենց ամէն մէկուն լեզուովը կը խօ-
 7 սէին : Եւ մէկքն ալ կը սքանչանային ու կը զար-
 մանային՝ և իրարու կ'ըսէին . Չէ որ ասոնք
 8 ամէնն ալ՝ որ կը խօսին , Գալիլեացի են . Եւ
 Թնչպէս կը լսենք մենք մեր ամէն մէկ լեզուովը՝
 9 որ անոր մէջը ծնած ենք . Պարթևք և Մարք ու
 Եղամացիք , և անոնք որ կը բնակին Միջագե-
 տի մէջ , և Հրէաստանի ու Վապադովկիայի
 10 մէջ , Պոնտոսի ու Եսիայի մէջ , Փռիւզիայի և
 Պամփիլիայի մէջ , Եգիպտոսի մէջ , և Վիւրե-
 նէի մօտ Լիբէացւոց կողմերուն մէջ . նաև Հը-
 11 ոովմայեցի պանդուխտներ , Թէ Հրէաներ և թէ
 նորահաւատներ , Արետացիներ և Երաբացիներ ,
 կը լսենք անոնցմէ որ մեր լեզուներով կը խօսին
 12 Եստուծոյ մեծամեծ բաները : Ար սքանչանային
 ամէկքն ալ ու տարակուսած իրարու կ'ըսէին .
 13 Ի՞նչ պիտի ըլլայ աս : Ոմանք ալ ծաղը ընելով
 կ'ըսէին թէ , Ենոնք նոր գինիով լեցուեր են :
 14 Բայց Պետրոս ելաւ տասնումէկին հետ մէկ-
 տեղ , ձայնը վերցուց՝ ու խօսեցաւ անոնց . Ով
 Հրէայ մարդիկ՝ և դուք ամէ՛կքդ որ Երուսա-
 ղէմ կը բնակիք , աս ձեզի յայտնի ըլլայ , ու ա-
 15 կանջ դրէք իմ խօսքերուս : Քանզի չէ թէ ա-
 սոնք գինովցած են , ինչպէս որ դուք կը կարծէք .
 16 ինչու որ շե՛ օրուան երրորդ ժամն է . Հապա
 ասիկայ ան է , որ Յովէլ մարգարէին ձեռքովը
 17 ըսուեցաւ . Եւ պիտի ըլլայ որ վերջին օրերը՝
 կ'ըսէ Եստուած , իմ Հոգիէս ամէն մարմնոյ
 վրայ պիտի թափեմ , ու ձեր տղաքը և ձեր աղ-
 ջիկները պիտի մարգարէանան , ու ձեր երիտա-

սարգները տեսիլքներ պիտի տեսնեն , և ձեր ծե-
 18 բերը երազներ պիտի տեսնեն . Եւ իմ ծառանե-
 րուս վրայ ու իմ աղախիններուս վրայ ալ՝ ան
 օրերը իմ Հոգիէս պիտի թափեմ , և պիտի
 19 մարգարէանան : Ու վերը երկինքը հրաշքներ
 պիտի ցուցնեմ , ու վարը երկիրը նշաններ , ա-
 20 ըիւն ու կրակ և ծուխի մառախուղ . Երևը՝ խա-
 ւարի պիտի դառնայ , և լուսինը արիւնի , դեռ
 21 Տէրոջը մեծ ու երեւելի օրը չեկած : Եւ պիտի
 ըլլայ որ՝ ամէն ո՞վ որ Տէրոջը անունը կանչէ ,
 22 պիտի փրկուի : Ո՞վ Իարայէլացի մարդիկ՝ լսե-
 ցէք աս խօսքերը . Յիսուս Նազովրեցին՝ Նս-
 տուծմէ ձեզի ցուցուած մարդ մը զօրութիւննե-
 րով ու հրաշքներով և նշաններով , որ Նստուած
 անոր ձեռքովը բնաւ ձեր մէջը , ինտոր որ դուք
 23 ալ գիտէք . Ընկիկայ Նստուծոյ որոշած խոր-
 հրողովը և կանխագիտութեամբը սահմանուած
 ըլլալով՝ առիք և անօրէններու ձեռքով փայտի
 24 վրայ գամելով սպաննեցիք . Որն որ Նստուած
 յարուց՝ մահուան ցաւերը քակելով . քանզի
 25 հնար չէր որ ինքը անկէ բռնուի : Ինչու որ
 Դաւիթ անոր համար կ'ըսէ . Ըռաջուց ամէն
 ատեն Տէրը կը տեսնէի իմ առջիս . քանզի իմ
 26 աջ կողմս է , որ չսասանիմ . Ընոր համար ու-
 րախ եղաւ իմ սիրտս , ու իմ լեզուս ցնծաց ,
 նաև իմ մարմինս ալ յուսով պիտի հանգստա-
 27 նայ : Ա՛յն զի իմ անձս դժոխքին մէջը պիտի
 չթողուս , ու քու Սուրբիդ ալ ապականութիւն
 28 տեսնել պիտի չտաս : Աննաց ճամբաները ինծի
 ճանչցուցիր . քու երեսիդ ուրախութիւնովը զիս
 29 պիտի լեցնես : Մարդիկ եղբայրներ՝ արժան
 է համարձակ զրուցել ձեզի Դաւիթ նահապետին
 համար , թէ մեռաւ ու թաղուեցաւ . և անոր
 30 գերեզմանը մինչև աս օրս մեր մէջն է : Երդ՝
 որովհետև անիկայ մարգարէ էր , և գիտէր , թէ

- Եստուած հաստատ երգում ըրաւ իրեն , թէ իր երկկամանցը պտուղէն մարմնոյ կողմանէ Քրիստոսը պիտի յարուցանէ որ իր աթոռը նստի .
- 31 Ինքը կանխատեսութեամբ խօսեցաւ Քրիստոսի յարութեանը համար , թէ անոր հոգին դժոխքը չթողուեցաւ , և անոր մարմինը ապականու-
- 32 թիւն չտեսաւ : Ես Յիսուսը Եստուած յարուց ,
- 33 որուն մէնք ամէնքս ալ վկայ ենք : Ուստի Եստուծոյ աջ ձեռքովը բարձրանալով , ու Հոգւոյն Սրբոյ խոստմունքը Հօրմէն առնելով՝ տարածեց ասիկայ , որ դուք հիմա կը տեսնէք և կը լսէք :
- 34 Ինչու որ Դաւիթ երկինքը չելաւ , բայց ինքը կ'ըսէ . Տէրը իմ Տէրոջս ըսաւ . Նստէ իմ աջ
- 35 կողմն , Մինչև որ քու թշնամիներդ ոտքերուդ
- 36 պատուանդան դնեմ : Ուստի բոլոր Խորայէի տունը ճշմարտապէս թող գիտնայ , որ Եստուած անիկայ Տէր ալ ըրաւ՝ Օձեալ ալ , ան Յիսուսը՝ որ դուք խաչեցիք :
- 37 Ու ... որ լսեցին՝ սրտերնին կսկծաց , և ըսին Պետրոսին ու միւս առաքեալներուն . Մարդիկ
- 38 եղբայրներ՝ ի՞նչ ընենք : Եւ Պետրոս ըսաւ անոնց . Եպաշխարեցէք , ու ձեզմէ ամէն մէկը թող մկրտուի Յիսուս Քրիստոսի անունովը՝ մեղաց թողութեան համար , և Հոգւոյն Սրբոյ
- 39 պարգևը պիտի ընդունիք : Ինչու որ խոստմունքը ձեզի է՝ ու ձեր որդւոցը , և ամէն հեռու եղողներուն՝ որոնք որ մեր Տէր Եստուածը կան-
- 40 չէ : Եւ ուրիշ շատ խօսքերով վկայութիւն կու տար , ու կը յորդորէր լսողս և կ'ըսէր . Ես ծը-
- 41 ուած ազգէն ինքզինքնիդ ազատեցէք : Եւ անոնք որ սրտանց ընդունեցին անոր խօսքերը , մկրտուեցան . ու ան օրը իրեք հազար հոգիի
- 42 չափ աւելցան : Եւ միշտ առաքելոց վարդապետութեանը ետեւէ էին , ու միաբանութեանը , և հաց կտրելուն , ու աղօթքներուն :

43 Եւ ամէն մարդու վրայ վախ ինկաւ . և առա-
 քելոց ձեռքովը շատ հրաշքներ ու նշաններ կը
 44 գործուէին : Ու բոլոր հաւատացեալները մէկ-
 45 տեղ էին , և ամէն բաներնին հասարակաց էր : Ու
 ստացուածքնին և ունեցած բաներնին կը ծա-
 խէին , ու անոնց գինը կը բաժնէին ամենուն ,
 46 որուն որ բան մը պէտք ըլլար : Եւ ամէն օր
 միաբանութեամբ տաճարը երթալու ետևէ էին ,
 և տուներնին հաց կը կտրէին , ու կերակուրնին
 կ'ուտէին ուրախութեամբ և միամտութեամբ
 47 սրտի . Ըստուած կ'օրհնէին , ու բոլոր ժողո-
 վուրդին առջևն ալ շնորհք կը գտնէին . և Տէրը
 օրէ օր փրկուածները կ'աւելցընէր եկեղեցիին :

ԳԼ . Գ

1 Պարոս կը քարոզէ բժշկուած կազմ տեսելու եկող ժողովրդոց . 12 կը խոստովանի
 որ ան բժշկութիւնը չէ՛ թէ իրն կամ Յովհաննէսին զօրութեամբը եղաւ , այլ Աս-
 տուծոյ և իր Արգելոյն Յիսուսին ձեռքը , ու անոր անուանը հաւատքովը . 18 նաև կը
 յանդիմանէ զանոնք Յիսուսը խաչելուն համար , 19 և կը յորդորէ զանոնք զըջումով
 ու հաւատքով թողութիւն ինչոքելու իրենց միջօրուն , և փրկուելու ան նոյն Յիսու-
 սով :

1 Երդ՝ Պետրոս ու Յովհաննէս իններորդ ժամու
 աղօթքին ատենը մէկտեղ տաճարը կ'ելլէին :
 2 Եւ իր մօրը որովայնէն կաղ ձևած մարդ մը կը բե-
 րուէր , որ զանիկայ ամէն օր տաճարին Գեղեցիկ
 կոչուած դրանը քով կը դնէին , որ տաճարը մըտ-
 3 նողներէն ողորմութիւն խնդրէ : Ըսիկայ տես-
 նելով Պետրոսը և Յովհաննէսը՝ որ տաճարը
 մտնելու վրայ էին , կ'աղաչէր որ օղորմութիւն
 4 առնէ : Իսկ Պետրոս Յովհաննէսին հետ մէկ-
 5 տեղ անոր նայեցաւ՝ ու ըսաւ . Մեզի՛ նայէ . Ըն-
 ալ դէպ ՚ի անոնց դարձաւ , ու կը յուսար ա-
 6 նոնցմէ բան մը առնել : Եւ Պետրոս ըսաւ . Եր-
 ծաթ ու ոսկի չունիմ , հապա ինչ որ ունիմ՝
 ան քեզի կու տամ . Նազովրեցի Յիսուս Քրիս-
 7 տոսին անունովը ելի՛ր ու քալէ : Եւ անոր աջ
 ձեռքէն բռնեց՝ վերցուց շաշկայ , ու իսկոյն անոր

- 8 ուղքին թաթերը ու կոճերը զօրացան : Եւ վեր
ցաթկելով՝ կայնեցաւ , ու կը քալէր . և անոնց
հետ տաճարը մտաւ , քալելով՝ ու ցաթկելով՝ և
- 9 ՂԵստուած օրհնելով : Ու բոլոր ժողովուրդը
տեսաւ անիկայ , որ կը քալէր՝ ու կ'օրհնէր ՂԵս-
տուած . Եւ կը ճանչնային թէ անիկայ էր , որ
- 10 ողորմութեան համար տաճարին Գեղեցիկ ՚-
ւսնը դրանը քով կը նստէր . և զարմանքով ու
ապշութեամբ լեցուեցան անոր եղած բանին հա-
մար :
- 11 Եւ քանի որ անիկայ Պետրոսին ու Յովհան-
նեսին յարեր էր , բոլոր ժողովուրդը զարմացած
մէկտեղ վազեցին անոնց քովը ան սրահը՝ որ
- 12 Սողոմոնինը կ'ըսուէր : Եւ տեսնելով Պետրոս ,
պատասխան տուաւ ժողովուրդին . Ով Խարայե-
լացի մարդիկ՝ ինչո՞ւ զարմացեր էք ասոր վրայ ,
կամ ինչո՞ւ աչքերնիդ տնկած մեզի կը նայիք ,
որպէս թէ մենք մեր զօրութեամբը կամ բարե-
պաշտութեամբը ատոր քալել տուած ըլլանք :
- 13 Եբրահամին ու Իսահակին և Յակոբին Եստուա-
ծը՝ մեր հայրերուն Եստուածը փառաւորեց իր
Որգին Յիսուսը , որն որ դուք մատնեցիք , և
ուրացաք Պիղատոսին առջևը՝ երբոր ինքը վաճ-
- 14 ուեց որ արձակէ : Բայց դուք ան Սուրբը և Եր-
դարը ուրացաք , ու խնդրեցիք որ մարդասպան
- 15 մարդ մը ձեզի շնորհուի . Եւ կենաց Եռաջնոր-
դը սպաննեցիք , որ զանիկայ Եստուած մեռել-
- 16 ներէն յարուց , որուն մենք վկայ ենք . Եւ անոր
անուանը հաւապքով , անոր անունը հաստա-
տեց ասիկայ՝ որն որ դուք կը տեսնէք ու գի-
տէք . և ան հաւատքը որ անով է՝ աս առողջու-
- 17 թիւնը ատոր տուաւ ձեր ամենուն առջևը : Եւ
հիմա եղբայրներ՝ գիտեմ որ չդիտնալով ըրիք ,
- 18 ինտոր որ ձեր իշխաններն ալ : Բայց Եստուած՝
ինչ որ առաջուց իր բոլոր մարգարէներուն բեր-

- նովը յայտներ էր Վրիստոսին չարչարուելուն
 19 վրայով, այսպէս կատարեց : Ուստի ապաշխա-
 րեցէք՝ ու դարձի եկէք, որ մեղքերնիդ ջնջուի .
 20 Արպէս զի սփոփանաց ժամանակները զան Տէ-
 րոջը երեսէն . և առաջուց ձեզի համար սահմա-
 21 նուած Յիսուս Վրիստոսը խրկէ : Ար զանիկայ
 պէտք է որ երկինքը ընդունի մինչև ան ատեն-
 ները՝ որ ամէն բաները կարգադրուին, որոնց
 համար Մատուած սկիզբէն ՚ի վեր իր սուրբ
 22 մարգարէներուն բերնովը խօսած է : Մովսէս
 էր հայրերուն ըսաւ թէ՛ Ձեր Տէր Մատուածը
 ձեր եղբայրներէն ինծի պէս մարգարէ մը պի-
 տի հանէ ձեզի, անոր մտիկ ըլլէք՝ ամէն ինչ
 23 որ ձեզի խօսի : Եւ պիտի ըլլայ թէ ամէն ով
 որ ան մարգարէին մտիկ չընէ, ժողովուր-
 24 դին մէջէն պիտի կորսուի : Ու բոլոր մար-
 գարէները՝ որ Սամուելէն ՚ի վեր խօսեցան, աս
 25 օրերուս համար ալ իմացուցին : Դուք էք
 ան մարգարէներուն որդիքը՝ և ան ուխտին, որ
 Մատուած մեր հայրերուն հետ ըրաւ, ու ըսաւ
 Մքրահամին . Եւ քու սերունդովդ պիտի օրհ-
 26 նուին երկրի բոլոր ազգերը : Մատուած իր Ար-
 դին յարուցանելով առաջ ձեզի խրկեց զանիկայ
 որ ձեզ օրհնէ, ամէն մէկերնիդ ձեր չարու-
 թիւններէն դարձընելով :

ԳԼ . Դ

1 Հրէից իշխանները Պետրոսի քարոզութեանը վրայ բարեհաւաքով կը բաժանարկին զա-
 նիկայ Յովհաննէսին հետ, 4 այսու ամենայնիւ Աստուծոյ խօսքը լռողներէն հազարա-
 ւոր անձինք դարձի կու գան : 5 Ետքը երբոր իշխանները զանոնք դատաստանի կը
 հանեն, Պետրոս համարձակ կը հաստատէ թէ ան կազը Յիսուսի անուանովը բռնուե-
 ցաւ, և թէ միայն նոյն Յիսուսին անուանովը կրնանք փրկուիլ . 18 բայց իշխանները
 ողորմալէքներով կը դատաւիրեն Պետրոսին ու Յովհաննէսին որ մէյմն ալ ան անու-
 նով չքարոզեն . 23 ասոր վրայ եկեղեցւոյ անգամները աղօթքի կը դարապին, 31 և
 Աստուած շարժելով անոնց գանուած սեղը, վկայութիւն կու տայ թէ անոնց աղօթ-
 քը ըսած է, ու կը հաստատէ եկեղեցին՝ Սուրբ Հոգիին շնորհքը և փարանափան սէր
 դարգեկելով անոր :

1 Ու երբոր անոնք ժողովուրդին կը խօսէին,
 քահանաները ու տաճարին իշխանը՝ և սաղու-

- 2 կեցիները անոնց վրայ հասան , Դժուարելով որ
անոնք ժողովուրդին կը սորվեցընէին , և Յի-
սուսի միջոցովը մեռելներէն յարութիւն առնելը
3 կը քարոզէին . Ու ձեռք զարկին անոնց , և
բանաբար դրին շահի մինչև հետևեալ օրը . ինչու
4 որ աղ իրիկուն էր : Բայց ան խօսքը լսողնե-
րէն շատերը հաւատացին , ու մարդոց թիւը
հինգ հազարի չափ եղաւ :
- 5 Ու եղաւ որ հետևեալ օրը մէկտեղ ժող-
վուեցան անոնց իշխանները և ծերերը ու դպիր-
6 ները Երուսաղեմի մէջ . Նաև Ըննա քահա-
նայապետը՝ ու Կայիափան՝ և Յովհաննէսը՝ ու
Եղէքսանդրոսը , և ան ամէնը որ քահանայա-
7 պետի ցեղէ էին . Եւ զանոնք մէջտեղը կայնե-
ցուցած՝ կը հարցընէին . Ի՞նչ զօրութիւնով
8 կամ ի՞նչ անունով ըրիք դուք աս բանը : Ըն-
ատենը Պետրոս Հոգևով Արքով լեցուած՝ բաւ-
անոնց . Ո՛վ ժողովուրդին իշխանները և Խորա-
9 յելի ծերերը . Ի՞նչ որ մենք այսօր տկար մարդու
մը եղած բարիքին համար կը քննուինք , թէ
10 ի՞նչ միջոցով անիկայ բժշկուեցաւ , Յայտնի ըլ-
լայ ձեզի ամէնքնուդ , ու բոլոր Խորայելի ժողո-
վուրդին , որ Նազովրեցի Յիսուս Բրիտանոսի
անունովը՝ որն որ դուք խաչեցիք , և որն որ Ըս-
տուած մեռելներէն յարուց , ահ անով ասիկայ
11 ձեր առջևը բժշկուած կեցեր է : Ընիկայ է
ան քարը ձեզմէ շինողներէդ անարգուած , որ
12 անկիւնի գլուխ եղաւ . Եւ ուրիշ մէկով մը փրկ-
կութիւն չկայ . ինչու որ անկէ ՚ի զատ ուրիշ
անուն մը չկայ երկինքին տակը մարդոց մէջ
տրուած , որ անով կարող ըլլանք փրկուելու :
13 Իսկ անոնք Պետրոսին ու Յովհաննէսին հա-
մարձակութեանը նայելով , և հասկընալով որ
տգէտ ու առանց ուսման մարդիկ են , կը զար-
մանային . և իմացան որ անոնք Յիսուսին հետն

- 14 էին . Ու ան բժշկուած մարդը տեսնելով որ անոնց հետ կայներ էր , չէին կրնար առնչ դէմ
- 15 բան մը խօսիլ : Եւ հրամայելով անոնց՝ որ ատեանէն դուրս ելնեն , իրարու հետ խորհուրդ
- 16 ըրին , Եւ ըսին . Ի՞նչ ընենք աս մարդոցը , ինչու որ Երուսաղեմի բոլոր բնակիչներուն յայտնի է թէ ասոնց ձեռքովը երևելի հրաշք մը
- 17 եղաւ , ու մենք չենք կրնար ուրանալ : Միայն թէ ժողովուրդին մէջը ալ աւելի չտարածուելու համար՝ սաստիկ սպառնալիք ընենք անոնց , որ ան անունով մէյմըն ալ չըլլայ որ մարդու բան
- 18 խօսին : Եւ զանոնք կանչելով պատուիրեցին անոնց՝ որ ամենեւին չխօսին և չսորվեցրնեն Յիսուսի անունովը : Իայց Պետրոս ու Յովհաննէս պատասխան տուին անոնց՝ ու ըսին . թէ որ Եստուծոյ առջևը ուղիղ է որ Եստուծմէ աւելի ձեզի մտիկ ընենք , դուք դատեցէք :
- 20 Ստան զի մենք ան որ տեսանք ու լսեցինք ,
- 21 չենք կրնար չխօսիլ : Իսկ անոնք նորէն սպառնալիք ընելէն ետև՝ արձակեցին զանոնք , բան մը չգտնելով թէ ինչպէս պատժեն զանոնք ժողովուրդին համար , ինչու որ ամէնքն ալ զԵստուած կը փառաւորէին եղած բանին համար :
- 22 Ստան զի ան մարդը քառսուն տարեկանէն աւելի էր , որուն վրայ աս բժշկութեան հրաշքը եղաւ :
- 23 Եւ ապա արձակուելով՝ իրենցներուն քովը եկան , ու պատմեցին ինչ որ քահանայապետները և ծերերը իրենց ըսին : Ընոնք ալ երբոր լսեցին , միաբանութեամբ ձայներնին Եստուծոյ վերցուցին՝ ըսելով . Ո՛վ Տէր , դուն ես ան Եստուածը՝ որ երկիրքը ու երկիրը և ծովը ու բոլոր
- 25 անոնց մէջ եղածները ստեղծեցիր , Որ քու ծառայիդ Իաւիթին բերնովը խօսեցար . Ինչո՞ւ հեթանոսները խռովութիւն ըրին , ու ժողովուրդները պարսպ բաներ մտածեցին . Երկրի
- 26

- Թագաւորները պատրաստ կայնեցան, և իշխանները մէկտեղ ժողովուեցան Տէրոջը դէմ՝ և անոր
- 27 () ծեալին դէմ : Երգարե աս քաղաքիս մէջ ժողովուեցան քու սուրբ Որդւոյդ Յիսուսին վրայ՝ որն որ դուն օծեցիր, Հերովդէսը՝ և Պոնտացի Պիղատոսը ազգերուն հետ՝ ու Խարայէլի ժողովուրդներուն հետ, (Ընել՝ ինչ որ քու ձեռքդ և
- 28 խորհուրդդ սահմանեց առաջուց՝ որ ըլլայ : Եւ հիմա ո՞վ Տէր՝ նայէ անոնց սպառնալիքներուն, ու շնորհէ քու ծառաներուդ որ բոլոր համար-
- 30 ձակուլթիւնով քու խօսքդ խօսինք, Վու ձեռքդ երկրնցընելով բժշկելու, և քու սուրբ Որդւոյդ Յիսուսին անունովը նշաններ ու հրաշքներ ըլ-
- 31 լալու : Ու երբոր անոնք աղօթք ըրին, շարժեցաւ ան տեղը՝ ուր որ ժողովուած էին, և ամէնքը Հոգւով Արբով լեցուեցան, ու Եստուծոյ խօսքը համարձակ կը խօսէին :
- 32 Եւ հաւատացեալներուն բազմութիւնը մէկ սիրտ ու մէկ հոգի ունէին. և անոնցմէ մէկը չէր ըսեր իր ստացուածներէն մէկուն համար՝ թէ իրն է, հապա իրենց ամէն բաները հասարակաց
- 33 կը սեպէին : Եւ մեծ զօրութիւնով առաքեալները վկայութիւն կու տային Տէր Յիսուսին յարութեանը, և անոնց ամենուն վրայ մեծ շնորհք
- 34 կար : Ու անոնց մէջ կարօտութիւն քաշող մը չկար. վասն զի անոնք որ ազարակներու կամ տուններու տէր էին, կը ծախէին, և ծախուած-
- 35 ներուն գիները կը բերէին, Ու առաքելոց ոտքը կը դնէին. և ամէն մէկուն իր կարօտութեանը
- 36 նայելով կը բաժնուէր : Եւ (Յովսէս՝ որ առաքեալներէն Բառնաբաս մականուանեցաւ, (որ կը թարգմանուի՝ Մխիթարութեան որդի,)
- 37 Ղևտացի, ծննդեամբ Վիպրացի, Եզարակ մը ունենալով՝ ծախեց, ու ստակը բերաւ առաքելոց ոտքը դրաւ :

ԳԼ . Ե

1 Անձիս ու իր կնիկը Սափիրա իրենց կեղծաւորութեանը համար Պետրոսէն յանդիմանելով կը մեռնին : 12 Առաքելաց շատ հրաշքներ ընելով : 14 հաւատացեալները կը շահան : 17 յետոյ առաքելները վերտին բանալ կը դրուին , 19 բայց Յէրոշէ հրեշտակ ազատելով զանոնք՝ կը պատուիրէ որ համարձակ քարոզեն ամենուն : 21 Առտի անոնք սորվեցնելով՝ Թէ տաճարին մէջ 29 և Թէ ասեանին առջեւ , 38 սպանուելու վտանգի մէջ կ'իյնան , բայց Գամաղելէն իրատովը ողջ կը մնան , 40 միայն ծեծ կուտան , որուն համար փառք կուտան Աստուծոյ , և ամէն օր չեն զապարիբ քարոզելն :

- 1 Բայց մէկ մարդ մը Մնանիա անունով իր կրնկանը Սափիրային հետ մէկտեղ ստացուածք մը
- 2 ծախեց . Եւ անոր գինէն խոռեց , որ կնիկն ալ գիտէր , ու մէկ բաժինը բերաւ առաքելոց ոտքը
- 3 դրաւ : Եւ Պետրոս ըսաւ . Մնանիա՛ ինչո՞ւ Սատանան քու սիրտդ լեցուց , որ դուն Հոգւոյն Սրբոյ սուտ խօսիս , ու ազարակին գինէն խո
- 4 ռես . Չէ՞ որ քուկդ էր ան՝ քանի որ կեցեր էր , ու ծախուած ալ՝ քու իշխանութեանդ տակն էր .
- 5 ատ ի՞նչ է՝ որ քու սրտիդ մէջ աս բանը դրիր .
- 6 չէ՞ թէ մարդոց սուտ խօսեցար , հապա Աստու
- 7 ծոյ : Եւ Մնանիա աս խօսքերը լսելով՝ ինկաւ , ու հոգի տուաւ . և մեծ վախ ինկաւ ամենուն
- 8 վրայ՝ որ աս լսեցին : Ու երիտասարդները ելան , ու պատնեցին անիկայ , և դուրս հանելով թա
- 9 ղեցին : Ու երբոր իրեք ժամու չափ վրան անցաւ , անոր կնիկը չգիտնալով ի՞նչ որ եղեր էր ,
- 10 ներս մտաւ . Եւ Պետրոս ըսաւ անոր . Ըսէ՛ ինձի , ազարակը անչափ գնա՛ւ ծախեցիք . ան ալ
- 11 ըսաւ . Ե,յո՛ւ , այնչափ : Ու Պետրոս ըսաւ անոր . Ետ ի՞նչ է՝ որ դուք միաբանեցաք Տէրոջը Հոգին փորձելու . ահա՛ քու էրիկդ թաղողներուն ոտքերը դրանը քովն է՛ , քեզ ալ դուրս պիտի հա
- 12 նեն : Եւ իսկոյն անոր ոտքերուն քովը ինկաւ , ու հոգի տուաւ . և երիտասարդները ներս մտնելով անիկայ մեռած գտան , ու հանեցին իր
- 13 էրկանը քովը թաղեցին : Եւ մեծ վախ մը ինկաւ բոլոր եկեղեցիին վրայ՝ ու ամենուն վրայ՝ որ աս բաները լսեցին :

- 12 Եւ առաքեալներուն ձեռքովը շատ նշաններ
 ու հրաշքներ կ'ըլլային ժողովուրդին մէջ . և ա-
 մէնը միաբանութեամբ Սողոմոնի սրահին մէջն
- 13 էին : Եւ ուրիշներէն մէկը չէր համարձակեր
 անոնց յարելու . հապա ժողովուրդը կը մեծա-
 14 րէր անոնք . Եւ Տէրոջը հաւատացողները ալ ա-
 ւելի կը շատնային , բազմութիւն էրիկ մարգոց
- 15 ու կնիկներու . Ընանկ որ հիւանդները հրապա-
 րակները կը հանէին , և պատգարակներով ու
 մահիճներով կը դնէին , որ Պետրոսին անցնելու
 առենը՝ գոնէ անոր շուքը անոնց մէկուն վրայ
- 16 հասնի : Ու շրջակայ քաղաքներուն բազմու-
 թիւնը Երուսաղէմ կը ժողովուէր , հիւանդներ՝
 և պիղծ ոգիներէ նեղութիւն կրողներ բերելով ,
 որոնք ամէնն ալ կը բժշկուէին :
- 17 Ուրք ելաւ քահանայապետը՝ և բոլոր իր հետը
 եղողները , որոնք սաղուկեցւոց աղանդէն էին՝
- 18 նախանձով լեցուած . Ու առաքեալներուն ձեռք
 զարկին , և հասարակաց բանտը դրին դանոնք :
- 19 Իայց Տէրոջը հրեշտակը գիշերով բանտին դռ-
 ները բացաւ , ու դուրս հանելով զանոնք՝ ըսաւ .
- 20 Վացէք՝ և տաճարին մէջը կայնելով՝ ժողովուր-
 21 դին խօսեցէք աս կենաց բոլոր խօսքերը : Ու
 երբոր « լսեցին , տաճարը մտան առտուանց , և
 կը սորվեցընէին . իսկ քահանայապետը եկաւ
 ու իր հետը եղողները՝ ու մէկտեղ կանչեցին ժո-
 ղովքը , ու Խարայելի որդւոցը բոլոր ձերակոյտը .
- 22 և իւր խրկեցին բանտը՝ որ զանոնք բերեն : Ու
 երբոր սպասաւորները գացին , զանոնք բանտին
- 23 մէջ չգտնելով՝ ետ դարձան պատմեցին , Եւ
 ըսին թէ՛ Բանտը ամէն զգուշութիւնով գո-
 ցուած գտանք , ու պահապանները դռներուն
 առջևը կայնած , բայց բանալով՝ ներսը մարդ
- 24 չգտանք : Ու երբոր Դժ քահանան , և տաճա-
 րին իշխանը ու քահանայապետները լսեցին աս

- խօսքերը , կը զարմանային անոնց համար՝ թէ
 25 ինչ պիտի ըլլայ ան : Եւ մէկը եկաւ պատմեց
 անոնց թէ , Ահա ան մարդիկը որ բանտը դրիք ,
 տաճարը կայներ են՝ և ժողովուրդին կը սորվե-
 26 ցընեն : Ան ատենը իշխանը սպասաւորներովը
 մէկտեղ գնաց զանոնք բերաւ՝ առանց բռնու-
 թեան , քանզի ժողովուրդէն կը վախնային որ
 27 չքարկոծուին : Ու բերին զանոնք ատեանը կայ-
 նեցուցին . և քահանայապետը անոնց հարցուց ,
 28 Նսելով . Չէ որ սաստիկ պատուիրեցինք ձեզի ,
 որ աս անունով չսորվեցընէք . և ահա Երուսա-
 զէմը ձեր ուսմունքովը լեցուցիք , և ան մար-
 դուն արիւնը կ'ուզէք մեր վրայ բերել :
- 29 Պատասխան տուաւ Պետրոս և «-ըի առա-
 քեալները՝ ու ըսին . Եւաւել Եստուծոյ հնա-
 30 զանդիլ պէտք է՝ քան թէ մարդոց : Մեր հայ-
 րերուն Եստուածը Յիսուսը յարուց , որն որ
 31 դուք փայտէն կախելով սպաննեցիք : Ընկկայ
 Եստուած իր աջ ձեռքովը Եւաջնորդ ու Փրկիչ
 ըստ բարձրացուց , Իսրայէլէն ապաշխարու-
 32 թին և մեղաց թողութիւն տալու : Եւ մենք
 աս բաներուս համար անոր վկաներ ենք , ու
 Սուրբ Հոգին ալ՝ որն որ Եստուած իրեն հնա-
 33 զանդ եղողներուն տուաւ : Եւ անոնք «- լսելով՝
 խիստ կատղեցան , ու կը խորհէին որ զանոնք
 մեռցընեն :
- 34 Եւ ատեանին մէջ փարիսեցի մը ոտքի վրայ
 ելաւ՝ որուն անունը Գամաղիէլ էր , օրինաց
 վարդապետ մը՝ բոլոր ժողովուրդին առջևը պա-
 տուաւոր մէկը , ու հրաման ըրաւ որ առաքեալ-
 35 ները քիչ մը դուրս հանեն . Եւ ըսաւ անոնց .
 Ո՛վ Իսրայէլացի մարդիկ՝ դուք ձեզի զգուշացէք
 աս մարդոցը համար թէ ինչ պիտի ընէք .
 36 Քանզի աս օրերէս առաջ Թևդասը ելաւ , իրեն
 համար ըսելով՝ թէ երեւի մէկ մըն է , ու թուով

- չորս հարիւրի չափ մարդիկ իրեն յարեցան . որ
 ինքը սպաննուեցաւ , և ան ամէնը որ իրեն հը-
 նազանդեր էին՝ ցրուեցան , ու ոչինչ եղան :
- 37 Ենոր ետևէն Յուդա Գալիլեացին ելաւ աշխար-
 հագիր եղած օրերը , և շատ ժողովուրդ իր կող-
 մը ձգեց . ինքն ալ կորսուեցաւ , և ան ամէնը որ
- 38 իրեն հնազանդեր էին՝ ցիրուցան եղան : Եւ
 հիմա ձեզի կ'ըսեմ . Ետ մարդոցմէ մէկդի կե-
 ցէք , ու թող տուէք զանոնք , ինչու որ եթէ ատ
 խորհուրդը կամ գործը մարդոցմէ է , պիտի
- 39 քակուի . Հապա թէ որ Եստուծմէ է , չէք կրը-
 նար ատիկայ քակել , չըլլայ թէ Եստուծոյ դէմ
- 40 մարտնչող գտնուիք : Եւ անոնք հաւանութիւն
 տուին անոր . ու առաքեալները կանչելով՝ ծե-
 ծեցին , և պատուիրելով որ Տէրն ալ Յիսուսի ա-
- 41 նունովը չխօսին , արձակեցին զանոնք : Ենոնք
 ալ ժողովքին առջևէն դացին , ուրախանալով որ
- 42 Տէրն անուանը համար արժանի եղան անար-
- 42 գուելու : Եւ ամէն օր տաճարը ու տուներուն
 մէջ չէին դադարեր սորվեցընելէն՝ ու Յիսուս
 Վրիստոսը քարոզելէն :

ԳՂ . Զ

1 Առաքեալները ուզելով որ աշխատներուն կերակուրին հոգ տարուի , նաև փոյթ ունե-
 նալով որ իրենք Աստուծոյ խօսքը՝ հոգիին կերակուրը մատակարարեն , 8 սարկաւազու-
 թեան գաշտօնը կը յանձնեն եօթը ընտրուած մարդոց , 5 որոնց մէկն էր Ստեփաննոս՝
 հաւատարմով և հոգևով Սքոյով լեցուն . 12 որուն հետ վեճարանողները չհրնալով դո-
 տառիսան տալ՝ կը բանեն զանիկայ , 18 և զբարատութեամբ կ'ամբաստանեն իբրև հո-
 չփէլ օրինաց և աստարին :

- 1 Եւ ան օրերը աշակերտները որ շատցան , Հել-
 լենացելոց կողմէն տրտունջ մը եղաւ Եբրայե-
 ցւոց դէմ . ինչու որ իրենց որբւարիները ամէն
 օրուան «դարձնալեան» մատակարարուելուն մէջ ան-
- 2 տես կ'ըլլային : Եւ տասուերկուքը կանչեցին
 աշակերտներուն բազմութիւնը՝ ու ըսին . Մեզի
 չվայլեր Եստուծոյ խօսքը ձգել , ու սեղաններու
- 3 ծառայութիւն ընել : Ուստի եղբայրներ՝ ձեզ-

մէ եօթը հոգի ընտրեցէք՝ Բարձր վկայուած՝ Հոգևոյ Արքով և իմաստութիւնով լեցուն , որ զանոնք աս գործիս վրայ դնենք . Եւ մենք աղօթքի յ ու Երուսաղէմի խօսքին պաշտօնին պարապինք : Եւ խօսքը բոլոր բազմութեան առջևը հաճոյ երևցաւ . ու ընտրեցին Ստեփաննոսը՝ հաւատքով և Հոգևոյ Արքով լեցուն մարդ մը , ու Փիլիպպոսը , և Պրոքորոնը , ու Նիկանովրան , և Տիմոթէան , ու Պարմենան , և Նիկողայոս նորահաւատ Եւստիոքացին . Եսոնք առաքեալներուն առջևը կայնեցուցին . անոնք ալ աղօթք ընելով՝ ձեռքերնին անոնց վրայ դրին : Եւ Եստուծոյ խօսքը կ'աճէր , ու աշակերաններուն թիւը խիստ կը շատնար Երուսաղէմի մէջ . և քահանաներէն մեծ բազմութիւն հաւատքին կը հնազանդէին : Եւ Ստեփաննոս՝ որ շնորհքով ու զօրութիւնով լցուած Բարձր Գործերէն էր , մեծ հրաշքներ և նշաններ կ'ընէր ժողովուրդին մէջ : Բայց ոմանք անժողովարանէն՝ որ Եզատացելոց , և Վիւրենացւոց՝ ու Եղէքսանդրացւոց Ժողովարանէն կ'ըսուէր , և անոնք որ Վիլիկիայէն ու Եսիայէն էին , ելան ու Ստեփաննոսին հետ վիճարանութիւն կ'ընէին . Եւ չէին կրնար դէմ դնել ան իմաստութեանը ու հոգիին , որով կը խօսէր : Եւ ատենը հրապուրեցին քանի մը մարդիկ , որ ըսեն թէ՛ Մենք լսեցինք որ ատիկայ հայհոյական խօսքեր կը խօսի Կիլիկիայէն ու Եստուծոյ դէմ : Եւ գրդուցին ժողովուրդը՝ ու ծերերը՝ և դպիրները , ու վրան հասնելով զինքը բռնեցին՝ ու ատեանը տարին : Եւ սուտ վկաներ կայնեցուցին , որոնք կ'ըսէին . Ես մարդը չդադարիր հայհոյական բաներ խօսելէն սուրբ տեղին և օրէնքին դէմ . Բանզի լուսեցինք ատկէ որ կ'ըսէր թէ , Ես Նաղովրեցի Յիսուսը պիտի քակէ աս տեղը , ու պիտի փոխէ Կիլիկիայէն մեզի աւանդած սովորութիւնները :

15 Եւ ատեննը նստողներուն ամէնը երբոր անոր նայեցան , անոր երեսը հրեշտակի երեսի պէս տեսան :

ԳՂ . Լ :

1 Ստեփաննոս իրն զէմ՝ եղած ամբասանութեանը պատասխան տալով , 2 և քուցած թէ ինչպէս Աստուած ընտրեի եր իրենց հայրերը , 37 և թէ Պօլսեոս վկայութիւն ըրած էր քրիստոսի համար . 51 կը յանդիմանէ Հրէաները որ տպառամբ գանտակով Աստուծոյ զէմ՝ , սպաննեցին զքրիստոս՝ ան Արգարը՝ որուն համար մարգարէները կանխակայներ էին , թէ աշխարհք պիտի գայ : 54 Ասոր վրայ Հրէայք կը քարկոծեն Ստեփաննոսը , որ իր հօգին Յիսուսի յանձնելով՝ խոնարհութեամբ աղօթք կ'ընէ անոնց համար :

4 Ըն ատենը քահանայապետը ըսաւ , Իբրաւցը-

2 նէ առ բաները ատանկ են : Եւ անիկայ ըսաւ .

Մարդիկ եղբայրներ ու հայրեր՝ մտիկ ըրէք . Փառաց Աստուածը մեր հօրը Աբրահամին երևցաւ , քանի որ Միջագետի մէջ էր , դեռ Խա-

3 ռանի մէջ չընակած . և ըսաւ անոր . Ելի՛ր քու երկրէդ և քու ազգականներէդ , ու եկուր ան

4 երկիրը՝ որ ես քեզի պիտի ցուցընեմ : Ըն ատենը Քաղզէացւոց երկրէն ելլելով՝ Խառանի

մէջ բնակեցաւ . և անոր հօրը մեռնելէն ետե՛

անկէ փոխադրեց զանիկայ աս երկիրը , ուր որ

5 դուք հիմա կը բնակիք : Եւ ասոր մէջ անոր ժառանգութիւն չտուաւ , ո՛չ ալ ոտքի քայլ մը ո՛ւնէր , բայց խոստացաւ որ ասիկայ իրեն տայ իբրև կալուածք , և իրմէ ետև իր սերունդին , երբ-

6 որ դեռ ինքը որդի չունէր : Եւ Աստուած այսպէս խօսեցաւ թէ՛ Ընոր սերունդը օտար երկրի մէջ պանդուխտ պիտի ըլլայ . ու պիտի ծառայեցընեն անիկայ՝ և չարչարեն չորս հարիւր տարի :

7 Եւ ան ազգը՝ որուն պիտի ծառայեն , ես պիտի դատեմ , ըսաւ Աստուած , և անկէ ետև պիտի

8 ելլեն՝ ու աս տեղս զիս պաշտեն : Եւ անոր թշուփատութեան ուխտը տուաւ , ու ետքը Աբրահամ Խահակը ծնաւ , և թշուփատեց զանիկայ ութերորդ օրը . Խահակն ալ՝ Յակոբը ծնաւ , Յակոբն

9 ալ տասուերկու նահապետները : Եւ նահապետները Յովսեփին վրայ նախանձելով՝ Եգիպտոս

- 10 էր . Ու փրկեց զանիկայ իր ամէն նեղութիւններէն , և անոր շնորհք ու իմաստութիւն տուաւ Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին առջևը . ան ալ զանիկայ իշխան դրաւ Եգիպտոսի՝ ու իր բո-
 11 լոր տանը վրայ : Ու Եգիպտոսի և Քանանու բոլոր երկրին վրայ սով մը եկաւ , ու մեծ նեղութիւն , և մեր հայրերը ուտելէք չէին զտներ :
 12 Եւ Յակոբ երբոր լսեց թէ Եգիպտոսի մէջ ցորեն կը գտնուի , առջի անգամին մեր հայրերը խոր-
 13 կեց : Եւ երկրորդ անգամին Յովսէփ իր եղբայրներուն ճանչցուց ինքզինքը . ու Յովսէփին
 14 ազգը Փարաւոնին յայտնի եղաւ : Եւ Յովսէփ խրկեց՝ ու կանչեց իր հայրը Յակոբը՝ ու բոլոր ազգատոհմը , եօթանասունուհինգ հո-
 15 գի : Եւ Յակոբ Եգիպտոս իջաւ , ու մեռաւ ,
 16 ինքք ու մեր հայրերը : Եւ Աիւքէմ տարուելով՝ ան գերեզմանին մէջք գրուեցան , որն որ Եբրահամ արծաթի գնով ծախու առեր էր
 17 Աիւքէմի հօջ Եմովրի որդիներէն : Ու երբոր մօտեցաւ խոստմունքին առենը , որ Եստուած երդումով խոստացեր էր Եբրահամին , ժողովորդը աճեցաւ ու շատցաւ Եգիպտոսի մէջ ,
 18 Մինչև որ ուրիշ թագաւոր մը ելաւ՝ որ Յովսէ-
 19 փը չէր ճանչնար : Ենիկայ հնարք բանեցուց մեր ազգին դէմ՝ ու չարչարեց մեր հայրերը ,
 20 մինչև անգամ անոնց տղաքը դուրս ձգել Կարճ՝
 21 որ չապրին : Են ժամանակը Մովսէս ալ ծնաւ , և Եստուծոյ առջևը գեղեցիկ էր , որ իր հօրը
 22 տունը մեծցաւ իրէք ամիս : Ու երբոր անիկայ դուրս ձգուեցաւ , Փարաւոնին աղջիկը զանիկայ
 23 վերցուց , և իրեն իբրև որդի մեծցուց : Ու Մովսէս՝ Եգիպտացուց բոլոր իմաստութիւնովը վարժուեցաւ , և զօրաւոր էր իր խօսքերովը ու
 23 գործքերովը : Ու երբոր քառսուն տարեկան

- եղաւ , իր սիրտը ինկաւ իր եղբայրներուն՝ Իս-
- 24 րայէլի որդւոցը այցելութիւն ընել : Ու Իւր-
յեւայիներէն մէկը հարստահարուած տեսնելով՝
պաշտպանեց , և զրկուածին վրէժը առաւ՝ ան
- 25 Եգիպտացին սպաննելով : Ար կարծէր թէ իր
եղբայրները պիտի իմանային՝ որ Եստուած իր
ձեռքովը անոնց ազատութիւն պիտի տար . բայց
- 26 անոնք չիմացան : Ու հետեւեալ օրը անոնց դի-
մացը ելաւ՝ երբոր կը կռուէին , և խազազու-
թիւն ընելու ստիպեց զանոնք , ըսելով . Մար-
դիկ՝ դուք եղբայրներ էք , ինչո՞ւ մէկզմէկ կը
- 27 զրկէք : Իայց ան որ ընկերը կը զրկէր , մեր-
ժեց զանիկայ՝ ու ըսաւ . Ո՞վ քեզ մեր վրայ իշ-
28 խան ու դատաւոր դրաւ . Քիս ա սպաննել
կ'ուզես , ինտոր որ երէկ Եգիպտացին սպաննե-
29 ցիր : Եւ Մովսէս աս խօսքին վրայ փախաւ , ու
Մադիամոն երկրին մէջ պանդուխտ եղաւ , ուր
- 30 որ երկու որդի ծնաւ : Եւ քառսուն տարի անց-
նելէն ետեւ՝ Սինայ լեռանը անապատին մէջ Տէ-
րոջը հրեշտակը երեցաւ անոր՝ մորենիի կրակի
- 31 բոցով : Մովսէս ալ երբոր տեսաւ՝ զարմացաւ
ան տեսիլքին վրայ . ու երբոր մօտեցաւ զննելու ,
- 32 Տէրոջը ձայնը եկաւ անոր , ու ի՛նչ . Ես եմ՝ քու
հայրերուդ Եստուածը , Եբրահամին Եստուա-
ծը , ու Իսահակին Եստուածը , և Յակոբին Ես-
տուածը . Մովսէս ալ լսէն՝ դողալով՝ չէր հա-
- 33 մարձակեր զննելու : Եւ Տէրը ըսաւ անոր . Ոտ-
քերուդ կօշիկները հանէ՛ , ինչու որ ատ տեղը՝
34 որ դուն կայներ ես , սուրբ երկիր է : Յիրաւի
Եգիպտոսի մէջ եզոզ ժողովուրդիս չարչարանքը
տեսայ , ու լսեցի անոնց հառաչանքը , և իջայ
զանոնք ազատելու . և հիմա եկուր քեզ Եգիպ-
35 տոս խրկեմ : Են Մովսէսը որ ուրացան՝ ու կը-
սէին . Ո՞վ քեզ իշխան ու դատաւոր դրաւ , Ես-
տուած անիկայ իշխան և փրկիչ խրկեց ան հրեշ-

- տակին ձեռքովը՝ որ մորենիին մէջ անոր երև-
- 36 ցաւ : Ենիկայ հանեց զանոնք՝ հրաշքներ ու նը-
շաններ ընելով Եգիպտոսի երկրին ու Արամիւր
ծովուն մէջ, և անապատին մէջ քառսուն տա-
- 37 րի : Ես Մովսէսն է՝ որ ըսաւ Իսրայէլի որդւո-
ցը . Ձեր Տէր Աստուածը ձեր եղբայրներէն ին-
ծի պէս մարգարէ մը պիտի հանէ ձեզի, անոր
- 38 մտիկ ըռէք : Եսիկայ ան է որ անապատը ժո-
ղովքին մէջն էր, Սինայ լեռան վրայ իրեն խօսող
հրեշտակին հետ ու մեր հայրերուն հետ . որ
- 39 կենդանի պատգամներ առաւ ձեզի տալու . Որուն
մեր հայրերը չուզեցին հնազանդ ըլլալ . հապա
մերժեցին, և իրենց սրտերովը Եգիպտոս դար-
- 40 ձան : Եւ ըսին Եհարոնին . Մեզի աստուածներ
շինէ՝ որ մեր առջևէն երթան . քանզի ան Մով-
սէսը՝ որ մեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեց, չենք
- 41 գիտեր թէ ինչ եղաւ անոր : Եւ ան օրերը որթ
մը շինեցին, ու կուռքին զոհ մատուցին, և ի-
րենց ձեռացը գործքերովը կը զուարճանային :
- 42 Աստուած ալ ելե՞ դարձուց, ու թողուց զանոնք
որ երկնից զօրքը պաշտեն . ինչպէս որ գրուած
է մարգարէից գրքին մէջ, Միթէ անապատին
մէջ քառսուն տարի զոհեր ու պատարագներ
- 43 մատուցիք ինծի՝ ո՞վ Իսրայէլի տունը . Եւ Մո-
ղղբին վրանը առիք, ու ձեր Հռեմփա աստու-
ծոյն աստղը, ան պատկերները որ շինեցիք՝ ա-
նոնց երկրպագութիւն ընելու . Է՞ ալ ձեզ Խաբի-
- 44 լոնէն անդին պիտի փոխադրեմ : Ա կայութեան
խորանը անապատին մէջ մեր հայրերուն հետն
էր, ինչպէս որ Մովսէսին հետ խօսողը հրաման
ըրաւ՝ որ տեսած օրինակին պէս շինէ զանիկայ .
- 45 Որ մեր հայրերն ալ յաջորդաբար առնելով՝ Յե-
սուին հետ բերին զանիկայ ան ազգերուն կա-
լուածքը, որոնք Աստուած վառնտեց մեր հայ-
- 46 րերուն առջևէն մինչև Դաւիթին օրերը, Որ

- Եստուծոյ առջևը շնորհք գտաւ , և ուղեց որ
 47 Յակոբին Եստուծոյն բնակարան մը գտնէ : Ու
 48 Սողոմոն անոր տուն մը շինեց : Սակայն Բարձ-
 րեալը ձեռքով շինուած տաճարներու մէջ չբնա-
 49 կիր , ինչպէս որ մարգարէն կ'ըսէ . Երկինքը իմ
 աթոռս է , ու երկիրը իմ ոտքերուս պատուան-
 դանն է . ինտո՞ր տուն պիտի շինէք ինձի , կ'ըսէ
 Տէրը . կամ ի՞նչ «իտե՛ շա՛» իմ հանգստութեանս
 50 տեղը . Զէ՞ որ աս ամէնը իմ ձեռքս շիներ է :
 51 Ո՛վ խատապարանոցներ՝ ու սրտով և ականջով
 չլծլիատուածներ . դուք ամէն ատեն Հոգւոյն
 Սրբոյ հակառակ կը կենաք , ինչպէս ձեր հայրե-
 52 րը՝ անանկ ալ դուք : Մարգարէներէն մըրը չը-
 հաղածեցին ձեր հայրերը . ու սպաննեցին զա-
 նոնք՝ որ առաջուց պատմեցին ան Երդարին
 53 ները և սպաննողները եղաք . Դուք որ օրէնքը
 առիք հրեշտակներուն մատակարարութեամբը՝
 ու չպահեցիք :
 54 Եւ անոնք աս բաները լսելով՝ արտերնուն մէջ
 կը կատողէին ու ականներնին անոր վրայ կը
 55 կճոցընէին : Բայց անիկայ Հոգւով Սրբով լե-
 ցուած՝ երկինքը նայեցաւ և տեսաւ Եստուծոյ
 փառքը , ու Յիսուան «՛ որ Եստուծոյ աջ կողմը
 կայներ էր , և ըսաւ . Ե՛հա կը տեսնեմ երկինքը
 բացուած , ու Որդին մարդոյ՝ Եստուծոյ աջ կող-
 56 մը կայնած : Իսկ անոնք մեծածայն աղազակե-
 լով՝ ականջներնին գոցեցին , և ամէնը մէկէն
 57 վաղեցին անոր վրայ . Ու քաղաքէն դուրս հա-
 նելով՝ կը քարկոծէին շա՛նկա՛յ . և վկաները իրենց
 հանդերձները «հ» կը գնէին երիտասարդի մը
 58 ոտքերուն քովը , որ Սօղոս կ'ըսուէր : Եւ կը
 քարկոծէին Սաեփանոսը , որ ազօթք կ'ընէր
 ու կ'ըսէր . Տէր Յիսուա՛ ընդունէ իմ հոգիս :
 59 Ու ծնկան վրայ գալով՝ բարձրաձայն աղազակեց ,

Տէր՝ աս մեղքը մի՛ սեպեր ատոնց . և աս ըսելով՝ ննջեց . Սօզոս ալ կամակից էր անոր սպաննուելուն :

ԳԼ . Ը

1 Երուսաղեմի հալածումը առիթ կ'ըլլայ՝ որ Սամարիայի մէջ եկեղեցի մը կը հաստատուի 5 Փիլեպոսի մեռաբը, որ քարոզեց՝ հրաշքներ բուս և շատերը մկրտեց, որոնց մէջն էր Սիմն մագը : 14 Պետրոս ու Յովհաննէս հոն կ'երթան եկեղեցիին հաստատութիւն տալու, ու ազօթքով և մեղքերին ժողովարաց վրայ զնելով Սուրբ Հոգին կը տրուի անոնց : 18 Երբոր Սիմն կ'ուզէ ստակով ծախու առնել իրենց ունեցած իշխանութիւնը, 20 Պետրոս ստասիկ կը յանդիմանէ անոր որտի՛ն չարութիւնը, ու զղարու կը յորդորէ . ետքը Յովհաննէսին հետ Ստուծոյ խօսքը քարոզելով Երուսաղեմ կը զատնայ : 26 Յերոշէմ հրեշտակը կը իրէէ Փիլեպոսը՝ որ երթայ քարոզէ Եթէովպոսի ներքինին, և մկրտէ զանոնց :

1 Եւ ան օրը մեծ հալածում՝ եղաւ Երուսաղեմի մէջ եղող եկեղեցիին վրայ, և առաքեալներէն՝ ի զատ՝ ամէնն ալ ցիրուցան եղան Հրէաստանի ու

2 Սամարիայի երկիրներուն մէջ : Եւ աստուածավախ մարդիկ Ստեփաննոսը վերցուցին, ու

3 անոր վրայ մեծ ողբ ըրին : Բայց Սօզոս եկեղեցիին շատ փնաս կու տար, տուները կը մտնէր, էրիկ ու կնիկ մարդիկները կը քաշէր՝ բանտը դնել կու տար :

4 Եւ ան ցիրուցան եղածները կը պտըտէին՝ ու

5 խօսքը կը քարոզէին : Փիլիպպոս ալ Սամարիայի մէկ քաղաքը իջնելով՝ Քրիստոսը կը

6 քարոզէր անոնց : Եւ ժողովուրդները միաբան հաւանութեամբ Փիլիպպոսին ըսածներուն ու

7 նշանները որ կ'ընէր : Ասան զի շատ դիւահարներէն պիղծ ոգիները մեծաձայն աղաղակելով՝

8 կ'ելլէին : Եւ շատ անդամալոյծներ ու կաղեր կը

9 բժշկուէին . Ու մեծ ուրախութիւն եղաւ ան քաղաքին մէջը : Բայց Սիմնն անունով մարդ մը կար՝ որ առաջուց ան քաղաքին մէջ մոգութիւն

կ'ընէր, ու Սամարացւոց աղգը կը զարմացընէր,

10 իրեն համար ըսելով՝ Թէ մեծ մէկ մըն է . Որ անոր ուշագրութիւն կու տային ամէնն ալ պզտիկէն մինչև մեծը, և կ'ըսէին . Ըսիկայ Մատուծոյ

- 11 մեծ ըսուած զօրութիւնն է : Եւտ ժամանակէ
 'ի վեր կախարդութիւններով անոնք զարմացը-
 նելուն համար՝ իրեն ուշադրութիւն կու տային :
- 12 Բայց երբոր Փիլիպպոսին հաւատացին՝ որ Ես-
 տուծոյ թագաւորութեանը ու Յիսուս Քրիս-
 տոսի անուանը վրայով կը քարոզէր, կը մկր-
 տուէին թէ էրիկ մարդիկ և թէ կնիկ մարդիկ :
- 13 Եւ Սիմոն ինքն ալ հաւատաց, ու մկրտուելով
 միշտ Փիլիպպոսին հետն էր. և տեսնելով ան
 նշանները, ու մեծ զօրութիւնները որ կ'ըլլային,
- 14 կը զարմանար : Իսկ Երուսաղեմի մէջ եղող ա-
 ուաքեալները երբոր լսեցին թէ Սամարացիք Ես-
 տուծոյ խօսքը ընդունեց են, Պետրոսը ու Յով-
- 15 հաննէսը անոնց խրկեցին. Արոնք իջնելով՝ ա-
 ղօթք ըրին անոնց համար որ Սուրբ Հոգին առ-
- 16 նեն. (Ինչու որ գեռ անոնց մէկուն վրայ իջած
 չէր, հապա միայն Տէր Յիսուսի անունովը մկր-
 17 տուած էին.) Են ատենը ձեռքերնին դրին ա-
 18 նոնց վրայ, ու Սուրբ Հոգին կ'առնէին : Երբոր
 տեսաւ Սիմոն՝ թէ առաքեալները առջև վրայ
 ձեռք դնելով՝ Սուրբ Հոգին կը տրուի, անոնց
- 19 ստակ մատուց՝ ու ըսաւ. Ինձի ալ աս իշխանու-
 թիւնը տուէք՝ որպէս զի որո՞ւ վրայ ձեռք դնեմ,
 20 անիկայ Սուրբ Հոգին առնէ. Բայց Պետրոս
 ըսաւ անոր. Քու արժաթդ քեզի հետ թող
 կորսուի. ինչու որ Եստուծոյ պարգևը կարծե-
- 21 ցիր թէ ստակով կ'առնուի : Դուն ատ բանին
 մէջ մասն ու բաժին չունիս. ինչու որ քու սիր-
- 22 տրդ Եստուծոյ առջևը շիտակ չէ : Ուստի ատ
 քու չարութենէդ զեզջի՛ եկուր, ու Եստուծոյ
 աղաչէ. գուցէ ներուի քեզի քու սրտիդ չո՛ւ :
- 23 Խորհուրդը : Ինչու որ ես քեզ մազձի դառ-
 նութեան մէջ, և անիրաւութեան կապին մէջ
- 24 կը տեսնեմ : Սիմոն պատասխան տուաւ ու ը-
 սաւ. Դուք ինձի համար աղօթք ըտէք Տէրոջը,

- որ ատ ձեր ըսածներէն բան մը իմ վրաս չգայ :
- 25 Ընոնք ալ վկայութիւն տալով՝ Եստուծոյ խօսքը խօսելէն ետեւ , դարձան Երուսաղէմ . և Սամարացւոց շատ գեղերուն մէջ աւետարանը քարոզեցին :
- 26 Եւ Տէրոջը հրեշտակը Փիլիպպոսին խօսեցաւ՝ ըսելով . Եղբ՛ր ու գնահ դուն հարաւային կողմը՝ ան Ճամբան , որ Երուսաղէմէն դէպ ՚ի Գազա
- 27 կ'իջնէ , որ անապատ ունի յէն է : Ըն ալ ելաւ գնաց . և ահա Եթէովպացի ներքինի մարդ մը՝ Եթէովպացւոց Աննդակա թագուհիին մէկ զօրաւորը , որ ինքը անոր բոլոր գանձերուն վրայ էր , որ Երուսաղէմ եկեր էր երկրպագութիւն ընելու . Եւ առջեւ ետ կը դառնար , ու իր կառքը նստած՝ Եսայի մարգարէին գիրքը կը կարդար :
- 29 Եւ Հողին ըսաւ Փիլիպպոսին . Սօտեցիր , և
- 30 ատ կառքին քովը գնա : Փիլիպպոս ալ վազելով մօտ գնաց՝ ու մտիկ կ'ընէր որ Եսայի մարգարէին գիրքը կը կարդար , և ըսաւ . Արդացածդ
- 31 կը հասկընանս արդեօք : Ըն ալ ըսաւ . Ինտո՞ր կրնամ հասկընալ , թէ որ մէկը ինձի չառաջնորդէ . ու ազաչեց Փիլիպպոսին՝ որ ելլէ իր քովը
- 32 նստի : Եւ գրքին ձեւ կարդացած տեղը աս էր . Այնարի պէս մորթուելու տարուեցաւ , ու իր խուզողին առջևը մունճ կէտը գառնուկի պէս՝
- 33 անանկ իր բերանը չբանար . Իբ խոնարհուածեանը մէջ իր դատաստանը վերցուեցաւ , և անոր ազգատոհմը ո՞վ պիտի պատմէ . ինչու որ
- 34 անոր կեանքը երկրէն կը վերցուի : Ներքինին պատասխան տուաւ Փիլիպպոսին ու ըսաւ . Ահա դաչեմ քեզի , մարգարէն որո՞ւ համար կ'ըսէ աս . իրե՞ն համար , թէ մէկ ուրիշ մը համար :
- 35 Իսկ Փիլիպպոս իր բերանը բացաւ , և գրքին աս
- 36 խօսքէն սկսելով՝ Ախուր քարոզեց անոր : Ու երբոր իջնաց Ճամբան կ'երթային , ջուրի մը քով

եկան . ու ըսաւ ներքինին . Ե՛հա ջուր , աւ թնչ
 37 բան զիս կ'արգիլէ մկրտուելէն : [Եւ Փիլիպպոս
 ըսաւ անոր . Թէ որ քու բոլոր սրտովդ կը հա-
 ւատաս , կարելի է . անիկայ պատասխան տուաւ
 ու ըսաւ . Ար հաւատամ թէ Յիսուս Քրիստոսը
 38 Որդի Եստուծոյ է :] Ու հրաման ըրաւ որ կառ-
 քը կայնեցընեն . և երկուքնին ալ ջուրը իջան՝
 Փիլիպպոսը ու ներքինին , և մկրտեց զանիկայ :
 39 Ու երբոր ջուրէն դուրս ելան , Տէրոջը Հոգին
 յափշտակեց Փիլիպպոսը , և ալ ներքինին անի-
 կայ չտեսաւ , ու իր ճամբան կ'երթար ուրախու-
 40 թեամբ : Բայց Փիլիպպոս Եղովտոսի մէջ գըտ-
 նուեցաւ . ու պտըտելով բոլոր քաղաքներուն
 աւետարան կը քարոզէր , մինչև որ ինքը Աեսա-
 րիա եկաւ :

ԳԼ . Թ

1 Սոզոս՝ Դամասկոս երթալու ճամբուն վրայ 4 գետիք կ'իյնայ , և կը անոնէ զՅիսուս .
 10 առաքելական պաշտօնին կը կանչուի , 18 և Անանիայէն կը մկրտուի . 20 համար-
 ձակ զՔրիստոս կը քարոզէ : 23 Հրէայք կը խորհին զանիկայ սպաննել . 29 նմանապէս
 Յոյները . բայց Սոզոս անոնց ձեռքէն կը փախչի : 31 Եփեզցին խաղաղութիւն կը
 վայելէ . Պետրոս կը բժշկէ Ենես անուն անդամաւործը , 36 և Յարթեան կը յարու-
 ցանէ :

1 Բայց Սոզոս տակաւին Տէրոջը աշակերտնե-
 րուն դէմ սպառնալիք ու մահ փչելով՝ քահա-
 2 նայապետին քովը գնաց . Եւ անկէ թուղթեր
 ուղղեց Դամասկոս ժողովարանները Կոնստան-
 3 տինուոյն , որ եթէ ան ճամբուն հետևողներ գտնելու ըլլայ ,
 էրիկ մարդիկ կամ կնիկ մարդիկ կապած Երու-
 4 սաղէմ՝ բերէ : Ու երբոր կ'երթար , ու Դամաս-
 կոսին մօտեցաւ , յանկարծ իր բոլորտիքը եր-
 5 կինքէն լոյս մը փայլատակեց . Եւ ինքը գետինը
 իյնալով՝ մէկ ձայն մը լսեց՝ որ կ'ըսէր իրեն .
 6 Սաւուղ՝ Սաւուղ , ինչո՞ւ զիս կը հաղածես : Եւ
 անիկայ ըսաւ , Ո՞վ ես դուն՝ Տէր . և Տէրը ըսաւ .
 Ես եմ Յիսուսը՝ որ դուն կը հաղածես . դժուար
 6 բան է քեզի խթանի դէմ կից զարնել : Եւ ալ

- 7 դողով ու ապշուլթեամբ ըսաւ . Տէր՝ ի՞նչ կ'ուզես
 որ ընեմ : Եւ Տէրը շուտ անոր . Եղի՛ր , ու քա-
 ղաքը մտիր , և քեզի պիտի զրուցուի ի՞նչ որ
 պարտիս ընել . իսկ ան մարդիկը որ իր հետը
 կ'երթային , ապշած կեցեր էին . ձայնը միայն
 8 կը լսէին , բայց մէկը չէին տեսներ : Եւ Սօզոս
 գետնէն ելաւ , ու բաց աչքերով մէկը չէր տես-
 ներ . ուստի անոր ձեռքէն բռնեցին՝ ու Դամաս-
 9 կոս մտցուցին : Եւ իրեք օր կեցաւ առանց տես-
 նելու , և ո՛չ կերաւ , ո՛չ ալ խմեց :
 10 Ու Մաննիա անունով աշակերտ մը կար Դա-
 մասօկոսի մէջ . և Տէրը տեսիլքի մէջ անոր ըսաւ .
 11 Մաննիա . ան ալ ըսաւ . Տէր՝ ահա՛ հո՞ւ եմ : Եւ
 Տէրը շուտ անոր . Եղի՛ր ու գնա՛ ան փողոցը՝ որ
 Ուղիղ կ'ըսուի , և հո՛ւ Յուդային տանը մէջ
 12 փնտռէ Սօզոս անունով Տարսօնացի մը . վասն
 զի ահա՛ անիկայ աղօթք կ'ընէ . Ու տեսիլքի մէջ
 13 մարդ մը տեսաւ Մաննիա անունով՝ +13 մտած ,
 և ձեռքը իր վրայ դրած , որ տեսնէ : Մաննիան
 ալ պատասխան տուաւ . Տէր՝ շատերէն լսեցի ան
 մարդուն համար՝ թէ որչափ չարիքներ ըրաւ
 14 քու սուրբերուդ Երուսաղեմի մէջ . Եւ հոս ալ
 քահանայապետներէն իշխանութիւն ունի կա-
 պելու ան ամէնը , որ քու անունդ կը կանչեն :
 15 Եւ Տէրը ըսաւ անոր . Գնա՛ դուն . ինչու որ ա-
 նիկայ ինձի ընտիր աման մըն է , իմ անունս կրե-
 լու հեթանոսներուն ու թագաւորներուն և Իս-
 16 րայէլի որդւոցը առջևը . Բանզի ես իրեն պիտի
 ցուցընեմ թէ որչափ պէտք է իրեն՝ իմ անուանս
 17 համար նեղութիւն քաշել : Եւ Մաննիա գնաց՝
 ու ան տունը մտաւ , և ձեռքը անոր վրայ դնե-
 լով՝ ըսաւ . Սաւուղ եղբայր՝ Տէրը զիս խրկեց ,
 ան Յիսուսը որ ճամբուն մէջ քեզի երևցաւ՝ երբ-
 որ կու գայիր . որպէս զի տեսութիւնդ առնես ,
 18 ու Հոգւով Սրբով լեցուիս : Եւ շուտ մը անոր

աչքերէն թեփերու պէս քանի ինկան . և իսկոյն
 19 տեսաւ , ու ելաւ մկրտուեցաւ . Եւ կերակուր ու
 տելով՝ ուժը վրան եկաւ . ու քանի մը օր Ղա-
 մասկոսի մէջ եղող աշակերտներուն հետը կե-
 ցաւ :

20 Եւ անմիջապէս ժողովարաններուն մէջ կը
 քարոզէր Յիսուսը , թէ անիկայ է Եստուծոյ Որ-
 21 դին : Եւ ամէն լսողները մեծապէս զարմացեր
 էին , ու կ'ըսէին . Եսիկայ ան չէ՞ , որ Երուսա-
 ղեմի մէջ կը կործանէր անոնք՝ որ աս անունը կը
 կանչէին . և հոս ալ ան բանին համար եկած էր ,
 որ անոնք կապած՝ քահանայապետներուն տա-
 22 նի : Բայց Սօզոս՝ ալ աւելի կը զօրանար , և
 Ղամասկոսի մէջ բնակող շրէանները կը պա-
 պանձեցրնէր , ապացուցանելով թէ Բրիստոսը
 23 ասիկայ է : Ու շատ օրեր անցնելէն ետքը՝ շր-
 շրէանները խորհուրդ ըրին որ անիկայ սպաննեն :
 24 Բայց Սօզոսին յայտնուեցաւ անոնց նենգու-
 թիւնը . և ցորեկ ու գիշեր դռները կը սպասէին
 25 որ անիկայ սպաննեն : Իսկ աշակերտները գիշե-
 րով առին զանիկայ , ու զամբիւղով մը կախելով՝
 պատէն վար իջեցուցին :

26 Երբոր Սօզոս Երուսաղէմ եկաւ , կը ջանար
 աշակերտներուն յարելու . բայց ամէնն ալ կը
 վախնային անկէ , չհաւատալով թէ անիկայ ա-
 27 շակերտ էր : Բայց Բառնարաս անիկայ առնե-
 լով՝ առաքեալներուն տարաւ , ու պատմեց ա-
 նոնց՝ թէ ինչպէս ճամբուն վրայ Տէրը տեսաւ ,
 և թէ անոր հետ խօսեցաւ , և թէ ինչպէս Ղա-
 մասկոսի մէջ համարձակ քարոզեց Յիսուսի ա-
 28 նունովը : Ու Երուսաղեմի մէջ անոնց հետ կը
 մտնէր ու կ'ելէր , Տէր Յիսուսին անունովը հա-
 29 մարձակ քարոզելով : Նաև շելենացելոց դէմ
 կը խօսէր՝ և վիճարանութիւն կ'ընէր . անոնք
 30 ալ կը փնտռէին անիկայ սպաննել : Իսկ եղբայր-

ները իմանալով՝ զանիկայ Աեսարիա իջեցուցին ,
և ալ Տարօն խրկեցին զանիկայ :

31 Ան ատենը եկեղեցիները բոլոր Հրէաստանի և
Գալիլեայի ու Սամարիայի մէջ խաղաղութիւն
ունեցան , և շինութիւն կ'ընդունէին , ու Տէրո-
ջը երկիւղովը և Հոգւոյն Սրբոյ մխիթարութե-
ամբը քալելով կ'աճէին :

32 Ու երբոր Պետրոս ամէն տեղ կը պտրտէր ,
Լիւդղեա բնակող սուրբերուն քովն ալ իջաւ :

33 Եւ Հոն մէկ մարդ մը գտաւ , որուն անունը Ե-
նեա էր , ութը տարիէ 'ի վեր մահիծը պառկած

34 անդամալոյծ . Եւ ըսաւ անոր Պետրոս . Ենեա՝
Յիսուս Բրիստոս քեզ կը բժշկէ . ելի՛ր՝ ու քու

35 անկողինդ շտկէ . ան ալ շուտ մը ելաւ : Եւ
Լիւդղեայի ու Սարօնի մէջ բնակողներուն ամէ-

36 նը անիկայ տեսան , ու Տէրոջը դարձան : Եւ
Յոպպէի մէջ աշակերտ եղած կնիկ մը կար՝ ա-

նունը Տաբիթա , (որ թարգմանուելով՝ Այծեմ-
նիկ կ'ըսուի .) ասիկայ լեցուած էր բարի դործ-

քերով ու ողորմութիւններով , որ ինքը կ'ընէր :

37 Ու եղաւ որ ան օրերը ինքը Հիւանդացաւ ու մե-
ռաւ . լուացին անիկայ՝ և վերի սենեակ մը դրին :

38 Ու Լիւդղեա Յոպպէին մօտ էր . ուստի աշա-
կերտները լսելով թէ Պետրոսը Հոն է , անոր եր-

39 իրենց գալու : Պետրոս ալ ելաւ անոնց Հետը
եկաւ . ու երբոր եկաւ , վերի սենեակը Հանեցին

զանիկայ . և բոլոր որբեւարիները անոր բոլոր-
տիքը կայնեցան , կու լային՝ ու կը ցուցնէին ան

բաճկոնները և Հանդերձները՝ որ կ'ընէր Այծեմ-

40 նիկը , քանի որ իրենց Հետն էր : Պետրոս ալ
ամէնը դուրս հանելով՝ ծունկի վրայ եկաւ ու ա-

ղօթք ըրաւ , և դէպ 'ի մարմինը դառնալով՝
ըսաւ . Տաբիթա՛ ելի՛ր կայնէ . ան ալ իր աչքերը
բացաւ , ու Պետրոսը տեսնելով՝ եւս շտակ նըս-

- 41 տաւ : Ինքն ալ ձեռքը անոր տուաւ , ու վերցուց զանիկայ . և սուրբերը ու որբւարիները կանչե-
- 42 լով՝ «նոնց առջևը ողջ կայնեցուց զանիկայ : Եւ
« Բառը բոլոր Յոպպէին մէջ իմացուեցաւ , ու
- 43 շատերը Տէրոջը հաւատացին : Եւ եղաւ որ ինքը շատ օրեր Յոպպէ կեցաւ՝ Սիմոն «նոնց կաշի բանոցի մը քով :

ԳՂ . Ժ

- 1 Կռանելիս անուսով բարեպաշտ մարդ մը 5 Սասունոյ հրեշտակէն հրաման տաւ՝ կանչել կու ապ Պետրոսը , 11 որ մէկ անսիւթի մը մէջ կը սորվէ չարքիլ հեթանոսներէն : 34 Պետրոս զբերտառ կը քարոզէ Կռանելիսին ու անոր տանը մէջ եղողներուն , 44 և գնա իր խօսքը չմոռցուցած՝ Սուրբ Հոգին կը հանգչէ անոնց վրայ , 48 և կը մարտակն :
- 1 Կեսարիայի մէջ մարդ մը կար՝ Կռանելիս ա-
- նունով , հարիւրապետ՝ Խտալացի ըսուած գուն-
- 2 դէն . Բարեպաշտ ու աստուածավախ իր բոլոր տունովը . որ ժողովուրդին շատ ողորմութիւններ կու տար , և ամէն ատեն Մատուծոյ աղօթք
- 3 կ'ընէր : Ենիկայ օրուան ժամը իննին ատենները տեսիլքի մէջ Մատուծոյ հրեշտակը յայտնի տեսաւ . որ իր քովը մտաւ՝ և իրեն ըսաւ . Կռանելիս .
- 4 Ենիկայ իբրև հիւր կը կենայ Սիմոն «նոնց կաշի բանոցի մը քով , որուն տունը ծովուն մօտ է :
- 5 Ու երբոր գնաց ան հրեշտակը՝ որ իր հետը կը խօսէր , իր ծառաներէն երկուքը կանչեց , ու իր քովը սպասողներէն ալ բարեպաշտ զինուոր մը ,
- 6 Եւ բոլորը անոնց պատմելով՝ Յոպպէ խրկեց զանոնք :
- 7 Ու հետևեալ օրը երբոր անոնք ճամբայ երթալով՝ քաղաքին մօտեցան , Պետրոս ժամը վեցին

- 10 ատենները տանիքը ելաւ աղօթք ընելու . Եւ խիստ անօթեցած ըլլալով՝ կ'ուզէր ճաշ ընել . ու քանի որ կէտէն պատրաստութիւն կը տեսնէին, իր վրայ մտքի յափշտակութիւն մը եկաւ .
- 11 Եւ տեսաւ երկինքը բացուած , ու չորս ծայրէն կապուած աման մը մեծ կտաւի մը պէս , որ
- 12 իջաւ երկրի վրայ . Արուն մէջը կար երկրի բոլոր չորքոտանիները ու գազանները և սողունները ,
- 13 ու երկնից թռչունները : Եւ ձայն մը եկաւ իրեն .
- 14 Ելի՛ր Պետրոս՝ մորթէ՛ ու կեր : Բայց Պետրոս ըսաւ . Քան լիցի Տէր . ինչու որ ես ամենևին
- 15 պիղծ կամ անմաքուր բան կերած չեմ : Նորէն մէյմըն ալ ձայն եկաւ իրեն . Ըն որ Ըստուած
- 16 մաքրեց , դուն պիղծ մի՛ սեպեր : Ըսիկայ իրեք
- 17 անգամ եղաւ , և ամանը երկինքը վերցաւ : Ու Պետրոս երբոր իր մտքին մէջ կը զարմանար՝ թէ ինչ պիտի ըլլայ ան իր տեսած տեսիլքը , ահա կոռնելիոսէն խրկուած մարդիկը Սիմոնին տունը
- 18 հարցուցին , ու դրանք առջևը կայնեցան . Եւ կանչելով կը հարցընէին թէ , Սիմոնը՝ որ Պետ-
- 19 ռոս կ'ըսուի , հոս կը կենայ : Ու երբոր Պետրոս ան տեսիլքին վրայով կը մտածէր , Հոգին Սուրբ ըսաւ անոր . Ըհա իրեք մարդիկ քեզ կը փրնտ-
- 20 ուն . Ուստի ելի՛ր իջի՛ր , և անոնց հետը գնա՛ առանց խղճահարութեան , ինչու որ ես խրկեցի
- 21 անոնք : Պետրոս ալ ան մարդիկներուն քովը իջնելով՝ ըսաւ . Ըհա ես եմ անիկայ որ դուք կը
- 22 փնտուէք , ինչ բանի համար եկած էք : Ընոնք ալ ըսին . կոռնելիոս հարիւրապետը՝ արգար և ատուածաժախ մարդ՝ բոլոր Հրէից ազգէն վե-
- 23 Ըն ատենը ներս կանչեց անոնք , և իր քովը վար գրաւ :

Ու հետևեալ օրը Պետրոս ելաւ՝ անոնց հետը

- գնաց , և քանի մըն ալ Յոպպէէն եղող եղբայր-
 24 ներէն իր հետը գացին : Ու հետեւեալ օրը Աե-
 սարիա մտան . Առոնելիոսն ալ իր ազգականնե-
 րը և մտերիմ բարեկամները կանչած՝ անոնց կը
 25 սպասէր : Ու երբոր Պետրոս ներս կը մտնէր ,
 Առոնելիոս անոր դիմացը ելաւ , ու անոր ոտքը
 26 իյնալով՝ երկրպագութիւն կ'ընէր : Բայց Պետ-
 րոս անիկայ կանգնեցուց՝ ու ըսաւ . Ելի՛ր կայնէ .
 27 ես ինքնս ալ մարդ եմ : Եւ անոր հետը խօսակ-
 ցելով ներս մտաւ , ու հոն շատ մարդիկ ժողվուած
 28 գտաւ . Եւ ըսաւ անոնց . Դուք գիտէք թէ ինչ-
 պէս ապօրինաւոր բան է շրէյ մարդու մը օ-
 տարազգիի հետ հաղորդակցութիւն ընելը կամ
 անոր մօտենալը . բայց Աստուած ինծի ցուցուց
 որ մարդիկներէն մէկուն պիղծ կամ անմաքուր
 29 չըսեմ : Անոր համար ես ալ որ կանչուեցայ՝ ա-
 ռանց դէմ խօսելու եկայ . բայց հիմա կը հար-
 30 ցընեմ , ինչ բանի համար զիս կանչեցիք : Առ-
 նելիոս ալ ըսաւ . Չորս օր առաջ մինչև աս ժամս
 ծոմ կը պահէի , ու ժամը իննին տանս մէջ ա-
 ղօթք կ'ընէի . և ահա փայլուն հանդերձներով
 31 մարդ մը կայնեցաւ առջևս , ու ըսաւ . Առոնե-
 լիոս՝ քու աղօթքդ լսուեցաւ , և քու ողորմու-
 32 թիւններդ Աստուծոյ առջևը յիշուեցան . Ուս-
 տի Տար խրկէ Յոպպէ , ու կանչէ Սիմոնը՝ որ
 Պետրոս ալ կ'ըսուի . անիկայ ծովուն մօտ Սիմոն
 33 կենայ . որ երբոր գայ , քեզի պիտի խօսի : Ուս-
 տի անմիջապէս Տարի խրկեցի քեզի . դուն ալ
 ազէկ ըրիր որ եկար . և հիմա մենք ամէնքս Աս-
 տուծոյ առջևը կեցեր ենք լսելու ան ամէն բանե-
 րը , որ Աստուծմէ հրամայուած է քեզի :
 34 Պետրոս իր բերանը բացաւ՝ ու ըսաւ . Ղշմար-
 տութեամբ կը հասկընամ որ Աստուծոյ քովը
 35 աչառութիւն չկայ . Հապա ամէն ազգի մէջ ան

- որ անկէ կը վախնայ, ու արդարութիւն կը գոր-
- 36 ծէ, անոր ընդունելի է: Ըն խօսքը ու Խարայելի
որդուցը խրկեց Եւրոպայ խաղաղութիւն քարո-
զելու Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը, (ասիկայ է
- 37 ամենուն Տէրը .) Դուք աղէկ գիտէք ան բանը,
որ բոլոր Հրէաստանի մէջ եղաւ Վալիլեայէն
սկսած՝ ան մկրտութենէն ետև որ Յովհաննէս
- 38 քարոզեց. Յիսուսը որ Նազարեթէն էր, որ
Եստուած անիկայ օժեց Սուրբ Հոգիով և զօրու-
թիւնով, որ պարտեցաւ բարիք ընելով, ու Սա-
- 39 զի Եստուած իր հետն էր: Եւ մենք վկայ ենք
ան ամէն բաներուն՝ որ ըրաւ Հրէաստանի երկ-
րին մէջ ու Երուսաղեմի մէջ, որն որ փայտէն
- 40 կախած սպաննեցին ալ: Եստուած անիկայ եր-
րորդ օրը յարուց, և յայտնի ըրաւ զանիկայ,
- 41 Զէ թէ բոլոր ժողովուրդին, հապա մեղի՝ առա-
ջուց Եստուծմէ վկայ ըլլալու ընտրուածներուս.
որ մենք իրեն հետ կերանք ու խմեցինք ու անոր
- 42 մեռելներէն յարութիւն առնելէն ետքը: Եւ
ինքը պատուիրեց մեզի՝ որ ժողովուրդին քարո-
զենք ու վկայութիւն տանք, թէ անիկայ է Ես-
- 43 տուծմէ սահմանուած՝ կենդանիներուն ու մե-
ռելներուն դատաւորը: Ընոր կը վկայեն բոլոր
մարգարէները թէ ամէն իրեն հաւատացողները
իր անունովը մեզաց թողութիւն կ'առնեն:
- 44 Ու երբոր Պետրոս աս խօսքերը կը խօսէր.
Հողին Սուրբ իջաւ ամենուն վրայ, որոնք խօս-
- 45 քը կը լսէին: Եւ թլփատուածներէն եզոզ հա-
ւատացեալները՝ որոնք Պետրոսին հետը եկած
էին, զարմացան՝ որ հեթանոսներուն վրայ ալ
- 46 Հոգւոյն Արքոյ պարզւը կը լեցուէր: Բանդի
կը լսէին անոնցմէ որ ուր լեզուներով կը խօ-
- 47 սէին, և զԵստուած կը փառաւորէին: Ըն ատե-
նը Պետրոս պատասխան տուաւ. Արնայ մէկը

Ղուրբ արգիլել որ ասոնք չմկրտուին, որոնք 48
 զին Սուրբն ալ ընդունեցին մեզի պէս : Ու հրա-
 ման ըրաւ որ Տէրոջը անունովը մկրտուին . ան
 ատենը իրեն աղաչեցին որ քանի մը օր հոն մնայ :

ԳՂ . ԺԼ

1 Պետրոս Տեթանոսներուն մէջ մանկուն համար ամբաստանուած ըլլալով՝ 5 իր եր-
 տանքը կը ցուցնէ , 18 որ ընդունելի կ'ըլլայ : 19 Աւետարանը կը տարածուի Պփնի-
 կէ՛ Վերքոս և Ամսիոք . ու Բառնարատ կը իրկուի հաւատացեալները հաստատելու : 26
 Աշտիքները նախ և առաջ Ամսիոքի մէջ գրիտանոսայ կ'անուանին . 27 անոնք օր-
 նուֆին կը իրկին չբնասուած սովի ժամանակ :

- 1 Եւ առաքեալները ու եղբայրները որ չբէաս-
 տանի կողմերն էին , լսեցին որ Տեթանոսներն
- 2 ալ Աստուծոյ խօսքը ընդունել են : Բայց երբոր
 Պետրոս Արուսաղէմ՝ ելաւ , թափատուածներէն
- 3 եղողները անոր հետ կը վեճէին . Ու կ'ըսէին
 թէ , Գուն անթափատ մարդոց քովը մտար , և
- 4 անոնց հետ հոյ կերար : Պետրոս ալ սկսաւ բար-
 5 կարգով պատմել անոնց , ու ըսաւ . Եւ Յօսպէ
 քաղաքը աղօթք կ'ընէի , ու մտքի յափշտակու-
 թեան մէջ տեսիլք մը տեսայ . մէկ աման մը մեծ
 կտաւի պէս՝ չորս ծայրերէն երկինքէն կախուած
- 6 իջաւ , ու մինչև ինծի հասաւ . Արան վրայ աչքս
 տնկեր կը նայէի , և տեսայ երկրի չորքատանի-
 ները , ու գազանները , և սողունները , ու երկ-
 7 նից թռչունները : Եւ ձայն մը լսեցի որ կ'ըսէր
 8 ինծի . Ելի՛ր Պետրոս՝ մօրթէ ու կեր : Բայց ես
 ըսի . Քան լեցի Տէր . ինչու որ պիղծ կամ ան-
 մաքուր բան մը ամենևին մտած չէ իմ բերանս :
- 9 Պատասխան տուաւ ինծի երկրորդ անգամ ա-
 ձայնը երկինքէն . Եւ որ Աստուած մաքրեց ,
- 10 դուն պիղծ մի՛ սեպեր : Եւ իրեք անգամ եղաւ ,
- 11 ու նորէն բոլորը երկինքը քաշուեցաւ : Եւ ահա
 իսկոյն իրեք մարդ Աեսարիպէն ինծի իրկուած՝
- 12 ելան իմ եղած տանս առջևը կեցան : Ըօզին ալ
 ինծի ըսաւ՝ որ անոնց հետք երթամ՝ առանց
 խղճահարութեան . աս վեց եղբայրներն ալ ինծի

- Հետ դացին , ու մտանք ան մարդուն տունը :
- 13 Եւ անիկայ մեղի պատմեց թէ ինտոր իր տանը մէջ հրեշտակը տեսաւ՝ որ կայներ էր , և իրեն կ'ըսէր . Մտէր խրկէ Յոպպէ՝ ու կանչէ Սիմոնը՝
- 14 որ Պետրոս ալ կը կոչուի . Որ ան քեզի խօսքեր պիտի խօսի , որոնցմով փրկուիս դուն՝ և քու
- 15 բոլոր տունդ : Ու երբոր սկսայ խօսիլ , Հոգին Սուրբ անոնց վրայ իջաւ , ինտոր որ առաջուց
- 16 մեր վրայ ալ : Են ատենը յիշեցի Տէրոջը խօսքը՝ որ կ'ըսէր . Յովհաննէս ջրով մկրտեց , բայց
- 17 դուք Սուրբ Հոգիով պիտի մկրտուիք : Ուստի թէ որ Եստուած մի և նոյն շնորհքը տուաւ անոնց՝ ինչպէս որ մեզի ալ , երբոր Տէր Յիսուս Քրիստոսի հաւատացին , ես ո՞վ էի որ կարենայի
- 18 Եստուծոյ դէմ դնել : Ես բաները լսելով՝ ձայներնին կտրեցին , և Եստուած կը փառաւորէին՝ ու կ'ըսէին . Ուրեմն Եստուած հեթանոսներուն ալ կենաց համար ապաշխարութիւն տուաւ :
- 19 Եւ Ստեփաննոսին մահանալ վրայ եկած նեղութենէն ցիրուցան եղածները մինչև Փիլնիկէ ու Վիպրոս և Ենտիոք հասան . ու մէկու մը Ենտիոք խօսքը չէին խօսեր , միայն թէ Հրէաներուն :
- 20 Բայց անոնցմէ ոմանք Վիպրացի և Վիլրենացի մարդիկ էին , որոնք երբոր Ենտիոք մտան , Յոյներուն հետ կը խօսէին՝ Տէր Յիսուսը
- 21 քարոզելով : Ու Տէրոջը ձեռքը անոնց հետն էր , և բաղմաթիւ մարդիկ հաւատալով՝ Տէրոջը
- 22 դարձան : Եւ անոնց վրայով յուրը Երուսաղեմի եկեղեցիին ականջը հասաւ . ու Բառնաբասը խրկեցին՝ որ մինչև Ենտիոք երթայ . Որ երբոր եկաւ՝ և Եստուծոյ շնորհքը տեսաւ , ու բախացաւ . ու կը յորդորէր ամէնն ալ՝ որ յօժար
- 24 սրտով Տէրոջը հետ կապուած մնան . Բանդի ինքը բարի մարդ էր , ու Սուրբ Հոգիով և հաւատքով լեցուն . ու Տէրոջը շատ ժողովուրդ աւելցաւ :

- 25 Ետքը Բառնարաս Տարսոն ելաւ՝ Սօղոսը փրնտուելու , և զանիկայ գտնելով՝ Ենտիոք բերաւ :
- 26 Ու եղաւ որ անոնք լման տարի մը եկեղեցիին հետ մէկտեղ ժողովուելով , շատ ժողովուրդի սորվեցուցին . ու պինտ առաջ Ենտիոքի մէջ աշակերտները Վրիստոնեայ անուանեցան :
- 27 Են օրերը Երուսաղեմէն մարգարէներ իջան
- 28 Ենտիոք : Եւ անոնցմէ մէկը Եգաբոս անունով՝ ելաւ իմացուց Հոգիին զօրութեամբը՝ թէ մեծ սով մը պիտի ըլլայ բոլոր աշխարհ , որ և եղաւ
- 29 Աղօղիոսին օրերը : Եւ աշակերտները որոշեցին որ իրենցմէ ամէն մէկը ձեռքէն եկածին չափ Հրէաստանի մէջ բնակող եղբայրներուն օգնու-
- 30 թիւն խրկեն . Որ կատարեցին ալ , երէցներուն խրկելով Բառնարասին ու Սօղոսին ձեռքովը :

ԳԼ . ԺԲ

1 Հերոփէս Թագաւորը կը հաւածէ քրիստոնեաները . Յակոբոսը կը ողանձէ , և Պետրոսը բանալ գնել կու տայ . որուն համար եկեղեցին աղօթք ընելով , Յերոփէ Հրեշտակը կ'ազատէ զանիկայ : 20 Հերոփէս իր հղարաութեամբը Աստուծոյ վայելուչ եղած պատիւը իրեն առնելով՝ Յերոփէ հրեշտակէն կը զարնուի , և չարաչար կը մեռի : 24 Անոր մեռնելէն ետև՝ Աստուծոյ խօսքը յաջողութեամբ կը տարածուի :

- 1 Են ատենները Հերովդէս թագաւորը ձեռք զարկաւ եկեղեցիէն մէկ քանիները չարչարելու :
- 2 Եւ Յովհաննեսին եղբայրը Յակոբոսը սրով ըս-
- 3 պաննեց : Ու տեսնելով որ Հրէաներուն հաճելի է , անոր վրայ Պետրոսն ալ բռնեց . ու բաղարջա-
- 4 կերաց օրերն էին : Չանիկայ երբոր բռնեց՝ բանաւոր դրաւ , և չորս կարգ չորսական զինուորներու յանձնեց որ պահէն , և կ'ուզէր զատկէն
- 5 ետև ժողովուրդին հանել զանիկայ : Ուստի Պետրոս բանտին մէջը պահուած էր , բայց եկեղեցին անդադար աղօթք կ'ընէր Աստուծոյ՝ ա-
- 6 նոր համար : Ու երբոր Հերովդէս ուզեց անիկայ դուրս բերել , ան գիշերը Պետրոս երկու զինուորներու մէջտեղը կը քնանար՝ կրկին շղթաներով կապուած . ու պահապանները գրա-

- 7 նր առջևը բանտը կը պահպանէին : Այլ ահա Տէրոջը հրեշտակը եկա՝ վրան կայնեցաւ , ու տանը մէջ լոյս մը ծագեց , և Պետրոսին կողը խրթելով՝ արթննցուց զանիկայ , ու ըսաւ . Հուտով ելեր . ու շղթաները անոր ձեռքերէն վար
- 8 ինկան : Այլ հրեշտակը ըսաւ անոր . Գօտիդ կապէ , ու հողաթափներդ ոտքդ հագիր . անիկայ ալ այնպէս ըրաւ . և ըսաւ անոր . Հանդերձդ
- 9 վրագ առ՝ ու եկուր իմ տուէս : Ան ալ ելելով անոր տուէն կ'երթար , և չէր գիտեր թէ ան հրեշտակէն եղած բանը իրաւ է , հապա կը կար-
- 10 ծէր թէ տեսիլք կը տեսնէ : Ու երբոր անոնք առաջին ու երկրորդ պահպաններէն անցան , եկան մինչև երկաթի դուռը , որ քաղաքին մէջը կը հանէր , որ ան ինքիրմէ բացուեցաւ անոնց . և աչի ելելով՝ մէկ փողոց մը անցան . հրեշտակն
- 11 ալ իսկոյն անկէ զատուեցաւ : Ու Պետրոս ինքզինքին գալով՝ ըսաւ . Հիմա ճշմարտապէս գիտեմ որ Տէրը իր հրեշտակը խրկեց , և ազատեց զես ձերովդեսին ձեռքէն , ու ձրէից ժողովուր-
- 12 դին բոլոր ակնկալութենէն : Այլ մտածելով՝ եկաւ Մարկոս ըսուած Յովհաննեսին մօրը Մարիամին տունը , ուր որ շատերը ժողովուած ա-
- 13 ղօթք կ'ընէին : Այլ աչի դուրսի դուռը որ զարկաւ , ձուովդէ անունով աղախին մը գնաց ա-
- 14 կանջ դնելու . Ու երբոր Պետրոսին ձայնը ճանչցաւ , ուրախութենէն դուռը չբացաւ , հապաներս վաղելով պատմեց , թէ Պետրոս դրանը
- 15 առջևը կայներ է : Իսկ անոնք ըսին անոր , Խենթեցեր ես . բայց ինքը կը պնդէր թէ անանկ է . անոնք ալ կ'ըսէին . Անոր հրեշտակը պիտի
- 16 ըլլայ : Սակայն Պետրոս անդադար կը զարնէր . ու երբոր բացին , զինքը տեսնելով ապշեցան :
- 17 Իայց անիկայ ձեռքով նշան կ'ընէր անոնց՝ որ լուռ կենան , ու պատմեց անոնց թէ ինչպէս Տէ-

- րը զինքը բանտէն հանեց , և ըսաւ . Եսիկայ
 Յակոբոսին ու եղբայրներուն պատմեցէք . և
 18 ելաւ ուրիշ տեղ գնաց : Ու երբոր առտու եղաւ ,
 մեծ խռովութիւն կար զինուորներուն մէջը՝ թէ
 19 արդեօք ի՞նչ եղաւ Պետրոսը : Հերովդէս ալ
 երբոր ուզեց անիկայ՝ ու չգտաւ , պահապաննե-
 րուն հարցուփորձ ընելով՝ հրաման ըրաւ որ ըս-
 պաննուին . և ինչը Հրէաստանէն Աեսարիա իջաւ ,
 ու հոն կը կենար :
- 20 Եւ Հերովդէս խիստ թշնամացած էր Տիւրա-
 ցիներուն ու Սիդոնացիներուն հետ . անոնք ալ
 միաբան հաւանութեամբ իրեն եկան , ու թա-
 գաւորին Բղաստոս սենեկապետը համոզելով՝
 հաշտութիւն կը խնդրէին . ինչու որ իրենց եր-
 21 կիրը թագաւորին երէկ ապրուստ կ'առնէր : Եւ
 մէկ որոշուած օր մը Հերովդէս թագաւորական
 հանդերձը հագած ու ատեանը նստած՝ անոնց
 22 ատենաբանութիւն կ'ընէր : Ժողովուրդն ալ
 կ'աղաղակէր թէ , Եսիկայ Եստուծոյ ձայն է ,
 23 ու չէ թէ մարդու : Եւ իսկոյն Տէրօջը հրեշտա-
 կը զանիկայ զարկաւ , Եստուծոյ փառք չտալուն
 համար . և որդնալից ըլլալով՝ մեռաւ :
- 24 Եւ Եստուծոյ խօսքը կ'աճէր ու կը շատնար :
 25 Եւ Բառնարաս ու Սօղոս երբոր իրենց յանձնաժ-
 պաշտօնը լմրնցուցին՝ Նրուսաղեմէն դարձան ,
 Մարկոս ըսուած Յովհաննէսն ալ հետերնին առ-
 նելով :

ԳԼ . ԺԳ

1 Պօղոս ու Բառնարաս կ'ընտրուին հեթանոսներուն երթալու : 7 Սերգիոս Պօղոսը , և
 Երեմիա մտքը : 14 Պօղոս կը քարոզէ Անտիոքի մէջ՝ թէ Յիսուան է աշխարհի Փրկիչը :
 43 Հեթանոսները կը հաւատան . 45 բոլոր Հրէայք կը հակառակին և հայհուլութիւն
 կ'ընեն : 46 Աոր վրայ Պօղոս և Բառնարաս հեթանոսներուն կը գտնան : 48 Զրի-
 տանեալիս հաւաքը կ'ընդունին անոնք՝ որ յաւիտենական կենաց սահմանուած էին :

1 Եւ Ենտիոքի մէջ եղած եկեղեցիէն քանի մը
 մարդարէներ ու վարդապետներ կային , Բառ-
 նարաս , ու Շմաւոն՝ որ Նիւզէր կ'ըսուէր , և

- 1 Ղուկիոս Աիւրեանացի , ու Մանայեն՝ Հերովդէս
 2 չորրորդապետին սննդակիցը , և Սօղոս : Երբոր
 ասոնք Տէրոջը պաշտօնին մէջն էին՝ և ծով կը
 պահէին , Հոգին Սուրբ ըսաւ . Օտտեցէք ինձի
 3 Բառնաբասը և Սօղոսը ան գործին համար ,
 որուն ես կանչեր եմ ատոնք : Ըն ատենը ծով
 պահելով և աղօթք ընելով , ձեռք դրին անոնց
 վրայ՝ ու խրկեցին :
 4 Ընոնք ալ Սուրբ Հոգիէն խրկուած՝ Սելեւկիա
 5 իջան , ու անկէ նաւով Աիպրոս գացին : Եւ Սա-
 զամինա հասնելով՝ Հրէից ժողովարաններուն
 6 մէջ Ըստուծոյ խօսքը կը քարոզէին , ու Յով-
 7 հաննէան ալ երեւոյ սպասաւոր ունէին : Եւ պտը-
 տելով ան բոլոր կղզին մինչև Պափոս , հոն դտան
 սուտ մարգարէ՝ Հրէայ մոգ մը , որուն անունը
 8 Բարեյեսու էր . Ար ինքը փոխանորդ բղեշխին
 հետն էր , ոչ իշխան Սերդիոս Պօղոս , խելացի
 մարդ մը . ասիկայ Բառնաբասը և Սօղոսը հրա-
 9 շարելով՝ ուղեց Ըստուծոյ խօսքը լսել : Սակայն
 անոնց դէմ կեցաւ Եղիմաս մոգը , (քանզի այս-
 պէս կը թարգմանուի անոր անունը ,) որ կ'ու-
 10 զէր փոխանորդ բղեշխը հաւատքէն դարձրնել :
 11 Բայց Սօղոս (որ Պօղոս ալ իշխան է ,) Հողով Սըր-
 12 բով լեցուած՝ աչքերը անոր վրայ տնկեց , Ու
 ըսաւ . Ո՛վ ամէն խաբերայութիւնով և ամէն խո-
 բամանկութիւնով լեցուած Սատանայի որդի՝
 թշնամի բոլոր արդարութեան , պիտի չդադա-
 11 ընի Տէրոջը շիտակ ճամբաները ծռելէն : Եւ
 հիմա Տէրոջը ձեռքը ահա քու վրադ է . ու կոյր
 պիտի ըլլաս՝ ատեն մը արևը չտեսնելով : Եւ
 իսկոյն անոր վրայ մէզ ու խաւար մը իջաւ . ու
 12 պտըտելով առաջնորդ կը փնտռէր : Ըն ատենը
 փոխանորդ բղեշխը աս եղած բաները որ տեսաւ՝
 հաւատաց , մեծապէս զարմանալով Տէրոջը վար-
 դապետութեանը վրայ :

- 13 Եւ Պօղոս ու իր ընկերները Պափոսէն երան ,
 ու եկան Պամփիլիայի Պերդէն . բայց Յովհան-
 նէս անոնցմէ զատուելով՝ Երուսաղէմ դարձաւ :
- 14 Ընոնք ալ Պերդէէն գացին՝ ու եկան Պիսիդիայի
 Ընտիոքը , և շաբաթ օրը ժողովարանը մտնե-
 15 լով՝ նստան : Ու օրէնքը և մարգարէները կար-
 դացուելէն ետեւ՝ ժողովորդապետները շարժ խրկե-
 ցին իրենց ու ըսին . Մարդիկ եղբայրներ՝ թէ որ
 դուք ժողովուրդին իտե՛լ յորդորական խօսք
 16 մը ունիք , խօսեցէ՛ք : Ըն ատենը Պօղոս ոտքի
 վրայ կայնելով , ձեռքը շարժեց ու ըսաւ . Ով
 Խարայէլացի մարդիկ՝ և դուք՝ որ Ըստուծմէ կը
 17 վախնաք , մտիկ ըրէ՛ք : Ըս ժողովուրդիս Ըս-
 տուածը մեր հայրերը ընտրեց , ու ժողովուրդը
 բարձրացուց Եգիպտոսի երկրին մէջ պանդրե-
 տութեան ատենը , և բարձր բազուկով զանոնք
 18 անկէ հանեց : Ու քառսուն տարուան ժամա-
 նակի չափ անապատին մէջ կերակրեց զանոնք :
- 19 Եւ Բանանու երկրին մէջ եօթը ազգ կործանե-
 լով , անոնց երկիրը իրենց տուաւ որ ժառանգեն :
- 20 Եւ անկէ ետեւ չորս հարիւր յիսուն տարիի չափ
 դատաւորներ տուաւ անոնց մինչև Սամուէլ
 21 մարգարէն : Ու ետքը թագաւոր ուղեցին . և
 Ըստուած Աիսի որդին Սաուղը տուաւ անոնց՝
 Բենիամինի ցեղէն մարդ մը , քառսուն տարի :
- 22 Ու երբոր զանիկայ փոխեց , Դաւիթը հանեց
 իրենց թագաւոր , որուն համար վկայութիւն
 տալով՝ ըսաւ . Յեսսէի որդին Դաւիթը գտայ
 իմ սրտիս համեմատ մարդ , որ իմ բոլոր կամքս
 23 պիտի կատարէ : Ըսոր սերունդէն Ըստուած է
 խոստամունքին պէս Խարայէլին՝ Փրկիչ Յիսուսը
 24 հանեց . Եւ դեռ անիկայ էր պարտնէ չսկսած՝ Յով-
 հաննէս առաջուց Խարայէլի բոլոր ժողովուրդին
 25 ապաշխարութեան մկրտութիւնը քարոզեց . Ու
 երբոր Յովհաննէս իր ընթացքը կը կատարէր ,

- րսաւ . Ո՞վ կը կարծէք թէ եմ . ես Քրիստոսն չեմ .
 Հապա անիկայ ահա իմ ետեւս կու դայ , որ ես
 արժանի չեմ անոր ոտքերուն կոշիկները քակե-
 26 լու : Մարդիկ եղբայրներ՝ Եբրահամի տոհմին
 որդիքը , ու անոնք որ ձեր մէջը աստուածավախ
 են , աս փրկութեան խօսքը՝ ձեզի խրկուեցաւ :
 27 Վանզի Երուսաղէմ բնակողները՝ և անոնց իշ-
 խանները ո՞չ անիկայ ճանչցան , ո՞չ ալ մարգա-
 րէներուն ձայները , որ ամէն շաբաթ օրերը կը
 կարդացուին . Հապա զանազան կատարեցին զիսկ
 28 դատապարտելով . Եւ մահուան պատճառ մըն
 ալ չգտած՝ Պիղատոսէն խնդրեցին որ անիկայ
 29 սպաննուի : Ու երբոր անոր համար բոլոր դը-
 րուած բաները կատարեցին , փայտէն վար իջե-
 30 ցընելով՝ գերեզմանի մէջ դրին . Բայց Ես-
 տուած անիկայ յարուց մեռելներէն . որ ինքը
 31 շատ օրեր երեցաւ անոնց , Ար իր հետը Գալի-
 լեայէն Երուսաղէմ ելեր էին . որոնք հիմա անոր
 32 վկաներն են ժողովուրդին առջևը : Մենք ալ
 ձեզի կը քարոզենք ան խոստմունքը՝ որ հայրե-
 33 րուն եղած էր . Ար անիկայ Եստուած կատարեց
 մեզի՝ որ անոնց զաւակներն ենք՝ Յիսուսը յա-
 րուցանելով , ինչպէս որ երկրորդ սաղմոսին մէջն
 ալ գրուած է . Դուն իմ Արդիս ես . ես այսօր
 34 քեզ ծնայ : Եւ որ զանիկայ մեռելներէն յարուց ,
 ու մէյմըն ալ ապականութիւն պիտի չտեսնէ ,
 ասանկ կ'ըսէ թէ , Ձեզի պիտի տամ Դաւիթ-
 35 թին հաւատարիմ սուրբ խորհուրդները : Ուստի
 ուրիշ խորհուրդ մը մէջ ալ կ'ըսէ . Վու Սուրբիդ ա-
 36 պականութիւն տեսնել պիտի չտաս : Ինչու որ
 Դաւիթ իր դարուն մէջ Եստուծոյ կամացը ծա-
 ոայելով՝ մեռաւ , ու իր հայրերուն քովը դրուե-
 37 ցաւ , և ապականութիւն տեսաւ : Բայց ան որ
 Եստուած յարուց , ապականութիւն չտեսաւ :
 38 Ուրեմն յայտնի ըլլայ ձեզի՝ մարդիկ եղբայրներ ,

- որ ասոր միջոցովը ձեզի մեղաց թողութիւն կը
 39 քարոզուի . Եւ ան ամէն բաներէն՝ որ Մովսէսին
 օրէնքովը չկրցաք արդարանալ , ասով՝ ամէն ո՞վ
 40 որ հաւատայ , կ'արդարանայ : Երգ՝ զգուշացէք
 որ չըլայ թէ ձեր վրայ գայ ան որ մարգարէնե-
 41 րուն մէջ ըսուած է . Նայեցէք արհամարհող-
 ներ՝ և զարմացէք , ու ոչնչացէք . ինչու որ գործ
 մը պիտի ընեմ ձեր օրերուն մէջ , անանկ գործ
 մը՝ որ եթէ մէկը ձեզի պատմէ , պիտի չհաւա-
 տաք :
- 42 Ու երբոր անկէ դուրս ելան , կ'աղաչէին որ
 հետեւեալ շաբաթ ալ նոյն խօսքերը իրենց խօ-
 43 սուի : Եւ ժողովուրդը երբոր արձակեցաւ ,
 չրէաներէն ու նորահաւատ բարեպաշտներէն
 շատերը Պօղոսին ու Բառնաբասին ետեւէն կ'եր-
 թային . որոնք կը խօսէին անոնց հետ , ու կը
 յորդորէին զանոնք , որ միշտ Եստուծոյ շնորհ-
 44 քին մէջը հաստատ կենան : Եւ հետեւեալ շա-
 բաթ օրը գրեթէ բոլոր քաղաքը ժողովուցաւ
 45 Եստուծոյ խօսքը լսելու : Իսկ չրէաները երբ-
 որ տեսան ան բազմութիւնը , նախանձով լե-
 ցուեցան , ու Պօղոսի զրուցածներուն դէմ կը
 խօսէին՝ հակառակելով ու հայհոյութիւն ընե-
 46 լով : Ըն ատենը Պօղոս և Բառնաբաս համար-
 ձակեցան ու ըսին . Պէտք էր որ առաջ ձեզի
 խօսուի Եստուծոյ խօսքը , բայց որովհետև դուք
 անիկայ կը մերժէք , ու ինքզինքնիդ յաւիտե-
 նական կենաց արժանի չէք սեպեր , ահա մենք
 47 հեթանոսներուն կը դառնանք : Ինչու որ Տէրը
 ասանկ պատուիրած է ձեզի . Բեզ հեթանոս-
 ներուն լոյս դրի , որ դուն փրկութեան պատ-
 48 ճառ ըլլաս մինչև երկրի ծայրերը : Եւ լսելով
 հեթանոսները՝ կ'ուրախանային , ու Եստուծոյ
 խօսքը կը փառաւորէին . և որոնք որ յաւիտե-
 նական կենաց սահմանուած էին , հաւատացին :

- 49 Ու Տէրոջը խօսքը բոլոր գաւառը կը տարա-
 50 ծուէր : Բայց հրէաները գրգռեցին բարեպաշտ
 և ազնիւ կնիկները՝ ու քաղաքին մեծերը , և
 Պօղոսին ու Բառնաբասին վրայ հալածանք հա-
 նելով՝ զանոնք իրենց սահմաններէն դուրս բրին :
 51 Եւսոնք ալ իրենց ուղբերուն փոշին անոնց դէմ
 52 թօթվելով՝ Իկոնիոն եկան : Ու աշակերտները
 ուրախութեամբ և Հոգւով Սրբով կը լեցուէին :

ԳԼ . ԺԴ

1 Պօղոս և Բառնաբաս հալածուելով կը փախչին Իկոնիոնէն : 7 Կեսարայի մէջ Պօղոս
 կը բժշէ 'ի ծնէ կաղ մը , և առ պատճառով անոնց աստուածներ ըլլալ կը կարծուին :
 19 Պօղոս կը քարկոծուի : 21 Անոնք զանազան եկեղեցիներ կը պարսին , հաստատ-
 լով աշակերտները հաւատքի և համբերութեան մէջ . 26 ետքը Անտիօք գտնալով՝ կը
 գտանն եղբայրներուն սրբափ բան որ Աստուած ըրեր էր իրենց :

4 Ու եղաւ որ Իկոնիոնի մէջ անոնք մէկտեղ
 Հրէաներուն ժողովարանը մտան , և այնպէս
 խօսեցան՝ որ խիստ շատ Հրէաներ և Յոյներ

2 հաւատացին : Բայց չհաւատացող Հրէաները
 դրդեցին ու չարութեան գրգռեցին հեթանոս-

3 ներուն սիրտը եղբայրներուն դէմ : Իսկ անոնք
 շատ ժամանակ հոն կենալով՝ համարձակ կը քա-
 ըրողէին Տէրոջմով , որ իր շնորհաց խօսքին կը
 վկայէր , և նշաններ ու հրաշքներ ընել կու տար

4 անոնց ձեռքովը : Եւ քաղաքին բաղմութեանը
 մէջ երկպառակութիւն մը եղաւ . ոմանք Հրէա-

5 ըուն : Ու երբոր հեթանոսները և Հրէաները
 իրենց իշխաններովը չարձակեցան՝ զանոնք

6 նախատելու ու քարկոծելու , Իրենք իմանալով՝
 Լիկայոնացւոց քաղաքները փախան՝ Լիւստրա
 ու Դերբէ , և շրջակայ տեղուանքը , ու հոն աւե-
 տարանք կը քարողէին :

7 Եւ Լիւստրայի մէջ մարդ մը նստեր էր՝ ուղբե-
 րովը տկար , իր մօրը որովայնէն կաղ ծնած , որ

8 բնաւ քալած չէր : Եսիկայ Պօղոսին խօսքերը
 մտիկ կ'ընէր . անիկայ ալ նայեցաւ անոր՝ և տես-

- 9 ներով թէ բժշկուելու հաւատք ունի , Բարձր
 ձայնով մը ըսաւ . Եղի՛ր ոտքերուդ վրայ շիտակ
 10 կայնէ . ան ալ ցաթկելով կը քալէր : Եւ ժողո-
 վուրդները երբոր Պօղոսին ըրածը տեսան՝ ձայ-
 ներնին վերցընելով Նիկայոնարէն ըսին . Ես-
 տուածները մարդոց նմանութիւնով մեզի իջեր
 11 են : Ու Բառնարասին Դիոս կը կանչէին , և
 Պօղոսին Հերմէս , ինչու որ անիկայ էր գլխա-
 12ւոր խօսողը : Իսկ քաղաքին առջևը եղած Դիո-
 սին քուրմը ցուլեր և պսակներ բերելով դըռ-
 ներուն առջևը , բազմութեանը հետ մէկտեղ
 13 կ'ուղէր որ զո՛հ ընէ : Բայց Բառնարաս ու Պօղոս
 առաքեալները երբոր լսեցին , իրենց հանդերձնե-
 րը պատռելով՝ դուրս ցաթկեցին բազմութեանը
 14 մէջ . կ'աղաղակէին , Ու կ'ըսէին . Մարդիկ՝ ին-
 չո՛ւ համար ատ բաները կ'ընէք . մենք ալ ձեզի
 պէս կիրքեր ունեցող մարդիկ ենք , ու կը քա-
 րոզենք ձեզի որ ատ փուճ բաներէն կենդանի
 Եստուծոյն դառնաք , որ ինքը ստեղծեց երկին-
 քը ու երկիրը և ծովը , ու բոլոր անոնց մէջի
 15 եղածները : Որ անցած դարերուն մէջ թող
 տուաւ ամէն ազգերուն իրենց ճամբաները եր-
 16 թալու : Եւսու ամենայնիւ ինքզինքը առանց
 վկայութեան չթողուց , բարերարութիւնով եր-
 կինքէն ձեզի անձրևներ՝ ու պտղաբեր եղանակ-
 ներ տալով , կերակուրներով և ուրախութիւնով
 17 ձեր սիրտերը լեցընելով : Ու աս բաները ըսե-
 լով՝ հազիւ կրցան ժողովուրդները դադրեցը-
 նել , որ իրենց զո՛հ չընեն :
- 18 Սակայն Ենտիոքէն ու Իկոնիոնէն Հրէաներ
 հասան , ու ծողովուրդները համոզեցին , և Պօ-
 ղոսը քարկոծեցին , ու քաղաքէն դուրս քաշե-
 19 ցին՝ կարծելով թէ մեռած է : Բայց աշա-
 կերտները երբոր անոր բոլորտիքը պատեցին ,
 ելաւ քաղաքը մտաւ . ու հետևեալ օրը Բառ-

- 20 նարասին հետ մէկտեղ Դերբէ ելաւ : Եւ անոնք
ան քաղաքին մէջ աւետարանը քարոզելով , ու
շատերը աշակերտ ընելով՝ Լիւստրա ու Կոնիոն
- 21 և Լնտիոք դարձան , Եւ աշակերտներուն սիրտերը
հաստատելով , և յորդորելով որ հաստատ մնան
հաւատքի մէջ . և ի՞նչ , թէ շատ նեղութիւն-
ներով պէտք է մեզի Եստուծոյ թագաւորու-
- 22 թիւնը մտնել : Ու երբոր անոնց ամէն մէկ
եկեղեցիին երէցներ ձեռնադրեցին , ծովապա-
հուլթեամբ աղօթք ընելով՝ զանոնք յանձնեցին
- 23 Տէրօջը՝ որուն հաւատացեր էին : Եւ Պիսի-
դիայի մէջէն պտըտելով՝ եկան Պամփիլիա :
- 24 Պերգէի մէջ ալ Տէրօջ խօսքը խօսելէն ետև՝
- 25 Ետալիա իջան : Եւսկէ ալ նաւով Լնտիոք գա-
ցին , ուսկից որ Եստուծոյ շնորհքին յանձ-
նուած էին ան գործին համար՝ որ կատարեցին :
- 26 Ու երբոր եկան , եկեղեցին մէկտեղ ժողովելով՝
պատմեցին ինչ որ Եստուած ըրեր էր իրենց
հետ , և որ հեթանոսներուն հաւատքի դուռ
- 27 բացեր էր : Ու հոն շատ ժամանակ աշակերտ-
ներուն հետ կեցան :

ԳԼ . ԺԵ

1 Մեծ հակառակութիւն կը ծագի թլփատութեան զրոյով : 8 Ասոր համար առա-
քաւորները խորհուրդ կ'ընեն , 22 և նամակ գրելով եկեղեցիներուն , իրենց վճիռը կը
խրին անոնց : 38 Պօղոս և Բառնարաս կը խորհին որ մէկտեղ երթան եկեղեցիներուն
այցելութիւն ընելու , բայց մէջերին վէճ մը ծագելով՝ իրարէ կը զատուին :

- 1 Եւ մէկ քանիները շրէաստանէն իջած՝ եղ-
բայրներուն կը սորվեցընէին՝ որ Եթէ Մովսէ-
սին առանդա՞ծ սովորութեանը համեմատ չլծլփա-
- 2 տուիք , չէք կրնար փրկուիլ : Ուստի Պօղոս և
Բառնարաս անոնց դէմ շատ մը հակառակու-
թիւն ու վէճ ընելէն ետքը , վճռեցին որ Պօղոս
ու Բառնարաս և մէկ քանիներն ալ անոնցմէ՝
Երուսաղէմ ելլեն առաքեալներուն ու երէցնե-
- 3 րուն աս խնդրոյս համար : Եւնոնք ալ եկեղե-
ցիէն ճամբայ դրուած՝ Փիւնիկէէն ու Սամա-

- րիայէն անցնելով , հեթանոսաց դարձի գալը կը պատմէին , և մեծ ուրախութիւն կու տային
- 4 բոլոր եղբայրներուն : Ու երբոր Երուսաղէմ հասան , եկեղեցիէն ու առաքեալներէն և երէցներէն ընդունուեցան , և պատմեցին ինչ որ
- 5 Նստուած ըրեր էր իրենց հետ : Փարիսեցոց աղանդէն հաւատացեալներէն ոմանք ելան՝ ու կ'ըսէին թէ , Պէտք է թշխատել անոնք , ու պատուիրել որ Մովսէսի օրէնքը պահեն :
- 6 Եւ առաքեալները ու երէցները ժողովուեցան
- 7 աս բանիս վրայով խորհելու : Եւ շատ վիճաբանութիւն ըլլալէն ետև՝ Պետրոս ոտքի վրայ ելաւ , ու ըսաւ անոնց . Մարդիկ եղբայրներ՝ դուք գիտէք որ առջի օրերէն Նստուած լինարեց մեր մէջէն , որ իմ բերնովս հեթանոսները աւետարանի խօսքը լսեն՝ ու հաւատան :
- 8 Եւ սրտադէտ Նստուածք վկայեց անոնց , և ոգին Սուրբը տալով անոնց՝ ինչպէս որ
- 9 մեզի ալ : Եւ մէկ խտրութիւն մը չըրաւ մեր ու անոնց մէջը , հաւատքով անոնց սիրտերը
- 10 մաքրելով : Ուստի հիմա ինչո՞ւ Նստուած կը փորձէք , աշակերտներուն պարանոցին վրայ անանկ լուծ մը դնելով , որ անիկայ ո՛չ մեր հայրերը՝ ո՛չ ալ մենք կրցանք վերցընել :
- 11 Բայց կը հաւատանք որ Տէր Յիսուսի շնորհքով կը փրկուինք մենք , ինչպէս որ անոնք ալ :
- 12 Եւ բոլոր ժողովուրդը լուռ կեցաւ , ու մտիկ կ'ընէր Բառնաբասին ու Պողոսին , որոնք կը պատմէին թէ Նստուած որչափ նշաններ ու հրաշքներ ըրեր էր հեթանոսներուն մէջ իրենց
- 13 ձեռքովը : Եւ անոնք խօսքերնին կտրելէն ետև՝ Յակոբոս պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ .
- 14 Մարդիկ եղբայրներ՝ ինձի մտիկ ըրէք . Շմաւոն պատմեց , թէ Նստուած ինչպէս առաջ այցելութիւն ըրաւ , որ հեթանոսներէն ժողո-

- 15 վուրդ առնէ իր անուանը համար : Եւ աս բա-
նիս մարգարէից խօսքերն ալ կը միաբանին .
- 16 ինչպէս որ գրուած է . Եսկէ ետեւ պիտի դառ-
նամ , ու Դաւիթին ինկած խորանը նորէն պի-
տի շինեմ , և անոր կործանուած « եղբայր » նորէն
- 17 պիտի շինեմ , և կանգնեմ անիկայ . Ար մնացած
մարդիկը Տէրը փնտռեն , և բոլոր հեթանոսները՝
որոնց վրայ իմ անունս կոչուած է , կ'ըսէ Տէրը՝
- 18 որ աս ամէն բաները կ'ընէ : Յայտնի է Տէրոջը
իր բոլոր գործքերը աշխարհիս սկիզբէն հետէ :
- 19 Եսոր համար ես յարմար կը դատեմ նեղութիւն
չտալ անոնց՝ որ հեթանոսներէն Եստուծոյ կը
20 դառնան . Հապա թուզթ մը գրել անոնց՝ որ ետ
կենան կուոց պղծութիւններէն , և պոռնկութե-
21 նէ , ու խեղդուածէ , և արիւնէ : Ինչու որ
Մովսէս հին դարերէն ՚ի վեր ամէն քաղաքի
մէջ զինքը քարոզողներ ունի , և ժողովարան-
ներու մէջ ամէն շաբաթ օր կը կարդացուի :
- 22 Են ատենը առաքեալներուն ու երէցներուն՝
բոլոր եկեղեցիին հետ մէկտեղ աղէկ երևցաւ՝ որ
իրենցմէ մարդիկ ընտրելով Եստիոք խրկեն Պօ-
ղոսին ու Բառնաբասին հետ , Բարսաբա մա-
կանուանեալ Յուդան և Էիդան՝ « եղբայր » գլխաւոր
- 23 մարդիկ էին եղբայրներուն մէջ . Ու անոնց ձեռ-
քովը Եստիոք իր խրկեցին այսպէս գրուած :
- Եռաքեալներ ու երէցներ և եղբայրներ՝ Ես-
տիոքի ու Միւրիայի և Արիելիայի մէջ հեթա-
- 24 նոսներէն եղած եղբայրներուդ ողջոյն : Արով-
հետեւ լսեցինք՝ թէ ոմանք մեր մէջէն ելելով՝
ձեզ խօսքերով խռովեցուցեր են՝ և ձեր անձերը
խախտեր են , ըսելով թէ « եղբայր » է թլփատուիլ ու
օրէնքը պահել , որ անոնց մէնք « եղբայր » չպատուի-
- 25 րեցինք . Մեզի՞ միաբանութեամբ ժողովուածնե-
րուս աղէկ երևցաւ , որ մարդիկ ընտրելով ձեզի
խրկենք մեր սիրելիներուն Բառնաբասին ու Պօ-

- 26 զոսին հետ , Որոնք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անուանը համար անձերնին մատնած մարդիկ
- 27 են : Ուստի խրկեցինք Յուդան և Է իզան , որ
- 28 իրենք ալ բերնով նոյն բաները յեջ զըուցեն : Ինչու որ աղէկ երեցաւ Սուրբ Հոգին ու մեզի ալ՝ ձեր վրայ աւելի բեռ չդնել , աս հարկաւոր բանե-
- 29 ըէս ՚ի զատ , Ար ետ կենաք կուսքերու զոհուածէ , և արիւնէ , ու խեղդուածէ , և պոռնկութենէ . որ աս բաներէն ինքզինքնիդ պահելով՝ աղէկ պիտի ընէք : Ո՞ղջ եղիք :
- 30 Ընտնք ալ ճամբայ դրուելով՝ Ընտիրք գացին , և ժողովուրդը մէկտեղ ժողվելով՝ թուղթը
- 31 տուին : Ու երբոր կարդացին , ուրախացան ան
- 32 միսթարութեանը վրայ : Իսկ Յուդա ու Է իզա՝ որ իրենք ալ մարգարէ էին , շատ խօսքերով միսթարեցին եղբայրները՝ ու հաստատեցին :
- 33 Եւ ատեն մը հոն կենայէն ետև՝ եղբայրներէն խաղաղութեամբ ճամբայ դրուեցան առաքեալ-
- 34 ներուն Գառնալու : Բայց Է իզային աղէկ երեցաւ
- 35 հոն մնալ : Պօղոս ու Բառնարաս ալ Ընտիրքի մէջ կը կենային , և ուրիշ շատերու հետ Տէրօջը խօսքը կը սորվեցընէին ու կը քարոզէին :
- 36 Եւ քանի մը օրերէ ետև Պօղոս ըսաւ Բառնարասին . Բառնանք ու այցելութիւն ընենք եղբայրներուն՝ ամէն մէկ քաղաքները , ուր որ Տէրօջը խօսքը քարոզեցինք , և Գառնալու թէ ինչ-
- 37 պէս են : Իսկ Բառնարաս կ'ուզէր որ Յովհան-
- 38 նէսն ալ առնեն , որ Մարկոս կ'ըսուէր . Բայց Պօղոս արժան չսեպեց որ Պամփիլիայի մէջ իրենցմէ զատուողը՝ ու իրենց հետը գործի չեկողը
- 39 հետերնին առնեն : Եւ յսպէս Գառնալու անմիաբանութիւն մը եղաւ , մինչև որ իրարմէ զատուեցան . և Բառնարաս առաւ Մարկոսը՝ ու նաով
- 40 Ախարոս դնաց : Պօղոսն ալ Է իզան ընտրեց՝ ու ելաւ , եղբայրներէն Ըստուծոյ շնորհացը յանձ-

41 նուեցով . Եւ Սիւրբիայի ու Ափրիկիայի մէջ կը պտըտէր , ու եկեղեցիները կը հաստատէր :

ԳԼ . Ժ.Օ

1 Պօղոս կը թշնամէ Յիմնթէոսը . 7 Սուրբ Հոգիին հրամանովը քաղաքները կը դառնի . 14 Ափրիան հաւատքի կը բերէ , 16 և հարցուկ օգի ունեցող ազախին մը կը բժշկէ : 19 Աս դասնաստով Պօղոսը ու Շիլան կը ծեծուին , և բանտը կը գրուին : 26 Բանտին դռները հրաշքով կը բացուին : 31 Բանաստեղծը գարնի կու գայ . 37 և անոնք կ'ազատուին :

1 Եւ հասաւ Գերբէ ու Լիւատրա . և ահա հոն աշակերտ մը կար Տիմոթէոս անունով , որ հաւատացեալ շրէայ կնկան մը զաւակ էր , և հայ-

2 ըր Յոյն էր . Ար Լիւատրացի ու Իկոնացի եղ-
3 բայրներէն ալ բարձր վկայուած էր : Պօղոս ուզեց որ ասիկայ իր հետը ելլէ , և առաւ թլփատեց զանիկայ՝ ան տեղուանքը եղած շրէաներուն համար . ինչու որ ամէնն ալ գիտէին թէ անոր

4 հայրը Յոյն էր : Աւ քաղաքներէն անցնելով , Երուսաղէմ եղած առաքեալներէն ու երէցներէն ապսպրուած հրամանները կ'աւանդէին անոնց՝

5 որ պահէն : Եկեղեցիներն ալ հաւատքի մէջ կը հաստատուէին , և օրէ օր անոնց թիւը կ'աւելնար :

6 Եւ Փոփոզիա ու Գաղատացւոց կողմերը պտըտեցան . և Սուրբ Հոգիէն արգելուելով որ Ե-

7 րուսաղէմ խօսքը Եսիայի մէջ չխօսին , Միւսիայի կողմերը որ եկան , կը ջանային դէպ 'ի Իիւթանիա երթալ . և Յիսուսի Հոգին թող չտուաւ

8 անոնց : Եւ Միւսիայի քովէն անցնելով՝ Տրո-

9 վադա իջան : Եւ հոն գիշերը Պօղոսին տեսիլք մը երևցաւ . Մակեդոնացի մարդ մը կայներ կ'աղաչէր անոր՝ ու կ'ըսէր . Մակեդոնիա ան-

10 ցիր , և օգնէ մեզի : Աւ երբոր ան տեսիլքը տեսաւ , շուտ մը ուզեցինք Մակեդոնիա ելլել , հասկընալով որ Տէրը մեզ կը հրաւիրէ անոնց աւետարան քարոզելու :

11 Ուստի շատով Տրովադայէն ելանք՝ ու շիտակ

- Սամօթրակէ գացինք , ու հետեւեալ օրը Նէա-
- 12 պօրիս . Եւ անկէ ալ Փիլիպպէ , որ է Սակեղո-
նիայի հէ մասին գլխաւոր քաղաքը՝ Աողոմնիա .
- 13 և ան քաղաքին մէջ քանի մը օր կեցանք . Ու
շաբաթ օրը քաղաքէն դուրս ելանք գետեզեր-
քին քովը՝ ուր որ սովորութիւն ունէին աղօթք
ընելու , ու նստելով՝ ժողովուած կնիկներուն կը
- 14 խօսէինք : Եւ Թիւատիր քաղաքէն ծիրանա-
վաճառ կին մը՝ Լիդիա անուն , որ աստուածա-
վախ մէկ մըն էր , մտիկ կ'ընէր . որուն սիրտը
Տէրը բացաւ Պօղոսին ըսածներուն ուշադրու-
- 15 թիւն ընելու : Ու երբոր մկրտուեցաւ ինքը և
իր տունը , աղաչեց ու ըսաւ . Թէ որ զիս Տէրո-
ջը հաւատացեալը կը սեպէք , իմ տունս մտէք
ընակեցէք . և ստիպելով տարաւ մեզ :
- 16 Ու եղաւ որ երբ մենք աղօթքի կ'երթայինք ,
աղախին մը պատահեցաւ մեզի , որ հարցուկ
ոգի ունէր , որ գուշակութիւն ընելով՝ իր տէրե-
- 17 րուն շատ վաստակ կը բերէր : Եսիկայ Պօղոսին
և մեր ետեւէն իյնալով կը պոռար՝ ու կ'ըսէր . Ես
մարդիկը Բարձրեալ Եստուծոյ ծառաներն են ,
- 18 որ մեզի փրկութեան ճամբան կը քարոզեն : Եւ
աս բանը շատ օրեր կ'ընէր . իսկ Պօղոս վշտա-
նալով՝ դարձաւ ու ըսաւ ան ոգիին . Յիսուս
Բրիստոսի անունովը հրաման կ'ընեմ քեզի , ելի՛ր
- 19 ատկէ . և նոյն ժամուն ելաւ : Երբոր տեսան անոր
տէրերը՝ որ իրենց վաստակին յոյսը կտրեցաւ ,
Պօղոսը ու Էիդան բռնեցին՝ ու հրապարակը
- 20 քաշեցին իշխաններուն առջին : Եւ տարին զա-
նոնք զօրագլուխներուն քովը՝ ու ըսին . Ես մար-
դիկները մեր քաղաքը իրար կ'անցընեն . իրենք
- 21 չրէայ են , Եւ անանկ սովորութիւններ կը քա-
րոզեն , որ արժան չէ մեզի ընդունիլ , ո՛չ ալ
- 22 ընել , ինչու որ չուովմայեցի ենք : Եւ բազմու-
թիւնը անոնց վրայ դիզուեցաւ . զօրագլուխներն

- ալ բռնութեամբ անոնց հանդերձները հանե-
 23 ցին , և հրաման ըրին որ շահի ծեծեն . Եւ անոնց շատ վերքեր տալէն ետև՝ բանտը դրին , պատուիրելով բանտապետին որ զգուշութեամբ
 24 պահէ զանոնք : Են ալ ասանկ հրաման առնելով՝ զանոնք ներսի բանտը դրաւ , ու ոտքերնին կոճղի մէջ ամուրցուց :
 25 Եւ կէս գիշերին Պօղոս ու Շիղա աղօթք կ'ընէին՝ և զԵստուած կ'օրհնէին , ու բանտար-
 26 կեալներն ալ անոնց մտիկ կ'ընէին : Եւ յանկարծակի մեծ շարժ մը եղաւ , անանկ որ բանտին հիմերը սասանեցան , և անմիջապէս բոլոր դռները բացուեցան , և ամենուն կապերը ար-
 27 ձրկուեցան : Եւ բանտապետը երբոր արթնացաւ՝ ու բանտին դռները բացուած տեսաւ , թուրը քաշեց՝ և ինքզինքը պիտի սպաննէր , կար-
 28 ծելով թէ կապուածները փախեր են : Բայց Պօղոս բարձր ձայնով կանչեց ու ըսաւ . Դունքու անձիդ վնաս մը մի՛ ըներ , ինչու որ ամէնքս
 29 ալ հոս ենք : Եւ անիկայ ճրագ մը ուզեց ու ներս վազեց , և դողալով՝ Պօղոսին ու Շիղային առ-
 30 ջկը ինկաւ . Եւ անոնք դուրս բերելով՝ ըսաւ . Տէրեր՝ ինձի ի՞նչ պէտք է ընել , որ փրկուիմ :
 31 Ենոնք ալ ըսին . Հաւատա՛ Տէր Յիսուս Բրիստոսին , ու պիտի փրկուիս դուն՝ և քու տունդ :
 32 Եւ Տէրոջը խօսքը խօսեցան անոր , ու ան ամե-
 33 նուն՝ որ իր տանը մէջն էին : Եւ առաւ զանոնք գիշերուան նոյն ժամուն՝ ու անոնց վերքերը լուաց , և շուտ մը մկրտուեցաւ ինքը ու բոլոր
 34 իրենները : Եւ զանոնք իր տունը տանելով , առաջ առ ջկը սեղան դրաւ , և բոլոր տունովը ու-
 35 բախ եղաւ՝ Եստուծոյ հաւատալով : Ու երբոր առտու եղաւ , զօրագլուխները խրկեցին սպասաւորները ու ըսին . Երձակէ՛ ատ մարդիկը :
 36 Բանտապետն ալ ան խօսքերը Պօղոսին պատ-

- մեց թէ , Չօրագլուխները խրկեցին որ արձա-
կուիք . ուստի հիմա ելէք՝ և խաղաղութեամբ
37 գացէք : Բայց Պօղոս ըսաւ անոնց . Մեզ
յայտնապէս ծեծելով՝ որ չդատապարտուած
չուովմայեցի մարդիկ ենք , բանտը դրին , ու
հիմա գաղտնիկ կը հանեն մեզ . ատանկ չէ ,
38 հապա թող իրենք գան ու մեզ հանեն : Եւ ըս-
պասաւորները զօրագլուխներուն պատմեցին ան
խօսքերը . անոնք ալ երբոր լսեցին թէ չուով-
մայեցի են , վախցան , ու եկան քաղցրութեամբ
39 խօսեցան անոնց հետ . Եւ դուրս հանելով՝ կ'ա-
40 ղաչէին որ ան քաղաքէն երթան : Ընոնք ալ
բանտէն ելելով՝ Նիդիային քաղաք մտան , ու եղ-
բայրները տեսան՝ ու մխիթարեցին զանոնք , և
գացին :

ԳԼ . ԺԷ

1 Պօղոս կը քարոզէ Թեսալոնիկէի մէջ , 4 ուր սմանք կը հաւատան , և սմանք կը հաւա-
ծին զանիկայ : 10 Պօղոս Բերիա կը խրկուի , ու հն ալ կը քարոզէ . 13 Թեսալո-
նիկեցիներէն հալածուած՝ 15 Աթէնք կ'երթայ , ուր տեղ կը քարոզէ անոնց չմանչցած
կենդանի Աստուածը : 84 Շատ մարդիկ գրիստոսի կը հաւատան :

- 1 Եւ Ամփիպոլիսէն ու Ապոլոնիայէն պտըտելով՝
Թեսաղոնիկէ եկան , ուր որ շրէանները ժողովա-
2 րան մը ունէին : Պօղոս ալ իր սովորութեանը
պէս անոնց մէջը մտաւ , և իրեք շաբաթ օր խօ-
3 սեցաւ անոնց հետ գիրքերէն , Մեկնելով և առ-
ջնին դնելով , թէ պէտք էր Բրիստոսի չար-
չարուիլ , ու մեռելներէն յարութիւն առնել , և
թէ՛ Ըն Յիսուսը որ ես ձեզի կը քարոզեմ , ըստ ,
4 Բրիստոսն է : Եւ անոնցմէ ոմանք հաւատա-
ցին , ու Պօղոսին և Եղիային հետ միացան ,
աստուածավախ Յոյներէն ալ մեծ բազմութիւն ,
ու երևելի կնիկներէն ալ հասարայողները քիչոր
5 չէին : Բայց չհաւատացող շրէանները նախան-
ձեցան , և քանի մը դատարկապորտ անօրէն
մարդիկ առնելով՝ աղմուկ հանեցին , ու քաղա-
քը տակնուվրայ ըրին . և Յասոնին տանը վրայ

- 6 յարձակելով՝ կ'ուղէին զանոնք ժողովքին առջև
 7 հասեր են . որոնք Յասոնը ընդուններ է . և ա-
 8 սոնք ամէնը կայսրին հրամանացը դէմ կը գոր-
 9 ծեն , ըսելով թէ՛ ուրիշ թագաւոր մը կայ Յի-
 10 թիւն առին , արձակեցին զանոնք : Իսկ եղ-
 11 ժողովարանը գացին : Ասոնք Թեսաղոնիկէի
 12 մէջ եղողներէն աւելի ազնիւ մարդիկ էին , որ
 13 Եւստի անոնցմէ շատերը հաւատացին . և պատուաւոր Յոյն կնիկներէն՝
 14 ու մարդիկներէն հարաւորապէս ալ քիչոր չէին :
 15 Բայց երբոր իմացան Թեսաղոնիկեցի շրջանները
 16 թէ Բերիայի մէջ ալ Աստուծոյ խօսքը քարո-
 17 զուեցաւ Պօղոսէն , հոն ալ եկան՝ ու ժողովուրդը
 18 գրգռեցին : Ան ատենը եղբայրները շուտ մը
 19 Պօղոսը խրկեցին՝ որ մինչև ծովեզերքը երթայ .
 20 բայց Շիղա ու Տիմոթէոս հոն մնացին : Աւ ա-
 21 նոնք որ Պօղոսը կը տանէին , մինչև Աթէնք բե-
 22 ռին անիկայ . և երբ հրաման առնելով Շիղային
 23 ու Տիմոթէոսին համար՝ որ շուտով իրեն գան ,
 24 գացին :
 25 Աւ Պօղոս Աթէնքի մէջ անոնց սպասելով՝ իր
 26 հոգին անհանգիստ էր ներսի դին , վասն զի
 27 քաղաքը բոլորովին կուսակաշտութեան մէջ ըն-
 28 կրղմած կը տեսնէր : Աւստի ժողովարանին

- մէջ կը խօսէր Հրէաներուն ու բարեպաշտ մարդոց , և ամէն օր հրապարակներուն մէջ որոնց
- 18 որ պատահէր : Ու Եպիկուրեան և Ստոյիկեան փիլիսոփաներէն մէկ քանիները իրեն հետ հակաճառութիւն կ'ընէին . և ոմանք կ'ըսէին . Ըստերմանաբազը ի՞նչ ըսել կ'ուզէ . ուրիշներն ալ է՞նչ . Կ'երևի թէ ասոնք օտար աստուածներու քարոզիչ է . ինչու որ Յիսուսը ու յարութիւնը
- 19 կ'աւետարանէր անոնց : Եւ առին անիկայ Երիսպագոսը տարին , ու կ'ըսէին . Կրնանք իմանալ թէ ի՞նչ է ատ նոր վարդապետութիւնը՝ որ
- 20 դուն կը զրուցես . Քանզի մեր ականջներուն օտար բաներ կը բերես . ուրեմն կ'ուզենք իմանալ
- 21 թէ ի՞նչ պիտի ըլլան անոնք . (Ինչու որ Աթենացիները ամէնն ալ , ու հոն կեցող օտարականները ուրիշ բանի չէին պարապեր , բայց միայն նոր բան զրուցելու կամ լսելու :)
- 22 Ըն ատենը Պօղոս Երիսպագոսին մէջը կայնեցաւ՝ ու ըսաւ . Ո՛վ Աթենացի մարդիկ՝ ամէն կողմանէ խիստ կրօնասէր կը տեսնեմ ձեզ : Քանզի ես պտըտելով ու ձեր պաշտամունքը զննելով՝ մէկ սեղան մը գտայ , որուն վրայ գրուած էր՝ ԵՆԾԵՆՕԹ ԵՍՏՈՒԾՈՅՆ . ուստի անիկայ որ դուք չճանչնալով կը պաշտէք , ես նոյնը ձեզի
- 24 կը քարոզեմ : Եստուած որ աշխարհը ստեղծեց , և անոր մէջի բոլոր բաները , անիկայ երկնից ու երկրի Տէրը ըլլալով , ո՛չ ձեռագործ տաճարներու մէջ կը բնակի , Ո՛չ ալ մարդոց ձեռքովը կը պաշտուի՝ բանի մը կարօտի պէս . քանզի ինքը կու տայ ամենուն կեանք ու շունչ՝ և ամէն բան .
- 26 Ու բոլոր մարդոց ազգերը մէկ արիւնէ մը ըրաւ՝ որ բոլոր երկրի երեսին վրայ բնակին . և որոշուած ժամանակներ հաստատեց , ու անոնց բնակութեան սահմանները , զԵստուած փրնտ-
- 27 ուելու , Որ ըլլայ թէ խարխափելով զինքը գրա-

- նեն . թէպէտև մեր ամէն մէկէն ալ հեռու չէ .
- 28 Ինչու որ անով կ'ապրինք և կը շարժինք ու կանք , ինչպէս որ ձեր բանաստեղծներէն մէկ քանիններն ալ ըսին , Բանգի մենք անոր ցեղէն
- 29 ալ ենք : Ուստի՝ որովհետև Մատուծոյ ցեղէն ենք . պէտք չէ որ անանկ սեպենք թէ Մատուծու թիւնը նման ըլլայ ոսկիի կամ արծաթի կամ քարի , որ մարդու վարպետութիւնովը
- 30 ու խելքովը քանդակուած է : Երդ՝ Մատուած տգիտութեան ատենները անտես ընելով , հիմա ամէն տեղ կը պատուիրէ բոլոր մարդոց՝ որ ա-
- 31 պաշխարեն : Ինչու որ ինքը մէկ օր մը սահմանեց , որուն մէջ աշխարհս արդարութեամբ պիտի դատէ ան մարդուն ձեռքովը , որն որ որոշեց , ու ամենուն հաւատացուց՝ զանիկայ մեռելներէն յարուցանելով :
- 32 Երբոր մեռելներէն յարութիւնը լսեցին , ոմանք ծաղր կ'ընէին . ոմանք ալ կ'ըսէին . Ըտ բանիդ համար ուրիշ անգամ մտիկ պիտի ընենք
- 33 քեզի : Եւ այսպէս Պօղոս անոնց մէջէն ելաւ :
- 34 Սակայն քանի մը մարդիկ իրեն յարելով հաւատացին , որոնց մէջն էր Գիոնեսիոս Երիսպագացին , և Գամարիս անունով կնիկ մը , ու անոնց հետ ուրիշներ ալ :

ԳԼ . ԺԸ

1 Պօղոս իր արհեստը կը բանի , և կործանի մէջ հեթանոսներու կը քարոզէ : 9 Ցէրը տեսիլի մէջ կը քաջալերէ Պօղոսը . 12 որ կ'ամբաստանուի փոխանորդ բռնիկին՝ Գազոնին առջեւ , բայց կ'ազատի . 18 ետքը քաղաքէ քաղաք դառնելով՝ տափերաները կը հաստատէ : 24 Արցղոս՝ աւելի ճշիւ սորվելով ճշմարտութիւնը Ակիւլաան ու Պրիսկիլայէն՝ 28 դճբխտուս կը քարոզէ մեծ ազդեցութեամբ :

- 1 Եսկէ ետև Պօղոս Աթենքէն զատուելով՝ Աո-
- 2 ըրնթոս եկաւ , Եւ մէկ շրէայ մը գտաւ Եկիւղաս անունով ծննդեամբ Պոնտացի , որ իր Պըրիսկիղա կնկանը հետ նոր եկեր էր Իտալիայէն , (Աղօղիոսին հանած հրամանին համար որ բոլոր շրէաները Հռովմէն հեռանան .) ու անոնց քո-

- 3 վը գնաց : Եւ որովհետև ինքը արհեստակից էր՝ անոնց քովը կեցաւ , և կը բանէր . ինչու որ
- 4 արհեստով վրանագործ էին : Ու ամէն շաբաթ օրերը ժողովարանին մէջ կը խօսէր , և շրէանե-
- 5 թը ու Յոյները կը համոզէր : Ու երբոր Շիղա և Տիմոթէոս Մակեդոնիայէն իջան , Պօղոսին հոգին եռանդով վառուած ըլլալով , շրէանե-
- 6 րուն վկայութիւնով կը հաստատէր՝ թէ Յիսուսը Վրիստոսն է : Ընդէս ալ երբոր դէմ կեցան ու կը հայհոյէին , ինքը հանդերձները թօթ-
- 7 վելով՝ ըսաւ անոնց . Ձեր արիւնը ձեր գլուխը , ես անպարտ եմ , ասկէ ետև հեթանոսներուն
- 8 պիտի երթամ : Եւ անկէ երթալով՝ մտաւ մէկու մը տուն , որուն անունը Յուստոս էր՝ աստուածավախ ^{Կար} էր , որուն տունը ժողովարա-
- 9 նին կից էր : Եւ ժողովողապետը Արիսպոս իր բոլոր տունովը հաւատաց Տէրօջը . և Աորնթացիներէն շատերը լսելով՝ հաւատացին ու մկրտ-
- 10 տուեցան : Եւ գիշերը տեսիլքի մէջ Տէրը ըսաւ Պօղոսին . Մի վախնար՝ հապա խօսէ , և լուռ
- 11 մի՛ կենար , Ինչու որ ես քեզի հետ եմ , և մէկը քեզի դէմ պիտի չելլէ՝ քեզի վնաս մը հասցընելու . քանզի աս քաղաքիս մէջ ես շատ ժողո-
- 12 վուրդ ունիմ : Եւ հո՛ւ տարի մը ու վեց ամիս կեցաւ , ու Եստուծոյ խօսքը անոնց մէջ կը սոր-
- 13 վեցընէր :
- 14 Եւ Եփայիայի փոխանորդ բղեշխին Գաղիոնին օրերը շրէայք միաբանելով՝ Պօղոսին դէմ
- 15 ելան , և զանիկայ ատենը տարին , Ըսելով թէ , Եսիկայ կը հրապուրէ մարդիկը օրէնքէն դուրս
- 16 Եստուած պաշտելու : Ու երբոր Պօղոս իր բերանը բանալու պատրաստ էր , Գաղիոն ըսաւ շրէաներուն . Թէ որ անիրաւութեան մը կամ չար գործքի մը համար ըլլար՝ ո՛վ շրէաներ ,
- 17 արժան էր ինձի՛ որ ձեզի մտիկ ընէի : Բայց

- թէ որ վէճը խօսքի՝ ու անուններու՝ և ձեր օրէնքին վրայով է, դուք ձեզմէն տեսէք. ինչու որ ես
 16 ատանկ բաներու դատաւոր ըլլալ չեմ ուզեր : Եւ
 17 զանոնք ատեանէն վաճառեց : Եւ ատենը բոլոր Յոյները Սոսթենէս ժողովրդապետը բռնեցին՝ ու ատեանին առջևը կը ծեծէին . և աս բաներու վրայով Գաղիոն բնաւ հոգ չէր ըներ :
 18 Պօղոս ալ տակաւին խել մը օրեր հոն մնալէն ետքը՝ եղբայրներէն հրաժարելով, նաւով դէպ ՚ի Սիւրիա գնաց . ու իր հետն ալ Պրիսկիղան և Եկիւղասը, որքան Վենքրայի մէջ եւ գլուխը փոքրած,
 19 ինչու որ ուխտաւոր էր : Ու Եփեսոս որ հասաւ, անոնք հոն ձգեց, և ինքը ժողովարանը մտնելով՝ շրէաներուն հետ կը խօսէր : Եւ իրեն կ'աղաչէին՝ որ ալ աւելի ժամանակ իրենց
 20 քովը մնայ . բայց յանձնառու չեղաւ . Հապա հրաժարեցաւ անոնցմէ ըսելով . Պէտք է որ անպատճառ աս առաջիկայ տօնը Երուսաղեմի մէջ
 21 ընեմ . բայց Եստուծոյ կամքովը նորէն ձեզի կը դառնամ . ու Եփեսոսէն նաւով ճամբայ ելաւ . Եւ Եսարիա հասնելով՝ Երուսաղեմ ելաւ, ու եկեղեցիին բարև տուաւ, ու ետէ իջաւ Եւստիոք .
 22 Եւ ատեն մը հոն կենայէն ետև՝ ելաւ, ու կարգով Գաղատացոց երկիրը և Փաիւզիա կը պտըտէր, ու բոլոր աշակերտները կը հաստատէր :
 23 Եւ Եպոզոս անունով շրէայ մը, ծննդեամբ Եղեքսանդրացի՝ ճարտասան մարդ մը՝ եկաւ հասաւ Եփեսոս . որ ինքը զօրաւոր էր որքան գիրքերով : Եսիկայ Տէրոջը ճամբուն մէջ վարժուած էր, և ջերմեռանդ հոգի ունենալով, կը խօսէր ու կը սորվեցընէր ճշդութեամբ Տէրոջը վրայով . բայց ետէ միայն Յովհաննեսին մկրտութիւնը գիտէր :
 24 Եսիկայ սկսաւ ժողովարանին մէջ համարձակ խօսիլ . ու երբոր Եկիւղաս ու Պրիսկիղա լսեցին անկէ, ալ զանիկայ իրենց քովը ա-

ոին , և աւելի ճշդիւ Եստուծոյ ճամբան անոր
 27 հասկըցուցին : Ու երբոր անիկայ ուզեց Լքա-
 յիա երթալ , եղբայրները քաջալերեցին շահից ,
 ու քիչ գրեցին « Ի՞նչ աշակերտներուն՝ որ զանի-
 կայ ընդունին . որ հոն հասնելով՝ շատ օգտակար
 28 եղաւ շնորհքով հաւատացեալներուն . Բանզի
 հրապարակաւ սաստիկ կը յանգիմանէր Հրէա-
 ները , « Ի՞նչ գիրքերէն ցուցընելով թէ Յիսուսը
 Բրիստոսն է :

ԳՂ . ԺԹ

1 Սուրբ Հոգին կը արուի հաւատացեալներուն՝ Պօղոսին ձեռքը : 9 Հրէայք կը հայհո-
 յին Պօղոսի վարդապետութիւնը՝ որ հրաշքներով կը հաստատուի : 18 Երգեցուցիչ
 Հրէայք 16 ծեծ կ'ուսեն գիւահարէն : 19 Կախարդական գրքերը կ'այրուին : 24 Դժ-
 մտորիտ իր արծաթորուծեամբը մեծ ազմուկ կը հանէ Պօղոսին գէմ՝ 35 սրտ որ ս-
 աննագործը կը հանգարտեցընէ :

1 Եւ քանի որ Եպոզոս կտրնթոսի մէջ էր , Պօղոս
 վերի կողմերը պտըտելով՝ Եփեսոս եկաւ . և քա-
 2 նի մը աշակերտներ գտնելով , Բսաւ անոնց .
 Երբոր հաւատացիք՝ Սուրբ Հոգին առիք ար-
 դեօք . անոնք ալ ըսին իրեն . Բայց մենք լսած
 3 ալ չենք թէ Սուրբ Հոգի կայ : Եւ ըսաւ անոնց .
 Հապա ինչով մկրտուեցաք . անոնք ալ ըսին .
 4 Յովհաննեսին մկրտութիւնովը : Պօղոս ալ ը-
 սաւ . Յովհաննէս ապաշխարութեան մկրտու-
 թիւնով մկրտեց , ժողովուրդին ըսելով , թէ ան
 որ իրմէ ետքը պիտի գայ՝ անոր հաւատան , այս-
 5 ինքն՝ Բրիստոս Յիսուսին : Ու երբոր « լսե-
 6 ցին , Տէր Յիսուսի անունովը մկրտուեցան : Եւ
 Պօղոս երբոր անոնց վրայ ձեռք դրաւ , Սուրբ
 Հոգին անոնց վրայ եկաւ , և լեզուներ կը խօսէին
 7 ու կը մարգարէանային : Եւ ան բոլոր մարդիկը
 8 տասուերկուքի չափ էին : Ու ժողովարանը մըտ-
 նելով՝ իրեք ամիս համարձակութեամբ Եստու-
 ծոյ թագաւորութեանը վրայով կը խօսէր , ու կը
 9 համոզէր : Իսկ երբոր մէկ քանիները կը յա-
 մառէին՝ ու դէմ կը դնէին բազմութեան առջևը

- ան ճամբան բամբասելով , ինքը անոնցմէ հեռացաւ , և աշակերտները զատեց , ու ամէն օր Տիւրան անմէկու մը դպրատանը մէջ կը խօսէր :
- 10 Եւ աս երկու տարի քշեց՝ մինչև որ բոլոր Լսիայի մէջ բնակող Հրէաները ու Յոյները Տէրոջը
- 11 խօսքը լսեցին : Եւ Լստուած նշանաւոր հրաշք-
- 12 ներ կ'ընէր Պօղոսին ձեռքովը . Լսանկ որ անոր մարմինէն թաշկինակներ ու գոգնոցներ կը տանէին հիւանդներուն , և իրենց ցաւերէն կը բժըր-
- 13 կուէին , ու չար ոգիները կ'ելլէին : Բայց աստանդական Հրէաներէն մէկ քանիները՝ որ երդմնեցուցիչ էին , յանդգնեցան Տէր Յիսուսի անունը կանչել անոնց վրայ՝ որոնք չար ոգիներ ունէին , և կ'ըսէին , Ձեզ կ'երդմնցընենք Յի-
- 14 սուսով , որն որ Պօղոս կը քարոզէ : Եւ աս բանը ընողները Սկևա ըստ Հրէայ քահանայա-
- 15 պետի մը եօթը որդիքն էին : Իսկ չար ոգին պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Յիսուսը կը ճանչնամ՝ ու Պօղոսը գիտեմ , բայց դուք ո՞վ եք :
- 16 Եւ ան մարդը որուն ներսի դին էր չար ոգին , անոնց վրայ ցաթկելով՝ բռնեց զանոնք ու յաղթեց , մինչև որ ան տունէն մերկ ու վիրաւորուած դուրս փախան : Եւ քանի Նփեսոսի մէջ բնակող բոլոր Հրէաներուն ու Յոյներուն յայտնի եղաւ . և անոնց ամենուն վրայ վախ մը ինկաւ ,
- 18 ու Տէր Յիսուսի անունը կը մեծարուէր : Եւ հաւատացեալներէն շատերը կու դային , ու կը խոստովանէին ու կը պատմէին իրենց ըրածները :
- 19 Եւ կախարդութեան հետևողներուն շատերը գիրքերնին մէկտեղ բերելով՝ ամենուն առջև կ'այրէին . և անոնց գինը հաշուեցին , ու
- 20 յիսուն հազար արծաթ դրամներ գտան : Այսպէս Տէրոջը խօսքը մեծապէս կ'աճէր և կը զօրանար :
- 21 Ու երբոր աս բաները լմնցաւ , Պօղոս միտքը

- դրաւ որ Մակեդոնիայէն ու Եքայիայէն պտրտելով՝ Երուսազէմ երթայ . ու կ'ըսէր թէ , շն երթալէս ետքը պէտք է ինձի որ շուովմ ալ
- 22 տեսնեմ : Եւ իրեն սպասաւորութիւն ընողներէն երկուքը՝ Տիմոթէոսը ու Երաստոսը խրկեց Մակեդոնիա , ու ինքը ատեն մըն ալ Եսիայի մէջ կեցաւ :
- 23 Եւ ան ատենները շատ խռովութիւն եղաւ Տե-
- 24 րուէ Ճամբուն համար : Բանզի Գեմետրիոս անունով արծաթագործ մը՝ Երտեմիսին քրոջ տաճարներ կը շինէր արծաթէ , ու քիչ շահ չէր
- 25 բերեր վարպետներուն . Արոնք ասիկայ մէկտեղ ժողովեց նոյն արհեստին բանւորներուն հետ , ու ըսաւ . Մարդիկ՝ դուք գիտէք որ աս
- 26 գործէս է մեր շահը . Եւ կը տեսնէք ու կը լսէք որ աս Պօղոսը չէ թէ միայն Եփեսացւոց , հապա գրեթէ բոլոր Եսիացւոց շատ ժողովուրդները համոզելով՝ մտքերնին դարձուց , ըսելով թէ՛
- 27 Ձեռքով շինուածները աստուածներ չեն : Աւստի վտանգ կայ որ չէ թէ միայն աս մեր կողմը պիտի նախատուի , հապա մեծ աստուածուհոյն Երտեմիսին տաճարն ալ ոչինչ պիտի սեպուի , և անոր մեծափառութիւնը պիտի խափանուի , որն
- 28 որ բոլոր Եսիա ու աշխարհք կը պաշտեն : Աւերբոր « լսեցին , բարկութեամբ լեցուած կը կանչուըռտէին ու կ'ըսէին . Մեծ է Եփեսացւոց
- 29 Երտեմիսը : Եւ բոլոր քաղաքը խռովութեամբ լեցուեցաւ . և յափշտակելով Գայիոս ու Երիստարքոս Մակեդոնացիները՝ Պօղոսին ճանապարհորդակիցները , ամէնը մէկէն թէատրոնը
- 30 վազեցին : Իսկ Պօղոս երբոր ուզեց ժողովուրդին մէջը մտնել , աշակերտները թող չտուին
- 31 զինքը : Եսիապետներէն ալ ոմանք՝ որ իր բարեկամներն էին , սորտ խրկելով իրեն կ'աղաչէին՝
- 32 որ չհամարձակի թէատրոնը երթալու : Աւստի

մէկը մէկ կերպ՝ ու մէկալը ուրիշ կերպ բան կը
 կանչուըռտէին . ինչու որ ժողովքը շփոթու-
 թեան մէջ էր , և շատերը չէին գիտեր թէ ինչ
 33 բանի համար ժողովուած են : Աւ բազմութեանը
 մէջէն առաջ բերին Աղեքսանդրոսը , որն որ չը-
 րէայք առաջ քշեցին . Աղեքսանդրոս ալ ձեռքը
 շարժելով՝ կ'ուզէր որ ժողովուրդին պատասխան
 34 տայ : Իսկ երբոր գիտցան թէ անիկայ չըէայ
 է , ամէնքը մէկ բերան եղած՝ երկու ժամու չափ
 կը կանչուըռտէին թէ , Սեծ է Եփեսացոց Ար-
 35 տեմիսը : Սակայն ատենադպիրը բազմութիւնը
 հանդարտեցընելով՝ ըսաւ . Ո՛վ Եփեսացի մար-
 դիկ՝ ո՞ր մարդն է որ չգիտնայ թէ Եփեսացոց
 քաղաքը՝ մեծ Արտեմիսին և Դիոսէն ինկած
 36 կուռքին տաճարին պաշտօնեան է : Ուրեմն աս
 որ անվիճելի բան մըն է , պէտք է ձեզի հան-
 դարտ կենալ , և յանդգնութեամբ բան մը չընել :
 37 Քանզի դուք ատ մարդիկը հո՞ր բերիք , որոնք ո՛չ
 տաճար կողոպտողներ են , ո՛չ ալ ձեր աստուա-
 38 ծուհւոյն հայհոյանք ըրեր են : Ուստի թէ որ
 Դեմետրիոս և իր հետը եղած վարպետները մէ-
 կու մը հետ բան մը ունին , ատեանը բաց է , ու
 փոխանորդ բղեշխ կայ , թող իրարու դէմ ամ-
 39 բաստանութիւն ընեն . չապա թէ որ ուրիշ բա-
 ներու համար է ձեր պահանջմունքը , օրինաւոր
 40 ժողովքի մէջ թող որոշուի : Ինչու որ մենք ալ
 աս օրուան եղածի համար իբրև խոովայոյզ մար-
 դիկ ամբաստանուելու վտանգի մէջ ենք . քան-
 զի պատճառ մը չկայ որով կարող ըլլանք աս
 խուռնամբօխ բազմութեանը համար պատաս-
 խան տալ : Աւ ասանկ ըսելով՝ ժողովքը արձա-
 կեց :

ԳԼ . Ի

1 Պօղոս Մակեդոնիա կ'երթայ . 7 Յերուսական ընթրիքը կը կատարէ , ու կը քարոզէ :
 9 Եւտիքոս վար էլնայով կը մտնի , 10 և Պօղոս կը յարուցանէ զանիկայ : 17 Պօղոս
 Մեկտոսի մէջ ժողովելով երէցները , կը զրուցէ անոնց՝ իրն պատահելու անցքերը . 28

Կը գտասուիրէ անոնց՝ Աստուծոյ հօտին հոգ տանել, 29 ու կը զգուշացնէ խորոյ վարդապետներէն . 83 ապա զանոնք Աստուծոյ յանձնելով՝ 86 ազգեք կ'ընէ անոց հետը, ու կը մեկնի :

- 1 Եւ ազմուկը դադարելէն ետև՝ Պօղոս աշակերտները իրեն կանչեց, ու հրաժարական ող-
- 2 ջոյն տալով ելաւ որ Մակեդոնիա երթայ : Եւ ան կողմերը պտըտելէն՝ ու շատ խօսքերով ա-
- 3 նոնք մխիթարելէն ետև՝ Ելլադա եկաւ : Եւ եւ իրեք ամիս կենալէն ետքը, Հրէաները իրեն դէմ նենգութեան խորհուրդ ըրին՝ երբոր կ'ուզէր Սիւրիա ելլել . անոյ համար որոշեց Մակե-
- 4 դոնիայի վրայէն դառնալ : Ու մինչև Եսիա իր հետը կ'երթար Բերիացի Պիոտոս ^{պրոֆետ} Սոպատորոսը, և Թեսաղոնիկեցիներէն Երիստարքոսը ու Սեկունդոսը, և Գայիոս Գերբացին ու Տիմոթէոսը, և Եսիացի Տիւքթիկոսը ու Տրոփիմոսը :
- 5 Եսոնք առաջ գացին ու Տրովադայի մէջ մեզի կը
- 6 սպասէին : Ենք ալ բազարջակերաց օրերէն ետև Փիլիպպէէն նաւեցինք . և հինգ օրուան մէջ Տրովադա եկանք անոնց քովը, ու հոն եօթը օր կեցանք :
- 7 Եւ մէկշաբթի օրը երբոր ժողովուեր էինք հաց կտրելու, Պօղոս անոնց կը քարոզէր, ինչու որ հետևեալ օրը ճամբայ պիտի ելլէր . և խօսքը եր-
- 8 կրնցուց մինչև կէս գիշեր : Ու շատ լապտերներ կային ան վերի սենեակը՝ ուր որ մենք ժողովուած
- 9 էինք : Եւ մէկ երիտասարդ մը Եւտիքոս անուն՝ պատուհանին վրայ նստած՝ խորունկ քնոյ մէջ մտեր էր . երբոր Պօղոս խօսքը երկրնցուց, անիկայ խորունկ քնով բռնուած՝ երրորդ դատիկոնէն վար ինկաւ, ու զանիկայ մեռած վերցու-
- 10 ցին : Եւ Պօղոս վար իջնելով՝ անոր վրայ ինկաւ, ու գրկեց շանկայ՝ ու կ'ըսէր . Մի խռովեք, ինչու
- 11 որ ասոր հոգին իր մէջն է : Եւ վեր ելլելով՝ հացը կտրեց ու կերաւ . ու երկար խօսելով մինչև
- 12 առտու, ետքը ելաւ գնաց : Եւ ան պատանին

- 13 ողջ բերին , ու մեծապէս մխիթարուեցան : Իսկ մենք նաւը մտնելով՝ ճամբայ ելանք դէպ 'ի Եսոն , որ անկէ Պօղոսը պիտի առնէինք . ինչու որ անանկ ապսպրեր էր , որովհետև ինքը ցամաքով պիտի երթար : Ու երբոր Եսոնի մէջ մեղի հանդիպեցաւ , առինք անիկայ և Միտիլենէ եկանք : Ընկէ ալ նաւելով՝ հետևեալ օրը Քիոսին դիմացը հասանք . և մէկալ օրը Սամոս հասանք . ու զիեւ Տրոգիլիոն կենայով՝ միւս օրը Մելիտոս եկանք . Ինչու որ Պօղոս միտքը դրեր էր որ նաւով անցնի Լափեսոսին քովէն , որ չըլլայ թէ Լաիայի մէջ ժամանակ անցընէ , որովհետև կ'արտորար՝ որ եթէ կարելի է իրեն , Պենտէկոստէին օրը Երուսաղէմ ըլլայ :
- 17 Եւ Մելիտոսէն հարկեց Լափեսոս՝ ու եկեղեցիին երէցները կանչեց : Ու երբոր իրեն եկան , ըսաւ անոնց . Դուք գիտէք որ ան առջի օրէն հետէ որ ես Լաիա եկայ , ինտոր ձեր հետը վարուեցայ բոլոր ժամանակը . Ըմէն խոնարհութիւնով Տէրոջը ծառայելով , և շատ արցունքով ու փորձութիւններով , որ չրէից նենգութիւններէն ինձի պատահեցան . Ինտոր վախնալով ետ չկեցայ օգտակար բաներուն բնաւ մէկը ձեզի զրուցելէն , ու ձեզի հրապարակաւ և տան մէջ սորվեցընելէն . Ակայութիւն տալով չրէից և Յունաց «*ϕύλα*» դէպ 'ի Եստուած ապաշխարութեան համար , ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին վրայ եղած հաւատքին համար : Եւ հիմա՝ ահա ես հոգւով կապուած՝ Երուսաղէմ կ'երթամ , և հոն ինչ որ ինձի պիտի պատահի՝ չեմ գիտեր .
- 23 Միայն թէ չոգին Սուրբ ամէն քաղաքի մէջ ինձի կը վկայէ ու կ'ըսէ թէ՛ կապեր ու նեղութիւններ ինձի կը սպասեն : Բայց ես բանի մը համար հոգ չեմ ընէր , և իմ անձս պատուական չեմ սեպեր , միայն թէ իմ ընթացքս ուրախու-

- Թեամբ կատարեմ, և ան պաշտօնը՝ որ Տէր Յիսուսէն առի՝ Նստուծոյ շնորհացը աւետարանին
- 25 վկայ ըլլալու : Եւ հիմա ահա ես գիտեմ որ այ իմ երեսս պիտի չտեսնէք դուք ամէնքդ , որ մէջերնիդ պտըտեցայ Նստուծոյ Թագաւորու-
- 26 Թիւնը քարոզելով : Ուստի աս օրս կը վկայեմ ձեզի , որ ես անպարտ եմ ամենուն արիւնէն .
- 27 Ինչու որ ետ չկեցայ Նստուծոյ բոլոր կամքը ձե-
- 28 զի յայտնելէն : Ուրեմն զգուշացէք ձեր անձե-
րուն և բոլոր հօտին , որուն վրայ Հոգին Սուրբ
ձեզ տեսուչ դրաւ՝ Նստուծոյ եկեղեցին հովուե-
- 29 լու , որն որ իր արիւնովը ստացաւ : Քանզի
գիտեմ որ իմ զատուելէս ետքը ձեր մէջը յափըշ-
տակող գայլեր պիտի մտնեն , որ պիտի չխնայեն
- 30 հօտին : Եւ ձեզմէ ալ առաջ մարդիկ պիտի ելին՝
որ ծուռ բաներ պիտի խօսին , աշակերտները
- 31 իրենց ետեւէն քաշելու համար : Ուստի ար-
թիւն կեցէք , և միտքերնիդ բերէք՝ որ իրեք
տարի գիշեր ու ցորեկ չդադարեցայ ամէն մէկը
- 32 արցունքով խրատելէն : Եւ հիմա եղբայրներ՝
կը յանձնեմ ձեզ Նստուծոյ , ու անոր շնորհացը
խօսքին , որ կարող է շինելու՝ ու բոլոր սրբուած-
- 33 ներուն հետ ձեզի ժառանգութիւն տալու : Մէ-
կու մը արծաթին՝ կամ ոսկիին՝ կամ հագուստին
- 34 չցանկացայ . Դուք ձեզմէ գիտէք՝ որ ինծի և
իմ հետս եղողներուն պէտք եղածը աս ձեռքերս
- 35 հոգացին : Եմէն բան ձեզի ցուցուցի , թէ ա-
սանկ պէտք է աշխատիլ , ու տկարներուն օգնու-
թիւն ընել , և միտք բերել Տէր Յիսուսին խօս-
քը , որ ինքը ըսաւ . Եւելի երանելի է տալը՝ քան
- 36 թէ առնելը : Եւ աս որ ըսաւ , անոնց ամենուն
- 37 հետ ծնկան վրայ գալով՝ աղօթք ըրաւ : Եմէնքն
ալ սաստիկ կու լային , ու Պօղոսին պարանոցին
- 38 վրայ իյնալով՝ զանիկայ կը համբուրէին : Սիր-
տերնին աւելի կը ցաւէր ան խօսքին համար , որ

կ'ըսէր՝ թէ ալ պիտի չտեսնեն իր երեսը . և զանիկայ ճամբայ դրին մինչև նաւը ելնալով :

ԳԼ . ԻԸ

1 Պօղոս բնաւ չհամարէր Երուսաղէմ կերթալէն ետ կենալու : 9 Փիլիպոսին մարգարէ ազնկները : 17 Պօղոս Երուսաղէմ կ'երթայ , 27 ուր տեղ կը բռնուի , ու մեծ վտանգի մէջ կ'իյնայ . 31 բայց հաղարարեալ ազատելով զանիկայ , հրաման կու ապ որ ժողովուրդին խօսի :

- 1 Ու երբոր ելանք ու անոնցմէ զատուեցանք՝ շիտակ նաւելով՝ Աով եկանք , և միւս օրը Հռոմ
- 2 դոն , ու անկէ Պատարա : Եւ նաւ մը գտանք որ Փիւնիկէ կ'երթար , ու անոր մէջը մտնելով՝
- 3 ճամբայ ելանք : Եւ Աիպրոս որ երևցաւ , զանիկայ ձախ կողմերնիս թող տալով՝ դէպ 'ի Սիւրիա նաւեցինք , և Տիւրոս ելանք . ինչու որ նաւը
- 4 հոն պիտի թափէր էր բեռը : Եւ աշակերտները գտնելով՝ եօթը օր հոն կեցանք , որոնք Սուրբ Հոգիով կ'ըսէին Պօղոսին որ Երուսաղէմ չելլէ :
- 5 Ու երբոր ան օրերը անցուցինք , ելանք ու կ'երթայինք . ամէնն ալ կնիկներով ու տղաքներով մինչև քաղաքէն դուրս մեզ ճամբայ դրին . և ծովուն եզերքը ծնկան վրայ գալով՝ աղօթք ըրինք :
- 6 Ու իրարու հրաժարական ողջոյն տալով՝ մենք նաւը ելանք , անոնք ալ տեղերնին դարձան :
- 7 Իսկ մենք Տիւրոսէն դուրս ելով՝ և ծովու ճամբորդութիւնը լմընցընելով՝ Պտողէմայիս հասանք , ու եղբայրները բարևելով՝ օր մը քովերնին կեցանք :
- 8 Եւ հետևեալ օրը ալիկ ելանք՝ ու Աեսարիա եկանք , և Փիլիպպոս աւետարանչին տունը մտնելով , որ ինքը եօթնէն հինգ էր , անոր քովը
- 9 կեցանք : Ենիկայ չորս հատ կոյս աղջիկ ունէր ,
- 10 որ մարգարէութիւն կ'ընէին : Եւ հոն շատ օրեր որ կեցանք , Հրէաստանէն մարգարէ մը իջաւ
- 11 Ագարոս անունով . Ու երբոր մեզի եկաւ , Պօղոսին գօտին առնելով իր ձեռքերը ու ոտքերը կապեց , և ըսաւ . Եսանկ կ'ըսէ Հոգին Սուրբ , Են մարդը՝ որունն է աս գօտին , ասանկ պիտի

- կապեն շրէաները Երուսաղեմի մէջ, ու հեթա-
- 12 նոսներուն ձեռքը պիտի մատնեն : Ու երբոր աս
լսեցինք, աղաչեցինք մենք ալ և տեղացիք ալ որ
- 13 Երուսաղէմ չելէ : Իսկ Պօղոս պատասխան
տուաւ . Ի՞նչ կ'ընէք, ինչո՞ւ կու լաք ու իմ սիր-
տըս կը ճմլէք . քանզի ես չէ թէ միայն Երու-
սաղեմի մէջ կապուելու, հապա նաև մեռնելու
ալ պատրաստ եմ Տէր Յիսուսի անուանը հա-
- 14 մար : Եւ ինքը որ մտիկ չըրաւ, լուռ կեցանք,
ու ըսինք՝ Տէրոջը կամքը թող ըլլայ :
- 15 Եւ ան օրերէն ետև պատրաստուելով՝ Երու-
սաղէմ ելանք : Աեսարացի աշակերտներէն ալ
Քի Կաննիսը մեր հետը եկան, և Դու տարին առջի
աշակերտի մը՝ Վիպրացի Մնասոնին, որուն քո-
- 17 վը պիտի կենայինք : Ու երբոր Երուսաղէմ մը-
տանք, եղբայրները ուրախութեամբ մեզ ըն-
18 դունեցին : Եւ հետեւալ օրը Պօղոս մեզի հետ
Յակոբոսին քովը գնաց, ու բոլոր երեցներն ալ
19 եկան : Եւ զանոնք բարեւելով՝ մի ըստ միոջէ կը
պատմէր՝ ինչ որ Եստուած հեթանոսներուն
20 մէջը ըրաւ իր ծառայութիւնովը : Ենոնք ալ
լսելով՝ փառք կու տային Եստուծոյ . և ըսին
իրեն . Ար տեսնես եղբայր՝ քանի բիւրաւոր հա-
ւատացեալ շրէաներ կան, ու ամէնն ալ օրէն-
- 21 քին նախանձաւոր են : Բայց քու վրայովդ ի-
մացան՝ թէ դուն բոլոր հեթանոսներուն մէջ
եղած շրէաներուն Մովսէսէն ապստամբիլ կը
սորվեցընես, ըսելով որ տղաքնին չթլփատեն, և
- 22 սովորութիւններուն համեմատ չվարուին : Արդ՝
ինչ պիտի ըլլայ . անշուշտ բազմութիւն պիտի
Ժողովուի . ինչու որ պիտի լսեն թէ եկեր ես :
- 23 Ուստի աս բանը ըրէ որ քեզի կ'ըսենք . (24) Մեր
քովը չորս մարդ կայ, որոնք իրենց վրայ ուխտ
դրած են . անոնք ան՝ իրենց հետը մաքրուէ, և
անոնց համար ծախք ըրէ, որ իրենց գլուխը ա-

- ծիրեն . որպէս զի ամէնն ալ գիտնան թէ քու վրայովդ իմացած բաներնին ոչինչ է , հապա դուն ալ Իջ հետը կը քայես օրէնքը պահելու :
- 25 **Մէջ :** Բայց հաւատքի եկող հեթանոսներուն համար մենք թուղթ խրկեցինք՝ ինտոր որ որոշեցինք , որ անոնք բնաւ ասանկ բաներ չպահեն . միայն թէ զգուշանան կուռքերու զոհուածէ , ու արիւնէ . և խեղդուածէ , ու պոռնկութենէ :
- 26 **Ան** ատենը Պօղոս ան մարդիկը առաւ , ու հետեւեալ օրը անոնց հետ մաքրուած՝ տաճարը մտաւ , մաքրութեան օրերը լմըննալը ցուցընելու համար , մինչև որ անոնց ամէն մէկուն համար պատարագ մատուցուեցաւ :
- 27 **Ու** երբոր եօթը օրերը լմըննալու վրայ էին , Եսիացի Հրէաները զանիկայ տաճարին մէջը տեսնելով՝ բոլոր բազմութիւնը խռովեցուցին ,
- 28 **և** անոր ձեռք զարկած՝ կը կանչուրուտէին . Իսրայէլացի մարդիկ՝ օգնութեան հասէք . աս ան մարդն է՝ որ ամէն տեղ ժողովուրդին , և օրէնքին , ու աս տեղին դէմ բան կը սորվեցընէ ամենուն . մինչև որ տաճարին մէջը Յոյներ ալ
- 29 մտցուց , և աս սուրբ տեղը պղծեց . (Ինչու որ առաջուց Եսիեսացի Տրոփիմոսը իրեն հետ քաղաքին մէջը տեսեր էին , և կը կարծէին թէ՛
- 30 Պօղոս անիկայ տաճարը մտցուց .) **Ու** բոլոր քաղաքը շարժեցաւ , և ժողովուրդը դիզուեցաւ , ու բռնեցին Պօղոսը տաճարէն դուրս քաշեցին . և շուտ մը դռները գոցուեցաւ . **Ու** երբոր անոնք կ'ուզէին անիկայ սպաննել , յուր հասաւ գունդին հազարապետին՝ թէ բոլոր Երուսաղէմը իրար անցեր է :
- 32 **Ան** ալ անմիջապէս զինուորներ , և հարիւրապետներ առած՝ անոնց վրայ վազեց . անոնք ալ հազարապետը ու զինուորները տեսնելով՝ Պօղոսը ծեծելէն դադարեցան :
- 33 **Ան** ատենը հազարապետը մօտենալով՝

- բռնեց զանիկայ , և հրաման ըրաւ որ կրկին
 շղթայով կապեն . ու կը հարցընէր՝ թէ անիկայ
 34 ո՞վ է , ու ի՞նչ բեր է : Եւ բազմութեանը մէ-
 ջէն մէկը մէկ կերպ՝ ու մէկալը ուրիշ կերպ բան
 կը կանչուըռտէին . իսկ երբոր չկրցաւ ան շփո-
 թութենէն ստոյգը գիտնալ , հրաման ըրաւ որ
 35 զանիկայ բերդը տանին : Ու երբոր օանդուխը
 հասաւ , անանկ պատահեցաւ որ զինուորները
 վեր վերցընեն անիկայ՝ ժողովուրդին բռնութե-
 36 անը համար . Ինչու որ ժողովուրդին բազմու-
 թիւնը ետեւէն կ'երթար , ու կ'ըսէին . Ա՛ երցուր
 37 ատիկայ : Ու երբոր Պօղոս բերդը մտնելու վրայ
 էր , հազարապետին ըսաւ . Երդեօք կարելի՞ է
 38 որ քեզի բան մը խօսիմ : Ե՛ն ալ ըսաւ , Յու-
 նարէն դիտե՛ս . Չէ՞ որ դուն ան Եգիպտացիին
 ես , որ աս օրերէս առաջ չորս հազար սրիկայ
 մարդիկ ապստամբեցուցիր , ու անապատը հա-
 39 նեցիր : Պօղոս ալ ըսաւ . Ես Հրէայ մարդ մըն
 եմ՝ Աիլիկիոյ Տարսոնէն , չէ՞ թէ աննշան քա-
 ղաքի մը քաղաքացի , ու կ'աղաչեմ քեզի՝ ինձի
 հրաման տուր որ ժողովուրդին խօսիմ :
 40 Ու երբոր անիկայ հրաման տուաւ , Պօղոս
 սանդուխին վրայ կայնելով՝ ձեռքը շարժեց ժո-
 ղովուրդին , ու երբոր աղէկ մը լուութիւն եղաւ ,
 Եբրայական լեզուով խօսեցաւ անոնց , ու ըսաւ .

ԳՂ . ԻԲ

1 Պօղոս փ ըստ փոջէ կը գտա՞ն իր գարձի գալը , 17 և իր ասպետութեան կանչուի .
 22 բայց հեթանոսներուն խօսքը ընելուն դէմ՝ ժողովուրդը բարձրանայ կ'աղաչուի
 անոր դէմ : 24 Հազարապետը հրաման կ'ընէ որ ձեռն Պօղոսը . 25 բայց անիկայի
 Հռովմայեցի ըլլալը իմացընելով՝ կ'աղաչուի :

- 1 Մարդիկ եղբայրներ և հայրեր՝ ինձի մտիկ
 ըրէք որ հիմա ձեզի պատասխան կու տամ .
- 2 (Երբոր լեցին որ Եբրայական լեզուով կը խօ-
 սէր իրենց , ալ աւելի լուռ կեցան . Եւ անիկայ
 3 ըսաւ .) Ես Հրէայ մարդ մըն եմ՝ Աիլիկիոյ Տար-
 սոնին մէջ ծնած՝ և աս քաղաքիս մէջ Գամա-

դիելին ուղբը մեծցած , -- Ի՛նչ հայրենի օրէնքին
 ճշգութեանը պէս կրթուած , նախանձաւոր էի
 Եստուծոյ՝ ինչպէս որ այսօր դուք ամէնքդ էք :
 4 Ար ես էրիկ մարդիկ ու կնիկ մարդիկ կապելով ,
 ու բանտերու մատնելով աս ճամբան հալածեցի
 5 մինչև 'ի մահ . Ինչպէս որ քահանայապետն ալ
 կը վկայէ ինձի համար՝ և բոլոր ձերակոյտը . որ
 իրենցմէ թուղթեր ալ առնելով եղբայրներուն՝
 Դամասկոս կ'երթայի , որ հոն եղածներն ալ
 կապուած Երուսաղէմ բերեմ , որ պատժուին :
 6 Աւ եղաւ որ երբ կ'երթայի՝ ու Դամասկոսին մօ-
 տեցայ , կէս օրուան դէմ յանկարծակի երկինքէն
 7 մեծ լոյս մը փայլատակեց իմ բոլորտիքս . Եւ
 գետինը ինկայ , ու ձայն մը լսեցի՝ օր ինձի կ'ը-
 սէր . Սաւուղ՝ Սաւուղ , ինչո՞ւ զիս կը հալածես :
 8 Ես ալ պատասխան տուի թէ՛ Դուն ո՞վ ես՝ Տէր :
 ան ալ ինձի ըսաւ . Ես Յիսուս Նազովբեցին
 9 եմ , որ դուն կը հալածես : Բայց անոնք որ իմ
 հետս էին՝ լոյսը տեսան , ու վախով լեցուեցան ,
 10 սակայն ինձի խօսողին ձայնը չլսեցին : Եւ
 ըսի , Ի՞նչ ընեմ՝ Տէր . և Տէրը ինձի ըսաւ :
 Ելի՛ր գնա՛ Դամասկոս , ու հոն քեզի պիտի զօրու-
 ցուի ան ամէն բաներուն համար , որ սահմա-
 11 նուած է որ ընես : Աւ երբոր չէի տեսներ ան
 լոյսին փառքէն , հետս եղողները ձեռքէս բըռ-
 12 նած՝ Դամասկոս մտայ : Եւ Ընանիա առնալ
 մարդ մը՝ օրէնքին համեմատ աստուածավախ ,
 ու Դամասկոս բնակող բոլոր Հրէաներէն Բարձր վկա-
 13 յուած , Ինձի եկաւ , ու քովս կայնելով ինձի
 14 ըսաւ . Սաւուղ եղբայր , վեր նայէ : Ես ալ նոյն
 ժամուն վեր նայեցայ իրեն . և անիկայ ըսաւ .
 Մեր հայրերուն Եստուածը առաջուց քեզ ընտ-
 րեց , որ իր կամքը ճանչնաս՝ ու ան Երդարը
 15 տեսնես , և անոր բերնէն ձայն լսես . Բանզի
 բոլոր մարդոց առջևը անոր վկայ պիտի ըլլաս

- ան բաներուն համար , որ տեսար ու լսեցիր :
- 16 Եւ հիմա՝ ալ ի՞նչ կ'ուշանաս , ելի՛ր մկրտուէ՛
- 17 ու մեղքերդ լուս անոր անունը կանչելով : Եւ եղաւ որ երբոր Երուսաղէմ դարձայ՝ ու տաճարին մէջ աղօթք կ'ընէի , մտքի յափշտակութիւն
- 18 մը եկաւ վրաս , Եւ զինքը տեսայ , որ ինծի կ'ըսէր . Երտորցիր՝ շուտով Երուսաղէմէն ելի՛ր . ինչու որ քու ինծի համար շատ վկայութիւնդ
- 19 պիտի չընդունին : Ես ալ ըսի . Տէր՝ իրենք ալ զիտեն թէ ես էի՝ որ քեզի հաւատացողները բանտը կը դնէի , և ժողովարաններուն մէջ կը
- 20 ծեծէի . Ու երբոր քու Ստեփաննոս վկայիդ արիւնը կը թափուէր , ես ինքնս ալ ներկայ էի , և կամակից էի անոր սպաննուելուն . ու զանիկայ սպաննողներուն հանդերձները ես կը պա-
- 21 հէի : Եւ ինծի ըսաւ . Գնա՛ , ինչու որ ես քեզ հեռաւոր հեթանոսներուն պիտի խրկեմ :
- 22 Եւ անոնք մինչև աս խօսքս ականջ դրին իրեն . ետքը ձայներնին վերցուցին՝ ու ըսին . Ա՛ երցուր աշխարհէն ատանկ մարդը . քանզի չվայլեր ատոր ողջ մնալ :
- 23 Ու երբոր կը կանչուըռտէին , ու հանդերձնին կը նետէին , և փոշին դէպ 'ի օդը կը
- 24 ցանէին , Հազարապետը հրաման ըրաւ որ զանիկայ բերդը մտցընեն , ու ըսաւ որ ծեծով հարցուփորձ ընեն անոր , որ գիտնայ թէ ինչ յանցանքի համար անոր դէմ անանկ կը կանչուըռտէին :
- 25 Ու երբոր կաշի կապերով զինքը կապեցին , Պօղոս վերակացու հարիւրապետին ըսաւ . Երժան է ձեզի Հռովմայեցի ու չղատապար-
- 26 տուած մարդ մը ծեծել : Հարիւրապետը երբոր լսեց , գնաց հազարապետին պատմեց՝ ու ըսաւ . Ի՞նչ պիտի ընես , ինչու որ աս մարդը
- 27 Հռովմայեցի է : Հազարապետն ալ քովը գնաց ու ըսաւ անոր . Ըսէ՛ ինծի , դուն Հռովմայեցի՞
- 28 ես . ան ալ ըսաւ . Ե,յո՛ : Հազարապետը պա-

- տասխան տուաւ . Եւ շատ ստակով ձեռք բերի
 աս քաղաքացիութեան իրաւունքը . և Պօղոս
 29 ըսաւ . Եւ բուն «*արդ*» ձեռք ծնած եմ : Ու անոնք
 որ իրեն հարցուփորձ պիտի ընէին , շուտ մը ետ
 կեցան իրմէն . և հազարապետն ալ վախցաւ ,
 երբոր իմացաւ թէ Հռովմայեցի է , և որովհետեւ
 զանիկայ կապեր էր :
- 30 Ու հետեւեալ օրը ուզելով որ շիտակը գիտնայ
 թէ ինչ է Հրէաներուն ըրած ամբաստանութիւ-
 նը անոր դէմ , արձրկեց անիկայ , և հրաման
 ըրաւ որ քահանայապետները ու բոլոր ժողովքը
 մէկտեղ դան . և Պօղոսը իջեցընելով՝ անոնց առ-
 ջևը կայնեցուց :

ԳԼ . ԻԳ

1 Երբոր Պօղոս զնոք կը գաշապանէր , 2 Անանիա կը հրամայէ որ անոր բերնին զարնեն :
 7 Երկգառակութիւն կը ծագի Պօղոսի դատախազներուն մէջտեղը : 11 Աստուած կը
 քաջալերէ զանիկայ : 12 Հրէայք Պօղոսի համար սրտալք կը լարեն : 20 Հազարա-
 պետը իմանալով աս բանը , 27 Փեղքօ կուտակուն կը խրկէ Պօղոսը :

- 1 Եւ Պօղոս իր աչքերը ժողովքին վրայ դարձը-
 նելով՝ ըսաւ . Մարդիկ եղբայրներ , ես բոլորո-
 վին բարի խղճմտանքով կեանք վարեք եմ Ես-
 2 տուծոյ առջևը՝ մինչև աս օրս : Ե՛ս անիա քա-
 հանայապետն ալ հրաման ըրաւ իր քովը կայ-
 3 նողներուն՝ որ անոր բերնին զարնեն : Ե՛ս ատենը
 Պօղոս ըսաւ անոր . Եստուած քեզի պիտի զար-
 նէ՝ ծեփած պատ , որ դուն նստեր ես օրէնքին
 համեմատ զիս դատելու , և օրէնքէն դուրս հը-
 4 բաման կ'ընես որ ինձի զարնեն : Եւ բոլորտիքը
 կայնողները ըսին . Եստուծոյ քահանայապետը
 5 կը նախատես : Պօղոս ալ ըսաւ . Ե՛ղբայրներ՝
 չէի գիտեր որ քահանայապետ է . ինչու որ գը-
 6 բուած է , Քու ժողովուրդիդ իշխանին դէմ
 չարախօսութիւն մի՛ ըներ : Եւ Պօղոս գիտնա-
 լով որ մէկ կողմը սադուկեցիներ են , ու մէկալը
 փարիսեցիներ , կ'աղաղակէր ժողովքին մէջ .
 Մարդիկ եղբայրներ , ես փարիսեցի եմ՝ փարի-

- սեցիի որդի . մեռելոց յարութեանը յոյսին հա-
 7 մար կը դատուիմ : Ու երբոր աս ըսաւ , փարիսեցւոց և սադուկեցւոց մէջը երկպառակութիւն
 8 ինկաւ , և բազմութիւնը բաժնուեցաւ : Վանզի սադուկեցիք կ'ըսեն թէ յարութիւն չկայ , և ո՛չ հրեշտակ , ո՛չ ալ հողի . բայց փարիսեցիք
 9 երկուքն ալ կը դաւանին : Եւ մեծ աղաղակ մը եղաւ . ու փարիսեցւոց կողմէն եղող զըպիրները ոտքի վրայ ելելով՝ դէմ կը կենային ու կ'ըսէին .
 Մենք աս մարդուն վրայ չարութիւն մը չենք դտներ . հապա թէ որ հողի մը կամ հրեշտակ մը ատոր խօսած է , Ի՞նչ :
 10 Ու երբոր աղմուկը շատցաւ , հազարապետը վախնալով որ չըլլայ թէ Պօղոս անոնցմէ փառատուի , զինուորներուն հրաման ըրաւ որ իջնեն զանիկայ անոնց մէջէն յափշտակեն՝ ու բեր-
 11 դը բերեն : Եւ հետեւալ գիշերը Տէրը անոր քովը կայնեցաւ՝ ու ըսաւ . Վաջասիրտ եզեր՝ Պօղոս . վասն զի ինչպէս որ Երուսաղեմի մէջ ինծի համար վկայեցիր , անանկ պէտք է քեզի՛ որ Հռովմայ մէջ ալ վկայես :
 12 Ու երբոր առտու եղաւ , Հրէաներէն ոմանք միաբանեցան , ու ինքզինքնին անէճքի տակ դըրին , ըսելով որ չուտեն ու չխմեն՝ մինչև որ Պօ-
 13 ղոսը սպաննեն : Եւ քառսունէն աւելի էին՝ որ
 14 աս երգումը իրարու հետ ըրին . Որ ասոնք քահանայապետներուն և ծերերուն գացին՝ ու բաին . Ընէճքով անիծեցինք անձերնիս՝ որ բան մը չու-
 15 տենք մինչև որ Պօղոսը սպաննենք : Ուտի դուք ժողովքին հետ մէկտեղ հազարապետին իմացուցէք որ վաղը անիկայ ձեզի իջեցրնէ , որպէս թէ դուք աւելի ճիշդ քննութիւն ընել կ'ուզէք անոր վրայով . և մենք անոր մօտ գալէն ա-
 16 ռաջ պատրաստ ենք զանիկայ սպաննելու : Եւ Պօղոսին քրոջը որդին երբոր աս դաւաճանու-

- 17 թիւնը լսեց , եկաւ բերդը մտաւ , ու Պօղոսին
 պատմեց : Պօղոս ալ հարիւրապետներուն մէկը
 իրեն կանչելով՝ ըսաւ . Ես պատանին հազարա-
 պետին տար , ինչու որ բան մը ունի անոր իմա-
 18 ցընելու : Են ալ առաւ զանիկայ և տարաւ հա-
 զարապետին՝ ու ըսաւ . Բանտարկեալ Պօղոսը
 զիս կանչեց , և աղաչեց որ աս պատանին քեզի
 19 բերեմ , որ քեզի խօսելիք ունի : Եւ հազարա-
 պետը անոր ձեռքէն բռնելով մէկդի գնաց . ու
 հարցուց թէ՛ Ի՞նչ բան ունիս ինձի իմացընելու :
 20 Եւ անիկայ ըսաւ . Զրէաները միաբանեցան քե-
 զի աղաչեալ՝ որ վաղը Պօղոսը ատեանը իջեցը-
 նեա , որպէս թէ կ'ուզեն աւելի ճիշդ քննութիւն
 21 մը ընել անոր վրայով . Բայց դուն անոնց մտիկ
 չընես . ինչու որ անոնցմէ քառսունէն աւելի
 մարդիկ դարանամուտ եղած են անոր համար ,
 որոնք ինքզինքնին անէճքի տակ դրին՝ որ չու-
 տեն ու չխմեն , մինչև որ անիկայ սպաննեն . ու
 հիմա պատրաստ են , և քու հրամանիդ կը սպա-
 22 սեն : Են ատենը հազարապետը պատանին ճամ-
 բեց , պատուիրելով թէ Մէկու մը մի՛ բտեր՝ որ
 աս բանը ինձի իմացուցիր :
 23 Եւ հարիւրապետներէն երկուքը կանչեց՝ ու
 ըսաւ . Երկու հարիւր զինուոր պատրաստեցէք ,
 ու եօթանասուն ձիաւոր , և երկու հարիւր գե-
 ղարդաւոր , որ մինչև Աեսարիա երթան դիշե-
 24 րուան ժամը իրեքին . Եւ գրաստներ պատրաս-
 տեցէք , որ Պօղոսը հեծցընեն ու ապահովու-
 25 թեամբ Փելիքս կուսակալին տանին : Եւ թուղթ
 26 մը գրեց աս օրինակին պէս : Աղօդիոս Ախսիաս՝
 27 պատուական Փելիքս կուսակալիդ ողջոյն : Ես
 մարդը Զրէաներէն բռնուեր էր , և անոնցմէ
 պիտի սպաննուէր . իսկ ես զինուորներով վրայ
 հասած՝ աղատեցի զանիկայ , իմանալով որ Զը-
 28 ոովմայեցի է : Եւ ուզելով պատճառը գիտնալ՝

որուն համար ատոր վրայ ամբաստանութիւն կ'ընէին , իջեցուցի ատիկայ անոնց ատեանը .

29 Ար գտայ ամբաստանուած իրենց օրէնքին վերէն խնդիրներու համար . և մեռնելու կամ

30 կապուելու արժանի յանցանք մը չունէր : Աւերբոր լուր առի որ Հրէայք ատ մարդուն համար որոգայթ պիտի լարեն , իսկոյն քեզի խրկեցի , հրաման ընելով ամբաստանողներուն ալ՝ որ քու առջև խօսին ատոր վրայով . Ա՛ղջ եղիր :

31 Օխուորներն ալ իրենց հրամայուածին համեմատ առին Պօղոսը՝ ու գիշերով Մատիպատ-

32 րոս տարին : Աւ հետևեալ օրը թողուցին ձիւտորները անոր հետը երթալու , ու իրենք բերդը

33 դարձան : Մտնէք ալ Աեսարիա մտան , ու թուղթը կուսակալին տուին . և Պօղոսը անոր առ-

34 ջևը կայնեցուցին : Արբոր կարգաց , հարցուց թէ որ գաւառէն է . և իմանալով որ Աիլիկիայէն է ,

35 ըսաւ . Պիտի լսեմ քեզի՝ երբոր քու ամբաստանողներդ ալ գան . և հրաման ըրաւ՝ որ զանիկայ Հերովդեսին պալատը պահեն :

ԳԼ . ԻԴ

1 Պօղոս՝ Տերտիւղոսն ամբաստանուած՝ 10 պատասխան կու տայ իր վարքին և վարպպետութեանը համար . 24 կը բարոզէ զՔրիստոս՝ կուսակալին ու անոր տէրերը : 26 կուսակալը կը յուսայ կաշառք առնել Պօղոսէն . 27 վերջապէս իր պաշտօնէն ելլելով՝ Պօղոսը կազմուած կը թողու :

1 Աւ հինգ օրէն ետքը Մանսիա քահանայապետը ծերերուն հետ՝ ու Տերտիւղոս անոն ճարտասանի մը հետ իջաւ . և ասոնք կուսակալին իմացուցին իրենց ամբաստանութեանը Պօղոսին դէմ : Աւերբոր կանչեցին անիկայ , Տերտիւղոս սկսաւ ամբաստանել՝ ու ըսել . Արովհետև քու ձեռքովդ շատ խաղաղութիւն , ու քու խնամքովդ աս ազգին բաներուն աղէկ կարգադրութիւնը կը

3 վայելենք , Ամէն կերպով ու ամէն տեղ բոլորովին գոհ ըլլալով՝ շնորհակալ ենք՝ ո՛վ պատուա-

4 կան Փելիքս : Իայց չըլլայ որ ալ աւելի ձանձ-

- րուծիւն տամ քեզի , կ'աղաչեմ որ քու քաղց-
 րուծեամբդ մեզի ականջ դնես , « Համառօտա-
 5 բար «Իրի Իօ»ն : Ինչու որ մենք աս մարդը գտանք
 ապականիչ և խռովարար բոլոր Հրէաներուն՝ որ
 աշխարհիս մէջ են , և Նազովրեցւոց աղանդին
 6 առաջնորդ . Ար տաճարն ալ ուզեց պղծել . որն
 որ բռնեցինք , ու մեր օրէնքին համեմատ ուզե-
 7 ցինք դատաստանը ընել . Բայց Երեսիս հազա-
 րապետը եկաւ մեծ բռնութեամբ մեր ձեռքէն
 8 առաւ , Եւ հրաման ըրաւ՝ որ անոր դատախազ-
 ները քեզի դան , որն որ դուն քննելով՝ կարող
 պիտի ըլլաս տեղեկանալ ան ամէն բաներուն ,
 որոնց համար մենք ամբաստանութիւն կ'ընենք
 9 ատոր վրայ : Հրէաներն ալ ամէնը մէկ եղած՝
 ըսին թէ Եւրպէս է :
- 10 Պատասխան տուաւ Պօղոս՝ (Երբոր կուսակալը
 անոր աչք ըրաւ որ խօսի .) Գիտնալով որ շատ տա-
 րիներէ հետէ դուն աս ազգին դատաւորն ես , ա-
 ւելի յօժարութեամբ ինծի վերաբերեալ բաներուն
 11 համար պատասխան կու տամ . Որովհետեւ կրնաս
 գիտնալ որ ես տասուերկու օրէն աւելի չէ՝ քանի
 12 որ Երուսաղէմ ելայ երկրպագութիւն ընելու : Եւ
 զիս տաճարին մէջ մէկու մը հետ վիճարանու-
 թիւն ընելու վրայ՝ կամ բազմութիւնը մէկտեղ
 ժողված չգտան , ո՛չ ալ ժողովարաններուն մէջ ,
 13 Եւ ոչ քաղաքին մէջ . ո՛չ ալ կրնան ապացուցա-
 նել ան բաները , որոնց համար հիմա ամբաստա-
 14 նութիւն կ'ընեն ինծի դէմ : Բայց աս կը խոս-
 տովանիմ քեզի թէ ան ճամբուն համեմատ՝ որ
 ասոնք հերձուած կ'ըսեն , ես անանկ կը պաշտեմ
 իմ հայրենի Եստուածս , հաւատալով ան ամէն
 բաներուն՝ որ օրինաց և մարդարէից մէջ գրուած
 15 են : Եւ յոյս ունիմ առ Եստուած՝ ինտոր որ
 ատոնք ալ ակնկալութիւն ունին , որ մեռելոց
 յարութիւն պիտի ըլլայ , թէ արդարներուն և

- 16 Թէ մեղաւորներուն : Եւ ես աս բանիս համար կը ջանամ , որ ամէն ատեն մաքուր խղճմտանք ունենամ Եստուծոյ առջևը՝ ու մարդոց առջևը :
- 17 Երդ՝ ես շատ տարիներէ ետե եկայ իմ ազգիս ողորմութիւններ բերելու , ու ընծաներ արարուի .
- 18 Եսանկով քանի մը Եսիացի շրէաներ զիս տաճարին մէջը մաքրուած գտան՝ ոչ բազմութիւնով
- 19 և ոչ ամբոխով , Ար անոնց պէտք էր առջևդ գալ՝ ու ամբաստանութիւն ընել , թէ որ իմ վրայոյս
- 20 ըսելու բան մը ունէին . Կամ թէ ասոնք իրենք թող ըսեն՝ ի՛նչ անիրաւութիւն գտան իմ վրաս ,
- 21 երբոր ատեանը կայներ էի . Միայն թէ աս մէկ խօսքիս համար՝ որ երբ մէջերնին կայներ էի , կանչեցի թէ , Մեռելոց յարութեանը համար
- 22 ես այսօր ձեզմէ կը դատուիմ : Եւ Փելեքս ուրիշ անգամի թողուց անոնք . ինչու որ աղէկ տեղեկութիւն ունէր ան ճամբուն վրայով . ու ըսաւ . Երբոր Լիւսիաս հազարապետը հոս իջնէ ,
- 23 պիտի քննեմ ձեր գործը : Եւ հարիւրապետին հրաման ըրաւ որ զանիկայ պահէ , և ընդարձակութիւն տայ , ու իրեններէն մէկը չարգիլէ անոր սպասաւորութիւն ընելէն կամ անոր քով երթալէն :
- 24 Եւ քանի մը օրէն ետե Փելեքս եկաւ իր Դրուսիդա կնկանը հետ՝ որ շրէայ էր , ու Պօղոսը կանչել տուաւ , և լսեց անկէ ան հաւատքին համար՝ որ Վրիստոս Յիսուսի վրայ է : Ու երբոր անիկայ արդարութեան՝ ու ժուժկալովեան՝ և գալու դատաստանին վրայով կը խօսէր , Փելեքս զարհուրելով պատասխան տուաւ . Դուն հիմա գնա , ու երբոր ժամանակ ունենամ՝ ես քեզ
- 26 նորէն կը կանչեմ : Նաև յոյս ունէր՝ որ Պօղոսին կողմէն իրեն ստակ տրուի , անոր համար շատ անգամ կանչել կու տար զանիկայ՝ ու հետը
- 27 կը խօսակցէր : Բայց երկու տարի որ եզաւ ,

Փելիքսին տեղը Պորկիրոս փեստոսը եկաւ . ֆելիքս ալ շրէաներուն շնորհք ընել ուզելով , Պօղոսը կապուած թողուց :

ԳԼ . ԻԵ

2 Էբէյք Պօղոսին դէմ ամբաստանութիւն կ'ընէն ֆեստոսին առջև : 8 Պօղոս պատահան կու տայ , 11 և կայսրին կը բողոքէ : 14 Ետքը ֆեստոս անոր գործը կը դատէ Ագրիպպոս Թադաւորին , 23 և Պօղոսը անոր առջև բերել տալով , 25 կը ծանուցանէ թէ անիկայ մահուան արժանի բան մը ըրած չէ :

1 Արդ՝ երբոր ֆեստոս էջ իշխան-լեւանը գաւառը հասաւ , իրեք օրէն ետև Աեսարիայէն Երուսա-

2 ղէմ ելաւ : Եւ քահանայապետը ու շրէից գրիտաւորները անոր իմացուցին իրենց ամբաստան-լեւանը

3 Պօղոսին դէմ , Եւ կ'աղաչէին իրեն՝ ու շնորհք կը խնդրէին անոր դէմ , որ զանիկայ Երուսաղէմ բերել տայ . ու իրենք դարան կը պատրաստէին

4 ճամբուն մէջ զանիկայ սպաննելու : Բայց ֆեստոս պատասխան տուաւ , որ Պօղոսը Աեսարիայի մէջ պահուի , և որ ինքը շատ չանցած հոն պի-

5 տի երթար : Ուտի ձեզմէ որոնք որ կարող են՝ ըսաւ , ի՛հ հետս թող իջնեն , և թէ որ ան մարդուն վրայ յանցանք մը կայ , թող անոր դէմ

6 ամբաստանութիւն ընեն : Եւ հոն ութը կամ տասը օրէն աւելի չկենալով , Աեսարիա իջաւ . ու հետևեալ օրը ատեանը նստելով՝ հրաման ըրաւ

7 որ Պօղոսը բերեն : Ու երբոր անիկայ եկաւ , Երուսաղէմէն իջնող շրէաները «նոյ բոլորտիքը կայնելով , շատ ու ծանր ամբաստանութիւններ կը բերէին Պօղոսին դէմ , որոնք չէին կրնար

8 ապացուցանել . Ինչու որ Պօղոս պատասխան կու տար թէ , Ես ոչ շրէաներուն օրէնքին՝ և ոչ տաճարին՝ ոչ ալ կայսրին դէմ յանցանք մը

9 ըրած եմ : Բայց ֆեստոս ուզելով որ շրէաներուն շնորհք ընէ , պատասխան տուաւ Պօղոսին ու ըսաւ . Կ'ուզեն Երուսաղէմ ելլել , և հոն ատ

10 բաներուն վրայով իմ առջև դատուիլ : Պօղոս ալ ըսաւ . Կայսրին ատեանը կայներ եմ , ուր որ

- պէտք է ինծի դատուիլ . ես Հրէաներուն անիրաւութիւն մը բրած չեմ, ինչպէս որ դուն ալ
- 11 աղէկ դիտես : Վանզի թէ որ անիրաւութիւն մը և մահուան արժանի բան մը բրած եմ, ես մեռնելէն չեմ քաշուիր . բայց թէ որ չկայ ՚՛ Կան բաներէն մէկն ալ որոնց համար ասոնք ինծի դէմ ամբաստանութիւն կ'ընեն, մէկը չկրնար
- 12 զիս ատոնց շնորհել . կայսրին կը բողոքեմ : Են ատենը Փետոս խորհրդականաց հետը խօսելով պատասխան տուաւ թէ, կայսրին բողոքեցիր, կայսրին պիտի երթաս :
- 13 Եւ քանի մը օր անցնելէն ետև՝ Ազրիպպա թագաւորը և Բերինիկէն Աեսարիա եկան՝ Փետ-
- 14 տոսը ողջունելու : Եւ շատ օրեր որ հոն անցուցին, Փետոս՝ Պօղոսին համար թագաւորին իմացուց՝ ու ըսաւ . Հմ մարդ մը կայ՝ որն որ
- 15 Փելիքս բանտարկուած թողուցեր է, Արուն վերայով՝ երբոր Երուսաղէմ գացի, քահանայապետները ու Հրէից ծերերը իմացուցին ինծի . և կը խնդրէին որ անոր դէմ դատապարտութեան
- 16 վճիռ որոնց պատասխան տուի՝ թէ Հրոսովմայեցուց սովորութիւնը չէ՝ մարդ մը կորըստեան շնորհել, մինչև որ ամբաստանուածը ամբաստանողները դիմացը չունենայ, ու ան ամբաստանութեանը պատասխան տալու պա-
- 17 տեհութիւն չտրուի իրեն : Աւատի երբոր ասոնք ՚՛ հետս հոս եկան, ամենեին չուշացուցի, հապա հետևեալ օրը ատենը նստելով՝ հրաման
- 18 ըրի որ մարդը բերեն . Ենոր դատախազներն ալ ներկայանալով, իմ կասկած բրած յանցանքնե-
- 19 բէս մէկն ալ յառաջ չէին բերեր . Հապա մէկ քանի խնդիրներ ունէին անոր հետ իրենց կրօնքին վրայ, և Յիսուս անոնք մեռածի մը վրայ,
- 20 որուն համար Պօղոս կ'ըսէր թէ կենդանի է : Աւ երբոր տարակուսանքի մէջ էի աս բանիս քննու-

- Թեանը վրայով, ըսի թէ՛ Կ'ուզե՞ս Երուսաղէմ երթալ, և հոն աս բաներուն համար դատուիլ :
- 21 Բայց Պօղոս երբոր բողոքեց՝ որ պահուի Ա՛ւետափառ Կառնիս դիմացը ելելու, հրաման ըրի որ
- 22 զինքը պահեն՝ մինչև որ կայսրին խրկեմ : Եւ Ազրիպպաս ըսաւ Փեստոսին . Ես ալ կ'ուզէի ատմարդը մտիկ ընել . ան ալ ըսաւ . Ա՛յդը մտիկ կ'ընես :
- 23 Ու հետևեալ օրը երբոր Ազրիպպաս ու Բերինիկէ մեծ հանդէսով եկան՝ ու ատեանը մտան հազարապետներով՝ և քաղաքին պատուաւոր մարդիկներովը մէկտեղ, Փեստոս ալ հրաման
- 24 ընելով՝ բերին Պօղոսը : Եւ ըսաւ Փեստոս . Ազրիպպաս արքայ՝ և դուք ալ բոլոր մարդիկ որ մեր հետն էք, ասիկայ կը տեսնէք . ասոր վրայով Հրէից բոլոր բազմութիւնը ինծի ներկայացան Երուսաղեմի մէջ և հոս ալ, ու կ'աղաղակէին թէ՛ Պէպք չէ որ ալ ատիկայ ողջ մնայ :
- 25 Բայց ես որ հասկըցայ թէ անիկայ մեռնելու արժանի բան մը ըրած չէ, և ինքը որ Ա՛ւետափառ Կառնիս բողոքեց, որոշեցի որ խրկեմ զանի-
- 26 կայ . Որուն համար մէկ հաստատ բան մը չունիմ գրելու իմ տիրոջս . ուստի ատիկայ ձեր առջևը բերի, և մանաւանդ քու առջևդ՝ ո՛վ Ազրիպպաս արքայ, որպէս զի քննութիւն ը-
- 27 լալէն ետև՝ գրելու բան մը ունենամ : Ինչու որ ինծի անվայել կ'երևնայ՝ որ մէկ բանտարկեալ մը խրկեմ, և անոր վրայ շարժ յանցանքները չեմացընեմ :

ԳԼ . Ի.Չ

2 Պօղոս՝ Ազրիպպասին առջևը կը դառնէ իր վարքը իր աղայութենէն 'ի վեր, 13 և հըրաշով իր դարձի գալը ու առաքելական պաշտօնին կանուխը : 24 Փեստոս յիմար էր կոչէ Պօղոս, բայց անիկայ պարկեշտութեամբ կը դատասխանէ : 28 Ազրիպպաս գրեթէ կը համազուտ բրիտանեայ ըլլալու : 31 Բոլոր ժողովականները կը խոստովանին անոր անմղ ըլլալը :

1 Եւ Ազրիպպաս ըսաւ Պօղոսին . Հրաման է

- քեզի՝ որ դուն քեզի համար խօսիս . ան ատենը Պօղոս ձեռքը երկրնցընելով՝ իրեն համար պա-
- 2 տասխան տուաւ : Հրէաներուն իմ վրաս ըրած բոլոր ամբաստանութիւններուն համար ո՛վ Ագրիպպաս արքայ՝ ես զիս երանելի կը սեպեմ , որ այսօր քու առջևդ պատասխան պիտի տամ :
- 3 Մանաւանդ որ դուն Հրէաներուն բոլոր սովորութիւնները և խնդիրները աղէկ գիտես . անոր համար կ'աղաչեմ որ երկայնմտութեամբ ինձի
- 4 մտիկ ընես : Արդ՝ իմ մանկութենէս 'ի վեր իմ ինչպէս ապրելու՝ սկիզբէն Նրուսաղէմ իմ ազգիս մէջը ըլլալովս , բոլոր Հրէաները տեղեակ
- 5 են : Բանզի առաջուց 'ի վեր զիս գիտեն , (թէ որ ուղեն վկայել ,) որ մեր կրօնքին պինտ զգու-
- 6 շաւոր ճամբուն պէս փարիսեցի տպրեր եմ : Եւ հիմա առէալ կեցեր կը դատուիմ՝ Նստուծմէ մեր հայրերուն եղած խոստմունքին յոյսին համար .
- 7 Որ մեր տասուերկու ցեղը անդադար գիշեր ու ցորեկ պաշտելով՝ կը յուսան անոր հասնելու . ես աս յոյսին համար Հրէաներէն կ'ամբաստա-
- 8 նուիմ՝ ո՛վ Ագրիպպաս արքայ : Ի՞նչ . չհաւատալո՞ւ բան կ'երևնայ ձեզի՝ թէ Նստուած մե-
- 9 ռելները կը յարուցանէ : Ես ինքնս ալ ինձի պարտք կը սեպէի Յիսուս Նազովրեցիին ա-
- 10 նուանը դէմ շատ բաներ ընել . Որ ըրի ալ Նրուսաղեմի մէջ . և քահանայապետներէն իշխանութիւն առած՝ սուրբերէն շատերը բանտարկեցի , ու անոնց սպաննուած ատենը հաւանու-
- 11 թիւն տուի : Եւ բոլոր ժողովարաններուն մէջը շատ անգամ զանոնք պատժելով՝ կը բռնադատէի որ հայհոյեն , և անոնց դէմ սաստիկ կատաղած՝ մինչև օտար քաղաքները կը հալածէի :
- 12 Նսանկով երբոր Դամասկոս ալ կ'երթայի՝ քահանայապետներէն իշխանութիւն ու հրաման
- 13 առած , կէս օրուան ատենը ճամբուն վրայ՝ ո՛վ

- արքայ , երկինքէն լոյս մը տեսայ արեւին լուսա-
 ւորութենէն աւելի՝ բոլորտիքս ծագած , նաև
 14 անոնց բոլորտիքը՝ որ իմ հետս կ'երթային : Ու
 երբոր մենք ամէնքս գետինը ինկանք , ձայն մը
 լսեցի որ Երրայական լեզուով ինծի կ'ըսէր . Սա-
 ւուղ՝ Սաւուղ , ինչո՞ւ զիս կը հպածես . գժուար
 15 բան է քեզի խթանի դէմ կից զարնել : Ես ալ
 ըսի . Դուն ո՞վ ես՝ Տէր . և անիկայ ըսաւ . Ես
 16 եմ Յիսուար՝ որ դուն կը հպածես . Բայց ելի՛ր՝
 ու ոտքիդ վրայ կայնէ . ինչու որ ասոր համար
 քեզի երևցայ , որ քեզ ձեռք առնեմ պաշտօ-
 նեայ և վկայ ընելու ան բաներուն՝ որ տեսար , ու
 ան բաներուն՝ որոնցմով պիտի երևնամ քեզի ,
 17 Բեզ ազատելով ատ ժողովուրդէն ու հեթա-
 18 նոսներէն , որոնց հիմա քեզ կը խրկեմ , Լնոնց
 աչքերը բանալու , խաւարէն՝ լոյսի , ու Սատա-
 նայի իշխանութենէն՝ Լստուծոյ դարձրնելու ,
 որ անոնք մեղաց թողութիւն առնեն , և սուր-
 բերուն հետ մասնակից ըլլան՝ ինծի հաւատալով :
 19 Ուստի Եզրիպպատ արքայ՝ ան երկնային տեսիլ-
 20 քին անհնազանդ չեղայ ես . Հապա առաջ Դա-
 մասկոս ու Երուսաղէմ եզոզներուն , և բոլոր
 Հրէաստանի երկիրը ու հեթանոսներուն քա-
 րոզեցի որ ապաշխարեն , ու Լստուծոյ դառ-
 նան , և ապաշխարութեան արժանաւոր գործ-
 21 քեր գործեն : Ես պատճառով Հրէաները զիս
 տաճարին մէջը բռնեցին , և կը ջանային որ
 22 սպաննեն : Սակայն Լստուծմէ օգնութիւն հաս-
 նելով՝ մինչև աս օրս ո՞չ մնացի , պզտիկին ու
 մեծին վկայութիւն տալով , բան մը չզրուցելով
 ան բաներէն դուրս՝ որ մարգարէները և Մովսէս
 23 խօսեցան թէ պիտի ըլլային . Թէ Բրիստոս
 պիտի չարչարուէր , և թէ անիկայ պինտ առաջ
 մեռելներէն յարութիւն առած՝ լոյս պիտի քա-
 րոզէր ժողովուրդին ու հեթանոսներուն :

- 24 Եւ քանի որ անիկայ ասանկ պատասխան կու տար իրեն համար , Փետտոս բարձր ձայնով մը ըսաւ . Ար խելագարիս Պօղոս . շատ կարգացո-
- 25 ղութիւնդ քեզ կը յիմարեցընէ : Պօղոս ալ ըսաւ . Ես չեմ խելագարիր՝ ո՞վ պատուական Փետտոս , հապա ճշմարտութեան և զգաստութեան
- 26 խօսքեր կը զրուցեմ : Վանդի աս բաները թագաւորը գիտէ , որուն առջևը ես ալ համարձակ կը խօսիմ . ինչու որ չեմ կարծեր թէ ասոնցմէ մէկ բան մը անկէ ծածկուած ըլլայ . վասն զի աս
- 27 բան մէկ անկիւնի մը մէջ եղած չէ : Մարգարէներուն կը հաւատանս Ազրիպպան արքայ . գիտեմ որ կը հաւատաս :
- 28 Եւ Ազրիպպա ըսաւ Պօղոսին . Վիչ մնաց որ զիս համոզես քրիստո-
- 29 նեայ ըլլալու : Պօղոս ալ ըսաւ . Եստուծմէ կը խնդրէի որ թէ քիչով և թէ շատով՝ չէ թէ մինակ դուն , հապա ամէնքն ալ՝ որ այսօր ինձի կը լսեն , անանկ ըլլան ինտոր որ ես եմ , աս կապերէս ՚ի դատ :
- 30 Ոտքի վրայ ելաւ թագաւորը և կուսակալը ու Բերինիկէն , և անոնք որ իրենց հետը նստեր
- 31 էին : Ու դուրս ելելէն ետև , իրարու հետ խօսեցան ու ըսին թէ , Ես մարգը մեռնելու կամ
- 32 կապուելու արժանի բան մը չընէր : Ազրիպպա ալ Փետտոսին ըսաւ . Արեւի էր աս մարգը արձակել , թէ որ կայսրին բողոքած չըլլար :

ԳԼ . ԻԷ

1 Պօղոս նաևով ճամբայ կ'ելլէ Հռովմ երթալու . 10 կը նախաձայնէ ճամբան վտանգները , 11 բայց իր խօսքին չեն հաւատար : 14 Սակայն արեւօծութեան կը դառնան , 41 և նուարեկութիւն կը կրեն , 44 բայց ամէնքն ալ անվտանգ ցամաքը կ'ելլեն :

- 1 Երբոր որոշուեցաւ որ նաևով Իտալիա երթանք , Պօղոս և ուրիշ քանի մը կապուածներ յանձնեցին հարիւրապետի մը՝ որուն անունը
- 2 Յուլիոս էր , Սերաստեան գունդէն : Եւ մէկ Անդրամինտացի նաև մը մտնելով՝ ճամբայ ե-

- լանք , ու Եսիայի կողմերէն պիտի նաւէինք .
 Թեսաղոնիկէէն եզոզ Երիտարքոս Մակեդո-
 3 նացին ալ մեր հետն էր : Եւ հետեւալ օրը Սի-
 դոն իջանք . ու Յուլիոս մարդասիրութիւն ցու-
 ցընելով Պօղոսին՝ հրաման տուաւ որ բարեկամ-
 4 ներուն երթայ , ու դարման գտնէ : Եւ անկէ
 ելելով՝ Վիպրոսին վարի կողմէն նաւեցինք՝ հօ-
 5 վը դէմ ըլլալուն համար : Ետքը Վիլկիայի ու
 Պամփիլիայի ծովուն մէջտեղէն նաւելով՝ Լի-
 6 կիայի Միոա ^{տա} իջանք : Եւ հարիւրապետը
 հոն Լղէքսանդրացի նաւ մը գտնելով՝ որ Իտա-
 7 լիա կ'երթար , մեզ անոր մէջ մտցուց : Եւ շատ
 օրեր կամաց կամաց նաւելով՝ հազիւ թէ Անի-
 դոսին քովերը հասանք . և հովը մեզն դէմ ըլ-
 8 վէն նաւեցինք : Եւ դժուարաւ անկէ անցնելով՝
 մէկ տեղ մը եկանք , որ Գեղեցիկ նաւահանգիստ
 կ'ըսուէր , որուն մօտ էր Աստեա քաղաքը :
 9 Ու երբոր շատ ժամանակ անցաւ , և նաւին
 ճամբայ ելլելն ալ վտանգաւոր էր , ծովին ատենն
 ալ արդէն անցած ըլլալով , Պօղոս խրատ կու-
 10 տար , եւ կ'ըսէր անոնց . Մարգիկ՝ ես կը տես-
 նեմ որ աս նաւիս ճամբայ ընելը տառապանքով
 ու շատ վնասով պիտի ըլլայ , չէ՛ թէ մինակ բե-
 11 ուին ու նաւին՝ հապա մեր անձերուն ալ : Բայց
 հարիւրապետը աւելի նաւապետին և նաւավա-
 րին մտիկ կ'ընէր , քան թէ Պօղոսին խօսքե-
 12 րուն : Եւ որովհետև ան նաւահանգիստը յար-
 մար չէր ձմեռը հոն անցընելու , շատերը խոր-
 հեցան անկէ երթալ , որ գուցէ կարող ըլլան
 Փիւնիկէ հասնելու ու ձմեռը հոն կենալու , որ
 Վբետի նաւահանգիստ մըն է , ու դէպ 'ի հա-
 13 րաւ և արեւմտեան հիւսիս կը նայի : Ու երբոր
 հարաւային մեղմ հով մը փչեց , կարծելով թէ
 իրենց դիտաւորութեանը հատեր են , ճամբայ

- 14 ելան՝ ու Արեւտէին քովերէն կ'անցնէին : Եւ
 շատ ատեն չանցած՝ մրրկալից հով մը ելաւ ա-
- 15 նոր դէմ , որ Եւրակիկոն կ'ըսուի : Երբոր
 նաւը յափշտակուեցաւ , և հովին դէմ չկրցաւ
 գիմանալ , թող տուած կ'երթայինք ու կու գա-
- 16 յինք . Եւ դէպ 'ի մէկ փոքր կղզիի մը ետեի
 կողմը գիմելով՝ որ Աղօզա կ'ըսուէր , հազիւ
- 17 կրցանք մակոյկը բռնել . Արն որ առին՝ ու օգ-
 նութիւններ գործածելով նաւը տակէն կապե-
- 18 թային ու կու գային : Եւ սաստիկ այլեկոծու-
 թեան մէջ որ էինք , հետեեալ օրը բեռերը դուրս
- 19 նետեցին : Ու երբորդ օրը նաւին գործիքները
 20 ձեռքովսիս գուրս նետեցինք : Ու երբոր շատ
 օրեր ո՛չ արև՝ ո՛չ ալ աստղեր կ'երևնային , և
 փոթորիկը քիչ չէր վրանիս , ալ բոլորովին մեր
- 21 ազատուելու յոյսը վերցաւ : Եւ որովհետեւ շատ
 օրերէ 'ի վեր անօթի էին , ան ատենը Պօղոս
 անոնց մէջը կայնելով՝ ըսաւ . Ո՛վ մարդիկ՝ պէտք
 էր ձեզի որ ինձի մտիկ ընէիք , ու Արեւտէն
 չելէիք , և աս տառապանքը ու վնասը չքաշէիք :
- 22 Ու հիմա ձեզ կը յորդորեմ որ սիրտ առնէք ,
 քանզի ձեզմէ մէկուն անձին վնաս մը պիտի չըլ-
- 23 լայ՝ բայց միայն նաւին . Ինչու որ աս գիշեր
 երևցաւ ինձի ան Եստուծոյն հրեշտակը , որ ես
- 24 անորն եմ՝ ու զանիկայ կը պաշտեմ . Եւ ըսաւ .
 Մի վախնար Պօղոս՝ կայսրին գիմացը պէտք է
 որ ելլես դուն . և ահա Եստուած քեզի շնորհեց
- 25 ան ամէնը՝ որ քու հետդ նաւին մէջն են : Ուստի
 մարդիկ՝ սիրտ առէք . ինչու որ ես կը հաւատամ
 Եստուծոյ՝ որ ասանկ պիտի ըլլայ , ինչպէս որ
- 26 ինձի զրուցուեցաւ . Միայն թէ պէտք է որ մէկ
 կղզի մը իյնանք :
- 27 Ու երբոր տասնուչորսերորդ գիշերն էր որ

- Ադրիական ծովուն մէջ կը տարուբերէինք , կէս
 գիշերին նաւավարները կը կարծէին թէ մէկ
 28 երկրի մը մօտեցեր են . Եւ դնտակը ձգելով՝
 քսան գրկաչափ դտան . ու քիչ մըն ալ յառաջ
 երթալով՝ նորէն ձգեցին , և տասնուհինգ դրո-
 29 կաչափ դտան . Ու վախնալով՝ որ չըլլայ թէ
 քարոտ տեղուանք իյնան , ետևի կողմէն չորս
 խարիսխ ձգեցին , և առտու ըլլալուն կը փափա-
 30 քէին : Իսկ նաւավարները նաւէն փախչիլ ու-
 զելով՝ մակոյկը ծովը իջեցուցին , պատճառելով
 որպէս թէ առջևի կողմէն ալ խարիսխներ պիտի
 31 ձգեն : Բայց Պօղոս ըսաւ հարիւրապետին ու
 զինուորներուն . Թէ որ ատոնք նաւին մէջը չկե-
 32 նան՝ դուք չէք կրնար ազատիլ : Ըն ատենը զի-
 նուորները մակոյկին չուանները կտրեցին , և
 33 թողուցին որ դուրս իյնայ : Ու երբոր առտու
 ըլլալու վրայ էր , Պօղոս կ'աղաչէր ամենուն որ
 կերակուր ուտեն , ըսելով . Այսօր տասնուչորս
 օր է՝ որ դուք սպասելով անօթի մնացեր էք , ու
 34 բան մը կերած չէք : Ուստի կ'աղաչեմ ձեզի որ
 կերակուր ուտէք . ինչու որ աս ալ ձեր ազա-
 տութեանը համար է , քանզի ձեզմէ մէկուն
 35 գլխէն մազ մը պիտի չկորսուի : Եւ այսպէս
 ըսելով , հաց առաւ , ու ամենուն առջևը Աս-
 տուծմէ գոհացաւ , և կտրելով սկսաւ ուտել :
 36 Եւ ամէնն ալ սիրտ առին , ու իրենք ալ կերա-
 37 կուր կերան : Եւ նաւին մէջը ամէնքս երկու
 38 հարիւր եօթանասունուվեց հոգի էինք : Երբոր
 կշտացան կերակուրով՝ նաւը թեթևցուցին՝ ցո-
 րենը ծովը թափելով :
 39 Ու երբոր առտու եղաւ , ցամաքը չէին ճանչ-
 նար , միայն թէ մէկ ծոց մը կը նշմարէին որ
 ծովեզերք ունէր , ու կը խորհէին որ եթէ կա-
 40 րելի է նաւը անոր մէջը մխեն : Եւ խարիսխները
 կտրելով՝ ծովը ձգեցին , ու ղեկերուն կապերը

Թուլցուցին , և առաջատար հովին բանալով՝
 41 գէպ ՚ի ան ծովեզերքը կ'երթային : Եւ անանկ
 տեղ մը իյնալով որ երկու կողմը ծով էր , նաւը
 նստեցուցին . և նաւին առջևի կողմը խրելով՝
 անշարժ մնաց , ու ետևի կողմը ալիքներուն
 42 սաստկութենէն կը քակուէր : Քինուորներն
 ալ խորհուրդ ըրին որ կապուածները սպաննեն ,
 43 որ չըլլայ թէ մէկը լողայ՝ ու փախչի : Բայց
 հարիւրապետը որ Պօղոսը ազատել կ'ուզէր ,
 արդիւնց զանոնք ան խորհուրդէն , և հրաման
 ըրաւ՝ թէ որոնք որ կրնան լողալ , թող անոնք
 44 առաջ նետուին ու ցամաքը ելնեն . Եւ մնացած-
 ները՝ ոմանք տախտակներով , և ոմանք նաւին
 ուղի բաներովը . և այսպէս ամէնը ազատեցան՝
 ցամաքը ելան :

ԳԼ . ԻԲ

1 Պօղոս և իր ընկերները՝ նաւարկութենէն ետք մարգարութիւն կը տեսնեն բարբա-
 րոսներէն : 5 Իժ մը Պօղոսին ձեռքը կը բռնէ , բայց չկտատեր : 8 Պօղոս շատ հի-
 ւանդներ կը բժշէ կղզին մէջ . 11 Ճամբայ կ'եզէ Հռօմ՝ երթալու . 17 կ'իմացընէ
 Հէթի՝ իր գալուն պատճառը . 24 իր բարոզութեամբ ոմանք կը հաւատան քրիստո-
 սի , ոմանք ալ չեն հաւատար . 30 այսու ամենայնիւ երկու տարի կը բարոզէ Հռօմ-
 մայ մէջ :

1 Ու երբոր ազատեցան՝ գիտցան որ ան կղզին
 անունը Մելիտէ էր . և բարբարոսները քիչ մար-
 2 դասիրութիւն չցուցուցին մեզի . Ինչու որ կրակ
 վառեցին , և մեզ ամէնքս ալ ընդունեցին՝ վրա-
 նիս հասած անձրեկին համար , ու ցուրտին հա-
 3 մար : Ու երբոր Պօղոս շատ մը խոփ ժողովեց ,
 և կրակին վրայ դրաւ , տաքութենէն իժ մը ելաւ՝
 4 անոր ձեռքը բռնեց : Բարբարոսներն ալ երբոր
 ան գազանը տեսան անոր ձեռքէն կախուած՝
 իրարու կ'ըսէին . Ընշուշտ ասիկայ մարգասպան
 մըն է , որ թէպէտ ծովէն ազատեցաւ , բայց իրա-
 5 տունքը թող չտուաւ որ ապրի : Իսկ անիկայ
 գազանը կրակին մէջը թօթվելով՝ իրեն մէկ
 6 վնաս մը չեղաւ : Ու անոնք կը սպասէին որ ա-
 նիկայ ուռենայ՝ կամ յանկարծակի մեռած իյ-

- նայ . բայց երբոր շատ մը սպասեցին , ու տեսան որ իրեն մնաս մը չեղաւ , կարծիքնին փոխելով ,
- 7 կ'ըսէին թէ աստուած մըն է : Եւ ան տեղին բոլորտիքը՝ կղզիին գլխաւոր մարդուն ազարակները կային , որուն անունը Պոպղիոս էր . որ ինքը մեզ ընդունեց՝ և իրեք օր հիւրասիրու
- 8 թեամբ իր քովը պահեց : Ու եղաւ որ Պոպղիոսին հայրը ջերմով և թանչքով հիւընդցած պառկած էր . ու Պօղոս անոր քովը մտաւ , և աղօթք ընելով՝ ձեռքերը վրան դրաւ , ու բժշկեց զանիկայ :
- 9 Ու երբոր ասիկայ եղաւ , ուրիշ հիւանդներ որ ան կղզիին մէջն էին , կու գային և կը
- 10 բժշկուէին . Արոնք շատ պատիւներով ալ մեզ պատուեցին , ու երթալու ատեննիս՝ պէտք եղած բաները տուին :
- 11 Եւ իրեք ամիսէն ետեւ Աղէքսանդրացի նաւով մը ճամբայ ելանք , որ ձմեռը ան կղզին անցուցեր էր , ու Գիոսկուրացւոց նշանը ունէր : Եւ
- 12 Սիրակուսա իջնելով՝ իրեք օր հոն կեցանք : Անկէ ալ պտոյտ մը ընելով՝ Հռէգիոն հասանք . և մէկ օրէն ետեւ որ հարաւ փչեց , երկրորդ օրը
- 13 Պատիոզոս եկանք : Ու հոն եղբայրներ դտանք , որոնք աղաչեցին որ եօթը օր իրենց քովը մընանք . ու ետքը Հռովմ ելանք : Եւ անկէ եղբայրները երբոր մեր վրայով լսեցին , մեզ դիմաւորելու ելան մինչև Ապփիոսի վաճառանոցը՝ ու իրեք պանդոկները . և Պօղոս անոնք տեսնելով , գոհութիւն տուաւ Աստուծոյ , և սիրտ առաւ :
- 14 Ու երբոր Հռովմ մտանք , հարիւրապետը կապուածները զօրապետին յանձնեց . իսկ Պօղոսին հրաման եղաւ որ իր պահապան զինուորին հետ զատ կենայ :
- 15 Ու եղաւ որ իրեք օրէն ետեւ անիկայ Հրէից գլխաւորները կանչեց . ու երբոր մէկտեղ եկան՝ ըսաւ անոնց . Մարդիկ եղբայրներ՝ ես ժողովուրդին կամ հայրենական

- սովորութեանց դէմ բան մը չըրած , Երուսա-
ղեմէն կապուած՝ Հռովմայեցւոց ձեռքը մատ-
- 18 նուեցայ . Որոնք երբոր զիս քննեցին , ուզեցին
որ արձակեն . ինչու որ իմ վրաս մեռնելու յան-
- 19 ցանք մը չկար : Բայց երբոր Հրէաները հա-
կառակ կեցան , պէտք եղաւ որ կայսրին բողո-
քեմ , չէ թէ իմ ազգիս գէմամբաստանութիւն
- 20 մը ունեցողի պէս : Ուստի աս պատճառով
աղաչեցի որ ձեզ տեսնեմ՝ ու ձեզի խօսիմ . ին-
չու որ Իսրայէլի յոյսին համար ես աս շղթան
- 21 վրաս ունիմ : Ընտնք ալ ըսին իրեն . Մենք
քու վրայովդ Հրէաստանէն ո՛չ թուղթեր ա-
ռինք , և ո՛չ եղբայրներէն մէկը հոս գալով՝ քու
վրայովդ չարութիւն մը պատմեց կամ խօսե-
- 22 ցաւ : Բայց կ'աղաչենք որ քեզմէ լսենք՝ թէ
դուն ինչ միտքի վրայ ես . ինչու որ մենք ատ
աղանդին վրայով տեղեկացած ենք՝ որ ամէն
- 23 տեղ ատոր դէմ կը խօսին : Ու մէկ օր մը ատեն
դնելով անոր՝ շատերը անոր գացին իր բնակած
տեղը , որոնց Ըստուծոյ թագաւորութիւնը կը
ծանուցանէր վկայութիւնով , և կը համոզէր
զանոնք Յիսուսի վրայով Սովսէսին օրէնքէն
ու մարգարէներէն՝ առտուրնէ մինչև իրիկուն :
- 24 Եւ ոմանք կը հաւատային ըսածներուն , ու ու-
- 25 մանք չէին հաւատար : Եւ իրարու հետ չմիա-
բանած գացին՝ երբոր Պօղոս մէկ խօսք մը
ըսաւ , թէ Հոգին Սուրբ աղէկ խօսեցաւ մեր
- 26 հայրերուն՝ Եսայի մարգարէին ձեռքովը , Եւ
ըսաւ . Գնա՛ աս ժողովուրդին՝ ու ըսէ՛ . Լսելով
պիտի լսէք՝ ու չիմանաք , և տեսնելով պիտի
- 27 տեսնէք՝ ու չտեսնէք . Ինչու որ աս ժողովուր-
դին սիրտը թանձրացաւ , և երեւոյ ազանջներով
ծանր լսեցին , ու աչքերնին գոցեցին , որ չըլլայ
թէ երեւոյ աչքերովը տեսնեն , ու ազանջներովը
լսեն , և սրտերովը իմանան , ու դարձի գան , և

- 28 ես բժշկեմ զանոնք : Ուստի յայտնի ըլլայ ձեզի՝ որ Աստուծոյ փրկութիւնը հեթանոսներուն
- 29 խրկուեցաւ , և անոնք մտիկ պիտի ընեն : Ու երբոր աս զրուցեց , Հրէաները դուրս ելան , շատ վեճարանութիւն ունենալով մէջերնին :
- 30 Եւ լման երկու տարի իր վարձքով բռնած
- 31 տունը կեցաւ . Եւ իրեն եկողներուն ամէնը
- 32 կ'ընդունէր . Ար քարոզէր Աստուծոյ թագաւորութիւնը , և Տէր Յիսուս Վրիստոսի վրայով առանց արգիլուելու կը սորվեցընէր բոլոր համարձակութիւնով :

- պաշտեմ իմ հոգիովս անոր Որդւոյն աւետարանին մէջ, Թէ ինչպէս անդադար ձեզ կը յիշեմ, ամէն ատեն իմ աղօթքներուս մէջ խնդրելով՝ որ գուցէ անգամ մը Աստուծոյ կամքովը ինծի
- 11 յաջողութիւն մը ըլլայ ձեզի գալու : Քանզի կը փափաքիմ ձեզ տեսնելու, որ ձեզի հոգւոր շնորհք մը հաղորդեմ՝ որպէս զի հաստատուիք .
- 12 Եւ յսինքն՝ ձեր հետը ես ալ մխիթարակից ըլլամ իմ ու ձեր փոխադարձ հաւատքին միջոցովը :
- 13 Սակայն չեմ ուզեր որ չգիտցող ըլլաք եղբայրներ՝ որ շատ անգամ ուղեցի գալ ձեզի, (և մինչև հիմա արգիլուեցայ,) որ ձեր մէջն ալ պտուղ մը ունենամ, ինչպէս որ ուրիշ հեթանոսաց մէջ
- 14 ալ : Յոյներուն ու Բարբարոսներուն, իմաստուններուն ու անմիտներուն ալ պարտական
- 15 եմ : Ուստի որչափ որ ձեռքէս կու գայ՝ յօժարութիւն «նի» ձեզի ալ որ Հոռովմայ մէջ էք՝ աւետարանը քարոզելու :
- 16 Ինչու որ ես ամօթ չեմ սեպեր աւետարանը վասն զի Աստուծոյ զօրութիւնն է ան՝ բոլոր հաւատացեալներուն փրկութեան համար, առաջ
- 17 Հրէային ու ետքը Յոյնին : Ինչու որ անով Աստուծոյ արդարութիւնը՝ «չ» է հաւատքէն, հաւատքի համար կը յայտնուի . ինտոր որ գրուած է թէ, Երդարը հաւատքէն պիտի ապրի :
- 18 Քանզի Աստուծոյ բարկութիւնը երկինքէն կը յայտնուի մարդոց բոլոր ամբարշտութեանը և անիրաւութեանը վրայ, որոնք ճշմարտութիւնը
- 19 անիրաւութեամբ բռներ են : Այսին զի Աստուծոյ վրայով գիտնալու բանը իրենց մէջը յայտնի
- 20 է, որովհետև Աստուած անոնց յայտնեց : Ինչու որ իր աներևոյթ բաները աշխարհի սկիզբէն ստեղծուածներովը կ'իմացուին կը տեսնուին, այսինքն է իր մշտնջենաւոր զօրութիւնը, ու աստուածութիւնը . որպէս զի անպատասխանի

- 21 մնան : Ինչու որ իրենք Մատուած ճանչնալով՝
 Մատուծոյ պէս չփառաւորեցին , կամ շնորհա-
 կալ չեղան . հապա իրենց խորհուրդներուն մէջ
 ունայնացան , և սիրտերնին անմտութիւնով
- 22 խաւարեցաւ : Իրենք Իմաստուն ենք՝ ըսելով ,
 23 յիմարեցան . Եւ անեղծ Մատուծոյ փառքը փո-
 խեցին՝ նմանցընելով եղծանելի մարդու , և թըռ-
 չուններու , ու չորքոտանիներու , և սողուննե-
- 24 րու պատկերին : Ենոր համար Մատուած ալ
 պղծութեան մատնեց զանոնք իրենց սիրտերուն
 ցանկութիւններով՝ իրենց մարմինները իրենց
- 25 անձերուն մէջ խայտառակելու . Որոնք Մատու-
 ծոյ ճշմարտութիւնը՝ սուտի հետ փոխեցին , ու
 երկրպագութիւն և պաշտօն մատուցին ստեղ-
 ծուածներուն՝ քան թէ Ստեղծողին , ան որ յա-
- 26 լիտեան օրհնեալ է . ամէն : Ենոր համար Մա-
 տուած զանոնք անարդ կիրքերու մատնեց , որ
 իրենց էգերը անգամ բնական պէտքը բնութեան
- 27 գէմ՝ եղող «է» փոխեցին : Եոյնպէս ալ արու-
 ները կնկան բնական պէտքը թողուցած՝ իրենց
 ցանկութիւնովը իրարու հետ վառուեցան . ա-
 րունները արուններու հետ խայտառակութիւն կը
 գործէին , և իրենց մոլութեանը վայլած հատու-
- 28 ցումը իրենց վրայ կ'ընդունէին : Եւ որովհետև
 չուզեցին զՄատուած իրենց գիտութեանը մէջ
 պահել , Մատուած «լ զանոնք անարդ խորհուրդ-
- 29 ներու մատնեց՝ անվայել բաներ ընելու . Որոնք
 լեցուած էին ամէն անիրաւութիւնով , պոռնը-
 կութիւնով , անզգամութիւնով , աղահուլութիւ-
 նով , չարութիւնով , նախանձով լեցուն , մար-
 դասպանութիւնով , հակառակութիւնով , նեն-
 գութիւնով , չարասրտութիւնով , և էն քսու-
- 30 ներ , Չարախօսներ , Մատուած ատողներ , նա-
 խատողներ , հպարտներ , ամբարտաւաններ ,
 չար բաներ հնարողներ , ծնողաց անհնազանդ-

31 ներ , Անմիտներ , ուխտ չպահողներ , անգուլթ-
 32 ներ , անհաշտներ , անողորմներ . Արոնք գիտ-
 նալով Աստուծոյ դատաստանը , թէ անոնք որ
 ասանկ բաներ կ'ընեն՝ մահուան արժանի են , չէ
 թէ միայն ան բաները կ'ընեն , հապա ընողնե-
 րուն հաւանութիւն ալ կու տան :

ԳԼ . Բ

1 Անոնք որ ուրիշները կը գատապարսն իբրև մեղաւորներ , թէ որ իրենք ալ ան մեղ-
 քերը կը գործեն , չեն կրնար ինքզինքին արդարացընել . 6 սչ ալ կրնան աղաա թալ
 Աստուծոյ գատաստանէն , 9 թՅ Հրէոյ ըլլան՝ թէ հեթանոս . 14 քանզի ինտոր որ
 հեթանոսները չեն կրնար աղաա թալ , 17 անանկ ալ Հրէաները . 25 որոնց թլվատու
 թիւնը օգուտ մը գրեախ չընէ , թէ որ օրինազանց գանուին :

1 Ուստի ո՛վ մարդ՝ ո՛վ որ ըլլաս դուն որ կը դա-
 տես , պատասխան չունիս տալու . քանզի ի՛նչ
 բանով որ ուրիշը կը դատես , ա՛նչ քու անձդ կը
 դատապարտես . վասն զի դուն ալ որ կը դա-

2 տես , նոյն բաները կ'ընես : Բայց գիտենք որ
 Աստուծոյ դատաստանը ճշմարտութիւնով կ'ըլ-
 լայ անոնց վրայ , որ անանկ բաներ կը գործեն :

3 Արդ՝ ո՛վ մարդ , դուն որ ասանկ բաներ ընողները
 կը դատես , և դուն նոյն բաները կ'ընես , աս
 միտքէդ կ'անցընես , թէ դուն Աստուծոյ դա-

4 տաստանէն ազատ պիտի մնաս . Ամ թէ անոր
 անչափ քաղցրութիւնը՝ և համբերութիւնը ու
 երկայնատութիւնը կ'արհամարհես , չգիտնալով

որ Աստուծոյ քաղցրութիւնը քեզ դէպ 'ի ա-
 5 պաշխարութիւն կ'առաջնորդէ : Բայց դուն
 քու խստութիւնովդ և անզեղջ սրտովդ քու
 անձիդ բարկութիւն կը դիզես՝ բարկութեան և

Աստուծոյ արդար դատաստանին յայտնուելու
 6 օրուանը համար . Ան որ ամէն մէկուն իր գործ-

7 քերուն փոխարէնը պիտի հատուցանէ . Յաւի-
 տենական կեանքը անոնց՝ որ բարի գործքերու
 մէջ համբերութեամբ յարատուելով , փառք ու

8 պատիւ և անմահութիւն կը խնդրեն . Բայց
 անոնց որ հակառակ են , և ճշմարտութեան

- անհնազանդ՝ ու անիրաւութեան հնազանդած ,
- 9 բարկութիւն և սրտմտութիւն՝ Նեղութիւն և տառապանք «իբէ ըլլայ» ամէն մարդու վրայ՝ որ չար կը գործէ , առաջ Հրէային՝ ու ետքը Յոյնին .
- 10 Իսկ փառք ու պատիւ և խաղաղութիւն ան ամենուն՝ որ բարի կը դործէ , առաջ Հրէային՝ ու
- 11 ետքը Յոյնին : Ինչու որ Մատուծոյ քովը աչա-
- 12 ռութիւն չկայ : Քանզի անոնք որ առանց օրէնքի մեղք գործեցին , առանց օրէնքի պիտի կորսուին . և անոնք որ օրէնքի տակ մեղք գործե-
- 13 ցին , օրէնքով պիտի դատուին . (Ինչու որ չէ թէ օրէնքը լսողները Մատուծոյ առջևը արդար են , հապա օրէնքը կատարողները պիտի ար-
- 14 դարանան : Ուստի հեթանոսները որ օրէնք չունին՝ երբոր բնականաբար օրէնքին գործքերը կը գործեն , օրէնք չունենալով՝ իրենց ան-
- 15 ձերուն օրէնքը բուն իրենք կ'ըլլան . Որ օրէնքին գործքը իրենց սրտին մէջը գրուած կը ցուցնեն իրենց խղճմտանքին վկայութեամբը , և իրենց խորհուրդներուն իրար յանդիմանելովը՝
- 16 կամ իրաւունք տալովը ,) Են օրը որ Մատուծ մարդոց ծածուկ բաները պիտի դատէ Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը՝ իմ «արդար» աւետարանիս համեմատ :
- 17 Եհն դուն Հրէայ ըսուեր ես , և օրէնքին
- 18 կռթըններ ես , ու Մատուծով կը պարծենաս , Եւ «իբէ» կամքը գիտես , ու տարբեր բաները կը զա-
- 19 նազանես՝ օրէնքէն խրատուած ըլլալով . Եւ քու անձիդ վրայ վստահութիւն ունիս՝ թէ կոյրե-
- 20 բուն առաջնորդ ես , խաւարածներուն լոյս , Եւ միտներուն խրատ տուող , տղայոց վարժապետ . և թէ գիտութեան ու ճշմարտութեան կերպա-
- 21 րանքը օրէնքէն ունիս : Իսկ արդ՝ դուն որ ընկերիդ կը սորվեցընես , քու անձիդ չես սորվեցըներ . որ կը քարոզես գողութիւն չընել , կը

- 22 գողնանս . Որ կ'ըսես շնութիւն չունել , շնութիւն կ'ընես . որ կը զզուիս կուռքերէն , սրբապղծութիւն կ'ընես . Որ օրէնքով կը պարծենաս , օրինազանց բլլալով՝ զՆստուած կ'անարգես : Ինչու որ Նստուծոյ անունը ձեր պատճառովը հեթանոսաց մէջ կը հայհոյուի , ինչպէս որ գրուած է :
- 23 Երդ՝ թլփատութիւնը շահ կ'ունենայ , թէ որ օրէնքը պահես . իսկ թէ որ օրէնքին դէմ յանցաւոր ես , քու թլփատութիւնդ անթլփատութիւն եղաւ : Ուստի թէ որ անթլփատութիւնը օրէնքին իրաւունքները պահէ , չէ՞ որ անոր անթլփատութիւնը թլփատութիւն պիտի սեպուի .
- 27 Եւ ի բնէ եղած անթլփատութիւնը օրէնքը կատարելով՝ պիտի դատապարտէ քեզ , որ դիրով ու թլփատութիւնով օրէնքին յանցաւոր ես :
- 28 Ինչու որ շրէայ չէ ան՝ որ դրսուանց է , և թլփատութիւն չէ ան՝ որ դրսուանց մարմինով
- 29 է . շապա շրէայ ան է՝ որ ներսուանց է , և թլփատութիւն սրտինը՝ հոգիով , ու չէ թէ գիւրով . որուն գովովութիւնը չէ թէ մարդիկներէն է , հապա Նստուծմէ :

ԳԼ . Գ

1 Հրէից արտօնութիւնը , 8 սոն որ բնաւ չիորոշուցին . 9 բոլոր օրէնքը կը ընդլծէ թէ անոք ալ մեղքի ապէ են . 20 ուստի բնաւ մարմին մը չարգարանոր օրէնքով , 28 այլ աճի մարդիկ առանց խորութեան միայն հաւատքով կ'արգարանան . 31 ոսկայն առով օրէնքը չիտփանուիր :

- 1 Ուրեմն շրէան ի՞նչ աւելի բան ունի , կամ
- 2 թլփատութենէն ի՞նչ շահ կայ : Եւստ՝ ամէն կերպով . պիտտ առաջ ան՝ որ Նստուծոյ պատճառները անոնց հաւատացուեցաւ : Ուրեմն թէ որ անոնց մտանք չհաւատացին , ի՞նչ . միթէ անոնց անհաւատութիւնը Նստուծոյ հաւատքը կը խափանէր . քաւ լիցի : Սակայն Նստուած ճշմարիտ թող բլլայ , և բոլոր մարդիկ՝ սուտ . ինչպէս որ գրուած է . Որ քու խօսքերուդ մէջ

- արդար ըլլաս , և դատուելու ատենդ դուն յաղ-
- 5 թես : Ուրեմն թէ որ մեր անիրաւութիւնը Ես-
- տուծոյ արդարութիւնը յայտնի կը ցուցնէ ,
- 6 ի՞նչ ըսենք . արդեօք անիրաւ է Եստուած՝ որ է
- 7 պիտի դատէ աշխարհը : Ինչու որ եթէ Եստու-
- ծոյ ճշմարտութիւնը իմ ստութիւնովս կ'աւել-
- նայ իր փառքին համար , ալ ես ինչո՞ւ մեղաւո-
- 8 ըրի մը պէս կը դատուիմ : Եւ ի՞նչ՞ - համար ոչոք չէ
- լու , ինչպէս որ ոմանք մեր վրայ չարախօսու-
- թիւն ընելով կ'ըսեն՝ թէ մենք կ'ըսենք , Չարք
- գործենք՝ որ բարին գայ . որոնց դատապար-
- տութիւնը իրաւունքով է :
- 9 Ուստի ալ ի՞նչ ըսէ՞ք . բանով մը աւելի՞ ենք հե-
- լանահեղին . իրաւ որ բանով մըն ալ չէ . ինչու որ
- առաջուց մեղազրեցիւք շրէաները և հեթա-
- 10 նոսները՝ թէ ամէնքը մեղաց տակ են . Ինչպէս
- որ գրուած է թէ , Երդար մը չկայ՝ ո՛չ մէկ հատ
- 11 մը . Մէկը չկայ որ հասկընայ , մէկը չկայ որ Ես-
- 12 տուած փնտռէ : Ամէնքը խտաորեցան , մէկտեղ
- անպիտան եղան . աղէկութիւն ընող մը չկայ ,
- 13 մէկ մըն ալ չկայ : Եսնոնց կոկորդը բաց դերեզ-
- ման է . իրենց լեզուովը նենգաւոր եղան . իժե-
- րու թոյն կայ անոնց շրթունքներուն տակը .
- 14 Եսնոնց բերանը անէծքով ու դառնութեամբ
- 15 լեցուն է . Եսնոնց ոտքերը շուտ են արիւն
- 16 թափելու . Կործանում և թշուառութիւն է
- 17 իրենց ճամբաներուն մէջը . Եւ խաղաղու-
- 18 թեան ճամբան չճանչցան : Եստուծոյ վախը
- 19 չկայ անոնց աչքերուն առջին : Սակայն գիտենք
- որ օրէնքը ի՞նչ որ կ'ըսէ , անոնց կ'ըսէ՝ որ օրէն-
- քին տակն են . որպէս զի ամէն բերան գոցուի ,
- և բոլոր աշխարհ դատապարտուած ըլլայ Ես-
- 20 տուծոյ առջևը : Ինչու որ անոր առջևը մէկ

- մարմին մը պիտի չարգարանայ օրէնքին գործ-
քերովը . քանզի օրէնքով է մեղքը ճանչնալը :
- 21 Իայց հիմա առանց օրէնքի Աստուծոյ արդա-
րութիւնը յայտնուած է , օրէնքէն և մարգա-
22 րէններէն վկայուած ըլլալով . Այսինքն Աստու-
ծոյ արդարութիւնը՝ ոչ Յիսուս Քրիստոսի հա-
ւատքէն է , ամենուն յայտնած է , ու ամենուն
23 վրայ կ'ըսայ . և խտրութիւն չկայ : Ինչու որ
ամէնքը մեղք գործեցին , և Աստուծոյ փառքէն
24 պակասած են : Եւ անոր շնորհքովը ձրի կ'ար-
դարանան Քրիստոս Յիսուսով եղած փրկու-
25 թեամբը . Որ զանիկայ առաջուց սահմանեց
Աստուած՝ հաւատքով քառութիւն ըլլալ անոր
արիւնովը , Աստուծոյ երկայնմտութեան ատեն-
ները առաջուց գործուած մեղքերուն թողու-
թիւն տալովը՝ իր արդարութիւնը ցուցնելու
26 համար . Այսինքն իր արդարութիւնը աս ժամա-
նակիս մէջ ցուցնելու համար , որ ինքը արդար
ըլլայ , և արդարացրնէ Յիսուսի հաւատքէն
27 եզոզը : Ուրեմն ո՛ր մնաց պարծենալը . խա-
փանեցաւ . ո՛ր օրէնքէն , գործքերուն օրէնքէն .
28 չէ , հապա հաւատքի օրէնքէն : Ինչու որ կը
սեպենք թէ մարդը հաւատքով կ'արդարանայ՝
29 առանց օրէնքին գործքերուն : Միթէ Աս-
տուած միայն շրէաներունն է , ու հեթանոսնե-
30 ըրունը չէ . այո՛ , հեթանոսներունն ալ : Որով-
հետեւ Աստուած մէկ է՝ որ թլփատութիւնը
հաւատքէն կ'արդարացրնէ , և անթլփատու-
31 թիւնը ոչ ոք հաւատքով : Ուստի մենք հաւատ-
քով օրէնքը կը խափանենք . քաւ լեցի . հապա
օրէնքը կը հաստատենք :

ԳԼ . Դ

1 Արահամին հաւատքը իրեն արդարութիւն սեպուեցաւ՝ 10 իր թլփատուելէն առաջ :
18 Միայն հաւատքով ինքը ու իր սերունդը խոստմունք առին : 16 Արահամ բոլոր
հաւատացեալներուն հայրն է : 24 Մեր հաւատքն ալ մեզի արդարութիւն պիտի սե-
պուի :

- 1 Ուրեմն ի՞նչ պիտի ըսենք թէ գտաւ Եբրահամ
 2 մեր նահապետը մարմնոյ կողմանէ : Ինչու որ
 եթէ Եբրահամ գործքով արդարացած ըլլար ,
 իրաւցընէ պարծանք կ'ունենար , բայց չէ թէ
 3 Եստուծոյ առջևը : Բանզի գիրքը ի՞նչ կ'ըսէ .
 Եբրահամ Եստուծոյ հաւատաց , և ո՞նք իրեն ար-
 4 դարութիւն սեպուեցաւ : Բայց ան որ գործ մը
 կ'ընէ , վարձքը՝ շնորհքէ եղած չսեպուիր անոր ,
 5 հապա պարտքէ : Իսկ ան որ չգործեր , բայց
 կը հաւատայ անոր՝ որ ամբարիշտը կ'արդարա-
 ցընէ , անոր հաւատքը իրեն արդարութիւն կը
 6 սեպուի : Ինչպէս որ Դաւիթ ալ կը զրուցէ ո՞նք
 մարդուն երանութիւնը , որուն Եստուած ար-
 7 դարութիւն կը սեպէ՝ առանց գործքերու : Ե-
 րանի անոնց՝ ի՞նչ , որոնց անօրէնութիւնները
 ներուեցան , և որոնց մեղքերը ծածկուեցան :
 8 Երանի ան մարդուն՝ որ Տէրը մեզք չսեպեր
 9 անոր : Ուստի աս երանութիւնը թշխատու-
 թեան վրայ է , թէ անթշխատութեան վրայ ալ .
 քանզի կ'ըսենք թէ՝ Հաւատքը Եբրահամին
 10 արդարութիւն սեպուեցաւ : Ուրեմն ինտո՞ր
 սեպուեցաւ . թշխատութեան մէջ եղած ատե-
 նը , թէ անթշխատութեան մէջ . չէ թէ թշխա-
 11 տութեան մէջ , հապա անթշխատութեան : Ու
 երբ թշխատութեան նշանը առաւ՝ ի՞նչ անթշխ-
 ատութեան ատենէն ո՞նք հաւատքին ար-
 դարութեանը մէկ կնիք մը , որ ինքը հայր ըլլայ
 ան բոլոր հաւատացողներուն՝ որոնք անթշխա-
 տութենէ են , (անոնց ալ արդարութիւն սե-
 12 պուելու համար ,) Եւ հայր թշխատութեան՝ չէ
 թէ մինակ թշխատութենէ եզոզներուն , հապա
 անոնց ալ՝ որ մեր հօրը Եբրահամին անթշխա-
 տութեան ատենի հաւատքին շաւիղներուն մէջը
 13 կը քայլեն : Ինչու որ Եբրահամին և անոր սե-
 րունդին՝ աշխարհը ժառանգելու համար ոչ ոք

- խոստմունքը չէ թէ օրէնքով եղաւ , հապա
 14 հաւատքին արդարութիւնովը : Քանզի եթէ
 օրէնքէն եղողները ժառանգ ըստին , հաւատքը
 փուճ պիտի ըլլար , և խոստմունքը պիտի խա-
 15 փանուէր : Այսան զի օրէնքը բարկութիւն կը
 գործէ . քանզի ո՛ւր որ օրէնք չկայ , օրինա-
 16 զանցութիւն ալ չկայ : Եսոր համար յառաջ
 ըստի հաւատքէն է , որ շնորհքով եղած ըլլայ ,
 խոստմունքը հաստատուն ըլլալու համար բոլոր
 սերունդին : չէ թէ միայն անոր՝ որ օրէնքէն է ,
 հապա անոր ալ՝ որ Եբրահամին հաւատքէն է .
 17 որ մեր ամենուն հայրն է , (Ինչպէս որ գրուած
 է թէ , Քեզ շատ աղօգերու հայր ըրի ,) Եստու-
 ծոյ առջևը , որուն ինքը հաւատաց , ան որ մե-
 ուելները կ'ողջնցնէ , և չեղած բաները եղած-
 18 ներու պէս կը կանչէ : Ար չյուսացուելու բա-
 նին յուսով հաւատաց՝ թէ ինքը շատ աղօգերու
 հայր պիտի ըլլայ , (ինչպէս որ ըսուեցաւ ալ
 19 թէ , Քու սերունդդ ասանկ պիտի ըլլայ .) Եւ
 ինքը հաւատքի մէջ չտկարացած , չնայեցաւ
 իր մարմինին արդէն մեռածի պէս ըլլալուն ,
 (որովհետեւ ինքը հարիւր տարեկանի չափ էր .)
 ոչ ալ Սաուային արգանդին մեռած ըլլալուն :
 20 Եւ անհաւատութիւնով չտարակուսեցաւ Ես-
 տուծոյ խոստմունքէն . հապա հաւատքով դո-
 21 րացած՝ Եստուծոյ փառք տուաւ , Եւ իր մտքին
 մէջ հաստատ պահեց՝ թէ ան որ խօսք տուաւ ,
 22 ինքը կարող է ընելու ալ : Եսոր համար իրեն
 արդարութիւն սեպուեցաւ :
 23 Իայց չէ թէ մինակ անոր համար գրուեցաւ՝
 24 որ իրեն սեպուեցաւ . Հապա մեզի համար ալ՝
 որոնց պիտի սեպուի , որ կը հաւատանք անոր՝
 25 որ մեռելներէն յարուց մեր Տէր Յիսուսը . Են
 որ մեր յանցանացը համար մատնուեցաւ , և
 մեզ արդարացընելու համար յարութիւն առաւ :

ԳԼ . Ե

1 Հաւատքով արդարացած՝ խաղաղութիւն ունինք Աստուծոյ հետ , 2 և պարծանք մը յուզին մէջ . 8 վասն զի թէ որ Գրիստոսի արիւնովը հաշտուեցանք՝ թշուաք եղած ատեննիս , 10 ալ աւելի պիտի ապրինք հաշտուած ըլլալովն : 12 Ինչպէս որ մեզք ու մահը աշխարհ մասն Ազամեմ , 17 ալ աւելի արդարութիւնք է կեանքը Գրիստոսի : 20 Ո՛ր որ մեզքը շտայտ , հոն շորհքը աւելի աւատացաւ :

- 1 Աւատի մենք հաւատքով արդարացած ըլլալով խաղաղութիւն ունինք Աստուծոյ հետ՝ մեր Տէրոջը Յիսուս Վրիստոսի ձեռքովը . որուն միջոցովը ընդունեցինք հաւատքով աս շնորհքիս մօտենալն ալ , որուն մէջը կեցեր ենք , և Աստուծոյ փառաց յուսովը կը պարծինք : Եւ ո՛չ միայն այստան , հապա նաև նեղութիւններու մէջ կը պարծինք . ինչու որ գիտենք՝ թէ նեղութիւնք համբերութիւն կը գործէ , և համբերութիւնք՝ փորձառութիւն , ու փորձառութիւնք՝ յոյս . և յոյսը ամօթով չձգեր . ինչու որ Աստուծոյ սէրը մեր սրտերուն մէջը տարածուած է Հոգւոյն Սրբոյ ձեռքովը , որ մեզի տրուեցաւ :
- 6 Ա՛սան զի երբոր մենք դեռ տկար էինք , յարմար ժամանակին Վրիստոս ամբարիշտներուն համար մեռաւ : Ինչու որ արդարի մը համար հազուէ կ'ըլլայ որ մէկը մեռնի . (բայց մէկ բարի մարդու մը համար՝ կարելի է որ մէկը համարձակի
- 8 մեռնելու :) Սակայն Աստուած իր սէրը ոչ մեր վրայ ունէր՝ յայտնեց , որ երբ դեռ մեղաւոր էինք , 9 Վրիստոս մեզի համար մեռաւ . ուրեմն հիմա որ իր արիւնովը արդարացանք , որչափ աւելի
- 10 իրմով պիտի ազատինք բարկութենէն : Ա՛սան զի թէ որ թշնամի եղած ատեննիս Աստուծոյ հետ հաշտուեցանք իր Որդւոյն մահովը , որչափ աւելի մեր հաշտուած ատենը պիտի ապրինք ա-
- 11 նոր կեանքովը : Եւ ո՛չ միայն այս , հապա Աստուծով ալ կը պարծենանք մեր Տէրոջը Յիսուս Վրիստոսին ձեռքովը , որով հիմա հաշտութիւնք ընդունեցինք :

- 12 Այն զի ինչպէս որ մէկ մարդէ մը մեղքը աշխարհք մտաւ , և ան մեղքէն մահը , և այնպէս ամէն մարդոց վրայ տարածուեցաւ
- 13 մահը , քանզի ամէնքը մեղանչեցին : (Այն զի մինչև օրէնքին ատենը աշխարհի մէջ մեղք կար . բայց մեղք չսեպուիր՝ ուր որ օրէնք չը-
- 14 կայ : Սակայն մահը Ադամէն մինչև Մովսէսը թագաւորեց , նաև Ադամին յանցանքին նման չմեղանչողներուն վրայ ալ , որ ան
- 15 օրինակ էր անոր՝ որ ետքէն պիտի գար : Բայց չէ թէ ինչպէս յանցանքը՝ անանկ ալ շնորհքն է . ինչու որ եթէ մէկուն յանցանքովը շատերը մեռան , ալ որչափ աւելի Աստուծոյ շնորհքը՝ և ան պարգևը ոչ Յիսուս Քրիստոս մէկ մարդուն շը-
- 16 նորհքովն է , շատերուն վրայ աւելցաւ : Եւ չէ թէ ոչ պարգևը անն է՝ ինչպէս մէկէ մը որ մեղանչեց . ինչու որ դատաստանը մէկ հոգի դատապարտութեան մէջ յգեց . բայց շնորհքը շատ
- 17 մեղքերէն արդարութեան արդար : Այն զի թէ որ մէկ մարդուն մեղքովը մահը թագաւորեց ան մէկովը , որչափ աւելի անոնք որ շնորհքի՝ ու արդարութեան պարգևին առատութիւնը կ'առնեն , կենաց մէջ պիտի թագաւորեն՝ մէկ Յիսուս Քրիստոսին ձեռքովը :) Ուրեմն ինչպէս որ մէկուն յանցանքովը բոլոր մարդոց դատապարտութեան ինչպէս , անանկ ալ մէկուն արդարութիւնովը բոլոր մարդոց կենաց արդարութեան ինչպէս . Այն զի ինչպէս որ մէկ մարդուն անհնազանդութիւնովը շատերը մեղաւոր եղան , անանկ ալ մէկուն հնազանդութիւնովը շատերը արգար պիտի ըլլան : Սակայն օրէնքը մէջտեղը ինկաւ՝ որ յանցանքը շատնայ . բայց ուր որ աւելի եղաւ մեղքը , ալ աւելի
- 21 եղաւ շնորհքը . Որ ինչպէս մեղքը թագաւորեց մահուամբ , անանկ ալ շնորհքը թագաւորեց

րէ արդարութեամբ մինչև յաւիտենական կեանքը մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը :

ԳՂ . Գ

1 Գեղջէ մեղսի մէջ մաւ , 2 քանի որ մեռած ենք մեղքին , 3 ինչպէս որ մկրտութիւնը կը ցուցնէ . 12 ուստի ալ մեղքը թող չթազաւորէ մեր վրայ . 18 վասն զի մեք մեր մարմինները զատարասեցինք արգարութեան ծառաներ ըլլալու , 23 և վասն զի մեզայ վարկը մահ է :

- 1 Ալ հիմա ի՞նչ պիտի ըսենք . մեղքերու մէջ
- 2 մնանք արդեօք , որ շնորհքը շարնայ : Քան լեցի . մենք որ մեղքին մեռանք , ի՞նչպէս դեռ
- 3 անոր մէջը կենանք : Չէք գիտեր , թէ մենք որ Քրիստոս Յիսուսով մկրտուեցանք , անոր մահուանը մկրտուեցանք : Ենոր հետ թաղուեցանք մկրտութիւնով մահուան համար , որ ինչպէս Քրիստոս Հօրը փառքովը յարութիւն առաւ մեռելներէն , անանկ ալ մենք կենաց նորոգութեան մէջ պտըտինք : Ինչու որ եթէ մենք տնկակից եղանք անոր մահուանը նմանութիւնովը , նաև անոր յարութեանը նմանութիւնովը ալ
- 6 նոր պիտի ըլլանք : Ես գիտնանք՝ որ մեր հին մարդը «նոր հետը խաչուեցաւ , որ մեղաց մարմինը փձանայ , որ ասկէ ետև մեղքի չծառայենք :
- 7 Այն ան զի ան որ հոգին մեռած է՝ մեղքէն
- 8 արդարացած է : Երդ՝ թէ որ մենք Քրիստոսի հետ մեռանք , կը հաւատանք որ անոր հետը
- 9 պիտի ապրինք ալ : Քանզի գիտենք որ Քրիստոս մեռելներէն յարութիւն առած ըլլալով՝ նորէն չմեռնիր , ալ մահը անոր վրայ իշխանութիւն չունի :
- 10 Այն ան զի քանի որ մեռաւ՝ մեղքին մեռաւ մէկ անգամ , և որ կենդանի է՝ Ես
- 11 տուճոյ կենդանի է : Եսանկ ալ գուք ձեր անձերը մեղքին մեռած սեպեցէք , բայց Եստուճոյ կենդանի՝ մեր Տէրոջը Քրիստոս Յիսուսին ձեռքովը :
- 12 Ուստի ալ մեղքը չթազաւորէ ձեր մահականացու մարմինին վրայ , որ անոր ցանկու

- 13 Թիւններուն հնազանդիք : Եւ ձեր անդամները անիրաւութեան գործիք ըլլալու մի՛ ընծայէք մեղքին , հապա ձեր անձերը Մտուածոյ ընծայեցէք՝ որպէս թէ մեռելներէն ողջնցած . և ձեր անդամները արդարութեան գործիքներ՝ Մտուածոյ :
- 14 Վանդի մեղքը վրանիդ պիտի չիշխէ . ինչու որ օրէնքի տակ չէք , հապա շնորհաց տակ :
- 15 Ուրեմն ի՞նչ . մե՞ղք գործենք՝ որ օրէնքի տակ չենք , հապա շնորհքի տակ . քաւ լիցի : 2^{էք} գիտեր՝ թէ որուն որ անձերնիդ ծառայ կ'ընծայէք հնազանդելու , ծառայ էք անոր՝ որուն որ կը հնազանդիք , թէ մեղքի՝ « մահուան է » :
- 17 Եւ թէ հնազանդելու՝ « արդարութեան : Բայց գոհութիւն Մտուածոյ , որ Բէն դուք մեղաց ծառայ էիք , սակայն սրտանց հնազանդեցաք ան վարդապետութեան գաղափարին՝ որ ձեզի
- 18 յանձնուեցաւ : Ուստի դուք մեղքէն ազատ ըլլալով՝ արդարութեան ծառայ եղաք . (Մարդու « Երբեք պէս կ'ըսեմ՝ ձեր մարմինին տկարութեանը համար .) քանզի ինչպէս որ ձեր անդամները անօրէնութեան համար ընծայեցիք՝ պղծութեան և անօրէնութեան ծառաներ ըստու , անանկ ալ հիմա ձեր անդամները սրբութեան համար ընծայեցէք՝ արդարութեան ծառաներ
- 20 ըստու : Այն զի երբոր դուք մեղաց ծառաներ
- 21 էիք , արդարութենէն ազատ էիք : Ուրեմն ան ժամանակը ի՞նչ պտուղ ունէիք ան բաներէն՝ որոնցմով հիմա կ'ամչնաք . ինչու որ անոնց
- 22 վերջը մահ է : Բայց հիմա մեղքէն ազատուած՝ և Մտուածոյ ծառաներ եղած՝ ձեր պտուղը ունիք սրբութիւնով , ու վերջը յաւիտենական կեանք :
- 23 Վանդի մեղաց վարձքը մահ է . բայց Մտուածոյ ձրի պարգևը յաւիտենական կեանք՝ մեր Տէրուջը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը :

ԳԼ . Է

1 Օրէնքը մարդուն վրայ կ'իշխէ՝ քանի որ անիկայ սղ է . 4 սակայն մեք մեռածք օրէնքին . 7 պոռւ ամենայնիւ օրէնքը մեղք չէ , 12 հաղա սուրբ՝ արդար է բարի է : 16 Գոռո կը վկայէ ասանկ ըլլալը , բայց կը ցաւի որ ինքը կարող չէ զանիկայ դահելու :

1 Միթէ չէք գիտեր եղբայրներ , (քանզի ես օրէնքը գիտցողներուն կը խօսիմ ,) որ օրէնքը մարդու վրայ կ'իշխէ՝ որչափ ժամանակ որ ողջ

2 է : Ինչու որ էրիկ ունեցող կնիկը իր ողջ էրկանը կապուած է օրէնքով . բայց թէ որ էրիկը մեռ-

3 նի , արձակուած է էրկանը օրէնքէն : Ուրեմն քանի որ էրիկը ողջ է , շուն պիտի ըսուի՝ թէ որ ուրիշ էրկան մը ըլլայ . բայց թէ որ էրիկը մեռնի , ան օրէնքէն ազատ կ'ըլլայ , անանկ որ շնացող չըլլար , թէ որ ուրիշ էրկան մը ըլլայ :

4 Ուստի դուք ալ իմ եղբայրներս՝ Քրիստոսի մարմինովը օրէնքին մեռաք , որ ուրիշի մը ըլլաք , անոր՝ որ մեռելներէն յարութիւն առեր է ,

5 որ Մատուծոյ պտուղ բերող ըլլանք . Քանզի քանի որ մեք մարմնով էինք՝ մեղաց կիրքերը որ օրէնքով կ'ըլլային , մեր անդամներուն մէջը կը ներգործէին , որ մեք մահուան պտուղ բե-

6 րէնք : Բայց հիմա ան օրէնքէն արձակուեցանք . ինչու որ մեռանք անոր՝ որով բռնուած էինք , որ մեք ծառայենք հոգիին նորոգութեամբը , և չէ թէ գրոյն հնութեամբը :

7 Ուրեմն ի՞նչ ըսենք . օրէնքը մե՞ղք է . քաւ լեցի . բայց ես մեղքը չէի ճանչնար , եթէ ոչ օրէնքով . ինչպէս ցանկութիւնն ալ չէի գիտեր , թէ որ օրէնքը ըսած չըլլար , Մի ցանկար :

8 Բայց մեղքը պատուիրանքէն առիթ առնելով՝ իմ մէջս բոլոր ցանկութիւնները գոյացուց . ին-

9 չու որ առանց օրէնքի մեղքը մեռած է : Ես ալ առանց օրէնքի ատեն մը կենդանի էի . բայց երբոր պատուիրանքը լսուի հասաւ , մեղքը ող-

10 ջընցաւ , Եւ ես մեռայ . ու ան պատուիրանքը

- որ կենաց համար էր, նոյնը ինձի մահուան հա-
- 11 մար եղաւ : Ինչու որ մեզքը պատուիրանքէն առիթ առնելով՝ իս խարեց, ու անով մեռցուց :
- 12 Ուստի օրէնքը սուրբ է, ու պատուիրանքը սուրբ՝ և արդար ու բարի :
- 13 Ուրեմն բարին ինձի մահ եղաւ . քաւ լեցի . հապա մեզքը . որպէս զի երևնայ մեզքը որ ան բարի բանով ինձի մահ գործեց, որ մեզքը պա-
- 14 տուիրանքով աւելի մեղաւոր ըլլայ : Ա՛սան զի գիտենք որ օրէնքը հոգևոր է, բայց ես մարմ-
- 15 նաւոր եմ՝ մեզքի տակ ծախուած : Վանզի ինչ որ կ'ընեմ՝ չեմ ճանչնար . չէ թէ ինչ որ կ'ուզեմ՝ ան կ'ընեմ, հապա ինչ որ կ'ատեմ՝ ան կ'ընեմ :
- 16 Իայց թէ որ չուզածս կ'ընեմ, հաւանութիւն կու տամ օրէնքին թէ բարի է :
- 17 Իսկ արդ՝ չէ թէ ես կ'ընեմ անիկայ, հապա մեզքը՝ որ իմ ներսի դիս կը բնակի : Վանզի գիտեմ որ իմ ներսիդիս՝ այսինքն իմ մարմինիս մէջ մէկ բարի բան մը չբնակիր . ինչու որ կամեցողութիւն կայ քովս, բայց բարին ՚ի գործ
- 19 դնելը չեմ գտներ : Վանզի չէ թէ բարին որ կ'ուզեմ՝ կ'ընեմ, հապա չարը որ չեմ ուզեր՝ ան կ'ընեմ :
- 20 Իսկ թէ որ չուզած բանս կ'ընեմ, ալ չէ թէ ես կ'ընեմ անիկայ, հապա մեզքը՝ որ իմ ներսի դիս բնակած է : Ուստի ես կը դռնեմ օրէնք մը՝ որ երբ բարին ընելը կը կամենամ, չարը իմ քովս է :
- 21 Ա՛սան զի ներսի մարդուն նաշելով՝ Մատուծոյ օրէնքին կը հանիմ . Իայց ուրիշ օրէնք մը կը տեսնեմ իմ անդամներուս մէջ՝ որ իմ մտքիս օրէնքին դէմ կը պատերազմի, և զիս գերի կ'ընէ մեղաց օրէնքին՝ որ իմ անդամներուս մէջն է :
- 22 Ինչ խղճալի մարդ եմ ես . ո՞վ զիս պիտի ազատէ աս մահացու մարմին-
- 23 նէն : Գոհութիւն Մատուծոյ՝ մեր Տէրոջը Յիսուս Վրիստոսի ձեռքովը . ուրեմն ես ինքնս

մտքով Եստուծոյ օրէնքին կը ծառայեմ , ու մարմնով՝ մեղաց օրէնքին :

ԳՂ . Ը

1 Անոք որ Քրիստոսի մէջ են , և Հոգիին ուղածին պէս կ'ապրին , ազատ են դատապարտութենէ : 5, 18 Թէ ինչ Պատ կը ծագի մարմնէն , 6, 14 և ինչ շահ Հոգիէն , 17 և ինչ Եստուծոյ որդիք ըլլալէն , 19 որոնց փառաւոր ազատութիւնը որ ամեն ստեղծուածները մեծ փափաքով կը սպասեն անոր , 29 յառաջողոյն սահմանուած է Եստուծոյ : 88 Ո՛վ կրնայ զատել մեզ Քրիստոսի սէրէն :

- 1 Իսկ արդ՝ դատապարտութիւն չկայ Քրիստոս Յիսուսով եղողներուն՝ որոնք մարմնաւոր կերպով չեն վարուիր : Ինչու որ Քրիստոս Յիսուսով կենաց հոգիին օրէնքը զիս ազատեց մեղաց
- 3 և մահուան օրէնքէն : Ա՛սան զի ան որ անկարելի էր օրէնքին՝ որովհետեւ տկար էր մարմնով , Եստուած իր Որդին խրկեց մեղանչական մարմինի նմանութեամբ , ու մեղքի համար , և դատապարտեց մեղքը ան մարմինին մէջ . Որ օրէնքին արդարութիւնը կատարուի մեր մէջը , որ մարմնաւորապէս չենք քալեր՝ հապա հոգեւորապէս :
- 5 Ինչու որ մարմնաւոր եղողները մարմինին բաները կը մտածեն , ու հոգեւոր եղողները՝ հոգիին բաները : Ա՛սան զի մարմնաւոր խորհուրդը մահ է , և հոգեւոր խորհուրդը կեանք ու խաղաղութիւն : Քանզի մարմնաւոր խորհուրդը Եստուծոյ դէմ թշնամութիւն է . ինչու որ Եստուծոյ օրէնքին չհնազանդիր , մանաւանդ չկրնար ալ : Ա՛սան զի մարմնով եղողները չեն կրնար Եստուծոյ հաճոյ ըլլալ : Իայց դուք մարմնով չէք , հապա հոգիով , թէ որ Եստուծոյ Հոգին ձեր մէջը բնակած է . իսկ թէ որ մէկը Քրիստոսի Հոգին չունի , անիկայ անորը չէ :
- 10 Եւ թէ որ Քրիստոս ձեր մէջն է , ալ մարմինը մեռած է մեղքի համար , ու հոգին կենդանի է արդարութեան համար : Իսկ թէ որ Յիսուսը մեռելներէն յարուցանողին հոգին ձեր մէջը բնակած է , ալ անիկայ՝ որ Քրիստոսը մեռելներէն

- յարուց , պիտի կենդանացընէ ձեր մահկանացու մարմինները իր Հոգիովը որ ձեր մէջը կը բնակի :
- 12 Ապա ուրեմն եղբայրներ՝ պարտապան ենք , չէ՛
- 13 թէ մարմինին՝ մարմնաւորապէս ապրելու . Ինչու որ եթէ մարմնաւորապէս ապրելու ըլլաք , պիտի մեռնիք . բայց թէ որ Հոգիով մարմինին
- 14 գործքերը սպաննէք , պիտի ապրիք : Ա՛սան զի որոնք որ Աստուծոյ Հոգիովը կ'առաջնորդուին ,
- 15 անոնք Աստուծոյ որդիքն են : Ինչու որ դուք ծառայութեան հոգին չառիք կրկին վախնալու , հապա որդեգրութեան հոգին առիք , որ անով
- 16 կը կանչենք Աբբայ Հայր : Նոյն ինքն Հոգին վկայութիւն կու տայ մեր հոգիին , թէ մենք
- 17 Աստուծոյ որդիքն ենք . Եւ թէ որ որդիք , ուրեմն ժառանգներ , Աստուծոյ ժառանգներ՝ ու Քրիստոսի ժառանգակիցներ . որ եթէ եւ չարչարանացը կցորդ ըլլանք , եւ փառացն ալ հաղորդ ըլլանք :
- 18 Ա՛սան զի ես այսպէս կը դատեմ՝ որ աս ժամանակիս չարչարանքները բան մը չեն՝ գալու փառքին քովը , որ մեզի պիտի յայտնուի :
- 19 Ինչու որ ստեղծուածոց եռանդուն ակնկալութիւնը Աստուծոյ որդւոցը յայտնուելուն կը
- 20 սպասէ : Ինչու որ ունայնութեան հնազանդեցան ստեղծուածները՝ (չէ թէ իրենց կամքովը , հապա անոր համար՝ որ հնազանդեցուց ,)
- 21 Ան յուսով՝ որ ստեղծուածները իրենք ալ ապականութեան ծառայութենէն ազատուով՝ Աստուծոյ որդւոցը փառաւոր ազատութեանը հասնին :
- 22 Քանզի գիտենք որ ամէն ըստեղծուածները մինչև հիմա մէկտեղ կը հառաչեն՝ ու ծնանելու ցաւ կը քաշեն : Եւ ո՛չ միայն այսօր , հապա մենք ալ՝ որ Հոգիին առջի պտուղը ունինք , մենք մեզմէ մեր անձերուն մէջ կը հառաչենք որդեգրութեան՝ այսինքն մեր մարմինին

- 24 ազատութեանը սպասելով : Ինչու որ յուսով
 փրկուեցանք . բայց յոյսը որ կը տեսնուի՝ յոյս
 չէ . վասն զի ան բանը որ կը տեսնէ մէկը՝ ալ
- 25 ինչո՞ւ պիտի յուսայ : Հապա թէ որ չտեսած
 բաներնուս կը յուսանք , ալ համբերութիւնով կը
- 26 սպասենք «նոյ» : Ենանկ ալ Հոգին օգնութեան
 կը հասնի մեր տկարութիւններուն . քանզի ինչ
 քանի համար աղօթելու ենք ըստ արժանւոյն , չենք
 գիտեր . բայց ինքը Հոգին բարեխօս կ'ըլլայ մե-
- 27 ղի համար անբարբառ հառաչանքներով : Եւ
 սիրտերը Քննողը գիտէ Հոգիին ինչ խորհիլը .
 քանզի Եստուծոյ կամարը համեմատ բարեխօսու-
 թիւն կ'ընէ սուրբերուն համար :
- 28 Սակայն գիտենք որ ամէն բաները բարիի
 գործակից կ'ըլլան անոնց՝ որ Եստուած կը սի-
 րեն , որոնք անոր նախասահմանութեամբը
- 29 կանչուած են : Ասան զի անոնք որ առաջ կը
 ճանչնար , առաջուց ալ սահմանեց իր Որդւոյն
 պատկերին կերպարանակից ըլլալու . որ անիկայ
- 30 անդրանիկ ըլլայ շատ եղբայրներու մէջ : Եւ
 որոնք որ առաջուց սահմանեց , նաև կանչեց զա-
 նոնք . և որոնք որ կանչեց , նաև արդարացուց
 զանոնք . և որոնք որ արդարացուց , նաև փա-
- 31 ռաւորեց զանոնք : Ուրեմն ինչ ըսենք աս բա-
 ներուս համար . թէ որ Եստուած մեր կողմն է՝
- 32 ո՞վ պիտի ըլլայ մեզի հակառակ : Են որ իր Որ-
 դւոյն չինայեց , հապա մեր ամենուն համար
 մատնեց զանիկայ . ալ ինչպէս անոր հետը ամէն
- 33 բաները մեզի չպարգևեր : Ո՞վ է որ Եստուծոյ
 ընտրածներուն դէմ մեղադիր ըլլայ . Եստուած
- 34 է որ կ'արդարացընէ . Ուրեմն ո՞վ է որ կը դատա-
 պարտէ . Քրիստոսն է որ մեռաւ , մանաւանդ
 թէ յարութիւն ալ առաւ , ու Եստուծոյ աջ
 կողմն է . որ նաև մեզի համար բարեխօսութիւն
- 35 կ'ընէ . Ուրեմն ո՞վ պիտի զատէ մեզ Քրիստոսի

- սէրէն . տառապանքը , կամ նեղութիւնը , կամ
 հալածանքը , կամ սովը , կամ մերկութիւնը ,
 36 կամ վտանգը , կամ սուբը . (Ինչպէս որ գը-
 րուած է . Ամէն օր քեղեհ համար կը սպան-
 նուինք , մորթուելու ոչխարի պէս կը սեպուինք :)
 37 Հապա աս ամէն բաներուն մէջ՝ ալ աւելի յաղ-
 38 թող կ'ըլլանք անով՝ որ մեզ սիրեց : Ինչու որ
 ես հաստատ գիտեմ՝ թէ ոչ մահչը , և ոչ կեան-
 քը , ու ոչ հրեշտակները , և ոչ իշխանութիւննե-
 րը , ու ոչ ներկայ բաները , և ոչ գալու բաները ,
 39 ու ոչ զօրութիւնները , և ոչ բարձրութիւնը ,
 ու ոչ խորունկութիւնը , և ոչ մէկ ուրիշ արա-
 րած մը կրնայ մեզ զատել Աստուծոյ սէրէն , որ
 Վրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջմով է :

ԳՂ . Թ

1 Գօղոս կը յայտնէ իր տրամութիւնը Հրէից ազգին համար : 7 Ձե թէ Աբրահամը բո-
 լոր սերունդը խոստմունքի սրբիք էին : 18 Աստուած որուն սր կ'ուզէ կ'ողորմի : 21
 Բրուտը կրնայ կաւը իր ուզածին պէս գործածել : 25 Հեթանոսաց կոչումը և Հրէից
 անարգութիւն՝ մտաբարեները նախաձայնած էին : 32 Ի՞նչ պատճառաւ այնքան քիչ
 Հրէաներ ընդունեցին հաւատքին արգարութիւնը :

- 1 Ստոյգը կ'ըսեմ Վրիստոսով , «- չեմ ստեր ,
 (իմ խիղճս ալ ինձի կը վկայէ Հոգւով Սրբով ,)
 2 Ար մեծ տրամութիւն է ինձի , ու իմ սրտիս
 3 անպակաս ցաւ : Վանզի ես ինքնս կը խնդրէի
 նզոված ըլլալ Վրիստոսէն՝ իմ մարմնոյ կողմանէ
 4 եղբայրներուս ու ազգականներուս համար , Ու-
 րոնք Խարայէլացի են . որ իրենցն է որդեգրու-
 թիւնը , ու փառքը , և ուխտերը , ու օրինադ-
 րութիւնը , և պաշտօնը , ու խոստմունքները .
 5 Իրենցն են նահապետները , իրենցմէ եկաւ Վրիս-
 տոս ալ մարմնոյ կողմանէ . որ ինքն է ամենուն
 վրայ Աստուած օրհնեալ յաւիտեանս . ամէն :
 6 Բայց ոչ իբր թէ Աստուծոյ խօսքը գետինը ին-
 կած է . քանզի չէ թէ ամէն Խարայէլէն եղողնե-
 7 ըր Խարայէլացի են . և չէ թէ Աբրահամի սե-
 րունդ ըլլալնուն համար՝ ամէնը որդիք են . հա-

- պա Խաահակով քեզի սերունդ պիտի կոչուի :
 8 Եյսինքն՝ չէ թէ անոնք որ մարմինի որդիք են ,
 Եստուծոյ որդիք ալ են . հապա խոստմունքի որ-
 9 դիքը սերունդ կը սեպուին : Ինչու որ խոստ-
 մունքին խօսքը աս էր թէ , Ես ատենս պիտի
 10 գամ , ու Սառան որդի պիտի ունենայ : Եւ
 ոչ միայն այսքան , հապա Ռեբեկայէն ալ յայտնէ՛
 որ յղացաւ մէկէ մը , յայնչ մեր Խաահակ հօր-
 11 մէն . Ինչու որ որչա՛ք դեռ չծնած , և դեռ մէկ
 աղէկ կամ գէշ բան մը չգործած , (որ Եստու-
 ծոյ նախասահմանութիւնը հաստատ մնայ ընտ-
 12 բութեանը պէս՝ Չէ թէ գործքերէն , հապա
 13 անկէ որ կանչեց ,) իրեն ըսուեցաւ , թէ մեծը
 պզտիկին պիտի ծառայէ . ինչպէս որ գրուած է
 թէ , Յակոբը սիրեցի , բայց Լսաւը ատեցի :
 14 Ուրեմն ի՛նչ ըսենք . միթէ Եստուծոյ քովը
 15 անիրաւութիւն կայ . քաւ լեցի : Ինչու որ
 Մովսէսին կ'ըսէ . Որու որ պիտի ողորմիմ՝ կ'ո-
 ղորմիմ , ու որու վրայ որ պիտի գթամ՝ կը գը-
 16 թամ : Ուրեմն ո՛չ անկէ է որ կը կամի , ու ո՛չ
 անկէ որ կը վազէ , հապա Եստուծմէն՝ որ կ'ո-
 17 ղորմի : Քանզի գիրքը Փարաւոնին կ'ըսէ , Ե-
 սոր համար քեզ վերցուցի , որ իմ զօրութիւնս
 քեզմով ցուցնեմ , ու բոլոր երկրի մէջ իմ ա-
 18 նունս պատմուի : Ուստի որու որ կ'ուզէ՝ կ'ողոր-
 19 մի , և որն որ կ'ուզէ՝ կը խստացնէ : Ուրեմն
 ինձի պիտի ըսես թէ , Ել ինչո՞ւ մեղադիր կ'ըլ-
 լայ . վասն զի ո՞վ անոր կամացը դէմ դրաւ :
 20 Բայց դուն ո՞վ ես մարդ՝ որ Եստուծոյ պատաս-
 խան կու տաս . միթէ ստեղծուածը է Ստեղծո-
 ղին կրնայ ըսել թէ , Օխ ինչո՞ւ ատանկ շինե-
 21 ցիր : Իրուտը իշխանութիւն չունի՞ կաւին վրայ՝
 նոյն շաղուածքէն աման շինելու , մէկը պատուոյ ,
 22 և միւսը անարգանաց համար : Հապա Ի՞նչ ըսէ՛
 ունի թէ , թէ որ Եստուած է բարկութիւնը ցու-

- ցընել՝ ու իր զօրութիւնը յայտնել ուզելով, շատ
երկայնամտութեամբ համբերեց կորսուելու պատ-
- 23 բաստուած բարկութեան ամաններուն . Եւ իսկ
որ իր փառքին մեծութիւնը յայտնի ընէ ողոր-
մելու ամաններուն վրայ, որոնք որ փառքի հա-
- 24 մար առաջուց պատրաստեց . Եւ իսկ մեզ՝ որ
կանչեց, չէ թէ միայն շրէաներէն, հապա հե-
- 25 թանոսներէն ալ . Ինչպէս Ովսէէին մէջ ալ կ'ը-
սէ . Իմ ժողովուրդս չեղողին իմ ժողովուրդս
- 26 պիտի կանչեմ, ու սիրելի չեղողին՝ սիրելի : Եւ
պիտի ըլլայ թէ ան տեղը որ անոնց ըսուեցաւ
թէ՝ Գուք իմ ժողովուրդս չէք, հոն անոնք
Կենդանի Ետուծոյն որդիքը պիտի ըսուին :
- 27 Եսայի ալ Խարայելին համար կը կանչէ . Թէև
Խարայելի որդւոցը թիւը ծովու աւազին պէս ըլ-
- 28 լայ, Դայ մնացորդ մը պիտի ազատի : Քանզի
Տէրը համառօտ և կարճ բան մը կ'ընէ արդարու-
թեամբ . ինչու որ Տէրը կարճ բան մը պիտի
- 29 ընէ երկրի վրայ : Եւ ինչպէս որ Եսային ա-
ռաջուց ըսաւ . Թէ որ զօրաց Տէրը մեզի սե-
րունդ մը թողուցած չըլլար, մենք Սողոմոնի
պէս պիտի ըլլայինք, ու Գոմորին պիտի նմա-
նէինք :
- 30 Ուրեմն ի՞նչ ըսենք . թէ հեթանոսները որ
արդարութեան չէին հետևեր՝ արդարութեան
հասան, ան արդարութեանը՝ որ հաւատքէն
- 31 է . Իայց Խարայելը որ արդարութեան օրէնքին
կը հետևէր, արդարութեան օրէնքին չհասաւ :
- 32 Ինչո՞ւ համար . վասն զի չէ թէ հաւատքէն,
հապա որպէս թէ օրինաց գործքերէն ուրիշ
դասակարգ . ինչու որ գայթակղութեան վէմին վրայ
- 33 գլորեցան . Ինչպէս որ գրուած է . Եհնա Սիօնի
մէջ գայթակղութեան քար մը կը դնեմ, ու
գլորելու վէմ մը . և ամէն ո՞վ որ անոր հաւատայ՝
պիտի չամչնայ :

ԳԼ . Ժ

5 Սուրբ Գիրքը կը ցուցնէ օրէնքէն եղած արդարութեանը և հաւատքէն եղած արդարութեանը մէջտեղի տարբերութիւնը . 11 կը հաստատէ թէ ամէն ալ՝ Հրէայ և Հեթանոս՝ երբոր հաւատան , պիտի չամչան , 18 և թէ Հեթանոսները պիտի ընդունին Ուսուցի խօսքը՝ ու հաւատան : 19 Խորայելը աս բաներուն անտեղեակ չէր :

1 Ե՛ղբայրներ՝ իմ սրտիս փափաքը ու աղօթքը
2 առ Մատուած անոնց փրկուելուն համար է : Ինչու որ ես կը վկայեմ անոնց համար , թէ Մատուծոյ նախանձաւորութիւնը ունին , բայց ոչ
3 թէ գիտութեամբ : Ա՛սան զի անոնք Մատուծոյ արդարութիւնը չգիտնալով , ու իրենց արդարութիւնը հաստատել ուզելով , Մատուծոյ արդարութեանը չհնազանդեցան : Քանզի օրէնքին վախճանը Քրիստոս է՝ ամէն հաւատացեալին արդարութեան համար :

3 Ինչու որ Մովսէս օրէնքէն եղած արդարութիւնը կը ստորագրէ թէ , Չանոնք կատարող
6 մարդը անոնցմով պիտի ապրի : Բայց հաւատքէն եղած արդարութիւնը ասանկ կ'ըսէ . Մի ըսեր քու սրտիդ մէջը , Ո՞վ պիտի ելլէ երկինքը ,
7 (այսինքն՝ Քրիստոսը իջեցընելու .) Ամա թէ՛ Ո՞վ պիտի իջնէ անդունդը , (այսինքն՝ Քրիստոսը մեռելներէն հանելու :) Էապա ի՞նչ կ'ըսէ . Խօսքը մօտ է , քու բերնիդ մէջը , և քու սրտիդ մէջն է , այսինքն՝ հաւատքին խօսքը՝ որ
9 մենք կը քարոզենք : Ինչու որ եթէ քու բերնովդ Յիսուսը Տէր խոստովանիս , ու քու սրտիդ մէջը հաւատաս թէ Մատուած անիկայ մեռելներէն
10 ըն յարուց , պիտի փրկուիս . (Ա՛սան զի սրտով կը հաւատայ մէկը արդարանալու , ու բերնով կը խոստովանի փրկուելու :) Քանզի գիրքը կ'ըսէ . Մէն ո՞վ որ անոր հաւատայ՝ պիտի
12 չամչնայ : Ինչու որ խտրութիւն չկայ Հրէային ու Յոյնին մէջտեղը . վասն զի ամենուն Տէրը նոյնն է , առատ ամենուն՝ որ իրեն կը կան-

- 13 **չեն** : Քանզի ով որ Տէրոջը անունը կանչէ՝
պիտի փրկուի :
- 14 Ուրեմն ի՞նչպէս պիտի կանչեն անոր՝ որուն որ
չհաւատացին . կամ ի՞նչպէս պիտի հաւատան
անոր՝ որուն վրայով չսեցին . կամ ինտո՞ր պիտի
- 15 լսեն՝ առանց մէկու մը քարոզելուն . կամ ի՞նչպէս
պիտի քարոզեն՝ թէ որ չխրկուին . ինչպէս որ
գրուած է . Ինտո՞ր դեղեցիկ են խաղաղութիւն
աւետարանողներուն՝ -- բարի բաներու աւետիս
- 16 տուողներուն ոտքերը : Բայց ամէնը հնազանդ
չեղան աւետարանին . քանզի Եսային կ'ըսէ .
- 17 Տէր՝ ով հաւատաց մեր ~~դ~~ լուրին : Ուրեմն
հաւատքը լսելէն է , ու լսելը Եստուծոյ խօսքէն :
- 18 Բայց կ'ըսեմ . Միթէ չսեցին . մանաւանդ Բո-
լոր երկիրը ելաւ անոնց հնչիւնը , ու անոնց խօս-
քը մինչև աշխարհի ծայրերը : Բայց կ'ըսեմ .
- 19 Միթէ Իսրայէլը չգիտցաւ . առաջ Մովսէս կ'ը-
սէ . Ես ձեզ նախանձի պիտի գրգռեմ անպիտան
ժողովուրդով մը , ու անմիտ ազգով մը ձեզ պի-
տի բարկացընեմ :
- 20 Բայց Եսային կը համար-
ձակի , ու կ'ըսէ , Ես անոնցմէ գտնուեցայ՝ որ
զիս չէին փնտուեր , յայտնի եղայ անոնց՝ որ զիս
չէին հարցըներ : Սակայն Իսրայէլին վրայով
կ'ըսէ . Բոլոր օրը իմ ձեռքերս երկընցուցի ան-
հնազանդ ու հակառակող ժողովուրդի մը :

ԳԼ . ԺԸ

1 Առաջնուը կը յայտնէ թէ Աստուած բոլոր Իսրայէլը մերժած չէր , 7 և թէ սմանք
ընտրուած էին , թէև ուրիշները խտացած էին : 16 Անոց գարնի գալուն յոյս կայ :
18 Կը ցուցնէ թէ հեթանոսները պիտի չզրնան գարծենալ տնոց զեմ . 26 վասն զի
անոց փրկուելուն համար խտամունք մը եղած է : 33 Որչափ անքննելի են Աստուծոյ
գառաատանները :

- 1 Ուրեմն կ'ըսեմ , Միթէ Եստուած իր ժողո-
վուրդը մերժեց . քաւ լիցի . ինչու որ ես ալ Իս-
րայէլացի եմ , Եբրահամի սերունդէն՝ Բենիա-
միսի ցեղէն : Չմերժեց Եստուած իր ժողովուր-
դը՝ որն որ ինքը առաջուց ճանչցաւ . միթէ չէ՞ք

- գիտեր Եղիային պատմութեանը մէջ գիրքը ինչ կ'ըսէ . ինտոր անիկայ Խարայէլին համար զանգատ
- 3 կ'ընէ Եստուծոյ , ըտէլ . Տէր՝ քու մարգարէներդ մեռցուցին , ու քու սեղաններդ փլցուցին . ու մինակ ես մնացեր եմ , և իմ անձս կը փնտռեն :
- 4 Բայց ինչ կ'ըսէ անոր՝ աստուածային պատասխանը . Ինձի թողուցի՛ւ՛րէ , եօթը հազար մարդիկ , որոնք Բահազեն ծնրադրութիւն չըրին :
- 5 Ենանկ ալ աս ատենս շնորհքին ընտրութեանը
- 6 համեմատ մնացորդ մը կայ . Եւ թէ որ շնորհքով , ուրեմն ալ գործքերէն չէ . ապա թէ ոչ շնորհքը ալ շնորհք չըլար . իսկ թէ որ գործքերէն է , ալ շնորհք չէ . ապա թէ ոչ գործը ալ գործ
- 7 չըլար : Ուրեմն ինչ . Խարայէլը չհասաւ ան բանին որ կը փնտռէր . բայց ընտրուածները
- 8 հասան , ու մնացածները կուրցան . Ինչպէս որ գրուած է . Եստուած անոնց թմրութեան ոգի տուաւ . աչքեր՝ որոնցմով պիտի չտեսնեն , ու ականջներ՝ որոնցմով պիտի չլսեն , մինչև աս
- 9 օրուան օրս : Եւ Դաւիթ կ'ըսէ . Ենոնց սեղանը իրենց որոգայթ ու որս և գայթակզութիւն ու
- 10 հատուցում ըլլայ . Ենոնց աչքերը մթանան՝ որ չտեսնեն , ու անոնց կունակը միշտ վար ծռէ :
- 11 Ուրեմն կ'ըսեմ . Միթէ անոր համար անոնք յանցանք ըրին , որ կործանին . քաւ լիցի . հապա իրենց յանցանքովը հեթանոսաց փրկու
- 12 թիւն ելաւ , որ զիրենք նախանձի գրգռէ : Ուստի թէ որ անոնց յանցանքը աշխարհի մեծութիւն ելաւ , ու անոնց նուաստութիւնը՝ հեթանոսներուն մեծութիւն , ալ որչափ աւելի անոնց
- 13 լթութիւնը : Բայց ձեզի կ'ըսեմ հեթանոսներուդ . Որովհետև հեթանոսներուն առաքեալ
- 14 եմ՝ իմ պաշտօնս կը մեծարեմ . Որ գուցէ իմ մարմինս ելլի՛նք նախանձի գրգռեմ , ու անոնց
- 15 մէ մէկ քանիները ապրեցընեմ : Ասան զի թէ

որ անձնց մերժուիլը աշխարհին հաշտութիւն է ,
 հապա անչ ընդունուիլը ինչ պիտի ըլլայ , բայց
 16 եթէ՝ մեռելներէն կենդանի ըլլալ : Արդ՝ թէ որ
 երախայրին սուրբ է , նաև զանգուածը . և թէ
 17 որ արմատը սուրբ է , ուրիշ ճիւղերն ալ : Թէ
 որ ան ճիւղերէն մէկ քանիները կոտրեցան , ու
 դուն որ վայրենի ձիթենի էիր՝ անոնց մէջ պա-
 տուաստեցար , ու ձիթենիին արմատին և պա-
 18 րարտութեանը հաղորդ եզար , ճիւղերուն դէմ
 մի՛ պարծենար . հապա թէ որ պարծենաս , չէ
 թէ դուն արմատը վեր բռներ ես , հապա արմա-
 19 տը քեզ : Ուրեմն պիտի ըսես . ճիւղերը կոտ-
 20 րեցան՝ որ ես պատուաստուիմ : Աղէկ , անոնք
 անհաւատութիւնով կոտրեցան , ու դուն հա-
 ւատքով հաստատուեցար . մի՛ հպարտանար ,
 21 հապա վախցիր . Ինչու որ եթէ Աստուած բուն
 ճիւղերուն չինայեց , գուցէ քեզի ալ չինայէ :
 22 Ուստի տես Աստուծոյ քաղցրութիւնը ու խըս-
 տութիւնը , կործանուածներուն վրայ խստու-
 թիւնը՝ և քու վրադ քաղցրութիւնը , թէ որ ան
 քաղցրութեանը մէջ կենաս . ապա թէ ոչ՝ դուն
 23 ալ պիտի կտրուիս : Եւ անոնք ալ՝ թէ որ երեւոյ
 անհաւատութեանը մէջ չկենան , պիտի պա-
 տուաստին . ինչու որ կարող է Աստուած անոնք
 24 նորէն պատուաստելու : Քանզի եթէ դուն Ինչ
 բնական եւոյ վայրենի ձիթենիէն կտրուեցար , ու
 ան բարի ձիթենիին վրայ՝ որ Ինչ բնական չէր ,
 պատուաստեցար , ալ որչափ աւելի անոնք՝ որ
 բնական Ինչ են , պիտի պատուաստին իրենց
 25 ձիթենիին վրայ : Ա՛սան զի չեմ ուղեր եղբայր-
 ներ՝ որ չգիտնաք աս խորհուրդս , (որպէս զի
 ինքզինքնիդ իմաստուն չսեպէք .) որ ըստ մա-
 սին կուրութիւն եղաւ Խորայելին , մինչև որ հե-
 26 թանոսներուն լրութիւնը մտնէ . Եւ այսպէս
 բոլոր Խորայելը պիտի փրկուի . ինչպէս որ գը-

- րուած է . Սիօնէն պիտի գայ Փրկիչը , ու Յա-
 կորէն ամբարշտութիւնները մէկդի պիտի դար-
 27 ձընէ . Եւ աս է իմ ուխտս անոնց , երբոր անոնց
 28 մեղքերը վերցընեմ : Եւետարանին նայելով՝
 անոնք թշնամի են ձեր սիրոյն համար . բայց
 ընտրութեանը նայելով՝ սիրելի են էքե՞ն հարցը
 29 սիրոյն համար : Ինչու որ Եստուծոյ պարզենե-
 30 ըր ու կոչումը առանց զղջանալու են : Այսին զի
 ինչպէս որ դուք ալ ասեն մը Եստուծոյ չէիք
 հաւատար , ու հիմա ողորմութիւն գտաք անոնց
 31 անհաւատութեան ատենը , Ենանկ ալ անոնք
 հիմա անհաւատ եղան ձեր ողորմութիւն գտած
 ատենը՝ որ անոնք ալ ողորմութիւն գտնեն :
 32 Ինչու որ Եստուած ամէնն ալ անհաւատութեան
 մէջ արգիլեց , որ ամենուն ողորմի :
 33 Ո՛վ Եստուծոյ մեծութեան ու իմաստովութեան
 և գիտութեան խորունկութիւնը . ինտոր անքըն-
 նելի են իր դատաստանները , ու անզննելի են իր
 34 ճամբաները : Այսին զի ո՛վ գիտցաւ Տէրոջը
 35 միտքը . կամ ո՛վ անոր խորհրդակից եղաւ . Աամ
 ո՛վ առաջուց անոր քան ի տուաւ , որ փոխարէնը
 36 իրեն տրուի : Ինչու որ ամէն բաները անկէ , ու
 անով , և անոր համար են . իրեն փառք յաւի-
 տեանս . ամէն :

ԳԼ . ԺԲ

1 Գեոք է որ մեք Եստուծոյ ողորմութիւններէն շարժուած՝ Զանաք Եստուծոյ հոնց
 բնալու : 8 Գեոք չէ որ մէկ իր վրայ բարձր գազափար ունենայ , 6 հարցա ամէն մտք
 պարտի կատարել ան գաշածը , որուն որ կանչուած է : 9 Հրոմայուած է մեզ սէր
 ունենալ և ուրիշ շատ պարտաւորութիւններ կատարել : 19 Արե՛տիներութիւնը յառ-
 կապէս արգիլուած է :

- 1 Երգ՝ կ'ազաչեմ ձեզի եղբայրներ՝ Եստուծոյ
 ողորմութեամբը , որ ձեր մարմինները ընծայէք
 կենդանի զո՛հ մը՝ սուրբ , Եստուծոյ հաճելի , ու
 2 է ձեր բանաւոր պաշտօնը . Եւ մի՛ կերպարանիք
 աս աշխարհիս կերպարանքովը , հապա ձեր
 մտքին նորոգութեամբը նորոգուեցէ՛ք , որ քըն-

- նէք թէ ինչ է Աստուծոյ կամքը , ան ոչ բարի ու
 3 հաճելի և կատարեալ է : Քանզի ինձի տրուած
 Աստուծոյ շնորհքովը աս կ'ըսեմ ձեր մէջը եղող
 ամէն մէկուն , որ արժան եղածը մտածելէն ա-
 ւելի բան չմտածէ . հապա զգաստ կենալ մտա-
 ծէ . ինտոր որ Աստուած ամէն մէկուն բաժնեց
 4 հաւատքին չափը : Այսն զի ինչպէս որ մէկ
 մարմինի մէջ շատ անդամներ ունինք , ու ան
 ամէն անդամները մի և նոյն դործը չունին .
 5 Ասանկ ալ մենք շատուորներս մէկ մարմին մըն
 ենք Վրիստոսով , և ամէն մէկերնիս իրարու
 6 անդամներ ենք : Ուստի մենք զանազան պար-
 գեններ ունենալով ան շնորհքին համեմատ որ
 մեզի տրուած է , թէ որ մարգարէութիւն՝ հա-
 7 ւատքին չափովը գործեն , թէ որ սպասաւո-
 րութիւն՝ սպասաւորութեան մէջ ըլլան . թէ ան
 8 որ կը սորվեցընէ՝ սորվեցընելու ետեւէ ըլլայ , թէ
 ան որ կը յորդորէ՝ յորդորելու ետեւէ . ան որ կը
 բաշխէ՝ առատամտութեամբ ըլլայ , ան որ վե-
 րակացու է՝ ջանքով , ան որ կ'ողորմի՝ յօժարու-
 9 թեամբ . Սէրը առանց կեղծաւորութեան ըլլայ .
 10 չարէն զգուելով՝ բարիին յարելով . Նղբայրսի-
 րութեան մէջ իրարու վրայ գորովալից եղիք .
 11 պատուելու մէջ իրարմէ անցէք . Չանքի մէջ
 թուլասիրտ չըլլաք . հոգիով բորբոքեցէք . Տէ-
 12 ղոջը ծառայեցէք . Յուսով ուրախ եղիք . նեղու-
 թեան մէջ համբերեցէք . ստէպ աղօթքի կե-
 13 ցէք . Սուրբերուն պիտոյիցը հաղորդեցէք .
 14 հիւրասիրութեան ետեւէ եղիք . Չեզ հալածող-
 ները օրհնեցէք . օրհնեցէք՝ ու մի՛ անիծէք .
 15 Ինդացողներուն հետ ինդացէք , և լացողնե-
 16 րուն հետ լացէք . Իրարու վրայ մի և նոյն խոր-
 հուրդը ունեցէք . ամբարտաւանութիւն մի ը-
 նէք , հապա խոնարհներուն հետ խոնարհեցէք .
 17 Ինքզինքնիզ իմաստունի տեղ մի՛ դնէք . Չարու-

Թեան փոխարէն մէկուն չարութիւն մի՛ հատուցանէք . ամէն մարդոց առջևը բարի բաներ չէ՛-
 18 չ- հոգ տարէք : Ո՛րչափ որ կարելի է ձեզի՛ ա-
 19 մէն մարդոց հետ խազաղութիւն ունեցէք : Արելիք՝ վրէժխնդրութիւն մի՛ ընէք ձեր անձե-
 րուն համար , հապա բարկութեան տեղ տուէք .
 ինչու որ գրուած է . Ա՛րէժխնդրութիւնը իմս
 20 է . ես պիտի հատուցանեմ՝ կ'ըսէ Տէրը : Ուտի
 թէ որ քու թշնամիդ անօթեցեր է՝ հնչ տուր
 անոր , և թէ որ ծարաւ է՝ ջուր տուր անոր . քան-
 զի աս ընելով՝ անոր գլխուն վրայ կրակի կայծեր
 21 պիտի դիզես : Չարէն մի՛ յաղթուիր , հապա
 բարիով յաղթէ՛ չարին :

ԳՂ . ԺԳ

1 Գարտիք հնազանդ ըլլալ իշխանաւորներուն , և անոց վերաբերեալ մեր ամէն գորտաւորութիւնները կատարել : 8 Օրէկքին լրումը սերն է : 11 Ձեղխութիւն , գիծովութիւն , և խաւարին գործերը անվայել են քրիստոնեաներուն :

- 1 Ամէն մարդ է՛ վրան եղած իշխանութիւններուն թող հնազանդի . վասն զի չկայ իշխանութիւն մը որ Աստուծմէ չըլլայ . և անոնք որ կան՝
- 2 Աստուծմէ կարգուած են . Ուրեմն ո՛վ որ իշխանութեան դէմ կը կենայ , Աստուծոյ հրամանին դէմ կը կենայ . և անոնք որ դէմ կը կենան , անձերնուն դատապարտութիւն կ'ընդունին :
- 3 Ա՛սան զի իշխանները բարի գործքերու վախարար չեն , հապա չարերու . կ'ուզեն չվախնալ իշխանութենէն . բարի գործէ , ու անկէ գոփու-
- 4 թիւն պիտի ընդունին . Ինչու որ անիկայ Աստուծոյ սպասաւորն է . քեզի բարիի համար . բայց թէ որ դուն չար կը գործես , վախցիր . ինչու որ դատարկ ատեղը մէջքը թուր չէ կապեր . քանզի Աստուծոյ սպասաւորն է , և վրէժխնդիր բարկութիւն հասցնելու՝ անոր վրայ՝ որ չար կը գործէ :
- 5 Ասոր համար պէտք է հնազանդ ըլլալ , չէ թէ մինակ բարկութեանը համար՝ հապա խղճմը-

- 6 տանքի համար ալ : Ես պատճառով է որ տուրք
ալ կու տաք . ինչու որ Եստուծոյ սպասաւորներն
7 են ան նոյն բանին հոգ տանելու : Ուստի հա-
տուցէք պէտք եղածը ամենուն . որուն որ տուրք
որոշու է տուրքը , որուն որ մաքս՝ մաքսը , որուն
որ վախ՝ վախնալը , որուն որ պատիւ՝ պատիւը :
- 8 Բնաւ մէկուն պարտական մի՛ գտնուիք , միայն
թէ մէկզմէկ սիրելու . վասն զի ո՛վ որ ընկերը կը
9 սիրէ , օրէնքը կը կատարէ . Ինչու որ ան Մի
շնարը , Մի սպանաները , Մի գողանարը , Սուտ
վկայութիւն մի՛ ըները , Մի ցանկարը , և ուրիշ
ինչ պատուէր որ կայ՝ Բարեւաս խօսքին մէջ կը
բովանդակուի թէ , Քու ընկերդ սիրես քու ան-
10 ձիդ պէս : Աէրը ընկերին գէշութիւն չըներ .
ուրեմն օրէնքին լրումը սէրն է :
- 11 Եւ այսպէս քե՛զ՝ գիտնալով «
ատենս , որ հի-
մա ժամանակ է մեզի քունէ արթըննալու . ին-
չու որ հիմա մօտ է մեզի փրկութիւնը՝ քան թէ
12 ան ատենը որ հաւատացինք : Գիշերը շատ ան-
ցած է , ու ցորեկը մօտեցած . ուստի մէկդի ը-
նենք խաւարին դորձքերը , ու վրանիս հագնինք
13 լուսոյ զէնքերը : Արպէս թէ ցորեկ ատեն պար-
կեշտութեամբ պտրտինք . չէ՛ թէ անառակու-
թիւններով , ու գինովութիւններով , և չէ՛ թէ
խառնակ անկողիններով , ու պղծութիւններով , և
14 չէ՛ թէ հակառակութիւնով ու նախանձով . և ա-
պա ինչո՞ք հագէք Տէր Յիսուս Քրիստոսը , ու
մարմնոյ խնամք մի՛ տանիք ցանկութիւններու
համար :

ԳԼ . ԺԴ

- 1 Գեաք չէ որ մտքով անտարբեր բաներու համար մէկզմէկ անարգեն , և մէկզմէկ դատեն .
18 հոգա զգուշանան որ անոնցմով գայթակղութիւն չտան իրենց եղբայրներուն : 18
Աւարեալը շատ պատճառներով կը ցուցնէ աս վարմունքին անվայել ըլլալը :

- 1 ևաւապի մէջ տկար եղողը ընդունեցէք՝ չէ՛
2 թէ տարակուսական որոշմունքներով : Մէկը
կը հաւատայ որ ամէն բան կրնայ ուտել . և ան

- 3 որ տկար է՝ կանանչեղէն կ'ուտէ : Ըն որ կ'ուտէ՝ չուտողը թող չանարգէ , ու ան որ չուտեր՝ ուտողը թող չդատէ . ինչու որ Եստուած անի-
- 4 կայ ընդուններ է : Դուն ո՞վ ես որ ուրիշին ծառան կը դատես . իր Տէրոջը կը կենայ կամ կ'իյնայ . բայց պիտի կենայ , ինչու որ Տէրը կարող
- 5 է գանիկայ կեցընելու : Մէկը՝ մէկ օրը մէկալ օրէն աւելի կը սեպէ , ու մէկալը ամէն օրը հէկը սեպէ . թող ամէն մարդ իր միտքը հաճեցընէ :
- 6 Ըն որ կը հոգայ օրը , Տէրոջը կը հոգայ , և ան որ չհոգար օրը , Տէրոջը չհոգար . ու ան որ կ'ուտէ , Տէրոջը կ'ուտէ , քանզի Եստուծմէ կը գոհանայ . և ան որ չուտեր , Տէրոջը չուտեր ,
- 7 ու Եստուծմէ կը գոհանայ : Ինչու որ մեզմէ մէկը իր անձին համար չապրիր , ու մէկը ինք-
- 8 զինքին համար չմեռնիր : Վանզի թէ որ ապրինք , Տէրոջը համար կ'ապրինք , և թէ որ մեռնինք , Տէրոջը համար կը մեռնինք . ուրեմն թէ ապրինք՝ և թէ մեռնինք , մենք Տէրոջն
- 9 ենք : Այսան զի Վրիստոս ալ անոր համար մեռաւ ու ապրեցաւ , որ հասարակ մեռելներուն ու
- 10 կենդանիներուն իշխէ : Իսկ դուն ինչո՞ւ քու եղբայրդ կը դատես , կամ գուն ինչո՞ւ քու եղբայրդ կ'անարգես . վասն զի ամէնքս ալ Վրիստոսի
- 11 ատեանին առջևը պիտի կայնինք : Ինչու որ գրուած է . Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէրը , որ ամէն ծունկ ինձի պիտի ծռի , և ամէն լեզու Ես-
- 12 տուծոյ պիտի խոստովանի : Ուրեմն մեզմէ ամէն մէկը Եստուծոյ հաշիւ պիտի տայ իր անձին
- 13 համար : Ուստի ալ իրար չդատենք . հապա աւելի աս որոշումը ըրէք մտքերնուդ մէջ՝ խոչ
- 14 կամ գայթակղութիւն չդնել եղբօրը : Ե՛ գիտեմ՝ ու հաստատուած եմ Տէր Յիսուսով , որ մէկ բան մը ինքիրմէ պիղծ չէ , բայց ո՞վ որ պիղծ
- 15 կը սեպէ մէկ բան մը , անոր պիղծ է ա՛ն : Իսկ

- Թէ որ կերակուրի համար քու եղբայրդ տրտմի,
 ալ դուն սիրով չվարուեցար . քու կերակուրովդ
 մի՛ կորսընցըներ անիկայ՝ որուն համար որ Քր-
 16 րիստոս մեռաւ : Արդ՝ չըլլայ որ ձեր բարիին
 17 համար չար խօսին : Ինչու որ Աստուծոյ ար-
 քայութիւնը կերակուր ու խմելիք չէ, հապա
 արդարութիւն և խաղաղութիւն ու խնդութիւն
 18 չոգւով Սրբով : Քանզի թէ որ մէկը աս բա-
 ներով Քրիստոսի կը ծառայէ, անիկայ Աստու-
 19 ծոյ հաճելի է՝ ու մարդոց գովելի : Ապա ուրեմն
 խաղաղութեան՝ և իրարու շինութեան ետեւէ
 20 ըլլանք : Չըլլայ որ կերակուրի պատճառով Աս-
 տուծոյ գործը քակես . ամէն բան մաքուր է .
 միայն թէ ան մարդուն է գէշ՝ որ «չիլն» գայ-
 21 թակղովութիւն տալով կ'ուտէ : Աղէկ է միս չու-
 տել, և գինի չխմել, ո՛չ ալ բան ինչ, որով քու
 եղբայրդ կը գլորի՝ կամ կը գայթակղի՝ կամ կը
 22 տկարանայ : Դուն հաւատք ունիս . անիկայ
 քեզի՛ պահէ Աստուծոյ առջևը . երանի անոր որ
 իր անձը չդատապարտեր անով՝ որ ինքը կ'ըն-
 23 դունի : Իայց ան որ խիզճ կ'ընէ, թէ որ ուտէ
 կը դատապարտուի . վասն զի չէ թէ հաւատ-
 քով կ'ուտէ . քանզի ինչ բան որ հաւապքով չէ,
 մեղք է :

ԳԼ . ԺԵ

- 1 Հաւատքի մէջ զօրաւորները գէտք է որ տկարներուն համբերին : 2 Մենք մեր անձին
 հաճոյ ըլլալու չենք, 3 վասն զի գրիտոս ալ իր անձին հաճոյ չեղաւ . 7 հապա մէկզմէկ
 ընդունելու ենք, ինտոր որ գրիտոս ալ մեզ ամէնքս ընդունեց, 8 Թէ Հրէաները 9 և
 Թէ Հեթանոսները : 15 Պօղոս իր գրած Թուղթին գառաճառը կը ցուցնէ, 28 կը
 յուսայ զանոնք տեսնելու, 80 և անոնց ազօթքը կը ինզրէ :

- 1 Պէտք է մեզի՛ որ կարող ենք, տկարներուն
 տկարութիւնը վերցընել, և չէ թէ մնալ մեր ան-
 2 ձին հաճոյ ըլլալ . Հապա մեզմէ ամէն մէկը շի-
 նութեան համար իր ընկերին հաճոյ ըլլայ բարի
 3 բաներու մէջ : Քանզի Քրիստոս ալ չէ թէ իր
 անձին հաճոյ եղաւ, հապա ինչպէս որ գրուած

- է . Քեզ նախատողներուն նախատինքները իմ
 4 վրաս ինկան : Ա՛յն զի ինչ որ առաջուց գը-
 րուեցաւ , մեր սորվելուն համար գրուեցաւ , որ
 համբերութիւնով ու Գիրքերուն մխիթարու-
 5 թիւնովը յոյս ունենանք : Եւ համբերութեան
 ու մխիթարութեան Լստուածը տայ ձեզի իրա-
 6 տոս Յիսուսի «—չա՞ծ» պէս . Որ մէկ սրտով «— մէկ
 բերնով փառաւորէք զԼստուած՝ ու մեր Տէրոջ
 7 Յիսուս Քրիստոսի հայրը : Եսոր համար մէկ-
 զմէկ ընդունեցէք , ինչպէս որ Քրիստոս ալ ձեզ
 ընդունեց Լստուծոյ փառքին համար :
- 8 Իայց կ'ըսեմ թէ Յիսուս Քրիստոսի թլփա-
 տութեան պաշտօնեայ ըլլալը Լստուծոյ ճշմար-
 տութեանը համար էր , որ նախահայրերուն «բ-
 9 ռ—ա՞ծ խոստմունքները հաստատէ . Սակայն հե-
 թանոսները ողորմութեան համար զԼստուած
 10 փառաւորեն . ինչպէս որ գրուած է . Եսոր հա-
 մար ազգերուն մէջը քեզ պիտի գովեմ , և քու
 11 անուանդ սաղմոս պիտի երգեմ : Եւ դարձեալ
 կ'ըսէ թէ՛ Ո՛վ ազգեր՝ անոր ժողովուրդին ուրա-
 12 խակից եղեք : Եւ դարձեալ թէ՛ Օրհնեցէք
 Տէրը՝ ո՛վ բոլոր ազգեր , ու գովեցէք անիկայ՝ ո՛վ
 13 բոլոր ժողովուրդներ : Եւ դարձեալ Լսային կ'ը-
 սէ . Յեսսէին մէկ արմատը պիտի ըլլայ , ու ան
 որ ազգերուն իշխան պիտի կայնի , ազգերը ա-
 14 նոր պիտի յուսան : Երգ՝ յուսոյ Լստուածը
 ձեզ լեցընէ բոլոր ուրախութիւնով ու խաղաղու-
 թիւնով հաւատալու մէջ , որ առատանաք յու-
 սով՝ Հոգւոյն Սրբոյ զօրութեամբը :
- 14 Ես ինքնս ալ հաստատուած եմ ձեզի համար՝
 իմ եղբայրներս , որ դուք լեցուն էք բարութիւ-
 նով , լեցուած էք ամէն գիտութիւնով , և կրնաք
 15 մէկզմէկ խրատել : Սակայն մէկ կողմանէ հա-
 մարձակաբար գրեցի ձեզի՝ իմ եղբայրներս , որ-

- պէս թէ միտքերնիդ ձգեմ ... Բաները ան շնորհքին պատճառովը՝ որ Աստուծմէ ինծի տրուած
- 16 է, Ար ես Յիսուս Վրիստոսի սպասաւորը ըլլամ հեթանոսներուն մէջ, և Աստուծոյ աւետարանը մատակարարեմ, որպէս զի հեթանոսաց ընծայուիլը ընդունելի ըլլայ՝ Սուրբ Հոգիով սրբ-
- 17 բուերով : Աւստի Աստուծոյ քովը պարծանք
- 18 ունիմ Վրիստոս Յիսուսով : Ինչու որ չեմ համարձակիր խօսելու ան բաներէն մէկը, որ Վրիստոս իմ ձեռքովս գործած չէ հեթանոսները հնազանդեցընելու համար՝ խօսքով ու գործքով,
- 19 Նշաններու ու հրաշքներու զօրութիւնով, Սուրբ Հոգւոյն զօրութիւնովը . անանկ որ ես Նրուսաղեմէն «Իսա» և շրջան ընելով մինչև Եւրիկացոց
- 20 կողմերը Վրիստոսի աւետարանը լեցուցի : Անանկ ջանացի աւետարանը քարոզելու . չէ թէ ուր որ Վրիստոսի անունը յիշուած էր, որ չըլլայ թէ՛ մէկ ուրիշի մը «Իսա» հիմին վրայ շինեմ. հապա
- 21 ինչպէս որ գրուած է. Թէ որոնց որ չպատմուեցաւ անոր վրայով՝ պիտի տեսնեն, ու որոնք
- 22 որ չլսեցին՝ պիտի իմանան : Անոր համար ալ
- 23 շատ արգիլուեցայ ձեզի գալէն : Բայց հիմա որ աս կողմերը ալ ինծի տեղ չկայ, ու շատ տարիներէ ՚ի վեր խիստ կը փափաքիմ ձեզի գալու,
- 24 Նրբոր դէպ ՚ի Սպանիա երթամ, կը յուսամ որ անցնելու ատենս ձեզ տեսնեմ, ու ձեզմէ յուղարկուիմ հոն ելլու, թէ որ առաջ քիչ մը
- 25 ձեզմով լեցուիմ : Բայց հիմա Նրուսաղեմ կ'երթամ սուրբերուն սպասաւորելու :
- 26 Այն զի Մակեդոնացիք և Եգիպտացիք յօժարեցան՝ որ Նրուսաղեմի մէջ եղած աղքատ սուրբերուն քիչ
- 27 մը հաղորդութիւն ընեն . Յօժարեցան, ինչու որ անոնց պարտական ալ են . վասն զի թէ որ անոնց հոգւոր բաներուն հաղորդ եղան հեթանոսները, կը պարտաւորին որ հաղորդութիւն

- 28 ընեն անոնց՝ մարմնաւոր բաներու մէջ ալ : Ուրեմն ասիկայ կատարելով՝ ու կնքելով անոնց աս
 29 պտուղը , ձեզմէ Սպանիա պիտի անցնիմ : Եւ աս գիտեմ որ իմ ձեզի գալու ատենս՝ Քրիստոսի աւետարանին լեցուն օրհնութիւնովը պիտի գամ :
- 30 Ձեզի կ'աղաչեմ եղբայրներ՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսով , ու Հոգւոյն սիրովը , որ ինձի հետ պատերազմակից ըլլաք յէ աղօթքներուն մէջ առ
 31 Մատուած ինձի համար , Որ Հրէաստանի մէջ հաւատքի չհնազանդողներէն ազատուիմ , ու իմ Երուսաղէմը շէշ- սպասաւորութիւնս սուրբ
 32 բերուն ընդունելի ըլլայ , Որպէս զի Մատուծոյ կամքովը ուրախութեամբ ձեզի գալով՝ ձեզի հետ
 33 հանգչիմ : Եւ խաղաղութեան Մատուածը ձեր ամենուն հետը ըլլայ . ամէն :

ԳՂ . Ժ.Օ

8 Պօղոս կը խնդրէ եղբայրներէն՝ շատերուն բարե աւլ , 17 և կը խրոտէ զանոնք զօղջ ըլլալ հերձուածողներէն և գայթակղութիւն տուողներէն . 21 զանազան բարեներէն ետև կը վերջացնէ իր Թուղթը՝ քառք և գոհութիւն տալով Մատուծոյ :

- 1 Ձեզի կը յանձնեմ մեր Փիբէ քոյրը , որ կնք-
 2 րայի եկեղեցիին սպասաւորն է . Որ անիկայ ընդունիք Տէրոջմով՝ ինտոր որ սուրբերուն արժան է , և անոր խնամք տանիք ինչ բանի մէջ որ ձեր օգնութեանը կարօտի . քանզի ինքն ալ շատերուն խնամք տարաւ , ու ինձի ալ :
- 3 Բարև՝ ըրէք Պրիսկէին ու Եկիւղասին՝ Քրիստոս Յիսուսով իմ գործակիցներուս . (Որոնք իմ կեանքիս համար իրենց պարանոցները տուին . որ անոնցմէ չէ թէ մինակ ես շնորհակալ կ'ըլլամ , հապա հեթանոսներուն բոլոր եկեղեցիներն ալ .)
- 5 Եւ անոնց տանը մէջի եկեղեցիին ալ : Բարև՝ ըրէք Եպենետոս իմ սիրելիիս , որ Մսիայէն առ
 6 ջի պտուղ մըն է Քրիստոսի : Բարև՝ ըրէք Մա-
 7 թիամին , որ մեր վրայ շատ աշխատեցաւ : Բա-

- րև՝ ըրէք Անդրոնիկոսին ու Յունիային՝ իմ ազգականներու , և գերութեան ընկերներու , որոնք առաքեալներուն մէջը երևելիներ են ,
- 8 որոնք ինծմէ ալ առաջ Քրիստոսի եղան : Բարև՝ ըրէք Մալաղիա իմ սիրելիիս Տէրոջմով :
- 9 Բարև՝ ըրէք Ուրբանոս մեր գործակցին Քրիստոսով , ու Ստաքէս իմ սիրելիիս : Բարև՝ ըրէք Լպեղեսին՝ որ ընտրեալ է Քրիստոսով :
- 11 Բարև՝ ըրէք անոնց՝ որ Քրիստաբուզոսի տունէն են : Բարև՝ ըրէք Հերովդիոն իմ ազգականիս : Բարև՝ ըրէք անոնց՝ որ Նարկէսին տունէն են :
- 12 Տէրոջմով : Բարև՝ ըրէք Տրիփոնէին ու Տրիփոսէին՝ Տէրոջմով աշխատողներուն : Բարև՝ ըրէք Պերսիդէ սիրելիին , որ շատ աշխատեցաւ :
- 13 Տէրոջմով : Բարև՝ ըրէք Ռուփոսին՝ Տէրոջմով ընտրուածին , ու անոր մօրը՝ և իմին : Բարև՝ ըրէք Լսինկրիտոսին , Փղեգոնին , Երմասին , Պատրորային , Երմեսին , ու անոնց հետը եղող եղբայրներուն : Բարև՝ ըրէք Փիղողոզոսին , ու Յուլիային , Ներէոսին , ու անոր քրոջը , և Ողիմպասին , ու անոնց հետը եղող բոլոր սուրբերուն : Բարև՝ ըրէք իրարու սրբութեան համբուրով : Բարև կ'ընեն ձեզի Քրիստոսի բոլոր եկեղեցիները :
- 17 Ա՛ղաչեմ ձեզի եղբայրներ , որ դիտէք անանկները՝ որոնք ձեր սորված վարդապետութենէն դուրս հերձուածողութիւններ ու գայթակղութիւններ կ'ընեն . և անոնցմէ ետ կեցէք . Ինչու որ անանկները մեր Տէրոջը Քրիստոսին չեն ծառայեր , հապա իրենց որովայնին . և անուշ խօսքերով ու գովութիւններով պարզամիտներուն սիրտերը կը խաբեն : Քանզի ձեր հնազանդութիւնը ամենուն հասած է . ուստի ձեր վրայ ուրախ եմ . բայց կ'ուզեմ որ դուք իմաստուն ըլլաք բարիին , ու միամիտ՝ չարին :

- 20 Եւ խաղաղութեան Եստուածը խորտակէ Սատանան շուտով ձեր ուղբին աակը : Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հետը ըստ :
- 21 Բարև կ'ընէ ձեզի Տիմոթէոս՝ իմ գործակիցս, և Ղուկիոս՝ ու Յասոն՝ և Սոսիպատրոս՝ իմ ազգականներս : (Բարև կ'ընեմ ձեզի Տէրոջմով ես ալ Տերտիոսս , որ աս թուղթը գրեցի :)
- 23 Բարև կ'ընէ ձեզի Գայիոս՝ իմ ու բոլոր եկեղեցիին հիւրընկալը : Բարև կ'ընէ ձեզի Երաստոս՝ քաղաքիս գանձապետը , ու Աուարտոս եղբայրը :
- 24 Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր ամենուն հետը ըստ . ամէն :
- 25 Երդ՝ անոր՝ որ կարող է ձեզ հաստատել իմ աւետարանիս պէս , ու Յիսուս Քրիստոսի քարոզութեանը պէս , ան խորհուրդին յայտնուելուն պէս , որ յաւիտենական ատեններէն ՚ի վեր
- 26 ծածկուած էր , Եւ հիմա յայտնուեցաւ , ու մարդարէական գիրքերով յաւիտենական Եստուծոյ հրամանովը բոլոր հեթանոսներուն ճանչցուեցաւ հաւատքի հնազանդելու համար , Սիմիայն իմաստուն Եստուծոյն՝ Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը , փառք յաւիտեանս . ամէն :

ՊՕՂՈՍԻ ԵՌԵՂԵԼՈՅՆ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Պօղոս առաքեալ իր բարեւ առ լին և Աստուծոյ շնորհակալ ըլլալին ետև՝ 10 կը յոր-
 փորէ Կորնթացիները փարան ըլլալու , 12 և կը յանդիմանէ անոնց երկգառախութիւն-
 ները : 18 Աստուած իմաստուններուն իմաստութիւնը կը կորոնցընէ 21 քարոզու-
 թեան յիմարութիւնովը , 26 և չկանչեր իմաստունները , զօրաւորները ու ազնուական-
 ները . 27 բայց յիմարները , տկարները և անարգները :

- 1 Պօղոս՝ Աստուծոյ կամքովը Յիսուս Վրիս-
 տոսի առաքեալ ըլլալու՝ կանչուած , ու Սոսթենէս
- 2 եղբայրը , Կորնթոսի մէջ եղած Աստուծոյ եկե-
 ղեցիին՝ Վրիստոս Յիսուսով սրբուածներուն՝
 սուրբեր ըլլալու՝ կանչուածներուն , ան ամենուն
- 3 հետ՝ որ ամէն տեղ մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի
 անունը կը կանչեն , իրենցը ու մերը . Ձեզի
 շնորհք և խաղաղութիւն Աստուծմէ մեր Հօր-
 մէն՝ ու Տէր Յիսուս Վրիստոսէն :
- 4 Ամէն ատեն իմ Աստուծմէս ձեզի համար կը
 գոհանամ՝ Աստուծոյ շնորհքին վրայ , որ ձեզի
- 5 տրուած է Վրիստոս Յիսուսով . Ար դուք անով
 ամէն բանի մէջ հարստացաք ամէն խօսքով , ու
- 6 ամէն գիտութիւնով . Ինչպէս որ Վրիստոսի
- 7 վկայութիւնը ձեր մէջը հաստատուեցաւ . Ար
 դուք բնաւ մէկ շնորհքով մըն ալ չնուազեք՝ մեր
- 8 Տէր Յիսուս Վրիստոսի յայտնուելուն սպասե-
 լով . Ար նաև ձեզ պիտի հաստատէ մինչև վեր-
- 9 տոսի օրը : Հաւատարիմ է Աստուած , որ իր-

մով կանչուեցաք հաղորդ ըլլալու իր որդւոյն՝
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին :

10. Ձեզի կ'աղաչեմ եղբայրներ՝ մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի անունովը , որ մի և նոյն խօսքը ու-
նենաք ամէնքդ , ու երկպառակութիւններ չը-
լայ ձեր մէջը . հապա դուք մէկ միտքի ու մէկ
11 խորհուրդի վրայ հաստատուած ըլլաք : Ինչու
որ ձեզի համար ինծի լուր հասաւ եղբայրներ՝
Քղուէի «...» եզողներէն , թէ ձեր մէջը հա-
12 կառակութիւններ կայ : Հիմա աս կը գրու-
ցեմ , որ ձեզմէ ամէն մէկը կ'ըսէ եղեր թէ՛ Ես
Պօղոսեան եմ , ու «...» թէ՛ Ես Լպողոսեան ,
և «...» թէ՛ Ես Կեփասեան , ու «...» թէ՛ Ես
13 Քրիստոսեան : Միթէ Քրիստոս բաժնուած
է . միթէ Պօղոս խաչը ելաւ ձեզի համար , կամ
14 թէ Պօղոսի՞ անունովը մկրտուեցաք : Ար գո-
հանամ Լստուծմէ , որ ձեզմէ մէկը չմկրտեցի ,
միայն թէ Արիսպոսը ու Գայիոսը . որ մէկը
15 չըսէ , թէ իմ անունովս մկրտեցի : (16) Իրաւ
Ստեփաննեսին ընտանիքն ալ մկրտեցի . ալ ու-
րիշ մէկը չեմ գիտեր ամենեւին թէ մկրտեցի :
17 Ինչու որ Քրիստոս զիս մկրտելու չխրկեց ,
հապա աւետարանը քարոզելու . չէ թէ խօսքե-
րու ճարտարութիւնով , որ Քրիստոսի խաչը
18 ոչինչ չըլլայ : Քանզի խաչին քարոզութիւնը
կորսուածներուն յիմարութիւն է . բայց մեզի
փրկուածներու Լստուծոյ զօրութիւնն է :
19 Ասան զի գրուած է . Իմաստուններուն իմաս-
տութիւնը պիտի կորսնցնեն , ու հանճարեղ-
20 ներուն հանճարը պիտի խափանեմ : Ո՞ր է
իմաստունը , ո՞ր է դպիրը , ո՞ր է աս աշխար-
հիս քննողը . չէ՞ որ Լստուած յիմարեցուց աս
21 աշխարհիս իմաստութիւնը : Քանզի որով-
հետև Լստուծոյ իմաստութեամբը աշխարհ
չճանչցաւ զԼստուած եւ իմաստութիւնովը , Լս-

- տուած հաճեցաւ քարոզութեան յիմարութիւ-
- 22 նովը հաւատացեալները ապրեցընելու : Ու
թէ և Հրէաները նշան կ'ուզեն , և Յոյները
- 23 իմաստութիւն կը փնտուեն . Իսկ մենք կը քա-
րոզենք խաչեալ Վրիստոսը՝ Հրէաներուն գայ-
թակղութիւն , ու Յոյներուն յիմարութիւն .
- 24 Իայց անոնց՝ որ կանչուած են , թէ Հրէանե-
րուն և թէ Յոյներուն , Վրիստոսը՝ Մատուծոյ
զօրութիւնը , և Մատուծոյ իմաստութիւնը :
- 25 Ինչու որ Մատուծոյ յիմարը մարդիկներէն
աւելի իմաստուն է , և Մատուծոյ տկարը մար-
- 26 դիկներէն աւելի զօրաւոր է : Արդարև դուք
ձեր կոչումը կը տեսնէք՝ եղբայրներ , որ չէ թէ
մարմնոյ կողմանէ շատ իմաստուններ , և չէ թէ
շատ զօրաւորներ , և չէ թէ շատ ազնուականներ
- 27 կանչուեցան . Իայց Մատուած աշխարհիս յիմար-
ները ընտրեց , որ ամօթով ընէ իմաստունները .
ու աշխարհիս տկարները ընտրեց Մատուած , որ
- 28 ամօթով ընէ զօրաւորները . Եւ աշխարհիս ցած-
ազգիները ու անարդները ընտրեց Մատուած՝
և ոչինչները , որ բան մը եղողները խափանէ .
- 29 Որպէս զի մէկ մարմին մը չպարծի Մատուծոյ
30 առջին : Իսկ դուք անկէ էք Վրիստոս Յիսու-
սով , որ ան մեզի Մատուծմէ իմաստութիւն՝
արդարութիւն՝ սրբութիւն և փրկութիւն եղաւ .
- 31 Որ ինչպէս գրուած է , Են որ կը պարծենայ՝ Տէ-
րոջմով թող պարծենայ :

ԳՂ . Բ

1 Աւարեալը կը ծանուցանէ թէ իր քարոզութիւնը խօսքերու ճարտարութիւնով՝ կամ
մարդկային իմաստութիւնով չէ , 4 հազա Մատուծոյ զօրութիւնով է . և այնքան
գերազանց է 6 առ աշխարհիս իմաստութիւնէն՝ 9 ու մարդկային գիտութիւնէն , 14 որ
մարմնաւոր մարդը կարող չէ զանիկայ իմանալու :

- 1 Եւ ես եղբայրներ՝ որ ձեզի եկայ , չէ թէ խօս-
քի կամ իմաստութեան դերազանցութիւնով
մը Մատուծոյ վկայութիւնը ձեզի յայտնելու ե-
- 2 կայ : Այսին զի ես միտքս չգրի ձեր մէջը ուրիշ

3 րան մը գիտնալ , բայց միայն Յիսուս Քրիստոս-
 4 ու վախտլ և շատ դողով ձեր քովը կեցայ . Ու
 իմ խօսքս և քարոզութիւնս չէ թէ հարգեալի
 իմաստութեան համոզիչ խօսքերով էր , հապա
 5 չողոյն և զօրութեան ապացուցութեամբը .
 6 Սակայն կատարեալներուն հետ իմաստութիւն
 կը խօսինք . բայց չէ թէ աս աշխարհիս իմաս-
 տութիւնը , և ոչ աս աշխարհիս ոչնչանալու իշ-
 7 խաններունը . Հապա Մատուծոյ ծածուկ իմաս-
 տութիւնը կը խօսինք խորհրդով , որ աշխար-
 հէն առաջ սահմանեց Մատուած մեր փառքին
 8 համար . Որ զանիկայ աս աշխարհիս իշխաննե-
 րէն մէկը չճանչցաւ . քանզի թէ որ ճանչցած
 9 չապա ինտոր որ գրուած է . Ըն բաները որ
 աչք չէ տեսեր , և ականջ չէ լսեր , ու մարդու
 10 ներուն պատրաստեց : Իայց Մատուած մեզի
 յայտնեց իր Հոգիովը . ինչու որ Հոգին ա-
 մէն բան կը քննէ , Մատուծոյ խորունկ բաներն
 11 ալ : Այսն զի մարդիկներէն ո՞վ գիտէ մար-
 դուն բաները , բայց միայն մարդուն Հոգին որ
 իր մէջն է . անանկ ալ Մատուծոյ բաները մէ-
 12 կը չգիտեր , բայց միայն Մատուծոյ Հոգին : Իսկ
 մենք չէ թէ « աշխարհիս Հոգին առինք , հա-
 պա ան Հոգին որ Մատուծմէ է . որ մենք ճանչ-
 նանք ան բաները որ Մատուծմէ տրուեցաւ մեզի .
 13 Որոնք նաև կը խօսինք , չէ թէ մարդկային ի-
 մաստութեան սորվեցուցած խօսքերովը , հապա
 Հոգիին սորվեցուցածներովը , և Հոգևոր բանե-
 14 րը Հոգևորի հետ կը յարմարցընենք : Իսկ շնչ-
 չաւոր մարդը Մատուծոյ Հոգիին բաները չըն-

դունիր . ինչու որ անոնք իրեն յիմարութիւն են ,
 ու չկրնար ալ դիտնալ , ինչու որ հոգևոր կերպով
 15 կը քննուին : Բայց ան որ հոգևոր է՝ ամէն
 բան կը քննէ , ու ինքը մէկէ մը չքննուիր :
 16 Բանզի ո՞վ գիտցաւ Տէրոջը միտքը , որ անոր
 խրատ տուող ալ ըլլայ . բայց մենք Վրիստոսի
 միտքը ունինք :

ԳԼ . Գ

2 Յղացոյ առաջ կաթ կը տքուի՝ և ոչ թէ կերակուր : 3 Կուրք ու նախանը մարմնա-
 ւոր մարի պտուղներ են : 7 Տնկողը ու ջուր տուողը բան մը չեն : 9 Աւետարանի
 պաշտօնեաները Աստուծոյ գործակիցներն են : 11 Զրիաստ է քի քայն հիմը : 16 Մար-
 ղիկ Աստուծոյ տանարներն են , որոնք պարսին սուրբ պահուիլ : 19 Աս աշխարհի
 իմաստութիւնը Աստուծոյ առջև յիմարութիւն է :

1 Եւ ես եղբայրներ՝ չկրցայ խօսիլ ձեզի՝ որպէս
 թէ հոգևորներու , հապա որպէս թէ մարմնա-
 2 տրներու , Արպէս թէ Վրիստոսով տղայոց .
 ձեզի կաթ կերցուցի , և չէ թէ կերակուր . ին-
 չու որ դեռ կարող չէիք , ու հիմա ալ տակաւին
 3 կարող չէք . վասն զի դեռ մարմնաւոր էք : Արով-
 հետե տակաւին ձեր մէջը նախանձ ու հակառա-
 կութիւն և բաժանումներ կան , չէ՞ որ մարմնա-
 4 տր էք , ու մարդկօրէն կը քալէք : Բանզի երբ-
 որ յեւէ մէկը կ'ըսէ թէ՝ Ես Պօղոսեան եմ , և
 մէկալը թէ՝ Ես Ապողոսեան , չէ՞ որ մարմնաւոր
 էք : Աւրեմն ո՞վ է Պօղոսը՝ կամ ո՞վ է Ապողոսը .
 5 Պաշտօնեաներն են , որոնցմով հաւատացիք . և
 6 ինտոր որ Տէրը տուաւ անոնց ամէն մէկուն : Ես
 տնկեցի , Ապողոսը ջուր տուաւ , բայց Աստուած
 7 աճեցուց : Աւատի ո՞չ տնկողը բան մըն է , և ո՞չ
 ջուր տուողը , հապա Աստուած՝ որ աճեցուց :
 8 Տնկողը ու ջուր տուողը մէկ են , և ամէն մէկը
 իր վարձքը պիտի առնէ իր աշխատութեանը չա-
 9 փովը : Ինչու որ մենք Աստուծոյ գործակից
 ենք , դուք Աստուծոյ մշակութիւնն էք , Աս-
 10 տուծոյ շնութիւնն էք : Աստուծոյ շնորհացը
 չափովը՝ որ ինձի տրուեցաւ , իմաստուն ճար-

- տարապետի մը պէս հիմ գրի , բայց առ Վրայ շինողը ուրիշ է . միայն թէ ամէն մէկը թող
- 11 զգուշանայ՝ թէ ինտոր կը շինէ : Ինչու որ մէկը՝
ալ ուրիշ հիմ չկրնար գնել գրուածէն՝ ի զատ ,
- 12 որ է Յիսուս Քրիստոս : Թէ որ մէկը աս հի-
մին վրայ կը շինէ ոսկի՝ արծաթ՝ պատուական
- 13 քարեր՝ փայտ՝ խոտ՝ եղէգ , Եւմէն մէկուն գործը
յայտնի պիտի ըլլայ . քանզի օրը երևան պիտի
հանէ , ինչու որ կրակով պիտի յայանուի . և
- 14 ամէն մէկուն գործին ինչ տեսակ ըլլալը կրակը
պիտի փորձէ : Թէ որ մէկուն շինած գործը
- 15 մնալու ըլլայ , ինքը վարձք պիտի առնէ . Եւ թէ
որ մէկուն շինածը այրելու ըլլայ , անիկայ վնաս
պիտի քաշէ . բայց ինքը պիտի ազատի , սակայն
- 16 անանկ՝ իբր թէ կրակի մէջէն : Չէք գիտեր որ
Եստուծոյ տաճար էք գուք՝ և Եստուծոյ Հոգին
- 17 ձեր մէջը բնակած է : Թէ որ մէկը Եստուծոյ
տաճարը կ'ապականէ , Եստուած անիկայ պիտի
ապականէ . ինչու որ Եստուծոյ տաճարը սուրբ
է , որ գուք էք :
- 18 Չըլլայ որ մէկը ինքզինքը խաբէ . թէ որ ձեզ-
մէ մէկը զինքը իմաստուն կը սեպէ աս աշխար-
հիս մէջ , թող յիմար ըլլայ՝ որ իմաստուն ըլլայ .
- 19 Ինչու որ աս աշխարհիս իմաստութիւնը Ես-
տուծոյ առջևը յիմարութիւն է . վասն զի գը-
րուած է , թէ Ենիկայ իմաստունները իրենց
- 20 խորամանկութեանը մէջ կը բռնէ : Եւ դար-
ձեալ թէ՛ Տէրը գիտէ իմաստուններուն խոր-
21 հուրդները , որ ունայն են : Ուրեմն մէկը թող
22 չպարծենայ մարդոցմով . Ինչու որ ամէն բան
ձերն է , թէ Պօղոսը , թէ Եպողոսը , թէ Կե-
փասը , թէ աշխարհը , թէ կեանքը , թէ մահը ,
թէ ներկայ բաները , և թէ գալիքները՝ ամէն բան
- 23 ձերն է . Իուք ալ Քրիստոսինն էք , և Քրիս-
տոս՝ Եստուծոյ :

ԳԼ . Դ

1 Գրիստոսի դաշտօնեաները ինչ համարում ունենալու են : 7 Բան մը չունինք որ չու-
ռած ըլլանք : 8 Առաքեալները տեսարան եղան աշխարհի , հրեշտակներուն և մարդոց ,
13 աշխարհի ազտեղութիւնը և ամենուն անարգը . 15 այսու ամենայնիւ Գրիստոսով
մը հայտերն են , 16 որոնց օրինակին հետեւելու ենք :

- 1 Թող մարդիկ մեզ ասանկ սեպեն՝ որպէս թէ
Վրիստոսի սպասաւորները , ու Մատուծոյ խոր-
2 հուրդներուն տնտեսները : Ուստի տնտեսնե-
րուն մէջ կը փնտռուի , որ մէկը հաւատարիմ
3 գտնուի : Բայց ինծի ասիկայ ոչինչ բան մըն է ,
որ ձեզմէ դատուիմ՝ կամ մարդոց դատողու-
թենէն , մանաւանդ որ ես ալ իմ անձս չեմ դա-
4 տեր . (Ասան զի ես իմ անձիս վրայով չու գործ-
իչ չեմ գիտեր . բայց չէ թէ ասով կ'արդարա-
5 նամ .) Հապա զիս դատողը Տէրն է : Ուրեմն
ժամանակէն առաջ դատողութիւն մի՛ ընէք ,
մինչև որ գայ Տէրը՝ որ խաւարին դաղտնիքը 'ի
լոյս պիտի հանէ , ու սրտերուն խորհուրդները
յայտնի պիտի ընէ . և ան ատենը ամէն մէկուն
գովութիւնը Մատուծմէ պիտի ըլլայ :
- 6 Մտոնք օրինակ բերի եղբայրներ՝ իմ վրաս ու
Մպողոսին վրայ ձեզի համար , որ դուք մեզմէ
սորվեք մարդոց վայել գրուածէն աւելի բան մը չը-
խորհիլ , որ չըլլայ թէ ձեզմէ մէկը հպարտանայ
7 մէկու մը համար ուրիշի մը դէմ : Քանզի ո՞վ է
ան՝ որ քեզ տարբեր կ'ընէ մարդերէն . և ի՞նչ ու-
նիս՝ որ չես առեր դուն . և թէ որ առիթ՝ ինչո՞ւ
չառածի պէս կը պարծենաս :
- 8 Երդէն կշտացած էք , արդէն հարուստցաք ,
առանց մեզի թաղաւորեցիք . և երանի թէ
թագաւորէիք , որ մենք ալ ձեր հետը թագա-
9 ւորէինք : Քանզի կարծեմ թէ Մատուած յե-
տիններ ըրաւ մեզ առաքեալներս՝ մահապարտ-
ներու նման . ինչու որ տեսարան եղանք աշխար-
10 հի , և հրեշտակներուն ու մարդիկներուն : Մենք
յիմարներ ենք Վրիստոսի համար , և դուք

իմաստուններ Վրիստոսով . մենք տկար՝ և դուք ղորաւոր . դուք փառաւորեալ՝ ու մենք անար-
 11 գեալ : Մինչև աս օրուան ատենը կ'անօթենանք
 ալ , կը ծարաւինք ալ , մերկ ալ կը մնանք , կը
 ծեծուինք ալ , աստանդական ալ կը պտըտինք .
 12 Եւ մեր ձեռքերովը կ'աշխատինք . երբոր մեզ կը
 բամբասեն՝ կ'օրհնենք . երբոր կը հալածեն՝ կը
 13 համբերենք . Երբոր գէշ կը խօսին՝ կ'աղաչենք .
 իբրև աշխարհի աղտեղութիւնը՝ ամենուն ա-
 14 նարդը ըլլալով մինչև հիմա : Ես բաները կը
 գրեմ՝ չէ թէ ձեզ ամչցընելու համար , հապա
 15 կը խրատեմ յեւ սիրելի որդիներուս պէս : Այսն
 զի թէև դուք աասը հաղար վարժապետներ ու
 նենաք Վրիստոսով , բայց չէ թէ շատ հայրեր
 ունի . ինչու որ Վրիստոս Յիսուսով ես ձեզ ծը-
 16 նայ աւետարանովը : Ուրեմն կ'աղաչեմ ձեզի՝
 17 ինձի նմանող եղիք : Եսոր համար ձեզի խրկե-
 ցի Տիմոթէոսը , որ իմ սիրելի որդիս է՝ ու Տե-
 րոջմով հաւատարիմ . որ անիկայ ձեր միտքը
 պիտի ձգէ Վրիստոսով իմ քուսած ճամբաներս ,
 ինչպէս որ ամէն տեղ ամէն եկեղեցիներուն մէջ
 18 կը սորվեցընեմ : Մէկ քանիները հպարտացան ,
 19 որպէս թէ ես պիտի չգամ ձեզի : Բայց շուտով
 պիտի գամ ձեզի՝ թէ որ Տէրը կամենայ , և պի-
 տի հասկընամ՝ չէ թէ հպարտացողներուն խօս-
 20 քերը , հապա զօրութիւնը : Այսն զի Եստու-
 ծոյ թաղաւորութիւնը չէ թէ խօսքով է , հապա
 21 զօրութիւնով : Ինչպէս կ'ուզէք , գաւազանով
 գամ ձեզի , թէ սիրով և հեզութեան հոգիով :

ԳՂ . Ե

1 Պօղոս կ'իմացընէ Կորնթացաց թէ ազգապիղծ անը 6 յաւեա ամիթոյ պատճառ քի
 է իրենց՝ քան թէ պարծանաց . 7 կ'իմացընէ թէ պէտք է հին խմբը մեկի մեկ . 10
 թէ պէտք է եղեւնագործները ամչցընել , և անոցմէ ես քաշուել :
 1 Եւ հասարակ կը լսուի ձեր մէջը պոռնկու-
 թիւն ըստ , և անանկ պոռնկութիւն՝ որ հեթա-

նոսներուն մէջ ալ չկայ . որպէս թէ մէկը իր հօ-
 2 րը կնիկը ունենայ : Ու դուք հպարտացեր էք ,
 և ոչ մանաւանդ սուգ ըրիք , որ ձեր մէջէն վեր-
 3 ցուի աւ բանը ընողը : Ինչու որ թէպէտ ես
 մարմնով հեռու եմ , բայց հոգիով ներկայ եմ .
 ուստի հիմա որպէս թէ ներկայ ըլլալով որոշե-
 4 ցի , որ աւ բանը ընողը՝ Երբոր մեր Տէր Յիսուս
 Քրիստոսի անունովը մէկտեղ ժողովուրդ դուք՝
 ու իմ հոգիս մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի զօ-
 5 ջրութիւնովը , Ենանկը Սատանային մատնէք՝
 մարմինը կորսուելու համար , որ հոգին փրկուի
 6 Տէր Յիսուսի օրը : Ետ ձեր պարծանքը աղէկ
 չէ . չէք գիտեր որ քիչ մը խմորը բոլոր զան-
 7 գուածը կը խմորէ : Մաքրեցէք հին խմորը
 մէկգի , որ ըլլաք նոր զանդուած , ինտոր որ ան-
 խմոր էք . ինչու որ Քրիստոս մեր զատիկը մե-
 8 զի համար զոհուեցաւ : Ուստի տօն կառարենք՝
 չէ թէ հին խմորով , և չէ թէ չարութեան ու
 անզգամութեան խմորովը , հապա անկեղծու-
 թեան ու ճշմարտութեան անխմոր հացովը :
 9 Գրեցի ձեզի թուղթին մէջ , որ պոռնիկներուն
 10 հետ չխառնուիք : Եւ գրած՝ չէ թէ աւ աշխար-
 հիս պոռնիկներուն հետ , կամ ազահներուն հետ ,
 կամ յափշտակողներուն հետ , կամ կռապաշտ-
 ներուն հետ . հապա թէ չէ՝ պէտք էր որ դուք
 11 աշխարհէս դուրս ելլէիք : Բայց հիմա ձեզի
 գրեցի չխառնուիլ , «*չխառնուիլ*» թէ որ մէկը եղ-
 բայր ըսուած՝ կամ պոռնիկ ըլլայ , կամ ազահ ,
 կամ կռապաշտ , կամ նախատող , կամ դի-
 նով , կամ յափշտակող , անանկին հետ հաց
 12 ալ չուտել : Անն զի ինչ պէտք է ինծի
 դուրսիններն ալ դատել . չէ որ դուք ներսին-
 13 ները կը դատէք . Իսկ գուրսինները Եստուած
 պիտի դատէ . «*պիտի*» չարը ձեր մէջէն վերցու-
 ցէք :

ԳԼ . Զ

1 Աւարեալը կը ծանուցանէ թէ զեւք չէ որ իննց եղբայրները ներն՝ զանոնք զատի կանչելով , 6 մանաւանդ անհաւատներուն առջև . 9 թէ անիրաւները Աստուծոյ արքայութիւնը չեն ժառանգեր . 15 թէ մեր մարմինները քրիստոսի անդամներ են , 10 է Սուրբ Հոգիին սամարները , 16 ուրեմն զեւք չէ որ զանոնք պղծենք :

1 Անգամէ մէկը՝ թէ որ մէկ բան մը ունենայ իր բնկերին հետ , կը համարձակի՞ անիրաւներուն առջևը դատուիլ , ու չէ թէ սուրբերուն առջևը :

2 Ա՛ք գիտեր որ սուրբերը պիտի դատեն աշխարհը . ու թէ որ աշխարհս ձեզմէ կը դատուի , ուրեմն արժանի չէ՞ք դուք չնչին դատեր ուրիշը :

3 Ա՛ք գիտեր որ մենք հրեշտակներ պիտի դատենք . ո՛ր կը մնան հապա աշխարհային բաներ :

4 Բայց : Ուրեմն թէ որ ձեր մէջը աշխարհային դատեր ունիք , եկեղեցիին անարգները ձեզի դատաւոր :

5 Դ՛րէք : Անգ ամչցընելու համար կը զրուցեմ . այնչափ եղաւ որ ձեր մէջը մէկ իմաստուն մը չկայ , որ կարող ըլլայ իրաւունքը որոշել իր եղբայրներուն մէջ . Հապա եղբայր եղբօրը հետ դատի կը մտնէ , ան ալ անհաւատներուն առջևը :

6 Բայց : Արդարեւ բոլորովին յանցանք մըն է աս ձեր մէջը , որ իրարու հետ դատեր ունիք . ինչո՞ւ մանաւանդ դուք անիրաւութիւն չէք կրեր . ինչո՞ւ մանաւանդ դուք զրկանք չէք քաշեր :

7 Բայց : Անհաւատներու դուք զրկանք կ'ընէք , և ան ալ եղբայրներուն :

8 Ա՛ք գիտեր որ անիրաւները Աստուծոյ արքայութիւնը պիտի չժառանգեն . մի՛ խաբուիք , ո՛չ պոռնիկները՝ ո՛չ կռակաշատները՝ ո՛չ շնացողները՝ ո՛չ իգացեալները՝ ո՛չ արուագէտները՝ ո՛չ գողերը՝ ո՛չ ազահները՝ ո՛չ գինովները՝ ո՛չ նախատողները -- ո՛չ յափշտակողները՝ Աստուծոյ թագաւորութիւնը պիտի չժառանգեն :

9 Բայց : Անհաւատներու դուք զրկանք կ'ընէք , և ան ալ եղբայրներուն :

10 Ա՛ք գիտեր որ անիրաւները Աստուծոյ արքայութիւնը պիտի չժառանգեն . մի՛ խաբուիք , ո՛չ պոռնիկները՝ ո՛չ կռակաշատները՝ ո՛չ շնացողները՝ ո՛չ իգացեալները՝ ո՛չ արուագէտները՝ ո՛չ գողերը՝ ո՛չ ազահները՝ ո՛չ գինովները՝ ո՛չ նախատողները -- ո՛չ յափշտակողները՝ Աստուծոյ թագաւորութիւնը պիտի չժառանգեն :

11 Բայց : Անհաւատներու դուք զրկանք կ'ընէք , և ան ալ եղբայրներուն :

- 12 Ամէն բան ինծի օրինաւոր է , բայց չէ թէ ամէն բան օգտակար . ամէն բան ինծի օրինաւոր է , բայց ես մէկ բանի մը իշխանութեան տակ
- 13 պիտի չըլլամ : Աերակուրները փորին համար է , փորն ալ կերակուրներուն . բայց Աստուած աս ալ՝ անոնք ալ պիտի խափանէ : Իսկ մարմինը պոռնկութեան համար չէ , հապա Տէրոջը , ու
- 14 Տէրը՝ մարմինին համար : Աւ Աստուած ոչ Տէրը յարուց , մեզ ալ պիտի յարուցանէ իր զօրութիւնովը : Չէք դիտեր որ ձեր մարմինները Քրիստոսի անդամներն են . ուստի Քրիստոսի անդամները առնելով՝ պոռնիկի անդամները ընեմ . քաւ լիցի : Չէք գիտեր թէ ան որ պոռնիկի կը մօտենայ , «նոչ հե» մէկ մարմին կ'ըլլայ . քանզի «իւր» կ'ըսէ . Արկուքը մէկ մարմին պիտի
- 17 ըլլան : Իսկ ան որ Տէրոջը կը մօտենայ , «նոչ հե» մէկ հոգի կ'ըլլայ : Պոռնկութենէն փախէք . ամէն մեղք որ մարդ կը գործէ՝ իր մարմինէն դուրս է . բայց ան որ կը պոռնկի՝ իր մարմինին
- 19 դէմ կը մեղանչէ : Չէք դիտեր որ ձեր մարմինները տաճար են Սուրբ Հոգիին՝ որ ձեր մէջն է , որ անիկայ Աստուծմէ ունիք . ու դուք ձեր ան-
- 20 ձին «իւր» չէք . Քանզի գնով ծախու առնուեցաք . ուստի փառաւորեցէք զԱստուած ձեր մարմիններուն ու հոգիներուն մէջը , որ Աստուծոյ են :

ԳՂ . Է

1 Աւարտելը կը խօսի ամուսնութեան վրայով , 4 ցուցնելով թէ ան մէկ դարման մըն է պոռնկութեան դէմ . 10 թէ ամուսնութեան կապը պէտք չէ որ դիւրու լուծուի . 18 թէ ամէն մարդ պարտի զո՛ր ըլլալ իր վիճակէն . 25 թէ կուսութիւնը ինչ դիտաւորութեամբ կրնայ պահուիլ , 85 է թէ ինչ պատճառով կրնանք ամուսնանալ՝ կամ անկէ ետ կենալ :

- 1 Արդ՝ ան բաներուն համար որ դուք ինծի գրեցիք , աղէկ է մարդուս՝ որ կնկան չմօտենայ :
- 2 Բայց պոռնկութիւնը «իւր» համար ամէն մարդ թող իր կնիկը ունենայ , ու ամէն կնիկ իր
- 3 էրիկը թող ունենայ : Արիկը իր կնկանը թող

- պարտքը վճարէ , նոյնպէս կնիկն ալ իր էրկանը :
- 4 Կնիկը իր մարմինն չեղևեր , հապա էրիկը . ա-
նանկ ալ էրիկը իր մարմինն չեղևեր , հապա
- 5 կնիկը : Մէկզմէկ մի՛ զրկէք , եթէ ոչ միաբա-
նութեամբ առեն մը՝ աղօթքի պարապելու հա-
մար , ու նորէն իրարու դարձէք , որ Սատանան
ձեզ չփորձէ ձեր անժուժկալութեանը համար :
- 6 Ես կը գրուցեմ թոյլ տալով , և չէ՛ թէ հրամա-
7 յելով : Քանզի կ'ուզէի որ ամէն մարդիկ ինծի
պէս ըլլային . բայց ամէն մէկը իր պարզւելու ունի
Եստուծմէ , մէկը ասանկ՝ ու մէկալը անանկ :
- 8 Բայց չամուսնացածներուն ու որբւարիներուն
կ'ըսեմ . Եղէկ է անոնց՝ թէ որ ինծի պէս կե-
9 նան : Հապա թէ որ ժուժկալութիւն չունին ,
թող ամուսնանան . ինչու որ աղէկ է ամուսնա-
10 նալը քան թէ բորբոքիլը : Բայց ամուսնացած-
ներուն կը պատուիրեմ՝ չէ՛ թէ ես , հապա Տէ-
11 ըր , որ կնիկը էրիկէն չզատուի , (Իսկ թէ որ
զատուի ալ՝ առանց ամուսնանալու մնայ , կամ
իր էրկանը հետ հաշտուի ,) ու էրիկը իր կնիկը
12 թող չձգէ : Բայց ուրիշներուն ես կ'ըսեմ՝ չէ՛
թէ Տէրը . թէ որ մէկ եզբայր մը անհաւատ կը-
նիկ ունենայ , ու անոր հաճելի ըլլայ իրեն հետ
13 բնակիլը , թող չձգէ զանիկայ : Եւ կնիկ մը որ
անհաւատ էրիկ ունենայ , ու անոր հաճելի ըլլայ
14 իրեն հետ բնակիլը՝ թող չձգէ զանիկայ : Ինչու
որ անհաւատ էրիկը սրբուած է կնիկովը , և ան-
հաւատ կնիկը սրբուած է էրիկովը . ապա թէ
ո՛չ՝ ձեր որդիքը պիղծ պիտի ըլլային . բայց հիմա
15 սուրբ են : Իսկ թէ որ անհաւատը զատուի ,
թող զատուի . եզբայր մը կամ քոյր մը անանկ
պարազաններու մէջ գերի չէ . սակայն Եստուած
16 խաղաղութեան կանչեց մեզ : Քանզի թ'նչ գի-
տես գուն կընիկ՝ գուցէ քու էրիկդ պիտի ապ-
րեցընես . կամ գուն թ'նչ գիտես էրիկ՝ գուցէ

- 17 քու կնիկդ պիտի ապրեցընես : Միայն թէ ամէն մէկուն ինչպէս որ Տէրը բաժնեց , ամէն մէկը ինտոր որ Նստուած կանչեց , անանկ թող երթայ , ու ամէն եկեղեցիներուն մէջ ես ասանկ պատուէր կու տամ :
- 18 Թէ որ թլփատուած մէկը հասարակ կանչուեցաւ , թող նորէն անթլփատ չըլայ . չթլփատուածներէն մէկը կանչուեցաւ , թող չթլփատուի :
- 19 Ինչ որ թլփատութիւնը բան մը չէ , ու անթլփատութիւնը բան մը չէ . հապա Նստուծոյ պատուիրանքներուն պահպանութիւնը պէտք է :
- 20 Եւ : Բայց ամէն մէկը ինչ կոչումի մէջ որ կանչուեցաւ , թող անոր մէջը կենայ : Ծառայ կանչուեցար , հոգ չըլայ քեզի . բայց թէ որ
- 22 կրնաս ազատ ըլլալ , ան ընտրէ : Ասան զի ան ծառան որ Տէրոջմով կանչուած է , Տէրոջը ազատացեալն է անիկայ . նոյնպէս ալ ան ազատը որ
- 23 կանչուած է , Բրիստոսի ծառան է : Դուք զնով ծախու առնուեցաք , մարդոց ծառայ մի՛ ըլլաք :
- 24 Ե՛ղբայրներ՝ ամէն մէկը ինչ ինչ մէջ որ կանչուեցաւ , թող անորմէջը կենայ Նստուծոյ առջևը :
- 25 Բայց կոյսերուն համար Տէրոջմէն հրաման մը չունիմ , միայն թէ Տէրոջմէն հաւատարիմ ըլլալու ողորմութիւն դաածի մը պէս խրատ կու տամ :
- 26 Արեմն ես կը սեպեմ որ ասիկայ աղէկ է հիմակուան նեղութեանը համար , այնքան աղէկ է մարդուս որ ասանկ ըլլայ : Ապուամն ես կրնկան , մի՛ փնտուեր արձակուիլ . արձակուամն ես
- 28 կնիկէ , մի՛ փնտուեր կնիկ : Իսկ թէ որ ամուսնանաս՝ չմեղանչեցիր . և թէ որ կոյսը ամուսնանայ՝ չմեղանչեց . բայց անանկները մարմնոյ նեղութիւն պիտի ունենան . սակայն ես ձեզի կը
- 29 խնայեմ : Բայց աս կ'ըսեմ եղբայրներ , որ ժամանակը կարճըցած է . ալ անոնք որ կնիկ ունին ,
- 30 անանկ ըլլան որպէս թէ չունին . Եւ անոնք որ

- կու լան , որպէս թէ չեն լար . ու անոնք որ կը
 խնդան , որպէս թէ չեն խնդար . և անոնք որ
 31 ծախու կ'առնեն , որպէս թէ քան չը չունին . Եւ
 անոնք որ աշխարհս կը գործածեն՝ որպէս թէ
 գէշ կերպով չեն դործածեր . Ինչու որ աս աշ-
 32 խարհիս վայելչութիւնը կ'անցնի : Բայց ես
 կ'ուզեմ որ դուք անհոգ ըլլաք . վասն զի չա-
 մուսնացած մարդը Տէրոջը բաները կը հոգայ ,
 33 թէ ինչպէս Տէրոջը հաճելի ըլլայ . Իսկ ամուս-
 նացածը աշխարհիս բաները կը հոգայ , թէ ին-
 34 տոր իր կնկանը հաճելի ըլլայ : Եւ ամուսնացած
 կնիկը՝ ու կոյսը կը տարբերին իրարմէ . ինչու որ
 կոյսը Տէրոջը բաները կը հոգայ , որ ինքը սուրբ
 ըլլայ հոգւով ու մարմնով . իսկ ամուսնացած կը-
 նիկը աշխարհիս բաները կը հոգայ , թէ ինտոր
 35 իր երկանը հաճելի ըլլայ : Բայց աս բանը ձեր
 օգուտին համար կը զրուցեմ , չէ՛ թէ ձեր վրայ
 խեղդ մը ձգելու , հապա պարկեշտութեան հա-
 մար՝ ու առանց զբաղանաց Տէրոջը ծառայելու
 36 համար : Իսկ թէ որ մէկը ամօթ կը սեպէ իր
 կոյսին համար՝ թէ որ չափը անցեր է , ու պէտք
 է անանկ ըլլալ , ինչ որ կ'ուզէ՝ թող ընէ , մեզք
 37 չգործեր . թող ամուսնանան : Բայց ան որ իր
 սրտին մէջ հաստատ կը կենայ , ու իր վրայ հարկ
 մըն ալ չկայ , հապա իր կամքին վրայ իշխանու-
 թիւն ունի , ու իր սրտին մէջ այսպէս որոշեր է՝
 38 որ իր կոյսը պահէ , աղէկ կ'ընէ : Ուստի ան որ
 էր էշը կ'ամուսնացընէ , աղէկ կ'ընէ . ու ան որ
 39 չամուսնացընէ , աւելի աղէկ կ'ընէ : Անիկը
 կապուած է՝ որչափ ժամանակ որ իր երիկը ողջ
 է . հապա թէ որ իր երիկը մեռնի , ազատ է
 ամուսնանալու՝ որու որ ուզէ , միայն թէ Տէ-
 40 րոջմով : Բայց իմ դատումիս նայելով աւելի
 երանելի է՝ թէ որ անանկ կենայ . և կարծեմ թէ
 ես ալ Եստուծոյ Հոգին ունիմ :

ԳՎ . Ը

1 կուսքերուն զոհուած մտէն եւ կենալու վրայով : 8 Պէտք չէ որ մեր քրիստոնէական ազատութիւնը ան կերպովը զործածենք՝ որ զայթակողութիւն տանք մեր եղբայրներուն , 11 հապա մեր գիտութիւնը սիրով սանձելու ենք :

- 1 Բայց կոոց զոհերուն վրայով՝ գիտենք որ ամէնքս ալ դիտութիւն ունինք . գիտութիւնը կը հպարտացընէ , բայց սէրը շինութիւն կ'ընէ :
- 2 Եւ թէ որ մէկը կը կարծէ թէ բան մը գիտէ , դեռ բնաւ մէկ բան մը չգիտեր՝ ինչպէս որ պէտք է գիտնալ : Իսկ թէ որ մէկը զՄատուած կը սիրէ . ինքք անկէ ճանչցուած է : Ուստի կոոց զոհուածները ուտելու վրայով՝ գիտենք որ կուսքը ոչինչ է աշխարհիս մէջ , և որ մէկէն 'ի զատ
- 3 ուրիշ Մատուած մը չկայ : Բանզի թէ և ըլլան ալ անունով աստուածներ՝ թէ երկինքը , և թէ երկրիս վրայ , (ինչպէս որ կան շատ աստուածներ ,
- 4 ու շատ տէրեր .) Բայց մենք մէկ Մատուած ունինք չայրը , ուսկից են ամէն բաները , և մենք ալ անով . ու մէկ Տէր Յիսուս Քրիստոս , որ
- 5 անով են ամէն բաները , ու մենք ալ անով : Բայց ամենուն քովը գիտութիւն չկայ . և ոմանք կուսքի վրայով խղճմտանք ունենալով՝ մինչև հիմա կ'ուտեն կոոց զոհուածի պէս , և իրենց խղճմտանքը որովհետև տկար է՝ կը պղծուի :
- 6 Սակայն կերակուրը մեզ Մատուծոյ առջևը չկեցընէր . քանզի չէ թէ որ ուտենք՝ կ'աւելնանք ,
- 7 և չէ թէ որ չուտենք՝ կը պակսինք : Բայց ըզդոյշ կեցէք , որ չըլլայ թէ ատ ձեր իշխանութիւնը տկարներուն գայթակղութիւն ըլլայ :
- 8 Բանզի եթէ մէկը տեսնէ քեզ՝ որ գիտութիւն ունիս , կուստունի մէջ սեղան նստած , չէ՞ որ ան տկար մարդուն խղճմտանքը համարձակու-
- 9 թիւն պիտի առնէ կոոց զոհուածը ուտելու , եւ քու գիտութեամբդ ան տկար եղբայրը կոր-
- 10 սուի , որուն համար որ Քրիստոս մեռաւ : Եւ այսպէս եղբայրներուն դէմ մեղանչելով՝ ու ամ

նոնց տկար խղճմտանքը վիրաւորելով , Վրիս-
 13 տոսի գէմ կը մեղանչէք : Ուստի թէ որ կե-
 րակուրը կը դայթակղեցընէ իմ եղբայրս , միս
 պիտի չուտեմ յաւիտեան՝ որ իմ եղբայրս չգայ-
 թակղեցընեմ :

ԳՂ . Թ

1 Առաքեալը կը ցուցնէ թէ ինքը ազատ է , 7 և թէ աւետարանի դաշտօնեաները աւ-
 տարանէն պիտի ազդին . 15 սակայն ինքը կամու հրատարած է , 18 որ անոնց ծան-
 բուծիւն մը չըլլայ , 22 կամ որ և իցէ մէկուն գայթակղութիւն չտայ՝ անապրեր բու-
 ներու մէջ : 24 Մեր կեանքը առաքելի մը կը նմանի :

- 1 Զէ որ ես ազատ եմ . չէ որ ես առաքեալ եմ .
 չէ որ մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսը «չի» տեսայ .
- 2 չէ որ դուք էք իմ գործս Տէրոջմով : Թէպէտ
 ուրիշներուն առաքեալ չըլլամ ալ , բայց անտա-
 րակոյս ձեզի եմ . ինչու որ իմ առաքելութեանս
 3 կնիքը դուք էք Տէրոջմով : Իմ պատասխանս
 4 անոնց որ զիս կը քննեն՝ աս է . Միթէ մենք
 իշխանութիւն չունինք ուտելու ու խմելու :
 5 Միթէ մենք իշխանութիւն չունինք Վրիստոսը
 քոյր եղող կնիկ մը հեռու պտըտցընելու , ինչ-
 պէս որ ուրիշ առաքեալները , ու Տէրոջը եղ-
 6 բայրները , ու կեփասը չ'ընեն : Միթէ ես ու
 Բառնարանս միայն իշխանութիւն չունինք
 7 չգործելու : Ո՞վ իր ապրուստովը զինուորու-
 թիւն կ'ընէ . ո՞վ այգի կը տնկէ , ու անոր
 պտուղէն չուտեր . ո՞վ ոչխարներ կ'արածէ , ու
 8 ոչխարներուն կաթէն չուտեր : Միթէ մարդ-
 կորէն կը զրուցեմ աս բաները , կամ չէ որ
 9 օրէնքն ալ նոյնը կը զրուցէ : Վանգի Մովսէ-
 սին օրէնքին մէջն ալ դրուած է , կալի մէջ աշ-
 խատող եղին դունչը չկապես : Միթէ եղերոն
 10 համար Եսաուծոյ հողն էր . Զէ որ մանաւանդ
 մեզի համար կ'ըսէ . վասն զի մեզի համար գրուե-
 ցաւ . որովհետեւ ան որ կը հերկէ՝ պէտք է որ
 յուսով հերկէ , և ան որ ցորենը կը ծեծէ՝ պէտք է
 11 որ վայելելու յուսով ընէ : Թէ որ մենք ձեզի

- Հողևոր բաներ սերմանեցինք , մե՞ծ բան մըն է՝
- 12 Թէ որ ձեզմէ մարմնաւոր բաներ հնձենք : Թէ որ ուրիշները ձեր վրայ աս իշխանութիւնը ունին , չէ՞ որ ալ աւելի մենք . բայց մենք աս իշխանութիւնը չդործածեցինք . հապա ամէն բանի կը համբերենք , որ Վրիստոսի աւետարանին
- 13 արդելք մը չըլլանք : Զէք դիտեր որ տաճարին մէջ աշխատողները տաճարէն կ'ուտեն . անոնք որ սեղանին պաշտօնեաներն են , սեղանէն բաժին կ'առնեն : Ասանկ ալ Տէրը հրաման տուաւ , որ աւետարանը քարոզողները
- 14 աւետարանէն ապրին : Բայց ես աս բաներուն մէկը չդործածեցի , ո՛չ ալ առ բաները դրեցի՝ որ ինծի ասանկ ըլլայ . քանզի աւելի աղէկ է ինծի որ մեռնիմ , քան թէ մէկը իմ պարծանքս
- 15 պարապ հանէ : Ասան զի թէ որ ես աւետարանը քարոզեմ , ինծի պարծանք մը չկայ . ինչու որ իմ վրաս հարկ մըն է . մանաւանդ վայ է
- 16 ինծի՝ թէ որ աւետարանը չքարոզեմ : Ինչու որ եթէ ասիկայ կամաւ ընեմ , վարձք կ'ունենամ . իսկ եթէ ակամայ , ա՛ն ինծի յանձնուած
- 17 տնտեսութիւն մըն է : Արեմն թ'նչ վարձք կ'ըլլայ ինծի . « Ի՛նչ » որ քարոզելու առենս՝ Վրիստոսի աւետարանը ձրի տամ , որ չըլլայ թէ աւետարանին մէջ իմ իշխանութիւնս դէշ
- 18 կերպով դործածեմ : Վանդի թէև ես ամենէն ազատ էի , իմ անձս ամենուն ծառայ ըրի ,
- 19 որ շատերը շահիմ : Զրէաներուն հետ Զրէայի
- 20 պէս եղայ՝ որ Զրէաները շահիմ . Օրէնքի տակ եղողներուն հետ՝ օրէնքի տակ եղողի պէս եղայ , (չէ՞ թէ ես օրէնքի տակ էի ,) որ օրէնքի տակ եղողներն ալ շահիմ . օրէնքի տակ չեղողներուն հետ՝ օրէնքի տակ չեղողի պէս եղայ , (չէ՞ թէ ես Աստուծմէ օրէնք չունէի , հապա Վրիստոսի օրէնքին տակն է .) որ օրէնք չունեցող-

- 22 ներն ալ շահիմ . Տկարներուն հետ տկարի պէս եղայ , որ տկարները շահիմ . ամենուն հետ ամէն բան եղայ , որ ըլլայ թէ մէկ քանիները
- 23 ապրեցընեմ : Եւ ասիկայ աւետարանին հա-
- 24 մար կ'ընեմ , որ անոր կցորդ ըլլամ : Չէք գիտեր որ ասպարէզին մէջ վազողները՝ իբաւ կը վազեն ամէնը , բայց մէկը կ'առնէ մրցանակը .
- 25 անանկ վազեցէք որ հասնիք : Եւ ամէն ո՛վ որ կը մրցի՝ ամէն բանի մէջ չափաւորութիւն կը պահէ . անոնք եղծանելի պսակը առնելու հա-
- 26 մար , ու մեկք՝ անեղծանելին ; Ուտաի ես անանկ կը վազեմ , չէ թէ որպէս թէ անստուգութեամբ . ես անանկ բռնամարտութիւն կ'ընեմ ,
- 27 չէ թէ որպէս թէ հովը ծեծելով . Բայց իմ մարմինս կը ճնշեմ՝ ու կը նուաճեմ , որ չըլլայ թէ ուրիշներուն քարոզելէս ետև՝ ես ինքնս խոտելի գտնուիմ :

ԳՒ . Ժ

1 Հրէից եղած բաները միզ օրինակներ էին : 14 Կառապալտութենէ փախչելու ենք : 21 Պէտք չէ որ Յերոջը սեղանը գէներու սեղան ընենք : 24 Զգոյշ կենանք որ անասորբ բաներու մէջ մեր եղբայրներուն գայթակղութիւն չտանք :

- 1 Չեմ ուզեր որ չգիտցող ըլլաք եղբայրներ , որ
- 2 մեր հայրերը ամէնքն ալ ամպին տակն էին . Ու ամէնքն ալ ծովէն անցան , և ամէնքն ալ Մով-
- 3 սէսով մկրտուեցան ամպին ու ծովին մէջը . Եւ ամէնքն ալ նոյն հողևոր կերակուրը կերան .
- 4 Ու ամէնքն ալ նոյն հողևոր խմելեքը խմեցին . Ինչու որ կը խմէին ան հողևոր վէմէն՝ որ անոնց հետը կ'երթար . ու ան վէմը Վրիստոս էր :
- 5 Բայց չէ թէ անոնցմէ շատերուն հաւնեցաւ Եստուած . Ինչու որ անապատին մէջ փռուած ին-
- 6 կան : Ու ան բաները մեզի օրինակ եղան , որ չար բաներու ցանկացող չըլլանք . Ինտոր որ ա-
- 7 նոնք ցանկացան : Ո՛չ ալ կուսպաշտ ըլլաք , ինչպէս որ անոնցմէ ոմանք . Ինտոր որ զբրուած է . Ժողովուրդը նստաւ ուստելու ու խը-

- 8 մելու , ու ելան խաղալու : Եւ պոռնկութիւն չընէք , ինտոր որ անոնցմէ ոմանք պոռնկեցան , ու մէկ օրուան մէջ քսանուիրէք հաղար հոգի ին-
- 9 կան : Եւ Քրիստոսը չփորձէք , ինչպէս որ անոնցմէ ոմանք փորձեցին , ու օձերէն ջար-
- 10 դուեցան : Եւ արտունջ չընէք , ինտոր որ անոնցմէ ոմանք արտունջ ըրին , ու սատակիչէն
- 11 ջարդուեցան : Բայց աս ամէն բաները իբրև օրինակ կը պատահէր անոնց . իսկ մեզի որոնց դարերուն վերջը հասաւ , խրատ ըլլալու համար
- 12 գրուեցաւ : Ուստի ան որ կը սեպէ թէ հասարակ կեցած է , թող զգուշանայ , որ չըլլայ թէ
- 13 իյնայ : Ձեզի մարդկային փորձութենէ 'ի զատ' ուրիշ չէ պատահած . բայց Մատուած հաւատարիմ է , որ ձեզ պիտի չթողու ձեր կարողութենէն աւելի փորձուելու . հապա փորձութեանը հետ ազատութեան միջոց մըն ալ պիտի տայ , որ կարող ըլլաք համբերելու :
- 14 Ենոր համար իմ սիրելիներս՝ կուսպաշտու-
- 15 թենէ փախէք : Որպէս թէ իմաստուններու հետ կը խօսիմ . դուք դատեցէք ինչ որ կը զը-
- 16 րուցեմ : Օրհնութեան գաւաթը՝ որ մենք կ'օրհնենք , չէ որ Քրիստոսի արեանը հաղորդութիւնն է . հացը՝ որ մենք կը կտրենք , չէ որ
- 17 Քրիստոսի մարմնոյն հաղորդութիւնն է : Ինչու որ մենք շատերնիս մէկ հաց՝ մէկ մարմին ենք . վասն զի ամէնքս ալ ան մէկ հացէն կը
- 18 վայելենք : Նայեցէք մարմնաւոր Խորայելը . չէ որ ան զօհուածները ուտողները սեղանին հա-
- 19 ղորդ են : Ուրեմն ի՞նչ կ'ըսեմ , թէ կուռքը բան մըն է , կամ թէ կուոց զօհուածը բան մըն է :
- 20 Բայց ի՞նչ է թէ ան բաները որ հեթանոսները զօհ կ'ընեն , դւերուն կը զօհեն , ու չէ թէ Մատուծոյ . ու չեմ ուղեր որ դուք դւերուն հաղորդ ըլլաք . չէք կրնար խմել Տէրոջը գաւաթը՝

- 21 ու դեերուն գաւաթը . Չէք կրնար վայելել Տէ-
 22 ըռը սեղանէն , ու դեերուն սեղանէն : Նա-
 խանձի՞ գրգռեաք Տէրը , միթէ մենք անկէ զօ-
 րաւոր ենք :
- 23 Ըմէն բան ինծի օրինաւոր է , բայց չէ թէ ա-
 մէն բան օգտակար . ամէն բան ինծի օրինաւոր
 է , բայց չէ թէ ամէն բան շնուութիւն կ'ընէ :
- 24 Չըլլայ որ մէկը հոյն իր անձին օգուտ փնտռէ ,
 25 հապա իր ընկերինն ալ : Ըմէն ինչ որ սպանգա-
 նոցին մէջը կը ծախուի՝ կերէք , ու քննութիւն
 26 մի՛ ընէք խղճմտանքի համար . Ինչու որ երկիրը
 27 իր լիութեամբը Տէրոջն է : Եւ թէ որ անհա-
 ւատներէն մէկը ձեզ կերուի՝ հրաւիրէ , և ուզէք
 երթալ , ամէն ինչ որ առջննիդ դրուի՝ կերէք ,
 ու քննութիւն մի՛ ընէք խղճմտանքի համար :
- 28 Հապա թէ որ մէկը ձեզի ըսէ թէ՛ Ըտիկայ
 կուռքի զոհուած է , ա՛ն ապէն իրեն համար՝ որ
 յե՛ն իմացուց , ու խղճմտանքի համար մի՛ ու-
 29 տէք . Սակայն խղճմտանք կ'ըսեմ՝ չէ թէ ձերը ,
 հապա ընկերինը : Բայց ինչո՞ւ իմ ազատու-
 թիւնս պիտի դատուի ուրիշին խղճմտանքէն .
 30 թէ որ ես շնորհքով կը վայելեմ , ինչո՞ւ հայհո-
 31 յուիմ , որուն համար որ կը գոհանամ : Ըրդ՝
 թէ ուտէք՝ թէ խմէք՝ և թէ ինչ գործ որ ընէք ,
 ամէն բան Ըստուծոյ փառքին համար ըրէք :
 32 Գայթակղութեան պատճառ մի՛ ըլլաք , ո՛չ շը-
 րէաներուն , ոչ հեթանոսներուն և ոչ Ըստուծոյ
 33 եկեղեցիին . Ինչպէս որ ես ալ ամէն կերպով ա-
 մենուն հաճոյ կ'ըլլամ , ու չեմ փնտռեր իմ ան-
 ձիս օգուտը , հապա շատերունը՝ որ փրկուին :

ԳԼ . ԺԵ

4 Պօզոս կը յանգիմանէ կորնթացիները՝ որ իրենց հոգեւոր ժողովուն մէջ երկէ մար-
 դիկ գլուխին գոյ ազօրք կ'ընէին , 6 և կնիկները բաց գլխով , 17 և որ ընդհանրապէս
 իրենց ժողովները չէ թէ ազէկին՝ այլ զէշն կ'երթային , 21 ինչպէս որ իրենց ընթ-
 րեքներով Յերուսաղան ընթրեք կ'անարզէին : 25 Պերը կը յիշեցնէ անոնց՝ Յե-
 րուսաղան ընթրեքին օահմանադրութիւնը :

- 1 Ինծի նմանող եղևք , ինչպէս որ ես ալ Քրիս-
 2 տոսի : Արդ՝ ձեզ կը գովեմ՝ եղբայրներ , որ
 ամէն բանի մէջ զես կը յիշէք , ու ապսպրած-
 ներս կը բռնէք՝ ինտոր որ ես ձեզի աւանդեցի :
 3 Բայց կ'ուզեմ որ գիտնաք , թէ ամէն էրիկ
 մարդուն գլուխը Քրիստոս է , ու կնկանը գլու-
 4 խը՝ էրիկ մարդը , և Քրիստոսի գլուխը՝ Մս-
 5 տուած : Ամէն էրիկ մարդ որ գլուխը դոց ա-
 ղօթքի կը կայնի , կամ մարգարէութիւն կ'ընէ ,
 6 անպատիւ կ'ընէ իր գլուխը : Այլ ամէն կնիկ որ
 գլուխը բաց աղօթքի կը կայնի , կամ մարգա-
 7 րէութիւն կ'ընէ , անպատիւ կ'ընէ իր գլուխը .
 ինչու որ մի և նոյն բան է «Եպո»-ն՝ որպէս թէ ա-
 8 ծիլուած էր : Այսան զի թէ որ կնիկը չծած-
 կուիր , թող իր մազերն ալ կտրէ . հապա թէ որ
 9 ամօթ է կնկան մը իր մազերը կտրել՝ կամ ածի-
 10 լուիլ , թող ծածկուի : Արիկ մարդու պէտք չէ
 իր գլուխը ծածկել , ինչու որ Մատուծոյ պատկե-
 11 ըր ու փառքն է . բայց կնիկը եւ էրկանը փառքն
 12 է : Քանզի չէ թէ էրիկ մարդը կնիկէն է , հա-
 13 պա կնիկը՝ էրիկ մարդէն : Ինչու որ էրիկ մար-
 14 դը չստեղծուեցաւ կնկանը համար , հապա կնի-
 15 կը՝ էրկանը համար : Այլ պատճառով պէտք է
 որ կնիկը իր գլխուն շուք դնէ՝ հրեշտակներուն
 համար : Բայց ոչ կնիկը առանց էրիկ մարդու
 կ'ըլլայ , ու ոչ էրիկ մարդը առանց կնկան՝ Տէ-
 12 բոջմով : Այսան զի ինչպէս որ կնիկը էրիկ մար-
 13 դէն է , անանկ ալ էրիկ մարդը կնկան միջոցով .
 14 բայց ամէնը Մատուծմէ : Դուք ձեզմէ՝ դատե-
 15 ցէք . կը վայլէ՞ կնիկ մարդու գլուխը բաց ա-
 16 ղօթքի կայնիլ Մատուծոյ առջևը . Չէ՞ որ բնու-
 թիւնն ալ կը սորվեցընէ ձեզն՝ որ էրիկ մարդ մը
 թէ որ երկար մազերով է , իրեն անարգանք է .
 17 Բայց կնիկը թէ որ երկար մազերով է , իրեն
 փառք է . ինչու որ մազերը ծածկոցի տեղ տը-

- 16 բուած են իրեն : Սակայն թէ որ մէկը հակա-
ռակող ըլլալ կ'ուզէ , մենք անանկ սովորութիւն
չունինք , ոչ ալ Եստուծոյ եկեղեցիները :
- 17 Իայց աս պատուիրելով յեւ չեմ գովեր . ինչու
որ ձեր ժողովուիլը չէ թէ աղէկ՝ հապա գէշ ար-
- 18 դիւնք կ'ունենայ : Բանզի նախ՝ երբոր մէկտեղ
կը ժողովուիք եկեղեցիին մէջ , կը լսեմ որ բա-
ժանմունքներ կան ձեր մէջը . և ըստ մասին կը
- 19 հաւատամ : Այն զի հարկաւ ձեր մէջը հեր-
ձուածողութիւններ ալ պիտի ըլլան , որ ձեր մէ-
- 20 ջը եզող ընտիրները երևնան : Ուստի դուք որ
մէկտեղ կը ժողովուիք , «*Իկո*» Տէրունական ընթ-
- 21 ըիքը ուտել չէ . Ինչու որ ուտելու ատենը ամէն
մէկը առաջ իր ընթրիքը կ'առնէ . ու մէկը անօ-
- 22 թի կը մնայ , ու մէկալը կը գինովնայ : Միթէ
ուտելու ու խմելու համար տուն չունիք , կամ
թէ Եստուծոյ եկեղեցիին կ'անարգէք , և ամօ-
- 23 գովեմ . ատ բանին մէջ չեմ գովեր : Ինչու որ
ես Տէրոջմէն ընդունեցի ան որ ձեզի ալ աւան-
դեցի՝ թէ Տէր Յիսուս իր մատնուած գիշերը
- 24 հաց առաւ . Եւ գոհանալով՝ կտրեց ու ըսաւ . Ե-
ռէք՝ ու կերէք . աս է իմ մարմինս՝ որ ձեզի հա-
մար կը կտրուի . ասիկայ ըրէք զիս յիշելու հա-
- 25 մար : Նոյնպէս ալ գաւաթը ընթրիքէն ետև
«*Իկո*» ու ըսաւ . Ես գաւաթը նոր ուխտ է իմ
արիւնովս . ասիկայ ըրէք քանի անգամ որ խը-
- 26 մելու ըլլաք՝ զիս յիշելու համար : Այն զի
քանի անգամ որ աս հացը ուտէք , ու աս գա-
ւաթը խմէք , Տէրոջը մահը կը պատմէք , մին-
- 27 չև որ ինքը գայ : Ուստի ո՞վ որ աս հացը ուտէ՝
կամ Տէրոջը գաւաթը խմէ անարժանարար ,
պարտական պիտի ըլլայ Տէրոջը մարմնոյն և ա-
- 28 ըեանը : Ուրեմն թող մարդ իր անձը փորձէ ,
ու այսպէս ան հացէն ուտէ , և ան գաւաթէն

- 29 խմէ : Այսն զի ան որ անարժանարար կ'ուտէ ու կը խմէ , իր անձին դատապարտութիւնը կ'ուտէ ու կը խմէ . ինչու որ Տէրոջը մարմինը
- 30 չորոշեր : Ասոր համար ձեր մէջը շատ հիւանդներ ու ցաւագարներ կան , և շատեր ալ կը նըն-
- 31 ջեն : Ինչու որ եթէ ինքզինքնիս դատելու ըլ-
- 32 լայինք , պիտի չդատուէինք : Իսկ երբոր կը դատուինք , Տէրոջմէ կը խրատուինք , որ աշ-
- 33 խարհի հետ չդատապարտուինք : Ուստի իմ եղբայրներս՝ երբոր մէկտեղ կը ժողվուիք ուտե-
- 34 լու , իրարու սպասեցէք : Իսկ թէ որ մէկը ա-
- նօթի է , թող էջ տանը մէջ ուտէ , որ չըլլայ թէ
- 35 դատապարտութեան համար ժողվուիք : Եւ ուրիշ բաները՝ յէջ եկած ատենս պիտի պատուի-
- րեմ :

ԳԼ . ԺԲ

1 Հոգևոր պարգևները 4 զանազան են , 7 բայց աճեն ալ օգուտի համար են . 8 և ֆ և նոյն վախճանի համար զանազան պարգևներ արուած են : 12 Իմաստ որ բնական մար-

փնի մը անդամները ան նոյն մարմինն 16 վայելութեանը , 22 ծառայութեանը 26 և օգուտին համար՝ իրարու հետ փայտած՝ մէկզմէկու օգնութիւն կ'ընեն , 27 նմանապէս

միք ալ մէկզմէկու ընելու ենք՝ քրիստոսի խորհրդու մարմինը կազմելու համար :

- 1 Բայց հոգևոր պարգևներուն վրայով չեմ ուզեր՝
- 2 եղբայրներ , որ չգիտցող ըլլաք : Իուք գիտէք , որ երբ հեթանոս էիք , մունճ կուռքերուն կը
- 3 տարուէիք՝ ինչպէս որ կ'առաջնորդուէիք : Ուստի ... ձեզի կ'իմացընեմ , թէ մէկը չըլլար որ
- Աստուծոյ Հոգիով խօսի՝ ու Յիսուսը նզովեալ կանչէ . և մէկն ալ չկրնար Յիսուսը՝ Տէր կան-
- 4 չել , եթէ ո՛չ Հոգւով Սրբով : Իրաւ պարգևնե-
- 5 թը զանազան են , բայց նոյն Հոգին է : Նաև պաշտօնները զանազան են , բայց նոյն Տէրն է :
- 6 Նոյնպէս ներգործութիւնները զանազան են , բայց նոյն Աստուածն է՝ որ կը ներգործէ ամէնը
- 7 ամէն բանի մէջ : Բայց ամէն մէկուն Հոգւոյն յայտնութիւնը տրուած է՝ օգուտի համար :
- 8 Մէկու մը՝ Հոգիով իմաստութեան խօսք տը-

- րուած է , ուրիշին գիտութեան խօսք՝ նոյն Հո-
 9 դիին հաստատու . Միւսին հաւատք՝ նոյն Հո-
 գիովը . ուրիշին բժշկութեան պարգևներ՝ նոյն
 10 Հոգիովը . Ուրիշին՝ հրաշագործութիւններ . ու-
 րիշին՝ մարգարէութիւն . ուրիշին՝ հոգւոց ընտ-
 րութիւն . ուրիշին զանազան լեզուներ . ուրիշին
 11 լեզուներու թարգմանութիւն : Իայց աս ամէնը
 մի և նոյն Հոգին կը ներգործէ , և ամէն մէկուն
 զատ զատ կը բաժնէ՝ ինչպէս որ կ'ուզէ :
 12 Քանզի ինտոր որ մարմինը մէկ է՝ ու շատ ան-
 դամներ ունի , և ան մարմինին բոլոր անդամները
 որ շատ են՝ մէկ մարմին են , անանկ ալ Քրիս-
 13 տոսը : Ինչու որ մենք ամէնքս մէկ Հոգիով մէկ
 մարմին ըլլալու մկրտուեցանք , թէ Հրէաներ ,
 թէ Հեթանոսներ , թէ ծառաներ , թէ ազատ-
 14 ներ , և ամէնքս ալ մէկ Հոգիէ խմեցինք : Ին-
 չու որ մարմինը մէկ անդամ մը չէ , հապա շատ :
 15 Թէ որ ոտքը ըսէ . Որովհետև ես ձեռք չեմ՝
 մարմինէն չեմ , չէ թէ անով ան մարմինէն չէ :
 16 Եւ թէ որ ականջը ըսէ . Որովհետև ես աչք չեմ՝
 մարմինէն չեմ , չէ թէ անով ան մարմինէն չէ :
 17 Թէ որ բոլոր մարմինը աչք ըլլար , լսելքը ո՞ր
 պիտի ըլլար . և թէ որ բոլորը լսելք ըլլար , ո՞ր
 18 պիտի ըլլար հոտոտելքը : Իայց հիմա Ես-
 տուած անդամները դրաւ՝ անոնց ամէն մէկը
 19 մարմինին մէջ , ինչպէս որ ինքը ուզեց : Հապա
 թէ որ ամէնը մէկ անդամ ըլլար , մարմինը ո՞ր
 20 պիտի ըլլար : Իայց հիմա անդամները շատ են ,
 21 ու մարմինը՝ մէկ : Չկրնար աչքը ըսել ձեռքին
 : Թէ , Դուն ինձի պէտք չես . և ո՛չ դարձեալ գը-
 22 լուխը ոտքերուն թէ , Ինձի պէտք չէք : Մա-
 նաւանդ մարմինին ան անդամները՝ որ շատ տը-
 23 կար կ'երևնան , աւելի հարկաւոր են . Ու մար-
 մինին առ անդամները՝ որ շատ անպատիւ ըլլալ կը
 սեպենք , անոնց վրայ աւելի պատիւ կը դնենք .

- ու ասանկով մեր անվայելուչ անբասները աւելի վա-
 24 յելչութիւն ունին . Ու մեր վայելուչ անբասներուն
 բան մը պէտք չէ . բայց Աստուած մարմինը բա-
 րեխառնեց , ու պակասութիւն ունեցողին աւելի
 25 պատիւ տուաւ , Որպէս զի մարմինին մէջ երկ-
 պառակութիւն չըլլայ , հապա անդամները մի և
 26 նոյն հոգը ունենան իրարու վրայ : Եւ թէ որ
 մէկ անդամը նեղութիւն քաշէ , բոլոր անդամ-
 ները կը նեղին անոր հետը . և թէ որ փառաւորի
 մէկ անդամը , բոլոր անդամները կ'ուրախանան
 27 անոր հետը : Արդ՝ դուք Քրիստոսի մարմինն
 28 էք , ու մասնաւորապէս անդամները : Եւ
 Աստուած եկեղեցիին մէջը դրաւ մէկ քանիները .
 նախ՝ առաքեալներ , երկրորդ՝ մարգարէներ ,
 երրորդ՝ վարդապետներ , ետքը հրաշքներ , ետ-
 քը բժշկութիւններու պարգևներ , օգնութիւն-
 ներ , կառավարութիւններ , լեզուներու տեսակ-
 29 ներ : Միթէ ամէնը առաքեալներ են . միթէ
 ամէնը մարգարէներ են . միթէ ամէնը վարդա-
 պետներ են . միթէ ամէնը հրաշքներ ինչ գործեր .
 30 Միթէ ամէնը բժշկութեան պարգևներ ունին .
 միթէ ամէնը լեզուներ կը խօսին . միթէ ամէնը
 թարգմանութիւն կ'ընեն :
- 31 Բայց դուք նախանձաւոր եղիք ան շնորհքնե-
 րուն՝ որ լաւադոյն են . և ես՝ ալ աւելի «չէ՛ ճամ-
 բայ մը ցուցընեմ ձեզի :

ԳԼ . ԺԳ

1 Առաքեալը կը ցուցընէ թէ ամեն տեսակ պարգևները 2 որչափ ազիւ և զերազանց ը-
 լան , առանց սիրոյ ոչինչ են : 4 Սիրոյ գովութիւնները , 13 և յոյսն ու հաւատքն
 նախանձար ըլլալը :

- 1 Թէ որ մարդոց ու հրեշտակներուն լեզուները
 խօսիմ՝ և սէր չունենամ , ես ձայն տուող պղին-
 ձի «չ» եղայ , կամ հնչեցող ծնծղաներու «է» :
 2 Եւ թէ որ մարգարէութիւն ունենամ , ու հաս-
 կընամ ամէն խորհուրդները՝ ու ամէն գիտու-

Թիւնը , և թէ որ ունենամ ամէն հաւատքը մին-
 3 ոչինչ եմ : Եւ թէ որ իմ բոլոր ստացուածքս
 աղքատներուն կերցընեմ , ու իմ մարմինս այ-
 4 ունենար : Աէրը երկայնամիտ է , քաղցր է .
 սէրը չնախանձիր . սէրը չգոռողանար , չհպար-
 5 տանար , Ենվայել վարմունք չունենար , իրենը
 չփնտուեր , բարկութեան չգրգռուիր , չարութիւն
 6 չխորհիր , Ենիրաւութեան վրայ չխնդար , հա-
 7 պա ճշմարտութեան խնդակից կ'ըլլայ , Եմէն
 բանի կը զիջանի , ամէն բանի կը հաւատայ ,
 ամէն բանի կը յուսայ , ամէն բանի կը համբերէ :
 8 Աէրը բնաւ չիյնար . բայց թէ որ մարգարէու-
 թիւններ ըստ՝ պիտի խափանին , թէ որ լեզու-
 9 տի խափանի : Ինչու որ շատէն քիչը գիտենք՝
 10 ու շատէն քիչը կը մարգարէանանք . Բայց երբ-
 որ կատարեալը գայ , ան ատենը շատէն քիչը
 11 պիտի խափանի : Երբոր տղայ էի՝ տղայի պէս
 կը խօսէի , տղայի պէս կը խորհէի , տղայի պէս
 համարում ունէի . բայց երբոր այր եղայ , տղա-
 12 յութեան բաները մէկդի ձգեցի : Քանզի հի-
 մա մենք որպէս թէ հայելիի մէջ կը տեսնենք
 անյայտ կերպով , բայց ան ատենը երես առ երես .
 հիմա շատէն քիչ մը տեղեակ եմ , բայց ան ա-
 տենը անանկ պիտի ճանչնամ՝ ինչպէս որ ճանչ-
 13 ցուեցայ : Ուստի հիմա կը մնայ հաւատք՝ յոյս՝
 սէր , աս իրեքը . ու ասոնց մեծագոյնը սէրն է :

ԳԼ . ԺԴ

1 Գօղոս կը գովէ մարգարէութիւն ընելը , 2 և լեզուներ խօսելն աւել յարգի կը հա-
 մար դռնիկայ՝ Յնուագարանի ձայնը օրինակ բերելով . 13 կը ցուցնէ թէ երկուք
 ու պէտք է որ եկեղեցին օգուտին համար ըլլան , 23 որ ան է իրենց ճշմարտաւ և սփ-
 հական վախճանը . 26 կը սորվեցընէ թէ անոնց ամէն մէկը ինչպէս պէտք է գործու-
 ծել : 34 Գանանց հրաման լայ եկեղեցին մէջ խօսելու :

1 Սիրոյ ետեւէն գացէք , ու հոգեւոր պարգևներ

- րուն նախանձաւոր եղիք , մանաւանդ մարգարէութիւն ընելու : Անան զի ան որ օրս լեզուով կը խօսի՝ չէ թէ մարդոց կը խօսի , հապա Մատուծոյ . ինչու որ մէկը չկայ որ իմանայ , բայց անիկայ Հոգիով խորհուրդներ կը խօսի : Սակայն ան որ կը մարգարէանայ , մարդոց կը խօսի՝ շինութիւն ու յորդորանք և մխիթարութիւն օրս : Ան որ օրս լեզուով կը խօսի , իր անձին շինութիւն կ'ընէ . ու ան որ կը մարգարէանայ , եկեղեցիին շինութիւն կ'ընէ : Ա՛ռ զեմ որ դուք ամէնքդ լեզուներ խօսիք , բայց մանաւանդ որ մարգարէութիւն ընէք , ինչու որ ալ աղէկ է ան՝ որ կը մարգարէանայ , քան թէ ան՝ որ լեզուներ կը խօսի . միայն թէ թարգմանելու ըլլայ , որ եկեղեցին ալ շինութիւն առնէ :
- 6 Ալ հիմա եղբայրներ՝ թէ որ ես ձեզի դամ լեզուներ խօսելով , ի՞նչ օգուտ պիտի ընեմ ձեզի՝ թէ որ չխօսիմ ձեզի՝ կամ յայտնութիւնով , կամ գիտութիւնով , կամ մարգարէութիւնով , կամ վարդապետութիւնով : Ալ ձայն տուող անկենդան բաները անգամ , թէ սրինգ և թէ քնար , եթէ ձայներու զանազանութիւն չընեն , ի՞նչպէս պիտի ճանչցուի սրինգով կամ քնարով
- 8 Հնչուածը : Ինչու որ եթէ փողն ալ անորոշ ձայն հանէ , ո՞վ պիտի պատրաստուի պատերազմի :
- 9 Անանկ ալ դուք՝ թէ որ լեզուով բացայայտ խօսք չզրուցէք , խօսուածը ինտո՞ր պիտի հասկըցուի .
- 10 ինչու որ օգին խօսողներ պիտի ըլլաք : Ահա աշխարհի մէջ այնքան տեսակ ձայներ կան , և
- 11 անոնց մէկը առանց նշանակութեան չէ : Ուստի թէ որ ան ձայնին զօրութիւնը չգիտնամ , ես խօսողին բարբարոս մը պիտի ըլլամ , խօսողն ալ
- 12 ինձի բարբարոս մը պիտի ըլլայ : Անանկ ալ դուք՝ որովհետեւ հոգևոր պարգևներու նախանձաւոր էք , եկեղեցիին շինութեանը համար խնդրեցէք՝

- 13 որ աւելնաք շոյն պարգևներով : Ընոր համար ան որ օրհայ լեզուով կը խօսի , աղօթք թող ընէ որ
- 14 թարգմանէ ալ : Բանզի թէ որ ես աղօթք ընեմ օրհայ լեզուով , իմ հոգիս աղօթք կ'ընէ ,
- 15 բայց միտքս անպտուղ է : Ուրեմն ինչ է . աղօթք ընեմ հողիով , աղօթք ընեմ մտառութեամբ ալ . սաղմոս երգեմ հողիով , սաղմոս երգեմ մտառութեամբ ալ : Հապա թէ չէ՛ թէ որ դուն հողիով օրհնութիւն ընես , անիկայ որ տգէտի տեղ կայներ է՝ ինտոր Եմէն պիտի ըսէ քու գոհութիւն տալու ատենդ . ինչու որ ան
- 17 քու զրուցածդ չիմանար : Որ թէպէտ դուն աղէկ գոհութիւն կ'ընես , բայց միւսը շինու
- 18 թիւն չառներ : Եստուծմէ կը դոհանամ , որ
- 19 ձեր ամենէն աւելի լեզուներով կը խօսիմ . Բայց եկեղեցիին մէջ կ'ուզեմ հինդ խօսք մտառութեամբ խօսիլ , որ ուրիշներուն ալ սորվեցընեմ , քան թէ բիւրաւոր խօսքեր օրհայ լեզուով :
- 20 Ե՛ղբայրներ՝ միտքով տղաք մի՛ ըլլաք , հապա չարութիւն գիտալով ի՞նչ տղաք եղեք , ու միտքով չափահաս եղեք :
- 21 Օրէնքին մէջ գրուած է թէ՛ Օտար լեզուներով՝ ու օտար շրթունքներով ատ ժողովուրդին հետ պիտի խօսիմ , սակայն և այնպէս ինծի մտիկ պիտի չընեն , կ'ըսէ Տէրը :
- 22 Ուրեմն լեզուները նշանի համար են՝ չէ՛ թէ հաւատացեալներուն , հապա անհաւատներուն , բայց մարգարէութիւնը չէ՛ թէ անհաւատներուն , հապա հաւատացեալներուն : Երդ՝ թէ որ բոլոր եկեղեցիին մէկտեղ գայ , ու ամէնն ալ օրհայ լեզուներով խօսելու ըլլան , և հոն մտնեն տգէտներ կամ անհաւատներ . պիտի չըսէ՞ն թէ
- 24 դուք խենթեցեր էք : Իսկ թէ որ ամէնն ալ մարգարէանան , ու հոն մէկ անհաւատ մը կամ տգէտ մը մտնէ , ամենէն ալ կը յանդիմանուի ,
- 25 ամենէն ալ կը քննուի , Ու անոր սրտին ծածուկ

բաները յայտնի կ'ըլլան . և այսպէս երեսի վրայ
ինկած՝ Աստուծոյ երկրպագութիւն պիտի ընէ ,
ու խոստովանի թէ իրաւցընէ Աստուած ձեր
մէջն է :

- 26 Ուստի ի՞նչ է՝ եղբայրներ . երբոր մէկտեղ կը
ժողովուիք , ձեզմէ ամէն մէկը սաղմոս ունի ,
վարդապետութիւն ունի , լեզու ունի , յայտ-
նութիւն ունի , թարգմանութիւն ունի . ամէ-
- 27 նը շինութեան համար թող ըլլայ : Թէ որ մէ-
կը օրօր լեզու կը խօսի , երկու հոգի , և թէ շատը՝
իրէք ըստ ըստ , և ա՛յ մէկիկ մէկիկ , ու մէկը
- 28 թող թարգմանէ : Բայց թէ որ թարգմանող
չըլլայ , եկեղեցիին մէջ լուռ թող կենայ , և ինք-
- 29 նիրեն ու Աստուծոյ թող խօսի : Իսկ մարգա-
րէները երկու կամ իրէք հոգի՝ թող խօսին , ու
- 30 մէկայները թող քննութիւն ընեն : Հապա թէ
որ նստողներէն ուրիշ մէկուն ալ քա՛ն չէ յայտ-
- 31 նուելու ըլլայ , առաջինը թող լռէ : Ինչու որ
ամէնքդ ալ կրնաք մէկիկ մէկիկ մարդարէանալ ,
որ ամէնն ալ սորվին , ու ամէնն ալ միսիթա-
- 32 բուին : Եւ մարգարէներուն հոգիները մարգա-
33 րէներուն հնազանդ են : Ինչու որ Աստուած
խոովութեան Աստուծոյ չէ , հապա խաղաղու-
թեան , ինչպէս որ սուրբերուն բոլոր եկեղեցի-
ներուն մէջը :
- 34 Ձեր կնիկները եկեղեցիներուն մէջ լուռ կե-
նան . ինչու որ անոնց հրաման չկայ խօսելու ,
հապա հնազանդ ըլլալու , ինչպէս որ օրէնքն ալ
- 35 կ'ըսէ : Բայց թէ որ բան սորվիլ կ'ուզեն , տու-
նը իրենց էրիկներուն թող հարցընեն . քանզի
կնիկներուն անվայել է եկեղեցւոյ մէջ խօսիլ :
- 36 Միթէ Աստուծոյ խօսքը ձեզմէ՞ ելաւ , կամ թէ
- 37 միայն ձեզի՞ հասաւ : Թէ որ մէկը կը կարծէ
թէ ինքը մարգարէ է , կամ հոգևոր , թող
հաստատ գիտնայ՝ թէ ինչ որ ձեզի գրեցի՝ Տէ-

38 րոջը պատուէրներն են . Բայց թէ որ մէկը տը-
 39 գէտ է , թող տգէտ ըլլայ : Ուստի եղբայրներ՝
 մարգարէութիւն ընելու նախանձաւոր եղիք ,
 40 ու լեզուներ խօսիլն ալ մի՛ արգիլէք : Եւ ամէն
 բան վայելչութեամբ և կարգաւ թող ըլլայ :

ԳԼ . ԺԵ

1 Առաքեալը քրիստոսի յարութեամբը 12 կը ցուցնէ մը յարութեան սուղութիւնը ,
 մարմինն յարութեանը Հաստատողներուն գէմ . 21 կը ցուցնէ յարութեան գը-
 սուղը , 35 ու եղանակը , 51 և թէ ինչպէս դիտի փոխութիւն անոնք որ կենդանի կը մահ
 վերջն օրը :

1 Ե՛ղբայրներ՝ ձեզի կ'իմացընեմ ան աւետարա-
 նը՝ որ ես ձեզի քարոզեցի , որ նաև ընդունեցիք ,
 2 ու անոր վրայ Հաստատուած էք . Որով կը փրկուիք ալ , թէ որ ամուր բռնէք ան խօսքը որ ես
 ձեզի քարոզեցի , միայն եթէ պարապ տեղը Հա-
 3 ւատացած չէք : Ինչու որ պինտ առաջ ես ձեզի
 աւանդեցի անիկայ՝ որն որ ես ալ ընդունեցի ,
 թէ Վրիստոս մեր մեղքերուն Համար մեռաւ
 4 դիրքերուն ըստ ձեր Համեմատ , Եւ թէ թաղուե-
 ցաւ , ու յարութիւն առաւ երրորդ օրը՝ գիրքե-
 5 րուն ըստ ձեր Համեմատ . Եւ թէ երևցաւ Աեփա-
 6 սին , ու ետքը տասուերկուքին . Ետքը Հինգ
 Հարիւրէն աւելի եղբայրներուն մէկտեղ երևցաւ ,
 որոնցմէ շատերը մինչև Հիմա կան , և ոմանք
 7 ալ ննջեցին . Ու ետքը երևցաւ Յակոբոսին ,
 8 ետքը բոլոր առաքեալներուն : Ամենէն ետքը՝
 9 որպէս թէ վեժածի մը՝ ինծի ալ երևցաւ : Ա՛յն
 զի ես առաքեալներուն ամենէն յետինն եմ , որ
 արժանի ալ չեմ առաքեալ ըսուելու , ինչու որ
 10 Աստուծոյ եկեղեցին Հպածեցի : Միայն թէ
 Աստուծոյ շնորհօքն եմ՝ ինչ որ եմ . և անոր շը-
 նորհքը որ իմ վրաս է , պարապ բան է չեղաւ ,
 Հապա ես անոնց ամենէն աւելի աշխատեցայ . և
 չէ թէ ես , Հապա Աստուծոյ շնորհքը՝ որ իմ հետս
 11 էր : Ուստի թէ ես և թէ անոնք ասանկ կը քա-
 րոզենք , ու դուք ասանկ Հաւատացիք :

- 12 Ուրեմն թէ որ Վրիստոս կը քարոզուի՝ որ մեռելներէն յարութիւն առած է, ինչպէս ձեզմէ մէկ քանիները կ'ըսեն թէ, Սեռելոց յարու-
- 13 թիւն չկայ : Թէ որ մեռելոց յարութիւն չկայ,
- 14 ուրեմն Վրիստոս ալ յարութիւն առած չէ . Եւ թէ որ Վրիստոս յարութիւն առած չէ, ուրեմն մեր քարոզութիւնը պարապ է, ու ձեր հաւատքն
- 15 ալ պարապ է . Եւ մենք ալ Մատուծոյ սուտ վեկաները գտնուած կ'ըլլանք . որովհետեւ Մատուծոյ համար վկայութիւն տուինք թէ, Ինքը Գեւորէն յարուց Վրիստոսը . որ իրաւ չյարուց անիկայ, թէ որ մեռելները յարութիւն չեն առ-
- 16 ներ . Վանգի թէ որ մեռելները յարութիւն չեն առներ, Վրիստոս ալ յարութիւն առած չէ .
- 17 Եւ թէ որ Վրիստոս յարութիւն առած չէ, ձեր հաւատքը պարապ է, -- տակաւին ձեր մեղքերուն մէջն էք . Նոյնպէս ալ Վրիստոսով ննջող-
- 18 ները կորսուած են : Թէ որ միայն աս կեանքիս համար Վրիստոսի յուսացած ենք, մենք բոլոր
- 19 մարդիկներէն աւելի խղճալի ենք : Բայց հիմա Վրիստոս մեռելներէն յարութիւն առած է՝
- 20 ննջեցելոց առջի պտուղը : Վանգի որովհետեւ մարդով եղաւ մահը, մարդով ալ մեռելոց յարու-
- 21 թիւնը : Այն զի ինչպէս որ Մովսէսով ամէնը կը մեռնին, անանկ ալ Վրիստոսով ամէնը
- 22 կենդանի պիտի ըլլան . Բայց ամէն մէկը իր կարգովը, առջի պտուղը Վրիստոս, ետքը Վրիս-
- 23 տոսինները՝ իր գալու ատենը . Անկէ ետեւ Կոլոսէ, վախճանը, երբոր թագաւորութիւնը պիտի տայ Մատուծոյ ու Հօրը ձեռքը, երբոր խա-
- 24 փանէ ամէն իշխանութիւնը, և ամէն պետու-
- 25 թիւնը ու զօրութիւնը : Ինչու որ անոր պէտք է թագաւորութիւն ընել, մինչև որ բոլոր թշնա-
- 26 միները իր ուղբերուն տակը դնէ : Ա երջին թըրշնամին՝ ոչ պիտի խափանի, մահն է . վասն զի

- 27 Գրեւէ՛ր . Եմէն բան անոր ոտքերուն տակը հը-
 նազանդեցուց . Բայց երբոր կ'ըսէ թէ , Եմէն
 բան անոր հնազանդած է , յայտնի է թէ բաց
 28 'ի անկէ՝ որ ամէնը անոր հնազանդեցուց : Ու
 երբոր ամէնը անոր հնազանդ ըլլայ , ան ատենը
 Որդին ինքն ալ պիտի հնազանդի անոր , որ իրեն
 հնազանդեցուց ամէնը , որպէս զի Եստուած ըլ-
 29 լայ ամէնը՝ ամէն բանի մէջ : Հապա թէ չէ ,
 ի՞նչ պիտի ընեն անոնք՝ որ մեռելներուն համար
 կը մկրտուին . թէ որ մեռելները բնաւ յարու-
 թիւն չառնեն , ինչո՞ւ ուրեմն անոնց համար կը
 30 մկրտուին . Ինչո՞ւ համար մեռք ալ վտանգի մէջ
 31 կը մտնենք ամէն ժամ : Ակայ կը բերեմ ան
 պարծանքը՝ որ ձեր վրայ ունիմ՝ Բրիստոս Յի-
 սուա մեր Տէրօջմով , որ ես ամէն օր կը մեռնիմ :
 32 Թէ որ Եփեսոսի մէջ մարդոց նման գազաննե-
 րու հետ մարտնչեցայ , ի՞նչ օգուտ է ինծի , թէ
 որ մեռելները յարութիւն չառնեն . ուտենք ու
 33 խմենք , ինչու որ վաղը կը մեռնինք : Մի խա-
 բուիք . չար ընկերակցութիւնները աղէկ բարքը
 34 կ'ապականեն : Երդարութիւնով զգաստացէք ,
 ու մեղք մի՛ դործէք . ինչու որ Յեղի ոմանք Ես-
 տուծոյ գիտութիւնը չունին . ձեզ ամօջընելու
 համար կը զրուցեմ :
 35 Բայց պիտի ըսէ մէկը թէ , Իստոր մեռելները
 յարութիւն կ'առնեն , կամ թէ ինչ մարմնով կու
 36 գան : Ե՛նմիտ՝ դուն անիկայ որ կը սերմանես ,
 37 թէ որ չմեռնի՝ չկենդանանար . Ու ան որ կը
 սերմանես , չէ թէ ան մարմինը որ պիտի բուսնի՝
 կը սերմանես , հապա մերկ հատ մը՝ թէ ցորենի
 38 ըլլայ , և թէ մէկ ուրիշ «երֆ» . Ու Եստուած անոր
 մարմին կու տայ ինչպէս որ կ'ուզէ , և ամէն մէկ
 39 սերմին իր յարմարները : Եմէն մարմին՝ մէկ
 մարմին չէ . հապա մարդոց մարմինը ուրիշ է , ու
 անասնոց մարմինը ուրիշ , ձուկերունն ալ ուրիշ ,

- 40 և թռչուններունը ուրիշ : Երկնաւոր մարմիններ ալ է՞ն, երկրաւոր մարմիններ ալ . բայց երկնաւորներուն փառքը ուրիշ է , ու երկրաւորներունը ուրիշ : Արեւին փառքը ուրիշ է , ու լուսնին փառքը ուրիշ , և աստղերուն փառքը ուրիշ . ու հէ՛ս աստղը հէ՛ս աստղէն տարբեր է փառքով :
- 41 Եսանկ ալ է մեռելոց յարութիւնը . հարսնէ ապականութիւնով կը սերմանուի , -- անապականութիւնով յարութիւն կ'առնէ . Ենարգութիւնով կը սերմանուի , -- փառքով յարութիւն կ'առնէ . տկարութիւնով կը սերմանուի , -- զօրութիւնով յարութիւն կ'առնէ . Ար սերմանուի շնչաւոր մարմին , և յարութիւն կ'առնէ հոգևոր մարմին . շնչաւոր մարմին կայ , հոգևոր մարմին ալ կայ :
- 42 Եւ այսպէս գրուած է . Եռջի մարդը Եղամ՝ կենդանի շունչ եղաւ , վերջի Եղամը՝ կենդանի հոգի :
- 43 Իայց չէ թէ առաջ հոգևորը , հապա շնչաւորը , -- ետքը հոգևորը . Եռջի մարդը երկրէն է՝ հողեղէն . բայց երկրորդ մարդը՝ Տէր է՝ երկինքէն :
- 44 Ինչպէս է հողեղէնը , անանկ ալ հողեղէնները . ու ինչպէս երկնաւորը , անանկ ալ երկնաւորները . Եւ ինտոր որ հողեղէնին կերպարանքը հագեր ենք , երկնաւորին կերպարանքն ալ պիտի հագնինք :
- 45 Իայց աս կ'ըսեմ՝ եղբայրներ , որ մարմինը ու արիւնը Եստուծոյ թազաւորութիւնը չեն կրնար ժառանգել . ո՛չ ալ ապականութիւնը կը ժառանգէ անապականութիւնը :
- 46 Եհա՛ ձեզի խորհուրդ մը կը զրուցեմ . ամէնքս պիտի չննջենք , բայց ամէնքս ալ պիտի փոխուինք , Յանկարծակի աչք գոցել բանալու մէջ վերջն փողին հնչուելու ատենը , որովհետև փողը պիտի հնչուի , ու մեռելները յարութիւն պիտի առնեն առանց ապականութեան . և մենք ալ պիտի փոխուինք :
- 47 Ասան զի պէտք է որ աս

ապականացու ճարճիչ անապականութիւն հազնի, ու աս մահականացու անմահութիւն հազնի :

- 54 Բայց երբոր աս մահականացու ճարճիչ անմահութիւն հազնի, և աս ապականացու անապականութիւն հազնի, ան ատենք պիտի կատարուի ան խօսքը որ գրուեցաւ թէ, Մահը յաղթութեան մէջ ընկղմեցաւ : Ո՛ր է ո՛վ մահքու խայթոցդ, ո՛ր է ո՛վ գերեզման՝ քու յաղթութիւնդ : Մահին խայթոցը մեղքն է, ու մեղքին ոյժը՝ օրէնքը : Բայց գոհութիւն Լստուծոյ, որ մեզի յաղթութիւն կու տայ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը : Ուստի իմ սիրելի՛ եղբայրներս՝ հաստատ եղեք, անշարժ չեցէ՛, և ամէն ատեն աւելցէք Տէրօջը գործին մէջ, գիտնալով որ ձեր աշխատութիւնը պարագ չէ Տէրոջմով :

ԳՂ . Ժ.Գ

1 Առաջիկայը կը յորդորէ կործանելու որ Երուսաղեմ եղբայրներուն կարօտութիւնը լեցընեն . 10 բարի վայելթիւն կու տայ Յիմեթեոսի վրայով, 18 է բարեկամութիւն իրատներէն ետէ՛ 16 էր Թուղթը կը վերջացընէ զանազան բարեկամով :

- 1 Բայց սուրբերուն համար ոչորճա՛նքն ժողովրդ վրայով, ինտոր որ պատուէր տուի Գաղատացի
 2 ցւոց եկեղեցիներուն, դուք ալ անանկ ըրէք : Եւ ամէն մէկշարթի օրերէ ձեզմէ ամէն մէկը իր քովը
 3 թող դիզէ ինչ որ կը յաջողի, Որ չըլլայ թէ երբոր գամ, ան ատենը ժողովումներ ըլլան . ու երբոր գամ, որոնց որ դուք հաճիք, ես զանոնք թուղթերով պիտի խրկեմ՝ ձեր պարգևները Երուսաղեմ տանելու : Եւ թէ որ իմ երթալս ալ
 5 արժան սեպուի, իմ հետս թող երթան : Սակայն ես ձեզի պիտի գամ՝ երբոր Մակեդոնիայէն անցնիմ . (քանզի Մակեդոնիայէն կ'անցնիմ .)
 6 Եւ կարելի է որ ձեր քովը մնամ, կամ ձմեռն ալ անցընեմ . որ դուք զիս ճամբայ գնէք, ուր որ
 7 ես պիտի երթամ : Ինչու որ չեմ ուզեր ձեզ հիմա հարևանցի մը տեսնել . բայց յոյս ունիմ

- որ ատեն մը ձեր քովը կենամ , թէ որ Տէրը
 8 հրաման տայ : Սակայն հիմա ես Եփեսոս պի-
 9 տի մնամ մինչև Պենտէկոստէ . Ինչու որ ինծի
 մեծ ու արդիւնաւոր դուռ մը բացուած է . ու
 շատ հակառակորդներ կան :
- 10 Երդ՝ թէ որ Տիմոթէոսը գայ , նայեցէք որ
 ձեր քովը առանց վախի ըլլայ . քանզի անիկայ
 Տէրոջը գործը կը գործէ , ինչպէս որ ես ալ :
- 11 Ուստի չըլլայ որ մէկը անիկայ արհամարհէ .
 հապա խաղաղութեամբ անիկայ ճամբայ գրէք ,
 որ ինծի գայ . ինչու որ անոր կը սպասեմ եղ-
- 12 բայրներով մէկտեղ : Իսկ Լպողոս եղբօրը հա-
 մար , շատ աղաչեցի անոր՝ որ ձեզի գայ եղբայր-
 ներուն հետ մէկտեղ . ու բնաւ կամք չունեցաւ
 որ հիմա գայ . բայց պիտի գայ՝ երբոր յարմար
 ժամանակ գտնէ :
- 13 Երթուն կեցէք . հաւատքի մէջ հաստատ
 14 կեցէք , ժիր եղևք , զօրացէք : Ձեր ամէն բա-
 ները սիրով ըլլայ :
- 15 Ա՛ղաչեմ ձեզ՝ եղբայրներ , (գիտէք դուք
 Ստեփաննեսին ընտանիքը թէ Լքայիայի առջի
 պտուղն է , ու անձերնին սուրբերուն սպասաւո-
- 16 բութեանը նուիրեցին .) Որ հնազանդ ըլլաք
 անանկներուն , և ամենուն՝ որ Իչ հե՛րջ մէկտեղ
 17 կը գործէ ու կ'աշխատի : Ուրախ եմ ես Ստե-
 փաննեսին ու Փորտունատոսին ու Լքայիկոսին
 գալուն վրայ , որ ձեր պակասութիւնը անոնք
 18 լեցուցին . Բանզի հանգստացուցին իմ հոգիս
 ու ձերը . ուստի անանկները ճանչցէք :
- 19 Բարև կ'ընեն ձեզի Լսիայի եկեղեցիները .
 շատ բարև կ'ընեն ձեզի Տէրոջմով Լկիւղասը ու
 Պրիսկիղան՝ իրենց տանը մէջի եկեղեցիով մէկ-
- 20 տեղ : Բարև կ'ընեն ձեզի բոլոր եղբայրները .
 բարև տուէք իրարու սուրբ համբուրով :
- 21 Ես բարևը իմ ձեռքիս՝ Պօղոսինն է : (22) Թէ

որ մէկը Տէր Յիսուս Քրիստոսը չսիրեր, նզու-
23 վեալ ըլլայ՝ եւք մեր Տէրը գայ : Տէր Յիսուս
24 Քրիստոսի շնորհքը ձեր հետը. Իմ սէրս ձեր ա-
մենուն հետը ըստ Քրիստոս Յիսուսով. ամէն :

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԵՌ ԵՔԵԼՈՅՆ

ԵՌ ԿՈՐՆԹԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ե

8 Առաքեալը կը յորդորէ Կորնթացիները համբերող ըլլալ նեղութեան մէջ, ցուցնելով
անոնց՝ թէ ինչպէս Աստուած միխթարեց զինքը իր ամէն վնասերուն մէջ՝ և աղտակց,
8 մանաւանդ Ասիայի մէջ իր վերջին նեղութեան ատենը. 12 և վնայ բերելով իր ու-
անոնց խղճմանքը՝ իր անկեղծութեամբ աւետարանին անփոփոխ ճշմարտութիւնը
քարոզելուն, 15 կը ցուցնէ թէ իր անոնց շնորհքը ոչ թէ թէթեամասութենէ կը
ծագի, հազա անոնց վրայ ունեցած իր կարեկցութենէն :

1 Պօղոս առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի՝ Աս-
տուծոյ կամքովը, ու Տիմոթէոս Իւր եղբայրը.
Կորնթոսի մէջ եղած Աստուծոյ եկեղեցիին, և
բոլոր Եփեսոսի մէջ եղող ամէն սուրբերուն .

2 Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի՝ Աստուծմէ մեր
Հօրմէն, ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն :

3 Օրհնեալ ըլլայ Աստուած՝ ու մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի Հայրը, գթութեանց Հայրը՝ և ա-
4 մէն մխիթարութեան Աստուածը. Ըն որ մեզ կը
մխիթարէ մեր ամէն նեղութիւններուն մէջ, որ
մենք կարող ըլլանք մխիթարել զանոնք՝ որ ամէն
նեղութիւններու մէջ են, ան մխիթարութիւնու-
վը՝ որով մենք Աստուծմէ կը մխիթարուինք :

5 Քանզի ինչպէս որ Քրիստոսի չարչարանքները
մեր վրայ շատ եղան, նմանապէս Քրիստոսի
ձեռքովը մեր մխիթարութիւնն ալ շատ կ'ըլլայ :

- 6 Եւ թէ նեղութիւն քաշենք , ձեր մխիթարութեանը ու փրկութեանը համար է , և թէ մխիթարուինք , ձեր մխիթարութեանը ու փրկութեանը համար է , որ կը յաջողի համբերելով ան չարչարանքներուն՝ որոնցմով մենք ալ կը
- 7 չարչարուինք . Եւ մեր յոյսը հաստատուն է ձեզի համար , ինչու որ գիտենք՝ թէ ինտոր որ չարչարանքներուն հազորդ էք , անանկ ալ մը-
- 8 խիթարութեանը «իսրայէլ» : Ասան զի Ասիայի մէջ մեզի պատահած նեղութիւններուն վրայով՝ չեմ ուզեր որ չգիտցող ըլլաք՝ եղբայրներ , թէ հր կարողութենէն շատ աւելի ծանրաբեռնեցանք , մինչև որ կեանքերնուս ալ անյոյս եղանք :
- 9 Բայց մահուան վճիռը մենք վրանիս պահեցինք , որ ինքզինքնուս չապաւինինք , հապա Աստու-
- 10 ծոյ՝ որ մեռելները կը յարուցանէ . Որ ինքը անանկ մեծ մահուանէ մեզ փրկեց ու կը փրկէ .
- 11 Որուն կը յուսանք թէ տակաւին պիտի փրկէ , մեզի համար ձեր ըսած աղօթքին օգնականութիւնովը . որ շատերուն «իսրայէլ» պատճառովը մեզի եղած շնորհքին համար՝ շատերէն գոհութիւն տրուի մեզի համար :
- 12 Ինչու որ մեր պարծանքը աս է , մեր խղճմտանքին վկայութիւնը՝ թէ մենք Աստուծոյ «իսրայէլ» պարզմտութեամբ ու անկեղծութեամբ , և չէ թէ մարմնաւոր իմաստութիւնով մը , հապա Աստուծոյ շնորհքովը աշխարհի մէջ վարուե-
- 13 ցանք , բայց աւելի դէպ ՚ի ձեզի : Բանզի ուրիշ բան չենք գրեր ձեզի , հապա ան որ դուք կը կարդաք՝ ու կը ճանչնաք . և կը յուսամ թէ
- 14 մինչև վերջը պիտի ճանչնաք . Ինչպէս որ քիչ շատ ճանչցաք մեզ , որ ձեր պարծանքն ենք , ինտոր որ դուք ալ մերը , Տէր Աստուծի օրը :
- 15 Եւ աս վստահութիւնով կ'ուզէի առաջ ձեզի գալ , որ դուք երկրորդ «իսրայէլ» շնորհք ընդունիք .

- 16 Ու ձեզմէ անցնիլ դէպ 'ի Մակեդոնիա , և դարձեալ Մակեդոնիայէն ձեզի գալ , ու ձեզմէ ճամբայ դրուիլ դէպ 'ի Հրէաստան : Ուստի աս որ ես մտածեցի , միթէ թեթևութիւնով շարժեցայ . կամ թէ ան որ ես կը խորհիմ , մարմնաւորապէս կը խորհիմ , որ իմ կողմանէս այո՛ այո՛
- 18 և ո՛չ ոչ ըլլայ : Սակայն հաւատարիմ է Մատուած , որ մեր խօսքը ձեզի ոչ հասաւ , այժմ և ո՛չ չէր : Ինչու որ Մատուծոյ Արդին Յիսուս Քրիստոսը՝ որ մեզմով ձեզի քարոզուեցաւ , (ինծմով և Սիղուանոսով ու Տիմոթէոսով ,) այո՛ և ո՛չ չեղաւ , հապա իր մէջը եղաւ այոն . Քանզի որչափ որ Մատուծոյ խոստմունքները կան , իր մէջը Մյո՛ են , ու իր մէջը Մմէ՛ն են՝ Մատուծոյ
- 21 փառքին համար մեր ձեռքովը : Բայց ան որ մեզ ձեզի հետ մէկտեղ Քրիստոսով հաստատեց , 22 ու մեզ օծեց , Մատուած է . Որ մեզ կնքեց ալ , և Դի՛ տուաւ Հոգւոյն գրաւը մեր սրտերուն մէջը :
- 23 Բայց ես զՄատուած վկայ կը կանչեմ իմ անձիս , որ ձեզ խնայելուս համար տակաւին կորնթոս չեկայ . սակայն չէ՛ թէ ձեր հաւատքին վրայ կը տիրապետենք , հապա գործակից ենք ձեր ուրախութեանը . ինչու որ դուք հաւատքով կը կենայք :

ԳԼ . Բ

1 Պօղոս ցուցնելով իր անոց չերթալուն պատճառը , 6 կը խնդրէ որ եկեղեցին հաղորդութենէն կտրուած անէին ներքն՝ ու փոխարէն զանկից , 10 իմաստ որ ինք ալ անոր անկեղծ զգմանը նայելով՝ ներած է : 12 Ար ծանուցանէ Յրովապայէն Մակեդոնիա անցնելուն պատճառը , 14 և ամէն անգ Մատուածէ իր քարոզութեանը որրուած բարի յաջողութիւնը :

- 1 Սակայն ես ինծմէ աս որոշեցի , որ նորէն 2 տրտմութիւնով չգամ ձեզի : Ինչու որ եթէ ես ձեզ տրտմեցրնեմ , ալ մի է որ զիս պիտի ուրախացրնէ , թէ չէ ան՝ որ ինծմէ կը տրտմի : Ու աս գրեցի , որ չըլլայ թէ երբոր գամ՝ տրտմութիւն մը կրեմ անոնցմէ , ուսկից որ պէտք է

- ինծի ուրախ ըլլալ . քանզի ձեր ամենուն վրայ
 վատահ եմ, որ իմ ուրախութիւնս ձեր ամենունն
 4 է : Ինչու որ շատ նեղութենէ և սրտի տագնա-
 պէ ես ձեզի գրեցի շատ արցունքով . չէ՛ թէ որ
 դուք տրտմիք , հապա որ գիտնաք ան սէրը՝ որ
 ես ունիմ աւելի ձեր վրայ :
- 5 Բայց թէ որ մէկը տրտմեցուց , չէ՛ թէ զիս
 տրտմեցուց , հապա ըստ մասին (որ Իս¹⁰ ծանր
 6 չընեմ) ձեզ ամէնքդ : Հերիք է անանկ մար-
 7 դուն ան պատիժը , որ շատերէն եղաւ : Ուստի
 ընդհակառակն պէ¹¹ է աւելի ներել անոր , ու մը-
 խիթարել , որ չըլլայ թէ անանկը աւելի տրտ-
 8 մութենէն ընկղմի : Ուստի կ'ազաչեմ ձեզ , որ
 9 անոր վրայ յէ սէրը հաստատէք . (Եսոր հա-
 մար ալ գրեցի , որ ձեզ փորձելով՝ գիտնամ
 10 թէ ամէն բանի մէջ հնազանդ էք : Եւ որուն
 որ դուք բան մը կը ներէք , ես ալ կը ներեմ . ինչու
 որ եթէ ես ալ ներեմ , ինչ որ ներեմ՝ ձեզի հա-
 11 մար է Քրիստոսի կողմանէ .) Ար չըլլայ թէ
 զրկանք մը կրենք Սատանայէն . քանզի անոր
 խորհուրդները չգիտցող չենք :
- 12 Երդ՝ երբոր ես Տրովադա հասայ Քրիստոսի
 աւետարանը ¹² , և ինծի դուռ մը բաց էր
 13 Տէրոջմով , Իմ հոգւոյս մէջ հանգստութիւն
 չունէի , ինչու որ իմ Տիտոս եղբայրս հ¹³ չգտայ .
 հապա անոնցմէ հրաժարելով՝ Մակեդոնիա
 գացի :
- 14 Բայց դոհութիւն Եստուծոյ՝ որ միշտ յաղ-
 թող կ'ընէ մեզ Քրիստոսով , ու զինքը ճանչ-
 նալուն հոտը մեզմով յայտնի կ'ընէ ամէն տեղ .
- 15 Ինչու որ մենք Եստուծոյ առջևը Քրիստոսին
 անուշ հոտն ենք՝ փրկուածներուն մէջ և կոր-
 16 սուածներուն մէջ . Ոմանց մահուան հոտ դէպ
 'ի մահ , և ոմանց կենդանութեան հոտ դէպ 'ի
 17 կեանք . և աս բաներուն ո՞վ բաւական է : Բան-

զի մենք շատերուն պէս չենք , որ Եստուծոյ խօսքին խարդախութիւն կ'ընեն . հապա որպէս թէ անկեղծութեամբ , հապա որպէս թէ Եստուծմէ՝ Եստուծոյ առջևը Վրիստոսով կը խօսինք :

ԳՂ . Գ

1 Առաքելը կը յուշեմէ թէ Կորնթացաց հաւատքը և շնորհքները բաւական վայութիւն են իր պաշտօնին , որ ոսւտ վարդապետները սնապարծութեան յանցանքով չաճ բառասանն զնրք . 6 և օրէնքին ու աւետարանին պաշտօնեաներուն մէջտեղը բազմաաւութիւն մը ընելով՝ 12 փաստերով կը հաստատէ որ իր պաշտօնը իրա գերազանց է , ճիշտ ինտոր որ կենաց և ազատութեան օրէնքը գերազանց է գառապարտութեան օրէնքէն :

- 1 Կը սկսի՞նք նորէն անձերնիս յանձն ընել . կամ թէ ոմանց պէս պէտք է մեզի յանձնարարու-
- 2 թութեան թուղթեր՝ ձեզի , կամ ձեզմէ : Հապա մեր թուղթը դուք էք՝ մեր սրտերուն մէջը գրուած , ճանչցուած ու կարդացուած ամէն
- 3 մարդիկներէն . Յայտնի ըլլալով որ դուք Վրիստոսի թուղթն էք մեր սպասաւորութիւնովը . չէ թէ մելանով գրուած , հապա կենդանի Եստուծոյ Հոգիովը . չէ թէ քարեղէն տախտակներու վրայ , հապա սրտին մարմնեղէն տախտակներուն վրայ : Եւ ասանկ վատահութիւն ունինք մենք Եստուծոյ վրայ՝ Վրիստոսի ձեռքովը . Չէ թէ մենք ինքնիրեննիս բաւական ենք բան մը խորհելու՝ որպէս թէ մեզմէ . հապա մեր բաւականութիւնը Եստուծմէ է . Ար մեզ բաւական ալ ըրաւ նոր կտակարանին պաշտօնեաներ ըստը՝ չէ թէ գիրին , հապա հոգիին . ինչու որ գիրը կը սպաննէ , բայց հոգին կ'ապրեցընէ :
- 7 Իսկ թէ որ քարերու վրայ գրով փորուած մահուան պաշտօնը փառքով եղաւ , որ Իսրայէլի որդիքը կարող չեզան Մովսէսին երեսը նայելու՝ անոր երեսին փառացը համար , որ պիտի խափանուէր . Արեւ հոգիին պաշտօնը ինչպէս աւելի փառքով պիտի չըլլայ : Ինչու որ եթէ գատապարտութեան պաշտօնը փառքով էր , որ-

- չափ աւելի արդարութեան պաշտօնը փառքով
 10 պիտի ըլլայ : Ա՛սան զի ան որ փառաւոր էր ,
 աս մասին փառաւոր չէ , գերազանց փառքին
 11 պատճառովը : Վանզի եթէ ան որ պիտի խա-
 փանուէր՝ փառքով էր , որչափ աւելի ան որ կը կե-
 12 նայ՝ փառքով պարտէ ըստ : Ուստի ասանկ յոյս որ
 ունինք , շատ համարձակութեամբ կը վարուինք
 13 Եւ Իօսֆէ Դէբ . Աւ չէ թէ ինչպէս որ Մովսէս
 իր երեսին վրայ ծածկոց կը ձգէր , որ Խարայէլի
 որդիքը չնային ան խափանուելու քանիչն վախ-
 14 ճանին : Սակայն անոնց միտքերը կուրցան .
 ինչու որ մինչև ասօրուան օրս նոյն ծածկոցը
 ձգուած է հին կտակարանին ընթերցմունքին
 վրայ , ու չվերնար , (ինչու որ Վրիստոսով կը
 15 խափանուի .) Հապա մինչև այսօր երբոր Մով-
 սէսին գիրք կը կարդան անոնց սրտին վրայ
 16 ծածկոց մը կը կենայ : Բայց երբոր Տէրօջը
 գառնան , ան ատենը պիտի վերնայ ան ծածկո-
 17 ցը . Ա՛սան զի Տէրը Հոգին է . և ուր որ Տէրօջը
 18 Հոգին կայ , հոն ազատութիւն կայ : Բայց
 մենք ամէնքս բաց երեսով Տէրօջը փառքը որ-
 պէս թէ հայելիի մէջ տեսնելով , նոյն պատկերին
 կը նորոգուինք փառքէ ՚ի փառք , որպէս թէ
 Տէրօջը Հոգիէն :

ԳԼ . Դ

- 1 Կը ծանուցանէ թէ ինչպէս անկեղծութեամբ և հաւատարիմ եւտնդով քարոզեց աւե-
 տարանը , 7 և թէ ինչպէս աւետարանին համար իր աճն օր կրած նեղութիւնները և
 հալածանքները պատճառ եղան աւելցրնելու Աստուծոյ զօրութեան փառքը , 12 եկե-
 ղեցին օգուտը , 16 և իր անէին յաւիտեանական փառքը :

- 1 Ուստի աս պաշտօնը ունենալով , ինչպէս որ
 2 ողորմութիւն գտանք , չենք ձանձրանար . Հա-
 պա հրաժարեցանք ամօթալի ծածուկ բաներէն ,
 ու խորամանկութիւնով չենք վարուիր , և խար-
 դախութիւն չենք ըներ Աստուծոյ խօսքին մէջ .
 Հապա ճշմարտութիւնը յայտնելով՝ անձերնիս

- մարդոց ամէն խղճմտանքին կ'ընծայենք Մտու-
- 3 ծոյ առջևը : Իսկ թէ որ մեր աւետարանը ծածկուած ալ է, կորսուածներուն մէջ ծածկուած է .
- 4 Արոնց մէջ աս աշխարհիս աստուածը անհաւատներուն միտքերը կուրցուց, որ Քրիստոսի փառաց աւետարանին լոյսը անոնց վթայ չծագէ .
- 5 որ ինքն է Մտուծոյ պատկերը : Ինչու որ չէ թէ անձերնիս կը քարոզենք, հապա Քրիստոս Յիսուս Տէրը, ու մեզ՝ ձեր ծառաները Յիսուսի
- 6 համար : Այն զի Մտուած՝ որ հրաման ըրաւ խաւարէն լոյս ծաղել, ինքը մեր սրտերուն մէջ ծագեց՝ Մտուծոյ փառաց գիտութեան լոյսը տալու համար Յիսուս Քրիստոսի անձովը :
- 7 Երդ՝ մենք աս գանձը հողէ ամաններու մէջ ունինք, որ զօրութեան առաւելութիւնը Մտուծ-
- 8 մէ՛ ըլլայ, ու չէ թէ մեզմէ : Եմէն կողմանէ վըտացած ենք, բայց նեղը ինկած չենք . կարօտեալ ենք, բայց յուսահատած չենք . Հալածուած ենք, բայց երեսէ ձգուած չենք . վար
- 10 ձգուած ենք, բայց կորսուած չենք . Եմէն ատեն Յիսուսի մահը մեր մարմիններուն մէջը կը կրենք, որ Յիսուսի կեանքն ալ մեր մարմիննե-
- 11 րուն մէջը յայտնուի : Այն զի մենք որ կենդանի ենք՝ Յիսուսի համար միշտ մահուան կը մատնուինք, որ Յիսուսի կեանքն ալ մեր մահանացու մարմիններուն մէջը յայտնի ըլլայ :
- 12 Ուստի մահը մեր մէջը կը ներգործէ, և կեանքը
- 13 ձեր մէջը : Բայց հաւատքին նոյն հողին ունինք, ինչպէս որ գրուած է . Հաւատացի, անոր համար խօսեցայ . մենք ալ կը հաւատանք, ու անոր
- 14 համար կը խօսինք . Ես գիտնալով՝ թէ ան որ Տէր Յիսուսը յարուց, մեզ ալ Յիսուսով պիտի յարուցանէ, ու անոր առջև պիտի կայնեցրնէ
- 15 ձեզմով մէկտեղ . Ինչու որ ամէն բան ձեզի համար է, որ ան շնորհքը առատացած՝ շատերուն

գոհութիւն ընելովը աւելնայ Աստուծոյ փառքին
համար :

- 16 Ա՛յն որոյ չենք ձանձրանար . բայց թէպէտ
մեր դուրսի մարդը կ'ապականի , սակայն մեր
17 ներսի մարդը օրէ օր կը նորոգուի : Ինչու որ մեր
վայրկենական թեթեւ նեղութիւնը խիստ մեծ --
չափազանց փառքի յաւիտենական առաւելու-
18 թիւն կը գործէ մեզի : Ա՛յն զի մենք երեցած
բաներուն չենք նայիր , հապա չերեցածներուն .
ինչու որ երեցած բաները ժամանակաւոր են ,
բայց չերեցածները՝ յաւիտենական :

ԳԼ . Ե

1 Ար ծանուցանէ թէ ինքը հաստատուն յոյս ունենալով անմահ փառաց , 9 և ոգտակալ
ան փառքին և ընդհանուր դատաստանին , կը շնոյց մարդը խզմտանք ունենալ , 12
նչ թէ անով պարծենալու համար , 14 այլ իբրև գրիտառուէն կենդանութիւն ունեցող
մէջ՝ կ'աշխատի որ փայն գրիտառուի կենդանի ըլլայ իբրև նոր արարած մը , 18 ու իր
հաշտութեան պաշտօնովը ուրիշներն ալ Աստուծոյ հետ հաշտեցընէ :

- 1 Ա՛յն զի գիտենք որ եթէ մեր վրանի շնան
երկրաւոր տունը քակուի , մէկ շինուածք մը
ունինք Աստուծմէ , անձեռագործ տուն մը՝ յա-
2 շիտենական՝ երկինքի մէջ : Եւ աս երկնային փայլ
մէջ կը հառաչենք , մեր երկնաւոր բնակութիւ-
3 նը հագնելու փափաքելով . Միայն թէ երբոր ան
4 հագնելու ըլլանք , մերկ չգտնուինք : Ա՛յն զի
մենք որ աս վրանին տակն ենք՝ կը հառաչենք
ծանրութիւն քաշելով . Ինչու որ չենք ուզեր
վրանուս հանել , հապա անիկայ ասոյ վրայէն հագ-
նիլ , որ մահկանացութիւնը ընկղմի կեանքէն :
5 Իայց ան որ մեզ աս բանիս կը պատրաստէ՝ Աս-
տուած է . որ նաև մեզի տուաւ Հողիին գրաւը :
6 Ուստի ամէն ատեն վստահութիւն ունինք , և
գիտենք՝ թէ որչափ որ մարմինի մէջ կը կենանք ,
7 Տէրոջմէ հեռու ենք . (Ինչու որ հաւատքով կը
8 քալենք , ու չէ՛ թէ երևոյթով .) Ուստի վստա-
հութիւն ունինք՝ և ալ աւելի կ'ուզենք մարմինէն
9 հեռանալ , ու Տէրոջը քովը կենալ : Ասոր հա-

- մար կը ջանանք ալ , որ թէ կենանք , և թէ հե-
- 10 ռանանք , անոր հաճոյ ըլլանք : Ասան զի պէտք է որ ամէնքս ալ Քրիստոսի ատեանին առջևը ներկայանանք , որ ամէն մէկը իր մարմնովը ըրածներուն փոխարէնը առնէ ինչ որ գործեր է , թէ բարի և թէ չար :
- 11 Ուստի Տէրոջը վախը գիտնալով՝ մարդոց միտքը կը հաճեցընենք . սակայն մենք Մատուծոյ առջևը յայտնի ենք . և կը յուսամ որ ձեր խրղճ-
- 12 մտանքին մէջն ալ յայտնի ենք : Չէ թէ նորէն անձերնիս ձեզի կ'ընծայենք . հապա առիթ կուտանք ձեզի՝ մեր վրայով պարծենալու . որ է՝ ունենաք պարտականելու՝ անոնց՝ որ աչքի երեւցա-
- 13 ծովը կը պարծենան , ու չէ թէ սրտով : Ինչու որ եթէ խելըռած ենք՝ ա՛յն Մատուծոյ համար է , և
- 14 թէ որ զգաստ ենք՝ ա՛յն ձեզի համար է . Ինչու որ Քրիստոսի սէրը մեզ կը ստիպէ . քանզի մեր դատումը աս է որ՝ եթէ մէկը ամենուն համար
- 15 մեռաւ , ուրեմն ամէնն ալ մեռած էին . Եւ ամենուն համար մեռաւ , որ կենդանի եղողները՝ ալ իրենց անձերուն կենդանի չըլլան , հապա անոր՝ որ իրենց համար մեռաւ ու յարուցիւն առաւ :
- 16 Ուստի ասկէ ետև մենք մէկ մը մարմինով չենք գիտեր . ու թէև Քրիստոսը մարմինով ճանչցանք , բայց հիմա՝ ալ ա՛նչ չենք ճանչնար :
- 17 Ուրեմն թէ որ մէկը Քրիստոսի մէջ է , ա՛նչ նոր ստեղծուած մըն է . հիները անցաւ , և ահա՛
- 18 ամէն բան նոր եղաւ : Սակայն ամէն բան Մատուծմէ է , որ մեզ իրեն հետ հաշտեցուց Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը , ու տուաւ մեզի հաշ-
- 19 տութեան պաշտօնը . Մասինքն Մատուծ էր , որ Քրիստոսով աշխարհս իրեն հետ հաշտեցուց , և անոնց յանցանքները իրենց չսեպեց , ու հաշ-
- 20 տութեան խօսքը մեր մէջը դրաւ : Ուրեմն Քրիստոսի կողմանէ դեսպանութիւն կ'ընենք , իր-

ընթացեալ Մատուած կը բարեխօսէր մեզմով . կ'աղաչէնք յեւր Բրիստոսի կողմանէ , հաշտուեցէք
 21 Մատուծոյ հետ : Այսին զի Մատուած անիկայ՝ որ
 մեզք չէր գիտեր , մեզի համար մեղաւոր սեպեց ,
 որ մենք անոր միջոցովը Մատուծոյ արդարները
 ըլլանք :

ԳԼ . Թ

1 Առաջեալը կը ծանուցանէ որ իր անը ընծայած է իբրև քրիստոսի հաւատարիմ՝ պաշտօնեայ , Թէ իր յորգորակներովը , 8 Թէ իր անարատ վարքովը , 4 և Թէ աւետարանին համար համբերութեամբ ասնելով ամէն տեսակ վէշտերու ու նեղութիւններու : 14 Գը յորգորէ զանոնք որ եւս կենան կուղաղալական ընկերութիւններէն և գղժուութիւններէն՝ մտածելով որ իրենց անձեր կենդանի Ատուծոյ տաճարն են :

- 1 Աւատի մենք ալ գործակից ըլլալով՝ կ'աղաչենք որ Մատուծոյ շնորհքը պարապ տեղը ընդունած
- 2 չըլլաք : Ինչու որ՝ Ընդունելի ժամանակի մը մէջ լսեցի քեզի՝ կ'ըսէ , և փրկութեան օրը օգնութիւն ըրի քեզի . ահա հիմա է ընդունելի ժամանակը , ահա հիմա է փրկութեան օրը :
- 3 Ինչաւ մէկ բանով մը դայթակղութիւն չենք
- 4 տար , որ հը պաշտօնը չարատաւորի . Իայց ամէն բանի մէջ մեր անձը կ'ընծայենք Մատուծոյ սպասաւորներու պէս՝ շատ համբերութիւնով վիշտերու մէջ , տառապանքներու , նեղութիւններու , Կեծերու , բանտերու , խռովութիւններու , աշխատութիւններու , հսկումներու , ծոմերու մէջ . Մաքրութիւնով , գիտութիւնով , երկայնամտութիւնով , քաղցրութիւնով , Սուրբ
- 7 Հոգիով , անկեղծ սիրով , Ղշմարտութեան խօսքով , Մատուծոյ զօրութիւնով , արդարութեան զէնքերով՝ որ աջ կողմէն ու ձախ կողմէն
- 8 է . Փառքով ու անարգութիւնով , պարսաւանքով և գովութիւնով . մոլորցընողներու պէս՝ ու
- 9 Ճշմարիտներ . Ընծանօթներու պէս՝ և ծանօթներ . մեռնողներու պէս՝ և ահա կենդանի ենք . պատժուածներու պէս , ու չսպաննուածներ .
- 10 Տրամածներու պէս՝ ու միշտ ուրախ ենք . աղ-

- քատներու պէս՝ ու շատերը կը հարստացնենք .
 բան մը չունեցողներու պէս՝ և ամէն բան ստա-
 11 ցած ենք : Մեր բերանը ձեզի բացուած է՝ ո՛վ
 12 Կորնթացիք , և մեր սիրտը լայնցած : Դուք
 մեր կողմէն չէք նեղուիր , հապա ձեր «նեցած»
 13 գլխոյն կողմէ կը նեղուիք : Ուստի անոր հա-
 տուցումը ընէ՛ր համար՝ (իբրև որդիներուս կը խօ-
 սիմ՝ Եղե ,) դուք ալ յե՛ր ՚ի ինձի լայնցէ՛ք :
 14 Ընհաւատներուն հետ օտարախառն լծակից
 մի՛ ըլլաք . քանզի ի՛նչ մասնակցութիւն ունի
 արդարութիւնը անօրէնութեան հետ . և ի՛նչ
 15 հաղորդութիւն ունի լոյսը՝ խաւարին հետ . Եւ
 ի՛նչ միաբանութիւն ունի Քրիստոս Բելիարին
 հետ . կամ ի՛նչ բաժին ունի հաւատացեալը ան-
 16 հաւատին հետ . Եւ ի՛նչ յարմարութիւն ունի
 Եստուծոյ տաճարը կողոց հետ . վասն զի դուք
 կենդանի Եստուծոյ տաճարն էք , ինչպէս որ
 Եստուած ըսաւ թէ , Ընոնց մէջը պիտի բնա-
 կիմ , ու անոնց մէջը պիտի քալեմ , և անոնց Ես-
 տուած պիտի ըլլամ , ու անոնք ինձի ժողովուրդ
 17 պիտի ըլլան : Եսոր համար ելէք անոնց մէջէն ,
 ու զատուեցէք , կ'ըսէ Տէրը , և պիղծ բանի մի՛
 18 դպչիք . Ու ես ձեզ պիտի ընդունիմ , և ես ձեզի
 շայր պիտի ըլլամ , ու դուք ինձի տղաքներ ու
 աղջիկներ պիտի ըլլաք՝ կ'ըսէ Եմենակալ Տէրը :

ԳԼ . Ե

1 Իր խօսքը շարունակելով կը յորդորէ զանոնք սուրբ վարք ունենալու , 2 և իրեն ցուցնելու ան նոյն սէրը որ ինքը անոնց վրայ ունէր . 3 կը ծանուցանէ թէ իր նեղութիւններուն մէջ որչափ միեկտարութիւն ունեցաւ՝ երբոր Յիսուս իրեն պատմեց անոնց անկեզծ ապաշխարութիւնը որ իր առջև նամակը պատճառեւ էր . 13 և թէ անոնց Յիսուսին ցուցուցած սէրը ու ֆազանդութիւնը արգարացուցին իր դարձանքը անոնց վրայով :

1 Ուստի սիրելիք՝ որովհետև մենք աս խոստմունքները ունինք , մեր անձերը մարմինի ու հոգիի ամէն ինչ պղծութենէն մաքրենք , և սրբութիւնը կատարելադործենք Եստուծոյ վախովը :

- 2 Ընդունեցէք մեզ . մէկու մը վնաս չտուինք ,
 3 ոչ մէկը եղծեցինք , և ոչ մէկը զրկեցինք : Չէ
 թէ յեւ դատապարտելու համար ... կը զրուցեմ .
 որովհետև ես առաջուց ըսեր եմ , որ դուք մեր
 սիրտերուն մէջն էք՝ մեռնելու ու ապրելու յեւ
 4 հետ : Եւ շատ է իմ համարձակութիւնս ձեր վը-
 րայ . շատ է իմ պարծանքս ձեզի համար . լե-
 ցուն եմ մխիթարութիւնով , աւելցած եմ ուրա-
 խութիւնով մեր ամէն նեղութիւններուն մէջ :
- 5 Այսին զի երբոր մենք Մակեդոնիա հասանք ,
 բնաւ մեր մարմինը հանգստութիւն չունեցաւ .
 հապա ամէն կողմանէ նեղութիւն կը քաշէինք .
 դուրսէն պատերազմներ իյն , -- ներսէն՝ վա-
 6 խեր : Բայց Աստուած՝ որ խոնարհները կը մը-
 խիթարէ , մեզ մխիթարեց Տիտոսի գալովը :
- 7 Այլ չէ թէ միայն անոր գալովը , հապա ան մխի-
 թարութիւնովն ալ՝ որով ինքը մխիթարուեր էր
 ձեզմով , երբոր մեզի պատմեց ձեր բաղձանքը ,
 ձեր ողբը , ձեր ինծի համար --նչա՞ծ նախանձա-
 ւորութիւնը , անանկ որ ալ աւելի ուրախ եղայ :
- 8 Ինչու որ եթէ ձեզ տրտմեցուցի ... թուղթովը ,
 չեմ զղջար , (թէև զղջացեր էի .) քանզի կը
 տեսնեմ՝ որ ան թուղթը ձեզ տրտմեցուց , թէև
 9 քիչ մը ատեն : Երգ՝ ուրախ եմ , չէ թէ որ
 տրտմեցայք , հապա որ ապաշխարութեան հա-
 մար տրտմեցայք . որովհետև դուք Աստուծոյ
 --չա՞ծի պէս տրտմեցայք , անանկ որ բանով մըն
 10 ալ մեզմէ վնաս չքաշէք : Ինչու որ Աստուծոյ
 --չա՞ծի պէս եղած տրտմութիւնը՝ փրկութեան
 համար ապաշխարութիւն կը գործէ , որ զղջա-
 նալու բան չէ . բայց աշխարհի տրտմութիւնը
 11 մահ կը գործէ : Բանզի ահա աս բանը՝ որ
 դուք Աստուծոյ --չա՞ծի պէս տրտմեցայք , ձեր
 մէջը որչափ ջանք գործեց , որչափ չքմեղութիւն ,
 որչափ սրտմտութիւն , որչափ վախ , որչափ

- բաղձանք , որչափ նախանձաւորութիւն , որչափ վրէժխնդրութիւն . ամէն կերպով ինքզինքնիդ ցուցուցիք թէ ատ բանին մէջ մաքուր էք :
- 12 Ուրեմն ան որ ես ձեզի գրեցի , չէ թէ զօրկանքը ընողին համար էր , և չէ թէ զօրկանքը կրողին համար , հապա որ ձեր վրայ մեր ունեցած հոգը
- 13 յայտնի ըլլայ ձեզի՝ Մտուածոյ առջևը : Ուստի ան ձեր միտիթարութեանը համար մենք միտիթարուեցանք . շատ աւելի ալ ուրախացանք Տիտոսի ուրախութեանը համար . ինչու որ անոր հոգին ձեր ամենէն հանգստութիւն գտեր էր :
- 14 Այնն զի ինչ որ ես անոր առջևը ձեզի համար պարծենցայ՝ ամօթով չեղայ . հապա ինչպէս որ ամէն բան ճշմարտութիւնով խօսեցանք ձեզի , անանկ ալ Տիտոսին առջևը պարծենալնիս ճշմարիտ եղաւ : Նաև անոր սէրը աւելի է ձեր վերայ , երբոր կը յիշէ ձեր ամենուն հնազանդութիւնը , թէ ինչպէս վախով ու դողով անիկայ
- 16 ընդուներ էք : Ուստի ուրախ եմ որ ամէն բանի մէջ ձեր վրայ վստահութիւն ունիմ :

ԳԼ . Ը

1 Առաքելը օրինակ բերելով Մակեդոնացիները՝ կը յորդորէ կործացիները որ առաւանտութեամբ օգնութիւն ընեն Երուսաղէմ աղքատ սուրբերուն . 7 կը յիշեցնէ իրենց առջի ջանքը , 9 Գրիտոսի օրինակը , 14 է ան հոգեւոր օգուտը որ ունենալու էին ան օգնութիւնը ընելովին . 16 գովութեամբ կը խօսի Տիտոսին է սուրիշ եղբայրներուն յօտարամտութեանը վրայով՝ որոնք իր խնայանքը է իր յորդորանքովը անոց գացեր էին բուն առ գործին համար :

- 1 Երգ՝ եղբայրներ՝ ձեզի կը ծանուցանեմ Մտուածոյ շնորհքը , որ Մակեդոնացուց եկեղեցիներուն տրուած է . Որ նեղութեան մեծ փորձին մէջ՝ իրենց ուրախութեանը առաւելութիւնը էլնշաւ . և իրենց ծանր աղքատութիւնը աւելի մեծ
- 3 առատաձեռնութիւն եղաւ : Ինչու որ ես կը վկայեմ որ իրենց կարողութեանը չափովը՝ ու կարողութենէն ալ աւելի , Իրենց կամքովը շատ աղաչանքով կ'ազաչէին՝ որ սուրբերը , ու սուրբե-

- րուն համար եղած պաշտօնին մասնակցութիւնը
 5 ընդունինք : Աւ չէ թէ որչափ որ մենք կը յու-
 սայինք , հապա անձերնին ալ տուին , առաջ
 6 Տէրոջը՝ ու երբ մեզի Մատուծոյ կամքովը . Որ
 Տիտոսին աղաչեցինք՝ թէ ինչպէս որ անիկայ
 առաջուց սկսեց , անանկ ալ ձեր մէջը կատարէ
 7 առ շնորհքն ալ : Բայց ինչպէս որ ամէն բանով
 առատացած էք դուք , (հաւատքով՝ ու խօսքով՝
 ու գիտութիւնով՝ և ամէն ջանքով՝ ու ձեզմէ
 մեր վրայ եղած սիրովը ,) նոյնքէ՛ որ առ շնորհ-
 8 քով ալ առատանաք . Չէ թէ հրամայելով մը կը
 զրուցեմ , հապա ուրիշներուն ջանքին պատճա-
 ուովը , և որ փորձեմ՝ ձեր սիրոյն հարազատու-
 9 թիւնը : Բանզի դուք դիտէք մեր Տէր Յիսուս
 Բրիստոսի շնորհքը , թէ ինքը ձեզի համար
 աղքատ եղաւ՝ ան որ հարուստ էր , որ դուք ա-
 10 նոր աղքատանալովը հարստանաք : Աւ աս բա-
 նիս մէջ խրատ մը կու տամ . ինչու որ ասիկայ
 ձեր օգտին համար է . դուք որ չէ թէ միայն ը-
 նելը , հապա կամենալն ալ առաջուց սկսեցիք՝
 11 անցած տարուրնէ հետէ . Ուստի հիմա ընելն ալ
 կատարեցէք . որ ինտոր կամաց յօժարութիւն
 իւր , նոյնպէս ալ ընելը ունեցածներնուդ չափովը
 12 ըլլայ : Ա՛սն զի թէ որ առաջ յօժարութիւնը
 ըլլայ՝ ունեցածին չափովը ընդունելի է , ու
 13 չէ թէ չունեցածին չափովը : Ինչու որ չէ թէ ե-
 ուրիշներուն հանգստութիւն չ'ուզէ՛ , ու ձեզի
 14 նեղութիւն . Հապա հաւասարութիւնով՝ հի-
 մակուան ատենս ձեր աւելին անոնց պակսու-
 թիւնը չ'ուզէ . որպէս զի անոնց աւելին ալ ոչ ոք
 օգուտի չ'ուզէ ըլլայ ձեր պակսութեանը , որ հաւա-
 15 սարութիւն ըլլայ . ինտոր որ գրուած է . Թէ
 ան որ շատ թողնէ , չ'աւելցաւ . ու ան որ քիչ ,
 16 չ'պակսեցաւ : Բայց դոհութիւն Մատուծոյ , որ
 17 նոյն հոգը ձեր վրայ՝ Տիտոսին սիրտը ձգեց . Ին-

չու որ Էք աղաչանքը ընդունեց , և իր յօժա-
 րամտութիւնը շատ ըլլալով՝ իր կամքովը ելաւ
 18 ձեզի գալու : Ու անոր հետ խրկեցինք ան եղ-
 բայրը , որուն գովութիւնը աւետարանին մէջն
 19 է՝ բոլոր եկեղեցիներուն մէջ . Եւ ո՛չ միայն այս-
 քան , հապա նաև եկեղեցիներէն ընտրուեցաւ
 մեզի ճամբորդութեան ընկեր ըստ աս տուրքե-
 րուն մէջ , որ մենք կը ծառայենք Տէրոջը փառ-
 20 քին համար , ու մեր յօժարութեամբը : Բայց
 աս մասին զգուշութիւն կ'ընէինք , որ չըլլայ թէ
 մէկը արատ մը դնէ մեր վրայ աս առատութեանս
 21 մէջ , որուն մենք կը ծառայենք : Քանզի ո՛չ
 միայն Տէրոջը առջևը , հապա մարդոց առջևն ալ
 22 բարի բաներ ընէլու՝ հոգ կը տանինք : Եւ անոնց
 հետը մեր եղբայրը խրկեցինք , որն որ շատ
 բաներու մէջ փորձելով՝ շատ անգամ յօժա-
 րամիտ դտեր ենք . ու հիմա՝ ալ աւելի յօ-
 ժարամիտ՝ ան մեծ վստահութիւնովը ո՛ր ձեր
 23 վրայ ունի : Բայց թէ որ Տիտոսին համար և
 հարցընէ , անիկայ իմ ընկերս է , և ձեր մէջը
 իմ դործակիցս . իսկ թէ որ մեր եղբայրնե-
 րուն համար , անոնք եկեղեցիներուն խրկածներն
 24 են , ու Քրիստոսի փառքը : Ուստի ձեր սիրոյն՝
 և մեր ձեր վրայով պարծենալուն ապացոյցը ա-
 տոնց վրայ ցուցուցէք եկեղեցիներուն առջևը :

ԳՂ . Թ

1 Առաքելը կը ցուցնէ պատճառը թէ ինչու համար , (Թէև ինք գիտէր անոնց յօ-
 ժարամտութիւնը .) յառաջագոյն խրկեց Տիտոսը և փառ եղբայրները . 6 կը յորդէր
 որ առաւ սղորմութիւն տան , իբր թէ ան տուածնին անոսկ մը սերմ ցանել էր՝ 10 որ
 առատօրէն պուռլ պիտի տար իրենց , 18 և պատճառ պիտի ըլլար որ մեծ շարժա-
 լութիւն մատուցուի Աստուծոյ :

1 Քանզի սուրբերուն ըլլալու պաշտօնին վրա-
 2 յով ինծի աւելորդ է ձեզի գրել . Ինչու որ գի-
 տեմ ես ձեր յօժարամտութիւնը , որուն վրա-
 յով կը պարծենամ ձեզի համար Մակեդոնա-
 ցւոց մէջ , թէ Աքայեցիք անցած տարուրնէ հե-

- տէ պատրաստ են . ու ձեր քարէ նախանձը շա-
3 տերը գրգռեց : Եւ ասա եղբայրները խրկեցի ,
 որ մեր ձեզի համար պարծենալը՝ ատ մասին
 մէջ պարապ չելլէ . հասկա պատրաստ գտնուիք՝
4 ինչպէս որ ըսեր եմ . Որ չըլլայ թէ երբոր Սա-
 կեդոնացիք իմ հետս գան՝ ու ձեզ անպատրաստ
 գտնեն , ալ մենք (որ չըսենք թէ դուք ,) ամօ-
 թով մնանք աս պարծանքին վստահութեանը
5 մէջ : Ուստի հարկաւոր սեպեցի եղբայրներուն
 աղաչել , որ առաջուց ձեզի գան , ու առաջուց
 կարգի դնեն ան ձեր առաջուց ծանուցուած ըն-
 ծան՝ որ պատրաստ ըլլայ , անանկ որ ընծայի
6 պէս ըսայ , ու չէ թէ ազահութեան պէս : Բայց
 ասիկայ է ծանուցանեմ՝ թէ ան որ խնայելով կը
 սերմանէ՝ խնայելով պիտի հնձէ . ու ան որ ա-
 ռատութիւնով կը սերմանէ՝ առատութիւնով
7 պիտի հնձէ : Ամէն մէկը ինչպէս որ իր սրտո-
 վը կը յօժարի , Բող անպէս ասայ . չէ թէ տրտմու-
 թեամբ կամ ստիպմամբ . ինչու որ Աստուած
8 յօժարակամ տուողը կը սիրէ : Բայց կարող
 է Աստուած բոլոր շնորհքները ձեզի առատօրէն
 տալու . որ ամէն բանի մէջ ամէն ատեն բոլոր
 ձեզի պէտք եղածը ունենալով , ամէն բարի
9 գործքերով առատանաք . Ինչպէս որ գրուած
 է . Տարածեց՝ աղքատներուն տուաւ . անոր
10 արդարութիւնը յաւիտեան կը մնայ : Եւ ա-
 նիկայ որ սերմ ցանոգին սերմ կը պարգևէ , և
 կերակուրի համար հաց , ձեր սերմանիքը պիտի
 պարգևէ և աւելցընէ , ու ձեր արդարութեան
11 պտուղները պիտի շատցընէ . Որ ամէն բանի
 մէջ հարստանաք ամէն կերպ առատութիւնով ,
 որ մեր ձեռքովը կը պատճառէ գոհութիւն ասլ
12 Աստուծոյ : Ինչու որ աս պաշտօնիս մատակա-
 րարութիւնը չէ թէ մինակ սուրբերուն պակսու-
 թիւնը լեցընելու համար է , հապա նաև աւելի

- 13 շատցրնելու Եստուծոյ գոհութիւն տալը . Երբոր աս յէր պաշտօնին փորձովը փառաւորեն զԵստուած՝ Քրիստոսի աւետարանը խոստովանելնուդ հնազանդութեանը համար , և առատաձեռնութիւննիդ անոնց ու ամենուն հազոր-
- 14 դելնուդ համար . Եւ իրենց աղօթքը ձեզի համար ճարտարանէն , փափաք ունենալով ձեր վրայ՝ Եստուծոյ գերազանց շնորհքին համար՝ որ ձեր
- 15 մէջն է : Եւ գոհութիւն Եստուծոյ՝ անոր չպատմուելու պարգևին համար :

ԳՂ . Ժ

1 Առարեալը իր անձը և մարմնին երկղթը արհամարհող սուտ առարեալներուն զէ՛մ յառաջ կը բերէ իր հոգեւոր եղբանութիւնը , 7 հաստատելով որ իր գալու ատենը պիտի չգորաւոր դիտէ ըլլայ իր խօսքովը , որչափ որ իր նամակովն է իր հեռուորութեան ատենը . 12 կը յանդիմանէ զանոնք՝ չափէ զուրո սուաջ անցնելուն և ուրիշն աշխատեցովը պարծենալուն համար :

- 1 Բայց ես Պօղոսս ձեզի կ'աղաչեմ՝ Քրիստոսի հեզութիւնովը ու քաղցրութիւնովը , որ երես առ երես գրանաթ ապէն՝ խոնարհ եմ ձեր մէջը ,
- 2 բայց հեռուէն կը համարձակիմ ձեզի . Կ'աղաչեմ՝ որ չըլլայ թէ մօտէն ալ համարձակիմ ան վստահութիւնովը՝ որով միտք ունիմ յանդգնիլ մէկ քանիներուն վրայ , որոնք որ մեր վրայով անանկ կը կարծեն՝ թէ մարմնաւորապէս կը
- 3 քալենք : Բանզի թէպէտ մարմինի մէջ կը քալենք , բայց չէ թէ մարմնաւորապէս զինուորութիւն կ'ընենք . Ինչու որ մեր զինուորութեան զէնքերը մարմնաւոր չեն , հապա Եստուծմէ զօրութիւն առած՝ ամրոցները քակելու . մենք խորհուրդներ կը քակենք , Եւ Եստուծոյ գիտութեանը դէմ բոլոր հպարտացած բարձր բաները , ու բոլոր միտքերը Քրիստոսի
- 6 հնազանդութեանը գերի կ'ընենք . Եւ պատրաստ ունինք վրէժ առնելը ամէն անհնազանդութենէ , երբոր ձեր հնազանդութիւնը կա-
- 7 տարեալ ըլլայ : Դուրսի երևութիւն կը նայիք .

- Թէ որ մէկը վստահ ըլլայ իր անձին վրայ՝ Թէ ինքը Քրիստոսինն է, աս նորէն ինքիրմէ խորհի՛ որ ինչպէս ինքը Քրիստոսինն է, անանկ ալ
- 8 մենք : Քանզի Թէ որ աւելի ալ պարծենալու ըլլամ աս մեր իշխանութեանը վրայով՝ որ Տէրը մեզի տուաւ ձեզ շինելու, ու չէ՛ Թէ քակելու
- 9 համար, պիտի չամչնամ . Ար անանկ չսեպուիմ՝ որպէս Թէ ես Թուղթերովս ձեզի վախ մը կը
- 10 ձգեմ . Քանզի՛ Մար Թուղթերը (կ'ըսէ Կէ,) ծանր ու զօրաւոր են, բայց անոնք մարմինին երևոյ-
- 11 Թը տկար է, ու խօսքը անարգ . Անանկ Կարէ աս Թող խորհի, որ մենք հեռուէն ինչպէս որ ենք խօսքով մեր Թուղթերովը, մօտէն ալ ա-
- 12 նանկ պիտի ըլլան գործքով : Ինչու որ մենք չենք համարձակիր մեր անձը կշիռքի դնել ու բաղդատել ոմանց հետ, որ ինքզինքնին կը գովեն . Բայց անոնք իրենցմով իրենց անձերը չափելով, և զիրենք իրենց հետ բաղդատելով՝ չեն հասկը-
- 13 նար : Բայց մենք չափէ դուրս բաներով պիտի չպարծենանք . Հապա ան կանոնին չափովը, որ Աստուած մեզի բաժին տուաւ՝ մինչև ձեզի հաս-
- 14 նելու . Չէ՛ Թէ որպէս Թէ մենք ձեզի հասած չենք, ու ինքզինքնիս չափէն աւելի կ'երկրնցընենք . Ինչու որ Քրիստոսի աւետարանովը մին-
- 15 չև ձեզի հասանք : Եւ չէ՛ Թէ չափէ դուրս բաներով՝ ուրիշներուն աշխատանքովը կը պարծենանք . Հապա յոյս ունինք որ ձեր հաւատքը աւելնալուն՝ մեր կանոնին չափովը՝ ձեզմով աւելի
- 16 ընդարձակինք, Չեզմէ՛ անդիի կողմերը աւետարանը քարոզելու, և չէ՛ Թէ պատրաստ բաներու
- 17 վրայ պարծենալու ուրիշի մը կանոնով : Բայց ան որ կը պարծենայ, Թող Տէրոջմով պարծե-
- 18 նայ : Անան զի չէ՛ Թէ ան՝ որ իր անձը կը գովէ, անիկայ է ընտրուածը, հապա ան՝ որ Տէրը զանիկայ կը գովէ :

ԳԼ . ԺԵ

1 Նախանձով լեցուած Կորնթացաց վրայ՝ որոնք կ'երեւոյ թէ ուստ առաքելները ունին պատուաւոր կը համարէին, կը ստիպուի իր անձին վրայ պարծենալ, 5 թէ ինք հաւատար է երեւի առաքելներուն, 7 և թէ ինքը աւետարանը ձրի քարոզեց անոնց բնաւ մէկուն նեղութիւն չտալով իր սպրուաւոր հոգմար . 18 կը ցուցնէ թէ ինք օրէնքին կողմնէ ստար չէ ան խաբարայ գործաւորներէն, 28 և գրիտոսոսի ծառայութեանը, ու իր պաշտօնին համար իր կրած նեղութիւններուն մէջ՝ շատ գերազանց է անոնցմէ :

- 1 Երանի թէ քիչ մը ներէիք իմ անմտութեանս .
- 2 և իրաւցընէ համբերեցէք ինձի : Այս ան զի ձեր վրայ նախանձաւոր եմ Նստուծոյ նախանձովը . ինչու որ ես ձեզ մէկ էրկան մը նշանեցի՝ մաքուր կոյսի մը պէս Վրիստոսի դիմացը հանելու :
- 3 Միայն թէ կը վախնամ՝ չըլլայ թէ ինչպէս որ օձը Եւան խաբեց իր խորամանկութիւնովը, անանկ ալ ձեր միտքերը ապականին Վրիստոսի
- 4 վրայ եղած միամտութենէն : Այս ան զի թէ որ մէկը գալու ըլլայ՝ և ուրիշ Յիսուս քարոզէ՝ որ մենք ան չքարոզեցինք, կամ ուրիշ հոգի առնէք՝ որ չառիք, կամ ուրիշ աւետարան՝ որն որ չէք ընդունած, անանկերուն աղէկ կը համբերէիք :
- 5 Քանզի ես ասանկ կը սեպեմ՝ որ ամենէն երևելի
- 6 առաքեալներէն բանով մըն ալ պակաս չեմ : Եւ թէպէտ խօսքի կողմէ անկիրթ եմ, բայց չէ թէ գիտութեան կողմէ, սակայն ամէն բանի մէջ
- 7 բոլորովին անձերնիս ձեզի յայտնի ըրինք : Մի-թէ յանցանք գործած եղայ՝ որ Նստուծոյ աւետարանը ձեզի ձրի քարոզելով իմ անձս խոնար-
- 8 հեցուցի, որ դուք բարձրանաք : Ուրիշ եկեղեցիները կողոպտեցի՝ անոնցմէ թողակ առնելով ձե-
- 9 զի ծառայելու համար : Ու ձեր քովը գտնուած ատենս՝ երբոր պակասութիւն մը ունեցայ, ինչ մէկուն ձանձրութիւն չտուի . ինչու որ իմ պակասութիւնս լեցուցին Մակեդոնիայէն եկող եզրայրները . և ամէն կերպով ձեզի ծանրութիւն տալէն իմ անձս պահեցի՝ ու պիտի պահեմ ու :
- 10 Վրիստոսի ճշմարտութիւնը իմ ներքի գիտէ,

- որ աս իմ պարծենալս պիտի չխափանուի ինձմէ
- 11 Եքայիայի կողմերը : Ինչո՞ւ . որպէս թէ չեմ
- 12 սիրեր ձեզ . «՛ Նստուած գիտէ : Բայց ան որ կ'ընեմ՝ պիտի ընեմ ալ , որ կտրեմ անոնց պատճառը՝ որոնք պատճառ կը փնտռեն , որ ինչ բանով կը պարծենան , իրենք ալ մեզի պէս դըտնուին :
- 13 Ինչո՞ւ որ անանկները սուտ առաքեալներ՝ խաբեբայ բանւորներ ըստ Վրիստոսի առաքեալներուն կերպարանքը վրանին կ'առնեն :
- 14 Եւ զարմանք մը չէ . ինչու որ ինքը Սատանան
- 15 «Լ լուսաւոր հրեշտակի կերպարանք կ'առնէ . Ալ մեծ բան մը չէ , որ անոր պաշտօնեաներն ալ արդարութեան պաշտօնեաներու նման կերպարանք կ'առնեն . որոնց վերջը իրենց դորձքերուն
- 16 համեմատ պիտի ըլլայ : Դարձեալ կ'ըսեմ . չըլլայ որ մէկը զիս անմիտ սեպէ . հապա թէ չէ՛ գոնէ անմիտի մը պէս զիս ընդունեցէք , որ ես
- 17 ալ քիչ մը պարծենամ : Են որ ես կը խօսիմ՝ չէ՛ թէ Տէրոջը հասցը պէս կը խօսիմ , հապա որպէս թէ անմտութիւնով մը ատ պարծենալուն վրատահութիւնովը : Արովհետեւ շատերը մարմնոյ կողմանէ կը պարծենան , ես ալ պիտի պարծենամ :
- 18 Վանզի դուք իմաստուն ըլլալով՝ յօժարութեամբ կը համբերէք անմիտներուն : Ինչու որ կը համբերէք , թէ որ մէկը ձեզ ծառայեցընէ , թէ որ մէկը յէ՛ ստացուածքը ուտէ , թէ որ մէկը յէ՛ քան ինչ առնէ , թէ որ մէկը յէ՛ քան հրպարտանայ , թէ որ մէկը ձեր երեսին զարնէ :
- 21 Վամահրանքի ձեռով կը խօսիմ , իբր թէ մենք տկար էինք . բայց ինչ բանով որ մէկը պարծենալու կը համարձակի՝ (անմտութեամբ կը խօսիմ ,)
- 22 ես ալ կը համարձակիմ : Ենոնք Եբրայեցի են , ես ալ . Իսրայէլացի են , ես ալ . Աբրահամի սերունդ են , ես ալ . Վրիստոսի պաշտօնեաներ են , (յիմարաբար կը խօսիմ՝) ալ աւելի ես . աշխատեմ

տանքներով՝ աւելի , ծեծերով՝ ալ աւելի , բան-
 տարկութիւններով՝ աւելի , մահուան լրանգներով՝
 24 շատ անգամ . Հրէաներէն հինգ անգամ քա-
 25 սունէն մէկ մը պակաս թէ՛ կերայ . Իրէք անգամ
 ձաղկով ծեծուեցայ . մէկ անգամ քարկոծուե-
 ցայ . իրէք անգամ նաւաբեկութեան հանդիպե-
 ցայ . գիշեր մը ու ցորեկ մը ծախս անդունդը մնա-
 26 ցի . Շատ անգամ ճամբորդութեանց մէջ շա-
 քարէն . գետերէն վտանգներ , աւազակներէն
 վտանգներ , ի՛ աղգէս վտանգներ , հեթանոսնե-
 րէն վտանգներ , քաղաքի մէջ վտանգներ , ա-
 նապատի մէջ վտանգներ , ծովի վրայ վտանգ-
 ներ , սուտ եղբայրներու մէջ վտանգներ աստի՛ .
 27 Գանքի ու աշխատանքի մէջ , շատ անգամ քը-
 նահատութեան մէջ , անօթութեան ու ծա-
 րաւութեան մէջ , շատ անգամ ծով կենայու
 28 մէջ , ցուրտի ու մերկութեան մէջ էի . Ձգէ ար-
 տաքին ձեռքս՝ ինչպէ՛ս , ամէն օրուան զբաղմունքը՝
 բոլոր եկեղեցիներուն հոգը վրաս կը դիզուէր :
 29 Ո՞վ կը տկարանայ , ու ես չեմ տկարանար . ո՞վ
 30 կը գայթակղի , ու իմ սիրտս չայրիր : Թէ որ
 պարծենալ պէտք ըլլայ , տկարութեանս բանե-
 31 րուն վրայ պարծենամ : Եստուած և մեր Տէր
 Յիսուս Քրիստոսի չայրը , որ յաւիտեան օրհ-
 32 նեալ է , գիտէ որ սուտ չեմ զրուցեր : Դամաս-
 կոսի մէջ Երեսա թագաւորին ազգապետը զիս
 բռնել ուղելով՝ Դամասկացոց քաղաքը պահա-
 33 պաններ դրեր էր . Եւ ես պատուհանին մէջէն
 զամբիւղով պատէն վար կախուեցայ , ու անոր
 ձեռքէն փախայ :

ԳԼ . ԺԲ

1 Գոչո իր առաքելութիւնը գովելու համար՝ Թէև կրնար պարծենալ իրն եղած յոյ-
 նութիւններուն վրայ , 9 բայց աւել աղէկ կը համարի իր տկարութեանցը վրայ պար-
 ծենալ , 11 յանգիմանելով զանոնք որ ստիպեցին զինքը այսպէս պարծենալու . 14 կը
 խոստանայ նորէն իրենց երթալ հայրական սիրով մը . 20 բայց կը վախճայ որ ինչ
 պիտի ցաւի՝ շատ գայթակղութիւններ և անկարգութիւններ գտնելով մէջերէն :

- 1 Պարծենալ պէտք ըլլայ ալ, բայց ինծի անօգուտ է . միայն թէ Տէրոջը տեսիլքներուն ու
- 2 յայտնութիւններուն գամ : Մարդ մը գիտեմ Վրիստոսով տասնուչորս տարի առաջ , (եթէ մարմինով է՝ չեմ գիտեր , և եթէ առանց մարմինի՝ չեմ գիտեր , Աստուած գիտէ ,) որ անանկը յափշտակուեցաւ մինչև երրորդ երկինքը :
- 3 Ու գիտեմ անանկ մարդ մը , (եթէ մարմինով՝ և եթէ առանց մարմինի , չեմ գիտեր , Աստուած
- 4 գիտէ ,) Որ դրախտը յափշտակուեցաւ՝ ու լսեց չպատմուելու խօսքեր , որ մարդու արժան չէ
- 5 խօսիլ : Աս անանկին համար պիտի պարծենամ . բայց իմ անձիս համար պիտի չպարծենամ , հա-
- 6 պա միայն տկարութեանս վրայ : Ինչու որ եթէ պարծենալ ալ ուզեմ՝ անմիտ պիտի չըլլամ . որովհետև շնտակը պիտի զրուցեմ . բայց կը խնայեմ եօօի՝ որ չըլլայ թէ մէկը իմ վրաս աւելե համարում ունենայ , քան որչափ որ իմ վրաս
- 7 կը տեսնէ , կամ ինծմէ կը լսէ : Աւ որ չըլլայ թէ ես հպարտանամ խիստ շատ յայտնութիւններուն համար , ինծի մարմինի խայթոց մը տրուեցաւ՝ Սատանայի հրեշտակ մը՝ զիս նեղելու
- 8 համար , որ չըլլայ թէ հպարտանամ : Ասոր համար իրեք անգամ աղաչեցի Տէրոջը , որ մէկ-
- 9 դի ընէ ինծմէ : Ու ըսաւ ինծի . Իմ շնորհքս հերիք է քեզի . ինչու որ իմ զօրութիւնս տկարութեան մէջ կը կատարուի . ուստի մեծ յօժարութեամբ աւելի իմ տկարութիւններուս վրայ պիտի պարծենամ , որ Վրիստոսի զօրութիւնը իմ
- 10 վրաս հանգչի : Ասոր համար հաւնեմ եմ ես տկարութիւններու , նախատիւնքներու , տառապանքներու , հալածանքներու , նեղութիւններու՝ Վրիստոսի համար . ինչու որ երբոր կը տը-
- 11 կարանամ , ան ատենը զօրաւոր եմ : Աս անմիտ եղայ պարծենալ , որ դուք ստիպեցիք զիս . վասն

- դի ինծի պէտք էր ձեզմէ վկայութիւն առնել .
քանզի ես երևելի առաքեալներէն բանով մը
12 պակաս չգտնուեցայ , թէև ես ոչինչ եմ : Յի-
րաւի ձեր մէջը առաքեալի նշաններ գործուեցան
ամէն համբերութիւնով , նշաններով , և սքան-
13 չելիքներով , ու զօրութիւններով : Ասան զի ալ
ի՞նչ կայ , որ անով պակաս գտնուեցաք ուրիշ
եկեղեցիներէն , միայն թէ անով՝ որ ես ձեզի
ձանձրութիւն չտուի . ներեցէք ինծի ատ յան-
ցանքը :
- 14 Ըհն աս երրորդ անգամ է՝ որ կը պատրաս-
տուիմ ձեզի գալու . և ես ձեզի ձանձրութիւն
պիտի չտամ . ինչու որ ես ձեր «նշան» չեմ
փնտռեր , հապա՛ ձեզ . որովհետև որդիները
պարտաւոր չեն ծնողքներուն համար բան դիզել ,
15 հապա ծնողքները՝ որդիներուն համար : Այլ ես
մեծ յօժարութեամբ ծախք պիտի ընեմ , ու
ծախք պիտի ըլլամ ալ ձեր անձերուն համար ,
թէպէտև ձեզ աւելի սիրելովս քան թիչ սիրուիմ
ալ :
- 16 Սակայն թող ըլլայ որ ես ձեզի ծանրութիւն
մը չտուի , բայց գոնէ մէկ ըստ խորագէտ ըլլա-
17 լովս նենգութեամբ ձեզ բռնեցի : Միթէ իմ
ձեզի խրկածներուս մէկուն ձեռքովը ձեզմէ բան
18 մը քաշեցի : Տիտոսին աղաչեցի , ու անոր հե-
տը ան եղբայրը խրկեցի . միթէ Տիտոս ձեզմէ
բան մը քաշեց . չէ՞ որ երբեք «նշան» ալ նոյն հոգիով
քալեցինք , չէ՞ որ նոյն ճամբով պարտեցանք :
- 19 Դարձեալ կը կարծէք որ ձեր առջին Չատա-
գովութիւն կ'ընենք մեր անձերուն . Ըստուծոյ
առջև Բրիստոսով կը խօսինք . և ամէն բան
20 սիրելիք՝ ձեր շինութեանը համար է . Քանզի կը
վախնամ՝ որ չըլլայ թէ երբոր գամ , ձեզ ուզա-
ծիս պէս չգտնեմ , և ես ալ ձեզի ձեր չուզածին
պէս գտնուիմ . չըլլայ թէ քեզ մէջ գոնէ մէկ ձեզ ,

նախանձներ , սրամտութիւններ , գրգռութիւններ ,
 չարախօսութիւններ , բանսարկութիւններ ,
 ամբարտաւանութիւններ , խռովութիւններ .
 21 Չըլլայ թէ երբոր նորէն գամ՝ իմ Աստուածս զիս նկուն ընէ ձեր քովը , ու սուգ ընեմ շատերուն համար՝ որ առաջուց մեզք գործեցին , ու չապաշխարեցին իրենց դործած պղծութեանը՝ և պոռնկութեանը ու գիճուութեանը վրայ :

ԳԼ . ԺԳ

1 Ըզ ծանուցանէ թէ ինքը անշառ պիտի ըլլայ , և իր առաքելական իշխանութիւնը պիտի բանեցնէ յամառեալ մեղաւորներուն դէմ . 5 և յորդորելով որ իրենց հաւատքը փորձեն , 7 ու իրենց մեղքերէն դառնան՝ դեռ ինքը անոնց չչացած , 11 իր թուղթը կը վերջացնէ ընդհանուր յորդորանքով մը և աղօթքով :

1 Աս երբորդ անգամ է որ ձեզի կու գամ . երկու կամ իրեք վկաներու բերնէ պիտի հաստատուի ա-

2 մէն բան : Առաջուց ըսեր եմ՝ և նորէն առաջուց կը զօրուցեմ (որպէս թէ երկրորդ անգամ ներկայ կը դռնուիմ՝ թէ և հիմա հեռուէն կը գրէ՛) առջի մեղանշողներուն՝ և ուրիշ ամենուն , որ եթէ նորէն

3 գամ՝ պիտի չխնայեմ . Որովհետև Բրիստոսի ինծմով խօսելուն ապացոյցը կը փնտռէք , որ ինքը ձեր վրայ տկարացած չէ , հապա ձեր մէջը

4 զօրացած է . Որ թէպէտ խաչուեցաւ օկարութիւնով , բայց կենդանի է Աստուծոյ զօրութեամբը . քանզի մենք ալ թէպէտ կը տկարանանք անով , բայց կենդանի պիտի ըլլանք անոր

5 հետ Աստուծոյ զօրութեամբը ձեր մէջը : Փորձեցէք ձեր անձերը թէ հաւատքին մէջն էք . քննեցէք ձեր անձերը . չէք գիտեր ինքզինքնիդ , որ Յիսուս Բրիստոս ձեր մէջն է , միայն թէ որ

6 խոտելի չըլլաք : Բայց կը յուսամ որ պիտի

7 գիտնաք թէ մենք խոտելի չենք : Այլ կը խնդրեմ Աստուծմէ որ դուք մէկ չարութիւն մը չընէք . չէ թէ որ մենք ընտիր երեւինք , հապա որ դուք բարին գործէք , թէ և մենք իբրև խոտելի ըլ-

8 լանք : Ինչու որ ճշմարտութեան դէմ կարո-

- դուժիւն մը չունինք , հապա ճշմարտութեան
- 9 համար : Ուրախ ենք՝ երբոր մենք կը տկարանանք , ու դուք զօրաւոր կ'ըլլաք , և մենք ալ ատ ձեր հաստատութեանը համար կ'աղօթենք :
- 10 Ուստի աս կը գրեմ՝ ձեզի հեռուէն , որ չըլլայ թէ երբոր գամ՝ սաստկութեամբ վարուիմ ան իշխանութեանը համեմատ , որ Տէրը ինձի տուաւ շինելու՝ ու չէ՛ թէ քակելու համար :
- 11 Եյսուհետեւ եղբայրներ՝ ողջ եղեք , հաստատ կեցէք , մխիթարուեցէք , միաբան եղեք , խաղաղութիւն ըրէք . և սիրոյ ու խաղաղութեան
- 12 Եստուածը ձեր հետը պիտի ըլլայ : Բարե՛ տուէք իրարու սուրբ համբուրով . բարև կ'ընեն
- 13 ձեզի բոլոր սուրբերը : Տէր Յիսուս Բրիստոսի շնորհքը՝ և Եստուծոյ սէքը՝ ու Հոգւոյն Սրբոյ հաղորդութիւնը ձեր ամենուն հետը ըլլայ . ամէն :

ՊՕՂՈՍԻ ԵՌԵՐԵԼՈՅՆ

ԵՌ ԳԵՂԵՏԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ե

6 Առաքելը կը զարմանայ որ Գաղատացիք այնքան շուտով թող աւելն զնրք , ու իր քարոզած աւետարանը , 8 և կը նշովէ ան մարդիկը որ իր քարոզած աւետարանէն զատ՝ ուրիշ աւետարան մը կը քարոզեն . 11 կը ցուցնէ թէ ինքը չէ թէ մարդոցմ , այլ Աստուծմէ սորված է աւետարանը . 14 թէ ինքը ինչ էր իր կոչումէն առաջ , 17 և թէ ինչ բառ անփշապէս ետք :

1 Պօղոս առաքելալ եղած՝ չէ թէ մարդոցմէ , ու չէ թէ մարդու ձեռքով , հապա Յիսուս Վրիստոսի ձեռքովը , և Հօր Աստուծոյ՝ որ զանիկայ

2 մեռելներէն յարուց , Եւ բոլոր եղբայրները որ

3 իմ հետս են՝ Գաղատիոյ եկեղեցիներուդ . Շընորհք և խաղաղութիւն ձեզի Հօր Աստուծմէ

4 ու մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսէն . Են որ իր անձը տուաւ մեր մեղքերուն համար , որ մեզ փրկէ հիմակուան չար աշխարհէն՝ Աստուծոյ ու մեր

5 Հօրը կամացը համեմատ . Արուն փառք յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

6 Ար զարմանամ որ այդպէս շուտով ուրիշ աւետարանի կը փոխուիք անկէ՝ որ ձեզ Վրիստոսի

7 շնորհացը կանչեց . Ար չկայ ուրիշ աւետարան . միայն թէ կան ոմանք՝ որ ձեզ կը խոտովեցընեն , ու կ'ուզեն Վրիստոսի աւետարանը խանգարել :

8 Բայց թէ որ մենք՝ կամ երկիինքէն հրեշտակ մը Գայ աւետարանէ ձեզի անկէ ուրիշ՝ որ մենք աւետարանեցինք ձեզի , նզովեալ ըլլայ :

9 Ինչպէս որ առաջ ըսինք , հիմա ալ նորէն կ'ըսեմ . Թէ որ

- մէկը ձեր ընդունածէն ուրիշ աւետարան քարո-
- 10 զելու ըլլայ ձեզի, նզովեալ ըլլայ : Քանզի հիմա մարդիկները կը հաճեցնեն՝ թէ զՆստուած կամ մարդոց հաճելի ըլլալ կը փնտռեմ. ինչու որ եթէ ես տակաւին մարդոց հաճելի ըլլայի, ալ Քրիստոսի ծառայ չէի ըլլար :
- 11 Ար ծանուցանեմ ձեզի եղբայրներ ան աւետարանը՝ որ ինծմէ քարոզուեցաւ, թէ անիկայ
- 12 մարդու բան չէ : Արովհետեւ ես ալ մարդէ չառի անիկայ, և հէ՛հ հէ՛ ալ չսորվեցայ, հապա Յի-
- 13 սուս Քրիստոսի յայտնութենէն : Այն զի լսած էք դուք իմ առջի ժամանակի վարմունքս շրէութեան մէջ, ինտոր չափէ դուքս կը հալածէի Նստուծոյ եկեղեցին՝ ու կը կործանէի զա-
- 14 նիկայ . Եւ իմ հայրենի աւանդութիւններու խիստ նախանձաւոր ըլլալով՝ իմ ազգիս մէջ եղած շատ հասակակիցներէս աւելի յառաջադէմ
- 15 էի շրէութեան մէջ : Բայց երբոր ուզեց Նստուած՝ (« որոշեց զիս իմ մօրս որովայնէն, և
- 16 իր շնորհքովը ՚՛ կանչեց,) Ինծի իր Արդին յայտնել, որ զանիկայ հեթանոսաց մէջ քարոզեմ, մէկէն ՚ի մէկ բան մը չիմացուցի մարմինին
- 17 ու արիւնին, Ո՛չ ալ Երուսաղէմ ելայ՝ ինծմէ առաջ առաքեալ եղողներուն քովը, հապա Երաբիա գացի, ու նորէն Դամասկոս դարձայ .
- 18 Ետքը իրէք տարիէն ետեւ Երուսաղէմ ելայ՝ Պետրոսը տեսնելու, և տասնուհինգ օր անոր
- 19 քովը կեցայ . Սակայն առաքեալներէն ուրիշ մէկը չտեսայ, բայց միայն Յակոբոս՝ Տէրոջը
- 20 եղբայրը : Բայց աս որ կը գրեմ ձեզի՝ ահա Նստուծոյ առջևը է հասարակեմ, որ սուտ չեմ դրու-
- 21 ցեր : Ենկէ ետքը եկայ Սիւրիայի ու Սիլիկիայի
- 22 կողմերը : Եւ զիս դէմ առ դէմ չէին ճանչնար ան եկեղեցիները՝ որ շրէաստանի մէջ էին Քր-
- 23 ռիստոսով : Սիայն թէ անոնք լսած էին թէ,

Ըն որ ատենօք մեզ կը հալածէք , հիմա ինքը ան հաւատքը կը քարոզէ՝ որ ատեն մը կը կործա-
24 նէր . Ու ինծմով զԼստուած կը փառաւորէին :

ԳԼ . Բ

1 Աւարեալը կը ծանուցանէ թէ երբ ինքը վերստին նշուաղէմ ելաւ՝ և ինչ նպատակով ,
3 թէ Տիտոս չթրեաւանեցաւ , 11 թէ ինքը Պետրոսին գէմ կեցաւ , պատճառը անոր իմա-
նչելով 14 թէ ինչու ինքը և ուրիշ Հրէաները Գրիստոսի կը հաւատան՝ որ հաւատքով
արարանան , և չէ թէ գործքով . 20 կը հաստատէ թէ մեզքի մէջ պիտի չմնան անոնք՝
որ ոչոքէս արարացած են :

- 1 Ետքը տասնուչորս տարիէն ետև նորէն նշու-
սաղէմ ելայ Բառնարասին հետ՝ Տիտոսն ալ մէկ-
- 2 տեղ առնելով : Ու ելայ յայտնութիւնով , և ա-
նոնց իմացուցի ան աւետարանը՝ որ հեթանոս-
ներուն մէջ կը քարոզեմ , բայց առանձին անոնց՝
որ երևելիներ էին , որ չըլլայ թէ պարապ տեղը
- 3 վազեմ կամ վազած ըլլամ : Բայց չէ թէ իմ
հետս եղող Տիտոսն ալ՝ որ Յոյն էր , պարտաւո-
- 4 ռեցաւ թշխատուիլ . Մանաւանդ ներս սկրզուող
սուտ եղբայրներուն համար՝ որոնք սահելով ներս
մտան Վրիստոս Յիսուսով մեր ունեցած ազա-
տութիւնը լրտեսելու համար , որ մեզ ծառայե-
- 5 ցընեն . Որ անոնց քիչ մը ատեն անգամ մտիկ
չըրինք հնազանդելու , որ աւետարանին ճշմար-
- 6 տութիւնը հաստատուն մնայ ձեր մէջը : Բայց
անոնք որ կը կարծուէին բան մը ըլլալ , որոնք
ինչ որ էին՝ ան իմ հոգս չէ . Լստուած մարդոց
աչառութիւն չըներ . վասն զի անանկ կարծուած-
- 7 ները բան մը չիմացուցին ինծի : Հապա անոր
հակառակը՝ երբոր տեսան որ անթշխատներուն
աւետարանը ինծի յանձնուած է , ինչպէս Պետ-
- 8 ռոսին ալ թշխատուածներունը . (Ասան զի ան
որ Պետրոսին յաջողեց թշխատուածներուն ա-
ռաքելութիւն ընելու , ինծի ալ յաջողեց հեթա-
- 9 նոսներունը .) Ու երբոր ինծի տրուած շնորհքը
գիտցան Յակոբոս ու Աեփաս և Յովհաննէս՝
որոնք սիւներ սեպուած էին , աջ ձեռքերնին

- տուին ինծի ու Ռառնարասին ' ՚ շահ հաղորդակ-
 ցութեան , որ մենք հեթանոսներուն մէջը երևան ,
 10 ու անոնք՝ թլփատուածներուն . Միայն թէ չե
 չա՛նէ՛ որ աղքատները յիշենք . որ ես ալ յօժա-
 11 րեցայ ան բանը ընելու : Բայց երբոր Աեփասը
 Ընտիրք եկաւ , ես անոր դէմ կեցայ . որովհետեւ
 12 ինքը մեղադրուելու էր : Ինչու որ դեռ Յակո-
 բոսին քովէն մէկ քանի հողի չեկած , ինքը հե-
 թանոսներուն հետ անորաբար կ'ուտէր . բայց
 երբոր եկան՝ մէկդի կը քաշուէր , ու ինքզինքը
 կը զատէր , վախնալով անոնցմէ՝ որ թլփա-
 13 տուածներէն էին : Եւ անոր հետ կեղծաւորե-
 ցան մէկալ շրէաներն ալ , անանկ որ Ռառնա-
 բասն ալ անոնց կեղծաւորութեանը ծոեցաւ :
 14 Բայց ես երբոր տեսայ որ աւետարանին ճշմար-
 տութեանը մէջ շիտակ չեն քալեր , ամենուն
 առջին Աեփասին զօրուցեցի , եթէ դուն որ շրէայ
 ես , հեթանոսի պէս՝ ու չէ թէ շրէայի պէս
 կ'ապրիս , ինչպէս հեթանոսները կը ստիպես
 15 շրէայի պէս վարուելու : Մենք որ բուն շրէայ
 ենք , և չէ թէ հեթանոսներէն մեղաւորներ ,
 16 Ես գիտնալով՝ որ մարդ օրէնքին գործքերէն
 չկրնար արդարանալ , հապա Յիսուս Քրիստո-
 սի հաւատքէն , մենք ալ Քրիստոս Յիսուսի հա-
 ւատացինք՝ որ արդարանանք Քրիստոսի հա-
 ւատքէն , և չէ թէ օրէնքին գործքերէն , որով-
 հետեւ օրէնքին գործքերէն մէկ մարմին մը պիտի
 17 չարդարանայ : Իսկ եթէ մենք՝ որ կ'ուզենք
 Քրիստոսով արդարանալ , մեղաւոր գտնուինք ,
 ուրեմն Քրիստոս մեղաց պաշտօնեմյ եղաւ . քաւ
 18 լիցի : Բանզի թէ որ ես իմ քակած բաներս
 նորէն կը շինեմ , իմ անձս յանցաւոր կը ցուցը-
 19 նեմ : Ինչու որ ես օրէնքով մեռայ օրէնքին , որ
 Ըստուծոյ կենդանի ըլլամ : Քրիստոսի հետ
 20 խաչը ելայ . Բայց կենդանի եմ , չէ թէ ես՝ հա-

պա Քրիստոս կենդանի է իմ մէջս . բայց ես որ
 հիմա մարմինովս կ'ապրիմ՝ Աստուծոյ Որդւոյն
 հաւատքովը կ'ապրիմ , ան որ զիս սիրեց , ու իր
 21 անձը ինձի համար մատնեց : Ես Աստուծոյ
 շնորհքը չեմ անարգեր . ինչու որ եթէ արդա-
 րութիւնը օրէնքէն էր , ուրեմն Քրիստոս պա-
 րապ տեղը մեռաւ :

ԳԼ . Գ

1 Կը հարցնէ թէ ինչ պատճառով հաւատքը կը թողուն և օրէնքին կը գառնան . 6 կը
 ցուցնէ թէ անոնք որ կը հաւատան՝ կ'արդարանան , 9 և կ'օրհուին Արրահամ հետ .
 10 ու շատ փաստերով կը հաստատեն ստիկայ :

1 Ո՛վ անմիտ Գաղատացիք՝ ո՞վ ձեզ հրապուրեց .
 որ ձեր աչքերուն առջևը Յիսուս Քրիստոս ձեր
 2 մէջը խաչը ելած նկարագրուեցաւ : Ասիկայ
 միայն կ'ուզեմ ձեզմէ սորվիլ . Օրէնքի՞ն գործ-
 քերովը գուր չոգին առիք՝ թէ հաւատքին լսե-
 3 լովը : Այդչափ անմիտ էք . հոգիով սկսեցիք ,
 4 ու հիմա մարմինով կը վերջանաք : Այնչափ դի-
 պուածները պարանայ տեղը ձեր վրայէն անցան ,
 5 (թէ որ սքարապ ըլլայ ալ :) Ուստի ան որ ձեզի
 չոգին բաշխեց , և ձեր մէջը զօրութիւններ
 գործեց , օրէնքի՞ն գործքերովն էր՝ թէ հաւատ-
 6 քին լսելովը : Ինչպէս որ Արրահամ Աստուծոյ
 հաւատաց , ու անոր արդարութիւն սեպուեցաւ :
 7 Ուրեմն գիտցէք՝ թէ անոնք որ հաւատքէն են ,
 8 անոնք են Արրահամի որդիքը : Եւ զիրքը՝ ա-
 ռաջուց գիտնալով թէ Աստուած հեթանոսները
 հաւատքով կ'արդարացնէ , առաջուց աւետիս
 տուաւ Արրահամին թէ , Քեզմով պիտի օրհ-
 9 նուին բոլոր ազգերը : Ուստի անոնք որ հա-
 վատքէն են՝ կ'օրհնուին հաւատացեալ Արրահա-
 10 մին հետ : Այսն զի անոնք որ օրէնքին գործ-
 քերէն են , անէծքի տակ են . ինչու որ գրուած
 է թէ՝ Անիծեալ ըստ ամէն մարդ՝ որ օրէնքին
 գիրքը ամէն գրուածներուն մէջ չկենար՝ որ զա-

- 11 նոնք կատարէ : Եւ թէ օրէնքով մէկը չկրնար արդարանալ Եստոծոյ առջևը , ա՛ն յայտնի է .
- 12 քանզի Երդարը հաւատքէն պիտի ապրի : Բայց օրէնքը հաւատքէն չէ . հապա Ե՛ն որ կը կատարէ
- 13 ան բաները՝ անոնցմով պիտի ապրի : Բրիստոս մեզ ծախու առաւ օրէնքին անէծքէն՝ ինքը մեզի համար անէծք ըլլալով . (ինչու որ գրուած է թէ՛ Ե՛նիծեալ է ան ամէնը՝ որ փայտէ կը կախուի .)
- 14 Որ Եբրահամին օրհնութիւնը հեթանոսներուն վրայ ըլլայ Բրիստոս Յիսուսով . որ մենք ալ Հոգւոյն խոստմունքը առնենք հաւատքով :
- 15 Մարդու «*արեւելք*» պէս կը զրուցեմ՝ եղբայրներ . իրաւ որ մարդու մը հաստատած կտակը մէկը չխափաներ , ո՛չ ալ անոր վրայ ուրիշ պատուէր մը կ'աւելցընէ : Երդ՝ խոստմունքները Եբրահամին ու անոր սերունդին եղան . չըսեր , եւ «*սերունդներուդ՝ որպէս թէ շատերու համար , հապա որպէս թէ մէկու մը համար ,*
- 17 եւ քու սերունդիդ , որ ան Բրիստոսն է : Բայց աս կը զրուցեմ . ան կտակը՝ որ առաջուց Եստոծմէ հաստատուեցաւ Բրիստոսով , օրէնքը չորս հարիւր երսուն տարիէն ետև որ դրուեցաւ , չկրնար խախտել՝ խոստմունքը խափանելու համար :
- 18 Այն զի թէ որ ժառանգութիւնը օրէնքէն կ'ըլլայ , ուրեմն ալ խոստմունքէն չէ . բայց Եբրահամին խոստմունքով շնորհեց Եստուած :
- 19 Հապա ինչո՞ւ համար է օրէնքը . յանցանաց համար վրայ աւելցաւ , (մինչև որ գայ ան սերունդը՝ որուն որ խոստացուեր էր ,) հրեշտակներով տրուած՝ միջնորդի մը ձեռքով : Բայց միջնորդը մէկու մը *հոգի* չէ . սակայն Եստուած
- 21 մէկ է : Ուրեմն օրէնքը հակառակ բա՛ն չէ Եստոծոյ խոստմունքներուն . քա՛ւ լեցի . քանզի թէ որ տրուած ըլլար առաջ օրէնք մը՝ որ կարող ըլլար կենդանի ընելու , ա՛ն «*արեւելք*» իրաւցընէ ար-

- 22 զարութիւնը օրէնքէն կ'ըլլար : Բայց գիրքը
ամէնը մեղքի տակ գոցեց , որ խոստմունքը Յի-
սուս Բրիստոսի հաւատքովը տրուի հաւատա-
23 ցեալներուն : Բայց քանի որ հաւատքը չէր ե-
կած , օրէնքին տակը գոցուած կը պահուէինք ,
«...» ան հաւատքին՝ որ պիտի յայտնուէր :
24 Ուրեմն օրէնքը մեր դաստիարակը եղաւ՝ Դ
Բրիստոսի Բեբելը , որ մենք հաւատքով արդա-
25 րանանք : Բայց երբոր հաւատքը եկաւ , ալ
26 դաստիարակի տակ չենք : Ինչու որ ամէնքդ
ալ Մատուծոյ որդիք էք՝ Բրիստոս Յիսուսի վը-
27 րայ եղած հաւատքով : Քանզի դուք ամէնքդ
որ Բրիստոսով մկրտուեցաք , Բրիստոսը վրա-
28 նիդ հազած էք . Մ...-հե... ո՛չ շրէայ կայ , ո՛չ ալ
Յոյն . ո՛չ ծառայ կայ , ո՛չ ալ ազատ . ո՛չ արու-
կայ , ո՛չ ալ էգ . ինչու որ դուք ամէնքդ ալ մէկ
29 էք Բրիստոս Յիսուսով : Հապա թէ որ դուք
Բրիստոսինն էք , ուրեմն Մքրահամին սերունդն
էք , ու խոստմունքին նայելով՝ ժառանգներ :

ԳԼ . Դ

1 Աստուծոյ կը ծանուցանէ թէ մենք օրէնքին տակն էինք մինչև քրիստոսի աշխարհ գա-
լը , ճիշդ ինտոր որ ժառանգը ինքնակաշերտ տակ է մինչև իր չափահաս ըլլալը . 5
բայց քրիստոս մեզ ազատեց օրէնքէն . 7 ուտի ալ այսուհետև օրէնքին ծառաները
չենք : 14 կը յիշեցնէ անոնց սերը իր վրայ , ու իրենը անոնց վրայ , 22 և կը ցուցնէ
թէ մենք Աքրահամու որդիքն ենք ազատ կնիկէն ծնած :

- 1 Բայց «...» կը զրուցեմ , որչափ ժամանակ որ
ժառանգը տղայ է՝ ծառայէն տարբերութիւն մը
2 չունի , թէև ամենուն տէրն է . Հապա խնա-
մակալներու ու հոգաբարձուներու տակ է՝ մինչև
3 հօրը որոշած ժամանակը : Մասնկ ալ մենք երբ-
որ տղայ էինք , աշխարհիս սկզբունքներուն տա-
4 կը ծառայ եղած էինք : Բայց երբոր ժամանակը
լեցուեցաւ , խրկեց Մատուած իր Որդին՝ որ կնի-
5 կէ մը եղաւ , «...» օրէնքի տակ մտաւ . Որպէս զի
օրէնքի տակ եղողները փրկէ , որ մենք որդեգ-
6 բութիւնը ընդունինք : Աւ որովհետև դուք

- որդիք էք : Եստուած իր Արդիին Հողին ձեր սիրտերուն մէջը խրկեց , որ կ'ազազակէ Եբայ
- 7 Հայր : Ուտի ալ ծառայ չես , Հապա որդի .
 և թէ որ որդի , ալ Եստուծոյ ժառանգը Քրիս-
- 8 տոսով : Բայց ան ատենը որ չէիք գիտեր զԵս-
 տուած , կը ծառայէիք անոնց՝ որոնք 'ի բնէ Ես-
- 9 տուածներ չէին : Սակայն հիմա որ ճանչցաք
 զԵստուած՝ մանաւանդ որ դուք Եստուծմէ
 ճանչցուեցաք , ինտոր նորէն կը դառնաք ան
 տկար ու չքաւոր սկզբունքներուն , որոնց նորէն
- 10 կ'ուզէք ծառայութիւն ընել : Օրերը կը զանա-
 զանէք , ու ամիսները , և ժամանակները ու
- 11 տարիները : Ար վախնամ ձեզմէ , որ գուցէ
 պարապ տեղը ձեր վրայ աշխատած ըլլամ :
- 12 Ինծի պէս եղիք . ինչու որ ես ալ ձեզի պէս էի .
 եղբայրներ՝ ձեզի կ'ազաչեմ . դուք ինծի փնաս մը
- 13 հասուցած չէք : Գիտէք դուք՝ որ մարմնոյս
 տկարութեամբը ձեզի առջի անգամ աւետարա-
- 14 նը քարոզեցի . և իմ մարմինիս վրայ քա՞ծ փոր-
- 15 նեցիք՝ Քրիստոս Յիսուսի պէս : Արեմն ո՞ր է
 ան ձեր երանութիւնը . քանզի ես կը վկայեմ
 ձեզի , որ եթէ կարելի էր՝ ձեր աչքերը պիտի
- 16 հանէիք ու ինծի տայիք : Ուտի ձեր թշնամի՞ն
 17 եզայ ձեզի Ճշմարիտը խօսելու համար : Ձեզ
 նախանձի կը գրգռեն անոնք՝ չէ թէ բարիին , և
 կ'ուզեն ձեզ արգիլել , որ իրենց նախանձաւոր
- 18 ըլլաք : Սակայն աղէկ է ամէն ատեն բարիին
 նախանձաւոր ըլլալ , ու չէ թէ միայն երբոր ձեր
- 19 մէջը ըլլամ : Ի՞մ որդեակներս՝ որ ձեզմով նո-
 րէն տղաբերքի ցաւ կը քաշեմ , մինչև որ Քրիս-
- 20 տոս ձեր մէջը ձեռակերպի : Ա՛ուզէի հիմա ձեր
 մէջը ներկայ ըլլալ , ու փոխել իմ ձայնս . ինչու
 որ ես ձեր վրայով տարակուսած եմ :

- 21 Բսէք ինծի , դուք որ օրէնքին տակը կ'ուզէք
 22 ըլլալ , օրէնքը չէք լսեր : Ասան զի գրուած է
 թէ՛ Եբրահամ երկու որդի ունէր . մէկը՝ աղա-
 23 խինէն , ու մէկալը՝ ազատ կնիկէն : Բայց ան
 որ ազախինէն էր՝ մարմնոյ կողմանէ ծնած էր ,
 իսկ ան որ ազատ կնիկէն՝ խոստմունքին համե-
 24 մատ . Որ աս բաները այլաբանօրէն կը մեկնուին .
 ինչու որ ասոնք են երկու կտակարանները , մէ-
 կը՝ Սինայ լեռնէն՝ որ ծառայութեան համար կը
 25 ծնանի , որ է Հազար . Ինչու որ Հազարը Երա-
 բիայի մէջ Սինայ լեռն է , և կը համեմատի հի-
 մակուան Երուսաղեմին՝ որ իր զաւակներովը
 26 մէկտեղ կը ծառայէ : Բայց վերի Երուսաղէմը
 27 ազատ է , որ մեր ամենուն մայրն է : Ինչու որ
 գրուած է , Ո՛վ չծնանող ամուլ՝ ցնծա՛ . ո՛վ ծնըն-
 դական ցաւ չքաշող՝ դոչէ՛ և աղաղակէ՛ . քանզի
 երեսէ ձգուածին տղաքները՝ էրիկ ունեցողն
 28 Կրահանէն շատ պիտի ըլլայ : Ուստի մենք եղ-
 բայրներ՝ Իսահակին պէս խոստմունքին որդի-
 29 ներն ենք : Բայց ինչպէս որ ան ատենը մարմնոյ
 կողմանէ ծնածը՝ կը հալածէր զանիկայ որ հո-
 30 դին կողմանէ էր , անանկ ալ հիմա : Սակայն
 գիրքը ի՞նչ կ'ըսէ . Դուրս հանէ ատ աղախինը
 ու անոր որդին . ինչու որ աղախինին որդին ա-
 զատ կնկանը որդւոյն հետ ժառանգութիւն պի-
 31 տի չառնէ : Ուստի եղբայրներ՝ մենք ազախինին
 զաւակները չենք , հապա ազատին :

ԳՂ . Ե .

1 Կը յորգորէ զանոնք հաստատ կենալ իրենց ազատութեանը մէջ , 8 և Թլփատութիւնը չդահել , 18 այլ մանաւանդ իրարու վրայ սեր ունենալ , որ օրէնքին բովանդակու-
 թիւնն է . 19 կը հաշուէ մարմնին գործքերը , 22 և Հոգին պատշնէրը . 25 աւ կը
 յորգորէ Գաղատացիները որ Հոգիով քալեն :

- 1 Ուստի ամուր կեցէք ան ազատութիւնովը՝
 որով Բրիստոս մեզ ազատեց , և նորէն ծառա-
 2 յութեան լուծի տակ մի՛ մտնէք : Ե՛հա ես Պօ-
 ղոսս կը զրուցեմ ձեզի , որ եթէ Թլփատուիք ,

- 3 Վրիստոս ձեզի օգուտ մը չըներ : Եւ դարձեալ
ամէն թլփատուող մարդու կը վկայեմ , թէ
4 պարտական է բոլոր օրէնքը կատարելու : Խա-
փանած էք դուք Վրիստոսէն , որ օրէնքով ար-
դարանալ կ'ուզէք , «- շնորհքէն ինկած էք :
- 5 Ինչու որ մենք Հոգիով կը սպասենք՝ արդարու-
6 թեան յոյսին հաւատքովը : Ա՛յն զի Վրիս-
տոս Յիսուսի քով ո՛չ թլփատութիւնը բան մը
կրնայ , ո՛չ ալ անթլփատութիւնը , հապա հա-
7 ւատքը՝ որ սիրով 'ի գործ կը դրուի : Դուք ա-
ղէկ կը վաղէիք . ո՛վ ձեզ ետ կեցուց՝ որ ճշմար-
8 տութեան չհնազանդիք : Ըս դրդումը անկէ չէ՝
9 որ ձեզ կանչեց : Վիչ մը խմորը բոլոր զան-
10 գուածը կը խմորէ : Ի՛նչ ես յոյս ունիմ ձեր
վրայ Տէրոջմով , որ ուրիշ կերպ բան մը պիտի չը-
խորհիք . և ան որ ձեզ կը խոովեցընէ , դատա-
11 պարտութիւն պիտի կրէ՝ ո՛վ որ ըլլայ : Սակայն
եղբայրներ՝ թէ որ ես տակաւին թլփատութիւն
կը քարոզեմ , ալ ինչո՞ւ կը հալածուիմ . ուրեմն
12 խաչին գայթակղութիւնը խափանուած է : Այ-
րանի թէ բոլորովին կտրուէին անոնք որ ձեզ կը
խոովեցընեն :
- 13 Ա՛յն զի դուք ազատութեան կանչուած էք՝
եղբայրներ . միայն թէ յէր ազատութիւնը մարմ-
նոյ յանկո՞ւրիւններո՞ւ պատճառ չըլլայ . հապա
14 սիրով իրարու ծառայութիւն ըրէք : Ինչու որ
բոլոր օրէնքը աս մէկ խօսքիս մէջ կը կատարուի
15 թէ , Վու ընկերդ սիրես քու անձիդ պէս : Հա-
պա թէ որ իրար խածնէք և ուտէք , զգո՛յշ կե-
16 ցէք՝ որ չըլլայ թէ իրարմէ սպառիք : Միայն
թէ «- կը զրուցեմ . Հոգիով զացէք , ու մար-
17 մինին ցանկութիւնը պիտի չկատարէք : Ինչու
որ մարմինը կը ցանկայ հոգիին հակառակ , ու
հոգին մարմինին հակառակ . և ասոնք իրարու
հակառակ են , որ չըլլայ թէ ինչ որ կ'ուզէք՝ ան

- 18 ընէք : Բայց թէ որ Հոգիէն կ'առաջնորդուիք ,
 19 ալ օրէնքին տակը չէք : Արդ՝ մարմինին գործ-
 քերը յայտնի են , որ ասոնք են . շնութիւն ,
 20 պոռնկութիւն , պղծութիւն , գիճութիւն , Ար-
 քապաշտութիւն , կախարդութիւն , թշամու-
 թիւններ , կռիւներ , նախանձներ , բարկու-
 թիւններ , հակառակութիւններ , երկպառա-
 21 կութիւններ , բաժանումներ , Չար նայուածք-
 ներ , մարգասպանութիւններ , գինովութիւն-
 ներ , անառակութիւններ , ու ինչ որ ասոնց նը-
 ման են . որ հիմակուց ես ձեզի կը զրուցեմ ,
 ինչպէս առաջուց ալ կը զրուցէի , որ ասանկ բա-
 ներ գործողները Աստուծոյ արքայութիւնը պի-
 22 տի չժառանգեն : Բայց Հոգիին պտուղը աս է .
 սէր , ինդութիւն , խաղաղութիւն , երկայն-
 23 մտութիւն , Քաղցրութիւն , բարութիւն , հա-
 ւատարմութիւն , հեզութիւն , Ժուժկալութիւն .
 24 ասանկ բաներուն դէմ օրէնք չկայ : Եւ անոնք
 որ Քրիստոսիններն են՝ իբնջ մարմինը խաչ հա-
 նեցին բնական կիրքերով ու ցանկութիւններով
 25 մէկտեղ : Թէ որ Հոգիով կ'ապրինք , Հոգիին
 26 համեմատ քայենք : Մնապարծ չըլանք՝ մէկ-
 զմէկ զրգուելով , -- իրարու վրայ նախանձելով :

ԳԼ . Թ

1 Պողոս կը յորդորէ Գաղատացիները որ հեղութեամբ վարուին յանցանքի մէջ գտնուող եղբայրներուն հետ , 2 և իրարու բռնաբեր վերջընեն . 8 առատածեռն ըլլան զէպ 'ի իրենց վարդապետներուն , 9 և բարի գործելն ես չենան . 12 կը ցուցնէ թէ Թշամու-
 թիւն քարոզողներուն փոքր ինչ է . 14 Թէ ինքը ուրիշ բանով չլարծենար , բայց
 փայն Բրիտանի խառնը :

- 1 Ե՛ղբայրներ՝ թէ որ մէկը յանկարծ ինչ և իցէ
 յանցանքով բռնուելու ըլլայ , դուք որ հոգևոր
 էք՝ անանկը հեզութեան հոգիով ուղղութեան
 բերէք . քու անձիդ ալ զգուշութիւն ըրէ որ
 2 չըլլայ թէ փորձութեան մէջ իյնաս : Իրարու
 նեղութիւնները կրեցէք , ու անանկ Քրիստոսի
 3 օրէնքը կատարեցէք : Քանզի թէ որ մէկը

- ինքզինքը բան մը ըլլալ կը սեպէ՝ ու չէ , անիկայ
 4 իր անձը կը խաբէ : Բայց ամէն մարդ իր գոր-
 ծը թող կշռէ , ու ետքը միայն իր անձին վրայ
 պարծանք ունենայ , և չէ թէ ուրիշին վրայ :
 5 Ինչու որ ամէն մէկը իր բեռը պիտի կրէ :
 6 Խօսքին աշակերտութիւն ընողը է՝ վարդապե-
 7 տը ամէն բարի բաներու մասնակից ընէ : Մի
 8 խաբուիք՝ Աստուած ծաղը չըլլար : Անն զի
 ինչ որ մէկ մարդ մը կը սերմանէ՝ նոյնը պիտի
 հնձէ . ան որ իր մարմինին կը սերմանէ՝ ան
 մարմինէն ապականութիւն պիտի հնձէ . ու ան
 որ շողիին կը սերմանէ , ան շողիէն յաւիտե-
 9 նական կեանք պիտի հնձէ : Բայց բարի գործե-
 լէն չձանձրանանք , քանզի յարմար ժամանա-
 10 կին պիտի հնձենք՝ թէ որ չթուլնանք : Ուստի
 քանի որ ժամանակը ձեռքերնիս է , բարիքը ը-
 նենք ամենուն՝ մանաւանդ հաւատքին ընտանի-
 ներուն :
 11 Նայեցէք՝ ինչպէս զիրերով գրեցի ձեզի իմ
 12 ձեռքովս : Արոնք որ կ'ուզեն մարմնոյ կողմանէ
 բարի երևնալ , անոնք ձեզ կը ստիպեն որ թր-
 փատուիք . միայն որ Քրիստոսի խաչին համար
 13 չհալածուին : Քանզի անոնք ալ որ թրփատուած
 են , իրենք օրէնքը չեն պահեր , հապա կ'ուզեն
 որ դուք թրփատուիք , որ իրենք ձեր մարմնո-
 14 վը պարծենան : Բայց ես՝ քաւ լիցի որ պարծե-
 նամ , հապա միայն մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
 խաչովը , որ անով աշխարհ ինձի խաչը ելած է ,
 15 ես ալ աշխարհի : Ինչու որ Քրիստոս Յիսու-
 սով ոչ թրփատութիւնը բան մըն է , ոչ ալ ան-
 թրփատութիւնը . հապա նոր ստեղծուած Եւրո-
 16 է Բաւր : Եւ ան ամէնը որ աս կանոնիս համեմատ
 կը քալեն , խաղաղութիւն ու ողորմութիւն Եւրո-
 անոնց վրայ , ու Աստուծոյ Խորայելին վրայ :
 17 Ասկէ ետև մէկը զիս թող չյոգնեցընէ : Ինչու որ

ես Տէր Յիսուսին վէրքի նշանները իմ մարմնոյս
18 վրայ կը կրեմ : Ե՛ղբայրներ՝ մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի շնորհքը ձեր՝ հոգիին հետը լսայ՝ .
ամէն :

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍՄԵՆԵՐԵԼՈՅՆ

ԵՌ ԵՓԵՍՍԵՅԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Առաքելը Եփեսոցիները բարեկէն՝ 3 և անոնց համար գոհութիւն տալէն ետև , 4 կը
խօսի շնորհքով եղած մեր ընտրութեանը 6 և որդեգրութեանը վրայ , 11 որ ան է մարդ-
կային փրկութեան ճշմարիտ աղբիւրը . 13 և որովհետև առ խորհուրդիս գերազանցու-
թիւնը գիւրաւ Հասեցուիք , 16 աղօթք կ'ընէ որ անոնք 18 կատարելագէտ հասկընան ,
20 և ունենան զանիկայ Գրիստոսով :

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքելալը Եստու-
ծոյ կամքովը , Եփեսոսի մէջ եղած սուրբերուն՝
2 և Քրիստոս Յիսուսի հաւատացողներուն . Շը-
նորհք և խաղաղութիւն ձեզի՝ Եստուծմէ մեր
Հօրմէն՝ ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն :

3 Օրհնեալ է Եստուած՝ և մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի Հայրը , ան որ մեզ օրհնեց ամէն
հոգևոր օրհնութիւններով երկնաւորներուն մէջ

4 Քրիստոսով . Ինչպէս որ մեզ անով աշխարհիս
սկիզբէն առաջ ընտրեց , որ մենք սուրբ ու անա-

5 բատ ըլլանք իր առջևը սիրով . Եւ առաջուց մեզ
սահմանեց իրեն որդեգիր ըլլալու Յիսուս Քրիս-
տոսի ձեռքովը իր կամքին հաճութեանը պէս ,

6 Իր փառաւոր շնորհացը գովութեանը համար ;
7 որով մեզ զարդարեց Սիրելիին ձեռքովը . Որ
անով փրկութիւն ունինք մենք իր արեանը մի-

- 8 ջոցով, մեղաց թողութիւնը՝ իր շնորհքին ճո-
 9 խութեանը չափովը . Որ մեր վրայ աւելցուց բո-
 10 յոր իմաստութեամբ ու գիտութեամբ, Մեզի
 յայտնելով իր կամքին խորհուրդը իր հաճու-
 11 թեանը պէս, որն որ նախասահմաններ էր անոր
 12 ձեռքովը . Որ ժամանակաց լրանալուն տնտե-
 սութեանը մէջ ամէն բան բովանդակուի Քրիս-
 տոսով՝ ինչ որ երկինքը ու ինչ որ երկրի վրայ
 13 կայ, անով՝ Որով մենք ալ ժառանգութիւն ա-
 ուինք՝ առաջուց որոշուած ըլլալով անոր նախա-
 սահմանութիւնովը, որ ամէն բան իր կամքին
 14 խորհրդովը՝ ի գործ կը դնէ . Որ մենք անոր
 փառքին գովութիւն ըլլանք՝ առաջուց Քրիս-
 15 տոսի վրայ յուսացողներս . Որուն վրայ դուք ալ
 յոսոսեալ երբոր լսեցիք ճշմարտութեան խօսքը՝
 ձեր փրկութեան աւետարանը, որուն նաև հա-
 16 ւատալով՝ խոստացեալ Սուրբ Հոգիին շնորհով
 17 կնքուեցաք . Որ ան՝ մեր ժառանգ ըլլալուն դը-
 րան է մինչև ստացուածքին փրկութիւնը՝ իր
 փառացը դովութեանը համար :
 18 Ուստի ես ալ երբոր լսեցի Տէր Յիսուսին վրայ
 ունեցած հաւատքնիդ, ու բոլոր սուրբերուն վը-
 19 րայ յէր շնորհով սէրը, Չեմ դադարիր ձեզի հա-
 մար գոհութիւն ընելէն՝ ձեզ իմ աղօթքներու
 20 մէջ յիշելով . Որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
 Ըստուածը՝ փառաց Հայրը տայ ձեզի իմաստու-
 թեան ու յայտնութեան հոգին իր գիտութիւ-
 նովը . Որպէս զի սրտերնուդ աչքերը լուսաւո-
 րուելով՝ գիտնաք թէ ինչ է անոր յէր կանչելուն
 յոյսը, ու ինչ է անոր ժառանգութեանը փառ-
 քին ճոխութիւնը սուրբերուն մէջ, Եւ ինչ է իր
 զօրութեանը գերազանց մեծութիւնը հաւատա-
 ցեալներու մէջ՝ իր կարող զօրութեանը գոր-
 21 ծաղրութեամբը, Որն որ Քրիստոսի վրայ ի
 գործ դրաւ, երբոր զանիկայ մեռելներէն յա-

- րուց , ու նստեցուց իր աջ կողմը երկինքին մէջ
- 21 Եւմէն իշխանութեան ու պետութեան և զօրութեան ու տէրութեան վրայ՝ և ամէն անունի վրայ որ կ'անուանի , չէ թէ մինակ աս աշխար-
- 22 Հիս մէջ , հապա գալիքին մէջ ալ . Եւ ամէն բան անոր ուպերուն տակը հնազանդեցուց , և զանիկայ ամէն բաներու վրայ՝ եկեղեցիին գլուխ
- 23 դրաւ , Ար ան անոր մարմինն է , անոր լրումը , որ կը լեցընէ ամէնը ամէն բանի մէջ :

ԳՂ . Բ

1 Առաքելը մեր բնական վիճակը՝ շնորհով եղած մեր հիմնական վիճակին հետ բաղադատելով , 10 կը ծանուցանէ թէ մենք բարի գործերու համար ստեղծուած ենք , 18 և քրիստոսով մտեցած ըլլալով՝ 11 հեթանոսներու և օտարներու վարմունք ունենալու չենք՝ ինտոր որ ասոն մը ունէինք . 19 այլ իբրև սուրբերուն քաղաքակիցները և Աստուծոյ բնասէիք :

- 1 Եւ դուք որ յանցանքներու ու մեղքերու մէջ
- 2 մեռած էիք , ինչքան ինչ կենդանացոյց . Արոնց մէջը ատենօք կը քալէիք աս աշխարհիս բռնած ճամբովը , «՝ օդուս իշխանութեանը իշխանին «-ըստ թի՛ պէս , ան ոգիին՝ որ հիմա ապստամբութեան
- 3 որդւոցը ներսի դին կը ներգործէ . Ար ատենօք մենք ամէնքս ալ անոնց մէջը կը պտրտէինք մեր մարմինին ցանկութիւններովը , և մարմինին ու միտքին ուզածը կը կատարէինք . և բնութեամբ բարկութեան որդիք էինք՝ ինչպէս ուրիշները .
- 4 Բայց Եստուած որ մեծ է ողորմութիւնով՝ իր
- 5 առատ սիրոյն համար՝ որով մեզ սիրեց , Երբոր յանցանքներու մէջ մեռած էինք , մեզ Վրիստոսի հետ կենդանացուց , (դուք շնորհքով
- 6 փրկուած էք ,) Եւ անոր հետ հեշտ յարուց , ու անոր հետ նստեցուց երկնաւորներուն մէջ Վը-
- 7 րիստոս Յիսուսով , Ար գալու դարերուն մէջը ցուցընէ իր շնորհքին դերազանց մեծութիւնը՝ Վրիստոս Յիսուսով մեզի յոյսոյս քաղցրու-
- 8 թիւնովը : Այսան զի շնորհքով փրկուած էք դուք հաւատքի միջոցով . և աս չէ թէ ձեզմէ

- 9 է , հապա Մատուծոյ պարգևն է . Չէ թէ գործ-
- 10 քերէն , որ մէկը չպարծի : Ինչու որ մենք անոր
 ձեռագործն ենք , Վրիստոս Յիսուսով ստեղ-
 ծուած բարի գործքերու համար , որոնց Մա-
 տուած առաջուց պատրաստեց Կը , որ անոնց
 մէջը քալենք :
- 11 Ուստի միտքերնիդ բերէք , որ դուք ատեն մը
 մարմինով հեթանոսներ ըլլալ , (որոնք անթու-
 փատութիւն կ'ըսուին անոնցմէ՝ որ թլփատու-
 թիւն կ'ըսուին մարմնի մէջ ձեռքով եղած ,)
- 12 Որ ան ատենը դուք առանց Վրիստոսի էիք , ու
 հեռացած էիք Խարայէի քաղաքակցութենէն ,
 և օտարացած խոստմունքին ուխտերէն , ու յոյս
 մըն ալ չունէիք , և աշխարհի մէջ անաստուած
- 13 էիք : Իայց հիմա Վրիստոս Յիսուսով դուք՝
 որ ատեն մը հեռաւոր էիք , մերձաւոր եղաք
- 14 Վրիստոսի արիւնովը : Ա՛յն զի անիկայ է մեր
 խաղաղութիւնը , որ երկուքը մէկ ըրաւ , ու մէջ
 տեղի բաժանող պատը՝ «¹ի²ն էր³ Եր⁴ Եր⁵»
- 15 թշնամութիւնը իր մարմինովը քակեց , Եւ հը-
 րամաններով եր⁶ պատուիրանքներուն օրէնքը
 խափանեց . որ իրմով ան երկուքը մէկ նոր մարդ
 մը հաստատէ , ու «⁷ի⁸ խաղաղութիւն ընէ .
- 16 Եւ երկուքն ալ մէկ մարմին եր⁹ հաշտեցընէ
 Մատուծոյ հետ է խաչովը . ինչու որ անով սպան-
- 17 նեց թշնամութիւնը . Եւ եկաւ խաղաղութիւն
 քարոզեց ձեզն՝ որ հեռուն էիք , ու անոնց՝ որ
- 18 մօտ էին : Վանզի անոր ձեռքովը մենք երկուք-
 նիս ալ մէկ շողիով շօրը մօտենալու «¹⁰ի¹¹»
- 19 չը ունինք : Ուրեմն ալ ասկէ ետև դուք օտար ու
 պանդուխտ չէք , հապա սուրբերուն քաղաքա-
- 20 կիցները , և Մատուծոյ ընտանիքը , Եռաքեալ-
 ներուն ու մարգարէներուն հիմին վրայ շինուած ,
 որ անոր անկիւնին գլուխը Յիսուս Վրիստոսն
- 21 է . Որով բոլոր շէնքը մէկտեղ յարմարութեամբ

կազմուած՝ կ'աճի սուրբ տաճար մը կ'ըլլայ Տէ-
 22 րոջմով . Որ անով դուք ալ մէկտեղ կը շինուիք՝
 Մատուծոյ բնակարան ըլլալու Հոգւով Սրբի՛ւ :

ԳՂ . Գ

1 Առաքելը կը ծանուցանէ՝ Թէ յայտնութեամբ իրեն ցուցուած է 5 ան ծածկուած
 խորհուրդը՝ 6 Թէ հեթանոսները զիտի փրկուին , 8 և Թէ իրեն տրուած է 9 զանիկայ
 քարոզելու շնորհքը : 18 Կը խնդրէ որ անոնք իր նեղութիւններուն զատճառով չձանձ-
 րանան , 14 և աղօթք 10 կ'ընէ որ անոնք կարող ըլլան քրիստոսի իրենց վրայ ունեցած
 մեծ սէրը հասկընալու :

- 1 Ուստի ես Պօղոսս՝ Վրիստոս Յիսուսի կա-
- 2 պուածը ձեզի հեթանոսներուդ համար . Որ դուք
 անշուշտ լսած էք Մատուծոյ շնորհքին տնտե-
 սութիւնը , որ ինձի տրուած է ձեզի համար .
- 3 Թէ ինձի ան խորհուրդը յայտնութիւնով ցու-
 ցուեցաւ . (ինչպէս առաջուց ալ ձեզի համա-
- 4 ուտարար գրեցի , Որով կրնաք կարդալ ու միտք
 առնել իմ տեղեակ ըլլալս Վրիստոսի խորհուր-
- 5 գին վրայով .) Որ ուրիշ դարերուն մէջ մարդոց
 որդիներուն չերևցաւ , ինտոր որ հիմա Հոգւով
 Սրբի՛ւ յայտնուեցաւ իր սուրբ առաքեալներուն ու
- 6 մարգարէներուն . Որ հեթանոսները Վրիստո-
 սով ժառանգակից ու մարմնակից և անոր խոստ-
- 7 մունքին հաղորդ ըլլան աւետարանով . Որուն ես
 սպասաւոր եղայ՝ Մատուծոյ շնորհաց պարզելին
 համեմատ՝ որ ինձի տրուեցաւ՝ իր զօրութեանը
- 8 ներգործութիւնովը , (Ինձի՛ որ ամէն սուրբե-
 րուն պզտիկն եմ , աս շնորհքը տրուեցաւ ,) հե-
- 9 թիւնը քարոզելու , Եւ ամէնը լուսաւորելու , « Ե
 գիրնա՛ն Թէ ի՛նչ է ան խորհուրդին տնօրէնութիւ-
 նը , որ ՚ի յաւիտենից ծածկուած էր Մատուծոյ
- 10 քով , որ ամէն բանը ստեղծեց . Որ հիմա Մա-
 տուծոյ բազմատեսակ իմաստութիւնը եկեղե-
 ցիին ձեռքովը յայտնի ըլլայ երկինքը եղող իշ-
- 11 խանութիւններուն ու պետութիւններուն . Ի՛չ
 յաւիտենական նախասահմանութեանը համե-

մատ , որ ըրաւ մեր Տէրոջը Վրիստոս Յիսուսի
 12 ձեռքովը . Արով մենք ալ համարձակութիւն ու
 մօտենալու արօժնորիւն ունինք վստահութեամբ՝
 իրեն հաւատալով :
 13 Ուստի կ'աղաչեմ որ չձանձրանաք իմ նեղու-
 թիւններու պատճառովը , որ ձեզի համար են ,
 14 և որ ձեր փառքն են : Եսոր համար ծնկան վը-
 րայ գալով մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի շօրը
 15 առջևը , Ուսկից որ բոլոր ազգատոհմը երկինքի
 16 մէջ ու երկրի վրայ անուն կ'առնէ , Աստուծոյ որ
 տայ ձեզի իր փառաց ճոխութեանը չափովը՝ զօ-
 րութիւնով հաստատուիլ իր Հոգիովը ներսի
 17 մարդուն մէջ . Ար Վրիստոս հաւատքով ձեր
 սրտերուն մէջը բնակի , և դուք սիրով արմա-
 18 տացած ու հաստատուած ըլլաք , Ար կարենաք
 հասկընալ բոլոր սուրբերուն հետ մէկտեղ , թէ
 ինչ է լայնութիւնը ու երկայնութիւնը՝ և խո-
 19 թութիւնը ու բարձրութիւնը . Եստինքն ճանչ-
 նալ Վրիստոսի սէրը որ գիտութենէ գերազանց
 է , որ լցուիք Եստուծոյ ամէն լրութիւնովը :
 20 Երդ անոր՝ որ կարող է առատութեամբ ընել
 ամէն բաներէն աւելի՝ որ մենք կը խնդրենք կամ
 կը խորհինք , ան զօրութիւնովը՝ որ մեր մէջը կը
 21 ներգործուի . Իրեն փառք եկեղեցիին մէջ՝ Վը-
 ռիստոս Յիսուսով՝ բոլոր դարերուն մէջ յաւի-
 տեանս յաւիտենից . ամէն :

ԳԼ . Դ

1 Աստուծոյ կը յորդորէ զանոնք փառան ըլլալու , 7 և կը ծանուցանէ թէ Աստուած անոնց զանազան պարգևներ առաւ , 18 որ իր եկեղեցին շինութիւն առնէ 18 ու ամբ գրիստոսով . 18 կը գատուիրէ անոնց մէկդէ ձգել հեթանոսական դիզմ գործերը , 24 նոր մտքը հազնիլ , 25 տուութիւնը 20 և ամէն ազգաբնեւալ խօսքերը մէկդէ ձգելով :

1 Ուստի կ'աղաչեմ ձեզի՛ ես որ Տէրոջը համար կապուած եմ , որ դուք այնպէս քալէք՝ ինչպէս որ կը վայլէ ան կոչումին՝ որով կանչուեցաք ,
 2 Ի՛նչ որ խոնարհութիւնով ու հեզութիւնով , երկայնմտութեամբ , սիրով իրարու ներողամիտ

3 ըլլալով . Գանալով Հոգւոյն Սբոյ միաբանու-
 4 թիւնը խաղաղութեան կապովը պահել . Մէկ
 մարմին ու մէկ հոգի , ինչպէս որ կանչուեցաք
 5 ձեր կոչումին մէկ յոյսովը . Տէրը մէկ է , հա-
 6 ւատքը մէկ , մկրտութիւնը մէկ . Մէկ է Աս-
 տուած և ամենուն Հայրը , որ ամենուն վրայ ու
 7 ամենուն հետ , և մեր ամենուն մէջն է : Բայց
 մեր ամէն մէկուն ալ շնորհք տրուած է Քրիս-
 8 տոսի պարգևին չափովը : (Անոր համար կ'ըսէ
 թէ՛ Բարձրը ելաւ , գերութիւնը գերի բռնեց ,
 9 ու մարդոց պարգևներ տուաւ : Ան ելաւ ընդ-
 ինչ է , միայն թէ՛ որ ինքը առաջ երկրին վարի
 10 կողմերը իջաւ : Ան որ իջաւ՝ նոյն ինքն է , որ
 բոլոր երկինքներէն վեր ելաւ , որ ամէն բան լե-
 11 ցրնէ :) Աւ ինքը մէկ քանին տուաւ առաքեալ-
 ներ ըստ , մէկ քանին մարգարէներ , մէկ քա-
 նին աւետարանիչներ , մէկ քանին հովիւներ ու
 12 վարդապետներ . Սուրբերուն հաստատութեա-
 նը համար , պաշտօնին գործքին համար , Քրի-
 13 ստոսի մարմինին շինութեանը համար . Մին-
 չև որ ամէնքս ալ հասնինք հաւատքին ու Աս-
 տուծոյ Որդին ճանչնալուն միաբանութեանը ,
 կատարեալ մարդ ըլլալու , Քրիստոսի լման հա-
 14 սակին չափը ունենալու . Ար ալ ասկէ ետև տը-
 ղաք չըլլանք երերած ու վարդապետութեան ա-
 մէն հովերէն ասդին անդին տարուբերուած մար-
 դոց խաբէութիւնովը , ու խորամանկութեամբ
 15 կը խաբեն մոլորցընելու . Հապա սիրով ճշմար-
 տութեան հետևելով՝ ամէն բան Անով աճեցը-
 16 նենք՝ որ գլուխ է՝ Քրիստոս . Ար անկէ
 բոլոր մարմինը մէկտեղ կազմուած՝ և ամէն յօ-
 դուածները իրարու հազորդուելով կցուած՝ ա-
 մէն մէկ մասին չափով ներգործելով՝ մարմինին
 աճում կու տայ՝ իրեն շինութեանը համար՝ սի-
 րով :

- 17 Ուստի աս կ'ըսեմ ու Տէրոջմով վկայութիւն կ'ընեմ, որ դուք մէյմըն ալ «...» չքալէք, ինչպէս որ մէկալ հեթանոսները կը քալեն իրենց
- 18 մտքին ունայնութեանը մէջ. Որոնց իմացողութիւնը խաւարած է, ու օտարացած են Աստուծոյ կեանքէն, իրենց մէջը եղած տգիտութեան պատճառովը՝ իրենց սրտին կուրութեանը հա-
- 19 մար. Որոնք անզգայ ըլլալով, ինքզինքնին աւնառակութեան տուին, ամէն կերպ պղծութիւն
- 20 գործելու՝ ազահութիւնով: Բայց դուք ասանկ
- 21 չսորվեցաք Քրիստոսը. Թէ որ անոր վրայով լսեցիք՝ ու անկէ սորված էք, ինչպէս որ ճշմար-
- 22 տութիւնը Յիսուսի մէջ է. Որ ձեր վրայէն մէկդի հանէք ան յեւ առջի վարմունքին պէս եւս՝ հին մարդը՝ խաբերայ ցանկութիւններով ապա-
- 23 կանուածը. Եւ ձեր միտքին հոգիովը նորոգուիք,
- 24 Եւ նոր մարդը վրանիդ հագնիք, ան որ Աստուծոյ «...» պէս ստեղծուած է, արդարութիւ-
- 25 նով ու ճշմարիտ սրբութիւնով: Ուստի ստու-
- թիւնը մէկդի ձգելով, ճշմարտութիւն խօսեցէք ամէն մէկերնիդ իր ընկերին հետ. ինչու որ
- 26 մենք իրարու անդամներ ենք: Թէ «...» բարկա-
- նաք՝ մեզք մի՛ գործէք. արևը ձեր բարկու-
- 27 թեանը վրայ մարը չմտնէ: Ու Սատանային
- 28 տեղ մի՛ տաք: Են որ դողութիւն կ'ընէր, ալ թող չգողնայ. այլ մանաւանդ աղէկ գործի մը պարապելով՝ իր ձեռքերովը աշխատի, որ
- 29 կարող ըլլայ տալ կարօտ եղողին: Բնաւ ձեր բերնէն ապականեալ խօսք մը չելլէ. հապա ինչ որ աղէկ է՝ պէտք եղած շնութեանը
- 30 համար, որ լսողներուն շնորհք տայ: Եւ Աստուծոյ Սուրբ Հոգին մի՛ տրտմեցընէք, որով դուք կնքուեցաք փրկութեան օրուանը համար:
- 31 Եւ մէն դառնութիւն՝ և բարկութիւն՝ ու սրտմըտութիւն՝ և աղաղակ՝ ու հայհոյութիւն վերցուի

32 ձեզմէ ամէն չարութիւններով մէկտեղ : Եւ իրարու հետ քաղցր եղիք , գթած , ներելով իրարու , ինչպէս որ Աստուած՝ Վրիստոսով ներեց ձեզի :

ԳԼ . Ե

1 Նախ ընդհանուր կերպով մը կը յորդորէ սեր ունենալու , 8 պոռնկութենէ 4 և ամէն տեսակ պիղծ գործքերէ ետ կենալու , 7 չարերուն հետ հաղորդակցութիւն չընելու , 15 ուղղութեամբ քայլելու , 18 և Հոգիով լեցուելու . 22 ետքը կը խօսի մանաւոր պարտաւորութեանց վրայով , Թէ կեիկները պարտին Դազանդիլ իրենց էրեկներուն , 25 և էրեկները պարտին սիրել իրենց կեիկները , 32 ինտոր որ Զրիստոս սիրեց եկեղեցին :

1 Երդ՝ Աստուծոյ նմանող եղիք սիրելի զաւակ-
 2 ներու պէս . Եւ սիրով վարուեցէք՝ ինչպէս որ
 Վրիստոս ալ մեզ սիրեց , ու իր անձը մեզի
 համար մատնեց՝ անուշահոտ պատարադ ու
 3 զոհ ըլլալով Աստուծոյ : Բայց պոռնկութեան
 և ամէն կեղծութեան՝ կամ աղահուսկութեան
 անունը անգամ չյիշուի ձեր մէջը , (ինչպէս
 4 որ կը վայլէ սուրբերուն ,) Եւ զարշելի բա-
 ներ՝ կամ յիմարական խօսքեր՝ կամ խեղկա-
 տակութիւն , որ չվայլեր . այլ մանաւանդ գո-
 5 հութիւն . Աս իմանալով գիտնաք , որ ամէն
 պոռնիկ՝ կամ պիղծ՝ կամ ազգահոգի որ կուսպաշտ
 է , Վրիստոսի ու Աստուծոյ թագաւորութեանը
 6 մէջ ժառանգութիւն չունի : Այլ որ մէկը
 ձեզ խարէ փուռ խօսքերով . ինչու որ աս բանե-
 րուն համար Աստուծոյ բարկութիւնը կու գայ
 7 անհնազանդութեան որդւոց վրայ : Ուստի ա-
 8 նոնց հաղորդ մի՛ ըլլաք : Վանզի Բէ՛ւ ատեն մը
 դուք խաւար էիք , բայց հիմա լոյս էք Տէրոջ-
 9 մով . լուսոյ որդիներու պէս քայլեցէք . Ինչու
 որ լուսոյ պտուղը ամէն կեղծ բարութիւնով , և
 10 արդարութիւնով ու ճշմարտութիւնով է : Վրն-
 11 նեցէք ինչ է Տէրոջը հաճելին . Ու կցորդ մի՛ ըլ-
 լաք խաւարին՝ անպտուղ գործքերուն , այլ մա-
 12 նաւանդ լուսոյ յանդիմանեցէք : Ինչու որ ա-
 նոնց մէջը գաղտուկ գործուած բաները խօսին

- 13 ալ ամօթ է : Բայց ամէն բան յանդիմանուած լուսով յայտնի կ'ըլլայ . ինչու որ ամէն բան որ
- 14 յայտնի կ'ըլլայ , լոյս է : Ենոր համար կ'ըտէ . Երթընցիր դուն՝ որ կը քնանաս , և կանգնէ մեռելներէն , ու Քրիստոս քեզի լոյս պիտի տայ :
- 15 Ուստի նայեցէք թէ ինչպէս զգուշութեամբ
- 16 պիտի քալէք , չէ թէ անմիտներու պէս , Հապա իմաստուններու պէս . Ժամանակը ծախու ա-
- 17 ուէք , ինչու որ օրերս չար են : Ենոր համար անմիտ մի՛ ըլլաք , հապա իմացէք թէ ինչ է
- 18 Տէրոջը կամքը : Եւ մի՛ գինովնաք գինիով , որուն մէջ անառակութիւն կայ . հապա Հո-
- 19 գիով լեցուեցէք . Եւ սաղմոսներով ու օրհնութիւններով և հոգևոր երգերով մէջերնիդ խօսակցելով , երգեցէք ու սաղմոս ըսէք Տէրոջը՝
- 20 ձեր սրտերուն մէջ : Եմէն ատեն ամէն բանի համար գոհութիւն տուէք Աստուծոյ ու Հօրը՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը :
- 21 Իրարու հնազանդ եղեք Քրիստոսի վախովը :
- 22 Կնիկները իրենց էրիկներուն հնազանդ ըլլան՝
- 23 որպէս թէ Տէրոջը . Ինչու որ էրիկը կնկանը գլուխն է , ինչպէս որ Քրիստոս ալ եկեղեցիին
- 24 գլուխն է , ու ինքը մարմինին Փրկիչն է : Ուստի ինչպէս որ եկեղեցին հնազանդ կ'ըլլայ Քրիստոսին , անանկ ալ կնիկները ամէն բանի մէջ
- 25 իրենց էրիկներուն : Երիկներ՝ սիրեցէք ձեր կնիկները , ինչպէս որ Քրիստոս ալ սիրեց եկե-
- 26 ղեցին , ու իր անձը մատնեց անոր համար . Որ զանիկայ սրբէ ու մաքրէ աւազանին ջրովը խօս-
- 27 քով . Որ ինքը իր դիմացը փառաւոր կեցընէ եկեղեցին , որ մէկ արատ մը կամ խորշոմութիւն կամ ուրիշ ասոնց պէս բան մը չունենայ . հապա
- 28 որ սուրբ ու անարատ ըլլայ : Նոյնպէս ալ պէտք է որ էրիկները իրենց կնիկները սիրեն՝ իրենց մարմիններուն պէս . ան որ իր կնիկը կը սիրէ՝

- 29 իր անձը կը սիրէ . Ինչու որ մէկը բնաւ իր անձը
չատեր , հապա կը սնուցանէ՝ ու կը խնամէ զա-
30 նիկայ , ինտոր Վրիստոս ալ եկեղեցին . Ասան
զի մէկը անոր մարմինին անդամներն ենք՝ անոր
31 մարմինէն ու անոր ոսկորներէն : Ասոր համար
մարդը պիտի ձգէ իր հայրը ու մայրը , և իր
կնկանը պիտի յարի . ու երկուքը մէկ մարմին
32 պիտի ըլլան : Աս խորհուրդը մեծ է , բայց ես
կը զօրուցեմ Վրիստոսի ու եկեղեցիին վրայով :
33 Սակայն ձեզմէ ամէն մէկն ալ իր կնիկը անանկ
սիրէ՝ որպէս թէ իր անձը , ու կնիկը իր էրիկէն
թող վախնայ :

ԳՂ . Ձ

1 Կը ծանուցանէ աղայց գարաւորութիւնը զէպ 'ի իրենց ծնողքները , 5 ծառաներուն
գարաւորութիւնը զէպ 'ի իրենց տէրերը . 10 թէ մեր կեանքը զնուորութիւն մըն է ,
12 ոչ միայն մարմնի ու արիւնի զէմ՝ , հապա նաև հոգեւոր թշնամիներու զէմ . 18
քրիստոնէսային զէկերը ինչ են , 18 է ինչպէս գործածել պէտք է զանոնք : 21 Յիւ-
սէփոսի վրայով յանձնարարութիւն :

- 1 Որդիք՝ ձեր ծնողացը հնազանդ եղիք Տէրոջ-
2 մով , որ ան է արժանը : Պատուէ քու հայրդ
ու մայրդ , (որ առջի պատուիրանքն է խոստ-
3 մունքով ,) Որ քեզի աղէկ ըլլայ , ու երկար
4 կեանք ունենաս երկրի վրայ : Աւ դո՛ւս հայրեր՝
ձեր որդիները մի՛ բարկացնէք . հապա անոնք
մեծցուցէք Տէրոջը վարժութիւնովը ու խրատո՛ւ-
5 վը : Ծանօններ՝ հնազանդ եղիք ձեր մարմնաւոր
տէրերուն ահով ու դողով՝ ձեր սրտին միամտու-
6 թիւնովը , որպէս թէ Վրիստոսին . Չէ թէ
մարդահաճոյի պէս աչքի առջև ծառայելով ,
հապա Վրիստոսի ծառաներու պէս՝ սրտանց
7 Աստուծոյ կամքը ընելով . Յօժարութեամբ ծա-
ռայելով՝ որպէս թէ Տէրոջը , ու չէ թէ մարդոց .
8 Գիտնալով որ ամէն մէկը ինչ բարիք որ ընէ ,
նոյնը Տէրոջմէն պիտի ընդունի , թէ ծառայ
9 ըլլայ՝ և թէ ազատ : Դո՛ւս ալ տէրեր՝ նոյնը ըրէք
անոնց , ու սպառնալիքը թող տուէք , գիտնա-

լով որ «նայ» ալ ձեր ալ Տէրը երկինքն է . ու անոր քովը աչառութիւն չկայ :

- 10 Եւ ասկէ ետեւ եղբայրներս՝ զօրացէք Տէրով-
մով, ու անոր զօրութեան կարողութիւնովը :
- 11 Սրանիդ հագէք Աստուծոյ սպառազինութիւ-
նը, որ կարող ըլլաք Սատանային հնարքներուն
- 12 դէմ դնելու : Ինչու որ մեր պատերազմը արիւ-
նի ու մարմինի հետ չէ . հապա իշխանութիւն-
ներու «- պետութիւններու հետ, և աս խաւար
աշխարհիս իշխաններուն հետ, երկնաւորներուն
- 13 մէջը եղող չար ոգիներուն հետ : Ասոր համար
վրանիդ առէք Աստուծոյ սպառազինութիւնը,
որ կարող ըլլաք չարութեան օրը դէմ դնելու,
- 14 Ու ամէն բանը լմընցընելէն ետեւ՝ հաստատուն
կայնելու : Ուստի յեր «եղ» կայնեցէք, մէջքեր-
նիդ ճշմարտութեամբ ամուրցընելով, ու ար-
- 15 դարութեան զրահը հագնելով . Ու ոտքերնուդ
հաղցընելով խաղաղութեան աւետարանին
- 16 պատրաստութիւնը . Եւ ամէն բանին վրայ հա-
ւատքին վահանը առէք, որով կարող պիտի ըլ-
- 17 լաք չարին ամէն կրակոտ նետերը մարելու . Եւ
փրկութեան սաղաւարտը առէք, ու Հոգիին
- 18 սուրը՝ որ Աստուծոյ խօսքն է . Ամէն աղօթքով
ու խնդրուածքով ամէն ատեն աղօթք ըրէք
Հոգիով, ու աս բանիս վրայ հսկեցէք կատա-
րեալ յարատեւութեամբ ու ազաչանքով՝ բոյոր
- 19 սուրբերուն համար, Ինծի համար ալ, որ ինծի
խօսք տրուի որ բերանս բանամ համարձակու-
թեամբ աւետարանին խորհուրդը յայտնելու .
- 20 Որուն համար ես դեսպանութիւն կ'ընեմ կա-
պանքովս, որ անով համարձակութիւն ունե-
նամ խօսելու՝ ինչպէս որ պէտք է :
- 21 Իայց որ դուք ալ գիտնաք իմ վրայովս՝ թէ
ինչ կ'ընեմ ես, ամէն բանը պիտի ցուցընէ ձեզի
Տիւրքիկոս սիրելի եղբայրը ու հաւատարիմ պաշ-

- 22 տօնեան Տէրոջմով . Որն որ յատկապէս ատ բանին համար ձեզի խրկեցի , որ գիտնաք դուք մեր վրայով , ու ինքը ձեր սիրտերը մխիթարէ :
- 23 Խաղաղութիւն եղբայրներուն և սէր հաւատքով մէկտեղ Հօր Եստուծմէն՝ ու Տէր Յիսուս
- 24 Վրիստոսէն : Ընորհք ան ամենուն հետ՝ որոնք մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսը անկեղծութեամբ կը սիրեն . ամէն :

ԹՈՒՂԹ

ԳՕԳՆՍՄ ԵՌԵՎԵԼՈՅՆ

ԵՌ ՓԻԼԻԳԳԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ը

8 Գօղոս կը յայտնէ իր գոհութիւնը առ Աստուած , և իր սէրը որ ունի Փիլիպպեցւոց վրայ՝ իրենց հաւատքի պտուղին համար , և իր շարժարանացը հաղորդ ըլլալուն համար . 9 Թէ ամէն օր աղօթք կ'ընէ որ անոնք շնորհք անին : 12 Կը պատմէ թէ Հուլմայ մէջ իր կրօն ներդրութիւններովը Գրիստոսի հաւատքը մեծ յաջողութիւն ունեցաւ , 21 և թէ ինքը մշտ պատրաստ է Գրիստոսը փառաւորելու . Թէ իր աղբեւոյնը և թէ մեռնելովը : 27 Կը յորդորէ զանոնք որ փարան ըլլան , 28 և քաջասիրտ հալածման ժամանակ :

1 Գօղոս և Տիմոթէոս՝ Յիսուս Վրիստոսի ծառանները , Վրիստոս Յիսուսով բոլոր սուրբերուն՝ որ Փիլիպպեցւոց կողմերն են՝ եպիսկոպոսներով ու սարկաւազներով . Ընորհք ու խաղաղութիւն ձեզի Եստուծմէ մեր Հօրմէն՝ ու Տէր Յիսուս Վրիստոսէն :

3 Կը գոհանամ իմ Եստուծմէս ամէն անգամ՝
 4 որ ձեզ կը յիշեմ , (Միշտ իմ ամէն խընդրուածքիս մէջ ձեր ամենուն համար ուրախութեամբ աղօթք կ'ընեմ ,) Եւետարանին հաղորդ ըլլալնուդ համար առջի օրուրնէ մինչև

- 6 Հիմա . Ըս մասին վստահ ըլլալով՝ թէ ան որ
 ձեր մէջը բարի գործ մը սկսեց , մինչև Յիսուս
 7 Քրիստոսի օրը պիտի կատարէ . Ինչպէս որ
 ինծի արժան ալ է ձեր ամենուն վրայ աս բանը
 խորհի՛ ձեզ ի՛ սրտիս մէջը ունենալու համար
 իմ կապերու մէջ , և աւետարանին շատագո-
 վութեանը ու հաստատութեանը մէջ , և ա-
 մէկըդ ինծի ելած շնորհքին հաղորդ ըլլալնուդ
 8 համար : Բանզի վկայ է ինծի Նստուած , որ
 ինչպէս փափաք ունիմ ձեր ամենուն վրայ
 9 Քրիստոս Յիսուսի գութովը : Եւ աս աղօթ-
 քը կ'ընեմ , որ ձեր սէրը հետզհետէ աւելի
 շատնայ գիտութիւնով ու բոլոր ընտրողութիւ-
 10 նով , Որ դուք տարբեր բաները զանազանէք ,
 որպէս զի հիւ՛ Քրիստոսի օրը անկեղծ և ա-
 11 ռանց գայթակղութեան ըլլաք . Երդարութեան
 պտուղներով լցուած Յիսուս Քրիստոսի ձեռ-
 քովը՝ Նստուծոյ փառքին ու գովեստին համար :
 12 Կ'ուզեմ որ գիտնաք՝ եղբայրներ , թէ ինչ որ
 ինծի պատահեցաւ՝ ալ աւելի աւետարանին յա-
 13 ռաջողիմութեանը պատճառ եղաւ . Կ'ինչև իմ
 կապերս՝ ո՛ր Քրիստոսի համար է՛ , բոլոր պալա-
 տին մէջը՝ և ուրիշ ամենուն ալ յայտնի եղան .
 14 Եւ Տէրոջմով եղբայրներուն շատերը սիրտ առին
 իմ կապերէս՝ ալ աւելի համարձակիլ Ըստո՛ւ
 15 խօսքը խօսելու առանց վախի : Ոմանք նախան-
 ձէ ու հակառակութենէ , և ոմանք բարեսիրու-
 16 թենէ շարժեալ Քրիստոսը կը քարոզեն . Ըստնք
 սիրոյ համար . ինչու որ գիտեն թէ ես աւետա-
 րանին համար պատասխան տալու կեցեր եմ .
 17 Իսկ անոնք հակառակութեան համար Քրիս-
 տոսը կը պատմեն , չէ՛ թէ անկեղծութեամբ ,
 կարծելով վիշտ աւելցնել իմ կապերու վրայ :
 18 Բայց ի՛նչ է . որ կերպով որ ըլլայ՝ թէ պատճա-
 ռանքով՝ և թէ ճշմարտութիւնով՝ Քրիստոս

- կը պատմուի . ու ասոր վրայ ուրախ եմ, և ու-
- 19 րախ ալ պիտի ըլլամ : Քանզի գիտեմ որ ասոր
վախճանը իմ փրկութեանս համար պիտի ըլլայ
ձեր խնդրուածքովը , ու Յիսուս Քրիստոսի Հո-
- 20 գւոյն օգնականութեամբը , իմ եռանդուն ակըն-
կալութեանս ու իմ յոյսիս համեմատ , որ բանով
մը ամօթով պիտի չըլլամ . հապա կատարեալ
համարձակութիւնով՝ ինչպէս որ ամէն ատեն՝
անսկ ալ հիմա Քրիստոս իմ մարմինիս մէջ պի-
տի փառաւորի՝ թէ ապրելովս և թէ մեռնե-
- 21 լովս : Ինչու որ ինծի համար՝ ապրիլը Քրիս-
22 տոս է , ու մեռնիլը օգուտ : Հապա թէ որ մար-
մինի մէջ ապրիլս իմ գործոյս պտուղ կը բերէ ,
23 ալ չեմ գիտեր որը ընտրեմ : Արկու կողմանէ
ալ նեղի մէջ եմ , մեկնելու ու Քրիստոսի հետ
ըլլալու փափաք ունենալով . քանզի ան՝ շատ
24 աւելի աղէկ է . Ռայց մարմինի մէջ կենալը՝ ձե-
- 25 ղի համար աւելի հարկաւոր : Այս բանիս հա-
մոզուած ըլլալով՝ գիտեմ որ ձեր ամենուն հետը
պիտի կենամ ու մնամ , որ դուք զարգանաք և
26 ուրախ ըլլաք հաւատքով . Ար ձեր պարծանքը
իմ վրայովս աւելի ըլլայ Քրիստոս Յիսուսով ,
իմ նորէն ձեզի գալուս պատճառովը :
- 27 Միայն թէ Քրիստոսի աւետարանին ինչպէս
որ կը վայլէ՝ անանկ վարուեցէք . որ եթէ գամ
ու ձեզ տեսնեմ , և կամ հեռու ըլլամ , ձեր վը-
րայովը լսեմ որ դուք հաստատուն կը կենաք
մէկ հոգիով , ու մէկ շունչով պատերազմակից
- 28 կ'ըլլաք աւետարանին հաւատքին համար . Այս
մէկ բանով մըն ալ մի՛ զարհուրիք հակառա-
կորդներէն , որ անոնց կորստեան ապացոյց մըն
- 29 է , ու ձեզի՝ փրկութեան . Այն ալ Աստուծմէ է .
ինչու որ ձեզի տրուեցաւ Քրիստոսի համար՝ չէ
թէ միայն անոր հաւատալ , հապա անոր համար
- 30 չարչարուիլ ալ . Նոյն պատերազմը ունենալով՝

որ իմ վրաս տեսաք , ու հիմա իմ վրայոյժս կը լսէք :

ԳԼ . Բ

1 Այ իրատե՛ զանոնք փարսն եւ խոնարհափա ըլլալու , ցուցնելով անոնց՝ գրեալով խոնարհութիւնը եւ բարձրութիւնը : 12 Այ յորդորէ որ շանք ընեն փրկութեան նա՛մ . բուն մէջ յառաջանալու , որ լուսաւորներու գէտ ըլլան առ չար աշխարհիս մէջ , 16 եւ փրկութեան տան իրեն՝ որ անոնց առաքեալն է , ու դատրտառ կը կենայ Ըստուծոյ զո՛հ ըլլալու : 19 Այ յուսոյ որ Յիմնութեանը խրկէ անոնց , որուն վրայով բոլոր վկայութիւն կու տայ . 25 նմանապէս Եպափրոզիտոսին վրայով ալ՝ որն որ նոյն ատենը անոնց կը խրկէ :

- 1 Ուստի թէ որ Վրիստոսով մխիթարութիւն մը կայ , թէ սիրոյ սփոփանք մը , թէ Հոգիի հաղորդութիւն մը , թէ գթութիւն ու ողորմութիւն մը . Իմ ուրախութիւնս դո՛ւք լեցուցէք , նոյն խորհուրդը ունեցէք , մի եւ նոյն սէրը հիշելով ունենալով , մէկ շունչ , մէկ մտածմունք .
- 3 Բան մը գրգռութիւնով կամ սնապարծութիւնով մի՛ ընէ՛ . հապա խոնարհութիւնով մէկզմէկ ձեր հանձէն լաւ սեպեցէք . Մինակ անձերնուդ շահը մի՛ նայիք . հապա ամէն մէկը ի՛ր ընկերինն ալ :
- 5 Ձեզմէ ամէն մէկը նոյն միտքը թող ունենայ ,
- 6 որ Վրիստոս Յիսուսի մէջն էր . Որ Ըստուծոյ կերպարանքը ունենալով , յափշտակութիւն մը
- 7 չսեպեց Ըստուծոյ հաւատար ըլլալը . Հապա անձը ունայնացուց ծառայի կերպարանք առնելով՝ մարդոց նման ըլլալով . և կերպարանքովը մարդու պէս դտնուելով , Ինքզինքը խոնարհեցուց՝ մինչև մահուան հնազանդ եղաւ , ու ա՛յ ալ խաչին
- 9 մահուանը : Ըսոր համար Ըստուած ալ անիկայ խիստ բարձրացուց , ու անոր անուն մը տուաւ՝
- 10 որ ամէն անունէն վեր է . Որ Յիսուսի անունին ամէն ծունկ չոքի , երկնաւորներուն , ու երկրաւորներուն , և սանդարամետականներուն . Եւ ամէն լեզու դաւանի՝ թէ Յիսուս Վրիստոս Տէր է՝ Հօր Ըստուծոյ փառքին համար : Ուստի իմ սիրելիներս՝ ինչպէս որ ամէն ատեն հնազանդ եղաք՝ ո՛չ միայն իմ ներկայութեանս , հապա ալ

- աւելի հիմա՝ իմ բացակայութեանս ատենը , ա-
 հով ու դողով անձերնուդ փրկութիւնը գործե-
 13 ցէք . Ինչու որ Աստուած է՝ որ ձեր մէջը կը
 ներգործէ կամենալը ու ընելը է : Հաճութեանը
 14 համար : Ամէն բան առանց տրտունջներու ու
 15 վիճարանութիւններու ըրէք . Որ ըլլաք ամբիծ
 ու անարատ՝ Աստուծոյ օրդիններ առանց մեղադ-
 րանքի՝ կամակոր ու խոտորեալ ազգին մէջ , որոնց
 մէջը գուք լուսաւորներու պէս կը փայլեք աշ-
 16 խարհիս մէջ . Կենաց խօսքը ամուր բռնելով՝
 ինծի պարծանք ըլլալու համար Վրիստոսի օրը ,
 թէ պարապ տեղը չքայեցի , և պարապ տեղը
 17 չաշխատեցայ : Բայց թէպէտև ձեր հաւատքին
 պատարագին ու պաշտօնին վրայ ընծայուիմ ,
 կ'ուրախանամ և ձեր ամենուն հետը ուրախակից
 18 կ'ըլլամ . Կոյնպէս ալ գուք ուրախացէք ու իմ
 հետս ուրախակից եղէք :
- 19 Արդ՝ կը յուսամ Տէր Յիսուսով , որ Տիմո-
 թէոսը շուտով ձեզի խրկեմ , որ իմ սիրտս ալ
 20 հանգչի , երբոր ձեր վիճակը գիտնամ : Ինչու
 որ առաջ ան սրտակից մէկը չունիմ , որ մտեր-
 21 մաբար ձեզի համար հոգ տանի : Վանզի ամէ-
 նը իրենցը կը փնտռեն , ու չէ թէ Յիսուս Վը-
 22 ռիստոսինը : Բայց դուք անոր փորձը գիտէք ,
 որ ինչպէս որդի մը հօրը հետ՝ առաջ ինծի հետ
 23 ծառայութիւն ըրաւ աւետարանին մէջ : Ուստի
 կը յուսամ անիկայ խրկել , շուտ մը իմ ինչպէս
 24 ըլլալեքս ստուգածիս պէս : Բայց վստահու-
 թիւն ունիմ Տէրոջմով՝ որ ես ալ քիչ ատենէն
 25 պիտի գամ : Միայն թէ հարկաւոր սեպեցի
 հիմա ձեզի խրկել Ապափրոդիտոս իմ եղբայրս և
 գործակիցս ու զինուորակիցս՝ ձեր խրկածը ու
 26 իմ պիտոյիցս ծառայողը : Արովհետև ինքն ալ
 շատ փափաք ունէր ձեր ամէնն ալ տեսնելու . ու
 կը տրտմէր , որ դուք լսած էիք թէ ինքը հիւան-

- 27 դացաւ : Եւ յիրաւի ինքը հիւանդացաւ մահուան մօտ , բայց Եստուած ողորմեցաւ անոր .
 չէ թէ մինակ անոր՝ հապա ինծի ալ , որ տըրտ-
- 28 մութեան վրայ տրտմութիւն չունենամ : Եսոր համար աւելի փութով խրկեցի որ դուք զանիկայ տեսնելով նորէն ուրախ ըլլաք . ու ես ա-
- 29 ռանց տրտմութեան ըլլամ : Ուրեմն ընդունեցէք անիկայ Տէրոջմով ամէն ուրախութեամբ , ու անանկները պատուականներու կարգը բռնեցէք .
- 30 Քանզի Քրիստոսի գործին համար մինչև մահուան մօտեցաւ՝ իր կեանքը վտանգի մէջ ձգելով , որ ձեր ինծի ծառայելու պակասութիւնը ինքը լեցընէ :

ԳՂ . Գ

- 1 Աւարեալը կը պատուիք որ հեռու կենան թշխատութիւն քարոզող սուտ վարդապետներէն , 4 ցուցնելով թէ ինքը աննոցմէ աւելի իրաւունք ունէր օրէնքին արգարութեամբ պարծենալու , 7 բայց սակայն ինքը Պետոս և աղանդութիւն կը համարի ան , որ քրիստոսը ու անոր արգարութիւնը շահի . 12 այսու ամենայնիւ կը խոստովանի իր անկատարութիւնը . 15 կը յորդորէ զանոնք իրեն պէտ խորհելու , 17 իրեն նմանօր ըլլալու , 18 և մարմնաւոր քրիստոսներուն չար ճամբաներէն հեռու թալալ :

- 1 Ուստի իմ եղբայրներս՝ ուրախ եղիք Տէրոջմով . նոյն բաները ձեզի գրելը ինծի ձանձրութիւն չէ , ու ձեզի ապահովութիւն է : Չզուշացէք շուններէն . զգուշացէք չար մշակներէն ,
- 3 զգուշացէք կրճատութենէն : Ինչու որ թշխատութիւնը մենք ենք , որ հոգիով Եստուած կը պաշտենք , ու կը պարծենանք Քրիստոս Յիսուսով , և մարմինի վրայ չէ պարծանքնիս : Թէպէտ ես ալ նոյն վստահութիւնը ունիմ մարմինի վրայ . թէ որ ուրիշ մէկը կը կարծէ թէ վստահութիւն ունի մարմինի վրայ , ալ աւելի ես .
- 5 Ութ օրուան թշխատուած , Խարայելի ազգէն , Բենիամինի ցեղէն , Եբրայեցի Եբրայեցիներէ ,
- 6 օրէնքին նայելով փարիսեցի . Նախանձաւոր ըլլալու կողմանէ՝ եկեղեցին կը հալածէի , օրէնքին
- 7 արգարութեանը կողմանէ անարատ էի : Բայց ինչ որ ինծի շահ էր , անիկայ Քրիստոսի հա-

- 8 մար վնաս սեպեցի : Եւ իրաւ բոլոր բաներն ալ
 վնաս կը սեպեմ իմ Տէրոջս Վրիստոս Յիսուսի
 գերազանց գիտութեանը համար . որուն համար
 ամէն բանէն զրկուեցայ , և ազտեղութիւն կը
 9 սեպեմ , որ Վրիստոսը շահիմ , Ու իր մէջը
 գտնուիմ . չէ թէ իմ արդարութիւնս ունենամ
 որ օրէնքէն է , հապա Վրիստոսի հաւապքովը
 եղած արդարութիւնը՝ որ Մատուծմէ է հաւատ-
 10 քով . Ղանչնալու անիկայ՝ և անոր յարութեա-
 նը զօրութիւնը՝ ու անոր չարչարանքներուն հա-
 զորդ ըլլալը , անոր մահուան կերպարանքը առ-
 11 նելով . Որ ըլլայ թէ մեռելներուն յարութեանը
 12 հասնիմ : Որ չէ թէ ես արդէն առեր եմ , կամ
 արդէն կատարեալ եղեր եմ , հապա ետեւէ ինկած
 եմ որ բռնեմ ^{հրեշտակ} , որուն համար ալ բռնուե-
 13 ցայ Վրիստոս Յիսուսէն : Ե՛ղբայրներ՝ ես չեմ
 սեպեր որ բռներ եմ . բայց մէկ բան մը կայ , որ
 ետեւի եղածները մոռցած եմ , ու առջևի եղած-
 14 ներուն կը դիմեմ . Նպատակը դիտելով՝ Վրիս-
 տոս Յիսուսով եղած Մատուծոյ վերին կոչմանը
 15 մրցանակին կը վազեմ : Ուստի մենք ամէնքս՝
 որ կատարեալ ենք , ասիկայ խորհիւք , և թէ որ
 բան մը ուրիշ կերպով խորհելու ըլլաք , անիկայ
 16 ալ ձեզի պիտի յայտնէ Մատուծ : Միայն թէ՛
 ինչ ^{արիւնք} որ հասեր ենք՝ նոյն կանոնին համե-
 17 մատ քալենք , նոյն խորհուրդը ունենանք : Ին-
 ծի նմանող եղիք՝ եղբայրներ , ու նայեցէք անոնց
 որ այնպէս կը քալեն , ինտոր որ մեզ յե՛նջ օրինակ
 18 ունիք : Ինչու որ շատերը կը քալեն , որոնց
 համար շատ անգամ ձեզի կ'ըսէի , և հիմա լա-
 19 լով ալ կը զրուցեմ , ^{արիւնք} Վրիստոսի խաչին
 թշնամիներուն համար . Որ անոնց վերջը կօ-
 րուստ է . որոնց աստուածը՝ իրենց որովայնն է , ու
^{անոնց} փառքը՝ իրենց ամօթն է . որոնք ^{արիւնք} երկ-
 20 րաւոր բաները կը մտածեն : Բայց մեր քաղա-

քականութիւնը երկինքն է , ուսկից Փրկիչը
 21 կը սպասենք՝ Տէր Յիսուս Քրիստոսը . Որ պիտի նորոգէ մեր խոնարհ մարմինը՝ իր փառաւոր մարմինին կերպարանակից ըլլալու , ան զօրութիւնովը՝ որ կարող է ամէնը իր տակը հնազանդեցընելու :

ԳԼ . Դ

1 Մանաւոր իրտոնքէն ետէ՝ 4 ընդհանուր յորգորակներ կ'ընէ , 10 ցուցնելով թէ ինչպէս ինք ուրախացաւ անոնց աւատարմութեանը վրայ որ ցուցուցին իրեն՝ ի բանտարկուած անոնք , ոչ այնքան իր դիտոյթը լեցընելուն համար , հազա անոնց մէջ եղած Մտուծոյ շնորհքին համար . 19 և այսպէս իր Թուղթը կը վերջացնէ ազօթքով և բարեկերով :

1 Ուստի իմ սիրելի ու բաղձալի եղբայրներս՝ իմ ուրախութիւնս ու պսակս , ասանկ հաստատուն կեցէք Տէրօջմով՝ սիրելիներս :

2 Աւողիբային կ'աղաչեմ , ու Սիւնտիքին կ'աղաչեմ՝ որ մի և նոյն խորհուրդը ունենան Տէրօջմով :

3 Իրաւ քեզի ալ կ'աղաչեմ՝ իմ հարազատ լծակիցս , դուն ալ օգնական եղիւր անոնց , որոնք իմ հետս աշխատեցան աւետարանին մէջ Աղեմեսին՝ և իմ ուրիշ գործակիցներուս հետ , ու

4 ընց անունները կենաց գրքին մէջն է : Ուրախ եղիք Տէրօջմով ամէն ատեն . դարձեալ կ'ըսեմ՝

5 ուրախ եղիք : Ձեր քաղցրութիւնը ամէն մար-

6 դոց թող յայտնի ըլլայ . Տէրը մօտ է : Բանի մը համար հոգ մի՛ ընէք . հապա ամէն բանի մէջ ազօթքով ու աղաչանքով , գոհութիւնով

7 մէկտեղ ձեր խնդրուածքը Աստուծոյ յայտնի ըլլայ :

8 Աւ Աստուծոյ խաղաղութիւնը որ ամէն միտքէ վեր է , ձեր սիրտերը ու միտքերը Քրիստոս Յիսուսով պիտի պահպանէ :

Այսուհետեւ եղբայրներ՝ ինչ որ ճշմարտութիւնով է , ինչ որ պարկեշտութիւնով , ինչ որ արդարութիւնով , ինչ որ մաքրութիւնով , ինչ որ սիրով , ինչ որ բարի համբաւով , ինչ առաքինութիւն և ինչ գովութիւն որ կայ , ան բաները խորհեցէք :

- 9 Ի՛նչ որ սորվեցաք ու առիք՝ և լսեցիք ու տեսաք իմ վրաս , ան ըրէք . և խաղաղութեան Աստուածը ձեր հետը պիտի ըլլայ :
- 10 Մեծապէս ուրախացայ Տէրոջմով , որ իմ վրաս ունեցած հոգերնիդ հիմա նորոգուեցաւ . ինչպէս որ կը հոգայիք ալ . միայն թէ պատե-
- 11 հուծիւն չունէիք : Չէ՛ թէ կարօտութեան համար կ'ըսեմ . ինչու որ ես սորվեցայ գոհ ըլլալ
- 12 իմ գտնուած վիճակիս մէջ : Գիտեմ չքաւորութիւն քաշելը . գիտեմ շատը ունենալը . ամէն բանի մէջ ամէն կերպով աղէկ սորվեր եմ թէ կշտանալը , թէ անօթենալը , թէ շատ ունենա-
- 13 լը , և թէ պակասութիւն քաշելը : Ամէն բանի
- 14 կարող եմ անով՝ որ զիս զօրացուց : Բայց աղէկ ըրիք , որ իմ նեղութեանս մէջ ինձի հաղորդ
- 15 եղաք : Դուք ալ գիտէք Փիլիպպեցիներ , որ աւետարանին սկիզբը երբոր ես Մակեդոնիայէն ելայ , մէկ եկեղեցի մըն ալ հետս հաղորդութիւն չըրաւ տալու և առնելու կողմէ , հապա մինակ
- 16 դուք . Որ Թեսաղոնիկէի մէջ ալ մէկ երկու ան-
- 17 գամ ինձի պէտք եղածը խրկեցիք : Չէ՛ թէ ես տուրք կը փնտռեմ , հապա պտուղ կը փնտռեմ՝
- 18 որ ձեր հաշիւին վրայ աւելնայ : Բայց ես ամէն բան առած եմ , ու առատօրէն ունիմ . լցուած եմ՝ Ապափրօդիտոսին ձեռքովը ձեր երկնայէն ընդունելով , որ անուշ հոտ մըն է՝ ընդունելի
- 19 պատարագ՝ Աստուծոյ հաճելի : Ալ իմ Աստուածս ձեր ամէն պիտոյքը պիտի լեցընէ իր ճոխութեանը չափովը՝ փառքով , Քրիստոս
- 20 Յիսուսի ձեռքովը : Այլ Աստուծոյ ու մեր շօրը փառք յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :
- 21 Բարև՝ ըրէք բոլոր սուրբերուն՝ Քրիստոս
- 22 Յիսուսով : Չեզի բարև կ'ընեն իմ հետս
- 23 եղող եղբայրները : Չեզի բարև կ'ընեն բոլոր սուրբերը , մանաւանդ անոնք՝ որ կայսրին տու-

24 նէն են : Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր ամենուն հետը ըստ . ամէն :

ԹՈՒՂԹ՝

ՊՕՂՈՍԻ ԵՌՆԻՔԵԼՈՅՆ

ԵՌ՝ ԿՈՂՈՍԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Առաքեալը իր բարեք տալին ետէ՛ կը գոհանայ Աստուծմէ Կողոսացի քրիստոնէից հաւատքին համար . 7 կը հաստատէ Եպափրասի վարդապետութիւնը . 9 նաեւ ազօթք կ'ընէ որ անոնք շնորհք աճին . 14 կը նկարագրէ ճշմարիտ քրիստոսը . 31 կը քաշուի ըրէ զանոնք՝ Յիսուս քրիստոսը ընդունելու , և կը յիշեցնէ իր պաշտօնը :

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալը Ես-
 2 տուծոյ կամքովը , և Տիմոթէոս եղբայրը , Կո-
 ղոսայի մէջ եղող սուրբ ու հաւատացեալ եղ-
 3 բայրներուն Քրիստոսով . Ընորհք և խաղա-
 ղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն՝ և Տէր
 Յիսուս Քրիստոսէն :

Եւ մէն ատեն ձեզի համար ազօթք ընելով՝ կը
 գոհանանք Աստուծմէ ու մեր Տէր Յիսուս
 4 Քրիստոսին Հօրմէն , լսելով ձեր հաւատքը՝ ու
 Քրիստոս Յիսուսի վրայ , և ան սէրը՝ որ բոլոր
 5 սուրբերուն վրայ ունի . Են յոյսին համար որ
 երկինքը կը պահուի ձեզի , որուն վրայով առա-
 6 քովը . Որ ձեզի հասաւ , ինչպէս որ բոլոր աշ-
 խարհ , ու պտղաբեր ըլլալով կ'աճի , ինտոր ձեր
 մէջն ալ , ան օրուրնէն որ դուք լսեցիք ու
 7 նով . Ինչպէս որ սորվեցաք մեր սիրելի ծառա-
 յակցէն՝ Եպափրասէն , որ ձեզի համար հաւա-

- 8 տարիմ պաշտօնեայ մըն է Քրիստոսի . Ար ինքն ալ մեզի պատմեց ձեր սէրը հոգիով :
- 9 Ընոր համար մենք ալ ան օրուընէ որ լսեցինք՝ չենք դադարիր ձեզի համար աղօթք ընելէն ու խնդրուածք մատուցանելէն , որ կատարեալ ըլլաք անոր կամքին գիտութեամբը՝ բոլոր իմաստութիւնով ու հոգևոր հանճարով .
- 10 Ար դուք Տէրոջը արժանի կերպով քալէք ամէն բանի մէջ՝ զի հաճեցընելով , ամէն բարի գործքերու մէջ պտղաբեր ըլլալով , ու աճեցուն Եստուծոյ գիտութիւնովը . Եմէն ուժով ուժովցած՝ իր փառաւոր զօրութեանը չափովը՝ բոլոր համբերութեան ու երկայնամտութեան՝ ու
- 12 բախութեամբ . Գոհանալով շօր Եստուծոյ , որ մեզ լոյսի մէջ բնակող սուրբերուն վիճակին մասն
- 13 նակից ըլլալու արժանացուց . Ար մեզ ազատեց խաւարին իշխանութենէն , ու իր սիրելի Արդւոյն թագաւորութեանը փոխադրեց . Ար անով մենք փրկութիւն ունինք իր արիւնովը , յիշելով
- 14 մեզաց թողութիւն . Ար ինքը աներևոյթ Եստուծոյ պատկերն է՝ բոլոր ստեղծուածներուն
- 16 անդրանիկը . Ինչու որ անով ամէն բան ստեղծուեցաւ , ինչ որ երկինքը ու ինչ որ երկրի վրայ , անոնք որ կ'երևնան՝ և անոնք որ չեն երևնար , թէ ակտիւները՝ թէ տէրութիւնները՝ թէ պետութիւնները՝ թէ իշխանութիւնները . բոլոր բաները անով՝ ու անոր համար ստեղծուեցաւ . Ու անիկայ ամէն բանէն առաջ է , և
- 18 ամէն բան անով հաստատ կը կենայ . Եւ անիկայ է մարմինին՝ յիշելով եկեղեցիին գլուխը . որ ինքը սկիզբն է՝ մեռելներէն անդրանիկը , որ
- 19 ինքը ըլլայ ամէն բանի մէջ նախապատիւ . Ինչու որ շնորհ հաճեցաւ որ Եստուծոյ թողոր
- 20 լեցունութիւնը անոր մէջը բնակի . Եւ անով ամէնը հաշտեցընէ իրեն հետ , խաղաղութիւն

ընելով անոր խաչին իսկ լուսաձ արիւնսովը , թէ երկրի վրայ և թէ երկինքի մէջ եղողները :

- 21 Եւ ձեզ ալ՝ որ ատեն մը օտարացած էիք , ու չար գործքերով թշնամիներ յէ խորհուրդներովը ,
- 22 չիմա հաշտեցուց բուն իր մարմինովը՝ մահուամբ , որ ձեզ անոր դիմացը սուրբ ու ամբիծ
- 23 և անարատ կայնեցրնէ . Թէ որ կենաք հաւատքին մէջ հիմնուած՝ ու հաստատ՝ և առանց խախտելու աւետարանին յոյսէն՝ որ լսեցիք , որ երկինքին տակը եղած բոլոր ստեղծուածներուն քարոզուեցաւ , որուն ես Պօղոսս սպասաւոր
- 24 եղայ : չիմա ուրախ եմ՝ իմ ձեզի համար լուսաձ չարչարանքներուս վրայ , ու Քրիստոսի լուսաձ ներդրութիւններուն պակասութիւնը իմ մարմինիս մէջը կը լեցրնեմ՝ անոր մարմինին համար , որ
- 25 եկեղեցին է . Որուն ես սպասաւոր եղայ Մատուծոյ տնտեսութիւնովը՝ որ ինծի տրուեցաւ ձեզի
- 26 համար՝ Մատուծոյ խօսքը լման քարոզելու , Եւ խորհուրդը՝ որ ծածկուած էր առ զարեբէն ու ազգերէն հետէ , ու հիմա իր սուրբերուն յայտ-
- 27 նուեցաւ . Որոնց ուզեց Մատուած գիտցրնել , թէ ինչ է աս խորհուրդիս փառաւոր ճոխութիւնը հեթանոսներուն մէջ . որ ան Քրիստոսն է
- 28 ձեր մէջը՝ փառաց յոյսը . Որ անիկայ մենք կը քարոզենք , ու ամէն մարդ կը խրատենք , և կը սորվեցրնենք ամէն մարդ բոլոր իմաստութիւնով , որ ամէն մարդ կատարեալ կեցրնենք Քրիստոս Յիսուսով . Որուն համար ես ալ կ'աշխատիմ՝ ջանք ընելով իր ներգործութեանը համեմատ՝ որ զօրութիւնով իմ մէջս ՚ի գործ կը դրուի :

ԳՂ . Բ

1 Դարձեալ կը յորդորէ զանոք քրիստոսի հաւատքին մէջ հաստատ կենալ . 8 կը զուարթնէ հեթանոսական փրկիւնփայտութենէ և փուճ աւանգութիւններէ , 18 հրեական կաց կրօնէն , 20 և օրինական ծեսերէն , որոնք քրիստոսով վերջացած են :

1 Քանզի կ'ուզեմ որ գիտնաք՝ թէ ինչպէս մեծ

- անձկութիւն ունիմ՝ ձեզի համար ու լաւողիկեցւոց համար, ու ամէն անոնց համար՝ որ իմ 2 երեսս մարմինով չեն տեսեր. Ար անոնց սիրտերը մխիթարուին՝ սիրով միացած, ու կատարեալ իմացողութեան բոլոր ճոխութեանը հասնին, այսինչէն Հօր Աստուծոյ և Քրիստոսի խորհուրդին 3 գիտութեանը. Արուն մէջը իմաստութեան ու 4 գիտութեան բոլոր զանձերը պահուած են: Եւ աս կ'ըսեմ, որ չըլլայ թէ մէկը հրապուրական 5 խօսքերով ձեզ մոլորցընէ: Ար թէպէտ մարմնով հեռու եմ, բայց հոգևով ձեզի հետ եմ, և կ'ուրախանամ երբոր ձեր բարեկարգութիւնը կը տեսնեմ, ու ձեր հաւապին հաստատութիւնը 6 Քրիստոսի վրայ: Ուստի ինչպէս որ ընդունեցիք Քրիստոս Յիսու Տէրը՝ անով քալեցէք, 7 Արմատ կտպած՝ ու անոր վրայ շինուած՝ և հաւատքին մէջ հաստատուած՝ ինչպէս որ սորվեցաք, և անոր մէջը աճեցէք գոհութիւնով: 8 Օգուշացէք՝ չըլլայ որ մէկը ձեզ կողոպտէ փիլիսոփայութիւնով ու փուճ խաբէութիւնով, ոչ մարդոց աւանդութեան պէս է՝ -- աշխարհիս սկզբունքներուն պէս, և չէ թէ Քրիստոսի լաւ 9 բարեբանութեանը պէս. Ինչու որ անոր մէջը կը բնակի Աստուածութեան բոլոր լեցունութիւնը՝ մարմնով 10 նստալէս: Եւ դուք ալ անով լցուած էք. որ ինքը գլուխ է բոլոր իշխանութեան ու պետութեան. 11 Որ անով դուք անձեռագործ թլփատութիւնով թլփատուեցաք՝ մեղաց մարմինը մերկանալով 12 Քրիստոսի թլփատութիւնովը. Թաղուելով անոր հետ մկրտութիւնով, որով նաև անոր հետ յարութիւն առիք Աստուծոյ զօրութեանը հաւատալով. որ ինքը զանիկայ մեռելներէն յարուց: Եւ ձեզ՝ որ ատեն մը յանցանքներու մէջ ու ձեր մարմինին անթլփատութեանը մէջ մեռած էիք, կենդանացուց անոր հետը. մեր ամէն

- 14 յանցանքները ներեց մեզի , Ու հրամաններով ելա՞ծ մեզի հակառակ եղող ձեռագիրը՝ որ մեզի դէմ կը կենար , ջնջեց , զանիկայ մէջ տեղէն
- 15 վերցուց՝ ու խաչափայտին վրայ գամեց . Եւ իշխանութիւնները ու պետութիւնները մերկացուց , ու յայտնապէս խայտառակեց՝ յազթելով անոնց անով :
- 16 Ուստի աւ մէկը թող չդատէ՛ ձեզ ուտելու կամ խմելու՝ կամ տօներու՝ կամ ամսագլուխներու՝
- 17 կամ շաբաթներու կողմանէ . Արոնք գալու բաներուն շուքն են . բայց Բարձր մարմինը Վրիստոսինն է :
- 18 Չըլլայ որ մէկը զրկէ ձեզ մրցանակէն . որ ուզէ խոնարհութիւնով ու հրեշտակներու կրօնքով չաեսած բաներուն միջամուխ ըլլալ , իր մարմինին միտքովը փուճ տեղը հպարտանալով .
- 19 Եւ չբռնէ Գլուխը՝ ուսկից որ բոլոր մարմինը յօդուածներով ու խաղերով հազորդուած ու մէկ-տեղ կցուած՝ Լստուծոյ աճումովը կ'աճի : Թէ որ դուք Վրիստոսի հետ առ աշխարհիս ըսկզբունքներէն մեռաք , ալ ինչո՞ւ համար աշխարհիս մէջ կենդանի եղողներու պէս առնէ կանոններու կը հնազանդիք , բե՛ւլ . Մի՛ մօտենար , համը մի՛ առներ , մի՛ դպչիք . (Արօնց ամէնը ապականութեան համար են գործածութեամբ ,) մարդոց պատուիրանքներուն ու սորվեցուցածներուն համեմատ . Արոնք իմաստութեան կերպարանք մը ունին ինքնակամ կրօնքով , ու խոնարհութիւնով , և մարմինի չինայելով , Բայց չէ թէ պատիւի մը աշխարհէն , հասա՞ մարմինը յազեցրնելու ինչ ծառայէն :

ԳՂ . Գ

1 Առաջինը կը ցուցնէ թէ ուր փնտռելու ենք զՔրիստոս . 5 կը յորդորէ երկուստ անգամները սպաննել , 10 հին մարդը վրայէ հանել , և Քրիստոսը հազնել . 13 սխի խոնարհութեան և ուրիշ պարտաւորութեանց վրայով իրատ կու տայ :

1 Արդ՝ թէ որ Վրիստոսի հետ յարութիւն առիք , ուրեմն վերի՛ բաները փնտռեցէք , ուր որ

- 2 Քրիստոս կը նստի Մատուծոյ աջ կողմը : Այն-
 3 յինները : Ինչու որ դուք մեռաք , ու ձեր կեան-
 4 քը պահուած է Մատուծոյ քովը Քրիստոսի հետ :
 5 Երբոր Քրիստոս՝ մեր կեանքը յայտնուի , ան
 6 առենը դուք ալ անոր հետ փառքով պիտի
 7 յայտնուիք :
- 8 Ուստի ձեր երկրաւոր անդամները սպաննե-
 9 ցէք . պոռնկութիւնը , պղծութիւնը , աւան-
 10 կիրքը , չար ցանկութիւնը , ու ազահուութիւնը՝
 11 որ կուսպաշտութիւն է . Որոնց համար Մատու-
 12 ծոյ բարկութիւնը անհնազանդութեան որդւոց
 13 վրայ կու գայ . Որ առեն մը դուք ալ անոնց մէ-
 14 ջը կը քայլէիք , երբոր անոնց մէջը կ'ապրէիք :
- 15 Իայց հիմա մէկդի ձգեցէք դուք ալ ան ամէնը .
 16 բարկութիւնը , սրտմտութիւնը , չարութիւնը ,
 17 հայհոյութիւնը , անհամեստ խօսքերը ձեր բե-
 18 րաններէն : Իբարու սուտ մի՛ զրուցէք . հին մար-
 19 դը իր գործքերովը ձեր վրայէն հանեցէք . Եւ
 20 հագէք ա՛նորը գիտութիւնով նորոգուած՝ իր
 21 Ստեղծողին պատկերին պէս . Ուր որ Յոյն ու
 22 Հրէայ , թլփատութիւն ու անթլփատութիւն ,
 23 Բարբարոս , Ակիւթացի , ծառայ կ'ա՛ ազատ չը-
 24 կայ . հապա Քրիստոս է ամէնը՝ և ամէն բանի
 25 մէջ : Ուստի Մատուծոյ ընտրեալ սուրբերու ու
 26 սիրելիներու պէս՝ վրանիդ հագէք գութը , ու-
 27 ղորմութիւնը , քաղցրութիւնը , խոնարհութիւ-
 28 նը , հեզութիւնը , երկայնամտութիւնը , Իբարու
 29 համբերելով և իրարու ներելով՝ թէ որ մէկը մէ-
 30 կու մը դէմ տրտունջ մը ունենայ . ինչպէս որ
 31 Քրիստոս ձեզի ներեց , անանկ ալ դուք : Եւ աս
 32 ամէն բաներուն վրայ սէրը հագէ՛ , որ կատարելու
 33 թեան կապն է . Ու Քրիստոսի խաղաղութիւնը
 34 ձեր սրտերուն մէջը թագաւորէ , որ դուք անոր
 35 կանչուեցաք մէկ մարմինով . ու գոհացող եղէք :

- 16 Քրիստոսի խօսքը ձեր մէջը բնակի առատապէս՝
ամէն իմաստութիւնով իրար սորվեցընելու ու
խրատելու , սաղմոսներով , և օրհնութիւննե-
րով , ու հոգևոր երգերով , ձեր սրտերուն մէջը
- 17 շնորհքով զԵստուած օրհնելու : Եւ ամէն ինչ
որ կ'ընէք թէ խօսքով և թէ գործքով , բոլորը
Տէր Յիսուսին անունովը ըէ+ , Եստուծոյ ու Հօ-
րը գոհութիւն մատուցանելով անոր ձեռքովը :
- 18 Անիկներ՝ հնազանդ եղիք ձեր էրիկներուն ,
19 ինչպէս որ կը վայլէ՝ Տէրոջմով : Երիկներ՝ սի-
րեցէք ձեր կնիկները , ու դառն մի ըլլաք անոնց :
- 20 Որդիներ՝ ամէն բանի մէջ հնազանդ եղիք ձեր
ծնողքներուն . ինչու որ ան է Տէրոջը առջևը
21 հաճելի : Հայրեր՝ ձեր որդիները մի՛ բարկացը-
22 նէք , որ չվհատին : Ծանուաներ՝ ամէն բանի մէջ
հնազանդ եղիք ձեր մարմնաւոր տէրերուն . չէ
թէ աչքի առջև ծառայելով՝ մարդահաճոններու
պէս , հապա սրտի միամտութեամբ՝ Տէրոջմէ
23 վախնալով . Ինչ որ կ'ընէք՝ սրտանց ըրէք , որ-
24 պէս թէ Տէրոջը՝ ու չէ թէ մարդոց , Գիտնալով
որ ժառանգութեան հատուցումը Տէրոջմէ պի-
տի առնէք . ինչու որ Տէր Քրիստոսին կը ծա-
25 ռայէք . Բայց անօրէնը իր անօրէնութեանը
պարտիչ պիտի ընդունի , և աչառութիւն չկայ :

ԳԼ . Դ

1 Կը յորդորէ ջերմուանդութեամբ ազօթք ընէ , 5 խելացութեամբ վարուել անոց
հետ՝ որոնք զեւ Քրիստոսի կատարեալ գիտութիւնը չունին . 10 կը բարեւ կը մատու-
ցանէ անոնց , և ամէն կերպ յաղորութիւն կը ինչրէ :

1 Տէրեր՝ ձեր ծառաներուն իրաւունք ու հաւա-
սարութիւն տուէք , գիտնալով որ դուք ալ Տէր
ունիք երկինքը :

2 Շարունակ ազօթքի ետևէ եղիք , անոր մէջը

3 արթուն մնալով գոհութեամբ : Եղօթք ըրէք
նաև մեզի համար , որ Եստուած խօսքին դուռը
բանայ մեզի Քրիստոսի խորհուրդը խօսելու ,

- 4 որուն համար կապուած ալ եմ , Որ յայտնի ընեմ զանիկայ՝ ինչպէս որ ինծի կը վայլէ խօսիլ :
- 5 Խոհեմութեան վարուեցէք դուրսիններուն հետ ,
- 6 ժամանակը ծախու առնելով : Ձեր խօսքը ամէն ատեն շնորհքով՝ « Ի՛նչ » Ի՛նչ ազով համովցած ըլլայ , ու գիտնաք թէ ինչպէս կը վայլէ ձեզի ամէն մէկուն պատասխան տալ :
- 7 Եւ իմ վրայովս բոլորը պիտի իմացնէ ձեզի Տիւքիկոս սիրելի եղբայրը և հաւատարիմ պաշտօնեան ու ծառայակիցը Տէրոջմով . Որն որ ատրանին համար ձեզի խրկեցի , որ գիտնաք դուք մեր վրայով , ու ինքը ձեր սիրտերը մխիթարէ ,
- 9 Մեսսիմոս հաւատարիմ ու սիրելի եղբօրը հետ մէկտեղ՝ որ ձեզմէ հէ՛ն է . իրենք ամէն բանը ձեզի պիտի իմացնեն՝ ինչ որ հոս կայ : Բարև կ'ընէ ձեզի Մարիտարքոս՝ իմ գերութեան ընկերս , և Մարկոս՝ Բառնաբասին եղբօրորդին , (որուն համար պատուէր առիք . թէ որ ձեզի
- 11 գալու ըլլայ , ընգունեցէք անիկայ ,) Եւ Յիսուսը՝ որ Յուստոս ըսուած է , որոնք թլփատութենէն են . ասոնք միայն ինչ գործակից եղան Մատուծոյ թագաւորութեանը մէջ , որոնք
- 12 ինծի մխիթարութիւն եղան : Բարև կ'ընէ ձեզի Նպափրաս՝ Բրիտոսի ծառան , որ ձեզմէ հէ՛ն է , ամէն ատեն ազօթքի մէջ ձեզի համար ջանք ընելով , որ դուք կատարեալ ու լման կենաք Մատուծոյ բոլոր կամացը մէջ : Բանզի անոր վրայով ես կը վկայեմ , թէ շատ նախանձաւորութիւն ունի ձեզի համար՝ ու Վաւոդիկէի և
- 14 Յերապօլիսի մէջ եղողներուն համար : Բարև կ'ընէ ձեզի սիրելի Ղուկաս բժիշկը , ու Դեմաս :
- 15 Բարև՝ ըրէք եղբայրներուն՝ որ Վաւոդիկիս են , և Նիմփասին , ու անոր տանը մէջի եկեղեցիին :
- 16 Գի՛ն : Ու երբոր աս թուղթը ձեր մէջը կարդացուի , Վաւոդիկեցւոց եկեղեցիին մէջն ալ

կարդալ տուէք . և դուք ալ լաւողիկիայէն Կած
 17 Բարդաբէք : Ու ըսէք Երբիպոսին .
 18 Օգոյշ եղիք քու սպասաւորութեանդ՝ որ Տէ-
 րոջմով առիր , որ անիկայ կատարես : Եւ բա-
 րևը իմ ձեռքիս՝ Պօզոսինն է . իմ կապերս միտ-
 քերնիդ թող ըլլան : Ընորհքը ձեզի հետ . ա-
 մէն :

ԵՌԵՂԻՆ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԵՌԵՂԵԼՈՅՆ

ԵՌ ԹԵՍԵՂՈՐՆԻՎԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Աւարտալը կը ծանուցանէ Թեազնիկեցոյ՝ թէ ինք ամեն ատեն կը յիշէ զանոց Ի
 գոհութեանը ու աղօթքին մէջ , 5 և թէ ինք ազէկ համոզուած է թէ անոց հաւա-
 քը ճշմարիտ ու անկեղծ է , և թէ Աստուծոյ գարեած են :

- 1 Պօզոս և Սիդուանոս ու Տիմոթէոս՝ Թեա-
 ղոնիկեցոց եկեղեցիիդ Հայր Աստուծով՝ ու Տէր
- 2 Յիսուս Քրիստոսով . Ընորհք և խաղաղու-
 թիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն՝ ու Տէր Յի-
 սուս Քրիստոսէն :

Ար գոհանանք Աստուծմէ ամէն ատեն ձեր
 ամենուն համար՝ անդադար ձեզ յիշելով մեր

- 3 աղօթքներուն մէջը . Յիշելով ձեր հաւատքին
 գործը ու սիրոյ աշխատութիւնը և մեր Տէր
 Յիսուս Քրիստոսի յոյսին համբերութիւնը՝
- 4 Աստուծոյ ու մեր Հօրը առջևը . Եւ գիանալով՝
 Աստուծմէ սիրուած եղբայրներ՝ ձեր ընտրու-
 5 թիւնը . Որ մեր աւետարանը չէ թէ մինակ
 խօսքով եղաւ ձեզի , հապա զօրութիւնով ալ և
 Հոգւով Սրբով , ու շատ ազգուութիւնով , ինչ-

- պէս որ գիտէք ալ, թէ ինտոր կեցանք ձեր մէջը ձեզի համար : Դուք ալ մեզի ու Տէրոջը նրմանող ըլլալով՝ ընդունեցիք խօսքը շատ նեղութեան մէջ՝ Հոգւոյն Սրբոյ ուրախութիւնովը .
- 7 Մանկ որ դուք օրինակ եղաք բոլոր հաւատացեալներուն՝ որոնք Մակեդոնիայի ու Եփայիայի
- 8 մէջ են : Ինչու որ ձեզմէ հռչակուեցաւ Տէրոջը խօսքը , չէ թէ մինակ Մակեդոնիայի ու Եփայիայի մէջ , հապա նաև ամէն տեղ ձեր հաւատքը որ դէպ 'ի Եստուած է՝ տարածուեցաւ , ա-
- 9 նանկ որ ալ պէտք չէ մեզի բան մը խօսիլ : Քանզի իրենք կը պատմեն մեզի համար , թէ ինչպէս եղաւ մեր ձեր քովը մտնելը , և ինչպէս դուք կուռքերէն Եստուծոյ դարձաք՝ կենդանի ու
- 10 ճշմարիտ Եստուծոյ ծառայելու , Եւ սպասելու անոր Արդւոյն՝ երկինքէն : որ ինքը մեռելներէն յարուց զանիկայ՝ «յո՛ւն» Յիսուսը , որ կ'ազատէ մեզ զալու բարկութենէն :

ԳՂ . Ռ

1 Առաջտը կը յուշէ թէ ինչպէս աւետարանը Թեոսաղնիկէ մտաւ ու քարոզուեցաւ , և ինչպէս անոնք ալ ընդունեցին . 18 գառնառը կ'իմացընէ թէ ինչք ինչու պիտան երկոր ատն հեռու մտց անոնցէ , և թէ ինչու պիտան մեծ փափոք ուներ զանոնք տեսնելու :

- 1 Քանզի եղբայրներ՝ դուք ինքնիրեննիդ գիտէք ձեր մէջը մտնելնիս՝ որ պարապ տեղը չեղաւ . Հապա առաջ , Փիլիպպէի մէջ չարչարանք քաշելով ու անարգուելով՝ ինչպէս որ գիտէք , համարձակութիւն ըրինք մեր Եստուծովը՝ ձեզի պատմելու Եստուծոյ աւետարանը մեծ հակառակութեան մէջ :
- 2 Ինչու որ մեր յորդորանքը ոչ մոլորութենէ է , ու ոչ պղծութենէ , և ոչ խարէութեամբ . Հապա ինչպէս որ մենք Եստուծմէ ընտրուեցանք ու աւետարանը Դի Տաւաղուեցաւ , այնպէս կը խօսինք , չէ թէ մարդոց հաճոյ ըլլալու համար , հապա Եստուծոյ՝ որ մեր սիրտերը կը քննէ . Ինչու որ մենք

բնաւ շողորորդութեան խօսքեր չգործածեցինք,
 ինչպէս որ գիտէք, ո՛չ ալ ազահութեան պատ-
 6 ճառանք, Եստուած վկայ է, Եւ մարդոցմէ
 փառք չփնտռեցինք, ո՛չ ձեզմէ, ոչ ալ ուրիշնե-
 7 րէն, Թէև կրնայինք՝ իբրև Քրիստոսի առա-
 քեայններ՝ ծանրութիւն տալ. բայց մենք հեղ-
 եղանք ձեր մէջը, ինտոր որ դայեակ մը իր երա-
 8 խաները կը խնամէ: Դոյնպէս ալ մենք ձեր վը-
 րայ փափաք ունենալով կը յօժարէինք, ոչ մի-
 այն Եստուծոյ աւետարանը ձեզի տալ, հապա
 մեր անձերն ալ. ինչու որ գուք մեզի սիրելիներ
 9 եղաք: Քանզի կը յիշէք եղբայրներ՝ մեր
 աշխատութիւնը ու ջանքը, որ ձեզմէ մէ-
 կու մը ծանրութիւն չտալու համար՝ գիշեր ու
 ցորեկ գործելով, ձեզի Եստուծոյ աւետարա-
 10 նը քարոզեցինք: Դուք վկայ էք, և Ես-
 տուած ալ թէ ինչպէս սրբութիւնով ու արդա-
 րութիւնով և անարատութիւնով վարուեցանք
 11 ձեզի հետ՝ որ հաւատացիք. Ինչպէս գիտէք ալ,
 որ ձեզմէ ամէն մէկը՝ ինտոր հայր մը իր որդի-
 12 ները՝ Եւսի կը յորդորէինք ու կը մխիթարէինք,
 և վկայութիւն կը դնէինք որ դուք Եստուծոյ
 վայլածին պէս քալէք, ան որ ձեզ իր թաղաւո-
 13 րութեանը ու փառքին կանչեց: Եսոր համար
 մենք ալ անդադար կը գոհանանք Եստուծմէ, որ
 մեզմէ Եստուծոյ խօսքը լսելով ընդունեցիք, չէ
 թէ Եւսի մարդոց խօսք, հապա ինտոր որ ճշ-
 մարտապէս է, Եստուծոյ խօսք, որ նաև կը
 14 ներգործէ ձեր մէջը որ կը հաւատաք: Քանզի
 դուք եղբայրներ՝ նմանող եղաք Եստուծոյ եկե-
 ղեցիներուն՝ որ շրէաստանի մէջ են Քրիստոս
 Յիսուսով. ինչու որ գուք ալ նոյն չարչարանք-
 ները կրեցիք ձեր համազգիներէն, ինչպէս որ
 15 անոնք ալ շրէաներէն. Արոնք Տէր Յիսուան ալ
 մեռցուցին՝ մարգարէներն ալ, և մեզ հալածե-

ցին , ու Մատուծոյ անհաճոյ՝ և բոլոր մարդոց
 16 հակառակ են . Ու մեզ կ'արգիլեն հեթանոսնե-
 րուն խօսելէն՝ անոնց փրկութեանը համար , որ
 իրենց մեղքերուն շէշ լեցրնեն ամէն ատեն . և
 բարկութիւնը անոնց վրայ հասեր է մինչև վերջը :
 17 Իսկ մենք եզրայրներ՝ իրաւ քիչ մը ատեն ձեզ-
 մէ որը մնացինք երեսով , ու չէ՛ թէ սրտով , բայց
 աւելի ջանացինք ձեր երեսը տեսնելու մեծ փա-
 18 փաքով : Ընոր համար ես Պօղոսս մէկ երկու
 անգամ ուղեցի ձեզի գալ , բայց Սատանան մեզ
 19 արգիլեց : Ինչու որ ո՞վ է մեր յոյսը , կամ ուրա-
 խութիւնը՝ կամ հէ պարծանքին պսակը , եթէ
 ոչ դուք՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի առջևը՝
 20 անոր գալու ատենը : Արովհետև դուք էք մեր
 փառքը՝ և ուրախութիւնը :

ԳՂ . Գ

1 Պօղոս կը յայտնէ իր մեծ սէրը որ ունէր թեազոնիկեաց վրայ , թէ Յիսթէոսը ա-
 նոնց երկելով՝ որ հաստատէ և փոթարէ զանոնք , թէ անոնց բարեգործութեանցը
 վրայ ուրախանալով , 10 և թէ ազօթք ընելով անոնց համար , և անվասնզ անոնց եր-
 թալու փափաքելով :

1 Ուստի ալ չկրնալով աւելի համբերել , աղէկ
 2 երևցաւ մեզի մինակ Մթէնք մնալ . Եւ Տիմո-
 թէոս մեր եղբայրը ու Մատուծոյ պաշտօնեանն և
 մեր գործակիցը Քրիստոսի աւետարանին մէջ
 խրկեցինք ձեզ հաստատելու ու մխիթարելու ձեր
 3 հաւատքին համար . որ աս նեղութիւններուն
 մէջ յեղէ մէկը չխախտի . ինչու որ դուք ինքնի-
 րեննիդ գիտէք որ մենք ատ քանիչ համար կե-
 4 ցեր ենք : Քանզի երբոր մենք ձեր քովն էինք ,
 առաջուց ձեզի կը զօրուցէինք թէ նեղութիւննե-
 րու պիտի հանդիպինք , ինչպէս որ եղաւ ալ , ու
 5 գիտէք : Ընոր համար ես ալ չկրնալով աւելի
 համբերել , հարչ խրկեցի ձեր հաւատքը գիտնա-
 լու , որ չըլլայ թէ փորձողը ձեզ փորձած ըլլայ ,
 6 և մեր աշխատութիւնը պարապ ըլլայ : Բայց
 հիմա երբոր Տիմոթէոս ձեզմէ մեզի եկաւ , ու

ձեր հաւատքին և սիրոյն աւետիսը մեզի տուաւ ,
 որ ամէն ժամանակ մեր բարի յիշատակը հրէշտիկ
 ունիք , և կը փափաքիք մեզ տեսնելու , ինչպէս
 7 որ մենք ալ ձեզ . Եսոր համար եղբայրներ՝ ձեր
 վրայ միսիթարուեցանք մեր բոլոր վիշտերուն ու
 8 նեղութիւններուն վրայ՝ ձեր հաւատքովը . Ինչու
 որ հիմա կենդանի ենք մենք , թէ որ դուք հաս-
 9 տատուն կենտք Տէրոջմով : Բանզի ի՛նչ գոհու-
 թիւն կրնանք մատուցանել Եստուծոյ ձեր վրա-
 յով՝ ան ամէն ուրախութիւնին համար՝ որ կ'ու-
 րախանանք ձեզի համար մեր Եստուծոյ առջևը ,
 10 Եւ գիշեր ու ցորեկ խիտ շատ աղաչանք կ'ընենք
 ձեր երեսը տեսնելու , ու ձեր հաւատքին պակ-
 11 սութիւնները լեցընելու : Բայց ինքը Եստուած
 ու մեր Հայրը՝ և մեր Տէրը Յիսուս Բրիստոս
 12 մեր ճամբան դէպ 'ի ձեզի յաջողէ : Եւ Տէրը
 աճեցընէ ու աւելցընէ ձեր սէրը իրարու վրայ՝ ու
 ամենուն վրայ , ինչպէս որ մենք ալ ձեր վրայ ---
 13 Ինչ , Հաստատելով ձեր սիրտերը անարատ՝
 սրբութեան մէջ Եստուծոյ և մեր Հօրը առջևը՝
 մեր Տէրոջը Յիսուս Բրիստոսի գալու ատենը
 իր բոլոր սուրբերուն հետ մէկտեղ :

ԳԼ . Դ

1 Կը յորգորէ զանոնք որ ամէն կերպով յաւաջ երթան աստուածապաշտութեան մէջ , 6
 որ սուրբ ու արգար վարմունք ունենան , 9 որ մէկզմէկ սիրեն , 11 որ ամէն մէկը խաղա-
 զութեամբ իր գործը գործէ , 18 ու վերջապէս ննջեցանքերուն վրայով իրենց արամու-
 թիւնը չափաւոր ըլլայ : 17 Առաքելալը աս վերջին յորգործիքին վրայ համառօտ կեր-
 ցով մէ կը նկարագրէ մեռելաց յարութիւնը , և քրիստոսի երկրորդ գալուստը՝ գա-
 տատանի համար :

1 Եսկէ ետև եղբայրներ՝ ձեզի կ'աղաչենք , ու
 կը յորդորենք Տէր Յիսուսով . որ ինչպէս մեզ-
 մէ առիք՝ թէ ինտոր պէտք է ձեզի քալել ու
 Եստուծոյ հաճոյ ըլլալ , ալ աւելի «նոյ» հէք շատ-
 2 նաք : Բանզի գիտէք թէ ի՛նչ պատուէրներ
 3 տուինք ձեզի Տէր Յիսուսով : Ինչու որ Եստուծոյ
 կամքը աս է՝ «յօնն» ձեր սուրբ ըլլալը , որ դուք

- 4 ետ կենաք պոռնկութենէն . Չեզմէ ամէն մէկը
 գիտնայ իր ամանը սրբութիւնով ու պատիւով
 5 ստանալ . Չէ թէ ցանկութեան կիրքով՝ ինչպէս
 հեթանոսները՝ որոնք Մստուած չեն ճանչնար :
- 6 Չըլայ որ «*»* բանին մէջ չափէ անցնի Բէ՛ւ՝ ու իր
 եղբայրը զօրկէ . ինչու որ Տէրը ատ բոլոր բանե-
 րուն համար վրէժինդ իր է . ինչպէս առաջուց
 7 ըսինք ձեզի , ու վկայութիւն տուինք : Ինչու
 որ Մստուած մեզ պղծութեան չկանչեց , հապա
 8 սրբութեան : Ուստի ան որ կ'անարգէ , չէ թէ
 անիկայ մարդ մը կ'անարգէ , հապա Մստուած՝
 որ իր Սուրբ Հոգին ալ ձեզի տուաւ :
- 9 Բայց եղբայրսիրութեան վրայով պէտք չէ ձե-
 զի բան գրել . ինչու որ դուք ինքնիրեննիդ Մս-
 10 տուծմէ սորված էք մէկզմէկ սիրել . Եւ իրաւ
 ատ բանը կ'ընէք դուք բոլոր Մակեդոնիայի մէջ
 եզոզ ամէն եղբայրներուն , սակայն կ'աղաչենք
 11 ձեզի եղբայրներ՝ որ ալ աւելի առատանաք . Եւ
 ջանք ընէք որ հանդարտ կենաք . ու ամէն մէ-
 կերնիդ իր գործը գործէ , ու ձեր ձեռքերովը
 աշխատիք , (ինչպէս որ ձեզի պատուիրեցինք ,)
 որ դուրսիններուն հետը պարկեշտութեամբ վա-
 րուիք , ու բանի մը կարօտ չըլլաք :
- 12 Չենք ուզեր եղբայրներ՝ որ տգէտ ըլլաք ննջե-
 ցեալներուն վրայով . որ չտրտմիք ինչպէս ու
 13 ըիշները՝ որոնք յոյս չունին : Բանզի թէ որ
 կը հաւատանք թէ Յիսուսը մեռաւ ու յարու-
 թիւն առաւ , անանկ ալ Մստուած ննջեցեալնե-
 14 րը Յիսուսով պիտի բերէ անոր հետ : Ա՛յն զի
 աս կը զրուցենք ձեզի Տէրոջը խօսքովը , թէ
 մենք որ մինչև Տէրոջը գալուստը ողջ կը մնանք ,
 բնաւ ննջեցեալներէն առաջ պիտի չանցնինք :
- 15 Ինչու որ ինքը Տէրը ազդարարութեան հրամա-
 նով՝ հրեշտակապետին ձայնովը ու Մստուծոյ
 փողովը երկինքէն պիտի իջնէ , և Բրիստոսով

մեռածները առաջ յարութիւն պիտի առնեն :
 16 Եւտքը մենք ալ որ ողջ մնացած ենք՝ անոնցմով
 մէկտեղ պիտի յափշտակուինք ամպերով Տէրո-
 ջը առջևը ելելու օդին մէջը . և անանկ յաւի-
 17 տեան Տէրոջը հետ պիտի ըլլանք : Ուստի մէկ-
 զմէկ մխիթարեցէք աս խօսքերով :

ԳԼ . Ե

1 Կը շարունակէ իր նկարագրութիւնը Գրիստոսին գառաւորանի գալստի վրայով . 16 է
 զանազան իրատներ առլով՝ 28 իր Թուղթը կը վերջապէս :

- 1 Բայց ա՛ն ժամերուն ու ժամանակներուն հա-
 մար եղբայրներ՝ պէտք չէ բան մը գրել ձեզի .
- 2 Վանզի դուք ինքնիրեննիդ աղէկ գիտէք՝ թէ
 Տէրոջը օրը գիշերուան գողի պէս անանկ կը
 3 հասնի : Երբոր ըսելու ըլլան՝ թէ խաղաղու-
 թիւն ու ապահովութիւն է , ան ատենը կորուս-
 տը յանկարծակի անոնց վրայ պիտի հասնի՝
 յղեին երկանցը պէս , ու պիտի չազատին :
- 4 Բայց դուք եղբայրներ՝ խաւարի մէջ չէք , որ ա՛ն
 5 օրը գողի մը պէս ձեր վրայ հասնի . Ինչու որ
 դուք ամէնքդ լուսոյ որդիք էք , ու ցորեկուան
 որդիք . գիշերուան չենք , խաւարինը չենք :
- 6 Ուրեմն չքնանանք ինչպէս որ ուրիշները , հապա
 7 արթուն ու զգաստ ըլլանք : Վանզի անոնք որ
 կը քնանան՝ գիշերը կը քնանան , և անոնք որ
 8 կ'արբենան՝ գիշերը կ'արբենան : Բայց մենք
 որովհետև ցորեկուան ենք , զգաստ ըլլանք , և
 հաւատքին ու սիրոյն զրահը վրանիս հազնինք ,
 ու փրկութեան յուսոյն սաղաւարտը Գրիստոսին
 9 շէն : Ինչու որ Եստուած մեզ բարկութեան
 համար չորոշեց , հապա փրկութիւն ստանալու
 10 համար մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի ձեռքովը . Որ
 ինքը մեզի համար մեռաւ . որպէս զի թէ ար-
 թուն ըլլանք և թէ քնանանք , իր հետը մէկ-
 11 տեղ ապրինք : Ենոր համար մէկզմէկ մխի-

Թարեցէք , և իրարու շնութիւն տուէք , ինչպէս որ կ'ընէք ալ :

- 12 Եւ ձեզի կ'աղաչենք եղբայրներ՝ որ ճանչնաք ձեր աշխատաւորները ու վերակացուները Տէրոջմով , ու ձեզի խրատ տուողները . Եւ զանոնք մեծապէս պատուեցէք սիրով՝ իրենց գործքին համար . իրարու հետ խաղաղութիւն ունեցէք .
- 13 Եւ ձեզի կ'աղաչենք եղբայրներ՝ անկարգ վարմունք ունեցողները խրատեցէք , վատասիրտները մխիթարեցէք , տկարներուն ձեռնտու
- 14 եղէք , ամենուն ալ երկայնամիտ եղէք : Չգուշացէք՝ չօլայ որ մէկը չարութեան փոխարէն չարութիւն հատուցանէ մէկու մը . հապա ամէն ատեն բարիք ընելու ետեւէ եղէք թէ իրարու ,
- 16 և թէ ամենուն : Եմէն ատեն ուրախ եղէք :
- 17 Ենդադար աղօթք ըրէք : (18) Եմէն բանի մէջ գոհութիւն տուէք . ինչու որ աս է Եստուծոյ
- 19 կամբը Քրիստոս Յիսուսով ձեր վրայ : Սուք
- 20 չողին մի՛ մարէք : Մարգարէութիւնները մի՛
- 21 արհամարհէք : Եմէն բան փորձեցէք , բարին
- 22 ամուր բռնեցէք : Եմէն տեսակ գէշ բաներէն
- 23 ետ կեցէք : Եւ ինքը խաղաղութեան Եստուածը ձեզ բոլորովին սուրբ ընէ , ու ձեր բոլոր հոգին և շունչը ու մարմինը անարատ պահուի Քիչ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի գալու ատենը :
- 24 Լաւատարիմ է ան՝ որ ձեզ կանչեց , որ ինքը պիտի կատարէ ալ :
- 25 Եղբայրներ՝ աղօթք ըրէք ձեզի համար :
- 26 Բարև՝ տուէք բոլոր եղբայրներուն սուրբ համբուրով :
- 27 Երդմընցընեմ ձեզ Տէրոջմով , որ թողութը բոլոր սուրբ եղբայրներուն կարդացուի :
- 28 Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հետը ըստ . ամէն :

ՊՕՂՈՍԻ ԵՌԵՐԵԼՈՅՆ

ԵՌ ԹԵՍԵՂՈՆԻԳԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Պօղոս առաքեալ կը յայտնէ Թեսաղոնիկեցւոց իր բարի գաղափարը որ ունէր ոմնց հաւատքին՝ սիրոյն և համբերութեանը վրայ . 11 և փանդամայն հալածանքի ժամանակ փոխարութիւն ունենալու զանազան դատաւաններ յառաջ կը բերէ , որոնց զգուսուրը Աստուծոյ արդար դատաստանէն կ'առնէ :

1 Պօղոս և Սիղուանոս ու Տիմոթէոս՝ Թեսաղոնիկեցւոց եկեղեցիիդ մեր Հայր Աստուծով՝ ու

2 Տէր Յիսուս Վրիստոսով . Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն՝ ու Տէր Յիսուս Վրիստոսէն :

3 Պարտինք ամէն ատեն Աստուծմէ գոհանալ ձեզի համար՝ եղբայրներ , ինտոր որ կը վայլէ . քանզի ձեր հաւատքը շատ աճելու վրայ է , և ձեր ամէն մէկուն սէրը իրարու վրայ կը շատնայ .

4 Ընանկ որ մենք ալ ձեզմով կը պարծենանք Աստուծոյ եկեղեցիներուն մէջը՝ ձեր համբերութեանը ու հաւատքին համար ձեր բոլոր հալածանքներուն ու նեղութիւններուն մէջ , որոնց

5 որ գուք կը համբերէք . Ոչ է Աստուծոյ արդար դատաստանին ապացոյցը՝ որ դուք արժանանաք Աստուծոյ թագաւորութեանը , որուն համար

6 ալ նեղութիւն կը քաշէք . Վանզի Աստուծոյ առջև իրաւունք է՝ ձեզի նեղութիւն տուողնե-

7 րուն նեղութիւն հատուցանել , Եւ ձեզի նեղութիւն քաշողներուդ՝ մեզի հետ հանգիստ , Տէր Յիսուսին երկինքէն յայտնուելու ատենը իր զօ-

- 8 րաւոր հրեշտակներովը , Բորբոքած կրակով վերէժ առնելու անոնցմէ՝ որ Մատուած չեն ճանչնար , և որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի աւետարանին չեն հնազանդիր . Արոնք պիտի պատժուին յաւիտենական սատակումով՝ Տէրոջը
- 10 երեսէն ու անոր զօրութեանը փառքէն , Երբոր ինքը գայ փառաւորուելու իր սուրբերուն մէջը , և հիանալի ըլլալու բոլոր հաւատացեալներուն մէջը , (ինչու որ մեր վկայութիւնը ձեր մէջը
- 11 հաւատացուեցաւ ,) ան օրը : Ես պատճառովս ալ ամէն ատեն ձեզի համար աղօթք կ'ընենք , որ մեր Մատուածը ձեզ արժանի ընէ յէր կոչումին , և էր բարութեան բոլոր հաճութիւնը կատարէ ,
- 12 ու հաւատքին գործը զօրութիւնով . Ար մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին անունը փառաւորուի ձեր մէջը , և գուք ալ անոր մէջը՝ մեր Մատուծոյն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսին շնորհացը համեմատ :

ԳԼ . Բ

1 Կը ինչքէ անոնցմէ որ հաստա կենան իրենց ընդունած ճշմարտութեանը մէջ . 8 կը ցուցնէ թէ անոնք հաւատքէն պիտի ապստամբին , 9 և 'Նեոք պիտի յայտնուի' Տէրոջը օրը գալէն առաջ . 15 իր առջի յորդորակները կը կրկնէ , ու աղօթք կ'ընէ անոնց համար :

- 1 Ա՛ղաչենք ձեզի եղբայրներ՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի գալստեանը՝ ու մեր անոր քովը ժողովուելուն համար , Ար լայ որ շուտ մը խախտիք յէր միտքէն , ու չըլլայ որ խռովիք՝ ո՛չ հոգիով ու ո՛չ խօսքով , ո՛չ ալ թուղթով մը իբր թէ մեզմէ հերոսած , որպէս թէ Տէրոջը օրը եկած հասած ըլլայ :
- 2 Ար լայ որ մէկը ձեզ խարէ մէկ բանով մը . ինչու որ ան օրը պիտի լինայ՝ թէ որ ապստամբութիւնը առաջ չգայ , ու յայտնուի մեղաց մարդը՝ կոհրաստեան որդին , Են հակառակորդը հպարտացած ամենուն վրայ՝ որ Մատուած կ'ըսուի՝ կամ կը պաշտուի , մինչև անիկայ Մատուծոյ տաճարին մէջ պիտի նստի , և ինքզինքը ցուցնէ թէ Մատուած

- 5 տուած է : Չէք յիշեր՝ որ երբ ձեր քովն էի ,
 6 աս բաները կ'ըսէի ձեզի : Եւ հիմա դուք ինք-
 նիրեննիդ գիտէք ինչ է ան որ կ'արգիլէ , որ
 7 ինքը իր ատենին յայտնուի : Ինչու որ անօրէ-
 նութեան խորհուրդը հիմակուրնէ կը զօրանայ .
 բայց ան որ հիմա կ'արգիլէ , «Ի՞նչ արգիլէ՞ մինչև
 8 որ ինքը մէջտեղէն վերնայ : Ու ետքը պիտի
 յայտնուի ան անօրէնը , որն որ Տէր Յիսուս իր
 բերնին հոգիովը պիտի սպառէ , ու իր գալուն
 9 յայտնուելովը պիտի կորսընցընէ . Արուն գալը
 Սատանային ազդեցութիւնովն է՝ բոլոր զօրու-
 10 թիւնով և նշաններով ու սուտ հրաշքներով , եւ
 կորուսեալներուն վրայ անիրաւութեան բոլոր
 խաբէութիւնովը , որովհետև անոնք ճշմարտու-
 թեան սէրը չընդունեցին՝ որ փրկուին . անոր
 համար Մատուած ալ պիտի խրկէ անոնց ուժով
 11 մոլորութիւն մը՝ որ ստութեան հաւատան . Ար
 դատապարտուին ամէն անոնք՝ որ չհաւատացին
 ճշմարտութեան , հապա անօրէնութեան յօ-
 ժարեցան :
- 12 Իայց մեզի պէտք է միշտ Մատուածմէ գոհա-
 նալ ձեզի համար՝ Տէրոջմէ սիրուած եղբայրներ .
 ինչու որ Մատուած առաջուց ձեզ ընտրեց փրկ-
 կուելու Հոգիին սրբելովը՝ ու ճշմարտութեան
- 13 հաւատքովը . Արուն ձեզ կանչեց մեր աւետարա-
 նելովը՝ մեր Տէր Յիսուս Բրիստոսի փառքը բս-
 տանալու :
- 14 Ուստի եղբայրներ՝ հաստատ կեցէք , ու պի՛նս
 բունեցէք ան աւանդութիւնները որ սորվեցաք՝
- 15 թէ խօսքով ու թէ մեր թուղթովը : Եւ ինքը
 մեր Տէր Յիսուս Բրիստոսը՝ ու մեր Հայրը Մա-
 տուած , որ մեզ սիրեց՝ ու տուաւ մեզի յաւի-
 տենական մխիթարութիւն՝ և բարի յոյս շնորհ-
- 16 քով , Ձեր սիրտերը մխիթարէ՝ և Յէշ հաստատ
 ամէն բարի խօսքերու և գործքերու մէջ :

ԳԼ . Գ

1 Կը խնդրէ որ անոնց աղօթք ընեն իրեն համար , 8 անոնց վրայ իր ունեցած վատահու-
թիւնը կը յայտնէ , 5 անոնց համար Աստուծոյ աղօթք կ'ընէ , 6 զանազան պատուե-
րներ կու տայ , մանաւանդ ծաւալութենէ և անասակ ընկերներէ հեռու կենալու վրայով ,
10 և իր թուղթը աղօթքով ու բարկներով կը վերջացնէ :

- 1 Ա՛րջապէս եղբայրներ՝ մեզի համար աղօթք
ըրէք , որ Տէրոջը խօսքը յառաջանայ , ու փա-
2 ռաւոր ըլլայ , ինչպէս որ ձեր մէջը . Եւ որ անի-
րաւ ու չար մարդիկներէն ազատինք . ինչու որ
3 ամէնը հաւատք չունին . Բայց Տէրը հաւատա-
րիմ է , որ ձեզ պիտի հաստատէ , ու չարէն
4 պահէ : Եւ ձեր վրայ վատահուլթիւն ունինք Տէ-
րոջմով , թէ ինչ որ ձեզի պատուիրեցինք՝ կ'ը-
5 նէք , ու պիտի ընէք ալ : Եւ Տէրը ձեր սիրտե-
րը Աստուծոյ սիրոյն ու Քրիստոսի համբերու-
թեանը ուղղէ :
- 6 Եւ ձեզի կը պատուիրենք եղբայրներ՝ մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսի անունովը , որ ետ քաշուիք
ամէն եղբորմէ՝ որ անկարգութեամբ կը վարուի ,
ու չէ թէ ան աւանդութեանը պէս՝ որ մեզմէ
7 առաւ : Ինչու որ դուք ինքնիրեննիդ գիտէք
թէ ինչպէս պարտիք մեզի նմանող ըլլալ . քան-
զի մենք ձեր մէջը անկարգութեամբ չվարուե-
8 ցանք , Ա՛չ ալ մէկուն հացը ձրի կերանք . հապա
ջանքով և աշխատանքով դիշեր ու ցորեկ կը
գործէինք՝ ձեզմէ մէկուն ծանրութիւն չտալու
9 համար . Չէ թէ որ մենք իշխանութիւն չունե-
ինք , հապա որ անձերնիս ձեզի օրինակ ընենք՝
10 որ մեզի նմանող ըլլաք : Ա՛սան զի երբոր մենք
ձեր քովն էինք՝ աս ձեզի կը պատուիրէինք , թէ
ան որ չուզեր գործ գործել , հայ ալ թող չուտէ :
11 Երդ՝ կը լսենք որ ձեր մէջէն ոմանք անկարգու-
թեամբ կը վարուին , ու գործ մը չեն դործեր ,
12 հապա հետաքրքիր կը պտըտին : Ընանկներուն
պատուէր կու տանք , ու կ'աղաչենք մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսով , որ հանգարտութեամբ

- 13 գործեն , և իրենց հացը ուտեն : Բայց դուք
 եղբայրներ՝ մի՛ ձանձրանաք բարիք գործելէն :
- 14 Իսկ թէ որ մէկը չհնազանդիր մեր խօսքին —
 թուղթով , դուք նշանակեցէ՛ք անիկայ , ու անոր
- 15 հետը մի՛ խառնուիք , որ ամէնայ : Բայց չըլայ
 թէ թշնամիի պէս սեպէ՛ք «նիւ» . հապա եղբօր
- 16 պէս խրատեցէ՛ք : Եւ ինքը խաղաղութեան հե-
 րը՝ ամէն կերպով ձեզի խաղաղութիւն տայ ամէն
 ատեն . հէրը ձեր ամենուն հետը ըստ :
- 17 Ը՛ որդոյնը իմ ձեռքիս՝ Պօղոսինն է , որ ամէն
 թուղթերուն մէջ նշան է . ասանկ կը գրեմ :
- 18 Մեր հէր Օիսուս Բրիստոսի շնորհքը ձեր ամե-
 նուն հետը ըստ . ամէն :

ՊՕՂՈՍԻ ԵՌԵՎԵԼՈՅՆ

ԵՌ ՏԻՄՈԹԻՆՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Առաքեալը Յիմոթէոսին փոքր կը ձգէ ան պատուէրը որ ինքը Մակեդոնիա գացած անկը տուեր էր անոր . 5 կը խօսի օրէնքին ուղիղ գործածութեանը և նպատակին վրայով , 11 իր առաքելական պաշտօնին կանչուելուն վրայով , 20 և Հիմնոսին ու Աղէքանդրոսին վրայով :

1 Պօզոս՝ Յիսուս Արիստոսի առաքեալը մեր Փրկիչ Աստուծոյ և մեր յոյսը եղող Արիստոս

2 Յիսուսի հրամանովը . Տիմոթէոսի՝ ի հարազատ որդւոյս հաւատքով . շնորհք՝ ողորմութիւն՝ խաղաղութիւն Աստուծմէ մեր Հօրմէն՝ և Արիստոս Յիսուս մեր Տէրոջմէն :

3 Ինչպէս որ քեզի աղաչեցի Ափեսոս մնալու , երբոր ես Մակեդոնիա կ'երթայի , որ պատուիրես մէկ քանիներուն օտար ուսմունք չսորվեցը-

4 նել , ևւ չնայիլ առասպելներու , ու ազգահամարներու՝ որ վերջ չունին . որոնք աւելի վէճեր կը պատճառեն , քան թէ Աստուծոյ հանել կեն-

5 ցաղավարութիւնը՝ որ էլ չըսէ հաւապով : Ինչու որ պատուիրանքին վախճանը սէր է՝ սուրբ սրտով ու բարի խղճմտանքով և անկեղծ հաւատ-

6 քով . Արոնցմէ խտորելով ոմանք փուճ խօսքերու ետևէ գացին . Օրինաց վարդապետ ըլլալ կ'ուզեն . Ես իրենք չեն հասկընար ինչ որ կը խօսին , ո՛չ ալ ան բաները՝ որոնց համար ոտք կը

8 կոխեն : Արդ՝ գիտնէք որ օրէնքը աղէկ է , թէ որ մէկը անիկայ օրինաւոր կերպով գործածելու

- 9 Ըլայ : Բայց աս թող գիտնայ՝ որ արդարնե-
րուն համար չէ օրէնքը . հապա անօրէններուն՝
ու անհնազանդներուն համար , ամբարիշտնե-
րուն՝ և մեղաւորներուն , անսուբններուն՝ և
պիղծերուն , հայր ու մայր զարնողներուն , մար-
10 դասպաններուն , Պոռնիկներուն , արուագէտ-
ներուն , մարդ գողցողներուն , սուտզրուցներուն ,
սուտ երդում ընողներուն , և թէ ուրիշ ինչ որ
11 հակառակ է ողջամիտ վարգապետութեանը , Որ
երանելի Աստուծոյ փառաւոր աւետարանին հա-
12 մեմատ է , ան որ ինծի յանձնուեցաւ : Եւ շը-
նորհակալ եմ անոր՝ որ զիս զօրացուց , «^{բն}իս
Վրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջը , որ հաւատարիմ
սեպելով զիս՝ « սպասաւորութեանը մէջ դրաւ .
13 Որ առաջուց հայհոյիչ էի՝ ու հալածող և թշնա-
մանող . բայց ողորմութիւն գտայ , ինչու որ ան-
14 հաւատութեան մէջ չգիտնալով ըրի . Եւ մեր
Տէրոջը շնորհքը խիստ շատ եղաւ ^{իս} : հաւատքով
15 ու սիրով՝ որ Վրիստոս Յիսուսով է : Ես խօսքը
հաւատարիմ է՝ ու բոլորովին ընդունելութեան
արժանի . որ Վրիստոս Յիսուս աշխարհք եկաւ
մեղաւորները փրկելու , որոնց գուլթը ետ եմ .
16 Բայց անոր համար ողորմութիւն գտայ , որ
պինտ առաջ Յիսուս Վրիստոս իմ վրաս ցուցը-
նէ բոլոր երկայնամտութիւնը՝ օրինակ ըստ ա-
նոնց՝ որ պիտի հաւատային իրեն՝ յաւիտենա-
17 կան կենաց համար : Բայց յաւիտենական Թա-
գաւորին՝ « անեղծ ու աներևոյթ է , մի միայն
Աստուծոյն՝ փառք ու պատիւ յաւիտենանս յա-
ւիտենից . ամէն :
- 18 Ես պատուէրը կ'աւանդեմ քեզի՝ իմ որդեակ
Տիմոթէոս , քու վրայովդ առաջուց եղած մար-
գարէութիւններուն համեմատ , որ անոնցմով
19 պատերազմիս ան բարի պատերազմը ; Եւ ունե-
նա՞ հաւատք ու մաքուր խղճմտանք , ոչն որ

մէկ քանիները իրենցմէ մէկդի ձգելով՝ նաւակո-
 20 ծութիւն կրեցին հաւատքին կողմանէ . Որոնց-
 մէ էն շիմենոսը ու Նդէքսանդրոսը , որոնք ես
 Սատանային մատնեցի , որ սորվին հայհոյու-
 թիւն չընել :

ԳՂ . Բ

1 Կը յորդորէ ազօթջ ու գոհութիւն մատուցանել ամէն մարդոց համար , և տոբ պատ-
 ճառն ալ յառաջ կը բերէ . 9 կը ցուցնէ թէ կնիկները ինչով զարգարուելու են . 12
 թէ անոնց թոյլտուութիւն չկայ սորվեցընելու , 15 և թէ պիտի փրկուին որդեծնու-
 թեամբ՝ թէ որ հաւատքի մէջ կենան :

1 Արդ՝ կ'ազաչեմ՝ ամէն բանէն առաջ՝ ազօթք
 ընել , խնդրուածք , ազաչանք , գոհութիւն՝ ա-

2 մէն մարդոց համար , Մանասանդ թագաւորներուն
 և բոլոր իշխանաւորներուն համար . որ խաղաղ ու
 հանդարտ կեանք վարենք՝ բոլորովին աստուած-

3 պաշտութիւնով ու պարկեշտութիւնով : Ինչու
 որ ան է աղէկը ու ընդունելին մեր ֓րկիչ Մատու-

4 ծոյն առջևը . Որ կ'ուզէ թէ ամէն մարդիկ փրո-
 կուին՝ ու ճշմարտութիւնը ճանչնալու գան :

5 Քանզի մէկ Մատուած մը կայ , ու մէկ միջնորդ
 մը Մատուծոյ ու մարդոց մէջը՝ Քրիստոս Յիսուս

6 մարդը . Որ իր անձը ամենուն տեղը փրկանք
 7 տուաւ՝ իր ատենին վկայութիւն ըլլալու . Որ ես

անոր քարոզիչ ու առաքեալ դրուեցայ , (ճշմա-
 րիտ կ'ըսեմ Քրիստոսով՝ և սուտ չեմ խօսիր ,)

8 շեթանոսներուն վարդապետ եղայ հաւատքով ու
 ճշմարտութիւնով : Արդ՝ կ'ուզեմ որ էրիկ մար-

դիկ ամէն տեղ ազօթք ընեն՝ սուրբ ձեռքեր վեր-
 ցընելով առանց բարկութեան ու երկմտութեան :

9 Նոյնպէս ալ կնիկները վայելուչ հագուատով ,
 ամօթխածութեամբ և պարկեշտութեամբ ինք-

զինքնին զարգարեն . չէ՛ թէ հիւսուածքներով՝
 կամ ոսկիով՝ կամ մարգարիտներով՝ կամ մեծա-

10 ծախ հանդերձներով . Լապա բարի դործքերով՝
 ինտոր որ կը վայլէ աստուածապաշտութիւնը դա-

11 ւանող կնիկներուն : Անիկ մարդը թող սորվի

- 12 լուծեամբ՝ ամէն հնազանդութիւնով : Բայց կնիկ մարդու հրամանն չեմ տար սորվեցընելու , ո՛չ ալ էրիկ մարդուն իշխելու , հապա լուռ կենալու :
- 13 Ինչու որ առաջ Ադամը ստեղծուեցաւ , ~ ետքը
- 14 Եւան : Եւ Ադամը չխարուեցաւ , հապա կինը
- 15 խարուեցաւ՝ ու յանցանք գործեց . Սակայն պիտի փրկուի անիկայ որդեծնութեամբ , թէ որ կենան հաւատքի և սիրոյ ու սրբութեան մէջ պարկեշտութիւնով :

ԳՂ . Գ

1 Աջ ցուցնէ թէ եպիսկոպոսները՝ սարկազները ու անոց կեկեկերը ինչ վարմանք տէր ըլլալու են , 14. և թէ ինչ նպատակով ինքը առ բաները գրեց Յիմնթեանն . 16 կը խօսի կեկեկիին վրայով՝ և անոր մէջը քարոզուած ու ընդունուած սուրբ վարդապետութեանը վրայով :

- 1 Աս խօսքը հաւատարիմ է , թէ որ մէկը եպիսկոպոսութեան կը ցանկայ՝ աղէկ գործի կը ցանկայ :
- 2 կայ : Աւստի պէտք է եպիսկոպոսին անարատ ըլլալ , մէկ կնկան մը էրիկ , զգաստ , խոհեմ , պարկեշտ , հիւրասէր , սորվեցընող . Ո՛չ գինեմոլ , ո՛չ զարնող , հապա հանդարտ , ո՛չ կռուող , ո՛չ արծաթատէր . Որ իր տանը աղէկ վերակացութիւն ընող ըլլայ , իր զաւակները հնազանդութեանմէջ պահելով բոլոր ծանրաբարոյութեամբ . (Հապա թէ որ մէկը իր տանը վերակացութիւն ընելը չգիտնայ , ի՞նչպէս Աստուծոյ եկեղեցիին հոգաբարձու պիտի ըլլայ .) Ո՛չ ալ նորահառատ ըլլայ . որ չըլլայ թէ հպարտանալով Սատանային դատապարտութեանը մէջ իյնայ : Հապա պէտք է անոր դուրսէն եղողներէն ալ բարի վկայութիւն ունենայ , որ չըլլայ թէ նախատինքի մէջ ու Սատանային որոգայթին մէջը իյնայ :
- 8 Նոյնպէս ալ սարկաւազները ըստ ծանրաբարոյ , ո՛չ երկկզու , ո՛չ գինեսէր , ո՛չ անարգ շահախնդրութեան ետեւէ եղող . Հապա հաւատքին .
- 10 խորհուրդը պահեն մաքուր խղճմտանքով : Եւ ասանք ալ առաջ թող փորձուին , ետքը թէ որ

- անմեղադրելի գտնուին , սարկաւազութեան
- 11 պաշտօնը կատարեն : Ընանկ ալ անոնց կնիւկները՝
ճանրաբարոյ ըստ , ոչ չարախօս , հապտ զգաստ ,
- 12 ամէն բանի մէջ հաւատարիմ : Սարկաւազները
մէկ կնկան մը էրիկ ըլլան . որ էրեւ զաւակներ
բուն ու իրենց տանը ազէկ վերակացութիւն
- 13 ընող ըլլան : Քանզի անոնք որ սարկաւազու-
թեան պաշտօնը աղէկ կը կատարեն , բարի աս-
տիճան մը իրենց կը շահին՝ ու Քրիստոս Յի-
սուսի վրայ եղած հաւատքին մէջ շատ համար-
ձակութիւն :
- 14 Եւ բաները կը գրեմ քեզի , յուսալով մօտերս
- 15 քեզի գալ . Բայց եթէ ուշանալու ըլլամ , որ
գիտնաս թէ ինչպէս պէտք է քեզի Նստուծոյ
տանը մէջ պտըտիլ , որ կենդանի Նստուծոյ եկե-
ղեցին է , ճշմարտութեան սիւնը ու հաստատու-
- 16 թիւնը : Եւ յայտնապէս մեծ է աստուածպաշ-
տութեան խորհուրդը . Նստուած մարմինով
յայտնուեցաւ , չոգիով արդարացաւ , հրեշ-
տակներուն երեցաւ , հեթանոսաց մէջ քարո-
զուեցաւ , աշխարհի մէջ հաւատացուեցաւ , --
փառքով համբարձաւ :

ԳԼ . Դ

1 Եւ արեւել կը նախաւայել թէ ետքի ժամանակները ոմանք հաւատքէն պիտի մղըրն .
6 զանազան գառուէրներ կու տայ Յիմեթեան , որ իրեն յանձնուած պաշտօնին մէջ
թերութիւն մը չուղընէ :

- 1 Բայց չոգին յայտնի կ'ըսէ , թէ ետքի ա-
տենները մէկ քանիները հաւատքէ պիտի ապրս-
տամբին , և մալորեցուցիչ ոգիներու , ու դիւեաց
- 2 ուամուկներու ուշադրութիւն պիտի տան , Սը-
տախթաններուն կեղծաւորութեամբը , որոնց
- 3 խղճմտանքը խանձուած է . Որոնք ամուսնանա-
լէն պիտի արգիլեն , -- ետ պիտի պահեն կերա-
կուրներէն՝ որ Նստուած ստեղծեր է որ հաւա-
տացեալները և ճշմարտութիւնը ճանչցողները

- 4 գոհութեամբ վայելեն : Ինչու որ Աստուծոյ ամէն ստեղծածը բարի է՝ ու մերժելու բան մը
 5 չկայ , թէ որ գոհութեամբ ընդունուի . Քանզի
 Աստուծոյ խօսքովը ու աղօթքով կը սրբուի :
 6 Աս բաները եղբայրներուն յիշեցընելով՝ Յիսուս
 Քրիստոսի բարի պաշտօնեայ մը պիտի ըլլաս ,
 ու պիտի սնանիս հաւատքին խօսքերովը և ան
 բարի վարդապետութիւնովը , որուն հետևող
 7 եղար : Բայց պիղծ ու պառաւական առասպել-
 ներէն ետ կեցիր . և քու անձդ աստուածապաշ-
 8 տութեան վարժեցուր . Ինչու որ մարմինին
 վարժութիւնը քիչ բանի օգտակար է , բայց
 աստուածապաշտութիւնը ամէն բանի օգտակար
 է , որ թէ ներկայ և թէ ապառնի կենաց խոստ-
 9 մունքը ունի : Աս խօսքը հաւատարիմ է՝ և բո-
 10 յորովին ընդունուելու արժանի : Ինչու որ բուն
 ասոր համար կ'աշխատինք՝ ու նախաաինք կը
 կրենք . վասն զի կենդանի Աստուծոյ յուսա-
 ցեր ենք , որ ամէն մարդոց Փրկիչն է , մանա-
 11 ւանդ հաւատացեալներուն : Աս բաները պա-
 12 տուիրէ ու սորվեցուր : Չըլլայ որ մէկը քու
 մանկութիւնդ անարգէ . հապա դուն օրինակ
 եղիր հաւատացեալներուն՝ խօսքով , վարմուն-
 քով , սիրով , հաւատքով և մաքրութեամբ :
 13 Մինչև որ ես գամ՝ մի'աք դիր կարգալու , յոր-
 14 դորելու , սորվեցընելու : Անհոգ մի' ըլլար քու
 վրադ եղած պարգևին վրայով , որ մարգարէու-
 թեամբ քեզի տրուեցաւ՝ երէցներուն ձեռքերը
 15 «- վրադ դրուելովը : Ատոնց վրայ խորհէ՝ ու
 ատոնց մէջը պարապէ , որ քու յառաջադիմու-
 16 թիւնդ ամենուն յայտնի ըլլայ : Օգուշացիր
 քու անձիդ ու վարդապետութեանը՝ «- միշտ
 ատոնց մէջը կեցիր . քանզի այդպէս ընելով ,
 քեզ ալ պիտի ապրեցընես , ու անոնք ալ՝ որ
 քեզի մաիկ կ'ընեն :

ԳԼ . Ե

1 Պանններ կու տայ յանդիմանելու վրայով . 8 որբևարիներու 17 և ծերերու վրայով . 23 յատուկ պատուէր մըն ալ կու տայ Յիմեթեոսին առողջութեանը վրայով . 24 կը ծանուցանէ թէ ամանց մեղքերը իրենցմէ առաջ գատատտանի կ'երթան , և ամանց մեղքերը իրենց ետէն կու գան :

- 1 Ծերը սաստիկ մի՛ յանդիմաններ , հապա հօր պէս յորդորէ՛ անկալ . երիտասարդները՝ եղբայր-
 2 ներու պէս , Պառաւանները՝ մայրերու պէս , դե-
 3 մաքրութիւնով : Որբևարինները պատուէ՛ ա-
 4 նոնք որ ճշմարտապէս որբևարի են : Հապա թէ որ մէկ որբևարի մը զաւակներ կամ թող-
 ներ ունենայ , թող անոնք առաջ սորվին իրենց տանը մէջ որդիական գովթ ցուցնել , ու փո-
 խարէն հատուցանել իրենց ծնողացը . ինչու որ
 5 ան է ընդունելի Նստուծոյ առջևը : Բայց ան որ ճշմարտապէս որբևարի է՝ ու մինակ մնացած , իր յոյսը Նստուծոյ վրայ դրած է , և գիշեր ցո-
 6 ըեկ աղօթքի ու աղաչանքի կը պարապի . Բայց
 7 փափկասէր «բեւարին» կենդանւոյն մեռած է : Եւ
 8 աս բաները պատուիրէ՛ որ անարատ ըլլան : Բայց թէ որ մէկը իրեններուն՝ ու մանաւանդ իր ըն-
 տանեացը հոգ չտանիր , անիկայ հաւաաքը ուրա-
 9 ցած է , ու անհաւատէ մըն ալ գէշ է : Որբևա-
 րին՝ «բեւարին» կարգը թող սեպուի , որ վաթ-
 սուն տարուընէ պակաս չէ , մէկ էրկան մը կնիկ
 10 եղած , Բարի գործքերով վկայուած . թէ զաւակ-
 ներ մեծցուցած ըլլայ , թէ հիւրեր ընդունած ըլ-
 լայ , թէ սուրբերուն ոտքերը լուացած ըլլայ , թէ նեղեալներուն օգնութիւն ըրած ըլլայ , թէ ամէն
 րեւոյր բարեգործութեան մէջ յարատեւած ըլլայ :
 11 Բայց դեռահասակ որբևարինները մերժէ . քանզի
 երբոր Բրիստոսի գէմ յանդիմանել հեշտասիրու-
 թեան անձնատուր կ'ըլլան , ամուսնանալ կ'ու-
 12 զեն . Եւ դատապարտութիւն կ'ընդունին . ին-
 13 չու որ առջի հաւատքնին մէկգի ձգեցին : Նաև

- ծոյլ շալ կը սորվին , տունէ տուն պտըտողներ .
 և ոչ միայն ծոյլ , հապա շատախօսներ , ու հե-
 տաքըքիրներ . և անպատեհ բաներ կը խօսին :
- 14 Ուստի կ'ուզեմ որ դեռահասակ կնիկները ա-
 մուանանան , զաւակներ ծնանին , տնաշէն ըլլան ,
 -- նախատանաց պատճառ չտան հակառակոր-
- 15 դին : Քանզի արդէն ոմանք Սատանային և-
 16 տեէն ելնալն խոտորեցան : Թէ որ հաւատա-
 ցեալ էրիկ մարդ մը կամ կնիկ մը որբեւորիներ
 ունենայ , թող օգնութիւն ընէ անոնց , և եկե-
 ղեցին չճանրաբեռնի , որ ճշմարտապէս որբեւ-
 րիներուն օգնութիւն ընէ :
- 17 Եղէկ վերակացութիւն ընող երէցները կրկին
 պատուոյ արժանի թող սեպուին . մանաւանդ
 անոնք՝ որ կ'աշխատին խօսքը արդարեւ ու սորվե-
- 18 ցընելով : Ինչու որ գիրքը կ'ըսէ թէ՛ Ապի մէջ
 աշխատող եզին դունչը չկապես . և թէ Սշակը
- 19 իր վարձքին արժանի է : Արեցի վրայով ամ-
 բաստանութիւն մի՛ ընդունիր , բայց միայն եր-
- 20 կու կամ իրէք վկաներով : Ընոնք որ մեզք կը
 գործեն , ամենուն առջևը յանդիմանէ , որ ու-
- 21 ըրիներն ալ վախնան : Ակայութիւն կը դնեմ
 Եստուծոյ առջևը՝ և Քրիստոս Յիսուսի , ու
 ընտրեալ հրեշտակներուն , որ աս բաները պա-
 հես առանց նախապաշարման , բան մը աչառու-
- 22 թեամբ չընելով : Ե ուստով մէկուն վրայ ձեռք
 չդնես , և ուրիշներուն մեղացը հաղորդ չըլլաս .
 դուն քեզ մաքուր պահէ :
- 23 Եսկէ ետեւ չի ջուր չիմե՛ս . հապա քիչ մըն ալ
 գինի գործածէ քու ստամոքսիդ ու յաճախ հի-
 ւանդութիւններուդ համար :
- 24 Ան մարդիկ՝ որ իրենց մեղքերը յայտնի են ,
 ու առաջուց դատաստանի հասած . և կան՝ որ
- 25 իրենց ետեւէն կ'երթան : Ընանկ ալ «մանչ բա-
 րի գործքերը յայտնի են . ու անոնք որ ու-

րիշ կերպ բան մըն են , չեն կրնար ծածուկ մնալ :

ԳԼ . Զ

1 Կը սորվեցնէ թէ ծառաները ինչ պարտաւորութիւն ունին . 8 և թէ զեւր չէ նորա-
 ձև վարդապետներուն հետեիլ . 6 թէ աստուածպաշտութիւնը մեծ վտասակ մըն է ,
 10 և արծաթաթիւթիւնը ամէն չարիքներուն արմատն է . 11 թէ Յիմիթէոս ինչ բա-
 նէ փախչելու էր , և ինչ բանի ետեւէ երթալու էր , 17 և ինչ բանի վրայով հարուստ-
 ներուն պատուէր տալու էր . 20 կը պատուիրէ Յիմիթէոսին որ Ճմարիտ վարդապե-
 տութիւնը մարտը գահէ , և զիցծ խօսքերէն ու հակառակութիւններէն հեռու կենայ :

1 Ան ամէնք որ ծառայութեան լուծի տակ են ,
 իրենց տէրերը ամէն պատուոյ արժանի սեպեն ,
 որ Աստուծոյ անունը ու վարդապետութիւնը

2 չհայհոյուի : Եւ անոնք որ հաւատացեալ տէ-
 րեր ունին , թող չարհամարհեն՝ եղբայրներ ը-
 լախուն պատճառաւը . հապա աւելի ծառայու-
 թիւն ընեն , ինչու որ անոնք հաւատացեալ են ու
 սիրելի , որոնք բարերարութիւն ընելու մէջ մաս-
 նակից են . աս բաները սորվեցնուր՝ ու յորդորէ :

3 Թէ որ մէկը ուրիշ կերպ բան մը սորվեցրնէ ,
 ու մտիկ չընէ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսին
 ողջամիտ խօսքերուն , և ան վարդապետութեա-
 նը՝ որ աստուածպաշտութեան համեմատ է ,

4 Անուիչ հպարտացած է՝ ու բան մը չզիտեր , հա-
 պա վէճերով ու հակառակութիւններով ակտա-
 ցած է . որոնցմէ կ'ըլլայ նախանձ , կռիւ , հայ-

5 հոյութիւններ , գէշ կասկածներ , Ստքով ա-
 պականած ու Ճմարտութենէն հեռացած մար-
 դոց զրաբանութիւնները , որոնք աստուածպաշ-
 տութիւնը շահավաճառութիւն մը կը սեպեն .

6 անանկներէն մէկդի կեցիր : Սակայն աստուած-
 պաշտութիւնը բաւականութիւնով մէկտեղ՝ մեծ
 7 շահավաճառութիւն մըն է : Ինչու որ բան մը
 չբերինք աշխարհ , ու յայտնի է որ չենք կրնար

8 անկէ բան մը տանիլ : Հապա կերակուր ու
 հանգերձ ունենալով , անոնցմով բաւականա-

9 նանք : Բայց անոնք որ հարստանալ կ'ուզեն ,
 կ'իյնան փորձութեան ու որոգայթի՝ և շատ յի-

- մարական ու վնասակար ցանկութիւններու մէջ, որոնք սատակումի ու կորստեան մէջ կ'ընկղմեն
- 10 մարդիկը : Ինչու որ ամէն չարութիւններուն արմատը արծաթսիրութիւնն է . որուն մէկ քանիները անձնանուէր ըլլալով՝ հաւատքէն մոլորեցան, ու ինքզինքնին շատ ցաւերու մէջ ձգեցին :
- 11 Բայց դուն ո՞վ մարդ Մատուծոյ՝ փախիր աս բաներէն, ու գնա՛ արդարութեան՝ աստուածպաշտութեան՝ հաւատքի՝ սիրոյ՝ համբերու
- 12 թեան՝ -- հեղութեան ետեւէն . Պատերազմէ՛ հաւատքին բարի պատերազմը, բռնէ՛ յաւիտեանական կեանքը՝ որուն որ կանչուեցար, և շատ վկաներու առջև դաւանեցար բարի դաւանու
- 13 թիւնը : Ար պատուիրեմ՝ քեզի Մատուծոյ առջևը՝ որ կենդանի կ'ընէ բոլորը, և Բրիստոս Յիսուսի -- Էւր՝ որ Պոնտացի Պիղատոսին առջին
- 14 վկայեց բարի դաւանութիւնը, Ար դուն ան պատուէրը ամբիժ անարատ պահես՝ մինչև մեր Տէ-
- 15 բոջը Յիսուս Բրիստոսին յայտնութիւնը . Արն որ իր ատենին պիտի ցուցնէ՛ Երանելին ու մի միայն չգորը, թագաւորներուն թագաւորը ու
- 16 տէրերուն Տէրը . Ար ինքը մինակ ունի անմահութիւն՝ անմերձեանալի լոյսի մէջ բնակած . որն որ մարդիկներէն մէկը չտեսաւ, ո՛չ ալ տեսնելու կարող է, որուն պատիւ և զօրութիւն յաւիտեանս . ամէն :
- 17 Ես աշխարհիս մէջ հարուստ եղողներուն պատուէր տուր՝ որ չհպարտանան, և անստոյգ հարստութեան վրայ յոյսերնին չդնեն, հապա կենդանի Մատուծոյ վրայ՝ որ ամէն բանը մեզի
- 18 առատօրէն կու տայ վայելելու, Բարիք գործեն, բարի գործքերով հարստանան, առատաձեռն,
- 19 և -- Էւր՝ պիտի չհաղորդ ըլլան . Բարի հիմ գանձեն անձերնուն՝ հանդերձեալին համար, որ ճշմարիտ կեանքը ձեռք ձգեն :

- 20 Ո՛վ Տիմոթէոս՝ յե՛ղ յրո՛ւս՝ աւանդը պահէ ,
 փախչելով պիղծ ունայնարանութիւններէն , և
 սուտանուն գիտութեան հակառակութիւննե-
 21 ընէն , Որն որ մէկ քանիները գաւանելով՝ հա-
 ւատքէն մոլորեցան : Ընորհքը քու հետդ ըստ
 ամէն :

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԵՌԵՎԵԼՈՅՆ

ԵՌ ՏԻՄՈԹԵ՛ՆՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Պօղոս կը յիշէ եր սերը Յիմեթոսի վրայ , և ան զուտ հաւատքը որ Յիմեթոս՝ իր մայրը ու մեծ մայրը ունէին . 6 կը յորդորէ Յիմեթոսը որ իր վրայ կըսծ Աստուծոյ շնորհքը արծարծէ , 8 որ հալածման մէջ հաստատ ու համբերող ըլլայ , 13 ու ամուր բռնէ իրմէն սորված վարդապետութեան կղանակը ու ճշմարտութիւնը . 15 կը յիշէ Փիզեղոսը և Հերմեզիմէսը՝ ա , ու Ռենտիփորասին վրայով բարի վերաբերման կու տայ :

1 Պօղոս՝ Յիսուս Վրիստոսի առաքեալը Աստուծոյ կամքովը՝ կենաց խոստմունքին պէս , որ

2 Վրիստոս Յիսուսով է . Տիմոթէոս ՚՛ սիրելի որդիիս՝ շնորհք , ողորմութիւն և խաղաղութիւն շօր Աստուծմէն , ու Վրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջմէն :

3 Ընորհակալ եմ Աստուծոյ՝ որն որ կը պաշտեմ ՚՛ նախնիքներէս մաքուր խղճմտանքով , (երբոր անպակաս քեզ իմ աղօթքներուս մէջ կը յիշեմ

4 գիշեր ու ցորեկ , Յանկալով քեզ տեսնել , ու միտք բերելով քու արցունքներդ , որ ուրախու-

5 թիւնով լեցուիմ .) Մտածելով քու վրադ եղած անկեղծ հաւատքը , որ առաջ քու մեծ մօրդ Լաւողային ու քու մօրդ Եւնիկէին վրայ բնակե-

- ցաւ , և համոզուած եմ՝ որ քու վրադ ալ էր :
- 6 Ենոր համար քու միտքդ կը ձգեմ որ արծարծես Եստուծոյ պարգևը , որ քեզի պարտ է իմ
- 7 ձեռքերուս և վրագ գրուելովը : Ինչու որ Եստուած մեզի երկչոտութեան հոգի չտուաւ , հապա զօրութեան՝ ու սիրոյ՝ և զգաստութեան :
- 8 Ուստի ամօթ մի սեպեր մեր Տէրոջը վկայութիւնը , ո՛չ ալ զիս անոր համար կապուածս . հապա մասնակից եղեր աւետարանին չարչարանքներուն՝ Եստուծոյ զօրութեանը համեմատ . որ մեզ փրկեց , ու սուրբ կոչումով կանչեց՝ չէ թէ մեր գործքերուն նայելով , հոպա իր դիտաւորութեանը ու շնորհքին նայելով , որ Վրիստոս Յիսուսով մեզի տրուեցաւ յաւիտենական դարերէն
- 10 առաջ . Իայց հիմա յայտնուեցաւ մեր Փրկչին Յիսուս Վրիստոսին երևնալովը . որ մահը խափանեց , և ի լոյս հանեց կեանքը ու անմահու
- 11 թիւնը՝ աւետարանին միջոցովը . որ ես անոր քարոզիչ ու առաքեալ գրուեցայ՝ ու հեթանոս
- 12 ներուն վարդապետ : Ենոր համար աս չարչարանքներն ալ կը քաշեմ . բայց ամօթ մը չեմ սեպեր , ինչու որ գիտեմ թէ որու եմ հաւատացեր , և համոզուած եմ՝ որ իմ էր աւանգած
- 13 բանս կրնայ պահել մինչև ան օրը : Ես՝ բռնեմ ան ողջամիտ խօսքերուն օրինակը՝ որ ինձմէ լուսեցիր , հաւատքով ու սիրով՝ որ Վրիստոս Յիսուսով է :
- 14 Եւ բարի աւանդը պահէ շողոյն Արքոյ ձեռքովը որ մեր մէջը բնակած է : Ես գիտեմ՝ որ ինձմէ երես դարձուցին ան ամէնը՝ որ Եսիա էին , որոնցմէ են Փիզեզոսը ու շերմոգինէսը :
- 16 Եստուած ողորմութիւն տայ Գնեսիփորոսին տանը , ինչու որ շատ անգամ զիս հանգստացուց , ու իմ շղթաս ամօթ չտեպեց . և ապա երբոր շնորհով եկաւ , շատ ջանքով փնտռեց զիս՝

18 ու գտաւ : (Տէրը իրեն տայ՝ որ ան օրը Տէրողմէն ողորմութիւն գտնէ .) և Եփեսոսի մէջ ալ որչափ սպասաւորութիւն որ բթաւ քննէ, դուն անիկայ շատ աղէկ գիտես :

ԳԼ . Բ

1 Դարձեալ կը յորդորէ զՅիմեթեոս հաստատուն ու համբերող ըլլալու, և Տէրը հաւատարիմ պաշտօնեայի մը պէս իր պատաւորութիւնը կատարելու՝ նշմարութիւնը ուղիղ բացարկելով, և կղեծ ու պարագ խօզերէն հեռու կենալով : 17 Հիմնոս ու Փիզեանս : 19 Աստուծոյ հիմք հաստատուն կը կենայ : 22 Ար սորվեցրէ թէ ինչ բանէ փախելու է, և ինչ բանի հետեւելու է, և թէ Տէրը ծառան ինչ վարք ունենալու է :

- 1 Բայց դուն իմ որդեակս՝ զօրացիր ան շնորհ-
- 2 քովը՝ որ Քրիստոս Յիսուսով է : Եւ ան բաները որ ինծմէ լսեցիր շատ վկաներով՝ հաւատարիմ մարդոց յանձնէ, որոնք կարող ըլլան
- 3 ուրիշներուն ալ սորվեցրնելու : Արդ՝ դուն նեղութիւններու համբերէ՛ Քրիստոս Յիսուսի բա-
- 4 րի զննուորի մը պէս : Մէկ զննուորեալ մը ալ կեանքիս գործառնութիւններովը չզբաղիր, որ
- 5 զօրավարին հաճոյ ըլլայ : Եւ թէ որ մէկը մրցի,
- 6 չպսակուիր՝ թէ որ ըստ օրինի չմրցի : Աշխատող երկրագործին պէտք է առաջ պտուղներէն
- 7 վայելել : Իմացիր ինչ որ կ'ըսեմ. Տէրը քեզի
- 8 իմատուութիւն տայ ամէն բանի մէջ . Միտք բեր Դաւիթի ցեղէն եղող Յիսուս Քրիստոսը մե-
- 9 տարանիս համեմատ . Արուն մէջը չարադործի մը պէս կը չարչարուիմ մինչև անգամ կապել-
- 10 բով . բայց Աստուծոյ խօսքը կապուած չէ : Ուստի ամէն բանի կը համբերեմ ընտրեալներուն համար, որ անոնք ալ հասնին ան փրկութեանը, որ Քրիստոս Յիսուսով է յաւիտենական փառ-
- 11 քով : Աս խօսքը հաւատարիմ է . վասն զի թէ որ անոր հետը մեռանք, առջ հետն ալ պիտի
- 12 ապրինք . թէ որ համբերենք, առջ հետն ալ պիտի թագաւորենք . թէ որ չենք ուրանանք,

- 13 Ինքն ալ մեզ պիտի ուրանայ . թէ որ չհաւատանք , ինքը հաւատարիմ կը մնայ , իր անձը
- 14 չկրնար ուրանալ : Ես բաները առնոյ միտքը ձգէ՝ Տէրոջը առջևը վկայութիւն դնելով , խօսքերու վրայ վէճ չընել՝ որ բանի մը օգտակար չէ , հասարակ
- 15 Գործ խողներուն կործանմանը համար է : Գանք ըրէ քու անձը ընտիր ցուցընելու Եստուծոյ առջևը , անանկ բանուր մը շարժել որ պիտի չամբշնայ , ճշմարտութեան խօսքը շիտակ բացատրելով
- 16 լով : Բայց պիղծ ու փուճ խօսքերէն մէկդի կեցիր . քանզի անոնք աւելի յառաջ կ'երթան
- 17 ամբարշտութեան մէջ . Եւ անոնց խօսքը քաղցկեղի պէս կը ճարակէ . որոնց կարգն են շիմե-
- 18 նոս՝ ու Փիղետոս . Արոնք ճշմարտութենէն մոլորեցան , ու կ'ըսեն թէ՝ Մեռելներուն յարութիւնը արգէն եղած է , և կը կործանեն մէկ
- 19 քանիներուն հաւատքը : Բայց Եստուծոյ հիմը հաստատուն կը կենայ , ու աս կնիքը ունի , թէ Տէրը կը ճանչնայ անոնք որ իրն են . և՛ Ենի-րաւութենէ մէկդի թող կենայ ան ամէնը՝ որ
- 20 Տէրոջը անունը կ'անուանէ : Սակայն մէկ մեծ տան մը մէջ չէ թէ միայն ոսկիէ ու արծաթէ ամաններ կան , հապա փայտէ ու հողէ առնելու ալ կան . և ոմանք պատուոյ համար են , ու ոմանք
- 21 անարգանաց համար : Աստի թէ որ մէկը իր անձը անանկ բաներէն մաքրէ , անիկայ մէկ պատուական անօթ մը պիտի ըլլայ՝ սրբուած ու եր
- 22 Տէրոջը պիտանի՝ ամէն բարի գործքերու համար պատրաստուած : Երիտասարդական ցանկութիւններէն ալ փախիր , ու զնա արդարութեան հաւատքի՝ սիրոյ՝ խաղաղութեան ետեւէ անոնց հետ՝ որ Տէրոջը անունը կը կանչեն մաքուր սրբ-
- 23 տով : Բայց յիմարական ու անիմաստ վէճերէն մէկդի քաշուէ , գիտնալով որ անոնցմէ կռիւներ
- 24 կը ծնանին . Ու Տէրոջը ծառային պէտք չէ կռիւ

ընել . հապա հեզահոգի ըլլալ ամենուն , սորվե-
 25 ցընող , ռիս չպահող . Քաղցրութեամբ խրատել
 հակառակ կեցողները . որ ըլլայ թէ Մտուած
 ապաշխարութիւն տայ անոնց՝ ճշմարտութիւնը
 26 ճանչնալու համար , Եւ Սատանային որոգայթէն
 զգաստանան , որ անկէ բռնուած են՝ իր կամքին
 ծառայելու :

ԳԼ . Գ

1 Կը ծանուցանէ զալու ժամանակներուն վրայով . 6 կը նկարագրէ ճշմարտութեան
 թշնամիները . 10 կ'առաջարկէ անոր՝ իր օրինակին հետեւել , 16 է կը գովէ սուրբ գեր-
 քեր :

1 Եւ աս գիտցիր որ ետքի օրերը չար ժամա-
 2 նակներ պիտի գան . Ինչու որ մարդիկ պիտի
 ըլլան անձնասէր , արծաթասէր , ամբարտա-
 3 ապերախտ , անսուրբ , Մեղութ , անհաշտ , բան-
 սարկու , անժուժկալ , դաժանարարոյ , բարին
 4 չսիրող , Մատնիչ , յանդուգն , գողող , աւելի
 5 հեշտասէր՝ քան թէ աստուածասէր . Որոնք
 աստուածապաշտութեան կերպարանքը ունին ,
 բայց անոր զօրութիւնը ուրացած են . և դուն
 6 ասոնցմէ մէկդի կեցիր : Ինչու որ ասոնցմէ են
 որ տուներէն ներս կը մտնեն , ու գերի կ'ընեն
 մեղքով բեռնաւորուած տկարամիտ կնիկները՝
 7 զանազան ցանկութիւններէ վարուած , Որ միշտ
 կը սորվին , ու բնաւ ճշմարտութիւնը ճանչնալու
 8 չեն կրնար հասնիլ : Հապա ինչպէս որ Յանէս
 ու Յամրէս հակառակ կեցան Մովսէսին , անանկ
 ալ ասոնք ճշմարտութեանը հակառակ կը կե-
 նան . ապականած մտքով մարդիկներ , հաւատ-
 9 քի մէջ անպիտաններ են : Բայց աւելի յառաջ
 պիտի չերթան . ինչու որ ասոնց անմտութիւնը
 ամենուն յայտնի պիտի ըլլայ , ինչպէս որ անոն-
 10 ցը եղաւ : Իսկ դուն հետևող եղար իմ վար-
 դապետութեանս , վարմունքիս , դիտաւորու-
 թեանս , հաւատքիս , երկայնմտութեանս , սի-

- 11 բոյս , համբերութեանս , Հալածանքներուս ,
 չարչարանքներուս , ինչպէս որ ինձի եղան Եւ-
 տիոքի՝ և Իկոնիոնի՝ .- Ի իւստրայի մէջ , ինտոր
 հալածանքներու համբերեցի , ու ամէնէն զիս
 12 ազաանց Տէրը : Եւ ամէն անոնք՝ որ կ'ուզեն
 աստուածս պաշտութեամբ ապրիլ Քրիստոս Յի-
 13 սուսով՝ հալածանք պիտի կրեն : Բայց չար ու
 խարերայ մարդիկները չարութեան մէջ պիտի
 14 յառաջանան՝ մոլորցընելով ու մոլորելով : Սա-
 կայն դուն հաստատուն կեցիր ան բաներուն մէ-
 15 ջը՝ որ սորվեցար ու հաւատացիր , ինչու որ գի-
 տես թէ որմէ սորված ես . Ես և +- մանկութե-
 նէդ՝ ՚ի վեր սուրբ գիրքերը գիտես , որոնք կրնան
 իմաստուն ընել քեզ փրկուելու՝ Քրիստոս Յի-
 16 սուսի վրայ եղած հաւատքովը : Բոլոր գիրքը
 Եստուծոյ շունչն է , և օգտակար է սորվեցընելու ,
 յանդիմանելու , շիտկելու , ու արդարութեան
 17 խրատելու համար . Որ Եստուծոյ մարդը կա-
 տարեալ ըլլայ՝ ամէն բարի գործքերու պատրաս-
 տուած :

ԳՂ . Դ

1 Գոզոս կը յորդորէ Յիմեթեսը բոլոր շնորով ու արթնութեամբ իր գաշտանը կատարելու . 6 կը յայտնէ անոր թէ իր մահը մեա է . 9 կ'ուզէ որ անկոյ շուտով իրեն դայ , ու իր հետը բերէ Մարիոնը՝ և բանի մը բաներ . 14 կը գտաւորէ որ զուշտանց դարբին Աղեքսանդրոսն . 16 կը ծանուցանէ անոր՝ ինչ որ պատահեր էր իրեն՝ առիտն անգամ աստեանին ներկայանալուն , 19 և ապա կը վերջացնէ իր թուղթը :

- 1 Եւ վկայութիւնը կը դնեմ Եստուծոյ առջևը՝
 և Յիսուս Քրիստոսի , որ պիտի դատէ կենդա-
 նիները , ու մեռեալները իր յայտնուելուն ու
 2 թազաւորութեանը ատենը . Խօսքը քարոզէ .
 մտադրութեամբ հօրձով պարտապէս ատենին ա-
 տենէ դուրս , յանդիմանէ , սաստէ , յորդորէ
 ամէն երկայնամտութիւնով ու վարդապետութիւ-
 3 նով : Ինչու որ ժամանակ պիտի գայ՝ որ ողջա-
 միտ վարդապետութեանը պիտի չհամբերեն .
 հապա իրենց լսելիքին եւ քովը իրենց ցանկու-

- 4 թիւններուն համեմատ վարդապետներ պիտի
 դիզեն իրենց . Եւ ճշմարտութենէն ականջներ-
 նին պիտի դարձնեն , ու առասպելներու ետեւէ
 5 պիտի մոլորին : Բայց դուն ամէն բանի մէջ ար-
 թուն կեցիր , նեղութիւններու համբերէ , աւե-
 տարանիչի գործ գործէ , քո պաշտօնդ կա-
 6 տարէ : Ինչու որ ես արդէն չեմ ըստ- նուի-
 րուած եմ , ու իմ մեկնելու ատենը հասեր է :
 7 Բարի պատերազմը պատերազմեցայ , ընթացքը
 8 կատարեցի , հաւատքը պահեցի : Եսկէ ետեւ
 կայ կը մնայ ինծի արդարութեան պտակը , որ
 Տէրը՝ արդար Ղատաւորը պիտի : Հատուցանէ
 ինծի ան օրը , ու չէ թէ մինակ ինծի , հապա-
 ան ամենուն ալ՝ որ անոր յայտնուիլը սիրեցին :
 9 Զանք ըրէ շուտով ինծի գալու . (10) Ինչու
 որ Ղեմար զիս թողուց՝ ու աս աշխարհը սի-
 րեց , և գնաց Թեսաղոնիկէ . Արեսկէսը գնաց
 11 Ղաղատիա , Տիտոսը՝ Ղաղմատիա . Մինակ
 Ղուկասը իմ հետս է . Մարկոսը առնես քու
 հետդ բերես . ինչու որ ինծի օգտակար է սպա-
 12 սաւորութեան համար : Եւ ես Տիւքիկոսը Ե-
 13 փեսոս խրկեցի : Են վերարկուն՝ որ Տրովադա
 թողուցի Արապոսին քովը , երբոր գաս՝ բեր ,
 գիրքերն ալ , մանաւանդ մագաղաթները :
 14 Դարբին Եղեքսանդրոսը շատ չարութիւն ըրաւ
 ինծի . Տէրը անոր պիտի հատուցանէ իր գործ-
 15 քերուն համեմատ : Դուն ալ անկէ զգուշա-
 նաս . ինչու որ մեր խօսքերուն շատ դէմ կե-
 16 ցաւ : Եւ ջի անգամ ատեանին առջևը պա-
 տասխան տալու՝ իմ կողմանէս մէկը չկայնեցաւ
 ինծի հետ , հապա ամէնն ալ զիս թողուցին .
 և Ինչու՞ Եստ-ժէ որ ա՛ն իրենց յանցանք չսեպուի :
 17 Բայց Տէրը իմ քովս կայնեցաւ՝ ու զիս զօրա-
 ցուց , որ քարոզութիւնը իմ միջոցովս լման ըլ-
 լայ , ու բոլոր հեթանոսները լսեն . և ես առիւ-

18 ծին բերնէն ազատեցայ : Եւ Տէրը ամէն շար
 գործէ պիտի ազատէ զիս , և ապահովութեամբ
 իր երկնային թագաւորութեանը պիտի հասցը-
 նէ . իրեն փառք յաւիտեանս յաւիտենից .
 ամէն :

19 Բարև՛ տուր Պրիսկէին և Եկիւղասին , ու Ո-
 20 նեսիփորոսին տանը : Երաստոսը Կորնթոսի
 մէջ մնաց . և Տրոփիմոսը Մելիտոսի մէջ թո-
 21 ղուցի հիւանդացած : Զանք ըրէ ձմեռէն ա-
 ուաջ գալ : Բարև կ'ընեն քեզի Եւբուդոսը ու
 Պուզէսը և Լինոսը ու Կղոզիան՝ և բոլոր եղ-
 22 բայրները : Տէր Յիսուս Բրիստոսը քու հո-
 գիիդ հետը ա՛յ . շնորհքը ձեզի հետ . ամէն :

ՊՕՂՈՍԻ ԵՌԵՐԵԼՈՅՆ

ԵՌ ՏԻՏՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ը

¹ Առաջնայն էր ծանուցած թէ քնն բանի համար զանկոյ Արեւտ Թաղաց , 6 թէ քարոզութեան պաշտօնին ընտրուելու մարդիկ քնն վարմունքի տէր ըլլալու են : 11 Արատուիրէ չար վարդապետներուն բերանը պարանկեղենի . 12 և անոնց բնութիւնը էր սարսազրէ :

¹ Պօղոս Եստուծոյ ծառայ՝ և Յիսուս Վրիստոսի առաքեալ , Եստուծոյ ընտրեալներուն հաւատքին՝ ու աստուածպաշտութեան հետ կից եղող ճշմարտութիւնին գիտութեանը համեմատ .

² մատ . Յաւիտենական կենաց յուսովը , որ ինքը անսուտ Եստուածը խոստացաւ յաւիտենական

³ դարերէն առաջ , Բայց իր խօսքը իր ժամանակին յայտնեց քարոզութիւնով , որ ինծի յանձնուեցաւ մեր Փրկիչ Եստուծոյ հրամանովը .

⁴ Տիտոսին ի՞ հարազատ որդւոյս հասարակաց հաւատքովը՝ շնորհք և խաղաղութիւն չօր Եստուծմէն ու մեր Փրկչէն՝ Տէր Յիսուս Վրիստոսէն :

⁵ Եսոր համար ես քեզ Արեւտէ թողուցի , որ ինչ պակաս բան որ կայ , շիտկես , ու ամէն մէկ քաղաքի մէջ երէցներ կարգես , ինչպէս որ

⁶ ես քեզի պատուիրեցի . Թէ որ մէկը անմեղադրելի ըլլայ՝ մէկ կնկան մը էրիկ , հաւատացեալ զաւակներ ունենայ , որ անառակութեան համար ամբաստանուած՝ կամ անհնա-

⁷ զանդ չըլլան : Ինչու որ եպիսկոպոսին պէտք է անմեղադրելի ըլլալ՝ Եստուծոյ տնտեսին պէս .

- ոչ յանդուգն , ոչ բարկացող , ոչ գինեմոլ , ոչ
 զարնող , ոչ անարգ շահախնդրութեան ետեւ
 8 եղող , Հապա հիւրասէր , բարեսէր , խոհեմ ,
 9 արդար , սուրբ , ժուժկալ . Հաստատ բռնելով
 վարդապետութեան հաւատարիմ խաւքը , որ
 կարող ըլլայ ողջամիտ վարդապետութիւնով
 յորդորել , և հակառակ կեցողները յանդիմանել :
 10 Քանզի շատ են անհնազանդները , ունայնու-
 թիւն խօսողները , ու միտք խաբողները . մա-
 11 նաւանդ անոնք՝ որ թշխատութենէն են . Արոնք
 պէտք է պապանձեցընել , որ ամբողջ տուներ կը
 կործանեն , ու անպատեհ բաներ կը սորվեցը-
 12 նեն անարգ շահախնդրութեան համար : Ընանց-
 մէ մէկը զրուցեց՝ « իրենց բուն մարդաբէն էր .
 Արեւոացիները միշտ սուտզրուց է , չար գաղան-
 13 ներ , դատարկապորտեր : Ըս վկայութիւնը
 ճշմարիտ է . անոր համար սաստիկ յանդիմանէ
 14 անոնք , որ առողջանան հաւատքին մէջ . Աւ չը-
 նային Հրէական առասպելներուն , և ճշմար-
 տութենէ հեռացող մարդոց պատուէրներուն :
 15 Ըմէն բան մաքուր է մաքուրներուն , բայց պիղ-
 ծերուն ու անհաւատներուն մէկ բան մը մաքուր
 չէ . հապա անոնց միտքն ալ խղճմտանքն ալ
 16 պղծուած են : Ար խոստովանին թէ զՆստուած
 կը ճանչնան , և էրեն գործքովը կ'ուրանան , պիղծ
 ու անհնազանդ ըլլալովսին , և ամէն բարի գոր-
 ծի անպիտան :

ԳԼ . Բ

1 գտուէրներ կու սոյ Ձիտսին՝ Թէ էր վարդապետութեանը և Թէ էր վարդապետ-
 յով . Թ կը խօսի ծառաներուն և ընդհանրապէս բոլոր քրիստոնեաներուն պարտա-
 բովեանցը վրայով :

- 1 Իայց դուն խօսէ ինչ որ կը վայրէ ողջամիտ
 2 վարդապետութեանը . Երբերուն զգաստ ըլլալ ,
 ծանրաբարոյ , խոհեմ , ողջամիտ՝ հաւատքով ,
 3 սիրով , համբերովութիւնով : Նոյնպէս ալ պա-
 ռաւներուն անանկ վարմունք ունենալ , ինտոր

4 կը վայլէ սրբութեան, ո՛չ բանասարկու ըսաւ, ո՛չ
 5 գինեմոլ, հասա բարի խրատ տուող . Որ խրատեն
 նորահասակ կնիկները՝ էրիկնին փրող, զաւակ-
 6 նին սիրող ըլլալ, խոհեմ, ողջախոհ, տնաշէն,
 բարեգործ, իրենց էրիկներուն հնազանդ . որ
 7 չըլլայ թէ Աստուծոյ խօսքը հայհոյուի : Անանկ
 ալ երիտասարդները յորդորէ խոհեմ ըլլալ .
 8 Ամէն կողմէ քու անձը բարի գործքերու օրինակ
 9 ցուցրնելով, վարդապետութեան մէջ անեղծու-
 10 թիւն, պարկեշտութիւն, Ողջամիտ ու անմե-
 ղադրելի խօսք . որ հակառակ կեցողը ամէնայ, ու
 11 մեր վրայով գէշ բան մը չունենայ ըսելու : Ծա-
 12 ուաներուն «ըֆէյ»-ը իրենց տէրերուն հնազանդ
 13 ըլլալ, և ամէն բանի մէջ հաճելի . ոչ հակառա-
 14 կախօսներ, Ոչ խորոզներ . հապա բոլորովին
 բարի հաւատարմութիւն ցուցրնեն, որ մեր
 Փրկիչ Աստուծոյ վարդապետութիւնը ամէն
 15 բանի մէջ զարգարեն : Ինչու որ Աստուծոյ փրո-
 16 կարար շնորհքը բոլոր մարդոց երևցաւ . Որ մեզ
 կը խրատէ՝ որ ամբարշտութիւնը ու աշխարհա-
 17 յին ցանկութիւնները ուրանանք, և զգաստու-
 թիւնով ու արդարութիւնով և բարեպաշտու-
 18 թիւնով ապրինք աս աշխարհիս մէջ . Ու սպա-
 սենք ան երջանիկ յոյսին, և մեծ Աստուծոյ ու
 19 մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսին փառացը յայտ-
 20 նուելուն . Որ իր անձը մեզի համար տուաւ, որ
 մեզ ամէն անօրէնութենէ ազատէ, ու մաքրէ
 իրեն սեփհական ժողովուրդ ըն՝ բարի գործքե-
 21 րու նախանձաւոր : Ատ բաները խօսէ և յոր-
 դորէ ու յանդիմանէ բոլորովին սաստելով . չըլ-
 22 լայ որ մէկը քեզ անտարգէ :

ԳՂ . Գ

1 Գործեալ գասուերներ կու տայ Յիսուսին՝ թէ որովքընելու և թէ չարկընելու բա-
 ներուն համար . 10 կը խրատէ նաև յամուտալ հերթիկոսներն եւ քաջութիւ . 12 և
 կը գասուիք որ իրեն զայ, նշանակելով անոր՝ թէ կրք և թէ մեզ գիտի զանէ զմեզ .
 ու այդպէս իր թուրքը կը վերջոյնէ :

- 1 Ետնց միտքը ձգէ իշխանութիւններուն և պետութիւններուն հնազանգիլ , ու հպատակ ըլլալ , ու ամէն բարի գործքերու պատրաստ
- 2 գտնուիլ . Մէկու մը հայհոյութիւն չընել , կըռուարար չըլլալ . հապա հեզահոգի , ամէն մար-
- 3 դոց բոլորովին քաղցրութիւն ցուցընել : Ինչու որ մենք ալ ատեն մը անմիտ էինք , անհնազանդ , մոլորեալ , և զանազան ցանկութիւններու ու հեշտութիւններու կը ծառայէինք . չարութիւնով ու նախանձով կը վարուէինք , ատելի էինք ,
- 4 և մէկզմէկ կ'ատէինք : Բայց երբոր մեր Փրկիչ Եստուծոյն քաղցրութիւնը ու մարդասիրութիւնը յայտնուեցաւ , Չէ թէ արդարութեան գործքերէն՝ որ մենք ըրինք , հապա իր ողորմութեանը համեմատ մեզ փրկեց նորէն ծնանելու աւազանին միջոցովը՝ ու Սուրբ Հոգիին
- 6 նորոգելովը , Արն որ առատօրէն թափեց մեր վրայ Յիսուս Բրիստոս մեր Փրկչին ձեռքովը ,
- 7 Ար անոր շնորհքովը արդարացած՝ յաւիտենական կենաց յուսով ժառանգ ըլլանք : Ես խօսքը հաւատարիմ է . և կ'ուզեմ որ ասոնք հաստատես , որ Եստուծոյ հաւատացողները հոգտանին բարի գործքեր ընելու վրայ ըլլալ . ասոնք
- 9 են բարի ու մարդոց օգտակար բաները : Բայց դուն յիմարական վէճերէն ու ազգահամարներէն ու հակառակութիւններէն՝ և օրէնքի վրայով եղած կռիւներէն մէկզի կեցիր . ինչու որ
- 10 անօգուտ են ու սնտոի : Հերձուածող մարդէն՝ առաջին ու երկրորդ անգամ խրատելէն ետև ետ
- 11 քաշուէ , Գիտնալով որ անանկը ծռուած է , և մեղք կը գործէ ինքզինքը դատապարտելով :
- 12 Երբոր Երտեման կամ Տիւքիկոսը քեզի խրկեմ , ջանք ըրէ ինձի գալու Նիկոպոլիս . ինչու որ
- 13 որ միտքս դրի ձմեռը հոն անցընելու : Անեա օրինականը՝ ու Եպողոսը փութով ճամբայ դիր ,

- 14 հոգ ասելով որ անոնց բան մը չպակսի : Եւ մե-
րիններն ալ թող սորվին բարի գործքեր ընելու
վրայ ըլլալ հարկաւոր պարագաներու մէջ , որ
15 անպտուղ չըլլան : Բարև կ'ընեն քեզի ամէն
ալ որ իմ հետս են . բարև' տուր անոնց որ մեզ
կը սիրեն հաւատքով . շնորհքը ձեր ամենուն
հետը ըստ . ամէն :

ԹՈՒՂԹ

ԳՕՂՈՍԻ ԵՌԵՐԵԼՈՅՆ

ԵՌ ՓԻԼԻՄՈՆ

4 Պօղոս իր սերտութիւնը կը յայտնէ՝ Փիլիմոնի հաւատքը ու սէրը լաւ ըլլալով . 9 կը
խնդրէ անկէ որ թողութիւն ապ մենսխմոսին որ իր ծառան էր , ու գործեալ սիրով
ընդունի զանկից :

1 Պօղոս՝ Յիսուս Բրիստոսի կապեալը՝ և Տի-
մոթէոս եղբայրը , Փիլիմոն մեր սիրելիին ու
2 գործակցին , Եւ Եպիփա սիրելիին , ու Երթիպ-
պոս մեր զինուորակցին , ու քու տանդ մէջի
3 եկեղեցիին . Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի՝
Եստուծոմէ մեր Զօրմէն և Տէր Յիսուս Բրիս-
տոսէն :

4 Կը գոհանամ միշտ իմ Եստուծոմէս , քեզ իմ
5 աղօթքներուս մէջ յիշելով . Երբոր կը լսեմ քու
սէրդ ու հաւատքդ՝ որ ունիս Տէր Յիսուսին վը-
6 րայ՝ և բոլոր սուրբերուն վրայ . Որ քու հա-
ւատքիդ հաղորդակցութիւնը պտղաբեր ըլլայ ,
Բրիստոս Յիսուսով ձեր վրայ եղած ամէն բա-
7 րութեանը ճանչցուելովք : Բանզի շատ ուրա-

խուժիւն և մխիթարութիւն ունինք քու սիրոյդ վրայ, որ սուրբերուն սիրտերը քեզմով հանգըստացած են՝ եղբայր :

- 8 Եսոր համար թէ և շատ համարձակութիւն ունիմ՝ Բրիստոսով՝ վայելուչ եղածը քեզի հրամայելու . Բայց յաւէտ սիրոյ համար կ'աղաչեմ, անանկ մէկը ըլլալով՝ ինտոր որ եմ ես Պօղոսս ծերացած, ու հիմա Յիսուս Բրիստոսի համար կապուած ալ : Կ'աղաչեմ քեզի իմ որդւոյս Ունեսիմոսին համար՝ որն որ իմ կապանքներու մէջը ծնայ . Որ ատեն մը անպիտան էր քեզի . Բայց հիմա քեզի ալ ինծի ալ պիտանի է . Ընկիայ ետ խրկեցի . դուն ալ ընդունէ՛ անիկայ՝ որ է իմ աղէքս . Որն որ կ'ուզէի իմ քովս պահել, որ քու տեղը ինծի սպասաւորութիւն ընէ աւետարանին կապանքներուն մէջը : Բայց առանց քու կամքիդ չուզեցի բան մը ընել, որ քու բարերարութիւնդ իբր թէ ստիպմամբ եղած չըլլայ, հապա կամաւ : Բանդի գուցէ աս պատճառով անիկայ քիչ մը ատեն զատուեցաւ, որ զանիկայ յաւիտեան ունենաս . Չէ թէ ալ ծառայի մը պէս, հապա ծառայէն վեր՝ սիրելի եղբօր պէս . Եւ թէ ոչ ինծի այսպէս յիշէ՛ ե, որչափ աւելի ոչ ոքի ըսայ քեզի՝ թէ մարմինի կողմանէ առ թէ
- 17 Տէրոջը : Ուստի թէ որ զիս յիշէ հազորդ կը սեպես, ընդունէ՛ անիկայ՝ որպէս թէ զիս : Եւ թէ որ քեզի անհրաւութիւն մը ըրած է՝ կամ պարտք մը ունի, ան իմ հաշիւիս անցուր . Ես Պօղոսս իմ ձեռքովս գրեցի . ես կը վճարեմ, որ չըսեմ քեզի՝ թէ դուն ալ քու անձդ ինծի պարտական ես : Եյո՛ եղբայր՝ թող քեզմ ունենամ «...» օգուտը Տէրոջմով . հանգչեցուր
- 21 իմ աղէքս Բրիստոսով : Բու հնազանդութեանդ վստահանալով՝ քեզի գրեցի . քանզի գիտեմ որ ըսածէս ալ աւելի պիտի ընես :

- 22 . Եսկէ 'ի զատ ինձի բնակարան մըն ալ պատ-
 րաստէ . ինչու որ կը յուսամ թէ ձեր աղօթք-
 23 ներուն միջոցովը ձեզի պիտի շնորհուիմ : Բարև
 կ'ընէ ձեզի Եպափրաս՝ իմ գերութեան ընկերս
 24 Բրիտոս Եսուսով . Նա՛ Մարկոս՝ Երիստար-
 25 քոս՝ Դեմաս՝ Դուկաս՝ իմ գործակիցներս : Մեր
 Տէր Եսուս Բրիտոսի շնորհքը՝ ձեր հոգիին
 հետը ըլլայ . ամէն :

ԹՈՒՂԹ

ԳՕԳՈՍԻ ԵՌԵՐԵԼՈՅՆ

ԵՌ ԵՐԵՅԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Եւպրեալը կը ցուցնէ թէ Գրիտոս աւելի ատեններս հօրմէն մեզ գալով՝ 4 հօշ-
 տակներէն գերազայ եղաւ՝ թէ անձամբ և թէ պաշտօնով :

- 1 Ըատ մասերով ու շատ կերպերով առաջուց
 խօսելով Եստուած հայրերուն հետ մարգարէնե-
 2 ղով , Ես ետքի օրերս էր Արդիովը խօսեցաւ մեր
 հետը , որ զանիկայ ամէն բանի ժառանգ դրաւ ,
 3 որ անով աշխարհքն ալ ստեղծեց . Ար անիկայ էր
 փառացը լոյսն է , և իր էութեանը բուն պատ-
 կերը . ան որ իր գորութեան խօսքովը ամէն բան
 կը բռնէ . իր անձովը մեր մեղքերը սրբելով ,
 բարձրերը՝ Եփոսոսի մեծութեանը աջ կողմը
 4 նստաւ : Եւ այնչափ աւելի եղաւ հրեշտակնե-
 րէն , որչափ որ անոնցմէ աւելի աղէկ անուն
 5 ժառանգեց : Ինչու որ հրեշտակներէն որոն
 ըսաւ երբէք . Դուն իմ Արդիս ես , ես այսօր
 քեզ ծնայ . և դարձեալ՝ Ես անոր շայր պիտի

- 6 րլամ, ու անիկայ ինծի Որդի պիտի ըլլայ . Եւ դարձեալ՝ երբոր անդրանիկը աշխարհք կը մըտցընէ, կ'ըսէ . Եստուծոյ բոլոր հրեշտակներն ալ 7 անոր երկրպագութիւն թող ընեն : Եւ հրեշտակներուն վրայով կ'ըսէ . Որ իր հրեշտակները հոգիներ կ'ընէ, ու իր պաշտօնեաները կրակի 8 բոց : Սակայն Որդիին չ'է . Քու ամթող ով Եստուած՝ յաւիտեանս յաւիտենից է . քու թագաւորութեան գաւազանդ՝ ուղղութեան գաւազան է . Ըրդարութիւնը սիրեցիր՝ ու անօրէնութիւնը ատեցիր . անոր համար ով Եստուած՝ քու Եստուածդ ուրախութեան եզով օժեց քեզ՝ 10 քու ընկերներէդ աւելի : Եւ դուն ով Տէր՝ ըսկիզբէն երկրին հիմերը դրիր, ու երկինքը քու 11 ձեռքերուդ գործքն է . Ընոնք պիտի կորսուին, բայց դուն կը կենաս ու կը մնաս . ու ամէնը լա- 12 թի պէս պիտի մաշին, Ու վերարկուի պէս պիտի գալարես զանոնք՝ և պիտի փոխուին . բայց դուն նոյն ինքն ես, ու քու տարիներդ պիտի 13 չպակսին : Եւ հրեշտակներէն որոնք ըսաւ երբէք . Իմ աջ կողմս նստէ, մինչև որ քու թըշ- 14 նամիներդ ոտքերուդ պատուանդան դնեմ : Ըն՞ որ անոնք ամէնը սպասաւորող հոգիներ են, որոնք սպասաւորութեան կը խրկուին անոնց համար՝ որ փրկութիւն պիտի ժառանգեն :

ԳՂ . Բ

1 Կը սորվեցնէ թէ գարտիք Գազանդ ըլլալ Բրիտանոս Յիսուսի, 5 վասն զի մը բնութիւնը իր վրայ առնելու խոնարհեցաւ, 14 միշտ ինտոր որ հապաւոր էր :

- 1 Ընոր համար պէտք է մեզի՝ ալ աւելի ուշադրութիւն տալ Իբ լսած բաներուն, որ չըլլայ թէ 2 երբէք պակսինք : Ասան զի թէ որ ան խօսքը՝ որ հրեշտակներուն ձեռքովը զրուցուեցաւ, հաստատուն եղաւ, և ամէն յանցաւորութիւն ու անհնազանդութիւն արդար հատուցում առաւ, 3 և անոնք ինտոր պիտի ազատինք՝ թէ որ ան-

5 հոգ ըլլանք անանկ մեծ փրկութենէ մը , որ խօսելուն սկիզբը Տէրոջմէն առաւ , ու լսողներուն 4 ձեռքովը մեզի հաստատուեցաւ . Ըստուած ալ վկայեց նշաններով ու հրաշքներով՝ և զանազան զօրութիւններով՝ ու Սուրբ Հոգիին պարգևներովը՝ ինտոր որ ինքը կամեցաւ :

5 Ինչու որ չէ թէ հրեշտակներուն հնազանդեցուց ան գալու աշխարհը , որուն վրայով մենք

6 կը խօսինք . Հապա մէկը մէկ տեղ մը վկայեց՝ ու ըսաւ . Մարդը թ'նչ է՝ որ զանիկայ կը յիշես , կամ մարդու որդին՝ որ անոր այցելութիւն կ'ը-

7 նես . Քիչ մը վար ըրիր զանիկայ հրեշտակներէն , փառքով ու պատուով պսակեցիր զանիկայ , և քու ձեռացդ գործքերուն վրայ կեցուցիր զա-

8 նիկայ . Ըմէն բան անոր ոտքերուն տակը հնազանդեցուցիր . ուստի ամէնը որ անոր հնազանդեցուց , անոր չհնազանդած բան մը չձգեց .

9 բայց հիմա դեռ չենք տեսներ ամէնը անոր հնազանդած . Սակայն Յիսուսը փառքով ու պատիւով պսակուած կը տեսնենք՝ որ հրեշտակներէն քիչ մը վար եղած էր՝ մահուան չարչարանքին համար , որ Ըստուծոյ շնորհքովը ամենուն

10 համար մահ ճաշակէ : Արովհետեւ կը վայլէր Ընոր , (որուն համար ամէնը՝ և անով ամէն բաները ելած էն ,) շատ որդիներ փառքին մէջ մըտցընելու ատենը՝ անոնց փրկութեան Ըռաջնորդը չարչարանքով կատարել :

11 Այսն զի ան որ կը սրբէ՝ ու ան որ կը սրբուի , ամէնն ալ մէկէ մըն են . անոր համար ինքը ամօթ չսեպեր եղբայր կոչել զանոնք՝ ըսելով .

12 Քու անունդ եղբայրներուս պիտի պատմեմ ,

13 ժողովքին մէջ քեզ պիտի գովեմ : Եւ դարձեալ՝ Ես անոր պիտի յուսամ . ու դարձեալ՝ Եհն ես՝ ու ան զաւակները՝ որ Ըստուած ինձի տուաւ :

14 Աւստի որովհետեւ զաւակները մարմինին ու

արիւնին հաղորդ եղան , ինքն ալ նմանապէս
անոնց բաժանորդ եղաւ . որ է՝ մահովը փճացը-
նէ անիկայ՝ որ մահուան իշխանութիւնը ունէր ,
15 այսինքն է՝ Սատանան . Եւ ազատէ զանոնք որ
մահուան վախովը միշտ ծառայութեան մէջ
16 կ'ապրէին : Քանզի բնաւ հրեշտակներուն ձեռք
չբռներ , հապա Եբրահամի սերունդին ձեռք կը
17 բռնէ : Ընոր համար պէտք էր անոր բոլորովին
եղբայրներուն նման ըլլալ , որ ինքը ողորմած
ըլլայ ու հաւատարիմ քահանայապետ Եստու-
ծոյ կողմանէ , ժողովուրդին մեղքերը քաւելու
18 համար : Քանզի ինչ բանով որ ինքը չարչա-
րուեցաւ՝ փորձութիւն կրելով , կրնայ փորձա-
նաւորներուն ալ օգնական ըլլալ :

ԳԼ . Գ

1 Բրիստոս Մովսէսն աւելի փառքի արժանաւոր է . 7 սուտի Թէ որ մեք իրն չհառ-
տանք՝ աւելի դատոց արժանի դիտի ըլլանք , քան Թէ խոտաբեր խաբսկեցիները :

1 Ուստի սուրբ եղբայրներ՝ երկնային կոչումին
մասնակիցներ , նայեցէ՛ք մեր դաւանութեանը
Եւաքեալին ու Քահանայապետին՝ Բրիստոս
2 Յիսուսին . Որ հաւատարիմ է անոր՝ որ զինքը
դրաւ , ինչպէս որ Մովսէս ալ անոր բոլոր տանը
3 մէջ : Ինչու որ ինքը Մովսէսէն այնչափ աւելի
փառքի արժանացաւ , որչափ որ աւելի պատիւ
4 կ'ունենայ ասնչ շինողը՝ քան թէ տունը : Քան-
զի ամէն տուն որ կը շինուի , մէկէ մը կը շինուի .
բայց ան որ ամէն բաները ըրաւ , Եստուած է :
5 Եւ յիրաւի Մովսէս անոր բոլոր տանը մէջ հա-
ւատարիմ էր ծառայի մը պէս՝ զրուցուելու բա-
6 ներուն վկայ ըլլալու համար . Բայց Բրիստոս
որդիի մը պէս իր տանը վրայ . որուն տունը մեք
ենք , միայն թէ ան համարձակութիւնը և յոյ-
սին պարծանքը մինչև վերջը հաստատա բռնենք :
7 Ուստի ինչպէս որ կ'ըսէ Հոգին Սուրբ . Եւթօր
8 թէ որ անոր ձայնին պիտի լսէք , Ձեր սիրտերը

- մի՛ խստացրնէք բարկացրնելու ատենին պէս ա-
- 9 նապատին մէջ փորձութեան օրը . Ուր որ ձեր
 հայրերը զիս փորձեցին . քննեցին զիս՝ Եւդայի
- 10 քառսուն տարի իմ գործքերս տեսան . Անոր
 համար զգուեցայ ան ազգէն , ու ըսի . Միշտ
 մոլորած են սրտովսին , և իմ ճամբաներս չը-
- 11 ճանչցան անոնք . Ուտի երդում ըբի իմ բար-
 կութեանս մէջ թէ՛ Իմ հանգիստս պիտի չմըտ-
- 12 նեն : Նայեցէք եղբայրներ , չըլլայ որ ձեզմէ
 մէկուն ներսի դին անհաւատութեան չար սիրտ
 ըլլայ՝ ապստամբ ըլլալու կենդանի Աստուծմէն .
- 13 Հապա ամէն օր մէկզմէկ յորդորեցէք՝ քանի
 որ այսօր կ'ըսուի . որ չըլլայ թէ ձեզմէ մէկը
- 14 խստանայ մեղքին խարէութիւնովը . Քանզի
 մենք Քրիստոսի մասնակից եղած ենք , միայն թէ
 ան հաստատութեան սկիզբը մինչև վերջը պինտ
- 15 բռնենք . Քանի որ կ'ըսուի , Այսօր թէ որ ա-
 նոր ձայնին պիտի լսէք , ձեր սիրտերը մի՛ խըս-
- 16 տացրնէք բարկացրնելու ատենին պէս : Քան-
 զի ոմանք լսեցին ու բարկացուցին . բայց չէ թէ
 ան ամէնը որ Եզիպտոսէն ելած էին Մովսէսին
- 17 ձեռքովը : Արոնցմէ՞ զգուեցաւ ան քառսուն
 տարին . չէ՞ որ մեղանչողներէն , որոնց ոսկոր-
- 18 ները անապատին մէջը ինկան : Եւ որոնց համար
 երդում ըրաւ իր հանգիստը չմտնելու , եթէ ոչ՝
- 19 անհաւատներուն համար : Եւ կը տեսնենք որ չը-
 կրցան մտնել Երեւոյ անհաւատութեանը համար :

ԳԼ . Դ

1 Քրիստոսեաները հաւատքով ձեռք պիտի բերին իրենց հանգիստը : 12 Աստուծոյ խոս-
 քին ազդեցութիւնը : 14 Արզնէտէ մենք մեծ գահաձայտքն ունինք Յիսուսը Աս-
 տուծոյ Արզնէն , որ մեր սկիսութիւններուն հաղորդ եղաւ , բայց առանց մեղքի , 16
 կարող ենք և պարտիք անոր փրկողը համարձակօրէն երթալ շորհաց արժանի
 առջեւ :

- 1 Ուրեմն ալ վախնանք , որ չըլլայ թէ անոր հան-
 գիստը մտնելու խոստմունքը որ Դէպ մնացեր է ,
- 2 ձեզմէ մէկը անկէ զրկուած գտնուի : Ինչու որ

- մենք ալ անոնց պէս աւետիս առած ենք . բայց անոնց շահ մը չըրաւ ան խօսքը լսելը , քանզի հաւատքով խառնուած չէր լսողներուն մէջ :
- 3 Իսկ մենք՝ որ հաւատացինք , հանգիստը կը մտնենք . ինչպէս որ ըսաւ , Ուստի երգում ըրի իմ բարկութեանս մէջ թէ՛ Իմ հանգիստս պիտի չմտնեն . թէև եւ գործքերը աշխարհի սկիզբէն եղած էին :
- 4 Ինչու որ Գիւրջ ասանկ կ'ըսէ մէկ տեղ մը՝ եօթներորդ օրն ալ համար . Եւ Եստուած եօթներորդ օրը հանգչեցաւ իր բոլոր գործքերէն . Ու հոս նորէն չ'ըսէ թէ՛ Իմ հանգիստս պիտի չմտնեն :
- 5 Ուստի որովհետև ոմանց կը մնայ հոն մտնել , և անոնք որ առաջուց աւետիսը առած էին , անհաւատութեան համար չմտան . Նորէն օր մը կը սահմանէ՝ ու կ'ըսէ , Եսօրը Դաւիթին բերնովը այնքան ժամանակէ ետև , ինչպէս որ ըսուեցաւ . Եսօր թէ որ անոր ձայնին պիտի լսէք , ձեր սիրտերը մի՛ խրատացրնէք :
- 6 Ինչու որ եթէ Յեսուն հանգչեցուցած ըլլար զանոնք , ալ անկէ ետքը ուրիշ օրուան համար չէր զրուցեր :
- 7 Ուրեմն Եստուծոյ ժողովուրդին Դ՛հանգիստ մը կը մնայ :
- 8 Ասան զի ան որ անոր հանգիստը մտաւ , ալ հանգչեցաւ իր գործքերէն , ինչպէս որ Եստուած ալ իրեն ներէն :
- 9 Ուրեմն ջանանք ան հանգիստը մտնելու . որ չըլլայ թէ մէկը նոյն անհաւատութեան օրինակին պէս իյնայ :
- 10 Ինչու որ Եստուծոյ խօսքը կենդանի է ու զօրեղ՝ և ամէն երկայրի սուրէ կտորուկ , որ կը թափանցէ մինչև շունչը ու ողին՝ և յօդուածները ու ծուծը բաժնելու , և կը քննէ սրտին խորհուրդները ու մտածմունքները . Եւ չկայ մէկ արարած մը անոր դիմացը չերեցած . հապա ամէն բան բաց ու յայտնի է անոր աչքերուն առջևը , որուն պէրէ Դ՛հանգիստը հաշիւը :

- 14 Արդ՝ մենք որ մեծ Քահանայապետ մը ունինք
երկինքը անցած , Յիսուսը՝ Նստուծոյ Արդին ,
15 ամուր բունենք Տէր դաւանութիւնը : Քանզի չէ
թէ անանկ քահանայապետ մը ունինք՝ որ կա-
բող չըլլայ մեր տկարութիւններուն կարեկից ըւ-
լալու . հապա ինքը ամէն կերպով փորձը առած
16 է Տէր նման , Բայ առանց մեղքի : Ուստի ալ
համարձակութիւնով մօտենանք շնորհաց աթո-
ռին առջևը , որ ողորմութիւն ընդունինք՝ ու
շնորհք գտնենք պէտք եղած ատենը Տէր օգնելու :

ԳԼ . Ե

1 Մեր Փրկին քահանայական իշխանութիւնը և պատիւը : 11 Աւագեալը կը յանդէ-
մանէ առ բանիս գիտութեանը վրայով անհոգ եղողները :

- 1 Ինչու որ ամէն քահանայապետ մարդոց մէ-
ջէն առնուած՝ մարդոց համար կը կենայ Նստու-
ծոյ կողմը , որ պատարագներ ու զոհեր մատու-
2 ցանէ մեղքերու համար . Եւ կարող է կարեկից
ըլլալ անոնց՝ որ տգէտ՝ ու մոլորեալ են . ինչու
3 որ ինքն ալ տկարութիւնով պաշարուած է . Եւ
աս պատճառով պարտաւոր է ինչպէս ժողո-
վուրդին համար՝ անանկ ալ իր անձին համար
4 մեղքի պատարագ մատուցանել : Եւ չէ թէ
մէկը ինքիրմէ « պատիւը կ'առնէ , հապա ան
որ Նստուծմէ կանչուած է՝ ինչպէս որ Մհարոնը :
5 Մանկ ալ Քրիստոս՝ չէ թէ իր անձը մեծարեց
քահանայապետ ըլլալու , հապա անիկայ՝ որ զը-
րուցեց անոր թէ՝ Դուն իմ Արդիս ես , ես այսօր
6 քեզ ծնայ . Ինչպէս ուրիշ «եւ մըն ալ կ'ըսէ .
Դուն յաւիտեան քահանայ ես Մելքիսեդեկի
7 կարգին պէս : Ար իր մարմինին օրերը սաստիկ
գոչումով ու արցունքով աղօթք և աղաչանք
մատուց անոր՝ որ կարող էր զինքը մահուանէ
ազատելու , ու լսուեցաւ՝ եւ երկիւղէն «չապտել .
8 Թէպէտ ինքը Արդի է , Բայ իր չարչարանքնե-
9 ըն հնազանդութիւն սորվեցաւ . Աւ երբոր կա-

տարուեցաւ , բոլոր իրեն հնազանդողներուն
 յաւիտենական փրկութեանը պատճառ եղաւ .
 10 Ու Մատուծմէ կոչուեցաւ Քահանայապետ Մէ-
 11 քիսեդեկի կարգին պէս : Արուն վրայով շաս-
 րսելիք ունինք , որ դժուարին ալ է մեկնելու ,
 12 ինչու որ ձեր լսելիքները բթացած են . Որ
 պէտք էր ձեզի ժամանակին նայելով սորվեցը-
 նող ըլլալ . բայց նորէն պէտք է ձեզի սորվիլ թէ
 ինչ են Մատուծոյ պատգամներուն առջի սկըզ-
 բունքները . ու դուք կաթի կարօտ եղաք , և չէ
 13 թէ հաստատուն կերակուրի : Քանզի ան ա-
 մէնը որ կաթնկեր է , արդարութեան խօսքին
 14 անհմուտ է , որովհետեւ աղայ է : Բայց հաս-
 տատուն կերակուրը կատարեալներուն է , որոնց
 զգայարանքները սովորութեամբ կրթուած են
 բարին ու չարը զանազանելու :

ԳՂ . Զ

1 Այստեղի որ հաւատքէն չիման , 11 հաղա հաստատուն , 12 և շտեմոզ ըլլած , ու
 համբերութեամբ Աստուծոյ ապաւինին , 18 զան զի Աստուած հաստատուն է իր
 խոստմունքներուն մէջ :

1 Աւստի Քրիստոսի վրայով առջի սորվելիք-
 ները ձգելով՝ կատարեալին զանք . առանց նո-
 րէն հիմ ձգելու մեռած գործքերէն ապաշխա-
 րելու՝ ու դէպ ՚ի Մատուած հաւատք ունենա-
 2 լու , Եւ մկրտութիւններուն վարդապետութե-
 անը , ու ձեռք դնելուն , և մեռելներուն յարու-
 3 թեանը , ու յաւիտենական դատաստանին : Եւ
 աս պիտի քննէք , թէ որ Մատուած հրաման
 4 տայ : Ինչու որ անհնար է մէկ անգամ լուսա-
 ւորուածներուն՝ որոնք երկնաւոր պարգևին հա-
 5 մը առին , ու Հողւոյն Սրբոյ հազորդ եղան , Եւ
 Մատուծոյ բարի խօսքին ու գալու աշխարհին
 6 զօրութիւններուն համը առին , թէ որ իյնան ,
 նորէն ապաշխարութիւնով նորոգուիլ . որով-
 հետեւ կրկին Մատուծոյ Արդին խաչը կը հանեն

- 7 իրենց անձին , ու կը խայտառափեն : Ինչու որ
 ան երկիրը՝ որ իր վրայ շատ անգամ եկած
 անձրևը կը խմէ , և արդիւնք կը բերէ պիտանի
 անոնց՝ որոնց համար որ կը մշակուի , Աստուծ-
- 8 մէ օրհնութիւն կ'ընդունի . Բայց ան որ փու-
 շեր ու տատասկներ կը բերէ՝ անպիտան է , ու
- 9 անէճքի մօտ . և անոր վերջը այրուիլ է : Իսկ
 մենք սիրելիներ՝ ձեր վրայով լաւագոյն և փրկու-
 թեան վերաբերեալ յոյսեր ունինք , թէև ասանկ
- 10 կը խօսինք : Քանզի Աստուած անիրաւ է , որ
 ձեր գործը մոռնայ , ու ան սէրը՝ որ իր անուա-
 նը համար ցուցուցիք , որ սուրբերուն ծառա-
 յեցիք՝ ու կը ծառայէք :
- 11 Բայց մենք կը բաղձանք որ ձեզմէ ամէն մէ-
 կը նոյն ջանքը ցուցնէ յոյսին հաստատուելուն
- 12 մինչև վերջը . Ար դուք չհեղգանաք . հապա
 նմանող ըստ անոնց՝ որ հաւատքով ու համբե-
 րութիւնով խոստմունքները ժառանգեցին :
- 13 Այս ան զի երբոր Աստուած Մերահամին խոստ-
 մունք ըրաւ , որովհետև իրմէ մեծը չկար՝ որ
- 14 անոր վրայ երդում ընէր , Իր անձին վրայ եր-
 դում ըրաւ՝ ու ըսաւ . Այո՛ օրհնելով պիտի
 օրհնեմ քեզ , ու շատցընելով պիտի շատցընեմ
- 15 քեզ : Եւ այսպէս համբերելով՝ խոստմունքին
- 16 հասաւ : Քանզի մարդիկ իրենցմէ մեծին վրայ
 երդում կ'ընեն , ու անոնց բոլոր հակառակու-
- 17 թեանը հաստատ վճիռ արեց՝ երդումն է : Ար
 անով Աստուած իր խորհուրդին անփոփոխ ըլ-
 լալը ալ աւելի ցուցընել ուզելով խոստմունքին
- 18 ժառանգաւորներուն , երդումը մէջ ձգեց . Ար
 երկու անփոփոխելի բաներով՝ որոնցմով անկա-
 րելի է Աստուծոյ սուտ զրուցել , հաստատուն
 մխիթարութիւն ունենանք մենք՝ որ ապաս-
 տանեցանք առջևնիս . դրուած յոյսը ամուր
- 19 բռնելու : Ար ան յոյս ունենանք իբրև մէկ հաս-

տատ ու անշարժ խարխախ մը մեր անձին , որ
20 վարագուրին ներսի կողմն ալ կը մտնէ . Ուր որ
Յիսուս իբրև Ըռա՛նորդ մտաւ մեզե համար՝
յաւիտենական Քահանայապետ ըլլալով՝ Մել-
քիսեդեկի կարգին պէս :

ԳՂ . Է :

1 Առաջեւը կը յուշէ Թէ Յիսուս քրիստոս քահանայապետ է Մելքիսեդեկի կարգին
դէս , 11 և առ դասնաւով ինքս գերազանց է Ահարոնի կարգէն եղող քահանաներէն :

1 Քանզի առ Մելքիսեդեկը Սաղեմի թագա-
ւորն էր՝ Բարձրեալ Ըստուծոյ քահանան . որ ին-
քը Աբրահամը դիմաւորեց՝ երբոր անիկայ թա-
գաւորներուն կոտորածէն կը դառնար , ու օրհ-

2 նեց զանիկայ . Արուն՝ Աբրահամն ալ տասանորդ
տուաւ բոլոր բաներէն . որ նախ՝ արդարութեան
թագաւոր կը թարգմանուի , ետքը Սաղեմի
թագաւոր՝ որ է խաղաղութեան թագաւոր .

3 Ըռանց հօր՝ առանց մօր՝ ազգահամար չունեցող ,
որ ո՛չ անոր օրերուն սկիզբը կայ՝ ո՛չ ալ կեանքին
վերջը . և Ըստուծոյ Արդւոյն նման ըլլալով՝ կը
կենայ ու կը մնայ միշտ քահանայ :

4 Արդ՝ նայեցէք թէ որչափ մեծ մէկ մըն էր ա-
սիկայ , որ անոր Աբրահամ նահապետն ալ տա-

5 սանորդ տուաւ աւարէն : Եւ Գլեիի որդիներէն
եղողները որ քահանայութիւն կ'առնեն , պա-
տուէր ունին որ ժողովուրդէն տասանորդ առ-
նեն՝ օրէնքին համեմատ , այսինքն՝ իրենց եղ-
բայրներէն . թէպէտև անոնք Աբրահամին երան-

6 քէն ելեր են . Բայց անիկայ՝ որուն ազգահամարը
անոնցմէ չէր , Աբրահամէն տասանորդ առաւ ,
ու օրհնեց զանիկայ՝ որ խոստմունքները առած

7 էր : Սակայն «իւր անհակառակելի բան մըն է ,
» պզտիկը մեծէն կ'օրհնուի :

8 Եւ հոս մահկանացու մարդիկ տասանորդ
կ'առնեն . բայց հոն անիկայ կ'առնէ , որուն հա-

9 մար վկայուած է թէ կենդանի է : Եւ կրնայ

- ըսուիլ թէ, Ղևին ալ՝ որ տասանորդ կ'առնէ,
- 10 Աբրահամին ձեռքովը տասանորդ տուաւ. Ինչու որ տակաւին իր հօրը երանքն էր, երբոր Մելքիսեղեկ զանիկայ դիմաւորեց :
- 11 Արդ՝ թէ որ կատարելութիւնը Ղևտացւոց քահանայութեան ձեռքովը ըլլար, (որովհետեւ ժողովուրդը անոր ատենը օրէնքին տակը դրուեցաւ,) ինչ պէտք էր որ Մելքիսեղեկին կարգին պէս ուրիշ քահանայ մը ելլէ, ու չըսուի Ահա-
- 12 ընդին կարգին պէս : Արդ՝ քահանայութիւնը փոխուելուն պէս, հարկ էր որ օրէնքին ալ փո-
- 13 փոխութիւն ըլլայ : Ա- ե- ե- . ինչու որ անորուն համար ասանկ կ'ըսուի, ուրիշ ցեղի հազորդութիւն ունեցաւ, որ ան ցեղէն բնաւ մէկը
- 14 սեղանին չմօտեցաւ. Քանզի յայտնի է թէ Յուդայի ցեղէն յառաջ եկաւ մեր Տէրը, որ ան ցեղին վրայով Մովսէս բան մը չզրուցեց քահա-
- 15 նայութեան համար : Ու ալ աւելի յայտնի է որ ինչպէս, քանի որ Մելքիսեղեկին նմանութիւն
- 16 նով ուրիշ քահանայ մը կ'ելլէ, Որ ան չէ թէ մարմնաւոր պատուերի օրէնքին պէս եղաւ, հա-
- 17 պա անվախձան կենաց զօրութեանը պէս : Ինչու որ կը վկայէ թէ՛ Դուն յաւիտեան քահանայ
- 18 ես Մելքիսեղեկի կարգին պէս : Քանզի առջի պատուէրը կը խափանուի իր տկարութեանը ու
- 19 անշահութեանը համար, (Ինչու որ օրէնքը մէկ բան մը կատարեալ չըրաւ,) և անոր տեղը կը մանէ լաւագոյն յոյս մը՝ որով Աստուծոյ կը մօտենանք :
- 20 Աւ որքան որ Յ-ն-ն չէ թէ առանց երգումի +անանայ եղաւ. (ինչու որ անոնք առանց երգումի
- 21 քահանայ եղած են. Իայց ասիկայ երգումով՝ անոր ձեռքովը, որ իրեն ըսաւ. Տէրը երգումըրաւ, ու պիտի չզղջայ. Դուն յաւիտեան քահ-
- 22 հանայ ես Մելքիսեղեկի կարգին պէս.) Այնքան

- աւելի աղէկ ուխտի մը երաշխաւոր եղաւ Յիսուս :
- 23 Ու անոնք շատ քահանաներ եղած են , իրէն միշտ մնալուն՝ մահը արգելք ըլլալուն համար .
- 24 Բայց ասիկայ յաւիտեան կենարուն համար՝ ա-
- 25 նանցանելի ունի քահանայութիւնը . Ուստի բոլորովին կարող ալ է ազրեցընելու անոնք՝ որ իրմով Աստուծոյ կու գան . որովհետեւ ինքք միշտ կենդանի է անոնց համար բարեխօս ըլլալու :
- 26 Սակայն զի մեզի ճիշդ ասանկ քահանայապետ մը կը վայելէր , սուրբ՝ անմեղ՝ անարատ՝ մեղաւորներէն զատուած՝ ու երկինքէն բարձրացած .
- 27 Որ անոր ամէն ատեն հարկ չէ ինչպէս ուրիշ քահանայապետներուն՝ առաջ իր մեղքերուն համար պատարագ մատուցանել , ու ետքը ժողովուրդին հօգելն համար . վասն զի ինքք մէկ անգամ մը ըրաւ ասիկայ , իր անձը պատարագ մատուցանելով : Ինչու որ օրէնքը տկարութիւնով պաշարուած մարդիկը քահանայապետ կը կարգէ . բայց երդումին խօսքը՝ որ օրէնքէն ետեւ էր , Որդին՝ որ յաւիտեան կատարեալ է :

ԳՂ . Ը

1 Քրիստոսի յաւիտեական քահանայութեամբը խափանուած է Ղևոսիան քահանայութիւնը . 7 նմանապէս նահապետներուն հետ եղած ժամանակաւոր ուխտը խափանուած է աւետարանին յաւիտեական ուխտովը :

- 1 Աւ զրուցած խօսքերուս բովանդակութիւնը -- է . անանկ քահանայապետ մը ունինք մենք՝ որ ինքք երկինքը Աստուծոյ մեծութեանը արժողին
- 2 աջ կողմը նստաւ . Սրբարանին պաշտօնեայ , ու ճշմարիտ խորանին՝ որ Տէրը կանգնեց , և չէ թէ
- 3 մարդ : Քանզի ամէն քահանայապետ պատարագներ ու զոհեր մատուցանելու համար որոշուած է . ուստի հարկ է որ ասիկայ ալ բան մը
- 4 ունենայ մատուցանելու : Որ եթէ երկրի վրայ ըլլար , քահանայ անգամ պիտի չըլլար . ինչու որ կան քահանաներ՝ որոնք պատարագներ կը

- 5 մատուցանեն օրէնքին համեմատ . (Որ անոնք երկնային բաներուն նմանութիւնովը ու շուքովը կը ծառայեն . ինչպէս որ Մովսէսին ապսպրուեցաւ՝ երբոր խորանք պիտի շինէր . քանզի քաւ . Նայէ որ լեռք քեզի ցուցուած օրինակին պէս
- 6 շինես ամէնք .) Քայց հիմա Յիսուս՝ ալ աւելի գերազանց պաշտօնի մը հասաւ , որչափ որ լաւագոյն խոստմունքներով հաստատուած լաւագոյն ուխտի մը միջնորդ է :
- 7 Ինչու որ եթէ առաջինը անմեղադրելի ըլլար ,
- 8 որքան երկրորդին տեղ չէր փնտռուեր : Քանզի կը յանդիմանէ անոնք ու կ'ըսէ . Մհա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրք , որ Խորայելի տանը հետ ու Յուդայի տանը հետ նոր ուխտ պիտի ընեմ .
- 9 Աէ թէ ան ուխտին պէս՝ որ անոնց հայրերուն հետ ըթի , ան օրը որ անոնց ձեռքէն բռնեցի՝ զանոնք Եզրայտոսի երկրէն հանելու համար . ինչու որ անոնք իմ ուխտիս մէջ չկեցան , ես ալ
- 10 անհոգ եղայ անոնց վրայով՝ կ'ըսէ Տէրք : Քանզի աս է ան ուխտը՝ որ Խորայելի տանը հետ պիտի ընեմ ան օրերէն ետքը՝ կ'ըսէ Տէրք . իմ օրէնքներս անոնց միտքին մէջը պիտի դնեմ , և անոնց սրտին վրայ պիտի գրեմ զանոնք , ու ես անոնց Նստուած պիտի ըլլամ , և անոնք ինծի
- 11 Ժողովուրդ պիտի ըլլան : Աւ թաւ պիտի շտորվեցընեն ամէն մէկը իր քաղաքացիին , և ամէն մէկը իր եզօրը , ըսելով թէ՛ Տէրք ճանչցիր . ինչու որ անոնց պզտիկէն մինչև մեծը ամէնը
- 12 զես պիտի ճանչնան . Այսան զի ես անոնց անիրաւութիւններուն ներող պիտի ըլլամ , և անոնց մեղքերը ու անօրէնութիւնները ալ պիտի չյիշեմ :
- 13 Նոր ուխտ ըսելովը՝ առաջինը հինցուց . ու ան որ կը հիննայ և կը ծերանայ , ալ կորստեան մօտ է :

ԳՂ . Թ

1 Առաջնաբայ օրհնելի ծեսերը և արհեստը եղած զհնէր նկարագրելով՝ 11 էջ ցուցած է թե անոնք շատ ստորին էին գրիտոսոփ զհնին և արհեստին արժանաւորութեանը ու կատարելութեանը նայելով :

- 1 Արդարև առաջին «-ի-ր-ն ալ ունէր պաշտամունքին արարողութիւնները , ու աշխարհային
- 2 սուրբ տեղը : Ինչու որ առաջին խորանը որ Սրբութիւն կ'ըսուէր , «...» կազմուեցաւ , որուն մէջը էր աշտանակը՝ ու սեղանը՝ և առաջաւորութեան հացը : Եւ երկրորդ վարագուրին ետին ան խորանը՝ որ Սրբութիւն սրբութեանց
- 4 կ'ըսուէր . Որուն մէջն էր ոսկի բուրվառը , և ուխտին տապանակը՝ ամէն կողմէն ոսկիով պատած . որուն մէջն էր ոսկիէ սափորը մանանայով լեցուն , և Ահարոնին գաւազանը՝ որ ծաղկեցաւ ,
- 5 և ուխտին տախտակները . Եւ անոր վրայէն փառաց քերովբէները՝ որ քառութիւնին վրայ հովանի կ'ընէին . որոնց համար «-ի-ր-ն չէ հիմա մէկիկ մէկիկ զրուցել :
- 6 Եւ աս բաները այսպէս կարդադրուած ըլլալով , առաջին խորանը ամէն ատեն կը մտնէին
- 7 քահանաները՝ պաշտամունքը կատարելու . Բայց երկրորդը՝ տարին անգամ մը՝ միայն քահանայապետը էր «-ի-ր-ն . «...» ալ չէ թէ առանց արիւնի , որն որ իրեն համար՝ ու ժողովուրդին սխալմունքներուն համար կը մատուցանէր , Հոգին Սուրբ աս ցուցընելով՝ թէ սրբարանին ճանապարհը յայտնի եղած չէր , քանի որ տակաւին առջե խորանը կը կենար . Որ ան օրինակ մըն էր ան ժամանակին՝ որ պատարագներ ու զոհեր կը մատուցուէին , որոնք խղճմտանքի կողմանէ չէին կրնար կատարեալ ընել պաշտօն մատուցանողը . հապա միայն կերակուրներով ու խմելիքներով ,
- 10 Եւ կերպ կերպ լուացումներով՝ մարմնաւոր արարողութիւններ էին , որոնք մինչև ուղղութեան
- 11 ատենը կը կենային : Բայց Քրիստոս որ եկաւ՝

- գալու բարիքներուն Վահանայապետը՝ աւելի մեծ ու կատարեալ և անձեռագործ խորանով ,
- 12 այսինքն՝ ան որ աս ստեղծուածներէն չէ , Ո՛չ ալ նոխազներու ու զուարակներու արիւնով , հապաիր արիւնով , մէկ անգամ մը սրբարանը մտաւ՝
- 13 յաւիտենական փրկութիւն ստանալով : Ա՛յն զի թէ որ ցուերուն ու նոխազներուն արիւնը՝ և երինջին մոխիրը սրսկուելով՝ պղծեալները կը
- 14 սրբէր մարմինի մաքրութեան կողմանէ . Ա՛յ որչափ աւելի Վրիստոսի արիւնը՝ որ յաւիտենական Հոգիին ձեռքովը իր անձը անարատ պահուց մատուց Մատուծոյ , պիտի սրբէ ձեր խղճմըտանքը մեռած գործքերէն՝ կենդանի Մատուածը պաշտելու :
- 15 Եւ ասոր համար ինքը նոր ուխտին միջնորդն է , որ էլ մահը առջի ուխտին ժամանակը հարձականքներուն քառութեանը համար եղած ըլլալով , հրաւիրուածները յաւիտենական ժառանգութեան խոստմունքը առնեն : Վանզի ուր որ կտակ մը ըլլայ , հարկ է որ կտակը ընողին
- 17 մահը մէջ մտնէ . Ինչու որ կտակը մեռնելէն ետև հաստատ կ'ըլլայ . քանզի բնաւ վաւերականութիւն չունենար , քանի որ կտակը ընողը ողջ
- 18 է : Ենոր համար առջի «իսկ ալ առանց արիւնի»
- 19 չէր հաստատուեր : Ա՛յն զի երբոր Սոլմէս օրէնքին ամէն պատուէրները բոլոր ժողովուրդին պատմեց , ցուերուն ու նոխազներուն արիւնը առնելով՝ ջուրով ու կարմիր բուրդով և զոպայով բուն գիրքին և բոլոր ժողովուրդին վրայ սրսկեց . Եւ ըսաւ . Մսիկայ է ան ուխտին
- 21 արիւնը , որ Մատուած ձեզի պատուիրեց : Եւ խորանին վրայ , ու պաշտօնին բոլոր գործիքներուն վրայ նոյնպէս սրսկեց արիւնը : Եւ գրեթէ ամէն բան արիւնով կը մաքրուի օրէնքին նայելով , ու արիւն չթափուած թողութիւն չըլլար :

- 23 Ուստի հարկ էր որ երկնաւոր բաներուն օրինակները ասոնցմով մաքրուին . բայց բուն երկնաւորները ասոնցմէ աւելի աղէկ զոհերով :
- 24 Վանզի Վրիստոս չէ թէ ձեռագործ սրբարանը մտաւ , ոչ ճշմարիտին օրինակն է , հապա բուն երկինքը՝ որ հիմա մեզի համար Եստուծոյ առջևը ,
- 25 ջըը ներկայանայ . Չէ թէ որ շատ անգամ իր անձը պարտաւոր մատուցանէ , ինչպէս քահանայապետը՝ որ ամէն տարի սրբարանը կը մտնէ իբր չեղած արիւնով . Եպա թէ ոչ՝ պէտք էր իրեն աշխարհի սկիզբէն հետէ շատ անգամ չարչարուիլ . բայց հիմա մէկ անգամ մը գարեբուն վերջը իր անձին պատարագովը յայտնուեցաւ՝
- 27 մեղքը մէկդի ձգելու համար : Եւ ինչպէս որ մարդոց սահմանուած է մէկ անգամ մը մեռնիլ ,
- 28 ու անկէ ետքը դատաստան . Ընանկ ալ Վրիստոս մէկ անգամ մը պարտաւոր մատուցուեցաւ՝ շատերուն մեղքերը վերցընելու համար , բայց երկրորդ անգամին առանց մեղքի պիտի յայտնուի փրկութեան համար անոնց՝ որոնք անոր կը սպասեն :

ԳԼ . Ժ

1 Օրէնքի զոհերուն տկարութիւնը : 10 Քրիստոսի մարմինն մէկ անգամ պատարագուիլը : 14 մշտնջենաւորապէս որոնց մեղքերը : 19 Առաքեալը կը յորդորէ որ հաւատքը սուրբ բռնին համբերութեամբ և շնորհակալութեամբ :

- 1 Վանզի օրէնքը գալու բարիքներուն շուքը , ու չէ թէ ան բաներուն բուն կերպարանքը ունենալով . միշտ ամէն տարի մատուցուած նոյն զոհերով երբէք չկրնար կատարեալ ընել անոնք որ կը
- 2 մօտենան : Եպա թէ ոչ՝ պիտի չդազարէին մատուցուելէն , պաշտօն մատուցանողները մէկ անգամ մաքրուելէն ետեւ՝ ալ մեղքի վրայով խղճմտանքի յանդիմանութիւն մը չունենալնուն
- 3 համար . Բայց անոնցմով ամէն տարի մեղաց
- 4 յիշատակութիւն կ'ըլլայ . Ինչու որ նոխազնեբուն ու ցուկերուն արիւնը չկրնար մեղքերը վեր-

- 5 ցընել : Անոր համար իր աշխարհ մտնելու ատե-
 նք՝ կ'ըսէ . Օտ՛հ ու ընծայ չուզեցիր դուն . հա-
 6 պա ինձի մարմին մը պատրաստեցիր . Ողջա-
 կէզներու ու մեղքի պատարագներու չհաննեցար :
 7 Ան ատենը ըսի . Ահա՛ կու գամ ես , (գիրքի
 տոմսի մէջ ինձի համար գրուած է ,) քու կամքդ
 8 ընելու՝ ո՛վ Աստուած : Ա՛ւերը բսելով թէ՛ Օտ՛հ
 ու ընծայ և ողջակէզներ ու մեղքի պատարագներ
 չուզեցիր՝ ու «¹⁷» չհաննեցար , (որոնք օրէնքին
 9 համեմատ կը մատուցուին ,) Ատքը կ'ըսէ . Ահա՛
 կու գամ ես քու կամքդ ընելու՝ ո՛վ Աստուած .
 առջինը կը հերքէ , որ երկրորդը հաստատէ .
 10 Որ ան կամքովը մենք ալ սրբուեցանք՝ Յիսուս
 Քրիստոսի մարմինին մէկ անգամ պատարա-
 գուելովը :
 11 Այլ ամէն քահանայ օր ըստ օրէ իր պաշտօնին
 մէջ կը կենայ , և նոյն զոհերը շատ անգամ կը
 մատուցանէ , որոնք երբէք չեն կրնար մեղքերը
 12 վերցընել . Բայց ասիկայ մէկ զոհ մը մատուցա-
 նելով մեղքերու համար , մշտնջենաւորապէս
 13 Աստուծոյ աջ կողմը նստաւ . Այլ ասկէ ետեւ կը
 սպասէ՝ մինչև որ իր թշնամիները իր ոտքերուն
 14 պատուանդան դրուին : Ինչու որ մէկ պատա-
 րագով մը մշտնջենաւորապէս կատարեց սըր-
 բուածները :
 15 Բայց Հոգին Սուրբ ալ մեզի վկայութիւն կու
 16 տայ . քանզի առաջուց ըսելէն ետեւ , թէ՛ Աս է
 ան ուխտը՝ որ ես անոնց հետ պիտի ընեմ՝ ան
 օրերէն ետքը , (կ'ըսէ Տէրը ,) իմ օրէնքներս
 անոնց սրտին մէջը պիտի դնեմ , ու անոնց միտ-
 17 քին մէջը պիտի գրեմ զանոնք . Ատքը է՛ւե թէ ,
 Անոնց մեղքերը և անոնց անօրէնութիւնները
 18 ալ պիտի չյիշեմ : Իսկ ո՛ւր որ ասոնց թողու-
 թիւն կայ , ալ մեղքի համար պատարագ ոչ ոք չէ :
 19 Ուրեմն եղբայրներ՝ համարձակութիւն ունե-

- նալով սուրբ տեղը մտնելու Յիսուսի արիւնովը ,
 20 Ըն նոր ու կենդանի ճամբովը՝ որ բացաւ մեզի
 21 վարագուրին մէջէն՝ որ է իր մարմինը , Եւ մեծ
 քահանայ մը «նշալ» Եստուծոյ տանը վրայ ,
 22 Սօտենանք ճշմարիտ սրտով՝ լեցուն հաւատ-
 քով , սրտերնիս չար խիղճէն մաքրուած , ու
 23 մարմիննիս մաքուր ջուրով լուացուած . Ըն-
 խախտ պահենք յոյսին դաւանութիւնը . Ինչու
 24 որ հաւատարիմ է անիկայ՝ որ խոստացաւ : Եւ
 իրարու հոգ տանինք՝ սիրոյ և բարեգործութեան
 25 գրգռելով . Եւ մէկտեղ ժողովուրդը չթողունք ,
 ինտոր ոմանք սովորութիւն ունին . հապա հե-
 շի՛ յորդորենք , ու այնչափ աւելի՝ որչափ որ «
 օրուան մօտենալը կը տեսնէք :
 26 Ասան զի թէ որ ճշմարտութեան գիտութիւ-
 նը ընդունելէն ետև՝ կամաւ մեղք դործելու ըւ-
 լանք , ալ անկէ ետև մեղքերու համար «նշ զոհ
 27 մը չմնար . Հապա մէկ զարհուրելի սպասել մը
 դատաստանին , ու կրակի բարկութիւն մը իշ-
 28 նայ , որ պիտի լափէ հակառակորդները : Մէկը
 թէ որ Մովսէսին օրէնքը անարգէր , առանց
 ողորմութեան երկու կամ իրէք վկաներով կը
 29 մեռնէր . Ըլ որչափ սաստիկ պատժոյ արժանի
 պիտի սեպուի անիկայ , որ Եստուծոյ Արդին
 ոտքի տակ առաւ , և ուխտին արիւնը անմաքուր
 սեպեց , որ անով ինքը սրբուեցաւ , և շնորհաց
 30 Հոգին նախատեց : Բանզի գիտենք անիկայ որ
 բաւ . Իմս է վրէժխնդրութիւնը , ես պիտի
 հատուցանեմ՝ կ'ըսէ Տէրը : և գարձեալ՝ Տէրը
 31 պիտի դատէ իր ժողովուրդը : Սարսափելի բան
 է կենդանի Եստուծոյ ձեռքը իյնալը :
 32 Երդ՝ միտքերնիդ բերէք ան առջի օրերը՝ որ
 լուսաւորուելէն ետև շատ չարչարանքներու նե-
 33 ղութիւն կրեցիք . Երբեմն նախատինքներով ու
 վեշտերով խայտառակուած , երբեմն ալ ասանկ

- 34 վիճակի մէջ եղողներուն կցորդ ըլլալով : Ինչու որ կապուածներուն հետք չարչարուեցաք, ու ձեր ստացուածքին կողոպտուիլը ուրախութեամբ ընդունեցիք, գիտնալով որ լաւագոյն և մնայուն
- 35 ստացուածքներ ունիք ձեզի երկինքը : Ուստի յեւէ մի՛ ձգէք ձեր վստահութիւնը, որ ան մեծ
- 36 վարձքի հատուցում ունի : Ինչու որ պէտք է ձեզի համբերութիւն, որ Աստուծոյ կամքը ընե-
- 37 լով՝ խոստմունքը վայելէք . Բանզի ալ ասկէ քիչ մը ատենէն ան որ գալու է, պիտի գայ, ու
- 38 պիտի չուշանայ : Եւ Արդարը հաւատքէն պիտի ապրի . ու թէ որ հէշ ետ քաշուի, իմ հոգիս
- 39 անոր չհաճիր : Բայց մենք ետ չենք քաշուիր որ կորսուինք . հապա կը հաւատանք որ հէշ հոգին փրկուի :

ԳՂ . ԺԸ

1 Հաւատքը ինչ է : 6 Առանց հաւատքի չենք կրնար Աստուծոյ հաճելի ըլլալ : 7 Հաւատքին արդիւնաւոր գտուղները որ հին աստեղ նահապետներուն վրայ երեցան :

- 1 Արդ՝ հաւատքը յուսացուած բաներուն հաստատութիւնը՝ « չերեցած բաներուն ապացոյցն
- 2 է . Այն ան զի անով առջինները վկայութիւն ընդունեցին :
- 3 Հաւատքով կ'իմանանք թէ աշխարհքը Աստուծոյ խօսքովը հաստատուեցաւ, ու աներևոյթ բաներէն « երեցածները եղան :
- 4 Հաւատքով Աքելը Այսենէն աւելի աղէկ զո՛հ մատուց Աստուծոյ . որ անով վկայուեցաւ արդար ըլլալը . ինչու որ իր պատարագներուն վրայ Աստուծմէ վկայութիւն եղաւ երե՛շ . և անով թէպէտ մեռաւ, քայց տակաւին կը խօսի :
- 5 Հաւատքով Ենովք երե՛շ փոխադրուեցաւ, որ մահ չտեսնէ . ու հէ հէ զէր գտնուեր, ինչու որ Աստուած փոխադրեց անիկայ . քանզի անոր փոխադրուելէն առաջ վկայուեցաւ թէ Աստու-
- 6 ծոյ հաճելի էր : Բայց առանց հաւատքի ան-

հնար է Երանայ հաճոյ ըլլալ . վասն զի ան որ Ետտուծոյ կը մօտենայ , պէտք է որ հաւատայ՝ թէ Երանայ կայ , և թէ վարձահատոյց կ'ըլլայ անոնց՝ որ զինքը կը փնտռեն :

- 7 Հաւատքով նոյ պատգամ առնելով Երանայ՝ դեռ չերեցած բաներուն համար , վախնալով տապանք շինեց՝ իր տունը փրկելու համար , որով աշխարհս դատապարտեց , և ժառանգաւոր եղաւ ան արդարութեանը՝ որ հաւատքով կ'ըլլայ :
- 8 Հաւատքով Եբրահամ երբոր կանչուեցաւ՝ մըտիկ ըրաւ ան տեղը ելելու , որն որ ժառանգութիւն պիտի առնէր . և ելաւ զնաց , ու չէր գիտեր
- 9 թէ ո՛ւր կ'երթայ : Հաւատքով պանդխտացաւ աւետեաց երկրին մէջ՝ որպէս թէ օտարութեան մէջ , և վրաններու մէջ բնակեցաւ Իսահակին ու Յակոբին հետ մէկտեղ , որոնք իր հետը ժառանգորդ էին նոյն խոստմունքին . Ինչու որ ինքը կը սպասէր ան հիմերով հաստատուած քաղաքին , որուն ճարտարապետը ու արարիչը Ետտուած է :
- 11 Հաւատքով ինքը Սառան ալ , որքէնքէն սերմը առնելու զօրութիւն ընդունեց և ատենը անցած հասակի մէջ շատ ծնաւ . ինչու որ հաւատարիմ սեպեց զանիկայ՝ որ խոստմունքը բերէր
- 12 էր : Ուստի ան մէկէն ծնան , (ան ալ մեռածի պէս ,) շատութեան կողմէ երկիրքի աստղերուն պէս , ու ծովեզերքը եղած աւազին պէս առանց համբանքի :
- 13 Ետտուած ամէնն ալ հաւատքով մեռան՝ խոստմունքները չառած , հապա հեռուէն տեսան զանոնք ու ուրախացան , և խոստովանեցան թէ իրենք օտարներ ու պանդուխտներ են երկրի
- 14 վրայ : Բանզի անոնք որ ասանկ բաներ կը խօսին , յայտնի կ'ընեն թէ մէկ գաւառ մը կը
- 15 փնտռեն : Եւ յիրաւի թէ որ անիկայ յիշէին՝ ուսկից որ ելան , ժամանակ ունէին հոն դառնա-

- 16 լու : Բայց հիմա լաւագոյն գաւառի մը կը փա-
 փաքին , այսինքն երկնաւորին . ուստի ամօթ
 չսեպեր Աստուած՝ անոնց Աստուածը ըսուիլը .
 ինչու որ ինքը անոնց քաղաք մը պատրաստեց :
- 17 Հաւատքով Աբրահամ իր փորձուած ատենը
 Իսահակը պարտաւ մատուց . և ան որ խոստ-
 մունքները առած էր , էլ մէկ հատիկ «չէ» կը մա-
 18 տուցանէր . Արուն ըսուեցաւ թէ Իսահակով
 19 քեզի սերունդ պիտի կոչուի . Քանզի կը մտա-
 ծէր , թէ Աստուած մեռելներէն ալ կարող է յա-
 րուցանել . ուսկից օրինակով մը ընդունեց զա-
 նիկայ :
- 20 Հաւատքով Իսահակ գալու բաներուն համար
 21 «արգարեանալով» օրհնեց Յակոբը ու Լսաւը : Հա-
 ւատքով Յակոբ իր մեռնելու ատենը՝ Յովսեփին
 որդիներէն ամէն մէկը օրհնեց , ու երկրպագու-
 22 թիւն ըրաւ իր գաւազանին գլխուն վրայ : Հա-
 ւատքով Յովսեփ իր վախճանելու ատենը յիշե-
 ցուց Իսրայէլի որդւոցը Եգիպտոսէն ելելը , ու իր
 ոսկորներուն համար պատուէր տուաւ :
- 23 Հաւատքով՝ երբոր ծնաւ Մովսէս , իր ծնողք-
 ներուն ձեռքովը իրեք ամիս գազտուկ պահուե-
 ցաւ . ինչու որ տղան գեղեցիկ տեսան , ու չվախ-
 24 ցան թագաւորին հրամանէն : Հաւատքով Մով-
 սէս երբոր մեծցաւ , չընդունեց Փարաւոնի աղջը-
 25 կանը որդի ըսուիլը : Քանզի աւելի աղէկ սեպեց
 Աստուծոյ ժողովուրդին հետ չարչարուիլ , քան
 թէ մեզաց ժամանակաւոր զուարճութիւնը վա-
 26 յելել . Եւ աւելի մեծ հարստութիւն սեպեց
 Քրիստոսի նախատինքը , քան թէ Եգիպտոսի
 գանձերը . ինչու որ դիտելով կը սպասէր վարձ-
 27 քի հատուցմանը : Հաւատքով Եգիպտոսը թո-
 դուց , ու չվախցաւ թագաւորին բարկութենէն .
 ինչու որ համբերեց՝ որպէս թէ Աստուծանելին կը
 28 տեսնէր : Հաւատքով ըրաւ զատիկը՝ և արին

սրսկելը , որ անդրանիկները սատկեցընողը իրենց չգպչե :

29 Հաւատքով կարմիր ծովէն անցան՝ որպէս թէ ցամաքէ . որուն փորձը ընելով Նզխպտացիները ընկզմեցան :

30 Հաւատքով Նրիքովի պարիսպները ինկան՝ եւ թը օր անոնց բոլորտիքը պտըտելով :

31 Հաւատքով Ռախաբ պոռնիկը անհաւատներուն հետ չկորսուեցաւ , որ լրտեսները խաղաղութեամբ ընդունեց էր :

32 Եւ ալ ի՛նչ ըսեմ . ինչու որ ժամանակը բաւական չէ որ պատմեմ Գեգէծնին՝ ու Բարակին՝ և Սամիսոնին՝ ու Յեփթայէին՝ և Դաւիթին՝ ու

33 Սամուելին և ՚իւ մարգարէներուն համար . Որոնք հաւատքով թագաւորութիւններու յաղթեցին , արդարութիւն գործեցին , խոստմունքներու հասան , առիւծներու բերաններ գոցեցին ,

34 Արակի զօրութիւն մարեցին , սուրի բերնէ ազատեցան , տկարութենէ ուժովցան , պատերազմի մէջ զօրաւոր եղան , օտարներու բանակ-

35 ներ ցրուեցին , Անիկներ իրենց մեռելները ընդունեցին յարութիւն առած . ոմանք չարչարուեցան՝ և չընդունեցին ազատութիւնը , որ

36 լաւագոյն յարութեան հասնին . Ուրիշներ ալ նախատինքներու ու ծեծերու , նաև կապերու ու

37 բանտերու փորձը առին . Քարկոծուեցան , սղոցուեցան , փորձանքի մէջ ինկան , սրով սպաննուելով մեռան , ոչխարի մորթերով ու այծի մորթերով պտըտեցան , կարօտութիւն քաշելով ,

38 նեղը իյնալով , չարչարուելով , (Որ անոնց արժանի չէր աշխարհս ,) անապատներու՝ ու լեռներու՝ և այրերու՝ ու երկրի խոռոչներու մէջ մոլորելով :

39 Եւ ասոնք ամէնը հաւատքով վկայուած՝ խոստմունքը չառին . Քանզի Աստուած մեզի համար

աւելի աղէկ բան մը նախասահմանեց , որ անոնք առանց մեզի չկատարուին :

ԳԼ . ԺԲ

1 Առաքելու կը յորդորէ հաստատուն հաւատք՝ համբերութիւն և աստուածոգայտուն թիւն ունենալու . 22 կը ցուցնէ թէ նոր ուխտը հինէն գերազանց է :

1 Ուստի մենք ալ՝ որ այսչափ վկաներուն բազմութիւնը մեր բոլորտիքը պատած ունինք , ամէն ծանրութիւնը մեր վրայէն մէկդի ձգենք՝ և Բէ դիւրաւ պաշարող մեզքք , ու համբերութիւնով վազենք մեր առջևը դրուած ասպարէզի ըն-

2 թացքք . Յիսուսի նայինք՝ Բէ հաւատքին առաջնորդին ու կատարողին . որ ինքք ան ուրախութեանը համար՝ որ իր առջևը կեցած էր , խաչը յանձն առաւ , ամօթը արհամարհեց , ու Աստուծոյ աթոռին աջ կողմը նստաւ :

3 Արդ՝ մի՛ տք բերէք անիկայ , որ ասանկ համբերեց մեղաւորներուն իրեն գէմ հակառակ խօսելուն , որ չըլլայ թէ ձեր անձովը յոգնիք ու թուկ-

4 նաք : Տակաւին արիւն լափելու՝ չափ պատերազ-

5 մելով հակառակ չկեցաք մեզքին . Եւ մոռցաք ան յորդորանքը որ ձեր հետը կը խօսի որպէս թէ որդիներու հետ , Արդեակ իմ՝ Տէրոջը խրատը մի՛ անարգեր , ու անկէ յանդիմանուելով՝

6 մի՛ թուլնար : Ա՛սան զի Տէրը իր սիրածը կը խրատէ , և կը ծեծէ ամէն որդին՝ որ ինքք կ'ըն-

7 դունի : Թէ որ խրատի համբերէք , Աստուած ձեզի հետ՝ որպէս թէ որդիներու հետ կը վարուի . քանզի մի որդին է ան՝ որ հայրը չպատ-

8 ժեր զանիկայ : Իսկ թէ որ դուք առանց խրատի ըլլաք , որուն ամէնը մասնակից եղան , ու-

9 բեմն խորթ էք դուք՝ ու չէ՛ թէ որդիներ : Նաև մեր մարմնաւոր հայրերը Բիջ խրատիչ ունենալով՝ առնչօք կ'ամբնայինք . չէ՞ որ ալ աւելի պիտի հնազանդինք հոգիներուն շօրք՝ ու ապրինք :

10 Ինչու որ ատոնք քիչ օրեր Բէ կը խրատէին իրենց

- Հաճոյ երեցածին պէս . բայց անիկայ Կրօն-
տին համար՝ որ իր սրբութեանը հաղորդ բլանք :
- 11 Եւ իրաւ՝ ամէն խրատ նոյն ատենը ուրախարար
չլծուիր , հապա տրտմական . բայց ետքը ար-
դարութեան խաղաղարար պտուղը կը հատու-
ցանէ անով վարժուողներուն :
- 12 Ուստի թուլցած ձեռքերը ու ականջները
13 հաստատեցէք . Եւ շիտակ ճամբաներ ըբէք ձեր
ոտքերուն , որ չըլլայ թէ ան որ կազ է՝ գլորի ,
14 այլ մանաւանդ բժշկուի : Խաղաղութեան ետեւ
եղիք ամենուն հետ՝ և սրբութեան , որ ատանց
15 ասոր մէկը պիտի չտեսնէ Տէրը : Չգուշացէք ,
չըլլայ որ մէկը Եստուծոյ շնորհքէն ետ մնայ .
չըլլայ որ դառնութեան արմատ մը վեր երևնա-
16 լով՝ յեշ նեղէ , ու անով շատերը պղծուին . Չըլ-
լայ որ մէկը պոռնիկ ըլլայ , կամ անսուրբ՝ Ե-
սաւին պէս , որ կերակուրի մը համար իր անդ-
17 բանկութիւնը ծախեց : Բանգի գիտէք որ թէ-
պէտ ետքը ուղեց օրհնութիւնը ժառանգել , Բայց
մերժուեցաւ . ինչու որ ապաշխարութեան աեղ
չգտաւ հօշը Կրօն , թէպէտեւ արցունքով խնդրեց
զանիկայ :
- 18 Ինչու որ դուք մօտեցած չէք շօշափելի լեռա-
նը , որ կրակով կը վառէր , ոչ ալ մէզին և խա-
19 ւարին ու մրբիկին , Եւ փողին հնչուելուն , ու
խօսքերուն ձայնին , որ անիկայ լսողները ետ
քաշուեցան՝ աղաչելով որ մէջմըն ալ ա՛ խօսքը
20 չըսուի իրենց . Ինչու որ չէին կրնար տանել ան
հրամանին . Թէ որ գազան մըն ալ լեռանը գրա-
21 չի՝ պիտի քարկոծուի . Եւ այնպէս ահագին էր
ան երևոյթը՝ որ Սօփսէս ըսաւ . Սատուիկ կը
22 վախնամ ու կը դողամ : Բայց դուք Սիօն լե-
ռանը մօտեցեր էք՝ ու կենդանի Եստուծոյ քա-
ղաքին՝ երկնաւոր Երուսաղեմին , և բիւրաւոր
23 հրեշտակներուն , Ու երկինքը գրուած անգրա-

- նիկներուն հանդիսաւոր ժողովին ու եկեղեցիին ,
 և Մատուծոյ՝ որ ամենուն Դատաւորն է , ու ար-
 24 դարոց հոգիներուն՝ որ կատարուեր են , Եւ Յի-
 սուսի՝ որ նոր ուխտին միջնորդն է , ու սրահուե-
 լու արեանը՝ որ Աքելին արեւի աղէկ կը
 խօսի :
- 25 Օգուշացէք՝ չըլայ որ մերժէք զանիկայ որ
 յեղ կը խօսի . վասն զի թէ որ անուք երկրի վրայ
 Երուսաղէմ պատգամները խօսողք մերժելով չազա-
 տեցան , որչափ աւելի մենք՝ թէ որ երկինքէն
- 26 Իսրայէլ երես դարձրնենք . Որ անոր ձայնը ան
 առնը երկիրը շարժեց , և հիմա խոստացեր է
 ու կ'ըսէ . Նորէն պիտի շարժեմ՝ չէ՛ թէ միայն
- 27 երկիրը՝ հապա նաև երկինքը : Եւ ան Նորէն
 Իսրայէլ կը ցուցնուէ շարժուած բաներուն յեղափո-
 խութիւնը՝ շինուած բաներու պէս , որ անշարժ
- 28 բաները հաստատուն մնան : Ուստի անշարժ
 թագաւորութիւնը առած ըլլալով՝ անոր բռնենք
 ան շնորհքը , որով Մտտուած պաշտենք հաճո-
 յական կերպով , ակնածութեամբ և վախով .
- 29 Ինչու որ մեր Մտտուածը մաշող կրակ է :

ԳՂ . ԺԳ

1 Ձանազան յորդորակներ կ'ընէ , սէր ունենալու վրայով , 4 գարկեղա վարմանը ունե-
 նալու , 5 ազահութենէ ետ կենալու , 7 Մատուծոյ խօսքին քարոզիչները պատուելու ,
 9 օտար վարդապետութիւններէ հեռանալու : 10 Գրիտոսը դուռանելու , 16 սղոթ-
 մութիւն տալու , 17 և առաջնորդներուն Գագանդելու վրայով . 18 նաև կը խնդրէ
 իրեն համար աղօթք ընել : 20 Արշարատութիւն :

- 1 Աղբայրսիրութիւնը յեղ իկէ հաստատ մնայ :
- 2 Հիւրասիրութիւնը մի՛ մոռնաք . ինչու որ անով
 ոմանք հրեշտակներ ընդունեցին չգիտնալով :
- 3 Միտքերնիդ ըլլան կապուածները , որպէս թէ
 անոնց հետ որո՞ւ ալ կապուած է . և շարչարուած-
 ները , արպէս թէ դուք ալ մարմին ունեցող էք :
- 4 Մմունսութիւնը բոլորովին պատուական է , ու
 անկողինը անարատ է . բայց պառնիկները ու շը-
 5 նացողները Մտտուած պիտի դատէ : Ռարքեր-

- նիդ արծաթասէր չըլլայ, բաւական սեպեցէք
 որչափ բան որ ձեռքերնիդ կայ. ինչու որ ինքը
 զրուցեց թէ՛ Ռնաւ քեզ պիտի չլծողում, ու
 6 բնաւ քեզ երեսէ պիտի չձգեմ. Ընանկ որ հա-
 մարձակ ըլլանք ըսելու. Տէրը իմ օգնականս է,
 ու ես պիտի չվախնամ, մարդը ինձի Թնչ պիտի
 7 ընէ: Յիշեցէք ձեր առաջնորդները՝ որ Ըս-
 տուծոյ խօսքը ձեզի խօսեցան, և անոնց վար-
 մունքին վախճանին նայելով՝ էրնչ հաւատքին
 8 նմանող եղէք: Յիսուս Քրիստոսը նոյն է երէկ
 ու այսօր, և յաւիտեանս:
 9 Աերպ կերպ և օտարաձայն ուսմունքներով մի՛
 տարուբերիք. քանզի աղէկ է որ սիրտը շնորհ-
 քով հաստատուի՝ ու չէ թէ կերակուրներով. որ
 անոնցմով օգուտ մը չունեցան անոնք՝ որ անանկ
 10 գացին: Աեզան մը ունինք մենք՝ ուսկից իշխա-
 նութիւն չունին ուսելու անոնք՝ որ խորանին
 11 ծառայութիւն կ'ընեն: Բանզի որ անասուն-
 ներուն արիւնը որ սուրբ տեղը կը տարուի մեզաց
 համար՝ քահանայապետին ձեռքովը, անոնց
 12 մարմինները բանակէն դուրս կ'այրուին: Ուստի
 Յիսուս ալ՝ իր արիւնովը ժողովուրդը սրբելու
 13 համար, դռնէն դուրս չարչարուեցաւ: Ուրեմն
 էկ՝ իրեն ելենք բանակէն դուրս, վրանիս առնե-
 14 լով անոր նախատինքը: Ինչու որ մենք հոս
 մնայուն քաղաք չունինք, հապա հանդերձեալը
 15 կը փնտռենք: Ուստի անոր ձեռքովը ամէն ա-
 տեն Ըստուծոյ օրհնութեան պատարագ մատու-
 ցանենք, այսինքն՝ Կը շրթունքներուն պտուղը՝
 16 որ իր անունը կը դաւանին: Իսկ բարեբարու-
 թիւնը, ու աղօթքներն ու եղածին հաղորդ ըլլա-
 լը մի՛ մոռնաք. ինչու որ Ըստուած անանկ պա-
 17 տարագներուն կը հաւնի: Ձեր առաջնորդնե-
 րուն մտիկ ըրէք, ու անոնց հնազանդ կեցէք.
 Ինչու որ անոնք ձեր հոգիներուն համար կը հըս-

- կեն , որպէս թէ հաշիւ պիտի տան . որ խնդու-
 թիւնով ընեն ան գործը , և չէ թէ հառաչելով , որ
 18 ան ձեզի օգտակար չէ : Մեզի համար աղօթք
 ըրէք , ինչու որ մենք համոզուած ենք թէ աղէկ
 խղճմտանք ունինք , և ամէն բանի մէջ կ'ուզենք
 19 աղէկ վարմունք ունենալ : Եւ մանաւանդ կ'ա-
 ղաչեմ որ աս ընէք , որ աւելի շուտով ձեզի
 գառնամ :
- 20 Եւ խաղաղութեան Աստուածը՝ որ մեռելներէն
 յարուց մեր Տէր Յիսուսը , ոչ յաւիտենական
 ուխտին արիւնովը ոչխարներուն մեծ հովին է ,
 21 Ձեզ ամէն բարի գործի մէջ հաստատէ՝ իբ կամ-
 քը ընելու , և ձեր մէջը իբ առջևը հաճոյ եղածը
 ընէ Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը . որուն փառք
 յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :
- 22 Ա՛ղաչեմ ձեզի եղբայրներ՝ « յորդորական
 խօսքիս համբերել . ինչու որ համառօտարար
 23 գրեցի ձեզի : Գիտցէք որ մեր եղբայրը Տիմո-
 թէոս արձակուած է , որուն հետ թէ որ շուտով
 24 գայ՝ պիտի տեսնեմ ձեզ : Բարև՝ ըրէք ձեր բո-
 լոր առաջնորդներուն , ու բոլոր սուրբերուն .
 ձեզի բարև կ'ընեն անոնք որ Խտալիայէն են :
- 25 Շնորհքը ձեր ամենուն հետը ըստ . ամէն :

ՅԵԿՈՐՈՒ ԵՌԵՐԵԼՈՅՆ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Պէտք է որ ուրախ ըլլանք նեղութեան ժամանակ, 5 Աստուծէ համբերութիւն խնդրենք,
18 և մեր փորձութիւններուն մէջ չըտնէք թէ մեր տկարութեանը կամ մեղքին պատ-
ճառը Աստուած է, 19 այլ մանաւանդ խօսքին մտիկ ընդհներ ըլլանք, անոր վրայով
խորհիրք, և զանիկայ 'ի գործ գնենք. 26 եթէ ոչ՝ կրնանք կրօնատէր երևնալ, բայց
անկարելի է որ ճշմարտապէս անանկ ըլլանք :

1 Եակորոս՝ Աստուծոյ ու Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսի ծառան, տասուերկու ցեղերուդ՝ որ ահի-
կոյճ ցրուած էք, ողջայն :

2 Եղբայրներ՝ բոլորովին ուրախութեան արժա-
նի բան սեպեցէք, երբոր կերպ կերպ փորձանք-

3 ներու մէջ կ'իյնաք, Գիտնալով որ ձեր հաւատ-
քին փորձառութիւնը համբերութիւն կը գոր-

4 ծէ : Բայց համբերութիւնը կատարեալ գործ
թող ունենայ, որ կատարեալ ու ամբողջ ըլլաք,
ու բանի մը պակասութիւն չունենաք :

5 Հապա թէ որ ձեզմէ մէկը իմաստութենէ
պակասած ըլլայ, թող խնդրէ՛ Աստուծմէ՝ որ ա-
մենուն առատապէս կու տայ՝ ու չնախատեր, և

6 անոր պիտի տրուի : Միայն թէ հաւատքով
թող խնդրէ՝ ու չերկմտի. վասն զի ան որ երկ-
միտ է, ծովուն հողմակոծեալ ու տատանեալ ա-

7 լիքներուն նման է. Են մարդը թող չկարծէ որ

8 Տէրոջմէ բան մը պիտի առնէ. Երկմիտ մարդը
անհաստատ է իր բոլոր ճամբաներուն մէջ :

9 Խոնարհ եղբայրը իր բարձրութեանը վրայ

10 թող պարծենայ. Եւ ան որ հարուստ է, իր
խոնարհութեանը վրայ. ինչու որ անիկայ խոտի

11 ծաղիկի մը պէս պիտի անցնի. Քանզի արեք

սաստիկ տաքութիւնով մը կը ծագի՝ ու կը ցամքեցնէ խոտը , և անոր ծաղիկը կը թափի , ու անոր երևոյթին գեղեցկութիւնն ալ կը կորսուի . անանկ ալ հարուստը իր ճամբաներուն մէջ պիտի թառամի :

12 Երանելի է ան մարդը որ փորձութեան կը համբերէ . ինչու որ եթէ փորձուելով ընտիր գտնուի , կենաց պսակը պիտի առնէ , որն որ

13 Տէրը զինքը սիրողներուն խոստացաւ : Զըլլայ որ մէկը որ փորձութեան մէջ է՝ ըսէ թէ , Եստուծմէ կը փորձուիմ . ինչու որ Եստուած չարքաներով չփորձուիր , ոչ ալ ինքը մէկը կը փոր-

14 ձէ : Սակայն ամէն մէկը կը փորձուի՝ իր ցանկութիւններէն հրապուրուած ու խաբուած .

15 Ընկէ ետե ցանկութիւնը յղանալով , մեղք կը ծնանի . և մեղքը որ կատարուի , մահ կը ծնա-

16 նի : Մի խաբուիք իմ սիրելի՝ եղբայրներս .

17 Եմէն բարի տուրք՝ ու ամէն կատարեալ պարգև վերէն է , և լուսոյ Հօրմէն կ'իջնէ , որուն մէջ բնաւ փոփոխութիւն՝ կամ գառնալու շուք մը

18 չկայ : Ի՛նչու զերովը մեզ ծնաւ ճշմարտութեան խօսքովը , որ մենք իր ստեղծածներուն երախայ-

19 րի մը ըլլանք : Ուստի իմ սիրելի՝ եղբայրներս , ամէն մարդ թող շուտ ըլլայ լսելու , ու ծանր՝

20 խօսելու , և ծանր՝ բարկանալու . Ինչու որ մարդուն բարկութիւնը՝ Եստուծոյ արդարութիւնը չգործեր :

21 Ուստի ամէն աղտեղութիւնը ու չարութեան առաւելութիւնը մէկդի ձգելով , հեղութեամբ ընդունեցէք յէր մէջը սերմանուած խօսքը , որ կրնայ ձեր հոգիները փրկել :

22 Իայց խօսքը կատարողներ եղիք , և չէ՛ թէ

23 միայն լսողներ՝ ինքզինքնիդ խափելով : Ինչու որ եթէ մէկը միայն լսող ըլլայ խօսքին՝ ու կատարող չըլլայ , անիկայ նման է մարգու մը՝ որ

Հայելիի մէջ աչքերը տնկած իր բնական երեսը
 24 կը դիտէ . Ինչու որ դիտելով տեսաւ ինքզինքը՝
 ու անցաւ գնաց , և շուտ մը մոռցաւ թէ ինտոր
 25 մէկ մըն էր : Բայց ան որ ազատութեան կա-
 տարեալ օրէնքին աչք տնկելով կը նայի , և անոր
 մէջը կը կենայ , անիկայ իւր լսող -- մոռցող չըլ-
 լալով՝ հապա գործը կատարող , երանելի պիտի
 26 ըլլայ իր կատարելուն մէջ : Թէ որ մէկը զինքը
 կրօնասէր կը սեպէ՝ ու իր լեզուին սանձ չդնէր ,
 հապա իր սիրտը կը խաբէ , անանկին կրօնասի-
 27 բութիւնը փուճ է : Եստուծոյ ու Հօրը քով
 մարտը ու անարատ կրօնասիրութիւնը աս է .
 Որբերուն ու որբեարիներուն տես երթալ ի-
 բնց նեղութեան ատենը , ու անձը անարատ
 պահել աշխարհէն :

ԳԼ . Բ

1 Զրիտոնէական կրօնքին անվայել բան է հարուստ եղբայրները պատուել , և աղքատն-
 րը անարգել : 18 Պարտիք իբրու վրայ սէր ունենալ է գթած ըլլալ : 14 Պէտք չէ
 պարծենալ հաւատքին վրայ՝ երբ որ առանց գործոց է . 17 վասն զի ան հաւատքը մեռած
 հաւատք է , 19 դէերու հաւատք է , 21 է չէ թէ Աբրահամին , 25 է Ռաբտարին հա-
 վատքը :

1 Ի՛մ եղբայրներս՝ չըլլայ որ աչառութեամբ
 բռնէք մեր Տէր Յիսուս Բրիստոսի հաւատքը ,
 2 ո՛ր ի՞նչ փառաց Տէրն է : Վանդի թէ որ ձեր ժո-
 ղովքին մէջ մէկ մարդ մը մտնելու ըլլայ՝ որ ու-
 նենայ ոսկի մատանի , և փառաւոր հանդերձ-
 ներ , հոն մէկ աղքատ մըն ալ մտնելու ըլլայ աղ-
 3 տոտ հանդերձներով , Եւ նայիք անոր վրայ որ
 փառաւոր հանդերձներ ունի , ու ըսէք թէ՝ Դուն
 հոս նստէ պատուով , և ան աղքատին ըսէք թէ՝
 Դուն հոտ ոտքի վրայ կայնէ , կամ թէ Եկուր
 4 նստէ պատուանդանիս քովը , Ձեր խղճմտանքը
 ձեզ չըջանդիմաններ , ու չար խորհուրդներու
 5 դատաւոր չէ՞ ըլլար : Մտիկ ըրէք՝ սիրելի՛ եղ-
 բայրներս . չէ՞ որ Եստուած աշխարհիս աղքատ-
 ները ընտրեց , ո՛րն է հաւատքով հարուստ էն , ու

- 6 ժառանգաւոր արքայութեանը , որ զինքը սի-
 բրոններուն խոստացաւ : Բայց դուք աղքատնե-
 րը անարգեցիք . հարուստները չե՞ն՝ որ ձեզ կը
 հարստահարեն , ու ձեզ դատաստանարանները
 7 կը քաշեն : Ենոք չե՞ն որ կը հայհոյեն ան բա-
 8 թի անունը՝ որ ձեր վրայ կանչուած է : Երդ՝ թէ
 որ դուք արքունական օրէնքը կը կատարէք
 9 քու անձիդ պէս , աղէկ կ'ընէք . Բայց թէ որ
 աչառութիւն կ'ընէք , մեղք կը գործէք , ու օ-
 րէնքէն կը յանդիմանուիք օրինազանցներու
 10 պէս : Բանզի ո՞վ որ բոլոր օրէնքը պահէ , ու
 մէկ բանի մը մէջ յանցաւոր ըլլայ , անիկայ ա-
 11 մենուն պարտական կ'ըլլայ : Ա՛սան զի ան որ
 ըսաւ թէ՛ Ենութիւն մի՛ ըներ , ըսաւ ալ թէ՛
 Մի՛ սպանաներ . ուստի թէ որ շնութիւն չընես՝
 բայց սպանութիւն ընես , օրինազանց կ'ըլլաս :
 12 Ենանկ խօսեցէք և անանկ ըրէք՝ որպէս թէ ա-
 13 զատութեան օրէնքովը պիտի դատուիք : Ա՛սան
 զի դատաստանը անողորմ պիտի ըլլայ անոր , որ
 ողորմութիւն չըներ . և ողորմութիւնը կը պար-
 ծենայ դատաստանին դիմացը :
 14 Ի՞նչ օգուտ է՝ եղբայրներս , թէ որ մէկը ըսէ՝
 թէ հաւատք ունի , ու գործք չունենայ . մի՞թէ
 15 հաւատքը կրնայ փրկել զանիկայ : Թէ որ եղ-
 բայր մը կամ քոյր մը մերկ ըլլայ՝ կամ օրուան
 16 կերակուրին կարօտ , Աւ ձեզմէ մէկը անոնց ըսէ ,
 Գացէք խաղաղութեամբ , տաքցէք ու կշտա-
 ցէք . և մարմինին պէտք եղած բաները անոնց
 17 չտաք , ի՞նչ օգուտ է : Եսանկ ալ հաւատքը՝ թէ
 որ հեռը գործ չունենայ , ըստ ինքեան մեռած է :
 18 Ես և կրնայ մէկը ըսել թէ՛ Դուն հաւատք ու-
 նիս , ես ալ գործքեր ունիմ . դուն քու հաւատքդ
 ցուցուր ինձի առանց գործքերու , ու ես քեզի
 19 ցուցընեմ իմ հաւատքս իմ գործքերէս : Դուն

կը հաւատաս որ Աստուած մէկ է , աղէկ կ'ընես .
 20 դւերն ալ կը հաւատան՝ և կը սարսափին : Բայց
 կ'ուզէս գիտնալ դուն՝ ո՞վ մնտտի մարդ , որ հա-
 21 ւատքը առանց գործքերու մեռած է : Արբա-
 համ մեր հայրը գործքերով չարգարացաւ , երբ-
 որ իր որդին Խահակը սեղանին վրայ հանեց շահ
 22 շնու : Ար տեսնեն որ հաւատքը անոր գործքե-
 րուն հետ մէկտեղ գործեց . ու ան գործքերով
 23 հաւատքը կատարեալ եղաւ . Եւ գիրքին Իօտը
 կատարուեցաւ՝ որ կ'ըսէ . Արբահամ Աստուծոյ
 հաւատաց , ու ան իրեն արդարութիւն սեպուե-
 24 ցաւ . և Իտը Աստուծոյ բարեկամ ըսուեցաւ : Ար
 տեսնէք որ մարդս գործքերով կ'արդարանայ ,
 25 ու չէ թէ մինակ հաւատքով : Նոյնպէս ալ Ուա-
 խար պողոնիկը՝ չէ որ գործքերով արդարացաւ ,
 երբոր լրտեսները ներս առաւ , և ուրիշ ճամբա-
 26 յով արձակեց առնալ : Քանզի ինչպէս որ մար-
 մինը առանց հոգիի մեռած է , նոյնպէս ալ հա-
 ւատքը առանց գործքերու մեռած է :

ԳՂ . Գ

1 Գեղը չէ որ անխհեմութեամբ կամ ցրտութեամբ ուրիշներ յանդիմաննէր . 5 ուղ
 մանաւանդ սանձներ լեզուին , որ թէև պզտիկ անգամ մըն է , բայց զորաւոր գործիք
 մըն է թէ բարիի և թէ չարի համար : 13 Ճշմարտապէս իմաստունը հեղ և խաղաղ-
 տեր կ'ըլլայ , առանց նախանձու և հակառակութեան :

1 Ե՛ղբայրներս՝ շատ վարդապետներ մի՛ ըլլաք .
 գիտնալով որ աւելի մեծ դատաստան պիտի ըն-
 2 դունիւք . Ինչու որ ամէնքս ալ շատ յանցանք-
 ներ կ'ընենք . թէ որ մէկը խօսքով յանցանք չը-
 նէ , անիկայ կատարեալ մարդ է , որ կարող է
 3 բոլոր մարմինն ալ սանձելու : Տես որ ձիերուն
 բերանը սանձ կը դնենք՝ որ անոնք մեզի հնազան-
 դին , ու անոնց բոլոր մարմինը կը կառավարենք .
 4 Ահա՛նաւերն ալ որչափ մեծ բաներ են , և սաս-
 տիկ հովերէն կը քշուին . բայց ամենափոքր դե-
 կով մը կը կառավարուին՝ ղեկավարին կամքը որ
 5 կողմը որ ուզէ : Ասանկ ալ լեզուն մէկ պզտիկ

- անդամ մըն է , ու մեծ բաներ կը խօսի . ահա
- 6 քիչ մը կրակը որչափ բան բոցի կու տայ : Աեզուն
ալ կրակ մըն է՝ անիրաւութեան տիեզերք մը .
լեզուն մեր անդամներուն մէջ անանկ դրուած է ,
որ բոլոր մարմինը կ'ապականէ , և բնութեան
շրջանը կը բռնկցընէ , ու ինքը գեհեանէն կը
- 7 բռնկի : Բոլոր գազաններուն ու թռչուններուն
ընդմեջն ու սողուններուն՝ ու ծովի մէջ եղածներուն
ընդմեջն կը նուաճի՝ և նուաճած է մարդկա-
- 8 յին բնութեան : Բայց լեզուն՝ մարդոց մէկը
չկրնար նուաճել . անիկայ անզուսպ չար է , --
- 9 մահաբեր թունով լեցուն . Մտով կ'օրհնենք զԱս-
տուած ու Հայրը , և անով կ'անիծենք մարդիկ՝
որոնք Աստուծոյ նմանութեամբը ստեղծուած
- 10 են : Մի և նոյն բերնէն կ'ելլեն օրհնութիւն ու
անեծք . եղբայրներս՝ պէտք չէ որ աս ասանկ
- 11 ըլլայ : Միթէ աղբիւր մը մի և նոյն բերնէն
- 12 անուշ ու լեզի կը բղխէ : Միթէ կարելի՞ է եղ-
բայրներս՝ որ թզենին ձիթապտուղ բերէ , կամ
որթը՝ թուղ . նմանապէս իւրեւ չէ որ մէկ աղ-
- 13 բիւրէ մը աղի ու անուշ ջուր ելլէ : Ձեր մէջը
իմաստուն ու խելացի ո՞վ կայ . թող անիկայ
բարի վարմունքովը ցուցընէ իր գործքերը իմաս-
- 14 տութեան հեղութիւնով : Հապա թէ որ դառն
նախանձ և հակառակութիւն ունենաք սրտեր-
նուդ մէջ , մի՛ պարծենաք՝ ու ճշմարտութիւնը
- 15 սուտ հանէք : Աս իմաստութիւնը վերէն իջած չէ ,
- 16 հապա երկրաւոր՝ շնչաւոր և դիւական է : Բանզի
ուր որ նախանձ ու կռիւ իւր , հոն է անկարգութիւ-
- 17 նը՝ և ամէն չար բաները : Հապա վերին իմաս-
տութիւնը՝ նախ սուրբ է , ետքը՝ խաղաղարար ,
հեզ , հլու , ողորմութիւնով ու բարի պտուղնե-
- 18 րով լեցուն , անկողմնասէր , ու անկեղծ : Աւ-
արդարութեան պտուղը խաղաղութիւնով կը
սերմանուի անոնց՝ որոնք խաղաղութիւն կ'ընեն :

ԳՒ . Գ

1 Պէտք է որ գէժ զննէք պահութեան , 4 անժուկալութեան , 5 հպարտութեան , 11 բամբասանքի , և ուրիշները զուր տեղը գտտելու : 18 Պէտք չէ որ աշխարհային գործառնութեանց յաջողութեանը զտուհինք , բայց մշտ խորհիք թէ աս կեանքս որչափ անտույգ է , և մեր անձերը ու մեր բարբ գործերը Եստուծոյ նախախնամութեանը յանձնէք :

- 1 Ո՛րակից են պատերազմները , և ո՛րակից կռիւները ձեր մէջը . չէ՞ որ ձեր ցանկութիւններէն ,
- 2 որ ձեր անդամներուն մէջ կը պատերազմին : Արցանկաք՝ ու չունիք . կը սպաննէք՝ ու կը նախանձիք , և չէք կրնար յեր «—լածի» հասնիլ . կը պատերազմիք ու կը կռուիք , բայց չունիք , ինչո՞ւ որ չէք խնդրեր . Ար խնդրէք՝ ու չէք առներ , ինչո՞ւ որ չարաչար կը խնդրէք , որ ձեր ցանկութիւններուն բանեցընէք : Ը՛ր՝նացողներ՝ չէք գիտեր որ «— աշխարհիս սէրը Եստուծոյ դէմ թշնամութիւն է . ուստի ո՛վ որ կ'ուզէ աշխարհի բարեկամ ըլլալ , ինքզինքը Եստուծոյ թշնամի կ'ընէ : Աամ թէ կը կարծէք որ Գիւրքը պարանպ տեղը կ'ըսէ թէ՛՝ Նախանձի կը փափաքի մեր մէջը բնակող հոգին . Սակայն աւելի շնորհք կու տայ . անոր համար կ'ըսէ . Եստուած ամբարտաւաններուն հակառակ կը կենայ , բայց խոնարհներուն շնորհք կու տայ : Ուստի հնազանդեցէք Եստուծոյ . Սատանային հակառակ կեցէք , և անիկայ ձեզմէ պիտի փախչի : Եստուծոյ մօտեցէք , ու անիկայ ձեզի պիտի մօտենայ . սրբեցէք ձեռքերնիդ մեղաւորներ , և մաքրեցէք սրտերնիդ երկմիտներ . Տառապանք քաշեցէք , սուգ ըրէք ու լացէք . ձեր ծիծաղը սուգի դառնայ , ու ձեր ուրախութիւնը՝ տրտմութեան :
- 10 Տէրօջը առջևը խոնարհեցէք , ու ան ձեզ պիտի բարձրացընէ :
- 11 Մէկզմէկ մի՛ բամբասէք՝ եղբայրներ . ան որ իր եղբայրը կը բամբասէ , կամ իր եղբայրը կը դատէ , օրէնքը կը բամբասէ , ու օրէնքը կը դա-

- տէ . հապա թէ որ օրէնքը դատես , ալ դուն
 12 օրէնքը կատարող չես՝ հապա դատաւոր : Միայն
 մէկ () օրէնսդիր ու Դատաւոր մը կայ , որ ինքը
 կարող է փրկելու ու կորսընցընելու . դուն ո՞վ ես
 որ ուրիշը կը դատես :
- 13 Հիմա մտիկ ըրէ՛ք դուք որ կ'ըսէ՛ք . Այսօր
 կամ վաղը երթանք այս անուն քաղաքը , ու
 հոն տարի մը կենանք , և առուտուր ընենք՝ ու
 14 վաստրկինք . (Դուք որ վաղը չէ՛ք գիտեր .
 15 Վանդի ի՞նչ է ձեր կեանքը . յիրաւի շոգի մըն
 է , որ քիչ մը ատեն կ'երևնայ , ու ետքը կ'ոչըն-
 չանայ .) անոր տեղը ըսելու էիք . Թէ որ Տէրը
 կամենայ՝ ու ապրինք , աս կամ ան բանը ընենք :
- 16 Իայց հիմա ձեր ամբարտաւանութիւնովը կը
 պարծենաք . բոլոր ասանկ պարծանքները չա-
 17 րութիւն են : Ուտի ո՞վ որ բարին ընելը գիտ-
 նայ՝ ու չընէ , ան մեղք է անոր :

ԳԼ . Ե

1 Չոր հարուստները գէտք է որ վախճան Աստուծոյ վրէժիմագրութենէն : 7 Գորտիք
 նեղութեան մէջ համբերող ըլլալ՝ մարգարէներուն և Յօրին օրինակին պէս : 12 Պետք
 է որ երգում ընելէն ետ կենանք , 18 նեղութեան ատեն աղօթք ընենք , ուրախութեան
 ատեն երգենք , 16 մեր յանցանքները իրարու խոտոզանինք , իրարու համար աղօթք
 ընենք , 19 և միւրեալ եղբայրը ճշմարտութեան դարձնենք :

- 1 Ա՛ղէ հիմա հարուստներ՝ լացէ՛ք ու ողբացէ՛ք
 ան թշուառութիւններուն համար՝ որ ձեր վրայ
 2 պիտի գան : Չեր հարստութիւնը ապականած
 է , ու ձեր հանդերձները ցեցի կերակուր եղած :
- 3 Չեր ոսկին ու արծաթը ժանգոտած է . և անոնց
 ժանգը ձեզի դէմ վկայ պիտի ըլլայ , ու ձեր
 մարմինը պիտի ուտէ կրակի պէս . վերջի օրե-
 4 րուն համար գանձ դիզեցիք : Ահա՛ ձեր արտե-
 րը հնձող բանւորներուն վարձքը՝ որ ետ պահե-
 ցիք , կ'աղաղակէ , ու հնձողներուն բողոքը զօ-
 5 ջրութեանց Տէրոջը ականջներուն հասաւ : Արկ-
 րի վրայ փափկութեամբ և հեշտութեամբ ապ-
 րեցաք , սիրտերնիդ սնուցիք՝ որպէս թէ մոր-

- 6 Թուելու օրուան համար : Դատապարտեցիք՝
 «- սպաննեցիք արդարը , » : ձեզի հակառակ չէր
 կենար :
- 7 Ուստի համբերող եզիք եղբայրներ՝ մինչև Տե-
 րոջը գալուստը . ահա երկրագործը կը սպասէ
 երկրի պատուական պտուղին , անոր համար
 համբերելով , մինչև որ առջի ու վերջի անձրևը
- 8 առնէ : Դուք ալ համբերութիւն ըրէք , սիր-
 տերնիդ հաստատ բռնեցէք . ինչու որ Տերոջը
- 9 գալուստը մօտ է : Իրարու դէմ մի՛ հառաչէք՝
 եղբայրներ , որ չդատապարտուիք . ահա Դա-
- 10 տաւորը դրանք քովը կայներ է : Ա՛ղբայրներս՝
 չարչարանքներու ու համբերութեան օրինակ
 առէք մարգարէները , որոնք Տերոջը անունովը
- 11 խօսեցան : Ահա համբերողներուն երանի կու
 տանք . Յորին համբերութիւնը լսեցիք դուք . և
 Տերոջը «...» վախճանը տեսաք . որ Տերը
 բազմագութ ու ողորմած է :
- 12 Արդ՝ ամէն բանէն առաջ եղբայրներս՝ երդում
 չունէք , ո՛չ երկինքի վրայ՝ ո՛չ երկրի վրայ , ո՛չ ալ
 մէկ ուրիշ երդում մը . հապա ձեր այոն՝ այո՛
 ըլլայ , և ոչը՝ ո՛չ . որ չըլլայ թէ դատապարտու-
 թեան տակ իյնաք :
- 13 Թէ որ ձեզմէ մէկը նեղութեան մէջ է , ա-
 ղօթք թող ընէ . թէ որ մէկը ուրախ է , սաղմոս
- 14 թող երգէ : Թէ որ ձեզմէ մէկը հիւանդ է ,
 եկեղեցիին երէցները թող կանչէ , ու անոր վրայ
 աղօթք թող ընեն , ու Տերոջը անունովը եղով
- 15 օժեն զանիկայ . Եւ հաւատքով ելա՛ք աղօթքը
 պիտի փրկէ հիւանդը , ու Տերը անիկայ ոտք
 պիտի հանէ . և թէ որ մեղք ալ գործեր է , պի-
- 16 տի ներուի անոր : Ձեր յանցանքները իրարու
 խոստովանեցէք , ու աղօթք ըրէք իրարու հա-
 մար՝ որ բժշկուիք . արդարին ջերմեռանդ ա-
- 17 ղօթքը շատ աղդուութիւն ունի : Աղիան մեզի

պէս կրից ենթակայ մարդ մըն էր , ու աղօթք
ըրաւ որ անձրև չգայ , և իրեք տարի ու վեց ա-
18 միս երկրի վրայ անձրև չեկաւ : Եւ նորէն աղօթք
ըրաւ՝ ու երկինքը անձրև տուաւ , և երկիրը իր
պտուղը բուսցուց :

19 Ե՛ղբայրներ՝ թէ որ ձեզմէ մէկը ճշմարտու-
թենէն մոլորի , ու մէկը զանիկայ դարձի բերէ ,

20 Գիտցած ըլլայ թէ ան որ մեղաւորը իր մոլորու-
թեան ճամբայէն կը գարձընէ , հոգի մը մա-
հուանէ կ'ազատէ , ու մեղաց բազմութիւնը կը
ծածկէ :

ԵՌԵՐԱԿԱՆ ԸՆԴՆՎԵՆԲԵՎԵՆ ԹՈՒՂԹ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԵՌԵՐԵՆԻՆՈՅՆ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Աւարեալը գահութիւն կը մատուցանէ Աստուծոյ՝ անոր բազմադասիկ հոգեօր շնորհք-
ներուն համար . 10 կը ցուցնէ թէ քրիստոսով եզած փրկութիւնը նոր լուսած բան
մը չէ , հապա հին ատենի մարգարէներէն ալ զրուցուած է . 18 կը յորդորէ քրիստո-
սեաները բարեգաշտութեամբ ապրելու , յիշեցնելով անոնց թէ իրեկը նորէն ծնած
են Աստուծոյ խօսքովը :

1 Պետրոս՝ Յիսուս Վրիստոսի առաքեալ , օտա-
րականներուդ որ ցրուած էք Պոնտոսի , Գաղա-
տիայի , Ասպաղովկիայի , Եսիայի , ու Իլիթա-

2 նիայի մէջ , ընտրուած՝ Հօր Աստուծոյ կանխա-
գիտութեանը համեմատ , Հոգիին սրբացրնե-
լովը , հնազանդութեան և Յիսուս Վրիստո-
սի արեանը սրսկուելուն համար . շնորհք և խա-
ղաղութիւն ձեր վրայ շատնայ :

3 Օրհնեալ է Աստուած՝ ու մեր Տէր Յիսուս
Վրիստոսի Հայրը , որ իր առատ ողորմութեա-
նը համեմատ մեզ նորէն ծնաւ կենդանի յոյսին
համար՝ Յիսուս Վրիստոսի մեռելներէն յարու-

- 4 Թիւն առնելովը , Ընեղծ ու անարատ և անթա-
 5 ում ժառանգութեանը համար՝ որ երկինքը
 6 պահուած է ձեզի . Որ Եստուծոյ զօրութեամբը
 7 պահպանուած էք հաւատքով ան փրկութեանը
 8 համար՝ որ պատրաստուած է վերջի ժամանակը
 9 յայտնուելու . Որ անով կ'ուրախանաք , թէ և
 10 հիմա (ինչպէս որ հարկը կը պահանջէ ,) քիչ մը
 11 ատեն տրտմած էք զանազան փորձութիւննե-
 12 րով . Որպէս զի ձեր հաւատքին փորձառութիւ-
 13 նը՝ (որ կորստական ոսկիէն աւելի պատուական
 14 է , թէ և անիկայ կրակով կը փորձուի ,) զանուի
 15 գովութիւնով ու պատուով և փառքով Յիսուս
 16 Քրիստոսի յայտնուելու ատենը . Ըն որ դուք
 17 չտեսած՝ սիրեցիք , որ անիկայ հիմա չէք տես-
 18 ներ , բայց հաւատացիք , և ուրախ էք անպատ-
 19 մելի ու փառաւորեալ խնդութիւնով . Ձեր հա-
 20 վատքին վախճանը ընդունելով , «յօն» հոգիներ-
 21 նուդ փրկութիւնը : Որ ան փրկութեանը հա-
 22 մար փնտոնեցին ու քննեցին մարգարէները՝ ո-
 23 ռոնք մարգարէացան ձեզի ըստ շնորհքին հա-
 24 մար . Ու կը քննէին թէ երբ կամ ինտոր ա-
 25 տեն կ'իմացընէր իրենց մէջը եղած Քրիստոսի
 26 շնորհք՝ որ առաջ կը վկայէր Քրիստոսի չարչա-
 27 րուիլը , ու անկէ ետև փառաւորուիլը : Արոնց
 28 յայտնուեցաւ , որ չէ թէ իրենց՝ հապա մեզի
 29 մատակարարեցին ան բաները , որոնք հիմա ձե-
 30 զի պատմուեցան անոնց ձեռքովը՝ որ աւետա-
 31 րանը քարոզեցին ձեզի շնորհով Սրբով որ եր-
 32 կինքէն խրկուեցաւ . որ ան բաներուն՝ հրեշտակ-
 33 ները կը ցանկան ակնկառոյց նայելու :
 34 Ուստի ձեր միտքերուն մէջը զօտևորած՝ ար-
 35 թուն կեցած , կատարելապէս յուսացէք ան ձեր
 36 վրայ հասնելու շնորհացը՝ Յիսուս Քրիստոսի
 37 յայտնուելու ատենը , ինչպէս զաւակներու
 38 պէս , չէ թէ ձեր տգիտութեան ատենին առջի

- 15 ցանկութիւններովը վարուելով . Հապա ձեզ
կանչող Սուրբին պէս՝ դուք ալ սուրբ եղիք յէր
16 բոլոր վարմունքներուն մէջ . Ինչու որ գրուած է
17 թէ՛ Սուրբ եզիք , քանզի ես սուրբ եմ : Եւ թէ
որ Հայր կը կոչէք անիկայ՝ որ առանց աչառու-
թեան կը դատէ ամէն մէկուն գործքին համե-
մատ , ուրեմն ձեր պանդխտութեան ժամանակը
18 վախով անցուցէք , Գիտնալով որ դուք չէ՛ թէ
ապականացու արծաթով կամ ոսկիով փրկուե-
ցաք ձեր հայրերէն աւանդուած ունայն ճամբա-
19 ներէն , Հապա Վրիստոսի պատուական արիւ-
նովը՝ որպէս թէ ամբիժ ու անարատ գառի մը .
20 Որ առաջուց ճանչցուած էր աշխարհիս սկիզբէն
առաջ , ու ետքի ատենները յայտնուեցաւ ձեզի
21 համար , Որ անոր միջոցովը Մատուծոյ հաւա-
տացիք , որ զանիկայ մեռելներէն յարուց , և
անոր փառաւորութիւն տուաւ . որ ձեր հաւատ-
22 քը ու յոյսը Մատուծոյ վրայ ըլլայ : Ձեր ան-
ձերը մաքրելով Հոգիին միջոցովը ճշմարտու-
թեանը հնազանդելով , եղբայրսիրութեան մէջ
անկեղծ ըլլալով , սուրբ սրտով մէկզմէկ պինտ
23 սիրեցէք . Նորէն ծնած ըլլալով՝ չէ՛ թէ ապա-
կանացու սերմէն , հապա անապականացուէն
Մատուծոյ կենդանի ու յաւիտենական խօսքովը :
24 Այն զի ամէն մարմին խոտի պէս է , և մար-
դուն բոլոր փառաւորութիւնը խոտի ծաղիկի
պէս . խոտը կը չորնայ , ու անոր ծաղիկը կը
25 թափթրի . Բայց Տէրոջը խօսքը յաւիտեան
կը մնայ , այսինքն է ան խօսքը՝ որ աւետարա-
նով ձեզի քարոզուեցաւ :

ԳԼ . Բ

1 Կը խրատէ բար չարութիւնը մէկի ձգել , 4 ցուցնելով թէ քրիստոս է հիմը որուն վրայ քրիստոսնայք շինուած են . 11 կ'աղաչէ հետու կենալ մարմնաւոր ցանկութիւններէն , 18 ու ֆազանդ ըլլալ իշխանաւորներուն . 18 կը սորվեցնէ ծառաներուն՝ որ ֆազանդ ըլլան իրենց տէրերուն , 20 ու երբոր բարիք գործելուն համար չարչարուին , համբերութեամբ ստանին քրիստոսի օրինակին համեմատ :

- 1 Աւրեմն մէկդի ձգելով ամէն չարութիւնը ու
 ամէն խարէութիւնը՝ ու կեղծաւորութիւնները ,
 2 և նախանձը ու ամէն չարախօսութիւնը , Նոր-
 րածին մանկանց պէս՝ բանական -- անխարդախ
 կաթին փափաքեցէք , (որ անով մեծնաք մին-
 3 չև փրկութիւնը ,) Թէ որ Տէրոջը քաղցր ըլա-
 4 լուն համը առիք . Արուն մօտենալով ան կենդա-
 նի Ա էմին , որ թէպէտ մարդիկներէն անար-
 գուած է , բայց Աստուծմէ ընտրուած -- պա-
 5 տուական է , Դուք ալ կենդանի քարերու պէս՝
 կը շինուիք հոգևոր տաճար մը , սուրբ քահանա-
 յութիւն մը , Յիսուս Վրիստոսի ձեռքովը Աս-
 տուծոյ հաճելի հոգևոր պատարագներ մատու-
 6 ցանելու : Արովհետև գիրքին մէջն ալ կայ թէ՛
 Ահա Սիօնի մէջ ընտիր՝ պատուական անկեան
 վէմ մը կը դնեմ . ու ո՛վ որ անոր հաւատայ ,
 7 բնաւ պիտի չամչնայ : Աստի ձեզի հաւատա-
 ցեալներուդ պատուական է ան . բայց անհա-
 ւատներուն՝ ան քարը՝ որ շինողները անարգե-
 8 ցին , անիկայ անկիւնին գլուխը եղաւ . Եւ գլոր-
 ման վէմ ու գայթակղութեան քար անոնց՝ որ
 չհաւատալով՝ խօսքէն կը գայթակղին , որուն
 9 սահմանուած ալ էին : Բայց դուք ընտիր ցեղ
 մըն էք , թագաւորական քահանայութիւն ,
 սուրբ ազգ , սեփհական ժողովուրդ մը , որ քա-
 րողէք անոր առաքիւնութիւնները , որ ձեզ խա-
 10 ւարէն իր սքանչելի լոյսին կանչեց . Ար ատեն մը
 ժողովուրդ չէիք , բայց հիմա Աստուծոյ ժողո-
 վուրդն էք . որ ատանց ողորմութեան էիք ,
 բայց հիմա ողորմութիւն գտաք :
- 11 Սիրելիներ՝ կ'աղաչեմ , պանդուխտներու ու
 օտարականներու պէս մէկդի կեցէք մարմնաւոր
 ցանկութիւններէն , որ հոգիի դէմ կը պատե-
 12 րաղմին , Ձեր վարմունքը հեթանոսաց մէջ բա-
 րի պահելով , որ ինչ բանով որ ձեզ չարագործ-

- ներու պէս կը բամբասեն , ձեր բարի գործքերը տեսնելով՝ փառաւորեն զՆստուած այցելութեան
- 13 օրը : Ուստի հնազանդ եղէք ամէն մարդկային սահմանադրութեան Տէրոջը համար . թէ թա-
- 14 գաւորին՝ վերնագոյն մէկու մը պէս . Թէ կուսակալներուն՝ անոր կողմէն խրկուածներու պէս՝ չարագործները պատժելու , ու բարեգործները
- 15 գովելու համար : Ինչու որ Նստուծոյ կամքը ասանկ է , որ բարեգործ ըլլալով՝ անխելք մար-
- 16 դոց տգիտութիւնը պապանձեցընէք : Եղատներու պէս ըլլալով , և չէ թէ Յէ ազատութիւնը չարութեան ծածկոցի մը պէս գործածելով . հա-
- 17 պա Նստուծոյ ծառաններու պէս : Մէնը պատուեցէք . եղբայրութիւնը սիրեցէք . Նստուծու մէ վախցէք . Թագաւորը պատուեցէք :
- 18 Ծառանները ամէն բանի մէջ վախով հնազանդ ըլլան իրէն , տէրերուն . չէ թէ մինակ բարերարներուն ու հեղերուն , հապա ժանտաբարոններուն
- 19 ալ : Քանզի աս շնորհք մըն է , թէ որ մէկը առ Նստուած ունեցած խղճմտանքովը անիրաւ
- 20 տեղը կրած վիշտերուն համբերելու ըլլայ : Ա՛սանզի ի՞նչ գովութիւն է՞ յէ , թէ որ մեղք գործելով ծեծուիք՝ ու համբերէք . հապա թէ որ բարիք գործելով չարչարուիք՝ ու համբերէք ,
- 21 ասիկայ Նստուծոյ քովը շնորհք մըն է : Քանզի դուք աս բանիս համար կանչուեցաք , որ Քրիստոս ալ ձեզի համար չարչարուեցաւ , ու ձեզի օրինակ թողուց՝ որ իր շաւիղներուն հե-
- 22 տուիք . Որ ինքը մեղք մը չգործեց , ու իր բերնին
- 23 մէջ նենգութիւն մը չգտնուեցաւ . Որ կը նախատուէր , և փոխարէնը չէր նախատեր . կը չարչարուէր , ու սպառնալիք չէր ըներ . հապա ինքզինքը արդարութեամբ դատողին կը յանձ-
- 24 նէր : Որ մեր մեղքերը իր մարմինովը խաչափայտին վրայ վերցուց . որ մենք մեղքերէն ա-

- զատինք , ու արդարութեան համար ապրինք .
 25 որուն վերքերովը դուք բժշկուեցաք : Ինչու որ մոլորեալ ոչխարներու պէս էիք , բայց հիմա ձեր հոգիներուն Հովիին ու Տեսուչին դարձաք :

ՊԼ . Պ

1 Կը սորվեցնէ կնիկներուն ու էրիկներուն ունեցած փոխադարձ դարձուցութիւնները . 8 կը յորդորէ ամէն մարդիկը փութիւն և սեր սնննալու , 14 և հալածանաց համբերելու . 19 կը ծանուցանէ գրիտասոսի ցուցուցած բարերարութիւնը հին աշխարհին :

1 Նմանապէս կնիկները հնազանդ ըլլան իրենց էրիկներուն . որ եթէ ոմանք խօսքին հնազանգ չըլլան ալ , առանց խօսքի շահուին՝ կնիկներուն

2 վարժունքովը , Տեսնելով ձեր երկիւղած պար-

3 կեշտ վարքը : Որ իրենց զարդարանքը չըլլայ գրաէն մազերու հիւսուածքներով՝ և ոսկիներու շարքերով՝ կամ շէշ հանդերձներ հագնելով .

4 Հապա սրտին ծածուկ մարդը՝ անեղծութիւնով՝ հեզ ու հանգարտ հոգիին շնորհ խոյսայ , որ Աս-

5 տուծոյ առջևը խիստ պատուական է : Ինչու որ ատենօք սուրբ կնիկները՝ որ իրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ դրած էին , անձերնին այսպէս կը զարդարէին՝ իրենց էրիկներուն հնազանդ ըլլա-

6 լով . Ինչպէս որ Սառա հնազանդ էր Աբրահամին , և զանիկայ տէր կը կոչէր . որ դուք բարեգործ ըլլալով՝ ու մէկ երկիւղէ մը չվախնալով՝ անոր զաւակները կ'ըլլաք :

7 Նմանապէս էրիկները խոհեմութիւնով անոնց հետը բնակին , տկար անօթի պէս պատիւ տալով կնիկներուն , իբրև կենաց շնորհքին ժառանգակիցներ . որ ձեր ազօթքներուն արգելք չըլլայ :

8 Ա՛րքայպէս ամէնքնիդ մէկ միտքի վրայ ըլլաք , կարեկից , եղբայրասէր , ողորմած -- խո-

9 նարհ : Արքայ որ չարութեան փոխարէնը չարութիւն հատուցանէք , կամ նախատանաց փոխարէն՝ նախատինք . այլ ընդհակառակն օրհ-

- նեցէք , գիտնալով որ աս բանիս համար կան-
- 10 չուեցաք , որ օրհնութիւն ժառանգէք : Այսին զի ան որ կ'ուզէ կեանքը սիրել՝ ու բարի օրեր տեսնել , իր լեզուն թող դազրեցրնէ՝ չարութեանէն , ու իր շրթունքները նենգութիւն խօսելէն .
- 11 Չարութենէ ետ քաշուի՝ ու բարութիւն ընէ . խաղաղութիւն փնտռէ , և անոր ետևէն երթայ :
- 12 Ինչու որ Տէրոջը աչքերը արդարներուն վրայ է , ու իր ականջները անոնց աղօթքին . բայց Տէ-
- 13 րոջը երեսը չարագործներուն վրայ է : Եւ ո՞վ ձեզի չարիք մը պիտի հասցրնէ՝ թէ որ գուք
- 14 բարիին հետևող ըլլաք : Բայց թէ որ արդարութեան համար չարչարուիք ալ՝ երանելի էք . և անոնց ահէն մի՛ վախնաք՝ ու մի՛ շփոթիք .
- 15 Հապա Տէր Եստուածը սրտերնուդ մէջ սուրբ պահեցէք . և միշտ պատրաստ եղեք հեղութեամբ ու երկիւղածութեամբ պատասխան տալու ամենուն , որ ձեր ունեցած յոյսին պատ-
- 16 ճառք ձեզի կը հարցրնէ . Եւ բարի խղճմտանք ունենաք , որ ինչ բանով որ ձեզ կը բամբասեն իբրև չարագործներ , ամօթով մնան անոնք՝ որ Բրիստոսով եղած ձեր բարի վարմունքը կը
- 17 պախարակեն : Ինչու որ աւելի աղէկ է բարագործութիւն ընելով չարչարուիլ՝ թէ որ Եստուծոյ կամքը ան ըլլայ , քան թէ չարագոր-
- 18 ծութիւն ընելով : Այսին զի Բրիստոս ալ մեզքի համար մէկ անգամ չարչարուեցաւ , Երզարը անարդարներուն վրայ , որ մեզ Եստուծոյ մօտեցրնէ . որ թէպէտ մեռաւ մարմինով ,
- 19 բայց կենդանացաւ հոգիով . Որով բանտի մէջ
- 20 եղած հոգիներուն ալ դնաց՝ ու քարոզեց . Որոնք ատեն մը ապստամբ էին , երբոր Եստուծոյ երկայնմտութիւնը կը համբերէր «նոյն» Նոյի օրերը՝ երբոր տապանը կը շինուէր . որուն մէջը քիչ անձինք՝ այսինքն ութը հոգի ջուրէն ապ-

- 21 րեցան . Որ մեզ ալ ան օրինակին պէս մկրտու-
թիւնը հիմա կ'ապրեցընէ , (չէ թէ մարմինին
աղտը մէկդի ձգելը , հապա բարի խղճմտանքին
վկայութիւնը առ Մատուած ,) Յիսուս Վրիս-
- 22 տոսի յարութիւնովը . Որ անիկայ երկինք գա-
ցած՝ Մատուծոյ աջ կողմն է՝ հրեշտակները ու
իշխանութիւնները և զօրութիւնները իրեն
հնազանդելով :

ԳԼ . Գ

1 <sup>Որ յորդորէ քրիստոնէսները մեզէ հրաժարելու , յեշտընելով քրիստոսի օրինակը ,
և աշխարհի վերջը՝ որ մօտենալու վրայ է , 12 և կը փոթարէ զանոնք հաւածանքի վե-
րայով :</sup>

- 1 Ուստի Վրիստոս որ մեզի համար չարչարուե-
ցաւ մարմինով , դուք ալ նոյն միտքով զինուո-
րեցէք . վասն զի ան որ մարմինով չարչարուե-
ցաւ , մեղքէն դազարած է . Որ ալ չէ թէ մար-
դոց ցանկութիւններուն պէս՝ հապա Մատուծոյ
կամքին պէս ապրի՝ մարմինի մէջ մնացած ատե-
3 նը : Ինչու որ հերիք է մեզի կենաց անցեալ ժա-
մանակը , որուն մէջ հեթանոսներուն կամքը
կատարեցինք , ու գիճութիւններով՝ ցանկու-
թիւններով՝ գինեմոլութիւններով՝ անառակու-
թիւններով՝ արբեցութիւններով ու անօրէն
4 կռապաշտութիւններով վարուեցանք : Ու աս
բանիս կը զարմանան՝ որ դուք նոյն չափազանց
անառակութեան մէջ առնչ հետ չէք վազեր , ու
5 հայհոյութիւն կ'ընեն . Որոնք պատասխան պի-
տի տան անոր՝ որ պատրաստ է դատելու կեն-
6 դանիները ու մեռելները : Վանզի ասոր հա-
մար մեռելներուն ալ աւետարանը քարոզուե-
ցաւ , որ դատուին մարդոց կողմանէ մարմինով ,
ու կենդանի ըլլան Մատուծոյ կողմանէ հոգիով :
- 7 Սակայն ամէն բանին վախճանը մօտեցեր է .
ուստի զգաստ եղիք՝ ու աղօթքի մէջ արթուն
8 կեցէք : Եւ ամէն բանէն առաջ իրարու հետ
սրտանց սէր ունեցէք . ինչու որ սէրը մեզայ

- 9 բազմութիւնը կը ծածկէ : Իրարու հիւրասիրութիւն ցուցուցէք առանց տրտունջ ընելու :
- 10 Ամէն մէկը ինչ տեսակ շնորհք որ առաւ , անիկայ իրարու մատակարարեցէք Աստուծոյ զանազան շնորհքներուն բարի տնտեսներուն պէս :
- 11 Թէ որ մէկը խօսի , Աստուծոյ պատգամներուն պէս խօսի , թէ որ մէկը մատակարարութիւն ընէ , որպէս թէ Աստուծոյ շնորհաց զօրութենէն խօսի , որ ամէն բանի մէջ Աստուած փառաւորուի Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը . որուն փառք և զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :
- 12 Սիրելիներ՝ օտար բան մի՛ սեպէք ան շեղուիւնէն բորբոքը , որ ձեզ փորձելու համար կ'ըլլայ , որ-
- 13 պէս թէ օտար բան մը ձեզի հանդիպած է . Հապա ուրախ եղեք՝ քանի որ Քրիստոսի չարչարանքներուն հաղորդ եղած էք , որ անոր փառքին յայտնուելու ատենն ալ ցնծութեամբ ու-
- 14 բախանաք : Թէ որ Քրիստոսի անուանը համար նախատուիք , երանելի էք . ինչու որ փառաց և զօրութեան և Աստուծոյ Հոգին ձեր վերայ հանգչած է . յիշուի անոնց կողմանէ կը հայհոյուի անիկայ , բայց ձեր կողմանէ կը փառաւորուի :
- 15 Զըլլայ որ ձեզմէ մէկը չարչարուի իբրև մարդասպան , կամ գող , կամ չարագործ , կամ իբրև ուրիշին բանին խառնուող .
- 16 Իայց թէ որ չարչարուի իբրև քրիստոնեայ՝ թող չամչնայ , հապա աս մասին թող Աստուծոյ
- 17 փառք տայ : Քանզի ժամանակ է որ դատաստանը Աստուծոյ տունէն սկսի . և թէ որ առաջ մեզմէ է «ի՛նչ» , հապա անոնց վերջը ինչ պիտի ըլլայ՝ որոնք Աստուծոյ աւետարանին չեն հնա-
- 18 զանգիր : Եւ թէ որ արդարը դժուարաւ կը փրկուի , հապա ամբարիշտը ու մեղաւորը ո՞ր
- 19 պիտի գտնուի : Ուստի անոնք որ Աստուծոյ

կամացը համեմատ կը չարչարուին, բարիք գործելով իրենց հոգիները թող անոյ յանձնեն, իբրև հաւատարիմ Ստեղծողին :

ԳԼ . Ե

1 Եւ յորդորէ երէցները որ իրենց հօտերը արածեն, 5 երիտասարդները՝ որ փառանք ըլլան . և ամենուն կը պատուիրէ որ պարկեշտ՝ արթուն և հաւատքի մէջ հաստատուն ըլլան, 9 և այսպէս գէժ գծեն իրենց հակառակորդ եղող Պատանային :

1 Զեր մէջը եղող երէցներուն կ'աղաչեմ՝ եւ անոնց պէս երէց ըլլալովս, ու Քրիստոսի չարչարանացը վկայ, և յայտնուելու հանդերձեալ

2 փառքին մասնակից . Աստուծոյ հօտը որ ձեր մէջն է՝ արածեցէք, վերակացու ըլլալով չէ թէ ակամայ՝ հապա կամաւ . չէ թէ անարգ շահա-

3 խնդրութեամբ, հապա յօժարութեամբ . Չէ թէ վիճակներուն վրայ տիրելով, հապա հօտին

4 օրինակ ըլլալով . Եւ Հովուապետին երևցած ատենը փառաց անթառամ պսակը պիտի ընդունիք :

5 Նմանապէս դուք երիտասարդներ՝ հնազանդ եղիք ծերերուն . և ամէնքդ իրարու հնազանդ ըլլալով՝ խոնարհութիւն հագէք . ինչու որ Աստուած ամբարտաւաններուն հակառակ կը կենայ, բայց խոնարհներուն շնորհք կու տայ :

6 Ուրեմն Աստուծոյ հզօր ձեռքին տակը խոնարհեցէք, որ ձեզ ժամանակին բարձրացնէ :

7 Զեր ամէն հոգը անոր ձգեցէք, վասն զի անիկայ ձեզի համար կը հոգայ :

8 Արթուն կեցէք, հսկեցէք, ինչու որ ձեր հակառակորդը Սատանան մոնչող առիւծի պէս կը

9 պտըտի, ու կը փնտռէ թէ ով կլլէ . Արուն դէմ կեցէք հաւատքով հաստատուած, գիտնալով որ ձեր եղբայրներն ալ աշխարհի մէջ նոյն չարչարանքները կը քաշեն :

10 Եւ բոլոր շնորհաց Աստուածը՝ որ մեզ իր յաւիտենական փառքին կանչեց Քրիստոս Յիսու-

- սի ձեռքովը՝ քիչ մը ատեն նեղութիւն կրե՛նէդ ետքը , ինքը ձեզ կատարեալ ընէ , հաստատէ ,
- 11 զօրացընէ «- հիմնէ : Իրեն փառք և զօրութիւն՝ յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :
- 12 Միղուանոս հաւատարիմ եղբօրը ձեռքովը՝ (ինչպէս ես կը կարծեմ ,) համառօտ մը ձեզի գրեցի , յորդորելով՝ ու վկայելով , թէ աս է Աստուծոյ ճշմարիտ շնորհքը , որուն մէջը հաս-
- 13 տատ կեցեր էք : Բարև կ'ընէ ձեզի Բարիլոնի մէջ եղած եկեղեցի՝ որ յեղէ հետ ընտրուած է , ու
- 14 իմ որդիս Մարկոսն ալ : Բարև՝ տուէք իրարու սիրոյ համբուրով . խաղաղութիւն ձեր ամենուն հետ՝ որ Վրիստոս Յիսուսի մէջ էք . ամէն :

ՆՐՈՐՈՐԻ ԸՆԴՀԵՆՐԵՎԵՆ ԹՈՒՂԹ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԵՌԵՎԵԼՈՅՆ

ԳԼՈՒԽ Ե

- 1 Առաջեալը հաստատելով քրիստոնեաները Աստուծոյ շնորհացը մէջ անելու յօւսով , 5 կը յորդորէ զանոնք որ հաւատարմ ու բարի գործքով իրենց կոչումը հաստատ պահեն , 12 որն որ ինքը հոգ կը տանի անոնց մտքը ձգելու , գիտնալով որ իր մեղք մօտ է : 16 Պէ իրատէ որ հաստատ ըլլան քրիստոսի հաւատքին մէջ , ցուցնելով թէ անիկայ է Աստուծոյ ճշմարիտ Որդին , որովհետեւ առաքեալները անոր վեհափառութեանը աւանդատես եղան . և Հայրը ու մարգարէներն ալ անոր համար վկայեցին :
- 1 Ըմաւոն Պետրոս՝ Յիսուս Վրիստոսի ծառայ և առաքեալ , յեղէ՝ որ մեր հետը նոյն պատուական հաւատքին հասաք մեր Աստուծոյն ու Փրօքչին Յիսուս Վրիստոսին արգարութիւնովը .
- 2 Ընորհք և խաղաղութիւն ձեր վթայ աւելնայ՝ Աստուծոյ ու մեր Տէրոջը Յիսուսին գիտութիւնովը :
- 3 Ինչպէս որ իր աստուածային զօրութիւնը կենաց և աստուածպաշտութեան վերաբերեալ ա-

- մէն բաները մեզի տուաւ անոր գիտութիւնով՝ որ մեզ փառքով ու առաքինութիւնով հրաւիրեց . Արոնցմով ամենամեծ ու պատուական խոստմունքներ տրուած են մեզի , որպէս զի ասոնցմով աստուածային բնութեանը հաղորդ ըլլաք՝ աշխարհի մէջ ցանկութենէ յառաջ եկած 5 ապականութենէն փախչելով : Եւ աս բանիս համար բոլոր ջանքերնիդ գրած՝ ձեր հաւատքին վրայ առաքինութիւն աւելցուցէք , ու առաքինութեանը վրայ՝ գիտութիւն , Եւ գիտութեանը վրայ՝ ժուժկալութիւն , ու ժուժկալութեանը վրայ՝ համբերութիւն , և համբերութեանը վրայ՝ աստուածպաշտութիւն , 7 Ու աստուածպաշտութեանը վրայ՝ եղբայրսիրութիւն , ու եղբայրսիրութեանը վրայ՝ սէր :
- 8 Ասան զի քանի որ աս բաները ձեր վրայ կը գտնուին ու կ'աճին , պարապ ու անպտուղ չեն ըներ Եւ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը ճանչնալուն մէջ : Բայց որո՞ւ քով որ աս բաներս չըկայ , անիկայ կոյր է ու կարճատես , որ մոռցեր 10 է իր առջեմ մեղքերէն մաքրուիլ : Ըսոր համար՝ եղբայրներ՝ աւելի ջանք ըրէք՝ որ ձեր կոչումը ու ընտրութիւնը հաստատէք . Ինչու որ աս ընելով՝ բնաւ պիտի չվրիպիք . Քանզի այսպէս ձեզի առատօրէն պիտի շնորհուի մեր Տէր ու Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի յաւիտենական թագաւորութիւնը մտնելը :
- 12 Ուստի ես միշտ աս բաները մտքերնիդ ձգելու վրայով զանցառու պիտի չըլլամ . թէ՛ և գիտէք՝ և հաստատուած էք ներկայ ճշմարտութեանս վրայ : Եւ իրաւունք կը սեպեմ՝ թէ քանի որ աս մարմինիս մէջն եմ՝ մտքերնիդ ձգելով ձեզ 14 արթնցընեմ : Քանզի գիտեմ որ ես շուտով ... իմ մարմինս պիտի մերկանամ , ինչպէս որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը յայտնեց ինձի :

- 15 Ուստի պիտի ջանամ որ իմ աշխարհէ ելլելէս ետքն ալ միշտ կարող ըլլաք աս բաները յիշելու :
- 16 Ինչու որ չէ թէ մենք վարպետութեամբ շինուած առասպելներու ետեւէ երթալով՝ մեր Տէր Յիսուս Վրիստոսի զօրութիւնը ու գալուստը ձեզի ցուցուցինք , հապա անոր մեծափառութեանը
- 17 ականատես ըլլալով : Ա՛յն զի ինքը Հօր Աստուծոյ փառք ու պատիւ առաւ , ան մեծփայլելութեան փառքէն անանկ ձայն մը գալով թէ , Ատիկայ է իմ սիրելի Որդիս , որուն հաւ-
- 18 ներ եմ : Եւ աս երկինքէն եկած ձայնը մենք լսեցինք , որ անոր հետն էինք սուրբ լեռանը
- 19 վրայ : Եւ մարգարէական խօսքն ալ ունինք՝ ոչ աւելի հաստատուն է . ու աղէկ կ'ընէք՝ թէ որ անոր մտադրութիւն ընէք , որպէս թէ մութ տեղը լոյս տուող ճրագի մը , մինչև որ ցորեկը լուսնայ ու արուսեակը սրտերնուդ մէջը ծագի :
- 20 Բայց առաջ աս գիտնաք , որ զրոց ամէն մարգարէութիւն իր յատուկ մեկնութիւնը չունի :
- 21 Ինչու որ մարգարէութիւն մը երբէք մարդոց կամքին պէս չտրուեցաւ . հապա Աստուծոյ սուրբ մարդիկը Սուրբ Հոգիէն շարժուած՝ խօսեցան :

ԳԼ . Բ

1 Այ ծանուցանէ թէ ուստ վարդապետներ պիտի ելլեն , և կը նախաձայնէ՝ թէ անոնց ու թէ անոնց հետեւորներուն անպարկեշտ վարմունքը ու պատիժը . 7 ուսկից ազատ պիտի մնան բարեգալանները , ինոր որ Ղովոս Սոգոմէն ազատեցաւ : 10 Աս անառակ է հայհոյել խաբէրաներուն վարմունքը աւելի մանրամասնաբար կը նկարագրէ , որպէս զէ անանկիւմ մարդիկ շուտով կարենան ճանչնալ զանոնք , և անոնցմէ հեռու կենալ :

- 1 Բայց սուտ մարգարէներ ալ կ'ըլլային ժողովուրդին մէջ , ինչպէս որ ձեր մէջն ալ սուտ վարդապետներ պիտի ըլլան , որ գաղտուկ պիտի մտցընեն կորուսիչ հերձուածողութիւններ , ու գիրենք ծախու առնող Տէրը ուրանալով՝ իրենց
- 2 վրայ պիտի բերեն արագահաս կորուստը . Եւ շատերը անոնց անառակութեանցը ետեւէն պիտի երթան , որոնց համար ճշմարտութեան

- 3 Ճամբան պիտի հայհոյուի . Եւ ազահութիւնով խորամանկութեամբ հնարուած խօսքերով ձեզ վաճառաշահութեան պիտի գործածեն . որոնց դատապարտութիւնը շատոնցմէ պարտաւոր ըլլալու չուշանար , ու անոնց կորուստը չմտաւոր :
- 4 Այն զի թէ որ Եստուած մեզք գործող հրեշտակներուն չինայեց , հապա խաւարի կապերով տարտարոսը ձգած՝ դատաստանի պահել տուաւ . Ու առջի աշխարհին ալ չինայեց . միայն թէ Նոյ ութերորդ «նշ» արդարութեան քարոզիչը պահեց , երբոր ջրհեղեղը ամբարիշտներուն աշխարհին վրայ բերաւ . Եւ Սողոմի ու Գոմորի քաղաքները մոխիր դարձնելով «- կործանելով դատապարտեց , ետքէն ամբարշտութիւն ընելու մարդոց օրինակ ընելով «նշ» . Եւ ազատեց արդար Աստուծո՛ր որ անօրէններուն ահաւակ վարմունքէն ձանձրացեր էր . (Ինչու որ «նշ» արդարը անոնց մէջը կենալով՝ աչքովը տեսնելով ու ականջովը լսելով , օրէ օր էր արդար հոգին կը տանջէր «նշ» անօրէն վարմունքովը .)
- 9 Տէրը գիտէ բարեպաշտները փորձութենէ ազատելը , և անիրաւները տանջանքի համար դատաստանի օրուան պահելը :
- 10 Մանաւանդ անոնք որ պղծալից ցանկութեամբ մարմինի ետեւէ կ'երթան , և տէրութիւնը կ'անարգեն , ինքնահաւան ու յանդուգն են , չեն
- 11 վախնար փառաւորներուն դէմ հայհոյելու . Երբոր հրեշտակները՝ որ «նշ» շատ մեծ են զօրութիւնով ու կարողութիւնով , Տէրոջը առջև հայհոյութեամբ դատապարտութիւն չեն բերեր
- 12 անոնց վրայ : Իայց ասոնք անբան անասուններու պէս՝ («նշ» բնականաբար որսի ու ապականութեան համար ելած են ,) չգիտցած բաներնուն դէմ կը հայհոյեն , և իրենց ապականութիւնով
- 13 վը պիտի ապականին , Ենիրաւութեան վազճքը

- ընդունելով . որ ցորեկուան մէջ եղած զեղխու-
 թիւնը զուարճութիւն կը սեպեն . արատ ու բիծ
 է՛ , իրենց խաբէութիւններովը զուարճանալով՝
- 14 ձեզի հետ կերուխումի նստած ատեննին . Շը-
 նութեամբ լեցուն աչքեր ունին , որ մեզքէ չեն
 դադարիր . անհաստատ հոգիները կը խաբեն .
 ազահութեան սովորած սիրտեր ունին . անի-
- 15 ծեալ զաւակներ է՛ . Շիտակ ճամբան ձգելով
 մոլորեցան , Բէովրեան Բաղաամին ճամբուն
 հետեւելով , որ անիրաւութեան վարձքը սիրեց .
- 16 Բայց իր անօրէնութեանը յանդիմանութիւնը
 առաւ . անխօս էջը մարդկային ձայնով խօսելով՝
- 17 մարգարէին յիմարութիւնը արգիլեց : Ասոնք
 ջուր չունեցող աղբիւրներ են , ու փոթորիկէ
 քշուած մէգեր . որոնց համար թանձր խաւարը
- 18 պահուած է յաւիտեան : Քանզի ունայնու-
 թեան հպարտ խօսքեր ընելով՝ գիճութիւննե-
 րով՝ մարմնոյ ցանկութիւններով կը խաբեն ա-
 նոնք՝ որ քիչ մը առաջ փախչեր էին անոնցմէ՝
- 19 որ մոլորութեան մէջ կը պտըտին . Անոնց ա-
 զատութիւն կը խոստանան , և իրենք ապակա-
 նութեան ծառաներ են . վասն զի ինչ բանէ որ
- 20 մէկը յաղթուի , անոր ծառայ ալ կ'ըլլայ : Ին-
 չու որ եթէ Տէր ու Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի
 գիտութիւնովը աշխարհիս պղծութիւններէն
 հրաժարելէն ետեւ՝ դարձեալ ան բաներէն բռու-
 նուած յաղթուին , անոնց վերջը առջինէն
- 21 գէշ կ'ըլլայ : Ինչու որ ազէկ էր անոնց՝ որ բը-
 նաւ արդարութեան ճամբան ճանչցած չըլլային ,
 քան թէ ճանչնալով ետ դառնային ան սուրբ
- 22 պատուիրանքէն՝ որ իրենց յանձնուեցաւ : Սա-
 կայն անոնց հանդիպեցաւ ան ճշմարիտ առաքիին
 բանը , թէ՛ Շունը նորէն իր փսխածին կը դառ-
 նայ , ու լուացուած խոզը ցեխի մէջ թապտը-
 կելու :

ԳՂ . Գ

1 Կը հաստատէ քրիստոսի գառաստանի գալուն ճշմարտութիւնը . 10 կը նկարագրէ թէ
ինչ կերպով աշխարհս պիտի վերջանայ . 11 կը յորդորէ քրիստոնէսները որ առ բո-
նին սպասելով՝ անարատ վարք ունենան , 15 ու համազուին թէ Յէրոջը երկայնմու-
թիւնը իրենց փրկութեանը համար է , ինտոր որ Պողոս գրէր էր անոնց՝ իր թուղթն-
րուն մէջ :

- 1 Սիրելիներ՝ աս երկրորդ թուղթը հիմա ձեզի
կը գրեմ . որոնցմով ձեր անկեղծ միտքը կ'ար-
- 2 թընցընեմ յիշելու . Որ սուրբ մարդարէներէն
առաջուց զրուցուած խօսքերը , և մեր՝ այսչա-
Տէրոջը ու Փրկչին առաքեալներուն պատուէր-
- 3 ները միտքերնիդ բերէք : Բայց առաջ աս գիտ-
նաք , որ վերջի օրերը արհամարհողներ և ծաղը-
րնողներ պիտի գան , որոնք իրենց ցանկութիւն-
- 4 ներուն համեմատ պիտի քալեն . Եւ պիտի ըսեն .
Ո՛ր է անոր գալուն խոստմունքը . վասն զի քա-
նի որ հայրերը քնացան , ամէն բան անանկ կայ
- 5 կը մնայ արարածոց սկիզբէն հետէ : Բանզի ա-
նոնք (որ իրենց ուզածը աս է՝) ան բանը մոռ-
ցեր են , թէ երկինքը առաջուց եղաւ , ու երկի-
րը ջուրերէն և ջուրերով հաստատ կեցեր է Ես-
- 6 տուծոյ խօսքովը . Ուստի հին աշխարհը ջրհե-
7 ղեղով ապականած կորսուեցաւ . Եւ հիմակուան
երկինքը ու երկիրը նոյն խօսքով պահպանուած
են , մինչև դատաստանին՝ ու ամբարիշտ մար-
- 8 ոց կորստեան օրը կրակի համար պահուած :
9 Եւ աս մէկ բանը ձեզմէ ծածուկ չմնայ՝ սիրելի-
ներ , որ Տէրոջը քովը մէկ օրը հազար տարուան
պէս է , ու հազար տարին մէկ օրուան պէս :
- 9 Տէրը չուշացըններ է խոստմունքը , ինչպէս որ
ոմանք ուշացուցած կը սեպեն , հապա մեզի եր-
կայնամիտ կ'ըլլայ . ինչու որ չուզեր որ մէկը կոր-
սուի , հապա որ ամէնքը ապաշխարանքի գան :
- 10 Սակայն Տէրոջը օրը գոզի պէս պիտի գայ , որ
ան ատենը երկինքը սաստիկ շառաչիւնով պիտի
անցնի , ու տարերքները բռնկած պիտի լու-

- ծուին , երկիրս ալ՝ ու ինչ գործքեր որ անոր մէ-
- 11 ջը կը գտնուին , պիտի այրուին : Ուստի աս
ամէն բաները որ պիտի լուծուին , ձեզի ինչպէս
մարդիկ ըլլալ կը վայլէ սուրբ վարմունքով ու
- 12 բարեպաշտութեամբ , սպասելով Ու արտորա-
լով Մատուծոյ օրուանը դալուն , որուն մէջ եր-
կինքը կրակով այրուած պիտի լուծուի , ու տա-
- 13 բերքները բուրնկած պիտի հալին : Սակայն իր
խոստմունքին համեմատ՝ նոր երկինքի մը ու
նոր երկրի մը կը սպասենք , որոնց մէջ արդա-
րութիւն կը բնակի :
- 14 Ուստի սիրելիներ՝ ասոնց սպասելով ջանացէք ,
որ ան ձեզ անբիծ ու անարատ գտնէ խաղաղու-
- 15 թիւնով . Եւ մեր Տէրոջը երկայնամտութիւնը
փրկութիւն սեպեցէք . ինչպէս որ մեր սիրելի
եղբայրը Պօղոս ալ իրեն տրուած իմաստութիւ-
- 16 նովը գրեց ձեզի . Ինչպէս որ ամէն թուղթերուն
մէջն ալ աս բաներու վրայով կը խօսի . որոնց
մէջ քանի մը դժուարիմաց բռնիք կը գտնուին ,
որ զանոնք տգէտները ու անհաստատները ծուռ
կողմը կը դարձնեն , ինտոր ուրիշ գիրքերն
- 17 ալ՝ իրենց անձին կորստեանը համար : Ուրեմն
դուք սիրելիներ՝ առաջուց գիտնալով զգոյշ ե-
ղևք , որ չըլլայ թէ անօրէններուն խաբէութենէն
- 18 բռնուած՝ ձեր հաստատութենէն իյնաք . Հապա
աճեցէք մեր Տէր ու Փրկիչ Յիսուս Արիստոսի
շնորհքովը ու գիտութիւնովը . անոր փառք հի-
մա ալ , ու մինչև յաւիտենական օրն ալ . ամէն :

ՅՈՎՀԵՆՆՈՒ ԵՌԵՂՈՒՆ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Առաքեալը կը նկարագրէ քրիստոսի անձը՝ որով մենք յաւիտենական կեանք ունինք՝ Աստուծոյ հետ հաղորդութիւն ունենալով . Ե կը յորդորէ որ ասոր հետ սուրբ վարք ալ ունենանք , որ վկայութիւն մը ըլլայ՝ թէ մեր հաւատքին գաւանթութիւնը և հաղորդութիւնը ճշմարիտ է , և որ հաստատ աղահոգութիւն մը ունենանք՝ թէ քրիստոսի մահուամբ մեր մեղքերուն թողութիւն կայ :

1 Կենաց Բանին վրայով որ սկիզբէն էր , որուն համար լսեցինք , որն որ մեր աչքերովը տեսանք , որուն նայեցանք , ու մեր ձեռքերը շոշափեցին .

2 (Եւ կեանքը յայտնուեցաւ , ու տեսանք , և կը վկայենք , ու ձեզի կը պատմենք ան յաւիտենական կեանքը , որ չօրը քովն էր՝ ու մեզի յայտ-

3 նուեցաւ .) Եւ որ տեսանք ու լսեցինք՝ ձեզի կը պատմենք , որ դուք ալ մեզի հետ հաղորդութիւն ունենաք . և մեր հաղորդութիւնը չօրը հետ է՝ ու իր Արդւոյն Յիսուս Բրիստոսին հետ :

4 Եւ աս բաները կը գրենք ձեզի , որ ձեր ուրախութիւնը կատարեալ ըլլայ :

5 Եւ ասիկայ է ան պատգամը որ իրմէն լսեցինք՝ ու ձեզի կը պատմենք , թէ Աստուած լոյս է , ու

6 անոր մէջը բնաւ խաւար չկայ : Թէ որ ըսենք թէ՛ Եւ որ հետ հաղորդութիւն ունինք , ու խաւարի մէջ պտըտինք , սուտ կը զրուցենք՝ և ճշմարտութիւնը չենք ըներ :

7 Զապա թէ որ լոյսի մէջ քայլենք , ինչպէս որ ասիկայ լոյսի մէջ է , իրարու հետ հաղորդութիւն կ'ունենանք , ու անոր Արդւոյն Յիսուս Բրիստոսին արիւնը մեզ

8 ամէն մեղքէ կը սրբէ : Թէ որ ըսենք թէ՛ Սենք

մեղք մը չունինք , ինքզինքնիս կը խարենք , ու
 9 մեր մէջը ճշմարտութիւն չկայ : Թէ որ խոս-
 տովանինք մեղքերնիս , հաւատարիմ ու արդար
 է անիկայ մեր մեղքերուն թողութիւն տալու , և
 10 մեզ բոլոր անիրաւութենէ սրբելու : Թէ որ ը-
 սենք թէ՛ Մեղք մը չգործեցինք , սուտզուց
 կ'ընենք անիկայ , ու անոր խօսքը մեր մէջը չէ :

ԳԼ . Բ

1 Եւ զսուշացնէ տկարութեամբ մեղքերէն : 8 Եւ սորվցնէ թէ ճշմարտագէտ զԱ-
 տուած ճանչնալը կը կայանայ անոր պատուիրանքները պահելու մէջ , 9 մեր եղբայրնե-
 րը սիրելու , 15 ու աշխարհը չսիրելու մէջ : 18 Պարտինք հեռու կենալ մարտնչու-
 ծիներէն , 20 որոնց մարտութիւններէն աստուածապաշտները պահճով և աղաւ կ'ըլ-
 լան՝ հաստատուն հաւատքով և սուրբ վարքով պահպանուած :

1 Ի՛մ որդեակներս՝ աս բաները ձեզի կը գրեմ՝
 որ մեղք չգործէք . և թէ որ մէկը մեղք գործե-
 լու ըլլայ , չօրը քով բարեխօս ունինք Յիսուս

2 Քրիստոս արդարը . Եւ անիկայ մեր մեղքերուն
 քաւութիւն է , և չէ թէ մինակ մերիններուն ,
 հապա բոլոր աշխարհին ալ :

3 Ու ասով գիտենք թէ անիկայ ճանչցանք , թէ
 4 որ անոր պատուիրանքները պահենք : Են որ
 կ'ըսէ թէ՛ Ես անիկայ ճանչցայ , ու անոր պա-
 տուիրանքները չպահեր , ստախօս է , և անոր

5 մէջը ճշմարտութիւն չկայ : Բայց ան որ անոր
 խօսքը կը պահէ , իրաւցրնէ իր մէջը կատարեալ
 է Եստուծոյ սէրը . ասով կը ճանչնանք թէ անոր
 6 մէջն ենք : Են որ կ'ըսէ թէ անոր մէջը կը բնա-
 կի , անանկ պէտք է որ քալէ՝ ինտոր որ անիկայ
 քալեց :

7 Սիրելիներ՝ չէ թէ մէկ նոր պատուիրանք մը
 կը գրեմ՝ ձեզի , հապա ան հին պատուիրանքը
 որ սկիզբէն ՚ի վեր ունէիք . և հին պատուիրան-
 քը ան խօսքն է , որ դուք սկիզբէն լսեցիք :

8 Դարձեալ նոր պատուիրանք մը կը գրեմ՝ ձեզի ,
 որ ճշմարիտ է անոր մէջը ու ձեր մէջը . ինչու որ
 իսաւարը կ'անցնի , ու ճշմարիտ լոյսը արդէն

- 9 կ'երևնայ : Են որ կ'ըստ՝ թէ լոյսի մէջ է , ու իր եղբայրը կ'ատէ , անիկայ տակաւին խաւարի մէջ
- 10 է : Են որ իր եղբայրը կը սիրէ , լոյսի մէջ կը
- 11 բնակի , ու իր մէջը դայթակղուծիւն չկայ . Բայց ան որ իր եղբայրը կ'ատէ , խաւարի մէջ է , ու խաւարի մէջ կը քալէ , և չգիտեր թէ ո՛ւր կ'երթայ , ինչու որ խաւարը անոր աչքերը կուրցուցեր է :
- 12 Ար գրեմ՝ ձեզի՝ որդեակներ , ինչու որ ձեր մեղքերը թողուած են անոր անուանք համար :
- 13 Ար գրեմ՝ ձեզի՝ հայրեր , ինչու որ դուք ճանչցաք անիկայ՝ որ սկիզբէն է : Ար գրեմ՝ ձեզի՝ երիտասարդներ , ինչու որ դուք չարին յաղթեցիք :
- 14 Ար գրեմ՝ ձեզի՝ տղաքներ , ինչու որ դուք ճանչցաք չայրը : Գրեցի ձեզի՝ հայրեր , ինչու որ դուք ճանչցաք անիկայ՝ որ սկիզբէն է : Գրեցի ձեզի՝ երիտասարդներ , ինչու որ դուք ուժով էք , և Եստուծոյ խօսքը ձեր մէջը կը բնակի , ու
- 15 չարին յաղթեցիք : Մի սիրէք աշխարհս , ո՛չ
- 16 ալ ինչ որ աշխարհիս մէջ է : Թէ որ մէկը աշխարհը կը սիրէ , անոր ներսի դին չօրը սէրը չկայ . քանզի ամէն բան որ աշխարհի մէջ է , մարմնոյ ցանկութիւնը , ու աչաց ցանկութիւնը , և ... կեանքիս ամբարտաւանութիւնը , չօրմէն
- 17 չէ , հապա ... աշխարհէս է : Աշխարհս ալ կ'անցնի , անոր ցանկութիւնն ալ . բայց ան որ Եստուծոյ կամքը կը կատարէ , յաւիտեան կը մնայ :
- 18 Արդեակներ՝ վերջին ժամանակն է . ու ինչպէս որ լսեցիք՝ թէ Նեոք պիտի գայ , և արդէն շատ նեոեր եկած են . անկէ կ'իմանանք թէ վերջին
- 19 ժամանակ է : Սեզմէ ելան «*ամա*» , բայց մեզմէ չէին . ինչու որ եթէ մեզմէ ըլլային , մեր հետք պիտի մնային . հապա «*դի*» ելան , որ յայտնի ըլլան
- 20 թէ անոնք ամէնը մեզմէ չէին : Բայց դուք օճու

- Թիւն ունիք Սուրբէն , ու ամէն բան գիտէք :
- 21 Չգրեցի ձեզի՝ իբր թէ Ճշմարտութիւնը չէք գիտեր , հապա թէ գիտէք անիկայ , ու նաև
- 22 թէ ամէն ստութիւն Ճշմարտութենէ չէ : Ո՞վ է ստախօս , եթէ ոչ ան որ կ'ուրանայ թէ Յիսուսը Վրիստոս չէ . անիկայ է Նեուր որ կ'ուրանայ
- 23 նայ չայրը ու Արդին : Ամէն ո՞վ որ կ'ուրանայ Արդին , անիկայ չայրն ալ չընդունիր . Բայ ան որ կը խոստովանի Արդին , անիկայ չայրն ալ
- 24 կ'ընդունի : Աւրեմն ինչ որ դուք սկիզբէն լսեցիք , թող անիկայ ձեր մէջը բնակի . թէ որ ան սկիզբէն լսածնիդ ձեր մէջը բնակի , դուք ալ Արդին
- 25 ու չօրը մէջ պիտի բնակիք : Այլ ասիկայ է ան խոստմունքը , որ ինքը մեզի խոստացաւ ,
- 26 այնչափ յաւիտենական կեանքը : Աս բաները ձեզի
- 27 գրեցի՝ ձեզ մոլորեցնողներուն համար : Այլ ան օծութիւնը՝ որ դուք իրմէն ընդունեցիք , ձեր մէջը կը մնայ , ու պէտք չէ որ մէկը ձեզի սորվեցընէ . հապա ինչպէս որ նոյն օծութիւնը ձեզի կը սորվեցընէ ամէն բանի վրայով , և Ճշմարիտ է ու սուտ չէ , և ինչպէս որ անիկայ ձեզի սորվեցուց , անոր մէջը կեցէք :
- 28 Աւ հիմա որդեակներ՝ անոր մէջը կեցէք , որ երբ անիկայ յայտնուի , մենք համարձակութիւն ունենանք , ու անկէ չամչնանք իր գալու ատենը :
- 29 Թէ որ գիտէք թէ անիկայ արդար է , կ'իմանաք թէ՛ ամէն ո՞վ որ արդարութիւն կը գործէ , անկէ ծնած է :

ԳԼ . Գ

1 Յիշեցնելով Ստուծոյ անզուգական սէրը՝ որով մեզ իբն որդիներ կ'ընէ , 3 կը յորդորէ որ ֆազանդութեամբ անոր պատուիրանքները պահենք , 11 ու նաև եղբայրաբար մէկմէկ սիրենք :

- 1 Տեսէք՝ չայրը ինտոր սէր շնորհեց մեզի , որ մենք Ստուծոյ որդիք ըսուինք . ասոր համար աշխարհ մեզ չճանչնար , ինչու որ զանիկայ ալ
- 2 չճանչցաւ : Սիրելիներ՝ հիմա մենք Ստուծոյ

որդիքն ենք , և տակաւին յայտնի չէ թէ ինչ պիտի ըլլանք . բայց գիտենք որ երբ անիկայ յայտնուի , անոր պէս պիտի ըլլանք . վասն զի անիկայ պիտի տեսնենք՝ ինչպէս որ է :

- 3 Եւ ամէն ո՛վ որ աս յոյսը անոր վթայ ունի ,
 4 ինքզինքը կը մաքրէ , ինչպէս որ անիկայ մաքուր
 5 է : Եւ ամէն ո՛վ որ մեղք կը գործէ , անիկայ անօ-
 6 րէնութիւն ալ կը գործէ , և բարձր մեղքը անօրէ-
 7 նութիւն է : Եւ գիտէք որ անիկայ անոր հա-
 8 մար յայտնուեցաւ , որ մեր մեղքերը վերցընէ .
 9 ու իր մէջը մեղք չկայ : Եւ ամէն ո՛վ որ անոր մէջը
 10 կը կենայ , մեղք չգործեր . ամէն ո՛վ որ մեղք կը
 11 գործէ , զանիկայ տեսած չէ , ու զանիկայ ճանչ-
 12 ցած չէ : Ո՛րդեակներ՝ մէկը ձեզ չխարէ . ան որ
 13 արդարութիւն կը գործէ՝ արդար է , ինչպէս որ
 14 Ենիկայ արդար է : Եւ ան որ մեղք կը գործէ՝
 Սատանայէն է . ինչու որ Սատանան սկիզբէն ՚ի
 վեր կը մեղանչէ . ասոր համար Եստուծոյ Որդին
 յայտնուեցաւ , որ Սատանային գործքերը քա-
 9 կէ : Եւ ամէն ո՛վ որ Եստուծմէ ծնած է , մեղք չը-
 10 գործեր , ինչու որ անոր սերմը իր մէջը կը մնայ ,
 11 ու չկրնար մեղք գործել , քանզի Եստուծմէ ծը-
 12 նած է : Եսով յայտնի են Եստուծոյ որդիքը՝
 ու Սատանայի որդիքը :

- Եւ ամէն ո՛վ որ արդարութիւն չգործեր , անիկայ
 Եստուծմէ չէ , և ան ալ որ իր եղբայրը չսիրեր :
 11 Ինչու որ ասիկայ ան պատուիրանքն է՝ որ դուք
 12 սկիզբէն լսեցիք , որ մէկզմէկ սիրենք : Չէ թէ
 13 Վայենին պէս՝ ո՛ր չարէն էր , ու իր եղբայրը
 սպաննեց . և ինչո՞ւ համար զանիկայ սպաննեց .
 անոր համար որ իր գործքերը չար էին , ու իր
 14 եղբորը գործքերը արդար : Մի՞ զարմանաք եզ-
 15 բայրներս՝ թէ որ աշխարհը ձեզ ատէ : Մենք
 գիտենք որ մահէն կեանքի փոխուեցանք . ինչու
 որ եղբայրները կը սիրենք : ան որ եղբայրը չսի-

- 15 րեր , մահուան մէջ կը մնայ : Եմէն ո՛վ որ իր եղբայրը կ'ատէ , մարդասպան է : ու գիտէք որ ամէն մարդասպան իր մէջը բնական յաւիտե-
- 16 նական կեանք չունի : Եսով գիտցանք Քրի-
ստոսը սէրը , որ անիկայ իր կեանքը մեզի համար
գրաւ . մենք ալ պարտաւոր ենք ՚ն եղբայրնե-
- 17 րուն համար դնել մեր կեանքը : Բայց ան որ
աշխարհիս բարիքը ունի , և իր եղբայրը բանի
մը կարօտ կը տեսնէ , ու իր գուլթը անկէ կը
գոցէ , ինտոր Եստուծոյ սէրը անոր մէջը բնա-
- 18 կած կ'ըլլայ : Ո'րդեակներս՝ չէ թէ խօսքով ու
լեզուով սիրենք , հապա դործքով ու ճշմարտու-
թիւնով :
- 19 Եւ ասով կը ճանչնանք թէ ճշմարտութենէն
ենք , ու մեր սրտերուն համարձակութիւնովը
- 20 անոր առջևը պիտի երևնանք : Քանզի թէ որ
մեր սիրտերը մեզ կը մեղադրեն , հապա Ես-
տուած մեր սիրտերէն մեծ է՝ և ամէն բան գի-
տէ : Սիրելիներ՝ թէ որ մեր սիրտերը մեզ չմե-
ղադրեն , համարձակութիւն կ'ունենանք Ես-
տուծոյ առջևը . Եւ ինչ որ խնդրենք , կ'առ-
նենք անկէ . ինչու որ իր պատուիրանքները կը
պահենք , ու իր առջին հաճոյ եղած բաները կ'ը-
նենք :
- 23 Եւ ասիկայ է անոր պատուիրանքը , որ
իր Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսին անուանք հա-
ւատանք՝ ու մէկզմէկ սիրենք , ինչպէս որ մեզի
24 պատուէր տուաւ : Եւ ան որ անոր պատուի-
րանքները կը պահէ , անոր մէջը կը կենայ . ու
անիկայ ալ ասոր մէջը . և ասկէ գիտենք՝ որ
անիկայ մեր մէջը կը կենայ , «յո՛ւն+ն ան ւոգիէն
որ մեզի տուաւ :

ԳԼ . Դ

1 Եւ պատուիրէ չհաւատալ ամէն վարդապետներուն , որոնք կը պարծնան՝ թէ Եստու-
ծոյ Հոգին ունին , այլ փորձել զանոնք ուղղափառ հաւատքին կանոններովը . 7 և շատ
փաստերով կը յորդորէ զանոնք եղբայրական սէր ունենալու :

- 1 Սիրելիներ՝ ամէն հոգիի մի՛ հաւատաք . հապա հոգիները փորձեցէք թէ արդեօք Մատուժմէ՛ են . ինչու որ աշխարհիս մէջ շատ սուտ
- 2 մարգարէներ ելած են : Եսով կրնաք ճանչնալ Մատուժոյ Հոգին . ամէն հոգի որ Յիսուս Քրիստոսը մարմինով եկած կը խոստովանի , անիկայ
- 3 Մատուժմէ է . Եւ ամէն հոգի որ Յիսուս Քրիստոսը մարմինով եկած չխոստովանիր , անիկայ Մատուժմէ չէ . ու ասիկայ Նեոին հոգի է , որուն համար լսեցիք՝ թէ պիտի գայ , ու հիմակուրնէ
- 4 ալ աշխարհիս մէջն է : Դուք Մատուժմէ էք՝ որդեակներ , ու անոնց յաղթեցիք . քանզի մեծ է անիկայ որ ձեր մէջն է , քան թէ անիկայ՝ որ
- 5 աշխարհիս մէջն է : Ընդք աշխարհէ են . անոր համար աշխարհի վրայով կը խօսին , և
- 6 աշխարհս մտիկ կ'ընէ անոնց : Մենք Մատուժմէ ենք . ան որ զՄատուժ կը ճանչնայ , մեզի մտիկ կ'ընէ . ան որ Մատուժմէ չէ , մեզի մտիկ չընէր . ասով կը ճանչնանք ճշմարտութեան Հոգին ու խաբէութեան հոգին :
- 7 Սիրելիներ՝ մէկզմէկ սիրենք . ինչու որ սէրը Մատուժմէ է . ու ամէն ով որ կը սիրէ , Մատուժմէ ծնած է , ու կը ճանչնայ զՄատուժ :
- 8 Ըն որ չսիրեր , զՄատուժ չճանչնար . ինչու որ
- 9 Մատուժ սէր է : Ես բանիս մէջ Մատուժոյ սէրը մեր վրայ յայտնի եղաւ , որ Մատուժ իր միածին Արդին աշխարհք խրկեց , որ անոր մի-
- 10 ջոցովը ապրինք : Ես բանիս մէջն է սէրը , որ չէ թէ մենք սիրեցինք զՄատուժ , հապա որ անիկայ մեզ սիրեց , ու իր Արդին խրկեց մեր
- 11 մեղքերուն քաւութիւն ըլլալու : Սիրելիներ՝ թէ որ Մատուժ մեզ ասանկ սիրեց , ուրեմն մենք ալ կը պարտաւորինք մէկզմէկ սիրել :
- 12 Մէկը երբէք Մատուժ տեսած չէ . թէ որ մէկզմէկ կը սիրենք , Մատուժ մեր մէջը կը

- բնակի , ու անոր սէրը մեր մէջը կատարեալ է :
- 13 Եսով գիտենք թէ մենք անոր մէջը կը բնակինք՝ ու անիկայ մեր մէջը , որ իր Հոգիէն մեզի
- 14 տուաւ : Եւ մենք տեսանք ու կը վկայենք՝ որ Հայրը իր Արդին խրկեց աշխարհի Փրկիչը ըստ
- 15 ը- : Ո՛վ որ կը խոստովանի թէ Յիսուսը Արդի Եստուծոյ է , Եստուած անոր մէջը կը բնակի ,
- 16 ան ալ Եստուծոյ մէջը : Եւ մենք ճանչցանք ու հաւատացինք ան սէրը որ Եստուած մեր վրայ ունի . Եստուած սէր է . և ան որ սիրոյ մէջ կը բնակի , Եստուծոյ մէջ կը բնակի , ու Եստուած
- 17 անոր մէջը : Եսով սէրը մեր վրայ կատարեալ կ'ըլլայ . որ համարձակութիւն ունենանք դատաստանին օրը . վասն զի ինչպէս է ինքը , ա-
- 18 նանկ ալ մենք ենք աս աշխարհիս մէջ : Սիրոյ մէջ վախ չկայ , հապա կատարեալ սէրը վախը մէկդի կը ձգէ . ինչու որ վախը տանջանքի ենթակայ է , ուստի ան որ կը վախնայ , սիրոյ մէջ
- 19 կատարեալ չէ : Մենք զանիկայ կը սիրենք .
- 20 ինչու որ առաջ անիկայ մեզ սիրեց : Թէ որ մէկը ըսէ թէ՛ Ես Եստուած կը սիրեմ , ու իր եղբայրը ատէ , աշխարհ ստախօս է . քանզի ան որ իր եղբայրը չսիրեր՝ որ կը տեսնէ , զԵստուած՝
- 21 որ չտեսներ , ինտո՞ր կրնայ սիրել : Եւ անկէ աս պատուէրը ունինք , թէ ան որ զԵստուած կը սիրէ , իր եղբայրն ալ սիրէ :

ԳԼ . Ե

1 Ան որ զԵստուած կը սիրէ , անոր որդիներն ալ կը սիրէ , ու կը պահէ անոր պատուիրակները , 8 որոնք հաւատացելոց ծանութիւն մը չեն : 9 Յիսուս՝ Եստուծոյ Արդին ըլլալով , կարող է մեզ փրկելու , 14 ու մեր աղօթքները լսելու , որ կը մատուցանենք թէ մեր աններուն՝ և թէ ուրիշներուն համար :

- 1 Եմէն ո՛վ որ կը հաւատայ թէ Յիսուսը Քրիստոսն է , Եստուծամէ ծնած է . և ամէն ո՛վ որ
- 2 ծնողը կը սիրէ , անկէ ծնածն ալ կը սիրէ : Եսով կը ճանչնանք թէ Եստուծոյ որդիները կը սի-

- րենք , երբոր Եստուած սիրենք , ու անոր պա-
 3 տուիրանքները պահենք : Ինչու որ ասիկայ է
 Եստուծոյ սէրը , որ անոր պատուիրանքները
 պահենք . և անոր պատուիրանքները ծանր բա-
 4 չեն : Ա՛սն զի ան ամէնը որ Եստուծմէ ծնած
 է , աշխարհին կը յաղթէ . և ասիկայ է յաղ-
 թութիւնը՝ որ աշխարհին կը յաղթէ , «յօնն»
 5 մեր հաւատքը : Ո՛վ է որ աշխարհին կը յաղթէ ,
 եթէ ոչ անիկայ՝ որ կը հաւատայ թէ Յիսուսը
 Արդի Եստուծոյ է :
 6 Եսիկայ է՝ որ եկաւ ջուրով և արիւնով , «յօնն»
 Յիսուս Քրիստոս . չէ՛ թէ միայն ջուրով , հա-
 պա ջուրով ու արիւնով . և Հոգին է որ կը վկա-
 7 յէ . ինչու որ Հոգին ճշմարտութիւն է : Ա՛սն
 զի իրեք են՝ որ [երկինքի մէջ կը վկայեն , Հայ-
 րը՝ Բանը ու Սուրբ Հոգին . և աս իրեքը մէկ են :
 8 Ու իրեք են որ երկրի վրայ] կը վկայեն , Հոգին՝
 9 ջուրը ու արիւնը . և իրեքը միաբան են : Թէ որ
 մարդոց վկայութիւնը կ'ընդունինք , Եստուծոյ
 վկայութիւնը աւելի մեծ է . ինչու որ ասիկայ է
 Եստուծոյ վկայութիւնը , որ իր Արդւոյն համար
 10 վկայեց : Ե՛ն որ Եստուծոյ Արդիին կը հաւա-
 տայ , վկայութիւնը իր մէջը ունի . ան որ Ես-
 տուծոյ չհաւատար , ստախօս կ'ընէ անիկայ .
 ինչու որ չհաւատար ան վկայութեանը՝ որ Ես-
 11 տուած իր Արդւոյն համար վկայեց : Եւ վկայու-
 թիւնը աս է , որ Եստուած մեզի յաւիտենական
 կեանք տուաւ . ու աս կեանքը անոր Արդւոյն
 12 մէջն է : Ե՛ն որ Արդին ընդունած է , կեանք
 ունի . և ան որ Եստուծոյ Արդին ընդունած չէ ,
 կեանք չունի :
 13 Ես բաները գրեցի ձեզի՝ որ գիտնաք թէ յա-
 լիտենական կեանք ունիք դուք՝ որ Եստուծոյ
 14 Արդւոյն անուանը կը հաւատաք : Եւ ան հա-
 մարձակութիւնը որ մենք անոր քովը ունինք՝

- աս է , որ ինչ բան որ խնդրելու ըլլանք իր կամ-
- 15 քին համեմատ՝ կը լսէ մեզի : Եւ թէ որ գիտ-
նանք թէ մեզի կը լսէ , ինչ որ խնդրելու ըլլանք ,
որ կը խնդրենք իրմէն :
- 16 Թէ որ մէկը տէսնէ որ իր եղբայրը մեզք մը
գործեց՝ չէ թէ մահացու , թող խնդրէ՝ ու Եւ-
րոպայի անոր կեանք պիտի տայ ան մահացու չե-
ղած մեզքը գործողին . մեզք կայ որ մահացու
- 17 է , չեմ ըսեր որ անոր համար խնդրէ : Եմէն
անիրաւութիւն մեզք է : Եւ մեզք կայ որ մահա-
ցու չէ :
- 18 Գիտենք որ ան ամէնը որ Եստուծմէ ծնած է ,
մեզք չգործեր . հապա ան որ Եստուծմէ ծնած
է , իր անձը կը պահէ , ու չարը իրեն չդպչիր :
- 19 Գիտենք որ մենք Եստուծմէ ենք , ու բոլոր աշ-
- 20 խարհք չարի մէջ է : Եւ դիտենք որ Եստու-
ծոյ Արդին եկաւ , ու մեզի միտք տուաւ , որ
ճշմարիտը ճանչնանք . Եւ ան ճշմարիտին մէջն
ենք՝ իր Արդւոյն Յիսուս Քրիստոսին մէջը . ա-
սիկայ է ճշմարիտ Եստուած՝ ու յաւիտենական
- 21 կեանք : Արդեակներ՝ ինքզինքնիդ կուռքերէն
պահեցէք :

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԵՌԵՐԵՒՈՅՆ

1 Կը յորդորէ մէկ պատուաւոր քրիստոնեայ տիկին մը՝ որ իր որդիներովը մէկտեղ հաստատուն մնայ քրիստոնէական սիրոյն և հաւատքին մէջ, 8 որ չըլլայ թէ իրենց առջի գաւանդութեանը վարձքը կորորնցընեն . 10 պատուէր կու տայ շնորհունիլ ան մտքըցուցիչները, որոնք Յիսուս Քրիստոսի ճշմարիտ վարդապետութիւնը չունին :

1 Երէցէն ընտրեալ Տիկնոջը՝ ու իր որդիներուն, որ ես ճշմարտութեամբ կը սիրեմ, (և չէ՛ թէ մինակ ես, հապա ամէնքն ալ՝ որ ճշմարտութիւ-

2 նը կը ճանչնան,) Են ճշմարտութեանը համար՝ որ մեր մէջը կը մնայ, ու յաւիտեան մեր հետը

3 պիտի ըլլայ . Ընորհք՝ ողորմութիւն՝ խաղաղութիւն չայր Եստուծմէն, և Տէր Յիսուս Քրիստոսէն չօրը Արդիէն՝ ձեր հետը ըլլայ ճըշմարտութիւնով ու սիրով :

4 Ըատ ուրախ եղայ ես, որ քու որդիներէդ գտայ՝ որ ճշմարտութեամբ կը քալեն ան պատուիրանքին համեմատ, որ չօրմէն առինք :

5 Եւ հիմա քեզի կ'աղաչեմ՝ ով Տիկին, ո՛չ իբր թէ նոր պատուիրանք մը քեզի կը գրեմ, հապա ան

6 որ սկիզբէն ունէինք, որ մէկզմէկ սիրենք : Եւ սէրը աս է՝ որ անոր պատուիրանքներուն համեմատ քալենք . -- պատուիրանքը աս է՝ որ ինչպէս սկիզբէն՝ ի վեր լսեցիք, անոր համեմատ

7 քալէք : Ինչու որ շատ մոլորեցուցիչներ ելան աշխարհիս մէջ, որոնք Յիսուս Քրիստոսը մարմինով եկած չեն խոստովանիր . անանկ մէկը մո-

8 լորեցուցիչ ու Նեո է : Չգուշացէ՛ք ձեր անձերուն, որ աշխատանքնիս չկորսընցընենք, հապա

9 որ լման վարձք առնենք : Եմէն ով որ յանցանք

- կը գործէ ու Վրիստոսի վարդապետութեանը մէջ չկենար, անիկայ Աստուած չունի. ան որ Վրիստոսի վարդապետութեանը մէջ կը կենայ,
- 10 անիկայ Հայրն ալ ունի՝ Արդին ալ: Թէ որ մէկը ձեզի գայ՝ ու աս վարդապետութիւնը չբերէ, անիկայ տուներնիդ մի՛ ընդունիք, և անոր Բա-
- 11 րև մի՛ ըսէք: Վանզի ո՞վ որ անոր Բարև կ'ըսէ, անոր չար գործքերուն հաղորդ կ'ըլլայ:
- 12 Եւ շատ բան ունէի ձեզի գրելու, բայց չուզեցի թղթով ու մելանով գրել. ինչու որ յոյս ունիմ որ ձեզի գամ, ու բերան առ բերան խօսիմ, որ
- 13 մեր ուրախութիւնը կատարեալ ըլլայ: Բարև կ'ընեն քեզի՝ քու ընտրեալ քրոջդ որդիքը:

ԵՐՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԵՆՆՈՒ ԵՌԵՐԵԼՈՅՆ

1 Առաջեալը կը գովէ Գայիոսի բարեպաշտութիւնը, 5 և հիւրասիրութիւնը, 7 որով ճշմարիտ քարոզիչները կը պատուէր. 9 կը գանդասի Դիոսարեփեսին անվայել վարմունքին և սնարաւութեանը համար, 11 որուն չար օրինակէն զուշանալու պատուէր կուտայ. 13 մասնաւոր վկայութիւն մը կ'ընէ Դեմառիոսին բարի համբաւին վրայով:

- 1 Երէցէն Գայիոս սիրելիին, որն որ ես կը սիրեմ ճշմարտութեամբ: Սիրելի՛ աղօթք կ'ընեմ որ ամէն կողմէ յաջողութեան մէջ ու առողջ ըլլաս, ինչպէս որ քու հոգիդ ալ յաջողութեան
- 3 մէջ է: Ինչու որ շատ ուրախացայ, երբոր քանի մը եղբայրներ եկան, ու քու ճշմարտութեանդ վրայով վկայեցին, ինչպէս որ դուն ճշմարտութեամբ կը քալես. Ասկէ մեծ ուրախութիւն մը չունիմ, որ կը լսեմ թէ իմ որդի-
- 5 ներս ճշմարտութեան մէջ կը քալեն: Սիրելի՛

- դուն հաւատարմարար կ'ընես, ինչ որ կ'ընես
 6 եղբայրներուն՝ և օտարներուն . Որոնք եկեղեցիին առջևը վկայեցին քու սիրոյդ վրայով . որ
 եթէ աստուածահաճոյ կերպով զանոնք ճամբայ
 7 դնես, աղէկ պիտի ընես : Ինչու որ Աստուծոյ
 անուանը համար ելան, ու հեթանոսներէն բան
 8 մը չեն առներ : Ուստի մենք պարտաւոր ենք
 անանկները ընդունելու, որ ճշմարտութեանը
 գործակից ըլլանք :
- 9 Եկեղեցիին դրեցի . բայց Դիոտրեփէս՝ որ մեջերսին
 առաջին ըլլալ կ'ուզէ, մեզ չընդունիր :
- 10 Ասոր համար թէ որ գամ, անոր ըրած գործքերը
 պիտի յիշեմ, որ մեզի գէմ շաղակրատելով
 չարախօսութիւն կ'ընէ . և ասով ալ գոհ չեղած՝
 ինքը չընդունիր եղբայրները, ու անոնք որ
 կ'ուզեն ընդունիլ կ'արգիլէ, ու եկեղեցիէն ալ կը
 11 հանէ : Սիրելի՛ չարին նմանող մի՛ ըլլար, հապա
 բարիին . ան որ բարիք կը դործէ, Աստուծոյ
 մէ է . բայց ան որ չարիք կը գործէ, անիկայ
 12 զԱստուած տեսած չէ : Դեմետրիոսին համար
 ամէնն ալ կը վկայեն, բուն իսկ ճշմարտութիւնն
 ալ . մենք ալ կը վկայենք . և դուք գիտէք որ
 մեր վկայութիւնը ճշմարիտ է :
- 13 Հատ բան ունէի դրելու . բայց չեմ ուզեր մելա-
 14 նով ու գրիչով քեզի գրել : Սակայն յոյս ունիմ
 մօտերս քեզ տեսնելու, ու բերան առ բերան
 15 պիտի խօսինք : Խաղաղութիւն քեզի . բարեկամները
 քեզի բարև կ'ընեն . բարև՛ ըրէ հր բարեկամներուն՝
 ամէն մէկուն անունովը :

ՅՈՒԴԵՅԻ ԵՌԵՐԵԼՈՅՆ

1 Աւարեալը կը յորգորէ քրիստոնեաները՝ որ հաստատան հինան հաւատքին գաւառու-
թեանը մէջ, 4 ծանուցանելով անոնց թէ խաբարայ վարդապետներ մտած են մէջեր-
նին՝ որ զանոնք մելորդենն . որոնց գատապարտելի վարդապետութեանը ու վարմուն-
քին համար՝ ստիպել պատիժ գատարատուած է . 20 խոյ բարեպաշտներուն վրայով
կ'իմացրէ թէ՛ անոնք Աստուծոյ ազօթք բնելով՝ Սուրբ Հոգիին օգնականութեամբը
կրնան հաստատուն կենալ, շնորհք ածել, աններին պահել և ուրիշներն ալ ազա-
տել առ մելորդացիներուն որոպայթներէն :

1 **Յուդա՝ Յիսուս Վրիստոսի ծառայ ու Յակո-
բոսին եղբայրը . ձեզի՛ որ Հայր Աստուծմէն սրբ-
բուած էք, և Յիսուս Վրիստոսէն պահուած ու**

2 **կանչուած . Ողորմութիւնը ու խաղաղութիւնը
և սէրը ձեր վրայ շատնայ :**

3 **Սիրելիներ՝ բոլոր ջանքը վրաս առնելով ձեզի
գրելու հասարակաց փրկութեանը համար, ի՛
անչի՛ հարկ սեպեցի ձեզի գրել, ու յորգորել, որ
մրցիք ան հաւատքին համար՝ որ անգամ մը**

4 **սուրբերուն աւանդուեցաւ : Վանզի մէկ քանի
մարդիկ գաղտուկ մտան, անոնք որ առաջուց
առ դատապարտութեանը համար որոշուած է-
ին, ամբարիշտներ, որ մեր Աստուծոյ շնորհքը
անառակութեան դարձուցին, և մի միայն իշ-**

5 **ցան : Երգ՝ կ'ուզեմ միտքերնիդ բերել, թէ և
արդէն գիտէք ասիկայ, թէ Տէրը որ ժողովուր-
դը Եգիպտոսի երկրէն ազատեց, ետքը չհաւա-**

6 **տացողները կորսընցուց : Աւ ան հրեշտակները՝
որ իրենց իշխանութիւնը չպահեցին, հապա ի-
րենց բնակութիւնը ձգեցին, մշտնջենաւոր կա-
պերով խաւարի մէջ պահեց՝ մեծ օրուան դա-**

- 7 տաստանին : Ինչպէս Սողոմ ու Գոմոր՝ և անոնց բոլորտիքը եղած քաղաքները՝ որոնք ասոնց նման պողոնկեցան ընկերներուն մարմինին ետևէն երթալով , առջևնիս օրինակ կեցեր են՝ յաւիտենական կրակին դատապարտութիւնը
- 8 ընդունելով : Նմանապէս աս ցնորածներն ալ մարմինը կը պղծեն , տէրութիւնը կ'անարգեն ,
- 9 փառաւորներուն դէմ կը հայհոյեն : Բայց Միքայէլ հրեշտակապետը երբոր Սատանային դէմ դնելով՝ Մովսէսին մարմինին համար կը վեճէր , չհամարձակեցաւ հայհոյութեան դատապարտութիւն բերել առ վրայ . հապա ըսաւ , Տէրը
- 10 յանդիմանէ քեզ : Իսկ ասոնք՝ ան բաներուն որ չեն հասկընար , հայհոյութիւն կ'ընեն . և ան բաները որ բնականաբար անբան անասուններու
- 11 պէս գիտեն , անոնց մէջ կ'ապականին : Այց անոնց՝ որ Այնենին ճամբովը դացին , ու Բաղամին մոլորութեանը «է» ցանկութեամբ վարձքի ետևէ դացին , և Աորխին հակառակութեանը
- 12 «է» կորսուեցան : Ասոնք ձեր սիրոյ խնջոյքներուն մէջ արատներ են , ու ձեզի հետ կերուխումի նստած ատեննին աներկիւղ իրենց անձը կը կերակրեն . անջուր ամպեր հովերէն քշուած . պտուղնին կորսընցուցած ծառեր , բերք չունեցող , երկու անդամ մեռած , արմատէն խլուած .
- 13 Ծովու կատղած ալեքներ , որ իրենց անձերուն ամօթը կը փրփրոցընեն . մոլորական աստղեր , որոնց համար խաւարին մէզը պահուած է յաւիտեան :
- 14 Անոնց վրայ մարգարէացաւ Անովք ալ՝ որ եօթներորդ էր Ադամէն , ու ըսաւ . Ահա Տէրը
- 15 իր բիւրաւոր սուրբերովը եկաւ , Ամենուն դատաստան ընելու , ու բոլոր ամբարիշտները յանդիմանելու իրենց ըրած ամբարշտութեանը բոլոր գործքերուն համար , և բոլոր խիստ խօսքե-

- րուն համար՝ որ ամբարիշտ մեղաւորները անոր
 16 դէմ խօսեցան : Եսոնք տրտնջողներ -- քրթմ-
 մընջողներ են , որոնք իրենց ցանկութիւններուն
 համեմատ կ'երթան . և իրենց բերանները ամ-
 բարտաւան խօսքեր կը զրուցեն . և շահի համար
 17 երեսպաշտութիւն կ'ընեն : Բայց դուք սիրե-
 լիներ՝ միտքերնիդ բերէք ան խօսքերը որ մեր
 Տէր Յիսուս Բրիստոսի առաքեալներէն առա-
 18 ջուց զրուցուեցաւ . Որ ձեզի կ'ըսէին թէ՛ Վեր-
 ջի ժամանակը ծաղը ընողներ պիտի ըլլան , որոնք
 իրենց ամբարիշտ ցանկութիւններուն համեմատ
 պիտի երթան :
- 19 Եսոնք ինքզինքնին զատող շնչաւորներ են , որ
 20 Հոգին չունին : Բայց դուք սիրելիներ՝ անձեր-
 նիդ շնելով ձեր ամենասուրբ հաւատքին վրայ ,
 21 և Սուրբ Հոգիով աղօթք ընելով , Ենձերնիդ
 Եստուծոյ սիրոյն մէջ պահեցէք , մեր Տէր Յի-
 սուս Բրիստոսի ողորմութեանը սպասելով յա-
 22 շիտենական կենաց համար : Եւ խտրութիւն
 23 ընելով՝ ոմանց ողորմեցէք . Եւ ոմանք վախով
 ազատեցէք՝ կրակէն յափշտակելով զանոնք ,
 ատելով մարմինէն աղտոտուած հանդերձն ալ :
- 24 Եւ անոր՝ որ կարող է ձեզ անբիծ պահել , և
 իր փառքին առջևը անարատ կայնեցընել ցնծու-
 25 թիւնով , Սի միայն Եստուծոյ մեր Փրկչին՝ մեր
 Տէր Յիսուս Բրիստոսին ձեռքովը փառք ու
 մեծութիւն , զօրութիւն ու իշխանութիւն բոլոր
 դարերէն առաջ , և հիմա ու բոլոր դարերու
 մէջ . ամէն :

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԵՌԵՐԵԼՈՅՆ

ԵՒ ԵՍՏՈՒԵՆԵՐԵՆ ԵՒԵՏԵՐԵՆՉԻՆ

ԳԼՈՒԽ Ե

4 Յովհաննէս իրնն եղած յայտնութիւնը կը գրէ Աստուծոյ եօթը եկեղեցիներուն , որոց նշան ըլլալու համար ցուցուեցաւ իրնն՝ եօթը ոսկեղէն աշտանակները : 7 Հրեաստի գալուտը , 14 ու անոր զօրութիւնը և մեծափառութիւնը :

1 Յիսուս Քրիստոսի յայտնութիւնը , որ Եստուած անոր տուաւ իր ծառաններուն ցուցընելու ինչ որ շուտով պէտք է ըլլայ . և իր հրեշտակին ձեռքովը խրկելով՝ իր Յովհաննէս ծառային ի-

2 մացուց , Ար Եստուծոյ խօսքին վկայութիւնը ըրաւ , ու Յիսուս Քրիստոսի վկայութիւնը , ինչ

3 որ տեսաւ : Երանի անոր՝ որ կը կարգայ , ու անոնց՝ որ կը լսեն « մարգարէութեանս խօսքերը , և կը պահեն ինչ որ անոր մէջը գրուած է . ինչու որ ժամանակը մօտ է :

4 Յովհաննէսէն եօթը եկեղեցիներուն՝ որ Եստիայի մէջն են . շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Ենկէ՝ որ է , և որ էր , և որ պիտի գայ , ու եօթը

5 Հոգիներէն՝ որ անոր աթոռին առջէն են . Եւ Յիսուս Քրիստոս հաւատարիմ վկայէն , որ մեռելներուն անդրանիկն է , ու երկրի թագաւորներուն իշխանը . անոր՝ որ մեզ սիրեց , ու մեզ

6 իր արիւնովը մեր մեղքերէն լուաց . Եւ մեզ թագաւորներ ու քահանաներ ըրաւ Եստուծոյ ու իր Հօրը , անոր փառք և զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

7 Եհն ամպերով կու գայ . ու ամէն աչք պիտի

- տեսնէ անիկայ , և անոնք որ զանիկայ խոցեցին .
 և անոր վրայ կոծ պիտի ընեն երկրիս բոլոր ազ-
 8 գերը . այո՛ . ամէն : Ես եմ Ալֆա և Օմեգա՝
 կ'ըսէ Տէր Աստուած , որ է , և որ էր , և որ պի-
 տի գայ՝ Ամենակալը :
- 9 Ես Յովհաննէս ձեր եղբայրը՝ և Յիսուս Քրի-
 ստոսի նեղութեանը ու արքայութեանը և
 համբերութեանը մէջ ընկերակիցը , Պատմոս
 ըսուած կղզին էի , Աստուծոյ խօսքին համար՝
 ու Յիսուս Քրիստոսի վկայութեանը համար :
- 10 Եւ կիրակի օրը Հողին իմ վրաս եկաւ , ու ետե-
 ւէս մեծ ձայն մը լսեցի փողի յայն պէս , որ կ'ը-
 11 սէր . Ի՛նչ որ կը տեսնես՝ գիրքի մը մէջ գրէ ,
 ու խրկէ եօթը եկեղեցիներուն , ու Եփեսոսի , ու
 Չմիւռնիայի , և Պերդամոնի , ու Թիւատիրի ,
 և Սարդիկէի , ու Փիզադեղփիայի , և Լաւողի-
 12 կիայի մէջ է : Եւ դարձայ ան ձայնը տեսնելու՝
 որ ինձի կը խօսէր . ու երբոր դարձայ՝ եօթը ոս-
 13 կեղէն աշտանակներ տեսայ . Եւ եօթը աշտա-
 նակներուն մէջ հէլ Որդւոյ մարդոյ նման՝ պճղնա-
 ւոր պատմուճան մը հագած , ու կուրծքին վրայ
 14 ոսկի գօտի մը կապած . Եւ իր գլուխը ու մազե-
 րը՝ բուրդի պէս ճերմակ՝ ու ձիւնի պէս , ու իր
 15 աչքերը՝ կրակի բոցի պէս . Եւ իր ոտքերը ոս-
 կեպղնձի նման՝ որպէս թէ հնոցի մէջ կրակ
 դարձած , ու իր ձայնը շատ ջուրերու ձայնի պէս .
- 16 Եւ իր աջ ձեռքին մէջ եօթը աստղ ունէր , ու
 իր բերնէն սրած երկրեան սուր մը կ'ելէր , և
 իր երեսը արևու պէս էր՝ ու իր զօրութեամբը կը
 17 փայլէ : Ու երբոր տեսայ անիկայ , իր ոտքը ին-
 կայ մեռելի պէս . ու իր աջ ձեռքը իմ վրաս դը-
 րաւ ըսելով . Մի վախնար . ես եմ առաջինը ու
 18 վերջինը : Եւ ես կենդանի եմ , ու ես ան եմ որ
 մեռայ , և ահա՛ կենդանի եմ յաւիտեանս յաւի-
 տենից . և ես ունիմ մահուան ու դժոխքին

19 բանալիները : Ուստի գրէ ինչ որ կը տեսնես ,
 20 ան որ կայ , ու ան որ ետքը պիտի ըլլայ . Եօթը
 աստղերուն խորհուրդը՝ որ իմ աջ ձեռքիս մէջը
 տեսար , և եօթը ոսկեղէն աշտանակները . ան
 եօթը աստղերը՝ եօթը եկեղեցիներուն հրեշ-
 տակներն են . և եօթը աշտանակները եօթը
 եկեղեցիներն են :

ԳԼ . Բ

1 Եփեսոսի , 8 Ջփուռնիայի , 12 Պերգամոնի 18 և Թիւատիրի եկեղեցիներուն հրեշտակ-
 ներուն՝ պսիքք հոգեւոր պաշտօնեաներուն գրուելու գատուէրները , ու ան եկեղեցի-
 ներուն եղած գողութիւնները ու յանգիմանութիւնները :

1 Եփեսոսի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին
 գրէ . Եյսպէս կ'ըսէ անիկայ՝ որ իր աջ ձեռքին
 մէջ եօթը աստղերը ունի , ու եօթը ոսկեղէն

2 աշտանակներուն մէջը կը պտըտի . Գիտեմ քու
 գործքերդ , և քու աշխատութիւնդ , ու քու
 համբերութիւնդ , և որ չարերուն չես կրնար
 տանիլ , ու փորձեցիր անօնք որ կ'ըսեն՝ թէ ի-

3 խօս են . Ու համբերութիւն ունենալով՝ իմ ա-
 նուանս համար Նիւ-Նիւ կրեցիր , ու չթույ-

4 ցար : Բայց քեզի դէմ բան մը ունիմ , որ քու

5 առջի սէրդ ձգեցիր : Միտքդ բեր հիմա ուակից
 որ ինկար , ու ապաշխարէ , և առաջի գործքերդ
 ըրէ . եթէ ոչ՝ շուտով կու գամ քեզի , ու քու
 աշտանակդ իր տեղէն պիտի շարժեմ՝ թէ որ

6 չապաշխարես : Բայց ասիկայ ունիս , որ Նիկո-
 ղայոսեանց գործքերը կ'ատես , որոնք ես ալ կ'ա-

7 տեմ : Ըն որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին
 ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն . Ըն որ կը յաղթէ՝
 անոր ուտել պիտի տամ կենաց ծառէն , որ իմ
 Եստուծոյս դրախտին մէջն է :

8 Եւ Ջմիւռնիայի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշ-
 տակին գրէ . Եյսպէս կ'ըսէ Եռաջինը ու վերջի-

9 նը , որ մեռաւ ու կենդանացաւ . Գիտեմ քու

- գործքերդ ու նեղութիւնդ՝ և աղքատութիւնդ ,
 (բայց հարուստ ես ,) ու անոնց հայհոյութիւնը՝
 որ կ'ըսեն , թէ իրենք չրէայ են , ու չեն , հա-
- 10 պա Սատանայի ժողովք մը : Բնաւ մի՛ վախնար
 ան բաներէն որ պիտի կրես . ահա՛ Բանսարկուն
 ձեզմէ հէ՛ +անհերջ բանտը պիտի ձգէ , որ փոր-
 ձուիք , և տասը օր նեղութիւն պիտի ունենաք .
 մինչև 'ի մահ հաւատարիմ՝ եղիր , ու քեզի կե-
- 11 նաց պսակը պիտի տամ : Ըն որ ականջ ունի՛
 թող լսէ թէ չոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն .
 Ըն որ կը յաղթէ՝ երկրորդ մահէն պիտի չվը-
 նասուի :
- 12 Եւ Պերգամոնի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշ-
 տակին գրէ . Եյսպէս կ'ըսէ անիկայ՝ որ սրած
- 13 երկրերան սուրը ունի . Գիտեմ՝ քու գործքերդ ,
 և թէ ուր կը բնակիս՝ «յիւն» Սատանային աթո-
 ոին եղած տեղը , ու իմ անունս կը պահես , և
 իմ հաւատքս չուրացար ան օրերը անգամ՝ որ
 Ընթիպաս իմ հաւատարիմ վկաս սպաննուեցաւ
- 14 ձեր մէջը , ուր որ Սատանան կը բնակի : Բայց
 քեզի դէմ քիչ մը բան ունիմ . որ հոտ Բաղաս-
 մին վարդապետութիւնը բռնողներ ունիս , որ
 Բաղակին սորվեցուց Խարայէլի որդւոց առջևը
 գայթակղութիւն դնել , որ անոնք կրոց գո-
- 15 հուածներ ուտեն՝ ու պոռնկութիւն ընեն : Եսանկ
 ալ դուն՝ Նիկողայոսեանց վարդապետութիւնը
- 16 բռնողներ ունիս , որն որ ես կ'ատեմ : Ուստի
 ապաշխարէ . եթէ ոչ՝ շուտով կու գամ քեզի , ու
 իմ բերնիս սրովը պիտի պատերազմիմ անոնց
- 17 հետ : Ըն որ ականջ ունի՛ թող լսէ թէ չոգին
 ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն . Ո՛վ որ կը յաղթէ՝
 պահուած մանանայէն ուտել պիտի տամ անոր ,
 ու ճերմակ խիճ մը պիտի տամ անոր , և ան
 խիճին վրայ նոր անուն մը գրուած , որն որ
 մէկը չգիտեր , բայց միայն ան՝ որ կ'ընդունի :

- 18 Եւ Թիւատիրի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ . Այսպէս կ'ըսէ Աստուծոյ Որդին , որ կրակի բոցի պէս աչքեր ունի , ու իր ոտքերը սու-
- 19 կեպղինձի նման են . Գիտեմ քու գործքերդ , և սէրդ՝ ու հաւատդ՝ ու քու ծառայութիւնդ ու համբերութիւնդ , և թէ քու վերջին գործ-
- 20 քերդ առջիններէն շատ են : Բայց քեզի դէմ բան մը ունիմ , որ թող կու տաս Յեզարէլ կինը , որ ինքզինքը մարդարէուհի կ'անուանէ , ու իմ ծառաներս մոլորցընելով՝ կը սորվեցընէ պոռնը-
- 21 կութիւն ընել՝ և կոռց զոհուածներ ուտել : Եւ ես անոր ժամանակ տուի իր պոռնկութեանը
- 22 վրայ ապաշխարելու , ու չապաշխարեց : Ահա ես զանիկայ անկողինը պիտի ձգեմ , ու անոր հետ շնութիւն ընողները մեծ նեղութեան մէջ , թէ որ իրենց գործքերուն վրայ չապաշխարեն :
- 23 Եւ անոր զաւակները մահով պիտի սպաննեմ . ու բոլոր եկեղեցիները պիտի գիանան թէ ես ան եմ՝ որ երկամուկները ու սիրտերը կը քըննեմ . և ամէն մէկերնուդ ձեր գործքերուն հա-
- 24 մեմատ պիտի հատուցանեմ : Բայց ձեզի կ'ըսեմ միւսներուդ՝ որ Թիւատիրի մէջ էք , ու աս վարդապետութիւնը չունիք , որ չճանչցաք Սատանային խորունկ բաները՝ (ինչպէս որ կ'ըսեն .) Ձեր վրայ ուրիշ ծանրութիւն չեմ
- 25 ձգեր . Հապա ան որ ունիք՝ պահեցէք մինչև
- 26 որ ես գամ : Եւ ան որ կը յաղթէ՝ ու իմ գործքերս մինչև վերջը կը պահէ , անոր իշխա-
- 27 նութիւն պիտի տամ ազգերուն վրայ . (Եւ պիտի հովուէ զանոնք երկաթէ գաւազանով . անոնք բրուտի ամաններու պէս պիտի փըշ-
- 28 րուին .) Ինտոր որ ես ալ իմ Հօրմէս առի .
- 29 ու անոր պիտի տամ առաւօտեան աստղը : Եւ որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն :

ԳՂ . Գ

2 Գրիտոս կը յանդիմանէ Սարգիկէի եկեղեցիին հրեշտակը . 8 կը յորդորէ զանկիայ որ ապաշխարէ , և ապառնայք կ'ընէ անոր . 8 կը գովէ Փիղադոզփիայի եկեղեցիին հրեշտակը 10 իր արթնութեանը և համբերութեանը համար . 15 կը նախատէ Լաւորիկէի եկեղեցիին հրեշտակը՝ ոչ պաղ և ոչ տաք ըլլալուն համար , 19 և կը պատուիրէ որ աւելի նախանձաւոր ու շնորհաւոր ըլլայ : 20 Գրիտոս զաւուր կայնած կը բաղիտ :

- 1 Եւ Սարգիկէի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ , Եյսպէս կ'ըսէ անկիայ՝ որ ունի Եստուծոյ եօթը շողիները՝ ու եօթը աստղերը . Գիտեմ քու գործքերդ՝ որ դուն անունն ունիս
- 2 թէ կենդանի ես , ու մեռած ես : Երթուն կեցիր՝ և հաստատէ մնացած բաները՝ որ մեռնելու վրայ են , ինչու որ քու գործքերդ Եստուծոյ
- 3 առջևը կատարեալ չգտայ : շիմա մի'տքդ բեր թէ ինչպէս ընդունեցիր ու լսեցիր , ու պահէ , և ապաշխարէ . բայց թէ որ արթննալու չըլլաս , գողի պէս քու վրադ պիտի գամ , ու բնաւ պիտի չգիտնաս թէ որ ժամուն քու վրադ պիտի
- 4 գամ : Սակայն քանի մը անձինք ունիս Սարգիկէի մէջ , որոնք իրենց հանդերձները չազտտեցին , և ճերմակներով պիտի պտրտին ինծի
- 5 հետ , քանզի արժանի են : Են որ կը յաղթէ՝ ճերմակներ պիտի հագնի . ու ես անոր անունը կենաց գիրքէն պիտի չաւրեմ , և անոր անունը պիտի դաւանիմ իմ շօրս առջևը՝ ու անոր հրեշտակներուն առջևը : Են որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ շողի ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն :
- 7 Եւ Փիղադոզփիայի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ . Եյսպէս կ'ըսէ ան Սուրբը՝ ան Ղշմարիտը՝ որ Գաւթի բանալին ունի , կը բանայ՝ ու մէկը չկայ որ գոցէ , և կը գոցէ՝ ու մէկը չկայ որ բանայ . Գիտեմ քու գործքերդ . ահա քու առջիդ բացուած դուռ մը դրի , որ մէկը չկրնար գոցել . ինչու որ դուն քիչ մը կարողութիւն ունիս , և իմ խօսքս պահեցիր , ու իմ անունս չուրացար : Եհա ես քեզի կու տամ Սա-

- տանային ժողովքէն եղողները՝ որոնք կ'ըսեն թէ՛ իրենք Հրէայ են , ու չեն , հապա սուտ կ'ըսեն . ահա պիտի ստիպեմ անոնք՝ որ գան ու երկրպագութիւն ընեն քու ուղքերուդ առջևը , և ճանչնան՝
- 10 թէ ես քեզ սիրեցի : Արովհետև իմ համբերութեանս խօսքը պահեցիր , ես ալ քեզ պիտի պահեմ փորձութեան ժամանակը , որ պատրաստ է գալու բոլոր աշխարհի վրայ՝ երկրիս
- 11 երեսը բնակողները փորձելու համար : Ահա ես շուտով կու գամ . ունեցածդ «^ս»-դ բռնէ , որ
- 12 մէկը չառնէ քու պսակդ : Ան որ կը յաղթէ՛ անիկայ իմ Աստուծոյս տաճարին մէջ սիւն մը պիտի ընեմ , ու ալ դուրս պիտի չելլէ . և անոր վրայ իմ Աստուծոյս անունը պիտի գրեմ , ու իմ Աստուծոյս քաղաքին անունը , «^ս»-նոր Երուսաղեմին , որ երկինքէն իմ Աստուծմէս կ'իջնէ ,
- 13 և իմ նոր անունս . Ան որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն :
- 14 Եւ Լաւողիկէի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ . Այսպէս կ'ըսէ Ամէնը՝ հաւատարիմ ու ճշմարիտ Ական , Աստուծոյ արարածոց Նսկիզբը . Գիտեմ քու գործքերդ՝ որ ոչ պաղ ես , ու ոչ տաք . երանի թէ պաղ ըլլայիր՝ կամ տաք :
- 16 Ուստի դուն որ գաղջ ես , ու ոչ տաք՝ ոչ ալ պաղ , քեզ բերնէս դուրս փսխելու վրայ եմ .
- 17 Քանզի կ'ըսես , Ես հարուստ եմ՝ ու մեծցայ , և բանի մը կարօտ չեմ . ու չես գիտեր՝ որ դուն խեղճ ու թշուառական ես՝ և աղքատ ու կոյր ու
- 18 մերկ : Ես քեզի խորհուրդ կու տամ . ինծմէ կըրակի մէջ փորձուած ոսկի ծախու առ՝ որ հարբստանաս , ու ճերմակ հանդերձներ՝ որ հագնիս , որ քու ամօթալի մերկութիւնդ չերևնայ . և
- 19 աչքերդ դեղ դիր՝ որ տեսնես : Ես իմ ամէն սիրածս կը յանդիմանեմ ու կը խրատեմ . ուս-
- 20 տի նախանձաւոր եղիր ու ապաշխարէ : Ահա

ես դուռը կայներ եմ ու կը զարնեմ . թէ որ մէկը իմ ձայնս լսէ , ու դուռը բանայ , անոր քովը պիտի մտնեմ , և անոր հետը ընթրիք պիտի ընեմ , ան ալ իմ հետս : Ան որ կը յաղթէ , իմ հետս իմ աթոռս նստել պիտի տամ անոր . ինտոր որ ես ալ յաղթեցի՝ ու իմ շօրս հետ ա-

21 նոր աթոռը նստայ : Ան որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ շողին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն :

ԳՂ . Գ

3 Յովհաննէս Աստուծոյ աթոռը կը տեսնէ երկինքին մէջ : 4 Քսանուչորս երէցները : 6 Չորս կենդանիները՝ որոնք առջևնուն ու ետևնուն աչքերով լեցուն էին : 10 Երէցները՝ իրենց պատկերը աթոռին վրայ նստողին ստը դնելով , երկրպագութիւն կ'ընեն անոր :

1 Աս բաներէն ետքը տեսայ , և ահա երկինքի մէջ բացուած դուռ մը կար , և առջի ձայնը որ լսեցի , փողի նման էր , որ ինծի հետ կը խօսէր ու կ'ըսէր . շոս ելիր՝ ու ասկէ ետքը ըլլալու բաները քեզի ցուցընեմ : Այլ շուտ մը շողին իմ վրաս եկաւ . և ահա աթոռ մը դրուած էր երկինքի մէջ . Ու աթոռին վրայ մէկը նստեր էր . և նստողը յասպիս ու սարդիոն քարերու երևոյթին նման էր : Այլ աթոռին բոլորտիքը ծիածան՝ զմրուխտի երևոյթի նման . ու աթոռին բոլորտիքը քսանուչորս աթոռներ , և ան աթոռներուն վրայ քսանուչորս երէցներ նստեր էին՝ ճերմակ հանդերձներ հագած , ու գլուխներն ոսկիէ պսակներ ունէին : Այլ աթոռէն փայլակներ ու ձայներ և որոտումներ կ'ելլէին , ու աթոռին առջին եօթը հատ բորբոքած կրակի դամբարներ կային , որոնք Աստուծոյ եօթը շողիներն են : Այլ աթոռին առջևը իբրև ապակեղէն ծով մը՝ ակնվանիի նման , և աթոռին մէջը՝ ու աթոռին բոլորտիքը չորս կենդանիներ , որ աչքերով լեցուն էին առջևէն ու ետևէն : Այլ առջի կենդանին՝ առիւծի նման էր , ու երկրորդ կենդանին՝ զուարակի նման , և երրորդ կենդանին

- մարդու երես ունէր , ու չորրորդ կենդանին՝
 8 թռչող արծիւի նման : Եւ չորս կենդանիներուն
 ամէն մէկը շուրջանակի վեց վեց թև ունէր . ու
 ներսէն աչքերով լեցուն էին . ու չէին հանգչեր
 ո՛չ ցորեկը ո՛չ ալ գիշերը՝ ըսելով . Սուրբ՝ Սուրբ՝
 Սուրբ՝ Տէր Աստուած Ամենակալ , որ էր , և որ
 9 է , և որ պիտի գայ : Ու երբոր ան կենդանի-
 ները փառք ու պատիւ և գոհութիւն կու տային
 աթոռին վրայ նստողին՝ որ կենդանի է յաւի-
 10 տեանս յաւիտենից , Քսանուչորս երէցները ա-
 թոռին վրայ նստողին առջևը կ'իյնային՝ ու եր-
 կրպագութիւն կ'ընէին յաւիտեանս յաւիտե-
 նից կենդանի եղողին , և իրենց պսակները ա-
 11 թոռին առջևը կը ձգէին՝ ըսելով . Արժանի ես
 Տէր՝ փառք ու պատիւ և զօրութիւն առնելու .
 ինչու որ ամէն բան դուն ստեղծեցիր , ու քու
 կամքովդ եղան ու ստեղծուեցան :

ԳՒ . Ե

1 Եթէ կնիքով կնքուած գիրքը : 9 Միայն մերթուած Գառնուկը արժանի էր զանկէց
 բանալու : 12 Վստն որդ կրէցները փառք ու գոհութիւն կու տան անոր , 9 ու եւ
 խոտովանի թէ անիկայ փոկեց զերկնք իր արևնովը :

- 1 Եւ աթոռին վրայ նստողին աջ ձեռքը մէկ
 գիրք մը տեսայ՝ ներսէն ու դուրսէն գրուած , և
 2 եօթը կնիքով կնքուած : Ու մէկ զօրաւոր հրեշ-
 տակ մը տեսայ՝ որ մեծ ձայնով կը կանչէր . Ո՞վ
 արժանի է ատ գիրքը բանալու , ու ատոր կնիք-
 3 ները քակելու : Եւ ո՛չ երկինքի մէջ՝ ո՛չ երկրի
 վրայ՝ ու ո՛չ երկրի տակը գոհուեցաւ մէկը՝ ոչ կարող
 ըլլար ան գիրքը բանալու , ո՛չ ալ անոր նայելու :
 4 Ես ալ սաստիկ կու լայի՝ որ մէկը արժանի չը-
 գտնուեցաւ ան գիրքը բանալու , ո՛չ ալ անոր
 5 նայելու : Ու երէցներէն մէկը ըսաւ ինծի . Մի
 լար . ահա Յուդայի ցեղէն եղող Աբիւծը՝ Դա-
 վիթի Արմատը յաղթեց ան գիրքը բանալու՝
 6 ու անոր եօթը կնիքները քակելու : Եւ տե-

սայ որ աթոռին ու չորս կենդանիներուն մէջ-
 տեղը և երէցներուն մէջտեղը կայնած Գառ-
 նուկ մը կար՝ որպէս թէ մորթուած , որ եօթը
 եղջիւր ու եօթը աչք ունէր , որոնք Նստուծոյ
 եօթը Հոգիներն են՝ որ բոլոր երկիրը կը խըր-
 7 կուին : Եւ անիկայ եկաւ՝ ու աթոռին վրայ
 8 նստողին աջ ձեռքէն գիրքը առաւ : Աւ երբոր
 գիրքը առաւ , չորս կենդանիները ու քսանու-
 չորս երէցները Գառնուկին առջևը ինկան , և
 ամէնքն ալ քնարներ ունէին , ու ոսկիէ ինկա-
 մաններ խունկով լեցուն , որ սուրբերուն աղօթքն
 9 է : Եւ նոր երգ մը կ'երգէին՝ ըսելով . Երժանի
 ես դուն ատ գիրքը առնելու՝ ու ատոր կնիքները
 բանալու . ինչու որ մորթուեցար , ու մեզ ծա-
 խու առիր Նստուծոյ՝ քու արիւնովդ ամէն ցեղէ
 10 ու լեզուէ և ժողովուրդէ ու ազգէ . Եւ ասոնք
 մեր Նստուծոյ թագաւորներ ու քահանաներ
 11 ըրիր , ու երկրի վրայ պիտի թագաւորեն : Եւ
 նայեցայ՝ ու շատ հրեշտակներու ձայն լսեցի , որոնք
 աթոռին՝ ու կենդանիներուն և երէցներուն բո-
 լորտիքն էին . ու անոնց թիւն էր բիւրք բիւրուց՝
 12 և հազարք հազարաց . Արոնք մեծ ձայնով կ'ը-
 սէին . Եւ մորթուած Գառնուկը արժանի է
 զօրութիւն՝ ու հարստութիւն՝ և իմաստութիւն՝
 ու կարողութիւն՝ և պատիւ ու փառք ու օրհ-
 13 նութիւն առնելու : Եւ բոլոր արարածները՝ որ
 երկինքի մէջ՝ ու երկրի վրայ՝ ու երկրի տակը և
 ծովու մէջ , ու ամէն ինչ որ անոնց մէջը կայ՝
 լսեցի որ կ'ըսէին . Աթոռին վրայ նստողին՝ և
 Գառնուկին՝ օրհնութիւն ու պատիւ և փառք ու
 14 զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից : Եւ չորս
 կենդանիները կ'ըսէին՝ Ամէն . ու երէցները ին-
 կան՝ ու երկրպագութիւն ըրին :

- 1 Եւ տեսայ՝ երբոր Գառնուկը եօթը կնիքնե-
րուն մէկը բացաւ , ու չորս կենդանիներուն մէ-
կէն որոտումի պէս ձայն մը լսեցի՝ որ կ'ըսէր ,
- 2 Եկո՛ւր ու տես : Ու տեսայ՝ և ահա՛ ճերմակ ձի
մը . ու անոր վրայ հեծնողը աղեղ մը ունէր . և
պսակ մը տրուեցաւ անոր . և անիկայ յաղթող
էր , ու յաղթելու ելաւ :
- 3 Ու երբոր երկրորդ կնիքը բացաւ , երկրորդ
4 կենդանիէն լսեցի՝ որ կ'ըսէր , Եկո՛ւր : Եւ ու-
րիշ ձի մը ելաւ շառագոյն , ու անոր վրայ հեծ-
նողին իշխանութիւն տրուեցաւ որ երկրէս խաղա-
ղութիւնը առնէ , որ իրար սպաննեն . ու անոր
մէկ մեծ սուր մը տրուեցաւ :
- 5 Ու երբոր երրորդ կնիքը բացաւ , երրորդ կեն-
դանիէն լսեցի՝ որ կ'ըսէր , Եկո՛ւր ու տես . ու
տեսայ՝ և ահա՛ սև ձի մը , ու անոր վրայ հեծ-
6 նողը իր ձեռքը կշիռ մը ունէր : Ու չորս կեն-
դանիներուն մէջէն ձայն մը լսեցի՝ որ կ'ըսէր .
Ապաի՛ճ մը ցորենը մէկ դահեկանի , ու իրեք կա-
պի՛ճ գարին մէկ դահեկանի . և ձէթին ու գի-
նիին փնաս չընես :
- 7 Ու երբոր չորրորդ կնիքը բացաւ , չորրորդ
կենդանիէն ձայն մը լսեցի՝ որ կ'ըսէր , Եկո՛ւր ու
8 տես : Ու տեսայ՝ և ահա՛ դեղին ձի մը , ու անոր
վրայ հեծնողին անունը Մահ էր , և Դժոխքը
անոր ետեւէն կ'երթար . ու անոր իշխանութիւն
տրուեցաւ երկրի չորրորդ մասին վրայ , որ սրով
ու սովով և մահով՝ ու երկրի գազաններով սատ-
կեցընէ :
- 9 Ու երբոր հինգերորդ կնիքը բացաւ , սեղանին
տակը տեսայ ան մարդոց հոգիները , որ սպան-
նուած էին Աստուծոյ խօսքին համար , ու անոր
10 վկայութեանը համար՝ որ իրենք ունէին . Եւ
մեծ ձայնով աղաղակեցին ու ըսին . Ո՛վ սուրբ ու
ճշմարիտ Տէր՝ մինչև երբ չես դատեր , ու մեր

- արիւնին վրէժը երկրի բնակիչներէն պահանջեր :
- 11 Եւ ճերմակ հանդերձներ տրուեցաւ անոնց , ու ըսուեցաւ անոնց՝ որ քիչ մը ատեն ալ հանգչին , մինչև որ անոնց ծառայակիցները ու անոնց եղբայրները լման ըլլան , որոնք իրենց պէս պիտի սպաննուէին :
- 12 Եւ տեսայ՝ երբոր վեցերորդ կնիքը բացաւ , ու մեծ շարժ մը եղաւ , ու արևը սևցաւ մազեղէն քուրձի մը պէս , և լուսինը բոլորովին արիւնի պէս եղաւ . Ու երկնից աստղերը գետինը թափ-թրփեցան , ինչպէս որ սաստիկ հովէն շարժուած թզենին իր տհաս պտուղները կը թափէ . Եւ երկինքը գալարուող տոմսի պէս կը քաշուէր . ու բոլոր լեռները և կղզիները իրենց տեղերէն շարժեցան : Ու երկրի թագաւորները և մեծամեծները ու հաղարապետները և հարուստները և զօրաւորները ու բոլոր ծառաները ու բոլոր ազատները այրերուն և լերանց ապա-
 16 ռաժներուն մէջ պահուրտեցան . Եւ լեռներուն ու ապառաժներուն կ'ըսէին . Սրանիս ինկէք ու մեզ ծածկեցէք անոր երեսէն՝ որ աթոռին վրայ կը նստի , ու Գառնուկին բարկութենէն .
 17 Ինչու որ անոր բարկութեանը մեծ օրը եկաւ , ու ո՞վ կրնայ դիմանալ :

ԳԼ . Լ :

2 Մէկ հրեշտակ մը Աստուծոյ ծառաներուն ճակատները կը կնէ : 4 Կնքուածներուն թիւը՝ այսինքն Իսայիէն առն ձկ ցեղէն որսչաւ թիւ մը , 9 ու բոլոր ուրիշ ազգերէն անհամար ժողովուրդներ՝ որոնք աթոռին առջև կը կենային ճերմակ հանդերձներ հագած՝ ու ձեռքերնին արմաւենիներ բռնած : 14 Անոնց հանդերձները Գառնուկին արիւնովը լուացուած էին :

- 1 Եւ ասկէ ետև տեսայ չորս հրեշտակներ՝ որոնք երկրի չորս անկիւնը կեցեր էին , ու երկրի չորս հովերը բռներ էին , որ երկրի վրայ հով չփչէ , ու
 2 ո՛չ ծովու վրայ , ո՛չ ալ մէկ ծառի մը վրայ : Եւ մէկ ուրիշ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ արևելքէն ելաւ , ու Աննդանի Աստուծոյ կնիքը ունէր . և

- մեծ ձայնով մը աղաղակեց ան չորս հրեշտակներուն , որոնց էլիան-նի-ն տրուած էր երկրին ու
- 3 ծովուն վնասելու , Ու ըսաւ . Երկրին վնաս մի՛
ընէք , ո՛չ ծովուն , ո՛չ ալ ծառերուն , մինչև որ
մեր Ըստուծոյն ծառաներուն ճակատները կրն-
- 4 քենք : Եւ կնքուածներուն համրանքը լսեցի՝ ու
էր հարիւր քառասունուչորս հազար՝ Իսրայէլի
- 5 որդւոցը բոլոր ցեղերէն կնքուած . Յուդայի ցե-
ղէն տասուերկու հազար կնքուած , Ռուբենի
ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած , Գադի
- 6 ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած , Ըսերի
ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած , Նեփթա-
ղիմի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած , Սա-
- 7 ռաուլի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած ,
Դևիի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած , Ի-
սաքարի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած ,
- 8 Չարուղոնի ցեղէն տասուերկու հազար կրն-
քուած , Յովսեփի ցեղէն տասուերկու հազար
կնքուած , Իննիամինի ցեղէն տասուերկու հա-
- զար կնքուած :
- 9 Ըսկէ եաքը տեսայ , և ահա մեծ բազմութիւն՝
որն որ մէկը չէր կրնար համրել , բոլոր ազգերէն՝
ու ցեղերէն՝ և ժողովուրդներէն՝ ու լեզուներէն ,
որոնք աթողին առջևը ու Գառնուկին առ-
- ջևը կեցեր էին՝ ճերմակ հանդերձներ հա-
- 10 գած , և ձեռքերնին արմաւենիներ բռնած . Եւ
մեծաձայն կ'աղաղակէին ըսելով . Փրկութիւնը
մեր Ըստուծոյ՝ որ աթողին վրայ կը նստի , ու
- 11 Գառնուկին : Եւ բոլոր հրեշտակները աթողին
ու երէցներուն և չորս կենդանիներուն բոլորաթի-
քը կեցեր էին , ու իրենց երեսներուն վրայ ա-
- թողին առջևը ինկան՝ ու Ըստուծոյ երկրպա-
- 12 գութիւն ըրին , Ըսելով . Ըմէն . օրհնութիւն ու
փառք և իմաստութիւն ու գոհութիւն և պա-

- տիւ ու զօրութիւն և կարողութիւն մեր Աստու-
- 13 ծոյն՝ յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն : Ու երէց-
ներէն մէկը պատասխան տալով՝ ինծի ըսաւ .
Ասոնք որ ճերմակ հանդերձներ հագած են՝ ո՞վ
- 14 են , և հւակից եկան : Աս ալ ըսի անոր . Տէր
իմ՝ դուն գիտես . ու ըսաւ ինծի . Ասոնք են մեծ
նեղութենէ եկողները , որ իրենց հանդերձները
լուացին , ու զանոնք Գառնուկին արիւնովը
- 15 ճերմկացուցին . Անոր համար Աստուծոյ աթոռ-
ոին առջևն են , և իրեն կը ծառայեն ցորեկ ու
գիշեր իր տաճարին մէջը . և աթոռին վրայ
նստողը իր վրանը պիտի տարածէ անոնց վրայ .
- 16 Այսուհետև ո՛չ պիտի անօթենան՝ ու ո՛չ ծարա-
ւին , ո՛չ ալ արևը՝ կամ մէկ տաքութիւն մը ա-
- 17 նոնց վրայ պիտի իյնայ . Ա՛սան զի Գառնուկը
որ աթոռին մէջն է , պիտի հոփուէ զանոնք , ու
կենդանի ջուրերու աղբիւրները պիտի առաջ-
նորդէ զանոնք . և Աստուած բոլոր արցունքնե-
րը պիտի սրբէ անոնց աչքերէն :

ԳՂ . Ը

1 Եօթներորդ կնիքը բացուած ժամանակը , 2 Եօթը հրեշտակներու եօթը փոզը կը արուի : 6 Անոնցմէ չորսը իրենց փոզերը կը ֆնչցընեն , որուն կը հետեի մեծ հարուած-
ներ ու պատուհասներ :

1 Ու երբոր եօթներորդ կնիքը բացաւ , լուո-
թիւն եղաւ երկինքը կէս ժամու չափ :

2 Աւ տեսայ ան եօթը հրեշտակները , որ Աս-
տուծոյ առջևը կը կայնէին . ու անոնց եօթը փող

3 տրուեցաւ : Աւ ուրիշ հրեշտակ մը եկաւ սեղա-

նին առջևը կայնեցաւ , ու ոսկեղէն խնկանոց մը

ունէր . և իրեն շատ խունկ տրուեցաւ , որ բոլոր

սրբոց աղօթքներուն հետ աթոռին առջևը եղող

4 ոսկի սեղանին վրայ մատուցանէ : Աւ խունկե-

րուն ծուխը սրբոց աղօթքներուն հետ հրեշտա-

5 կին ձեռքէն Աստուծոյ առջևը ելաւ : Ու հրեշ-

տակը առաւ խնկանոցը՝ ու զանիկայ սեղանին

կրակէն լեցուց , և ձգեց երկրին վրայ . ու եղաւ

- ձայներ և որոտումներ ու փայլակներ ու երկրա-
 6 շարժ : Եւ եօթը հրեշտակները որ եօթը փողերը
 ունէին՝ պատրաստուեցան որ հնչեցընեն :
- 7 Եւ առջի հրեշտակը փողը հնչեցուց , ու եղա-
 կարկուտ ու կրակ արիւնով խառնուած , ու երկ-
 րի վրայ ձգուեցաւ , ու երկրին երրորդ մասը այ-
 րեցաւ , և ծառերուն երրորդ մասը այրեցաւ , ու
 ամէն կանանչ խոտ այրեցաւ :
- 8 Ու երկրորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց , և որ-
 պէս թէ մէկ մեծ լեռ մը կրակով բորբոքած՝ ծո-
 վը ձգուեցաւ , ու ծովուն երրորդ մասը արիւն
 9 եղաւ . Եւ ծովուն մէջի շնչաւոր արարածներուն
 երրորդ մասը մեռաւ , ու նաւերուն երրորդ մա-
 սը կորսուեցաւ :
- 10 Ու երրորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց , ու եր-
 կինքէն մէկ մեծ աստղ մը ինկաւ դամբարի պէս
 բորբոքած , և գետերուն ու ջուրի աղբիւրնե-
 11 րուն երրորդ մասին վրայ ինկաւ : Եւ ան աստ-
 ղին անունը ()շինդր էր . ու ջուրերուն երրորդ
 մասը օշինդր եղաւ , և շատ մարդիկ ջուրերէն
 մեռան . քանզի դառն եղան :
- 12 Եւ չորրորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց , ու
 արեւին երրորդ մասը և լուսնին երրորդ մասը
 ու աստղերուն երրորդ մասը զարնուեցաւ , ա-
 նանկ որ անոնց երրորդ մասը խաւարի , և օ-
 րուան երրորդ մասը լոյս չտայ , նոյնպէս ալ գի-
 2 շերուանը :
- 13 Եւ նայեցայ՝ ու երկինքի մէջ թռչող արծիւի
 մը յայն լսեցի , որ մեծ ձայնով կ'ըսէր , Այն վայ
 վայ երկրի վրայ բնակողներուն՝ ան մնացած փո-
 ղի ձայներուն համար , որ իրեք հրեշտակները
 պիտի հնչեցընեն :

Գ Լ . Թ

1 Հինգերորդ հրեշտակը փողը հնչեցընելով՝ մէկ աստղ մը կ'էնայ երկինքէն , որուն կը
 տրուի անգուանդին բանային : 2 Անիկայ անգուանդը կը բանայ , ուսկից կարգը ներս

պէս մարտիններ կ'ելլեն : 13 Մէկ վայր կ'անցնի : 18 Ձեցրորդ փողը կը հշուի : 14
 Զորս կապուած հրեշտակները կ'արձակուին :

- 1 Ալ հինգերորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց ,
 ու տեսայ որ երկինքէն աստղ մը ինկաւ երկրի
 վրայ , և անդունդին գուբին բանալին անոր
- 2 տրուեցաւ . Ու անդունդին գուբը բացաւ , ու
 ան գուբէն ծուխ կ'ելլէր մեծ հնոցի մը ծու-
 խին պէս . ու խաւարեցաւ արևը ու օդը գուբին
 ծուխէն :
- 3 Ալ ծուխէն մարտիններ կ'ելլէր երկրի վրայ .
 ու անոնց զօրութիւն տրուեցաւ երկրի կարիճ-
- 4 ներուն ունեցած զօրութեանը պէս . Ալ անոնց
 ըսուեցաւ որ չփասեն երկրի խոտին , ո՛չ ալ կա-
 նանչեղէնի մը՝ և ոչ մէկ ծառի մը , հապա միայն
 ան մարդոց , որոնք իրենց ճակատներուն վրայ
- 5 Աստուծոյ կնիքը չունին : Ալ անոնց հրաման տը-
 րուեցաւ , որ չսպաննեն զանոնք , հապա չար-
 չարեն զանոնք հինգ ամիս . ու անոնց «—» չար-
 չարանքը կարիճի «—» չարչարանքին պէս էր՝
- 6 երբոր մարդը կը զարնէ : Ալ ան օրերը մարդիկ
 մահը պիտի փնտռեն՝ ու պիտի չգտնեն . և պի-
 տի ուզեն մեռնիլ , ու մահը անոնցմէ պիտի
- 7 փախչի : Ալ մարտիններուն նմանութիւնը՝ պա-
 տերազմի պատրաստուած ձիերու պէս , ու ա-
 նոնց գլուխներուն վրայ ոսկեղէն պսակներու
 պէս , և անոնց երեսները մարդոց երեսներու
- 8 պէս էր . Ու անոնք մազեր ունէին կանանց մա-
 զերուն պէս , ու անոնց ակռաները առիւծներու
- 9 ալուններու պէս էր : Ալ զբահներ ունէին՝ երկա-
 թէ զբահներու պէս . ու անոնց թւերուն ձայնը
 պատերազմի վազող շատ ձիեր «—» կառքերու
- 10 ձայնին պէս էր : Ալ կարիճներու նման պոչեր
 ունէին , ու պոչերնուն վրայ խայթոց . և իշխա-
 նութիւն ունէին հինգ ամիս մարդոց փնասելու :
- 11 Ալ իրենց վրայ թագաւոր ունէին անդունդին

- Տրեշտակը , որուն անունը Երբայեցերէն Աբա-
 12 դոն , և Յոյն լեզուով կ'ըսուի Ապողղոն : Մէկ
 վայր անցաւ . ասկէ ետեւ ահա երկու վայեր ալ
 կու գան :
- 13 Եւ վեցերորդ Տրեշտակը փողը հնչեցուց . ու
 ձայն մը լսեցի Աստուծոյ առջևը եղող ոսկի սե-
 14 ղանին չորս եղջիւրներէն , Որ կ'ըսէր վեցերորդ
 Տրեշտակին՝ որ փողը ունէր . Եփրատ մեծ գե-
 15 կէ : Եւ ան չորս Տրեշտակները արձակուեցան ,
 որ պատրաստուած էին ժամի՝ ու օրուան՝ և ա-
 16 միսի՝ ու տարիի համար , որ մարդոց երրորդ
 մասը մեռցընեն : Եւ ձիաւոր զօրքերուն համ-
 17 համրանքը : Եւ տեսիլքին մէջ այսպէս տեսայ
 ձիերը , ու անոնց վրայ հեծնողները , որ ունէին
 հրեղէն , ու յակնթեղէն , և ծծմբեղէն զրահ-
 ներ . և ձիերուն գլուխները առիւծներու գլուխ-
 ներուն պէս էր . ու անոնց բերնէն կրակ ու ծուխ
 18 և ծծումբ կ'ելէր : Աս երեք հարուածներէն
 մարդոց երրորդ մասը մեռաւ , այսինքն կրակէն
 ու ծուխէն ու ծծումբէն՝ որ անոնց բերնէն կ'ելէր :
- 19 Ինչու որ ան ձիերուն զօրութիւնը բերաններնուն
 մէջն է , ու պոչերնուն մէջը . քանզի անոնց
 պոչերը օձերու նման էին , ու գլուխներ ունէին
 20 որոնցմով կը վնասէին : Եւ ուրիշ մարդիկը որ
 աս հարուածներէն չսպաննուեցան , իրենց ձե-
 ոացը գործքերէն չապաշխարեցին , որ երկրպա-
 գութիւն չեն դւերուն՝ ու ոսկիէ և արծաթէ ու
 պղնձէ և քարէ ու փայտէ շինուած կուռքերուն ,
 որոնք ոչ կրնան տեսնել , ոչ ալ լսել , ու ոչ քա-
 21 լել . Նաև չապաշխարեցին իրենց մարդասպա-
 նութիւններէն , ոչ ալ իրենց կախարդութիւն-
 ներէն , ոչ ալ իրենց պոռնկութենէն , և ոչ իրենց
 գողութիւններէն :

ԳԼ . Ժ

1 Զօրաւոր հրեշտակ մը կ'երևնայ՝ իր ձեռքը բացուած գրքոյկ մը ունենալով . 6 երգում կ'ընէ յաւիտեան Վենդանի եղողին վրայ , թէ ալ ուրիշ ժամանակ պիտի չլլայ : 9 Յովհաննեսին հրաման կ'ըլլայ որ ան գիրքը առնէ և ուտէ :

- 1 Եւ տեսայ ուրիշ զօրաւոր հրեշտակ մը՝ որ երկինքէն կ'իջնէր , ու ամպ հաղած էր , և իր գրութունն վրայ ծիածան կար . ու իր երեսը արևի պէս էր , և իր ոտքերը կրակի սիւներու պէս .
- 2 Եւ իր ձեռքը գրքոյկ մը ունէր բացուած . ու իր աջ ոտքը ծովուն վրայ դրաւ , և ձախը՝ ցամաքին
- 3 վրայ . Եւ մեծ ձայնով ազաղակեց՝ առիւծի մը գոչելուն պէս . ու երբոր ազաղակեց , եօթը որոտումները իրենց ձայներովը խօսեցան : Աւ երբոր եօթը որոտումները խօսեցան , պիտի գրէի . ու երկինքէն ձայն մը լսեցի որ կ'ըսէր . Կնքէ ան բաները որ եօթը որոտումները խօսեցան , ու
- 3 զանոնք մի՛ գրեր : Եւ ան հրեշտակը որ ծովուն վրայ ու ցամաքին վրայ կայնած տեսայ , իր աջ
- 6 ձեռքը երկինքը վերցուց . Աւ երդում ըրաւ յաւիտեանս յաւիտենից Վենդանի եղողին վրայ , որ ստեղծեց երկինքը ու ինչ որ անոր մէջն է , ու երկիրը և ինչ որ անոր մէջն է , և ծովը ու ինչ որ անոր մէջն է , թէ ալ ժամանակ պիտի չլլայ . Հապա եօթներորդ հրեշտակին ձայնին օրերը՝ երբոր փողը հնչեցընէ , Աստուծոյ խորհուրդը պիտի կատարուի , ինչպէս որ իր ծանաներուն մարգարէներուն աւետիս տուաւ :
- 8 Եւ ան ձայնը որ երկինքէն լսեցի , նորէն խօսեցաւ ինձի՝ ու ըսաւ . Գնա՛ ան ան բաց գրքոյկը՝ որ ծովուն ու ցամաքին վրայ կայնող հրեշտակին ձեռքն է : Աս ալ հրեշտակին գացի , ու ըսի անոր . Տո՛ւր ինձի ատ գրքոյկը . ու ըսաւ ինձի . Ա՛յո ասիկայ՝ ու կեր . և քու փորիդ մէջ դառնութիւն պիտի պատճառէ , բայց բերնիդ
- 10 մէջ մեղրի պէս անուշ պիտի ըլլայ : Եւ գրքոյկը հրեշտակին ձեռքէն առի , ու կերայ զանի-

կայ . և իմ բերնիս մէջը մեղքի պէս անուշ էր . և ուտելէս ետքը փորիս մէջը դառնութիւն եղաւ :
 11 Ու ըսաւ ինծի . Պէտք է որ դուն նորէն մարգարէութիւն ընես շատ ժողովուրդներուն՝ և ազգերուն՝ ու լեզուներուն՝ և թագաւորներուն վրայով :

ԳԼ . ԺԸ

8 Երկու վկաները կը մարգարէանան : 6 Անոնք իշխանութիւն պիտի սւնենան երկինքը գոցելու՝ որ անձրեւ չայ : 7 Գազանը պիտի պատերազմի անոնց դէմ, ու սպաննէ զանոնք : 8 Անոնք չթաղուած պիտի մնան , 11 և իրէք ու կէս օրէն ետէ յարութիւն պիտի տանեն : 14 Երկուրդ վայել կ'անցնի : 15 Եթէներորդ փոքր կը ծնուի :

- 1 Եւ ինծի մէկ եղէգ մը տրուեցաւ գաւազանի պէս , և հրեշտակը կայներ էր՝ ու կ'ըսէր . Ելեր ու չափէ՛ Նստուծոյ տաճարը ու սեղանը՝ և անոր
- 2 մէջ երկրպագութիւն ընողները : Ու գաւիթը՝ որ տաճարին դուրսն է , ձգէ և մի՛ չափեր . ինչու որ անիկայ հեթանոսներուն տրուած է , ու անոնք սուրբ քաղաքը պիտի կոխկռտեն քառ-
- 3 սունուերկու ամիս : Եւ իմ երկու վկաներուս ԴԵՐՈՒՄԻՆ պիտի տամ , և անոնք քուրճ հագած հազար երկու հարիւր ու վաթսուն օր մարգարէութիւն պիտի ընեն :
- 4 Նստնք ան երկու ձիթենիները ու երկու ճրագներն են , որ երկրին
- 5 Տէրոջը առջևը կը կենան : Եւ թէ որ մէկը ուզէ անոնց փնաս ընել , անոնց բերաններէն կրակ կ'ելլէ , ու իրենց թշնամիները կ'ուտէ . և թէ որ մէկը ուզէ անոնց փնաս ընել , պէտք է որ անի-
- 6 կայ այսպէս սպաննուի : Նստնք իշխանութիւն ունին երկինքը գոցելու՝ որ իրենց մարգարէութեան օրերը անձրեւ չգայ , ու ջուրերուն վրայ իշխանութիւն ունին՝ անոնք արիւն դարձնելու , և ամէն կերպ պատուհասներով երկիրը զարնելու՝
- 7 քանի անգամ որ ուզեն : Ու երբոր իրենց վրակայութիւնը կատարեն , ան ատենը անդունդէն ելող գազանը անոնց հետ պատերազմ պիտի ընէ , և անոնց պիտի յաղթէ , ու պիտի սպան-
- 8 նէ անոնք : Եւ անոնց դիերը՝ ինկած պիտի մնան ան

- մեծ քաղաքին հրապարակին մէջ, որ հոգևորապէս կ'ըսուի Սողոմ ու Եգիպտոս, ուր որ
- 9 իրենց Տէրն ալ խաչուեցաւ : Եւ ժողովուրդներէն՝ ու ցեղերէն՝ և լեզուներէն՝ ու ազգերէն՝ պիտի տեսնեն անոնց դիերը իրեք ու կէս օր . ու թող պիտի չտան անոնց դիերը գերեզմաններու
- 10 մէջ թաղելու : Եւ անոնք որ երկրի վրայ կը բնակին, ուրախ պիտի ըլլան ու խնդան անոնց վրայ . մինչև անգամ իրարու ընծաներ պիտի խրկեն . ինչու որ աս երկու մարգարէները երկրի բնակիչները չարչարեցին :
- 11 Եւ իրեք ու կէս օրէն ետև՝ Մատուծմէ կենդանութեան հոգի մտաւ անոնց մէջ, ու իրենց ոտքերուն վրայ կայնեցան . և զանոնք տեսնողներուն վրայ մեծ վախ ինկաւ : Ու երկինքէն մեծ ձայն մը լսեցի, որ կ'ըսէր անոնց . Վեր ելէք՝ հոս եկէք . և անոնք աճպով երկինքը վերացան . ու
- 12 անոնց թշնամիները զանոնք տեսան : Եւ նոյն ժամուն մեծ երկրաշարժ մը եղաւ, ու քաղաքին տասներորդ մասը կործանեցաւ . և ան երկրաշարժէն եօթը հազար մարդիկ մեռան . ու մնացածները վախով լեցուեցան, ու փառք տուին
- 13 երկնից Մատուծոյն : Երկրորդ վայր անցաւ . ահա երրորդ վայր շուտով կու գայ :
- 14 Ու եօթներորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց . ու երկինքի մէջ մեծ ձայներ եղան՝ որ կ'ըսէին . Եշխարհին թագաւորութիւնը մեր Տէրոջը ու իր () ծեալինը եղաւ, և ինքը պիտի թագաւորէ յաւիտեանս յաւիտենից :
- 15 Եւ քսանուչորս երեցները որ իրենց աթոռներուն վրայ նստած էին Մատուծոյ առջևը, իրենց երեսներուն վրայ ինկան, և Մատուծոյ երկրպագութիւն ըրին՝ ըսելով . Քեզի դոհութիւն կը մատուցանենք Մեծնակալ Տէր Մատուած՝ որ ես, և որ էիր, որ քու մեծ զօրութիւնդ առիր, ու թագաւորեցիր :

- 18 Եւ աղգերը բարկացան . ու քու բարկութիւնդ եկաւ , և մեռելներուն ժամանակը՝ որ գատուին , ու վարձք տաս քու ծառաներուդ մարգարէներուն և սուրբերուն ու քու անունէդ վախցողներուն՝ պղտիկներուն ու մեծերուն , և երկրի ապականիչները ապականես :
- 19 Ու երկինքի մէջ Նստուծոյ տաճարը բացուեցաւ , և անոր ուխտին տապանակը իր տաճարին մէջը երևցաւ . ու եղան փայլակներ ու ձայներ , և որոտումներ , ու երկրաշարժ . և խոշոր կարկուտ :

ԳՂ . ԺԻ

1 Մէկ կնիկ մը արեւ իր վրան հագած՝ ցաւ կը քաշէ : 4 Մեծ հրեղէն վիշապ մը անոր առջև կը սպասէ , որ կլէ անոր ծնանելու որդին . 6 բայց կինը երբոր կը ծնանի , աւազատը կը փախչի : 7 Միբայել ու իր հրեշտակները վիշապին հետ կը դատաբազմն . ու անոր կը յաղթեն : 18 Վիշապը երկրի վրայ խնամէն ետք կինը կը հաւածէ :

1 Ու երկինքի մէջ մեծ նշան մը երևցաւ . մէկ կնիկ մը արևը իր վրան առած , ու լուսինը իր ոտքերուն տակը . և իր գլխուն վրայ տասուեր :

2 Կու աստղէ պսակ մը . Եւ յղի էր , ու երկանց մէջ ըլլալով , և ծնանելու համար շատ նեղութիւն քաշելով կը պոռար :

3 Ու երկինքի մէջ ուրիշ նշան մը երևցաւ , և ահա մէկ մեծ շառագոյն վիշապ մը , որ եօթը գլուխ ու տասը եղջիւր ունէր , և իր գլուխներուն

4 վրայ եօթը թագ : Եւ անոր պոչը երկինքի աստղերուն երրորդ մասը կը քաշէր , ու անոնք երկրի վրայ ձգեց . և վիշապը կեցեր էր ան կրնկանը առջևը՝ որ ծնանելու վրայ էր . որ երբոր

5 ծնանի , անոր զաւակը կլէ : Ու Ինչ արու գաւակ մը ծնաւ , որ երկաթէ գաւազանով պիտի հոփուէր բոլոր աղգերը . և անոր զաւակը յափըշտակուեցաւ Նստուծոյ քովը , ու անոր աթոռին

6 քովը : Եւ կնիկը անապատը փախաւ , ուր որ անոր տեղ պատրաստուած էր Նստուծմէ , որ հոն կերակրուի հազար երկու հարիւր ու վաթսուն օր :

- 7 Ու երկինքի մէջ պատերազմ եղաւ . Միքայել
 ու իր հրեշտակները վիշապին հետ պատերազմե-
 ցան . վիշապն ալ իր հրեշտակներովը պատերազ-
 8 մեցաւ . Ու չկրցան դէմ կենալ . ու երկինքի մէջ
 9 ալ տեղ չգտնուեցաւ անոնց : Եւ լաւ ձգուեցաւ
 մեծ վիշապը՝ ան առջի օձը որ Բանսարկու ու
 Սատանայ կ'ըսուի , որ բոլոր աշխարհ մոլորցուց .
 ու իր հրեշտակները իրեն հետ լաւ ձգուեցան երկ-
 10 րի վրայ : Եւ մեծ ձայն մը լսեցի երկինքի մէջ
 որ կ'ըսէր . Հիմա եղաւ մեր Մատուծոյ փրկու-
 թիւնը ու զօրութիւնը և թագաւորութիւնը , ու
 անոր ()ծեալին իշխանութիւնը . ինչու որ մեր
 եղբայրներուն դէմ չար խօսողը վար ձգուեցաւ ,
 որ անոնց դէմ չարախօսութիւն կ'ընէր մեր Մա-
 11 տուծոյն առջևը ցորեկ ու դիշեր : Եւ անոնք
 անոր յաղթեցին Վառնուկին արիւնովը , ու
 իրենց վկայութեանը խօսքովը . և իրենց կեանքը
 12 չսիրեցին մինչև 'ի մահ : Մտոր համար ուրա-
 խացէք ո՛վ երկինք ու անոր մէջը բնակողներ .
 վայ երկրին ու ծովուն , որ Բանսարկուն ձեզի
 իջաւ , որ շատ բարկութիւն ունի՝ գիտնալով որ
 քիչ ժամանակ պիտի կենայ :
- 13 Ու երբոր վիշապը տեսաւ որ ինքը երկրի վրայ
 ձգուեցաւ , արու դաւակ ծնանող կնկանը ետեւն
 14 ինկաւ : Եւ ան կնկանը մեծ արծիւի երկու
 թևեր տրուեցաւ , որ անապատ իր տեղը թըռ-
 չի , ուր որ պիտի կերակրուէր ժամանակ ու ժա-
 15 մանակներ ու կէս ժամանակ՝ օձին երեսէն : Եւ
 օձը իր բերնէն գետի պէս ջուր վազցուց կնկանը
 16 ետեւն , որ զանիկայ հեղեղով ընկզմէ : Ու եր-
 կիրը օգնեց կնկանը , ու երկիրը իր բերանը բա-
 ցաւ , և կլեց ան գետը , որ վիշապը իր բերնէն
 17 վաղցուց : Ու վիշապը բարկացաւ կնկանը դէմ ,
 և գնաց պատերազմելու անոր ուրիշ զաւակնե-
 րուն հետ , որոնք Մատուծոյ պատուիրանքները

կը պահէին , ու Յիսուսի վկայութիւնը ունէին :
18 Եւ կայնեցայ ծովուն աւաղին վրայ :

ԳԼ . ԺԳ

1 Եթէր գէտով ու տասը եղջիւրով գազան մը ծովէն գուրս կ'ելէ , ու վիշապը իր զօրութիւնը անոր կու տայ : 11 Ուրիշ գազան մը երկրէն կ'ելէ , 14 առջի գազանին գտակէրը շնեւէ կու տայ , 15 ու կը ստիպէ մարդիկը որ անոր երկրպագութիւն ընեն , 16 ու անոր գորշքը ընգուշին :

- 1 Ու տեսայ որ ծովէն գազան մը կ'ելէր , և ունէր եօթը գլուխ ու տասը եղջիւր . և անոր եղջիւրներուն վրայ տասը թագ , ու անոր գլուխներուն վրայ հայհոյութեան անուններ կար : Եւ ան գազանը որ տեսայ՝ ընձու նման էր , ու իր ոտքերը արջու պէս , և իր բերանը առիւծի բերնի պէս . ու վիշապը անոր տուաւ իր զօրութիւնը և իր աթոռը ու մեծ իշխանութիւն : Եւ անոր գլուխներուն մէկը մահու չափ վերաւորուածի պէս էր . ու անոր մահուան վերքը առողջացաւ . և բոլոր երկիրը գազանին ետեւէն զարմացաւ :
- 2 Եւ երկրպագութիւն ըրին վիշապին՝ որ գազանին իշխանութիւն տուաւ , ու երկրպագութիւն ըրին գազանին՝ ըսելով . Ո՞վ է աս գազանին նման . և ո՞վ կրնայ ատոր հետ պատերազմ ընել :
- 3 Եւ անոր մեծ բաներ ու հայհոյութիւններ խօսող բերան տրուեցաւ . և քառսունուերկու ամիս անոր իշխանութիւն տրուեցաւ ի Կաստիլիայի վրայ : Եւ անոր անունը ու անոր խորանը ու երկինքը բնակողները հայհոյելու :
- 4 Եւ անոր իշխանութիւն տրուեցաւ սուրբերուն հետ պատերազմ ընելու , ու անոնց յաղթելու . և անոր իշխանութիւն տրուեցաւ բոլոր ցեղերու՝ և ժողովուրդներու՝ ու լեզուներու՝ և աղգերու վերայ . Եւ անոր երկրպագութիւն պիտի ընեն երկրի վրայ բոլոր բնակողները , որոնց անունները աշխարհիս սկիզբէն ՚ի վեր՝ մորթուած :
- 5 Գառնուկին կենաց գրքին մէջը գրուած չեն : Ո՞վ

- 10 որ ականջ ունի՝ թող լսէ : Ո՛վ որ գերութեան քշէ , ինքը գերի պիտի տարուի . ո՛վ որ սրով սպաննէ , պէտք է որ ինքը սրով սպաննուի . հոս է սուրբերուն համբերութիւնը ու հաւատքը :
- 11 Եւ մէկ ուրիշ գաղան մը տեսայ՝ որ երկրէն կ'ելէր , ու գառնուկի նման երկու եղջիւր ունէր ,
- 12 ու կը խօսէր վիշապին պէս : Եւ առջի գաղանին բոլոր իշխանութիւնը կը վարէր անոր առջևը , ու երկիրը և բոլոր անոր բնակիչները կը ստիպէր որ երկրպագութիւն ընեն առջի գաղանին՝ որուն մահուան վէրքը առողջացաւ :
- 13 Եւ մեծ նշաններ կ'ընէր , ու մինչև անգամ երկինքէն կրակ կ'իջեցընէր երկրի վրայ մարդոց առջևը :
- 14 Ու երկրի վրայ բնակողները կը մոլորցընէր ան նշաններով , որ իր ձեռքը տրուած էր գաղանին առջևը ընելու . ու երկրի բնակիչներուն կ'ըսէր՝ որ պատկեր շինեն ան գաղանին , որ սրով վերաւորուած էր՝ ու առողջացաւ : Եւ եւ իսնո՞ւն տրուեցաւ անոր , որ գաղանին պատկերին հոգի տայ , որ գաղանին սրտկերը խօսի . և ո՛վ որ գաղանին պատկերին երկրպագութիւն չընէ , զանիկայ սպաննել տայ : Եւ կը ստիպէր ամէնը՝ «յսնո՞ն պղտիկները ու մեծերը՝ և հարուստները ու աղքատները՝ և ազատները ու ծառաները , որ իրենց աջ ձեռքին վրայ կամ իրենց ճակատին վրայ դրոշմ ընդունին . Եւ որ մէկը չկրնայ գնել կամ ծախել , բայց միայն ան՝ որ ունի դրոշմը կամ գաղանին անունը , կամ անոր անունը թիւր : Հոս է իմաստութիւնը . ո՛վ որ միտք ունի , թող հաշուէ գաղանին թիւր . քանզի մարդու մը թիւ է , ու անոր թիւը վեց հարիւր վաթսունուվեց է :

ԳԼ . ԺԳ

1 Գառնուկը իր հետեղներովք Սիծ լեռանը վրայ կը կենայ : 6 Հրեշտակ մը աւետարանը կը բարոզէ : 8 Բարիշտի անկումը : 15 Աս աշխարհիս հունկը , 18 այգեկութիւն : 20 Աստուծոյ բարկութեանը քնանը :

- 1 Եւ տեսայ՝ և ահա Գառնուկը կայներ էր Սիօն լեռանը վրայ . ու անոր հետը հարիւր քառսունուչորս հազարը , որոնք ունէին անոր անունը և անոր շօրը անունը իրենց ճակատներուն վրայ
- 2 գրուած : Ու երկինքէն ձայն մը լսեցի՝ շատ ջուրերու ձայնի պէս , ու մեծ որոտումի ձայնի մը պէս , ու լսած ձայնս քնարահարներուն իրենց
- 3 քնարները զարնելուն յայնչ կը նմանէր : Եւ նոր երգ կ'երգէին ակօռին առջևը՝ ու չորս կենդանիներուն ու երէցներուն առջևը . և մէկը չէր կրնար ան երգը սորվիլ , բաց 'ի ան հարիւր քառսունուչորս հազարէն , որոնք երկրէն փրկուած էին :
- 4 Եսոնք ասոնք են՝ որ կնիկներու հետ չխառնակեցան , քանզի կոյս են . ասոնք Գառնուկին ետևէն կ'երթան՝ ուր որ ան երթայ . ասոնք մարդոց մէջէն փրկուեցան Եստուծոյ ու
- 5 Գառնուկին երախայրի շուրջ . Եւ անոնց բերանը սուտ չգտնուեցաւ , ինչու որ անբիծ են :
- 6 Եւ ուրիշ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ կը թռչէր երկինքին մէջ . և ունէր յաւիտենական աւետիսը՝ քարոզելու բոլոր աղգերուն ու ցեղերուն և լեզուներուն ու ժողովուրդներուն՝ որ երկրի վրայ
- 7 կը բնակին . Եւ մեծ ձայնով կ'ըսէր . Եստուծմէ վախցէք՝ ու փառք տուէք անոր . ինչու որ անոր դատաստանին ժամը եկաւ . ու երկրպագութիւն ըրէք անոր՝ որ ստեղծեց երկինքը ու երկիրը՝ և ծովը ու ջուրերուն աղբիւրները :
- 8 Եւ անոր ետևէն ուրիշ հրեշտակ մը եկաւ՝ ու ըսաւ . Ինկաւ՝ ինկաւ մեծ Բարիչոնը , ինչու որ բոլոր աղգերը արբեցուց իր կատաղի պոռնկու-
- 9 թեանը գինիէն : Եւ անոնց ետևէն երրորդ հրեշտակ մըն ալ եկաւ , ու մեծ ձայնով մը ըսաւ . Ո՛վ որ դազանին ու անոր պատկերին երկրպագութիւն կ'ընէ , և դրոշմը իր ճակատին վրայ՝
- 10 կամ իր ձեռքին վրայ կ'ընդունի , Ենիկայ Ես-

- տուժոյ սրտմտութեանը գինիէն պիտի խմէ՝ որ անխառն լեցուած է անոր բարկութեանը գաւաթին մէջ . և կրակով ու ծծումբով պիտի տանջուի սուրբ հրեշտակներուն առջև ու Գառնու-
- 11 կին առջև : Եւ անոնց տանջանքին ծուխը կ'ելլէ յաւիտեանս յաւիտենից . և ցորեկ ու գիշեր հանգստութիւն չունին անոնք՝ որ դազանին ու անոր պատկերին երկրպագութիւն կ'ընեն , և
- 12 անոր անուանը դրոշմը կ'ընդունին : Էոս է սուրբերուն համբերութիւնը , որոնք Աստուծոյ պատուիրանքները ու Յիսուսի հաւատքը կը պահեն :
- 13 Ու երկինքէն ձայն մը լսեցի՝ որ կ'ըսէր . Գրէ , Այսուհետեւ երանելի են ան մեռելները՝ որոնք Տէրոջմով կը ննջեն , այո՛ կ'ըսէ Էոզիին , որ իրենց աշխատութենէն հանգչին . ու իրենց գործքերը իրենց ետեւէն կ'երթան :
- 14 Եւ տեսայ՝ և ահա ճերմակ ամպ մը , ու ան ամպին վրայ Քիչ նստեր էր Որդւոյ մարդոյ նրման . և իր գլուխը ոսկիէ պսակ մը՝ ու իր ձեռքը սուր մանգաղ մը ունէր :
- 15 Եւ տաճարէն ուրիշ հրեշտակ մը կ'ելլէր , որ ամպին վրայ նստողին մեծ ձայնով կ'աղաղակէր -- Է՛րեւ . Երկրնցո՛ւր քու մանգաղդ ու հնձէ՛ . ինչու որ հնձելու ժամանակը եկաւ , ինչու որ
- 16 երկրի հունձքը հասունցած է : Եւ ան որ ամպին վրայ կը նստէր , իր մանգաղը երկրին վրայ երկրնցուց , ու երկիրը հնձուեցաւ :
- 17 Ու երկինքին մէջի տաճարէն ուրիշ հրեշտակ մը ելաւ . և ասիկայ ալ սուր մանգաղ մը ունէր :
- 18 Ու սեղանէն ուրիշ հրեշտակ մը ելաւ , որ կրակի վրայ իշխանութիւն ունէր , ու մեծ ձայնով կանչեց անոր՝ որ սուր մանգաղը ունէր , ու ըսաւ . Երկրնցո՛ւր քու սուր մանգաղդ , ու երկրի այգիին ողկոյզները կթէ . ինչու որ անոր խաղողները հասունցած են : Եւ ան հրեշտակը իր

մանգաղը երկրին վրայ երկրնցուց , ու երկրին
այգիին Իսրայէլէն կ'թեց , ու Մատուծոյ բարկու-
20 թեանը մեծ հնձանին մէջ ձգեց : Եւ հնձանը
քաղաքին դուրսը կոխուեցաւ . ու հնձանէն ա-
րիւն կ'ելէր , ու մինչև ձիերուն սանձերը , ու
հազար վեց հարիւր ասպարէզ էլ հասնէր :

ԳԼ . ԺԵ

1 Եթէ վերին հարուածները ունեցող եթէ հրեշտակները : 3 Գազանին յաղթողնե-
րուն երգը : 7 Մատուծոյ բարկութեամբ լեցուն եթէ սկաւառակները :

1 Եւ ուրիշ մեծ ու զարմանալի նշան մը տեսայ
երկինքի մէջ , եօթը հրեշտակներ՝ որոնք եօթը
վերջին հարուածները ունէին . որովհետև ա-
նոնցմով կը կատարուէր Մատուծոյ բարկութիւ-
2 նը : Ու տեսայ որպէս թէ ապակեղէն ծով մը
կրակով խառնուած . և անոնք որ յաղթեցին
գազանին՝ ու անոր պատկերին՝ և անոր անուա-
նը թիւին , ապակեղէն ծովուն վրայ կայներ
3 էին , ու Մատուծոյ քնարները ունէին . Եւ Մա-
տուծոյ ծառային Մովսէսին երգը կ'երգէին , ու
Քառնուկին երգը՝ ըսելով . Մեծ ու զարմանալի
են քու գործքերդ՝ ով Տէր Մատուծ Մմենակալ .
արդար ու ճշմարիտ են քու ճամբաներդ՝ ով
4 թագաւոր աղգաց . Տէր՝ ով պիտի չվախնայ
քեզմէ , ու քու անունդ չփառաւորէ . ինչու որ
չ"միայն սուրբ է" . քանզի բոլոր ազգերը պի-
տի գան՝ ու քու առջիդ երկրպագութիւն պիտի
ընեն , ինչու որ քու արդար դատաստաններդ
յայտնուեցան :

5 Եւ ասկէ ետև տեսայ՝ ու բացուեցաւ վկայու-
6 թեան խորանին տաճարը , ու երկինքն էր . Ու
եօթը հարուածները ունեցող եօթը հրեշտակ-
ները մաքուր ու պայծառ կտաւ հազած՝ և իրենց
կուրծքերուն վրայովը ոսկեղէն գօտի կապած՝
7 տաճարէն ելան : Եւ չորս կենդանիներէն մէկը
եօթը հրեշտակներուն եօթը ոսկեղէն սկաւա-

ուակներ տուաւ յաւիտեանս յաւիտենից կենդանի եղող Մատուծոյ բարկութիւնովը լեցուն :
 8 Եւ տաճարը Մատուծոյ փառքէն ու անոր զօրութենէն ծուխով լեցուեցաւ . ու մէկը չէր կրնար տաճարը մտնել , մինչև որ կատարուին եօթը հրեշտակներուն եօթը հարուածները :

ԳԼ. Ժ.Օ.

2 Հրեշտակները երկրի վրայ կը թափեն իրենց եօթը սկաւառակները որ բարկութեամբ լեցուն էին . ու զանազան հարուածներ կը հետէն : 15 Բերտոս գողտ դէս կու գայ . երանք անոնց որ արթուն կը մնան :

1 Եւ տաճարէն մեծ ձայն մը լսեցի՝ որ եօթը հրեշտակներուն կ'ըսէր . Գացէք Մատուծոյ բարկութեանը եօթը սկաւառակները երկրի վրայ թափեցէք :

2 Եւ առջի հրեշտակը դնաց , ու իր սկաւառակը երկրի վրայ թափեց . ու չարաչար պալարներ եղաւ ան մարդոցը վրայ , որոնք գազանին դրոշմը ունէին՝ ու անոր պատկերին երկրպագութիւն կ'ընէին :

3 Ու երկրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը ծովուն վրայ թափեց , ու ջուրը մեռած մարդու արիւն դարձան , և ծովուն մէջի բոլոր կենդանիները մեռան :

4 Ու երրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը գետերուն և ջուրերու աղբիւրներուն վրայ թափեց , ու ա-

5 նոնք արիւն դարձան : Եւ ջուրերուն հրեշտակէն լսեցի՝ որ կ'ըսէր . Արդար ես դուն , որ ես՝ և որ էիր , և սուրբ ես , որ ասանկ դատաստան-

6 ներ ըրիր . Ինչու որ անոնք սուրբերուն ու մարգարէներուն արիւնը թափեցին . և դուն անոնց 7 արիւն խմել տուիր , քանզի արժանի են : Եւ սեղանէն լսեցի՝ որ կ'ըսէր . Այո՛ Մմենակալ Տէր

Մատուած , քու դատաստաններդ արդար ու ճշմարիտ են :

8 Եւ չորրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը արեւին

- 9 վրայ թափեց : Ու անոր հետևից տրուեցաւ որ խորշակահար ընէ մարդիկները կրակով . և սաստիկ տաքէն խորշակահար եղան մարդիկ , և հայհոյեցին Նստուծոյ անունը , որ աս հարուածներուն վրայ իշխանութիւն ունի . ու չապաշխարեցին որ անոր փառք տան :
- 10 Եւ հինգերորդ հրեշուից իր սկաւառակը գազանին աթոռին վրայ թափեց , ու անոր թագաւորութիւնը խաւարեցաւ . և ցաւէն լեզուններնին
- 11 կը ծամէին . Ու երկնից Նստուածը հայհոյեցին իրենց ցաւերուն՝ և իրենց պալարներուն պատճառովը . ու իրենց գործքերէն չապաշխարեցին :
- 12 Եւ վեցերորդ հրեշուից իր սկաւառակը մեծ գետին Եփրատին վրայ թափեց , ու անոր ջուրերը ցամքեցան , որ արևելքի թագաւորներուն ճամբան պատրաստուի : Եւ տեսայ որ վիշապին բերնէն ու գաղանին բերնէն և սուտ մարգարէին բերնէն իրէք պիղծ ոգիներ ՚ԵՍԷԻ՞ գորտերու նը-
- 14 ման . Ինչու որ անոնք դւերու ոգիներ են՝ որ նշաններ կ'ընեն , ու բոլոր աշխարհին թագաւորներուն կ'երթան , որ զանոնք Մմենակալ Նստուծոյ ան մեծ օրուանը պատերազմին համար
- 15 ժողովեն . (Նհա գողի պէս կու գամ . երանի անոր՝ որ արթուն կը կենայ , ու իր հանդերձները կը պահէ , որ մերկ չպտըտի , ու իր ամօթը
- 16 երևնայ .) Եւ զանոնք մէկ տեղ մը ժողովեցին , որ Եբրայեցերէն Արմազեդոն կ'ըսուի :
- 17 Ու եօթներորդ հրեշուից իր սկաւառակը օգին վրայ թափեց . ու երկինքին տաճարէն՝ աթոռէն
- 18 մեծ ձայն մը ելաւ՝ ըսելով . Եղաւ : Եւ փայլակներ ու ձայներ և որոտումներ եղան . ու մեծ երկրաշարժ մը եղաւ , անանկ որ մարդոց երկրի վրայ ըլլալէն ՚ի վեր՝ անանկ մեծ երկրաշարժ մը
- 19 եղած չէր : Եւ մեծ քաղաքը իրէք մաս եղաւ , ու աղգերուն քաղաքները կործանեցան , և մեծ

Բարբիլոնը Մատուժոյ առջևը յիշուեցաւ , որ իր սաստիկ բարկութեանը գինիին գաւաթը անոր
 20 տայ : Եւ ամէն կողմի փախաւ , ու լեռները չը-
 21 գտնուեցան : Եւ խոշոր կարկուտ գրեթէ մէկ տաղանդի մը կշիռքով երկինքէն կ'իջնէր մարդոց վրայ . ու մարդիկ հայհոյեցին զՄատուած՝ կարկուտին հարուածին համար . ինչու որ խիստ մեծ էր ան հարուածը :

ԳԼ . ԺԷ :

8 Երբանիներ ու կարֆրներ հազած կին մը՝ ձեռքը ոսկեղէն գուռաթ մը բռնած՝ գազանին վրայ կը նստի : 5 Անկայ է ան Բարբիլոնը ու ամէն գարշութեանց մայրը : 9 Գազանին եօթը զլուխներուն , 12 ու տասը եղջիւրներուն մեկնութիւնը : 14 Գառնուկին յաղթութիւնը : 16 Գոռնիկին պատիժը :

1 Եւ եօթը սկաւառակները ունեցող եօթը հրեշտակներէն մէկը եկաւ , ու ինծի հետ խօսեցաւ՝ ըսելով . Եկու՛ր՝ ու քեզի ցուցնենմ ան մեծ պոռնիկին դատաստանը , որ շատ ջուրերուն
 2 վրայ կը նստի . Արուն հետ երկրի թագաւորները պոռնկեցան , ու երկրի բնակիչները անոր
 3 պոռնկութեանը դինիով դինովցան : Եւ զիս
 անապատը տարաւ հողիով . ու տեսայ մէկ կնիկ մը՝ որ կարմիր դազանի մը վրայ նստեր էր . և ան գառնու՛ր լեցուն էր հայհոյութեան անուններ
 4 րով , ու եօթը գլուխ և տասը եղջիւր ունէր : Եւ կնիկը ծիրանի ու կարմիր հազած էր , և զարդարուած էր ոսկիով ու պատուական քարերով և մարդարիտներով , և իր ձեռքը ոսկիէ գաւաթ մը ունէր պղծութիւններով ու իր պոռնկութեան
 5 նը անմաքրութիւններով լեցուն . Եւ անոր ճակատին վրայ անուն մը գրուած էր՝ Խորհուրդ . Մեծ Բարբիլոն՝ պոռնիկներուն ու երկրի պղծու
 6 թիւններուն մայրը : Եւ տեսայ ան կնիկը՝ որ սուրբերուն արիւնովը ու Յիսուսի վկաներուն արիւնովը գինովցած էր . ու երբոր տեսայ անի-
 7 կայ , մեծ զարմանքով զարմացայ : Եւ հրեշտակը ինծի ըսաւ . Ինչո՞ւ զարմացար . ես քեզի

- ըսեմ ան կնկանը խորհուրդը , ու ան գազանին՝
 որ զանիկայ վրան կը կրէ , ու եօթը գլուխ և
 8 տասը եղջիւր ունի : Ըն գազանը որ տեսար ,
 կար , ու չկայ , և անդունդէն ելլելու՝ ու կորուս-
 տը երթալու վրայ է . ու երկրի վրայ բնակողնե-
 րը՝ որոնց անունները աշխարհի սկիզբէն ՚ի վեր
 կենաց գրքին մէջը գրուած չեն , պիտի զարմա-
 նան երբոր տեսնեն ան գազանը թէ կար , ու
 9 չկայ , ու մօտ է : Հոս պէտք է իմաստութիւն
 ունեցող միտք մը . ան եօթը գլուխը եօթը լեռ-
 ներ են , ուր որ կնիկը անոնց վրայ կը նստի . և
 10 եօթը թագաւորներ են . Հինգը ինկած են՝ մէ-
 կը կը կենայ , և միւսը դեռ եկած չէ , ու երբոր
 11 գայ , քիչ ատեն պիտի մնայ : Եւ ան գազանը
 որ կար , ու չկայ , անիկայ ալ ութերորդ է , ու
 12 եօթնէն է , ու դէպ ՚ի կորուստը կ'երթայ : Եւ
 տասը եղջիւրը՝ որ տեսար , տասը թագաւորներ
 են , որոնք դեռ թագաւորութիւն առած չեն .
 Հապա դազանին հետ մէկ ժամու չափ թագա-
 13 ւորներու պէս իշխանութիւն կ'առնեն : Ըսոնք
 մէկ կամք ունին , ու իրենց զօրութիւնը և իշ-
 14 խանութիւնը գազանին կու տան : Ըսոնք
 Գառնուկին հետ պիտի պատերազմին . և
 Գառնուկը անոնց պիտի յաղթէ , քանզի անի-
 կայ տէրերուն Տէրն է՝ ու թագաւորներուն թա-
 գաւորը . և անոր հետը եղողները՝ կանչուած ու
 15 ընտրուած և հաւատարիմ են : Ու ըսաւ ինծի .
 Ըն ջուրերը որ տեսար՝ որոնց վրայ պոռնիկը
 նստեր է , ժողովուրդներ են՝ ու բազմութիւններ
 16 և ազգեր ու լեզուներ : Եւ տասը եղջիւրները՝
 որ տեսար , ու գազանը , անոնք պիտի ատեն
 պոռնիկը , ու զանիկայ ամայի ու մերկ պիտի
 ընեն , և անոր մարմինը պիտի ուտեն , ու զանի-
 17 կայ կրակով այրեն : Ինչու որ Ըստուած անոնց
 սրտին մէջը դրաւ՝ որ իր կամքը կատարեն՝ ու

մէկ կամք ըլլան , և իրենց թագաւորութիւնը
գաղանին տան , մինչև որ Աստուծոյ խօսքերը
18 կատարուին : Եւ կնիկը որ տեսար , ան մեծ
քաղաքն է , որ կը թագաւորէ երկրի թագա-
ւորներուն վրայ :

ԳՂ . ԺԲ

2 Բարիլոնը կ'իյնայ : 4 Աստուծոյ ժողովուրդին հրաման կ'ըլլայ , որ տնոր մէջէն դուրս
ելլեն : 9 Երկրի թագաւորները , 11 վաճառականները 17 և նաւավարները կ'ողբան
անոր վրայ : 20 Սուրբերը կ'ուրախանան տեսնելով որ Աստուծոյ դատաստանները
անոր վրայ կը կատարուին :

1 Եւ ասկէ ետքը ուրիշ հրեշտակ մը տեսայ որ
երկինքէն կ'իջնէր , և մեծ իշխանութիւն ունէր ,

2 ու երկիրը անոր փառքէն լուսաւորուեցաւ : Եւ
զօրաւոր ձայնով աղաղակեց՝ ըսելով . Ինկաւ՝
ինկաւ մեծ Ռաբիլոնը , և դեւերու բնակարան
եղաւ , ու բոլոր պիղծ ոգիներու արգելանոց , և
բոլոր պիղծ ու ատելի թռչուններու վանդակ .

3 Ինչու որ անոր կատաղի պոռնկութեանը գինի-
էն խմեցին բոլոր ազգերը , ու երկրի թագաւոր-
ները անոր հետ պոռնկեցան , և երկրի վաճա-
ռականները անոր չափազանց զեղխութենէն

4 հարստացան : Ու երկինքէն ուրիշ ձայն մը
լսեցի որ կ'ըսէր . Ելէք ատոր մէջէն՝ իմ ժողո-
վուրդս , որ ատոր մեղքերուն հաղորդ չըլլաք ,

5 ու ատոր հարուածներէն բաձի՝ չառնէք . Ինչու
որ ատոր մեղքերը մինչև երկինքը հասան կցուե-
ցան . ու Աստուած ատոր անիրաւութիւնները

6 յիշեց : Հատուցէք ատոր՝ ինչպէս որ ինքը
հատուց . ու իր դործքերուն համեմատ կրկնա-
պատիկ փոխարինեցէք ատոր . ան դաւաթը որ
ինքը լեցուց՝ կրկնապատիկ լեցուցէք իրեն :

7 Որչափ որ փառաւորեց զինքը՝ և զեղխութե-
ամբ ապրեցաւ , այնչափ ալ տանջանք և սուգ
հատուցէք անոր . ինչու որ իր սրտին մէջը
կ'ըսէ թէ՛ Ես թաղուհի կը նստիմ , ու որբւա-

8 ըրի չեմ , ու բնաւ սուգ պիտի չտեսնեմ : Անոր

- Համար մէկ օրուան մէջ պիտի զան ատոր հարուածները՝ մահ, ու սուգ, և սով . ու կրակով պիտի այրի . ինչու որ հզօր է Տէր Մատուածը՝
- 9 որ զանիկայ դատեց : Ու երկրի թագաւորները՝ որ ատոր հետ պոռնկեցան ու հեշտացան , պիտի լան ու կոծեն ատոր վրայ երբոր ատոր
- 10 հրկիզութեանը ծուխը տեսնեն . Եւ ատոր տանջանքին վախէն՝ հեռուն պիտի կայնին՝ ու ըսեն . Ա՛յ՛ վայ՛ վայ՛ +ե՛չ մեծ Բարիլոն քաղաք՝ հզօր քաղաք , որ մէկ ժամու մէջ եկաւ քու դատաստանդ :
- 11 Ու երկրի վաճառականները պիտի ողբան ու սուգ ընեն անոր վրայ . ինչու որ ալ մէկը
- 12 ծախու չառներ անոնց վաճառքը , Ոսկիի՛ ու արծաթի՛ և պատուական քարերու՝ ու մարգարիտներու՝ և բեհեզի՛ ու ծիրանիի՛ և մետաքսի՛ ու որդան կարմիրի վաճառքը՝ և ամէն խունկի փայտերը՝ ու ամէն փղոսկրեայ ամանները՝ և ամէն պատուական փայտէ՛ ու պղնձէ՛ և երկաթէ՛
- 13 ու մարմարիոնէ ամանները , Եւ կինամոնը՝ ու ամոմոնը՝ և խունկերը՝ ու անուշահոտ եղը՝ ու կնդրուկը՝ և դինին՝ ու ձէթը՝ և նաշիհը՝ ու ցորենը՝ և արջառները՝ ու ոչխարները՝ և ձիերը՝ ու կառքերը՝ և մարմինները ու մարդոց հոգիները :
- 14 Եւ քու հոգիիդ ցանկացած պտուղները քեզմէ դնաց , ու բոլոր շքեղ ու փայլուն բաները քեզմէ կորսուեցաւ , և ալ բնաւ պիտի չզանես
- 15 զանոնք : Ես բաներուն վաճառականները՝ որ անկէ հարստացած էին , հեռուն պիտի կայնին անոր տանջանքին վախէն՝ լալով ու սուգ ընելով ,
- 16 Ու պիտի ըսեն . Ա՛յ՛ վայ՛ վայ՛ մեծ քաղաք՝ որ բեհեզ՝ ու ծիրանի և որդան կարմիր հագած էիր , ու ոսկիով՝ և պատուական քարերով՝ ու մար-
- 17 գարիտներով զարդարուած էիր . Ինչու որ այնքան հարստութիւնը մէկ ժամու մէջ փճացաւ : Ու ամէն նաւավարները՝ և ան ամէնը՝ որ նաւով

- տեղ տեղ կ'երթան , ու նաւաստիները , և որոնք
որ ծովու մէջ կը բանին , հետուն կայնեցան .
- 18 Եւ տեսնելով անոր հրկիզութեանը ծուխը , կ'ա-
ղաղակէին՝ ըսելով . Ո՞վ նման է ... մեծ քաղա-
- 19 քիս . Ու իրենց գլուխներուն վրայ հող ցանե-
ցին , և լալով ու սուգ ընելով կ'աղաղակէին՝
ըսելով . Ա՛յ՛ վայ ան մեծ քաղաքին , որուն
մէջ իր պատուականութենէն հարստացան ա-
մէնքը՝ որ նաւեր ունէին ծովուն վրայ . ինչու որ
- 20 մէկ ժամու մէջ ամայացաւ : Ուրախացէ՛ք անոր
վրայ երկինք՝ ու սուրբեր և առաքեալներ ու
մարգարէներ , որ Մտուած ձեր վրէժը անկէ
առաւ :
- 21 Եւ մէկ զօրաւոր հրեշտակ մը քար մը առաւ
աղօրիքի մեծ քար՝ նման , ու ծովը ձգեց՝ ըսելով .
Մասնկ ուժով վար պիտի ձգուի Բաբելոն մեծ
- 22 քաղաքը , ու ալ պիտի չգտնուի : Եւ քնարա-
հարներուն ու երաժիշտներուն և սրնգահարնե-
րուն ու փողահարներուն ձայնը ալ պիտի չսուի
քու մէջդ . և արհեստի վարպետ մը ալ բնաւ
պիտի չդտնուի քու մէջդ , ու աղօրիքին ձայնը
- 23 ալ պիտի չսուի քու մէջդ . Եւ ճրագին լոյսը ալ
պիտի չերևնայ քու մէջդ . ու փեսային ձայնը և
հարսին ձայնը ալ պիտի չսուի քու մէջդ . քան-
զի քու վաճառականներդ երկրի մեծամեծներն
էին . ինչու որ քու կախարդութիւնովդ բոլոր
- 24 ազգերը մոլորեցան : Եւ մարգարէներուն ու
սուրբերուն ու երկրի վրայ բոլոր սպաննուածնե-
րուն արիւնը անոր մէջը գտնուեցաւ :

ԳԼ . ԺԹ

1 Երկնց մէջ զՍտուած կը փառարանեն՝ որ դատեց պոռնիկը , և սուրբերուն արեանը
վրէժը առաւ : 7 Գառնուկին հարածիք : 10 Հրեշտակը չուզեր որ Յովհաննէս իրեն
երկրպագութիւն ընէ : 17 Թուլանները կը կանչուին մեծ կատարածին :

1 Անկէ ետքը շատ բազմութեան մեծ ձայն մը
լսեցի երկինքը՝ ըսելով . Ալէլուիա . փրկութիւն

- ու փառք և պատիւ ու զօրութիւն մեր Աստու-
- 2 ծոյն . Ինչու որ ճշմարիտ ու արդար են անոր
դատաստանները , քանզի դատեց ան մեծ պող-
նիկը , որ իր պողնկութիւնովը երկիրը ապա-
կանեց , ու իր ծառաներուն արեան վրէժը անոր
- 3 ձեռքէն պահանջեց : Այլ կրկին անգամ ըսին .
Ալէլուիա . ու անոր ծուխը յաւիտեանս յաւի-
- 4 տենից կ'ելլէ : Այլ քսանուչորս երէցները ու
չորս կենդանիները ինկան՝ ու երկրպագութիւն
ըրին Աստուծոյ՝ որ աթոռը կը նստի , ըսելով .
- 5 Ամէն , Ալէլուիա : Այլ աթոռէն ձայն մը ելաւ՝
ըսելով . Մեր Աստուծոյն օրհնութիւն տուէք՝
իր բոլոր ծառաները , ու դուք որ իրմէն կը վախ-
- 6 նաք՝ պզտիկներ ու մեծեր : Այլ լսեցի շատ բազ-
մութեան ձայնի պէս՝ ու շատ ջուրերու ձայնի
պէս , ու սաստիկ որոտումներու ձայնի պէս՝ որ
կ'ըսէին . Ալէլուիա , ինչու որ մեր Ամենակալ
- 7 Տէր Աստուածը թագաւորեց : Ինդանք՝ և ու-
րախանանք՝ ու փառք տանք անոր , քանզի
Պառնուկին հարսնիքը հասաւ , ու անոր կինը
- 8 ինքզինքը պատրաստեց : Այլ իրեն տրուեցաւ՝
որ մաքուր ու լուսափայլ բեհեզ հագնի , (որ ան
- 9 բեհեզը սուրբերուն արդարութիւնն է :) Այլ
ինծի ըսաւ . Գրէ . Արանելի են անոնք որ Պառ-
- նուկին հարսանեացը ընթրիքին կանչուած են .
ու ինծի ըսաւ . Ասոնք են Աստուծոյ ճշմարիտ
- 10 խօսքերը : Աս ալ անոր ոտքերուն առջևը ին-
կայ , որ անոր երկրպագութիւն ընեմ . ու ըսաւ
ինծի . Չգուշացիր՝ մի՛ ընէ . ինչու որ ես ալ
քու ծառայակիցդ եմ՝ ու քու եղբայրներուդ ,
որոնք Յիսուսի վկայութիւնը ունին . Աստուծոյ
երկրպագութիւն ըրէ . (ինչու որ Յիսուսի վկա-
յութիւնը մարգարէութեան հոգին է :)
- 11 Այլ տեսայ երկինքը բացուած . և ահա մէկ
ճերմակ ձի մը , ու անոր վրայ հեծնողը՝ Հաւա-

- տարիմ՝ ու Ղշմարիտ կ'ըսուի . և արդարու-
 թեամբ դատաստան կը տեսնէ ու կը պատե-
 12 րազմի . Եւ անոր աչքերը կրակի բոցի պէս էր ,
 ու անոր գլխուն վրայ շատ թագեր կար , ու գը-
 րուած անուն մը ունէր՝ որ մէկը չգիտեր , բայց
 13 միայն ինքը . Եւ արիւնով ներկուած հանդերձ
 մը հագեր էր . ու անոր անունը Բան Մստուծոյ
 14 կ'ըսուի : Ու երկնից մէջ եղող զօրքերը անոր
 ետեւէն կ'երթային ճերմակ ձիերով , ճերմակ ու
 15 մաքուր բեհեզներ հաղած : Եւ անոր բերնէն
 սրած սուր մը կ'ելլէր , որ անով ազգերը զարնէ .
 ու ինքը երկաթէ գաւազանով պիտի հովուէ
 զանոնք . ու Մմենակալ Մստուծոյ սաստիկ բար-
 կութեանը գինիին հնձանը ինքը պիտի կոխէ :
 16 Եւ իր պատմուճանին վրայ ու իր ազգրին վրայ
 գրուած գիր մը ունէր , ԹՄԳՆԻՈՐ ԹՄԳՆԻՈՐ
 ՐԱՅ ԵՒ ՏԻՐ ՏԵՐԱՆՑ :
 17 Եւ մէկ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ արեւին մէջը
 կայներ էր , ու մեծ ձայնով աղաղակեց երկինքի
 մէջ թռչող բոլոր թռչուններուն՝ ըսելով . Եկէք՝
 18 Մստուծոյ մեծ ընթրիքին ժողովուեցէք . Որ ու-
 տէք թագաւորներուն մարմինները՝ ու հազարա-
 պետներուն մարմինները՝ զօրաւորներուն մար-
 մինները՝ ու ձիերուն և անոնց վրայ հեծնողնե-
 րուն մարմինները՝ ու ամենուն մարմինները՝ թէ
 ազատներուն և թէ ծառաներուն , թէ պղտիկ-
 ներուն և թէ մեծերուն :
 19 Եւ տեսայ գազանը ու երկրի թագաւորները
 ու անոնց զօրքերը մէկտեղ ժողովուած պատե-
 րազմ՝ ընելու անոր հետ , որ ձիին վրայ հեծեր
 20 էր , ու անոր զօրքերուն հետ : Եւ դազանը բըռ-
 նուեցաւ , ու անոր հետ սուտ մարգարէն՝ որ
 անոր առջևը նշաններ ըրաւ , որոնցմով մոլոր-
 ցուց գազանին դրոշմը ընդունողները , և անոր
 պատկերին երկրպագութիւն ընողները . եր-

կուքն ալ ողջ ողջ ծծումբով վառած կրակին
 21 լիճը ձգուեցան : Եւ ուրիշներն ալ տղաննուե-
 ցան ձիին վրայ հեծնողին սուրէն , որ իր բերնէն
 կ'ելէր , ու բոյոր թռչունները անոնց մարմին-
 ներէն կշտացան :

ԳԼ . Ի

2 Սառանհ հազար տարի կը կազուի : 6 Աւարէն յարութիւնը . երեւի անոց որ
 անոր մէջ բաժին ունին : 7 Սառանհ նորէն արձակուելով՝ Գողը ու Մազողը կը
 ժողվէ : 9 Սառանհ կը ձգուի կրակի ու ծծումբի ծովն մէջ : 12 Վերջն ընդհանուր
 յարութիւնը :

1 Եւ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ երկինքէն կ'իջնէր ,
 ու անդունդին բանապին և մեծ շղթայ մը ունէր

2 իր ձեռքը . Ու բունեց վիշապը «յիւնի» առջի օճը՝
 որ Ռանսարկուն ու Սատանան է , և կապեց զա-

3 նիկայ հազար տարի . Ու անդունդը ձգեց զա-
 նիկայ՝ և գոցեց ու վրայէն կնքեց , որ ալ չմո-
 լորցընէ ազգերը՝ մինչև որ հազար տարին լմըն-
 նայ , և անկէ ետքը պէտք է որ արձակուի անի-
 կայ քիչ մը ժամանակ :

4 Եւ աթոռներ տեսայ , ու նստան անոնց վրայ .
 և անոնց գատաւորութիւն տրուեցաւ . նաև
 Յիսուսի վկայութեանը համար ու Լատուծոյ
 խօսքին համար գլխատուածներուն հօգիները
 «իւնի» , և անոնք որ երկրպագութիւն չըրին գա-
 զանին՝ ո՛չ ալ անոր պատկերին , ու անոր դրոշմը
 իրենց ձակատներուն վրայ ու իրենց ձեռքին
 վրայ չընդունեցին . և ապրեցան՝ ու Ռրիստոսի

5 հետ հազար տարի թագաւորեցին : Եւ արիշ
 մեռելները չապրեցան , մինչև որ հազար տարին
 կատարուեցաւ . առիկայ է առջի յարութիւնը :

6 Երանելի և սուրբ է ան՝ որ առջի յարութեանը
 մէջ բաժին ունի . ասոնց վրայ երկրորդ մահը
 իշխանութիւն չունի . հապա անոնք Լատուծոյ
 ու Ռրիստոսի քահանաները պիտի թլանն . ու
 անոր հետ հազար տարի պիտի թագաւորեն :

7 Եւ հազար տարին լրանալուն՝ պիտի արձակուի

- Սատանան իր բանտէն . և պիտի ելէ ու մոլոր-
ցընէ երկրի չորս անկիւնները եղող ազգերը՝ Գո-
գը ու Սագոգը , որ զանոնք պատերազմի ժող-
8 վէ , որոնց համրանքը ծովու աւազին չափ է : Ու
երկրի ընդարձակութեանը մէջ ելան , և սուր-
բերուն բանակը ու սիրելի քաղաքը չորս կողմէն
9 պատեցին : Ու երկինքէն Մատուժմէ կրակ իջաւ ,
ու սպառեց զանոնք . և բանսարկուն որ անոնք
մոլորացուց , ձգուեցաւ կրակի ու ծծումբի լիճին
40 մէջ , ուր որ էր գազանը , և սուտ մարգարէն .
ու պիտի չարչարուին ցորեկ ու գիշեր յաւի-
տեանս յաւիտենից :
- 41 Եւ մեծ ճերմակ աթոռ մը տեսայ , ու անոր
վրայ հէշ նստած , որուն երեսէն երկիրը ու եր-
կինքը փախան , և տեղ չգտնուեցաւ անոնց :
- 42 Եւ տեսայ պզտիկ ու մեծ մեռելները՝ որ աթո-
ռին առջևը կայնած էին . ու գիրքերը բացուե-
ցան , և ուրիշ գիրք մը բացուեցաւ՝ այսինքն
կենաց գիրք . և գիրքերուն մէջը գրուածներէն
մեռելները դատուեցան իրենց գործքերուն հա-
43 մեմատ : Եւ ծովը իր մէջի մեռելները տուաւ ,
ու մահը և դժոխքը իրենց մէջի մեռելները
տուին . ու ամէն մէկը իրենց գործքերուն հա-
44 մեմատ դատուեցան : Եւ մահը ու դժոխքը
կրակի լիճին մէջը ձգուեցան . ասիկայ է երկ-
45 րորդ մահը : Ու ո՛վ որ կենաց գրքին մէջը գը-
րուած չգտնուեցաւ , կրակի լիճին մէջը ձգուե-
ցաւ :

ԳՂ . ԻԸ

1 Նոր երկինք ու նոր երկիր : 10 Երկնային Երուսաղեմն տեսիլք ու անոր ստորագ-
րութիւնը : 23 Անոր մէջ արեւ կարտուծիւն չկայ , որովհետեւ Աստուծոյ փառք
անոր լոյսն է : 24 Երկրի Թագաւորները իրենց հարստութիւնները անոր կը բերեն :

- 1 Եւ նոր երկինք մը ու նոր երկիր մը տեսայ .
ինչու որ առջի երկինքը ու առջի երկիրը անցաւ .
2 ու ալ ծով չկար : Եւ սուրբ քաղաքը նոր Երու-
սաղէմը տեսայ՝ որ երկինքէն Մատուժմէ կ'իջ-

- ներ , իր էրկանը համար զարդարուած հարսի
 3 մը պէս պատրաստուած : Ու երկինքէն մեծ
 ձայն մը լսեցի՝ որ կ'ըսէր . Ահա Աստուծոյ խո-
 րանը մարդոց մէջը , ու անիկայ անոնց հետ պի-
 տի բնակի . և անոնք անոր ժողովուրդը պիտի
 4 ըլլայ իբրև անոնց Աստուածը . Այլ ինքը անոնց
 աչքերէն բոլոր արցունքները պիտի սրբէ , ու ալ
 մահ պիտի չըլլայ , ոչ սուգ՝ և ոչ ազաղակ՝ և ոչ
 ցաւ պիտի ըլլայ ասկէ ետև . ինչու որ առջի բա-
 5 ները անցան : Այլ ան որ աթոռին վրայ կը նբա-
 տէր , ըսաւ . Ահա ամէն բաները նոր կ'ընեմ .
 ու ըսաւ ինծի . Գրէ . ինչու որ առ խօսքերը
 6 ճշմարիտ ու հաւատարիմ են : Դաև ըսաւ ին-
 ծի . Աղաւ . ես եմ Ալֆա ու Օմէղա՝ սկիզբը ու
 վերջը . ես ծարաւին ձրի պիտի տամ կենաց ջու-
 7 ըն աղբիւրէն : Ան որ կը յաղթէ , առ բաները
 պիտի ժառանգէ . ու ես անոր Աստուած պիտի
 8 ըլլամ , առ ալ ինծի որդի պիտի ըլլայ : Բայց
 վախկոտներուն՝ ու անհաւատներուն՝ և պիղծե-
 րուն՝ ու մարդասպաններուն՝ ու պոռնիկներուն՝
 և կախարդներուն՝ ու կռապաշտներուն՝ և բոլոր
 ստախօսներուն բաժինը՝ կրակով ու ծծումբով
 վառած լիճին մէջը պիտի ըլլայ , որ է երկրորդ
 մահը :
- 9 Այլ եօթը վերջին հարուածներով լեցուն եօթը
 սկաւառակները ոճնեցող եօթը հրեշտակներէն
 մէկը եկաւ , և հետո խօսեցաւ ու ըսաւ . Ահուր
 10 ցուցընեմ քեզի հարսը՝ Գառնուկին կնիկը : Այլ
 հոգիով մէկ բարձր ու մեծ լեռան մը վրայ տա-
 րաւ զիս , և ցուցուց ինծի սուրբ Արուսաղէմ՝
 11 քաղաքը , որ երկինքէն Աստուծմէ կ'իջնէր . Ու
 Աստուծոյ փառքը ունէր . և անոր լուսաւորու-
 թիւնը խիստ պատուական քարի նման էր ,
 12 ակնվանի երևոյթով յասպիս քարի պէս : Այլ

- անոր պարիսպը մեծ ու բարձր էր , և տասուերկու դռներ ունէր . ու դռներուն վրայ տասուերկու հրեշտակներ կար . և զոնքն վրայ անուններ գրուած էր՝ այսինքն Իսրայէլի որդւոցը տասուերկու ցեղերուն անունները :
- 13 Արևելեան կողմէն իրեք դուռ , ու հիւսիսային կողմէն իրեք դուռ , և հարաւային կողմէն իրեք դուռ , ու արևմտեան կողմէն իրեք դուռ :
- 14 Այլ քաղաքին պարիսպը տասուերկու հիմեր ունէր , ու անոնց վրայ՝ Գառնուկին տասուերկու առաքեալներուն տասուերկու անունները գրուած էր :
- 15 Այլ իմ հետս խօսողը ձեռքը չափ մը ունէր՝ ոսկիէ եղէգ մը , որ անի քաղաքը ու անոր դռները ու անոր պարիսպը չափէ :
- 16 Այլ քաղաքը քառակուսի էր . ու անոր երկայնութիւնը լայնութեանը չափ էր . և քաղաքը անի եղէգով տասուերկու հազար ապարէգ չափեց . անոր երկայնութիւնը ու լայնութիւնը և բարձրութիւնը հաւասար էր :
- 17 Անոր պարիսպը հարիւր քառասունուչորս կանգուն չափեց՝ մարդու չափով , այսինքն՝ հրեշտակին չափէ :
- 18 Այլ անոր պարիսպին շինուածքը յասպիս արէ էր . ու քաղաքը զուտ ոսկի էր . մաքուր ապակիի նման :
- 19 Այլ քաղաքին պարիսպին հիմերը ամէն դռան պատուական քարերով զարդարուած էին . առջի հիմը յասպիս էր . երկրորդը՝ շափեղայ , երրորդը՝ քաղկեդոն , չորրորդը՝ զմբուխտ , հինգերորդը՝ եղևնաքար , վեցերորդը՝ սարդիոն , եօթներորդը՝ ասկեքար , ութերորդը՝ բիւրեղ , իններորդը՝ արպազիոն , տասներորդը՝ քրիստապրաստս , մետասաներորդը՝ յակինթ , երկուտասաներորդը՝ տմեթովս :
- 21 Այլ տասուերկու դռները տասուերկու մարգարիտ էին . ամէն մէկ դուռը մէյմէկ անի մարգարիտէ էր . ու քաղաքին հրազարակը մաքուր ոսկի էր՝ թափանցիկ ապակիի

- 22 Իման : Եւ անոր մէջը տաճար չտեսայ . ինչու որ Տէր Աստուած Ամենակալը՝ ու Գառնուկը
- 23 անոր տաճարն է : Եւ քաղաքը արևի ու լուսնի պէտք չունի , որ զանիկայ լուսաւորեն . ինչու որ Աստուծոյ փառքը զանիկայ կը լուսաւորէ , ու
- 24 անոր ճրագը Գառնուկն է : Եւ ինչպէ՞ս ազգերը անոր լուսովը պիտի քայեն , ու երկրի թագաւորները իրենց փառքը ու պատիւը անոր մէջը
- 25 պիտի բերեն : Եւ անոր դռները ցորեկը պիտի չգոցուին . (վասն զի հոն գիշեր պիտի չըլլայ .)
- 26 Եւ ազգաց փառքը ու պատիւը անոր մէջը պիտի բերեն :
- 27 Եւ հոն բնաւ անմաքրութիւն մը պիտի չմտնէ , ոչ ալ պղծութիւն ու ստութիւն գործող մը . հապա միայն անոնք՝ որ Գառնուկին կենաց գրքին մէջը գրուած են :

ԳՂ . ԻԲ

1 Կենաց Լուսնի գետը : 2 Կենաց Ծառը : 3 Աստուած ինչք էր լուսաւորէ երկնայն քաղաքը : 9 Հրեշտակը լուսոր որ իրեն երկրպագութիւն մատուցուի : 18 Պէտք չէ բան մը աւելցնել Աստուծոյ խօսքին վրայ , ոչ ալ անկէ բան մը պակսեցնել :

- 1 Եւ ինծի կենաց ջուրի գետ մը ցուցուց ակնվանիի պէս պայծառ , որ կ'ելլէր Աստուծոյ
- 2 ու Գառնուկին աթոռէն : Եւ ան խաղաղի հրապարակին մէջ , ու ան գետին մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն կենաց ծառ չա՞ր՝ որ տասուերկու Եւր պտուղ կը բերէր , ու ամէն ամիս իր պտուղը կու տար . և ան ծառին տերեւները հեթանոս-
- 3 ներուն բժշկութիւն կ'ըլլար : Եւ ալ բնաւ նզովք պիտի չըլլայ . ու անոր մէջը պիտի ըլլայ Աստուծոյ ու Գառնուկին աթոռը . և անոր
- 4 ծառաները պիտի պաշտեն անիկայ . Եւ անոր երեսը պիտի տեսնեն . ու անոր անունը իրենց
- 5 ճակատներուն վրայ պիտի ըլլայ : Եւ հոն՝ ալ գիշեր պիտի չըլլայ , և ճրագ ու արեւու լոյս պէտք չէ . քանզի Տէր Աստուած պիտի լուսաւորէ զանոնք . և յաւիտեանս յաւիտենից պիտի թագաւորեն :

- 6 Ու ըսաւ ինծի . Ես խօսքերը հաւատարիմ են
ու ճշմարիտ . և սուրբ մարգարէներուն Տէր
Եստուածը իր հրեշտակը խրկեց՝ իր ծառանե-
րուն ցուցընելու թնչ որ շուտով պէտք է ըլլայ :
- 7 Ե՛հն ես շուտով կու գամ . երանի անոր՝ որ կը
պահէ աս գրքիս մարգարէութեան խօսքերը :
- 8 Ու ես Յովհաննէսս լսեցի ու տեսայ աս բա-
ները . և երբ լսեցի ու տեսայ , ինկայ որ երկըր-
պագութիւն ընեմ ան հրեշտակին ոտքերուն
- 9 առջևը՝ որ աս բաները ինծի կը ցուցընէր : Աւ-
ըսաւ ինծի . Օգուշացիր՝ մի՛ ընէ . ինչու որ ես
քուկին՝ ու քու եղբայրներուդ մարգարէներուն՝
ու աս գրքիս խօսքերը պահողներուն ծառայա-
- 10 կիցն եմ . Եստուծոյ երկրպագութիւն ըրէ : Աւ-
ըսաւ ինծի . Ես գրքիս մարգարէութեան խօս-
քերը մի՛ կնքեր , ինչու որ ժամանակը մօտ է :
- 11 Ե՛ն որ անիրաւութիւն կ'ընէ՝ ալ անիրաւութիւն
թող ընէ , ու ան որ աղտոտ է՝ ալ աղտոտ ըլլայ ,
և ան որ արդար է՝ ալ արգար ըլլայ , ու ան որ
- 12 սուրբ է՝ ալ սուրբ ըլլայ : Ե՛հն ես շուտով կու
գամ , և իմ վարձքս իմ հետս է՝ ամէն մէկուն
- 13 իր գործքին համեմատ հատուցանելու : Ես եմ
Ելֆա ու Օմէղա՝ առաջինը ու վերջինը՝ սկիզբը
- 14 ու վախճանը : Երանելի են անոնք՝ որ անոր
պատուիրանքները կը կատարեն , որ իշխանու-
թիւն ունենան կենաց ծառին վրայ , և դռներէն
- 15 ներս քաղաքը մտնեն : Բայց գուրս պիտի ման-
շուները՝ ու կախարդները՝ և պոռնիկները՝ ու
սպանութիւն ընողները՝ և կռապաշտները՝ ու
ան ամէնը որ ստուգութիւն կը սիրէ ու կ'ընէ :
- 16 Ես Յիսուս իմ հրեշտակս խրկեցի՝ աս բա-
ները ձեզի վկայելու եկեղեցիներուն մէջ . ես
Դաւիթի արմատը ու ցեղն եմ , ու առաւօտեան
- 17 պայծառ աստղը : Եւ Հոգին ու հարսը կ'ըսեն ,
Եկուր . և ան որ կը լսէ՝ թող ըսէ , Եկուր . ու

ան որ ծարաւ է՝ թող գայ , ու ան որ կ'ուզէ՝
կենաց ջուրը ձրի առնէ :

18 Ես կը վկայեմ ամենուն՝ որ աս գրքիս մար-
գարէութեան խօսքերը կը լսէ . թէ որ մէկը

ասոնց վրայ բռն չէ աւելցրնէ , Եստուած ալ անոր
վրայ պիտի աւելցրնէ ան հարուածները՝ որ աս

19 գրքիս մէջը գրուած են : Եւ թէ որ մէկը աս
մարգարէութեանս գրքին խօսքերէն բռն չէ

պակսեցրնէ , Եստուած ալ անոր բաժինը պիտի
պակսեցրնէ կենաց ծառէն և սուրբ քաղաքէն՝

20 որ աս գրքիս մէջը գրուած են : Ես բաներուն
վկայութիւն տուողը՝ կ'ըսէ . Եյո՛ շուտով կու

21 գամ ես : Եմէն . եկա՛ր՝ Տէր Յիսուս : Տէր
Յիսուս Բրիտանոսին շնորհքը բոլոր սուրբերուն
հետ ըսայ . Եմէն :

